UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni. Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia colit ac veneratur.||

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Tomvs Secvndvs Conciliorvm Generalivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72934

Visual Library

TOMVS SECVNDVS CONCILIORVM GENERALIVM.

Practica quinte synodi Constantinopolitane. Fo.I.
Sexta synodus Cõstantinopolitana. Fo.XXXVI.
Acta concilij Constantiensis. Fo.XCII.
Decreta concilij Basilien sis. Fo.CLXXXIII.
Approbatio actorũ cõcilij Basi.p N. P. Fo.CXCIIII
Confirmatio constitutionum Frederici et Karoline. Folio.CXCVI.

IACOBI MERLINI DOCTORIS THEOLOGI EPISTOLA.

Iacobus Merlinus Doctor Theologus, ad christianos lectores.

QVAMQVAM MVLTORVM librorũ lectio sanctorũ hominum sententia improbetur, illoꝝ presertim qui plerosq; homines a uia recta in aliam abducũt, & uenena quędã quasi tinnulis uocibus, Syrenarũq; cantibus subministrant. Horũ nichilominus usus summopere exquiritur, quoꝝ doctrina solatium simul atq; remediũ languenti, & prope deficienti orbi, uelut quoddam egritudinis refrigeriũ prestare dignoscitur. Cuiusmodi sunt hi qui de priscis uniuersaliũ, atq; prouincialiũ conciliorũ, necnon orthodoxorũ patrũ definitionibus acta referunt. Quos ob eam rem e puluere & tenebris reuocandos, & in presentem lucẽ proferendos censui, ut cognoscat generatio altera, & filij qui exurgent enarrent posteritati, & in propulsandis sui temporis erroribus parentes suos emulentur. Si enim perfidorũ quorundã hominũ iam damnate redeunt opiniones, rursus fieri potest ut quandoq; succrescant errorũ seminaria, eędem quoq; repullulent hæreses, nouelli denicq; excitentur illusores secundum desideria sua ambulantes in impietatibus, semetipsos segregantes, animales, spiritũ non habentes. Qua de re consentaniũ, & prope modũ necessarium fuit illa repetere instrumenta, unde dudum cũ suis erroribus prostrati, iugulati, confossiq; authores sunt, ut qui sensui herent proprio, & ueritatem rursum opprimere moliuntur, morũ integritatẽ labe factare, iura item peruertere, ueterum instaurare blasphemias, priscorũ sententijs teneantur, atq; merito sacrosanctorũ conciliorũ censuris coerceantur. Iam & diuina auctoritas iterum luciferianã, elatam, incompositam, & rebellem arrogantiã feriat, quã humana nondũ ualuit frangere potestas. At ne putes Christiane lector amplius rebus dandũ, derogandum ue q̃ res ipsæ exigant, & hos quos palam legẽdos offero codices plus dignitatis, auctoritatis ue obtinere q̃ equũ sit, te imprimis cõmonendũ duxi, ut ad prefationem operũ diui Isidori properes, ubi se opido cõturbatũ fuisse cõmemorat, dum canonum sententias colligeret, eo maxime quod concila quę greco sunt ędita stilo, amplius quã tripliciter, uel quadrupliciter conscripta reperiat, uarias quoq; sententias diuersas significationes reddere. Ex quo colliges nõ esse omnino a suspitione alienos codices quos ex grecorũ promptuarijs ad latinas manus incerti authores reddiderunt, nisi prius Romana ecclesia tenendos decreuerit, & ad hanc prope modũ accedunt sententiã quod testantur nõnulli se ex bonis grecis mala accepisse latina, & Ambrosius in explanatione epistolę ad Romanos. 113. id a nõnullis factũ affirmat, ut sibi auctoritas prescribere uideretur, dũ ratio adiumentum prestare non sufficiebat. Quod dixerim ne ignores in quem culpa reijciendi ueniat si interlegendũ nonnihil occurrat quod te (ut perperã translatum) offendat, aut plane stomacho nõ satisfaciat. Nam si authentica, integra, solida, & a mendis expertia fuerint exemplaria, unde hec fidelitet excerpta sunt, apprime castigata sunt, pura, uera, & sincera que profero, suorum archityporum quidẽ germanam conditionem preseferentia, quę si grato animo tuleris, prope diem (confide) ampliora nostris te sudoribus assecuturũ, interim. Vale.

INDEX FIDELISSIMVS SINGVLARVM Materiarum in sequenti opere contentarum.

ACharᵘ & Ionatham etiam ignoranter inciderunt in anathema, fo. 28. pa. 1.

Acatij episcopi Pissinutiarum relatio super inuestigatione Anthimi, fo. 31. C

Acatij & Christodori notariorum relatio super inquisitione Anthimi, ibidem F

Agatho trinitatis, & incarnationis uerbi mysterium declarat Constantino, fo. 40. p. 2.

Agapitus papa Anthimū trapezuntiū presulem deposuit, fo. 26. D

Amor presentium nature insitus est, fo. 59. pa. 1.

Ambrosij, Augustini, & Athanasij, Leonis & aliorum testimoniū de duabus in Christo uoluntatibus, f. 42. 43. 44. 60. 61. 62. 63. 64. 65.

Amedius sabaudie dux eligitur in papā, & eius electio per concilium Basilienſe confirmatur, fo. 188. p. 2.

Angelus olim Gregorius, xij. efficitur legatus per concilium Constantiense, fo. 108. A

Andreas electus Posernanienſis refert quinq; articulos de potestate concilij Constantiensis, fo. 95. A

Anthimi hęretici testimonium de una Christi uoluntate foli. 65. p. 2.

Anthimus accusatur, fo. 32. D. 33. 34.

Anthimus iudicatur hęreticus, fo. 35. A

Appellantium friuole pęna ex concilij Basilienſis decreto, fo. 162. D

Approbatio renūciationis papatus Gregorij, xij. folio. 104. H

Apostolica sede uacante, sine concilij Constantiensis deliberatione ad electionem summi pontificis sancitur, non esse Procedendum, fo. 103. G

Appellationū ad sedē Romanā reformatio, fo. 177. A

Articuli Iohannis huss bohemi hęretici damnati per cōcilium Constantiense, fo. 105. B

Articuli quadraginta q̄nq; Iohannis wicleff damnati fol. 98. B

Auinionenſium humanitas qui se obtulerunt mutuare septuaginta milia florenorum cōcilio Basilienſi pro impendijs grecorum, fo. 171. A

Auinionensis ciuitas cum dominijs adiacentibus prohibetur alienari decreto concilij Basilienſis, foli. 172. 7. A

Auinionensis ciuitas, & Cardinalis de fuxo recipiuntur sub tutelā concilij Basilieñ. fo. 20. pa. 2

Auinionis ciuitatis, & commitatus Venaycini regimē cōmittitur Alphonſo sancti Eustachij cardinali per cōcilium Basilien. fo. 146. A

Auinionenſibus prouiſum est per concilium Basilienſe pro pecunia mutuo data dicto concilio, fo. 171. A

Austrie dux cōmonetur per concilium, fo. 120. H

Augustini de Roma episcopi Nazareni librorum cōdēnatio fo. 164. A

BAcchi metropolitani Antiochie relatio super inquisitione Anthimi. fo. 34. pa. 1.

Baronenſis ecclesię regimen cōmittitur auctoritate concilij constantienſis guillermo- fo. 123. A

Basilea germanie ciuitas eligitur ad celebrandum concilium, fo. 138. F

Basilienſis concilij perturbatores cōminatione terrentur folio. 142. A

In beneficiorū collatione exactio pecuniarū in curea Romana inhibetur. fo. 163. B

Beneficia nō possunt conferri p̄ papā. fo. 148. C

Beneficiorum conferendorum ordo & modus, fo. 178. A

Beneficiorum uacantium fructus suo iuri consueto reliquuntur, fo. 132. G

Bñficiate in concilio Cōstā. p̄sentes, recipiunt suorum beneficiorum fructus, fo. 111. D. 142. B

Bulla Nicolai papę q̄nti per quam approbantur acta & gesta in concilio Basi. fo. 194. B

Bulla indulgentiarum per concilium basilienſe concessarum fo. 169. A

Bulla Martini quinti papę q̄ delegat uices suas Iuliano cardinali pro celebratione concilij Basi. fo. 140. D

Bulla aurea imperatoris grecorum lecta in concilio basilienſi, fo. 168. A

Bullarum trium reuocationis forma datur Eugenio, foli, 155. B

Bulla plūbea patriarche Constantino, missa ad cōciliū basilienſe, fo. 198. B

Bulla Gregorij duodecimi, qua se pollicetur papatui renunciaturum, fo. 102. D

Bulla cōuocationis concilij Constantiensis ex parte Iohannis. xxiij. papæ. fo. 93. E

Bullæ plumbee usus in concilio Basilienſi, fo. 145. C

Bullę tres reuocatę per Eugenium papā, fo. 157. B

Bulle Eugenij quarti super translatione cōcilij. reuocatio folio, 175. A

CAlcedonēsis synodi acta releguntur in secunda sessione sexte synodi, fo. 39. pa. 1.

Camerario sedis apostolicę tubetur indigētibus qui sunt in concilio Constantiensi de bonis camere prouidere. fo. 107. E

Carolus de Malatesta procorator Grego. xij. consultat de renunciatione papatus fo. 103. E

Carolus de malatestis renūtiat papatui nomine Gregorij xij. fo. 104. G

Cardinalium creatio inhibetur per concilium cōstantiense a sessu Iohānis. xxiij. fo. 95. A

Cardinalium electio qualiter debet fieri, fo. 166. B

Cardinalis de nouo assumptus quid iurare debet, fo. 166

Cardinalium creādorum p̄ Romanum pontificem numerus. fo. 166, A

Cardinales quales esse debent, priusq̄ assumātur, fo. 166

Cardinalis sancte crucis, dissidētes regis francie & Anglie satagit reconciliare, fo. 143. pa. 2.

Capitula nō sunt celebrāda tpe misse, fo. 163. L

Cardinalibus intrandi cōclaue tps prorogatur, si durante concilio, uacet sedes Ro. fo. 147. C

Cardinalium creatio papæ inhibetur durante concilio Basilienſi, fo. 145. D

Cardinalium insignia denotant, q̄ parati esse debent pro Christo sanguinem suum fundere, fo. 166.

Canonū defensio solis incumbit sacerdotibus, fo. 27. B

Celestinus papa Nestoriū hęreticū deposuit. fo. 26. pa. 2.

Christi due nature, & uoluntates ex Paulo & Luca conuincuntur, fo. 42.

Christum purum esse hominem, quidam p̄dicarunt hęretici, fo. 1. G

Christus spōte, non ui, aut necessitate passus est, fo. 58.

Christi unam tantum uoluntatem affirmantes, confutantur. folio. 47.

Christi due nature, & due uoluntates inuicem nō repugnantes, probantur. fo. 41. 42. 43. 44. 59.

Christi naturarum differentiam, operūq̄ualitas demonstrat fo. 47. pag. 1.

Christi una uoluntas, & operatio probatur, folio. 65. pagina. 2.

Christus quō est patri cōsubstantialis, & passus fo. 5. AB

Christi due nature & uoluntates cum probantur alegatis apostolicæ sedis, fo. 53. pa. 1.

Christi per unionem uerbi ad carnem due sunt nature in una persona, & una hipostasi, fo. 7. A

Christus secundum deitatem patri consubstantialis, nobis autem secundum carnem, fo. 1. G

Christus omnia assumpsit, que tētationis habuerunt experimentum, fo. 56. pa. 2,

Christus secundum carnem passus est, non secundum diuinam uerbi naturam, fo. 2. B

Christi sunt due nature, fo. 4. A

Christus passus est secundum carnis assumpte naturam. folio. 2. C

Chorum quo tempore quis frequentare debet, fo. 163. E

Citatio contra Iohannem papā cassabitur, si promissis steterit

steterit fo.97. A
Citatio decernitur contra Hieronimum de praga, folio. 97. E
Citatio contra petrum de Luna, fo.118. D
Citationis contra Hyeronimum de praga decretę forma folio.97. F
Citationis tenor contra Iohannem papam, fo.96. E
Clericorum alienorū ordinatio ī seuero capitur, fo.16. A
Clericorum uita & honestas, fo.132. L
Clerus & monachi Antiochie Iohanni supplicāt, fo.12. B
Collationes beneficiorū qualit r fieri debēt. fo.177. A
Cōmissarii deputantur contra Iohannē papā, fo, 99. E
Commissarij deputantur ad procedendum contra Petrū de Luna per edictum citatorij personalis, fo.138. B
Cōmissariis in causa cōtra Iohannem huſs iniungitur, recipere cardinalium relationē, fo.97. D
Commissarij deputantur contra Iohannem huſs hereticum, folio.97. C
Cōicari subutraq; specie laicis inhibetur. fo.176. B
Concilij Basilhensis acta approbantur per Nicolaum papam quintum, fo.194. B
Concilium Constantiense decernit monitorium contra ducem Austrie. folio,122. K
Concilium Constantiense sub anatematis uinculo prohibet articulos Iohannis wiclef damnatos aquoq; disputari, folio.99. B
Concilij constantiensis constitutio contra damnificantes uenientes ad concilium, aut recedentes. fo.106. B
Concilium constantiense cassat omnes conuentiones, & pactiones que incertitudinem electionis pape possent obuiare, folio.131. I
Cōciliū basiliense decernit Felici esse obediēdū, f.189. D
Concilij generalis aduersus Gabrielem olim Eugenium quartum ueritates tres, foli.186. DEF
Concilium constantien. suspendit audientiam omniū causarū pter causas curię camerę apostolicę usque ad assumptionem Ro.pōtificis, fo.186. B
Cōciliį Basiliēsis decretū de Iudeis & Neophitis, f.161 D
Concilij constantiensis decreti renouatio per concilium Basilien, de auctoritate cōciliorum generaliū.159. C
Concilij Basiliensis decretum de tuitione suppositorum eiusdem. folio.154. A
Concilium ecclesiam militantem representans, papā ex causa deponere potest, 151.pa.2.
Concilium Basiliense promittit se impleturnm omnes tractatus initos cū imperatore grecorū & patriarcha Cōstantinopolitano. fo.167. D
Conciliorum celebrandorum modus obseruatus in concilio Constantiensi, fo.137. A
Concilij Constantiensis decretum incertū in concilio Basilien, de tpe celebrādorū conci. fo.139. A
Concilij celebrādi locus eligitur post Cōstan. fo.133. B
Concilium Basiliense decernit neminem incorporatorū debere trahi alio in quacunq; causa, fo·142. D
Concilij Basiliensis stabilimentum, fo.140. E F
Concilia generalia qū sint celebrāda fo.138. F
Concilij basiliensis celebratio, fo.138. A
Concilii basiliensis suppositā fructus suorum beneficiorum percipiunt, fol,142. B
Cōcilii basiliensis intentio est, hereses extirpare, bellorū rabiē sedare, & uitiorū colluuiē reformare, fo.140. G
Concilij Basiliensis suppositā exhortantur, ut diligenter explorent que profutura nouerint reipublicę christiane, folio.141. A
Cōciliū basiliense, uniuersalē ecclesiam militātē repsentās, potestatem habet imediate a xpo, fo,142. D
Concilij Constan. dissolutio, fo.133. C
Concubinariorum publicorum animaduersio exconcilio Basilien, fo.162. A
Confirmatio cōstitutionū Frederici secūdi imperatoris & Caroline facta per conciliū Constantiēse, fo.196. A
Concilio basilien oēs obedire tenentur, fo.142. D
Concilium generale tantum unum esse potest, sicut unica est ecclesia, foli.148. B
Constantinus imperator iubet libros per Macarium porrectos sigillari, 52.pag.2.
Concilia in scriptis rediguntur, ut memorię fragilitati cōsulatur, foli.92. B
Constantinus presbyter Apamie Macarij uestigijs hęres unicam asserens in Christo uoluntatem hereticus dānatur, folio.84.pagi.1.
Cōciliorū euangelicorū quatuor, cōfirmatio, fo.14.pa.2
Confessio Sophronii Hierosolymo epi. fo.68.pa.1.
Cōcilii Toletani canon, de ritu celebrādi cocilia, f.94. C
Concilium constantiense schisma quod annis quadraginta senierat in ecclesia dei sedauit, fo.92. B
Concilij constantiensis exordium, fo.92. C
Concilio constantiensi durante, curia Romana & officia sanciuntur esse Cōstantie, nec alio posse transferri in consulto cōcilio, fo.95, A
Concilium constantiense suspendit potestatem Iohānis xxiij, a tempore sui recessus, si quid tentet in preiudiciū consilij, Ibidem.
Constitutio Clementis pape sexti de uictu Cardinalium in conclaui, fo.130. D
Concilium Basiliense per quēq; non potuit dissolui, aut alio transferi sine eius deliberatione, fo.142. D
Conciliorum generaliū potestas tribus ueritatibus ostenditur, folio.182.pag.1.
Concilij basiliensis officiales deputantur, fo.142. C
Concordia Narbone cum legatis regis Arragonum, folio.113.CDEF.114. C
Concilij constantiensis decretum de modo eligendi summum pontificem, fo.103. H
Concilij constantiensis aduersus futurum schisma prouisio, folio.128. G
Concordantia capitulorum Narbone approbatur, folio 125. L. 126. D
Concilij Constātiensis celebratio. fo.92. B
Concilium cōstantiense decernit tres de qualibet nationeeligēdos qui de causis recedētiū cognoscāt, f. 95. A
Committuntur cause hęresis certis iudicibus, fo,111. C
Conciliorm generalium utilitas, dispendium neglectus. folio.128 F
Constantinus imperator hortatur archiepiscopum Cōstātinopolitanum conuocare omnes episcopos sibi subditos ad celebrandam synodum, fo.37 B
Constantini diuina iussio ad synodum apostolice sedis antique Rome, folio..90. A
Concilii Constanti. sessio secunda, qñ dñs noster papa Iohan.xxiij, obtuli tsessionem sui papatus, fo.94. E
Constantinus imperator fidem a patribus sancte .6. synodi explorat, foli.86. B
Constantini epistola ad Macarium, fo88. A
Concilij determinatio pro unione facienda ecclesie orientalis ad occidentalem, fo,170. A
Concilij Constantiensis acta, fo.93. A
Concilij Constantiensis sententia diffinitiua contra Iohannem papam xxiij, fo,101. C
Concilij cōstanti. mōitoriū cōtra ducē Austrie, f. 112. A
Constātini imperatoris confessio, fo.88. A
Concilium generale ecclesiam militātem repreſentans, potestatem habet immediate a deo, fo.95. A
Cōcilium Constan. ordinat de forma professionis per electum in papam obseruanda, fo.179. AB
Concilij Constantien. decretum de non derogādo iuri alicuius nationis de prioritate uotorū, fo.120. F
Concilij constantiensis sessio tertia.94. G
Cōcordia Narbone cū legatis regis Arragonie, f.113. A
Crux non est ascribenda trisagio, ne filiorū dualitas inducatur in diuinis, fo.3. B
Cultus diuinus non debet impignorari, fo.163. K
Cyri episcopi Alexandrie fides, fo.78.pag.2.

DAmasus papa uocat fidei adamas.87,p.2.
Decretum concilij Constantiensis de publicatione attestationū cōtra Petrū de Luna, f. 124. G
Decretū cōcilij Constantiensis irritās penas latas p Petrū de Luna contra legatos infantis Henrici, fo.128. B
Decretum quod littere sup gratiis, expectationibus, & exorbitantiis exceptis expediantur, fo.109. E

Decretum cassationis penarum latarum per Petrum de Luna, contra legatos regis Castellę, fo. 126. N
Decima quãdo soluẽda sit papę, & quãdo nõ, f. 199. A
Decretũ quinq; conclusionũ con. Basilieñ. aduersus Eugenium papam quartũ, fo. 183. D
Decreti innouatio, ꝙ durante concilio Basilienſi, papa nullos de nouo creare possit cardinales. fo. 173. A
Decimarum leuandarum decretum, fo. 132. K
Decretum concilii Toletani de ritu celebrandi cocilia generalia, folio. 141. C
Decretum reuocatiõis uocum legatorum regis Arragonum, folio. 128. C
Decretum ratificans unionem obedientiarum Iohannis xxiij. & Gregorii. xij. fo. 103. C
Decretum concilij Basilienſis, de his qui uolunt ad fidẽ conuerti, folio. 161. E
Decretum concilij Basilienſis, de collationibus beneficiorum, folio. 177. A
Decretum ꝙ nullus recedat de concilio Constantienſi ſine uenia, folio. 104. E
Decretum contumaſie cõtra Iohannem papã, fo. 100. B
Decretũ aduersus ſpoliatores eligẽdi in papã, fo. 131. H
Decretum de electoribus Romani pontificis, fo. 131. G
Decretum contra Petrum de Luna, ut diligenter requiratur folio. 104. I
Decretum interlocutorium ſuper expectatione, Iohannis papæ, xxiij. fo. 99. D
Decretũ ſuſpẽſionis cõtra Iohannẽ papã, xxiij. fo. 100. A
Decretum definiendi poſſeſſorium epiſcopatus Cumanenſis eccleſie, fo. 129 E
Decretum quod Gregorius non reeligatur in papam nullam denotat inhabilitatem, fo. 104. A
Decretum procedendi ad electionẽ futuri pontificis nõ obſtãte abſentia Cardinaliũ Petri de Luna. fo. 130 A
Decretum ꝙ fides abhibeatur bullis concilij Conſtantienſe, folio. 109. C
Decretum expediendi litteras de iuſtitia, fo. 107. G
Decretũ monitoriũ in cauſa eccleſie Tridẽtine, f. 111. G
Decretũ de ſpoliis, & procurationibus, fo. 129. D
Decretum poteſtatis citandi clandeſtine recedentes a concilio, folio. 107. B
Dilatio peremptoria cõceditur Eugenio papa a concilio Baſilienſi, folio. 172. pag. 1.
Diſpenſationũ fiendarũ decretum a Martino. fo. 132. I
Dignitatũ electiones fieri debent in eccleſijs. fo. 167, A
Diaboli ſummũ deſiderium ẽ hominẽ a deo, fo. 83 A
Dominicus epiſcopus Pluſiados Polychronium accuſat de hereſi, folio 83. pagi. 1.
Eccleſiaſticorũ bonorũ alienatio inhibetur Eugenio pape quarto, fo. 148. D
Eccleſia orientalis a tempore beati Petri uſq; ad tempora Agapiti neminem accepit manibus pape Romani ordinatũ niſi Minã archiepiſcopũ Conſtãtinopolitanũ, fo. 30. A
Eccleſie labor ab hereticis non eſt nouus, fo. 11. A
Eccleſia non patiatur ſpectaculum, fo. 163. M
Eccleſię uniuerſalis ueritatem nõ tenens, deum patrem habere non poteſt, fo. 181. pag. 2
AEdificare nõ ſufficit, niſi cõſeruet̃ edificatũ, fo. 141. E
Electioni pontificis obuiantia, relaxãt̃, fo, 184. B
Electio ſummi pontificis durante concilio generali, eſt baſileę celebranda fo. 145. A
Electus in pontificẽ iuramentũ preſtare debet, fo. 185. C
Elegendi põtificis decretũ editũ ꝑ cõciliũ Baſi. fo. 184. C
Electus in papã ꝓſentare ſibi electione infra diem naturalẽ debet profeſſionẽ ſui iuramenti preſtare, f. 185. B
Electi in papã, & eligẽtiũ bona nõ diripiãtur, fo. 186. A
Electione papę pẽdẽte, audiẽtia debet uacare, fo. 186. B
Electionis dignitatum in caſu abſentię eorum ad quos ſpectat electio, decretum, fo. 187 A
Emologatio, & approbatio omnium geſtorum in concilio conſtantienſi, fo. 137. G
Endochius preſbiter ſuadet omnem hereticorum innouationem de eccleſia tolli, fo. 21. E
Epiſtola eccleſie orientalis ad Agapiton archiepiſcopũ Romanorum, fo. 29. A
Epiſtola Pamphili epiſcopi Abydarum ad Petrum Antiochenum, foli. 2. C
Epiſtola Acatij Conſtantinopolitani archiepiſcopi ad Petrum Antiochenum, fo. 4. B
Epiſtola Conſtantini imperatoris ad papam Romanũ pro futura ineunda ſynodo, fo. 36. B
Epiſtola Pauli epiſcopi Apamie ad Iuſtinianum lecta coram Mina & ſynodo, fo. 7. A
Epiſtola Fauſti epiſcopi Apollonide ad Petrũ Antiochenum, folio. 2 B
Epiſtola epiſcoporum ſecundę Syrie ad Iohannem conſtantinopolitanum, fo. 18. A
Epiſtola Felicis pape ad petrum Antiochenũ, fo. 5. B
Epiſtola Iohannis archiepiſcopi conſtantino de geſtis ſynodalibus, folio. 15. C
Epiſtola Sergij patricij Conſtantinò politani ad Cyrum epiſcopum phaſidis. fo. 74. pag. 2. 75.
Epiſtola hormiſde epiſcopi ad preſbyteros, & archimãdritas ſecundę Syrię, fo. 11. A
Epiſtola Conſtantini imperatoris ad Georgium archiepiſcopũ ciuitatis conſtantinopolita. fo. 37. B
Epiſtola Sophronij hieroſolymorum epiſcopi ad Sergium papam, fo. 67. A
Epiſtola Iohannis archiepiſcopi Conſtantinopoleos ad Macareum, fo. 80, pag. 1.
Epiſtola Iuſtini epiſ. Sycelle ad petrũ Antiochenũ fo. 3. B
Epiſtola Epiphanii epiſcopi Tyri ad ſynodum Conſtãtinopolitanam, fo. 16. A
Epiſtola concilij baſilienſis miſſa ad Bohemos ſuper cõcluſione facta in Egra ciuitate, fo. 144. B
Epiſcopus Tarẽtinus ſupplicat concilio baſilienſi ſuper ſederi in proceſſu contra Eugenium, fo. 147. pag. 2.
Epiſtola Honorij pape ad Sergium, fo. 80. pa. 2.
Epiſto. Pirrhi Cõſtãtinopoli. ad Iohãnẽ papã, f. 81. p. 1.
Epiſt. Mariani abbatis ad Iuſtinianũ imperatorẽ. f. 7 B
Epiſtola Felicis pape ad Petrum Antiochenũ, fo. 3. C
Epiſtola Cinciani epiſcopi Acculianarũ ad Petrum Antiochenum folio. 4. A
Epiſtoledue Ciri ad Sergium papã, folio. 78. pa. 2.
Epiſtola Honorij pape ad Sergium Conſtantinopolitanum, folio. 76. pagi. 1.
Epiſtola Agatonis pape ad conſtantinũ imperatorem iubetur legi, fo. 40. pa. 2.
Epiphanij in ſermone aduersus Ariomanitas uera probatio humanitatis Chriſti, fo, 89 pag. 1.
Epiſtola Hormiſdę ad Epiphanium, fo. 11. B
Epiſtola Thomę Conſtantinopolitani archiepiſcopi ad Vitalianum papam, 80. pag. 1.
Epiſtola Antheonis epiſcopi Arſenois ad Petrum Antiochenum, fo. 2. A
Epiſtola miſſa Anthimo olim epiſcopo Trapezuntino, folio. 34. pagina. 2
Epiſtola Agapiti pape ad Petrum hyeroſolimorũ epiſcopum, folio. 30. A
Epiſtola Iohannis hieroſolimitani ad Iohannem Conſtantinopo. fo. 15. D
Epiſtola Iohannis archiepiſcopi Cõſtantinopolitani de geſtis in ſynodo, fo. 15. B
Epiſtola Felicis pape ad Zenonem imperatorẽ. fo. 7. A
Epiſtola Aſclipiadi ad petrum antiochenũ, fo. 3. A
Eufemius notarius acta cauſe in anthimum recenſet coram ſynodo, fo. 33. F
Eufemij, & Macedonij nomina in catalogum archiepiſcoporum referuntur. fo. 15. A
Euſtachij Stephani, & Talelaei preſbyterorũ opinio. folio. 21. E
Eugenius papa ſuſpenditur ab omni adminiſtratione papatus, fo. 178. B
Eugenius papa deponitur a dignitate põtifitia & omi authoritate priuatur ꝓ concilio Baſilienſe, fo. 182. A
Eugenius debet adherere concilio Baſilienſi & deforma, folio. 155. C
Eugenij pape litterę a cõcilio Baſiliẽſi approbãt̃, f. 156. B
Eugenius papa quartus declarat̃ cõtumax, fo. 174. p. 2

Eugenius papa quartus Iuliano cardinali uices suas delegat ad celebrandum cõcilium basilienſe, fo. 140. E
Eugenius accuſatur contumacię per promotores concilij basilienſis, fo. 153. A
Eugenio dilatio ſexaginta dierum datur ad comparẽdũ in cõcilio basiliẽſi pro unione faciẽda, fo. 154. pa. 1.
Eugenij pape poteſtas ſuſpenditur, fo. 148. CD
Eugenio pape cõcediť dilatio nonaginta dieꝝ, fo. 155. A
Eugenij libelli dãnantur, fo. 190. A
Eugenij proceſſus examinatur, fo. 150. pa. 1.
Eugenius papa monetur per conciliũ basilienſe, ut pretẽſam per eũ cõcilii diſſolutionẽ reuocet, fo. 151. pa. 2.
Eugenius papa approbat concilium Baſilieñ. continuationem, & omnem per eum pretenſam diſſolutionem reuocat, folio. 156 C
Eugenius papa citať, ut ueniat ad cõciliũ, fo. 143. pa. 2.
Eugenij pape littere quaſſantur de electione ciuitatis florentine, & utini pro celebrando cõcilio, fo. 173. B
Eugenio pape noua dilatio datur ad ſe ſiſtendum i concilio, folio. 148 A
Excomunicatio cõtra impedientes regem Romanorũ pergentem in Arragoniam, fo. 108. pag. 2.
Exemplar ſupplicationis Mariani abbatis ad Iuſtinianũ imperatorem, fo. 26. D
Excommunicatis communicare prohibetur, fo 162. B
Fauſti heretici furor in Lariſſa, fo. 22. pag. 2
Felici pape prouiſio ordinatur, fo. 190. B
Felix quintus papa antea dictus Amedeus conſentit electioni de ſe facte, fo. 189. A
Felix quintus profitetur, fo. 189. C
Felix quintus induit ueſtimẽtis põtificalibus, fo. 180. D
Feſtum uiſitationis beate Marie inſtituitur per concilium Baſilienſe, folio. 191. A
Fidei expoſitio ſecũdũ Gregoriũ Neocęſariẽſem, fo. 1. A
Fidei expoſitio p cõciliũ Calcedonenſe, fo. 1. G
Fidei aſſertio Baſilei epi Ceſarieñ. Capadocie. fo. 1. B
Fides eſt principũ propugnatrix, folio, 37 B
Fides omnium debet eſſe una, nec quidpiam habere diſſonum, folio. 1. D
Fidei definitiones nõ relinquũt aliq̃d dubiũ, fo. 12, p. 1.
Fidei fundamentum patrum traditoine firmatum non oportet uocum nouitate mutari, fo, 15. pa. 1.
Fides eſt noſtre ſalutis ſubſtantia, & fundamentum, fo. 48. pagina, 2.
Fidei declaratio per ſanctam, ſextam ſynodum Conſtãtinopolitanam, fo. 84. A
Fidei Conſtantini imperatoris edictũ, fo, 88. A
Fidei negotia ſunt primitus in conciliis generalibus tractanda, fo, 94. A
Fidei ueritas lucet, ubi gemina dei uidelicet, & proximi charitas feruet, fo, 91. A
Fidei cultus, & reipublice amor debent eſſe principis ſtudia, fo. 86. A
Fidei defenſio competit omni catholico, fo. 27. B
Fidei uinculum inter omnia ſanctas mẽtes connectit, folio. 90. A
Filiorum ſectio in trinitate non eſt recipiẽda, fo. 4. B
Fratrum minorum, & fratrum de obſeruantia reductio ad cõcordiam, fo. 110. B D
Franciſcus cardinalis Florentinus recitat quinq; articulos de ſtabilitate cõcilij Conſtantienſis, fo. 94. G
Georgius diſcipulus Macarii abdicat hereſim, & duas in Chriſto fateť uolũtates. folio. 59. pa. 1.
Georgius Conſtantinopoleos archiepiſcopus, Thodorus epheſinus, & plerique alij epiſcopi duas in Chriſto naturas, & duas uoluntates unanimi uoce profitentur, folio. 53. pag. 2.
Grecorum tractatus confirmatio per conciliũ Ba. 161. C
Gregorij conſtitutio de uita & regimine pontificum, folio, 166. pagi. 2.
Gregorij. xij. ratificantur geſta per conciliũ, fo. 103. I
Gregorius. xij. authoriſat agenda in cõcilio, fo, 102. F
Henricus foltrenſis contumatiam Petri de Luna accuſat, fo. 127. A
Heretici quidã deitatis & humanitatis in Chriſto naturã ſto naturã cõfuderũt, fo. 1, G
Hereticorũ ingeniũ ſignatur, fo. 16. A
Heretici ſunt organa diaboli, fo. 8, A
Hereticorum loca ubi celebrant, conuenticula debent uertis eccleſiis applicari, fo. 9. pa, 2.
Hereticorũ dogmata uim habere nõ poſſunt, f. 11. pa. 2.
Hereſis nõnunquam cum precellentibus doctrina ſedere eligit, fo. 47.
Hereticorum libri comburenti ſunt, fo. 24. pag. 2,
Hereticorum proprium eſt, ut contrariis inter ſe pugnẽt opinionibus, fo. 49. pag. 2.
Hereticorũ peruerſitas petiť tolli ab eccleſia, fo. 21. pa. 2.
Hereticorũ nomina olim cõdenatoꝝ, fo. 72. pag. 2.
Hereticorum quorundam nomina nouo anathemate dãnatorum, fo. 84. pag. 1,
Hereticoꝝ ſubtilitas eſt truncata, & mutila decerpere teſtimonia quibus ſuam fulciant hereſim. fo, 57. pag. 1.
Hieronimi de Praga intellectus de fide, fo, 110. K
Hieronimus de praga abiurat eſſentiã cõis gñis ſpecificãtẽ plura indiuidua eiuſdem ſpẽ. fo. 109. I
Hieronimi de praga abiuratio facta in concilio Cõſtãtienſi, folio. 109. H
Hieronimus de praga iurat ſe nunquam uenturꝝ contra determinationes eccleſiaſticas, fo. 110, A
Honores, & uocum ſuffragia conciliũm Baſilienſe non intendit alterare, fo. 141. D
Hore canonice extra chorũ qualiť dicẽte ſunt. fo. 163 F
Honorij pape dogmata ad ſergium, & Sergij ad honorium, & Cyri, Pyrrhi, Petri, Pauli, & Theodori hereticorum damnantur. fo, 77, pag. 2.
Imperatoris eſt inuitare, & rogare omnes ad unitatẽ eccleſię, & ueꝝ fidei, fo, 37. A
Imperator uigilare debet, ut cõciliũ ſit tutũ, f. 104. F
Imperatoris grecorum & patriarche Conſtantinopolitani legati capitula offerunt concilio Baſilienſi, fo. 160 B
Imperatoris grecorum eorum que geſta ſunt per ſuos legatos approbatio, fo. 161. A
Indulgẽtie cõceſſe icorporatis cõcilio baſiliẽſi, fo. 183. A
Incarnandi uerbi teſtimonium, fo. 58. pag. 1.
Inſtrumenta ceſſionis papatus Greorgij. xij. iubentur in acta publica referri. fo, 107. G
Inſtrumentum publicum ſuper electione ciuitatis Baſilee pro celebrando cõcilio, fo. 140: AB
Inſtrumenta depoſitionis & renũtiationis Iohãnis. 23 iubeñ in actis cõcilij Cõſtantiẽſis regiſtrari, fo. 107 F
Interdicta nõ ſunt leuiter, & temere ponẽda, fo. 162 C
Iohannis pape proceſſus differtur, donec habita eius reſponſione, folio. 96 F
Iohãnes 23 debet deſignare in ſuo procuratorio ceſſionis aliquas perſonas, fo. 96 A
Iohã. 23 procuratoriũ dat ad cedendũ papatui, fo. 95 C
Iohannes 23 papa tenetur dare, & facere procuratoriũ ceſſionis papatus pro unitate eccleſiæ, fo. 95 C
Iohannes 23 papa orationem habet ad concilium Conſtantienſe, fo. 93 D
Iohannes patritius queſtor duos libros Macarij porrigit ſynodo, fo. 74 A
Iohannis 23 ſchedula ſuper ineundo concilio iuxta decretum Alexandri papæ quinti, folio. 93 D
Iohannes 23 papa Conſtantiam ingreditur, fo. 93 B
Iohãnes papa 23 hortať oẽs eccleſiæ preſules, & ſeculi principes, ut ad cõciliũ celebrandũ cõueniãt, fo. 93 E
Iohannes de Vercellis Cluniaceñ. ſermonẽ habet ad clerum concilij Conſtantienſis, folio 93 C
Iohannis, Andree, & Calomini, & Chriſtofori cõmiſſariorum relatio ſuper reſponſione Anthimi, folio. 33 ABC 34 pagi. 1
Iohannes Hieroſolymitanus oĩa probat que geſta ſunt per Iohannem Conſtantinopolitanum, folio 15 D
Iohannis, & Theoctiſti presbyterorum relatio ſuper requiſitione Anthimi, fo. 31 E F
Iohannis Wiclef Angli, & Iohannis huſs Bohemi errores collecti per Martinũ papã quintũ. fo. 133 G
Iohannes Wicleff cũ articulis 45 dãnať, fo. 98 D
Iohannis Wicleff memoriã dãnatur, & eius oſſa tanq̃ hereticꝰ

hęretici ex ſacro loco exhumantur, fo. 99 B
Iohannes huſs curie ſeculari traditur, folio 105 E
Io hannes de Gerſonno cancellarius pariſienſis legatus regis francorum habetur honorabilis in concilio Conſtantieñ. folio 117. D
Iohan. paramonarij metropoleos tyri inſtituti a Seuero hęretico depoſitio per Epiphanium, fo.16.pagi. 2
Iohannis 23 papæ promiſſio de cedendo papatui pro unione eccleſię, fo.94 E F
Iohannis 23 inſtrumenta depoſitionis iubentur poni in re geſtis, fo.107 F
Iohannes papa 23 ſuper electione loci ad quem uenire exhortatur promittere tenetur, fo.96 E
Iohãnes 23 ſtatuit miſſam Feria quinta per omnes eccleſias collegiatas Conſtantie ſingulis hebdomadis celebrari, folio.93 F
Iſaccius Perſa, furens hęreticus, imperatoris imaginem uirga percuſſit, fo,27. pag.2
Iuſtiniani Auguſti ad Iohannem papam exemplar diuine iuſſionis, folio. 92 A
Iuſtinianus imperator contra Anthimum Seuerum Petrum, & Zoaram, fo,6 B
Iuliani & Ammonij Presbyterorum, & eccleſiæ defenſorum relatio in cauſa Anthimi, folio 34 pagi. 1
Iudicũ ſynodi deputatio contra Iohãnẽ papã, fo. 99 F
Iubilatio laudũ populi Conſtantinopolitani in eccleſia congregati, fo.17 A B
Iulianus cardinalis decernit tẽpus primę ſeſſionis concilij Baſilienſis celebrandę, fo. 138 B C
Iudices quatuor nationum deputati debent uocare prelatos abſentes, fo.101 E
Iurare debẽt prius electores Romani põtificis, fo.130 E
Iuramenti preſtandi ab eligentibus aliquem in prelatũ forma, 152 pag. 2
Iudicũ deputatio i cauſa fidei p̃ cõciliũ Baſiliẽſe, f.146.B
Iuſtiniani imperatoris cõſtitutio contra Anthimũ Seuerum Petrũ, & Zoarã hereticos, fo.24. A
Iuramenti cuiuſlibet preſtatio neminẽ impedit, quin uenire debeat, & poſſit ad cõciliũ Baſilienſe. fo.145. B
Iuſtiniani imperatoris probatio de duabus in Chriſto naturis, & uoluntatibus, fo.64.pag.2
Iulianus cardinalis preſidens concilij Baſilienſis ſermonẽ habet ad clerum, fo.138 D
Lachrymarum duo ſunt motus, folio. 15 D
Legati Eugenij papæ, qui eius nomine preſideãt, admittuntur.159 B
Legati deputantur per conciliũ Conſtantienſe ad Angelum cardinalem, folio. 109 F
Legati deputãtur per conciliũ Cõſtantienſe ad requirendũ Iohannẽ papã ſup procuratorio faciẽdo, fo. 96 B
Legati regis Arragonie uocem habent in cõcilio Conſtantienſi, fo.117 F
Legatorum regis Arrogonum locatio, fo. 116 B
Legati regis Arragonum petunt uniri, fo. 117 B
Legatorũ regis Caſtelle conuocationis ſchedula, 125 B
Lega. Eugenii pa. q eius noĩe p̃ſideãt admittũt. f. 159 B
Legatus unus Arragonum proteſtatur, fo,128 D
Legati concilij Conſtantienſis mittuntur in Arragoniã ad Benedictum.13. folio.107 A
Legatorum concilij Conſtantienſis ad regẽ Arragonie, & Petrum de luna nomina, fo. 114 H
Legatorum concilij Conſtantienſis miſſorum ad Petrũ de luna, & regem Arragonum relatio, fo.112 B
Legati concilij Conſtantienſis, & Arragonie concordantur, folio.113 A
Legati miſſi ad Iohannem papam debent ei offerre debitas ſecuritates, fo. 96 D
Legatis miſſis ad Iohannẽ requirendũ iniungitur, ut ipſum Iohannẽ exhortent uenire ad cõciliũ, fo.96 C
Leonis epiſtole approbantur ab Epiphanio, fo.16.pa.2
Leonis papę nomẽ i ſctõr̃ cathalogo deſcribit. fo. 15 A
Leonis papæ ſcripta ad Cõſtanſtinũ imperatorẽ, fo.90B
Littere conuocatorie concilij Conſtantienſis ad regem Arragonum, fo,116 C
Libellus monachorum urbis Conſtantinopoleos ad ſynodum nodum, folio. 13 B
Libellus monachor̃ Apamie ad proprios ep̃os, fo.22A
Litterarũ ex parte Eugenij prolatarũ aduerſus auctoritatem generalis cõcilii qualſatio, fo. 186 F
Libri prolati per Machariũ ſigillantur. fo.52. pag.2.
Liber adulterinus ſermonis Mene ad Vigiliũ, fo,39.p.2
Libri archetypi conferuntur cum truncatis teſtimoniis per Macharium allegatis, fo,56
Litterę miſſiles decernuntur per uniuerſum mundũ certificatorię concilij Conſtantienſis, fo.97. H
Lugdunum eligitur a Felice papa quinto pro futuro celebrando concilio, fo.194. A
Maaria uirgo debet dici θεοτοκος. fo. 1.G.7.A. 67.pagi. 1
Marianus abbas dalmacij librum didaſcalicũ porrigit, folio.27. E
Mauriani abbatis libellus ad Minam archiepiſcopum Conſtantinopolitanũ, fo. 8 A
Marianus abbas apud Iuſtinianum accuſat Seuerum & Petrum, fo.9 B
Mariani abbatis ſupplicatio ad Agapitũ, fo. 27. pag.2
Martiani imperatoris laus. fo.49.pag.2
Macharius epiſcopus Theopoleos negat duas Chriſti operationes, fo.39.pagi.1
Martinus papa quintus eligitur, fo.131 M
Martini pape quinti coronatio, fo.131 O
Martinus quintus reuocat omnes exemptiones factas a tẽpore Gregorij undecimi, folio.132 E
Macharius hęreticus falſa quedã fragmenta porrigit in actione quinta ſexte ſynodi Cõſtantinopolitane, fo.52
Macharij ſermo ad Lucã preſbiterum, fo.74. pag.1.
Macharij confeſſio erronea de una uoluntate Chriſti ad imperatorem, & Synodum, fo.55.pagi.1
Macharius truncata protulit patrũ teſtimonia, fo.52.p.2
Macharius, & Stephanus tanc̃ hęretici truncantur ab eccleſia, folio 59
Macharij archiepiſcopi Antiochie & ſuorũ ſequatiũ ad legatos Romani preſulis reſponſio, folio.38.pagi.2
Macharius hęreticus, etiam ſi membratim incidatur, negat in Chriſto duas naturas, fo.56.pag.2
Macharij hęretici multiiugi errores, folio.57
Martinus quintus papa concilium Conſtantienſe ſoluit & omnibus q eius interfuerunt celebrationi plenariã peccatorum tribuit indulgentiam, fo.133 E
Martinus papa liberam concedit facultatem locum eligendi ad celebrandum concilium, folio.139 B
Martinus papa quintus decernit ſe reuocaturum omnes uniones a tẽpore Gergorij undecimi factas, fo.132 F
Martini quiti papæ decretũ cõtra Simoniacos, fo.132 H
Martini quinti papæ decretum de loco futuri proxime celebrandi concilij. folio.133 B
Martini quinti papæ decretũ de decimis, fo.132 K
Martinus quintus papa mittit Iulianum cardinalẽ qui concilio Baſilienſi ſuo nomine preſideat. fo. 140 C
Miniſtri deputantur qui concilij Conſtantienſis rebus gerendis inſeruiant, fo.94. D
Minas dilationem tridui prorogat Anthimo ad comparendum, fo.31 G
Minas conſulit acta in ſynodo contra Anthimũ ad imperatorem referri, fo.35 B
Minas iubet acta in Anthimũ referri per deputatos ad requirendũ, & relationes de requiſitiõe eiuſdẽ, fo.34.
Minas pietate ſacerdotali motus indulget Anthimo tertiam dilationem, folio.33. D
Minas incorrigibilem ſentiens Anthimũ, ſingulorũ uota explorat quid ſup eo ſit concludendum, fo.34.pa.2
Minas iubet oẽs monachos ingredi ſynodũ. fo.33.pa.2
Minas concilium celebrat in cauſa Anthimi hęretici. folio.30 B 31 H
Mine in cauſa Anthimi hęretici interlocutio. fo.30 B
Minæ preſidi cõcilij reſpondent eiſdi Italæ. fo. 34. pa.2
Minas ſynodũ celebrat in cauſa Anthimi. folio. 33. E
Miſſa ordinatur celebrari per concilium ſingulis diebus dominicis, & centum dies indulgentiarum concedun tur his qui interſunt, folio.108 B

Misericordia dei clare patet. folio. 11 B
Monachi Apamienses orant Petrum resecari de ecclesia folio .22. pag. 2
Modus & forma elegendi papam secundum concilium Constantiense, folio. 130 B
Monachi Constantinopolitani orāt, Eufemiū & Macedoniū in catalogo archiepoꝝ numerari. folio. 13 C
Monitorium concilij Constantiensis contra comitem uirtutum, folio. 122. F
Monitoriū decretū i forma cōtra ducē Austrie, fo. 121 A
NAtalis presbyteri in Petrum Apamiarum attestatio, folio. 20. pagi. 1.
Nationū quatuor presidentes assentiunt electio ni facte de ciuitatæ Basilea, folio. 139 C
Nisinij presbyteri, & alioꝝ contra Petrum Apamiarū attestatio, folio. 20 ABC
Nomina sanctorum episcoporum postulantur reponi in diptichis, 21. pag. 2
Noīa episcoporū qui subscripserunt fidei declarate per sanctam Sextam synodū Constantinopolitanā, fo. 85
Notariorum deputatio secundum singulas quatuor nationes, folio. 100 D
Nomina illorum qui iurarunt approbationem concordatorum Narbonæ, folio. 114 G
Nomina eorum qui iurare debent, folio. 131 F
OBedientia prestita Petro de Luna alias benedicto 13. potuit deseri nō obstante iuramēto, fo. 126. F
Officij diuini celebrādi in eccl'ia modus. f. 163 D
Officiarij Gregorij. 12. i suis officijs cōfirmat, fo. 104. D
Olomucensis ecclesia datur in commendā fratri Iohanni Luthosmislensi, folio. 120 D
Orientales affirmāt papam Romanum sedem habere apostolicam, folio. 29 A
Ordinatio super contumatia Petri de luna, fo. 122. A
Oratio dicenda in celebratione cōcilij gñalis, fo. 137. B
Oratio dicenda celebrando concilij generale, fo. 137. C
Oratio dicenda inter celebrandū concilium, fo. 137 E
Oratio dicenda in concilio generali, folio. 137 D
PApa non potest imponere nouas gabellas in terris Romanæ eccle'iæ, 1.8 D
Papa non est eligendus durante concilio constantie preter concensum concilij, folio. 101 B
Papatū affectantes, nō eligant in papā, fo. 101 D
Papatus renuntiatio nomine Gregorij. 12. fo. 103. F
Papam electuri conclaue intrant, folio. 131 L
Papā electus debet profiteri, fo. 164. CD
Papæ electi iuramenta. folio. 164 D
Patrum antiquorum mos tenendus est in conciliorum celebratione, fo. 94 B
Patriarcha Constantinopolotanus pollicetur se paritu ram his quę sancientur per concilium, fo. 161 B
Pauli, & Macarij diaconoꝝ, & notariorum relatio sup inquisitione Anthimi, fo. 34. pag. 2
Pauli imperialis secretarij uerba ad imperatorem, & synodum, folio. 39. pagi. 1.
Paulus episcopus Apamie Syrie orat Iustinianū, ut pellat Anthimū Seuerū, & Petrū hereticos, fo. 7 A
Paulus hereticus, folio. 79. pagi. 2.
Palladius comes hortatur omnes presbyteros, & clericos suam certificare sententiam. folio. 21. E
Petrus apostolus Symonē Cretianū deposuit, fo. 76. p. 2
Petrus de Luna uocatur, ut uideat dicta testium aperiri folio. 124. B
Petrus de Luna accusatur tanquā contumax, fo. 123. B
Petrus de Luna declaratur uerus contumax per concilij Constantien. folio. 123. C
Petrus de Luna citatur, ut ueniat auditum, se priuari. folio. 126 I
Petri de Luna constitutio que incipit, Ad futuram reuocatur, folio. 122. D
Petri & Seueri in sanctos dei crudelitas, folio 8. pagi. 1.
Petrus Cōstantinopolitanus hereticus. fo, 79. pag. 2
Petri hierosolymitani i causa monachorū acta, fo. 25 A
Petri Nicomedie episcopi confessio. folio. 67. pagi. 1
Petrus hereticus ab anthiochena ecclesia deponitur per Felicem
Felicem papam. folio. 3. C
Petrus Apamiarum hereticus, Oragorum monasteriū prophanat, fo. 22. pag. 2
Petri apamiarum corā imperatore accusatio, fo. 21 D
Petri apamiarum crudelitas in monachos sancti Dorothei, folio. 22. pag. 2
Pena infligēda his q uenientes ad conciliū turbāt. p. 1. B
Pena in falsarios litterarū cōcilij Cōstantiensis. f. 109 D
Perfectionis humanæ indicium mens est, per quam uolumus, & cogitamus, & ab irrationalibus animantibus secernimur, folio. 89. pag. 1
Peccans semel, uenia dignus est, sed frequens transgressio, motum poscit austeritatis. folio. 30 A
Potestas principis secularis a sacerdotali discrepare non debet, folio. 24 A
Potestas hominum alia est, & alia sunt sacerdotum officia, folio. 11
Polychronius hereticus super mortuum susurrans, illusus ab uniuersa synodo, pellitur de ecclesia. fo. 83. pa. 2.
Polycronij hereticiuanıloquentia, folio. 83. pagi. 1.
Potestas diffiniēdi datur quatuor iudicibus nationum. folio. 109. B
Pontificis eligendi forma decreta per concilium Basiliense, folio. 164 B
Possessio triennalis alicuius beneficij cum titulo colorato, non potest a quoquā inquietari, folio. 163 C
Prouisiones factas per Iohannem, 22. ante suam suspensionem conciliū Constantiense approbat, fo. 111 E
Prouisio Felicis papæ quinti. folio. 190 B
Promotores concilij dant petitionem. fo. 147 A
Procuratores & notarij deputantur contra Petrum de Luna, folio. 121
Procuratorij cessionis papatus dandi forma, per Iohannem. 23. papam. folio, 93 F
Procurator fidei cōstituit p cōciliū Basiliēse. fo. 146. C
Procuratoriū Gregorij. 12. ad renūtiādū papatui. f. 103 D
Promotores concilij Basilienſis accusant contumatiam cardinaliū Eugenio adherentium. fo. 147 A
Promotores concilij Basilienſis petunt contumaciam de cerni contra Eugeniū papam. folio ibidem.
Prothonotarioꝝ deputatio pro qualibet natiōe. f. 100. D
Prosphonetici seu acclamatorij libri Macarii hereticilectio. folio. 74. pag. 1
Prosphoneticus seu iubilationis sermo sancte Sexte synodi ad Constantinum imperatorem. fo. 87. pag. 1
Procuratoriū Gregorii duodecimi pro tractando modis omnibus de unitate ecclesiæ. fo. 102 E
Principe & prelato religiosis facile est diaboli stimulos abiicere, fo. 16. pag. 2
Princeps bonā spē dat, cū uerā fidē amplectit. fo. 48 A
Presidentes in cōcilio Constantiensi habent auctoritatē dandi ueniam recedendi. fo. 107 D
Prelati transferri non debent inuiti. fo. 129 C
Principum non obstant decreta, quin de prauitate heretica inquiratur. fo. 111. A
Pyrrhi hereticidogma relegitur. fo. 79. pag. 2
¶Quintum concilium corruptum a Stephano discipulo Macarii. folio. 81. pag. 2
REseruatio concilii, singulares sub eodem titulo in diuersis obediētiis de papatu cōtendant. 104. B
Regnantium cura non minor esse debet praua corrigendi, q̄ de hostibus triumphandi. folio. 90 A
Regis Arragonum ab obedientia Petri de Luna substractionis confirmatio. folio. 126 G
Renunciationis ueritas per testes, aut alia legittima documenta probari debet. fo. 167 C
Reuocatio processuum & actorū contra Iohannem. 23. & Gregorium. 12. folio. 103 C
Reformationes faciendæ per papam eligendum ante concilii Constantiensis dissolutionem. folio. 129 G
Regis Arragonum substractio obedientie approbatur a concilio. fo. 122. C
Reseruationes fieri solitæ per papam cassantur per concilium Basiliense. fo. 152 A
Reseruationes cassantur p conciliū Basiliense. fo. 167. B
Romanus

Romanus archidiaconus petit, ut quilibet de clero propriū opinionem certificet in actis. folio. 21. E
SAcerdotalis auctoritas. folio. 15 D
Sacramentum eucharistiæ sub specie panis tantū debet ministrari laicis. fo. 106 B
Sacerdotes aliqd in missa omittētes puniant. fo. 163 I
Saluus conductus datus per concilium Basilien. Legatis regni Bohemie. folio. 144. A
Saluus conductus decernitur omnibus comparituris in synodo Constantiensi. fo. 97 K
Saluus conductus datus imperatori grecoꝝ & patriarche Cōstantinopolitano a concilio Basilien. f. 167 E
Schedula unionis infantis henrici. folio. 125 I
Schedula acceptionis per concilū Constantiense conuocationis legatorū regis Castelle. fo. 125 D
Schedula conuocationis infantis Henrici. folio. 125 H
Schedula authorizationis concilii. fo. 102 F
Schedula acceptationis per legatos regis Arragonū lecta. folio. 117 N
Schedula unionis ad concilium Constantiense facta per legatos regis Castelle. folio. 125 E
Seueri hæretici furor i monachos & monasteriū. fo. 22. A
Seueri hæretici uaria testimonia de una Christi uoluntate. folio. 66.
Seueri hæretici anathematizatio per Iohannem patriarcham. folio: 14. A
Seuerus hæreticus sacrilegium committit. fo. 12 B
Seuerus hæreticus dānatur ab uniuersa synodo. fo. 13. A
Seuerus hæreticus simulat se uenire ad baptismum in tripolim. folio. 9. pag. 1.
Sententia excōmunicationis prolata contra Seuerum, & Petrum Apamiarum. fo. 23 B
Sententia Mine patriarche contra Petrum Seuerum, & Zoaram hæreticos. folio. 23. C
Sergii Constantinopolitani epistola ad Honorium papam. folio. 75. pag. 1
Seuerus hæreticus Theopoleos sedem inuasit. folio. 9.
Seueri crudelitas. folio. 12. A
Seuerus & Petrus anathemate percutiuntur. fo. 18. pa. 2
Sessionarii deputantur per concilium Constantiense, q singulis sua loca designent. fo. 99 G
Sententia contra Iohannem Huss bohemum hæreticum Iohannis wicleff discipulum. fo. 105 D
Sententia dānationis doctrine Iohannis wicleff. fo. 98 B
Sententia lata contra Benedictum. 13. papam per concilium Constantiense, fo. 127 D
Sententia diffinita lata contra Hieronymum de praga. folio. 115 B
Sentētia lata cōtra Petrū & eius cōplices recitat. fo. 23 A
Sententia contra Anthimum hæreticum prolata. fo. 35 A
Sententia Petri hierosolymitani cōtra Anthimū. fo. 36 A
Silentiū tenendū est in celebrandis conciliis. 105. B
Symoniaci dānantur a Martino quinto. fo. 132 H
Sigismundus rex Romanorum liberatur a custodia balthasaris Cossa, olim Iohannis. 23. folio. 132. B
Sigismundus rex Romanorum absoluitur ab omnibus censuris per Eugenium in ipsum latis. fo. 148 E
Sophronii hierosolymitani scripta synodica probantur per synodum. folio. 77. pag. 2
Spiritualia sine tpalibus diu subsistere nō possūt. f. 172 A
Spiritum sanctum esse patri consubstantialem negarūt quidam hæretici. fo. 1 G
Statutum concilii Constantiensis contra famosos libellos ędentes. fo. 97 G
Stephanus orthosiēsis fuit minister seueri hæretici. f. 16 A
Stephani, Petri, & Iuliani diaconorū depositio. fo. 18 B
Statuta antiqua seruanda petunt, & nouitates hæreticorum tolli. folio. 21 E
Symbolum concilij Constantinopolitani. fo. 1 F
Synodorum quatuor confirmatio. fo. 16. pag. 2
Symbolum concilij Niceni. fo. 1. E
Synode prouincialis celebrandę modus. fo. 155 E
Synodus episcopalis fieri debet semel in anno. fo. 155. A
Synodus Constantinopolitana decernit Macarium hæreticum (etiam si resipiscat ab hæresi) non esse restituendum pristinæ sedi. fo. 77. pag. 1
Synodus sexta Constātinopoli celebrat aduersus hęreticos, q dixerūt unā uolūtatē, & opationē i Xpo. f. 38. A
Synodus Cōstantien. declarās Petrū de Luna cōtumacē, decernit ferre sententiā diffinitiuā cōtra eūdē. f. 127. B
Synodus ad Iohannem patriarcham. fo. 13. A
Synodus prouincialis saltem uno quoꝝ triennio debet celebrari. fo. 156 A
Synodus Cōstantiensis dicit se deliberaturam sup ferenda sententia in Petrum de Luna. fo. 124. G
TAbula pendere debet in choro, ut sciat unusqsq; quid quaqꝝ die sibi incumbit oneris. fo. 163 H
Theodosij heresiarche testimoniū de una Christi uoluntate. fo. 66. pag. 1
Theodosij magni imperatoris laus. fo. 49. pa. 2.
Theodori hęretici testimonia quedā, fo. 79. pag. 1
Theodorus ep̄s tremithuntoꝝ profert testimonia sctoꝝ patrū probabātiū duas i xpo naturas & uo. f. 82. pa. 1
Theodorus episcopus Mythilene chartulam de una uoluntate Christi Cōstantino porrexit. fo. 54. pag. 1
Theodorus, & Georgius Romane sedis legati orāt Cōstantinū, ut epi græciæ manifestent rationē noui dogmatis de una uoluntate & operatione Christi. f. 38 A
Theodorus tribunus duas epistulas missas imperatori presentat Mine. fo. 7. pag. 1
Theodorus ep̄s Mitilene arguitur mēdacii, fo. 54. pa. 2
Trisagii reuelatio facta Proclo. Constantinopo. fo. 3. A
Trisagio crux non est appropriand̄a, sed soli uerbo secundum carnem. fo. 2. A
Trisagio non est addenda passio. fo. 5. A
Tyrānus p̄t occidi p quēcūqꝝ subditū deferr. fo. 106. A
VAgantes per ecclesiam durante seruitio diurno, puniantur. fo. 163 G
Verbū simplex secundū diuinā naturā, duplex processit secūdū maternā & corpalē natiuitatē. 88. p. 2
Veritas omnia uincit, fo. 186 C
Vitaliani pape nomen reponendū in diptichis. 54. pa. 2
Vicecācellarius iubetur expedire Carolinam. fo. 102. D
Vicecancellarius debet signare supplicationes consistoriales partibus auditis, fo. 97. B
Visitatiōis Marie festū instituit p cōciliū Basi. f. 191 A
Virgo maria semper fuit immunis ab omni actuali & origenali peccato. fo. 184 A
Vnio legatorū regis Arragonie p cōciliū Cōstā. f. 117 C
Vnio & obedientia Iohānis. 23. & Gregorij. 12. ratificatur. folio. 103 B
Vnitas ecclesiæ tractanda modis omnibus, fo. 102 E
Vnio legatorum regis Castelle ad cōciliū Cōstā. f. 125 A
Vosporij episcopi Neocesariēsis relatio facta ad synodum super requisitione Anthimi hęretici. fo. 31. B
Voluntatis diffinitio per Augustinum contra Iulianum Pelagianistam. fo. 42. pag. 2
Voluntas in Christo probat̄ per prophetas. fo. 66. 67.
ZAcharie episcopi Mytilenensis relatio super inquisitione Anthimi. folio. 31 D
Zeno imperator hortatur, ut beneficia dei attēdat, folio. 6. A

¶SVMMARIVM BREVE SECVNDI TOMI CONCILIORVM.

¶Quinta synodus Constantinopolitana non actionibus, aut sessionibus, aliarum more, ob difficultatem, atq; raritatem exemplarium distincta, multos clamat hæreticos, quos a republica simul cum suis operibus Iustinianus imperator christianissimus abegit instrumento publico, folio. 24. Sexta synodus Constantinopolitana in octodecim actiones secta est, contra hæreticos qui duas in Christo uoluntates atq; naturas esse negarunt, Concilium Constantiense quadragintaquinq; sessiones continet, pro sedandis scimatibus exortis in re ecclesiastica, occasione diuersorū contendentium de primatu ecclesiæ. Concilium Basilien̄se. 45. pariter sibi sortitur sessiones, de pastore ueritatis cōsulens. Bulla Nicolai papæ quinti a probantis acta concilij Basilien̄sis. Confirmatio constitutionum Frederici imperatoris, & Caroline.

INCIPIT QVINTA SYNODVS CONSTANTINOPOLITANA.

¶Practica ſanctæ Quintæ Synodi Conſtantinopolitanæ, Expoſitio fidei ſecundum reuelationem Gregorij epiſcopi Neoceſarienſis.

NVS deus pater verbi viuentis ſapientiæ ſubſiſtentis,& potentiæ, A
ac characteris ſempiterni pfectus pfecti genitor pr̃ filij vnigeniti. Vnus dñs,ſolus ex ſolo,de⁹ ex deo,character & imago deitatis,verbum operatiuũ,ſapientia conſiſtentiæ omniũ cõprehenſiua,& virtus totius creaturæ factiua,filius verus veri patris,inuiſibilis,ineffabilis ineffabilis,& immortalis immortalis,& ſempiternus ſempiterni. Vnus ſpũs ſanctus ex deo ſubſiſtentiam habens,& per filium exiſtẽs,ſcilicet hominibus imago filij perfecti perfecta vita viuentiũ cauſa,ſanctificatio,ſanctificatiõis donatiuus,in quo apparet deus pater,qui eſt ſuper omnia in oĩbus,& deus filius q̃ per omnia eſt trinitas perfecta,gloria & æternitate ac regno,& imperio nõ partita.i.diſtributa,neq; abalienata.Nõ ergo creatũ quid vel ſeruitiũ in trinitate,neq; aduentitiũ,tanq̃ prius nõ exiſtẽs,& poſterius adueniẽs. Nõ ergo defuit aliquãdo filius patri,neq; filio ſpũs,ſed incõuertibilis & immutabilis ſemp ipſa trinitas.

¶Baſilij Epiſcopi Cæſarienſis Cappadociæ,ex ſermone de fide.

INcreata natura,& incõprehenſibilis ſubſtantia,ſuprema potentia,naturalis bonitas,di- B
gnitas prædominatiua,pater,& filius,& ſpiritus ſanctus.

¶Sancta & Icomenica ſynodus,q̃ per dei gratiã & ſanctum iuſſum pijſſimoꝝ & deo C
amatoꝝ imperatoꝝ noſtroꝝ Valẽtiniani & Martiani Auguſtoꝝ cõgregata eſt in Calcedonenſi Metropoli prouinciæ Bythyniæ in martyrio ſanctæ ac præclaræ martyris Eufemiæ,diffiniuit infra ſcripta.

¶Dominus nr̃,& ſaluator Chr̃s fidei cognitionẽ diſcipulis affirmãs,dixit:Pacẽ meã do vo D
bis,pacẽ meã dimitto vobis,vt nullus ergo ad proximũ in dogmatibus pietatis diſſonet,ſed æqualis veritatis p̃dicatio oĩbus oſtendat̃.Sed qa nõ ceſſat malignus zizania ſua veritatis ſeminibus inſerere,aliqd noui cõtra veritatẽ ſemp inueniens,idcirco cõſuetẽ dñs noſter Chr̃us, humani generis prouidus,pijſſimũ ac chriſtianiſſimũ ad zelũ excitauit imperatorẽ,& vndiq; ſacerdotij principes ad ſe cõuocauit,vt gratia omniũ noſtrũ dñi Chr̃i cooperante,oĩs mẽdacij peſtis de grege dñi expellat̃,& veritatis germinationibus imbuat̃.Quod iam fecimus,& cõmuni ſententia erroris dogmata abiecimus,& ſine errore fidẽ patrũ renouauimus,cũ ſymbolũ trecentoꝝ decẽ & octo patrũ oĩbus prædicauimus,& tanq̃ ipſos proprios patres q̃ ipſum pactũ vnitatis fidei receperunt,inſcripſimus q ſunt q poſtea in magna Cõſtantinopoli cõuenerunt centũ & quinquaginta,q & ipſam fidẽ ſigillauerũt.Diffinimus itaq; ordinẽ & ſtatuta omniũ canonũ de fide ſeruãtes,& nos ſanctæ Epheſinæ ſynodi, cuius duces fuerunt,ſanctæ memoriæ,ſanctiſſimus Celeſtinus Romanoꝝ,& Cyrillus Alexandrinoꝝ,ac Iohannes Antiochenus,reſplendere quidẽ recte,& imaculatæ fidei expoſitionẽ tricentoꝝ decẽ & octo ſanctoꝝ ac beatoꝝ patꝝ in Nicæa,ſub piæ memoriæ Cõſtantino cõgregatoꝝ, tenereq; ea quæ à centum quinquaginta ſanctis patribus in Conſtantinopoli diffinita ſunt ad extinctionem tunc pullulãtium hæreſum,& ad confirmationẽ ipſius catholicæ & apoſtolicæ fidei noſtræ.

¶Symbolum tricentoꝝ decem & octo patrum in Nicæa.

CRedimus in vnum deum,patrem omnipotentem,factorem cœli & terræ, viſibiliũ E
omnium,& inuiſibilium. Et in vnum dominum Ieſum Chriſtum,filium dei vnigenitum,ex patre natum ante omnia ſecula, lumen ex lumine, deum verum ex deo vero,genitum,non factum,conſubſtantialem patri,per quem omnia facta ſunt,q propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis,& incarnatus eſt de ſpiritu ſancto,& Maria virgine,& homo factus eſt,Crucifixus pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus & ſepultus eſt,& reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas. Et aſcendit in cœlos, ſedet à dextris patris,& iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos & mortuos,cuius regni nõ erit finis,& in ſpiritum ſanctum. Dicentes autem fuit quandoq; quando non fuit, & priuſquã fieret non erat,& quia ex non exiſtentibus factum eſt,vel ex alia eſſentia vel ſubſtantia dicentes eſſe,vel conuertibilem,aut mutabilem filium dei,hos anathematizat catholica & apoſtolica eccleſia.

¶Similiter &.C L.ſanctorum patrum in Conſtantinopoli congregatorum.

Quinta synodus Constantinopolitana.

F CRedimus in vnum deum, patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ, visibiliū omnium, & inuisibilium. Et in vnum dominū Iesum Christum, filium dei vnigenitum, ex patre natum ante omnia secula, lumen ex lumine, deum verum ex deo vero, genitum, non factum, consubstantialem patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis. Et incarnatus est de spiritu sancto, & Maria virgine, & homo factus est. Crucifixus pro nobis sub Pontio Pilato, passus & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundū scripturas. Et ascendit in cœlos sedens à dextris patris. Et iterum venturus est cū gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni nō erit finis. Et in spiritū sanctū viuificantē, q ex patre filioq; procedit, qui cum patre, & filio simul adoratur, Et cōglorificatur, qui locutus est per prophetas. Et in vnā sanctam catholicam, & apostolicam ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi seculi. Amen.

¶ Expositio episcoporum, qui in Calcedona conuenerunt.

G SVfficiebat quidem ergo ad perfectam pietatis cognitionem, & confirmationē sapiēs & salutare hoc diuinæ gratiæ symbolum, De patre em̄ & filio ac spiritu sancto edocet perfecte, & domini humanationē fideliter suscipientibus ad probationē. Verum quia veritatis prædicationem reprobare conantes per proprias hæreses varias voces απτετικου parturierunt, hi quidē domini, propter nos dispensationis mysterium vitiare conati sunt, & vocem, θεοτοκος. i. dei genitrix, in virgine abnegant. Alij autem confusionem, & cōmixtionem introducentes, vnamq; esse naturam carnis & deitatis insensate fingentes passionem vnigeniti naturā diuinam confusioni τερατευομενοι monstruantur, propter hoc omnem ipsis claudi cōtra veritatē machinā volens, p̄sens nunc ipsa sancta magna & Icomenica synodus illud prædicationis superius in motū edocens diffiniuit principio trecētorū decē & octo sanctorū patrum fidē απαραγγελτου immutilatam manere. Propter spiritus sancti quidē impugnatores, posterioribus tēporibus doctrinā de spūs sancti substantia à centū quinquaginta patribus in regia vrbe traditā κυροι auctorizat, quam illi oībus notificarunt, nō tanq̄ aliqd deficiens præcedētibus introducētes, sed de spū sancto ipsorū εννοιαν cogitationē, vel intellectū contra attentātes ipsius dominationē reprobare απτειν scripturarū testimonijs expressērūt. Propter aūt dispēsationis mysteriū vitiare conantes, & ψιλον tenuē hominē esse ex sancta virgine Maria natū impudice maledicētes, beati Cyrilli Alexandrinorū ecclesiæ pastoris, synodicas ep̄las ad Nestoriū & ad ipsos orientales cōueniētes existētes suscepit, in redargutionē quidē mēte captiōis Nestorij, interpretationē aūt salutaris symboli pio zelo desiderātiū εννοιαν intellectū. Quibus & ep̄lam magnæ antiquæ Romæ p̄sidētis & sancti & beati Leonis, scriptū, in sanctis, ep̄o Flauiano ad extinctionē quidē prauæ intelligētiæ Euticis magni Petri professioni cōuenientē, ac cōem quendā Cippū columnā existētē cōtra male opinantiū merito adnexuit ad orthodoxorū dogmatū cōfirmationē, conātibus em̄ in filij diuinitate dispēsationis diuellere mysteriū obuiat̄, & passionē vnigeniti deitati dicere audētes. Sacrorū collo quio repellit̄, & excogitātibus cōmixtionē, vel cōfusionē in duabus naturis Christi obstitui, & eos q παραμαινουσοι insaniūt, cœlestē, vel alicuius alterius essentiæ substātiā ex nobis assumptā impij serui formā exagitat, & cōfabulātes duas quidē ante vnionē naturas dñi. Vnā autē post vnionē autumantes, anathematizat. Sequentes igit̄ sanctos patres vnū & ipsum confiteri filiū dñm nostrum Iesum Christū consonanter omnes docemus perfectū ipsum in deitate, & perfectum ipsum in humanitate deū vere, & vere hominē, ipsum ex anima rationali & corpore, consubstantialē patri secundū deitatē, nouissimis autē diebus ipsum propter nos & cōsubstantialē nobis ipsum secundū humanitatē. Per omnia similē nobis sine peccato, ante secula quidē ex patre natū secundū deitatē, nouissimis aūt diebus ipsum propter nos, & nostrā salutem, ex Maria virgine natum secūdū humanitatem, vnū & ipsum Iesum Christū dñm vnigenitum in duabus naturis, incōfusibiliter, incōuertibiliter, indiuisibiliter, inseparabiliter cognitum, nulla naturarum differentia ανηρημενης sublata propter vnionem, sed salua magis vtriusq; naturæ proprietate, & in vnā personam, & in vnam substantiā concurrente, non in duas personas distributū, vel diuisum, sed vnum & ipsum vnigenitū filium, deū verbū Iesum Chr̄m, sicut superius prophetæ de ipso, & ipse Iesus Chr̄s nos edocuit, & patrū symbolū nobis tradidit. His igitur cū omni vndiq; diligentia & solicitudine à nobis formatis, diffiniuit sancta & Icomenica synodus, aliā fidē nemini licere proferre, ετερουν vel cōscribere, vel cōponere, vel sape, vel docere aliter. Audētes aūt, vel cōponere fidē alterā ετερουν videlicet, producere, vel docere H vel tradere aliud symbolū volētibus cōuerti ex gētilitate, vel Iudaismo ετερου, vel hæresi quacūq;. Hos aūt si quidē episcopi fuerint vel clerici, alienos esse episcopos episcopatu, & clericos clericatu, si aūt monachantes vel laici fuerint, anathematizari.

Antheonis

¶Antheonis Episcopi Arsenois epistola, ad Petrū episcopū Antiochiæ, quoniā non oportet passionem in cruce adiungere, per additionem illam, Qui crucifixus est propter nos, quam hæretici apposuerunt.

MVltū valde sum angustatus frater honorantissime, quoniā per te magnū oriet scā- A
dalū, pro amputāte te scādala. Etem cū in hoc volo lachrymas cōpescere, prohibeor à tua puersa excogitata hæresi, qm euāgelia à te sanciant, actusq & aplus, Vi
sus es em vltra ipsos επισοφιζεσται cōmentari. i. sapere, dū nō Christū crucifixum pure cōfiteris, sed τροσαγω crucē coadunas, sicut prima tua scripta ad Acatiū, Cōstantinopo
litanæ vrbis pastorē ostēdūt, Ex quo aūt in impietatē incidisti, opinionē à te iniuste prolatā, differēter puertis, quatenus iniquiorē & stabilē ipsam apud oēs cōfirmas. Neq; em diuinū di
cimus passibilē, sicut tu dicis, neq; nudū verbū dicimus crucifixū, sed Christū Iesum. In Trisagio aūt, vbi corporis significatio, vt campū crucis appellatio accipiat, Dicis em, sanctus deus, & qs nescit, qm primus pater secundū ordinē opinatiōis oībus cōsuete, licet nō secūdū eminentiā diuinæ dignitatis. Postea dicis, sanctus fortis, & qs nescit secūdū prophetā Esaiā natū nobis Christū Iesum puer, cuius principiū fuit simul cū ipso, & vocat, & est magni cōsilij angelus, deus fortis. Si em crucifixus est, nō ex infirmitate, sed infirmū nm assumēs corpus hoc passum, Fortis aūt deus exist ēs volūtarie ad crucē propriū εξουσιαν exhibuit corpus, sicut dicit propheta: Ipse infirmitates nras assumpsit, deus aūt & hō ab oībus simul cōfitet Chrus. Tu aūt solā fortitudinē Chri deitatis dicis, & pcurrēs hoc, venisti ad spm sctm, & confessus fuisti sicut est vere imortalis, quē ergo infers crucifixū propter nos, pterea Chm dicis? Nōne ergo manifestus factus est, q trinitatē sapere aliū pter fortē deū Chm noians, sed spm sctm crucifixū fuisse dicis? Et qd impius isto factū vnq fuit, sed phantasiā dicis passiōis dispēsationē. Nōne ergo phantasia secūdū impios Manichæos, & saluatio nra? Vides quo vndiq; pcipitaris, & ignoras, vel scies volūtarie malefacis. Ecce nūc recordatus verecūdare de tua ineruditione, & scito, sicut à propheta recepisti glorificare Trisagiū: incorporaliter em noiatur, nullo carnis ænigmate pdices, vnigenitus pure debet glorificari, nulla crucis additiōe inducta. Sic em, si qs sophista sit, è recta opiniōe pceps efficit, Christū aūt assumo propter nos filiū dei crucifixū, secūdū beatū Paulū, dicētē: Nos aūt pdicamus Christū Iesum, & hūc crucifixū, noli negare istius nomen & passionē. Si aūt nō pueniens ille dixit: Si qs vobis euangelizet pter qd accepistis, anathema sit. Ego em, inqt, nō iudicaui aliqd scire in vobis, nisi Christū Iesum, & hūc crucifixū. Si aūt istū negatis crucifixū, & Trisagio passionē adiūgitis, qūo nō subintrastis anathematizationē, Paulus est q anathematizat, vas electiōis pcupias. i. assumas Christū, & crucē noli negare. Nō alter pro altero, Plurimi em sunt crucifixi, vnus aūt q propter nos. Porta ergo in cruce istius nomē, vt nō aliū suspiceris dicere crucifixū, qm scis q multæ sunt insidiæ dolo si, propter hoc. cccxviij. & centū quinquaginta patres vnū dm Iesum Christū crucifixū tradiderunt, & nō Trisagiū. Qui autem iudicant seipsos esse meliores legislatores, q isti patres, quomodo non ostendunt se ab istis alienos.

¶Fausti Episcopi Appollonidæ, ad eundem Petrum.

QVoniā iā primū est, primos pungi ab his, qbus postremo mysteriū dei reuelatum
est, illos aūt silētium docere à mala doctrina tanq pessimos dogmatistas effectos. B
Audiui à multis coepis dilectissime, te à recta opiniōe deuiare, & hoc vbiq; circun
strepit, propter qd necessariū putaui, quærere à te, si hæc ita se habēt, Ostēdere enim visum est, nō ita te sapere debere, vt Trisagio crucē adiūgas, & passiōi & morti impassibile submittas, sed pure sicut ea q sunt Seraphim & pie gloriā dicere. Qūo christianizāt gētes si nomē saluatoris nō inferat Chro? Qūo aūt & ipsi Christiani fideles eē pnt, nō supponentes cruci nomē Chri? Audiētes em infideles deū immortalē propter nos crucifixū, dicēt scādalū eē credere in Chro, auertētes & dicētes, dn nri q apud Christianos populos adulteri sunt, immortales à nobis appellant. Et qūo ipsoq deus imortalis exist ēs, mortuus est? Manifestū, q falsa dictio ipsa. Si em mortuus est, nō est imortalis, adhuc neq; fortis, sed infirmus, mortalitate tentatus, nō isti solum, sed & dei cultores, & nobis cōfideles dicēt, vtiq; isti dei passionarij sunt, & nō Christiani, Manichæi, & nō orthodoxi, q trinitatē tenētes nō trinitatē, Euticianistæ sunt nō recte sentiētes, Nestoriani nō christianizantes. Si qs aūt in cruce appensum audiet Christū Iesum esse, q mortalē carnem nostrā sua clemētia in χριστεις tinctus, vel vnctus Chs proprie vocat, propter qd & crucifixerūt ipsum, quē speramus, qm ipse est vēturus redimere Israel, tūc cadens in faciē, dicet: Et ego Christianus sum, credo in quē & isti crediderūt, & credent esse & passiones, & mortalitas corporis ipsius. Et propter hoc em plurimis deliramentis iaculata est ab infidelibus fides orthodoxa. Sexcentoq; triginta patrū in Calcedona, qm dixerūt duas naturas esse in Chro, vnā passibilē, mortalē, visibilē, & tractabilē, q est caro

nostra,& vnã impassibilẽ,immortalem,inuisibilẽ,intractabilẽ,q̃ est dei inuiolabilis natura. Vtrũq; ergo in Chřo oportet nos cõfiteri,quoꝝ vnioni nõ des distãtiã,neq; scindas deum à carne,& nõ vociferaberis Nestorianꝰ,neq; discretũ Chři naturaꝝ negabis,& nõ suspicaberis esse Euticianista,& nõ cõfundas deũ passionibus carnis,& nõ diceris Apollinarista,neq; ĩpassibilẽ,& immortalẽ,superbe addas Christũ crucifixũ,& nõ asseueres quadrifactũ dices deum & nõ eris habitus esse Manichæus,neq; in Trisagiũ post deũ patrẽ, & fortẽ ipsius filiũ,& immortalẽ spm̃ addas Christũ crucifixũ,& nõ habebis Samotæi hæresim,& nõ redarguẽris q̃ternitatẽ sapiens,nõ trinitatẽ,neq; trinitatẽ in Christũ induplices,ipsum patrẽ,& filiũ, & spiritũ sanctũ dicens,& nõ subibis Sabellij pœnã.i.causam.Nõ velis vocari p̃ceptor,& nõ secutor doctrinæ Christi,& innouabis vanæ gloriæ hæresim,& non contaminabis animã tuam. Quoniam scis apostolos nõ fuisse p̃ceptores in nouitate, sed indagantes solũ præceptorẽ,& legislatorẽ Christũ. Videas charissime,nõ infinẽ ducas diffamationẽ tuã,ne derisus fias tanq̃ deũ passibilẽ,vel q̃ternitatẽ asserẽs.Si aũt apprehẽdisti hos sermones in instinctu sensus, cito declina à malo & fac bonũ,vt optamus rectũ facias verbũ veritatis,Christũ simul cõfitẽdo se cundũ carnẽ propter nos passum filiũ dei viuẽtis,& semel fic cõfitẽdo nõ supplãtaberis ab hę resibus. Multi em̃ erronei exierũt in mũdũ,q nõ cõfitent Christũ Iesum in carne venisse.

¶Pamphili Episcopi Abydarum,ad eundem Petrum.

C Filioꝝ meoꝝ dilectissime,amicũ excitas me luctũ emanare.Si em̃ in aliqua domo quis moritur,ibidẽ fletus abundet,qũo non lachrymabor,& dolebo mortẽ filioꝝ meoꝝ tuis vasis pernicioſe delatã,quos oportebat te tanq̃ confratrẽ studere,vna mecũ ad deum adducere? Contrarium autẽ à te factum est deo amantissime,fuisti em̃ ipsorũ corruptor,non vita:amaritudo,non dulcedo:vua amara,non dulcis botrus: zizania,nõ frumentũ:stipula,non auꝝ:spina,non flos:conturbatio,non serenitas .i. tranquillitas.Quid em̃ præcedẽtium nostroꝝ,& episcopoꝝ non attendens symbola? sciuisti nõ fuisse additam trinitati quaternitatem,dum Trisagium diceres in additione crucis,ipsa em̃ est draconica,& venenosaꝝ hæresum vox,& porta inferni,& sempiternus ianitor mortis,& Christianorum laqueus,innocentium captio,orthodoxoꝝ anomus.i.contaminatio,fidelium prolapsus, sapientium titubatio,industrioꝝ scandalum.Quibus suspectus fuisti dulcis esse cũ tua exclamata expositione,qua agonizas cõtra apostolicã diffinitionẽ,& euangelia,& tricẽtoꝝ.xviij. patrum symbolũ,additionẽ in Trisagio ignorãtium,intellectuale venenũ.Dic mihi ergo, quis deitatẽ dicit crucẽ sustinuisse? quid deũ verbum nudas à stola? qd insecabilẽ tua ignauia, seu vmbrositate secas? qd veritatẽ saucias? qd Nestorio,& Eutici Christi sectione fœderatus fis, & Samosatæo cõdiscipulus,scindis Christi diuinã substantiã à carne,& cum Valẽtino eructasti,dicens:sicut ille immortalẽ crucifixũ fuisse,& diuinã naturã seruũ supponens passionibus? Quid cõtinebo vel loquar? Nã Paulianistã te acclamabo,tamen in tuis literis dixisti, post trinitatẽ Christũ propter nos crucifixum,Nõ Manichæũ te dicã,tamẽ tu tibiꝑpsi reprehẽsibilis factus fuisti,deũ,nõ Christum dicẽs crucifixũ,Nõ Nestorianum te appellabo, sed approbasti post patrẽ non cõfiteri laudatum à fidelibus filium dei fortẽ carne crucifixum, Nõ Apollinaristã te dicã,cõmiscuisti em̃ sicut ipse deum cõfundens passionibus carnis.Multa itaq; tristitia repletus,hæc tibi addo,simul cum Achatio cõducente me ad hoc ipsum,quoꝝ viriliter ab orthodoxis demẽtiæ resistẽdum est,Quid cõtaminas ecclesiã? qd dilacerꝰ Christi ouiles? Si male dico,dic mihi tu. Quæro em̃ te doctrina rectissima excellere me, & plurimos. Quid ergo dicemus,sicut Paulus Chřm crucifixum,vel sicut tu immortalẽ crucifixum? Quid dicemus,quoniã oportet filium hoĩs pati,sicut multotiẽs dominus dixit,vel sicut tu innouando dixisti deitatẽ pati,vel euangelia,& actus,& apostolus sicut tu dicis nõ dicunt sic oportet, sed sunt apud te spernẽda,& apud eos q secuti sunt huiusmodi tuã insipientiã,dicẽdo Trisagium crucifixum,vel post trinitatẽ Christum crucifixum,designati em̃ sunt tecum,qua trinitatem asserens? Si autẽ hæc ita se habẽt,ad qd sacræ scripturæ legunt,vel ipsæ credunt auditu? Vbiq; em̃ Chřm tradunt propter nos crucifixum,& nõ Trisagium,sicut tu dicis, sed reiꝯciendos (scripturæ dixerunt)omnes q deum passibilẽ dicunt,iam autẽ,& ante has literas tanq̃ domino meo,& patri fic rectissima sapienti manifestaui reformari debere,& refringere impiũ dogma à te innouatum,& nõ acquieuisti,propter quod ergo tanq̃ ad primum inuectorẽ horũ impioꝝ sermonum laceror contra te mulctis,si forte per ista monita reprehensus à minore in dignitate cito cedes cõfiteri patrẽ & filium,& spiritum sanctum,& nihil his addere, vel auferre,& tenebis culmen throni pro nobis.Si autẽ fic non sustinueris,inducã supra te cõmunionis priuationem.Dicit em̃ apostolus hæreticum hominem post primã & secundã monitionem recusa,sciens quoniam euersus est talis,& peccat de seipso cõdemnatus existens.Verumtamen dei interpellatores sumus,ne tuiꝑpsius condemnator existas,sed recti verbi prædicator

cator veritatis exiſtas.

¶ Aſclipiadi epiſcopi Trallarum ad eundem Petrum.

A ECce chariſſime, impletus eſt mundus ſcandalo, expoſitione, & palatia plena curæ facta ſunt, & paſtores incitantur merito inducere ſupra te maledictionem, da ergo cõ ſolatoriæ vocẽ, vnam orthodoxã trutinare, verꝫ connitor, filium deũ vident in mũ do ſimul confiteri crucifixum, & nõ ſpernatur iſte per te, & iſtius nomen indicendo aliter peruertatur in Triſagio iſtius crucis, nõ tu primus es patrũ in Niceą, vt diffinitio tua ſu per ipſos dominet. Sed dicit, ego propter Neſtoriũ addidi in Triſagio crucẽ ex eo repelle batur in hoc deitas, dum ipſum crucifixum dicebat. Et qd nõ eſt intellectus iſte iunior Neſto rio? Incepit em̃ hoc à Fotino vane ſentiẽte, quẽ ſancti patres, q in Nicea cõuenerunt in vita quidẽ nõ inuenerunt, dogma aũt ipſius cõdẽnauerunt, nõ propterea deprehẽdunt ipſi Triſa giũ crucifixũ, qm̃ hoc ipſis erat in notitia valde graue, Fotino aũt amabile. Vnde Triſagiũ, q̃d in ſolis myſterijs vocari pmiſerunt, ſicut illa Seraphim dicunt nullã in iſto additionẽ, vel de tractionẽ faciẽtes, rurſus aũt hoc impietas renouata in tpe Samotæi iterꝫ inualuit, & ſanctæ memoriæ patres in Conſtãtinopoli cõgregati, licet ipſum nõ ꝑuenerint, tamẽ dogma ipſius cõdemnarunt, Hoc eſt, nõ ſapere duos filios, ideo vnũ filiũ in ipſoꝝ diffinitione cõfeſſi ſunt, nõ Triſagiũ, dixerunt aũt ipſum crucifixũ, qm̃ diffinitionẽ patrũ ante ipſos p̃cedentiũ ſecuti ſunt, & ipſoꝝ dogmata ſequi iudicauerunt, audire videlicet in ſolis myſterijs Triſagium im paſſibiliter, ſicut Seraphim, & nõ crucifixũ, rurſus reuelante Neſtorio & inſtruente impia añ ipſum dogmata illa, videlicet Fotini & Samoſatæi cõgregati propter ipſum q circa Celeſtinũ & Cyrillũ erant huiuſmodi impietates pauſauerunt, & nõ appoſuerunt in Triſagio crucẽ, Vel tu videris oĩbus iſtis ſapientior eſſe, vel habere plus ſpũs ſancti, q̃ ipſi quibus ſcientia fuit, Tua ergo additio crucis in Triſagio appoſita impia blaſphemia eſt. Veruntamẽ, & poſt hos ſanctos patres, cum graues terræ motus ciuitatẽ Conſtantinopolitanã occupaſſent, magnus & paruus, diues & pauper, ſeruus & liber extra ciuitatẽ in campo ſecedentes ſimul concurre runt frigoribus & hyeme, ibidẽ perdi mallentes, & ciuitati ipſi nõ cõiungi. Quibus deus par cere clementer dignatus eſt, reuelauit beato Proclo Triſagium acclamare, cũ ipſi ad pauſan dum irã Letanias facerent. Et hoc clare non vni vel duobus notũ fuit, ſed toti mundo intro duxit deus in eo dicere crucẽ, qm̃ non reſpicit ad iniuriã ſuam. Dixit em̃ dicere, ſanctus deus ſanctus fortis, ſanctus immortalis miſerere noſtri. Quo ergo tu auſus fuiſti apponere crucem præter deũ, & ſanctos patres, patrẽ cõfundens filio, & ſpũi ſancto in Triſagio vocans crucẽ, tanq̃ apud te pater non eſſet pater ſolũ, ſed & filius, & filius non eſſet filius ſolum, ſed & ſpũs, & ſpũs ſanctus non eſſet ſpũs ſolum, ſed & filius. Propter hoc ſi quis apponat in Triſagio cru cem ꝑter filiũ dei, anathema ſit. Si qs confundat trinitatẽ, dicens ipſum eſſe patrẽ & filium & ſpiritũ ſanctũ, anathema ſit. Si quis diſtinguit vnã ſubſtantiam trinitatis, anathema ſit. Si quis vnũ filium diuidit in dualitatẽ filioꝝ, anathema ſit. Si qs deum verbũ, & carnẽ, vnã dicit natu rã, ignorans naturãꝝ differentiam, anathema ſit. Etem̃ credimus q̃ vita, vita eſt, & nõ co incidit in mortem. Tu autem cognoſcas, & præcidas quæ inique dixiſti. Sit autem, vt eſt, dei gratia cum his qui rectum faciunt verbum veritatis.

¶ Epiſtola Iuſtinini epiſcopi Sycelliæ, ad eundẽ Petrũ, Quoniam non oportet additi onem crucis eſſe in Triſagio, vt non inducat duos filios.

B OPortet militẽ armari contra bellantes, & athletã cõtra ſtantibus obſiſtere, Luctatio aũt veſtra non eſt carnalis, neq; illuſtratio corporis vnctionibus, neq; quis vacans à luctatione, coronã habebat deitatis, & ſi neglexerit reprehendentibus nõ antepo nere luctationẽ veritatis. Si em̃ quis certat, non coronatur, niſi legitime certauerit, & arma noſtra non ſunt carnalia, ſed potentia deo ad demolitionẽ munimẽtoꝝ cogitatiões deſtruentia, & omnẽ altitudinẽ contra ſcientiã dei eluatã. Quare tanq̃ fratem incito moniti one, quoniã bonum eſt patribus obedire, & detrahere proprias nouitates, Obedias amicabi liter chariſſime, & argumentis non addas Triſagio duos filios, & crede Seraphim, trinitatem ſimiliter glorificando, & nõ præter hæc adis langueſcere, vltra nõ languebis vana gloria, peſ ſimum ſophiſma faciendo, crucẽ in hymno ponens, multisq; factus cæcus. Quid ergo oculos ruſticoꝝ idiotaꝝ effodis, inſculpens impioꝝ impetus, Maniã & Valentinũ & Euticẽ armãs ad dicendũ diuinum paſſibilẽ, & magis Paulum Samoſatæum & Neſtorium, propterea q̃ in Triſagio addis quaternitatẽ, qa quomodocũq; te vertas, quod impiũ eſt, intellectũ pietatis habere non poteſt, ſed plurimaꝝ hæreſum formas oſtendit, Arrius em̃ filium diminuebat, & Eutices ſimiliter propter quod paſſionẽ addebãt diuinæ naturæ filij, ideo nõ dicebãt filium ὁμοούσιον. i. cõſubſtantialẽ, ſicut Eunomius. Si em̃ iã apud ipſos pater impaſſibilis eſt, filius autẽ diuinitate paſſibilis, quomodo conſubſtantialis eſt? Macedonius aũt ſpirat à patre ſpiritum

ſanctum,& Neſtorius ſimiliter diuidit vnũ filiũ in dualitate filioꝝ,& impoſſibile eſt ſicut tu dicis in triſagio quaternitatẽ dicere crucifixam. Impie addens poſt confeſſionẽ trinitatis. Ceſſa igitur ab huiuſmodi tua impia præcipitatione,non addas ſcandalũ ſcandalo,& non eris cauſa perditionis magis ſimpliciũ hominũ,ne præſidens noſter Felix ſecundũ canones ſententiã dicat cõtra te,& non iuuabit te dicere,ego vtiliter hoc appoſui crucifixũ in triſagio cõfiteri,tolle iniquitatẽ de vniuerſo,ne hoc cito multiplicetur,quoniam impiũ facile ſuſceptibile eſt, melius aũt non. Suſcipe ergo tanquã fratris tui admonitionẽ,extingue hæreticoꝝ conſperſionem, & fias paſtor ouili,non lupus,& ſecutus beatũ Proclum,& ipſius reuelationẽ in campo timoribus exiſtentibus,deprecatiue dicas triſagiũ ad pauſationẽ ire,& incitas adhuc iram fortẽ. Si aũt nõ videbis tu,fraternitas mea innocẽs erit,& ego cũ ipſis,& q vnà mecũ de his tibi ſcripſerunt φϱουϱεῖ cuſtodiũt te ipſum à ſcandalis. Didiciſti ab Eſaia dicere,Sanctus,Sanctus,Sanctus, nõ crucifixũ inquit tibi dicere,ſed dicit,tunc filius nõ erat crucifixus,& propter hoc non tradidit tunc crucifixus. Qui ergo nunc Seraphim in triſagio addiderũt crucifixũ quod tu dicis,& dicis,nõ puto,& ſi neſcis quomodo impius es. Etenim & tunc inqt prophęta paſſiones carnis verbi,& aperte confiteꝫ triſagiũ. Propterea qũo & dicis ſuſceptafuit ſynodus Calcedoneñ,& ſicut ipſa tradidit,tu nõ p̃dicas triſagiũ,ſed inobedis illi & nõ timuiſti ipſam dicentẽ. Qui nõ ſapit ſic, Anathema ſit ſalubriter p̃dica vel dicit,& ſanus eris,ſi aũt nõ,non ſolus hauries mala.

¶ Felicis epiſcopi Romæ,ad eundem Petrum καθαιϱουσα, purgans vel deponens ipſum ab Anthiochęna eccleſia.

C QVoniam importabilibus verbis impie garrulaſti,& non iudicaſti cedere prædictis ſanctis patribus,qui ornarunt ſedem,beatæ memoriæ,& multũ triumphantis Ignatij martyris,Cuius tu indignus exiſtens,neſcio quomodo inſiluiſti inchoare nouitatẽ in catholica eccleſia tuis prophanis legibus & impijs dogmatibus,& iudicaſti non oportere dicere Chriſtũ crucifixũ propter nos. ſed paſſionẽ ideo impaſſibili impie induxiſti,& immortali patri mortem imponere,& non horruiſti ea quæ non ſuſcepiſti ex diuinis euangelijs & apoſtolis & ανδϱαγαθεινοντωμ glorioſoꝝ patrũ peſſime ſophiſticatus ipſa intorquere & propriã peſtẽ ſenſus imponere ſimplicioribus,& ſcandalũ huiuſcemodi hęreſis nõ vt æqualiter prioribus hæreſibus vigeat,ſed magis multipliciter excellat,& non ſtatuiſti credere veritati,& literis noſtris ad te ſcriptis,nunc incepi ſententiare contra te,imo ille qui vertex eſt omnium paſtoralium ſedium in ſanctis laudibus florens apoſtoloꝝ,vere optimus Petrus, cuius tu nomine æqualis es,ſed non opinione,neq; fide,quoniã ab iſtius recta intentiõe & immaculata fide valde declinaſti,& nõ ſolũ contra te ſententio,ſed & contra eos q nõ erubuerũt characteres venerabiliũ euangeliſtaꝝ & apoſtoloꝝ eos ſequentiũ,ac perfectoꝝ doctorum ſermones,& inſtabili ſentẽtia,ex tua iniqua expoſitione firmati ſunt,tanq̃ dulciſſima circunſequẽdi in mala opinione,quod vere amariſſimũ eſt,& non auerterũt huiuſmodi impietatem. Dicemus ergo tibi,ſicut & cõtra illos. Quoniã dilexiſti iniquitatẽ magis loqui,q̃ iuſtitiam, dilexiſti ſuper omnia præcipitationis linguã doloſam. Propter hoc deus deſtruet te in finẽ,& non ſolũ ab Antiochęna eccleſia,ſed ab omni ciuitate,& firma ſit hæc tua depoſitio à me & ab his qui vnà mecũ apoſtolicum thronum regunt,& ab Achatio Cõſtantinopolitanæ eccleſiæ paſtore,& venerabilibus epiſcopis ſibi ſubiectis,quoniã ipſoꝝ munimenta nõ ſuſtinuiſti. Qñq; em̃ dicis trinitatẽ propter nos crucifixã,nõ Chriſtũ,quandoq; aũt immortalẽ ſpm̃ manicheizãs, qñq; ab iſtis diffugiens à meis argumẽtis reprehenſus & ſermonibus dixiſti Chriſtũ poſt immortalẽ ſpiritũ paſſionẽ ſuſtinuiſſe,ſicut Samoſateus & Neſtorius vnũ filiũ diuidentes in dualitatem filioꝝ,quandoq; aũt & his ceſſiſti non detractando, & veniſti ad peius nõ glorificãdo cherubicum hymnum,ad filiũ referre præſtolanti tremore ανεμδοκιμως venerabiliter ſimiliter trinitatẽ,ſed totũ hymnũ ad filiũ referre,volens firmare morbũ cancri rodẽtis quẽ innocẽtibus,& intuliſtis inde omni generis hæreſum laqueis circunprecipitatus à veritate exiens nõ prædicas Chriſtũ pro nobis crucifixũ,vnigenitũ filiũ dei qui in medio patris & ſpiritus ſancti pie glorificaꝫ. Quid em̃ iſto magis interdictũ patre à vobis & ſancto ſpũ nõ glorificato?& calumniã Seraphim vos inſeritis,q̃ trinitatẽ nõ dicũt glorificandã,ſanctus,ſanctus,ſanctus,ſed ſolũ pſonaliter filiũ. Et q̃ præcipitatio hæreſum ita cõfudit,id eſt impudẽter egit,ſicut vos. Veruntamẽ & in iſto pcurrẽtes adhuc nouius aſcẽdiſtis,& ſtrangalias infamias adeo adĳcitis filiũ videlicet patrẽ & ſanctũ ſpm̃ dicẽtes ſabellianizãtes & ſimul cõiungere iudicãtes trinitatẽ cõfiteri negatis in q̃ baptizamur,& credimus,& cõfitemur. Quis ergo nõ defleret ſic dicentes de intemerato triſagio,q̃d mihi valde cõuenit refutare,& fletũ merito dare in hos aĩaꝝ ſimpliciũ cauillatores ac impiũ facinus fingentes,quos & alienos putauimus ab orthodoxa fide,& catholica eccleſia,& à cõmunione ducis noſtri glorioſi prædeceſſoris Petri,qui claues regni à ſaluatore nr̃o recepit. Qui aũt participes apoſtoli eſſe volunt,ducunt & doctrina ipſius q Chriſtũ dicit & credit propter nos crucifixũ, & hoc nõ negat,ſicut & modo depoſitus Petrus ex eo q̃

non

non legitime & inclementer in trisagio adinnouauit qui crucifixus est propter nos, scientes qa non trinitatem crucifixam ab apostolis susceptis, non patrem, non spm̄ sanctum, nisi carne filium dei vnigenitum solissimum. Fugite ergo ab hac inclementi cōmunione, & ero vobis cōmunicans καθοτι inquantum & vos mihi dolorosa fallatia, longe à nostra orthodoxa expulso Custodite Christi discipuli, mei aūt filij traditiones quas à diuinis scripturis accepistis.

¶Epistola Cinciani episcopi acculianarum ad Petrum episcopum Antiochię.

MVltifariam, multisq; modis Charissime à veritate deuiasti contraria faciens herilis A
mysterij, non sequendo Euangelia κτοι vel Apostolos κτοι vel sanctos patres. Etem̄ expositio tua grauē fert cōtra ipsos nouitatē catholicæ ecclesiæ, & quidem nō abiecisti ipsam multis episcopis præmonētibus te, maxime sanctissimo Archiepisco po Felice ab ipsa diuertere, & esse rectū & orthodoxū salubris prædicationis sectatorē, sed cer te ecōtra hæresum affectator fuisti, & talentum diuinæ doctrinæ in terrā absconditi, & non potius ipsum supra mensam proijcere cēsuisti, videlicet sanā doctrinā in cordibus hominum inserere, sed ecōtra zizania seminasti, & qs adhuc sustinebit te peruertentē Christi euangeliū? non prædicando vnum filiū in duabus naturis dm̄ nostrū Iesum Christū & hunc crucifixum sed deum fortem immortalē, videlicet vnam trinitatis substantiā, dicens. crucifixam & nō solum, sed & vnam naturam dei verbi & carnis dicis. Et si vna natura dei verbi & carnis est, vna aūt natura dei patris & verbi, quomodo non vna & ipsi natura patris & corporis & verbi. Si autem non vna natura dei patris & carnis humanę & verbi, dic quomodo vna natura verbi & carnis? Quomodo creata & increatum & vna natura est? Si autē hoc impossibile est, quomodo creata caro & increatū verbū vna natura, & non duæ commutatę? Si autem vnius naturæ est Christus & non duæ, quare dicis Christū creatum, sicut Arrius, vel increatū, sicut Manichęus? Vbi aūt & tēporalis Christi generationis natura, & diuinitatis ipsius æterna generatio? Vbi & illud, hodie genui te? & illud, Iesus Christus heri & hodie ipse est & in secula? Quomodo aūt & dicis ante vnionē verbi dei & carnis duæ, vel ante fuit secundū substantiā ex virgine vnio, Et em̄ si est Christi caro ante Mariā secundū Valentini impium sermonē, qūo duæ antefuerunt naturæ ante Mariam? Cuius aūt & ipsa expressio, nō Euticis, magis Aticis, ex duabus naturis dicere vnā naturā factā fuisse? Si ista aūt cū illo sapis, qūo ipsum abijcis, q ipsius recipis pessimas innouationes? Quod si in veritate hoc factū est, sanctos patres in Calcedona contra ipsum habuisses certe acceptos, dic veruntamē mihi, qūo vnite pr̄ & filius & spūs sanctus dicit trinitas solus existēs deus, si nō susceptis dicere in vno filio duas naturas, & si trinitas vnus deus est, qūo deus & corpus nostrū ipsi vnitū nō debet dici vnus filius in duabus naturis, si āt vna natura deus verbū & caro, videlicet mutatū verbū, sed caro, & si caro mutata facta fuit verbū, nō erit āplius caro. Si aūt in istis nō facta est mutatio, qūo in Chr̄o nō sunt duæ naturæ. Caro em̄ caro est, quanḡ fit dei caro, & verbū verbū est, licet assumpsit nostrū assumptū. Si aūt mutata ē, qūo est nō cōsubstantialis caro & coęterna patri, sicut & verbū? si aūt alterius substātię est caro patri, inquantū recētior est, pater aūt sine tpe est, qūo nō recens & verbū, sicut vnā esse naturā carnis & verbi dei dicis & filiū alterius substātię patri dicis? Si aūt nō est ipsa natura verbi dei & carnis, qūo nō sunt duæ caro & verbū? Si aūt ois deitas caro facta est, qūo māsit verbū q̄d fuit. Qūo aūt incōmutabiliter incarnatū est, & si non est Christus in duabus naturis, qūo incarnatus deus verbū māsit q̄d fuit, & si est deus verbum passibilis impassibilis aūt pr̄, qūo vnus & solus est deus? Qūo aūt & istarū vna est nutura. Si aūt & impassibilis est trinitas, qūo deus verbū passus est pro nobis? Si aūt nō passus est, qūo altera natura carnis nō est passa? Et si om̄e patiens creatum est, qūo deus verbū non est increatus patiens carne? Si aūt carne patitur deus, qūo nō patitur sibi ipsi deus? Si āt idē est dicere, deū passum carne, & dicere Christū passum carne, qūo nō erat idem dicere, spm̄ diuinū carne pati, cū spūs deus sit? Si aūt non est simile, deū passum carne & dicere, Christū pati carne, quomodo possibile erit plus appropriari deū verbū carnis, cuius οικειουσθαι appropriat pater ea q̄ sunt dei verbi? Qūo aūt & si οικειουσι appropriatione deus verbum patitur carne nō erit appropriatione & pater deo verbo patiēs. Et si mortuus ē deus verbum carne, qūo est consubstantialis patri immortalitate? Mortuus em̄ pro nobis nō est immortalis, mortuus certe est secundū scripturas, & simul de trinitate mortuus est, quandoq; trinitas dualitas facta est, & si trinitas nunḡ dualitas facta est, qūo vnus de trinitate mortuus est, etsi altera natura verbi dei, scilicet hominū natura nō est mortua, & si trisagia vox trinitas non subsistit, manifestū est, q̄d vnius substātiæ esse dicis trinitatē. Et qūo nō ostendis esse Sabellianum & si in tribus hypostasibus vna natura subsistit trisagiæ vocis, qūo non dicis trinitatē esse crucifixā, & sine deo te ipsum fic Marcianiste esse nō dicis? Omnis ergo q dicit vnā naturam dei verbi & carnis, & nō duas vnitas & indiuisibiles deponat. Et si miscet duas Chr̄i naturas, dicēs deū passum carne, & nō passum Chr̄m carne secundū apostolum deponat. Et si qs impassibile

& immortale dñi verbum dicit versum esse impassionē & immortalitatē,& non attribuit carni ipsius,deponat. Et si qs post trisagiā vocē Chr̄m dicit crucifixum,& nō magis vnum filiū,q in medio trisagiæ vocis laudat,deponat. Et si qs hoiem dicit propter nos crucifixum, seu deū separans naturas,& nō cōiungens,dū ipse crucifigeret,deponat. Et si qs tenuē hoiem dicit,sicut Paulus Samosatæus,aut sicut Fotinus,anathematizetur. Et si quis dei humanitatē dicit, & non deum,& hoiem magis dicit,anathematizetur, & si quis alterius substantiæ dicit carnem Christi à carne nostra,& non magis nobis consubstātialem sine peccato,deponat. Et si qs dicit sine intellectu,& sine anima dñm nostrū Iesum Chr̄m,& pro anima habere deitatem, & sic ex hoc dicere deum verbū pati carne,& non potius intellectū habere, & deū verbū aīam rationalem assumpsisse,& īpassibilem ip̄m dicit deitate,& passibilē humanitate,deponat. Has duodecim depositōes,alias purgatōes misi tibi,vt terræ factus ist oꝛ iudicijs.remouearis ab oīni tua iniqua nouitate,sciens q̄ oportet sequi reuelationē sanctissimi Procli Constātinopolitanæ Ecclesiæ episcopi,quādo in cāpo cum toto populo cucurrit fluctuāte ip̄a ciuitate sub terræmotu & oībus fletū emittentibus repente pueꝛ in aēre leuari à quadā virtute,& huic imponi trisagium letaniæ dicere:Sāctus deus,sanctus fortis,sanctus immortalis,miserere nobis,&hæc annū tiare ep̄o,iussus est.Sicq̄ per tres horas in tribunali stans secus pedes ipsius ep̄i , hæc narrauit. Et sic postq̄ Letanias fecerunt,stetit terræmotus.Sic ergo & tu Letanias fac,&pausabit ira quę contra te proferenda est.Si aūt non,veniet supra te depositio à papa nr̄o felice.Custodiet autē deus mundū à scandalis,cui gloria nunc & semp & in secula seculoꝛ, Amen.

¶Epistola Acatij archiepiscopi Constantinopolitani ad Petrū archiepiscopum Antiochenum,q̄ nō oportet ponere in trisagio illud, q crucifixus ē propter nos.

B OBstupuit cœlū,& fremuit terra,mota sunt aūt &fundamenta sanctæ dei catholicæ & ap̄licę Ecclesię luctus & ploratus ap̄hendit sacerdotes Chr̄i in his quæ ego &sancta synodus hic scd̄m dei nutum congregata audiuimus,fieri à te frater. Quæ scriptura docuit dicere spm̄ sanctum crucifixum esse,aut duos filios dogmatizare, seu trisagiā hymnologiam deprauare vel quaternitatem pro trinitate glorificare, aut angelis sanctiorē & sensatum magis te ip̄m demonstrare? Nam dicendo sanctus,fortis,& rursus ex altera parte inferre q crucifixus est propter nos,duos filios significat,vnum fortem,& vnum crucifixum, qm̄ autem rursus dicis:Sanctus immortalis q crucifixus est propter nos , inueniris inferre crucem sancto spiritui. De ip̄o enim dictum est:Sanctus immortalis.Et huiuscemodi intellectus tui totius hæreticæ prauitatis propria sunt imò vero Manicheæ furiæ Idololatria. Nam ille quemadmodum & tu cum oīno negasset vnigenitum dei filium,& virginalē partum , dixit sanctum spiritum in specie columbæ descendisse de cœlis in Iordane flumine,&ex aquis incorporatum fuisse,& hoībus illustrasse, & cruci affixum fuisse, & mortem pro nobis sustinuisse . Quomodo autem & ascendere nunc sacerdotalē thronum non erubescis,quē contaminasti per tuas blasphemias extra hierarchicum ordinem,& alienus factus es ab ouili Chr̄i:non solum enim cherubicum hymnum corrupisti per quem & nostra ciuitas firmata est cum olim moueret ab interioribus terræmotibus puero infante ad aerea rapto in conspectu totius ciuitatis vsq; ad tertium cœlum quemadmodum diuinus Paulus ibidem audiuit hanc ineffabilem hymnologiam in qua hora in cāpo multitudo cum lachrymis exclamabant:Dñe miserere ad deum simul cum sancto patre nostro archiepiscopo huius regalis, & deo amate ciuitatis. At tu enim multis modis conaris contraria sapere non solum sanctaꝛ synodoꝛ quæ in Nicæa, & quæ in hac regali ciuitate ,& quæ in Calcedona,sed &diuinaꝛ scripturaꝛ nō volens scd̄m ipsaꝛ traditionem dicere Chr̄m vnigenitum filium dei passionē sustinuisse:carne, id est, scd̄m carnem,scd̄m traditionē verticis Apostoloꝛ. Scribens enim ip̄e benedicit Chr̄us semel pro peccatis mortuus est, iustus pro iniustis,mortuus q̄dem carne, viuificatus autem spū,in quo &in custodia spiritibus ambulauit,&prædicauit custodiā,infernum vorans. Abscondens enim hamū suæ deitatis intus aīam sancti sui corporis,sic inferno occultatus est,&ipsius oīm voracem ventrem abscidit & ab æterno mortuos viuificauit scd̄m Iob,dicentem:duces draconem in hamo,tu autē auertisti aurem à veritate ad fabulas conuersus scd̄m Arrium &Apollinarium dicens,vnum de trinitate pati,q est ineffabilis sapia dei & p̄ris,hoc est,ipsius splendor,& caracter subsistentiæ ipsius,verbū simul sine principio,&coæternū.In principio enim erat verbū,& verbum erat apud deum,& deus erat verbum. Omnia per ip̄m facta sunt, & sine ip̄o factum est nihil.Si autem sapere festinasti cum iam negasti salutem verbi humanatā,quā pro nobis ip̄e deus,& verbum redemptionem dedit morti,quā resuscitās à mortuis adduxit ad cœlos, de qua & Abrahā dixit deus. In semine tuo benedicent omnes gentes,quod confirmans Apostolus dixit: Abrahā dictæ sunt repromissiones,& semini suo,non dicit & seminibus suis tanquàm in multis,sed tanq̄ in vno & semini tuo qui est Iesus Christus.

¶Festinetur

¶Festinetur autem à te sic sapere quemadmodum non susscipis cognominationem dñi nostri Iesu Chri filij dei. Et ergo oino de te fit hoc scriptū: Si qs nō cōfiteť dñm nr̄m Iesum Chr̄m in carne venisse sit anathema, & à lohāne dictū sit oīs spūs confitēs Iesum Chr̄m ex deo fuit, & oīs spūs qui non confiteť Iesum Chr̄m ex deo non fuit. Qui ergo ex deo fuerunt, Chri filij dei passionē fuisse dicunt secundum præannuntiatas de ipo prophetias, & Apostolorꝝ doctrinas, Christū eñ dicens filium oīpotentis dei crucem sustinuisse vtrūq; dicis in vno, & ipsius deitatem secundum quā deus est impassibilis & consubstātialis dei, & patris, & homo ipe mortalis, & consubstātialis virgini matri, dicere eñ vnum trinitatis pati ostēdit ip̄m verbum passibile. Si ergo verbum passibile est, similiter & pater. Si aūt pater, & verbum passibile est, passibilis & spiritus sanctus erit, cum vna substantia, & vna istorꝝ deitas sit. Si autē dicis fugiens εγκλημα culpam paternitatis filij, passibile quidem verbū. Impassibilem aūt patrem & spm̄, soluisti consubstantialitatem, adduxisti autem & plures deos. Vt ergo non incedas per interitum & inuiā semitam, & præcipitatus in aciem hæresum fias, & causa perditōis multorꝝ, & à dei sacerdotio alienus, in via regali te ipsum & ouile dirige, per quā & sancti patres qui in Calcedona conuenerunt, ambulauerunt, & cœlum apprehenderunt. Tu enim cognoscis q dolabra ad radicem infructuosarꝝ arborꝝ iacet, & sub ipa ficut oleaster incideris, hoc est, sancti spūs virtute vt pax & concordia firma permaneat in sacerdotibus Christi. A

¶Epistola Felicis papæ Romæ ad Petrū Episcopum Antiochiæ monitoria, quoniam non oportet addere in trisagio, crucifixus propter nos.

QVis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lachrymarꝝ, qualem aūt & dignum fletum adducā animæ meæ condolens dñi & saluatoris nostri Christi, sanctæ Catholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ. Ipsa eñ plorans plorauit super filios & filias suas, & non est q cōsoleť eam ex omnibus qui diligunt eā. Vniuersi tyrāni & hæresiarche persequentes ipam apprehenderunt eā, per te frater honoratissime, & affligentes ipsam, facti sunt in caput eius. Omnis decor ipsius quántū in te est, factus est ad nihilum. Videntes inimici eius, gauisi sunt sup perditiōe filiorꝝ eius. Quos enim fouerat, quos enutrierat, quos ad mensurā ætatis perduxerat, lacteq; pauit propheticis & apostolicis doctrinis, hos tu vno temporis momento veneno necasti. Quemadmodum enim q piscationem sectanť hamū esca contegunt, & ex improuiso capiunt pisces, sic & tu angelicæ laudationi additionem induxisti, & trisagiæ dēpcationi q̄si pietatis obtētu dirā ipietatē excogitasti. Ex pluribus eñ oriētalibus prouincijs literas susscepimus, significātes nobis, qūo veneratio tua dudum sopitū Valentiniani dogma resumpsit, & irritať à nobis saluatoris incarnatio, quodq; in Manichæorꝝ dogma & Arrij & Apollinaris, Paulicq; Samosateni incidistis. Dicere enim vnigenitū filiū, & dñm nr̄m Chr̄m Iesum pfectum nō eē in deitate, atq; in humanitate pfectum, nec ip̄m subijsse passionē crucis, sed vnā verbi dei naturam incarnatam, corpusq; domini sine anima & mente Apollinaris hæresim roborat. Ille enim ignorauit, q ab ipsis mundi nascentis exordijs primū anima primi parentis nostri mortua est, vel in mortem pręcipitata est, atq; ita demū corpus. Dictum quippe illi est à deo, in quacūq; die comederis de ligno scientiæ boni & mali, morte morieris. Itaq; iuxta latā in illum à deo sn̄iam, qua die comedit ex ligno, in ipa secundum aīam mortuus est. Nam ipsius corporis mors post noningentos & triginta annos contigit. Itaq; deus donū non dimidiatum fecit, sed totum simul Adam ex vtero virginis sumpsit, vt etiā perditū totum saluum faceret. Idcirco & dñs ipe dicebat: Ego animam meā pro ouibus pono. Valentini item & Martionis Manichæorumq; ac Gentilium innouare vis dogmata. Si enim deus est q diuisibiliter atq; substantialiter mortuus, similiter & sanctus spūs deus, & ipse diuisibiliter ac substātialiter inuenietur, sicq; iuxta tuam & illorꝝ rationem tres dij erunt, ac per hoc plurium deorꝝ inualescet error, quantumq; in te est, euacuabitur illud. Audi Israhel, dñs deus tuus, dñs vnus ē. Item quod ait Hieremias: Hic deus noster non reputabitur, alius ad eum, similiter & dñs, vt cognoscant, te solum verum deum. Cumq; scriptura diuina vnum deum, sanctā & indiuiduā trinitatem prædicet, tu & hi q ante te fuerunt hæresiarchæ tres deos dogmatizare ausi estis, aliū q dem dicentes deū patrē præter filiū, & alium deū filiū præter patrē. Rursusq; alium deum spiritum sanctum p̄ter patrē præter filiū, & aliū deum filiū p̄ter patrē. Rursusq; alium deum spiritum sanctum p̄ter patrē & filiū. Atq; alium q dem mortalē, & nouiter genitū, alium vero æternū atq; immortalē. In his aūt noxijs verbis tuis contraria sentire vis p̄fibus quiq; in Nicæa & q in Constātinopoli atq; Calcedone cōuenerūt, q & consubstātialē roborarūt, & vnā deitatē patris, & filij, sanctiq; spūs p̄dicarūt, atq; Arrij amentiā confuderunt. At vero tu in ecclesia ausus es dicerē, q vnus increatę atq; indiuiduę trinitatis passionē subijt, & p hoc cōsubstātialē quoq; soluere niteris, ac deū subijcere numero. Si enim vnus sanctæ trinitatis, & coæternus q crucifixus est deus, hoc est, filius. Sunt aūt duo sanctæ trinitatis, pater, & spūs sanctus, dicunť autē dij, B

& non

&nō vt habet vera ratio deus ſicut tradiderūt nobis q ipi inſpexerūt,&miniſtri fuerūt verbi,in ueniet ſe quoq; cōſubſtātiale ſolui. Quippe mortale & īmortale cōſubſtātialia iā eē nō pñt,roborabit aūt ſic pluralitas deoꝝ,dū tres dñi Chriſtianis auribus ingerunt. Cum itaq; ſcriptū ſit verbū caro factum eſt,deus erat verbum, non alius deus verbū præter patrem inuenietur verbum,non ſimpliciter,ſed verbum ſubſtantiale,&deus filius inuenie,vt ex vilitate noſtra idēti tatē ſubſtātiæ patris,& verbi,& ſancti ſpiritus agnoſcamus. Nos em̄ non alij præter verbū noſtrū inueniemur. Quoniā igitur vnigenitus dei filius,qua rōne verbum ē, in propria ſubſtātia non poterit pati,ne ad omnipotentis dei patris ſubſtātiā paſſio referatur. Eſt em̄ vna patris & filij & ſancti ſpiritus deitas, patitur aūt verbi propriū animatū corpus quod ipſum ſubſtātiale dei verbū ex ipſa ſanctæ & intemeratæ virginis vulua ſibi cōiungens,ex muliere proceſſit, de qua ſancto ſpū afflati prophetæ cecinerūt. Deus virtutū conuertere,reſpice de cœlo,& vide,& viſita vitē iſtā,& perfice eā quā plātauit dextera tua,& ſuper filiū hoīs quē cōfirmaſti tibi vitē & filiū hoīs quē confirmauit verbū vt inferni clauſa cōtereret,&viuificaret eos q à ſeculo mortui ſunt,ſalutarē verbi incarnationē vocās. Idcirco & dñs dicebat diſcipulis ſuis. Ego ſum vitis:vos aūt palmites,& pater meus agricola eſt,& tradet filius hoīs in manibus peccatoꝝ, pñs em̄ intimū ſubſtātiale verbū ac deus per ſanctæ virginis aures illapſum conceptionem ineffabiliter operatū eſt. Qua igit parte vnigenitus filius eſt conſubſtātialis patri & vnius indiuidue trinitatis increatus,atq; inuiſibilis,impaſſibilis,&īmortalis permāſit. Quod ergo increatū atq; immortale eſt,creaturæ ne applices,neq; deoꝝ pluralitatē confirmare pergas,dicēs vnū ſanctæ trinitatis mortuū eſſe. Rurſus qua parte ex muliere natū eſt,& ſubſtātiæ noſtræ ac generationis eſt particeps abſq; pctō ſuſtinuit paſſionē? Porrò cp nō modo cōſubſtātialis,veꝝ etiā cognatus ſcdm carnē ſit nobis filius dei,docet ipſe dñs. Nunc qdem in Euāgelio his q in ſe credi derāt,dicens:Ego ſum vitis,vos palmites. Nūc aūt in Pſalmis:Adnūtiabo nomē tuū fratribus meis. Vnde aūt tibi iā peſſima ſuperbia ſubripere potuit,vt te ipſis quoq; ſanctis angelis intelligentiorē ſapientiorēq; putares. Sup his ingemiſco,in his plāgo inimicos crucis Chriſti, quoꝝ finis pditio & quoꝝ deus venter eſt,&gloria in cōfuſione ipſoꝝ. Non cogitaſti cp ſcādalizare vel vnū ſolū ex his q credūt in dñm noſtrū Ieſum Chm̄,quā graui cruciatui facit obnoxiū,ſed incaute vt ſerpens Euæ,tuiſpe q̄q; erroris venena multitudini fideliū atq; auribus infudiſti,traditāq; ab angelis ſanctiſſimā laudatiōis formā corrupiſti inferēs illi q crucifixus es pro nobis. Ergóne nō aduertiſti cp Paulū Samoſatenū,Photiniūq; & Artemiū impietate trāſcēdis q duos dei filios poſuerūt. Vnū quidē ante ſecula,alteꝝ vero nouiter natū,cū ipe quoq; trinitati iuexeris pluralitatē,duos dei filios,dicens,vnū ſortem,alteꝝ crucifixum. Ad hæc fideliſſimū Chriſti gregem in Manichei opinionē præcipitare contendis, q ſpm̄ ſanctū aſſerit crucifixum. Nam poſt illud ſanctus immortalis qd̄ eſt ſpūs ſanctus,tunc infers q pro nobis crucifixus es,miſerere nobis,quaternitatēq; non trinitatē populo inſinuare videris. Nempe ſi ex humana traditōe manaſſet hæc laus, ita quoq; incaute crucē inſereres laudi in qua filij appellatio fortis. ſ. ponit. Qm̄ vero ab angelis nobis laus iſta profluxit,q ante crucē dicebāt:Sāctus,ſanctus,ſanctus ſicut reſpicere Eſaias meruit. Poſt crucē vero cū laude clamabāt:Sāctus deus,ſanctus fortis,ſctūs immortalis. Deniq; cū terræmotu Cōſtātinopolis quateret,populusq; in cāpo oraret,infantulus toto populo ſpectāte cū Proclo ciuitatis Epō in cœlū p vnā horā raptus eſt,ibiq; hmōi didicit hymnū. Rurſumq; deſcendens nūtiauit quę in Ethere audierat,dicēs,de cœlo quaſi de multitudine pſallentiū hmōi laudes inſonuiſſe auribus ſuis,dictūq; ſibi vt eā laudationē populo indicaret,quā vbi populi inceperāt,ciuitatē receperunt. Deoq; per hmōi laudem propitio facto ab imminenti ira liberati ſunt. At tu quā temere vt ſcripturas diuinas reliquas,ita & angeloꝝ laudem puertere pſumpſiſti. Quis igit in hmōi non ingemiſcat, qs non lamentet,quis dolor ſimilis inueniet,ſicut dolor Eccleſiæ dñi & ſaluatoris noſtri Chriſti. Conſpicit te conſtitutū vt ſis lumen his q in tenebris ſunt,& eruditor inſipientiū:imò inſipientiæ præceptor es lucē in tenebras trāſferēs videt te populos ſemel illuminatos, q bona guſtauerunt dei verba,dei mandāta dei prophetias,pdicatōes dei,apoſtolicas,euāgelicasq; doctrinas abs te puerti magis,ac doceri nō ſolū crucifigere filiū dei,& oſtētui habere,veꝝ & cōtraria ſentire ſcripturis diuinis,&pacta abnegare quę accedētes ad ſanctū baptiſma fecerūt. Nā cum corā cœleſtibus virtutibus oñibus,corā apoſtolicis euāgelicisq; ordinibus ſancti baptiſmatis tpe promiſerint credere in vnū deū omnipotentē,nunc illos in tres deos credere docuiſti. Rurſum cum polliciti ſint credere in vnū dñm Ieſum Chm̄ filiū dei incarnatū,& hoīem factū de ſpū ſancto,& Maria virgine,tu eos doces ne dicāt dñm Ieſum Chm̄ filiū dei, crucem ppeſſum eſſe, q deus eſt ſcdm ſempiternā & impaſſibilē ex pre generationē,& inde hō ſcdm eā qua in nouiſſimis diebus ex mre prodijt natiuitatē,ſcdm quā etiā ſuſtinuit paſſionē,ſed vnū trinitatis mortuū eſſe,q eſt ipm̄ dei verbum. Confeſſi ſunt rurſus ſpm̄ ſanctū viuificū & immortalē,dicentes credere in ſpm̄ ſanctum

dñm

Dominū & viuificantem,& mortalē esse ponis spm̄ sanctum cum dicis. Sanctus immortalis q̄ crucifixus es ꝓ nobis. Fuge obsecro hmōi errorem. Corruisti, noli in ruina pfistere, peccasti, iā peccare noli. Expectat te sancta dei ecclesia, cupit amplecti pœnitētē in vanis ꝓpositōibus tuis,& secū de Chr̄o diuina p̄dicantē, neq; negātem ipsius aiatam incarnationē scd̄m quā etiam passus esse memorat. Clamat q; tibi p nos. Venite ad me oēs q laboratis,& ego reficiā vos. Nō vult deus frater charissime mortē p̄ctōris, sed vt cōuertat & viuat. Memor esto Iesum Chr̄m resurrexisse à mortuis scd̄m enāgeliū. Memento beati Matthæi scribētis: Liber generatōis Iesu Chr̄i filij Dauid, filij Abrahā. Recordare qd Paulus scribat, segregatus in euāgeliū dei qd̄ promiserat ipe deus in scripturis sanctis de filio suo q factus est ei ex semine Dauid secundum carnem qui prædestinatus est filius. Memento etiam Iohannis clamātis: In principio erat verbū, & verbum erat apud deum, sicut etiā est,& deus erat verbum, quod q; caro factum est homine assumpto,& quod deum nemo vidit vnquā. Hæc tibi scripsi, vnà cum præsenti sy nodo conueniēs te coram deo & sanctis angelis vt ea doceas, ea nobiscum sentias, vt illibata fides nostra permaneat in gloriam Dei.

¶Copia epistolæ missæ Zenoni Imperatori à Felice Romano pontifice, in qua significat depositionem Petri episcopi Antiocheni eo quod in trisagio apposuerat, qui crucifixus es pro nobis.

GLoriosissimo ac serenissimo filio Zenoni Augusto Fēlix epūs in dño salutē. Conue A
nit tuæ clementiæ reꝝ ordinem nuntiare gestaꝝ pro tranquillitate Imperij serenitatis tuæ,& oro susc̄ipias precem meā, ac si ipe præsens essem benignis auribus tuis vt Christianissimus Imperator,& nequaq̄ arbitret pietas tua illum puro nos corde diligere, quicunq; te pacem cum deo habere non vult. Quoniam vero fideli mente credidisti, non ambigis,& temporalis solij potestatem, & æternæ vitæ retributionem superno ex momento pendere, per nostram etiā paruitatem dignare susc̄ipere venerabilem ac diuinā beatissimi Petri confessionem, Apostolorum scilicet principis, cui & regni claues à saluatore traditæ sunt, q etiā præparabit Christianissimo Imperio vr̄o locum in cœlo cum sanctis angelis, quicq; immutabilem,& immaculatā fidem in dominum nostrum Iesum Christum dei filium vnigenitum primus exponens, à saluatore ip̄o beatus est dictus. Nam cum ipe dixisset ad dominum Tu es Chr̄us filius dei viui. ab ip̄o audire meruit: Beatus es Symon Bar Iona, quia caro & sanguis non reuelauit tibi, sed pater meus q in cœlis est,& sup ista confessione ædificabo ecclesiā meā, & portæ inferi non ꝓualebunt aduersus eā. Cum ergo saluator dixerit, q portæ inferi nō ꝓualebunt aduersus ipsius ecclesiā, vt ab ea ipsius denominationē tollāt, quæ dicit Chr̄us Iesus,& dei oīpotētis filius, Petrus primogenitus,& diaboli filius & sanctæ Antiochenæ ecclesiæ indignissime se ingessit, sanctāq; sedē pōtificatus Ignatij martyris polluit, q Petri dextra ep̄s ordinatus est, Eustachijq; confessoris ac presidentis. cccxviij. patrū q in Nicæa conuenerunt, ausus est dicere, nō oportere Chr̄m etiā dei filiū nominare scd̄m diuinā saluatoris sanctionē,& traditionē diuinaꝝ scripturaꝝ, patrumq; expositionē, sed vnum de trinitate passionē pro nobis ptulisse in subst̄ātia deitatis iuxta Arrij,& Apollinaris Eunomijq; blasphemiā, volēs hac voce euacuare salutarē dñi incarnationē, scd̄m quā Chr̄us & passionē subīt. Dicit aūt & vnus ex nobis, vt q Abrahæ semē apphendit. Augere quoq; deoꝝ pluralitatē nitit. Quippe sensus eius tres introducit deos, vnū mortuū,& duos viuentes. Soluit etiā consubst̄ātialis nomē, sacrasq; abīcit synodos Nicænā, Const̄ātinopolitanā,& Calcedo. sanct̄ā quoq; Mariā virginē nequaq̄ admittere deprehendet. Si em̄ non ex ea incarnatū verbū homo factū est, quæ necessitas virginis,& quare ad eā dixisset Gabriel. Qd̄ ex te nascet, sanctū, vocabit filius dei,& dabit illi dñs deus sedē Dauid p̄ris eius? Post hęc ăt oīa impia,& blasphemia sua p̄sumpta & deprauationē trisagiæ deprecatōis, cū illis addere noluit q crucifixus est pro nobis, multa incōueniētia effecit. Multūq; à nobis & in Chr̄o fratribus nr̄is, q in oriente sunt,& à venerabili Achatio vr̄æ regalis, & deo amatę ciuitatis archiep̄o admonitus cōuerti noluit. Quapropter nūc sancta dei ecclesia maternis te vocibus, vtpote ad excellētē ipsius filiū, alloq nō cessat. O Chr̄o amate īperator meæ venerabilitatis vinculū, in q̄ multitudies fideliū circūstringunt, dissolui nō pmittas. Dñi aūt Chr̄i & vnigeniti filij dei laudationē trāsgredi nō pmittas, q̄ & vestrā ciuitatē periclitantē saluauit, sed tāq̄ angeloꝝ traditionē ideprauatā cōserua, Petrū Arrianę supstitōis sequacē, ab eccl̄ia Antiochena expelle, q̄ ex cā Petrus scindit vestē meā desup cōtextā, deus & p̄r mādauit principi Apl̄oꝝ, qd vocarēt filiū eius, vnigenitus filius in cōfessiōe primi apostoloꝝ fundauit me, sct̄us spūs q̄tidie testat mihi, dicēs, nō iudicas. Si aūt aliqd nisi Iesum Chr̄m, & hunc crucifixū inimici, increduli insidiatores, q extra vitē sunt,& q vnigenitū filiū dei mactauerunt, lapidauerūt,& ligno crucis affixerūt, vestē suā nō diuiserūt,& Petrus fidei meæ vestē disrupit. Portæ inferi nō prævaluerunt aduersus me,& Petrus tentat muros meos demoliri. Ego pijssime imperator, te de im-

de Imperio expulsum rursus introduxi,& malignos ac inobedientes meis diuinis dogmatibus dedi pro sepultura tua, viãq; potentiæ aperui ante te,inimicos tuos pcussi vnà cum iniquo eorum dogmate,antiquã potentiã exquisiui tibi à deo in altis regnante,ex quo & regnare sumpsisti.Respice ad pdecessorem tuum pñssimũ Imperatorem Martianũ, & illius fidẽ libenter amplectere,hæreticã tyrannidẽ Petri q̃ citissime eradica, Valentini, & Euticis discipulum expelle à ciuitate simul & Ecclesiastico regimine, & à hierarchica dignitate deiectũ esse sancito. Conspice sanctissime fili,& Imperator inuictissime,qualis in Calcedoneñ.synodo indubitabilis defensio facta fuit,& qbus expugnauit Eschinũ,& diuulgationes hæreticæ doctrinæ Petri expedias.Hæc legat sancta dei aplica & catholica ecclia,vt ab ipa propter pdictas causas depositũ ad cõionẽ nõ suscipias, sed p diuinos apices vr̃æ serenitatis ab Antiochiæ cõfinio propellite, pro ipso aũt cõstituite vir̃ opibus sacerdotiũ ornantẽ,custodemq; diligentẽ sanctæ Calcedoneñ.synodi,& eor̃ quæ in ea firmata sunt. Omnipotẽs deus custodiat vr̃am potentiã in pace semp.

¶Hæc continentur in prẽsenti libro contra Seuerum Zoaram Petrum,& Anthymũ facta à Mina patriarcha Constantinopolitano inter quæ habentur.

LIbellus Episcoporum de secunda Syria ad Iustinianum Imperatorem.

¶Libellus monachorum,monasteriorum quæ ibidem,& quæ in Hierosolymis,& in heremo,& in secunda Syria,& in monte Synai,& in tribus palẽstinis erant ad eundem.

¶Libellus eorundem ad ibidem congregatam synodum.

¶Epistola Hormisdæ papæ ad Epiphanium archiepiscopum Constantinopolitanum.

¶Supplicatio clericorum & monachor̃ Antiochiæ ad Iohannem archiepiscopum Constantinopolitanum, & ibi congregatam synodum.

¶Relatio ad Iohannem archiepiscopum à congregata synodo.

¶Libellus abbatum Constantinopolita. ad congregatam synodum, cui & aliquando annexi sunt,& quomodo quatuor synodi in Ecclesia prædicatæ fuere.

¶Epistola Iohannis patriarchæ,ad Iohannem Hierosolymorum.

¶Alia epistola eiusdem patriarchæ ad Epiphanium Episcopum Tyri.

¶Epistola Hormisdæ papæ,ad clericos secundæ Syriæ,& Archimandritas,& reliquos orthodoxos,in proprio aliquando climate orientis.

¶Rescriptũ Iohãnis Hierosolymor̃ eپi,& suffraganeor̃ suor̃,ad Iohãnẽ Cõstãtinopolitanũ

¶Epla Epiphanij eپi Tyrij,& eپor̃ sibi subditor̃ ad congregatã in Constãtinopoli synodũ & exclamatio fideliũ multitudinis Tyrij, & anathematizatio Seueri & eius doctrinæ.

¶Epistola episcoporum de secunda Syria, ad Iohannem patriarcham & synodum.

¶Actio formata à præsule prouinciæ contra Petrum Apamiarum.

¶Alia actio ab eodem.

¶Libelli dati à monachis Apamiar̃ eپis scdæ Syriæ contra Seuerum,& Petrum Apamiarum.

¶Sententia ab illis qui de Italia huc venerunt contra Seuerum & Petrum.

¶Sententia Epiphanij patriarchæ Constantinopolitani,& ibidem congregatæ synodi contra Seuerum,& Petrum.

¶Sententia Minæ patriarchæ contra Seuerum, & Petrum,& Zoaram.

In scdo lib. cõtinent: q̃ facta sunt ctra Anthymũ.

¶Diuina ordinatio,& constitutio Iustiniani Imperatoris contra Anthymum, Seuerũ, Petrum,& Zoaram,ad Petrum archiepiscopum Hierosolymorũm.

B C ESTA in Hierosolymis à Petro archiepo contra Anthymũ,in qbus inserunt, & ea quæ in Constantinopoli à Mina patriarcha contra eundem facta suntin quatuor actiõibus,qbus insertis,& ipse Petrus Hierosolymor̃ snĩam cõtra ipm protulit.In his aũt & q̃dã cõtra Seuer̃,& ipsius conscripta inueniuntur.

¶Sciendũ q̃ primo actũ fuit à Mina patriarcha cõtra Anthymũ, postea insertio facta fuit eor̃,quæ à Petro Hierosolymor̃ gesta fuere.Vltima qdẽ actio est de his,quæ cõtra Anthymũ à Mina patriarcha facta fuerũt,vbi & snĩa lecta fuit,die.xxi.mensis Maij indictiõe.xiiij.Postea quarta mensis Iunij eadẽ indictiõe actũ est cõtra Seuer̃, Petrum & Zoarã ab ipo Mina,& p producta probatũ est q̃ & olim,& põlim anathematizati fuerunt. Cõstitutio aũt fuit.viij.idus Augustas,indictiõe.xiiij.Quæ aũt Hierosolymis in intimatiõe cõtra Anthymũ facta fuerũt,sancita sunt.xiij.Kaleñ.Octobrias,indictiõe.xv. Prima ergo est snĩa quæ in Constãtinopoli cõtra Anthymũ lata est.Scda aũt snĩa in Constantinopoli fuit contra Seuer̃,& Petrũ,& Zoarã.Tertia est constitutio ordinaria.Quarta aũt actio in Hierosolymis, & hęc omnia prædicta in quatuor mensibus facta & sancita fuerunt.

D ¶Post cõsulatũ clarissimi Flauij Belisarij primas no,Iunias,idict.xiij,in deo amata, & regia vrbe Cõ

vrbe Cōstan. pfidēte aūt sanctissimo & beatissimo dño nr̄o Icomenico archiep̄o, & p̄riarcha Mina in atrio ditico venerāde domus sanctæ & glorioſæ dn̄æ nr̄æ matris dei, & sp virginis Mariæ ꝓpe sanctissimā magnā eccleſiā existētis. Et à dextera qdē pte cōfidētibus illi coauditorib⁹ iuxta piū iussum Christi amati, & deo custoditi Iustiniani iperatoris excellētissimis & sanctissimis, ac deo amātissimis ep̄is Sabino Canusię Epiphanio Eclauorū, Asterio Salertinoꝝ, Leontino Nolanoꝝ, Rustico Sessulanorū, Theophane diacono Ro. Pelago diacono Ro. oībus qdē ex italica regiōe ab ap'lica sede nup missis. Postea āt cōsentiētibus Agapito papę antiquę Romę huc adueniēti Petro metropolis Iustinianę ciuitatis scdæ ꝓuīciæ cappadociæ Iohāne Sophori metropolis, Thalasio metropolis Scrititi, Magna berrias metropolis Iohāne Gabalorū, Christophoro porpherioīs, puīcię phenicie paralie, dato cricsio, Etherio mariamine, Alexādro barcusorū, Dōno maximianę ciuitatis scdę palestinæ, Andrea panīj, Epytichano germe, ꝓuin. eles pōti, Theodoro gordi, eusebio canaroꝝ, ꝓuīcię psamenie, Dñico theodosie ciui, ꝓuīciæ phrygię pathacianę, Iohā. traianę ciui. ꝓuīcię phrigię salutarie, Dñico sophianinę ciui. armenię priæ cassīsatę belabtinę. Ex leua āt pte epasio, ephesinę metropo, Cōstan. hiraclię metropolis, Eusebio met. lizīciæ, Thalasio me. nicomedie, Theogene met. synadorū, Bacho ātiocheno metro. pissidie, Hylario met. pgie, Beosporio met. nouæ cesarie pōte polemiati, Paulo met. tyānoꝝ, Acatio me. pissinūti, Epictico claudię ciuitatis met. onoriade, Hidisco met. cię, Archelao corichorum Iohāne Zoororū, Anastasio iotube, Dometiano zichie, Pelagio parnasso Habraamio thracię, Alexādro colonię Paulo stectorīj, Andrea peltorū, Theodoro merīj, Iohāne cęsarię bithynię, Eustachio tibrie ciuitatis, Celōtio helene ciuitatis, assistētibus illi & coaudiētibus Theophane & pelagio deo amātissimis diaconibus ap'licę sedis, & Petro, & Mina deo amātissimis notarīs, & qbusdā venerabilibus subdiaconis, ꝓcuratoribus reliq̄ꝝ clericoꝝ eiusdē sedis ap'licę, q & cōsentiētes ibidē fuerūt Agapito sanctæ memoriæ papæ ātiquæ Romæ, & magno pb'ro, & Hiracleo diaconibus, & ābassiatoribus Effremīj sanctissimi p̄riarchę i diua ciuitate sctissimę ecclesiæ Sabino diacono sanctæ resurrectōis dñi nr̄i Chr̄i dei tenēte ābassiatā sanctissimi Petri p̄riarchę hierosolymoꝝ. Stephano diacono & ābassiatore soterichi sāctissimi ep̄i metropolis corīthīj, P̄nte āt & venerabili clero cęsarię met. cappadocię primę Gaiano pb'ro, & ābasiatore elpiclīj sctissimi ep̄i, ancire metropolis galacie prime Dionisio & calinicho diaconibus & ābassiatoribus Focīj sctissimi ep̄i me. corinthīj. P̄nte āt & venerabili clero regię vrbis eusemius deo amātissimus diaconus & primicerius notarioꝝ dixit. Venerabiles monachi regię vrbis & qdā ex ciuibus suis, & hierosolymitanis surgētes, supplicatōes dederūt p̄ñissimo, & serenissimo impatori nr̄o, & libellus vestræ beatitudini. Iuxta igit̄ piū iussum deo custoditi ipatoris nr̄i cōueniēte sctā vr̄a synodo steterūt añ p̄clarū secretū vr̄m Theodoro circūspecto referēdario talia à serenissimo dño nr̄o ad vos st̄āte abstulimus oblatas ab ip̄is supplicatōes, & expetētibus introitū submissimus ad assistentē. Sctissimus archiep̄s dixit, intrēt & Theodorus circūspectus referēdarius piissimi ipatoris nostri, & venerabiles monachi, & intrarūt Theodorusq̄ circūspectus referēdarius deo custoditi dñi nostri tribunus, & notarius, & marianus deo amātissimis pb'r, & prior domus dalmacīj sctē memorię, & p̄riceps, & q cū ip̄o erāt venerabiles presbyteri, & abbates, & monachi, q & se subscripserūt libello ab ip̄is oblato sctissimo & btissimo dño nostro archiep̄o Icomenico & patriarchę Minę. Qui sanctissimus archiep̄s dixit. dicat scdm primū ordinē Theodorius circūspectus cāꝫ ꝓ q̄ ad nos venit. Theodorus circūspectus tribunus notarius & referēdarius p̄ñissimi dñi nostri dixit. Deo amātissimi ep̄i scdæ syriæ ꝓuinciæ relationē fecerūt de qbusdā ecclesiasticis capitulis p̄ñissimo & diuinissimo dño nostro, & nō solū ipsi, sed & venerabiles abbates euagoꝝ monasterioꝝ regię vrbis huius, & qdā ex oriētali administratōe & venerabiles monachi hierosolymæ dederūt serenissimo dño nostro, & nō solū ipsi, sed & veñ, abbates euagoꝝ monaste. supplicatiōes, & statuit impiū suū ipsas p me tradi vestrę btitudini & sanctissimis viris antiquæ Romæ, ac reliq̄ p̄clarę synodo cōgregatę, adducereq̄ ad vos ipsos veñ. viros, q supplicatōes dederūt, vt in his interpellātes, vos ipsos finē imponatis, Sanctissimus archiep̄s dixit, legant, ꝓducta à circūspecto Theodoro, accipiēsq̄ venerabilis Diodorus diaconus notarius duas supplicatōes alterā qdem ex parte episcoporum, alterā vero ex parte monachorum legit.

¶ Libellus epistolarum imperatori Iustiniano.

PIissimo & serenissimo totius orbis post deū dño Elauio Iustiniano Christo amato, & semp Augusto impatori à Paulo ep̄o Apamiaꝝ secūdæ ꝓuinciæ Syrioꝝ. Magnificauit etiā & nūc dn̄s facere nobiscum, facti sumus lætati scdm q̄ scriptumest, p̄ñissime & Christo amātissime impator, Iuste eñ iusta sectantes & vera & orthodoxa dogmata sctōꝝ patrū quotidie scrutantes, & tenētes, p̄dicatis aperte oībus orthodoxis populis, Christū deū nostrū omniū imperatorē, & caput sanctæ eccleſiæ suæ, quā proprio sanguine acquisiuit, redimens nos à morte, quā nobis superinduxit diabolus superbus, p malignos suppositos sibi. A

Et vere cognouimus, ꝙ magnificauit dñs sacrũ & iustũ imperiũ vestrũ, & oẽs vestros aduersantes vestræ potẽtiæ suppositit, qñ sanctã & immaculatã fidẽ defendẽtes purũ fermentũ, hoc est recta dogmata, sicut incensum offertis suæ bonitati. Paleas aũt igne inextinguibili cõburitis Dicitis itaq; hæreticos, q nõ suscipiũt sanctas ꝯtuor synodos, tanꝯ vnã vere diffinitionem fidei primã videlicet. cccxviij. & aliã. cl. patrũ, ephesinãq; primã, & sanctã vniuersalẽ synodũ Calcedon. Cũ qbus & venerabilẽ epistolã sancti Leonis papæ ãplectimur vere colũnam orthodoxæ fidei existentẽ. Qui sancti patres nr̃i, oẽm hæreticũ errorẽ, & opinionẽ prauã destruentes, lõge à sanctis dei ecclesiis fecerũt, voscꝫ docuerũt filiũ dei ex patre qdẽ fuisse sine tpe, atq; esse ipsi cõsubstantialẽ scdm deitatẽ, & spm̃ sanctũ patri, & ipsi filio coadorandũ, & cõglorificãdũ, & vnã esse patris & filij: ac spũs sancti substantiã, & deitatẽ, & in tribus ipostasim psonis, nouissimis ãt diebus ipsum æternũ filiũ dei, & dñm nostrũ incarnatũ esse, & hominẽ factũ, natũq; ex spũ sancto, ex Maria vere dei genitrice, & semp virgine, & esse nobis cõsubstantialẽ, ip̃mq; esse pfectũ in deitate, & perfectũ in humanitate, duarũ naturaꝝ proprietates minime abijciẽs, sed in vtraq; natura cognitus in vna psona, & vna hypostasi incõfusibiliter, ĩcõuertibiliter, & indiuisibiliter, vt inde Nestorij & Euticis prophana, & deo odibilia dogmata potẽter eijciant, & zizania radicitus extirpent, q̃ orthodoxis ecclesiis inseminarũt. Vnde nos qdem insensati, & hominis idolo latræ Nestorij diuisionẽ aufugiẽtes cõfitemur q̃d ille negauit sanctã intemeratã, & semp virginem matrẽ almã, & dei nostri Iesu Christi θεοτοκον dei genitricẽ. Euticis aũt deliri & insipientis ꝓphanũ & fatuũ dogma anathematizãtes pœnitus, & expellẽtes differẽtiã naturaꝝ recognoscimus, & cõfitemur duas naturas post vnionẽ in vna ipostasi, in vno Chr̃o deo nostro, Et nõ sicut fatui Euticianistæ, cũ ipsoꝝ doctore Eutice, & Dioscoro ipsum suscipiẽte nõ recte añ vnionẽ duas naturas dicimus, vnã vero post vnionẽ, Nam hoc est negare pœnitus dei, & saluatoris nostri dispensationẽ, & incõuertibilẽ incarnationẽ, quã ꝓpter nostrã salutẽ accepit. Qui eñ p̃dicta blasphemãt fatui sunt, & alieni à cõfessiõe, quã princeps apl̃oꝝ Petrus cõfessus ẽ dicẽs. Tu es Chrũs filius dei viui. Nos autẽ q ꝓ vr̃o pio impio rogamus, & puri fontis latices orthodoxiæ pricipamus, ac orthodoxis populis tradimus hãc fidẽ vestrã serenitatẽ coronantẽ cõspiciẽtes ac exuperantẽ oẽm inimicũ, & rebellẽ p̃ij imp̃ij vr̃i, rogamus auerti curuũ in corde, & q nõ ex rota, & pura mẽte suscipit recta, & irreprehensibilia dogmata p̃dictoꝝ sanctoꝝ patrũ, sed ĩ hipocrisi qdẽ fictus suscipit sanctas ꝯtuor synodos, & glorioſam epistolã sancti Leonis papæ, vt à psonis fidelis iudicet, opibus aũt negat, & nõ cõfiteť bonã & orthodoxã fidẽ ipsoꝝ, ꝓprias voces illas p̃ꝫs Euticẽ insipientẽ de ecclesia abscinde, & hũc expelle de vestra pia politia. Dicimus aũt Anthimũ, Seuerũ, & Petrũ anathematizatos, & nũc auertimus, & anathematizamus, & alienos habemus ab orthodoxa cõione hereticos existẽtes, & gaudẽtes sup diuisiõe sanctaꝝ dei ecclesiaꝝ cũ qbus prædictũ Dioscorũ, q & nõ recte (sicut dictum est) suscipit. Euticẽ infamẽ abijcimus, & anathematizamus. Sic eñ tenẽtes & sapiẽtes de his ipsis p mediocrẽ epl̃am notificauimus sctẽ memoriæ archiep̃o antiquæ Romæ Agapito papꝫ, ꝓ omniũ ecclesiaꝝ bñficio, & vestrę religiosæ rei publicæ supstãtis, ac vestra vestigia pia digna faciẽti, & vt existimamus morte ꝓuentus: & à Christo deo nostro vocatus ipsam nõ accepit, trãstulit eñ ip̃m dñs vt plenitudinẽ directionis vr̃æ custodiret serenitati. Vos ãt dñs gloriæ custodiet pios, & zelotas, & custodes orthodoxæ fidei, quã tradiderũt nobis p̃dicti sc̃ti pres nostri toti orbi, & sc̃tissimis ecclesiis suis, ĩ pace & lætitia & victoria, cõtra aduersarios ꝓuidẽtes, & gubernãtes cõmissũ vobis ab ipius bonitate ipiũ

SVBSCRIPTIONES.

Paulus mi. diuina eps Apamiaꝝ vr̃e ciuitatis, orator p̃ij vr̃i p̃ij ꝛ deo custoditi imperij supplicaui

Seuerin⁹ mi. diuina eps Zirthuse vestre, orator p̃ij vestri, et deo custoditi imperij sup.

Theodorus mi. diuina eps Galaneatarꝝ vestre, orator p̃ij vestri, et deo custoditi imperij sup.

Stephanus mi. diuina eps vestre Lariſſe, orator p̃ij vestri, et deo custoditi imperij supplicaui.

Nonnos mi. diuina epis. vestre Rophanie, orator p̃ij vestri, et deo custoditi imperij sup.

Dominicus mi. diuina epis. vestre Seleucobeli, orator vestri p̃ij et deo custoditi imperij sup.

Sergius mi. diuina epis. vestre ciuitatis Epiphanie, orator p̃ij vestri, et deo custoditi imperij supplicaui:

¶ Libellus monasteriorꝝ.

B Deo amantissimo regi, & p̃ijssimo Iustiniano imperatori Augusto supplicatio ac deprecatio à Mariano miseratõe diuina pbr̃o & abbate domus & monasterij Dalmacij beatissimi, & priore venerabiliũ monasteriorꝝ ciuitatis, & abbatũ ipsoꝝ monasteriorum, & eoꝝ q in ipsa aduenerunt ab hæremo hierosolymoꝝ abbatũ, & monachoꝝ, & illoꝝ de secũda Syria, & sancti mõtes Synai, & triũ palestinaꝝ. Cor vestræ pietatis in manu dei & vbicũq; nã ipse voluerit inclinari cõspicientes, & ꝓpter hoc rebus cõtinentibus vestram optimã politiã præferens sanctã ecclesiaꝝ pacem, & fidelium populoꝝ quietẽ merito ingetare audemus vestrũ deo custoditũ imperiũ pro his q̃ cõiter vniuersis conferũt christianis. Significamus itaq; sicut cũ introitum ante hos proximos dies assecuti fuimus apud vestram pietatem.

Supplica-

Supplicauimus vestris pijs vestigijs libellū à nobis oblatū sctissimo & beatiss. patriarchæ Minæ suscipi,& canonice agi,Cūq; igit pro ipsis supplicemus,sanciat vra deo custodita serenitas p vestr piū iussum mittere ad pdictū beatissimū vitr,pdictū libellū factū cōtra deuastātes sanctā dei ecclesiā,videlicet Seuer & Petr impios,& q sīa his sapiūt ab Eutice & Dioscoro à Cefalis hæreticis seductos,q̄r vnus est q maxie cōturbauit,quo in ipso fuit,sanctā dei ecclesiā.Zoara qdā Syrus irrationabilis plenus oīi ifantiā,& furia,& q nihil aliud ab istis didicit q̄ anathematizare sctos pres vros,& ipsis cōicātes,& decipere veniētes ad ip̄m,ac recōgregare,ac rebaptizare sic supplicauimus suscipi,& q̄ in ipso insita sunt canonice finē accipe.Cōueniētibus ad idip̄m pdicto pr̄iarcha Mina,& sctissimis ac deo amātissi. Ro.& sctā synodo q̄ i ipsa regia vrbe cōgregata ē.Nā hoc assequētes magis & deuotius supplicatōes mittemus ad clemētissimū deū pro vra pietate,vt & donet nobis sup lōgitudinē annor vestr piū nomē,& rē atq; vestr iperiū custoditū à pace dei q̄ oēm exuperat intellectum, & ipsam donās vbiq; sctis dei ecclesiis,& de medio tollat oēm nō cōmunicantē ipsis,& apostolicæ sedi.

¶SVBSCRIPTIONES.

Marianus miserat. diuina p̄bt̄,r archimādrita monasteriī sancti Dalmatij,r p̄or venerabiliū monasteriorū huius regie vrbis,subscripsi r supplicaui.

Agapit⁹ mia dei p̄bt̄ r archimād. monast. & depcat⁹ sub

Agapius dei miserat. p̄bt̄ r archimādrita monaste. dīne memorie Thalassij supplicaui r subscripsi.

Alexāder & miserat. p̄byter r archimādrita monasteriī sancti Abrahanij subscripsi r deprecatus fui.

Eleuterius dei mi. p̄bt̄ r p̄or monast. sci martyris Dñici subscribens deprecatus sum.

Theodor⁹ dei mia p̄bt̄ r p̄or monast. Job sub. supplicaui

Dioscor⁹ dei mi p̄bt̄ r p̄or eor q̄ st̄ i Olibrio sub. deprc.

Paulus mi. di p̄bt̄ r p̄or Romanor ppe Proinū sub. dep

Lucian⁹ & mi. p̄bt̄,r p̄or monaste. Romanor sup. r sub.

Cosma dei mi. presbyter,r p̄or sci Prodromi r Johānis bap. existētis inter illa studij subscripsi deprecatus.

Johānes & mi. p̄bt̄,r p̄or moñ s. apli Thome sup. r sub

Johānes dei miserat̄ presr. r p̄or monasteriī venerabilis s. Michaelis archā. subscripsi r supplicaui.

Dñicus dei mi. p̄bt̄,r p̄or moñ. illor Eusemij sub. r sup.

Demetrius dei mi. presr. r p̄or illor de Foca supp r subsc.

Theodorus dei miserat̄ presr. r p̄or monasteriī illor de Trifone subscripsi r supplicaui

Focas dei mi. presr. r p̄or monast. Jona subsr. r supplicaui

Stephanus dei mi. p̄bt̄,r p̄or moñ. Promoti sub. r supp.

Hadas dei mi. presr. r p̄or monast. Laiune subsr r supplica

Alexāder dei mi. p̄bt̄,r p̄or monast. Calami sup. r subsc.

Stephanus mi. dei presr r p̄or monast. Cōsta sub. r supp

Semeiadius dei mia p̄bt̄,r p̄or monast. Dñici sub r sup

Dñicus dei mia p̄bt̄,r p̄or moñ. Syrior sub. r supplicaui

Acticus dei mia p̄bt̄,r p̄or moñ. Eucratador sub. r supp

Cirion dei mi. p̄bt̄,r p̄or Egyptior supplicaui r subscri.

Theodorus dei mia presr. r p̄or mona. Danij subsr. r sup.

Thimotheus dei mi. p̄bt̄,r p̄or mona. Asterij sub. r supp

Cosmius dei miserat̄ presbyter, r p̄or monasteriī scti Maximij subscripsi r supplicaui

Marcus dei miserat̄ presbyt̄,r p̄or monasteriī Theodori de Esteptoris subscripsi r supplicaui

Andreas dei mi. p̄bt̄,r p̄or monas. Bessor sub. r supplica.

Dionysius dei mi. p̄bt̄,r p̄or moñ s. Marci supp. r subsr.

Stratonicus dei mia presbyter,r p̄rior monasteriī scti Domecij subscripsi r supplicaui

Johānes dei mi. p̄bt̄,r p̄or moñ. Isaaicij supplicaui r sub.

Coilus dei mi. p̄bt̄,r p̄or monasteriī Theodoti sub. r sup

Dñicus mi. dei presr. r p̄or monasteriī scī Georgij Xerocerco supplicaui et subscripsi

Martinus dei mi. presr. r p̄or monasteriī Paulini sr. sub

Paulus miserat̄ diuina presbyter,r p̄or monasteriī scī Jenobij supplicaui r subscripsi

Stephanus dei mi p̄bt̄,r p̄or moñ. Olympij sub. r supp.

Jacobus dei mi. p̄bt̄,r p̄or moñ. Abibij supplicaui r subsr.

Petrus dei mia presby. r p̄or monasteriī cognominati in Hierusalem supplicaui r subscripsi

Paulus dei mi. p̄bt̄,r p̄or moñ. Samuelis iuxta Scythē supplicaui r sub per Joricum diaconum

Johānes dei mi. p̄sr. r p̄or moñ. Theodori i petra sr. sub.

Eleuterius dei mi. p̄sr. r p̄or moñ. Aeonis sup. r subsc.

Hodestus dei mia p̄sr. r p̄or moñ. inclyti Lycaonis sup. r subsr. p manus Flauiani p̄sbr̄i,r Deuterarij.

Georgius dei mi. p̄bt̄,r p̄or monasteriī Cyri sr. sub.

Antonius dei mia presbyter,r p̄or monasteriī sancti patris nostri Eusebij supplicaui r subscripsi

Trifou mi. dei p̄bt̄,r p̄or moñ. Manuelij sup. r subsr.

Theotiscus dei mi. p̄bt̄,r p̄or moñ. scē r gloriose dei genitricis sp virginis Marie supplicaui r subscri.

Henon dei mia p̄bt̄,r p̄or monasteriī siti in bono agro sci Prodromij r Johā. bap. supplicaui r sub.

Paulus dei mi. presbyter,r p̄or monasteriī scē martyris Hermione siti prope Elebichum supplicauī et sub. per manum Martini lectorarij

Silas dei mi p̄bt̄,et p̄or monasteriī Jlie sup. et subsr.

Johannes dei mi. presbyter,et p̄or monasteriī Daphne, prope Aetiā Cisternam supplicaui et subscri.

Basilius dei mi. presbyter,et p̄or monasteriī sci Symeonis vocati Lyracona deprecatus subscripsi.

Theodorus dei miserat̄ presbyter,et p̄or monasteriī Amedei gratia fundati supplicaui et subscripsi.

Babylas dei mia presbyter,et p̄rior monasteriī sancte memorie Danielis in stilo,et sancti Johannis apostoli Andree supplicaui et sub.

Polychronius dei mi. presbyter,et archimandrita monasteriī s. Michaelis archā. in Ethrio p Anastasium monachum supplicaui et sub.

Anastasius dei mi. p̄bt̄,et archimandrita monasteriī Romanor in Petrio sub. et supplicaui

Andreas dei mi. p̄bt̄,et p̄rior monasteriī Romanorum sub. et supplicaui

Elpidius mi. dei p̄bt̄,et p̄or monast. Bassiani s. et s.

Cosmius dei mi. p̄bt̄,et p̄or moñ. Licaonor s. et s.

Policromius dei mi. p̄bt̄,et archimandrita monasteriī Ereticorum s. et s.

Joseph p̄or s. et gloriose semp virginis Marie dei genitricis in Tirostrato supplicaui et sub. per manum Stephani presbyteri et secundarij mei

Rodon dei mi. p̄bt̄ et archimandrita monast. Theodori supplicaui et s.

Loricus mi. diuina p̄bt̄,et archimandrita s. Andree prope Saturinam portam s. et s

Martyrius mi. diuina p̄bt̄ et archimandrita monasteriī Hualonis s. Johānis baptiste s. et s

Johannes dei mi. p̄bt̄,et archimandrita monasteriī prope Agogum s. et s.

Hysichius dei mi. presbyter,r archimandrita monasteriī beati Theodosij faciens sermonē p̄o omni heremo que sub sancta ciuitate est s. et s

Domicianus mi. diuina presbyter et archimandrita beati Martirij faciens sermones p̄o omni heremo sub ciuitate sancta s. et s

Hestabus mi. diuina p̄bt̄,r arch. lauras bri Sabba faciēs sermonē oi heremo sub ciuitate sancta s. et s

Dñicus mi. diuina p̄bt̄,r arch. lauras turriū faciēs sermonē p̄o oibus q̄ in Jordana st̄ s. et s

Hestabus mi. diuina p̄bt̄,r arch. lauras bri Felemini faciēs sermonē p heremo q̄ sub s. ciuitate est s. et s

Ferētius dei mi pres. nouæ laure facies sermonē pro hæremo quæ sub sancta ciuitate ē sup. z sup.
Traianus dei mi. pres pirgiotū de Jordana, z pro oīb ibidem monachis sup. z sub
Leontius dei mi. monachus facies sermonem pro his q̄ in hæremo sanctoꝝ patrū sunt s. z s
Theodorus mi. diuina diaconus, z monachus nouæ laure, z p oīb monachis heremi hierosolimoꝝ s. et. s
Dñicꝰ mi. diuina diaconus et monachus eiusdē noue laure, z p oīb monachis hæremi hierosolimoꝝ depcatꝰ s.
Polyeuctus dei mi. diaconꝰ, z monachꝰ moñ. beati theodosij, et pro oībus monachis hæremi. s. z s
Anastasius dei mi. diaconus monachus brī Martirij, z p oibus monachis de hæremo s z s
Nicon dei mi. diaconus, et monachꝰ brī theodosij, et pro oīb monachis hæremi hierosolimoꝝ s et s
Damas dei mi. monachus brī Martirij, et p oīb monachis hæremi hierosolymoꝝ s et s.
Julianus dei mi. monachus moñ beati theodosij, et pro oīb monachis hæremi hierosolymoꝝ s et s
Johānes dei mi. monachus moñ brī Martirij, z p omnibus monachis hæremi hierosolymoꝝ s et s,
Sabbatius dī mi. monachus Laure beati Sabbe, et p oīb monachis hæremi hierosolymoꝝ s et s.
Martirius dī mi. monachus noue laure, et pro omnibus hæremi hierosolymoꝝ s et s
Basilius dei mi. monachus Jordani, et p omnib monachis in Jordana s et s.
Theodorus dei mi. monachus Laure brī Firmini, et p oībus monachis de heremo. s et s
Theonas dei mi. pres. et ābasiatoꝝ mōtis sancti Sinai et Eremi raithe, et sancte ecclesie Pharan, facies sermones pro oīb monachis existētib in predictis solitarijs locis s et s
Johānes dei mi. pres, z monachus Laure ammioꝝ cāpestris, et pro omnibus qui in campestri sunt. s et s.
Johānes dei mi. presbyter, et monachus Laure ammiorum campestris, et pro omnibus qui in cāpestris sunt s et s.
Theodorus dī mi. diaconꝰ, z monachus moñ brī Sergij i cāpo, et p oīb q̄ in eo sunt monachis et s.
Cosma dī mi. monachꝰ, et p oīb mo. de pma palestina
Strategius dei mi. diaconus et monachus et p omnib monachis secunde palestine s et s
Selamines dei mi. presbiter, et pro omnibus archimādritis tertie Palestine s et s
Jlias dei mi. diaconus, et monachꝰ, et p oīb q̄ in Augustopoli sunt monachi s et s.
Atlastasius mi. diuina diaconus, et monachus, et pro omnibus monachis interpres tertie Palestine s et s
Fotinꝰ dī mi. monachꝰ scti Stephani in maoza iauinia p me palestine, et p oīb monachis q̄ i ea sūt s et s
Johānes mi. diuina presbytere monachus, et p omnibus monachis malala tertie Palestine s et s:
Paulꝰ dī mi. diaconꝰ et ābasiatoꝝ moñ. brī Baronis principalis venerabiliū moñ. scte Sirie facies sermoēs p oīb archimādritz, z monachis ipiꝰ scte syrie s et s

Sāctissimꝰ archiepꝰ dixit theodorus circūspectus referēdarius cū adimpleuerit ea pro q̄bus aduenit abeat, libelli vero nobz oblati ab ipis venerabilibꝰ monachis legantur, diodorus deo venerabilis diaconus et notarius accepit, et legit.

¶ Libellus monachorum ad Minam patriarcham.

A PEr oīa sanctissimo, & beatissimo dño nr̄o Mine regię vrbis archiepiscopo, & sanctissimis episcopis q̄ ex Italoꝝ regiōe in ipsa cōuenerunt, ac deo amantissimis archidiaconis apostolicæ sedis, ac sanctæ episcopoꝝ sanctissimoꝝ Synodo in Chr̄o amata ciuitate congregatę Marianus presbyter, & Archimandrita monasterij Dalmacij, & primꝰ venerabiliū monasteriorꝝ Regie vrbis, & Archimandrita prædictoꝝ venerabiliū monasteriorum, & Archimādritę q̄ in ipsa ciuitate cōuenerūt, ac monachi de hæremo q̄ sub Hierosolyma est, & de sancta Syria, & sancto mōte Sinai, ac de tribus Palestinis. Cū iudiciū aduersus anthimū finē accepit, & sentētia cōtra ipsum à vobis sanctissimis iuste lata fit eo q̄ circa diuinos canones peccare deprehēsus est, & dogmata ecclesiæ catholicæ vsq̄ in finē cōfiteri abnuit. Gr̄as agimꝰ deo q̄ per studiū piissimi imperatoris nostri, sacrū cetū vestrū in vnū cōgregauit, vt mūdaret ecclesiā suā, & ipsam sibi in perpetuū adcisceret glorioſam, nō habentē maculā, neq̄ rugā, vel aliqd hmōi hæreticoꝝ zizanioꝝ. Et erat qdem nobis per votū proprię promissioni vacātes huic solo attendere, & à nemine eoꝝ q̄ exterius circūfiftunt dilaniari verſi, q̄a Demon q̄ bonum odit hominū bonis semp inuidens organa propria inueniēs Seuerū scilicet, & Petrū per ipsos pacem sanctaꝝ dei ecclesiaꝝ perturbare nō cessat. Huius gratia & de ipsis in libellis à nobis sanctissimo Papæ Agapito oblatis, & corā vestra beatitudine, in prima Synodo lectis, necnon & supplicatione piissimo imperatori nostro data, & vestræ sanctitati remissa à sua pietate p Theodorum circunspectū referendariū, q̄ & cuiuspiā iussionē mandantē sanctæ vr̄æ Synodo de oīnibus contentis in supplicatione cōsiderare pcurrimus partē quandā. Non em̄ possibile est omnia q̄ ab ipsis, & q̄ similia istis sapiunt ab Eutice, & Dioscoro Acephalis hæreticis descēdentibus cōtra sanctam dei ecclesiā in hac regia vrbe, & alijs ciuitatibus præsumpta sunt, & attentant discurrere. Hi em̄ tanquā parua putātes ea q̄ ab ipsis iam p̄sumpta fuere totū orientē pturbarūt, & humano sanguine sanctoꝝ & cæteroꝝ viroꝝ se coinquinātes elaborant omnino, & hanc regiā vrbem hmōi malis inuoluere si p̄ualebūt, quę si cōpendioso sermone recapitulare volētes nescimus qd prius vel prius, qd posterius enarrabimus, vel q̄d vti breue silentio ptranseamus, aut qd vti magis patefaciamus, cū oīnia ab ipsis perpetrata cōperta æqualia sint, & vnū alterum non excedat Quid ergo dicemus iustoꝝ sanguinē quo manus eoꝝ plenæ sunt, vel excōmunicationes q̄si cōtra sanctos ecclesiæ doctores eoꝝ dira ora protulerūt, & maxime aduersus sanctā Calcedonen. synodū, & beatū Papā Leonē. Sed & schismata sanctaꝝ ecclesiaꝝ, ac fideliū populoꝝ scandala, sed & impetus q̄s in dei dilectos archimādritas, & in sanctos sacerdotes fecerūt, cōstipante eos viroꝝ multitudine, vt excōmunicationes aduersus sanctos repeterent. Insuper etiā cōfessiones inscriptis cōtinentes anathematizationes aduersus p̄dictos patres, quasi in necessitate oīni extorsione

torsione immittētes qbusdā, q sub ipsis erāt sacerdotes ab eis afferebāt. Q̄quidē alter Theopolitorum, alter vero Apamiæ ecclesiarū thronū illicitæ ac cōtra omnē sacrū canonē subripuerunt & cōtaminauerūt, licet neq; in monachos vel clericos canonicæ ordinati hāc dignitatē adepti sunt. Verū qd dicemus ad sctōr digitos cōfractos, qbus altaria circundabāt, & ad ipsa veluti ad locū aliquē intemeratū cōfugiebāt, ꝓpter p̄dictor homicidia, vnde extracti à viris homicidis violentæ morti traditi sunt, & in ipsis locis venerabilibus ab ipsa īmanitate, & crudelitate ordinati nō valentes discernere sctm̄ locū à ꝓphano, Tacemus & suffocatricis manus ipositōes ipsor ꝓphani & falsi sacerdotis, & ꝓ mortuo viuente sup ordinādis verba inuocatōis ꝓferentes nō diuinæ grā, sed de ventre noua dicentes, ac de terra loquētes. Tacemus & carceres, & vincula, ac aduersus venerabilia monasteria die noctuq; latrocinia insidias ac rapinas in ipsis, ac deuotor violentas iugulatōes, Tacemus & insidias ī vijs cōtra sctōs factas, & ipsor sanguinis innocentis aspsiōem cū diuino zelo moti ad septa Mādrani sctī Symeonis iter facerent cōmunis visitatōis grā ꝓpter psequentes ecclesiā, & ꝓ his q mouebant ab istis. Cōgregabāt em̄ multitudinē iniquor latronū Iudæor, & immittebāt in illos honorabiles viros, Itaq; istor inhumani ministri ad statū missi insidiabant p̄dictis sctis viris, dūq; aderāt, ipsi de insidijs surgētes irruebāt repentè ī eos, & eor canicie nō veriti opus gladij in ipos fecerūt circa trecētos Quinq̄ginta nūero existentes, eorq; mēbra ī strata dispserunt nō tradentes sepulturæ illor venerabiles reliqas, neq; ipsor tugurijs parcentes ob cām fidelis populi, inferētesq; & tunc dirū opus Iudæor. Nec mir si hmōi immania sacrificia dæmonibus qbus seruiebāt, reddebāt, & maximè Seuerus, vtpote q gentilē supstitionē nōdum abiecit. Illor em̄ erāt discipuli de qbus Dauid clamat dicens: Et sacrificauerunt filios suos, & filias eor dæmonibus, & effuderunt sanguinē innocentem sanguinem filior suor, & filiar suar q̄s sacrificauerunt sculptilibus Canaā & infecta est terra in sanguie, & cōtaminata ē in opibus eor, & adulterati in adinuentōibus suis. Quis nā nescit eor vitā turpē admodū & scelestā ab ineunte ætate eē, & dæmonibus ꝓcliuā? Et qd in veneficijs Seuerus deprehensus est in ciuitate Byritinor dæmonijs seruiens? Et hmōi calumniā aufugere volens finxit trāspone re, ac fugere diabolicā opinionē suā, & venire (vt dicebat) ad baptismū in tripoli in adorabili domo sctī, & serenissimi martyris Leōtij, & nōdum pfectis diebus his q baptizabātur, postquā vidit veritatē paululū simulās, q rursus perspicue ad antiquū gentilis opinionis suæ vomitū reuerti nō poterat, per aliā viā ad id qd studebat, peruenit. Nā negauit statim ecclesiam & cū q baptizatus ē, & ꝓcessit ad Acephalos hæreticos, q ea q̄ Euticis sunt sapiunt, vocansq; sctās dei domos diuersoria hæresis & ipietatis, reprobās ꝓpter hoc baptismū quē dicit accepisse, vt & in ipo implereť ꝓpheticus sermo q de hmōi dicit. Alienati sunt à vulua, errauerūt à veritate, locuti sunt falsum, furor ipsis ad similitudinē serpētis. Quod aūt & ipsam Acephalor religionē simulauerit ex sequentibus oībus manifestū fuit, p̄fidebat em̄ suæ Acephalæ secte qd vnitiuū dicit nō admittens sed nouatiuū ipm & diuisiuū appellās, & in suis ꝓprijs cōscriptōibus anathematizans. Cūq; tps habuit subripere venerabilē sedē Theopolitor rursus cauillatus est ex auersiōe subcurrens accipere p̄sulē Alexādrinum, & Petrū quē Moggū vocauit, qq; tpe ipso vnionis Alexādrinor sedē subripuerat in sacris dyptichis Theopolitor ecclesiæ ponit derelinquens oēs q ab ipso in hoc decepti erāt, & docti ab ipo fuerāt, eo ꝙ debe ret Petrus abripi de ecclesia Alexādrina, nec vero in his omnino permansit. Erat em̄ illi snia tumultus mouere, nec aliqñ in ipsis stare. Qūo em̄ possibile erat nō ꝓpter fidē chr̄ianā certamen, nō hoc solū negotiari, vt ex oī occasiōe semper perturbaret sanctā dei ecclesiā. Itaq; ergo & Petrū librū eodē tpe suscipit, & cōmunicat cæteris hæreticis postquā putauit abscissos ab ecclesia Alexādrina, cuius vnionē àmplecti finxit, sicut superius dictū est. Post hæc autem oīa nullū fuit ipsi impedimētum ad cōtinuā transgressionē, eandē sanctā Calcedonēsem synodū qtidie (vt ita dicā) anathematizare p̄sumit, & cōmunicat illi, cū multos eporq; in ipsa Calcedonensi synodo sctā cōuenerāt, & q sub ipso erāt in sacris dyptichis, i. cōmemorātibus habeat verū, & Alexādrina ciuitas q̄ ipsos in malo suscepit nō aufugit ipsor tumultus? Nam illā inuenientes in se ipsa qescentē, vt aliqñ dispositā fuit, in finalē euersionē cōstituerunt apponētes ipsis diuisiōes, & adinuicē ibi populū cōcitantes, vt & bella ciuilia fierent, multoq; hoīm sanguis effunderet, & ipsi qdē vix aliqñ fuga pœnas ꝓ istis aufugerunt. Quos cum illi fefellissent illos anathemati submiserunt, & cæteris pluribus ecclesiæ maledictiōibus hæreticos, & ipsi merito appellātes, vt ipsis ex dei iudicio veniat illud, in foueā ceciderūt quā operati sunt, & conuertat dolor eor in caput ipsor. Cū em̄ omnē ecclesiā iniq̄ anathematizare ausi sint, merito ab oī ecclesia anathematizati sunt. Multa qdē & alia ausi sunt, q̄ & oīm oriēti nota sunt. Idcirco nos timorē istor fugiētes, & vestræ beatitudinis cœtū veriti, ac venerabilē habitū vestrū turpes istor actus silētio pertrāsiuimus. Cū aūt sic miserabiliter (vt p̄dictū

est)orientē,& Alexandriā dispoſuerint,apprehendunt & hanc regiā vrbem q ab iſtis & ſimilibus iſtis decepti ſunt tanq̄ p̄curſores illoꝝ malitiæ exiſtentes,ac ipſis viā ſceleris paſplanare debentes. Et poſt illos rurſus Petrus,deinceps āt poſt iſtos Seuerus, q & priuatas domos, eccleſiaſq; dei,ac ipſam politiā quātum in ipſis eſt deuaſtare nō ceſſauerūt,cōuenticulaq̄,ac cōtraria baptiſmata cū oī impudica audacia publicè ac priuatè p̄ſumentes intromittētes aūt ſeipſos, & pecuniaꝝ reꝝ interuentōe & ſequeſtratōe, tumorē,& diuitias nō parū ex hoc,& multoꝝ domibus ſibi ipſis acq̄ſierunt,p quæ animas q̄dem ſynceriorū deceperunt, cautioꝝ aūt animas in ſtrepitū deduxerunt,animas vero ad pecunias,vel gloriā,ſiue delitias inclinatorum ſubripuerunt. Inſup etiā & intrantes domos captiuas ducebāt animas hoīm,& mulierum nō firmatas,& nō ſolū ſc̄m animas,verūetiā & corporaliter ipſas corrumpebāt ī foueā impietatis,& luxus īmergentes,Veꝝ q̄d de his ſermonē extendere oportet cū per totū orbē ſciāt nepharias actōes p̄dictoꝝ hæreticoꝝ Acephaloꝝ,& Seueri ac Petri,ac ipſoꝝ diras iniuſtitias,ac blaſphemias,& manus homicidiꝫ gaudētes. Iſta eñ manifeſte oſtendunt ea q̄ in antiq̄ Roma qñ ſanctę memorię Hormiſda illā apoſtolicā ſedē regebat & ea q̄ in hac regia vrbe,& in Theopoli atq; in Hieroſolymis fctā ſunt,& ſtatuta munimēta q̄ & illoꝝ ſceleſtā vitā oībus annuntiāt,& perpetuas ac indiſſolubiles executiōes q̄bus p̄dicti percuſſi ſunt, ꝓpter ꝓhibitas ipſoꝝ actiōes q̄s operati ſunt in q̄bus operari debebāt,& dicere mōtibus. Cadite ſuper nos,& adoperite nos,vel in ꝓfundis terræ infodi, & putare mortē meliorē vita p̄ñte,eo q̄ ipſi ſoli vltra oēs hæreticos perpetuis ac indiſſolubilibus excōicatōibus pcuſſi ſint, q̄d non fecerunt,ſed in peſſimis tanq̄ in honeſtis gloriātes fremuerunt vt dictū eſt,& in hac ciuitate, & vnuſq̄dē de die in diē ī pietati addit iniq̄tatē in altū loquēs,& aduerſus ſanctos p̄es inſurgēs ipſoꝝ recta dogmata dilaniat,& blaſphemat. Petrus vero ipſa blaſphemat,& oī turpi, ac ſceleſto conatu ſe ip̄m īmittere nō excuſat deū habens uentrē,& luxuriā ſequentē ip̄m,& gloriā in cōfuſiōe ſua,& in alto,ac grauiter ſedēs in publicū ꝓdit publicanis oībus ſuā ipudentiā & ab his q̄ ſequunt̄ & p̄cedunt oēs incedentes cōtrudens oībus ſe ipſum potentē oſtentare p hoc uult. Ah q̄s Hieremias fletus paſſiōibus adęquare potens nr̄a plorabit mala,imò uero noſtrā negligentiā? Qm̄ cum talē habeamus Orthodoxū īperatorē feruenti zelo Orthodoxam fidē fouentem,ac pacē ſctaꝝ dei eccleſiaꝝ ſicut pupillā oculi cuſtodire ꝓmptiſſimū,conticemus & ſuſtinemus videntes p̄dictos hæreticos ita turpiter & īpudenter,ac cū oī audatia cōuerſantes,ſuper q̄s dolentes nō hoſpitamur ab apoſtolo p̄moniti,qm̄ maligni & venefici homines in peius incedentes deuiātes & errātes. Videntes itaq; nos hos ita īpudēter,& cū audatia agere & vos ꝓ cautōe oīm fideliū nihil in oppoſitū ponere credentes,& ꝓſuaſi pīſſimum imperatorē nr̄m cōuerſiōi ab ipſis deceptoꝝ,& firmamēto eoꝝ q adhuc mouent per illoꝝ cōtrarias doctrinas ꝓuidere,& maxime cū ſciatis p memoriā nos portare ꝓclamatū terribile iudicū ſcādalizāti vnū de puſillis,q̄dq; añ nos cōſiderabitis q̄d cōi expedit vtilitati. Cūq; etiā maxima ſicut nunq̄,vel alij hæretici,vel in alijs tpibus iſti,& q ſimilia iſtis ſapiūt per oīa ſctām dei eccleſiā deuaſtant. Hoc rogamus vos,imò vero & abiuramus quanq̄ p̄ſumptuoſum q̄d faciamus,per magnū deū,& ſaluatorē nr̄m Ieſum Chriſtū,& per ſalutē ac victoriā chriſtianiſſimi & pīſſimi īperatoris noſtri deo ꝓpter ſuā rectam fidē dilecti,vt nos ſequētes ſniam ſcti ac apoſtolici viri archiep̄i antiq̄ Romæ,& eos q huius regiæ vrbis pōtificalem ſedē orauerūt, ac btōs p̄iarchas Theopoleos,& Hieroſolymoꝝ,cęteroſq; pōtifices,primū q̄dem cōdēnatōi aduerſus ipſos hæreticos,à p̄dictis ſctis viris ꝓlate,& anathemati modo ſicut & añ, & uos ſubīciatis Seueꝝ & Petrū q̄libet veſtrū noīatim corā deo,& hominibus manifeſtādo,& anathematizādo eos,& q ſimilia iſtis ſapiunt,& nō pœnitēt,ſed in illoꝝ errore permanēt,atq; etiā īpia Seueri dogmata & cōſcripta,& q ea ſuſcipiunt,necnō & iſtoꝝ conſentaneos,quēadmodū in Neſtorio & Eutice,ac Dioſcoro,cæteriſq; hæreticis facere cōſueuiſtis tradēdo populis,ac ipſos docēdo vbiq; auertere illoꝝ mortiferꝝ venenū,ſtatī q̄ vna nobiſcū ad pedes piiſſimi ac deo cuſtoditi īperatoris nr̄i currere velitis,& ipſius pietatē edocere oīa q̄dem q̄ ſecuta ſunt,ipſiuſq; māſuetudinē exorare,ut illa faciat q̄ ſua diuina,& Chr̄i amata aīa naturaliter facere ſolet ꝓ pace ſctārum dei eccleſiaꝝ,& ut ipſius deo cuſtoditū īperiū incōcitatum,ac imperturbatū cuſtodiat,& eos q à nobis denoīati ſunt,& q ſimilia iſtis ſapiūt de hac ciuitate expellere,& ceſſare facere cōuenticula q̄ fiunt,& parabaptiſmata,& turbatōes, Inſuper etiā & Zoarā Syrū quendā irrationabilē eiuſdē vomiti veneni cū ipſis exiſtentē oramus eiſdem cōdemnatōibus ſubmitti,oī iniuſtitia,& arrogātia plenū exiſtentē,& nihil aliud ſcientem q̄ q̄d ab illis accepit anathema ſcilicet aduerſus ſctōs patres nr̄os,& his cōmunicātes atq; coartare ad ipſum veniētes facere hoc & cōuēticula & perabaptiſmata innouare, ac tumultus in ſctīs dei eccleſiis cōmouere,ipſos deniq; ac iſtos cæteroſq; ī diuerſis domibus,& ſuburbiꝫ la ſcētes de hac ciuitate tanq̄ feras q̄ſdā expellere,& loco ipſis cōueniēti cōdēnare,cū noluerit in

ciuita-

ciuitatibus quæ scđm leges sub sua pietate gubernãt, modeste & pãcifice viuere, neq; ibidẽ se ipsos facere meliores ex ineffabili, & diuturna patiẽtia ab ipso oñsa, & cura, ac honore miseri cordissimi Imperatoris nr̃i q illoꝝ salutẽ ꝓcurauit, sed ipsius excellẽtissimã clemẽtiã spernẽtes, indignos huius se exhibuerũt & in tantã amẽtię & arrogãtię se eleuaueŕt, inq̃ntũ & honorati fuerũt, & licẽter oĩa facere pmissi sunt. Generalẽq; ordinationẽ vbiq; mittere ad sctõs põtifices, & ad magistratus interdicẽtẽ oĩa ꝑdicta fieri, & q̃ hoc sanciat, vt domus & suburbia in q̃bus hmõi cõuẽticula fiũt, cõfirmenť in locũ sanctissimis Ecclesiis. Nã leges Imperiales sanciũt oẽm locũ, & rẽ i q̃ & p quã, siue p errorẽ, siue scđm veritatẽ sacrũ qđ cõfiscatũ est sctis dei eccle siis offerre, & hoc vobis diuina scriptura exposuit. Qñ Moyses dei seruitor diuinitus edoctus, statuit Ypoperia nõ sacra in ꝑparationẽ tẽpli venire, qm̃ & si alienus fuit ignis, tñ in ipsis sacrũ sacrificiũ in ipsis ꝓhibitũ obtuleŕt, & pfecerũt Dathã & Abiron, & synagoga Chore q tũc cõtra sacerdotiũ, & ꝓphetã, ac deũ impudẽter insurgebãt, quẽ admodũ & isti falsi sacerdotes ad impietatẽ seipsos mercede cõducũt, & veri Antichr̃i in domibus intrarũt, & aliena altaria erexerũt, & baptisteria ædificauerũt in cõtrariũ veri altaris, & sancti lauacri. Sãcire aũt & supplicamus suo pio ĩperio oĩa ĩpia cõscripta Seueri cõtra sanctã Calcedonẽsem synodũ vbicũq; inueniant igni tradere. Hoc em̃ & immanissimis & nestorijs ĩpijs cõscriptõibus fieri piæ ordinatiõe sanciũt. Ea vero q̃ canonice facta sunt sup dictas psonas, oramus vestrã bt̃itudinẽ & sacrũ vestrũ cętũ inquirere à cõfidẽtibus vobiscũ, & à sctissimis Romanis, & à venerabilibus notarijs apud vos exũtib⁹. Insup etiã & deo amãtissimis uiris ambasiatoribus oriẽtalibus, vt his patẽ factis vr̃a bt̃itudo, & sctã synodus vobiscũ sedẽs exequaŕ diffinita cõtra ipsos à sanctis pr̃ibus nr̃is, q ꝑdictas põtificales sedes ornaueŕt, & anathematizet ꝑdictos Seuerꝝ & Petrum, & istoꝝ secꝯces, & q sua sunt sapiẽtes, & maxie Zoarã q in tm̃ ficut isti, vel plus ecclesiã dei pturbauit, & q per oĩa abdicatus fuit ab ap̃lica sede, & q non vult istos sequi, & eis cõicare.

¶SVBSCRIPTIONES.

Marian⁹ miseratõe dei pbr̃, z archimãdrita dr̃ti monasterij sci Dalmatij, z primas venerabiliũ mõasteriorũ hui⁹ imperial' ciuitat' subscripsi, et tradidi

Agapit⁹ mi. diuia pbr̃ z archimã. moñ. dij f, z s.

Agapit⁹ dei mi. pbr̃ z arch. mo. scę memorie Thalassij f.

Alexãder dei mi. pbr̃ z arch, monast. scti Abramij f.

Theodorus dei mi. pbr̃ z archi. moñ. Job f. z dedi

Eleutherius dei mi. pbr̃ z ꝓr mo. sci martyr' Dñici, s. z

Stephan⁹ dei mi pbr̃ z ꝓr Olympij tradidi (tradidi

Dñicus dei mi. pbr̃ z ꝓr moñ. Syriorꝝ f. z trad.

Theodorus miseratõe diuia pbr̃ z ꝓr mona. trifonis, subs et tradidi.

Stephanus dei miseratõe pres. z prior monasterij consta subscripsi per manus Jacobi, et porrexi.

Paulus dei mi. presbyter et ꝓr monasterij Romanorum, sub. et porrex.

Julianus dei mi. pbr̃ et prior monasterij Romanorum, subs, et porrexi,

Johannes dei mi. presbyter z ꝓr monasterij Apostoli sancti thome sub. et porre.

Cosmas dei mi. pbr̃ z ꝓr monasterij sancti Prodromi, et Baptiste subs.

Dioscorus dei mi. pbr̃ z ꝓr moñ. Olimbrij f, z dedi

Demitrius dei mi pbr̃ z ꝓr mona. Foca s. z porre.

Dñicus dei mi pbr̃ z ꝓr moñ. Eusemij f, z porre.

Alexander dei mi. pbr̃ z ꝓr mo. Calamij f. z porre,

Johannes dei mi. presby et ꝓr monasterij scti Michaelis archangeli f, et porrexi,

Focas dei mi. pbr̃ z ꝓr mo. sci de Jona, f, z porre.

Stephanus dei mi. presbyter et prior monasterij de Promoro sub et porre.

Vadas dei mi. pbr̃ z ꝓr mo. de Laiuma f, z porre.

Bennadius dei mi. presbyter et prior monasterij Dominice subs. et porre.

Cirion dei mi. pbr̃ et prior monast. Egyptiorꝝ, s. z porre.

Theodorus dei mi. pbr̃ z ꝓr mo. Martini, f. et por.

Dionysius dei mi pbr̃ z ꝓr mo. Marci f, et porre.

Johãnes dei mi. pbr̃ z ꝓr mo. theodori f, et porre.

Eleuterius dei mi. pbr̃ z ꝓr mo. Neonis f, et por.

Loylus dei mi pbr̃ z ꝓr mo. theodori f, et porre,

Timotheus dei mi. pres, et ꝓr Asterij f, z por.

Marc⁹ dei mi. pbr̃ z ꝓr mo. sci Dñici f, z por.

Andreas dei mi. pbr̃ et ꝓr mo. scę dei genitricꝭ f. et por.

Dominicus dei miseratõe presbyter et prior mona. scti Georgij in Cyrocerco f, et porre,

Paulus dei mi. pbr̃ et prior moñ. sctorꝝ Petri et Pauli et sctorꝝ martyrum Sergij et Bachj f, et porrexi.

Atticus dei mi. pbr̃ et prior mo. Eucratadorꝝ s. et por.

Stratonicus dei miseratõe presbyter et prior monast. sancti martyris Dometij s, et porrexi,

Marc⁹ dei mi. pbr̃ et prior mo. theodori s. et porrexi,

Cosmus dei mi pbr̃ et prior mo. sci Maximini s. et por.

Paulus dei mi. pbr̃ et prior mo. sci Zenobij s. et porrexi

Johãnes dei mi. pbr̃ et prior mo. Isaccij s. et porrexi.

Johãnes dei mi. pbr̃ monaste. Alubij s et porrexi

Blozius dei mi. pbr̃ et prior mo. Curij s. et porrexi

Paulus dei miseratõe presbyter et prior monaste. Samuel in Scythi per Zoticum diaconum s.

Petrus dei miseratõe presbyter et prior monast. Epiclin Hierosolymorum s. et porrexi

Marinus dei mi. pbr̃ et prior mo. Paulini, s. et porrexi

Modestus dei mi. pbr̃ et prior moñ Lycaonorꝝ subscripsi per Flauianum presbyterꝝ et porrexi,

Anton⁹ dei mi. pbr̃ et prior mo. sctj Eusebij s. et dedi

Trifon dei mi. pbr̃ monasterij Manuelij s. et porrexi

Theotisc⁹ dei mi pbr̃ et prior mo scę dei genitricꝭ, s. et por

Zenon dei mi. prior mo sacentꝭ in bono agro scti Prodromij z sancti Johannis baptiste s et porrexi

Paulus dei miseratõe presbyter et prior sctę Erimonis martyrꝭ in Eulibicho, s. p manũ Marini lectorarij.

Silas dei mi. pbr̃ et prior mona. Jlia s. et porrexi

Johannes dei miseratõe presbyter et prior monaste. nara. ppe Aeriam cisternam, s. et porrexi

Basilius dei miseratõe presbyter et mo. sci Symeonis Epiclin Eiracona sub. et porrexi

Theodorus dei miseratõe presbyter et prior monasterij Amedei gratia fundati sub. et porrexi

Babylas dei miseratõe presbyter et prior monaste. sancte memorie Daniel in stilo, et sancti Johãnis Prodromij, et Baptiste, ac sacti Andree apli sub. et por.

Polichronius dei miseratõe presbyter et archimandrita dr̃tis sancti Michaelis archangeli in Ethrio subscripsi per Anastasium monachum et porrexi,

Anastas⁹ dei mi. pbr̃ et prior mo Romanorꝝ s. et porre.

Andreas miseratõe diuina presbyter et prior monasterij Rodon dei mi. pbr̃ et prior (rij Romanorꝝ s. et por. monasterij theodori, sub. et porrexi.

Subscriptiones.

Elpidius dei miseratõe pbr et p̃or Basiani, sub. et por.
Cosmus dei mi. pbr̃ z p̃or moñ. Lycaonoꝝ p. z porrexi.
Policzroni⁹ dei mi. p̃. z archim. moñ. Criticoꝝ p. z por.
Joseph⁹ p̃or mo. scte gl̃ose di genitricꝫ exñtꝫ i Nithostra
to p. manũ Stephani ps. scdarij mei z porrexi
Gotich⁹ mi. diui pbr̃ z p̃. mo. scti Andree ꝓpe saturninã
Hartyri⁹ dei mi p. z p̃or mo. Ela (portã p. z porrexi
lentꝫ sci Johãnis Baptiste sub. z porrexi
Johãnes di mi. p̃. z arch. mo. ꝓpe Agogiũ sub. z porrexi.
Stephan⁹ di mi. pbr̃ z p̃or mona Ro. ꝓpe scm̃ Georgiũ
Sabbati⁹ di mi. p̃. z p̃or mo. ypaꝫ (Sycoꝝ p. z porre.
cij sub Fotino epõ Calcedoneñ. metro p. p manũ Jo
hãnis dia. ipi⁹ mona. eo quod nescirem ego lr̃as
Johãnes di mi. p̃. z arch. venerabil' magni moñ. Acimi
toꝝ sub Fotino scriss. epõ Calcedoneñ. sub.
Lyp an⁹ dei mi. pbr̃ z p̃or mo. Olyas sub dicto epõ sub.
Johãnes di. mi. p. z p̃or mo. Exagonij sub Fotino sciss.
Stephan⁹ di mi p. z p̃or mo. (epõ Calcedoneñ. sub.
Orchadorum sub Fotino epõ Calcedoneñ sub.
Trifon di mi pbr z p̃or monach. Sacratij sub Fotino
scriss. epõ. Calcedoneñ. sub.
Georg. di mi. pbr z p̃or moñ. Crauoꝝ sub Fotino sciss.
Policzroni⁹ di mi. pbr z p̃or mo. Alapedo (epõ Cal. s.
rũ sub Fo. sanctissimo epõ Calcedo. sub.
Seuerian⁹ di mi. pbr z p̃or mo. Syroꝝ sub Fo sciss. epõ
Pacific⁹ di mi. pbr z p̃or mo. pictoꝝ sub foꝫ (calce. sub.
tino scriss. epõ Calcedoneñ. sub.
Paul⁹ di mi. pbr z p̃. mo. fontꝫ sub fotino sciss. epõ cal. s.
Hegalimer⁹ di mi pbr z p̃or mo. Eramdoꝝ sub fotino
sciss. epõ metropol' calcedoneñ. sub
Marcellin⁹ di mi. pbr z p̃or moñ. Michael' arch. Rouꝫ
Johãnes di mi. pbr z p̃or mo. Barna (phinianon sub.
be sub fotino sanctiss. epõ sub
Theodor⁹ di mi. pbr z p̃or mo. Apollinij sub fotino sciss.
Paul' di mi. pbr z p̃or mo. Balachzinoꝝ sub (epõ sub.
fotino santiss. epõ sub. Stephanus di mi pbr z p̃or
mona. Antiochianoꝝ sub fotino sctiss. epõ s
Steph. di mi pbr z p̃or mo. xl. scõꝝ sub fo. sctiss. epõ s.
Dorore⁹ di mi pbr z p̃or mo. patioꝝ sub fo. sctiss. epõ sub
Elpid⁹ di mi pbr z p̃or mo. Critinoꝝ sub fo. sciss. epõ s.
Jordanes di mi. p̃. z p̃or mo. de Petra sub fo. sciss. epõ s.
Marcel. di mi. pbr z p̃or mo, dalmacij sub fo, sciss. epõs.
Juli⁹ di mi, pbr z p̃or mo. scẽ bassis i dsiderio sub fo, sci ss,
Jsydor⁹ di mi. pbr z p̃or mo, Jdie exñtꝫ i plãtꝫ (epõ s.
ꝓpe scm̃ Epimachũ martyrẽ sub fo. sciss. epõ calce, s.
Eugeni⁹ di mi. pbr z p̃or mo. Leucadij sub fo. scis. epõ s
p manũ Pauli dia, ipi⁹ mo. cũ ego nõ potuerĩ ꝓpt sene
Forin⁹ di mi p̃. z p̃. m. sci platõi sub. fo. sciss. epõ s. (cturẽ
Johãnes di mi. pbr z p̃or mo. Grohetũ sci Thome aplĩ
Stephan⁹ di mi pbr z p̃or mo. de (sub fo. sciss. epõ s.
stephana sub for. sctiss. epõ s.
Eugeni⁹ di mi, pbr z p̃. mo. de Hyapetrꝫ sub fo. sciss. epõ
Martin⁹ di mi, pbr z p̃, mo, andriatoꝝ s. fo, sciss. epõ s. (s.
Conõ di mi, pbr z p̃or moñ, sci Juliani broctoꝝ sub for.
Johãnes di mi. pbr z p̃or mo. Briox (sciss. epõ sub.
sub fotino sanctissimo epõ s.
Ardaburi⁹ di m, p̃. z p̃, m. sci theodori similiacoꝝ sub fo.
Stephañ, di mi, pbr z p̃or mo, sci Zacha (sciss. epõ s.
rie stibarachij sub fotio sciss. epõ s
Johãnes di mi. pbr z mo, sci Thome supra Epidromo
rum sub Fotino sciss, Calcedoneñ, epõ s,
Theodor⁹ di mi, pbr z p̃or mo, sci steph, Lydanoꝝ sub
Stephanus di mi. pbr z p̃or mo, (Fotino sciss, epõ s.
Coccij sub Fotio sciss̃imo epõ s,
Eusebius diuia mi, pbr z p̃or moñ, sci Chrystofori tariꝫ
Jacob⁹ di mi, pbr z p̃or mo, cala (lioꝝ sub fo sciss. epõ s.
mũ iferioꝝ sub Fotino sciss, epõ calcedoneñ, s,
Jsych⁹ di mi, pbr z p̃or mo. brĩ theodosij faciẽs sermões
p oĩb⁹ monachꝫ de eremo sub scã citate s. z porrexi
Dometianus pbr̃ archimãdrita bti martyrij faciẽs ser
mões, p oĩb⁹ monac, de heremo sub scã citate s, z dedi
Ea sianus di mi, pbr̃ z p̃or laure de sabasermões faciẽs
p oĩb⁹ mo, de heremo sub scã citate s, z por,
Dñicus di mi. pbr z arch, laure Pirgioꝝ faciẽs sermões
p oĩb⁹ monachꝫ i Jordana s. z porre,
Nestab⁹ di mi. pbr z mona. laure bti ssimi Firmini faꝫ
ciẽs sermões, p oĩb⁹ mona ð heremo sub scã citate s. z
Terẽti⁹ di mi. pbr z moñ, noue laure faciẽs sermo (por.
nes, p oĩb⁹ moñ. de heremo sub scã citate s. z porre.
Traianus di mi. pbr z mona. pyrgioꝝ Jordani faciens
sermões, p oĩb⁹ moñ, de hercmo Jordana s, z por.
Circus di mi. pbr z moñ, noue laure faciẽs sermões, p
oĩb⁹ monachꝫ de herrmo sub scã citare s. z obtuli
Leõtius mõachus z p̃or. ꝓpij mo. faciẽs sermões, p oĩb⁹
scis pr̃ib⁹ de heremo z Jordana s, z obtuli
Polieuctus dia. z monachus mo. bti theodosij faciẽs ser
mões, p oĩb⁹ monachꝫ heremi Hieroso. s. z porre.
Theodorus dia. z monach⁹ noue laure faciẽs sermões, p
oĩb⁹ monachꝫ here. Hierosolymoꝝ s, z obtul'
Anastasius dia. z mo. moñ. bti martyrij faciẽs sermões
p oĩb⁹ monachꝫ heremi Hiero. s. et porre.
Nicon monachus monasterij bti theodosij faciẽs sermo
nes, p oĩb⁹ monachꝫ heremi Hiero, s, et porre,
Manias monach. moñ. bti Martyrij faciẽs sermões p
oĩb⁹ moñ. heremi Hiero. s. et porrexi
Julianus moñ. moñ. bti theodosij faciẽs sermões, p oĩb⁹
monachꝫ de heremo Hiero. s. et porrexi
Johãnes mo. monast. bti Martyrij faciẽs sermones, p
oĩb⁹ mona. heremi Hiero. s, et obtuli.
Jabbatius mona, Laure bti Sabbe z, p oĩb⁹ ꝛc.
Martyrius mana. noue Laure et, p oĩb⁹ ꝛc.
Basilius monac, Jordani et, p oĩb⁹ moñ. de Jordana ꝛc.
Theodorus mo. laure bti firmini z, p oĩb⁹ ð heremo ꝛc.
Theonas di mi, pbr scti mõꝫ Synai et amba. heremi
Raithe ac sciss, eccl'e Farã faciẽs sermões, p oĩb⁹ mo
nachꝫ qui in predictꝫ locꝫ sunt scripti
Johãnes di mi. pbr laure Ammioꝝ Cãpestrꝫ faciẽs ser
mões et, p oĩb⁹ monac, i ipa cãpestra s, et porre.
Theodorus dia. z mona. sci Sergij i cãpestra faciẽs ser
mões, p oĩb⁹ mo. ipius monast. et cãpestre s.
Losinas mona. z, p oĩb⁹ i pria palestina s.
Stratigius diaco. et monac. et, p oĩb⁹ monachꝫ in secun
da palestina s. et porre.
Salmanes di mi. pbr̃ et p̃or, et, p oĩb⁹ monachꝫ et archi
mandritꝫ intertia palestina s. et porre,
Jlias dia. et monac. et, p oĩb⁹ monachꝫ in Augusto pol'.
tertie palestine. s. et porre.
Anastasius dia. et monac. et, p oĩb⁹ monachꝫ in petrꝫ in
tertie palestine, s. et porre.
Fotinus monac. sci Stephani in Hoaza Jãnias prie
palestine, p oĩb⁹ q̃ in ipo stꝫ faciẽs sermões s
Johãnes di mi. pbr̃ et monac. et, p oĩb⁹ q̃ stꝫ in aila terꝫ
tie palestine monachꝫ s, et porre.
Paulus diuia mi. monac. et amba. monast bti Barõis
primatꝫ oim venerabiliũ monasteriox in seda Syria
faciẽs sermões et oĩb⁹ archimandritꝫ et monachis de
ipa secunda Syria, s.
Sctiss. archiepũs dixit. Cũ manifesta sint contẽta in li
bell' lectꝫ scdm primũ ordinẽ, digneꝫ dicere sanctissimi
et ðo amãtissimi viri q̃ nobiscũ ex antiq̃ roma adsunt
si q̃d ctãt factũ, ꝓpter ꝓpositã materiã. Nã hec audiue
rũt a venerabilib⁹ monachꝫ peretib⁹. Et venerabilis
Vinas lectoraꝛ⁹ et secundo Cyrius Notarioꝝ apo
stolice sedis antique Rome vocẽ que sic habet
Sctissimi epi partiũ Italie, ac venerabilissimi aplice sed
dis diaconi dixerũt. In quo loco vl' numero Seuer et
Petrũ iãdudũ aplice sedꝫ decreuerĩt, cõstituta in eplis
sctẽ meorie Hormisde pape ad monachos sede Sy
rie et ad btm̃ Epiphaniũ huius regie vrbis archiepm
oñdit diffinitũ quaꝝ authoritatẽ pisto hũtes ipam in
pntib⁹ actib⁹ legendam porrigimus
Sctiss. archieps dixit, legat. Et Vinas venera. lectoraꝛ⁹, et sedo Cyrius notarioꝝ aplice sedꝫ antiq̃ Rome
legit ex actꝫ apd ipos Roma. epl'as scptas ab Horꝫ
misda sctẽ memorie papa antiq̃ Rome post q̃rũ lectio
nẽ Chrystoferus venerabil' diaconus notarius, et se
cretarius interptationẽ fecit, erat aũt epl'a plias latí
nas, cuius interptatio per lr̃as grecas sic habet

Hormis-

¶Hormisdas epʃ̄ pʃ̄byteris, diaconis, & Archimādritis in ſcā a Syria exiſtētibus & reliqs ortho
doxis in quocūq; oriētali Climate degētibus, & in ap̄lice ſedis cōione pmanētibus.

LEctis lr̄is vr̄æ dilectiōis p quas inimicor̄ dei inſipiētia manifeſta eſt, & infideliū furia A
triſtis manifeſta facta fuit, Qui qm̄ in ſpū male viuētes oderūt dm̄, mēbra illius impie
perſequunt, quantū à nr̄a certitudine ē cognoſcere, bñdixi dm̄ q fidē militū ſuor̄ in
medio hoſtiū ſeruauit. Et rurſus eccleſiar̄ cōmotionē, & ſeruor̄ dei moleſtias ac labo
res cōſideras, gemēs ſcd̄m Prophetā clamaui: Surge dñe iudica cauſam tuā. Recordare obpro-
brior̄ tuor̄ ab inſipiente tota die, libēter & cætera q̄ ſequunt̄ ſimiliter induco. Ne obliuiſcaris
vocē q̄rentiū te. Sugbia odientiū te aſcēdit ſemp ad te. Etem̄ ſicut oportet nos firmitatē fidei
ſeruare, ita nō cōuenit de iuſtitia diuini iudicij diffidere. Non eſt frēs hic labor eccleſiæ nouus,
tñ dū in ip̄o humiliat̄, exaltat̄, & p illa per q̄ depauperari videt̄, ditat̄, probatio ē in fidelibus dei
per mortē corpor̄, vitā lucrari aīar̄, amittunt̄ quidē fluētia, ſed acquirunt̄ æterna, & dū pſecu
tio viā facit ꝓbatiōi, ꝓbatio fit cā dignitatis. Stulti & in cæcitate furētes ignorāt, q ꝑs à cōuer
ſatōe hoīm ſeparare poſſe putāt, eos ad regnū dei ducūt vbi in ipſis periculis lętitię & ſtudiū cir
ca pati. Retributor em̄ magnor̄ donor̄ ſuſcipit certamina ſuor̄. Quis em̄ non frāgeret̄ in ma
lis, niſi p cōtraria p̄mia cōſolaret̄? Illa eſt ſpes q̄ nō p̄mittit in deſperatōe deficere. Excludit tri-
bulationū amaritudinē dulcis guſtus virtutū. Quiſnā putaret p̄mia magna, futura nō intelligēs
Quis mortē abnegaret, ſi futuror̄ retributionē cōſideraret. State dilecti mei & firma cogitatōe
immobilē fidē ſeruātes laudē patiētiæ in q̄ eſt ſalus, & brauiū bonor̄ oper̄ nāciſcemini & car-
petis. Magna qppe ſunt atq; ī digni vocamur, nō tardet ī firmitas, qm̄ bonor̄ retributor fidelis
& potēs adiutor ē. Nō decipiamur ſpe deſiderior̄, neq; voluptatū, neq; iudicio añ ponamus le
uia, nō delicata, nō adulatoria nobis dñs nr̄ ꝓmiſit. Ille p̄mia ꝓmiſit nō otia. Nō cōueniūt laus
& pigritia. Quis remuneratōis erit modus, ſi nulla ſit cura virtutis? Arcta ē porta, ſed amplū re
gnū, paucis ē introitus, ſed & ꝓbis. Nōne iſti ſunt primi ſeruiētes ꝑs vt illos docuit pſequent, &
in ſynagogis flagellabūt vos, verūtn̄ per patiētiā, ſicut ſcriptū ē, poſſidebitis aīas vr̄as. Et ne ali-
q̄n doleam⁹ ipſis p impatiētiā amiſſis, dñs nr̄ patiētiæ ſuæ ipſius doctor prim⁹ crucē ſubijt, in ꝓ-
prio exēplo formā p̄bēs illis, ꝑs adiuuare debebat. Ipſe ī ter virtutes & labores tenet lancē, ſtans
aduerſus deliramēta furētia, vt ad irā pſecutōis ip̄e æterni regni p̄beat coronas. Pēſate q̄lis Ma
chabæor̄ exitus, q̄ luctatio tolerātibus, q̄ hiſtoria laudū ſecuta ē, q̄li Iudas & illa fratrū caterua
mortis honore p̄dicat̄, in q̄libus oribus ē populus in mōte pditus. Etem̄ ip̄æ virtutes oēs ꝓ cu-
ſtodia legis ſunt, & cū ſimilitudines ac vmbr̄ę futuror̄ ſint, dignę fuerūt tantor̄ exēplor̄. Nos
in p̄ribus vidim⁹, palpauim⁹, ꝓbauim⁹, in q̄ ſeq̄mur, qd materiæ nō cōuenit, qd veritati diſſo-
net, qd redēptori nr̄o debeat. Cordialiter cōicauim⁹ vobis in his dogmatib⁹. Dicit em̄ q̄dā in lo
co ſapiētiſſim⁹ Salomō. Btūs q p̄dicat verbū inauditū obiētiū qdē lętitia ē diſputare nolētib⁹, &
hortari ad rectā viā eos q nō reſiſtūt. Tenem⁹ em̄ pign⁹ fidei vr̄æ inſtātiā ex lr̄is cōfeſſatā, p quā
à trāſgreſſor̄ corruptela ſeparati ad dogmata & mādata ap̄licæ ſedis reditis, licet qdē tarde ad
viā veritatis aſcēdatis. Sed bñdict⁹ deus q nō in finē obliuiſcit, q̄ castigat, & ſanat, neq; pmit-
tit oues ſui vniti ouilis ī fidiātiū lupor̄ rapinā diſpgi. Qui etiā p tēperatā auſteritatē ſuor̄ nō ne
gligit tutelā neq; ſalutē. Sed qd miramur, ſi illo vno & vero derelicto paſtore, aſtut⁹ raptor ſan
guine inq̄natus ī fidijs oues diſpſas cōturbauit? Qui āt ꝓpriā tutelā dereliq̄rūt, ipſi ſe ipſis pic̄is
in q̄bus diſſipent̄, ī miſerūt. Itaq; ergo nūc firmis greſſibus ī ſtetis viæ p̄m, ad quā recurritis, ꝓt
em̄ dei mīa nr̄æ mercede cōputari, & alior̄ fil̄r reformationē q̄ à vobis ad rectū directi fuerint.
At oīo voſ̄pos euellite à cęno in q̄ hæretici demerſi tenent̄, & excutite īmūditiē pulueris q ad-
hæſit, gñaliter q̄ oēs ab ap̄licis dogmatibus declinātes fideli abdicatōe cōdēnate. Nulla qdē eſt
cōicatio tenebris ad lucē, neq; ambulātes p viā rectā, veſtigia ſua, cū errore declinātiū cōiūgūt.
Tenēdū ē vinculū fidei, recuſandaq; ē ifidelis cōicatōis lues. i. peſtis. Qm̄ ſcd̄m Ap̄l̄m: Quēad-
modū q adhæret deo vnus ſpūs ē cū eo, ita q adhæret meretrici vnū corpus fit. A māt adinuicē
virtutes cōionē, & ipietas ſecū demergit in ꝓfundo adhærētes ſibi. Añ oculos, ī ore in ipſis ma
nib⁹ ſunt p̄m dogmata q̄ q̄tidie cuſtodire iubemur. Ad ip̄or̄ cuſtodiā venerabiles ſynodi nos
aſtrīgūt. Lōgū eſt ſigillatim oīa demōſtrare q̄ in Calcedonēſi ſynodo ſunt. ī q̄ oīm religio cō
tinet̄. Ver̄ & diffinitōes q̄ à ſanctiſſimo Leone exip̄o Ap̄lor̄ corde ꝓlatæ ſunt, ſcire nos cōue
nit, & ſeruare in his pietatibus fidei, in his ꝓpugnatores neceſſitatis, in his Chrūs cognoſcit. In
his nr̄æ redēptōis ſpes & ὑποστάσις argumētū cuſtodit, hoc ē, illd̄ fundamētū qd̄ in ap̄lo legim⁹
in q̄ q ſeip̄m παραλογίζεται decipit, ſurripit. Si qs ligna, fœnū, ſtipulā, cōſumptibilia igni ſuper
ædificare conat⁹ fuerit ī ip̄is ſynodis necata ſunt Euticis & Neſtorij venena, q inc̄ntū cōtrario
inter ſe ſyllogiſmo cōtēdūt, q aduerſus aūt diuinā ſalutaris myſterij diſpēſationē ſūb ōdā æq̄li-
tate ſacrilegij cōcordāt ī æq̄les ſenijs, & vnanimes ī pietate, q̄r̄ alter nō vult virginē Mariā dei
ē genitricē, q̄ in dño vnita ſunt diuidit. Alter āt ī quātū ꝓprietates naturar̄ cōueneŕt, & verita

tes con

tes cõfundit, mysteriũ nr̃æ redẽptõis extinguit. Alter Fotini ceremoniã, alter manẽtis insipiẽtiã ipia cognatõe cõiũgit. Cõtra istos frẽs dilectissimi prouisæ sunt medicinæ, illas cogitatiões virtute vindicate, qm̃ in ipaꝝ euersionẽ videtis hæreticos p impietatẽ pugnãtes, nõ fit in pigritia veritas doctrinæ, q̃li studio oportet salutẽ diligere, qñ videtis mortiferã pditionẽ sic accepta tã. Vereamur segniter declarare leges veritatis cũ obstinatæ errores defẽdunt. Et autores qdẽ malaꝝ intentionũ synodicæ sanctiões q̃s pdiximus iustis cõdẽnatõibus insequunt. At nos etiã vt horꝝ sequaces declinemus, admonemus similiter, q̃s apostolica sedes etiã depẽdit esse eorꝝ magistris, & cõdẽnatis cõiũxit Timotheũ patricidã, & dioscoꝝ & Petrũ Alexãdrinos, Acatiũ Constãtinopolitanũ cũ eius sequacibus, similiter Petrũ Antiochẽnũ pdicto simile errore & nomine. Itẽ etiã Seueꝝ ipius loci ac veneni Xeneã Hierapolitũ Cirũ Edisensem, Petrũ Apamiaꝝ nõ solũ pro propria, veꝝ etiã pro alioꝝ cõdemnãdos pditõe. Qui inquãtũ seipsos sordibꝰ propriæ vnionis incessanter inuoluũt. Alios similiter q secuti sunt ipos in dicẽdo cõtaminauerunt. Per generale salutare mãdatũ vos moneo quodcũq; aduersariũ canonibus patrũ ex qbuscũq; actis prolatũ. Nullus vos incõmodis mãdatis vel nouis diffinitõibus innouet, siqdem seculares sunt, & nõ pñt ecclesias retinere, qm̃ his cõuenit doceri magis q̃ docere. Nephas em̃ est venerabilibus altaribus noua offerre libamina. Qm̃ pijs sciẽtijs claras definitões in ipsis procœmijs proprij honoris p̃scripserat inter leuitas, & propriũ populi ministeriũ diuisit. Alia est hoĩm ptãs, & alia sunt sacerdotũ officia. Cõcitauit magis dñm q̃ placauerit q alienũ ignẽ in diuinis adytis obtulit, sacra cõtaminauit. Quis est q in alienis sanctõibus iubẽdi auctoritatẽ sibijpsi assumere põt? Et em̃ nullũ dubiũ est, eũ punitũ fuisse in tẽplo pro solo conatu ministerij q honorẽ iã debitũ protulit Ozias in religiõe, & ministerio pmãsit. Si aũt monitus exẽplo tãtæ increpatõis à sacris ordinatõibus timuisset iubẽdi authoritatẽ sibijpsi assumere, magis q̃ aduersus ista p̃sumpsisset, meliꝰ vtiq; regnasset, sed qm̃ neq; ꝓhibẽtibus tẽpli ꝓcuratoribus sedulus trãsgressor nõ destitit, in ipsis altaribus abominabili lepra pcussus ministeriũ regni pdidit officiũ sacerdotis inuadẽs. Cognoscãt itaq; nõ esse deo accepta q̃ ex ipsius mãdatis à p̃sumptuosis subripiunt, qm̃ vnũ ad ostẽsionẽ snĩæ punitio magni inornatus seruauit, alios vel ex flãma cõsumpsit. Idcirco si aliq̃ sunt aliq̃ colore religiõis suscepta, vim hr̃e nõ pñt tot authoribus obuiãtia, clamat Paulus apostolus. Et si nos, vel angelus de cœlo euãgelizauerit vobis, p̃ter qd euãgelizauimus vobis, anathema sit. Et nõ suffecit semel hoc dixisse. Accepit aũt sc̃tm̃ mãdatũ sicut pdiximus. Et iteꝝ mõ dico, si qs vobis euãgelizauerit p̃ter qd accepistis, anathema sit. Custodit em̃ prolatã ꝓ custodia fidei snĩam. Si qs apostolicã sequit doctrinã. Et nobis qdẽ cura relicta ẽ, etem̃ duplicis legatõis officiũ ẽ. Si qd in depcatõibus humile. Si qd in causis iustũ. Si qd in mãdatis sanũ sustulimus. Sed nõ propter hoc negligẽda ẽ via iustitię. Qm̃ ifidelitas ꝓprios errores cũ iustitia amat nõ põt cõiungi cũ lapsu cadẽtiũ sine nr̃a lue. Pereãt à ꝓprijs ipietatibus declinãtes neq; errore flagellato. Et altera manu Deus vos sanos custodiat filij dilectissimi. Data. iiij. Idus Februarias, post consulatũ Agapiti clarissimi.

¶Epistola Hormisdæ ad Epiphanium.

B HOrmisdas Epiphanio epo Cõstãtinopolitano. Magno gaudio ipletus sum, qm̃ circa pcẽ ecclesiæ & sanctissimi imperatoris, & tuæ dilectõis tale ẽ studiũ, q̃le p res intimasti, & p meoꝝ legatoꝝ depositionẽ cognoni. Clara em̃ cœlestis misericordię demõstratio ꝓcedit, qm̃ reges seculi causas de fide cũ gubernatõe politię cõiungũt, & ecclesiaꝝ duces cõferẽtia ad propriã dispẽsationẽ memores officij implẽt. Talibus directoribus indigebat Chr̃iana religio post procellas discordiæ, q prouidẽtissima dispositiõe cõquiescẽtibus turbinibus pacẽ diu peregrinatã extra posita hyeme reducerẽt. Et post hæc in futura secula proprij ꝓpositi exemplaria extendẽtes sibijpsis adscribi indubitãter oñdent, si qd deo placitũ posteri ab ipsoꝝ imitatõe faciẽt. Bñdicamus dñm frẽs, q diebus nr̃is hoc fieri donauit, & oĩbus oſonũ ac sollicitudinũ virtutibus τπερεσωμεν firmemur, vt q̃ per dei cooperationẽ bñ principiata sunt ipo adiuuãte in oĩbꝰ adipleant. Spes em̃ ẽ q ad cõpaginẽ ꝓprij corpis, & reliq̃ etiã adhuc diuisa mẽbra studebũt, & à maioribꝰ minora nõ dissonabũt. Ad qd qm̃ me tua affectio studio chr̃ianę dilectõis inuitat, debes id qd excitas, sequi, & qd diligi cõsulis cõplecti. Similẽ ergo fidei curã gerẽtes p piã patientiã æquale pmiũ boni opis egressu speramus. Neq; em̃ difficultatibus est cedendũ, neq; asperitatibus fides fatigat, neq; ad altitudines cœloꝝ p decliuũ qs extẽdit, neq; sine laboris exercitatõe qs sit remuneratõe dignus. Idcirco vt nõ deficiamus bonũ faciẽtes proprie admonemur. Et em̃ beati (sicut testat Psalmista) q custodiũt iudiciũ, & faciũt iustitiã omni tpe, qm̃ non principiũ laboris retributionẽ pmij inuenire consueuit, sed finis. Itaq; ergo æquale studiũ & curã suscipiamus, qbus vna est in cõione, & fide, amicitia, quẽadmodũ de ecclesia Cõstãtinopolitana apostolicæ sedi vnita æq̃liter in dño exultemus, sic & de aliaꝝ restitutiõe sicut affectuose admones. Curamus primũ vt fidẽ ac pfectionẽ nostrã immaculatã ab oñi cõtaminatõe seruemus. Et em̃ scis frater honorãdissime quales nexus ecclesiasticã cõcordiã seruãt, q̃ ab hæreticorum in

rum infidꝝs nos custodiunt,& per quos canones authoritas seruatur. His in proprio robore oñi attentõe seruatis,sanitas sperãtibus afferet. Habet eñ ecclesiasticoꝝ canonũ ordo,& ipsius iustitiæ forma,vt iusta cura benigne ac fideliter sperãtibus nõ negeť. Neq; qs est ita à clementia separatus quẽ nõ flectat à duritia vinculi pura simplicitas,sed vt tute hoc & sine redargutiõe vel alicuius erroris palliatione valeat peruenire dilecte frater, personã meã in hoc te oportet subintrare,scientem in huiuscemodi materiꝝs, sicut prædictũ est qd faciẽdum sit,qd custodiendum,sicq; oĩa prouidentem,vt nõ dubites de hac dispositõe rationẽ reddere deo. Ita qdem vt lr̃æ vestræ significent vos q nobis cõmunione coniungent,& per nos sedi Apl̃icæ quibus literis misceant,& ea quæ continent in libellis quos produxerint. Sic eñ ab errore Seueri & huic coniunctoꝝ ac similiũ liberabunt,& damnũ eoꝝ qui sanari non poterunt substinemus. Idcirco vobis ĩponere censuimus ad vestram diligentiã onera nostra trãsferentes, qñ non paruas iam demonstrationes dedistis hæreticis obiiciendo, & non oportet de isto dubitare assumere simul sanatõis curam,cui contingit probum ostensum fuisse. Accingite authoritatem iustitiæ,& si erga supplices humanitate mollificemini,vt manentes in hæreticorum contaminatione,vel eos q innocentiam simulant,& cum nostris sola voce concordant adistis,pro quoꝝ ecclesiæ restitutõe cura & prouidẽtia est ab ecclesia. Neq; eñ erga istos expedit ecclesiasticã miscere austeritatem. Non ergo erunt conferenda bona misericordiæ propter necessitatẽ prouidere debentiũ, si indistincte erunt cõmunia bonis,& malis. Et qñ tua dilectio Hierosolymitoꝝ similiter memoriã in suis literis facere censuit, quoꝝ ad nos etiam quædã professio allata est,necessarium putauimus etiã legere quæ scripta sunt, & respondere προσφορα, si aliqui sanctoꝝ patrũ formas custodiunt, si illius fidei fundamenta venerant̃, & si à diffinitis per ipsos spũ sancto compungente non recedunt. Si eñ sunt perfecta vt sunt, & additõe nõ indigẽt,vel bene firma,& propter hæc mirabilia,cũ per ipa oĩa hæreticoꝝ delira menta absorpta sunt. Neq; eñ Calcedoneñ. synodus aliq̃d vtile pertransiuit quod qualicũq; diligentia præcogitari potuit,quæ acceptatoꝝ similiter dogmata vel lucidius declarauit,vel reassumpsit, & authoritate confirmauit, propriũ quoddã aduersus Nestoriũ & Euticem reassumpsit certamen. Altero qdem dñi nostri Iesu Christi deitatẽ à carne separãte,& propter hoc sanctã Mariã dei genitricẽ enuntiare declinãte. Altero vero veritatẽ carnis in dño recusante,cum dñs noster Iesus Christus hic filius dei sit,q ipse homo,vna persona in duabus naturis & deitatis & carnis,neq; naturis in vnione confusis,neq; tanq̃ quarta psona addita trinitati,sed ipe filius dei exinaniuit seipm,& formam serui accepit. Ideoq; vnã & nõ diuisam,cõfitemur trinitatis substãtiã,& tñ propriã proprietatẽ scimus vnũ esse psonis. Vnã eñ pfis cõfitemur esse psonã,vnã filiꝝ dei cum assumpta carne,vnã spũs sancti,& psonas proprietatibus significãtes,& per vnitatẽ substãtiæ inseparabile trinitatis mysteriũ cõfitemur. Neq; eñ possibile est dubitare verbũ dei in visceribus matris p carnẽ humanã assumpsisse naturã,& nõ diuisam post vnionẽ naturaꝝ ab ipo factã in vulua. Sicut eñ non est in ipo hũanitas sine deo facta,sic in cruce impassibilis deitas non est carnis passione diuisa. Quod virginis partus,& inuiolabilis fœcunditas,ac eximia à mortuis resurrectio,atq; in cœlos ostendit ascensio. Hec sicut à pribus diffinita sunt,seruent credãt,& neq; diffinienda trãsgrediant̃. A qua semita declinãtes ipsi sibiꝝpsis nebulã dubitatõis circũfundũt. Nobis aũt illud apostolicũ respondere cõtendẽtibꝰ necesse ẽ. Nos huiuscemodi consuetudinẽ nõ habemus,neq; ecclesia dei. Hæc ideo perbreuia,quia nõ cõuenit dubitare de rebus,de fide sæpius diffinitis. Et oĩno supflua est allegatio quæ adducẽ præparatis,cũ de hac re apud humanissimũ & gloriosissimũ Imperatorẽ filiũ nostrũ nõ pauca significauerimus. Et qñ de Hierosolymitanoꝝ professiõe rñdimus,& hoc subiicimus hoꝝ salutis gr̃a qd cõuenienter addit̃. Vt si catholicæ ecclesiæ desiderãt vnionem proprie professiõis texturã in scripturis μιμνοτισαμ indicatã,quã nostris legatis in Constãtinopoli degentibus attulerũt p proprios ad nos mittãt, vel vestræ fraternitati dent, ipsa quidẽ sicut dixi virtute cõscriptã quę ad vos oĩbus modis p nostrã informationẽ portabitur De Thessalonicẽsibus eñ quoꝝ ad nos legati p informationẽ fidelissimi ac gloriosissimi ĩperatoris filiꝝ nr̃i venerunt,vt nihil reliquisse videamur,vos volumus scd̃m ea quę dño nr̃o Iesu Chr̃o inspirãte placuerũt totã causam vr̃æ cõsiderationi tractãdã,& si qd oportet impleuerint formãdã,hæc cũ per frẽm & coepm nr̃m venerabilẽ virũ Iohannẽ,ac p filios nostros Ira clianũ presbyterꝝ & Constãtinũ diaconũ ecclesiastici honoris dignos ptinẽtia ad causam scripsisse sufficiãt delectati sumus nos inuenisse æqualẽ dignitatẽ,& piũ propositũ in viro nr̃i ordinis,& cũ mandatis legatõibus prudẽtiæ & moribus consonãtia. Optãda profecto res est & gaudio plena,vt quos contigit esse consortes cõmunionis & ordinis iudicio cõprobati sunt, & altera manu,Deus te sanum custodiat frater venerabilissime.

¶Sãctissimus archieps dixit:Nũc venerabilissimi Notarij sanctissimę eccl̃iæ nr̃æ,si q̃ chartę A sunt

sunt apud eos pñtē cām cōcernētes, iſpas nobis manifeſtas faciāt, & ꝓductis chartis p venerabilē Coſmā diaconū notariū & Carthofilacē. Macarius venerabilis diaconus & notarius libellū ex ꝑſona clericoꝝ Theopolis, & relationē ſynodi ibidē in regia vrbe cōgregatę, vtrūq; ad Iohānē inter ſctōs archieꝑm ipſi⁹ regię vrbis legit, & Calonym⁹ venerabilis diacon⁹ & notari⁹ ex codice epiſtolā ad Iohānē ſanctę mēorię archieꝑm Hieroſolymoꝝ, & ad Epiphaniū pię memorię Tyrioꝝ eꝑm legit, īſup etiā & epl'am miſſam ab ipō Iohāne Hieroſolymoꝝ eꝑo & ſynodo ſua ad ſctm̄ Iohānē legit, & Stephan⁹ venerabil' notari⁹ & diacon⁹ relationē miſſam ab Epiphanio Tiro & ſynodo ſub eo cōgregata legit, & Paul⁹ venerabil' notari⁹ & diacon⁹ relationē cū geſtis deſtinatā ab eꝑis ſcdæ Syriæ ad ſctiſſimū Iohānē archieꝑm regiæ vrbis q̄ oīa

¶Supplicatio clericoꝝ & monachoꝝ Antiochiæ ad Iohannem patriarcham & ſynodum congregatam contra Seuerum. (inſerta fuere.

B Sanctiſſimo ac beatiſſimo archieꝑo Icomenico pr̄iarchæ Iohāni, & ſanctæ ſynodo cōgregatæ. Supplicatio à clericis & monachis aplici throni Antiochęnę magnæ ciuitatis catholicę ſanctę eccleſię dei. Nūc ē ſi qñ fuit tp̄s btīſſimi pr̄es oēs orbis ſctās dei eccleſias tanq̄ ex vno ore ꝓpheticū illud clamare. Lætent cœli, & exultet terra, & oīa q̄ in ea ſunt, qm̄ miſertus ē deus populi ſui. Qđ em̄ ſceptra Romanoꝝ pr̄ȷs ac Chr̄i amatis ꝑatoribus ſint cōmiſſa, ſic & libertas, ac fidutia orthodoxā religionē colētibus donata ſit, qūo non merito ꝑſuadet fidelibus hāc vocē clamare. At in tā cōi feſtiuitate orbis vna ex oībus, vel admodū cū paucis eccleſia Antiochęna mœſtitia, & luctu īpleta eſt. Lupū em̄ pro paſtore neſcimus qūo ſuſcepit, & affligit. Quā em̄ tragœdiā nō exceſſer̄t ac ſuperarūt mala attētata à Seuero? Qui primū quidē, vt qūo vixerit p̄tereamus, veſtris auribus parcētes nulli vnq̄ eccleſię cōmunicaſſe vide', deinde cū calūniæ ſagittis ſagittauit, & ꝑparauit exagitare iuſtiſſimū paſtorē Flauianū beatiſſimū, illius ſedē violēter, & cōtra canones ſubripuit, & inde ad inſtar mercēnarij nō ſolū nō pauit ouile Chr̄i neq; fugit q̄d amādū erat, ſed ipe opabat ea q̄ ferarū ſunt, oues iugulādo, & diſpergēdo, nouitates aūt, & blaſphemias aduerſus deū fingēs, nulli ſanctoꝝ patrū pepercit, ꝑſeuerat em̄ tota die ſic dicendo abdicās ſynodos ꝓ pietate cōgregatas. Nā ſanctā Calcedonēſem ſynodū anathematizare, & īpugnare auſus ē, q̄ maxime firmauit ſymbolū cccxviij. ſctōꝝ patrū q̄ etiā ſuſcepit. C. L. ſctōs pr̄es. Inſup etiā & ſil'r ſctōs pr̄es q̄ ī Epheſo cōtra īpiū Neſtoriū cōuenerūt, bñ manifeſtū eſt, q̄ & ꝑdictas auertit, & odit tanq̄ huius ſoroꝛes. Et q̄t q̄dē homicidia ſanctoꝝ monachoꝝ fecit, & cū manibus Iudaicis hmōi iugulationē iniunxerit, neq; nos ſanctiſſimi, neq; alioꝝ aliquē latuit. Dirū em̄ ſpectaculū fuerunt iacētes viri q religioſis certaminibus vſq; ad canicię certauerūt nudi, & inſepulti iactati, vltra Tricenſtos exiſtētes ex ſcda Syrioꝝ prouincia nati, canibus, & auibus lacerādi proiecti. Similia āt & ſil'r miſerāda ſunt, & q̄ in Xenodochijs, id ē, hoſpitalibus ab ipo facta ſunt. Vincula em̄ ædificat nunc & ita multos pro fide incarcerādo in tenebris, & flagellādo interficit. Talia ſanctiſſimi & circa fontes ī lauro facere p̄ſumpſit, & veneficijs ibidē vtēs, ſceleſtis ſacrificijs dæmones colit, & hoc tota illa magna ciuitas cātat, neq; vtiq; ipſis ſanctis altaribus pepcit, neq; ſacris vaſis parcēs, alia aūt conflās ſimilibus ſuis erogat. Præſumptū eſt aūt ab ipſo, & hoc ó beatiſſimi. Nā colūbas aureas, & argenteas in formā ſpūs ſancti ſuper diuina lauacra, & altaria appēſas vna cū alijs ſibi appropriauit dicēs nō oportere in ſpecie columbæ ſpm̄ ſanctū nominare. Pecunias q̄dem, & domos, & quæ cūq; in optimis fundis erāt exportauit, & expendit, & grauiſſimis vſuris eccleſiā obruit. At beatiſſimi patres nō eſt poſſibile oīa percurrere q̄ ab illo p̄ſumpta fuerunt. Ideo his paucis, & magnis cōtenti deꝑcamur veſtrā ſanctā ſynodū, & ſi ſero quaſi ſedare mala quæ noſtrā eccleſiā occupāt, & totū fere orientē, & ab iſto nequiſſimo viro nos liberare, exacta ab eo pœna eoꝝ quæ cōtra diuinos canones, ac politias legis fecit, prouidentiāq; facere de his rebus quæ relictæ ſunt, ſi q̄d remāſit ꝑſuadentes piiſſimo, ac inuictiſſimo principi, vt mittat aliquos bonis moribus cōprobatos aliquo ex noſtris ſimul veniente q rebus ſupſtet, vt teneāt, & rationē exigāt de his quæ à principio vſq; nūc fecerūt, & ad multa quæ ipſi furati ſunt, & cuſtodiāt, quæ inuenient, ne totaliter oīa exportent. Non em̄ ceſſat bonus homo aduerſus ea quæ ſunt eccleſiæ dei, ea q̄ ipſi eccleſiæ conferunt diſſipādo. Cum em̄ merito ab omni ſpe dei ceciderint, ad viros iniquos à q̄bus nutrīt, ſpem habet. Rogamus etiā oratores mittere, & pro fratribus noſtris, ſiue eꝑi, ſiue ſint clerici, vel monachi, aut laici, vt relegati reſtituant, proprijs ciuitatibus, & ordinibus, inſup in his oībus veniā petentes propter dolorem nos occupātem adiuramus veſtrā beatitudinē, per ſanctā & conſubſtantialem Trinitatem, & pietatē, ac victoriā, & ꝑſeuerantiā dñoꝝ totius orbis Iuſtini, & Eufemiæ ſemper Auguſtoꝝ moueri, & nobis opportune ſuccurrere, & nō deſpicere ſupplicatōes noſtras. Adducere aūt & hæc oīa ad pios, & Chriſtianos imperatores noſtros, & ꝑſuadere ipſoꝝ ſerenitatē, vt oīa bona ſanctiſſimæ eccleſiæ nr̄æ ipſoꝝ, & veſtrā cōſequātur prouidentiā.

¶Subſcri-

¶SVBSCRIPTIONES.

Theodosius dei mi presbyter Antiochie porrexi
Longinus diaconus similiter porrexi
Stephanus diaconus similiter porrexi
Mauritius Subdiaconus similiter porrexi
Julianus dei mi. diaconus similiter porrexi
Thomas dei mi. diaconus similiter porrexi
Johannes dei mi. presbyter similiter porrexi
Andreas similiter porrexi
Julianus similiter porrexi
Marcellus diaconus similiter porrexi
Sergius misericors similiter porrexi
Moyses dei gratia presbyter similiter porrexi
Johannes ὑποβολεὺς similiter porrexi
Johānes monachus monast. beati Maronis porrexi.
Jacobus monachus beati Uzi similiter porrexi
Cōstātinꝰ mo. Imbassiatoꝛ scē memoꝛ Asterij silꝛ p.
Nomius diaconus monasterij beati Pauli silꝛ porrexi
Salomon monachus monasterij bti Galērini porrexi
Simeon monachus monast. beati Agapiti porrexi
Sergius monachus monasterij bti Simeonis porrexi
Alphius monachus monast. beati Jacobi porrexi
Felix monachus beati Johannis porrexi
Simeon monachus monast. Jugapoꝛ bti Pauli por.
Paulus monachus monasterij beati Jsychij porrexi
Dionicus monachus monaste. beati Dorotbei porrexi.

¶Relatio ad Iohannē patriarcham à synodo congregata. A

DOmino nr̄o sanctissimo & beatiss. patri patꝛ archiepo, & Icomenico pr̄iarchæ Iohāni synodus in hac ip̄eriali ciuitate cōgregata, in dn̄o salutē. Cū deus oīm dn̄s ꝓ commodo orthodoxæ fidei, & stabilitate catholicæ eccleſiæ ꝑterita dn̄ica, & feria secūda expleta missa in sctā dei eccleſia huius regię vrbis vna voce mouit innūerabilē infinitoꝛ ppl'm, & ad hoc diuino zelo acceſſum plurimū, & sedulo petere veſtrā btitudinē aſcendere amboně, & exclamare ꝓ recta fide pro q̄ semp agonizaſtis, & agonizatis, & cū hoc feciſtis, factæ fuerūt, vt dictū eſt, exclamatōes plurimæ, ac cōtinuę populi vos laudātis ꝓ orthodoxa fide, & p̄es p̄deceſſores nr̄os expulſos reſtitui expetētis. Cū aūt vr̄ nūtius totū nr̄æ examinatōi reddiderit, & opportuna cōſiderare mādauerit, neceſſariū putauimus q̄ secuta ſunt, & à nobis formata p relationē primū vr̄æ btitudini annūtiare, & nūc p vos pīſſimo, & potētiſſ. impatori nr̄o manifeſta ſtatuere, ſunt aūt hæc viceſima ītātis mēſis Iulij īdictiōn. xi. Cōſulatu magni clariſſimi vniuerſus monachicus ordo huius Chr̄o amate impialis ciuitatis q ex diuerſis monaſterijs cōuenit hic qdē archimādritaꝛ, alius verō reliq̄ꝛ libellos porrexit huic oī cōgregatæ nr̄æ ſynodo, petiuerūtq̄ ipſos legi, & capitula in eis cōtēta, examinata à nobis fini tradere, imò vero ſub forma ſynodali ponere. Cū itaq̄ ipſos libellos legerim⁹, q̄s & ſubordinauimus formæ p̄dictæ hæc cōtinere in ipſis legimus. Primā petitionē libelli habēt, vt ſanctæ memorię Eufemius & Macedonius expulſi, & in exilio mortui, iuſte & canonice reuocent & tradant cathalogo p̄deceſſoꝛ archiepoꝛ in dn̄o ibidē q̄eſcentiū, oībus vacuis manētibus q̄ cōtra ipſos q̄cūq̄ facta fuerint, ponant q̄ in ſacris dyptichis ipſoꝛ vocabula ſecūdū q̄ oīs ppl's, & monachicus ordo ſedulo, & multū exclamauit. Nos aūt ordinē optatū petitiōi ꝓponere ſtudētes q̄ſiuimus facta in ipſis. Et cū cognouimus p lectionē q̄ plurima horū neq̄ cū diligētia ꝓuenerūt, neq̄ fideli'r, neq̄ ꝓpter iuſtitiā memorati p̄es eiectionē ſuſtinuerūt, neq̄ tanq̄ aliq̄d amouerint de his q̄ in recta fide ſeruabant, neceſſariū putauimus petitioni totius populi ſimul cū mulieribus & pueris, ac totius dignitatis, ac militiæ, atq̄ etiā monachici ordinis, ſedulo clamātium ſecundum exhibitos libellos cū omni veritate ſatisfacere, vt ſecundū quod ſanctæ memoriæ Paulus & Iohannes ac Flauianus, patres huius regiæ vrbis reuocati fuerunt, ſic & ipſi eiuſdē honoris in ſacris libris memoria digni facti ſunt. Quę ergo cōſiderauimus, reformauimus honeſtū exiſtimauimus ad veſtrā beatitudinē deducere, & p ipſam pīſſimo imperatori noſtro. Secundū capitulum in libellis continebat, vt q propter cauſam prædictoꝛ patrum, Eufemij dicimus & Macedonij, banniti fuerāt, & fugati, reuerſi reſtituant proprijs gradibus. Quoniā igit̄ iuſta petitio eſt, & primæ conſequēs, deliberauimus, vt prædicti adiuuent, & adducantur ad pīſſimū & ſereniſſimum imperatorē noſtrum. Tertium capitulū in petitione continebat, vt pro maiori ſcripturaꝛ authoramento ſancta & magna ſynodus. cccxviij. patrum congregatoꝛ in Nicæa, q ſanctum ſymbolū fidei diffinierūt, & exclamarunt, in quo baptizati ſumus, & baptizamus, & q̄ in Cōſtantinopoli ſub Nectario ſanctæ memoriæ cōgregata eſt, & p̄dictū ſanctū ſymbolū. cccxviij. patꝛ cōfirmauit, ponant in ſacris Dyptichis. Quoniā igitur honeſta petitio eſt, quod em̄ pro vtilitate eccleſiaſtici ſtatus factū ſit, dignū iudicauimus iuxta exclamationes populi, & acclamationē veſtræ beatitudinis, & ſecūdū porrectū libellū à venerabilibus Archimādritis, & monachis ipſas ſanctas ſynodos in Dyptichis p̄dicari. Quartū capitulū in petitione venerabilium monachoꝛ cōtinebat, vt nomē ſanctæ memoriæ p̄ſulis Romanoꝛ Leonis in ſacris libris ſimiliter p̄dicet, iuxta q̄d exclamationes populi ſupra & ſedulo factæ ſunt. Quoniā igit̄ Calcedonēſis ſynodus non ſolum Leonis ſanctæ memoriæ, verꝛ etiā & Cyrilli Alexandrinoꝛ deo amati paſtoris memoriā in orthodoxa fide fecit, & Cyrillus quidā Alexandrinus in Dyptichis p̄dicat. Leo autem ſanctæ memoriæ non p̄dicatur, iuſtū putauimus, vt quod deficit ſuppleat. Et qui æqualiter ab hac ſancta ſynodo pro ſtatu orthodoxæ fidei honorati ſunt, ſimiliter & in ſacris Dyptichis pro vtilitate, & pace eccleſiæ prædicent. Quintum capitulum in ipſis petitionibus cōti-

nebatur, vt attentata cõtra sanctã Calcedonensem synodũ rememorent, & blasphema verba cõtra ipsam effundant, Seuerꝰ dicimus, q est in Antiochia indisposite & perperã prolata anathemati subñciant, sicut sedulæ exclamationes populi factę sunt. Quoniã igitur oportebat & de isto formã cõuenientẽ ecclesiastico statui proferre, necessariũ iudicauimus, primũ blasphema ipsius verba in medio totius synodi legi ad redargutionẽ eorꝰ quæ ab ipso ꝓsumpta fuerunt. Habẽt itaq; sic de verbo ad verbũ attẽtata & blasphemata ab ipso aduersus sanctã synodum, quæ à synodo eo tẽpore in Calcedonia cõgregata formata fuerunt, ac stabilita, & eos, q pro ipsa pugnãt, anathematizamus. Hæc est illius sceleste vocis blasphemia, nõ solũ imma nia hæc, verꝰ etiã aliæ plurimæ blasphemiæ in libris ipsius proclamant in hac regia vrbe quibus orthodoxiæ amatores incidentes derident ipsius phrenesim, ἀλόκοτως, qui spurię fertur. Quoniã igitur hoc accusatũ habet redargutionẽ, nõ solũ ex ꝑdicta voce, sed ex eo quod scriptũ est, & ex alĩs plurimis blasphemĩs turpissimæ ipsius linguæ cõtra hanc sanctã synodum hoc iuste ꝑpetuo anathemati & nos submittimus omni re, noïe, dignitate, & operatõe chriã no, aut hieratico cõueniẽte vel cõuenire valẽte priuãtes, & nudũ diuinæ coïonis scdm ecclesiasticos canones statuẽtes, pro qbus & blasphemare, ac calũniari sanctã Calcedoneñ. synodũ conatus est, q̃ specialiter signauit symbolũ. cccxviĩ. sanctorꝰ patrꝰ q in Nicæa cõuenerũt, & q̃ immotũ ac immutilatũ ipsum existere ꝑdicauit, sicut & sancti patres q in Cõstantinopoli, & q in Epheso cõuenerunt, similiter cõfirmauerunt, cũ qbus & sancta Calcedoneñ. synodus similia defendit resplendere vbiq; hoc iussit. Quaproter nõ solum tanq̃ blasphemum, sed & tanq̃ calumniatorẽ, & oĩbus sanctis synodis ꝓ istã synodũ iniuriantẽ ꝑdictũ Seuerꝰ ömni honore destitutũ esse statuentes, & anathemati subiecimus. Hæc à nobis examinata, & formata ad sanctũ nuntiũ tuæ beatitudinis festinauimus. Exorauimus, & ꝓpria manu subscripsimus, & afferri subordinauimus exhibitos vobis libellos ad agnitionẽ veritatis, vt & hæc per vestrã beatitudinẽ veniãt, & ad potẽtissimũ, & serenissimũ imperatorẽ nostrꝰ, & ad pñssimã, & ad deo amãtissimã augustã, & ad gloriosissimũ ipsorꝰ, ac magnum senatum.

¶SVBSCRIPTIONES.

Theophilus eps Nedias subscripsi relationi
Stephanus epũs Nicomedie sub. relationi
Basilius epũs Lizici s. relationi
Anastasius epũs Nicaae, s. relationi
Martianus epũs Calcedoneñ. s relationi
Theodocus epũs Gaggrinoꝰ Metropolita, s. rela.
Ipacius eps Claudiopolitoꝰ puincie Onoreae s. rel.
Dñicus eps, tyaneus scde puicie Cappadocie s. rela.
Johãnes Claudiopolitoꝰ regionis Isaurorum, s. rel.
Scholasticus epũs Nazianzi, s. relationi
Johannes epũs Boosphori s. relationi
Pythagoras eps Sinopeoꝰ puicie Elenespõtioꝰ s. f.
Andreas epũs tianoꝰ Onnereatoꝰ prouincie s. relat.
Teodorus eps eccle Adriane ciuitatis Onereatoꝰ
Thalassius epũs Dozilei s. rel. (prouincie s. rel.
Dozotheus minimus epũs Loorum iule s. relationi
Amonius dei permissione epũs Abidinorum s.
Eustachius epũs Filadelpheorum ciuitatis prouincie
Plato epũs Cratianoꝰ ciuitatis s. (Lydoꝰ s. re.
Focas epũs Dardani s.
Anagius eps exiguꝰ Nicopolitane ciuit. Disye scde ꝓ
Dñicꝰ none Cesarie puicie Bithynie s. (pa manu s
Paulus epũs Cesarie Bithynie s
Johannes epũs Famagoze s. relationi
Acyla epũs ciuitatis Pzuniusorum s.
Stephanꝰ epũs ciuit. Anastasij Phrygie Pacaciane s
Pelagius epũs ciuitatis Ezantorum s.
Johãnes epũs Garganoꝰ prouincie Asie sf.
Dominicus Basilini ciuitatis s.
Johãnes eps Imacoꝰ ciuitatꝫ regiõis Pãphyleoꝰ s.
Johãnes eps Metropolitane ciut. Possidoꝰ regõis s.
Fotinꝰ eps Tamanẽdeotoꝰ ciuit. regõis Pãphyloꝰ s
Conon epũs Ariandui ciuitatꝫ sf.
Damas eps Aristianoꝰ ciui. puicie Phrygie f.
Dazedonius epũs Eleuzorum s.
Martianꝰ eps scrisf. ecclie ciuitatꝫ Martiane s.
Antipatrus epũs subf. relationi
Gorgonius epũs Uradie f.
Fotiꝰ epũs Eudociatoꝰ prouincie Lyciorum f.
Johãnes epũs Olipie prouincie subsc.
Nicolaꝰ eps scẽ di ecclie Rodiapolitoꝰ puĩ. Lycioꝰ s.

¶Libellus monachorum ad congregatã synodum, cui adnexe sunt & quatuor synodi vt in ecclesia prædicate sunt.

B DEo amãtissimis & sanctissimis patribus episcopis, Theophilo, Basilisco, Anastasio Martiano, Theodoto, Ipacio, Theodoro, Iohanni, Pythagore, & reliq̃ venerabili synodo in regia ipsa ciuitate ab Alexandro, Constadiogene, Euithio, Antonio Acatio, Iohanne domino Leontio, Iohanne, Polichronio, Anatolio, Martyrio, dominico Iuliano, Alexandro, Iacobo, Cristino Iohanne, Basilico, Babylo, Ypatio, Narco, & à cæteris presbyteris, Archimandritis, venerabilium Monasteriorum in deo amata imperiali ciuitate consistentium, & totius monachici ordinis.

C CVr eqdẽ erat vestræ sanctitati recte fidei, & alterius boni ordinis sanctissimaꝰ ecclesiaꝰ etiã añ nostrã petitionẽ nouã, & nos oportebat partẽ esse eorꝰ q̃ ad gloriã dei expediũt. Necessariũ putauimus primũ regratiari intẽtioni sanctitatis vestræ & pio zelo inuictissimorꝰ impatorꝰ nr̃orꝰ, deinde sic pñtẽ videre petitionẽ ꝑ quã nos oẽs, & ꝓ nos reliquus venerabiliũ monachorꝰ catalogus veluti ex vna snia petimus vt ea q̃ bñ, & vtiliꝰ mota sunt, sanctissima magna ecclesia huius regie vrbis à fidelissimo ppl'o, & acclamata ad ipsum Chr̃o dilectũ populũ à sanctissimo ꝑ oĩa archiepo Icomenico patriarcha

Iohanne

Iohanne ipsa p vocē sanctissimæ vīæ synodi in scriptis authoritātē accipiāt,& sanctæ memoriæ patres nr̄i q nescimus quō expulsi fuerūt,videlicet Eusemius,& Macedonius in p̄senti iuste & canonice reuocent,& tradant cathalogo prædecessoꝝ archiep̄oꝝ ibidē in dño quiescētiū,cessantibus oībus q̄ q̄cūq; aduersus ipos facta fuerint. Quodcq; addat in sacris libris simul cū ipsis & venerabile nomē Leonis Romanoꝝ archiep̄i q̄d oīm maximū est,& oēs ad rectam fidē excitauit,Petimusq; vos sanctissimi vt & sanctæ synodi pro tēpore congregatæ profide ponāt in sacris libris,hoc est Nicæa,q̄ exclamauit sanctū Cimbolū in q̄ baptizati sumus & baptizamus,& Cōstātinopolitana q̄ ipsum cōfirmauit,& Ephesina q̄ silr cōfirmauit,atq; etiam Calcedonēsis q̄ silr signauit. Insup etiā rogamus addi & hoc,vt & Seuerus impius q cōtra ecclesiasticā ordinationē dicere ausus ē anathematizet,silr aūt expetimus vt & ep̄i,clerici,archimādritæ,monachi,& laici expulsi ,ppter causam p̄dictoꝝ sanctoꝝ ep̄oꝝ p nostrā legationē factā ad sanctissimū archiep̄m vr̄m Icomenicū p̄archā Iohānē, & ad pijssimos ac inuictiss.imperatores nr̄os reuocent,& restituant ,prio ordini. Et vt in multitudinē sermonū nō extendamus supplicatiōes rogamus,& exclamatiōes totius Chr̄o dilecti populi,& acclamatiōes factas in prædicta sanctissima magna ecclesia ab ipso sanctissimo archiep̄o,& Icomenico patriarcha p sacrā vocē vestrā & subsignationē ac piam formationē inuictissimi imperatoris nostri confirmari,exclamationes vero & acclamationes subordinauimus.

¶SVBSCRIPTIONES.

Alexander dei miseratione p̄b̄r archimandrita,ꝛ p̄mas venerabilīū monasterioꝝ manu mea subscripsi.
Cōstas p̄b̄r,ꝛ archimādrita monasterij sancti Dij sub.
Diogenes p̄b̄r ꝛ arch.moñ.sci Thalassii Anipoditoꝝ ꝑ
Euethias diaconus ꝛ arch.monast. Acimitorum sub.
Johānes p̄b̄r scissime magne eccl'ie,ꝛ p̄or sci Eusebij ꝑ.
Antonius p̄b̄r ꝛ archimādrita monasterij Abramij sub.
Acatius p̄es.ꝛ arch.monasterij sci Dominici sub.
Domnꝰ p̄b̄r ꝛ arch,moñ.scē memorie Job sub.
Johānes p̄b̄r ꝛ arch.moñ scē memorie Samuelis sub.
Leoncius p̄b̄r ꝛ archimā.monasterij sci Trifonis sub.
Johānes p̄b̄r ꝛ arch.monasterij de Consta sub.
Policronius p̄b̄r ꝛ arch.monasterij in Ethrio sub.
Sophronius p̄es.ꝛ arch.monast.vocati in Calamo ꝑ.
Anatolius p̄b̄r ꝛ arch, monasterij Asterij sub.
Martyriꝰ p̄b̄r ꝛ arch.monasterij sci Basiani sub.
Dñicus p̄b̄r ꝛ arch.moñ. cognominati Syriorum sub.
Julianus p̄b̄r ꝛ arch.monasterij sancti Foce sub.
Jacobus p̄b̄r ꝛ arch.moñ.Romanoꝝ in Petrio subscr.
Christinꝰ p̄b̄r ꝛ archimādrita monasterij sci theodori ꝑ
Johānes p̄es byt̄r ꝛ arch.monasterij Studij sub.
Basilius p̄b̄r ꝛ arch. moñ.scē Eusemie Olimbrij sub.
Babylas p̄b̄r ꝛ arch.moñ.sci Danielis in stilo sub.
Ipatius p̄b̄r ꝛ arch.monasterij Olimpij sub.
Marcus p̄b̄r ꝛ arch.monasterij Hierusalem sub.
Dñicus p̄b̄r ꝛ arch.monasterij Anastasij in Agago ꝑ.
Sophronꝰ p̄b̄r ꝛ arch.moñ.Theodori Egyptij sub.
Ilyas p̄b̄r ꝛ arch.monasterij sancti Eusemij sub.
Rabulas p̄b̄r ꝛ arch.moñ.noiati scē memorie Jlie sub.
Andreas p̄es.ꝛ arch.monasterij noiati Dñici sub.
Ariston p̄b̄r ꝛ arch noiati ἐπικλην Joānis sub.
Losimꝰ p̄es.ꝛ archimandrita Eyri in Elebicho sub.
Timotheus p̄es.et archimandrita sub.
Eozilus p̄es.ꝛ archimādrita monasterij Theodoti ꝑ.
Dozotheꝰ p̄es.ꝛ archimādrita monasterij theodori ꝑ.
Eotycus p̄es byter ꝛ archimandrita sub.
Pantaleon p̄es.ꝛ arch. moñ.dicti Benancij sub.
Ipatius p̄es.ꝛ archimandrita monasterij Charsil sub.
Eugenꝰ p̄b̄r ꝛ arc.mona.sci Georgij in Xirocerco ꝑ.
Euthycius p̄es byter ꝛ archimandrita Licaonoꝝ monasterij ,ppe sanctum Laurentium sub.
Alexander p̄es byter ꝛ archimandrita sub.
Symeones p̄es byter ꝛ arc. Calama sub.
Lyberius p̄es byter ꝛ arc.monasterij Paulini sub.
Ambrosius p̄es.ꝛ arc moñ.scē Marie Lyrhostroto ꝑ
Sabbas p̄es.et arc.moñ.sci Thome,ppe Cisternā ꝑ.
Paulus p̄es.et arc.monasterij Lycaonorum sub.
Libentiꝰ p̄es byter et arc.monast.vocati Romanoꝝ ꝑ
Alexander p̄es,et arc. monasterij Cicloporum sub
Jordanꝰ p̄s,ꝛ ar.moñ.scē Marie ,ppe sanctū Lyrā ꝑ
Eenobius p̄es,et arc.monasterii Baronii i Sichis ꝑ
Anatolius p̄es,et arc.monasterii Philippi sub
Jacobꝰ p̄es,et arc.moñ scē Marie,ppe Bucholics ꝑ
Jlias p̄es,et arch.monasteri Samuelis i Sychis ꝑ
Leōtiꝰ p̄es,et ar,mona,sci archāgeli in Pusco sub,

¶Quomodo prædicatæ sunt synodi.

INtroitu facto secundū cōsuetudinē in sctissima magna ecclesia nr̄a. Die dñica decimaqn A
ta instātis mēsis Iulij indictiōe vndecima à dño nostro sanctissimo archiep̄o, & Icomenico patriarcha Iohāne,sicut nō ignorauit vr̄a θεοφιλεια dilectio,dū ipse vna cū venerabili clero esset circa ambonē voce factæ sunt à populo dicētes,πολλατα ετι ταταξιαεχθ. Multi anni patriarchæ. Multi anni imperatores,multi anni Augustę, multi sunt anni patriarchæ. Quid manemus incōmunicati p tot annos,quare nō cōmunicamus. Ex cuius manibus cōmunicare volumus? Ascēde ad ambonē,heus p̄suade populo,p multos annos cōicare volumus. Orthodoxus es,quē times,digne trinitate,multi sunt anni impatoris,multi anni augustę Seuerū,Manichæū eijce,q nō loquit Manichæus est. Effodiant ossa Manichæoꝝ,sanctā synodū modo p̄dica,multi sunt anni impatoris,multi sint anni patriarchæ digni trinitate, Sancta synodus mō p̄dicet digna trinitate,Sancta Maria θεοτοκοσ,i.dei genitrix,est digna throno, Sancta Maria dei genitrix est,sancta synodus hoc dixit,q nō loquit Manichæus est,vincit fides trinitatis,vincit fides orthodoxoꝝ,Sanctā synodū mō p̄dica,orthodoxus regnat,quē times,vincit fides imperatoris,vincit fides augustę, noui Cōstantini multi sint anni, nouæ Helenæ multi anni,multi anni patriarchæ digni trinitate,Iustinę augustę,Tu vincis,noui Constātiñ. multi anni,vel exeas,vel p̄dicabis,multi anni impatoris Iustinę augustę,tu vincis. Synodū Calcedonēsem mō p̄dica. Qui iustinus regnat,quē times,Seuerꝰ Manichęū foras eijce. Synodū Calcedonēsem mō prædica,q nō anathematizat Seuerꝰ Manichæus est,eijce foras

Seuer⁹. Nouũ Iudã eĳce foras, insidiatorẽ trinitatis eĳce foras, sanctã synodũ mõ p̃dica, heus obtestor, vel p̃dicabis, vel exies, fides est nõ ἀπιθεορυμ est videre, fratres christiani vna aĩa, Iustine auguste tu vincis. Si fidẽ amas, Seuer⁹ anathematiza, heus, heus obtestor, multi anni imperatoris, heus traho te, heus portas claudo, q̃ nõ loquit Manichæus est, obtestor te, nihil est p̃ter te, orthodoxus regnat. Quẽ times? orthodoxi impatoris multi sint anni. Seuer⁹ insidiatorẽ trinitatis eĳce foras, Iudã nouũ eĳce, q̃ nõ loquit Manichæus ẽ, heus cõgregationẽ synodo heus mõ p̃dica, p euãgeliũ nihil p̃ter te, heus obtestor, multi anni ĩperatoris noui Cõstãtini, multi anni orthodoxi ĩperatoris, multi anni nouæ Helenæ, multi anni, Seuer⁹ eĳce foras, nouũ Iudã eĳce, insidiatorẽ trinitatis eĳce foras, multi anni ĩperatoris, frẽs christiani vna aĩa fides est nõ est simpliciter S. Maria dei genitrix est, hęc & synodus dixit. Hęc cũ exclamassent data est eis rñsio à sanctissimo & beatiss. archiep̃o & patriarcha Icomenico Iohãne. Hæc patiẽter sustinete frẽs, vt prius adoremus sanctũ altare, & post hoc, do vobis rñsionẽ. Et cũ intrassent ad sanctũ altare, mãserũt clamãtes, multi anni imperatoris, multi anni Auguste, heus obtestor, nõ exibis, nisi anathematizes Seuer⁹, anathema Seuer⁹ apte dic, heus resera, heus obtestor, multi anni ĩperatoris. Et demũ ascẽdẽs sup ambonẽ sanctissimus ac beatiss. archiep̃us & patriarcha nr̃ Icomenicus Iohãnes, acclamauit hæc, Scitis labores meos dilectissimi, q̃s & in antiqtate existẽs subiui, & nunc sustinui pro fide, & sustineo vsq; ad mortẽ. Nõ opus ergo est turbatiõe aũt tumultu, neq; em̃ aliqd pertrãsgressum est de recta fide, neq; sanctã synodũ q̃s anathematizare audet, sed oẽs sctãs synodos, q̃ cõfirmauerint sanctũ symbolũ tricẽtor⁹. xviĳ sanctor⁹ patr⁹ in Nicæa cõgregator⁹ orthodoxas cognoscimus, & maxie ipsas tres sanctas synodos, hoc ẽ Cõstãtinopolitanã, Ephesinã, & magnã Calcedonẽsem. Nã specialiter symbolũ. cccxviĳ. sanctor⁹ patr⁹, in q̃ baptizamur, ipsæ sanctæ tres synodi cõsonãter cõfirmauerũt post acclamationẽ vero insistẽtibus ipsis p plures horas in ipsis vocibus addebãt, nõ descendes, nisi anathematizes, multi anni patriarchæ digne trinitatis, multi anni imperatoris, multi anni Auguste, cõgregationẽ synodi Calcedonẽsis mõ prædica, nõ recedo nisi prædicaueris, vsq; tarde hic sumus, cõgregationẽ ad crastinũ prædica, Cõmemorationẽ patr⁹ ad crastinũ p̃dica, nisi rñsionẽ accepero, vsq; sero hic sum, cõgregationẽ patr⁹ Calcedonẽsiũ crastina die p̃dica. Hodie si prędicaueris, cras pficiet, nõ recedimus, nisi prędicaueris eos q̃ Nestoriũ & Eutichẽ anathematizauerũt, ad crastinũ p̃dica, nisi rñsionẽ accepero, vsq; sero hic sum, Et acclamauit sanctissimus & beatiss. archiepũs nr̃ patriarcha Icomenicus Iohãnes sic. Qm̃ pfecit petitis, cõgregationẽ sanctor⁹ patr⁹ Calcedonẽsiũ cognoscẽtes scietis, q̃ & hoc faciemus cõsilio pĩssimi & Chr̃o amãtissimi ĩperatoris nostri, pseuerãtibus aũt ipsis, & easdẽ voces exclamãtibus & addẽtibus, nõ recedimus p sanctũ euãgeliũ, cõgregationẽ patr⁹ Calcedonẽsiũ crastinũ prædica, prædicata fuit cõgregatio p Samuelẽ diaconũ sic. Notificamus vestræ charitati, q̃ crastina die perficiemus memoriã sanctor⁹ patr⁹ nostror⁹ eor⁹ in Calcedonẽsi metropoli cõgregator⁹, q̃ vnà cũ sctis patribus in Cõstãtinopoli & in Epheso cõgregati cõfirmauerunt symbolũ. cccxviĳ. sanctor⁹ patr⁹ in Nicæa cõgregator⁹, cõgregabimur aũt huc, Et post acclamationẽ cõgregatiõis ite⁹ permãsit ppl̃s, & vna voce q̃plurimũ clamauit, Seuerus nunc anathematizatus est, q̃ anathematizabat synodũ Calcedonẽsem mõ anathematizatus ẽ. Nõ exeo, nisi mõ rñsionẽ accipio, obtestor orthodoxus es, mõ anathematiza, aut anathematiza, aut nihil. Et insistẽtibus ipsis plurimũ in eisdẽ, p̃sentibus Teophilo deo amãtissimo ep̃o Hiracleano, Theodoto ep̃o Gãgrinor⁹, Ipatio ep̃o Claudiopolitano, Iohãne ep̃o Boosporio, Pithagora ep̃o Sinopeono, Isaatio ep̃o Quinquepolitano Græciæ, Iohãne ep̃o Sẽneor⁹ regiõis Pãphilor⁹, Amãtio ep̃o Nicopolitano, Ammonio ep̃o Abydano, Platone ep̃o Gratiano, Eustachio ep̃o Philadelphiæ, & Pelagio ep̃o Azaniano, & alĳs deo amãtissimis ep̃is cõsentientibus sanctissimo ac beatiss. archiep̃o patriarchæ Icomenico Iohãni acclamata fuerũt hæc. Qd' Seuerus q̃ seipsum ab hac ecclesia separauit, iudicio seipsum submiserit, oĩbus manifestũ est. Sequẽtes itaq; & nos diuinos canones, ac sctõs patres alienũ ipsum putamus, & à diuinis canonibus per suã blasphemiã cõdẽnatũ, anathematizamus & nos. His secutis sequenti dñica, q̃ est sextadecima mẽsis Iulĳ, secũda die finita memoria prædictor⁹ sctõr⁹ patr⁹, rursusq; facto introitu à sanctissimo & beatiss. archiep̃o patriarcha Icomenico Iohãne, statim dũ ipse appropinquaret ambone, voces à toto ppl̃o venerũt sic, Multi ãni patriarchæ, multi anni ĩperatoris, multi anni Auguste, noui Cõstãtini multi ãni, nouæ Helenæ multi sunt anni. Reliqas Macedonĳ ecclesiæ Iustine Auguste tu vincis, Eufemia Augusta tu vincis eos q̃ sunt in exilio, p̃ter fidẽ ecclesię scilicet restitue, exhument ossa Nestorianor⁹, exhument ossa Euticianistar⁹. Quis est Nestorianus ego nescio, anathema sit ipse à trinitate. Quis est Nestorius, ego nescio anathema ipse cũ Eutice, exhumẽtur ossa Nestorianor⁹, exhument ossa Euticianistar⁹, Manichæos eĳce foras, Iustine Auguste tu vincis, Seuer⁹ Iudã eĳce foras, Manichęos de ecclesia

eĳce

eijce, duos Stephanos eijce foras. Rliqas Macedonij mō fer, nomē Macedonij mō ordinet tis vocibus, īperatori supplicamus nouū Ezuman eijce foras, nouus Ezumas Amātius ē, male dicū eijce de palatio Eufemiū, & Mecedoniū ecclesię sc̄z restitue, synodica Romana mō vadāt Multi ānī patriarchę noui Iohannis, multi anni digne trinitatis, Iustine auguste vincas, multi ānī auguste, reliqas Macedonij ecclesię. In his semp vinces Eufemij & Macedonij noīa, mō ordinent ad pfectā festiuitatē ecclesiæ, falsos testes Macedonij eijce foras. Quatuor synodos diptychis, Leonē ep̄m Romanū diptychis, S. Maria dei genitrix ē. Hoc synodus dixit Diptycha amboni. q̄ nō loquit Manichæus ē. Diptycha amboni mō deū tibi Iustine auguste tu vincas Curatorē nō habes, diptycha mō porta, Iustinus regnat, diptycha mō porta orthodoxi īperatoris multi sint ānī, nouę Helenę multi ānī, sic habes dn̄m, mō porta diptycha, sic habes auguste, diptycha mō porta. Canones nō eiecerūt istos, heus ordina, heus ordina, heus ordina, & acclamata sunt hæc, & hesterna die sufficiēter satisfecimus vr̄æ charitati. Nūc vero zelū vestr̄æ apte cognoscētes illa festinauimus, & festinamus facere q̄ & deū colūt, & vobis p oīa & in oībus satisfaciūt. Qd̄ aūt debeat nihil nobis remoueri de recta fide arbitror vestrā dilectionē diuersis tp̄ibus, & modis experiētiā accepisse. Et idcirco fundamētū fidei sanctū sanctor̄ patr̄ traditiōe firmū pmanere gr̄a dn̄i nr̄i, & saluatoris Iesu Chr̄i studuim⁹, sperātes p ip̄m & dissidētes eccl'ias vnire, vndiq; ordinē diuinor̄ canonū inuiolabil'r tenētes. Neq; em̄ cōcedit aliqd remoueri, & de nouitate vocis, & subtilitate sermōis occupare fideles, sed adhærere sctō symbolo in q̄ oēs baptizati sumus, & cū sctō spū Niceæ synodus exclamauit, & sctōr̄ patr̄ in Cōstātinopoli cōgregatio cōfirmauit, & sctā synodus Ephesina cōfirmauit, & sctā magna synodus Calcedonēsis sil'r figillauit. Quā nullo mō, aut rōne amouere qs poterit, cū omnē male opinātibus tollat occasionē. Hāc itaq; fidē imobilē tenētes, ad inuicē nō dubitetis, sed oēm vocis nouitatē, ac oēm sermōis subtilitatē abiciēs, vno ore sanctā & cōsubstātialē trinitatē glorificemus q̄ custodiat in pace vitā pijssimi & chr̄ianiss. īperatoris nr̄i, ac omniū nostr̄. Patri em̄ & filio ac spūi sancto decet gloria nunc & semper, & in secula seculorum. Amen.

A

HAc aūt acclamatōe facta, pmāserūt clamātes. Si nullus mō egredi obtestor te portas claudo. Frēs orthodoxi vna aīa, frēs p fidē vna aīa, Iustine auguste tu vincas. Qui nō loquit Manichęus ē, Sāctus, sctūs, sctūs, trinitas vicit. Exnūc nō timēs Amātiū, Manichæū, Iustinus regnat. Quid times Amātiū digne trinitatis, & hoc bonū tibi reseruatū est. Qui synodū amat, ita honorat, multi ānī īperatoris, multi ānī Auguste, multi anni patriarchæ, vincit fides orthodoxor̄. Et rursus pseuerātibus ipsis plurimū in eisdē vocibus acclamata sunt eis hæc. Qd̄ omne studiū posuerimus cōplacere vobis, & inscādalizatos vos cō seruare, clare cognoscitis. Sed qm̄ oīa canonice, & bono ordine fieri optet, pmittite nos congregare deo amātissimos epōs, vt secūdū diuinos canones oēs ,pueniāt, cōsilio'q; & iussu pijssimi īperatoris nr̄i. Oēs em̄ exclamatiōes vestras suæ serenitati apiemus. Et cū ipsis clausissent portas, & in eisdē exclamatiōibus pmanētibus, accipiēs dypticha sctissimus & btiss. archiep̄s & patriarcha Icomenicus Iohānes iussit ordinari sctās q̄tuor synodos sctōr̄ patr̄, vc̄z in Nicæa cōgregator̄, & ī Cōstātinopoli sil'r cōueniētiū sub Nectario sanctę memoriæ, ac ī Epheso etiā cōgregator̄ sup depositiōe Nestorij, Necnō illor̄ de Calcedona sup deiectōe Euticis & eiusdē ipij Nestorij, ordinaric̄q; iussit noīa in sctā memoria defunctor̄ archiep̄or̄ huius regiæ vrbis Eufemij & Macedonij, ac etiā Leonis Romani pōtificis, tūc voce magna oēs de populo tanq̄ vno ore clamarūt: Bn̄dictus dn̄s deus Israel, qa visitauit & fecit redēptionē populo suo. Magna āt hora ex vtraq; parte cōfistētibus, & psallētibus hāc psalmodiā, cātores supueniētes cōuerterūt se dicere Trisagiū, & cū ipsi incepissent, totus pp̄lus q̄uit, & audiebat atētis auribus Trisagiū. Et post lectionē sctī euāgelij ex more sacra missa finita, & ianuis clausis, ac sctā lectiōe iuxta cōsuetudinē lecta tpe dypticor̄ cucurrit oīs multitudo cū magno silētio circūcirca altare, & audiebāt. Et cū solū lectæ fuissent à diacono appellatōes p̄dictar̄ sctārū q̄tuor synodor̄, & sanctę memorię archiep̄or̄ Eufemij & Macedonij & Leonis, voce magna vniuersi clamauerunt, gloria tibi dn̄e. Et post hoc cū omni modestia cōpleta fuit cū deo diuina missa.

¶Ep̄la sanctæ me. Iohānis archiep̄i huius regię vrbis Icomenici patriarchæ, scripta Iohāni sanctæ me. archiep̄o Hierosolymitano, & oībus metropolitis ibidem congregatis. B

CHristus deus nr̄ q̄ eiusdē aīæ, & fidei hoībus vinculū charitatis in pace dedit q̄ ab ip̄sis gesta sunt. i. cōuiuia eē iustū dicit. Qm̄ igit diuinis qdā cœlitus motus fuit Christianissimi populi huius regiæ ciuitatis, ac oīa ab ipso exclamata, & à me ,pnuntiata mūdo manifesta sunt, necessariū putaui tuæ significare charitati, & cū hæc spūs sctī opatōe cognoueris verbo' veritatis cōfirmeris, qa maxie sctā synod⁹ cōgregata petitōe toti⁹ monastici ordinis diffiniuit ī scriptis, & q̄ diffiniuit tuæ sctitati q̄celeriter mittere studuimus

¶Alia epistola eiusdem sanctæ memoriæ Icomenici patriarchæ Iohannis spiritualiter scripta Epiphanio deo amabilis memoriæ epō Tyri.

C DEus quia omnia ad vtilitatē desuper dispensat tuā nūc pietatē in tribulatōe secundū prophetā dilatatā ad angustā portā regni cœlorū quiete introire præparauit. Ecce em̄ cœlestis motus cōtra apostatas ecclesiæ spū dei factus est. Quicunq; em̄ indigni visi fuerint inuiolabilis ministerij magni dei, & saluatoris nostri Iesu Christi æterno iudicio subiecti sunt, q aūt orthodoxę fidei amatores apparuerūt, multomagis p huiusmodi motū clarificati sunt. Igit cū sancta synodus in Christo amata ciuitate ex diuersis prouicijs cōgregata manifesta fecerit ea quæ gesta sunt cōtra inimicos veritatis, πασῃ necessariū iudicaui, & tuæ mittere charitati, vt cū ea q̄ ab ipsis, & p ipsos formata sunt legeris, & intellexeris sanctissime, & cōsentaneē, & eiusdē animi sis, & si aliquādo ĩimici te circūdederit, libereris. Vniuersa igitur gesta cōtra inimicos veritatis manifesta facere religiosissimis, & eiusdē fidei cōministris & monachis, ac Christo amantissimis populis ficut certe teneris stude deo amantissime.

¶Rescriptū Iohānis hierosolimitani, & epōrū q sub eo sunt ad Iohannē Constantinopolitanū.

D DOmino meo deo amātissimo & sanctissimo comministro Iohanni & sanctæ synodo in Constantinopoli cōgregatæ Iohannes dei miseratōe episcopus hierosolimorum, & sancta synodus triū palestinarū existens sub sanctis locis Christi dei omnium in dño salutē. Qm̄ duplex est lachrymarū motus. Alter qdē q in dolorē fert, alter vero q in lætitiā, Nā Ioseph patriarcha cū recognosceret à fratribus magno ex intimo desiderio lachrymatus est, & Paulus vas electionis dicit, cp tristitia mūdi mortē operatur, quæ aūt secūdum deū est salutē. Incidētes nō illachrymabiliter in his quæ à vestra sanctitate gesta, & scripta sunt. Lętitia repleti sumus, ita vt & nos magno cū propheta Dauid dicam⁹, lętati sumus in his q̄ dicta sunt nobis, in domū dñi ibimus, & hęc est mutatio dextere excelsi. Et cōfitemini deo deorum, q fecit mirabilia magna solus, qm̄ in seculū misericordia eius, Et illud, qs loquetur potentias dñi. Auditas faciet omnes laudationes eius? Ecce em̄ deus dicit per Samuelem. Facio opera mea in Israel, vt omnis q audit crepitet ambas aures suas. Hæc & tēporibus nostris opere puenerunt. Nam abominationē illam desolationis monstrū pestiferū. Seuerum dicimus, qui iniquitatem in altū locutus est per sua blasphema verba contra sanctam magnam, & Icomenicam Calcedonensem synodū dicta, neq; principium cognitū nobis est, neq; quis sit qui & Antiochę nam sedem inique. ac tirannicæ, ac contra ecclesiasticos canones subripuit, & qui etiā secūdum illum ægyptū in actibus cōcitauit, & induxit in hæremū ficarios, anathemati subiecit, & alienū fecit ab omni sacerdotali Collegio dignitate, & re per vestram sanctitatē quæ malum odit. Qui em̄ dedit Hieremiæ prophetæ superædificare, & demoliri, eradicare, & plantare, & Petro apostolorū principi soluere & ligare, hoc cōmuniter donauit sacerdotio, Sanctissimos itaq; & deo dilectos monachos q sub magna illa, & regia ciuitate habitāt, ac etiā ipsius deo dilectū populū propter dei zelū laudamus, qm̄ & vsq; ad mortē perstiterūt, vt lupum Antiochæne ciuitatis de pascuis ouiū expellerēt, q seipsum occultabat, & maioribus conabat q̄ ille posset, & q secundum illud Balac. maledicere conat quē dñs nō maledicit. In caput igit ipsius omnia maledictiōis euenerunt, & benedictus est Israel qui intelligit, & periit qdem Balac, simulq; modo & Balaam vates, q opera actuum suorū susscepit, & anathematizatus est, & ibi cū seruo otioso, & malo pœnā sustinet. Sec hæc qdem illi. Nos autem idem cū his quæ gesta sunt, & scripta à vestra sanctitate sapimus, & consentiati sumus, & anathematizamus omnem hæresim, & Nestoriū hominis idololatram, ac Euticem vana sapientē, & Manem & Seuerum veneficū, necnon & ipsius cōscripta habentes in sententijs nostris, & amplexantes sancta quatuor concilia. Concilium videlicet ccc viij sanctorū patrū in Nicæa congregatorū cōtra impiū Arriū, exponentiū sanctū symbolum in quo baptizati sumus ac baptizamus, & centū quinquaginta sanctorū patrū in Constantinopoli contra Eunomiū impugnatorē spūs congregatorū, q prædictū symbolū confirmauerunt. Et ducentorū patrū in epheso congregatorū q deposuerunt Nestoriū hominis idololatram, q & ipsum sanctū symbolū amplexati sunt. Ac magnā & Icomenicā synodū sexcentorū patrū in Calcedona diuinitus congregatorū, q etiā cōfirmauerunt, & tenuerunt ipsum sanctū symbolū, & sigillauerunt ea quæ gesta fuerunt aduersus Nestoriū hoīs idololatram, & deposuerūt Euticem vana sentientē. Susscipiūt autē & venerabiles epistolas sanctæ & deo amabilis memoriæ Leonis Romani archiepi, & patriarchæ. Cōgratulātes itaq; in his vestræ sanctitati, & cōsentiētes his quæ à vobis facta, & scripta sunt, & vobis cōicatiui existentes, propheticū illud eloquiū dicimus. Celebra luda festiuitates tuas, redde dño vota tua, ideo non apposuisti, vt esses in vetustatē. Nobiscū ergo eadē orate sanctissimi, cōia em̄ sacerdotū sunt, & sanctā ac glorificatam virginē dei genitricē Mariā vna nobiscū supplicate intercedere pro pace sanctissimarū ecclesiarum, & victoria, ac perpetultate pijssimi & serenissimi imperatoris nostri.

¶Subscri-

¶SVBSCRIPTIONES.

Johānes dei miseratõe epꝰ Cesarieñ.me bñ valere z dño bñplacere orare deo amātissimi,z sanctissimi patres
Theodosi⁹ epūs Scythopolitan⁹ me bñ valere,z reliq.
Benobius epūs Jamnimanus me bene valere, z cetera.
Johānes epūs Tyberiadis valere me, z reliqua
Polichromius epūs Areopolitan⁹ valere me,z cetera
Eustachius epūs Antidonianus valere me, z cetera
Procopius epūs Neopolitanus valere me,z cetera
Stephan⁹ epūs Naymen⁹ Ascalon⁹ valere me, z cetera.
Petrus Elusinus, valere me,z cetera.
Marcellin⁹ epūs Neocesarienſis valere me,z reliqua.
Gregori⁹ epūs Eleitheripolitanus valere me,z cetera.
Johānes epūs Hiericomitanus valere me,z cetera
Anthonius epūs Ascalonius valere me, z reliqua
Paulus epūs Pellius valere me, z cetera
Alphi⁹ epūs Sycomaxoman⁹ valere me,z reliqua.
Bassus epūs Capetolianus valere me,z cetera
Precopius epūs Dauimegazanus.
Jsidorus epūs Zozenus valere me,z reliqua
Uuales epūs Parembolanus valere me z cetera
Petrus epūs Eleuienſis valere me z cetera
Epiphanius epūs Rafianus valere me z cetera
Helias epūs Joppenus valere me z cetera
Procopius epūs Amathunitam⁹ valere me z cete
Salomon epūs Abelanus valere me z cetera.
Conon epūs Jpponus valere me z reliqua
Leontius epūs Sozusen valere me z cetera
Cirillus epūs Bazeanus valere me z reliqua.
Stephanus epūs Ozanus valere me z cetera.
Megas epūs Daximiami Politanus valere me zc.
Gregorius epūs Bachatanus valere me z reliqua
Darochius epūs Diospolitanus valere me z reliqua
Apollonius epūs Diospolitanus valere me z reliqua.

¶Epła Epiphanij epi Tyrij,& eoꝝ qui sub eo sunt ad synodum Constantinopolitanã.

PER oĩa deo amãtissimis & sanctissimis fratribus & cõministris Theophilo, Basilisco, A
Martiano,& vniuersæ sanctæ synodo dei gratia in regia,ac deo amantissima ciuitate congregatę Epiphanius &q sub eo sunt episcopi in dño salutẽ,Bñdictus deus pacis dñs,q misit nobis honorabilẽ literã vr̃æ sanctitatis,ita resplendidã circa spũalem zelum,& sup veritatis certamina,ac circa orthodoxæ fidei prædicationẽ, quæ oĩa in ipsa coadunata accipere oportet ad firmũ fundamentũ,& scãnum pacis sanctissimaꝝ ecclesiaꝝ,& sacerdotũ qui in eis sunt,ac cuiuslibet ciuitatis fideliũ,& eoꝝ q rectã cõfessionẽ amplexant. Tantã em̃ facit diuinoꝝ Canonũ curã,ꝙ eum q nullo unq̃ modo , aut tpe amplexatus est cõionem sanctæ Catholicæ,& Apostolicæ ecclesiæ,aut orthodoxã fidẽ honorauit,sed in sedẽ Apostolicæ ecclesiæ Antiochęnæ tyrãnice se intrusit anathemati affixit, & nudũ esse oñi re sentẽtiauit,& nomẽ dignitate,& efficacia Chr̃iano,aut hieratico cõueniente seu cõuenire valente,& alienũ ip̃m à diuina cõione scd̃m diuinos Canones cõstituit. Etem̃ fuit cõsequẽs sequi intemeratoꝝ euãgelioꝝ doctrinã scd̃m quã dñs ait: Qui videnť in seipsis aliq̃d habere, & hoc oñino auferať,& his q ex iustitia habent addať, vestræ ergo iustæ condẽnatõis dignus visus est impius Seuerus,qui ad blasphemiã simul & calumniam linguam quam habet, acuit aduersus sanctã magnã Calcedoneñ. synodũ,& seip̃m iustificat ex impio sensu,& maligna intẽtõe. At dñi & saluatoris nostri Iesu Chr̃i potẽtia ip̃m de prato ecclesiæ iusta snĩa extraxit,cũ in vobis deo amantissimis spũalis resplenduerit gr̃a, per quã & nos assentientes, & consentiatiui efficimur eosdẽ nexus in illũ inferẽtes, quos honorabilis litera vestrę sanctitatis canonice infert. Quisnã sermo sufficiet ad enumerationẽ eoꝝ in qbus ille peccauit cõtra diuinos Canones,& ecclesiasticũ ordinẽ? erexit supciliũ in arrogãtiã,& Faustus in anathematizatõib⁹ videť ĩ Homelijs & impijs cõscriptionibus aduersus sanctos pr̃es, & q̃d verius est aduersus spiritualẽ doctrinã diuinoꝝ Apostoloꝝ ip̃e per seip̃m ad redargutionẽ disponit in vniuersis vanis sermonibus quos scripsit. Etem̃ cõuenit in impia hæresi positos,& mentẽ pturbare,& nõ sufficere vsq; ad finẽ cooperire morbũ quẽ habent,& q ipsoꝝ corrodit intellectũ, sed nõ fuit ita audax vt imponeret vinculũ ex authoritate q separaret clericos aliaꝝ ciuitatũ à cõione diuina nõ consilio neq; consensu suoꝝ ep̃oꝝ. Quid aũt nõ p̃sumpsit alienos clericos canonice ligatos à proprijs ep̃is ad ip̃m cõfluentes,& p prædicationẽ aĩæ corruptiuã ab ipso subornatos,& ad suã cõionẽ assumptos sine permissione eius q ligauerat permisit in ecclesiasticis ministerijs ministrare,& vtrũq; horꝝ legit in Tyrijs. Sed & eos q dignitatẽ presbyteralẽ acceperãt, & in pr̃cipio se opponebãt ipsi vane vociferãti impiã doctrinã. postea vero secũ concordãtes parauit in habitu diaconatus ministrare iniuste ipsos honore p̃sbyteroꝝ priuãs. Cũq; em̃ q ipsos ordinauerat, nõ potuerit supplãtare, vt suæ doctrinę cõdescẽderẽt. Huius occasiõe ordinationẽ ab ipso impositã exuit,q̃d iã ab ipso in ciuitate Arcenẽsi factũ fuerat. Insup aũt nõne fuit extẽdẽs temeritatẽ suã,& adulterãdo diuinos canones in alienis diocesibus ordinat suffraganeos? Alibi aũt paramonarios credẽs sufficiẽter habere impugnare,& dissoluere iura ep̃is à sacris canonibus diffinita, ad testimoniũ aũt horꝝ ẽ accipere tripolitanã. Itẽ & ipsam Arcenẽsem ecclesias. Apparet aũt q̃d fuit ausus permittere ep̃o, ordinare in diocesi alterius ciuitatis, cuius epūs adhuc supererat. Minister aũt fuit huic Stephanus epūs Orthosiensis q ausus fuit manũ imponere in diocesi Astaradensi supstite adhuc Theodosio bonæ mẽoriæ epõ prædictæ ciuitatis. Quid aũt dicemus,& ad id q̃d per totã orbẽ (vt ita dicamus) diuulgatũ est. Si ergo verum est, quod accepit ordinationẽ presbyterij sibi à schismaticis datã,& alijs rursus ipsam ordinationẽ cõmunicat, quod cum studio fecit festinãs nãcisci rationabile ouile Antiochænũ, & oĩs alterius

orthodoxæ eccl'iç,& in ꝑditionẽ traducere ſua abominabili & ſceleſta voce q̃ vermes portat. Ex qbus ipſe ſibi theſaurizauit nihil ſanũ,aut rectũ erga orthodoxã fidẽ loq̃ns, ſed ẽ ei turpiſſi maꝝ actionũ ambitio,& erga eos q ab ipſo ꝓuiſionati ſunt. Duplici exiñ apparẽte pcĩõ q̃d ad maiorẽ cõdẽnationẽ ipm repſentat. Primũ qdẽ collectio auri eccleſiaſticaꝝ reꝝ Antiochenę eccleſiæ q̃ diſſipant,& diſpgunt,& ad ĩcurabilẽ reſtaurationẽ cõſtituta ſunt. Scd̃m q̃ his q ex ꝓuiſiõibus alunt mãdauit oẽm cõcitare turbationẽ,& oẽm tumultũ in eccleſiis ciuitatũ diſpgere;ac etiã in clauſtris monaſterioꝝ,& ſemina ſchiſmaticoꝝ ab ipſis ſparſa ſunt. Ad q̃d ẽ ac cipere ipm apte repugnare diuinis doctrinis in ſacris euãgeliis ꝓclamatis magni dei,& ſaluatoris nr̃i Ieſu Chr̃i,ipſo qdẽ pacẽ p̃dicãte,& ipſam ingrere,& ſcãdala abominari,& q ipſoꝝ cã ſunt ligare ad collũ lapidẽ molarẽ,& ipm ſubmergere in ꝓfundũ ſcd̃m q̃d ſcriptũ ẽ. Ad hęc quidẽ deſiderabilia ſunt. Seuero impio pacis authorẽ oĩno refugit, q̃d qdem ſi per q̃dlibet p̃currere conaremur infinita nobis eẽt or̃o. Veruntñ hæc ediximus, & multitudinẽ ꝑtermiſſorum aliꝭ enarrare cõceſſimus,quẽadmodũ diximus idẽ vobiſcũ deo dilectis ſapere facti ſimus & punitõibus qbus eũ ſemel merito ligaſtis æq̃lem diffinitionẽ ſupimpoſuimus, & deponentes anathemate alligauimus Iohãnẽ quendã paramonariũ venerabilis domus ſanctę ac gloriоſæ dei genitricis ſemp virginis Mariæ, q̃ iacet in clara Metropoli Tyrioꝝ, cum inuenerimus ipm in Hypocriſi,& dolo nobiſcũ miniſtraſſe,& diuina cõione participaſſe,,ꝓpter quę hoc iã faciẽs,& cõminiſter nobis exiſtens,& clãculũ cũ ſchiſmaticis ĩmediate diſputãs ſponte cucurrit ad Antiochenã eccleſiã,& cũ Seuero impio ſe ꝓiecerit,receſſit ab orthodoxa eccleſiæ fide & illi cõicauit circa dæmoniacũ eius ſenſum. Et ĩpia anathematizatõe aduerſus ſctõs pr̃es noſtros,ac venerabilẽ epiſtolã ſctẽ mẽoriæ Leonis Romani archiep̃i ꝓpria manu cõſcripſit & tuet illũ.ſ.Seuerꝝ. Adde & his q̃d reuertẽs ad eccleſiã Tyrioꝝ tradidit ſchiſmaticis deuotã domũ dei genitricis cõſtitutã ab illis de ciuitate & eccleſiã, ac ſynagogas in ipã & parabaptiſmata facere auſus eſt,& dare hoc ſemen magnæ turbatõis fideliſſimo populo ciuitatis cũ videret id q̃d nullo tpe factũ eſt apparere.ſ. ꝓceſſiões ex duobus locis Neofotiſtis adinuicẽ cõtrariãtibus,bellaq;,ac tumultus parãtibus aduerſus ſanctiſſimã eccleſiã noſtrã, & fideliſſimũ populũ ciuitatis,quaꝝ reꝝ teſtimoniũ ſunt ea q̃ in loco iudicij facta ſunt. Inter q̃ venerabilis crux lapidata eſt ab his,q cũ ipſo nidificãt in p̃dicto oratorio dei genitricis,& quidã de multitudine Chr̃ianoꝝ & venerabilium clericoꝝ flagellati fuerũt. Cõtigit aũt & me Tyrioꝝ eſſm vſq; ad mortẽ periclitari p quos ipſe cũ his q ſibi aſſentiũt mortiferas inſidias parabat. Vt aũt nihil de opportunis relinqueret quæ à vr̃a ſctitate facta ſunt,narrauimus in eccleſia his q de clero ſunt & fideliſſimo populo ciuitatis,& ſpũalem ſupinduti celebritatẽ regratiabilẽ emiſimus vocem dn̄o deo ſaluatori oĩm leſu Chr̃o,& pijſſimo ac potẽtiſſimo Imperatori nr̃o,& Chr̃ianiſſimę Imperatrici,ac ſanctiſſimo patriarchæ regiæ vrbis,necnõ & vobis deo dilectis,quoꝝ cõionẽ amplectimur,& ad eã quã habentis fidẽ ὁμοφρονίᾳ idem ſapere diſpoſuimus,& vobiſcũ auertimur inferẽtes ad iudicatũ anathematiſmũ cõtra oẽm hæreticũ, præcipue aũt cõtra Neſtoriũ manifeſtũ hoĩs Idololatrã. Inſup etiã & contra Euticẽ & Seuerꝝ, q ad blaſphemiã & calumniã obnoxius cõſtitutus eſt. Nã hæc ꝑpetratus eſt aduerſus ſanctã magnã,& Icomenicã ſynodũ Calcedonenſem. Itẽ & aduerſus Iohannẽ paramonariũ venerabilis domus dei genitricis quę iacet in clara Metropoli Tyrioꝝ ꝓpter enarratos ſuos peſſimos actus,ex qbus ꝑbatũ eſt ipm venire cõtra diuinos Canones. Et rogamus veſtrã ſanctitatẽ cõfirmare mulctã quę canonice cõtra ipm poſita eſt. Amplectimur aũt & honoramus ſanctã ſynodũ.cccxviij.Patrũ in Niçea cõgregatoꝝ ad reꝑhẽſionẽ,& depoſitionẽ Arrij & ſymbolũ orthodoxoꝝ q̃d ab ipa expoſitũ eſt,cõfitemur infidutia,& p̃dicam⁹ in eccleſia in ipo baptizati & baptizãtes. Et ſctãm ſynodũ centũ qnquaginta p̃m in regia vrbe cõgregatã ad depoſitionẽ Macedonij ſpugnatoris ſpũs Ac ſctãm ſynodũ ducẽtoꝝ p̃m in Epheſo cõgregatã ad depoſitionẽ impij Neſtorij,necnon & magnã ſctãm ſynodũ ſexcẽtoꝝ in Calcedona cõgregatã,q̃ p̃dictũ ſymbolũ.cccxviij.p̃m cõfirmauit,deponẽdo Neſtoriũ hoĩs Idololatrã & ipiũ Euticẽ & Dioſcoꝝ q idẽ cũ ipſo ſapiebat,& quæ oẽm hæreſim exprobrauit. Vnde eſt accipere oẽs hæreticis dogmatibus cõtaminatos ĩpie ſe habere erga ipſam ſctãm magnã & vniuerſalẽ ſynodũ,hoc eĩ infixum eſt naturaliter hæreticis,vt pugnent contra eos qui ipſos redarguunt. Cum ipſa autem ſynodo recipimus,& omnes epiſtolas ſanctæ memoriæ Leonis archiep̃i antiquæ Romæ recte ac irrepreheſibiliter habentes,omnesq; vt ita dicamus hæreſes demõſtrantes, præcipue illã Neſtorij & Euticis impioꝝ. Rogamus itaq; veſtrã ſanctitatẽ, vt cum cognoſcat intentionẽ noſtram & qũo in omnibus ſequimur veſtras ſcd̃m deũ voluntates,pro nobis faciatis poſtulationes ad omnium dominum deũ Ieſum Chriſtum,vt & pacem in nobis acquiſitã augeat,& ad dilectã ſibi iuſtã vnionem coniungat ſanctiſſimas eccleſias ad gloriã ipſius dn̄i dei,& gaudium pijſſimoꝝ,& Chriſto amatoꝝ imperatoꝝ noſtrorum, & ornatum ſanctiſſimi archiep̃i regiæ vr-

bis, ac

bis,ac ſpūalem lætitiā oīm noſtrū,& fidelissimi ac orthodoxi populi cuiuslibet ciuitatis. Voces vero à multitudine Chriſianorꝝ Tyrię in eccleſia emiſſas cū ea q̄ à ſctitate vra facta ſunt intellexeſt,lætitia repleti ſubiūxerūt in p̄dicta lra,& diuinū eorꝝ zelū inde vræ charitati p̄ſentā tes,& ad illā intellectū habuerūt,& mentē direxerūt,& capitulis poſitis in nris iuſtis iudicijs. De reuocatōe corporꝝ ſctōrꝝ patrū nrorꝝ Eufemij & Macedonij,& inſcriptōe noīm ſuorꝝ in ſacris dyptichis,qa iā itelligētiā deo dilectā habetis,ſnīam tuliſtis,q̄ ꝓbat ipſos eē reuocatos, & ſalutatōes i ſacris libris iſcriptas,cū nihil oīno eorꝝ q̄ p̄cedēti tpe cōtra ipſos iiuſte facta ſunt ipſorꝝ diuinā vitā cōtaminauerit. Similē depcationē ſup his extēdimus,vt ex iudicio ſanctiſſimæ p̄riarchæ regiæ vrbis,ac vræ ſctitatis,necnō ex ſupplicatōe facta ad pijſſimū imperatorē nr̄m in veneratōe accipiat,& corpus ſpūalis p̄ris nr̄i Flauiani p̄riarchę Antiochęni,& reſtitue re cathalogo patrū nrorꝝ in ipſa aplica ſede ꝓdormiētiū,ordinariq̄ ipſius venerabilē appella tionē in ſacris libris. Iuſtū em̄ eſt eū q pro Chriſto deo noſtro,& eius recta fide fatigatus ē,& qui ſuſtinuit ærūnoſam ſnīam eorꝝ q eū calūniabant̄ participare his qbus ſcd̄m iudicium ve ſtræ ſctitatis pticiparūt q ipſius cōmyſtæ fuerſt,& cōcertatores patriarchæ regiæ vrbis,Eufe mius.ſ.& Macedonius ſanctæ memoriæ,vt & pius ac ſereniſſimus impator noſter ſancire di gneſt hoc & quā p̄ſto venire ad gloriā intemeratę & conſubſtātialis trinitatis. Quæ cuſtodiat ipſius piū & dilectū imperiū in trāquillitate,& ad deſtructionē toti⁹ barbaricę cōtumaciæ cu ſtodiatq̄ ſanctiſſimū patriarchā regię vrbis in pace vnà cū veſtra ſanctitate. Per vos em̄ q ad deum gratiarꝝ actionē habēt firmant̄,& diabolica ſcādala omnino refringuntur.

¶ SVBSCRIPTIONES.

Epiphanius epūs Metropolis Tyriorū ſubſcripſi.
Andreas epūs Sidonen. ſubſcripſi.
Johannes epūs Ptolomeopolitanus ſubſcripſi.
Theodorus epūs Porphyrionis,ſubſcripſi.
Helias epiſcopus Xenopolitanus,ſuſcripſi.

HAE ſunt voces emiſſæ à Chriſtianiſſimo populo in ſancta antiqua eccleſia poſt le- A
ctionē ſancti euāgelij,& duarꝝ epiſtolarꝝ. Vnius qdē à Iohāne ſanctiſſimo archiepi ſcopo regiæ vrbis. Alterius vero à ſanctiſſimo Theophilo epō Heracleatio ad ſan ctiſſimū epiſcopū Epiphaniū,ſil'r & tertiæ epl'æ ſcriptæ à ſanctiſſimis epiſcopis in regia vrbe cōgregatis ad cōmemoratū deo directū epiſcopū Tyriorꝝ,& lecta etiā nihilomi nus ſtatim relatōe facta à prędictis ſanctiſſimis epiſcopis in regia vrbe cōgregatis ad ſanctiſſi mū & beatiſſimū Icomenicū patriarchā regiæ vrbis,in q̄ anathematizatus fuit Seuerus epūs Antiochęnus ſcd̄m ea q̄ continent̄ in ipſa charta lecta per Sergiū venerabilē diaconū,in men ſe ſcd̄m Tyrios,ſiue Septembri ſextadecima,indictione.xij.

¶ Auguſti multi anni,Auguſte multi anni cōſulatus,multi anni,Multi ſint anni p̄fectuū Io B
hānis cometi,multi ſint anni Epiphaniæ patriachæ,multi ſint anni,vnus deus ē q hoc fecit, magnus deus hoc ipartiat. Vnus deus ē,& fides,vnus deus,& vna fides ad pacē eccleſiarꝝ,ad pa cē orthodoxorꝝ,Iohāni patriarchæ multi anni. Quæ ſynodus fecit,& tu fac, q̄ fecit ſynodus, hæc fac,Iohāni orthodoxo multi anni,in æternū iperiū,hoc vincit fides Auguſti, ex deo ipe riū hoc,noui Cōſtātini multi anni,orthodoxi patris multi anni. Qui nō loquit̄,nō ē fidelis. Quæ fecit ſynodus εμβα fac q̄ ſctā ſynodus egit εμβα facito Vincit fides Auguſti i æternū im periū hoc Vitaliani patriarchę multi anni. Vitaliani orthodoxi multi ſint anni. Epiphanij or thodoxi multi ſint anni εμβα. Anathematiza ſicut & prēs εμβα. Anathematiza ſicut & ſyno dus emba. Anathematiza Seuerꝝ & Iohānē emba. Anathematiza Seuerꝝ & Mādritā. Et aſcē dēte ſanctiſſimo archiepō in ambone exclamauerūt. Bñ deus νικᾶς tulit te. Vn⁹ de⁹,vna fides, Vn⁹ deus q hoc fecit. Surſum mitte epos,ſurſum mitte orthodoxos. Et aſcēdētibus deo dilectis. Iohāne epō Ptolomeano,& Theodoro epō Porphyrcono,& Helia epō Rachleno,iterꝝ exclamauerūt. Epiphanij p̄riarchæ multi ſint anni. Sicut ſctī teſtificati ſunt,teſtificat⁹ es tu,& viciſti. Mitte ferè epos,mitte ferè orthodoxos. Iſte ſolus ꝓpter fidē mortuus ē. Iſte ſol⁹ labo res aſſūpſit,teſtificat⁹ es,& viciſti. Iſte ſol⁹ ꝓpter fidē vicit,teſtificat⁹ es & fides tua vicit,emiſit ipſos triſagiū,emiſit ipſos dei genitrix,eiecit Seuerꝝ dei genitrix,turbauit eccl'ias,eiecit ipſos myſteriū,eiecit ipſos quē lapidauerſt,eiecit ipſos cui iiuriati fuerāt hos extra ciuitatē,q̄ ciuitas abſciſorꝝ,Aegyptios eīce,Impator orthodoxus ē,in ęternū imperiū hoc,ſpelūcā latronū eij ce. Spelūcā ſchiſmaticorꝝ tolle,cōbure,ſurſum mitte p̄rincipes,oēs doloſos foras mitte,mitte foras Romaycū,ſurſum mitte q̄s miſert⁹ es,foras mitte Syndicariū,& Manichęū. Romayc⁹ do loſus ē. Romaycū mitte foras. Manichęū eīce foras, purga eccleſias,inte ē,& Syndica epos, mitte ferè epos. Anathema Seuerus,& q ſua ſapiūt,& Mādrita. Anathema Seuerus,Eutices & Neſtorius,& Mādrita,officina mādati q̄re apta ē emba. Anathematiza ſicut p̄riarcha Roma nus Heliā,Botrinū,Piſtorē modo anathematiza,epiſcopū ſuū ibi mitte epiſcopos hæreticos foras eīce. Iuſtinus imperat,non eſt timere orthodoxus eſt. Auguſti multi anni, In ſeculum imperiū hoc,iuuenis ē Cōſtātinus,nō eſt timere. Nouæ Helenæ multi anni. Vitaliani patricij multi ſunt anni. Magiſtrat⁹ multi ſunt anni. Vitaliani Stratelati multi ſunt āni. Prefectuū multi ſunt

ti sunt anni, Magistratus multi sunt anni, multi sunt anni totius cōsulatus. Helye curatoris multi anni. Epiphanij archiepiscopi multi anni. Per victoriā augusti depone Botrienū tanq̄ Manichæū. Egyptios mercatores lignor nō vult ciuitas, ejce foras Acephalos, si vicerūt morimur Flauianum patriarcham diptichis, trinitas vicit, accipe dei genitricē. Sic dicit synodus, imperator iussit, & tota synodus schismaticis nō est, suscipe dei genitricem εισθα id est intra & munda sanctā domū. Qui nō loqtur, non est fidelis ad θεοτοκον id dei genitricē ducimus prædica, dicimus. Augusti multi anni. Vnus deus, vna fides, Reliquias Flauiani mitte, fer ad sanctā Mariam ducimus. Et secūdo locuti sunt quæ intus τοσταυριον cruciferū da nobis crucē, lapidauerunt, & retulerunt quæ intus. In qua ciuitate hæc fuit. Vna fides fuit, non est enormitas alias tumultus Crux vicit, & nō est tumultus. Trinitas vicit, & nō est αταξια id est enormitas. Trinitas vicit, recessit acephalus. Augustus vicit, ducimus ad θεοτόκον id est dei genitricem. Vicit Iustinus, ducimus, intramus. Vicit iustinus, modo introducimus, vicit Iustinus, prædica cōgregationē, vicit Iustinus, diē prædica, Iohānis patriarchæ multi anni. Epiphanij patriarchę multi anni. Augusti multi sunt anni. Eufemię augustę multi annii Epiphanij archiepi multi anni, vbi testificatus es, p̄dica cōgregationē, ducimus, intramus intus ad θεοτοκον id est dei genitricē, vicit Augustus p̄dica cōgregationē. Castellū factū fuit, suscipe dei genitricē, synagoga facta est, suscipe dei genitricem, ducimus, intramus, & ibi anathematiza, ducimus, intramus, recessit Acephalus, ducimus intramus, depositus est Acephalus. Iube & vadimus crucē portātes. Vicit Augustus, ducimus itramus, vicit augustus ītus anathematiza quē expectas, orthodox⁹ es, letaniā ibi acclamamus, vicit Iustinus, huc introducimus, obtestor te, nihil dimiserūt intus. Cimelia accepit modiarij p clama cōgregationē victoriā augusti, vnū otiū ciuitati vnū otiūorthodoxis, ītra, solue' ędificiū Acephalus nō habet hic locū, nō hȝ hic locū Manichęus. Epiphanij archiepi multi āni, vnus deus, salutē ipsi. Et cū sanctissimus ipsi archieps acclamauerit rogo vestrā charitatē sine molestia tolerare, & cōcedere mihi & deo dilectis episcopis anathematizare Acephalū, & hic em̄ & ī oratorio sanctæ dei genitricis & semp virginis Mariæ, & in om̄ibus oratorijs, ac in oībus ecclesiis, & omnibus ciuitatibus, ac in toto mūdo anathematizat vsq; in seculū. Rursusq; exclamauerunt otiū autoritati nostræ, & postea sanctissimus archieps noster epiphanius dixit ad illos de populo, hæc rectā & immaculatā ac verā fidē quā tradiderūt nobis à principio venerabiles & ministri sermonis, & docuerūt nos diuini & sanctissimi apostoli, & ab ipsis accipiētes ter beati patres nostri sancti q in recta splēduerūt fide, in Nicæa videlicet. cccxviij, & in regia vrbe Cōstantinopolita. cl. ac in Epheso, cc. & in Calcedona. vi. c. xxx. Et reliqui oēs sancti, & orthodoxi patres idē cū ipsis sapiētes acceperūt, & semp in ipsis habuerūt, & habēt, & ipsum immutabile custodierūt quā semper in ecclesia prædicauimus, & p̄dicamus vobis dilectissimi, & anathematizamus semper oēs hæreticos, vna cū suis impijs intelligētijs, & q ipsor impia dogmata sapiunt, præcipuè aūt & nominatim. Anathematizamus Arriū, Eunomium, Macedoniū spiritus impugnatorē, Euionem, Fotinū Marcellum, Theodorū Artheman, Paulū Samosatęū, Nestoriū hominis ido lolatram, & impiū Valentinū, Scythianū, Manem Martionē, Vardisanum, Apollinariū, Euticen, cū his om̄ibus hæreticis, & similiter his omnibus anathematizamus, & impiū Seuer, Acephalum, & abscissum, & semper alienū factū à dño deo Iesu Chro, & à sancta ipsius catholica & apostolica ecclesia, & ipsius impiū dogma, q sanctos & orthodoxos patres nostros anathematizauit, & scismata, ac turbationes in sanctis ecclesiis orthodoxor christianor fecit, p totū, vt ita dicā mundū. Et cū dilaniauerūt ipsum, illi de populo exclamauerunt, vnus deus q hoc fecit. Vnus deus, vna fides, ad pacē ecclesiar, Epiphanij archiepi multi anni ad pacē orthodoxor, ad pacē ipatoris, anathematiza & mandritā. Implens aūt ipse sanctissimus noster archiepiscopus reliqua acclamationis & anathematis, dixit ad eos hæc. Similiter aūt anathematizamus, & Iohānē mandritam, apostatā & Aruisitheū, à q̄ & accepit impiū sensum ab ipso impijssimo Seuero. Sint ergo p̄dicti Seuerus, Acephalus, & Iohānes mādrita, & ipsor impiū dogma cū cōmunicantibus ipsis anathema, & anathema à patre, & filio, & sancto spū, in cœlo, & in terra, in isto seculo, & in futuro, amen Exclamauerūt illi de populo. amen, amen, amen. Vnus deus q hoc fecit Epiphanij archiepiscopi multi anni, Iohānis cometi multi anni, oēs hæreticos anathematiza, Vnū otiū dei genitrici trinitas vicit, cōgregationē prædica, Crux vicit, cōgregationē prædica, sursum mitte principes, sursum mitte μεταβαταρ intus ad dei genitricē cōgregationē prędica. Qui nō logt, nō est fidelis, hæc hora deo placet & p̄ibus, hæc hora deo placet & Augusto, Vincit Iustinus, cōgregationē p̄dica, intra aperi θεοτοκον id est dei genitricē, intra aperi quā accepisti Iudæi gaudēt, dei genitricē aperi, Iudæi gaudent, qm̄ tuent, clausa sunt intus εισθα Intra sanctifica quā cōmunicauerunt, nō est Anastasius, Iustinus regnat, orthodoxus est, non est Manichæus, orthodoxus est, Iustinus regnat, nouus Cōstantinus, nō est Manichęus, sed Anastasius Iohānis patriarchæ multi anni, Epipha nij orthodoxi multi anni. Nepotē mandritæ anathematiza.

Qui

Qui contra te sunt, s. anathematiza. Vnū otiū ciuitati aperi, quā rapuerāt. Vnus deus, vna fides mortuus est Amāthus rebellis trinitatis intra. Indue quā nudauerūt. Vicit Iustinus p̄dica congregationē, lucernariū intus fac. Cōgregationē p̄dica, sancta trinitas sanitatē da ei. Vnus deus, vna fides. Oīm orthodoxoꝝ multi anni, mitte, fer alios eꝑos Elyā Sootryenū anathematiza. Iohānis p̄riarchæ multi anni. Auguste multi anni. Eufemiæ auguste multi anni. Victoriani īperatoris ītra ītus in æternū imperiū hoc απελατα liberate à cephalo απελατα liberate ab hęreticis. Postea vero Iohānes reuerēdissim⁹ eꝑs Ptolemaidis dixit hęc ad pp̄m, Anathematizamus q̄dē oēs, q̄s anathematizauit sc̄tissim⁹ & bt̄issim⁹ nr̄ archieꝑs & metropolita, ac oēs hæreses. Præcipue āt īpiū & dei īpugnatorē Seueꝝ acephalū, & Manichæū, & Iohānē impiū, & dei īpugnatorē Mādritā, & auertimus ab ipsis cōionē, & alienos ipos notamus, & ab ipo noīe Chr̄ianoꝝ. Sūt ergo anathema à p̄re, & filio, & spū sc̄to, in cęlo, & in terra. In hoc seculo, & in futuro, Amē. Dixit āt & Theodorus reuerēdissimus eꝑs Porphyreoꝝ. Hæc oēs q̄scūq; accipiēs, anathematizauit sc̄tissimus & bt̄issimus archieꝑs nr̄ metropolita anathematizamus cū ipo. Cū ipsis āt anathematizamus & Seueꝝ Acephalū & Iohānē Mādritā, qa & ipe cōsenſit hæreticis & impr̄js dogmatibus ipsius. Sint igit anathema à p̄re, & filio, & spū sancto, in cœlo, & in terra. In hoc seculo & in futuro, Amē. Dixit āt & Helias eꝑs Rachlenus hæc. Et nos scd̄m vestigia sc̄tissimi & bt̄issimi archieꝑi nr̄i, & Metropolitę ambulātes, & ipsius bonę doctrinę p̄suasi credētes, & qa supra & ītra, iusta & vera sc̄tissimis ecclesiis negotiat. Huius gr̄a anathematizamus eos, q nō semel, nō bis anathematizati sunt, sed & singl̄is diebus anathematizant Acephalū, & Manichęū, & Seueꝝ, & eius īpia dogmata ac Iohānē Mādritā & eius īpia dogmata, vna cū his q eis cōicāt. De cæteris em̄ supfluū ē dicere. Sint itaq; anathema à p̄re, & filio, & spū sc̄to. In cœlo, & in terra, In hoc seculo & in futuro, Amē. Et exclamauerūt multitudo; Vnus deus Chr̄s regnat. Eꝑoꝝ multi sunt anni. Orthodoxoꝝ multi anni. B̄ndictus dn̄s deus Iesus rex, qm̄ visitauit & fecit redēptionē populo suo, & adhuc turba expectāte & exclamāte, vt cōgregatio fieret in oratorio sanctę & glorioſę dei genitricis virginis Mariæ, acclamauit ipsis sc̄tissimus archieꝑs nr̄ hæc. Qm̄ magna hora ē, & iustū est nos diuinā celebrare missam, p quā colit deus in vtilitatē aniaꝝ nr̄aꝝ sufficiāt hæc. Multa em̄ sunt q̄ legēda sunt. Cum deo igit & sc̄tā dn̄ica sequēti in p̄dicto oratorio dn̄æ nr̄æ gloriosissimæ dei genitricis virginis Mariæ reliq̄ legemus, & iteꝝ anathematizabimus Acephalū, & oēs q cū eo sunt. Et postea ꝓclamauit hmōi cōgregationē Zacharias venerabilis archidiaconus. Notificamus vr̄æ charitati q̄d sequēti dn̄ica ad gloriā Chr̄i dei nr̄i, & sanctæ ac gloriosissimę dei genitricis virginis Mariæ dn̄æ nr̄æ, & ꝓ salute ac victoria ac phennitate serenissimi imperatoris nostri Iustini, ac p̄ssimæ Eufemiæ reginæ, & maioꝝ ptātum, nec nō sc̄tissimi archieꝑi regiæ vrbis Iohānis, & ibidē cōgregatę sanctę synodi in domo sanctæ Mariæ, q̄ ē in Iamsufis sanctā cōgregationē faciemus. Ipa aūt sancta dn̄ica matutino ibidē cōueniemus, vt cū inde cū Psalmodr̄js, & cæreis, ac incēsis in ipa sc̄tā domo pueneremus, deꝑcationē, & sanctā cōgregationē expleamus, oēs viri, oēsq; fœminæ cū studio cōueniamus. Et post ipm sanctissimus archieꝑs noster dixit sic: Notificamus vestræ dilectōi, qūo seq̄nti sancta dn̄ica huc cōueniemus, vt inde cū Psalmodr̄js, & cęra, ac thuribus in oratorio domus sanctę dei genitricis semp virginis Mariæ pueniētes deꝑcemur, & ibi sanctā cōgregationē cōpleamus. Et exclamauit turba τονεφοξομ foras mitte, oēs schismaticos: foras eīce, anathema schismaticos, anathema q vnū illoꝝ recipiūt, clericos schismaticos nullus suscipiat, apostatas nullus recipiat, eos q cōtra crucē pugnauerūt nullus suscipiat. Et postea acclamauit eit sanctissimus archieꝑs noster hæc. Luminariū q̄q; sabbato in vesperis, in ipo oratorio sanctæ dei genitricis semp virginis Mariæ cū deo faciemus, & cū quieuissent, finita fuit cōgregatio sancta.

¶Epistola eꝑoꝝ secundæ Syriæ ad Iohannem patriarchā, & synodum.

A Domino nostro per oīa sanctissimo & beatissimo patri patrū archieꝑo, & Icomenico, patriarchæ Iohāni, ac sanctæ & deo venerabili synodo in regia ciuitatū vrbe cōgregate minimi eꝑi secūdæ Syriæ. Cū aspeximus ad φοξαμ laturā seuoꝝ, q nos circūdederūt, & aīaduertimus cōfusionē ecclesiis dei inopinate allatā, totum merito proprr̄js ascribētes peccatis dn̄i miramur lōganimitatē. Cum vero rursus ad melius cogitamus optatā imitationē apostolicā illā prouocamur dicere vocem. Gratia deo pro inenarrabili ipsius dono. Non em̄ despexit nos in finē, sed visitauit, & fecit redemptionē populo suo. Vt igitur valde incredulis veritatis cognitio fiat, & p res appareat, certe voces dn̄i veræ sunt, & alibi διαχρηδη alta voce, clamās: Ecce venient ad vos in vestimentis ouiū, intrinsecus āt sunt lupi rapaces, à fructibus eoꝝ cognoscetis eos, & de cætero vt saluentur, & conunirētur sacro ouili Christi dei nostri oues ab ipsis dispersæ, dedit & dilatauit deus super ornatū totius orbis ecclesiaꝝ ineffabile donū pacis. Cum em̄ fidelissimus regnet imperator, q

& coꝝ

& corde dei prouidẽtia splendet,& sancto põtifice diuinæ grãæ sentẽtia demonstrato in regia vrbe,& pro apostolicis dogmatibus pugnãte,qũo est possibile non multũ eleuare cogitationẽ ac lætari de optimorũ à peioribus veloci mutatione,& sponte abijcere quã possibile est maxime corrupti diaboli stimulos. Etẽm cũ sciuimus q̃ iuste ac canonice sctã synodus vr̃æ sanctitatis fecit,q̃ totaliter sustinuit iniustã & iniquã Seueri proteruiã. Quæ nã virtus orationis etiã ad modicũ attingere poterit illius mala,& in q̃bus deũ blasphemauit oñi tpe,sanctã magnam,& Icomenicam synodũ Calcedonensem anathematizans,& epistolã sancti Leonis antiquæ Romæ archiepiscopi,cooperatorẽ,& proximũ in omnibus habẽs Petrũ impiũ q̃ Apamiarũ præsidentiã contra omnẽ ecclesiasticã sanctionẽ subripuit,merito lætati sumus. Qũo em̃ non debuimus regratiuos etiã hymnos dño deo nostro emittere,cum q̃bus,& nunc medelã oportunam,& difficultatũ solutionẽ nobis omnibus largitus est? Iam itaq; statim in prohemio illorũ delicta cognoscimus,& non ferentes malorũ corruptã expositionẽ considerare,præuenientes liberauimus animas nostras,& fideles nobis ecclesias à Seueri & Petri malitia,& abdicauimus tanquã hæresiarchas,& anathematibus subiecimus,separantes nos ab illorũ cõmunione. Verũ q̃a nõ solũ nos q̃ minimi sumus,iustũ cõtra illos protulimus interdictũ,sed etiã & vos beatissimi q̃s & nos seq̃ duximus,& ferre nõ valentes tantarũ absurditatũ magnitudinẽ,gementes q̃ & lachrymãtes sup impijs nõ condolentibus,volentes q̃ in prioribus manere nullatenus pmittunt. Qualia em̃ sunt in libellis nobis oblatis,à venerabili clero Apamiarũ,& ab ordine venerabiliũ monachorũ pereque pcurri,Homicidia,ebrietates,actus præsumptuosos,obsidiões Monasteriorũ venerabiliũ,impudicarũ mulierũ introductões in sacris & intemeratis tẽplis,piuria, blasphemias,ordinatiões datione pecuniarũ. Et his horridiora & maiora quã secundũ naturã humanã dici possent,q̃ curiosum q̃dẽ esset ,plixius enarrare,sed possunt q̃ fuerũt p scripturam p̃scriptorũ libellorũ scite occasionẽ,& iusta semina cõtra illos iuste rursus condẽnatiõis inuenientes nos & nũc à q̃bus illi maxime propria animaduersione pcussi ,oĩa pter canones faciẽtes illecebrarũt q̃sdã ad clericos nr̃os proficiscentes, q̃ propter coertionẽ ecclesiasticam ad modicũ ἐκβλήθεντας pcussi ad ἑαυτοὺς seipsos traxerũt & adduxerũt,& ecclesiis ab ipsis deuastatis illicite professi sunt,vndiq; diuinos canones impugnãtes. Huius gr̃a nos vestrarũ doctrinarũ sctõ decreto instructi,anathematizamus,& in p̃senti Seuerũ & Petrũ hęreticos,& iudicio magni & tremẽdi tribunalis tradimus illorũ noxias animas,priuãtes similiter ipsos quẽadmodũ & vos beatissimi oñi re,honore,dignitate,opatione sacerdotali,& cõmuniõe mũdissima,& nudantes nõ solũ sacerdotio quod habere imaginabant vanũ,sed etiã omni participatione ad discretionẽ eorũ q̃ recta sapiebãt,timor em̃ est ne finceriores p ãplius imitatores ad proprias blasphemias trahãt. Oñia em̃ audẽt vt cõsequant,Rogamus sanctitatẽ vestrã p hanc nostrã epistolã modestã,cui etiã inserunt oblata documẽta,vt cũ acceperitis verã cognitionẽ delictorũ Seueri & Petri cõfirmetis,& actũ nunc à nobis expositũ & diuinis canonibus cognitũ, licet ipsos nihil sacerdotij licite habere cognouerimus aliq̃n,& etiã adducatis ad p̃ssimũ & orthodoxũ imperatorẽ nostrũ,vt & ipse cognoscat q̃ in libellis cõtinent,& q̃ à nobis iudicata fuere,& iustam scientiã habeat eorũ q̃ à nobis bene & sanctæ sentẽtiata sunt,statuatq; nr̃is supplicatiõibus psuaderi,& demũ liberet sanctas dei ecclesias ab illorũ læsione,q̃ anĩas corrũpit. Sic em̃ purũ fermẽtum in ipsius pio imperio incorruptũ manebit segregatis zizanijs sicut olim & polim. Ad bonam etiã instructionẽ beatitudinũ vr̃arũ copias notificatorũ à magnificẽtissimo principe prouincię glorioſissimis principibus,synodale epistolę nostrum minimorum inseruimus.

¶SVBSCRIPTIONES.

Seuerian⁹ dei miseratõe ep̃us Aretusi⁹,valere me,ꝛc

Cirus dei miseratiõe ep̃s Marianin⁹ valere me ĩ dño,ꝛ Cosmas dei mi. ep̃s Epiphanie Chr̃isto amantissime ei iseparabiliter fuire orate dñi ꝛ p oĩa san. acbea. p̃ẽs. ciuitatis, valere me etc

Coylus dei miseratione ep̃s Rafaeñ. valere me, ꝛc. Eusebi⁹ ðí mi. ep̃s Larissanus, valere me,ꝛc.

¶Copia actionis formatæ contra Petrũ Apamiarũ in tpe magnificẽtissimi prouincię pricipis.

¶Idem Stephanus, Petrus & Iulianus diaconi dixerunt.

BQVoniã pterito pascha sctõ sequẽti noua dñica,ascẽdente clero toto(vt moris est)ad salutationẽ Petri ep̃i nr̃i ,audiuimus ab ipo cũ eẽt indignatus cõtra lectorarios. Nã eram⁹ tũc lectorarij,& diceret nobis. Quare coĩcatis .i. cõuenietis cõtra me, q̃ feci Cõstãtinũ de laicis diaconũ,& vos despexi,ita p Iesum, q̃ probaui hac nocte facere vos delectorarijs subdiaconos,nisi ipe q̃ crucifixus descẽdens nõ redemisset vos de manibus meis. Hæc aũt & coram omni clero dixit. Et ego Stephanus scio q̃d factũ est in Marato stolæ Zabdale. Qm̃ vero p̃sentes deo dilectissimi clerici coordinauerũt documentũ, quod & promiserunt nobis porrigere,rogamus ipsum legi & singula capitula quæ in documẽto continent declarari.

¶Iohannes Palladius Eutrichianus vir clarissimus dũ esset præsens dixit.

COBlatũ instrumentũ legat iuxta petitionẽ eorũ ,q̃ prexerũt præsentes præsbyteri,diaconi, subdiaconi,lectorarij,& reliqui venerabiles clerici volunt clarã faciant opinionẽ suam in quibus

in quibus sciunt,& deum ad mentẽ habeãt,& proprium προχειμα specimen,id est habitũ, vt nihil ad offensionẽ vel grãm facient,sed oĩa cum veritate edocebunt.Et cum obtulissent ex officio,recitata est sanctissimis patribus & episcopis prouinciæ secundæ Syriæ,à cõmuni clero sanctæ dei ecclesiæ Apamiarum metropolitanæ.

PRopriũ sacerdotij et honestę pollicitatõis chr̃ianorꝝ prudẽtia,& mãsuetudo,& vltra A
oĩa sctõꝝ dogmatũ sanctio ac fidei diuinæ obseruãtia,in q̃ & btõꝝ patꝝ memorabilis & venerabilis chorus desup ex q̃dã irrepr̃hẽsibili successu αταναταις, immortalibus λογισμοις rõnibus modulũ cõsonũ deuotis aĩabus hoĩm introductus est ad sanctificationẽ diuini ritus.Didicimus em̃ à diuinis eloquijs clamare:Noli trãsgredi terminos sempiternos,q̃s posuerũt pr̃es tui,sed hęc q̃dẽ venerabiles patres & diuinorꝝ apl̃orꝝ successores tenẽtes purꝝ lumẽ ecclesiis donauerũt.vñ mãserũt incorrupta tẽpla ecclesiarꝝ,& ministri ipsorũ seruiũt indesinẽter Chr̃o deo nostro,& mercedẽ iuxta diuinæ scripturæ dignitatẽ portãt & αμεμπτους inq̃rulas primitias suscipiũt ab antiq̃ Roma,& tollũt diuinę gratię fructus,diuino zelo,& igne spũali,vsque q̃ añ certũ q̃ddã tẽpus magis noua innouatio cõtra eccl̃ias ĩtroducta fuit,sed si vsq; ad p̃dictos stetissent mala,licet difficile,tñ tolerabil̃r sustinuissemus,cum passio facil̃r potuisset medelã susciperc.Verꝝ qñ resp.Antiochæna suscepit Seuerꝝ,q nunq̃ cõmunicauit ecclesiæ orthodoxorꝝ,nec adhuc à peioribus ad meliora trãsmutatũ,& iã velocira sunt q̃ cõtingũt difficultatibus,q̃ inductę fuerũt,vt ita dicamus,insanabilia vulnera, λοιμα fabula facta est fidelis ciuitas Apimiarꝝ,postq̃ susccpit obiectũ Seueri hęretici,& beati magis patres p̃dormiẽtes,& q nõ viderũt Petrꝝ vocatũ p̃sidẽ nostræ ciuitatis,q̃tiẽs em̃ memoria reuoluimus q̃ ab illo facta sunt,ĩplemur iusta ira,opimur aũt & cogitatõe,retrahimur dicere q̃ cõmissa sunt.Verũtamẽ necessitas cogit,& om̃i tpe tacere nõ sinit,ne necessitate q̃dã cõsnsca ta malorꝝ magnitudo capiat,& eos q bñ hñt,vt verisimile est ac apparẽs,& lineã cathenã trahat generis & illiciti sensus.Multa igit̃ secũdũ hoc tẽpus collecta sunt,& p̃sumpta cõtra sanctissimã ecclesiã nostrã,q̃ suadẽt nobis dicere,admonet ãt opportune,& pia cogitatio pœnitẽtiæ deo dilectæ nos ad ipsam ordinatã,& vtilẽ sn̄iam capere φαεινης, clarus em̃ est sic,vtinã nunq̃ p̃dictus Petrus ex Ypogio nup ascẽdisset ad tribunal ecclesiæ Apamiarꝝ. Anathematizat q̃dem sctõs patres nostros,& delet de sacris dyptichis ipsorꝝ vocabula,viri q honesti ac sancte vixerũt,& q venerabilia ac reuerẽda tẽpla oĩa coli locauerũt,& donauerũt sacra vasa diuinis missis,& illuminauerũt beatissimos patres nr̃os,& nosipsos & manus iustas ĩposuerũt in omni ꝓuincia,& sine scãdalis dispẽsauerũt iustitias ecclesiarꝝ.Qd̃ aũt peius est oĩbus cum hmõi pietatis scelera parua valde putauerit,nõ solũ p̃dictas salutatões deleuit,verꝝ etiã supra cõmutationẽ bonarꝝ aĩarꝝ illorꝝ posuit in pariete,depinxit ac scripsit scriptura intus sanctũ Iohãnẽ,Dioscorꝝ,& Timotheũ cõdẽnatos,& his fil̃es q̃rꝝ memoria q̃difficilis est, licet graue sit aliq̃d dicere cõtra mortuos. Hæc itaq; sunt q̃ ad catholicã ecclesiã ab ipso cõmissa sunt,q̃ etiã ꝓpria,cũ attẽderet ad sedẽ Apamiarꝝ ꝓpter pctã nr̃a Petrus cõmisit,iustũ putauimus p breues,vt possibile ẽ literas capitulatim enarrare.Nã cũ venerabiles lectores starẽt cũ decẽti cogitatiõe,& appeterẽt maiorẽ gradũ iuxta cõsequẽtiã cõseq,q̃d maxie naturæ infixũ est meliora amare,surrexit cũ magna audacia,& fine vllã rõne,& hãc illicitã vocẽ emisit.Qd̃ nisi tacebitis(inqt)in subdiaconos vos ordinabo,vt ipse q crucifixus ẽ descẽdẽs nõ liberabit vos à manibus meis,postea euenit Iulianũ q receptor fuerat ecclesiasticarꝝ pecuniarꝝ mori,& illius bona Rufanũ ministrasse,q p multos & infinitos annos dispẽsauerat res sanctissimæ ecclesiæ nostræ.Et post huius obitũ directi sunt illi q erãt in possessiõe pecuniarꝝ ad pẽsionẽ verborꝝ rationũ,& pecuniarꝝ,& cõferre partes,cũ multa essent mota,& ad p̃solutionẽ afferre,& rõnẽ,si rõnẽ illius vocare optet,addere(inqt)q̃d anathema sit oĩs hõ,etiã si Paulus apl̃us sederet in sede ista ad euersionẽ,aut q̃relã videẽs inductarꝝ trãsactionũ. Et hæc apte dicẽs,videt̃ ita horridã sn̄iam,& q̃d ad certã q̃titatẽ auri fecerit.Rursus & aliud q̃d dicimus q̃d oĩbus notũ est dicẽs em̃ ad venerabilẽ Eustachiũ Iconomũ emere q̃dã scãnalia ad λογον rõnẽ secreti ep̃alis & parua mora facta,sil̃r ĩpie loquẽs contra dñm magna voce clamauit.Oẽs eccl̃ias & altaria cõburet deus,& faciet vallẽ vnã,vt illius verbis vtamur.Impudicitiã vero muliebrẽ nõ dignã diuini baptismatis introduxit,& stare facit iuxta sacrꝝ fontẽ,& cũ diuina mysteria ĩ oratorio domus dei genitricis finiunt̃,q̃lẽ sermonẽ indigne faciat,q̃ auris christianorꝝ tãtã ĩpietatẽ dictã & factã sustineret,nemo nõ credat,& ad veritatẽ eorꝝ q̃ deinceps dicunt̃. Subducit em̃ Stephanã nũcupatã Pterouolã de Tugurio,& monasterio(inqt)tradidit priuate,& nullo alio p̃sente p magnã partẽ cuiuslibet diei circa illius indecẽtẽ delectationẽ cõsumpsit,& visus est q̃dẽ in his Petrus nõ ferre molestc.Pauciss̃imis vero p̃cursis diebus tolerãte patiẽtia,q̃ videt̃ corpis iaculis denudata ẽad rep̃hẽsionẽ.Vñ nõ ferẽs ipsius carẽtiã sine occasiõe venit ad Antiochiã,& illius velocẽ reditũ in cõspectu oĩm,& ihonestissime facit.Graue q̃dẽ ꝓfecto&

 miserãdũ

miserādū tāta calamitatū gesta enarrare, fecit em̄ & aliud qd ꝑteritas ipsius tanꝝ file cognatū. Induit em̄ stolā albā q̄ nullatenus cōueniebat sibi scd̄m rōnē sacerdotij, tanꝝ in ordine diuinoꝝ apl'oꝝ. Qui impius submersus in oī pct̄o in Marato Zabdale, & cāpis Nogæi facta ab ipso ꝑfessiōe sc̄tōꝝ martyꝝ scidit in infinitas partes stolā diuisit faciliter deceptis nō ignorās, qd q̄tū ē eos q cū veritate ambulāt qbusdā talibus conari & excedere mēsurā hūanę statu ræ, & mādata dñi, & saluatoris Iesu Chri dei nr̄i tātū excæcatus ē oculus aiæ cū statī sacrificio fine sanguie (qd dignis vtile fuit) nō illi q oēm ītellectū proijcit ī intuitū mulieꝝ, & sputis decolorauit venerabilis altaris pānū rubeū nesciēs qd ex solo aspectu pct̄m cōtrahit iuxta diuinā scripturā, sed iste nobis optimus nō solū īpudice videbat, necnō palpabat amare, sed & peiora tāgebat. Vltra hæc em̄ dicerē inhonestiora valde, dolemus merito, tāta vero fuit q̄dā irrationabilis audacia iuuētutis illius, qd nō cessauit inebriare eos q veniūt in sc̄tō & honorādissimo tpe baptismatis. Nō putamus latere aliquē q dignus sit diuini ritus q̄tū certamen detinet eos q timēt dñm tpe q̄ debēt venire ad diuinū baptisma q errore añ capti sunt. Et qm̄ liberaꝝ lumē cū veritate sup hmōi aīabus splēdet, & à difficili valde seruitute liberant, stant figurā certaminis explicātes deorsum innuētes, & manus cōplectētes, & in tpe tremētes, diabolicę corruptiuæ astutiæ nō resistētes semel redēptionē veri salutaris baptismatis expectātes, & tñ cū hi taliter se tenerēt, nō negligebat repellere baptizādos, & magnitudini huius diuini & peculiaris boni assimilare desideriū atrocis officinæ deuotaꝝ mulieꝝ, vt dicebat ab ipso cōstitutæ sicut Stephanus diuinus & sacratissimus diaconus testat, q salutatiōes eoꝝ q ad diuinū baptisma veniūt ordinauit in scriptis, & merito scd̄m ꝓpriā gloriā. i. opinionē ad malū tepebat, & supatus est corporali voluptate desideriōꝝ, & hoc em̄ ꝓpriū fuit Manichæę enormitatis putare subsistēs malū, & ꝓpter hoc eē multos seruiētes principatui illoꝝ pessimoꝝ. Quid āt debēt qs amplius de p̄dictis miseris mulieribus enarrare? sic em̄ spectabāt iustā electionē ꝓueniētē cōtra Petꝝ, nec adhuc postea cōstiterūt, sed sustinebāt in domo, lachrymis & fletibꝰ immēsuratis flētes carētiā & diuortiū Petri. Post hoc āt & libidinē viri & inexplebilē artē cōdiendi fercula. Et tanꝝ sup spōso mortuo, flētes & plorātes illius vitā p amplius deteriorauerūt oñdentes īpudicā p̄ditionē hoīs sculpti nō pastoris sacri ouilis, & nisi vltra ꝓtextū nostꝝ esset q̄dā alia percureremus, & p̄dicaremus de bonis faciebus mulieꝝ figuratis ad vindictā, vt nihil aperius dicamus totū attribuimus malo cōscio eoꝝ q ꝓcutiunt nr̄is cōtra vocibus, & licet modestia tñ dicta, sunt q̄dā de Stephana, q̄ dī Pterouola, cū q̄ incōsulte (vt ita dicamus) omnē diē exigebat, & quā dicebat illius trāslationē ad melius ὑποστολωμ subripiēs desideria corpis delinquētis, testes sunt recepti q fuerunt ministri venerabilis diaconiæ. Qui āt de Veneticis partibus oriundi erāt, inuitabāt venire ad obsidionē venerabilis monasterij sc̄ti Dorothei, qñ ipse accipiēs multitudinē inordinatoꝝ irruit cōtra colētes in p̄dicto venerabili monasterio meretrices & saltatrices introducēdo, & multitudinē amātium, & nullā speciē omittēdo ad depositionē & extinctionē ibidē colētiū. Qd' āt & vxorē cuiusdā militaris cognominatā Pfefa lubricā naturā mulieris introducēdo, sicut in infinitis alijs illius libertatē obsederit, sciuit fere oēs, & secundū illud q̄d scriptū est. Et si nos etiā tacebimus, lapides clamabūt. Quæ cū nō potuerit indecentē voluptatē viri sustinere, ad fugā diuertit lamētādo de ꝓpria & opprobriosa calamitate quā ille fecit, bonū esset, neq; causam tristitiæ cōtra venerabilem Iulianū celeriter trāscurrere. Cū em̄ q̄dā dogmatici sermones moti sint in secreto sc̄ti Stephani, & p̄dictus venerabilis vir rn̄dit, bn̄ ac sancte credere pijssimū īperatorē nr̄m q̄q̄ anxiatus & cōpunctus aīa in hac iusta voce ὑπολογομ sub rōne hac, & cōdēnationē (inqt) fecit Petrus, q veritatis inimicus est, & q nullatenus iustū sermonē habet, sed solū in oībus ꝓteruus aduersarius, & hinc repugnās deuote ac orthodoxe rōni dñi totius orbis post deū. Sufficere qdē putamus vnā causam p̄dictoꝝ decertare inhonestā vitā Petri. Ordinādo āt cū pecunijs q̄d maxīe in Antiocho myrepso vidēt fecisse, & sequētiæ diuinoꝝ decretoꝝ, & simili iudicio hmōi argumentoꝝ videt repugnasse, & sic vndiq; dānosam ruinā sustinere sacerdotij, q̄d frustra habere fantasticāt rememorari āt receptaculi totius īpietatis, nō cōsistit extra rationē. Dictū em̄ monasterium sancti Romani pro orationibus, & cōuersatiōe māsueta quā decet qui separati sunt amplecti, psalmos anathematū cōtra sc̄tōs patres pecuniarij, imò nō monachi facere, edocti sunt. Nam habēt Petꝝ ducē malоꝝ, & hāc mercātiā faciētē cōtra ecclesias dei pr̄byteros ex ipsis διάθεμ q̄si ordināt paramonarios & hospitalarios statuētes, & vbiq; necessaria alimēta pauperꝝ despilātes. Et licet veritatē ita habere negari vnꝝ nō possit, nos obsecramus cū pœnitentia deo dilecta hos nubere, & solutionē exoptatā, & Christianis decentē accipere p̄dictarū difficultatum, cū in his oībus malum possederit, & deus illorū vitā auerterit, nunc quādo optimā capimus fudiciā donatā nobis ab ipsius clemētia, & pijssimo ac orthodoxo imperatore nostro & à magnis potestatibus, sicut & maxima orta est, & irrefragabilis iussio, & fuit splendens secundum

cundū splendidū & principale iudiciū, credētes & sequētes piū propositū serenissimi imperatoris nr̄i, & sanctissimor patriarchar cōsentimus declarari q̄dlibet istor p libellos, & adducere ad vestrā paternitatē, ad bonā & diligētē cognitionē eor q̄ subsecuta sunt, sciētes q & si qs per cōcessionē daret ordinē licitū, proueniēdo in Petro tātor p̄dictor delictor sententiatus quidē esset alienus à sacerdotio Christianor, vt & vos sanctissimi cū quodlibet hor sciueritis, iudicetis diuinis canonibus approbata, & q̄ ad vtilitatē sanctissimæ ecclesiæ nostræ respiciunt, vniuersa hæc nota cōstituendo, si consentitis, & sanctissimis patriarchis ac potentissimo imperatori nostro ad assistendū & placendū suæ serenitati, ac beatissimor viror sc̄ō decreto, vt Christo deo nostro vtilia concedente, pax nobis oībus & valida ac perfecta vnio fiat sanctis suis ecclesiis, & perficiatur metropoli Apamiæ sanctus rationabilis & tranquillus vir, q in bono dat vtilia prouinciæ nostræ. Hanc em̄ spem bonā habentes & ad deum respicientes ac pijssimum imperatorē nostrū, & ad sanctissimos patriarchas, salutationes beatissimor episcopor nostrorum sacris dyptichis inscripsimus secundū antiquū ordinē sacrati status. Et Christum deū nostrum oramus vt indiuisa seruet insuperabilia sceptra serenissimi imperatoris nostri, q tantā prouidentiā vbiq; ecclesiis largit, & nos ab ærūnosa hæresi Petri liberauit, q bona ecclesiæ nr̄æ deuastabat, iuxta defectū supra narrator, Multis itaq; præmissis sufficiāt nobis, q̄ interim enarrata sunt. Hæc autē oīa petimus, & obtestamur notā fieri p vestrā sanctitatē, & magnificum p̄sulē prouinciæ. Et idcirco hoc apertum constituimus.

¶Natalis reuerendissimus presbyter dixit.

¶Aderā qn̄ Petrus episcopus nr̄ dixit blasphemum verbum cōtra crucifixum indignatus lectorarijs. Scio aūt & ipsum dixisse blasphemum verbum contra ecclesias & altaria.

¶Nesinius reuerendissimus presbyter dixit.

¶Ex capitulis lectis memorię teneo audiuisse à Petro ep̄o dictū blasphemū verbū cōtra Christū deū in oībus q crucifixus ē pro nr̄a salute, qn̄ indignatus erat cōtra lectorarios. Scio āt tūc in oratorio sc̄tē dei genitricis Mariæ existēs audiuisse q̄d ipse ep̄s accipiēs q̄dā nōdū dignā factā sc̄ti baptismatis habebat ī baptisterio ꝓpe fontes, propter q̄d q tunc ibi erat, abhorruerūt

¶Romanus presbyter dixit.

¶Si quidē ego solus, aut vidi, aut audiui q̄d factū aut dictū est à Petro ep̄o nr̄o, haberē vtiq; reticere, ne sic accusator iudicarer. Quia igit ex aīo vocē blasphemā dictā ab ipso cōtra crucifixū corā oībus venerabilibus clericis q ad salutationē ascendūt, dixit, hac de cā & ego scio audiuisse, Silr autem & ī oratorio domus dei genitricis virginis Mariæ factū est, & qa hæc pluribus nota fecit, dico q̄d Emisinā Mariā inquā de Tugurio secundū cōmissionē suā sæpius introduxi in sc̄tō baptisterio, & finitis sc̄tis mysterijs, anteq̄ ipsa baptismate digna esset, & loq̄bat priuate cū ipsa. Scio āt certe & sui minister, & in loco incisionis, & distributionis scholæ. A

¶Anisetus presbyter dixit.

¶Tunc diaconus existēs, & μετεδίδωμι tradēs ad sc̄tm̄ baptisteriū oratorij domus sc̄tē Marię Ebdomadarius existēs, & venit Romanus Paramonarius, & p̄sbyter dicens, pfecto tu επαιρομ dimitte cōmunionē & vade μεταδῶ da ad subdiaconale, qm̄ magnus alloq vult hic Mariā Emisenā. Scio āt q hoc dixit ad id q̄d cū hæredibus Rufini factū est. Qm̄ feciſtis ταις διαλυσεις p solutōes hæredibus Ruffini ενθετε ponite ducentor numismatum pœnā. Et si qs velit has trāsactiōes trāsgredi, etiā si Paulus apostolus resurgeret, & sederet in sede hac, Anathema sit. B

¶Megas reuerendissimus presbyter dixit.

¶Qm̄ deus ꝓponit, & oportet veritatē dicere, ītererā in secreto honorabilis ep̄atus post pascha vndecima īdictiōe p̄terita, qn̄ p̄dictus Petrus cōmotus cōtra lectorarios iratus fuit, & dixit hāc blasphemā vocem, qm̄ hac nocte cogitaui facere vos de lectorarijs subdiaconos. Et si apposuissem manū alicui ex vobis, crucifixus descendens nō eripuisset ipm̄ de manu mea. Similiter & añ hoc qn̄ cōmisit emere linea scānalia ad rōnem secreti ep̄alis, Et cum īdignatus fuisset cōtra Eustachiū Iconomū venerabilē, dixit: Qm̄ melius est deū cōburere eccl̄as, & face- C

¶Anthonius reuerendissimus p̄sbyter dixit. (re collem vnum.

¶Mortuo Rufinio beatiss. q fuit Iconomus sc̄tissimæ ecclesiæ Metropolitanæ. Cōgregās Petrus ep̄s nr̄ vniuersum venerabilē cler postulabat quod in teste oīm deo denuntiarent, si q̄d tpe dispensationis ipsius dānificauit, aut neglexit, aut vsurpauerit in ecclesiasticis. Et cū multa capitula eduxerī q̄ cōtinent ī magna q̄titate auri, post multa mota iussit ipse hæredes ipsius Rufini p̄stare quæ dā pro mulctis, & dixit fieri ipsis p solutiones & imponere pœnā ducentorum numismatum, dicens, q si p̄dictas trāsactiones hmōi āliq̄d vllatenus cōtra facerent, etiā si Paulus ap̄lus resurgeret, & sederet in sede ista. Proxima vero dñica p̄teriti paschæ cum vniuersus clerus ascendisset ad reuerentiā, audiui ab ipso, dicēte ipso ad venerabiles lectores blasphemum verbū contra illum q pro nr̄a vita crucifixus est, secundum depositā à Stephano, & D

Petro ac Iuliano tunc lectorarijs, nunc vero decanis. Veniendo aũt sabbato in cõgregatione in oratorio domus sanctæ virginis dei genitricis Mariæ, cognoui ipm intrantẽ in baptisterio sanctæ dei genitricis virginis Mariæ, & alloquentẽ quandã mulierẽ, q̃ nõdũ particeps facta erat, nõ dico sanctorũ mysteriorũ, sed neq; ipsius sanctæ signatõis, & ipsumm illinc sepissime exeũtẽ inuenimus tũc diaconus existẽs, nõ ẽ aũt media domus, nisi honorabile diaconale

¶Stephanus & alter Stephanus dixit.

E ¶Cũ essem⁹ i baptisterio ad Neophotistarũ sine tunicis & calciamẽtis existẽtiũ diaconis ipos exorcizãtibus, venit eps nr̃ Petrus, & eiecit nos foras, vnà cũ Neophoticis, & introduxit canonicas, & priuati cũ ipsis stetit p multas horas. Audiuim⁹ ãt & nos cũ alijs verbũ q̃d dixit ad le

¶Eutychianus diaconus dixit. (ctorarios aduersus eũ q̃ ,p vita nr̃a crucifixus est

F ¶Secundũ morẽ facta salutatõe in secreto honorabilis epatus audiui verbũ ab ipso dictũ ad-

¶Thomas diaconus dixit. (uersus crucifixum.

G ¶Qñ ad salutationẽ ascẽdimus proxima dñica post pascha, veniẽte epo nostro Petro, audiui blasphemũ verbũ q̃d dixit cõtra crucifixũ, & qñ cõmotus fuit propter id q̃d cũ hæredibus beatissimi Ruffini Iconomi, audiui ipsum epm dicentẽ q̃ anathema sit, factis trãsactiõibus, etiã si Paulus resuscitatus sederet i sede hac, q̃ q̃reret, & peteret rõnes istas, aut diceret ei quicquam

¶Leoncius filius Matroniani diaconus dixit.

¶Scio & ego audiuisse ab ipso, cũ indignatus erat cõtra lectores i nouã sctã dñica. Qd̃ si iudico, & faciã vos subdiaconos de lectorarijs, si veniet q̃ crucifixus est ,ppter nos, nõ tollet hoc à vobis. Audiui ãt & hoc ab ipso ad secretũ hyemale, cũ idignatus erat de scãnalijs epatus, q̃ dixit, Cõburet deus ecclesias & altaria, & faciet ipsa collẽ vnũ. Et hoc scio, qm̃ intrabat sępius in monasterio, ad Pterouolã, & per multas horas solus cũ ipsa manebat.

¶Iulianus diaconus dixit.

¶Cõgregatõe finita lũinarioꝝ ad sanctũ Stephanũ cõgregãs pb̃yteros & diaconos, & quẽlibet clericoꝝ ibidẽ in secreto cõquerẽdo, q̃siuit à me, q̃re nõ anathematizas synodũ sexcentoꝝ patrũ, & me dicẽte sibi, qa ĩperator orthodoxus ẽ, & in q̃bus credit, sed̃r ipm, nõ solũ aũt hoc, sed & anathematizãtes, synodũ anathematizo, furibundus surrexit, & interdixit me ab

¶Megas presbyter dixit. (omni clero.

¶Præsens fui dictis à præsente Iuliano diacono, & vera sunt quæ ab ipso dicta sunt.

¶Amisius presbyter dixit.

¶Prẽsens fui & ego his q̃ dicta sunt à pñte Iuliano diacono, & veritatẽ hñt, q̃ ab ipso dicta sũt

¶Epiphanius diaconus dixit.

¶Præsens fui & ego in salutatõe facta in honorabili epatu qñ Petrus dixit lectorarijs. Quod si feci vos subdiaconos, ipse q̃ crucifixus est si descendit, nõ eripiet vos de manibus meis.

¶Symeon diaconus dixit.

¶Et ego audiui à Petro epo capitulũ de crucifixo, & de anathemate, vbi dixit, q̃ si etiã Paul⁹

¶Iohãnes diaconus & Notarius dixit. (aplus sederet in throno isto

¶Et ego ipsam vocẽ dico, quã audiui de crucifixo, & de anathemate cõtra sanctum Paulum

¶Leoncius diaconus dixit: Et ego audiui verbũ de crucifixo, & de anathemate Pauli aplĩ.

¶Theonas diaconus dixit.

¶Et ego audiui verbũ q̃d dixit de crucifixo, & q̃d intrauit in baptisteriũ S. Mariæ, prope fontẽ, & q̃ introduxit Mariã anteq̃ illuminaret, ipsa existẽte nuda, cũ & nulli cõceserit stare intus diuina coĩone finita. Ego em̃ Archiebdomadarius ipsius erã, & ex hoc scio. Hoc ãt fecit semel, & bis & tertio. Scio aũt & illa de anat. Pauli apostoli, & q̃d de Pterouola supra dictũ ẽ.

¶Leõcius diaconus dixit: Et ego audiui illud de crucifixo, & itez de anathemate Pau. aplĩ

¶Paulus diaconus dixit.

¶Et ego audiui verbũ q̃d dixit de crucifixo, scio ãt qm̃ & pfecutus ẽ Nefocistas, & introdux-

¶Serapius diaconus dixit. (it canones.

¶Et ego audiui illud de crucifixo, & illud de anathemate Pauli apostoli.

¶Iohannes presbyter dixit.

¶Et ego audiui ab ipso dictã blasphemiam propter crucifixum, & rursus qñ dixit, comburet deus ecclesias ipsius igne, & faciat collem vnum, & iterum cũ audiret rẽ illã de Rufino, posuit anathema, qui post ipsum contra faceret, illi etiã si Paulus apostolus esset.

¶Surinus subdiaconus dixit.

¶Et ego audiui quando dixit de illo qui crucifixus est. ¶Iohannes subdiaconus dixit.

¶Et ego audiui verbum quod dixit de crucifixo.

¶Rianus diaconus dixit.

¶In dñica die ascẽdẽs ad salutationẽ, tũc subdiacon⁹ existẽs, audiui & ego verbũ de crucifixo

¶Antho-

¶Anthonius lector dixit.

¶Scio & ego dñ adesse̅m in secreto, Petr̃e es̄m audiuisse nostr̃e, p̄sente venerabili clero, dicen A
te̅ illicitã blasphemiã aduersus crucifixũ Chr̄m deũ nostr̃e, & verbũ illud anathematis q̄d ip̄e
imposuit in his q̄ de Rufino dicta sunt, dicẽdo, q̄ si etiã Paulus apl̄s resuscitatus sedebit post
me in sede ista, anathema sit, euertẽs q̄ nũc visa sunt, & q̄ Iohãnes q hunc hæreditauit corã
oĩbus dixit, q̄ post anathema expedita fuit ab ipso cautio q̃nquaginta numismatũ. Quæ em̄
de Pterouola dicta sunt, neq; aliq̄s alius domesticor̃e hanc metropolim, vt puto, ignorat.

¶Omnes presbyteri, & diaconi, ac lectores dixerunt.

¶Cũ manifestæ sint p̄dictæ depositiões, petimus & obtestamur vestrã magnificẽtiã p sanctã B
& cõsubstãtialẽ trinitarẽ, & p victoriã & διαμονὴν dñi nostri Flauĩ Iustini semp Augusti, &
maximor̃e potestatũ notificare simul sanctissimis ep̄is, quẽadmodũ & acta fuere à tota multi-
tudine ac prime & excelse principatuũ, necnõ & famosissimo magistro diuinor̃e officior̃e ac
strenuissimis militibus diuini p̄senti vtriusq; potestatis, vt & p ipsor̃e excellẽtiã, & ad diuinas
aures adducunt̄, q̄ secuta sunt, & sicut scitis magna & infinita multitudo fratr̃e & monachor̃e
q̄siuit, & obsecrauit hæc vestrã potestatẽ notificare. Quod em̄ frẽs & monachi nõ deponant
hanc cõsuetudinẽ supius obtinuerunt, sed sufficiat solũ in ipsor̃e exclamationibus.

¶Omnes suprascripti religiosi episcopi dixerunt

¶Dignũ nobis fuit oratiõi vacare sanctis dei ecclesiis nobis cõmissis & delegatis aliàs exhẽri C
datis & diuinas adimplere missas. Q̃m vero fidei ac pietatis p̄ponit̄ sermo, iustũ esse putauim⁹
parere petitionibus venerabiliũ clericor̃e Apamiar̃e. Vnde propter literas nobis missas à ve-
nerabili clero sanctæ dei ecclesiæ Apamiar̃e, & nobis per venerabiles Anthoniũ & Iulianum
portatas venimus in Ambrodice. i. oratores, vbi contingit multos venerabilium clericorum
venire ad nos in p̄dicto oratorio, & petere nos venire ad venerabilia monasteria beati Hysi-
chĩi, & beati Dorothæi, exist̃etia extra metropolim, vt facilius possent venerabiles clerici ad
nos exire, & edocere q̄ vellent, quod iã fecimus. Et q̃m porrexerunt nobis quosdã libellos, &
insinuarunt vestræ magnificentiæ, ac quasdã depositiones fecerunt. Petimus & nos vestram
magnificentiã, quẽadmodũ exclamationes factæ sunt, vt scitis à multitudine venerabiliũ cle
ricor̃e inferere q̄ facta sunt, & iudicare primo & excellenti solio, & gloriosissimo magistro di
uinor̃e officior̃e, & strenuissimis militibus magistro p̄senti vtrarũq; potestatũ, vt per ipsorũ
excellentiã ad notitiã veniãt oĩa q̄ processerunt à p̄issimo ĩperatore nr̃o. Nã & nos etiã no-
tificamus beatissimo archiep̄o & Icomenico patriarchæ regiæ vrbis, & gloriosissimis, ac ma
gnificentissimis, & magnis principibus p̄issimi imperatoris nostri.

¶Iohannes Palladius Eutychianus, comes & præses dixit.

¶Habet q̄dẽ fides actor̃e testificata à venerabilibus clericis sanctæ dei ecclesiæ Apamiar̃e quę D
p̄curri assistẽtia populi defendẽtis Apamiar̃e metropolim. Q̃m vero interpellatorias doctri-
nas fecerũt, & exhibuerũt illi q̄ sunt in p̄dicto venerabili clero, & simili mõ sctiss. ep̄i prouiciæ
petierũt, videnṫ vniuersa q̄ facta sunt nota fecisse primo, & insigni, ac excelso throno, & glo-
riosissimo patritio, & magistro diuinor̃e officior̃e, ac strenuissimis militibus vtrarũq; potesta
tũ, vt & p ipsor̃e excellentiã ad diuinas aures afferant̄ singula, q̄ mota sunt, venio ad examẽ, q̄
maxie ab ipsis dicta sunt, & ꝓpter allata mihi honorabilia iuramẽta, coniungã oĩa q̄ facta sunt
in vna materia, & notificabo ad assistentiã ipsor̃e clemẽtiæ, inferendo his q̄ in p̄sentiar̃e facta
sunt, & p̄cedẽtes exclamatiões à multitudine venerabilis cleri p̄dicti sctiss. ecclesiæ ĩperatoris
multi anni, Augustę multi sint anni. Præfectuũ multi sint anni. Magistri multi sint anni. Con
sulatus multi sint anni. Proui & Ypaciĩ multi sint anni. Rebelles mitte foras, comedẽtes eccle-
siastica, foras eĩce, cũcta ecclesiastica Seuerus & Petrus comederũt, oĩa in cateruã sodaliũ tra-
diderũt, eũ q blasphemauit crucifixũ, eĩce foras. Vbi sunt possessiones ecclesiæ? Vbi sunt vasa
ecclẽsiæ? Mulieres oĩa acceperũt, cũcta Pterouola accepit, dignos anathemate anathematiza
Tolle violentiã de ecclesia. Oẽs ecclesiã deprædati sunt, in stipẽ sodaliũ oĩa dederũt, fidelis ĩ-
peratoris multi sint anni. Vitaliani Stratilati multi ãni, unã interrogationẽ canonibus vicit fi
des orthodoxor̃e. Ep̄or̃e multi sint anni. Eutychiani comiti multi ãni, reqeuerũt ossa p̄ris tui,
oĩa ecclesiastica fœĩæ acceperũt. Hæc acta, ĩperatori ossa dñi vẽdiderũt, schismaticos clericos
eĩce foras, p̄dia dñi vẽdiderũt. Qui fugiũt ecclesiastica, absciss̄i sunt. Obtestor te, ego ipsos cõ
buro, vniuersa ecclesiastica vẽdiderũt, venit Pterouola & ipsa dixit: Rebelles ĩperatoris eĩce
foras, salutẽ ĩmpatoris notifica. Sciamus cuius sunt χαμαιπατια pedalia πατικγια in ep̃atu, qũo
inuẽta sunt, cõtaminauit altaria, cõtaminauit baptisteriũ, sciamus vbi sunt ϖατικγια. i. pedalia
cruentauerũt altaria. Seuer̃e & Petrũ ad ignẽ. Proui & Ypaci multi anni. Prouus dignus est ĩ-
peratore. Ipatius dignus ẽ imperatore. Patriciĩ magistri multi ãni, Multi sint ãni p̄fectuũ. To
tius cõsulatus multi sint anni, Multi sint anni Augustę, Eufemiæ Augustę multi sint anni. Vi

talianus dignus impatore, Iohānis patriarchæ multi anni. Hæc acta deo, oīa homicidia Faustus fecit, Decē millia homicidia fecit, necatos in sancto Anthonino imperatori, Imperator orthodoxus est Petr̄ Manichæū impatori, Seuerus & Petrus Manichæi sunt. Cōsulatus orthodoxus est, tolle Faustū, salua ciuitatē, Eutichiani. Gomeri multi anni. Iusta est sententia p̄fectuum, supplicamus notifica salutem imperatoris, notifica salutem Augustę.

¶Copia alterius actionis formatæ tempore eiusdem prouinciæ principis.

¶Item Romanus archidiaconus dixit.

CVm deus dederit rebus & sc̄tis suis ecclesiis orthodoxū & p̄ñss. īperatorē & vr̄a magnificētia p̄ñte, ammonuerūt me sc̄tiss. ep̄i nr̄æ ꝓuinciæ antiq̄s ecclīastici status seruare cōsuetudines, & hoc etiā venerabilis clerus Apamiæ petijt. Idcirco reqro p̄sentes presbr̄os venerabiles, diaconos, subdiaconos, & lectores, cæterosq; clericos ipsius venerabilis cleri, vt quilibet ipsor̄ certificet propriā opinionem in actis.

¶Iohannes Palladius Euthychianus comes & præses dixit.

¶Præsentes venerabiles presbyteri & reliqui clerici, & qui allegationem Romani venerabilis archidiaconi audiuerunt suam certificent sententiam.

¶Endochius reuerendissimus presbyter dixit.

¶Celebritas toti⁹ mūdi ē hæc pia vc̄ statio q̄ nūc tenet. Quare iuxta atteſtatiōes factas à venerabili archidiacono, suademus oēm īnouationē q̄ iā ꝓuenit ab his q fuerūt hęretici, auferri & īponere sc̄tā noīa beatissimor̄ patr̄ nr̄or̄ & ep̄or̄ à beatissimo dño vsq; ad bonæ memoriæ Isaccium ep̄m nostr̄, tenereq; in oībus alīs antiquū statū sanctæ ecclesiæ.

¶Eustachius reuerendus presbyter, & Economus dixit.

¶Quēadmodū allegauit p̄sens venerabilis archidiaconus oēs venerabiles p̄sbr̄os, diaconos, cæterosq; clericos sc̄tiss. ecclesiæ nr̄æ petere antiq̄s cōsuetudines teneri, Istud & ego teneri ro

¶Stephanus reuerendus presbyter dixit. (go.

¶Et ego assētio depositōi factę à venerabili Eustachio p̄br̄o & Economo sc̄tē eccl̄ię nr̄æ ac à

¶Thalelaeus reuerēdus presbr̄ dixit. (cæteris venerabilibus cleris.

¶Vix q̄ñq; ab ęstu, donauit nobis deus pratū hoc orthodoxū impatorē dico, ad quē post deū cōfugiēs cōspexi zelū cōclericor̄ meor̄, quē pro sc̄tis pōtificibus, & patribus nostris habent Rogo amouari innouetionē ab hæreticis factā in sc̄tissima ecclesia nostra, & seruari antiquā cōsuetudinē ecclesiastici status, & ponere in sacris dyptichis salutationes beatissimor̄ episcopor̄ nostror̄ à beatissimo dño vsq; ad beatissimū Isacciū episcopū nostrum.

¶Nesucius reuerendus presbyter dixit.

¶Et ego gr̄as agēs deo q pacē & vnionē sc̄tis ecclesiis p p̄ñssimū impatorē nostr̄ dedit, consentio oībus petitis à venerabili clero nr̄o, & cōfirmatis à sc̄tiss. ep̄is ꝓuinciæ, vt & oē īnouatū remoueat, q̄d introductū ē in sc̄tiss. ecclesia nr̄a, & antiquę cōsuetudines renouent, ac seruent q̄ seruatę fuerūt vsq; ad obitū bonę memorię Isaccij archiep̄i nr̄i in sc̄tis missis, ac ī oībus alīs

¶Megas reuerendus presbyter dixit.

¶Oīa innouata ab hęreticis volo cessare, & tenere antiquū statū, & īponere noīa sc̄tor̄ patrū & sc̄tiss. archiep̄or̄ nostror̄ q fuerūt in nostra metropoli vsq; ab obitum beati Isaccij.

¶Sergius reuerendus presbyter dixit.

¶Talē orationē habui, & rogaui dn̄m nr̄m Iesum Chr̄m, vt tollerent cōsuetudines īnouatę ab his q male sentiūt, & ponerent noīa sc̄tor̄ patr̄ nostror̄, sicut & vsq; ad beatiss. Isacciū ep̄m nostr̄ iacuerūt. Et cōsentio oībus his quæ depositā sunt à venerabilibus presbyteris.

¶Sabbacius reuerendus presbyter dixit.

¶Et ego cōsentio omnibus quæ atteſtata sunt à venerabilibus presbyteris.

¶Romanus reuerendus presbyter dixit.

¶Et ego regratiās dño deo, q donauit toti mūdo, & sc̄tis ecclesiis orthodoxū īperatorē, consentio & cōsono oībus petitis à venerabilibus cōclericis meis, & añ me à venerabilibus p̄sbyteris ī remouēdo oēm īnouationē factā, & seruare antiq̄s cōsuetudines ecclesię, & ponere in sacris dyptichis appellatōes sc̄tiss. ep̄or̄ nr̄or̄ vsq; ad beatiss. Isacciū archiep̄m nostrum.

¶Iohannes reuerendus presbyter dixit. Et ego cōsentio omnibus testificatis.

¶Asterius Iohannes reuerendus presbyter dixit.

¶Scriptū est, hęc ē dies quā fecit dn̄s, q̄re exultemus & lętemur in ea, cū lachrymis rogo īponere patres nr̄os vsq; ad obitū sanctę memorię Isaccij ep̄i nr̄i, & teneri antiquā cōsuetudinē.

¶Iohannes & Zachæus presbyteri dixerunt.

¶Et nos cōsentimus omnibus opinionibus.

¶Ciriacus reuerendus presbyter, & Legotheta dixit.

¶Et ego rogo vestrā potestatē ponere in sacris dyptichis sc̄tos ac beatos nostros ep̄os vsq; ad bea-

ad beatissimũ Isaccium,& eos qui in sede ipsoꝝ mortui sunt,& teneri antiquas ecclesiæ cõsuetudines. Oro aũt pro victoria dñi nostri pijssimi Iustini orthodoxi Imperatoris.

¶Antonius presbyter dixit.

¶Oratio qdem nobis fuit,vt ponerent in sacris dyptichis sanctis,ac beati pres nri qui fuerũt epi nostri vsq; ad beatæ memoriæ Isaccium,q & ipse eps noster fuit,& seruarent antiquæ cõ suetudines ecclesiæ quæ fuerunt vsq; ad tempus ipsius beatissimi Isacij.

¶Eutychianus diaconus dixit.

¶Grãs ago oĩm deo q dedit nobis piũ,& Chro amãtissimũ Imperatorẽ Iustinũ ,p pace sctissi maꝝ ecclesiaꝝ suaꝝ,& peto inserere sacris dyptichis salutatiões sctõꝝ epoꝝ nroꝝ q fuerunt vsq; ad beatæ memoriæ Isacciũ,q fuit eps nr,qd'q; seruent antiq cõsuetudines ecclesiasticæ

¶Sergius & Eusebius,ac Iohannes presbyteri dixerunt.

¶Et nos consentimus omnibus attestatis ante nos.

¶Calliopius filius Aschonij,Leontius filius Matroni Anastasius Stephanus, & Theodosius,

¶Consentimus & nos his quæ testificata sunt à venerabilibus viris. (diaconi dixerũt.

¶Dyas filius Vranij.Anastasius filius Theodosii.Macedonius.Iohãnes filius Ruffini,&Leon tius filius Anatolij. Epionus filius Fortasii diaconi dixerunt.

¶Et nos eiusdem opinionis sumus.

¶Stephanus,Anathemius,Eulogius,Antoninus,Leõtius,Helias,Epiphaneus,Symeõ,Aetiꝰ Fotinus,Iulianus,Leontius,Iohannes, Epilampsius, Stephanus reuerendi diaconi dixerunt.

¶Et nos sequimur ea quæ simul visa sunt à venerabili clero.

¶Theodosius,Iohãnes,Symeõ,Marcellus,Romanus,Iulianus,Leõtius, Etusterius,Iulianus, Iohãnes,Symeones,Maras,Theodotus,Thomas,Epiphanius,Iohãnes,Leõtius,& Sophio-

¶Et omnes nos cõsentimus oĩbus dictis à venerabili clero. (nius diaconi dixerunt.

¶Paulus,Diogenes,Thomas,Stephanus,Etusterius,Iohãnes,Stephanus diaconi dixerũt.

¶Et nos sequimur omnes istos.

¶Epiphaniꝰ,Guideꝰ,Romanꝰ,Etustonius,Dyodorus,Iohãnes,Antoninus,Euagrius,Thomas,Barcius,Stephanꝰ,Anastasius,Strategiꝰ,Epiphaniꝰ,&Theotistes reuerẽdi lectores dixe

¶Et nos sequimur hos omnes. (runt.

¶F.L.Iohannes,Palladius,Eutyduanus,Comes,& præses dixit.Manifesta sunt ea quæ facta fuere,ædantur.

¶Libellus monachoꝝ Apamiæ ad proprios epos.Copia liboꝝ porrectoꝝ à collegio monachoꝝ Apamiæ sanctissimis epis dominis nostris.

A

SAnctissimis pribus epis scdæ Syriæ ab Alexãdro,Iohãne,Symeone,Palladio,Procopio,Eugenio,Stephano,& reliquis archimãdritis, & monachis territorij Apamiaꝝ. Docuerunt nos diuinæ scripturæ qũo &reꝝ necessitas didicit seruire tpi.Exposuimus igit circuitus q puenerunt potẽtia tunc imperantiũ ,& furia hæreticoꝝ violenta,verũ cũ nunc deus iustã audaciã donauerit, rebusq; optatã spem largitus est,& ecclesiis suis & omi terræ orthodoxum Imperatorem mãdauerit,necesse em est , & in obmutescentia oppressos clamare ita scitis em q & impossibiliũ ferme,ac irrecusabiliũ reꝝ attingit ius.Cum itaq; deus clementiã donauerit,&trãquillitatem terris reddiderit(q pro sua singulari bonitate sui cultores,ac in se cõfidentes cõsilio desertos nunq relinquit,sed cõsolatur)bono Imperatore acquirente,& separatis his q rectã viã orthodoxæ fidei spoliare conant,relinquit vt nos dicamus, licet videant mediocria vitã amarissimã Seueri hæretici deinde turpem,ac oĩ abominatiõe plenã Petri vitã.Quãdo enim mimus ad campum regularium quod non longe est à venerabili templo bti Symeonis cõfessoris,ad pacem,& vnionẽ charitatis,& iustã oronem respiciẽtes,solũq; habitũ,& animã monachis decentẽ circũferentes,nescimus qũo impium Seuerum hostem habuimus quẽ nesciuit,nec vnq susceptit Chrianoꝝ status, neq; vera cõmunione vllo modo,aut tpe participauit,& quãtum à sententia inimici veritatis cumulatim omnes petimus cum Iudæis,aut alias seculares,& quasi monachi attulissent nobis ex quibusdã tributarijs ruribus.Quid aũt possumus facere,aut qũo possumus cõtra stare furiæ acerrimi exercitus impietatis.Nã alios quidem corruperunt,alios vero in captiuitatem traxerũt. Nõnullos nudos vestibus cõstituerunt,& alios detritis corruptis vestibus tanq in ignominiosa vita scdm illorum opinionẽ triumphã.Nos qdẽ in his quæ facta sunt merito gloriabamur,passiões,& sanctas plagas pro Chro deo nro cũ omni bona spe sustinentes. Veꝝ cum tã magnas offensiões paruas putauerint,immittunt ad certius exercitũ rusticoꝝ,maiorẽ isto,&scdm impetũ faciẽdo cõtra prædictũ monasterium partem muri diruerunt,& noctis tpe subintrãt,& quosdam interficiunt,plurimos vero verberant,& mediocrem substantiam monasterij subripuerunt, vt pro magnis lamentationibus trophæa,inquit, contra fidem ἡσαμ faciebant, & isti quidem

multa acerrima fecerũt, licet tãdẽ expulsi sint. Tps aũt nulllũ fuit homicidij solo Seuero totius orbis inimico imò veri⁹ celestiũ cõtemplationũ. Sed nõ sufficiẽte solo Seuero, vt videbat maculare ornamẽta toti⁹ orbis. Itez & Petrus cõtra ciuitatẽ Apamiaz excitat, & ꝓmittit inqt p̃ sul quẽ oportebat magis, & lris in syllabis tradi, & nõ somniare oracula sacri ritus. Vñ irrõnabilẽ audaciã iuuẽtutis imittit sæpi⁹ venerabili monasterio sctĩ Dorothei ꝓtrahẽs multitudinẽ publicamẽta fœminilia huic accõmodata in q̃ illud dedecoris cõmiscuit in eis. Nã meretrices erãt, & nullaten⁹ nobiles, & pcutiẽs ibidẽ venerabiles monachos, trahit ad ciuitatẽ & in carcerẽ detrudit, & hoc sæpi⁹ facere nõ cessauit. Quisnã poterit p̃dicta mala & dãna matronę monasterio illata nũerare? Insup em̃, & nunc infixerũt iacula, & tela Isauoz fe⁹ntiũ. & expectãtiũ ipm q̃ clamãt excessum vulneris q̃d euenit, & iterit⁹ mũdũ pmittit venire illachrymabiliter videre portas illi⁹ monasterij. Si ãt & homicidia dicere audebimus, in qbus sæpius man⁹ tinxit, qs Chrianoz orthodoxoz vidẽs sanguinẽ altarib⁹ respersum offerre ausus ẽ nõ cõpungeẽ dicere, imò filẽtio magis diliget talia occultare. Vez & si rursus remouerẽmus p̃cedẽtia facta & ꝑpetrara in Oragoz monasterio q̃ carta sufficiet ad numerationẽ tãtoz delictoz? Nõ em̃ pigritauerũt sicut in obsidiõe destruere monasteriũ & accipere cãm captiuãtiũ monachos ibidẽ psallẽtes, q quãq̃ admodicũ lapsi sint, demũ tñ veritatis verbũ dilexeŕt, & cognitionẽ cõionis nr̃æ amplexati sunt. Pugnã in Larissa sactã & nephãdã furiã fausti, & qs inhumaniter sagittis deiecit, habet & q̃rundã gestoz fides. Sicuti ergo & in inuasiõe icertoz factũ est, actus nemi nẽ habitãtiũ ꝓuinciã perlatuit. Quãta vero & q̃lia differenter in venerabili domo victoriosi martyris Anthonini ꝑpetrata sint, q̃ em̃ natura rõnem hñs sine lachrymis enarrabit? Ita em̃ in cõsuetudinẽ venerat interficiẽdi monachos, magnũ lucrum putãs q̃d cũctis hoĩbus abominãdum est, q⁹ per sequaces suos, qs iniq̃ cõducebat interfecit, venerabiles ac orthodoxos monachos q ibidẽ in honore pagendæ celebritatis cõgregabant, sicq⁹ cruentis manibus astabat altari. Audiuistis p̃nte magnifico ꝓuinciæ p̃cipe, & Amelio gloriosissimo, ac Narso magnifico, & in fine qbusdã alijs, qs voces emiserũt p̃ntes venerabiles presbyteri, diaconi, & subdiaconi, cæteraq⁹ multitudo catholicæ eccleſiæ Apamiaz. Qũo cũ meretribus, & inhonestis mulieribus vitã duxit, & blasphemas voces cõtra deũ emisit Chr̃m crucifixum blasphemãdo, trahens etiã mulieres in sctõs Chrianoz fonte q̃ nondũ digne erant baptismate sacro. Cæteꝛ si voluerimus vniuersa pcurrere, alio magis, & nõ solũ p̃nte indigebimus tpe. Quare multa Petri & Seueri delicta ꝑtereũtes carptim balbutiendo discurrimus veras cõtra illos accusatiões. At bonum quidem esset non prętermittere causam afflictionis venerabilis Iohãnis. Nã cum quidã noti essent sermones in secreto sancti Stephani dum celebraretur festiuitas, & respondisset dictus venerabilis vir bene, & sancte credere p̃fessimũ imperatorẽ nr̃m q cõtristatus veluti aĩa cõpunctus in hac iusta voce, sub verbo & cõdemnatõe inqt. Hunc fecit Petrus q veritatis inimicus est, & nullibi iustũ habet sermonẽ, sed solũ in oĩbus ꝓteruus hostis, & oppugnatis bonis ac orthodoxis cogitatõibus eius, q post deũ vniuersi orbis est dñs. Hæc em̃ fic attestata p̃sente magnifico principe ꝓuinciæ, & quibusdã clarissimis electis de Metropoli multi ex venerabili clero Apamiaz edocuerũt. Addẽtes & q̃ntã seruauit voluptuosissimã affectionẽ circa Stephanã de Scina, quã adducẽdo psuasiõe, & blãdicijs monasterio, inqt, imittit, & oĩ tpe priuatim, & cõtinue ipse p̃stolat, & hoc diuerticulũ indecẽs rursus fibi fabricauit, & materiã impudicã quã ipse vocauit doctrinã esse, & monitionẽ putãs oẽs p̃sciẽtes fallere, & veritatẽ puertere eoz qs in malo cũ illa cõuentõe amplexat⁹ fuerat, vt sobriũ valde sermonẽ discurramus de hoc. Quare supplicamus, ac rogamus vestrã btĩtudinẽ, vt respiciẽtes ad vez λογον verbũ cui seruitis & ad memorabile, & orthodoxi ꝓpositũ pijssimi imperatoris nr̃i, ac maximaz ptãtum, & sequamini sctã gesta btissimi pr̃iarchæ, & sanctæ synodi cũ ipso cõgregatę, & cõsentiatis iustæ depositiõi factæ cõtra Seuez hæresiarchã, & deponere velitis Petrũ quẽ nominãdo merito erubescimus, sed necessitate psuasi dicimus, & supplicamus deponere ipm & extra diuinũ choz statuere, ac extra sacerdotiũ à q̃ ipe oĩno alienus fuit iã, & nũc sibijpsi aũt solũ illicite circũposuit sacerdotij specimẽ. Istis em̃ sic p̃cedẽtibus deus admittet vestrã purã, & ipsi dilectã voluntatẽ, & rex magnus laudabit rectũ animũ vestræ iustitiæ, & passiões cõcitatas mẽbris ecclesiasticis excidet, & vtinã sicut olim & ꝓlim remediũ, & curã Apostolicã ecclesiis donãdo ad sctãm, & cõuenientẽ ordinẽ immaculatã Chrianoz fidẽ cõducãt, vt gloriã & indefessos hymnos in vocibus cãticis deo dño acclamemus à cœlestibus ptãtibus, & omni humana natura in bonã vnionem iustis ecclesiæ catholicæ cõuenientibus, vt iuxta diuinã vocem fiat vnum ouile. Vnus pastor Christus deus noster.

SVBSCRIPTIONES.

Alexander pbz z archimãdrita moñ. brĩ Barõis pozre predictos libellos, et subscripsi manu mea.

Symeõ ßi miseratõe pbz z archi. moñ. brĩ Agapiti

Precopi⁹ pbz z archimãdrita mona. brĩ Theodosij

(xi Eugeni⁹ pbz z archimãdrita monast. brĩ Jsichij.

Palladius

Palladꝰ pbr. z Archimādrita moñ. b. Valētiñ. i capzio
Stephanꝰ pbr z Arch. moñ. sci Theodorii vasala (Io.
Johānes pbr z Archimādrita mona. sci Felij porexi.
Baras pbr, et archimandrita monast. brī Basilij.
Buselꝰ pbr z archimādrita moñ brī Barusone
Sergius pbr z archimandrita monaste. brī Thalassij.
Timotheus pbr z archimādrita monast. brī Batani
Symeones diaconus z archimandrita brī Eugrafij
Julianus pbr et archimandrita monast. brī Cirilli:
Romylus pbr et archimād. moñ. brī Johānis Jacobi.
Dozotheus pbr et archimandrita mona. brī Cirilli.
Thomas pbr et archimandrita mona. brī Johānis.
Laiuinus diaconus, et archimandrita mona. brī Pauli
Lamnelius diaconus et archimādrita moñ. brī Jsaccij
Sunt aūt et in lingua Syrozum multe, et infinite moꝝ
narchozum subscriptiones.
Sācti.mus archiepꝰ dixit, sctā synodus nobiscū pſens
sniam quā hꝫ in his que facta sunt, et lecta dicat
Et venerabilꝭ Chrodozus notarius et dia. ac secretarꝰ
legit iterpratiōē vocꝫ lecte plras latinas q̄ sic hꝫ.

A ¶Sanctissimi epi partiū Italiæ, & honorādissimi diaconi sedis Aplicæ dixerunt: Dudū cognitū est diffinitōibus Aplici præsulis Hormisdæ, Seueꝛi, & Petrū, siue cōplices suos, & q ipos sequunt pro manifesto eoꝝ errore cōdemnatos esse, q̄s & nos sequaces p oia Aplicæ sedis sanctiões in loco κτοί videlicet, & numero cōdemnatoꝝ ipsos esse cōfitemur, veꝛ nō mō pdicti Seueri impia cōscripta in quibus diffinitōes sanctæ Calcedonensis synodi, & epłas beatæ memoriæ Leonis papæ blasphemo ore anathematizare præsumpsit, sed etiā Zoarā, & omnes in ipsorum communione seu errore permanentes ipsius sententiæ seueritatis, siue ipsius anathematis vincula comprehendunt.

¶Sententia Epyphaniæ pſiarchæ, & synodi cōgregatæ cōtra Seueꝛi & Petrum.

B Sancta synodus dixit, licet quid nouius fuerit q̄d à venerabilibus prioribus venerabiliū monasteriꝝ petitū tanq̄ pro sanctissimis ecclesiis porrectū admittere oīno nos oportet, & ipsoꝝ pio zelo cōmunicare atq; cōuenire, nunc autē & hoc esse factū cum rōne à beatissimis pſibus, & fratribus nris iam cōspicimus, sicq; maximæ culpæ esset, nō sequi illos qui nō paruos sudores habuerunt pro cōmuni pace sanctissimaꝝ ecclesiaꝝ, & q magnis, ac pſiarchalibus resplenduerunt sedibus. Ex omnibus itaq; lectis inuenimus Seueꝛi & Petrum totius ecclesiæ Catholicæ, imò & ipsius orthodoxæ fidei apostatas, & abscisos, ac simplicioꝝ animaꝝ insidiatores, necnō impioꝝ hæreticoꝝ fautores οα qualia ipsoꝝ frequentibus erroribus υπαγομ. Veꝛ & sacras sanctiões sanctoꝝ patrū nꝝ nihilo putauerunt, & his interdicta periculose facere pſumpserunt. Et propter hęc in sacris snīas lectas inciderūt, idcirco nosipsas sequentes pdictos Seueꝛ & Petrū, q nec υποσαλευδ retrahunt ppetuis cōdemnatiōibus, & anathematizatōibus à tātis sanctis pſibus cōtra ipsos factis mediocriter videlicet scdm quid facti sunt, ecōtrario vero temeritatem suā auxerunt cōtra omnes sctās ecclesias, & ipsas tumultibus quātum in ipsis fuit impleuerūt, & proprioꝝ laboꝝ fructus carpserūt, vt dicat diuina scriptura, habemus factos in ordine hæreticoꝝ q̄s dilexerunt, & anathemata q̄ stu duerunt inuenire in cōtumeliā patrū nostroꝝ, & euersionē fideliū ipsi habent ea cōtra caput suū, ambulātes (sicut dicit propheta) in lumine ignis sui, & in flāma qua exarserunt. Et in hoc etiā sequendo nos memoratos sctōs pres per mediocrē cōtra ipsos sententiā nostrā anathematizamus ipsos Seueꝛ, & Petrū quoꝝ alter qdem Theopolitanoꝝ. Alter vero Apamiaꝝ ecclesiaꝝ sedem illicite subripuerunt, vt q in Chro sperauerunt, & Catholicæ ecclesię existūt hoc scientes nō incedāt in ipsos ignorātia eoꝝ q̄ canonice cōtra ipsos diffinita sunt, sed sciant scdm Euāgelicā & Apostolicā doctrinā, qm̄ hæreticū vię post primā & secundā monitionē recusare oportet, & q̄ nō oporteat dicere tali, salue. Nā qui dicit ei, salue, cōicat operibus suis malis. Manifestū aūt q̄ eiusdē cōdemnatōis sunt Zoaras impiissimus, & oēs q venerabilibus, altaribus & baptisteriis sua hæretica cōuenticula opposuerūt. Et simili modo anathematizamus parabaptismata, & impia cōscripta prædicti Seueri. Aequaliter em̄ sicut dicit diuina scriptura, odibilia sunt deo & impius, ac impietas ipsius.

¶Sententia Minæ patriarchæ cōtra Seuerum, Petrum, & Zoaram.

C Sanctissimus ac beatissimus Icomenicus archiepꝰ, & patriarcha Minas dixit: Cum Iohānes diuinus Apostolus, & discipulus magni dei. & saluatoris nostri Iesu Chri, dicat quædā pctā esse nō ad mortem, quædā vero & ad mortem. Doceatq; nos per hāc sententiā fugere blasphemias in deum per opiniones hæreticoꝝ, veluti ad mortem ducentes, videnꝫ Seuerus & Petrus spōte præeligere pctā ad mortem. Opportunum est eos q à principio errauerūt, & opinionibus hæreticis subducti sunt, & ppter hoc à sctā Catholica ecclesia & Apostolica, & aboīibus qui in ipsa partem sacerdotij sortiti sunt cōdemnationē sibi ipsis superinduxerūt sobrie pœnā portare, & ipsam existimare occasionem pœnitentiæ atq; recognitōis. At cum hi nihil tale videātur fecisse, neq; toto tempore aliquam demonstrationem recognitionis fecerint, sed tanq̄ ad ipsum deum superbientes manserunt in proprijs impietatibus, & paruum putauerunt stare vsq; ad perditionem suam, & si non omnes alios qui validi fuerunt, perdidissent, & opus affectauerunt dignum solius authoris, & inuentoris iniq-
tatis qui propriā ruinā cōmunem omnium hominum perditionem cōstituere voluit, & vsq;

nunc

nunc vult. Nõ ergo cessauerũt vti doctrinis scriptis, & nõ scriptis. & nõ solum in ciuitatibus in qbus fuerũt cõmorãtes, sed etiã in longe remotis, simplicioꝝ aïas alliciendo, & pticipes, pprie pditionis faciendo nõ ad intellectũ accipientes iudiciũ dei, neq; dominicã sñiam manifestissime clamantẽ. Si qs scandalizauerit vnũ de pusillis istis obnoxius erit gehẽne ignis. Insuper aũt conculcauerũt veneratiles canones q̃ prudẽter sancierũt codemnatũ in aliqua synodo nullomodo posse sacerdotale ministeriũ reassumere, donec de eo discussio ab alia synodo facta ipsum Innocentẽ probabit. Et si qs audebit sacrũ qd medio tpe facere ante restitutionẽ in alia synodo, hũc nec postea in alia synodo spẽ aliquã restitutionis habere. Sed hæc oĩa despiciẽtes pdicti Seuerus Petrus, & sui cõicatores, & participes de q̃ꝝ numero est Zoara qdem monachus de syria ortus homo, q neq; intelligere aliqd sacri põt, neq; secundũ rõnem facere, nõ q̃ aliꝝ quicquã boni impartiri possit, sed simpliciter sic hypocrisim veluti escã quandã aïabus existentiũ porrigit imò q̃d verius est dicere materiã auariciæ facit. Cõtempserunt qdem ecclesiã Romanã successorem apostoloꝝ q̃ sententiã cõtra ipsos protulit, & ad nihilũ reputauerũt huius regiæ vrbis sedem patriarchalẽ, & omnẽ synodũ in ea cõgregatã, & eiusdẽ dñi, & saluatoris omniũ in sanctis locis apostolicã successionẽ, & vltra hæc oĩa etiã omnẽ sententiã Orientalis Diocesis cõtra ipsos latã. Dicendũ etiã est q̃ illotis manibus sancta cõtractarunt, & tanquã porci qdã margaritas cõculcauerũt. Dico aũt euangelicas, & paternas sentẽtias nõ cessauerũt vsq; in hodiernã diẽ gñaliter violare statui, & paci sanctissimaꝝ ecclesiaꝝ. Ipsi em̃ clã occultè faciũt ea quæ canonibus interdicta sunt. Alios qdem multos iniqua doctrina ipsoꝝ persuadentiũ preparando, cõuenticulaq; & parabaptismata per domos, & monasteria faciendo cõtra canones, & ipsoꝝ sceleratã cõmunionẽ multis qui ab ipsis peruersi fuerãt tradẽdo hoïes dicimus, neq; figura, neq; re qui habebãt ordinationẽ ab ipsis datã similiter, ipsis puersis. Porrò per hæc non solũ nõ eradicat anathema primo impositũ à patribus nostris, sed & ex nostra sñia imò vero canonũ autoritate spes restitutionis ipsis auferẽ. & vt catholici filij cũ hoc intelligũt, fugiant illoꝝ errorem, & hæresim. Propterea igit̃ seq̃ntes sanctoꝝ patrũ nostroꝝ sentẽtias, & euangelicis, ac paternis ĩherẽdo sanctiõibus, suscipimus & sanctissimos fratres, & cõministros cũ ab ipsis lata fuerit sententia cõtra prædictos Seueꝝ, Petrũ, & Zoaram, & alios q̃cũq; cõmunicant ipsis in impietate, ac cõtra complices ipsoꝝ. Et nos per dñm nostrũ Iesum Christũ verũ deũ nostrũ tanquã lupos q̃sdam graues irruentes in ouile Christi abijcimus, & cõsentẽtiatiui simus sanctissimis fratribus, & comministris nostris. & sæpius prius nominatos Seuerũ & Petrũ simili anathematizate ferimus, nõ autẽ ipsos solũ, sed & Zoarã, & alios q cõuenticula & parabaptismata faciũt, necnõ & oĩa ab ipsis cõscripta q̃ venenũ draconis autoris mali in ipsis nutriũt, & ipsum ĩ simplicioꝝ aïabus immittunt.

¶SVBSCRIPTIONES.

Dinas dei miseratiõe episcopus Cõstantinopolitan⁹ diffiniui, et subsignaui mea propria manu.

Ego Sabinus epꝰ sancte ecclesie Canusine synodo sẽq; ques diffinitionẽ sancte recordationis pape Ormisd de anathematizãs atq; condẽnans Seuer. et eius impia scripta, z Petrũ quondã Apamiaꝝ, et complices eoꝝ atq; sequaces, necnõ et Zoarã, vel cõicatores eoꝝ et in eodẽ errore permanentes sub.

Ego Epiphanus epꝰ sancte ecclesie Esculane. et cetera similiter per literas latinas.

Ego Asterius episcopꝰ sctẽ ecclesie Salernitane. et reliqua similiter per literas latinas

In noie dñi Iesu Christi Leo epꝰ ecclesie Nolane, et reliqua similiter sub scriptura latinaꝝ literarum.

Ego rusticus epꝰ sancte ecclesie Fesulane. et reliqua similiter per lras Romanas.

Theodorus diaconus sancte ecclesie Romane. z reliq̃ similiter per literas latinas

Belagꝰ diaconꝰ sctẽ ecclesie Romane, ꝛc similiter

Ipatius epus Ephesinꝰ diffiniui, z sub.

Cõstantinꝰ epꝰ Heraclens in europa sub.

Eusebiꝰ epꝰ Cizicus diffiniui z sub

Thalassius epꝰ Nicomedie diffiniui, z sub

Anastasiꝰ epꝰ Nicen⁹ metropolita cũ plectionẽ sciẽrũ q̃ facta sunt, anathematizãs Seuerũ, z eius impia scripta, ac Petrũ quondã Apamie, necnõ z Zoarã. z ipoꝝ communicatores, z qui in ipsoꝝ errore permanent diffiniui et sup.

Fotinus epꝰ Calcedonie diffiniui, z sub.

Auxẽtiꝰ epꝰ sebastenꝰ cõsentẽtiatiuus existẽs diffinitꝫ

Theodolus epꝰ Iconie cõsentẽtiatiuus (sub. me existens diffinitis z ipe subscripsi.

Theagenes epꝰ synadoꝝ diffiniui z sub.

Gachus epꝰ Antiochie in Piscidia, dif. z sub.

Damas epꝰ Helitinẽ cõsentẽtiatiuꝰ existẽs ĩ oĩb. ꝑ

Hylarianꝰ epꝰ Pergie dif. z sub

Rosporiꝰ epꝰ Neocesarie dif z sub

Paulꝰ epꝰ Dian⁹ dif z sub

Acatius epꝰ Pissinũtiꝰ dif z sub

Conõ epꝰ Posidome cõsentẽtiatiuꝰ existẽs ipe sub.

Epictetus epꝰ Claudiopolitanus dif z sub.

Procopius epꝰ Gangranus cõsentẽtiatiuꝰ existẽs ꝑ

Petrus epꝰ Iustinopolitanꝰ scde, puicie cappadocie ꝑ.

Marcus epꝰ Apamie d. fz sub

Hedistus episco. Cianus dif z sub

Johãnes episc. Cloosperi dif. z sub

Theodorus ep. Bortine q̃ metropoli s ẽ, puicie Creꝫ rẽsꝫ cũ plectionẽ Scinerini q̃ fcã stꝫ anathematizãs Seuerũ, z eius ipia cõscripta, z Petrũ quondã apaꝫmie, ac Zoarã, z cõicatores ipsoꝝ, z q̃i eorum pmaꝫ

Jacirbꝰ ep. milesienꝫ ciu. dif. z ꝑ.)nẽt erroribꝰ d. z ꝑ

Thalassius epꝰ. vertitl cõs. existẽs, z egoo ibꝰ hic diffinitꝫ ipos hereticos anathematizãs videlicet Seuerũ, z eius ipia cõscripta Petrũ quõdã apamie, ac Zoarã cõicatoresq; ipoꝝ ac ĩ ipsoꝝ errore pmanẽtes ꝑ.

Magnus epꝰ. Berrie pme, puicie Sirioꝝ diffinties ꝑ.

Etherius epus Hariamine secũde puicie syrioꝝ ꝑ.

Hometianus epus Sechie diffiniens sub

Calloas epus Smirne dif. z subs.

Archelaus epus ciuitatis Coniceotoꝝ dif. sub.

Ehristophorus epus Porphireonus prouicie phenicie eparalij Anathematizãs Seuerũ Petrum, z Zoaram, ac cõmunicatores eoꝝ, z in ipsoꝝ errore pmanentes diffiniens subscrisi.

Habet z duas subscriptiones Syriorum.

Alexan-

Alexãder epũs Tarcuſoꝝ vez Juſtiani ciuitatꝫ Anathematiz ãs Seuerꝝ, z eiꝰ ipia cõſcpta Petrũ ẽndã Apamie, et Zoarã, ac cõicatores ipſoꝝ, z in ipſoꝝ et roꝛe permanentes diffiniens, ſubſcripſi
Euſtachiꝰ epũs ciuitatꝫ Tyberij diffiniens ſub.
Anaſtaſius epũs iſule ẏotabie diffinies ſub.
Domnus epũs ciuitatꝫ Waximiani diffinies ſub.
Pelagius epũs Parnaſij diffinies ſub.
Johãnes epũs tertie Paleſtine, puin. diffiniens ſub.
Epiphanius epũs Hiracleanus diffiniens ſub.
Habramius epũs Cratianus diffinens ℔.
Alexander epũs Colonienſis diffiniens ℔.
Eugenius epũs Tij diffiniens ℔.
Epythychamus epũs Germe diffiniens ℔.
Andreas epũs ciuitatꝫ Theoſie diffinies ℔.
Euſebius epũs antique ciuitatꝫ diffiniens ℔.
Aſterius epũs Amaſtride diffiniens ℔.
Theodorus epũs ciuitatꝫ Bordenoꝝ ℔.
Matthias epũs Lyme diffiniens ℔.
Johannes epũs Podalie diffiniens ℔.
Johannes epũs Wedaye diffiniens ℔.
Paulus epũs ciuitatꝫ Strectorij diffiniens ℔:
Andreas epũs Peltenus diffi. ℔.
Theodorus epũs ciuitatꝫ Herinozum diffi. ℔.
Habet et alĩa ſubſcriptionẽ vnam Syꝛeã. i. Syrie lris
Leontius epũs ciuitatꝫ Helene diffi. ſub. (ſcriptã
Minas epũs Eudoxias diffiniens ſub.
Johannes epũs Ceſarie diffi. ſub.
Johãnes epũs Troiane ciuit. Phrygie Pacatiane. ſub.
Strotomiꝰ epũs Syedroꝝ ciuitatꝫ diffinien ſub.
Diſcꝰ epũs Theodoſiopolitanus diffiniens ſub.
Flauianus epũs Cotenozum diffiffiniens ſub.
Petrus epũs Ambladeozum ciuitatꝫ diffi. ſub,
Theodorus epũs Caſſatozum ciuitatꝫ diffiniens ſub.
Allodius epũs Panemutychanus diffiniens ſub.
Theodoꝰ epũs Eurreoꝝ antiq puĩ: Hipiroꝝ dif. ſub.
Macedonius epũs Buntinus diffiniens ſub.
Hoſimus epũs Arlãdrus Aſianoꝝ prouĩ. dif. ſub.
Theodorꝰicus epũs Alyndetus diffiniens ſub.
Lycinus epũs ſancte eccl'ie in Patara diffiniui, ſub.
Paraleon epũs Lulinipolitanꝰ Ballatoꝝ, puĩ. diffi. ſub.
Dñicus epũs Soſine prouin. dif. ſub.
Dionyſius epũs Ericarpeus dif. ſub,
Martyrius epũs ſancte eccl'ie in Pyrana dif. ſub.
Epiphanius epũs Barateus Lycaoꝝ, puĩ. dif. ſub.
Marcellus epũs Areus cõſentiatiuus exiſtꝫ dif. ſub.
Trifonus epũs Colbaſeꝰ prouĩ. Pamphilie dif. ſub.
Magnꝰ p̃bꝛ, z ambaſiatoꝛ aplice ſedis theopolitane, et ſctiſſimi pꝛiarche Erfemij ſeqns oli, z nũc cõſentẽtia a ſctiſſi. pꝛilꝭ, z põtificibꝭ nꝛis anathematizo Seuerꝝ, z hereticaſpiꝰ cõſcpta, z Petrũ uidicatũ, iſtip et Zoarã hoꝝ ipietatꝫ ſeqcẽ, necnõ i errore iſtoꝝ pſiſtẽ
Heracleꝰ diaconꝰ, z anb ſiatoꝛ aplice ſe/ (tes, z ſub.
dis theopolitane, ac ſctiſſimi pꝛiarche Eufremij ſecu
Capinꝰ diaconꝰ ſctẽ re/ (tus collegã meũ magnũ, ſub.
ſurrectõis chꝛi dei nꝛi ambaſiatoꝛ Petri ſcriſſi pꝛiarche Hieroſolymita. ſeqndo magnũ, z Hiracleũ, ſub.
Paulꝰ epꝰ Naſianꝰ cõſententiatiuꝰ, z ego oĩb diffi. ſub.
Minas epꝰ Carpathionis inſule conſentẽtiatiuus, et ego exiſtens omnibus diffinitis ſub.
Theodorus epũs Parionꝰ Syfirieꝝ, z Amulgioꝝ ciuitatis conſentẽtiatiuus exiſtẽs oĩb diffinitꝫ ſub.

CONSTITVTIO IVSTINIANI IMPERATORIS CONtra Antymum, Seuerum, Petrum, & Zoaram.

¶In nomine dñi noſtri Ieſu Chriſti dei noſtri imperator, Cęſar, Flauius, Iuſtinianus, Alamanicus, Gothicus, Frãcus, Germanicus, Atticus, Alanicus, Vandalicus, Africus, Pius, Felix, Glorioſus, Victorioſus, triumphalis, ſemper Auguſtus Minæ patriarchæ.

REM non inſolitã imperio & nos facientes ad pñtem venimus legẽ. Quotiẽs em̃ ſacerdotũ ſnĩa quoſdã indignos ſacerdotio de ſacris ſedibus depoſuit, quẽadmodũ Neſtoriũ, Euticẽ, Arriũ, Macedoniũ, & Eunomiũ, ac quoſdã alios ad iniqtatẽ non minores illis, totiẽs imperiũ eiuſdẽ ſnĩæ, & ordinatõis cũ ſacerdotũ authoritate fiat Sicꝫ diuina pariter, & humana cõcurrentia vnã cõſonantiã rectis ſentẽtijs facere, quẽadmodum & nuper factũ eſſe circa Anthymũ ſcimus, q quidẽ deiectus de ſede huius regiæ vrbis à ſanctæ & glorioſæ memoriæ Agapito ſanctiſſimæ eccleſiæ antiquæ Romæ pontifice, eo ꝙ nullo modo ſibijpſi cõueniens cõtra oñes ſacros ordines ſe intruſerat ſedi cõmuni ſnĩa ipſius ſanctæ memoriæ viri primũ, atꝫ etiã ſacræ ſynodi hic celebratę cõdẽnatus, & depoſitus fuit, eo ꝙ à rectis dogmatibus receſſit, & q̃ prius multotiẽs diligere videbat, hæc demũ diuerſis ſtratõibus aufugit ſimulãs ſequi ſctãs quatuor ſynodos trecẽtoꝝ videlicet. xviij. pſm in Nicæa &. cl. in hac felici ciuitate, & in Epheſo primo cõgregatoꝝ. CC. ac. DC. XXX. venerabiliũ pſm in Calcedona. At qdẽ nec dogmata ſequi, nec nſam clementiã & cõdeſcẽſum quẽ propter ipſius ſalutẽ habebamus, ſuſcipere voluit, neqꝫ ipſe abdicare authores impioꝝ dogmatũ, q prius à ſanctis ſynodis pcuſſi fuerãt, ſed putat oportere ſcdm ipm in æquali ducere, & condemnatos. Nam ſemel alienis à ſanctiſſima eccleſia intellectibus mãcipatus, & à rectis dogmatibus alienatus merito ad ipſorum rectitudinem reuerti non valuit, etiã ad hæc à nobis inuitatus, & directus, qui omni ſtudio vſi ſumus ad ipſius ſalutem. Propter hæc igitur oẽm ſnĩam depoſitionis in ipm à ſancta ſynodo factã occaſione nonꝭliciti, neqꝫ à ſanctis Canonibus approbati raptus ſacrarum ſediũ huius regiæ vrbis, & auerſiones à rectis & veris dogmatibus κυριαν propriã noſtrum ponit imperium. Et contra iſtos præſentem ſcribit legem. Interdicimus ei commorari in hac felici ciuitate, & eius diſtrictu, ac in quacũqꝫ alia inſigni ciuitate Sancientes in quiete eſſe, & eos diligere quibus eundem digne ſuppoſuit, & non aliqbus cõicare, neqꝫ eos imbuere perditionem interdictoꝝ dogmatum. Nec vtiqꝫ extra imperialẽ cõfirmationẽ relinquimus ſnĩam iuſte cõtra Seueꝝ latã, ac ex oĩbus (vt ita dicamus) Põtificibus, & patriarchalibus vnà cũ monachicis conſenſibus prouenientẽ ſedibus, & anathematiſmũ ipſi inferentem qui prius cõtra ſacras ſanctiones accipiẽdo ſedẽ ſctiſſimæ eccleſiæ Theopolitanoꝝ ſic vniuerſa conturbauit, ſicꝫ accumulatas turbatões fecit, q̃d cõmune quoddã, ac

abo mi

abominabile bellū sanctissimis ecclesijs adinuicē immittet. Et hoc sceptris ante nos cōtra ipsum scriptū erat varijs dogmatū at à rectitudine alienatis intellectibus, ac blasphemijs vsum fuisse, ac vniuersa cōturbasse, & solū vtrūq; errorē abominabiliū hæresiarchaꝝ, & iniq̄ꝝ dogmatū recipere. Et cū Nestorius, & Eutices & vterq; horꝝ præceptorꝝ contrarij quodāmodo adinuicem esse videant, ad vnū vero impietatis finē inferunt illorꝝ diuulgatos sermones cū in vnū formauerit duobus existentibus dogmatibus adinuicē repugnātibus, q̄ꝝ vtrūq; similiter ad animę p̄ditionē adducit Nestorij videlicet, & Euticis quemadmodū dicēdo narrauimus q̄ ex Arianorum, & Appollinarij cōtagione cōfiatunt, ipse paradoxū qd perpessus in vtrunq; similiter icidit, & ibi qdem hoc, ibi aūt illud mittēdo seipsum & sermōes suos visus est cōstituisse cōe receptaculū tantorꝝ delictorꝝ. Sit itaq; & ipse sub p̄dicto anathematismo quē vniuersus patriarchalis, pontificalis, ac monachicus nostræ (vt ita dicamus) politiæ cœtus iuste ī ipsum induxit. De theopolitana qdē ecclesia eiectus est. Idcirco thronus de illa ipsum remouit, eo q̄d ipsius principatum recte nō acceperat, sed adhuc viuente eo, & in sanctissimis ecclesijs memorādo q ante ipsum sacerdotiū habebat, & ab eo post ipsum de sacerdotio exciderat. Nec vero vsq; ad hoc stetit, sed & iā sub cōi orthodoxæ, ac catholicæ ecclesiæ anathematismo factus multis libris blasphemijsq;, & abominatōibus nobis politiā impleuit. Quare vniuersis interdicimus aliqd de libris ipsius possideri. Et sicut nō licet Nestorij libros scribere, vel possidere, qa p̄decessoribus nostris imperatoribus in suis cōstitutiōibus visum ē statuere similia dictis à Porphirio cōtra christianos. Sic nec dicta, & scripta Seueri maneāt pænes aliquē christianū, sed sint prophana, & aliena ab ecclesia catholica. Igneq; cōburant à possidētibus, nisi q ipsa habēt, vellēt piculū pati. A nemine erga scribant, neq; ad pulchritudinē, neq; ad velocitatē scribentiū, sciēdo q̄ amputatio manus his q scripta illius scribūt pœna erit. Neq; em̄ volumus in futuro tpe ex illis blasphemiā protrahi. Similiter aūt & hoc interdicimus omnino regiā ciuitatē ingredi, aut districtū eius, nec aliquā aliā de insignibus, sed in aliq̄ solitudine, & in silentio sedere, & nō corrūpere cæteros, neq; in blasphemiā ipsos adducere, & nō semp aliqd noui inuenire cōtra vera dogmata, p q̄d rursus nobis cōturbare sanctissimas ecclesias festinaret, nec solūmodo Petrū episcopū Apamiæ simul depositū, & simul in ipsis inter q̄s Seuerus sub p̄dicto anathematæ factū imperiū admittit, sed sint propria, & cōtra ipsum sententiata. Et q sub cōi anathematismo ordinatus est sub ipso sit, & snia sanctissimorꝝ pontificū q̄ ipsos prouenit firma pmaneat. Neq; vero permittemus illi hāc regiā vrbē habitare, aut ipsius districtū, vel aliquā de insignibus, sed q̄ꝝ secutus est errorem horꝝ imitet dietā, qm̄ longissime absciſus est. Nā talibus occultari magis quā videri vtilius est. Ignoti qdem existētes seipsos ledūt solos, publicantes vero eorꝝ dogmata multis ex simpliciori bus occasionē p̄ditionis prebent. Quod nullomodo fieri in christiano ouili dei, & orthodoxo populo iustū est, neq; ab imperio pmissum est. Qm̄ vero & zoarā dignæ pœnitus iudicarūt sub anathematismo esse reuerendissimi, & q iusta iudicāt episcopi cū parua quædā taliū malorꝝ interpositio fit, & qbus dehonestatus est om̄ia videlicet cōprehendēdo ex memoria quadā abundanti fit, & zoara παραγενθηκην interpositio q̄dā vilis huius male ptis Anthimi dicimus, & Seueri, ac Petri, ordinetur q; & ipse inter anathematizatos sacra sentētia ipsum deferente quā propriā, & ipsam in seipsa existentē adhuc magis κυριωτεραν firmiorē imperiū facit, & hūc de hac regia vrbe, & eius districtu abijcit, & habitationē in alijs ciuitatibus ipsi omnino interdicit. Itaq; cū illis solis habitet, & consulet, q à nobis ante memorati sunt qui similia qdem blasphemāt, similia patiuntur, & similiter in exilio ponunt. Si qd vero aliud in sententia sanctissimorꝝ episcoporꝝ cōtinetur, quæ prædictos deponit, & anathematizat, hoc firmius ponimus, & diutius, ac imperialibus nr̄is legibus ipsum corroboramus, ac si, ab imperio ipso prouenisset. Si vero aliqs ipsorum deprehendat de cætero facere aliqd præter cōstituta, sciat incidisse in legibus imperialibus quę minores pœnas declinātes ad maiores immittūt indignatōes. Interdicimus aūt & om̄ibus conātibus catholicā dei ecclesiā diuellere siue secundū Nestorij hæretici doctrinā, siue secūdū insensatā Euticis traditionē, siue secundū blasphemiā Seueri, q & similia illis intellexit, aut eorꝝ q illos sequunt seditionē immittere sanctissimis ecclesijs, & loqui aliqd de fide, sed sancimus quēlibet taliū silentiū ducere, & nō cōuocare aliqs ad se, neq; accedētes recipere, aut perabaptizare audere, aut sacrā cōmunionē sordidare, & ipsam aliquibus tradere, aut iterdictas doctrinas exponere, siue in hac nostra regia, siue in alia, sed omne supportare periculū, si qd tale faciet. Interdicimus etiā oībus istos susc̄ipere, abijci ergo ipsos sancimus de ciuitatibus ab ipsis concitatis, scientes pœnas iam cōtentas ī nostris diuinis cōstitutionibus, quæ & domos ipsas in qbus tale qd fit, & campos ex qbus nutrimenta prebent sanctissimis ecclesijs assignāt, & à possidentibus auferunt, qa detrimenti causa fit simplicioribus, sub sanctissimis vero, & orthodoxis ecclesijs hęc iuste ducūt esse. Hæc pro cōmuni pace sanctissimarꝝ ecclesiarꝝ statuimus. Hæc sententiauimus sequentes sanctorꝝ patrū dogmata, vt omne sacerdotiū imperturbatū decætero nobis pmaneat. Quo in pace seruato reliqua nobis exuberabit politia desup pacē habēs, quā omnibus magnus

magnus deus,& saluator nr̄ Iesus Chr̄us trinitatis vnus,vnigenitus dei filius p̄dicet, ac donet his q̄ syncere ip̄m & vere glorificare,ac adorare digni habiti sunt.Custodiat itaq; beatitudo tua q̄ recte annotata sunt,& mittat ipsa p suas deo dilectas lr̄as oībus sc̄tissimis Metropolitis sub ipsa existentibus,quoꝝ cuilibet cura erit ipsa manifesta facere sc̄tissimis ecclesiis sub ipsis ordinatis,vt neminem ex oībus lateāt quæ sacerdotio visa sunt,& ab imperio confirmata.

¶Diuina subscriptio.

¶Diuinitas te seruet per multos annos sancte ac religiosissime pater,Data octauo Idus Augustas Constantinopoli post consulatum Belissarij viri clarissimi.

POst cōsulatū Flauij Belissarij gloriosissimi,decimotertio Calē.Octobris, indictiōe qntadecima in Colonia Elya Metropoli,& Hierosolymis,p̄sidente sanctissimo ac beatiss.patriarcha Petro in secreto venerabilis eccl̄atus suæ beatitudinis,& assistentibus sacerdotio suo,& sanctissimis ep̄is triū Palestinaꝝ sub sanctis locis,venerabilissimæ synodi existentis.Helizæus diaconus,& Notarius ipsius sanctissimi patriarchæ ad mediū veniens,dixit:Pia demissa est lex vestræ beatitudini,q̄ cū deo dicēdo ad cautionē sanctissimaꝝ ecclesiaꝝ,& honesti cū deo status est,redditaq; est vobis sanctissimis sc̄tā epl̄a sanctissimi Minæ patriarchæ regiæ ciuitatis q̄ eandē habet materiā.Quoꝝ vtrunq; portarunt venerabilissimi monachi vestræ venerabilissimæ Heremi q̄ in hac imperiali ciuitate venerunt, & gratia ecclesiastici status iussit vestra beatitudo me ad hāc venerabilē aduocare sanctā synodū,vt manifesta fiant eoꝝ sancita quæ sunt à potentissimo,& deo custodito imperatore nostro,ac scripta à memorato sanctissimo patriarcha vrbis regiæ.Quia igitur venerabilis synodus vestræ beatitudini adstitit p̄stolāter vsq; in venerabili episcopatu vestro deo dilectissimi archimādritæ,& sanctissimi monachi adesse expetunt p̄dictoꝝ intimatiōi.Quid vr̄æ beatitudini,& venerabili synodo videt? Sāctissimus ac beatiss.patriarcha,& venerabilis synodus dixit:Aduocent deo amātissimi archimādritæ & monachi,Helisęus diaconus,& Notarius in medio st̄as dixit.Iuxta iussum vr̄æ beatitudinis adsunt deo amātissimi archimādritę & monachi,Sāctissimus ac beatiss.patriarcha & venerabilis synodus dixit:Secundū primū ordinem p̄ssima lex potētis.ac deo custoditi ip̄eratoris nr̄i φιλοσοφοτερος manifeste legat,& reputet de gestis.Et lecta est ipsa diuina lex p venerabilē Helisæū diaconū & Notariū,& p̄fulget iter gesta de verbo ad verbū,sic hñs vt supra scriptū est.Sāctiss.ac beatiss.patriarcha,& venerabilis synodus dixit:Legātur & sanctæ lr̄æ sanctiss.patriarchæ Minæ,& accipiens illas memorat⁹ Helisęus diaconus & Notarius,legit,& inscriptæ sunt gestis de verbo ad verbū sic hñtes.Per oīa deo amātissimo ac sanctiss.fratri,& cōministro Petro,Minas in dño salutē:Recordātes solum venerabilibus viris q̄ apud vos sunt,lætamur.Nā & sine vultus interpellatiōe fit allocutio p epistolas animū vertere ad ipsos.Propter hoc ergo solū & nunc me motū eē ad scribendū ex ipso momēto alloquēdi vos delectatus sum,sicut in oībus diuitijs.Nā sicut vnguentū euacuatū,noīs tui,sicq; odorē,nedū nō p̄sentis,sed longe existētis sentimus,eminentiā modoꝝ vestroꝝ ad ip̄m mediū cordis posui,lætitia implemur audientes virtutes vestraꝝ fertilissimarū vbertatū sermo vestræ charitatis q̄tidie vultus,q̄ in vobis reformata sunt.Multi qdē narrant maxīe vero coīs frater,imò coīs bñfactor,deo amātiss. pbr̄ Eusebius,veritatē dico,& nō mentior,magnus generaliter,& cōtinuus de vobis sermo est,maxīe ab ipsius sanctitate,q̄ libēter narrat,q̄ apud vos sunt,sicut fides recta,vita irreprehēsibilis,mā suetudo magna,& simpl̄r dicendo,oīs virtutū chorus vobis à deo datus est,vt & Iacobi sedē accipere,& custos orthodoxæ fidei eē mereamini.Igitur & Seuerum tanq̄ blasphemū vestra sedes decertauit,post hæc tua sanctitas p̄buit nobis semina fructuum,fuimus vobis cōsententiatiui contra Seuerꝝ.Adsimilis huic fuit,& Petrus q̄ licet à cæteris iā depositus fuerit eadē condemnatione,& à nobis ille apprehensus est,Antimusq; ac Zoara in simile errorē incidisse deprehensi sunt,& vterq; istoꝝ æquali pœna iudicatus est.Cōmunicauerunt nobis in his oībus hi q̄ de antiqua Roma venerunt,& q̄cunq; congregati sunt in nostra venerabili synodo,studiūq; vigilās,ac prouidentiā deo amabilem his oībus contulerunt venerabiles monachi,q̄ ex vestra Chr̄o amata regiōe,in regia vrbe cōuenerūt.Ipsas itaq; actiōes actoꝝ in his oībus formatas vobis mittimus Sitis igit eiusdē sentētiæ in iudicatis à nobis & à vobis cōtra Seuerꝝ rursus in approbatis à nobis,& ab alijs oībus,vt ita dicatur cōtra Petrꝝ & Zoarā atq; Anthymum,sequi tardare nolite Nā vestrꝝ vtiq; fuit dissonāter & differenter alijs qdem principiū liberatōis hoīm prauorum ibidē accōmodari,in alijs vero,si fuerit datum ab alijs,seq;,& ostendet qdem vobis p partem rerꝝ gestarꝝ ordo atq; status,veruntā volumus hæc à vobis fieri ipsis manifesta,& horꝝ intimationē ad nos mittite,vestrā & venerabiliū eoꝝ q̄ subditi vobis sunt,intelligentiā circa gesta per lr̄as ipsis subijciendas significātes.Quæ āt à nobis missa sunt manere apud vos finite,q̄ vestræ rectæ confessionis,& eoꝝ q̄ malā opinionē sustinuerunt,& passi sunt in perpetuum

erunt symbolũ instrumentũ. Rogo aũt talentũ quod creditũ est nolite abscondere, sed participatõe multiplicate, exerite, & tradite veritates vestras, ne quãdoq; videamini ipsum dissoluere, Secundũ me ergo propriæ faciẽtes orate pro fratre supplicatiões frequentantes, & dicentes. Da pacẽ dñe nobis. Oñia enim reddidisti nobis omnẽ in Christo fraternitatẽ quæ cũ sanctitate vra est plurimum salutamus. Et in dño valens ora pro nobis frater deo amantissime. Sanctissimus, & beatissimus patriarcha, & venerabilis synodus dixit. Si quæ in regia vrbe facta, & synodaliter sententiata sunt, quoꝝ memoriã facit diuina, ac pijssima lex, & epistola memorati sanctissimi patriarchæ Elisseus venerabilis notarius habet præmanibus edoceat. Elisseus notarius dixit, Certifico vestrã beatitudinẽ, & præsentẽ venerabilẽ synodũ, q̃p cũ honorabili epistola lecta sanctissimi patriarchæ regiæ ciuitatis Mina sunt & acta q̃ missa sunt à sua beatitudine. Et q̃ fctã sunt in depositõe Anthimi q pridẽ fuit episcopus Trapezũtius, & in anathematismo Seueri Petri & Zoare mihi ad manus sunt. Secundũ ergo q̃p visum est. V. B. & sanctæ synodo. Hoꝝ itimationẽ facio. Sanctissimus & beatissimus pr̃iarcha, & venerabilis synodus dixit. Interim fiãt manifesta p lectionẽ q̃ supra Anthimũ facta sunt, & nr̃is gestis iscripta, sicq̃ p alia intrabimus q̃ secuta sunt in anathematismo Seueri Petri & Zoare hæreticoꝝ saltẽ ipsa maxime nõ incognita nobis ea καταστικε cõstitue. Et accipiẽs Elisseus Notarius, & Diaconus ea q̃ cõtra Anthimũ facta sunt p̃curit, & inscripta sunt nũc gestis, q̃ de verbo ad verbũ sic habẽt. Post cõsulatũ Flauij Bellisarij clarissimi sexto Nonas Maias, Indictiõe. decimaquarta. In deo amantissima & imperiali ciuitate Cõstantinopoli noua Roma præsidẽte dño nostro sanctissimo, ac beatissimo archiepiscopo, & patriarcha Mina in Mesayaulo ditico venerabilis domus dñe nostræ sanctæ & gloriosæ dei genitricis semp virginis Mariæ quæ est prope sanctissimã magnã ecclesiã. Et à dextera q̃dem partẽ cõsidẽtibus ei, & coaudiẽtibus iuxta piũ iussum Christo amãtissimi, & deo custoditi impatoris nostri Iustiniani, sanctissimis ac deo amãtissimis episcopis Sabino Canusino, Epiphanio Eclano, Asterio Salernitano, Rustico Fesulano, Leone Nolano, oñibus ex Italie regione prius q̃dem missis à sede apostolica, demũ vero vnanimiter cõsentiẽtibus aduenẽti huc sanctæ memoriæ Agapito papæ antiquæ Romæ Petro ciuitatis Iustianæ Metropolitanæ secũdæ prouintiæ, Cappadocie, Zachario Metropolita nitilino, Marco metropolita Apamiæ prouintiæ Bithinioꝝ, Auxentio, Metropolita celybrino, Thalassio metropola Biryto, Magno metropolita Berreo, Iohãne gubalorũ, Iohanne brosporo, dometiano gentis Zenchioꝝ, Christophoro porphireono ,puintiæ Fenice, Paralie, Archelao, Corico, Dauitho, Circeseo, Etherio, Mariamio, Alexãdro, Baraisono, Dõno, ciuitatis Maximiane scdę palestinæ, Anastasio Iotabie, Iohãne zooro, Andrea panij, Epitichano Germe ,puintię Elespotiate, Paulo Stectorio, Andrea peltorũ, Theodoro Mero, Theodorito Alindoꝝ, A finistra vero pte, Ypatio metropolita, Ephesino, Cõstãtino Metropolita Europe, Theagene, metropolita synadoꝝ, Bacho antiochię, metropolita pisidie, Hilario metropolita pgie, Boosporio Neocesarie metrop. Ponti polemoniatu, Paulo metropolita Zianoꝝ, Acazie metropolita pisinuntij, Epicteto ciuitatis Claudij metropolita, Onoriado, Thimotheo, Berone metropolitano, Epiphaneo hiracleano ,puĩtiæ onoreatoꝝ, Habraniso, Cratiano, Alexãdro, Colonieẽsi secũdæ ,puintiæ Cappadocum, Asterio Amastreo, Eugenio, Zio, Iohãne Cesariẽsi ,puintię, Bithinoꝝ Dñico theodosiane ciuitatis phrygiæ ,puintiæ Pacatianoꝝ, Iohãne traiane ciuitatis, Theodoro, Eurie ãtiquæ, Epire, Andrea, Amazonio, Flaueano, Cotenoꝝ, Elya, Adriano ,puintiæ Bithinoꝝ, Macedonio, Briano, & Armonio, Calliopolitano assistẽtibus aũt ipsi, & coaudiẽtibus, & Theophane ac Pelagio deo amãtissimis diaconis apostolicæ sedis, & Mina ac Petro venerabilibus notarijs, ac q̃busdã venerabilibus subdiaconis, & procuratoribus, ac cæteris clericis ipsius sedis apostolicæ. Qui & simul erant cũ Agapito sanctę memoriæ hic fctõ papa antiq̃ Romæ, & συνοτοσο consentientes fuerũt πεϱαλενομενεσναυθα hic facto Agapito sctẽ memoriæ papę ãtiq̃ Romę, ac etiã magno presbytero, & Hiracleo Diacono ãbasiatoribus Eufremij sctissimi pr̃iarchæ sctissimæ eccl̃iæ Theopolitane. Sabino diacono sctẽ Chr̃i dei nostri resurrectõis ãbasiatore Petri sanctissimæ patriarchæ hierosolymoꝝ Stephano diacono, & ãbasiatore Stoterichi sctissimi epi Cesariæ metropolitanæ primæ Cappadotiæ Gayano pbr̃o & Ambasiatore Elpidij sctissimi epi Ancyrano metropolita primæ Galatiæ Dionisio, & Callinico diaconis, & ãbasiatoribus Fotij sctissimi epi metropolitanæ eccl̃iæ Corinthij, pñte etiã venerabili clero regiæ ciuitatis. Eusemius venerabilis diaconus, & primicerius notarioꝝ dixit. Qm̃ Marianus venerabilis pbr̃ & prior monasterij cognominati sancti Dalmatij, & primatis venerabiliũ monasterioꝝ in hac regia ciuitate situatoꝝ & reliq̃ꝝ venerabiliũ priorũ monasterioꝝ in hac Chr̃o amãtissima ciuitate cõstitutoꝝ, insuper etiã & venerabiles monachi i hac regia vrbæ cõgregati q̃ sub Theopolitana ciuitate, & Hierolyma sunt supplicatões porrexerũt pijssimo & deo custodito ĩpatori nr̃o eius ĩpiũ sanciendũ digne iudicauit, pñtes sctissimos eꝑos de Italia. Insup etiã & deo amãtissimos archidiaconos sedis

apostolicę

apostolicæ ac venerabiles notarios,& defensores ipsius apostolicæ sedis antiq̃ Romæ,q̃ huc venerũt,& q̃ simul erãt cũ Agapito q̃ factus fuit papa apl̃icæ sedis antiq̃ Romæ,ac alios etiã oẽs deo amatissimos eꝑos cõgregatos ad vestrã beatitudinẽ cõuenire,vt vobis manifeste fiãt supplicatiões suæ serenitati oblatæ,q̃s qdẽ p̃nũtiari vellẽt.Hi q̃ eas porrexerũt,& q̃ venerabilibus canonibus approbatæ sunt,& q̃ ecclesiastico ordini cõueniũt ad opus deduci.Cũ itaq; adsit & tãq̃ magno impatori astiterit,& oẽs q̃ sacꝛ vestꝛ collegiũ ĩplent,obseruẽt venerabile vestꝛ secretũ,ac etiã p̃dicti venerabiles monachi,& Theodorus circũspectus referẽdarius à piissimo dño nr̃o missus ad hoc subiicimus, ωροτοποιούμενον ad notitiã sctiss.archieꝑs dixit:Intrẽt memoratus Theodorus circũspectus referẽdarius,& memorati viri venerabiles.Et intrarũt Theodorus circũspectus tribunus,Notarius,& Referẽdarius deo custoditi impatoris nr̃i,& Marinianus p̃sbyter venerabilis,& prior monasterij S.Dalmacij,& primas,& cum ipsis venerabiles p̃sbyteris,& archimãdritæ venerabilis vrbis regi,Agapitus dñ,Dioscor⁹ S. Eufemiæ,Agapius Thalassiæ,Paulus Romanoꝛ,Antoninus S.Eusebij,Stephanus Olimpij, Anastasius Romanoꝛ,Demetrius Fossę,Dñicus Eufemij,Stephanus Promoti,Zonõ sanctæ dei genitricis ad fontẽ,Alexãder Calamij,Dadas Caiumę,Rodon S.Theodori,Sẽnanius sctĩ Dñici,Theodorus S.Maronij,Syla Eliæ,Paulus S.Samuelij,Iohãnes S.Theodori Ciriorum Aegyptioꝛ,Basilius Cyracone,Iohãnes S.Thomæ apostoli inter illos modesti,Marchus S. Theodori,Flauianus presbyter & secundarius,Modesti Lycaonoꝛ,Marinus S.Pauli,Teocistus sanctæ dei genitricis prope illa sancti Iob,Theodorus Trifonis,Cosma S.Iohannis inter illa studij,Petrus sanctæ dei genitricis & sancti Diomedis in Hierusalẽ,Liberius S.Dñici, Alexãder Habrannij,Theodorus Iob,Trifon Elpidij,Stephanus Conste,Habilas S.Danielis ad columnã,Iohãnes S.Anastasii,Antheninus Neonis,Iohãnes S.Michaelis,Charifij,Iohãnes mare prope Cisternã etiam,Focas Ionę prope secundũ,Zosimus Eutichij Lycaonorum Timotheus Asterij,Stratonicus Domecij,Policronius Ethrij,Andreas Romanoꝛ prope Cisternã,Martyrius Peta prope sctõs apl̃os,Andreas sanctæ dei genitricis prope sanctũ Lucã, Marchus S.Dñici,Iacobus Abybi,Syrus Actitus Eucratadoꝛ,Ioseph sanctæ dei genitricis in Lystotroto, Paulus S.Petri apostoli prope palatiũ,Anastasius p̃br & secũdarius S.Philippi in Brefrotosio,Georgius Ciri,Eusebius Symeoni,Zoticus S.Andreæ prope portã Satorini,Et de Subtheopolitana ciuitate,Paulus monachus Ambasiator monasterij Maronis, Seuerianus p̃br & archimãdrita monasterij Zoare Shermoruũ,Tyrus Cassisa p̃br & archimãdrita monasterij Lucæ,Syrus Symeones diaconus & ambasiator Iacobi,Iohãnes diaconus & ambasiator Theodori,Stephanus p̃br & prior monasterij Luxerij,Iohãnes p̃br & archimãdrita monasterij dñi Thomæ,Syrus Thomas pres.& arch.monasterij Aaron,Syrus Fotinus monachus & ãbasiator monast.S.Stephani,Theodorus diaconus & ambasiator ecclesiæ Erindilenoꝛ,Sergius pres.& periodeuctus.Qui oẽs pro se faciũt & pro alijs.Itẽ & de sctis Chri veri dei nr̃i locis,Dometianus pres.& arch.monasterij sctĩ ac beati Martyrij,Hysichius presb.& archimãdrita monasterij beati Theodosii,Casianus pres.laure Berti Sabbe,Dñicus presb.& prior Pirgioꝛ,Iordani Nestabus pres.laure beati Firmi,Therẽtius pres. nouę laurę,Leonti⁹ monachus prior ac ποτκεητκσ vicarius totius eremi,Traianus pres.Pirgioꝛ Iordani,Polienctus diaconus monasterij abbatis Theodosii,Theodorus diaconus & monachus nouę laurę, Cericus diaconus & monachus ipsius nouę laurę,Anastasius diaconus monast.btĩ Martyrij, Mamas monachus eiusdẽ monast.Iohãnes monachus eiusdẽ monast. Iulian⁹ monachus monasterij abbatis Theodosii,Qui oẽs faciunt & pro se ipsis & pro suis monasterijs ac pro oĩbus monachis,qui sunt in eremo sanctæ ciuitatis,Iohães pres.Pediade & pro omnibus ibidem monachis,Theonas pres.mõtis sctĩ & ambasiator mõtis & ecclesię Faran & laure Raithi pro oĩbus ibidẽ monachis,Stratigius diaconus & monachus monasterij beati Iohannis pro omnibus monachis qui sub Scytopoli sunt.

SAnctissimus archieꝑs dixit in primo ordine edoceri volumus à circũspecto Theodoro causam ꝓpter quã ad nos venit.Theodorus circũspectus tribunus,notarius & referẽdarius piissimi dñi nr̃i dixit,p̃tes venerabilissimi monachi supplicatões porrexerũt diuinissimo ac sereniss.& victoriosiss.impatori nr̃o,& ipsas sanciri ĩperiũ suũ digne iudicauit,& me accipere ac portare ad vestrã sanctitatẽ ducereq; venerabiles monachos,vt cũ vos edocti eritis q̃ ab ipsis facta sunt,canonice formetis ea q̃ vestrę beatitudini vident̃ bñ habere.Has itaq; cum ad manus habeã vestræ beatitudini porrigo ad legendum. A

¶Sanctissimus archieꝑs dixit:Supplicatio venerabiliũ monachoꝛ porrecta piissimo & Christo amãtissimo dño nr̃o & suscepta fuit manifesta & accipiẽs Acatius venerabilis diacon⁹ & B

¶Colẽdiss.piissimoq; ac potẽtiss.Iustiniano Augusto.Supplicatio ac deꝑca- (notarius legit tio Mariam monachi & archimãdritę,monasterij beati Dalmacij ac primatis venerabiliũ mo C

nasterioꝝ vrbis regiæ & ipsius archimandritaꝝ, necnon & archimandritaꝝ & monachorum Hierosolymitanoꝝ & sancti montis Synai, ac secūdæ Syriæ in ipsa congregatorum.

D ¶ Deus magnus & mirabilis per quē reges regnant & potentes dominant terræ p̄sciens præsentia & futura cōspexit deo dilectū cor vestræ pietatis & solus tales in his cogitationes scrutari valens & vidēs præaccipientē zelū pro recta fide & diligentiā q̄ fieri debet pro statu q̄ nunc est in sanctissimis ecclesiis adduxit ad imperialē sedē nostram serenitatem, volens q̄ ostēdere in vobis oīnibus suū indiciū ἀπροσωπολήπτου id est sine acceptatōe personaꝝ præposuit ad manifestū vestram bonam operationē, quā die ac nocte pro ecclesiastica pace, & honore ac cultu recte fidei & sanctoꝝ patrum facitis, & pro eleemosyna quæ est proxima charitati. Nam fidelibus eleemosynis expurgare p̄cā didicistis. At hoc boni cōsiliꝝ opus dissipare prompti, Anthimus Seuerus, Petrus ac Zoara, & q̄ similia his sapiūt omni tpe, & loco tumultus, ac turbationes ecclesiis facere non cessarunt. Terram quidē ac ciuitates sanctoꝝ, & aliorum quorundā sanguine contaminarunt tumultus concitantes. Aerem vero & audientiū aures anathematizationibus cōtra sc̄os inquinauerunt. Demū vero irruerūt in hanc regiam ciuitatē, & altaria prophana & baptisteria aliena in oppositū veri altaris, & sancti fontis in multis claris locis ipsius ciuitatis & in suburbiꝝ re improperiꝝ domibus fixerūt, & iniqua ipsis facere nō cessant, alios in domibus corrūpendo, & iuxta apostolū captiuando in ipsis simpliciores addiscētes, & nunquā ad cognitionē veritatis venire valētes. Quod aūt maius malū est & nobis intestinū? Anthimus q̄ aliquando ordinatus fuit ep̄s Trapezuntius. Iste em̄ ex multo tpe propriam ecclesiam derelinquēs, & fictā vitam continentie assumendo cū prædictis hæreticis, conuenticulis placida faciendo & dicendo oīa οἷα qualia perpetrādo errorē hæreticū similent illis καθὼς quasi dicat, potuit etiā nō potuit, conatus est per illoꝝ coniunctionē sedē ipsius ciuitatis subripere cōtra omnes ecclesiasticos canones & leges. Quia igitur catholicæ ecclesiæ oēs alumni & de p̄dicti Anthimi iniquitate & violēta promotiōe, & aliorꝝ iniquorꝝ virorꝝ, & deo & nobis molesti esse nō cessauerūt, vos vero p̄ssimi & valentes ipsos extra ponere tamē canonicū iudicium à Romano pontifice in ipsum Anthimū & in p̄dictos hæreticos b̄nfaciendo audire voluistis. Illo p̄suasi q̄ dicit. Interroga patrem tuū & annūtiabit tibi seniores tuos, & dicēt tibi. Et apostolo dicēte. Obedite ducibus vestris, & subditi estote. Ipsi em̄ vigilāt pro aīabus vestris, Itaq; rationē reddituri. Misit deus huic ciuitati Agapitū q̄ vere ἀγλαπητος id est, dilectus est à deo & hoībus, Pōtificē antiquæ Romæ in depositiōe Anthimi, & p̄dictoꝝ hæreticoꝝ tanquā olim Petrū magnum ϛωμαιο.ϛ Romanis in depositiōe Symonis Cretiani, iste ergo honorabilis vir sciēs p̄ libellos plurimoꝝ & nostroꝝ ea q̄ iniquæ cōtra ecclesias præsumpta fuere, & ea ipso visu semel accipiēdo, neq; ad visum suscipere voluit Anthimū furentē aduersus canones, sed hunc iuste eiecit de sacerdotali sede ciuitatis suæ, & coopitulāte & coadunato catholicæ fidei & diuinis canonibus vestro impio p̄fecit ipsi ecclesiæ sanctissimū, Minā recte fidei, vitæ & pudicæ, ac honestæ cōuersatōis, & infirmantiū sibi iniungenda dispēsatōe approbatissimū. ꝓpterea rursus cū de Anthimo & de aliꝝs hæreticis porrexi mus libellos. Et ep̄i palestini in ciuitate cōgregati, & alīi orientales & ābasiatores alioꝝ pōtificū & nos ipsi postulauimus Anthimū ep̄m Trapezuntiū, q̄ ꝓpetrauit facere p̄ libellū nota sedi apostolicę, & liberare se ip̄m ab oī hæretico errore, & proficisci ad ecclesiā Trapezuntinā, aut si hoc nō valet, finaliter cōdēnet, & oī dignitate sacerdotali, ac opatōe nudet, Sic fecit sc̄us Celestinus cōtra impiū Nestoriū q̄ se ip̄m tali cōdēnatōi subiiciendo ptē cū hæreticis accepit. Et hos q̄dem ꝓpriꝝ ecclesiis p̄muniuit. Hæreticos uero aut canonicæ ad ecclesiā venire, aut cessare de cætero ab insidiꝝ cōtra ip̄am cōuenticulis ac para baptisteriꝝ, & perseq; de hac ciuitate & q̄libet alia tanq̄ deuastatores, ac insidiatores nō solū sanctissimaꝝ ecclesiaꝝ, sed & etiā ipsius politiæ à vobis b̄n sancite, hęc voluimus ip̄m afferre ad cognitionē vr̄æ pietatis, vt p ip̄am ad finē deducant q̄ à nobis petita sunt. Has vero petitōes vr̄as iiustas p̄ueniēs p̄dictus sanctissimus vir cū Anthimus se ipsum manifestū cōstituerit, simul cū p̄dictis hæreticis cōdēnauit: & oīm dignitate sacerdotali & efficacia nudauit, & oī episcopatu & orthodoxo noīe vsq; ad pniam eoꝝ q̄ deligt, & misit vr̄æ pietati libellos nr̄os, vt q̄ in ipsis sunt p vos ad finē deducant, sic em̄ opportune assumptus ē hic honorabilis vir à dispēsatore nr̄o deo, & additus est p̄ribus suis, & bonū certamē certauit, & cursum p̄fecit, fidē q̄ seruauit. Obtestamur itaq; vestrū impiū (licet temerariū q̄d faciamus) p magnū deū saluatorē nostrū Iesum Christū q̄ protegat honorabile imperiū vestrum & omnē inimicū & hostem propter vestrā rectā fidē vobis subiiciat, nō cōtemnere iustū iudicium prædicti sancti viri, sed ipsum exequi, & ecclesiā dei ac totū mundū liberare à peste Anthimi, & p̄dictoꝝ hæreticoꝝ. Nā sancto viro Agapito in p̄ti vita existēte, post deū ad vestrā pietatē respiciēte hæc finē à vobis accipere expectauimus. Implendo itaq; q̄ ab illo iuste ac canonicæ iudicata fuere & per vestrā gn̄alem sanctionē ipsa cōfirmādo taliaq; de cætero p̄sumi interdicēdo, illius beat ā a nimā coletis, q̄ cū deo proximior fit, eo q̄d vinculo terræ & carnis huius so

luta fit,

luta sit,& fidutiã ex ꝓpriis bonis opibus adepta,pro pace & salute vrãe pietatis itercedit Vos aũt cũ Dauid ad dñm cũ fidutia clamastis.Nõne q oderãt te dñe odio habui,& sup inimicos tuos tabescebã,ꝓfecto odio odiui eos,& inimici facti sunt mihi. Timendũ em̃ e pissime ne ꝓpter multã dilationẽ illud Israelitici populi patiamur,& nos in medio habẽtes ab oi sacerdotio anathematizatos,q qm̃ in medio habuit Achar & Ionatã in scia & ignorãtia seipsos anathemati subijciẽtes in piculo fuit totaliter pire,licet ignoraret ꝙ i medio haberet anathema.Nõ ergo sustineatis christianissimi impatores tale malũ cõtemnere χρησασθε vtimini zelo ad recognitionẽ dei,& his q̃ ipsius sunt illud adiplẽtes q̃d scriptũ ẽ. Vẽtilator ipioꝝ rex sapiẽs. Vt cũ Dauid & Iosia,ac Elia,ac Agapito q maxime zelauerũt ꝓ deo ptẽ vos habeatis in pñti qdem sicut & illi,sub scabello pedũ oẽs inimicos vros subijciat,in futuro vero cũ illis æternũ regnũ tribuat,q ꝓmisit & i isto cẽtuplũ,& i futuro seculo diligẽtibus vit.ẽter.donare.

¶SVBSCRIPTIONES.

Marianus diuina miseratõe presb.et archimandrita,et ꝓmas venerabiliũ monasteriorꝝ hꝰ regie ciuit. cũ vniuersis venerabilis.archimãdritis q̃ vna mecũ supplicarunt de consensu omnium subscripsi et porrexi.

Hychius dei mi presb et monachus monast.beati abbatis theodosij locũ tenẽs Sophronij presb.et archimãdrite ipsius monast.et ꝓmi totius heremi Hierosolymorꝝ cũ oĩb his q̃ mecũ missi sũt archimãdritꝫ et monachis Hierosolymitanis ad hãc regiã vrbẽ q̃ faciũt ꝓ oĩb arch.et monachꝫ q̃ habitãt ipsam heremũ et tres Palestinas q̃ vna mecũ supplicarũt, sub. de consensu omnium et porrexi. A

Theonas dei mi presb et ambasiatoꝝ sci mõtꝫ Syna et heremi Raithe ac sctiss.ecclesie de Faran faciens pro oĩb supra scriptis supplicaui snb.porrexi

Paulus dei mi.diaconus et ãbasia. venerabilis monabri Maronꝫ ꝓncipal venerabiliũ monasteriorꝝ sedẽ Syrie missus huc ab oĩb venerabilib archi.et monachis ipsius regiõis et vestrã pietatẽ cũ supplicatõib ipsis qs extẽdert cõtra sub.hereticos Acephalos,facies,ꝓ oĩb predictꝫ arch.et monachꝫ sup.sub.et obtu.

SAnctissimus archiepꝰ dixit:Peto q̃dẽ cũ circũspectus Theodorus referẽdarius q̃ fecit aduenerit,dicãt pñtes venerabiles mõachi,si q plus edocere voluerit venerabiles monachi ꝓ Marianũ venerabilẽ primatẽ porrexerũt διδασκαλιγον doctrinale,i.instrumẽtũ reformatõis,q̃d cũ accepisset venerabilis Christodorus diaconus,notarius,& secretarius legit,Epiphanio sanctæ memoriæ archiepo huius regiæ vrbis in pace vita functo Anthymus q aliq̃n ordinatus fuit epꝰ Trapezũdaꝝ magnitudinẽ & dignitatẽ sacerdotij, nõ spũalẽ aiaꝝ diligẽtiã eẽ putauit,sed quẽdã ciuilẽ principatũ,& ꝓpterea maiorẽ appetẽs iam multo tpe derelinquẽs ꝓpriã ecclesiã,& ciuitatẽ apprehẽdẽs tanq̃ q̃dã plaga Aegyptiaca vitãq; fictã ipsius figuratæ cõtinẽtiq oĩbus oñdens,cũ hæreticis hic nidificãtibus cõuersatus est, similia illis hæretica furta largiẽdo,& placida illis faciendo,& dicẽdo valuit adulterinæ subripere sacerdotalẽ sedẽ ipsius ciuitatis cõtra omnẽ æquitatem ecclesiasticã,& canones.Qm̃ ergo circa ambo peccare visus ẽ & circa diuinos canones,& circa rectã & imaculatã fidẽ,& sane sciamus nos defensionẽ diuinoꝝ canonũ cõuenire solũ sacerdotibus,rectę vero fidei nõ solũ sacerdotibus,sed & omni Christiano orthodoxo,q̃ de ipsa salua sunt,hunc interrogauim9 nõ semel,nõ bis,sed multotiẽs, rogãtes ipsum cõfiteri ea quæ cõtra Euticen à sanctis patribus decreta sunt,& maxime q in sctã Icomenica synodo Calcedonẽsi cõuenerunt,& à beatissimo papa Leone videlicet dñm nostrũ Iesum Christũ esse in duabus naturis indiuisibiliter, immutabiliter, incõfusibiliter & simul cõdẽnare & anathematizare cum Nestorio & Eutice Dioscoꝝ epm Alexandrinũ pfonũ & defensorẽ impietatis Euticis,& q omniũ malorꝝ causa fuit,& cõdẽnatus ac anathematizat9 fuit cũ Nestorio & Eutice à ꝑdicta sctã synodo Calcedonensi,ipse vero propter excogitatũ cõsiliũ cõtra ecclesiam imbuens oculos proprij sensus & vnum solũ propositũ habens cum semel trãscenderit hostium mandere ouiũ Christi dei nostri ouile lupis tradere repulit nostras cogitatões,& exhortatiões,& oblitus est verę promissiõis dñi de ipsius ecclesia.Qm̃ portæ iferi nõ ꝓualebũt aduersus eã,& illi9 scripturę,qm̃ cõsiliũ q̃d cõsuluistis,dissipabit dñs.Ideo dñs ecclesiæ suæ donauit illud semper inexpugnabile aduersus hæreses excitando spm̃ Agapiti Romani põtificis,& iã dei volũtate appredẽdit ciuitatẽ ipsam.Et cum cognoscat per multoꝝ libellos,& nros ea quæ inique pręsumpta fuere aduersus dei ecclesiã,neq; ad dei visum semel susciꝑere voluit Anthymũ furentem cõtra diuinos canones,neq; participare secũ in cõmuniõe diuina,sed iniuriam sacroꝝ ac diuinoꝝ canonũ, atq; etiã catholicæ fidei vindicans hunc extra posuit de sacerdotali sede,quã adulterine & iniuste ascẽdit,fidelissimo ac pissimo.impatore nostro catholicã fidẽ,& diuinoꝝ canonũ anthoritatẽ adiuuãte.Vestrã vero beatitudinẽ in fide recta desuper & à principio approbatam,ac in recta & honesta cõuersatiõe,atq; vita pudica,& infirmantium ministerio ipsi cõmittendo in põtificẽ ordinauit ipsi ecclesiæ secundũ electionẽ & snĩam pissimoꝝ impatoꝝ nroꝝ,& venerabilis cleri huius sanctissimæ ecclesiæ,ac Christo amãtissimoꝝ viroꝝ.& in diuersis dignitatibus & principatibus existẽtiũ,& nostrũmet pariter & omniũ fideliũ Christianoꝝ.Cũ ergo optuit elatũ in hæresi nõ dñari alteri ecclesiæ,aut doctoris nomẽ circũferre q oĩno addiscere noluit à sanctis pattribus,q̃ ipm optęat ꝓꝓo tradere,merito de isto libellos porreximus

ꝑdicto sanctissimo Agapyto, rogãtes aut notũ libellũ aplicæ sedi ꝑdicto Anthimo porrigẽtte, liberare se ipm ab oi hæretco errore. Et postea sic, si approbabit ꝑdictus sctũs vir mittere eum ad ecclesiã Trapezũtiaꝝ. Aut si hoc facere nõ vult, cũ hęreticis cõdẽnet, q semel cũ ipsis vitã degere ꝓtulit q̃ cũ ecclesia sua. Et alter ꝓ ipso ꝑdictę ecclię ordinet, q̃ diu eꝑo viduat. Has nras iustas petitões cũ susceptisset ꝑdictus sctũs vir i literis qdẽ cõmẽdaticijs ad sctissimos põtifices pro vra sanctitate qa obscurũ se ipm cõstituit ꝑdictus Anthimus, nudauit ipsum eꝑali noie, atq; etiã catholico hoc ẽ orthodoxo, q̃ vsq; ad cõfitebit oia q̃ tradita sunt à sanctis pribus, nostros vero libellos destinauit pissimo ipatori nro, vt q̃ in ipsis petita sunt, effectui tradant ꝓ sua pietatem. Opportune vero fic adeo sapiẽter nostra disꝑsante, assumptus ẽ iste honorandus vir, & patribus suis additus est, plenus spualiũ desiderioꝝ aduersus lupos pro ouili summi pastoris Chri det nostri pugnauit, & fidelis seruus in talẽto credito demõstratus ẽ, sine acceptatõe ꝑsonaꝝ disꝑsator in tpe, vnicuiq; dãs tritici mensurã. Nos itaq; post illius beatã obdormitionẽ cõpẽdiosum finẽ his q̃ mouent iponere festinãtes, cũ supplicatões porrexerimus pissimo ipatori nro, & recapitulauerimus q̃ in prioribus libellis erant, rogamus & obsecramus, suã pietatẽ exequi iustã in istos cõdemnationẽ sancti Agapiti, Sua ergo pietas in hoc saltẽ fideliter mota, & q̃ ad ecclesiasti cum statũ cõferũt canonicæ terminari volens. Huiusmodi supplicationes misit vestræ sanctitati, vt quæ videntur sacris ac diuinis canonibus: in prædicto Anthimo sententientur.

¶Sanctissimus archiepus & sctã synodus dixit. Pñtes sctissimi epi antiq Romæ & deo amãtissimi diaconi sedis apostolicę audiuerũt quæ lecta fuere, & de porrectione dictoꝝ libelloꝝ, & de synodalibus epis sancte memoriæ Agapiti quecũq; de his sciunt manifesta facere dignentur

¶Et legit vocem Minas venerabilis lector apostolicæ sedis antiquę Romæ, & secũdicerius notariorum quæ sic habet.

¶Reuerendissimi episcopi & venerabiles apostolicæ sedis diaconi dixerũt. Qm̃ à sancte memoriæ patre nostro papa Agapito monachi diuersoꝝ monasterioꝝ porrectis supplicatõibus venire petierunt si qd ab ipso patre nro de Anthimo quondã episcopo Trapezuntio in synodalibus epistolis qbus pro ordinatione sanctissimi Minæ archiepiscopi huius regiæ vrbis diffinitũ est præ manibus habentes dedimus ad legendum.

¶Sanctissimus archiepiscopus & venerabilis synodus dixit. Quæ producunt legantur. Et acciens venerabilis Acatius notarius & diaconus supplicationes, quæ ex persona monachoꝝ, & ex persona deo amantissimorum episcoporum legit.

¶Domino nro sanctissimo & beatissimo archiepo antiquæ Romæ & Icomenico patriarchæ Agapito Marianus presbyter & primas monasterioꝝ regiæ ciuitatis, & cæteri archimandritæ eiusdẽ & archimãdritæ ac monachi Hierosolymoꝝ, ac oriẽtales in eadem synodo congregati.

¶Eos qui sanctas dei ecclesias opprimũt cõsiderãtes, & inimicos dei cotidie aduersus eã scribere cõspicientes lamentationẽ diui Gregorij i his prohœmiũ facimus opportune ad vestrã beatitudinẽ dicẽtes, visa est cura dei pnitus dereliquisse præsentẽ vitã q̃ tẽporibus ante nos ecclesias custodiebat, Et iam tm̃ cuiuslibet aia immersa est à calamitatibus vt eqdem proprios dolores vitæ nostræ nõ in malis esse putet, Tot & tanta sunt coia mala ecclesiaꝝ ad singula respicien do, qrũ si aliqua i præsenti tẽpore fieret diligentia ad reformationẽ ad omnimodã desperatõis confusionẽ paulatim peruenireꝫ. Cũ multis itaq; modis iam hæc enarrauerimus nõ minus vero & nũc magnas & icredibiles insidias aduersus dei ecclesiã factas multiplicauimus, Scismatici & Acephali q à furia Dioscori, & Euticis descenderunt, nescimus qs eos ad amentiam mouerit, veluti quadã audatia freti suo proprio morbo triũphãt synagogas faciẽtes, & parabaptismata innouãtes, & tanquã ex euersiõe hoc faciẽte, & nomẽ eꝑoꝝ sibi ipsis in locis nostris diffamãtes aperte ingruescũt, & licẽter oia audẽt, nõ cõtra ecclesias solas, nõ cõtra alũnos ecclesiæ, sed etiã contra ipsum pissimũ imperatorẽ nostrũ, & vestrũ honorabile caput, sicut tãta prædictoꝝ insania vestræ beatitudini manifesta fuit. Nã venientes ad quandã domũ figurã oratorij habentẽ in qua monachi qdam de iniquo contubernio illoꝝ habitãt, imaginẽ pissimi impatoris nostri furia excecantes illud patris eoꝝ diaboli fecerunt, q cũ non possit contra creatorẽ, aduersus figmentum suam ostendit furiã. Irruit em̃ vnus ex eis q in malis excellens est. Isaccius Persus q magia quadam vtens seducit corda volentium ab eo decepi & in vrendo ιστα βκχγιμς vsq; Veronã ad quinquaginta dies qa cõsecrari istius q hortant ipsum facere hæc ad corruptionẽ & deceptionem simplicioꝝ diffamant, percussit virga imaginem, contra caput dicens quæ dã veri & orthodoxi imperatoris nostri, imò vero cõtra deũ, propter quẽ, imaginẽ pcussit, q̃ nec aure pceptibilia, nec mente susceptibilia sunt, & virga mihi verberãdo confracta est, & tanquã exaffluens aliqd aliud inhonoratius facere volens in imaginẽ viri dei dilaceraui tunicã inscriptã, & quod ex ipsa ab eo dilaceratũ fuit igni tradidit, Quid igit nõ saltem cõtra feciss̃et orthodoxũ imperatorẽ, si hunc cũ potestate habuisset in manibus iste violentus & irrationabilis vir, vbi nec tunicę

scriptæ

scriptæ inanitatæ pepercit. Iam illud prophetæ ad deum & ad vos, ac ad pijssimũ Imperatorẽ nostrũ ἀπολογούμενα dicere cõuenit. Vsq; quo clamabimus, & nõ exaudietis? iniuriati clamabimus ad vos, & nõ saluabitis? Si em̃ q hæc sapiunt, & faciunt simul nobiscũ omni tpe ac mõ degere pmittunt, cõsiderate beatissimi q̃d nobis nõ occurrentibus his quę illi sentiũt neq; istor̃ ebrietate ἀναλλομένης diminuta ipsos accipere ptãtem cõgregandi, aut ipsos permittere talia audere, nihil aliud est q̃ veriores putare, q̃ dogma nostrũ, & iniquiores, ac violẽtiores efficere cõtra nos. Si em̃ illi tanq̃ pie sapiẽtes docere sicut sentiunt, & prædicare cũ fidutia, dogma sum pmittuunt, manifestũ q; reprehensa est ecclesiæ λογ῾ ratio, cum apud eos veritas sit. Nã duas cõtrarias rõnes veras esse de eadem re natura nõ habet, vt inqt magnus Gregorius. Qm̃ igitur ex hac causa in multas domus eor̃ qui in excellentia sunt, intrãt, & indecentia faciunt captiuãtes mulierculas quasdã peccatis coaceruatis, quæ varijs ducunt desideriis, & semp addiscũt, & nunq̃ ad cognitionẽ veritatis venire possunt, ver̃ etiã in ipsis proprijs domibus & suburbijs altaria & baptisteria erigũt in oppositũ veri altàris, & sancti fontis, & oia simul contempserũt, ꝓpter attributũ eis patrociniũ ab his q in domo dñi, & aliq̃ alio mõ potentes sunt, nolite pati beatissimi nõ vti solita fidutia ad reformãdum tm̃ malum, sed sicut prius cõtra Anthymũ insurrexistis, & lupum q conabat cooperire per pellem ouis, & trãscendere hostiũ ecclesiasticor̃ ordinũ sanctionũ, & canonum, & q latrocinãter Mandrã ouium transcenderat, pelle denudastis, & ipsummet demõstrastis, ac procul à Mãdra expulistis, sic & nũc iter̃ vigilate & oñdite pijssimo Impetatori nr̃o, ꝓ nullũ lucrum exierit, vt inqt diuinus Gregorius studio reliq̃ suo circa ecclesias, si tale malũ in destructõe sanæ fidei per ipsor̃ fidutiã prævalebit, & pmittent adhuc isti ad corruptionẽ ecclesiæ nidificare in domibus dñor̃, & in ꝓprijs & in qua in ipsis facere. Hæc q̃dem dũtaxat portamus, licet incredibilia & à diris doloribus incruati spem hñtes ad clementissimũ deũ qui in tpe opportuno vestrũ aduentũ nobis ostẽdit, ꝓ sicut Petrũ magnum Apostolor̃ principem his qui Romæ erant in depositionem Symonis Soetici misit, sic & vos misit in depositiõe, & expulsiõe Seueri, Petri, & Zoaræ, & eor̃ qui similia eis sapiunt, & qui omnigenis honoribus circũfouent ad inhonorationẽ dei blasphemias q̃, ac electiões dabit vobis ptãtem, coopitulante vobis pijssimo, & deo custodito Imperatore nr̃o istos expellere de omni ecclesia tanq̃ insidiatores, & violatores nõ solũ sanctissimar̃ ecclesiar̃, sed & politiæ ipsius. Nã cum hos ad suã malitiã cõuenientia organa insidiator boni inuenisset, totũ orbem terrar̃ cõmotũ fecit, & sanctor̃ sanguine terram cõtaminauit, & ciuitates iugulatõibus, & tumultibus cõturbauit. Expellite igit̃ istos. Scimus bene si pijssimũ Imperatorem nr̃m, & ipsius Chr̃o amabiles principes informastis, ꝓ cõmunicant anathemati in medio habentes anathema, sicut ostendit nobis antiqua scriptura in Achar & Ionathã qui scienter & ignorãter inciderunt in anathema, & hæc ignorãdo in periculo fuerunt perire cũ eis, qm̃ in medio eor̃ fuit anathema. Et si cõmemorastis suo deo amato atq; dilecto Imperio adducere deo eos, q ab ipsis à recta fide adducti sunt, aut si hoc nõ valeat sufferre, insidiatores ecclesiæ repellant. Nõ em̃ latuit tuã beatitudinẽ, ꝓ quanq̃ pijssimus Imperator noster mãdauerit non recõuenticulare neq; rebaptizare. Zoaras tñ tale præceptum despexit, & parabaptizauit in die Paschæ nõ paucos, inter q̃s erãt pueri eor̃ qui pmanẽt in domo herili, sicut depositus ille q ab ipsis gr̃a dei potuit, euadere & aufugere, & ad dei ecclesiã refugere, in alijsq; locis & domibus in excellentia existentiũ, hæc & similia istis facta fuerũt. Ver̃ spisti soli dei ecclesiã perturbauerunt, & cõtristauerunt, & nos vsq; ad istos fletũ vtiq; ἐκκοπτόμεθα cõtinuimus, sed qm̃ & ab his q intus eã esse vident, ac in ordine põtificũ existere oĩno expugnat, tps est dicere de eis illud Psalmi. Si inimicus maledixisset mihi, sustinuissem vtiq;, & si q me odit, magnificasset, abscõdissem vtiq; ab eo. Tu aũt hõ æqualiter animatæ, dux meus & cognitor meus, q in idipm̃ dulcorasti mihi escã in domo dei ambulauimus cum cõsensu. Tales fuerũt nõnulli cõmorantiũ in magna & regia vrbe prima ciuitatum nomen q̃dem pastor̃ portantes, totaliter autem sicut lupi rapaces. Quor̃ maxime existit Anthymus trapezuntinus, & alij aliar̃ ciuitatum. Isti em̃ & similes huic ex hæreticis acephalis existentes ad paululum religiõis pietatẽ dissimulãtes in ecclesias se intruserũt, tanq̃ quædã Aegyptiaca flagella, q nullo mõ ꝓprijs ecclesiis vacare voluerũt. Et hoc solũ bene sapientes vt nõ deuastent sibi adiudicatas, aliud male sapuerũt degere in tãta multitudine in hac regia vrbe, vt multos sibi amplectant proprio baratro. Instituit em̃ pdictus Anthymus nõ euãgelicã, sed fictã vitã, vt finis ꝓbauit, & relinquẽs ecclesiã Trapezũdarum sibi creditã trãscendit illã istius ciuitatis ante hos proximos annos ostentãdo omnibus cõfiguratã cõtinentiam suæ politiæ, & acquisitã ex his faciens pietatem. Cum ergo per hãc subripuerit, potuit, & imperialia ibidẽ induere, vt augere videret subdolosam opinionẽ vitæ suæ. Cõuersatusq; est multo tpe cum hæreticis ibidẽ nidificãtibus placita illis faciẽdo, & dicẽdo, videlicet hæreticã furiã similem eis cõmittendo. Cũ aũt vidit sanctæ

memoriæ Epiphaniũ in extremis iacentẽ, machinatus est qd corruptũ quod contra propositum ipſius excogitauerat. Vt em̃ επιχειρουμενος conaret oĩbus ibidem prebere dolũ ſuæ longe p̃ſtolationi sillud q̃d multũ incertũ eſt, & ſolũ prudentioribus ſuſpicandũ ad certũ & inuite afferre conatus eſt. Ante em̃ multũ tps præcogitauit adulteriũ raptũ huius imperiali eccleſiæ, hoc ergo potuit per illoꝝ cõtuberniũ, & venerabilẽ ſedẽ huius ciuitatis rapere & in tantã Diocœſim adducere cũ proximã neglexerit eccleſiã, & viduã ac ſine viro eouſq; ipſam derelinquẽdo, ex q̃ dolũ ſuæ ficte cõuerſatõis p̃ſpicuũ oĩbus oſtẽdit, Etem̃ cũ paruã eccleſiã ſuſcipere ſupbiuerit, ſtatim in tantã & incõparabilẽ illi eccleſiã ſeipſum porrexit, tanq̃ ſufficientẽ exiſtentẽ ipſius curã hr̃e. Quia igit̃ iſte iuſte à vobis punitus fuit, & de ſede huius regiæ vrbis deiectus, & fideliſſimus impator nr̃ iuſtã veſtrã ſup̃ hunc indignationẽ ſuſceperit, ipſo etiã adiuuante diuinos canones & catholicã fidẽ, & nõ vultis omnimodã huius p̃ditionẽ, ſed vt cõuertat̃. Imitamini em̃ Chriſtũ deũ noſtrũ q venit vocare nõ iuſtos, ſed p̃ctores ad pœnitentiã & omnino paternis viſceribus ſuſcipitis ſi recognouerit propriũ p̃ctm̃, & cõuertat̃, adiuramus veſtrã beatitudinẽ licet audax qd faciamus p̃ ſanctã & cõſubſtantialẽ trinitatẽ ac p̃ principẽ apoſtoloꝝ Petrũ, & ſalutẽ ac victoriã pĩſſimi impatoris noſtri nõ cõtemnere diuinos canones q ab iſto peſſundant̃, neq; eccleſiã ei traditã q̃ ab ipſo deſpicit̃, ſed ſequendo in oĩbus eos q ante ipſam beatitudinẽ in ſede veſtra claruerũt facere in ipſo adhuc & nũc cõtra autoritatẽ canonũ inualeſcentẽ & q prætulit vitã degere cũ hæreticis quã cũ propria eccleſia, ea q̃ ſanctus Celeſtinus contra Neſtoriũ liquet feciſſe aſſignando ei terminũ ſicut & ille Neſtorio, intra quẽ niſi occurrẽs p̃dictũ libellũ apoſtolicæ veſtrę ſedi porrexerit, ac veſtrę beatitudini, & ſanctiſſimo archiep̃o vrbis regiæ, & à morbo hæretico ſeipſum liberauerit, atq; ad eccleſiã trapezundaꝝ ſibi creditã proficiſcat̃, diffinite ſanctiſſimi ipſum alienũ eſſe, & nudũ ab oĩ p̃tificali dignitate, atq; efficacia & ſeipſum ſubmittere cõdemnationi prædictoꝝ hæreticoꝝ, & ptẽ illoꝝ accepiſſe. Alterũ vero pro iſto eccleſiæ Trapezuntine ordinandũ eſſe. Veꝝ q̃m nõ ſolũ iſte, ſed & cæteri epiſcopi, Clerici & archimandrite in magno numero q inſidijs aduerſus dei eccleſiã vtunt̃, & ꝓpter hoc ſolũ in hac ciuitate cõmorant̃ ei, & vniuerſis eccleſiis pturbatões dare nullomodo recuſant. Rogamus & vniuerſos tales ad vos adduci & exactões ꝓmittere canonibus cõdecẽtes, quippe & ĩ p̃dicto Anthimo, & iſtis oĩbus vigilãte iuſto iudicio canonũ à vobis bñ cuſtoditoꝝ vt paululũ refrigeret dei eccleſia ab iſtis liberata, & cognoſcant q ad paſtoralẽ curã & clerũ hoc modo venire volũt, q̃d nõ in fine tacebit dñs, ſed euigilabit ſup̃ tales paſtores, ſup̃ q̃s ſecundũ Prophetã exacerbatus eſt furor eius, iſti em̃ iſti paſcũt non oues, ſed ſeipſos, & iudiciũ abominãtes, & oĩa recta peruertentes ad nihilũ poſuerũt inſidias q̃ fiunt cõtra eccleſiã, & blaſphemiã cõtra ſanctos patres. Quã defendẽtes beatiſſimi ſuſcipite noſtrã ſupplicationẽ, & poteſtatẽ vobis à deo datã in ipſos mouẽtes purgate & dei eccleſiã à Ippis liberate ĩmitẽtes ipſis nõ paſtoralẽ ſed diſciplinatiuã virgã veſtrã. Nã & ſi pœnitere promittunt, præterita vita ipſoꝝ quæ alio & alio tpe, & nõ veritate cõmutatur non permittit cõmittere paſtoralia, Eos vero q eccleſiã dei negauerũt & hæreticos q extra ipſam iuſte cõſtituti ſunt Seuerũ videlicet Petrũ, & Zoarã, & q ſimilia his ſapiũt, ſup̃ q̃s iudiciũ veſtrũ pĩſſimus impator ſuſcepit. Iamq; condemnatos ab apoſtolica ſede veſtra & ab alijs patriarchalibus ſedibus, necnon ab omni pontificio, cũ nõ patiantur canonice venire ad eccleſiã dei expelli ab omni publica & priuata domo, pĩſſimo impatore noſtro pro pace eccleſiaꝝ idẽ vobiſcũ ſententiante. Cui oĩs cura & ſtudiũ, die noctuq; de hac vltra omnes eſt, & ceſſare facere omnẽ turbationẽ ab ipſis factã eccleſiis. Atq; omnẽ alienã doctrinã ſimul videre beatiſſimi, & hortari deo amatũ dñm noſtrũ, vt ſanciat ſicut illa impij Neſtorij, ita & illa Seueri mẽte capti animæ corruptibilia cõſcripta in ſanctã calcedonenſem Synodũ, & in thronũ ſancti p̃ris nr̃i Leonis archiep̃i blaſphemantia igni tradere Nã p iſta dubiã fidem in animas ſimpliciꝝ facere ſtuduit, & ſubſannari fecit apud gẽtes magnũ & venerabile nomen chriſtianiſſimi. Etem̃ huius gratia & Romã ad vos miſimus, & veſtrũ exoptatũ aduentũ enuntiauimus, & ipſum ſuſcepim⁹ Tales à pĩſſimo impatore noſtro promiſſiones accepimus, q̃ ea quæ à nobis canonicæ ſententiata ſunt ſua pietas omni modo ſtudet mãdare executioni, & totũ mundũ deinceps liberare à tẽporali hoꝝ turbatõe. Appellationes vero p̃dictoꝝ epiſcoporũ clericoꝝ & monachoꝝ tẽpore opportuno denominabimus, exhibẽtes quomodo hi q̃dem ea quæ Neſtorij ſunt. Hi vero q̃ Euticis ſentientes ab vtraq; parte diuellere eccleſiam conantur.

SVBSCRIPTIONES.

Marianus mi. dei pre, e archimãdrita, ac Primas venerabilium monaſteriorꝝ rogatus. s.
Agapitus pr. et ꝓr mo. ſtudij roga. s.
Dioſcorus pre. et p̃r mo. ſancte martyris Eufemie
Agapius pr. et p̃r mo Romanoꝝ rogatus. s
Paulus pres et p̃r mo. Romanoꝝ rog. ſub.
Antonnus pr. z p̃r mo. ſcti Euſebij rog. s
Stephanus pre. et p̃r mo. Olimpij rogat. s.
Anaſtaſius pr. et p̃r mo. Romanorũ rog. s.
Dometrius pr. et p̃r mo. de Foca roga. s
Dominicus pre. et p̃r mo. Eufemij rog. s.
Dollus pref. et p̃r mo. theodoti rogat. s
Julianus dei mi. pre. et p̃r mo. Eufemij roga ſub

Stepha-

Stephanus pbr z p̃or moñ.pmoti rogatus subscripsi
Xenon pbr p̃or moñ.sancte dei genitricꝫ in fonte
Alexandꝝ pbr p̃or moñ.Calami rogatus sub.
Badas pbr z p̃or manaste de Cauima rogatus ſ.
Rodon pbr z p̃or monast.theodori rogatus ſ
Gennadius pbr et p̃or monast.Waronij in ficulꝭ
Silas pbr z p̃or monast.Helie rogatus ſ.
Paulus pbr z p̃or monast.Samuel' rogatus ſ.
Johannes pbr z p̃or monast.theodori rogatus ſ.
Cirilꝫ pbr z p̃or mo.Aegyptioꝝ ꝺ Ciracona rogatꝰ,ſ.
Basilius pbr z p̃or moñ.de Ciracona rogatus ſ.
Johãnes pbr scti Thome apli in ill' modesti rogatꝰ ſ.
Marcus p̃or moñ Theodori discepratorꝫ rogatus ſ.
Flauianus pbr z secundarius modesti ꝺo amantissimi pſ/
byteri z p̃orꝫ mona.Lxcaonorum rogatus sub.
Marinus pbr z p̃or mona.Paulini rogatus ſ.
Theodorus pbr z p̃or mo.trifonis rogatus sub.
Theoctistus pbr z p̃or monasterij sancte dei genitricꝫ
prope Job rogatus sub.
Cosmas pbr z p̃or studij rogatus sub
Petrꝰ pbr z p̃or moñ.επικλιω Hierlm rogatus sub.
Alexandꝝ pbr z p̃or mona.Habramij rogatus sub.
Eleuteriꝰ pres.z p̃or moñ.scti Dñici rogatus sub.
Trifon pbr z p̃or mona.Job,rogatus sub.
Stephanꝰ pres.z p̃or moñ. de Costa rogatꝰ sub. manu
Jacobi diaco.q̃ scpsit sedm cõmissionẽ meã,z ego,prẽ
di.ppria manu mea honorabilem crucem
Gabylas pbr z p̃or moñ scti Daniel' existentꝫ in stilo,z
scti in paruo profundo, z scti Andree apostoli prope
stilum rogatus sub.
Johannes pbr z p̃or moñ. Anastasij rogatus sub.
Anthemiꝰ pres.z p̃or moñ.Neonis rogatus sub.
Johannes pbr z p̃or mona.Chartij rogatus sub.
Johãnes pbr z p̃or moñ Bara rogatꝰ sub,ppe aeream
Focas pbr z p̃or moñ. Jona rogatus sub. (Cisternã
Cosmꝰ pres.z p̃or moñ. Eutichij Lycaonoꝝ ppe illa ma
Timothe'pr z p̃or mo.Asterij rogatꝰ sub. (trone sub.
Polichromus pbr z p̃or moñ Ethrij rogatus sub.
Seuerianꝰ p.z p̃or sub.p ipo cũ cõmissuꝫ sit mihi ab ipo.
Stratonicus pbr z p̃or moñ scti Dometij rogatꝰ sub.
Andreas ꝺi mia pbr archimandrita moñ. Romanoꝝ
Vadicẽrentẽ Cisterna Asparos cõsentiẽs sub.
Martyrius pbr z p̃or mo. Petri sue Valẽtini z Dau/
dari prope sanctos apostolos rogatus sub.
Andreas pbr z p̃or mona.iacẽtꝫ in venerabili domo scte
dei genitricꝫ prope sanctum Lucam rogatus sub.
Marcus pbr z p̃or monast.scti Cirici rogatus sub.
Jacob pbr z archimã. mo. Abibi Syrꝰ Siryſti sub.
Articus pbr z p̃or mona.Eucracadoꝝ rogatus sub.
Joseph p.z p̃or moñ scte dei genitricꝫ i Litbostrato ſ.
Paulus presbyter et p̃ior subscripsi
Anastasius pbr z secũdariꝰ mo.scti Philippi in Urepho
trofio sub.eo q̃ non adesset p̃ior
Georgius pbr z archimãdrita moñ Ciri rogatus sub.
Dñicus pbr z archimãdrita mo.Syroꝝ rogatus sub.
Cosmus pbr z archimãdrita moñ. Waximini ro. sub.
Elpidius pbr z archimãdrita mo. Basiani rogatꝰ sub.
Polychromꝰ p.z archimãdrita mo. Cretẽsiũ rog. sub.
Paulus pbr z p̃or moñ.scte Ermionie rogatus sub.
Eusebius pbr z p̃or mo.Symeonis rogatus sub.
Cosicus pbr z p̃or mo.scti Andree,ppe Saturniã porꝫ
tam rogatus sub. manu Warci presbyteri et secun
darij me pretendente honorabilem crucem
Theodorꝰ p.z p̃or mo.scti Lauretij a me fundati sub.
Dometianꝰ pres.z archimãdrita moñ. Martyrij z oiꝭ
monachis q̃ sunt in heremo scte ciuitatꝫ sub.
Hysichius pbr monast.theodosij et p̃o oibus
Lasianus pbr bri Sabe et p̃o oibus
Dñicus pbr z p̃or mo. de turribꝫ Jordani z p oiꝭ sub.
Nestabꝭ pbr Laure scti Firmini et p̃o oibus
Theretius pbr noue Laure z p oiꝭ q̃ in heremo stꝫ
Leontiꝰ monachꝰ p̃ior z vicariꝰ totiꝰ heremi s.
Trajanus pbr turrium Jordani et p̃o omnib
Polieuctꝰ diaco.mona.abbatꝫ theodosij et p̃o oiꝭ
Theodorus diac. et monachus noue Laure z p̃o oiꝭ
Cericus monachꝰ z diacon ipius noue Laure z p oibus
Anastasiꝰ dia.moñ.abbatꝫ Martyrij z p̃o omnib
Damas monachꝰ mona.abbatꝫ Martyrij et p̃o oiꝭ
Julianus monachus abbatꝫ theodosij et p̃o oiꝭ
Johãnes pbr ppij monast.in Capestri et p̃o oiꝭ
Theonas pbr scti montꝫ Synai z amba.eccliæ Farã z
Laure Raithu,p oiꝭ monachꝫ ibidẽ rogatus, s.
Strategius diaco.et monachus monasterij Johannis
et p̃o omnibus ibidem monachis
Johãnes monach.moñ.ab. Martyrij z p oiꝭ ibiꝺ. mo.
Paulꝰ monach.z amba.moñ.bri Waronis scde Syrie
Severianꝰ pbr et arch.mo. Zoare ꝺ thermꝫ Syrisi s.
Gassisa pbr et archimandrita moñ luce Syrisi s.
Johãnes pbr et arch.mo. Ciri thome Syrisi s.
Syncones dia.et amba.moñ.bri Jacobi scde Syrie et
Johãnes dia.et amba moñ.bri theodori se/ (p̃o oiꝭ
cunde Syrie et p̃o his q̃ in ea sunt monachi s.
Sergius pbr lustratoꝝ sanctissimarum eccliarum genti
lium Syrorum pme prouincie s.
Stephanus pbr et p̃or mona. Euxerij et p̃o omniꝭ
Johãnes pbr et archiman.moñ.thome Syrisi s.
Theanas pre.et archimã. moñ. Aaron Syrisi s.
Saustinus monach et amba.moñ scti stephani Nauze
Jãnie,p oiꝭ clericꝫ et monachꝫ ibidem existentiꝭ
Theodorus dia.et amba.scte eccliæ Erẽdelenoꝝ ro. s.

A Domino nostro per omnia sanctissimo & beatissimo patri patrũ archiepo Romanoꝝ & pr̃iarchæ Agapito ab epis Orientalis diocœsis, & ab his qui sunt sub sanctis locis Christi dei nostri, necnõ ambasiatoribus, & cæteris clericis in hac regia vrbe cõgregatis. Ex quo Christus deus noster pro debitis nobis præmijs propter ipsum in omni tempore, cum vera fiducia sua inuisibili virtute diuulgatã cõfessionem sup venerabile caput vestrum requiescere fecit cum sedem Apostoloꝝ vobis pater beatissime cõmisit, & firmauit super firmã petrã pedes vestros, & direxit gressus vestros, impleuit os vestrum cãtico nouo, imò deo nostro sperauerunt in dño secundum Psalmicum eloquium, clarificati à spũali splendore vestro, per quẽ tanquã lucerna resplendens sup sctõ candelabro caliginem eoꝝ qui in tenebris sedent, & cæcos illuminastis, & oculos mentis ipsorum aperuistis, & propterea confisi, & credentes diuino eloquio dicenti, in tempore non timebit cor confugiens ad intellectum, & experientia intellectus cognoscentes vos esse diligentes custodes thesauroꝝ Apostolicoꝝ exossauimus mõ Anthymũ habitũ pietatis circũferentem. Potentiã vero ipsius negãtem, qui cõuenientem sibi spõsam dimisit, & aliã cõtra diuinos Canones accipere ausus est. Cognoscentesq̃ & deo custoditum Imperatorem nr̃m tanquã Christi discipulũ, approbatã animã habere, & participẽ vobis huius boni operis fuisse, q̃ à primordijs regni sui vsq̃ nũc studuit custodire oñe corpus eccliæ sanũ, & pfecte integrũ, & ab oi morbo hæretico liberꝝ, & ꝓpter hoc statuit quatuor sanctas synodos in diuinis ac sacris initiatiõibus, quando

fuit ma

fuit magna voce à sacris prædicatoribus ꝑdicari quæ fortificãt corda fideliũ, & hæreticoꝝ cõpungunt, sperãs ipse ex clemẽtia secundũ naturã suã, & putãs ꝙ ficut eos q ex simplicitate erro re subducti sunt, decet in tpe cõuerti, sic & huius inuentores, imò diaboli discipulos & nunquã veritatẽ recognoscẽtes σκοβλακμ Iactum hæreticoꝝ à principio ꝓuidere & ꝑmeditari rogamus beatissimi. Rememorati memorato ac deo custodito impatori nostro illã sacrã vocem dicente Omnem abominationẽ odit dñs, quæ prima media & vltima est, Seuerus facinorosus q contra deum sp locutus est iniquitatẽ & quandoq; qdẽ Greꝯ vanidicorũ mysteria imbutus ipsa ho nouit, qñq; vero Euticis insaniã docuit, & in tota vita dixit bene valere in fide christianoꝝ, & appellationẽ Nestorij anthropolatre ad decipiendũ eos q in simplicitate paratas habent aures suscipiendũ excogitauit euidẽter illa illius dicẽdo, Nestorianosq; vocabat mgros rectoꝝ dogmatũ, & nec illi pepercit q baptizauit ipsum, inualidisq; anathematibus ipleuit totũ mundũ, ac arrogãter decernere ipse ꝑsumpsit, & validiores sortitus est cũ his q adherebãt ei in ordinando Sychiã cõtra ꝑdictã sanctã Icomenicã Calcedonẽsem synodũ, & cõtra sacras ac deo dilectas epistolas sanctæ memoriæ Leonis papæ, q fuit illuminator & colũna ecclesiæ, qq; firmauit fideles ãbulare in recta semita. Sicq; illud relinquet diuinæ scripturę dictũ ipleri, Et incidit in foueã quã fecit. Vnde dubitãtes qũo ipsum propriæ vocemus idẽ cũ gẽtibus sentientẽ, eiusdẽ opinionis cũ Eutice, eiusdẽq; moris cũ Nestorio, magis propria & insigni appellatiõe noiabimus ipm ibidem cũ veritate organũ diaboli vocãtes. Prætereũtes igit multitudinẽ eoꝝ q ꝑsumpta sunt ab ipso, & sanguinẽ sanctoꝝ viroꝝ ĩ Eoan effusum ab Estasiasmeno iudaico de patria tũc sub ipso militante, ac alia multo difficiliora ꝑdictis propter longã narrationẽ supplicamus sanctissimi Cũq; nũc sit tps acceptabile, nũc dies salutis clamam⁹. Adiuua nos & sanctas aias occisas q̃s aspra re cogitate prudẽter, & ostẽdere vobis ꝙ ꝓpter Christũ tradite sunt morti à bestia multi capitis, ne rursus ex sua oĩbus manifesta mangania, & manichæo errore q̃ cõfidẽs iste iniquus ausus est intrare mũdas regias aulas cũ nullũ locũ debeat hr̃e, aut baratratũ cõuersandi ad destructionem. Et cũ in præsenti pax donata sit omnibus fideliũ ecclesiis cũ tantis laboribus & sudoribus vestris ac deo amãtissimi imperatoris nostri parcentes ipsi extremitati animaꝝ facientiũ conuentiones ad ipsum, & cõmunicantiũ ꝓ interpellationem anathematibus cõtra ipsum prolatis, studete longe expellere illũ pollutũ & abdicatum q anathematibus scriptis, & apertius ab apostolica sede vr̃a & à tantis pontificibus, & in cœlo ab ãgelis electis suis iã condemnatus est, q secundũ euangelicã illã, & diuinã vocẽ cum iniquo ei facinoroso alio Petro suo discipulo appellationẽ propriã vsq; nũc mentiri non erubuit, & verba Apostasię quotidie locutus est, necnon cũ Zoara qui omnino diuinam scripturã & omnẽ sacrũ ordinẽ, & missam ignorat, sed cũ audatia nescimus vnde sibi tradita pessundat ecclesiasticum ornatũ atq; statũ ꝓ cõuenticula & parabaptismata quæ quotidie temerarie aguntur, Cuius synogogam mulierculis, comessationibus, & ebrietatibus, luxibusq;, & adulterationibus deditis implet, Persuasimus aũt & pĩssimo impatori nr̃o nõ permittere aggregari bestias sanguinis edaces cũ agnis, cũ clare & aperte sciat illud diuinum apostoli dictũ, Quod nulla participatio iustitiæ ad iniqtatẽ, vel cõicatio lucis ad tenebras, aut pars fideli cũ infideli. At vero si ea quæ ab Isaccio persa nunc perpetrata sunt sine lachrymis dicere nos volumus, nõ est possibile, neq; metũ abĩcere, si narrare volumus q̃ suis iniquis manibus ille facere nõ horruit. Nam in quodã diuersorio reposita honorabili imagine pñtis pĩssimi impatoris, ꝑdictus sceleſtus & arrogans vir tanq̃ certans & secundũ nouiorẽ modũ dicendi blasphemauerit diuinũ extendẽs baculũ in q̃ inhonoratã senectutẽ suã firmare fingit, implensq; simulatũ stellionatũ in cõspectu eoꝝ q ab ipso deducti sunt percutiebat sine venia similitudinem Christo amãtissimi imperatoris, hæreticũ denominando sic deo vnitũ, & ab ipso custoditum, & veritatis prædicationẽ custodientẽ. Nec à furore cessauit donec diuisit tunicã habentẽ nobilem effigiem, & partem pro se tenuit, quã & igni tradidit, totũ exterminare non voluit. Nã cõseruatum fuit à meliori prouidentia in redargutionẽ manifestam & notam homicidialis temeritatis, & maioris omnibus accusationibus, testes fuerunt viri (sicut nouistis) sanctissimi manifestam veritatem aduocatam habentes. Qm̃ igitur preter opinionem hæresiarchæ summutauerunt eoꝝ deiectionẽ quæ cũ ignominia debebat esse, & ante tempus multũ dederunt audaciam habitandi in regalibus cellis his qui per aliũ modũ deum negant multis designatis & enumeratis ipsis nomẽ ficte orthodoxiæ, & periculũ est fideles nunquam ambulare in domo domini cũ cõsensu, tollite à nobis cito malos, offerte consuete sacrificium hoc deo & saluatori pro cõseruãda nobis bona defensione in futuro tremẽdo iudicio liberũ ab omni timore, & hæretica trifluctuatione armatũ ecclesiasticũ cõseruate statũ cõfirmantes, rursusq; exponendo iustissimo impatori nr̃o pias ac iustas sn̄ias cõtra ipsos prius ab aplica sede vr̃a ꝓlatas, statuẽdo p illa impia conscripta tradere igni, & habẽtes in pubicum prodere iuxta immutationẽ eoꝝ q zelant possidere Manichęa & illa impĩ Nestorij & Euticis isensati, ac Dioscori pr̃is & ꝓtectoris eoꝝ. Sic em̃ euacuabitur

bit oīs expectatio his q̄ frustra sperāt in eos. Rogamus etiā sanctissimi,& finē perfectū imponere diuinæ ac vīæ sniæ cōtra Anthymū,& paternis vestris credētibus cōuenientem,vt oīe de medio extinguat scādalū,& à paruulis in dn̄m cernētibus,& optatā vocē audietis ab oīnibus nobis custodiet dn̄s sedē vestrā,ac pīssimi Imperatoris nr̄i tanq̄ dies cœli, q̄ Petri imitationes saluatis,& nos à tribulatōibus saluastis,eos qui nos odiunt confudistis.

¶SVBSCRIPTIONES.

Thalassius epūs veritiaꝝ ciuitatiꝫ rogatus,subscrpsi.
Magnꝰ epūs Gerriaꝝ ciuitatiꝫ supplicādo sub.
Johannes epūs Gabaloꝝ subscpsi Syrice
Etherius epūs Mariaminis supplicando sub.
Chrystophorus epūs Perfireonus suppl. f
Archelaus epūs Lozici suppli. f.
Dauictus epūs Circincius subscpsi Syrice
Alexander epūs quondam vercustiorum nunc vero Justiniapolitanus supplicando sub.
Anastasiꝰ epūs Zorabie suppl. sub.
Domnus epūs Maximianipolitanꝰ suppl. f.
Johannes epūs Zoorum suppl. f.
Magnus pbr̄ z ambasiator theopoletane eccl'ie s.
Hiraclꝰ diaco. z ambasiator eiusdem eccl'ie f.
Athanasiꝰ diaco. z ambasiator eccl'ie tyrie f.
Paulus lectorariꝰ, z ambasiator eccl'ie tharse f.
Thomas dia. z ambasiator eccl'ie Justinianopolitane f.
Agapius diaco. z amba. sancte eccl'ie sacre ciuitatiꝫ Detropolitane Eufratesie suppl. f.
Johannes subdiaco. z amba. sancte eccl'ie de Bostra f
Trofimius diaco. et amba. sanctissime eccl'ie Selentia/ ne de Isauria suppl. sub.
Eusebiꝰ dia. z amba. scrissime eccl'ie Amidane scēs super dicta cōtra Seuerꝝ, Petrum, z Zoarā,ac Anthy
Mareꝰ dia. z amba. scrē eccl'ie Emesie, f.)mum,f.
Symeōnes dia. z amba. scrē eccl'ie Agropolitane. f.
Sergiꝰ dia. z amba. scrē eccl'ie Ptolemeane subf.
Cosmas monac. et amba. scrē eccl'ie Antaradone f.
Esaias diaco. et amba. Arethusiane eccl'ie f.
Julianꝰ diaco. et hospitalariꝰ eccl'ie Palmyreane f.
Jonas diaco. et amba. Hylinpotane sub.
Habramius diaco. et amba. eiusdē eccl'ie f.
Symeonnes pbr̄ scrē eccl'ie Costantiēsis in Cypro, f.
Johānes lectorariꝰ et amba. eccl'ie Syrie in Seleucia f.
Martyriꝰ lectorarius eccl'ie in Berito suppl. sub.
Arcenius lectorariꝰ eccl'ie Mariamie sub.
Sergiꝰ pbr̄ et lustratoꝝ moñ. Sādari suppl. sub.
Symeonnes diaco. scrē resurrectōis Chr̄i sub.
Anastasius pbr̄ et amba. eccl'ie Cesarie s.
Alexander subdiaconus et ambasi. eccl'ie Cesarearum Palestinarum sub.
Johānes dia. et amba. eccl'ie Eleutheropolitane sub.
Theodosius dia. et amba. eccl'ie Gazearum s.
Pamphilus diaco. eccl'ie Neapolitane s.
Eunomius pbr̄ et amba. eccl'ie Petri s.
Anastasius diaco. et amba. eiusdē eccl'ie s.
Victoꝝ diaco. et amba. eccl'ie Areopolitane s.
Silumenus lectorarius eccl'ie tharseane suppl. s.
Et post lectionē libelloꝝ Venas venerabiles lectorariꝰ ac secūdicerius notariorꝝ antiq̄ Rome,ptulit actū synodal' epłe scpte a sancte memorie Agapito, et legit p dictōes latinas,interptatōem aūt legit Christodorus diaconus et notarius secretarius que sic habet

¶Interpretatio epistolæ synodalis scriptæ per literas latinas

¶Dilectio fratri Petro Agapitus.

VOluissemus quidem frēs dilecti propter συνδ\ωσμορ cōiunctionem nostræ charitatis omnes dn̄i sacerdotes iuxta Apostolicā traditionem irreprehēsibiles inuenisse, & neminem aut per grām,aut per metū ab ecclesiasticis Canonibus declinare,sed q̄m multa multotiēs subsequunt quæ pœnitudinē parere possunt,& dei misericordia delicta pc̄tōrum vincit,& idcirco differī pœna,vt reformatio locū inuenire possit, monere necessarium iudicauimus,& vt assumpta de cætero impuaricata custodiātur. Oportebat enim vestrā charitatem memorem paternaꝝ traditionū neminē permittere prohibita facere,sed si quis audax appareret,tota virtute resistere. Cum itaq̄ peruenimus ad comitatum Sereniss̄imi Impatoris filiꝫ nr̄i, inuenimus sedē Cōstātinopolitanæ ecclesiæ cōtra oēm Canonū honestatē ab Anthymo ecclesiæ trapezundaꝝ epō incōuenienter vsurpatā. Cuius animā nō solum secundum istā partem,sed quod maius est in cōfessione veræ fidei à perditōe reducere desiderauimus,sed Euticis errori insistens ad viā veritatis redire cōtempsit. Vnde cū ipsis in fide pœnitentiā isto modo expectemus,neq̄ catholico,neq̄ sacro nomine dignum esse sentiauimus,donec oīa à p̄ribus tradita per quæ veræ religionis fides & disciplina custodit, & scām cōgruentē satisfactionē suscipit. Cæteros vero similis cōtumaciæ ipsius & sententia Apostolicæ sedis cōdemnatos,similiter vestra charitas auertat quoꝝ ipse seip̄m participē fecit. Cōstātinopolitanæ vero sedis iniuriā Apostolica authoritate adiuuāte,& adiutorio fidelissimoꝝ Imperatoꝝ emendabimus. Et modū quēdā admirati sumus,q̄d istud opus ita apte cōtrariū decretis p̄m vestra fraternitas nō solū ad notitiā nostrā adducere neglexit,sed & reprehēsibili cōsensu cōfirmauit. Sed regratiamur deo,cuius spū mala ad melius vt plurimū vertunt, & paruæ trāsgressiones ad vtilitatē & occasionē magni fuerint gaudiī,hoc aūt p excitādo vestræ cōspiritualitatis lætitiā significo,q̄ Minā frēm & coep̄m nostrū vīꝝ multis laudū modis ornatū prædicta Cōstātinopolitana ecclesia ep̄m suscepit. Cui licet præter cæteros serenissimoꝝ Imperatoꝝ electio arriserit,similiter tñ & totius cleri ac populi cōsensus accesserit,vt & à singulis eligi crederet. Etem̄ alicui neq̄ scia neq̄ vita fuit ignotus,sed & fidei integritate,& sacraꝝ scripturaꝝ studio, atq̄ etiā piæ administratōis officio sic prædicta viri resplē duit opinio,vt ipsi tardius venire videretur quo dignus erat. Et hoc dignitati suæ addere credimus,quod à temporibus Petri Apostoli nullum alium vnquam orientalis ecclesia suscepit ep̄m manibus nostræ sedis ordinatū. Et forsitan vel ad demonstrationem laudis ipsius. vel ad

A

destru-

destructionē inimicorꝫ instās res tanta puenit, vt illis ipe filis esse videat, quos in his quādoq; partibus ipsius Apostolorꝫ primi electio ordinauit. Commune itaq; gaudium frēs pia exultatione suscipite, & quātum vos Apostolicæ sedis nostræ iudicium cōprobatis consueta rescriptione significate, habentes duplicem exultatiōis causam, & q; mala sine mora corrigant, & pro his optata subsecuta fuerint, de cætero prȩcauentes ne rursus Canonicis sanctionibus qd contrarium per vos (quod non credo) fiat vestro accedente consensu. Cūq; sicut error qui se mel peccauit venia dignus est, sic frequens transgressio motum austeritatis deposcit. Deus in bona conualescentia te custodiat frater honorandissime.

¶Interlocutio Mynæ patriarchæ.

B ¶Sctissimus archiep̄s & tota synodus dixit: Non mirādū si suos & nūc magna Apostolica sedes sequit sacras sanctōes sanctissimarꝫ ecclesiarꝫ inuiolatas conseruādo, & quæ rectæ fidei sunt defendendo, ac his q peccauerunt, clementē veniā tribuendo. Vnde & nos implentes ea quæ à sanctissimo Papa in epistola synodali data fuere, & tempus pœnitētiæ ipsi dātes deputemus, & decernamus Vosporiū sanctissimū ep̄m Neocesariæ Metropolitanæ & Acatiū sanctissimū ep̄m Metropolitanæ Pissiminūtinæ, & Iohānem ac Theoctistū presbyteros & defensores magnæ ecclesiæ quæ hic est, & Zachariā sanctissimū ep̄m Mitylinēsem Metropolitā, & Acatiū ac Christodorꝫ diacones venerabiles, & notarios huius sanctissimæ ecclesiæ ad notificandū ei ea quæ à nobis gesta fuerunt & inuitare ip̄m infra tres dies si volet venire ad sanctā synodum ad faciendum super annuntiatis congruā satisfactionem subsignaui.

¶Actio altera facta à Mina patriarcha.

C POst consulatum Flauij Belisarij clarissimi nonas Maias, indictōe. xiiij. In Chr̄o amātissima, & imperiali Roma Constātinopoli, præsidente dño nostro sctissimo, & beatissimo archiep̄o p̄riarcha Icomenico Mina in Mesaulo dytico venerabilis domus dñæ nr̄æ sctē & gl̄iosæ dei genitricis sp̄ virginis Mariæ quæ ē prope sanctissimā magnā ecclesiā. Et à dextra qdē parte cōsidentibus & coaudiētibus iuxta piū iussū Christi amātissimi, & deo custoditi imperatoris nostri Iustiniani sctissimis, & deo amātissimis epis Sabino Camisino, Epiphanio Eclano, Asterio Salernitano, Rustico Fesulano, Leone Nolēsi, qui omnes ex regione Italię sunt prius quidem missi ab Apostolica sede, postea vero vnanimiter consentientes sanctæ memoriæ Agapito papæ huc aduenientī Petro Iustiniapolitano Metropolita, Marco Metropolita scdæ Cappadociæ prouinciæ, Zacharia Mitylinensi metropolita Marco metropolita Apamiæ prouinciæ Bythyniæ Auxentio metropolita Selybriæ Timotheo metropo. Verore, Thalassio metropo. Beriti, Magno metropo. Berriæ, Iohāne metropo. Bosphori, Iohāne Gabalorꝫ, Dometiano Zichiano, Christophoro, Porphyreono phœnice prouinciæ Parali, Archelao Corico, Dauitho Circinsiano, Etherio Martamo, Alexādro Varcasano, Donno Maximianipolitano scdæ palęstinæ, Anastasio Iotaliæ, Iohāne Zoorono, Andrea Pauiano, Epityncano Germæ ꝓuinciæ Elespontī, Pelagio Parnasii Paulo Stectoriano, Andrea Peltano, Theodoro Mirono, & Theadorito Alindono. A finistra vero parte Ipatio Ephesino metropolita, Constātino Hiracheo metropo. Europæ, Theogene metrop. Synadorꝫ, Bacho metrop, Antiochęno, Hylariano metrop. Pergiæ, Vosporio Neocęsariæ metrop. p̄ti Polemcatiati, Paulo metropolita Tyano, Acatio metrop. Pissuntino, Epicteto Claudiopolitano Metropolis Ormadis, Epiphanio Hiracleo ꝓuinciæ Onoreorꝫ, Habramio Cratiano, Alexādro Colonienfi scdæ ꝓuinciæ Dotiarꝫ, Asterio Amastreo, Eugenio Tyano, Iohāne Cæsariēfi ꝓuincię Bythiniorꝫ, Dñico Theodosiopolitano ꝓuincię Phrygiorꝫ Pacatianorꝫ, Iohāne Traianopolitano, Theodoto Euriæ antiq̄ Epyrij, Andrea Amazono, Flauiano Coteno, Elia ꝓuinciæ Bythinorꝫ, & Armonio Callipolitano. astātibus aūt & coaudientibus Theophane & Pelagio venerabilibus diaconis Ap̄licæ sedis, & Mina ac Petro deo amātissimis notarijs, & quibusdā subdiaconis, & ꝓcuratoribus, ac cæteris clericis ipsius Ap̄licæ sedis. Qui cōsentientes fuerunt sanctæ memoriæ Agapito facto papæ antiquę Romę huc aduenientī, & magno p̄sbytero, & hic à deo diacono, & ambasiatoribus Eusemij sctissimi p̄riarchæ sctissimæ ecclesiæ Theopolitanę, Sabino diacono sanctæ Christi dei nostri resurrectionis ambasiatores Petri sanctissimi p̄riarchæ Hierosolymitani, Stephano diacono, & ambasiatore, Soterico sanctissimo ep̄o Cæsarienfi metropolis primæ ꝓuinciæ Galatiæ, Dionysio & Callinico diaconis & ambasiatoribus sactissimo ep̄o metropolis Corinthi. Prȩsente etiā venerabili clero huius regiæ ciuitatis, Eusemius venerabilis diaconus, & primicerius notariorꝫ, dixit: His proximis diebus præcedente pio iussu Christo amātissimi, ac deo custoditi Imperatoris nr̄i cōuenit præsens nunc sancta synodus, & cū tunc intrassent ad vos venerabiles monachi huius regiæ ciuitatis, & q de Theopolitana ciuitate profecti erant, ac etiā alij venerabiles viri de Hierosolymis, facta fuerunt quædā sup venerabili Authumo, quæ in actis tūc formatis

cōtinē

cõtinent, in qbus dedistis certũ terminũ sup requisitiõe ipsius venerabilis viri q iam decursus est, Cũq; & nunc vestra cõuenerit sanctitas pro eadẽ materia, obseruantq; & vestrã audiẽtiã memorati venerabiles monachi introitũ apud vos habere rogantes & supplicantes subijcimus, Sctissimus archiepus & sancta synodus dixit, intrent. Et cũ intrassent, Marianus deo amãtissimus presbyter & prior monasterij sanctæ memoriæ Dalmacij & primas simul cũ cæteris deo amãtissimis archimãdritis & monachis regiæ ciuitatis & Theopolitanæ, & Hierosolymitana monasterioꝝ, Agapito dñ, Dioscoro sanctæ Eufemiæ, Agapio Thalasii, Paulo Romanoꝝ, Antonio Eusebij, Stephano Olimpij, Anastasio Romanoꝝ, Dometrio Focę, Dñico Eufemij, Zenone sanctæ dei genitricis in fonte, Alexandro Calamij, Dada Caiumę, Rodone Theodori, Gennadio Dñici, Theodoro Maronij, Sila Helyę, Paulo Samuelij, Iohãne Theodori, Cirione Aegyptioꝝ, Basilio Ciracone, Iohãne S. Thomę apli inter illa modesti, Marco Theodori, Flauiano pbro, & Secũdicerio modesti Licaonoꝝ, Marino Pauli, Theoctisto sanctę dei genitricis ppe illa Iob, Theodoro Trifonis, Cosma illoꝝ studij, Petro sctẽ genitricis & S. Diomedis in Hierlm, Eleutherio S. Dñici, Alexãdro Abrami, Theodorij Iob, Trifone Elpidij, Stephano illoꝝ de Cõsta, Babyla Danielis ĩ Stylo, Iohãne Anastasii, Antemio Neonis, Iohãne S. Michaelis illoꝝ Charisii, Iohãne Mare ppe Aẽtiã Cisternã, Foca Ione ppe & iuxta Secũdũ, Zozimo Entichij Lycaonoꝝ, Timotheo Asterij ppe Aetiã Cisternã, Martyrio Petri ppe aplos, Andrea sanctæ dei genitricis ppe S. Lucam, Marco S. Dñici, Iacobo Abibi Syri, Actico Eucracadoꝝ, Ioseph sanctę dei genitricis in Lichostrato, Paulo S. apostoli Petri ppe palatiũ, Anastasio pbro, & secũdario S. Philippi in Brefotrophio, Georgio Ciri, Eusebio Symonij, Zotico S. Andreæ ppe Saturninã portã. Et de Theopoli, Paulo monacho & ambasiatore monasterij Maronis, Seueriano pbro & archimãdrita monasterij Zoare Calidoꝝ Syro, Cassia pbro & archimandrita monasterij Lucæ Syro, Symeonio diacono & ambasiatore Iacobi, Iohãne diacono & amba. Theodori, Stephano pbro & priore monasterij Euxerij, Iohanne psbytero & arch. monasterij Cirithome Syro, Thoma presbytero & archimãdrita monasterij Aarõ Syro, Fotino monacho & ambasia. sancti Stephani, Theodoro diacono & ambasia. ecclesiæ Erendelenoꝝ, Sergio presbytero & illustratore q oẽs ꝑ seipsis & ꝑ reliquis, atq; etiam ꝑ his qui sub sanctis Christi veri dei nostri locis agunt, Dõno pres. & archimandrita monasterij beati Martyrij, Hysichio presby. & ambasia. monasterij beati Theodosii, Casiano psbytero laure beati Sabbe, Dñico presbyte. & priore turrium Iordani, Nestabo presby. laure beati Firmini, Terentio presby. nouæ lauræ, Leõcio monacho, priore & vicario totius heremi, Traiano presby. turrium Iordani, Polieucto diacono monasterij abbatis Theodosii, Theodoro diacono & monacho nouę laurę, Cerico diacono & monacho ipsius nouę laurę, Anastasio diacono monasterij beati Martyrij, Mama monacho ipsius monasterij, Iohãne monacho ipsius monasterij, Iuliano monacho monasterij abbatis Theodosii. Qui oẽs agunt ꝑprijs monasterijs, ꝑ oĩbus monachis heremi sanctæ ciuitatis, Iohanne pres. cãpestris, & ꝑ oĩbus q ibidẽ sunt monachi, Theona presbyt. mõtis Synai, & ambasiãt. ipsius mõtis & ecclesiæ Pharam, & laurę Raithę, & ꝑ omnibus ibidẽ monachis, Strategio diacono & mona. monasterij beati Iohãnis, & ꝑ oĩbus monachis sub Scythopoli, Sanctissimus archiepũs, & tota synodus dixit, Legantur quæ pridie gesta fuerunt. Et accipiens Macarius venerabilis diaconus, notarius & ambasiator legit.

¶Post cõsulatum Flauij Bellissarij clarissimi sexto Nonas Maij indictiõe decimaq̃rta. In Christo amãtissima, & imperiali Cõstantinopoli. Et reliqua primæ actiõis. Sanctissimus archiepus & tota synodus dixit. Qui à nobis deputati fuerunt ad requirendum Anthymũ venerabilem si iniuncta ad opus deduxerunt, ostendat. A

¶Vosporius sctissimus epus Neocesariẽsis metropolis ꝑuinciæ Põti Polemoniaci dixit. B

Decretis à beatitudine vestra, & ab hac sctã synodo merito obtẽperantes fuimus in oĩbus locis, in qbus arbitrabamur eẽ venerabilẽ Anthymũ, videlicet in oratoria domo glorioſi archãgeli Michaelis q̃ est in palatio, & ĩ domibus Hormisdi in sctõ apl'o, in qbus cõuocauimus venerabiles psbros & diaconos, & q̃si (vt ita dicam⁹) vniuersum cleꝝ ꝓdictaꝝ sctissimaꝝ domoꝝ, rogauimusq; ipsos dicere nobis, & demõstrare si sciunt ꝓdictũ Anthymũ, seu domũ in qua est ipm inueniri. Qui primũ qdẽ cõcorditer dixerunt, neq; vidisse ipm ibidẽ, neq; scire domũ in qua ipse sit. Postea verò ad satisfactiõem nostrã dederunt q̃sdam ex ipsis simul cũ Achatio & Christodoro venerabilibus diacõis & notarijs vestræ sanctitatis, q ꝓdicti Anthymi inquisitiõem fecerunt, existimãtes aũt inuenire ipm in Mittato suo in q̃ olim permanebat, q̃siuimus, & nec ibi inuenire potuimus, at in suburbio suo, q̃d est circa S. Laurẽtiũ veniẽtes, nec ibi ipm inuenire valuimus, inuẽto ibidẽ hoĩe suo, q dixit, q̃ ex quo recessit de sancta magna ecclesia neq; vidisse ipsum, neq; scire vbi degat.

C ¶ Acatius sctiss. epūs Pissinūtiarū metropolis scdæ ꝓuinciꝫ Galatiæ dixit, Et ego significo vrā bitudini qūo veniēs cū Vosporo, & Zacharia sctissimis cōministris, ac Ioāne & Theoctisto deo amātiss. p̄bris, & ꝓcuratoribus ecclesiꝫ, Acatioꝙ & Christodoro venerabilibus diaconis & notarijs i p̄dictis locis reqrere p̄dictū venerabilē Anthymū, & ip̄m inuenire nō potui.

D ¶ Zacharias sanctissimus epūs Mitilenēsis metropolita dixit, Sicut dixerūt ante me Vosporius & Acatius deo amātissimi ep̄i satisfaciētes mādatis à vestra sctitate venimus in oratoriū domū S. Michaelis archangeli q̄ adiacet palatio, & in sctō apostolio q̄d est intra illa Hormisdi, atq; etiā in suburbio suo q̄d adiacet oratoriæ domui S. Laurentij, & scrutatiōem susceptā fecimus simul cū Iohanne Theoctisto deo amātissimis presbyteris, & ꝓcuratoribus & Acatio, & Christodoro venerabilibus diaconis, & notarijs nullibi hunc inuenire potuimus.

E ¶ Iohānes deo venerabilissimus p̄s b̄r, & defensor sctiss. magnæ ecclesiæ dixit, iuxta iussum vestræ sanctitatis simul cū p̄dictis sanctissimis episcopis & venerabilibus diaconis & notarijs venimus ego & Theoctistus ad loca p̄dicta ab ipsis vbi putabamus omnino nos manifestum facere ipsum venerabilem Anthymum, quem inuenire nō potuimus.

F ¶ Theoctistus venerabilis presbyter, & defensor ecclesiæ dixit. Ego eadem depono.

¶ Acatius venerabilis diaconus & notarius. Et Christodorus venerabilis diaconus, & notarius, ac secretarius per Christodorū vnū ipsorū dixerunt, quæ sanctissimi episcopi, & deo amātissimi presbyteri & procuratores q̄ vnà nobiscū missi sunt super requisitiōe venerabilis Anthymi dixerunt, eadē & nos deponimus, attulimus aūt & ea quæ proxime gesta fuerunt, vt ipsa ei intimaremus, & nullo mō ipsum inuenire potuimus.

¶ Sanctissimus archiepiscopus, & tota sacrosancta synodus dixit.

G MAnifesta iā facta est volūtas venerabilis Anthymi q̄ se manifestū cōstituere noluit, & venire ad nos ad emēdatiōem, veruntā nos cū simus hoīes q̄tū est possibile sequēdo bonitatē magni dei & saluatoris nr̄i Iesu Christi, q̄ vult oēs saluos fieri, & ad̄ cognitionē veritatis venire, & q̄ pœnitentiā tanq̄ salutare q̄ddā medicamētū his q̄ peccant, prębet, vt p ipsam q̄ à recta via lapsi sunt, rursus ad ipsam reuocētur p cōueniētē lōganimitatē, studentesq; prædictū venerabilē Anthymū mō possibili saluare, rursus dedimus ei terminū aliorū triū dierū ad pœnitendū, & recognitionē necessariorū, intra q̄s requirent ipsum Petrus sanctissimus epūs Iustiniapolitanus metropolita secūdæ ꝓuintiæ Cappadociæ, & Thalassius sanctiss. epūs metropolis Veritiarū, ac Dōnus deo amātissimus epūs Maximianipolitanus ꝓuinciæ secūdæ Palestinorū, Romanusq; atq; etiā Iohānes deo amātissimi presbyteri, & ꝓcuratores sctissimæ magnæ ecclesiæ, insup etiam, & Andreas & Colonymus venerabiles diaconi, & notarij, & si inuenient, ipsum nuntiabunt intra dictum terminum venire ad nostrā audientiam exuturus accusatiōes cōtra ipsum factas subsignaui.

H POst cōsulatū Flauij Bellissarij viri clarissimi, p̄ sexto Idus Maij indictiōe q̄rtadecima in deo amātissima & regia ciuitate Roma Cōstātinopoli, præsidēte dño nr̄o sctiss. ac beatissimo Icomenico archiepo Mina patriarcha, in Nezaulo Dytico venerabilis domus dn̄æ nr̄æ sanctę & gloriosę dei genitricis semp virginis Mariæ q̄ est ꝓpe sctām magnā ecclesiā. Et à dextris dextra q̄dē parte cōfidētibus ipsi, & cōaudientibus secūdū piū iussum Christo amātissimi ac deo custoditi imperatoris nr̄i Iustiniani. Sāctissimis & deo amātissimis epis Sabino Canusino, Epiphanio Eclano, Asterio Salernitāo, Rustico Fesulano Leōcio Nolano oībus ex regiōe Italorū. Prius quidē missis ex Italorū regiōe videlicet ab apostolica sede. Postea vero cōsentientibus sanctæ memoriæ Agapito facto papa antiquę Romę huc adueniēti, Thalassio metropolita Verytano, Megallo metropolita Verriano, Iohāne Gabalorū, Christophoro Porphyreono ꝓuincię Fenicę Parali, Archelao, Corico, Dauytho Circinsiano, Etherio Mariammo, Alexādro Barcusano, Dōno Maximianopolitano secūdæ Palestinę, Anastasio Iotabiano, Iohāne Zoorono, Asterio Amasteo, Andrea Pauiano, Epitinchano Germę ꝓuincię Elespōti, Paulo Stectoriano, Andrea Peltono, Theodoro Mirono, Andrea Amyzono, Flauiano Coteno, Elia Adriano, Macedonio Briano, Theodorito Alindono, Harmonio Calliopolitano, Leōcio Helemipolitano, Lōgino Orestiado, Iohāne Cęsariēsi Bythyniæ, & Iohāne Traianopolitano Pacatianę Frigię. A finistris vero Ipatio metropolitano Ephesino, Cōstātino Hiracleano metropolita Europæ, Eusebio metropolita Zizico Thalassio metropolita Nicomedię, Fotino metropolita Calcedonēsi Thoagennę metropolita Synadorū Bacho metropolita Antiochię Possidię, Hylariano metropolita Pergię, Vosporio Neocæsariēsi metrop. Pōti Polemoniaci, Paulo metrop. Tyano, Acatio metrop. Pissinūtino, Epicteto Claudiopolitano metrop. Onoriādo Petro metrop. Iustiniapolitano secūdę Cappadociarū ꝓuinciæ, Zacharia metropolitano Mitylinensi; Hediscо metrop. Apamię ꝓuincię Bythinorū, Auxentio metrop. Selybriano, Timotheo metrop. Veroyano, Iohanne

hanne Bosporano metropolita, Dometiano Zechiano, Coloa Smyrniano, Epiphanio Hiracleano Onoriadę ꝑuincię, Habramio Catiano, Alexādro Coloniēsi, Eugenio Tyano, Dñico Theodosiopolitano ꝑuinciæ Frigiæ Pacatiæ, Eustachio Tiberipolitano, Theodoto Euriano, Eusebio antiquæ ciuitatis, Theodoro, Gordiano, Natheo, Cymano, Alexādro, Eluzano & Iohāne, Medaiano, Astātibusq; ei, & cōaudiētibus Theophane, & Pelagio venerabilibus diaconis aplicæ sedis, ac Mina, & Petro venerabilibus notariis, & qbusdā venerabilibus subdiaconis, & ꝑcuratoribus, & cæteris clericis ipsius sedis aplicę. Qui & ꝑsentes fuerūt cū sanctę memoriæ Agapito facto papa antiquæ Romę huc aduenientē. Et Magno ꝑsbro, & Hiraclio diacono, & ambasiatoribus Efremij sctiss. patriarchæ sctiss. ecclesiæ Theopolitanę, Sabino diacono sanctę resurrectiōis Chri dei nri ambasiatore Petri sctiss. patriarchæ Hierosolymitani Stephano diacono, & ambasiatore Soterichi sctiss. epi Cæsariēsis metropolitanæ primę Capadocię Gaiano ꝑsbro & amba. Elpidij sctiss. epi, Anchyrani metropolitani Galatię primæ, Dionysio diacono, & Callinico diacono ambasiatorib⁹ Focij sctiss. epi metropolis Corinthi, Pnte etiā venerabili clero regię vrbis Eufemius venerabilis diaconus, & primicerius notariorū dixit. i. Bis iā cōueniente scta vestra synodo secūdū iussum pijssimi & serenissimi impatoris nri, aduenerintq; tūc diuersi monachi ex hac regia vrbe, & Theopoli, ac etiā Hierosolymis ꝑcesserunt qdā supra Anthymū sicut gesta de his ostēdunt, in qbus secundū primū & secundū ordinē certi termini dati sunt sup requisitiōe ipsius venerabilis viri. Qm igit & vltimā dilatiōnē à vobis datā decurrisse cōtigit. Cōuenitq; rursus vestra sanctitas, obseruantq; vestrā audientiā ꝑdicti venerabiles monachi petentes introitū habere, subjcimus ergo & exhibemus ad ꝑsentiā. Sāctiss. archiepūs, & tota synodus sancta dixit, Intrent, & intrauit Marianus deo amātissimus presbyter & prior monasterij sanctæ memoriæ Dalmatij, & primas, & cū ipso deo dilectissimi presbri & archimādritæ venerabiliū monasteriorū regiæ ciuitatis Agapetus dij Dioscorus sanctę Eufemię, Agapius Thalassij, Paulus Romanor, Antoninus Eusebij, Stephanus Olimpij, Anastasius Romanor, Demetrius Focę, Dñicus Eufemij, Zoilus Theodoti Iulianus Eufemij, Stephanus Promoti, Zenon sanctæ dei genitricis ad fontē, Alexāder Calamij, Dadas Caiumę, Rodon Theodori, Sylas Elyę, Paulus Samuelij, Iohannes Theodori, Cirion Aegyptior, Basilius Ciracone, Iohannes sancti Thomę apostoli inter illa Modesti, Marinus Pauli, Theocticus sanctæ dei genitricis ꝑpe illa Iob, Theodorus Trifonis, Cosmas sancti Iohānis inter illa studij, Petrus sanctæ dei genitricis, & S. Diomedis in Hierlm, Eleutherius S. Dñici, Alexāder S. Habramij, Theodorus Iob, Triphon Elpidij, Stephanus Cōste, Babylas Danielis ī Stylo, Iohānes Anastasii, Anthymus Nenonis, Iohānes S. Michaelis illor Charisii, Iohānes Mare ꝑpe Aetiā Cisternā, Focas Ionę ꝑpe secundū, Zozimus Eutichij Lycianor, Timotheus Asterij, Stratonicus Dometoi, Policronius Ethrij, Andreas Romanor ꝑpe Cisternā, Martyrius Petri ꝑpe aplos, Andreas sanctæ dei genitricis ꝑpe sanctum Lucā, Marcus S. Cerici, Iacobus Abibi, Syrus Actitus Eucratador, Ioseph sanctæ dei genitricis in Lychostrato, Paulus S. Petri apostoli ꝑpe palatiū, Anastasius ꝑsbr & secundarius secūdi Philippi in Brephotrophio, Georgius Ciri, Eusebius Symconij, Zoticus S. Andreę ꝑpe Saturniam portā, Dñicus S. Iohānis Syror, Zosimus Maximini, Polychronius Cretensiū, Paulus S. Erimone, & eor quæ sunt sub Theopoli, Paulus monachus & ambasiator monasterij Maronis, Seuerianus presbyter & archimādrita monasterij Zoare Ehermor, Syrus, Cassisas presbyter & archimādrita monasterij Lucæ, Syrus, Symeonnes diaconus & ambasiator monasterij Iacobi, Iohānes diaconus & ambasi. monasterij Theodori, Stephanus ꝑsbyter & prior monasterij Euzerij, Iohānes ꝑsbr & arch. monasterij Aarō, Syrus, Fotinus monachus & ambasiator monasterij S. Stephani, Theodorus diaconus & amba. ecclesię Erendelenor, Sergius pbr & lustrator. Qui oēs agūt ꝑ seipsis & ꝑ cæteris, atq; etiā ꝑ his q sunt sub sancti locis Christi veri dei nri, Dōnus pbr & arch. monasterij beati Martyrij, Hysichius pbr & arch. monasterij beati Theodosii, Cassianus pbr Laurę beati Sabbę, Dñicus pbr & prior turriū Iordani, Nestabus pbr Laurę bti Firmini, Terētius pbr nouę laurę, Leōcius monachus & prior ac vicarius totius heremi, Traianus pbr turriū Iordani, Polieuctus diaconus mona. abbatis Theodosii, Theodorus diaconus & monachus eiusdē nouę laurę, Cericus diaconus & monachus monasterij beati Martyrij, Mamas monachus eiusdē mōast. Iohānes mōachus eiusdē monasterij, Iulianus monachus monasterij abbatis Theodosii. Qui oēs ꝑ ꝑpriis monasteriis sunt, & ꝑ omnibus monachis de Heremo sanctæ ciuitatis, Ioānes pbr Campestrinę, & ꝑ omnibus ibidē monachis, Theonas pbr mōtis Sinai & ambasia. ipsius mōtis, & ecclesiæ Pharan, ac lauræ Raythe ꝑ omnibus ibidem monachis, Strategius diaconus & monachus monasterij beati Iohannis ꝑ omnibus monachis q sunt sub Scythopoli.

¶ Sanctissimus archiepiscopus & tota synodus sancta dixit.

A ¶Legantur quæ proxime gesta fuerunt, & accipiens Paulus venerabilis diaconus,& notarius legit post consulatū Flauij Belisarij clarissimi primo nonas Maij,indictiõe quartadecima ī deo amantissima imperiali Roma Constantinopoli, Et reliqua secundæ actionis.

¶Sanctissimus archiepiscopus,& tota sancta synodus dixit.

B ¶Doceāt nos venerabiles diaconi,& notarij q̄t dies p̄terierunt post synodū scd̄o ordine factā.

¶Notarij dixerunt.

C ¶Docem⁹ vr̄am btitudinē qūo à circūhabita die ī actis nūc lectis vsq; ad hāc diē, q̄nq; sunt dies

¶Sanctissimus archiep̄us,& tota sancta synodus dixit.

D ¶Nunc qui à nobis secundo ordine deputati sunt ad requirendum venerabilem Anthimum si interlocutionis finem imposuerunt edoceant.

E ¶Petrus sanctissimus eps Iustiniapolitanus secundæ Cappadociæ dixit. Quæ sancte à vr̄a sanctitate gesta sunt,& nobis mādata ad effectū deducere studuimus. Egoq; & q mecum deputati erant Thalassius sanctissimus episcopus Berytiano metropolita,& Domnus deo amantissimus eps Maximianipolitanus,& Roman⁹,ac Iohānes deo amātissimi pbr̄i,& ꝓcuratores,Andreasq; & Calōnius deo amāti ssimi diaconi,& notarij sanctissimæ magnæ ecclesiæ iuimus ad diuersa loca in q̄bus putabaī inueniri venerabilis Anthimus,& cū oñi diligētia fecimus inquisitionem & nullomodo ipsum inuēire potuimus,fuimus autem & in venerabili domo glorioſi martyris Laurētij,& interrogauimus ibidē clericos,siscieb̄at vbi moraī memoratus venerabilis vir,qui cū iuramēto dixerūt nō vidisse ipsum;& recessit de sede huius regiæ vrbis,neq; scire in quo loco moraī,dixerūt aūt ipsum habere suburbanū prope prophetiū in q̄ sepius inuentus est deambulare,& in monasteeio Theodosii deo amātissimi presbyteri,& prioris priusquā acciperet episcopatū huius regię ciuitatis,Quos accipiētes venimus ad p̄dicta loca,& inquisiuimus,& neq; in his locis ipsum inuenire valuimus ibidē inuentis cū iuramēto affirmantibus neq; vidisse ipsum ex q̄ recessit de sancta magna ecclesia,accipientes aūt ad mentē affectionē existentē ei erga Petrum quondā Apamiæ presulem iuimus ad suburbanū q̄d pertinet ipsi Petro existens prope oratoriam domum sancti martyris Thirsi,& nec ibi ipsum inuenire potuimus

F ¶Thalassius sanctissimus eps Beriti,dixit,iuste & canonice aurā sancta synodo interlocutis satisfaciētes. Ego & Petrus ac Dōnus sctissimi ep̄i,Romanusq; & Iohānes deo amātissimi presbyteri & ꝓcuratores,Andreas,& Calōnius venerabiles diaconi,& notarij sctissimę magnę ecclesię venimus ad inq̄rendū venerabilē Anthimū inuitaturi ip̄m venire ad hoc sacrū collegiū,& facere defensiões de q̄bus accusaī. Et veniētes in multis locis,oratorij domibus,& venerabilib⁹ monasterijs,ac etiā in suburbanis p̄tinētibus ipsi Anthimo & Petro q̄ sedē Apamiæ olim iniuste subripuit,in q̄bus putauimus ip̄m manere,& lustrauimus,nec vllo mō ip̄m inuenire potuimus.

G ¶Domnus deo amātissimus eps Maximianipolitanus secūdæ palestinæ dixit.Secūndo & ego q̄ canonice à sanctissima hac synodo iussa sunt,peragraui cū Petro ac Thalassio sanctissimis ep̄is, Romanoq; ac Iohāne deo amātissimis pbr̄is,& ecclesiæ defensoribus,& cū Andrea & Calonymo venerabilibus diaconis,& notarijs ad noiata ab ipsis loca,& nullibi ip̄m inuenire potuimus

H ¶Romanus deo amātissimus pbr̄ & ecclesiæ defensor dixit.Ego veniēs simul cum Petro Thalassio,ac dōno sctissimis ep̄is,& Iohāne deo amātissimo cū pbr̄o meo,ac defensore,Andreaq; & Calonymo deo amātissimis diaconis & notarijs in venerabili domo scti martyris Laurentij,& introeūtes in ipsam hortati sumus deo amātissimos clericos dicere vbi possibile est inuenire venerabilē Anthimū,vt annūtiarent ei q̄ gesta sunt de materia mota in venerabili synodo,& cum iuramēto ipsi venerabiles clerici dixerūt,qa scimus ip̄m hr̄e suburbanū prope ꝓphetiū sctī Esaiæ & ibi multū cōmorari,& sepius abire in monasterio Theodori deo amātissimi monachi,& cū ipso moraī,hæc scimus ab ipso fieri priusquā acciperet episcopatū huius regiæ ciuitatis etiā tpe episcopatus nō solū semel sciuimus ip̄m alere venerabiles clericos suos sctissimæ magnæ ecclesiæ in p̄dicto suburbano in collegio dominę nr̄æ dei genitricis sctē Mariæ q̄ iacet & locata ē in blachernis ꝓcenso existēte regis. Et ipsis verbis cū iuramētis vsi addiderūt,q̄m nunc oīno ne scimus vbi sit. Si aūt postea poterimus cognoscere vbi degat,adnuntiabimus vr̄æ charitati. Cū vero audiuimus hæc ab ipsis hortati sumus venire vna vobiscū in monasterio Theodori deo amātissimi pbr̄i & monachi,& in suburbano venerabilis Anthimi,vt & in illis locis inq̄sitionem ipsius faceremus,& scire vbi moraī. Et eūtes nos cū p̄dictis venerabilibus clericis ī monasterio Theodori deo amātissimi pbr̄i,& prioris ipsius monasterij. Et intrātes Oratoriā domū ipsius venerabilis monasterij inuenimus ibi venerabiles monachos ipsius, inter q̄s erat & ꝓcopius venerabilissimus monachus,& ꝓthodiaconus. Et cū audissent à nobis vbi moraī venerabilis Anthimus,eo q̄d à sctā synodo ip̄e inq̄rī,dixerūt:hæc q̄m ficuti ī cōspectu dei dicimus q̄ priusquā κυ̱ριος Dñs Anthimus fieret eps huius regiæ ciuitatis,veniebat frequēter in monasterio nr̄o,& ad priorē,& cōuersabanī simul,& habebāt adinuicē affectionē,postquā aūt accepit epis copatū

non ve

nō venit huc, nec vidim⁹ eius aspectū, dñs ăt prior nr̄ recessit multis dieb⁹ ad votū, neq; audiui mus ab ipso dño vbi morat venerabilis Anthymus, venimus aūt & in suburbano venerabilis Anthymi, & introeūtes inuenimus in ipso Stephanū, & Longinū sibi familiares. Qui interro gati à nobis vbi morarēt p̄dictus venerabilis Anthymus, dixerunt cū iuramentis nescire vbi morat, sed ipsos solos esse in ipso suburbano, & p clementē deū, & sanctas vestras oratiōes ex q̄ exiuit de sctā Maria, nō vidimus faciē eius. Et exinde venientes in oratorio sancti martyris Thysi intelleximus qūo ꝓpe adiacet suburbanū Petri quōdā Apamiaꝝ ep̄i, in q̄ inuenirēt ve nerabilis Anthymus, & illuc etiā venientes interrogauimus Thaleleū venerabilē monachum si sciret prædictū venerabilē Anthymū ibidē esse, & dixit cū iuramentis ipse, & Sisimius artis redemptor, qm̄ neq; anteq̄ fieret epūs, neq; postq̄ factus est, scimus ipsum venisse huc, neq; vbi moratur. Et hæc dum audiuimus, recessimus.

¶Iohānes deo amātiss. p̄br̄ & ecclesiæ aduocatus, & sup custodias dixit: Ego eadem depono. A

¶Andreas deo amātissimus diaconus & notarius dixit: Secūdū sctm̄ p̄ceptū vestræ beatitudi B
nis abiꝫ vnà cū p̄dictis sanctissimis ep̄is, & deo amātissimis presbyteris, & ꝓcuratoribus vnà mecū à vobis sanctissimis deputatis ad faciendū inquisitiōem venerabilis Anthymi. Et veni ens cū ipsis ad loca per eos dicta, & cū magna inuestigatiōe ipsum inuenire nō potui, audiui aūt à prædictis clericis sancti martyris Laurentiꝫ, & à monachis monasteriꝫ Theodori venera bilis presbyteri, & prioris, ac etiā ab hominibus pertinētibus ipsi venerabili Anthymo om nia quæ relata fuerūt vobis à Romano deo amantiss. presbytero & ꝓcuratore.

¶Calominus venerabilis diaconus & notarius dixit: Cōsona & ego depono prædictis deo C
amantissimis viris.

¶Sanctissimus archiepūs, & tota sancta synodus dixit.

¶Visus q̄dē fuit venerabilis Anthymus nō recta cōscīa vsus fuisse refugiēdo vsq; nunc venire D
ad nos. Nā q̄d ꝓhibens fuit, nisi qa distulit venire ad nos, & scd̄m q̄d cōueniēs fuit respōdere adnūtiatis cōtra ip̄m tanq̄ veris, ac deo dilectā, & sacroꝝ habitui cōdecentē p̄bere satisfactio nē. Veꝝ licet ille nos iā mouerit cōtra se ad snīandū in ipsum, tñ nos nullo mō despiciētes mi seratiōem decētē sacerdotibus dei erga emēdatiōem aīaꝝ q̄ peccauerūt, tertiā ei damus dila tionē, intra quā nisi venerit, & liberꝝ se cōstituerit ab adnūtiatis, cōtra ipsum finis q̄dē q̄ inde ꝓprie inobediētiæ cōuenit, inscribet. Nos vero sequētes venerabiles canones, & ea q̄ à sanctę memoriæ Agapito diffinita sunt attēdētes iustā in eū feremus snīam. Inquirēt igit̄ ipsum, & Theagennes sctiss. epūs Synadeonus metropolita, & Bachus, sctiss. epūs metropolis Antio chiæ ꝓuincię Pisidoꝝ, & Christophorus deo amātis. ep̄s Porphyreōus Fenici Parali, ac Iulia nus, & Ammoni⁹ deo dilectissimi p̄bri & defensores sctiss. eccl̄æ magnę, Paulusq; & Maceri⁹ venerabiles diaconi & notariꝫ. Et si inueniēt, parabūt obseruare nostrā audiētiam intra alios decē dies, & ꝓ tollēdo oēm ignorātiæ, seu (q̄d verius est) dissimulatiōis occasiōem fiēt q̄ à no bis sentētiata fuerint manifesta toti christianissimo pplo hui⁹ regię ciuitatis, & ꝓclamatio ap ponet exhibēs inq̄sitionē eē factā sup Anthymū & ip̄m hortās sero uenire ad nos subsignaui

POst cōsulatū Flauiꝫ Belliss. clarissimi p̄toris duodecimo Calēdaꝝ Iuniꝫ, indictione q̄rtadecima, in Christo amātissima Roma Cōstantinopoli regia. Præsidēte dño no E
stro sctiss. ac beatissimo Icomenico archiepō, Mina patriarcha in Mesaulo dyticho venerabilis domus dñæ nostræ sanctę & glorioſę dei genitricis semper virginis Ma riæ quæ est ꝓpe sanctissimā magnā ecclesiam. Et à dextris quidē cōsidentibus, & cōaudien tibus secūdū piū iussum p̄ꝫissimi, & deo custoditi imperatoris nostri Iustiniani sanctiss. ac deo amantissimis ep̄is, Sabino Canusino, Epiphanio Eclano, Asterio Salernitano, Rustico Fesu lano, Leone Nolano, ex oībus Italię regiōibus prius quidē ab apostolica sede missis. Postea vero cōsentientibus sanctę memorię Agapito facto papę antiquę Romę huc aduenienti Tha lassio metropolita Berrię, Iohāne Gabaloꝝ, Christophoro Porphyreono ꝓuincię Finicæ Pa rali, Archealo Corycano, Dauitho Circinsiano, Etherio Marianimo, Alexādro Barcusano, Dōno Maximiani politano secūdę Palestinę, Anastasio Iotabiano, Iohāne Zooarano, Aste rio Anasteo, Andrea Pauiano, Epitinchano Germię ꝓuinciæ Helespōti, Paulo Stectoriano, Andrea Peltono, Theodoro Mirono, Andrea Amizono, Flauiano Cotenēsi, Elia Adrianēsi Macedonio Brianēsi, Theodirito Alindonēdi, Harmonio Callipolēsi, Leōtio Helenipolita no, Lōgino Orestiano, Iohāne Cæsariēsi, Bythinię, & Iohāne Traianipolitano, Frigie Paca tianę. A sinistris vero Ypatio metropolita Ephesino, Cōstantino Hiracleano metropolis Eu ropę, Eusebio metropolita Cizico, Thalassio metropolita Nicomedię, Fotino metropolita Calcedonę, Theogene metropolita Synadoꝝ, Baccho Antiocheno metropolis Pissidię, Iu liano metrop. Ypargiæ, Vosperio Neocęsariēsi metropolis pōti Polemoniaci, Paulo metro polita Tyano, Acatio metrop. Pissinūtino, Epicteto Claudiopolitano metropolis Onoradę

Petro metropolita. Iustiniani Politano scdæ ꝓuitiæ Cappadotiorꝫ, Zacharia met. Mileuenſi. Hediſco met. Ciano, Marco metropolita Apamiarum prouintiæ Bythinorꝫ, Auxentio metropolita, Selybrião, Iohãne metropolita. Voſporiẽſi. Dometiano Zechiano, Caloe Smyrne, Epiphanio Hiracleano ꝓuitię Onoriade, Habramio Cratiano, Alexãdro Coloniẽſi, Eugenio Tiano, Dñico Theodoſiopolitano ꝓuitiæ Frigie Pacatiane, Euſtachio Tiberiopolitano, Theodoro Euriano, Euſebio ãtiq̃ ciuit. Theodoto Gordono. Matheo Cimano, Alexãdro Eleuzono, & Iohãne mediciano. Aſſiſtẽtibuſq; ei & cõaudiẽtibus Teophãne, & Pelagio deo amãtiſſimis diaconis apl'icę ſedis, & Mina, & Petro veñ. notariis, & qbuſdã ſubdiaconis ſedis apl'icę q cõ ſentiẽtes fuerũt Agapito fctõ papæ antiq̃ Romę huc aduenieti. Et magno pbro, & Hiracleo diacono ãbaſiatoribus Efremij ſctiſſimi pr̃iarchæ Theopolitanę eccl'iæ, Sabino diacono ſctẽ reſurrectõis Chr̃i dei noſtri ãbaſiatore Petri ſctiſſimi patriarchæ Hieroſolymitani, Stephano diacono, & ambaſiatore Soterichi ſanctiſſimi ep̃i Cęſarienſis metrop. primæ Cappadociæ, Gaiano preſbytero, & ãbaſiatore, Elpidij ſanctiſſimi ep̃i Anchirani metrop. primę Galaciæ Dionifio, & Calinico diaconis, & ãbaſiatoribus ſanctiſſimi Fotini ep̃i metropolis Corinthij, pñte etiã venerabili clero regiæ vrbis, Eufemius venerabilis diaconus, & notariorꝫ primicerius dixit.

CVm iam tertio cõuenerit ſancta noſtra ſynodus iuxta piũ iuſſum Chriſto amãtiſſimi & ſereniſſimi imꝑatoris noſtri. Et quæ dã geſta fuerint ſuper venerabili Anthimo, & eius req̃ſitione à veſtra ſanctitate ſententiaq; ſancta à vobis ꝓlata ſit diffinitiẽs dilationem decẽ dierꝫ ad inquiſitionẽ ipſius, & proclamationẽ apponi iubẽs inuitando ipm venire ad ſanctã noſtrã ſynodũ. Cumq; etiã euenerit id quod à vobis mãdatũ erat ad effectum prouenire, & inducias per veſtram ſanctam ſententiam datas decurriſſe, Conuenienteq; & nũc ſancta noſtra ſynodo, ac obſeruãtibus audientiã veſtrã his q in principio accuſationem contra ipſum venerabilem Anthimum fecerunt venerabiles videlicet monachi huius regiæ vrbis, & Theopolitanæ petentibus introitum habere, ſubijcimus ad noticiam.

¶ Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Intrent.

¶ Et intrauit Marinianus deo amantiſſimus pbr̃, & prior moñ. Dalmatij ſctẽ memoriæ, & primas. Et cũ ipſo deo amãtiſſimi pbr̃i, & Archimãdritę venerabiliũ monaſteriorꝫ regiæ ciuitatis Agapitus dij, Dioſcorus ſctẽ Eufemię, Agapitus Thalaſſij, Paulus Romanorꝫ, Demetrius Foce, Anthoninus Euſebij, Stephanus Olimpij, Anaſtaſius Romanorꝫ, Dominicus Eufemij, Zoilus Theodoti, Iulianus Eufemij, Stephanus Promoti, Zenon ſanctæ dei genitricis ad fontem, Alexander Calamij, Dadas Caiumę, Dominicus ſancti Iohannis Syrorũ, Elpidius Baſiani, Zozimus Maximini, Polychronius, Cretenſium, Paulus ſanctæ Ermione, Rodon Theodori, Genuadius Dominici, Theodorus Matonij, Sylas Elie, Paulus Samuelij, Iohãnes Theodori, Cirion Egiptiorũ, Baſilius Ciracone, Iohannes ſancti Thome apoſtoli inter illa modeſti, Marcus Theodori Marinus Pauli, Flauianus preſbyter, & ſecũdarius Lycaonorꝫ, Theoctiſcus ſanctæ dei genitricis prope illa Iob, Theodorus Trifonis, Eleuterius ſancti dominici, Coſmas ſancti Iohannis ad ſtilũ, Petrus ſanctæ dei genitricis, & ſancti Diomedis in Hieruſalẽ, Alexãder Habramij, Theodorus Iob, Trifon Eipidij, Stephanus Conſte, Babylas Danielis in ſtilo, Iohannes Anaſtaſii, Anthemius Meonis, Timotheus Aſterij, Iohãnes ſancti Michaelis inter illa Charifii, Iohãnes Mare prope Aetiam Ciſternã, Focas Ionæ prope ſecundũ, Zozimus Eutichij Lycaonorꝫ, Stratonicus Dometij, Polichromius Ethrij, Andreas Romanorꝫ prope Ciſternã, martyrius pari prope apoſtolos, Andrea ſanctæ dei genitricis prope ſanctũ Lucam, Marcus ſancti Cerici, Iacobus Abybi, Syrus Atticus Eucratadorũ, Ioſeph ſanctæ dei genitricis in Lythoſtroto, Paulus ſancti Petri apoſtoli prope palatiũ, Anaſtaſius preſbyter, & ſecũdarius ſancti Philippi in Brephotrofio. Georgius Ciri, Euſebius Symeonij, Zoticus ſancti Andreæ prope Saturninã portã, Theodorus monaſterij ab ipſo cõſtituti ꝓpe martyriũ ſancti Laurẽtij, & de Theopoli, Paulus monachus, & ambaſiator monaſterij Maronis, Seuerianus ꝑſbyter, & archimãdrita monaſterij Zoare Calidorũ Syrus, Caſſiſas preſbyter & archimandrita monaſterij Lucæ, Syrus, Symeonnes diaconus, & ambaſiator Iacobi, Iohãnes diaconus, & ambaſiator Theodori. Stephanus preſbyter, & prior monaſterij Euxerij, Iohãnes preſbyter, & archimãdrita monaſterij Aaron, Syrus, Fotinus monachus, & ambaſiator monaſterij ſancti Stephani, Theodorus diaconus, & ãbaſiator eccleſiæ Erendelenorꝫ: Sergius ꝑſbyter, & luſtrator. Qui oẽs & proſe ipſis agũt & reliqs, ac etiã pro his q ſunt ſub ſanctis Chriſti veri dei noſtri locis. Dõnus ꝑſbyter & archimãdrita monaſterij beati martirij. Hyſichius ꝑſbyter, & ambaſiator monaſterij beati Theodoſii, Caſſianus ꝑſbyter, & prior monaſterij Lauræ beati Sabbæ. Dominicus ꝑſbyter, & prior turriũ Iordani, Neſtabus ꝑſbyter Lauræ beati Firmini. Terẽtius ꝑſbyter nouæ Lauræ, Leontius monachus, & vicarius totius Eremi. Traianus ꝑſbyter turriũ Iordani, Polieuctus diaconus monaſterij btĩ Theodoſii, Theodorus diaconus, & monachus nouę Lauræ, Cerycus diaconus eiuſdem nouæ

Lauræ

Lauræ Anaſtaſius diaconus monaſterij beati Martyrij, Mamas monachus eiuſdẽ monaſterij Iohãnes monachus eiuſdẽ monaſterij, Iulianꝰ monachus monaſterij abbatis Theodoſii. Qui oẽs agunt ꝓ ꝓprijs monaſterijs, & ꝓ oĩbus mouachis, q̃ ſunt in ſancta Heremo, Iohãnes preſbyter Cãpeſtrinæ, & ꝓ oĩbus ibidẽ monachis, Theonas presbyter mõtis Syna, & Ambaſiator eiuſdẽ mõtis, & eccleſiæ de Farã, ac Lauræ Raithæ ꝓ oĩbus ibidẽ monachis, Stratigius diaconus, & monachus monaſterij beati Iohãnis, ꝓ omnibus monachis de Schytopoli.

¶Sanctiſſimus Archiepus dixit.

¶Legãtur quæ geſta ſunt ꝓ hac materia. Et lectæ fuerunt duæ actões per Macariũ venerabilem diaconũ, & Notariũ, tertia vero per Calonymũ venerabilem diaconũ, & Notarium.

¶Sanctiſſimus Archiepus & tota ſynodus dixit.

¶Si id q̃d à vobis interlocutum eſt ſuper inquiſitõe venerabilis Anthymi viri deo amãtiſſimi ad hoc deputati fecerunt, edoceri volumus.

Theogenes ſanctiſſimus epus Metropolis ſynodoꝛ dixit. Scd̃m iuſſum veſtræ ſanctitatis, & totius ſub cœlo vobiſcum venerabilis ſynodi fui vna cum Bacho deo amantiſſimo epo clariſſime Metropolis Antiochenæ ꝓuinciæ Piſſidoꝛ, & Chriſtoforo deo amãtiſſimo epo Porphyreono ſub finice para, & Iuliano, ac Ammonio deo amãtiſſis ꝑsbyteris, & ꝓcuratoribꝰ ſctẽ magnæ eccleſiæ, Pauloq̃ & Machario venerabilibus diaconis, & Notarijs venerabilis nr̃i epatus. In venerabili oratorio ſancti martyris Sergij inter illa Hormiſdi. Et quærentibus nobis venerabilẽ Anthymũ oſtenſa fuit nobis domus vbi prius morã habere dicebaꝫ, & inuenimus clauſam exiſtentẽ hoſtio. Venimus aũt, & ad alia loca ad requirendũ ipm venerabilẽ Anthymũ in qbus putabaꝫ eſſe, & ſciſcitãtes nõ potuimus ſcire vbi moraꝫ, ex q̃ exiuit de ſanctiſſima magna noſtra eccleſia. Rurſus poſtea in alia die abeuntes in venerabili domo ſancti archãgeli Michaelis quæ iacet in palatio cõuocauimus venerabiles clericos ipſius oratorij, & interrogauimus ipſos de ipſo venerabili viro. Qui cũ iuramento dixerunt, neq; vidiſſe, neq; ſcire vbi moraꝫ. Et hæc eadem ſtudui nota facere veſtræ ſanctitati.

¶Bachus ſanctiſſimus epus Metropolis Antiochenæ Piſſidoꝛ ꝓuinciæ dixit, iuxta ſanctã interlocutionẽ veſtrę ſanctitatis fui, & ego vna cum Theagene, & Chriſtoforo ſanctiſſimis epis ac Iuliano, ac Ammonio deo amãtiſſimis ꝑsbyteris, & eccleſiæ defenſoribus. Pauloq̃ & Macario deo amãtiſſimis diaconis, & Notarijs, & quæſiui vna cũ ipſis venerabilem Anthymũ in diuerſis locis, & nullatenus ipſum inuenire potui.

¶Chriſtoforus ſanctiſſimus epus Porphyreonis ꝓuinciæ Finici parali dixit. Scd̃m ea quæ à veſtra beatitudine nobis iuſſa fuerunt, & à ſancta ſynodo vobiſcũ ſedente fuerunt ſimul theogenes, & Bachus ſanctiſſimi epi vna cũ vilitate mea atq; etiã Iulianus, & Ammonius deo amãtiſſimi presbyteri, & eccleſiæ defenſores. Inſup etiã & Paulus, ac Macarius venerabiles diaconi, & Notarij venerabilis epatus veſtri, & quæſiuimus venerabilẽ Anthymũ, vt accuſatões cõtra ipm motas in hac ſacra veſtra ſynodo adnũtiaremus ei, & hortaremur ipm q̃ ad poſſibile rñdere ad querelas. Et primũ q̃dem fuimus in locis Hormiſdi, in qua domo pmanebat prius q̃ ipſe raperet põtificalem ſedem huius regiæ vrbis. Quam domum inuenimus clauſam hoſtijs, interrogauimus aũt eos q ibidem expectabãt, ſi ipſum viderãt. Et audiuimus ipſos dicẽtes, nõ vidiſſe ipm à multis diebus. Similiter etiã fuimus in venerabili domo ſancti archãgeli Michaelis in palatio. Viſus eñ fuit prius ibidẽ frequentare, & interrogauimus clericos ibidẽ, ſi apparuerat eis in his diebus venerabilis Anthymus q à nobis quer̃it, & ab ipſis cũ iuramẽtis ſcimus q̃ neq; viderunt eũ, neq; ſciunt vbi ſit. Et nõ ſolũ in his locis, ſed in alijs locis fuimus nobis cõmemoratis. Et qbuſdã pueris ſuis obuiauimus, & interrogauimus eos. Et ſcd̃m q̃d ſanctiſſimi & deo amantiſſimi viri qui mecum miſſi ſunt, ſciunt, à nullo potuimus ſcire, vbi moratur ſæpe dictus venerabilis Anthymus.

¶Iulianus deo amãtiſſimus presbyter, & eccleſiæ defenſor dixit: Scd̃m ſanctũ mãdatũ veſtræ ſanctitatis abiẽs ſimul cũ Theogene Bacho, & Chr̃oforo ſanctiſſimis epis, & Ammonio amantiſſimo ꝑsbytero meo, & defenſore, Pauloq̃ & Macario venerabilibus diaconis, & Notarijs quæſiui vna cũ ipſis venerabilẽ Anthymũ in diuerſis locis, & pluribus in qbus ipm inuenire arbitrabamur, & nullibi ipſum ĩuenire potuimus. Et hoc ſignificamus veſtræ ſanctitati q̃d ꝓpoſita eſt, & ꝓclamatio veſtræ ſanctitatis, & neq; ſic ipſum inuenire potuimus.

¶Ammonius deo amãtiſſimus presbyter, & eccleſiæ defenſor, dixit: Iuxta ea q̃ iuſſa ſunt à veſtra ſanctitate, fui vna cũ prædictis deo amãtiſſimis epis, & Iuliano presbytero, & cõdefenſore meo, & cũ Paulo, & Macario venerabilibus diaconis, & Notarijs. Primũ q̃dem in domo in qua permanebat uenerabilis Anthymus, ut eo ibidẽ inuento intimaremus ei quæ à veſtra ſancta ſynodo mãdata erãt, & inueniẽtes portas ipſius domus ab extra interrogauimus eos qui aderãt, & hoſtiariũ domus ubinam moraret prædictus uenerabilis uir, dixerunt neſcire, neq;

vidisse ipsum ex plurimo tempore in ipsa domo, venimus aũt & in oratoriã domũ sancti Michaelis archãgeli, & cõgregãtes venerabiles ibidẽ clericos adiurauimus si sciũt prædictũ venerabliẽ virũ morari in ipso oratorio, aut in alio loco, illi aut cũ iuramento rñderunt nullã oñino talem scientiã de ipso habere, fuimus aũt & in diuersis alijs locis quærentes ipsum, & nullo mõ valuimus cõprehendere vbi morat, omnibus eadẽ affirmãtibus q̃ nullo mõ sciũt, vbi nũc sit. Significo aũt & vestræ sanctitati qũo & proscriptionẽ à sancta synodo vestra factã rogãs venerabilem Anthymũ venire, & rñdere sanctæ huic synodo vestræ, publice apposuimus à septem diebus, vt & per ipsam sciat quæ exhibita sunt vestræ sanctitati, & certus ipse cõstituatur, & neq; sic vllam vnq̃ sui demonstrationem fecit.

¶Paulus venerabilis diaconus, & Notarius dixit: Scd̃m p̃ceptũ vr̃æ dñatiõis, & btĩtudinis vestræ synodi, Iumius simul cũ p̃dictis deo amãtissimis viris, & Macario venerabili cõdiacono meo, & Notario in diuersis locis, & q̃siuim⁹ venerabilẽ Anthymũ, & eũ inuenire nõ potuim⁹.

¶Macharius venerabilis diaconus Notarius, & Ambasiator dixit: sequendo sanctissimos viros qui simul mecum missi sunt eadem & ego depono.

¶Sanctissimus Archiep̃s, & tota synodus dixit.

¶Legatur proscriptio apposita secundum iam præcedentem sententiã. Et accipiens Diodorus diaconus, & Notarius legit.

¶Minas Archiep̃us Constantinopolitanus Icomenicus p̃riarcha, & tota synodus in ipsa deo amata Roma Constantinopoli congregata Anthymo venerabili.

¶Si quidẽ aliqua rõ cõueniens tibi fuisset, & spes pœniæ de peccatis cõmissis nihil certe opus fuisset præsentiũ proclamationũ, sed olim sanctæ memoriæ Agapito papæ antiquæ Romæ manifestã fecisti opinionẽ tuã, & iam in ipsis reprehensibilibus dogmatibus incusationẽ emeruisti. Cũ põtifex trapezũtius appareas, sed neq; inquisitionẽ illius sustinuisti, & cũ à nobis tãto tpe ad pœniam auocatus fueris nõ moderatior te ipso factus es, & inobedientiã tuã meliorem sacerdotali humanitate sicut visum est oñdisti. Et q̃dem quæ à te gesta sunt, nulla venia digna sunt. Verũtñ adhuc hoĩm lubrico pctã ascribendo, & clementiã vsq; ad multũ tps erga eos q̃ peccauerunt, & occasionẽ emendatõis licet tarde sæpius factã inueniẽtes præsenti litera te ꝓuocamus admonẽtes tuã venerabilitatẽ nõ stare in ipa cõtẽtõe vsq; ad finẽ, & venire ad sctãm synodũ intra nũer̃ sex dier̃, & opinionẽ quã in rectis dogmatibus adeptus es pura voce oñdere, palã q̃ facere vniuersis alijs quãta põt ad reuocationẽ his q̃ lapsi sunt patrũ mitissimor̃ & Iudicũ clementissimor̃ admonitio. Si vero & hanc nr̃am vocationẽ despexeris tibi de cætero nõ in tpe locus pœniæ erit, nobis em̃ nõ aliunde q̃ ex his quę fecisti ea q̃ iudicij sunt, inducent, subsignaui apposita mense Maij die quintadecima Indictione quartadecima. Post consulatum Flauij Belissarij gloriosissimi.

¶Sanctissimus Archiep̃us dixit.

¶Venerabiles diaconi, & Notarij q̃ nobis subscribũt, edoceãt nos cuius gr̃a cum snĩa determinet dilationem. Decem dier̃ ꝓclamatio apposita sex tantum dier̃ dat terminum.

¶Notarij dixerunt.

¶Edocemus qũo sctã snĩa terminũ decẽ dier̃ dedit ad inq̃sitionẽ, & ad ꝓclamationẽ, nõ aũt iussit statim ꝓclamationẽ apponi. Facta igit ipsius inquisitiõe vsq; ad dies tres, & illo ignoto existente, necessariũ fuit reliquos septẽ dies apponi ad ipsam sanctã ꝓscriptionẽ vestræ beatitudinis, & sanctæ synodi vobiscum cõgregatæ quæ ipsi manifesta faciat ea quæ à vobis ordinata sunt. Illã igit diem merito portat ipsum proclama in qua appositum fuit.

¶Sanctissimus Archiep̃us dixit.

¶Sanctissimi cõministri q̃ vobiscũ præsentes sunt ex regiõe Italiæ, & deo amãtissimi diaconi & venerabilissimi Notarij sedis Apostolicæ audierunt supplicationes oblatas fidelissimo, ac deo custodito Imperatori nr̃o, & libellos oblatos sanctæ, ac beatæ memoriæ Agapito, & accusatões quas fecerunt cõtra impiũ Anthymũ apud nos illi q̃ ipsos porrexerunt, & sicut accusatio in ipsum prouenit super appropriatissimis. Hoc q̃dem qđ non vult consentire rectis, & apostolicis doctrinis verę fidei nr̃ę hoc vero qđ ad errorẽ & hæresim Euticis declĩat, & depositos, ac anathematizatos à sctã Calcedonẽsi Icomenica synodo & ab aplica sede & ab eccliastico statu q̃ ex illa vsq; nũc fuit ꝓpter cõicationẽ & opinionẽ ad Euticẽ amplexat, cõspicientes ad synodicas epistolas factas à sanctæ, ac beatæ memoriæ patre nr̃o Agapito papa antiquæ Romæ cõtra Anthymũ, cogitãtesq; ipsius vsq; ad finẽ inobedientiã, & q̃ neq; canonicis vocationibus obedire, neq; accusatões in ipsum adductas repellere voluit. Quã sup his omnibus opionionem habent dicere dignentur.

¶Et Menas in deo venerabilis lector, & secundarius Notariorum Apostolicæ sedis antiquæ Romæ legit uocem quæ sic se habet.

Sanctissi-

¶Sanctissimi epi patritũ Italiæ, & viri venerabiles diaconi Aplicæ sedis dixerũt diffinitionẽ sanctæ recordatõis pris nri qndã papę Agapiti synodicis epl'is ,p Mena sanctissimo archiepo huius regiæ vrbis Constãtinopolitanæ factis,additã de psona Anthymi trapezũtij qndã epi nos sequi per oĩa profitemur. ¶Sãctissimus Archieps dixit.

¶Et reliqua sancta synodus nobiscũ cõgregata audiuit oĩa à principio super materia cõtra Anthymũ gesta sunt oĩbus quæ à nobis dicta sunt attendens dignet manifesta facere quę vult prouenire in Anthymũ.Sãcta synodus per Hypatiũ sanctissimũ episcopũ Ephesinũ Metropolitam prouinciæ Asianorum dixit.

¶Sententia synodi Constantinopolitanæ contra Anthymum.

MVltaꝝ trãsgressionũ Anthymus reus demõstratus est. Venerabiles qdem pr̃m leges tanq̃ nõ positas ad nihilũ reputauit,& paulominus suo exemplo oẽm ecclesiasticũ statum cõturbauit,introducendo se in patriarchalẽ sedem huius regiæ vrbis quæ nullo mõ sibi cõuenit cõmunemq; cõfusionẽ sacerdotibus dei,ac populis fidelissimis operatus est,quinimò nõ hoc solũ sibi studiũ erat, sed & Euticis opinionem habet. Cũq; sic obtinere potuerit magnũ põtificiũ quẽadmdũ dictũ est, paulatim putauit oportere depascere sanctissimas dei ecclesias tali morbo,& contrariũ q̃ diuinæ voces dicant ,p congregando rationabiles oues dei ouilis diuisiões excogitabat aduersus omnes(vt ita dicat) ecclesias,vt periclitando vnionẽ sanctissimaꝝ ecclesiaꝝ tantis pijssimi Imperatoris nostri laboribus reformatã in multas diuisiones scinderet.Deniq; paulatiue hãc corruptionẽ significabat simulãs qdem suscipere sanctas synodos Nicænã dicimus cõtra impiũ Arriũ,Constãtinopolitanã contra hæreticũ Macedoniũ,& Ephesinã primã contra impiũ Nestoriũ,ac Calcedonẽsem cõtra impiũ Euticẽ saltem ipsas habẽs in sacris dyptichis,cũ inserta ipsis synodis esset sancta memoria beatissimi Leonis papæ,& nullo tpe aliter vel percipit, vel participat sanctissimis dei mysteriis,& celebritatẽ ipsoꝝ prædicat,& in hac sanctissima magna ecclesia facit resiliens vniuersaliter à rectis ipsoꝝ confessionibus,& neq; magnoꝝ pontificũ,neq; venerabiliũ prioꝝ q pro talibus respiciunt,& omnino tolerat, aut aliquã defensionẽ dat,qũo nõ paruum singulo die auferre scãdalum in talibus,infidelibus qdem irridẽtibus, fidelibus vero dolentibus,& qui paꝝ credunt adhuc magis cõturbent,& in peius incidãt, in talibus enim cum magnus Imperator seip̃m disposuerit ad memoriãq; sibi reuocauerit sniam principis Apostolorũ qua dicit:Paratos nos semp esse oportere ad respondendũ omni petẽti rõnem de ea quæ in nobis ẽ spes,nihil plus iuuit,sed ad eius serenitatẽ deceptibilib⁹ rõnibus vsus, ,pmisit oĩa facere quæcũq; summus põtifex magnæ sedis Apostolicæ decerneret, & ad sanctissimos pr̃iarchas scripsit sequi per oĩa Apostolicã sedem. At magno deo & saluatore nr̃o Iesu Christo nõ permittente talia vsq; in finẽ procedere missus est huic regiæ vrbi scd̃m ipsius deitatẽ Agapitus sanctæ & beatæ memoriæ papa beatissimus,q statim sacris Canonibus manũ cum deo porrexit,& ip̃m de sede sibi nõ cõueniẽte depulit data venia his q talis rei participes aut cõicatores sunt,& regiæ ac deo custoditæ ciuitati sacrũ ornatũ suũ reddidit cũ oñdit vestrã beatitudinẽ huic sacrę magnę sedi pesse. Qm̃ vero &in dogmatibus ipietatis sibi qppe ifinita crimina ipẽdit,supplicatõesq;,& libelli multi porrecti sunt pijssimo Imperatori nr̃o,& beatissimo papæ à diuersis venerabilibus viris,&multis qdem sudoribus ipse beatissimus papa animã ipsius paternaliter reuocare studuit,sic eñ insanabiliter habere inuenit,& pia dogmata recusantẽ.Insuper etiã & criminãtem vocẽ illã de duabus naturis qd̃ aduersus Euticẽ maxime sancta Calcedonensis synodus diffiniuit prorsus negãdo,&recte condẽnatos à sancta synodo recusantem euitare,imò ecõtra ipsos amplexãtem,& quãtum in ipso est, studentem oñdere Dioscorum,& ipsum Euticẽ prorsus insontes, inter quos hæreticare deprehensus est sniam profert in scriptis plenã clementiã,& decenti sanctitate,differẽs ei tps pœnitẽtiæ,decernensq; donec à tali opiniõe mutat⁹ satisfecerit his q̃à sctis pr̃ib⁹ doctrinal'r,& canonice diffinita sunt,ip̃m nõ habere nomẽ Catholici,neq; sacerdotis.Hæc autẽ secutus pijssimus Imperator noster respiciẽsq; ad supplicationes suæ serenitati à diuersis personis venerabilibus porrectas,vestramq; beatitudinem,& nos omnes in ipsum sup isto conuenire bene satisfaciendo iustum iudicauit. Nosq; venerabiles Canones sanctoꝝ patrum nostroꝝ sequentes sacris vocationibus ipsum aduocauimus,& tempus pœnitentiæ ei dedimus,& latenti ac medelã recusanti, proclamatione manifesta fecimus,quæ à nobis facta sunt.Cũq; in his omnibus ipsum ad conuersionẽ adducere non potuerimus,apertã hãc suæ hæresis demonstrationem accipientes,sequẽtesq; eaq; à btissimo papa bene examinata sunt,conspicimus si hoc vobis adstaret omnino ip̃m tãquã membrũ inutile & putridũ abiciat de corpore sctæ dei ecclesiaꝝ, & extra episcopatũ trapezuntinum esse & alienum ab omni sacra dignitate,& efficacia,& iuxta ipsius sanctissimi papæ sententiam à Catholica appellatione.

¶Sententia

¶Sententia Minæ contra Anthymum. Sanctissimus ac beatissimus Icomenicus patriarcha, & Archiepiscopus dixit.

B CVm saluator noster Iesus Christus verus deus noster dederit ptãtem proprijs sacerdotibus euellendi, & plantãdi, demoliendi, & ędificãdi, orauimus qdem omne tps nobis esse ædificãdi & plantandi, nullũ aũt euellendi, & demoliendi, sed dira est (vt videt) veritatis trãsgressio, & via maxima ad perditionẽ his q vsi sunt. Est em̃ diligenter cõsiderantibus voluntatẽ Anthymi videre in ipm̃ multas sacras sanctões transgressas. Nam erga diuinũ nõ seruauit cõfessionẽ, sed exinde à spe separatus, qũo nõ visus est eẽ cõtrarius accusator propriꝝ defectus. Hanc itaq; & nos tanq̃ quandã vsurpationẽ vlceris insanabilis sistere conabimur, si excisionẽ membri q̃d passum est, faciemus. Circũ sentientes dolorem istinc euentuꝝ necessitati sumus, venire ad p̃sentẽ sn̄iam, ducimur qdẽ ex hac meroribus, sed vniuersum tribuimus cõmuni vtilitati Catholicæ ecclesiæ qlibet nr̃m q̃ suis ,pprijs cõpassionibus. Quia igit diuersæ in ipm̃ cõsultiuę, & canonicę quærimoniæ factæ sunt, & qdem sanctæ memoriæ Agapitus papa Romanus pœnitentiæ tps ei dat, vsq; quo vniuersa quæ à sanctis patribus diffinita sunt, visus fuerit recepisse, neq; sacerdotis, neq; catholici nomẽ ipm̃ habere p̃mittit. Nos aũt quia nõ possibile molestatos de ipsis despicere quæ dicunt via sacerdotibus cõducenti in talibus ambulante canonicis ipm̃ induximus vocationibus, inducias q; tribuimus ad recognitionẽ, & q̃d iam vltimũ est, neq; à cõsuetis ,pscriptõibus abstinuimus, ipse vero tm̃ oportebat ad melius mutatione q̃ defensione denũtiatoꝝ q; nec oĩno venire voluit, nec hoc videlicet inquisitõem à nobis factã sustinere. Nam erat ei accusator, & videt conscia, cedendo ab accusatoribus induxit delicti cõsensionẽ. Et aĩa peccare cõsueta difficilis ad pœnitentiã, & si maxime multa fuerint, ad hãc καυθεκοντα trahentia, vnde super imp œnitẽti inobedientia voluntatis ipsius lachrymãtes, & super errore q illius animã apprehendit gemiscẽtes, sequendo sanctissimã vocẽ magni dei & saluatoris nostri, quæ docet nõ parcere ,pprijs membris, si alicuius scãdali causa nobis fiunt, sed ipsius incisionẽ facere insinuat ad integritatẽ totius corpis, respiciẽtes q; ad ea quæ pridie à sanctæ memoriæ Agapito papa antiquæ Romæ, & qđ nullũ pœnitẽtiæ tps accipiat ειλετο elegit melioris opinionis esse satisfaciẽdo his q ab ipso scãdalizati sunt. Atq; etiã ad quæ nũc iudicata sunt à sancto synodo nobiscũ existente ipm̃ Anthymũ cõstitui extra põtificũ trapezuntinũ cõcedimus, & ipm̃ alienũ esse ab oñi alia sacra appellatõe simul, & dignitate ac efficacia de cætero, & oĩno inter orthodoxos nõ numerari sententiamus, neq; posse ascẽdere omnino ad ipsam trapezuntinã, neq; ad hãc regiã vrbem,

¶Et postquàm sancta synodus surrexit, qui de oriente erant, & quidam ex alijs episcopis, & monachi, ac clerici clamauerunt,

¶Multi anni Imperatoris, Multi anni pr̃iarchæ, Petrũ, Zoarã, & Seueꝝ mõ anathematiza, Orthodoxum Imperatorẽ hñs, qd times? eos q parabaptizãt eĩce foras. Et cũ monachi Hierosolymoꝝ porrexerũt chartã, vniuersi clamauerũt, multi anni pr̃iarchę, libellũ monachoꝝ mõ suscipe, libellus mõ legat. Eos q per domũ baptizãt, eĩce foras, spelũcã Zoaræ mõ torqueas. Multi anni pr̃iarchæ. Parabaptistã mõ anathematiza, Christiani Imperatoris multi anni, Orthodoxi Imperatoris multi anni. Speluncæ hæreticoꝝ mõ ardent, multi anni pr̃iarchæ, monasteria Petri mõ verte, vincit fides Imperatoris, Orthodoxus regnat quẽ times? Petrus q̃re habet monasteria? oẽs hæreticos ibi habet Seueꝝ, Petrũ, & Zoarã modo anathematiza, trinitas tres anathematizat, anathema Seuerus, Petrus, & Zoara, Seueꝝ manichęũ mõ anathematiza, vincit fides Chr̃ianoꝝ. Multi anni pr̃iarchæ, inimicos Chr̃i mõ anathematiza. Hæreticos modo anathematiza, anathematizatos modo anathematiza, vincit fides Christianoꝝ.

¶Sanctissimus Archiepiscopus dixit.

C ¶Putam⁹ charitatẽ vr̃am nõ ignorare volũtatẽ, & zelũ pñ ĩpatoris nr̃i quẽ hz ad orthodoxã fidẽ nostrã, & nihil eoꝝ q̃ in sctissima ecclesia mouent conuenit fieri p̃ter opinionẽ & iussum ipsius, rogamus itaq; vestrã charitatẽ in pñtiaꝝ quiescere vt nos tps accipiamus adducere ad pias suas aures ea q̃ à nobis exclamata fuerũt. Nos em̃ sicut scit vr̃a charitas ap̃lica sedẽ sequmur & obedimus, & ipsius cõicatores cõicatores habemus, & cõdẽnatos ab ipa, & nos cõdẽnamus.

SVBSCRIPTIONES

Minas dei mia eps cõstãtinopolita diffi. ꝛc.

Ipatius dei miseratõe epus Ephesinus Metropolita prouincie Asianoꝝ diffi. ꝛ sub.

Cõstãtin⁹ dei miseratõe eps Heracleoꝝ bo amate Metropol'pu. Europe sancte dei catholice ꝛ apostolice ecclesie, diffi ꝛ sub.

Eusebius epus Cyzicibus diffi, ꝛ subp.

Ego Sabinus episcopus sancte ecclesie Camusine diffinitionem sancte recordatiõis patris nostri pape Agapiti de persona Anthymi quondam trapezuntini episcopi sequendo in omnibus sub.

Ego Epiphanius episcopus sancte ecclesie Eclanensis diffinitiones sancte et reliqua similiter per literas latinas.

Ego Asterius episcopus sancte Ecclesie Salernitane diffinitionem, ꝛ reliqua similiter

Ego Asterius episcopus sancte ecclesie Fesulane diffinitionem, ꝛ cetera similiter.

In noīe dñi Jesu chr̄i Leo ep̄s eccl'ie Nolane dif.ꝛc. sil'r
Theophanes dia. sc̄e eccl'ie Romane diffinitōe, ꝛ rel'.
Pelagi⁹ di. sc̄e eccl'ie romane diffinitionē, ꝛ rel' sil'r (sil'r
Anastasi⁹ dei miseratōe ep̄s Nicene Metropol' puicie
Bythinoꝝ p lectionē sciens que facta sunt consentētia
tiuus exīstens oīb⁹ diffinitꝫ subsignaui
Auxenti⁹ dei miseratōe ep̄s Seuastēsis p lectōez. ꝛ re.
Theodolus ep̄us Iconiensis Metropol' sub.
Theagenes ep̄us Synadorum defuncti, et f.
Bachus ep̄us Antiochie prouicie Pisidiorum def. et f
Damas ep̄us Delitenensis defi. et f.
Julianus ep̄us Pergensis defi. et f
Bosporius ep̄us Neocesariensis et f.
Paulus ep̄us tyanus. def. et f
Conon ep̄us sidensis def. et s.
Acatius ep̄us Pissinontinus def. et f.
Procopius ep̄us Gangrensis def. ꝛ f.
Petrus ep̄us Justinianipolitanus def. et sub.
Marcus ep̄us Apamie defi. ꝛf.
Jacinthus ep̄us Delissinensis def. et f. Metropol'.
Johannes ep̄us Bosporiensis def. et f.
Thalassius ep̄us Veritinus def. ꝛ sub.
Megas ep̄us Ulerian⁹ prie gētꝫ Syroꝝ def. ꝛf
Subscriptiones per literas Syrias
Ebr̄ophor⁹ ep̄us Porphyreon⁹ pui. phœnice def. et f.
Etherius ep̄us Mariamnus def. ꝛ sub.
Dometianus ep̄us Zechianus def. et sub.
Eusebi⁹ ep̄us antique ciuitatꝫ def. et sub.
Anastasius ep̄us Jorabie def. et subf.
Domn⁹ ep̄us Maximianipolitanus def. et sub.
Archelaus ep̄us Coriensis def. ꝛ sub.
Johannes ep̄us Zoozensis def. ꝛf.
Alexander ep̄us Bartusensis def. et sub.
Pelagius ep̄us Parnasij def. ꝛ sub.
Eugeni⁹ ep̄us dei gr̄a eccl'ie tyensis def. ꝛf
Eustachi⁹ ep̄us Germipolensis. def. et sub.
Epiphan⁹ ep̄us Hiracleanus Pontic⁹ def. ꝛ sub
Habramius ep̄us Cratianus def. ꝛf
Paulus ep̄us ciuitatꝫ Stectoriane def ꝛ f.
Asterin⁹ ep̄us Amastrensis eccl'ie def. ꝛ f.
Johannes ep̄us Cesariensis def. ꝛ sub.
Andreas ep̄us Pelrenensis def. ꝛ sub.
Leontius ep̄us Helemipolitanus def. ꝛ sub.
Andreas ep̄s Palentin⁹ siue theodosiopolitan⁹ def. ꝛ f.
Epirychanus ep̄us Germe def. et sub.
Theodorus ep̄us Bordinen. def. et sub.
Johānes ep̄s traianipolitan⁹ Phrygie pacatie def. ꝛf.
Dominicus ep̄us Theodosiopolitan⁹ def. ꝛf
Theodorus ep̄us Halindonus def. et sub.
Matthias ep̄us Cumanus defi. et sub.
Flauianus ep̄us Corenensis defi. et sub.
Theodorus ep̄us Miriamus defi. et sub.
Macedonius ep̄us Brozianus def. et sub.
Marcellus ep̄us Anensis defi. et sub.
Petrus ep̄us Alablasiopolitanus defi. et sub.
Johannes ep̄us Medaiensis def. et sub.
Martyrius ep̄us Baratheopolitanus def. et sub.
Panthaleon ep̄us Hilimpolitanus defi. ꝛ sub.
Cosmus ep̄us Aurandrapolitanus defi. et sub.
Dñic⁹ ep̄us Sophenēsis prouincie defi. et sub.
Dionysius ep̄us ciuitatꝫ cū sciuerūt definita def. ꝛf.
Euchinus ep̄us Patarensis defi. et sub.
Paulus ep̄us Inoandepolitanus def. et sub.
Epiphanius ep̄us Patreopolitanus def. et sub.
Trifon dei gr̄a ep̄us Coluaseopolitanus defi. et sub:
Eustachius ep̄us Neopolitanus defi. et sub.
Magn⁹ phr̄ ꝛ p̄or aplice sedꝫ theopolitane, ꝛ amba. sanctissimi p̄riarche Efremij seq̄ndo diffinita a sup̄scptis sanctis p̄rib⁹ nostrꝫ sup depositiōe Anthymi heretici, alienum ipsum habeo a sacerdotali dignitate, ꝛ ab ipo nomine Christianorum ꝛ subscp̄.
Hiracle⁹ dia. ꝛ amba. aplice sedis theopolitane, ꝛ sctissimi p̄riarche Efremij seq̄ns ea q̄ diffinita stꝫ a sup̄a dictis partib⁹ nostrꝫ, ꝛ reliqua sil'r subscp̄.
Sabin⁹ diacon⁹ sancte resurrectionis Christi dei nostri et ambasiator Petr sanctissimi patriarche Hierosolymorum sequendo ea que diffinita sunt a supra dictis sanctis patrib⁹ nostris, ꝛ cetera sil'r subscripsi.

¶Sententia Petri Hierosolymorum contra Anthymum.

SAnctissimus ac beatissimus patriarcha & venerabilis synodus dixit. Demōstratus ē & nunc in rebus verus ꝓpheticus sermo, qm̄ nō habitabit iuxta deum malignus, neq; p-manebunt iniqui ante oculos eius. Quale quid factum fuerit in Anthymū pōtificalia, & imperialia dogmata quæ mō lecta sunt, demōstrauerunt. Iste em̄ pridie cum esset ep̄us trapezuntius, & de sanis dogmatibus disceptaret, veste ouina circūamictus, lupus vero rapax exīstens, euāgelice dicendo, in pōtificalem sedem regiæ vrbis se intrusit simulās qdem colere verā, & immaculatā fidem, & voluntarie admittere sanctas quatuor synodos Icomenicas Nicænā. cccxviij. Cōstantinopolitanā centum quinquaginta, Ephesinā ducentoꝝ, & Calcedonensem sexcentoꝝ cū sancta epistola Leonis beati papæ antiquæ Romæ scripta ad Flauianum regiæ vrbis præsidem, & allata his quæ facta sunt à venerabili Calcedonensi synodo. In ꝓfundo aūt intellectus suā ascendens perfidiā memoratus Anthymus priorem ad nos inducere festinault æstum, & vbiq; sanctas ac catholicas ecclesias cōturbauit. Nā cum arbitraret cōtinens fuisse sui doloros, & iniqui studij repetendæ trāsmutādo ipsum hypocrisis habitum reiecit, & cum dixisset bene valere in his quæ ab ipso in scriptis cōpositā erant ad recta dogmata superbe abnegabat nullo modo patiens confiteri vnum ipsum dñm deum nostrum saluatorem Iesum Christum cognosci in duabus naturis incōfusibiliter, immutabiliter, indiuisibiliter, & inseparabiliter, nō intellexit stolidus virtute tā pioꝝ verboꝝ. Perspicuū em̄ q̄d incōfusibile, indiuisibile, immutabile, & inseparabile summā substātiaꝝ vnionem significat; & ipsaꝝ differentiā seruat in vna persona, & vna hypostasi. Præterea nō elegit abdicare condemnatos à sancta Calcedonensi synodo, & ostendēs se similia illi sapere delipiēs fuit erroris Euticis & Dioscori. Et q̄d difficilius est nō sustinuit medelā à doctrina, atq; ab imperiali clemētia sibi ꝓuenienti, data etiā dilatōe decenti pōtificis et ad pœnitētiā sufficiēti, & ad cōfessionē veræ fidei adducenti. Itaq; ergo cū latens permāserit, & diuturna effugatōe euidenter prēmōstrauit se priuatū omni defensiōe, & insanabiliter habere ad ꝓpriam perfidiā depositiōis snīa in ipsum venit principiata qdam à sanctæ ac beatæ memoriæ Agapito antiq; Romæ pōtifice. Terminata vero à Mina sanctissimo p̄riarcha regiæ vrbis, & à venerabilissima synodo

A

quæ

quæ cum ipso tenebat, hinc est quod non solum ab episcopatu trapezuntino cecidit memoratus Anthymus, sed ab omni pontificali dignitate, & efficacia cũ separatus sit ab omni corpe sanctissimæ ecclesiæ. Cũq; Catholica appellatõe priuatus sit ad illius incorrigibilem errorem adaptare possumus prophetiã Osee. Qm̃ tu repulisti sciam, & ego te repellã ne fungaris mihi sacerdotio. Hæc in regia vrbe gesta cum clare se habeãt, & nos videntes oĩa canonice & recte venisse super Anthymũ vocationũq; ordinem laudauimus, & clementiã hinc sibi benigne superuenientem, reprehendimusq; pernicioſam insistentiã Anthymi cõsententiatiui sumus his quæ bene formata sunt ab ipso sanctæ memoriæ Agapito, & his quę diffinita sunt à Mina sanctissimo patriarcha regiæ vrbis, & ab ipsius venerabilissima synodo congregata, sequentesq; de his cõfirmationẽ diuinæ, ac Imperialis legis admisimus depositionem Anthymi, tanq; qui à principio p̃ter sacros canones intrusit se in p̃otificalem sedẽ regiæ vrbis, & nouissimæ p̃buit demõstrationẽ suæ hæresis, & ĩmutabilis opiniõis, vt in ipso impleat diuina scriptura q̃ dicit. In diebus redargutõis in tribubus Israhel ostendã fidelia, facti sunt principes Iuda tanq; trãsponentes terminos, super ipsos effundã tanq; aquã impetũ meũ. Et rursus alia scriptura. Oderunt in portis redarguentẽ, & sermonẽ sanctũ abominati sunt. His itaq; diffinimus hunc alienum omni p̃otificali dignitate, & operatõe ipsa Catholica appellatõe. Sicut enim nulla cõmunicatio est tenebris ad lucem, ita non conuenit sacra mysteria sordidari à viris qui syncere nõ colunt dominum Christum verum deum.

¶SVBSCRIPTIONES.

Petrus epũs Hierosolymoꝝ diffiniui z sub.
Helias epũs cesarie diffiniui z sub.
Theodosius epũs Scythopolitanus defi. z sub sig.
Johannes epũs tyberiad defi. z sub.
Stephanꝰ epũs Sariphęꝰ def. et sub.
Anastasius epũs Baborum def. et subſ.
Epiphanius epũs Raphie def. et sub.
Helyas epũs Joppe def. et sub.
Johannes epũs Augustopolitanꝰ def. z sub.
Nycostratus epũs Abyle def. et ſ.
Lazarus epũs Azotanus defi. et ſ.
Leontius epũs Sosuzensis def. et ſ.
Stephanus epũs Ardorum def. et ſ.
Anastasius epũs Eleutheropolitanus defi. z ſ.
Gregorius epũs Hierichentenus def. ac subſ
Helyas epũs Ariopolitanus def. z ſ.
Theodistꝰ minimꝰ diaconꝰ notariꝰ sctissimi epi Helie ſ.
Pro ipso iuxta sua mandata in scriptꝝ data
Johannes epũs Posidonus def. et s.
Demetrius epũs Carthnianus def. et ſ
Stephanus epũs Henytanus def. et ſ.
Zacharias epũs Palleonus defi. et ſ
Manuelius epũs Citrilianus defi. et ſ.
Anastasius epũs Jotabie defi. et ſ
Xenobius epũs Elusinus defini et ſ
Martianus epũs Gazanus defi. et sub.
Theodorus epũs Petrorum defi. et ſ
Xenobius epũs Nicopolitanus defi. et ſ
Araxius epũs Gardaranus defi. et sub.
Procopius epũs Eratolitanus defi. et sub.
Dominicus epũs Diocesanensis defi. et sub:
Bachus epũs Gachanorum def. et sub.
Dionysius epũs Astalanus def. et subſ
Johannes epũs Femensis defi. et sub.
Zacharius epũs Armidatorum defi. et sub.
Basilius epũs Sycomazanus defi. et subſ
Johannes epũs Dorie ciuitatis defi. z sub.
Petrus epũs Parembolanus defi. et sub.
Zacharias epũs Libisianus defi. et sub.
Dominus epũs Maximianipolitanus defi. et sub.
Pelagius epũs Seuastensis defi. et sub.
Stephanus epũs Jamnitanus defi. et sub.
Parthenius epũs Epalanus defi. et sub.
Theodorus epũs scripsi pro isto eo quo ipe infirmaret.
theodorus epũs Gargadarorum defi. et sub.
Paulus epũs Eilanus defi. et sub.
Theodorus epũs Iptenorum defi. et sub.
theodosius epũs Caperolienensis defi. et sub.
Dionysius epũs Amathuntius defi. et sub.
Dorotheus epũs Authedouensis, definiui, et subsig.

PRACTICA SANCTAE QVINTAE SYNOdi Constantinæ quæ Latinos comperta est in antiquis codicibus, hic finem habet.

IN HOC CORPORE CONTINETVR SANCTA SEXTA SYnodus quæ in vrbem Cõstantinopolim cõgregata est sub tpibus dñi Cõstantini pñissimi Augusti, & Agathonis sanctissimi ac beatissimi papæ antiquæ vrbis Romæ.

¶Dualis sacra directa ad Domnũ sanctissimũ papã senioris Romæ, cõtradita vero Agathoni sctissimo ac beatissimo papę eiusdẽ antiq̃ Romæ, eo q̃ idẽ Dõnus de p̃nte vita decessisset.

SVPERSCRIPTIO SACRAE.

B IN NOMINE DOMINI ET SALVATORIS NOSTRI IEsu Chri, Imperator Flauius Cũstãtinus fidelis, magnus Imperator, sacra Dõno sanctissimo ac beatissimo archiepo antiquæ nostræ Romæ, & vniuersali papæ Data pridie Idus Augustas Cõstantinopoli, indictione sexta.

¶Per oĩa nouit vestra paterna beatitudo, & plures vestrę sanctę ecclesiæ antiquæ

quæ Romæ, qa ex q̃ iussit deus principaliter nos imperare, dū voluissent multotiens quidam motionē facere de verbis, de qbus est cōtentio pro dogmate pietatis inter partes tā sanctę vestræ ecclesiæ, quàmq; huius sanctæ magnæ dei ecclesiæ vt ambigerēt, & hoc prohibuimus fieri tpe nō admittente, cognoscentes q̄ ex particulari cōtentiōe nō solū vnitas, fieri nō posset, sed magis malū accresceret. Et licet aīo doleremus vltra omnē dolorē, tā pro exprobratione q̃ nobis ob hoc ab inimicis inferebat, & ꝓpter ipsam veritatē, q̄d pōtifices scd̄m vos, & orthodoxus nr̄ pp̄lus ꝓpter quasdā nouitates vocū, in schisma incidisset, exultatio'q; ex hoc fieret impijs & hæreticis. Attamē deo nr̄o cōmisimus ipso ꝓ nobis potiora ꝓuidēte, & dū eius benignitas iusserit correctiōem huius rei fieri, tūc nobis cōdonare opportunitatē tpis ad generalē collectionē faciendā vtraq; sediū, q̃tenus cōsiderātibus eis definitiōes sanctarū quinq; synodorū, & æditōes sanctorū ꝓbabiliū patrū satisfacerēt sibimetipsis, & cōuenirēt in vno ore vno'q; corde ad glorificandū honorificū nomē dei nr̄i. Sed qm̄ sicut hoīes cogitamus, sicut aūt iubet deus oīa pfecit. Ipse em̄ nouit futura, & quæq; nobis expediūt, sic ei placitū est, vt ad effectū pducātur. Cognoscere facimus vestrā paternā beatitudinē, q̄ dū ordinatus esset Theodorus sctiss. & beatissimus patriarcha à deo cōseruādæ huius nr̄æ regiæ vrbis suggessit nr̄æ serenitati suspectū se esse dirigere cōsueta synodica ad vestrā paternā beatitudinē, ne forsan nō recipiant, sicut & sub p̄decessoribus eius patriarchis factū est, sed qa magis ꝓuidit adhortatoriā epl̄am facere ad vestrā paternā beatitudinē quā & direxit, eius per oīa scientiā habet vestra paterna beatitudo, & nō ꝓuidimus p præsentē nostrā piā sacrā de hmōi epl̄a vti multiloquio, sed posteaq̄ directa est eadē epl̄a ad vestrā paternā beatitudinē, interrogauimus eundē sanctiss. & beatissimū patriarchā, & Macariū sanctissimū patriarchā ciuitatis Theopolitanæ, quænā esset difficultas quæ ꝓuenerat inter vestrā paternā beatitudinē, seu vestrā apostolicā sedē, & ipsos. Olim oībus expletis quæq; sunt de immaculata nr̄a & incōmutabili christiano rū fide tā per doctrinā sanctorū apostolorū, quāq; per diffinitiōes sanctarū quinq; synodorū & doctrinā sanctorū ac ꝓbabiliū patrū, & oībus hæresibus iā manifestatis atq; cōdemnatis, & nullo deinceps remanente mō quo possit diuisio, aut schisma sanctæ & immaculatæ nr̄æ fidei inferri. Et satisfecerunt nobis ijdē ipsi sanctissimi patriarchæ q̄ verba quędā nouitatis intromissa sunt aliquibus quidē ex imperitia hæc introducētibus. Aliquibus vero incōgrue scrutantibus incōprehensibilia opera dei, & qa ex quo hæc verba moueri cœperūt, & vsq; hactenus vtraq; sedes inter se minime cōuenerunt, vt inquirentes sibimet satisfacerent ꝓ veritate. Propter viles igit̄ inquisitōes nō sit infinita cōtentio, ne nobis insultent pagani & hæretici, neq; in nobis vsq; quaq; locū accipiāt semina aduersarij, Cadēs nāq; ab hūano genere q̄d ei seruiebat, & cōfusus p apparitiōem dñi nr̄i Iesu Christi veri dei nr̄i etiā in his cōfunderet̄ per studiū vestræ paternæ beatitudinis, & secundū q̄d scriptū ē, deponentibus nobis omnē zelū, & omnē cōtentiōem, omnēq; inuidiā veritati cōcurramus. Veritas em̄ deo chara est, & secūdū dñi vocē quicunq; voluerit omniū primus esse, sit oīm minister. Et iterū dictū est. In hoc cognoscent oēs qa mei estis discipuli, si dilectiōem habueritis ad inuicē. Postq̃ igit̄ tēpus recipit perfectā cōgregatiōem fieri. Adhortamur vestrā paternā beatitudinē per præsentē nostram piā sacrā dirigere viros vtiles modestos, notitiā habentes totius deo inspirante doctrinæ, & peritiā irreprehensibilē habentes dogmatū, indutos personā vestræ apostolicæ sedis, eusq; cōcilij deferentes & libros q̄s oportet ꝓferri, & omnē authoritatē habētes, quatenus cōuenientes cū hic posito sanctissimo ac beatiss. patriarcha, & Macario sanctissimo patriarcha Theopolitanæ ciuitatis pscrutent̄ cū omni mansuetudine, & modestia, & per grām sancti spūs veritati insistere, & cōsentire munitiōem habentibus eis q̄ huc aduenerunt ex parte sedis vestrę per p̄sentē nostrā piā sacrā. Per deū em̄ omnipotentē nō est apud nos partis cuiuslibet fauor sed æqualitatē vtrisq; partibus cōseruabimus, nullatenus necessitatē facientes in quocūq; capitulo eis qui à vobis diriguntur quoq̄ mō, sed & omni honore cū cōpetenti munificentia, & susceptiōe dignos eos habebimus, & siquidē vtriq; cōuenerint, ecce & bene, sinautē minime cōuenerint, iterum cum omni humanitate eos ad vos dirigemus.

¶ De cætero nos excusantes in iudicio dei imminente nobis iuxta q̄d cōstituti sumus seruare A
fidē sanctā & immaculatā quā percepimus vnoquoq; ꝓprio sensu abundāte rationē reddituri ante sanctū & terribile tribunal dei nr̄i. Inuitare em̄ & rogare possumus ad omnē cōmendatiōem, & vnitatē oīm christianorū. Necessitatē vero inferre nullatenus volumus. Per personas vero q̃ dirigent̄ à paterna vr̄a beatitudine ita decernat ex vestra q̄dē sctā ecclesia, si vtiq; videt̄ ei tres psonas, q̄d si & plures q̃tę ei placuerint dirigat. De cōcilio vero vsq; ad. xij. metropolitas epos. De q̃tuor vero monasterijs Bizanteis. Ab vnoq̄q; monasterio monachos q̃tuor. Nā si receperit tēpus (vt dictū est) pfectā cōgregationē studuissemus facere, sed qm̄ tēpus nō admittit, deus aūt noster ꝓprio cōsilio ꝓtulit q̄d nos differebamus in hoc tpe. Per oīa

iubemus vestrã paternã beatitudinẽ minime effici impedimentũ volũtati dei, sed eos dirigere, sic eñ speramus in eius benignitate, qñ q voluerit hmõi capitulũ moueri in psenti p spm̃ sanctũ cõcedere habet, vt veritas clareat, & instruant oẽs sine schismate atq; cõtentiõe veritatẽ ꝓfiteri, & vno ore vnoq; corde glorificare nos oẽs eius bonitatẽ, tacere qppe hoc terribile æstimamus, vt ne plebs q̃ vt sctificet, accedit ad sctãs dei catholicas & apostolicas ecclesias cõtrarijs cõgregatiõibus occupet cõsideras antistitũ ad inuicẽ dissonãtiã, multã eñ nobis instãtiã fecerũt tam hic sctiss. patriarcha q̃ Macharius sctiss. patriarcha Theopoleos, vt eiçeret Vitalianus btissimus dyptichis, asserẽtes Honoriũ memorare in dyptichis ꝓpter honorẽ apostolicæ sedis antiquæ nr̃æ Romæ, nã nõ acqescere vt memorant patriarchæ q postmodũ fuerũt in pdicta sctã Ro. ecclesia, donec cõqsitio & satisfactio ꝓueniat verbor̃, de qbus cõtẽdit inter vtrasq; sedes, & ita vr̃a paterna beatitudo cõsequẽter memoret, sed hoc nos nõ acqeuimus. i. vt eiçeret idẽ Vitalianus de dyptichis. Hoc qdẽ vt oẽm æqualitatẽ seruãtes, & vtrosq; orthodoxos hñtes. Hoc aũt & ꝓpter collatã nobis charitatẽ ab eodẽ Vitaliano dũ supesset in motiõe tyrãnor̃ nr̃or̃, sed sic polliciti sumus pdictis sctiss. patriarchis, qd p oĩa dirigit vr̃a paterna beatitudo hoies q debeãt cõquirere, cũ ipsis, & tũc secũdũ qd claruerit pfecta dispositio fiet. Nã añ hoc nullo mõ nos acqescere, vt idẽ btiss. Vitalianus eiçeret. Hęc cognoscẽs vr̃a paterna beatitudo studeat seq voluntatẽ dei, sicut pdictũ est spem habemus in coronatore nr̃o deo, qa dũ ꝓuiderit sup hoc feruentẽ nostr̃ affectũ, eius benignitas etiã ingruentes nobis perturbatiões gentiũ sedabit. Omnẽ vero cõcursum venientiũ iussimus præbere Theodor̃ glorioſum patritium & exarchum Christo amabilis nr̃æ Italiæ ꝓuinciæ tã in naui, q̃q; in expensis & omni vtilitate eor̃, & si necessitas exegerit etiã castellatos dromones præbere ad eorũ munimen, vt ex oĩbus illæsi & sine periculo deo cooperãte ĩdẽ ad nos perducant. Et subscriptio. Diuinitas te seruet per multos annos sanctime ac beatissime pater.

¶Diualis sacra directa ad Georgiũ sanctissimum archiepiscopum huius magnæ Cõstantinopolitanæ vrbis nouæ Romæ. Et superscriptio.

B IN nomine dei & saluatoris nostri Iesu Christi, Impator pius pacificus Flauius Cõstantinus fidelis in Iesu Chr̃o deo Georgio sctiss. ac beatissimo archiepo Cõstãtinopoleos, & vniuersali patriarchæ, Data q̃rto Idus Septẽb. Cõstãtinopoli, imperãte dño pñssimo p petuo Augusto Cõstantino impatore, anno. XXVIII. & post cõsulatũ eius anno. XII.

¶Quanq̃ solicitudinibus tã militaribus q̃q; ciuilibus indesinẽter nostra serenitas coartetur. Attamen oẽs Christo amabiles nostræ reip. causas insequẽdo ob Christianã nostrã fidẽ ponentes, q̃ & in bellis ꝓpugnatricẽ tam nostri q̃q; Christo dilector̃ nostror̃ exercituũ habemus, necessariũ iudicauimus pśenti nr̃a pia sacra ad vestrã paternã beatitudinem, vti per quã adhortantes eam sancimus congregare vestram paternam beatitudinem, omnes q ad eius sctissimã sedẽ ptinẽt sctissimos metropolitas & eꝑos in hãc à deo cõseruãdã nostrã regiã vrbẽ, q̃tenus cooperãte oĩpotẽte & misericorde deo nostro diligẽtissima inqsitio dogmatis fiat. Quod olim ante multũ tẽpus exortũ est de volũtate & operatiõe in dispensatiõe incarnationis vnius de sctã trinitate dñi nostri Iesu Christi veri dei nostri, qd & dissidiũ nõ minimũ p quasdã psonas sanctę dei ecclesiæ intulit. Innotescere q̃q; sup hoc & Macario venerabili archiepo Antiochenę magnę ciuitatis, q̃tenus & ipse de ꝓpria synodo deo amabiles metropolitanos & eꝑos ꝑparatos faciat ꝓ hoc ipso huc cõgregari. Iã eñ sup hoc adhortati sumus per pios nostros apices adhuc inter viuos existentẽ, & Dõnũ sctissimũ apostolicæ sedis antiquæ Romæ ꝑsulẽ, & illo de hoc seculo migrãte Agatho sctũs nup ordinatus papa in apostolica sede pdictę antiquę Romę hmõi nostros pios suscipiẽs apices destinauit in pśenti ꝓpriã eius indutos psonã Theodor̃ & Georgiũ deo amabiles presbyteros, & Iohannẽ deo amabilẽ diaconũ ex psona vero totius eius cõcilij Iohãnẽ, & Abundantiũ, & Iohãnẽ venerabiles eꝑos cũ cæteris clericis & monachis, q debeant inuenire in pdicto capitulo quęstionem, q & nunc ad nostra cõuixerunt vestigia porrigẽtes nobis etiã duas suggestiões, vnã qdẽ eiusdẽ sanctissimi Agathonis papæ, aliã vero cõcilij eius. Sciens igit vestra paterna beatitudo, qa primũ, & ꝑcipuũ, vt prędiximus, hoc orthodoxię existit capitulũ, festinet pdictos venerabiles metropolitanos eꝑos celeriter aduenire in hanc à deo cõseruandã nostram regiam vrbem, quatenꝰ prædictum tractetur capitulũ, & maior̃ donor̃ datore, atq; coronatore nostro deo cooperante, cauta atq; orthodoxa diffinitio hmõi dogmati imponat. Et subscriptio. Diuinitas te seruet p multos annos sanctissime ac beatissime pater:

¶Principium sancti Sexti Concilij.

¶Acta sanctæ sextę synodi apud Cõstantinopolim factæ aduersum eos qui impie docuerunt vnam voluntatem, & vnam operatiõem in incarnatiõis dispensatiõe dñi nr̃i Iesu Christi veri dei nostri vnius de sancta & cõsubstantiali trinitate.

In nose

IN noīe dñi dei & saluatoris nr̄i Iesu Chr̄i impantibus à deo coronatis, & serenissimis nostris dn̄is Flauijs, Cōstātino qdē pijssimo, & à deo decreto magno principe ppetuo Augusto, & impatore, anno. xxvij. & post cōsulatū eius à deo institutæ mānsuetudinis, anno. xiij. Heracleo vero atq; Tyberio à deo cōseruādis eius fratribus, anno. xxij. die. vij. mēsis Nouēbris, indictiōis nonæ. Præsidēte eodē pijssimo & Christo dilecto magno impatore Cōstātino in secretario sacri palatij q̄d cognominat Trullus, & ex iussiōe eius à deo instructæ serenitatis, Præsentibus, & audientibus Nicæta glorioso excōsule patricio & magistro īperialiū officiorū, Theodoro glorioso excōsule Patricio & comite impialis obsequij, & subst̄ratæ Gothracię, Sergio glorioso excōsule patricio, Paulo glorioso excōsule patricio, Iuliano glorioso excōsule patricio, & militari Logotheta, Cōstātino glorioso excōsule patricio, & curatore impialis domus Hormisdæ, Anastasio glorioso excōsule patricio, & locum agente impialis comitis excubiti, Iohāne glorioso excōsule patricio & questore, Polyeucto glorioso excōsule, Thoma glorioso excōsule, Paulo glorioso excōsule & dispositore orientalīū puinciarū, Petro glorioso excōsule, Leōtio glorioso excōsule, & domestico īpialis mēsæ. ¶ Cōueniēte q̄q; sct̄a & vniuersali synodo q̄ scdm ipialē sanctiōem cōgregata ē in hac à deo cōseruāda regia vrbe. i. Theodoro & Georgio venerabilibus pb̄ris, & Iohāne venerabili diacono vicē agētibus Agathonis sct̄iss. ac beatissimi archiepi antiquę Romæ, & Georgio venerabili ac sct̄iss. archiepo magnæ cōstātinopoleos nouæ Romæ, & Petro deo amabili pb̄ro, & monacho, & locū seruāte sedis magnæ ciuitatis Alexandrię, & Macario venerabili archiepo Theopoleos Antiochiæ, & Georgio religioso pb̄ro, monacho, & apocrisario Theodori venerabilis vicarij sedis Hierosolymorū, Iohāne epo Portuēsi, Abūdātio epo ciuitatis Paternensis, Iohāne epo ciuitatis Regitanę locū p̄sentātibus. cxxv. venerabiliū epōrū sct̄i cōcilij antiquę Ro. q & p pprias subscriptōes demōstrant in suggestiōe ab eis facta ad pijssimū impatorē Cōstātinū, & Theodoro religioso, pb̄ro, & locū agēte Theodori deo amabilis archiepi Rauēnæ Basilio epo Gortinę Isulę Cretę, Theodoro epo Ephesi, Sisinnio epo Heraclię Thracēsis, Georgio epo Cyzici, Petro epo Nicomedię, Focio epo Nicię, Iohāne epo Calcedonēsi, Theodoro epo Meletiēsi, Sisinnio epo Hierapoleos Phrigię, Macrobio epo Seleucię Hisaurię, Georgio epo Bizois Thracię, Grego. epo Mitylēsi, Sergio epo Sylibrię, Andrea epo Methymnę, Theognio epo Chij, Georg. epo Camuliani, Antho. epo Ypepo, Genesio epo Anastasiopoleos, Platōe epo Cinnis, Iohāne epo Dascylij, Theodoro epo Iustiniapoleos Gordi, Theod. epo Verisiēsi, Stephano epo Heraclię pōti, Lōgino epo Cij, Domicio epo Plusiados, Salomone epo Claneu, Georg. epo Choēsi, Iohā. epo Myndi, Grego. epo Cātanēsi, Iohā. epo Lapis, Eolalio epo Zinonopoleos, Cōstā. epo Dalisandu, Theodoro epo Olbis, Theophanio pb̄ro & abbate venerabilis mōasterij Siciliæ, q̄d cognoīat Baias, Gerog. pb̄ro & mōacho mōasterij renati positi in antiq̄ Ro. Conone & Stephano pb̄ris & mōachis mōasterij, q̄d cognoīatur domus Arsitia positi sil̄r in antiq̄ Ro. Anastasio pb̄ro & mōacho oratorio hic siti uenerabilis patriarchij, & Stepha. pb̄ro & mōast. discipulo Macarij venerabilis archiepi Theopoleos Anthiochię. Residētibus gloriosis patricijs & cōsulib⁹ ex latere pijssimi & Chr̄o amabilis nr̄i impatoris Cōstātini, & ex leua q̄dē ei⁹ pte residētib⁹ venerabilib⁹ vicarijs Agathōis sct̄iss. archiepi antiq̄ Ro. & quiq ex psona ei⁹ synodi erāt deo amabiles epi, Theodoro pb̄rō, & locum agēte Theodori deo amabilis epi Rauēnæ, & Basilio epo ciuitatis Gortinę, & Georg. pb̄rō & mōacho & apocrisario Theodori venerabilis vicarij sedis Hierosolymorū, & cæteris epis cōcilij sct̄iss. papę antiq̄ Ro. Agathōis, A dextera vero eius pte sil̄r residētibus Georgio sct̄iss. archiepo Cōstātinopoleos nouę Ro. & Macario sct̄iss. archiepo Theopoleos Antiochię, & Petro deo amabili pb̄rō mo. & loci seruatore sedis magnæ Alexādrinæ ciuitatis, & Theodoro epo Ephesi, & reliqs deo amabilibus epis tā q̄ sub sede sct̄iss. archiepi Cōstātinopolitani, q̄ q̄ sct̄iss. archiepi Theopoleos Antiochiæ, p̄positis ī medio sacrosctis Chr̄i dei nr̄i euāgelijs, Theodorus & Georgius deo amabiles p̄sby. & Iohānes deo amabilis diaconus locū p̄tantes sanctissimi papę aplicæ sedis antiq̄ Ro. Agathōis, necnō & q ex psona synodi eius erāt, dixerūt: Benignissime dn̄e scdm directā sacrā ab à deo instructa vestra fortitudie ad sct̄iss. papā demādati sumus ad pijss. vestigia à deo cōfirmatæ uestrę serenitatis vnà cū eius suggestiōe, necnō & cū altera eius synodica suggestiōe ad æque facta ad à deo custoditā vestrā pietatē à subiacētibus & venerabilibus epis, q̄s & obtulimus deo coronatæ fortitudini vestrę. Q̄m igit̄ aī hos xlvi. plus minus annos q̄sdā nouitates vocū cōtrarias orthodoxę fidei ītroduxerūt q illo in tpe fuerūt p̄sules huius regię, & à deo cōseruādę vestre ciuitatis. i. Sergius, Paulus, Pyrrhus, Petrus, necnō Cyrus q̄ndā Alexādriæ ciuitatis antistes, Insup & Theodorus fuit epūs ciuitatis, cuius vocabulū est Faran, & alij q̄dā q eos secuti sunt nō modice q̄ p totū orbē terrarū est ecclesiā turbauerūt vnā volūtatē in incarnatiōis dispēsatiōe vnius sanctę trinitatis dn̄i nostri Iesu

Christi vnãq; operationem dogmatizãtes,& docẽtes,& multotiẽs seruili vra q̃ scd̃m nos est aplica sede de hac repulsante dehinc supplicãte,& minime valẽte vsq; hactenꝰ à tali sensu praua æstimatiõis eos abstrahere,q̃sumus à deo coronatã vestrã fortitudinẽ,vt dicãt q ex parte sunt p̃dictæ sctiss. ecclesię Cõstãtinop. vñ hmõi vocũ adinuẽta ẽ nouitas. Cõstãtinꝰ p̃ñss. iperator dixit: Audiẽs Georg. sctiss. archepũs à deo cõseruãdę nr̃æ huius ciuit. & Macariꝰ venerabilis archiepũs Antiochenę ciui. & ei adiacẽs synodus q̃ à pte aplicæ magnę Ro. sedis dicta sunt q̃ eis videnꝰ, ꝓsequanꝰ. Macarius deo amab. archiepũs Antiochię magnę ciuitatis vnà cũ Stephano religioso pbro,& monacho eius discipulo,cũ eis vero & Petrus deo amabi. metropolitanꝰ Nicomediç,& Salomõ deo ama. epũs Claneu,verba faciẽtes,tã ꝓ sede huius sanctę magnæ eccl̃ę,q̃q; ꝓ sede Antiochię dixerũt. Nos qdẽ vocũ nouitates nõ æ didimꝰ,sed qcqd ꝑcepimus,tã à sctis vniuersalibꝰ synodis,& sctis ꝓbabilibus p̃ribus,q̃q; à p̃sulibus huius regiæ vrbis. i. Sergio, Paulo, Pyrro,& Petro,necnõ & Honorio q fuit papa antiq̃ Ro. & Cyro, q fuit papa Alexãdriæ,hoc ẽ de volũtate & opatiõe,sic & credimus,& p̃dicamus & docemꝰ,& parati sumus de hoc oñdere. Cõstãtinus p̃ñss. iperator dixit: Si vultis nobis de hoc oñdere,nõ aliter vos suscipimus,nisi ꝓbatiões ꝓferẽtes,quẽadmodũ dixistis à sctis vniuersalibꝰ synodis & sctis ꝓbabilibus patribꝰ. Macarius deo ama. archiepũs Antiochiæ,& q cũ eo erãt, dixerunt: P̃ñssime dñe,iubeto ꝓ Chartofilacẽ huius sctẽ magnæ dei ecclesiæ libros sctãꝝ synodoꝝ ex venerãdo patriarchio in medio ꝓferri. Cõstãtinus p̃ñs. iperator dixit: Iubemus acta earundẽ sctãꝝ synodoꝝ vniuersaliũ ex venerãdo patriarchio à deo cõseruãdæ huius regiæ vrbis cõfestim p cõpetentẽ Chartofilacẽ ad mediũ deduci,atq; relegi. Et paululum egrediẽs Georgius deo amabilis diaconus & chartofilax & veniẽs in bibliothecã venerãdi patriarchiꝝ, ꝓtulit libros sctãꝝ uniuersaliũ synodoꝝ. Cõstãtinus p̃ñss. iperator dixit: Georgius religiosus diaconus & chartofilax codices q̃s præ manibus gerit sctõꝝ cõciliorꝝ porrigat ad legẽdũ. Accipiens Stephanus religiosus pbr̃ & mo. discipulus Macariꝝ uenerabilis archiep̃i Antiochiæ primũ libꝝ gestorꝝ sanctę tertiæq; Ephesinæ prioris synodi relegit,& veniẽs ad sermonẽ prophoneticũ,q scriptus ẽ à sanctę memoriæ Cyrillo Alexãdriæ magnæ ciuit. p̃sule ad Theodosiũ piæ memoriæ iperatorẽ,cuius ẽ initiũ: Qd̃ apud hoies qdẽ eminet,& post pauca, Firmamentũ aũt imobile hmõi vestri deo amabilis & religiosi impꝝ ipse dñs noster Iesus Chrũs,ꝓ ipsum eñ reges regnãt,& potẽtes decernũt iustitiã,scd̃m q̃d scriptũ est,est eñ eius oĩpotens voluntas. Macarius sctiss. archiepũs Antiochenæ ciuitatis dixit: Ecce dñe ostendi unã esse uoluntatẽ in Christo,& exurgentes q locũ pręsentabãt aplicæ sedis Romanæ,& qdã epõꝝ synodi Constãtinopolitanæ,& glorioſissimi iudices reclamauerũt,dicẽtes: Superflue,& non secundũ q̃adiacet Macarius uenerabilis archiepũs magnæ Antiochenę ciuitatis,& nũc relecto textu,uideť affirmare unã esse uoluntatẽ in duabus naturis unius dñi nostri Iesu Christi,i. deitatis eius & hũanitatis. Hoc eñ sctiss. Cyrillus in diuina ipsius dñi nostri Iesu Christi & oĩpotentissima eius natura accipiẽs,scripsit,quã cũ patre sancto spũ cõem & oĩpotentẽ habet. Propter q̃d & oĩpotentẽ eã. i. sanctæ memoriæ Cyrillus appellauit aliàs, nec nũerabiliter posuit eandem voluntatem unã. Et relecto ex integro eodẽ lib. Cõstantinus p̃ñssimus iperator dixit: Et ille alter liber sanctæ tertiæ synodi relegat̃,& accipiens Salomon deo amabilis diaconus,& notarius sctiss. patriarchæ Cõstantinopoleos relegit à principio usq; ad finem. Constantinus p̃ñssimus imperator dixit. Sufficienter nobis lectio in præsenti die facta est,in q̃ finẽ susceperunt q̃ in sancta tertiaq; Ephesina priore synodo gesta sunt,in subsequẽte uero,& quæ in sancta Calcedonensi quarta synodo acta sunt,nobis relegantur.

¶Actio Secunda.

B IN noĩe dñi dei & saluatoris nostri Iesu Christi,iperatibꝰ à deo coronatis,& serenissimis nostris dñis Flauiꝭ,Cõstãtino q̃dẽ p̃ñssimo & à deo decreto magno p̃rincipe ꝑpetuo Augusto,& iperatore,anno. xviij. & post cõsulatũ eius à deo istitutæ mãsuetudinis,anno xiij. Heracleo uero atq; Tyberio à deo cõseruãdis eius fratribus,anno. xxij. die. x. mẽsis Nouẽbris,indictõis nonæ,Præfidẽte eodẽ p̃ñssimo & Christo dilecto magno iperatore Cõstantino in secretario magni palatiꝝ,q̃d cognominatur Trullus,& ex iussiõe eius à deo instructæ serenitatis,Pręsentibus,& audiẽtibus Nicæta glorioso excõsule patricio & magistro imperialiũ officiorꝝ,Theodoro glorioso excõsule patricio & comite impialis obsequiꝝ,& substratæ Gothraciç. Sergio glori. excõsule patricio,Paulo glo. excõsule patricio,Iuliano gl. excõsule patricio & militari Logotheta. Cõstantino glo. excõsule patricio,& curatore imperialis domus Hormisdæ,Anastasio gl. excõsule patric. & locũ agente imperialis comitis excubiti,Iohanne gl. excõsule pat. & queſtore,Polyeucto gl. excõsule,Thoma gl. excõsule,Paulo gl. excõsule & dispositore Orientalium ꝓuinciarꝝ,Petro gl. excõsule,Leõtio gl. excõsule,& domestico imperialis mensæ. ¶Cõueniente autem & sancta ac vniuersali synodo quæ scd̃m

diuinam

diuinã sanctionẽ cõgregata est in hac à deo cõseruanda regia vrbe.i. Theodoro & Georgio venerabilibus pbris,& Iohãne venerabili diacono locũ adimplentibus sctiss.ac beatissimi ar chiepi antiquæ Romæ Agathonis,& Georgio venerabili atq; sctiss. archiepo huius magnæ Cõstantinopoleos nouæ Ro.& Petro deo amabili pbro,monacho & vicario sedis Alexãdriç magnæ ciuitatis,& Macario venerabili archiepo Theopoleos Antiochiæ,& Georgio relig. pbro,monacho,& apocrisario Theodori venerabilis vicarij sedis Hieroſolymor, Iohanne epo ciuitatis Portuẽsis,Abũdãtio epo ciuitatis paternæ,Iohãne epo ciuitatis Regiẽsis locum pntantibus venerabilis synodi antiquæ Ro. cxxv. deo amabiliũ epõr,q & p ꝓprias subscriptiões declarant in suggestiõe ab eis facta ad Cõstãtinũ pijssimũ magnũ iperatorẽ,& Theodoro relig. pbro atq; vicario Theodori deo amab. archiepi Rauẽnç,Basilio epo ciuitatis Gortinç Isulæ Cretæ,Theodoro epo Ephesi,Sisinnio epo Heracliethraciæ,Georg. epo Cyzici,Petro epo Nicomediæ,Focio epo Niciæ,Iohãne epo Calcedonç, Theodoro epi. Meletinæ, Sisinnio episc. Hierapoleos Phrygiæ,Macrobio epi. Seleuciæ Hisaurię,Georg. episc. Bizois Thraciæ,Georg. episc. Mithylenæ,Sergio episc. Sylibrię,Andrea epi. Methymnæ,Theognio episc. Chij,Georg. episc. Camulianæ,Antho. episc. Ypepõ,Iohanne episc. Dascylij,Genesio epi. Anastasiopoleos,Platone episc. Cinnæ,Theodoro episc. Iustinianopoleos Gordi, Theodo. episc. Verissis,Stephano episc. Heracliæ põti,Lõgino episc. Cij,Domicio epi. Plusiados, Salomone episc. Claneu,Georg. episc. Choensi,Ioãne episc. Myndi,Georg. episc. Cantani,Ioãne ep. Lapis, Eolalio epi. Zinonopoleos,Cõstã. epi. Dadisandu,Theodoro episc. Olbis,Theophanio presc. & abbate venerabilis monasterij in Sicilia positi, q̃d cognoiat Baias,Georg. presc. & mõacho monasterij renati positi in antiq̃ Roma,Conone & Stephano pbris & mona. monasterij, q̃d cognoiat domus Arsitiæ positi filr in seniore Roma,Anastasio presc. & mo. oratorior venerabilis huius patriarchij,& Stepha. presc. & mo. discipulo Macarij archiepi Theopoleos Antiochiæ,Residẽtibus q̃q; tã glorioſissimis patricijs & cõsulibus,q̃ oĩbus venerabilibus & deo amabilibus epis in eodẽ secretario Trulli,præpositis in medio sctis & intemeratis euangelijs, Paulus magnificus à secretis,& imperialis secretarius dixit.

¶Meminit vestra pietas,& sctã ac vlis vestra synodus,q̃d in pterito cõuẽtu finita lectione gestor sanctæ tertię Ephesinę prioris synodi ꝓuidit subsequẽter & acta sanctæ q̃rtæ Calcedonẽsis synodi relegi,& suggerimus ad q̃d placuerit. Cõstãtinus pijss. iperator dixit. Proferant & acta pdictæ sanctæ q̃rtę Calcedonẽsis synodi,& corã nro legant auditu. Et accipiens Antiochus,religiosus lector & notarius sanctiss. patriarchæ Cõstãtinopoleos,primum librũ eiusdẽ sanctæ Calcedonẽsis synodi relegit,& relegẽte eo epl'am q̃ in eis cõtinet sctẽ memorię papæ Leonis magnæ ciuitatis Romanæ,& veniens ad textũ in q̃ scriptũ est,Agit em vtraq; forma cũ alterius cõione q̃d ꝓpriũ habuit,verbo qdẽ operãte q̃d verbi est,carne aũt exequẽte q̃d carnis est,& hor vnũ coruscat miraculis,aliud vero succũbit iniurijs. Exurgentes q ex parte apl'icæ sedis erãt antiq̃ Ro. reclamauerũt. Ecce benignissime dñe manifeste duas naturales operatões incõfuse & indiuise in dño nostro Iesu Chrõ,pręsens sctissimus prędicit pater,cuius pntẽ sermõem sctã q̃rta synodus firmamentũ orthodoxę fidei cõscripsit in dãnatõe vniuersę hæresis,vtpote ꝓpsliõi beatę principis apl'or Petri cõuenientẽ,& q̃d ꝓ hoc dignũ sentit Macarius venerabilis & q cũ eo sunt deo amabiles viri dicãt. Macarius venerabilis archiepũs Antiochię dixit. Ego dñe duas operatões nõ dico,sed nec sentio q̃d beatę memoriæ Leo p hunc sermõem duas operatiões dixerit. Cõstantinus pijssimus impator dixit. Sed vnã operatiõem itelligis eũ dixisse. Macarius venerabilis archiepũs dixit. Ego nũer nõ dico,sed dei virilẽ eius operatiõem scdm sctm Dionysiũ. Cõstantinus pijssimus impator dixit. Et quõ intelligis dei uirilẽ operatiõem, Macarius venerabilis archiepũs dixit. Ego nõ supiudico, Et relectis residuis eiusdẽ libri vsq; ad finẽ. Cõstantinus pijssimus impator dixit: Relegat & alius liber eiusdẽ sanctæ q̃rtę Calcedonẽsis synodi,& accipiens Antiochus religiosus lector & notarius eorundẽ actor libr relegit. Cõstantinus pijssimus imperator dixit. Sufficit & nũc prę sens lectio. In subsequenti verò & liber gestor sanctæ quintæ synodi ꝓferatur.

¶Actio Tertia.

IN noie dñi dei & saluatoris nri Iesu Chri impantibus à deo coronatis,& sereniſſimis nostris dñis Flauijs,Cõstãtino qdẽ pijssimo,& à deo decreto magno principe ppetuo Augusto,& impatore,anno. xxviij.& post cõsulatũ eius à deo instituta mãsuetudinis, anno. xiij. Heracleo vero atq; Tyberio à deo cõseruãdis eius fratribus, anno. xxij. die. vij. mẽsis Nouẽbris, indictiõe nona. Præsidẽte eodẽ pijssimo & Christo dilecto magno impatore Cõstãtino in secretario sacri palatij q̃d cognominat Trullus,& ex iussiõe eius à deo instructæ serenitatis,Præsentibus,& audientibus Nicæta glorioso excõsule patricio & magistro iperialiũ officior, Theodoro glorioso excõsule Patricio & comite impialis obsequij,& A

substratę Gothracię. Sergio glorioso excōsule patricio. Paulo glorioso excōsule patricio, Iuliano glorioso excōsule patricio, & militari Logotheta. Cōstantino glorioso excōsule patricio, & curatore impialis domus Hormisdę. Anastasio glorioso excōsule patricio, & loci seruatore impialis comitis excubiti, Iohāne glorioso excōsule patricio & q̄store. Polyeucto glorioso excōsule. Thoma glorioso excōsule, Paulo glorioso excōsule & dispositore orientaliū ꝓuinciarū. Petro glorioso excōsule. Leōtio glorioso excōsule, & domestico ꝑ imperialis mēse. ¶ Cōueniēte aūt & sctā ac vniuersali synodo q̄ secundū diuinā sanctionē cōgregata est in hac à deo cōseruāda regia vrbe. i. Theodoro & Georgio venerabilibus pbr̄is, & Iohāne venerabili diacono locū adīplentibus sctissimi ac btissimi archiepi antiq̄ Romę Agathonis, & Georgio venerabili atq; sctissimo archiepo huius magnę Constantinopoleos nouæ Romæ, & Petro deo amabili pbr̄o, monacho, & vicario sedis Alexādrię magnæ ciuitatis, & Macario venerabili archiepo Theopoleos Antiochię, & religioso pbr̄o, monacho, & Apocrisario Theodori venerabilis vicarij sedis Hierosolymorū, Iohāne episcopo ciuit. Portuēsis, Abundātio epo ciuitatis Paternę, Iohāne episcopo ciuit. Regiēsis locū pñtantibus venerabilis synodi antiq̄ Romę. c. xxv. deo amabiliū episcoporū, q & p ꝓprias subscriptōes declarant in suggestiōe ab eis sctā ad Cōstantinū pijssimū magnū impatorē, & Theodoro religioso, pbr̄o atq; vicario Theodori deo amabilis archiepi copi Rauēnę, Basilio epo ciuit. Gortine Isulę Cretæ, Theodoro epo Ephesi, Sisinnio epo Heraclię Thraciæ, Georgio epo Cyzici. Petro epo nicomedię, Focio epo Nicię, Iohāne epo Calcedone. Theodoro epo Meletine. Sisinnio epo Hierapoleos Phrygię, Macrobio epo Seleucię Hisaurię, Georgio epo Bizois Thracie, Georgio epo Mithylene, Sergio epo Sylibrie, Andrea epo Methymne, Theognio epo Chij, Georgio epo Camuliane, Antho, epo Ypepon. Iohanne epo Dascylij, Genesio epo Anastasiopoleos, Platōe epo Cīnę, Theodoro epo Iustinianopoleos gordi. Theodo. epo Verissis, Stephano epo Heraclie pōti, Lōgino epo Cij, Domicio epo Plusiados Salomōe epo Claneu. Georgio epo Choēsi, Iohā. epo Myndi, Georgio epo Cātani, Iohā. epo Iapis. Eolalio epo Zinonopoleos, Cōstan. epo Dadisandu, Theodoro epo Olbis, Theophanio pbr̄o, & abbate venerabilis monast. ī Sicilia positi q̄d cognominat Baias, Georgio pbr̄o, & monacho monast. renati positi in antiq̄ Ro. Canone & Stephano pbr̄is & monac. monasterij q̄d cognoīatur domus Arsitiæ positi simul ī seniore Roma, Anastasio pres., & monacho oratorio⁹ venerabilis huius pr̄iarchij & Stepha. pres. & monacho discipulo Macarij archiepi Theopoleos Antiochię. Residētibus q̄q; tā gloriosissimis patricijs & cōsulibus, q̄ oībus venerabilibus & deo amabilibus epis in eodē secretario trulli, ꝑpositis in medio sctis & intemeratis euāgelijs. Paulus magnificus à secretis & ipalis secretarius dixit. Scdm q̄d in ptō cōuentu interlocuta ē deo ītructa pietas vra ecce libros sctē qnte synodi in manibus habemus & suggerimus ad q̄d placuerit. Cōstantinus pijssimus impator dixit. Pñs Antioch⁹ religiosus lector & notarius suscipiēs librū relegat, & accipiēs aperiēsq; eundē librū exorsus est principiū p̄dicti libri q ita continebat. Sermo sctē memoriæ Menæ archiepi cōstantinopoleos ad Vigiliū beatissimum papā Rom. de eo q̄d vna sit Christi voluntas Et exurgētes ligati apostolicæ sedis Romæ exclamauerūt. Pijssimæ dñæ falsatus est pñs liber qntæ synodi, nequaq̄ relegat sermo q dicitur Menę ad Vigilium, quia fictus est, sed iube diligēter aduertere pñtem librū. Satisfieri eī habet pijssimū vestrū impiū, qa nō est tūc tp̄is positus in exordio cū fierent acta in sancta v. Synodo iste qui dicit sermo Menę ad Vigilium nup appositus est in pr̄cipijs pñtis lib. eo q̄ xxi an. Iustiniani diuæ memoriæ obīt Menas. Quinta aūt syno. xxvi. an. imperij eius cōgregata est episcopatum tenente huius regię vrbis Eutichio venerabilis memoriæ, & inspiciētes tā pijssimus impator vna cū gloriosissimis iudicibus & q̄busdā ex sctā synodo deo amabilibus epis, & aperiētes ac discernentes inuenerūt tres q̄terniones in principio libri additos nō habētes subuotationē numeri q secundū cōsuetudinem affigit in quaternionibus, sed in q̄rto quaternione habente primū numerū, & in sequenti quaternione secundū & tertium atq; quartum subsequenter. Alias vero & dissimiles esse literas eorūdē in exordij submissorū q̄ternionū, in q̄bus cōtinebatur sermo q dicitur Menę ad Vigiliū à literis quæ prius scriptæ sunt in eodē codice. Cōstantinus pijssimus impator dixit, huiusmodi nō relegatur sermo. Postmodū eī gestorū eiusdē sanctæ quintæ synodi ordinabiliter relegat, & relectus est primus liber. Cōstantinus pijssimus imperator dixit, sequenter & secūdi libri gestorum eiusdē sanctæ quintæ synodi lectio proueniat. Et accipiēs Petrus religiosus diaconus, & notarius sanctissimi patriarchæ cōstantinopoleos librū relegit, & dū relegeret septima actio reperti sunt in ea duo libri quasi ex noīe Vigilij sanctæ memorię, q fuit papa Romanus, vnus q̄dem ad Iustinianū piæ recordatōis quōdam imperatorē, Alter vero ad Theodorā piæ memorię quondā augustā in q̄bus cōtinebat ita, Anathematizamus aūt & Theodorū q fuit epm̄ Mopsuestię tanq̄ q alienus semp extiterit ab ecclesiis, & sanctis patribus aduersarius, q nō cōfiteret incarnatum esse deū verbum, id est Christū esse vnā subsistentiā, & vnā personā, & vnam operationem

Et resur-

Et resurgẽtes itẽ legati apostolicæ sedis antiquæ Romæ, vna q̃ cũ eis erant deo amabilibus viris exclamauerunt dicẽtes. Nõ faciat deus, dñe nõ dixit Vigilius vnã operationẽ, nõ sunt libelli Vigilij, falsatus ẽ hic liber, sicut exordia primi libri pñtis q̃ntæ synodi. Nã dñe si vnã operationem docuit Vigilius, & susceptus est à synodo, vtiq; & in definitõe eiusdẽ sanctæ quintę synodi de vna operatõe vox habuit cõprehendi, Dũ relecta ergo fuerit pñssime dñe ipsa definitio, inueniet dñs oẽm veritatẽ. Cõsequenter itaq; & secundũ ordinẽ relecto eodem libro, ipsaq; definitiõe vsq; ad finẽ relecta nullomodo aliqd de vna operatõe in eadẽ definitiõe inuentũ est cõtineri. Theodorus & Georgius venerabiles presbyteri, & Iohannes venerabilis diaconus legati sanctissimi papæ antiquæ Romæ dixerunt. Petimus deo instructã vestrã serenitatẽ vt tẽpestiue prædictus liber examinet, vt adinuentio q̃ in eo facta est manifesteť, Cõstantinus pñssimus imperator dixit. Quod postulatũ est in subsequenti ꝓueniat, pñs vero liber vsq; ad finẽ legatur, & relectus est, Cõstantinus pñssimus imperator dixit. Cognitiõem prædictoꝝ synodicoꝝ librorum ꝓcipientes tam sancta synodus, quam q; gloriosissimi iudices edicant, si inuenitur definitũ ab eisdẽ sanctis synodis sicut pollicitus est Macarius venerabilis archieps Antiochiæ, & q̃ cum eo sunt religiosi viri demõstrare vnam voluntatẽ, & vnã operatõem in incarnatõis dispensatõe dñi nostri Iesu Christi, Sancta synodus & gloriosissimi iudices dixerunt, ex lectione sanctorum conciliorum sicut nostis pñssimi nõ inuenimus in incarnatõis dispensatiõe vnius sanctæ trinitatis dñi nostri Iesu Christi vnã voluntatẽ, & vnam operatõem. Constantinus pñssimus imperator dixit, Macarius venerabilis archiepũs, & q̃ cũ eo sunt prosequant secundũ quæ ab eis promissa sunt paratũ habẽt ꝓferre testimonia sanctoꝝ probabiliũ patrũ, q̃ debemus approbare sicut pollicit sunt, vnã voluntatẽ, & vnã opationẽ in incarnatõis dispensatõe dñi nostri Iesu Christi, & hæc ꝓferant. Macarius venerabilis archieps Antiochiæ, & q̃ cũ eo sunt dixerũt. Secundũ iussa vestri ꝑij inducta à nobis data testimonia q̃ ꝓferre ꝓmisimus sctoꝝ proferimus. Constantinus pñssimus ꝑator dixit. Macarius venerabilis archieps, & q̃ cũ eo sunt hæc in subsequenti pagant. Georgius sctissimus archiepũs cõstantinopoleos & q̃ sub eo est synodus dixerũt. Pissime dñe petimus vestrã tranquillitatẽ suggestiões directas ad à deo vestrã instructã fortitudinem tã ab Agathone sanctissimo papa apostolicę sedis antiq̃ Romæ, quãq; ab eius synodo relegant, vt auditũ capiamus, quatenus cognitionẽ & nos accipiamus totius virtutis q̃ in eis cõtinetur, Cõstantinus pñssimus imperator dixit. Quod à vobis postulatũ ẽ in subsequẽti proueniat.

¶ Actio quarta.

A IN nomine dñi dei & saluatoris nostri Iesu Christi imperantibus à deo coronatis serenissimis nostris dominis Flauijs Cõstantino qdem pñssimo, & à deo decreto magno principe perpetuo Augusto imperatore, anno. xxvij, & post cõsulatum eius à deo instructę mãsuetudinis, anno. xiij. Heracleo vero atq; Tyberio à deo cõseruandis eius fratribus. anno. xxij xv. die mensis Nouembris indictione nona. Præsidente eodem pñssimo & Christo dilecto magno imperatore Constantino in secretario sacri palatij quod cognominatur trullus, & ex iussione eius à deo instructę serenitatis presentibus, & audientibus Niceta glorioso exconsule patricio, & magistro imperialium officiorum, Theodoro glorioso excõsule patricio & comite impialis obsequij, & substrate Gothracie. Sergio glorioso excõsule patricio, Paulo glorioso excõsule patricio, Iuliano glorioso exconsule patricio, & militari Logotheta, Constantino glorioso exconsule patricio. & curatore diuinæ domus Hormisdę, Anastasio glorioso exconsule patricio, & locum agente comitis imperialis excubiti, Iohanne glorioso excõsule patricio & q̃sto re, Polyeucto glorioso exconsule, Thoma glorioso exconsule, Paulo glorioso exconsule, & dispositore orientalium prouinciarum, Petro glorioso exconsule, Leontio glorioso exconsule, & domestico imperialis mensę. Conueniente autem sancta ac vniuersali synodo, quæ p imperialem sanctionem congregata est in hac à deo conseruanda regia vrbe, id est Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris, & Iohanne venerabili diacono locum præsentantibus sanctissimi, ac beatissimi archiepiscopi antiquæ Romæ Agathonis, & Georgio venerabili atque sanctissimo archiepiscopo magnæ Constantinopoleos nouæ Romæ, & Petro deo amabili presbytero, & monacho vicario sedis Alexandriæ magnæ ciuitatis, & Macario sanctissimo archiepiscopo Theopoleos Anthiochiæ, & Georgio religioso presbytero monacho, & apocrisario Theodori venerabilis vicarij sedis Hierosolymorum, Iohanne epõ ciuitatis portuensis. Abundantio epõ ciuitatis paternę. Iohanne epõ ciuitatis regitante locum præsentãtibus venerabilis synodi. cxxv. deo amabilium episcoporum antiquæ Romæ, q̃ & per proprias subscriptiões declarant in suggestiõe quæ ab eis facta est ad principẽ pñssimũ Cõstantinũ, & theodoro religioso pbro & loci ꝑposito Theodori deo amabilis archieꝑi Rauenne, Basilio epõ ciuitatis Gortinæ Insulæ Cretę, Theodoro epis. Ephesi, Sisinnio episcopo Heracliæ Thraciæ, Georgio epis. Cizici, Petro epis. Nicomediæ. Fotio epis. Niciæ. Iohanne episcopo Calcedone.

Theodoro epõ militanę. Sisinnio epõ Hierapoleos Phrygiæ, Macrobio epo Seleucię Hisauriæ, Georgio, epõ Bizois Thraciæ, Gregorio epõ Mitylenæ, Sergie epõ Sylimbriæ, Andrea epõ Methymnę, Theogenio epõ Cŋ, Georgio epõ Camulianæ, Antonio epõ Ypepõ, Iohãne epõ Dascylŋ, Genesio epõ Anastasiopoleos. Platõe epõ Cinnę, Theodoro epõ Iustiniano poleos gordi, Theodoro epõ verisse, Stephano epõ Hieraclię Põti, Lõgino epõ tu. Dometio epõ Plusiados, Salomõe episc. Clanẽ, Georgio epi. Coensi. Iohãne epi. Myndi. Georgio episc. Cãtanæ. Iohãne ep. Lappis. Eolalio ep. Zinonopoleos. Cõstãtino episc. Dalisandu. Theodoro episc. Olbis. Teophanio p̄br̄o, & abbate venerabilis monasterij Siciliæ q̄d cognominatur Baias. Georgio p̄br̄o & monacho monasterij renati positi in antiq̄ Roma. Cononæ & Stephano p̄sbyteris & monachis monasterij q̄d dr̄ domus Arsitiæ sil'r in antiq̄ Roma cõstituti. Anastasio presb. & monac. oratoriox huius venerabilis patriarchi, & Stephano presby. & monacho discipulo Macarij archiep̄i Theopoleos Antiochiæ, & sedẽtibus tã gloriosissimis patricijs, & cõsulibus q̄ oĩbus venerabilibus, & deo amabilibus ep̄is in eodem secretario, Trulli p̄positis in medio sanctis & intemeratis Euãgelijs. Paulus magnificus à secretis, & imperialis secretarius dixit. Meminit à deo instructa vestra pietas q̄ in ptõ cõuentu dum legerent acta sanctæ quintæ synodi, Georgius sctissimus archiepũs huiꝰ à deo cõseruãdæ regiæ vrbis vna cum subiacenti synodo petijt vestrã p̄ssimã fortitudinẽ, vt suggestiões quæ factæ sunt tã ab Agathone sctissimo papa antiq̄ Romæ q̄ quæ à subiacẽti ei synodo in p̄sentia vestræ pietatis & sctẽ vr̄is huius synodi relegi, & suggerimus ad q̄d placet. Cõstãtinꝰ p̄ssimus īperator dixit, relegant. Et plata est in Græcis literis memorataꝝ suggestionũ interpretatio p Diogenẽ magnificũ à secretis, & Imperialẽ secretariũ, & relecta est habens in verbis sic: Dñis p̄ssimis, & serenissimis victoribus, ac triumphatoribus, amatoribus dei, & dñi nr̄i Iesu Christi Cõstantino maiori Imperatori, Hiracleo & Tyberio Augustis. Agatho epũs seruus seruoꝝ dei. Cõsiderãti mihi humanæ vitæ diuersos angores, & ante deũ qui vnus & verus est cũ vehemẽtia fletuũ ingemẽti, vt cõsolatõem animæ fluctuãti diuinæ miseratõis impertiret instinctus, & de pfundo mœroris, & angustia potẽtia suæ dexteræ subleuaret, magnũ atq; mirabilẽ cũ indesinenti gr̄aꝝ actõe serenissimi dñi filij cõfiteor cõsolatõis opportunitatẽ exhibere dignatus est p̄ssimũ trãquillæ mãsuetudinis vr̄æ ppositũ, quẽ ad stabilitatẽ diuinitus cõmissæ Reip. Chr̄ianæ eius cõcessit dignatio, vt īperialis virtus atq; clemẽtia de deo p quẽ reges regnãt, q rex regũ & dñs dñantiũ est, & curet, & q̄rat eius īmaculatæ fidei veritatẽ, vt ab ap̄lis, atq; ap̄licis est patribus tradita inquirere vigilãter, atq; vt vera traditio cõtinet instãtissime desideret in oĩbus ecclesiis obtinere, & ne quenq̄ tã pia lateret intẽtio audiẽtiũ, hũanáue suspicio pterreret æstimãtiũ ptãte nos esse cõpulsos, & nõ plena serenitate ad satisfaciendũ sup euãgelicæ & ap̄licæ nr̄æ fidei p̄dicatõe cõmunitos diuales apices ad apostolicę memoriæ Dõnũ põtificẽ nr̄æ pusillitatis decessorẽ cũctis populis ac gẽtibus p nr̄m ministeriũ patefecerũt ac satisfaciũt, q̄s gr̄a sancti spũs īperialis linguæ calamo de puro cordis thesauro dictauit cõmonẽtis, nõ opprimẽtis satisfaciẽtis nõ pterrẽtis, nõ affligẽtis sed exhortãtis ad ea quæ dei sunt, scd̄m deũ inuitãtis, qa & ipse cõditor oĩm, ac redẽptor cũ posset in suæ diuinitatis maiestate in seculũ veniẽdo mortales pterrere, humanitate magis ineſtimabilis clemẽtiæ humiliter ad nr̄a descendẽs q̄s creauerat dignatus est & redimere, q & spõtaneã de nobis veræ de se fidei cõfessionẽ expectat, qd̄ & btũs Petrus apostoloꝝ princeps cõmonet. Pascite q in vobis est gregẽ Chr̄i nõ coactę sed spõtaneę scd̄m deũ exhortãtes. His itaq; mãsuetissimi reꝝ dñi diualibus apicibus anĩatus, & ad spem cõsolatõis de pfundis angoribus alleuiatus sum meliori refectus cõfidentia paulatim q̄ per mãsuetissime fortitudinis vestræ sacrã dudũ præcepta sunt efficaciter prõptã obsequẽtiã exhibere, vt psonas quales scd̄m tpis huius defectum, ac seruilis puinciæ poterãt inueniri pro obedientiæ satisfactõe inquirere, & cum cõsilio cõfamuloꝝ meoꝝ eorum tã de propinqua huius apostolicæ sedis synodo quãq; de familiari clero amatores Chr̄iani Imperij, & sequẽter de religiosis seruis dei ad p̄ssimæ tranquillitatis vestræ vestigia pperarent hortarer, & nisi lõgius puinciaꝝ ambitus, in qbus humilitatis nr̄ę cõciliũ cõstitutũ est tanti tpis ptelatõem ingrueret olim hoc qd̄ vix tandẽ nuncfieri potuit studiosa obedientia noster famulatus impleret. Sed dum de diuersis puincijs familiare nobiscũ cõciliũ cõgregat, & dum personas quasdã q̄dem de hac seruili vestri serenissimi pr̄incipatus Romana vrbe vel proximo dirigere pcuramus quasdã de lõge positis puincijs in qbus verbum Chr̄ianę fidei ab apostolicis exiguitatis meæ p̄decessoribus missi p̄dicabãt remeare p̄stolamur nõ paruus tempoꝝ cursus lapsus ẽ, vt corporales ægritudies mei famulatus silentio transeã, qbus nec viuere licet, nec libet assiduis ęgrimonijs laborãtẽ. Ideoq; Chr̄ianissimi dñi filij scd̄m p̄ssimã iussionẽ à deo pregendę mãsuetudinis vestrę p obediẽtia quã debuimus nõ pro cõfidentia eoꝝ scĩæ quos dirigimus p̄sentes confamulos nostros, Abundantiũ Iohannẽ, & Iohannẽ reuerẽtissimos fratres nostros

epos

epos Theodorũ & Georgiũ dilectiſſimos filios noſtros ꝓſbyteros cũ dilectiſſimo filio nr̃o Iohanne diacono, & Cõſtantino ſubdiacono ſcte huius ſpiritalis apoſtolicæ ſedis, necnõ & Theodorũ ꝓſbyterũ legatũ ſcte Rauẽnatis eccleſię religioſos ſeruos dei monachos cũ ſcripturarũ cordis deuotõe curauimus demãdare. Nã apud hoĩes ĩ medio gentium poſitos, & de labore corpis q̃tidianũ victũ cũ ſumma heſitatõe cõquirẽtes qũo ad plenũ poterit inueniri ſcripturarũ ſcĩa niſi q̃d regulariter à ſanctis atq; apoſtolicis ꝓdeceſſoribus, & venerabilibus q̃nq; concilijs definitã ſunt cũ ſimplicitate cordis, & ſine ãbiguitate à patribus traditæ fidei cõſeruamus vnũ ac ꝑcipuũ bonũ habere ſp optãtes atq; ſtudẽtes, vt nihil de eis q̃ regulariter definita ſunt minuaſ, nihil mutet, vel augeaſ, ſed eadẽ & verbis & ſenſibus illibata à nobis cuſtodiaſ q̃bus portitoribus, & teſtimonia aliq̃ſ ſanctorũ patrũ q̃s hæc apoſtolica Chriſti eccleſia ſuſcipit cũ eorũ libris tradidimus, vt facultatẽ ſuggerẽdi à benigniſſimo veſtræ chriſtianitatis impio cõſecuti ex his dũtaxat ſatisfacere ſtudeãt, dũ ĩperialis mãſuetudo præciperet q̃d hæc ſpiritalis mater eorũ ac ꝓpagati imperij apoſtolica Chriſti eccleſia credat, & prædicet nõ ꝑ eloquentiã ſecularem q̃ nec ſuppetit idiotis hoĩbus, ſed ꝑ ſinceritatẽ apoſtolicæ fidei, in q̃ & ab incunabilis edocti, vſq; in finẽ ꝓpagatori veſtri chriſtiani imperij cœli dño oẽs nobiſcũ deprecamur ſeruire, atq; obedire licentiã ꝓinde eis ſiue autoritatẽ dedimus apud trãquilliſſimũ veſtrũ imperiũ dũ iuſſerit eius clemẽtia ſimpliciter ſatisfaciendũ, inquantũ eis dũtaxat iniunctũ eſt, vt nihil ꝓfecto præſumãt augere, minuere, vel mutare, ſed traditionẽ huius apoſtolicæ ſedis, vt à ꝓdeceſſoribus apoſtolicis pontificibus inſtituta eſt ſinceriter enarrare, ꝓ q̃bus flexo mentis poplite ſuppliciter veſtrã ad mãſuetudinẽ ſemꝑ intentã clementiã deprecamur, vt iuxta benigniſſimã atq; auguſtiſſimã ĩperialis ſacræ ꝓmiſſionẽ acceptõe dignos efficiat Chriſto imitabilis veſtra trãq̃llitas, atq; placabiles auditus eorũ humillimis ſugeſtiõibus accõmodare digneſ, ſic aures dei oĩpotẽtis ſuis ꝑcibus ad exaudiẽdũ inueniat vr̃a mãſuetiſſima pietas referatas illeſoſq; tã in rectitudine noſtræ apoſtolicæ fidei q̃q; corporũ ſoſpitate in propriis reſtituere iubeat, ſic reſtituat ſupna maieſtas per fortiſſimos atq; inuictiſſimos labores vr̃æ à deo corroborate clemẽtiæ ſub benigni veſtri principatus regimĩe totã chriſtianã rẽpublicã & fortiſſimis vr̃is ſceptris aduerſas ſubigat natões. Vt ex hoc oĩ aĩę atq; oĩbus gẽtibus ſatisfiat, qa q̃d ꝓ auguſtiſſimos apices de imunitate atq; illeſiõe euntiũ deo ſibi aſpirãte polliceri dignata ẽ, adipleuit in oĩbus. Nõ eñ nobis eorũ ſcĩa cõfidentiam dedit, vt ad pia vr̃a veſtigia auderemus dirigere, ſed hoc ĩperialis vr̃a benignitas clemẽter iubẽs hortata eſt, & noſtra poſſibilitas q̃d iuſſum ẽ obſequẽter ĩpleuit, Vtãt veſtræ diuinitus inſtructę pietati q̃d apoſtolicę noſtræ fidei vigor cõtineat breuiter intimemus quã ꝑcepimus ꝓ apoſtolicã, apoſtolicorũ q̃ põtificũ traditionẽ, & ſanctarũ q̃nq; gñaliũ ſynodorũ ꝓ q̃s fundamẽta catholicę Chriſti eccleſiæ firmata atq; ſtabilita ſunt. Hic igiſ ſtatus ẽ euãgelicę atq; apl̃icę noſtræ fidei: regulariſq; traditio vt cõfitentes ſanctã & inſeparabilẽ trinitatẽ. i. patrẽ & filiũ, & ſcũm ſpũm vnius eẽ deitatis, vnius naturæ & ſubſtãtiæ ſiue eſſentie, vnius eã ꝑdicemus, & naturalis volũtatis, virtutis, opationis, dñationis, maieſtatis, ptãtis & gloriæ. Et q̃q̃d de eadẽ ſancta trinitate eſſentialiter dicit̃ ſingulari nũero tanq̃ de vna natura triũ cõſubſtantialiũ ꝓſonarũ cõprehẽdamus regulari rõne hoc inſtituti. Cũ vero de vno earundem triũ perſonarũ ipſius ſanctæ trinitatis filio dei deo verbo, & de myſterio admirãde eius ſecundũ carnẽ diſpenſatõis cõfitemur oĩa duplicia vnius eiuſdemq; dñi ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti ſecũdũ euangelicã traditionẽ aſſerimus .i. duas eius naturas ꝑdicamus diuinã ſcilicet, & humanã ex q̃bus, & in q̃bus etiã poſt admirabilẽ atq; inſeparabilem vnitionẽ ſubſiſtit, & vnã quanq; eius naturã proprietatẽ naturalẽ hr̃e cõfitemur, & habere diuinã oĩa q̃ diuina ſunt, humanã oĩa q̃ humana ſunt abſq; vllo pct̃o, & vtraſq; vnius eiuſdem dei verbi incarnati, id eſt humanitati incõfuſe inſeparabiliter ĩmutabiliter eſſe cognoſcimus ſola intelligẽtia q̃ vnita ſunt diſcernẽtes propter cõfuſionis dũtaxat errorẽ. Equaliter eñ & diuiſiõis, & cõmixtionis deteſtamur blaſphemiã. Cũ duas aũt naturas, duaſq; naturales volũtates, & duas naturales opatões cõfitemur in vno dño noſtro Ieſu Chriſto nõ contrarias eas, nec aduerſas ad alterutrũ dicimus, ſicut à via veritatis errantes apoſtolicã traditionẽ accuſant, Abſit hęc impietas à fideliũ cordibus, nec tanq̃ ſeparatas in duabus ꝓſonis vel ſubſiſtentijs, ſed duas dicimus vnũ eundẽq; dñm noſtrũ Ieſum Chriſtũ, ſicut naturas, ita & naturales in ſe volũtates & opationes habere diuinã ſcilicet & humanã, diuinam q̃dem voluntatẽ, & operationẽ habere ex æterno cũ coeſſentiali patre communẽ, humanam tẽporaliter ex nobis cũ noſtra natura ſuſceptam. Hæc ẽ apoſtolica, atq; euãgelica traditio, quã tenet ſpiritalis vr̃i feliciſſimi ĩperij mr̃ apoſtolica Chr̃i eccl̃ia. Hęc ẽ mera cõfeſſio pietatis. Hęc ẽ chr̃ianę religiõis vera atq; ĩmaculata ꝓfeſſio, quã nõ humana adiuenit verſutia, ſed ſpũſſctũs ꝓ apoſtolorũ ꝓncipes docuit. Hęc eſt firma & irrep̃henſibilis ſanctorũ apoſtolorũ doctrina, cuius ſincere pietatis integritas q̃aduſq; liberiter ꝑdicatur ĩ republica Chr̃iſtiana veſtrę tranq̃llitatis impiũ, tuet̃ ſtabilit & exultat, & felix vt pfecte cõfidimus demõſtrabit. Credite hũillimo mihi chr̃ianiſſimi dñi filij, qa ꝓ ſtabilitate & exultatõe

eius has

eius has cū fletibus p̄ces effundo. Et hæc licet indignus & exiguus synceriter diligēdo p̄sumo cōsulere, qa vr̄a à deo cōcedēda victoria nr̄a salus ē, vestræ trāquillitatis felicitas nr̄a lætitia ē, vestræ māsuetudinis sospitas nr̄æ paruitatis securitas ē. Et ideo cū corde cōtrito & ꝓfluētibꝫ lachrymis, mēte ꝓstratus exoro porrigere dignemini clemētissimā dexterā ap̄licæ doctrinæ quā coopator pioꝝ laboꝝ vr̄oꝝ btūs Petrus ap̄s tradidit, nō vt sub modio cōdat, ſ tuba clarius in toto orbe p̄dicet, qa eius vera cōfessio à p̄re de cœlis ē reuelata, ꝓ q̄ à dño oīm btūs esse ꝓnūtiatus ē Petrus, q & spiritales oues ecclesiæ ab ip̄o redēptore oīm terna cōmēdatōe pascēdas suscepit, cuius adnitēte p̄sidio hęc ap̄lica eius eccl̄ia nūq̄ à via veritatis in q̄libet erroris pte deflexa ē, cuius authoritatē vtpote ap̄loꝝ oīm p̄cipis sp oīs catholica Chr̄i ecclesia, & vr̄is synodi fideliter amplectētes in cūctis secutę sunt, oēsq; venerabiles p̄res ap̄licā eius doctrinā amplexi, ꝓ quā & ꝓbatissima ecclesiæ Chr̄i luminaria claruerūt, & sc̄ī q̄dē doctores orthodoxi venerati atq; secuti sunt. Hærerici āt falsis criminatōibus ac derogationū odijs insecuti. Hæc est ap̄loꝝ Chr̄i viua traditio, quā vnicuiq; eius tenet ecclesia, q̄ p̄cipue diligēda atq; fouēda, & fidutialiter p̄dicāda ē, q̄ p veridicā cōfessionē deo cōciliat, q̄ chr̄o dño cōmēdabilē facit, q̄ clemētiæ vr̄æ Chr̄ianū cōseruat īperiū, q̄ à cęli dño largas victorias vr̄ę pijssimę fortitudis cōfirmat q̄ comitat̄ in p̄lijs, & expugnat aduersos, q̄ vr̄m à deo ꝓpagatū īperiū vbiq; vt murus inexpugnabilis ꝓtegat, q̄ terrorē in cōtrarias natōes īmittat, & ira diuīa pcellat, q̄ & in bellis triū phales palmas de hostiū deiectōe ac subiectōe cęlitus tribuat, & in pace secuꝝ & hilarē vr̄m fidelissimū p̄cipatū sp custodiat. Hęc ē em̄ veræ fidei regula quā & in ꝓsperis, & in aduersis viuaciter tenuit ac defendit hæc spiritalis mr̄ vr̄i trāquillissimi īperij ap̄lica Chr̄i ecclesia, q̄ p dei oīpotentis grām à tramite apostolicæ traditōis nūq̄ errasse ꝓbabit̄, nec hęreticis nouitatibus deprauata succubuit, sed vt ab exordio fidei Chr̄ianæ pcepit ab autoribus suis ap̄loꝝ Chr̄i principibus illibata finetenus ꝑmanet scd̄m ipsius dñi saluatoris diuinā pollicitationē quā suoꝝ discipuloꝝ p̄cipi in sacris euāgelijs fatus ē. Petre Petre, inquiēs, ecce sathā expetiuit vt cribraret vos sicut q̄ cribrat triticū, ego āt ꝓ te rogaui vt nō deficiat fides tua, & tu aliq̄n cōuersus cōfirma frēs tuos. Cōsideret itaq; vr̄a trāquilla clemētia, q̄m dñs & saluator oīm, cuius fides ē, q̄ fidē Petri nō defecturā ꝓmisit cōfirmare eum, frēs suos admonuit, q̄d apostolicos p̄tifices meæ exiguitatis p̄decessores cōfidenter fecisse sp cūctis ē cognitū quoꝝ & pusillitas mea licet impar & minima, ꝓ susceptо tū diuina dignatōe ministerio pedissequa cupit existere. Vę em̄ mihi erit, si veritatē dñi mei quā illi synceriter p̄dicarūt p̄dicare neglexero, væ mihi erit, si silētio texero veritatē quā erogare nūmularijs iussus sum. i. Christianū populū imbuere & docere. Quid dicā in ipsius Christi futuro examine, si hic q̄d abs̄t p̄dicare eius sermonū veritatē cōfundor, q̄d de meipso, q̄d de cōmissis aīabus satisfaciā, dū de officio suscepto rōnem districtā exegerit? Quis igit̄ clemētissimi at̄q; pijssimi dñi filij (q̄d tremēs, & cōsternatus spū dico) nō ꝓuocet̄ illa admirabili pollicitatōe qua fidelibus repromittit. Qui me cōfessus fuerit corā hoībus inquiēs, cōfitebor, & ego eū corā patre meo q in cœlis ē. Et quē infideliū saltē nō pterreat illa seueriss̄ima cōminatio qua indignatuꝝ se ꝓtestat̄, & asserit, inquiēs, q me negauerit corā hominibus, negabo & ego eū corā patre meo, q in cœlis est. Vnde & btūs Paulus apostolus gentiū cōmonet, & dicit. Sed licet nos, aut angelus de cœlo euāgelizet vobis p̄ter q̄d euāgelizauimus vobis, anathema sit. Vbi itaq; talis īminet deprauātibus vel tacētibus veritatē pœna supplicij, quo mō nō est fugiēda de fidei dñicæ veritate subtractio? Vnde & apostolicę memorię meæ paruitatis p̄decessores dñicis doctrinis instructi ex quo nouitas hæretica in Christi īmaculatā ecclesiā Cōstantinopolitanæ ecclesiæ p̄sules introducere conabant̄, nunq̄ neglexerunt eos hortari, atq; obsecrādo cōmonere vt à prauī dogmatis hęretico errore saltem tacēdo desisterēt, ne ex hoc exordiū dissidij in vnitate ecclesiæ facerēt, vnā volūtatē, vnā q; operationē duarum naturaꝝ asserētes in vno dño nostro Iesu Chrō, q̄d Arriani & Apollinaristę, Euticianistę, Timothiani, Acephali, Theosiani, & Gaianitę, & oīs oīno hęretic⁹ furor, siue cōfundētiū seu diuidētiū īcarnatōis Christi mysteriū docuit. Cōfundētes q̄dē sanctę īcarnatōis mysteriū eo q̄ deitatis & hūanitatis Christi vnā naturā dicāt, vnā eum sicut unius volūtatē & opationē p̄sonalē habere cōtendūt, diuidētes aūt inseparabilē vnitionē in duas naturas q̄s saluatorē habere cognoscūt, nō per vnitionē q̄ scd̄m subsistētiā facta cognoscit̄, uniūt, sed blasphemātes p affectū uolūtatis tanq̄ duas subsistētias. i. duos q̄sdā per cōcordiā iungūt. Porrò ap̄lica Christi ecclesia spiritalis mater à deo fundati uestri īperij, & unū dñm Iesum Christū cōfitetur ex duabus, & in duabus exiñtē naturis, & duas ei⁹ naturas, diuinā. ſ. & humanā, etiā post inseparabilē unitionē incōfusas in eo eē defendit, & ex ꝓprietatibus naturalibus unāquāq; haꝝ Christi naturaꝝ perfectā esse cognoscit, & q̄cq̄d ad ꝓprietatis naturā pertinet, duplicia oīa confitetur quia ipse idē dñs noster Iesus Christus, & deus perfectus est, & homo perfectus est ex duabus & in duabus naturis, & post admirabilem incarnationem existens, nec deitas sine humanitate, nec

te, nec humanitas eius sine deitate possit intelligi. Consequenter itaq; iuxta regulã sancte catholicæ atq; apostolicæ Christi ecclesiæ duas etiã naturales volũtates in eo, & duas naturales opationes esse cõfitet, & prædicat. Nã si personalẽ quisquã intelligat voluntatẽ dũ tres psonæ in sancta trinitate dicũtur necesse est, vt & tres volũtates personales, & tres psonales opatões q̃d absurdum est, & nimis prophanũ dicerent, sinautẽ q̃d fidei christianæ veritas cõtinet, naturalis volũtas est vbi vna natura dicit sancte & inseparabilis trinitatis, cõsequenter & vna naturalis voluntas, & vna naturalis opatio intelligẽda est, vbi vero in vna psona dñi nostri Iesu Christi mediatoris dei & hominũ, duas naturas, id est diuinã & humanã cõfitemur, in qbus & post admirabilem ordinationẽ cõsistit sicut duas vnius eiusdẽq; naturas, ita & duas naturales volũtates, duasq; naturales opatões eius regulariter cõfitemur, vt ãt huiꝰ veridice cõfessiõis intelligẽtia ex veteris nouiq; testamẽti à deo inspirata doctrina pietatis vestris mẽtibus clareat, pluſq; em̃ & incõparabiliter vra possit clemẽtia sensum sanctaꝝ scripturaꝝ penetrare, q̃ nostra pusillitas verbis defluẽtibus explanare. Ipse dñs noster Iesus Christus, q verus & pfectus deus, verus & pfectus homo est, in sacris suis euãgeliis ꝓtestatur in aliqbus humana, in aliqbus diuina, & semel in vtraq; in aliis de se patefaciẽs vt se veꝝ deũ, verũq; hoiem credere ac ꝓdicare fideles suos pstrueret. Orat q̃dẽ ad patrẽ vt homo, vt calicẽ passionis trãsigeret, qa in eo nostræ humanitatis natura absq; solo pctõ pfecta est pater ingens: si possibile est trãseat à me calix iste, veruntamẽ nõ sicut ego volo, sed sicut tu vis. Et in alio loco, nõ mea voluntas sed tua fiat. Cuius testimonij sensum si à sanctis & ꝓbabilibus pribus explanatũ cognoscere cupimus, & q̃d mea volũtas, q̃d tua significet, veraciter itelligere. Beatus Ambrosius in secũdo libro ad beatæ memoriæ gratianum augustũ his verbis de hoc loco nos intelligere cõmonet ingens. Suscepit ergo volũtatẽ meã, suscepit tristitiã meã, cõfidẽter tristitiã noĩo, qa crucẽ ꝓdico, mea est volũtas quã suam dixit, qa vt homo suscepit tristitiã meã, vt homo locutus est, Et ideo ait: nõ sicut volo, sed sicut tu vis. Mea est tristitia quã meo suscepit affectu. Ecce claret pñsime principũ q̃ hic sctũs pr̃ verbũ ipm̃ q̃d dñs orãs ꝓtulit, nõ q̃d ego volo ad humanitatẽ eius ꝓtinere cõsignat, p quã & obediẽs secundũ doctrinã bti Pauli apostoli gentiũ dicit vsq; ad mortẽ, mortẽ aũt crucis. Vnde & obediẽs parẽtibus intimat q̃nq̃dem obedientiã eius voluntariã nõ secundũ diuitatẽ q̃ omniũ dñatur, piũ est intelligere, sed secundũ humanitatẽ q̃ sponte se parẽtibus subdidit, q̃d & sanctus Lucas euãgelista similiter cõmemorat eundẽ dñm nostrũ Iesum Chr̃m secũdũ humanitatẽ orantẽ ad patrẽ introducens & asserens. Pater si possibile est trãseat à me calix iste, veruntamẽ nõ mea voluntas sed tua fiat. Quẽ locũ cõfessor Christi Athanasius antistes Alexandrinæ ecclesiæ in libro aduersus Apollinariũ hæreticũ de trinitate & incarnatõe etiã duali nũero cõprehendẽs sic explanat Et q̃n̄ dicit. Pr̃ si possibile est, trãseat à me calix iste, & tñ nõ mea, sed tua volũtas fiat. Et iterum. Spũs promptus, caro aũt infirma. Duas volũtates hic ostẽdit, & vnã q̃dem humanã q̃ est carnis, aliã aũt diuinã, q̃d em̃ humana propter infirmitatẽ carnis refugiebat passionem, diuina aũt eius prompta erat qua explanatõe q̃d verius poterit intimare, qũo enim non in eũ duę voluntates, id est diuina & humana fideliter agnoscunt, in q̃ duæ naturæ etiã post inseparabilẽ adunationẽ synodali ꝑconio ꝓdicant? Nã & Iohannes q̃ super pectus dñi recubuit dilectus discipulus eandẽ continentiã his explanat verbis, Quia descendi de cœlo nõ vt faciã voluntatẽ meã, sed voluntatem eius q̃ misit me patris. Et iteꝝ. Hæc est volũtas eius q̃ me misit, vt omne q̃d dedit mihi nõ perdã ex eo quenquã sed vt resuscitẽ illud in nouissimo die. Item eundẽ dñm introducit cũ Iudæis disputantẽ atq; dicentẽ inter cætera, qa nõ quero voluntatẽ meã, sed voluntatẽ eius q̃ misit me. Cuius diuini sermonis intentũ beatus Augustinus prestantissimus doctor ita aduersum maximũ Arrianũ disserit & dicit. Vbi aũt dixit filius patri, veꝝ non q̃d ego volo, sed q̃d tu vis. Quid te adiuuat q̃d tua verba subiungis & dicis, ostẽdit vere suã voluntatẽ subiectã suo genitori, q̃si nos negemus hoĩs volũtatẽ volũtati dei eẽ debere subiectã. Nã ex natura hoĩs hoc dixisse dominũ cito videt qui locũ ipsum sancti euangelij paulo attentius intuetur, Ibi enim dixit. Tristis est anima mea vsq; ad mortẽ. Nunq̃d ex natura vnici verbi possit hoc dici? sed homo q̃ putas gemere naturã spiritussancti, cur non etiã naturam verbi dei vnigeniti tristẽ dicas esse potuisse, Illi tamen quid tale diceretur. Non ait. Tristis sum, q̃uis etiã si hoc dixisset non nisi ex natura hominis oportuisset intelligi. Sed ait tristis est anima mea, quã sicut homo vtiq; habebat humanã, quanquã & in hoc q̃d ait non q̃d ego volo aliud se ostẽdit voluisse q̃ pater, q̃d nisi humano corde nõ posset cũ infirmitate nostra in suũ nõ diuinũ, sed humanũ transfigurare affectum. Homine quippe non assumpto nullomodo patri diceret vnicũ verbũ non q̃d ego volo, Nunq̃ ego posset immutabilis illa natura quicq̃ aliud velle q̃ pr̃. Hæc si distingueretis Arriani hæretici nõ essetis, Per quã disputationẽ hic venerabilis pater demõstrat, qa & cũ dicit dñs suã humanitatis suæ significat voluntatem, & cũ dicit non esse voluntatẽ suam admonet nos non nostram q̃rere principaliter voluntatẽ, sed per obedientiam nostrã voluntatẽ diuinæ subijcere volũtati,

vnde

vnde patefacit, qa & humanã habuit volũtatẽ p quã obediit patri, & immaculatã ab oĩ pctõ eandẽ humanã voluntatẽ vtpote verus deus, & homo hãc in semetipso habuit. Quod & probauit sanctus Ambrosius in explanatõe sancte Lucę euangelistæ, suã ad hominẽ retulit pris ad diuinitatẽ. Voluntas eñ hois tẽporalis voluntas diuinitatis æterna, hæc spiritalis pater cõmemorans astruit qualẽ voluntatẽ ex æterno cũ patre & spiritu sancto filius communẽ naturaliter habet, qualẽue tẽporaliter per assumptã humanitatẽ idem ipse in sua psona susceperit, q̃d & apostolicæ memoriæ sanctus Leo in epistola ad Leonẽ augustũ explanat, & vnicuiq; formæ, id est naturæ q̃ in Christo sunt discreta cõsideratiõe q̃ in scripturis de eo referunt adsignans, & hoc q̃d suã dñs dixit voluntatẽ ad humanitatẽ eius pertinere demõstrans sic dicit. Secundũ q̃dem formã serui nõ venit facere voluntatẽ suã, sed eius q̃ misit eũ. Ecce eñ hic apostolicus pr̃ ad formã serui eundẽ dñi nostri sermonẽ cõgruere nos docuit intelligere. Præterea qũo pie poterũt intelligi diuersa sup hoc sanctarũ testimonia scripturarũ q̃ nunc q̃dem ex natura humanitatis, nũc aũt ex diuinitate vnius eiusdẽq; dñi nostri Iesu Christi veri dei, & hois astruunt, & modo scriptura cõmemorat. Omnia quæ cũq; voluit dñs fecit in cœlo, & in terra. Itẽq; sicut pater suscitat mortuos, & viuificat, ita & filius q̃s vult viuificat, & leproso dicit, volo mũdare, & nemo possit cognoscere patrẽ nisi filius, & cui voluerit filius reuelare. Itẽq; quædã de humana eius voluntate euãgelij sacramẽta cõmemorãt, cũ dicũt eũ sup mare ambulantẽ velle vt vere hoiem suos trãsire discipulos, & dũ cũ discipulis per Galilæã trãsiret, noluit vt aliq̃s cognosceret, & vt homo dicit, meus cibus est vt faciã voluntatẽ eius q̃ me misit. Et nolebat p Iudæã ambulare q̃a quęrebãt eũ Iudæi interficere. Et itez surgẽs venit in partes Tyri, & ingressus in domũ noluit aliquẽ scire & nõ potuit latere. Ergo ne ille oĩm conditor ac redẽptor de q̃ dicitur. Omnia q̃ voluit dñs fecit in cœlo, & in terra, cuius velle hoc est q̃d posse, cuius nutui cœlestes cũ terrore deseruiũt potestates in terris latere volens nõ potuit q̃ per diuinã maiestatẽ ex æterno cũ patre in cœlestibus dñatur archanis, & in manu eius fines terræ sunt, nisi hoc ad humanã eius voluntatẽ quã temporaliter dignatas est adsumere redigat. Quanto ergo errore talia nõ discernens inuoluit, vt dicat vnã eandẽq; voluntatẽ, & oĩa in cœlo & in terra q̃ uoluit dñm posse, & eandẽ itez voluntatem in domo vili volentẽ latere nõ posse secundũ euangelica testimonia, sed si ad dispensationem humanitatis eius per quã humilitatẽ nostrã assumpsit redigit, oĩa quæ cũq; diuinę eius maiestati minora sunt ad humanitatẽ ipsius ptinere cognoscit, q̃ perfecte susceperit absq; vllo pctõ, vt hãc etiã perfecte saluaret. Quod eñ ab eo nõ susceptũ est, nec saluatũ secundũ q̃d nos constantissimus p̃dicator veritatis Gregorius Nazanzenus presul instituit. Itaq; si ab eo humana volũtas sicut & natura susceptа est & saluata, & q̃d à susceptore saluatũ est, nõ ei poterat esse contrariũ. Nihil eñ sibi contrariũ creator oĩm cõdidit, vel p mysteriũ incarnationis assumpsit, Et Hymnidicus Dauid personã dñi nostri Iesu Christi in psalmis introducẽs pronũtiat, vt faciã volũtatẽ tuã deus meus volui. Itẽq; voluntarie sacrificabo tibi. Nunq̃d secundũ deitatẽ alia est volũtas patris q̃ filij, aut aliud vult filius q̃ pater? Si igit vnũ volunt, & nulla est in sancta trinitate differẽtia voluntatis, q̃modo itelligendũ est, q̃d propheta de eius psona testat, vt faciã voluntatẽ tuã deus meus volui, nisi fideliter itelligat de immaculata eius humanitatis volũtate dixisse. Vnde & sequtur, & legẽ tuã in medio cordis mei. Nullus eñ est q̃ ambigat q̃ idẽ psalmus in psona Christi à ꝓpheta p̃dicatus est, q̃d & apostolus Paulus in epistola ad philippẽses, si fidẽ plenã quis q̃ intẽdere velit adnũtiat de eodẽ dño nostro Iesu Christo sic inqens. Qui cũ in forma dei esset nõ rapinã arbitratus est esse se ęqualẽ deo, sed semetipsum exinaniuit formã serui accipiẽs in similitudinẽ hominũ factus, & habitu inuẽtus, vt homo, humiliauit semetipsum factus obediẽs vsq; ad mortẽ, mortẽ aũt crucis. Ecce hic verissimus preco, & formarũ, id est naturarũ Christi differẽtiam docet, & obedientiã vsq; ad mortẽ humanæ formæ prudẽter assignat. Nã q̃s in tm̃ à luce veritatis abscessit, vt secundũ diuinitatẽ suæ volũtati p̃sumat dicere dñm nostrũ Iesum Christũ pr̃ obedisse, cui est æqualis in oĩbus, & hoc velit in omnibus, & ipse q̃d pater, aut q̃s nõ intelligat obedientiã humanæ magis cõpetere volũtati in qua nullũ habuit omnino pctm̃? Nec diceret obediens vsq; ad mortẽ, nisi humanã in se susceperit voluntatẽ sicut animã rationalẽ carnẽq; cũ oĩbus suis proprietatibus humanatus assumpsit. Preterea vt clareat vestre piissime benignitati q̃ naturalis est humana volũtas, & q̃ voluntatẽ humanã in Christo abnegat, absq; solo pctõ eum nec habere humanã animã cõfitet, veritatis prudentissimus p̃dicator btũs Augustinus in q̃nto volumine disputatiõis aduersus Iulianũ Pelagianistam, q̃d sit voluntas his definit verbis, motus animi, q̃d est nisi motus naturæ. Animus eñ sine dubitatõe natura est, proinde volũtas motus ẽ naturæ, q̃m motus est animi. Ecce p huius prudẽtissimi patris definitionẽ q̃d sit hũana voluntas monstratũ est, q̃a aĩ motus est. Itẽ in eodẽ, veritas aũt dicit quãdiu est, volũtas vlla à natura non põt separari. Et rursus in eodẽ volumine, & aliunde est volũtas, & esse nõ cogit, & si eius origo querenda nõ est, nõ ideo q̃renda nõ est, q̃d voluntas aliunde nõ est, sed q̃a manifestatũ est vnde

sit. Ab

sit, Ab illo eñ est voluntas cuius est voluntas, ab angelo scilicet voluntas angeli, ab hoīe hominis, à deo dei, & si operaī deus in hoīem voluntatē bonā, id agit vt oriaī ab illo bona voluntas cuiꝰ ē uolūtas. Et itē: Cur ergo negas, inqt, clausis oculis res aptas de natura hoīs exoriri hoīs volūtatē. Itē ipse animi motus cogēte nulla volūtas ē, q̄propter hoc est dicere volūtas existit de aīo moto, qđ voluntas existit de volūtate. Et itē, ita ne vero Iuliane ex hoīe hoīs voluntas nō oritur, cum hō bonū opus dei sit? Postremo potuit ne ascendere in cor tuū exoriri quidē hoīs voluntatē, sed nō de libero eius arbitrio, Dic ergo vnde si nō de natura, id ē nō de ipso hoīe qbus testimoniis claret vnāquamq; eaꝝ quas hic ſpiritalis pater dinumerauit naturas ꝓpriam naturalē habere, & vnicuiq; assignari debere voluntatē. Neq; eñ poterit angelica natura diuinā habere voluntatē, aut humanā, neq; humana natura voluntatem dei, vel angeli, sicut nec alterius q̄ est quisq̄ naturalē habere poterit motū, nisi q̄d est naturaliter, aut creatus est. Cum hæc ita veritas habeat, certissime claret q; in dño nostro Iesu Christo duas, id est dei & hominis naturas siue substantias cōfitentes in vnā cōueniſſe subsistētiā siue personā, necesse est, & duas nos naturales in eo fateri voluntates, diuinā scilicet & humanā, qa neq; diuinitatē eius, quantū ad naturæ rationē pertinet humanā habuisse voluntatē, dicendū est, neq; humanitatē eius diuinā habuisse naturaliter voluntatē credendū est, neq; rursum aliquā ex eisdē duabus Christi substantijs absq; naturali voluntate extitisse fatendū. Cū & hūana per oīpotentiā diuinitatis eius sublimata sit, & diuina per hūanitatē eius hoībus reserata. Reddere itaq; necesse est q̄ diuina sunt eidē vt deo, q̄ humana sunt eidē vt hoī, & vtraq; p subsistētialē adunationē vnius eiusdē q; dñi nostri Iesu Christi veraciter cognoscēda, q̄d verissima definitio sctī Calcedonēsis cōcilij cōmonet asserēs. Sequētes igiī sctōs patres vnū eūdem cōfiteri filiū, & dñm nr̄m Iesum Christū cōsonāter oēs nos docemus, eundē pfectū in deitatē, eundē pfectū in hūanitatē, deū vere & hoīem, vere eūdē ex aīa rōnali, & corpore, cōsubstātialē patri scđm deitatē, cōsubstātialē nobis eūdē scđm hūanitatē, & p oīa nobis similē absq; pctō, añ secula qdē de patre genitū secūdū deitatē, in nouissimis aūt diebus eūdē ꝓpter nos, & ꝓpter salutē nostrā ex Maria virgine dei genitrice secūdū hūanitatē, vnū eūdēq; Christū filiū dei vnigenitū in duabus naturis incōfuse, imutabiliter, indiuise, inseparabiliter cognoscēdū nusq̄ sublatā naturaꝝ differētiā ꝓpter vnitionē, magisq; salua ꝓprietate vtriusq; naturæ. Et in vnā p sonā atq; subsistētiā cōcurrentē, nō in duas psonas partitū atq; diuisum, sed vnū & eundē filiū vnigenitū deū verbū dñm Iesum Chr̄m. Hoc idē etiā & scta synodus, q̄ sub Augustæ memorię Iustiniano principe in Cōstātinopoli cōgregata ē in septimo definitionū capitulo p̄dicat Si qs in duabus naturis dicēs nō vt deitate & hūanitate vnū dñm nr̄m Iesum Christū cognosci cōfiteī, vt p hoc significet differētiā naturaꝝ, ex qbus ī cōfusa, & ineffabilis vnitas fcta est, neq; verbo in naturā carnis trāsfigurato, neq; carne in verbi naturā trāsflata, manet eñ vtrūq; qđ est secūdū naturā, & post factā vnitionē subsistātialiter, sed īdiuise p partē hmōi suscepit vocē in mysteriū Chr̄i, aut nūeꝝ naturaꝝ cōfitēs ī uno eodēq; dño nr̄o Iesu Chrō deo uerbo īcarnato nō tātūmō cōtēplatiōe differētiā eoꝝ accepit, ex qbus & cōpositus ē nō interēpta ꝓpter unitionē. Vnus eñ ex utriusq;, & p unū utraq;, sed ꝓpterea nūero utiī tanq̄ diuisas, & ꝓprie subsistētiæ cōsistētes naturaliter talis anathema sit. Propterea q̄ nos hæ uenerabiles synodi commonēt fideliter necesse est custodire, ut nusq̄ differētiā naturaꝝ ꝓpter unitionē adimamꝰ, sed salua ꝓprietate utriusq; naturæ unū Christū deū ueꝝ pfectū, & eūdē hoīem ueꝝ, atq; pfectū cōfiteamur, q̄ circa si in nullo differētia naturaꝝ dñi nr̄i Iesu Chr̄i sublata est, necesse est, ut in oībus ꝓprietatibus eādē differētiā cōseruemus. Qui eñ in nullo adimēdā drn̄am docuit, in oībus hāc seruare debere cōmonuit. Vbi aūt una uolūtas, & opatio ab hæreticis, hæreticorūq; seq̄cibus dicit q̄lis in ea drn̄a cognoscit, uel ubi secūdū hāc sanctā synodū drn̄a conseruaī, dū si una in eo uolūtas, q̄d absurdū est, asseriī, necesse est eos q hoc asserūt, aut diuinā eā dicere, aut humanā, aut ex utriusq; compositā, cōmixtā atq; confusam, aut (ut hęretici oēs asseuerāt) Chr̄i stū unā habere uolūtatē & operationē tanq̄ de una (ut perhibēt ipsi) eius natura cōpositā ꝓpcedētē, & periit in hoc ꝓculdubio drn̄a naturalis quē sanctæ synodi etiā post ammirabilē unitionē nobis in oībus cōseruādā sanxerūt. Quia etsi unū Christū unāq; eius personā, ac subsistētiā ꝓpter unitionē uidelicet naturaꝝ q̄ facta est secūdū subsistētiā docuerūt, differētiā tn̄ ipsarū q̄ in eo ordinatę sunt naturaꝝ post admirabilē atq; inseparabilē adunationē usq; ad intelligētiæ contēplationē nos cognoscere, ac p̄dicare tradiderūt. Si itaq; ꝓprietates naturaꝝ in uno, eodēq; dño nr̄o Iesu Christo ꝓpter drn̄am conseruant, & differētiā q̄q; naturaliū eiꝰ uolūtatū, & naturaliū opationū plena fide nos cōgruit cōfiteri, ut eoꝝ doctrīæ pediſſeq; ī oībus approbemur, & nihil hæreticæ nouitatis ī Christi eccleſiā admittamꝰ. Licet eñ nūerosa etiā aliorꝝ sanctorꝝ patrꝝ existāt uolumina, parua tn̄ testimonia de libris q in græco sunt, ꝓpter fastidiū in hac hūilima suggestiōe subneximus, S. Gregorij theologi ex. 2. li. de filio septimū

dicaꝫ descẽdisse de cœlo filiũ, nõ vt faciat volũtatẽ suã, sed volũtatẽ eius q misit eũ. Si ergo nõ ab eodẽ q descẽdit, hæc dicta fuissent, dixissemus vtiq; tanq̃ ab hoĩe formari verbũ nõ illo q in saluatore ĩtelligiꝫ, Illius em̃ velle nec cõtrariũ est deo deificatũ totũ, S. Georgij Nicęte lib. 2 cõtra Eunomiũ. Quo dñs mũdũ sibi recõciliãs distribuebat aĩæ, corpiq; bñficiũ, qd ab eo fiebat vt hoĩbus volẽs qdẽ p aĩam, tãgẽs aũt p corpus, eiusdẽ de libro cõtra Apollinarẽ, hmõi ãt sermõis hæsitatiõis vna erit cõsolatio vra mysterij cõfessio, qm̃ formidare qdẽ in passiõe hũa næ fragilitatis ẽ, iuxta qd dñs ait spm̃ prõptũ eẽ, dicẽs carnẽ aũt infirmã, suscipere aũt dispẽsatiõis passionẽ diuiæ volũtatis atq; virtutis ẽ. Qm̃ igiꝫ altera hũana volũtas, & diuĩa altera est. Loquiꝫ em̃ vt hõ qd ifirmitati carnis cõgruit, q nras passiões suscepit, producit ãt secũdã vocẽ excelsam, & deo dignã volũtatẽ cõfirmari, quã hũanã, ppter salutẽ hoĩm volens. Qui em̃ dixit nõ mea volũtas hũanã pñti sermone significauit, addens ãt tuã oñdit cognationẽ, ppriq; diuinitatis ad patrẽ, cuius diuinitatis nulla est drña, ppter vnitatẽ naturæ, S. Iohãnis epi Constãtinop. de sermõe ad eos q admissas nõ occurrerũt, & de cõsubstãtiali. Si igiꝫ pris & filij vna uolũtas est, qũo hic dicit verũtñ nõ sicut ego uolo, sed sicut tu vis? Si em̃ ĩ diuinitate, qd dictũ est, sit hoc, aliq̃ cõtradictio erit. Si ãt de carne hñt rõnem q̃ dicta sunt, & nullũ ex hoc erit scãdalũ. Nec em̃ nolle mori carnẽ, reprehensio est, qm̃ hoc naturæ est, ipsę ãt q̃ naturę sunt oñia, absq; pcto oñdit, & cũ multa abundãtia, ut etiã hæreticoꝝ obturet ora. Qñ ãt dicit: Si pt fieri, trãseat à me calix iste, & nõ sicut ego uolo, sed sicut tu, nihil aliud oñdit, nisi qa carnẽ vere ĩdutus est timentẽ mortẽ, mortẽ em̃ timere & dubitare & anxiari illius est, S. Cyrilli epi Alexandriæ de libro thesauroꝝ, qñ uideꝫ timens mortẽ, & dicens: Si pt fieri, trãseat à me calix iste, cõfidera iteꝝ qm̃ formidãs mortẽ, caro docebaꝫ à deo uerbo ĩduta, hoc deinceps minime pati, dicebat em̃ ad prem, nõ sicut ego volo, sed sicut tu, & nõ qdẽ timebat ipse mortẽ scdm qd verbũ est & deus, sed usq; ad finẽ dispẽsatiõem pficere, pperabat, hæc em̃ erat pris volũtas. Habet ãt & nolle mori, eo q̃ mortẽ caro recusabat naturaliter. Ex qbus ueridicis testimonijs silr demõstraꝫ duas in uno eodẽq; dño nr̃o Iesu Chr̃o naturales uolũtates pdicasse diuinã vcz, & humanã hos uenerabiles pres. Cũ em̃ dicit S. Gregorius Nazianzenus, illius em̃ uelle q in saluatore ĩtelligiꝫ hoĩs oñdit hũanã saluatoris uolũtatẽ p ipsam vnitionẽ ad uerbũ deificatũ fuisse, & ideo nõ esse cõtrariã deo. Itẽq; demõstrat, qa & hũanã licet deificatã habuit uoluntatẽ, & idẽ ipse, sicut ĩ sequentibus docet, habuit & diuinã unã eandẽq; cũ patre, si em̃ & diuinã & deificatã habuit, duas utiq; habuit uoluntates. Quod em̃ natura diuinũ ẽ deificari nõ ĩdiget, qd uero deificaꝫ, nõ est, pfecto natura diuinũ. Et dũ dicit S. Gregorius Nicænus magnus epũs uerã esse mysterij cõfessionẽ alterã debere intelligi humanã uoluntatẽ, alterã diuinã ĩ Christo, qd intelligi cõmonet alterã dicendo uoluntatẽ, & alterã nisi duas manifestissime uolũtates? Itẽq; cũ S. Iohãnes pbul egregius docet unã qdem secundũ diuinitatẽ patris & filij ĩtelligi uoluntatẽ, & eundẽ iteꝝ dñm Iesum Christũ filiũ dei uelle dicit ut hoĩem, & secundũ carnem rõnabiliter ei fine scãdalo dictũ debere cognosci, qd nolle mori idcirco q̃ hũanæ sit naturæ irreprehensibiliter hoc uolentis claꝝ est qd & ipse duas naturales in Chr̃o pdicet uoluntates diuinã q̃ una est patris & filij, humanã q̃ affectũ uiuendi naturaliter gerit, & cũ cõstãtissimus orthodoxæ fidei pdicator beatus Cyrillus dicit, qa secundũ qd erat uerbũ nõ timebat mortem, sed uolebat usq; ad finem dispensatiõem pferre, qa hęc erat uoluntas patris q̃ est secundũ diuinitatem, & filij & habuisse eundem ipm̃ dñm nostr̃ Iesum Christũ secundũ hũanitatem nõ moriendi uoluntatem, i. hũanæ uitæ naturalẽ affectũ oñdit duas eũ diuinã scilicet, & humanã, pculdubio in se uoluntates habere, unã scilicet q̃ dispensatiõem uolebat perficere. Alterã q̃ dicit nolle carnẽ naturaliter mori, nihilominus ãt, & de duabus naturalibus operatiõibus Christi datur intelligi, qñ ĩdem uenerabiles patres unicuiq; Christi naturæ, ppriã operationẽ assignant. Vnde S. Hilarius defensor ueritatis egregius, in nono libro de fide aduersus Arrianos ita nos instruit. Natus igiꝫ unigenitus deus ex uirgine hõ, & secundũ plenitudinẽ tpm in semetipso prouecturus in deum hoĩem hunc per oĩa euangelici sermonis modum tenuit, ut se dei filium credi doceret, ut hoĩs filiũ pdicare admoneret, locutus est, & gerens hõ uniuersa q̃ dei sunt loquẽs, deinde & gerens deus uniuersa q̃ hoĩs sunt, ita tñ ut ĩ ipso illo utriusq; generis sermone nunq̃ nisi cum significatiõe, & hoĩs locutus & dei sit, ut ueraciter duæ intelligerent naturæ. Item q; ex eodem uolumine post pauca uides ne ita deum & hoĩem pdicare, ut mors homĩ, deo uero carnis excitatio deputeꝫ, nõ tñ ut alius sit p quẽ mortuus resurgit, spoliata em̃ carne Chrũs est mortuus, & rursum Christũ à mortuis excitãs idẽ Chrũs est carne se expoliãs naturã dei in uirtute resurrectiõis intallige, dispensatiõem hoĩs in morte cognosce, & cũ sint utraq; suis gesta naturis, unũ tñ Christũ Iesum eũ memento esse q utrũq; est, nunqd ambiguũ poterit arbitrari q̃ hic pr̃ lucẽ ueritatis illustrat, cũ dicit, & locutũ, & gerentẽ eundẽ dñm nostr̃ Iesum Christũ cum esset hõ, vniuersa q̃ dei sunt, & eundẽ ipm̃ rursum gerentẽ cum ẽ deus

vniuersa

vniuersa q̄ hoīs sunt. Et vtrūq; genus significatiue dei & hoīs demōstrātē, vt ītelligere volen tibus viā veritatis apiat, qa idē ipse cū vnus sit Chr̄s deus & hō, & diuinæ opatiōis potētiā, & hūanæ naturæ opationē hr̄e se cōprobat. Et vtraq; cū alterutr̄ salua cōtēplatiua discretōe si-gnificet, & qa vtraq; & virtutis diuīæ & dispēsatōis hūanæ vnū eūdēq; dn̄m nr̄m Iesum Chri stū q vtrūq; est suis naturis gessisse ꝓnūtiat, q & diuinā opationē vnā habet ex æterno cū pa tre, & tpalē hūanā opationē hō factus ꝓ nobis in seipso īdiminute suscepit, vt veraciter vtrū-q; eēt. Et ex naturar̄ ꝓprijs opatōibus, q̄d erat, nascereť. Sāctus vero Athanasius, atq; Christi cōfessor in li. 5. aduersus Arrianos pariter nos īstruit, sicut em̄ īdut⁹ carne dn̄s factus est hō, ita & nos hoīes verbo dei facti sum⁹ assumpti p carnē eius etiā vitā æternā sortiemur. Hæc neces sario p̄exercuimus, vt si viderem⁹ eū p īstrumētū sui corpis deifice agētē, vel dicētē aliq̄d. Co gnoscamus qa deus existēs hæc operet. Et iter̄, si viderem⁹ eū hūane loquētē aut patiētē, nō ignorem⁹, qa carne īdutus, factus ē hō, & si hæc facit, & loquit. Singulor̄ em̄ ꝓprietatē cog-noscētes, & vtraq; ex uno agi vidētes, & ītelligētes recte credam⁹, & nō aliq̄n errabim⁹. Quā prudēter hic memorabilis p̄r̄ ex opationū q̄litatibus naturar̄ q̄ in Chr̄o sunt differentiā do-cet ītelligi, & tā q̄ res ipsas p̄ oculis gerēs manu spiritalis doctrinæ legētibus mōstrat, cū dicit, ex vno vtraq; agi. i. vtraq; opatiōes, diuinā sc̄s & hūanā ex vno eodē q̄ ꝓcedere. Et cōmo-net, nō posse errare, q secūdū hāc rectā ītelligentiā credit. Itē q̄, cū dicit dicebat, & simul facie bat, hūana docet q̄d hūanæ ī se opatiōis, sicut & locutōis ꝓprietatē habebat. Nā si hūanæ nō opatus est, nec locutus, q̄q̄ & dū hūanæ locutus, & opatus est simul opabat vt deus. Sāctus q̄s Dionysius Areopagita ep̄s Atheniēsis in lib. diuinor̄ noīm ca. 2. silr̄ docet. Discreta est ātē be-nignissima circa nos dei opatio p hoc q̄d secundū nos ex nobis ītegre vere q̄ hūanatū est ver bū q̄d est supra substātiā, & opari & pati q̄ta hūanæ eius & diuinæ opatiōi cōgruunt p̄cipua, ac ꝓbabilia, his nāq; p̄r̄ & spūs nulla rōne cōicauit, nisi qs dixerit scd̄m benignissimā & mise-ricordē volūtatē, & p oēm sublimissimā, & ineffabilē dei opationē, quā opatus est scd̄m nos fa ctus incōmutabilis, eo q̄ deus & dei verbū. S. Ambrosius. 2. li. ad Gratianū īperatorē. Aequa lis ergo in dei forma, minor ī susceptōe carnis & hoīs passiōe. Nā qūo eadē possit minor esse, æq̄lis q̄ naturę, q̄ mō ātē si minor est, eadē facit silr̄ q̄ p̄r̄ facit. Nā quēadmodū eadē operatio di uersæ est potestatis, nunq̄d sic p̄t minor quēadmodū maior operari, aut vna operatio p̄t esse, vbi diuersa substātia est? Itaq; accipe Christū secundū diuinitatē minorē nō posse dici. Ex to mo fidei S. Leonis Romanæ ecclesiæ pōtificis ad S. Fabianū ep̄m & cōfessorē. Agit em̄ vtra-q; forma cū alterius coīone q̄d proprium est, verbo scilicet operāte q̄d verbi est, & carne exe-quente q̄d carnis est, vnū hor̄ coruscat miraculis, aliud succumbit iniurijs, & sicut verbum ab æqualitate paternæ gloriæ nō recedit, ita caro naturā nostri generis nō relinqt. Eiusdem de ep̄la ad Leonē īperatorē directa. Licet ergo in vno dn̄o Iesu Christo vero dei atq; hoīs filio verbi & carnis vna persona sit, q̄ inseparabiliter, atq; indiuise cōes habebat actiōes, intelligen dæ tñ sunt ipsor̄ oper̄ q̄litates, & synceræ fidei cōtēplatiōe cernendū est, ad q̄ prouehat̄ hu-militas carnis, & ad q̄ inclinet altitudo deitatis. Quid sit q̄ caro sine verbo nō agit, & q̄d sit q̄ verbū sine carne nō efficit. S. Gregorius ep̄s Nisæ in lib. v. cōtra Eunomiū hæreticū: Ieiunās ātē. xl. dies, postea esurijt, dedit em̄ q̄n voluit naturæ tēpus ꝓpria operari. S. Cyrilli Alexan-driæ de lib. thesaur̄. c. xxij. Ergo q̄ deo decēter dicta vel acta sunt, oñdunt saluatorē Chri-stū deū, & iter̄ q̄ secundū hoīem dicta vel facta sunt, oñdunt veraciter hoīem. Hæc est em̄ my sterij virtus, hō factus est deus verbū, nō vt iter̄ sicut deus añ hūanationē oia agat, & loquat, sed vt sæpius ꝓpter mysteriū dispēsatiōis q̄ cū carne est, & sicut hō, dicat aliq̄. Hāc ergo habē tes mysterij virtutē qūo nō est ineptū scādalizari auditores, cum aliq̄d vt hō loquat̄, loquitur em̄ vt hō, loquit̄ autē & sicut deus hñs in vtrisq; potestatē. Claret & hor̄ sctōr̄ patr̄ intētio spiritali discretiōe cernentibus, q̄d secundū catholicæ atq; apostolicæ ecclesiæ fidei regulam duas operationes in Christo, i. diuinā humanā q̄ cognoscunt, dū sanctus q̄dē Dionysius dicit discretā esse operationē Chr̄i, q̄ secundū nos est ex nobis, & ex hoc integre & vere humanatū deum verbū cognosci, item q̄ cum dicit, operari & pati q̄ humanæ eius diuinæ q̄ operationi cōgruunt. i. q̄ humanæ eius operationi, licet diuinitati cōueniunt secundum quā deus pater, & spiritus sanctus nulla ei ratione cōmunicant, ibi em̄ discretio esse cognoscitur, vbi differen tia proculdubio demonstrat̄. Si ergo secundū aliā operationē vna est patris, & filij, & spiritus sancti operatio secundum aliā, nulla ratione pater, & spiritus sanctus eidē naturali ratione cō municant, duæ proculdubio operatiōes in vno eodem q̄ dn̄o nostro Iesu Christo vero deo, & perfecto, & homine vero, & perfecto dicendæ sunt. Et dum oñdit doctor magnus Am-brosius nō posse diuersæ potestatis vnā operationē existere, nec minorē posse operari q̄d ma gnā, nec vbi diuersa substātia est vnā posse operationem intelligi, demonstrat manifestis in-dicijs, quod non possit unā naturalem operationē habere diuinitas, & hūanitas Christi, licet

vnius persone esse noscunt, & cū alterutrū cōmunione opari cernunt, vbi itaq; maior, & minor dicit operatio nō de vna, sed de duabus naturalibus vnius Christi opationibus intimat. Et dum defensor veritatis sanctus Leo ad cōfessorē Christi Flauianū in dogmatico tomo ediſſerit ingens, agit vtraq; forma cū alterius cōmunione q̄d ꝓpriū est & subsequēter p intelligentiæ rationē discernit verbū q̄d verbi est, operās, & carnē q̄d carnis est exequentē, & vniuscuiusq; naturæ cōgruentia opa contēplat q̄uis eas ab alterutrū cōmunione nō separet, rebus ipsis ostendit eximius pontifex, imò & oīs cū eo generalitas sancti Calcedonēsis cōcilij q̄d & deitas Christi naturalē opationē incōfusam in vnitate feruauit, & humanitas eius q̄ ad opationē humanæ substantiæ cōpetunt executa est, & vtraq; de vno incōfuse, atq; inseparabiliter ꝓcesserunt dño nr̄o Iesu Christo, q ex vtriscq; naturis subsistit, & in vtriscq; vnus idēq; ꝓmansit. Et dum ad pie memoriæ Leonē augustū simbolū vere cōfessionis explanat, & verbi carnisq; vnā psonā esse veraciter p̄dicat, intelligentie tñ viā aperit vt ex ipsoꝝ operū Christi q̄litatibus, id est ex naturali operatōe vnaquęq; vnitaꝝ in Christo secundū substantiā naturaꝝ cuius sit substātiæ cognoscat, neq; em̄ hic preco veritatis admisit, & humanā operationē quā ex tpe dñs cū natura susceptt æternæ eius adsigneꝫ essentie, aut diuinæ eius substātiæ humanæ opatōis mēsura adscribat. Sed manente nihilominus vnitatæ psonæ, naturas q̄ in Christo scd̄m subsistentiā vnitæ sunt ex opatōibus suis agnouit. Si itaq; duæ naturæ sunt q̄rū in vno Christo vnitio facta est, duæ ꝓfecto sunt & harum naturaꝝ operatōes q̄ cū suis naturis incōfuse, atq; inseparabiliter cōuenerūt in vno dño Iesu Chr̄o. Similiter āt & sctūs Nyssenus Gregorius dediſſe dicit dñm saluatorē hūanæ naturę quā in se habuit tps ꝓpria opandi vt aptius demōstraret, q̄d & hūana natura q̄ in Christo est habuit ꝓprie opationis efficaciā naturalē, vñ certū est & hūc duas ī Chr̄o naturales opatōes nihilominus cognouisse. Nā & defēsor veritatis btūs Cyrillus alexādrinus antistes dū colligit q̄d ex his q̄ deo decēter dicta, vel acta sunt à dño saluatore deū eū oñdi, & q̄ ab eodē secūdū hoiem dicta vel facta suat oñdi eū veraciter hoiem. Manifestū ē q ex naturalibus opatōibus Christi Chr̄m deū verū atq; pfectū, & eundē hoiem verū, atq; pfectū eē cognouit. Nec em̄ ē alia tā manifesta approbatio q̄ posset eundē ipm̄, & deū & hoiem demōstrare, q̄ naturales opatōes ex q̄ꝝ q̄litatibus, & naturæ de q̄bus essentialiter ꝓcedebāt certissime ī eo esse credebant. Si itaq; in duabus & post inseparabilē vnitionē naturis esse cognoscit, vbi dualitas naturaꝝ incōfusa ꝓmansit, nec eaꝝ potuerūt opatōes cōfundi, sed de vno eodēq; dño nr̄o Iesu Christo suis naturis cōgruenter ꝓcedebāt. Nō desunt āt & alioꝝ venerabiliū patrū ꝓbatissima testimonia, duas manifeste dicētiū naturales opatōes ī Christo, vt silētio trāseamus sanctū Cyrillū Hierosolymitanū, sanctū Iohannē cōstantinopolitanū, vel q̄q̄d postmodū ꝓrectitudine venerabilis cōcilij Calcedonēsis, & tomo scti Leonis satisfaciēdo laboriosos cōflictus aduersum cōfundētiū hæreses ptulerunt, de q̄ꝝ errore, & noui dogmatis descēdit assertio. i. btē memoriæ Iohānes Scythopolitanus ep̄s Eologius Alexādrinus ep̄s, Eofremius, & Anastasius maior Theopolitanę ecclesiæ ātistites dignissimi, & p̄ oñibus æmulator verę aplicæ fidei piæ memoriæ Iustinianus Augustus, cuius fidei rectitudo q̄tū ꝓ sincera cōfessiōe deo placuit, tm̄ rēpublicā christianā exaltauit & vsq; ab oībus gētibus eius religiosa memoria veneratōe digna cēset, cuius fidei rectitudo p augustissima eius edicta in toto orbe diffusa laudat, q̄ꝝ vnū q̄d ad Zoillū alexandrinū p̄sulem aduersus Acephalorum hæresim missum est pro apostolicæ fidei rectitudine satisfacere sufficiēs cū hac nostræ humilitatis suggestiōe vr̄æ trāq̄llissime christianitati dirigentes p p̄ntiū latores offerimus. Sed ne multoꝝ dictoꝝ onerosa putaret assertio, & maxime q̄bus totius mūdi tanq̄ infortissimo fūdamēto cura, ac dispēsatio inesse dignoscit, exigua de numerosis huic humillime suggestiōi insere sctōꝝ patrū testimonia maturauimus. Quia & hoc incōparabile nimis ē, vt totius reipublicæ chr̄ianæ cura pauliſp submota ꝓ amore atq; vere religiōis flagrātia aplicæ p̄dicatōis electius agnoscere cupit augustissima, & religiosissima vr̄a clemētia. Em̄uero ex diuersis ꝓbabilibus pfib⁹ orthodoxe fidei veritas claruit, licet exiguis testimonijs qa rē aptā, & oībus clarā patres laudabiles supfluū eē cēsebāt differere. Quis em̄ licet tardus sit ad intelligentiā nō videat q̄d oñibus patet, qa ī possibile, & cōtra ordinē naturę ē posse eē naturā, & opationē nō hr̄e naturæ, q̄d nec ab hęreticis vnq̄ initiatū ē dici, q oēs aduersus rectitudinē fidei hūanas versutias, & callidas q̄stiones, atq; collectōes illoꝝ prauitatibus cōgruas repererūt, quō itaq; à sctis orthodoxis p̄ribus dictū ē vnq̄, nec ꝓphanis hęreticis p̄sumptū ē ī uenīri, nūc poterit cōtinuari vt duaꝝ Chr̄i naturarū diuinę. ſ. & hūanę, q̄ꝝ & ꝓprietates saluę eē noscunt in Christo vnā habere opationē q̄squā recte sentiēs poterit demōstrare; cū si vna ē, dicāt si tēporalis, an æterna dicēda est, diuina, an humana, incōdita, an cōdita? Eadē q̄q̄ & patris est, an altera ꝑterq̄ patris. Si igit vna est, eadēq; vna & diuinitatis, & humanitatis Christi coīs est, q̄d absurdum ē dici. Ergo dū filius dei q̄dē deus, &, hō est, hūana est opatus in terris, pariter & pater cū eo naturaliter opatus est, quia q̄ pater facit hæc & filius facit similiter. Sinaūt q̄d veritas cōtinet, dū humana q̄dā opatus est Christus, ad so-

lam filij

lam filij psonã redigit, q̃ nõ est eadẽ q̃ & patris, scd̃m aliud ꝓfecto, & aliud opatus est Chr̃us vt scd̃m diuinitatẽ q̃ facit pr̃, eadẽ & filius faciat fil'r, secũdũ humanitatẽ q̃ sunt hoĩs ꝓpria idẽ ipse operaĩ vt hõ, qa verbũ est, & deus & hõ. Vnde & veraciter credit q̃ idẽ ipse cum vnus sit duas habet naturales operatiões, diuinã scilicet & humanã, inconditã & conditã vt verus & perfectus deus, verus & pfectus hõ, vnus idẽ ipse mediator dei & hoĩm dñs Iesus Chr̃us. Quo circa & ex opeꝝ qualitatibus naturaꝝ q̃q; quæ in Christo p vnitionẽ quæ secundũ subsistentiã cõueniunt differẽtia inoffense cognoscit. Vt aũt & deo odibiliũ hæreticoꝝ, quoꝝ sicut vocabula, pariter abominamur & dicta, ad demonstrationẽ dũtaxat, quos noui dogmatis vnã in Christo dicendo voluntatẽ, & operationẽ secuti sunt, parua quædã ex eoꝝ execrabilibus dictis inneximus Apollinaris hæretici cõtra Diodoꝝ, secundũ q̃d positũ est in edicto orthodoxæ fidei Iustiniani piæ memoriæ Augusti organum, q̃ꝝ aũt vna est operatio, hoꝝ vna est essentia, vna ergo essentia facti verbi & carnis. Itẽ eiusdẽ in sermone q̃ supscriptus est in Epiphania incarnatiõis dei, Vnus em̃ Chr̃us diuina tantũ volũtate mouebat secundũ q̃d & vnam eius nouimus operationẽ, & in diuersis miraculis, & passionibus de vna eius natura ꝓcedentẽ deus em̃ carnẽ indutus ẽ, & credit, Seueri hæretici de Prosphonetico sermõe facto ĩ Daphne in martyrio S. Eufemiæ, sicut ait. Anathematizamus aũt synodũ Calcedonẽsem, sed & Thomũ Leonis p̃sulis Roma. ecclesię, & eos q̃ dicũt, vel dixerũt in duabus naturis vnũ dñm nr̃m Iesum Chr̃m post ineffabilẽ, & incõprehẽsibilẽ vnitionẽ, & frequẽter eoꝝ duas operatões, aut ꝓprietates. Itẽ eiusdẽ Seueri ad Sergiũ grãmaticũ, vbi ait: Qm̃ igit vnus est operãs, vna est & eius opatio, & motio oparia. Itẽ ex lib. 2. Nestorij hominiculæ, quẽ scripsit Epiphanius Mysęus, incõfusas custodiamus naturas nõ scd̃m substãtiã arbitrio tantum copulatas, propter q̃d eaꝝ vnã voluntatẽ, & operationẽ, & dñationẽ videmus dignitatis æqualitate ostensas, deus em̃ verbũ assumẽs quẽ p̃destinauit hoĩem per potestatis rationẽ ad eũ nõ est secretus propter præstitũ affectũ Theodosii hæretici Alexandriæ de thomo ab eodẽ scripto Theodore Augusto. Reliquũ est, vt vna sit operatio ex vtrisq; deifica, qm̃ & vnius esse, & eiusdẽ dicimus deo dicibilia oĩa, atq; irreprehẽsibiles passiones, & post pauca, & vnã esse eandẽq; vnius dñi nostri Iesu Christi, & deo dignã sapientiã, scientiãq; oĩm, & cogitationẽ secundũ vtrũq;, i. secundũ eius diuinitatẽ, & secundũ eius humanitatẽ, qa & vnã operationẽ cõfitemur deo dignã, sicut superius dictũ est, & iteꝝ, deo dignã aũt eius operationẽ vna existente necesse est & inseparatã eam esse, atq; indiuisam, & iteꝝ sibi proprias faciens quæ eius sunt, id est q̃ carnis sunt faciensq; in ea suæ naturæ operationẽ, facere vere in ea, q̃d est nisi locupletari per vnitatẽ verbi eius deo dignã operationẽ quæ incõfuse atq; incõmutabiliter vnitã ei, animatãq; carnẽ demonstrat? Ecce pissime dñe fili sanctoꝝ patrũ testimonijs tanq̃ spiritalibus ecclesiæ catholicæ, atq; apostolicæ doctrina illustrata est, & hæreticæ prauitatis tenebræ quæ errorẽ imitantibus obiecerunt, reuelatæ sunt, Nunc necesse est, vt noui dogmatis intentio quosnam secuta est, & quoꝝ doctoꝝ authoritate fulcitur. Cyrus Alexãdrinus in. vij. definitionũ eius. c. ad locũ, & eundẽ vnũ Christũ, & vnũ filiũ operantẽ deo decibilia, & hũana vna dei virili operatione secũdũ beatũ Dionysiũ. Itẽ Theodori quondã epi Faranitani ex rescripto ad Sergiũ epm, Arceunitã ad locũ, & propterea vna operatio totius, sicut vnius eiusdẽq; saluatoris nostri hęc omnia sunt. Itẽ Sergij Cõstantinopolitani ex rescripto ad Cyr. Alexandrinũ, asseruistis autẽ q̃m bonũ est, & ipsis sacris vestris vocibus vt vnũ eundẽq; Christũ opari deo decibilia, & humana vna opatiõe, & hæc pie, nimisq; subtiliter exposuistis, & in cõstructiõe, & Theseus, & alijs vnã voluntatẽ, & omnẽ diuinã humanãq; operationẽ habere dñm nostr. Iesum Chr̃m significat. Nec vnã tamen nec duas operationes debere dici permittit, quod & in alijs cũ interdictiõe, depositiõe, & excõmunicatiõe sententialiter asserit. Pyrrus in dogmatico thomo & cõfirmatiõe, & Theseus vnã voluntatẽ cõfitetur in Christo, Et postmodũ in libellum fidei quẽ in cõfessiõe beati Petri apostoloꝝ principis obtulit duas voluntates, & duas operationes naturales cõfitetur in vno dño nostro Iesu Chr̃o, in quo & testimonijs sctõꝝ patrꝝ ita se orthodoxæ fidei veritatẽ habere cõfirmat. Paulus q̃q; huius successor in epla ad apostolicæ memoriæ Theodoꝝ papã nostræ humilitatis p̃decessorẽ vnã voluntatẽ Chr̃m habere cõfitetur Et idẽ in cõstructiõe typicũ, interdictiõem, depositiõem, & excõmunicatiõem, neq; vnã, neq; duas voluntates, aut operatiões asserit dici debere in vno dño nr̃o Iesu Chr̃o. Petrus eiº successor ad sanctæ memoriæ Vitalianũ papã scribẽs, & vnã & duas volũtates, & vnã & duas operatões in dispẽsatiõe incarnatõis magni dei & saluatoris sape se ꝓfiteť. Quis q̃so nõ cõpũgat mãsuetissime atq; clemẽtiss. principũ, & hũanæ uitæ ancipites laq̃os tremẽs cõsideret, atq; cũ ĩterno gemitu deũ, q est fons miscdiæ depcet eruí se ab inimici ĩsidijs, à deceptiõe hũanæ mẽtis undiq; circũpositis, cernẽs hos q se de summitate sciẽtiæ p̃dicabiles æstimabãt hæretici erroris laq̃os incidisse, nec in ipso errore esse cõstantes, sed semp instabiles, quandoquidem Ser-

Chr̃s mediatoꝝ dei et hoĩm.

gius in alijs, & in alijs scriptis vnã volũtatẽ, & vnã opationẽ in dñm Iesum Christũ hr̃e prędicat & in Ecthesim omnẽ diuinã, & omnem humanã operationẽ vnius esse Christi pronuntiat, & subsequenter econtrario affirmat vnã operationem à ꝙbusdam patribus esse dictã in Christo duas aũt operationes à nullo, nec vnã tamen operationẽ nec duas definit debere dici in vno domino Iesu Christo. Itẽ quæ Pyrrhus in confirmatione Typi, & in alijs pro Cyro Alexandrino satisfaciens vnã voluntatẽ, & vnam operationem intelligere se demõstrat. Et in scriptis ad sanctæ memoriæ Iohannem papã, vnã voluntatem, & nullam operationem dñm nostrum Iesum Christũ habere cõfirmat. Et idẽ ipse in libello fidei cũ sanctoꝝ patrũ testimonijs duas naturales voluntates habere comprobat dñm saluatorẽ. Item ꝙ Paulus eius successor in epistola ad Theodorum apostolicæ memoriæ papam vnã voluntatẽ habere pronuntiat. Et idem ipse in compositione Typi, nec vnã nec duas debere dici voluntates, aut operatões statuit. Petrus quoque & vnam, & duas voluntates & operationes in dispensatione incarnatiouis saluatoris nostri Iesu Christi sapere se protestaꝛ, & vnusq; sq; eoꝝ aliter asserentes condemnat, excõmunicatq;, atq; de numero ecclesiæ proijcit. Attendat igit̃ à deo institutum vestræ clementiæ fastigiũ interno discretionis illius oculo quẽ ad dispensandũ populus christianus diuina gratia illustrante pcipere meruit, quẽ nã taliũ doctoꝝ sequendũ censeat populus christianus, cuius hoꝝ doctrinã debeat amplecti, vt possit saluari, q & oẽs, & alterutrũ vnusq; sq; eoꝝ condemnat, sicut varie eoꝝ & instabiles definitiones in scriptis adseuerant, modo vnã voluntatẽ, & vnam operationẽ, modo nec vnã, nec duas operationes, modo vnã voluntatem & operationem, & rursus duas volũtates, & duas operationes. Item ꝙ vnã voluntatẽ, & vnam operationem, & denuo nec vnã nec duas, & alius vnã & duas. Quis exestuans pijssimi dñi tante cecitatis errores non abominet, & caueat si vtiq; saluari desiderat, & immaculatã suæ fidei rectitudinem venienti dño cupit offerre. Eximenda proinde ac summis conatibus cũ dei p̃fidio liberanda ẽ sancta dei ecclesia christianissimi vr̃i imperij de taliũ doctoꝝ erroribus vt euangelicã atq; apostolicã orthodoxę fidei rectitudinẽ q̃ fundata ẽ super firmã Petrã huius beati Petri apostoloꝝ principis ecclesiæ, q̃ eius gratia atq; p̃fidio ab oñi errore illibata pmanet. Omnis p̃sulũ numerus ac sacerdotũ, cleri ac populorum vnanimiter ad placendũ deo, animãq; saluandã veritatis formulã apostolicæ traditionis nobiscũ cõfiteaꝛ, & p̃dicet. Hæc aũt nostræ humillimę suggestiõi innectere curauimus afflicti, atq; incessabiliter ingemẽtes de tantis ecclesiæ sacerdotũ erroribus propria magis q̃rentium q̃ veritatẽ fidei statuere & fraterne admonitionis sinceritatẽ ad propriũ contemptũ pertinere cẽsentiũ, non inuido (sicut deus testis est) animo neq; per elationẽ iactantiæ, neq; per cõtentionis aduersitatẽ, neq; inaniter eoꝝ doctrinã cupientes reprehẽdere, neq; quãlibet qs suspicetur humanæ delectationis arrogantiã, sed pro ipsius veritatis in qua saluare nos cõfidimus rectitudine, & pro ipsius puræ euãgelicæ confessionis regula pro salute videlicet animarꝝ, ac reipublicæ christianæ stabilitate, pro sospitate romani imperij gubernacula dispensantiũ meæ humilitatis apostolicos p̃decessores cõmonuisse, rogasse, increpasse, obsecrasse, arguisse, & omnẽ modũ exhortatõis exercuisse, q̃tenus medelã posset recẽs vulnus accipere, nec post inoliti erroris diuturnitatẽ à cõmonitione siluerũt, sed semp hortati sunt ac cõtestati, & hoc ex fraterna charitate nõ p̃ malicią vel pertinatiam odiosam. Absit absit à corde christiano vt in alterius lapsum grasset, cũ dñs omniũ doceat. Nolo mortẽ p̃ctõris, sed vt cõuertaꝛ, & viuat, q gaudet sup vnũ pœnitentem magis quã sup nonaginta nouẽ iustos. Qui ad liberandã ouẽ perditã suæ maiestatis inclinãs potentiã de cœlis ad terras descẽdit, sed expassis spiritalibus vlnis optãtes atq; exhortantes eos in orthodoxæ fidei vnanimitate remeãtes amplecti, eorũq; cõuersionẽ ad integrã orthodoxæ fidei rectitudinẽ prestolantes, q̃tenus de nr̃o cõsortio imò beati Petri apostoli cuius licet indigni, ministerio fungimur & traditõis formulã p̃dicamus seipsos nõ facerent alienos, sed cõcorditer nobiscũ immaculatã hostiã, p stabilitate fortissimi ac sereniss̃imi imperij indefinẽter Chr̃m dñm exorẽt. Credimus pijssimæ reꝝ dñe nullã ambiguitatis caliginẽ remãsisse q̃ ad discernendũ possit obsistere, ꝙs secuti sunt noui dogmatis inuẽtores, nã & suauitas spiritalis intelligentiæ qua patrũ redolẽt dicta, ꝙꝝ periculis cõstituta sunt & hæreticoꝝ abominabilis fœtor ab omnibus fidelibus aspernandus innotuit. Et qa noui dogmatis inuẽtores hæreticoꝝ sectatores ostẽsi sunt, & nõ sanctoꝝ patrũ pedissequi, nec hoc remãsit incognitũ. Igit̃ quantũcunq; suũ colorare velit quisquã errorẽ à luce veritatis arguit. Sicut & apostolus gentiũ docet, oñe q̃d reuelatur lumen est, qa veritas cõstans semp & eadẽ pmanet, semp aũt falsitas variaꝛ & sibiipsi variãdo approbaꝛ, ac redarguit̃ esse cõtraria, Ex hoc em̃ & sibiipsis aduersa docuisse noui dogmatis inuentores ostẽsi sunt, q euãgelicę atq; apostolicæ fidei sectatores esse noluerũt. Quapropter qa & veritas claruit deo inspiratis vestræ pietatis obtutibus, & falsitas denotata, & quã dignã ẽ abominationẽ cõsecuta, restat vt à deo coronatæ vr̃æ clemẽtiæ p̃ijs fauoribus victoriæ coronã redimita veritas fulgeat, & nouitatis error cũ suis inuẽtoribus, & his ꝙꝝ doctrinã secuti sunt, ppriæ p̃-

sumptiõis

sumptionis pœnã exoluat,& de medio orthodoxorũ antistitũ ꝓ suæ nouitatis hæretica prauitate pellant,quã intra vnã sanctã catholicã atq; apostolicã Christi ecclesiã conati sunt introducere & indiuiduũ atq; illibatũ corpus ecclesiæ cõtagione prauitatis hæreticæ maculare. Nec eñ æquũ est vt nocẽtes innocẽtibus noceãt,aut ĩmunes aliorũ delicta ꝓcellãt. Cũ etsi in hoc seculo cõdemnatis parcat sicut ipsi qbus parcit nullũ in dei iudicio sentiũt parcẽdo bñficiũ. Ita parcẽtibus minimũ ingerũt ꝓllicita cõpassione periculũ. Hæc aũt ideo deũ omnipotentem felicibus vræ mãsuetudinis ad emendandũ credimus reseruasse tẽporibus vt locũ & zelũ ipsius dñi nr̃i Iesu Christi,q vestrũ ĩperiũ coronare dignatus ẽ,faciẽtes in terris ꝓ eius euãgelica atq; aplica veritate iustũ iudiciũ ꝓferatis. Quia dũ humani gñis redẽptor atq; saluator sit iniuriã passus nunc vsq; sustinuit vræ fortitudinis aspirauit ĩperio,vt eius fidei cãm sicut æqtas exigit,& sctõrũ patrũ sacrarũq; gñaliũ. v. synodorũ decreuit instructio exeq dignemini,& redẽptoris ac cõregnatoris iniuriã de suę fidei cõtẽptoribus p eius pfidiũ vlciscamini, ꝓpheticũ illud vaticiniũ cũ imperiali clemẽtia magnanimiter adimplẽtes qa rex & ꝓpheta Dauid ad deũ loqt̃. Zelus domus tuæ ingens comedit me. Vnde ꝓ tali deo placito zelo collaudatus illã beatã vocẽ audire à creatore omniũ meruit,inueni Dauid secundũ cor meũ,q faciat oẽs volũtates meas. Cui & in psalmis pol licet̃. Inueni Dauid seruũ meũ,ĩ oleo sancto meo vnxi eũ,manus eñ mea auxiliabit̃ ei,& brachiũ meũ cõfortabit eũ,vt cuius cãm cõflagrãti studio elaborat,chr̃ianæ clementiæ vestræ pijssimus pricipatus efficere remuneratõis gratia oẽs actus fortissimi eorũ ĩperij felices& ꝓsperos faciat q in suis sacris euãgelijs repromittit,inqẽs. Querite primũ regnũ dei & hæc oĩa adijcient̃ vobis Oẽs eñ ad qs sacrorũ apicũ puenit noticia,& qa sic benigniter augustę magnanimitatis vestræ mãsuetudinis ẽ demõstratus intẽtus inumeras gratiarũ actões & inessabiles laudes admirati de tãta clemẽtię magnitudinæ ꝓpagatori vestri fortissimi ĩperij psoluerũt,qa vere & pijssimi & equissimi pricipes q dei sunt cũ dei timore dignati estis pagere,omnẽ ĩmunitatẽ à nostra paruitate dirigẽdis psonis polliciti,& cõfidimus qa q ꝓmisit vestra pia clemẽtia,potẽs ẽ & efficere,q̃tenus q̃d de eo à vestræ christianitatis ĩperio religiosa humanitate deuotũ ẽ,& ꝓmissum, nihilominus eius oĩpotẽtia implet̃,vnde & laus ab oĩbus natõibus christianis,& pennis memoria, & frequẽs oratio ꝓ sospitate triũphalibus ac pfectis victorijs cõcedẽdis añ Chr̃m dñm cuius cã est,effundat̃,q̃tenus supnæ maiestatis errore pculsæ gentiũ natões sub sceptris vr̃i robustissimi pricipatus humiliter colla ꝓsternãt,vt pijssimi vr̃i regni cõtinuet̃ potẽtia,dũ tẽporali imperio æterni regni succedit pennis felicitas. Nec eñ poterit aliud simillimũ inueniri q̃d vestræ iuictissimæ fortitudinis diuinę maiestati commẽdet clemẽtiã q̃ vt repulsis à regula veritatis erroribus euãgelicæ atq; apostolicæ nostræ fidei vbiq; illustret̃,& pdicet̃ integritas. Propterea pijssimi,& à deo ĩstructi dñi filij,si hanc sacrarũ scripturarũ venerabiliũ synodorũ spũalium patrũ irreprehẽsibilẽ apostolici dogmatis regulã iuxta euangelicam eorũ intelligẽtiam,p quam veritatis nobis formulã spũ reserante monstrata sunt,cõstantinopolitanæ pfui ecclesiæ tenere nobiscũ ac pdicare delegerit, pax multa erit diligentibus nomẽ dei, & vllũ nõ remanet dissensionis scãdalum, & fiet quod in actibus apostolorũ,dum p gratiã sancti spũs populus ad cognitionẽ christianitatis accesserit oñibus nobis cor vnũ & anima vna, Sinaũt q̃d porrò longe sit nouitatẽ nuper ab alijs introductã amplecti maluerit,& alienus à regula veritatis orthodoxæ atq; apostolicæ nostræ fidei sese irretire doctrinis,quã vtpote animabus noxiã declinare indesinẽter ab apostolicis meæ hũilitatibus pdecessorib⁹ exhortati atq; cõmoniti,vsq; hactenꝰ distulerũt, ipse nouerit,cp de tali cõtẽptu in diuino Chr̃i examine satisfaciet apd iudicẽ oĩm q in cœlis ẽ,Cui & nosipsi ꝓ suscepto vere pdicatõis ministerio vel psumptione christianæ religioni cõtraria ,dũ ad iudicandũ aduenerit,reddituri sumus rationẽ. Nobisq; q̃d suppliciter exoro liceat apostolicã,atq; euangelicã recte fidei regulã,vt ab exordio ꝓcepimus incõcusse & libere cũ simplici puritate integrã atq; illibatã seruare. Proinde vestræ augustissime serenitati ꝓ affectu ac reuerẽtia catholicæ atq; apostolicæ rectę fidei ab ipso cõregnatore chr̃ani ĩperij dño Iesu Christo,cuius verã cõfessionẽ intemeratã cupitis cõseruare,pfecta pio labore reportabit̃ merces,qa nihil in aliquo neglectũ ẽ,vel omissum à vestra à deo coronata clemẽtia, q̃d nõ possit salua integritate vestræ fidei ad ecclesiarũ cõcordiã ptinere,qa iudex omniũ deus ꝓpositũ mẽtis exquirit,& studiũ pietatis acceptat,q causarũ exitus sicut expedire iudicat & dispensat. Obsecro itaq; pijssimę atq; clemẽtissimæ Augustæ atq; vna cũ mea exiguitate oĩs anima christiana flexo genu suppliciter deꝓcet̃,ut oñibus deo placitis bonis,atq; ãmirandis ĩperialibus beneficijs q̃ p eorũ deo acceptabile studiũ superna dignatio humano gñi cõcedere dignata est,etiã hoc ad reintegrationem pfectæ pietatis cõregnatori Christo dño hostiã acceptabilẽ offerre iubeatis,uerbum impunitatis cõcedentes,& liberã loquendi facultatẽ unicuiq; loqui uolẽti, & uerbũ impẽdere ꝓ fide quam credit & obtinet,quatenus ab oñibus manifestissime cognoscaur, cp nullo terrore, nulla ptãte, nulla cõminatione uel auersione quisquam pro ueritate catholicæ atq; apostolicæ fidei loqui

volens ꝓhibitus aut repulsus est quatenus oēs vnanimiter ꝓ tāto, & tam inęstimabili bono ꝓ cunctū suæ vitæ spatiū diuinā maiestatē glorificent, & ꝓ incolumitate, atq; exaltatōe fortissimi vestri īperij vnanimiter incessabiles Chr̄o dño preces effundāt. Et subscriptio Pijssimoꝝ dñoꝝ imperium gratia superna custodiat, eisq; oīm Gentiū colla substernat.

¶ Superscriptio synodicæ suggestionis.

A Pissimis dñis & serenissimis victoribus ac triūphatoribus dilectis filijs dei & dñi nr̄i Iesu Chr̄i. Cōstātino magno Imperatori Heraclio & Tyberio Augustis Agatho ep̄s seruus seruoꝝ dei, cū vniuersis synodis subiacētibus cōcilio ap̄licæ sedis. Oīm bonorū spes inesse p̄nouit dū īperiale fastigiū eius à q̄ se coronatū, & hoībus p̄stitutū ad salubriter gubernandū cognoscit verā de eo cōfessionē, qua sola p̄ oībus muneribus delectatur inquirit fideliter, & viuaciter amplecti desiderat, & hoc deo p̄stātissimū munus est à quo ꝓcedit omne q̄d bonū est, ad quā redigit q̄d de eius maiestate ꝓceptū est, cuius spū perstruente in mētis arcanis, & cōualescēte spiritali flagrātia pię ītentōis radij circūquaq; pluſtrāt, & suauitatis odor de sacrificio cordis ascēdit ad dñm, q tali mūere cōplacat. Vñ & ī terrestrib⁹ felicitatē donet, & Gētes subiuget vniuersas, quas ad veræ de cognitōis cōfessionē ascisc̄at, q̄s subiectas Chr̄iano Imperio de ptāte liberet tenebraꝝ, vt felices faciat humiliatos, q̄s infeliciter exaltari ad eoꝝ deiectionē p̄miserat, qa vero pijssime atq; fortissime p̄cipū Augustę vr̄æ pietatis cū laude admiramur deo dignū ꝓpositū, q̄d circa ap̄licā fidē hr̄e dignemini deo secretius satisfaciēte nō verbis fluentibus, nec loquacitate fallaci, sed diuina gr̄a cōmonente, omniq; ambiguitate sublata desideratis cognoscere, quæ veritas orthodoxæ, & Ap̄licæ fidei cōtineat. Omnes nos exigui eccl̄esiaꝝ præsules vestri Chr̄iani Imperij famuli in septēt̄rionalibus vel occiduis partibus cōstituti, licet parui & simplices sc̄ia, fide tñ per dei grām stabiles ꝓ his quæ p diualē sacrā perceptā cognouimus, cōregnante ac dispēsante vobisc̄ū cōditore, & dispensatore oīm exhilarati ꝓ hmōi pio ꝓposito cum intimis cordis fletibus grās reddere cępimus, q̄d tam laudabile, tam mirificum, tam saluberrimū, tam singulariter deo præ oībus terrenis sacrificijs acceptabile trāquillitas vestra opus credit cōcupisse, q̄d multis q̄dem pietate iustitia p̄ditis regibus desideratum, paucissimus tñ raro quæ ad effectū deo placitū cum synceritate Ap̄licæ fidei perduci possibile demōstratū est. Credimus aūt q̄d paucis raroq; cōcessum est à deo coronato vestro Imperio diuinitus cōcedit, & per ip̄m catholicæ & ap̄licæ veræ nr̄æ fidei splendidissimū in oīm mētibus emicet lumē, q̄d ex veri luminis fonte tanq̄ de radio viuifici fulgoris ministros btōs Petrū & Paulū ap̄lorꝝ principes, eoꝝq; discipulos, & ap̄licos successores gradatim vsq; ad nr̄am paruitatē dei opitulatōe seruatū est, nulla hæretici erroris tetra caligine tenebratū, nec falsitatis nebulis cōfędatū, nec intermixtis hæreticis prauitatibus velut caliginosis nebilis pumbratū, immunē, atq; synceꝝ, & suis radijs pluſtratū, pijssimis conatibus cōseruare cupit vestrū adeo coronatū fastigiū. In hoc em̄ tam ap̄licæ sedis q̄q; nostri exigui famulatus p̄decessoresq; vsq; hactenus nō sine periculis desudarūt. Nūc decretali cōmonitōe cū ap̄licis pōtificibus cōsulentes nūc synodali definitōe quæ veritatis regula cōtinebat oībus innotescentes, & terminos q̄s trāsgredi nefas ē, vsq; ad aniæ ipsius exitū cōstanter defendētes, nō seducti blādicijs, nō periculis territi, vt in illā in euāgelijs dñi nostri sn̄iam opibus demōstrarēt, qa sentētialiter p̄cepit, docens: Qui me cōfessus fuerit corā hoībus, & ego cōfitebor illum corā patre meo q est in cœlis. Et subsequēti pœna deterret, qa seueriter cōminat, qui me negauerit corā hoībus, negabo & ego eū corā patre meo q in cœlis est. Execrat em̄ vera cōfessio pietatis iuxta diuersitates temporꝝ variari, sicut nec ipse veritatē admittit, de quo est ip̄a cōfessio, q dicit: Ego sum, & nō sum mutatus. Igit̄ quia trāquillissime fortitudinis vestræ clemētiæ p̄sonas de episcopali numero dirigi iussit vita atq; sc̄ia oīm scripturaꝝ p̄ditos, de vitæ q̄dē puritate q̄ quisq̄ mūditer vixerit, cōfidere tñ nō præsumit, p̄fecta vero sc̄ia si ad veræ pietatis sc̄iam redigat, sola est veritatis cognitio, si ad eloquentiā secularē nō æstimamus quēq̄ tpibus reperiri posse, q de summitate sc̄iæ glorieť, q̄nquidē in nostris regionibus diuersaꝝ Gentiū quotidie æstuat furor nūc cōfligendo, nunc discurrendo ac rapiēdo. Vñ tota vita nostra sollicitudinibus plena ē q̄s Gentiū manus circūdat, & de labore corporis victus est, eo q̄ pristina eccl̄esiaꝝ sustētatio paulatim p diuersas calamitates deficiēdo succubuit. Et sola est nostra substātia, fides nostra cū qua nobis viuere summa est gloria, ꝓ qua mori lucrū æternū est. Hæc est p̄fecta nostra sc̄ia vt terminos catholicæ atq; apostolicæ fidei, quousq; hactenus ap̄licæ sedis nobiscum & tenet, & tradit tota mentis custodia, seruemus credentes in deum patrem omnipotentē factorē cœli & terræ, visibiliū oīm & inuisibiliū, & in filiū eius vnigenitū, qui ante oia secula ex eo natus est, veꝝ deū de deo vero, lumen de lumine, natū nō factū, consubstantialem patri, id est, eiusdē cum patre substātiæ, per quem oīa facta sunt, quę in cœlo & quæ in terra, & in spm̄ sanctū dñm viuificatorē ex patre ꝓcedentē, cū patre & filio coadorandū & cōglorificādū, trinitatē

nitatem in vnitate,& vnitatem in trinitate,vnitatē qdem essentie, trinitatē vero personaꝝ siue subsistentiaꝝ,deum patrem cōfitentes,deum filium, deum spiritū sanctum,nō tres deos,sed vnum deum,patrem & filiū & spiritū sanctū,nō triū nominū subsistentiam,sed triū subsistentiarum vnam subsistentiam, q̄rum vna essentia siue substantia vel natura,id est vna deitas,vna æternitas,vna ptās vnum imperiū,vna gloria,vna adoratio,vna essentialis eiusdē sanctæ & inseparabilis trinitatis voluntas & operatio quæ oīa cōdidit dispensat & cōtinet.Cōfitemur autē vnum eiusdem sanctæ coessentialis trinitatis deū verum qui ante secula de patre natus est,in vltimis seculoꝝ tempibus ꝓ nobis nr̄aq; salute descendisse de cœlis,& incarnatum de spiritu sc̄tō & sancta immaculata semperq; virgine gloriosa Maria dña nr̄a vere & ꝓprie dei genitrice secūdum carnem scilicet ex ea natum & vere hominem factum, eundem deum verum, eundemq; hominem verum,deum qdem ex deo patre,hominem autem ex virgine matre, in carnē ex ea carne animam habentem rationalem & intellectualem,cōsubstantialem eundem deo patri secūdum deitatem,cōsubstantialēq; nobis eundem ipsum secundū humanitatē,& per oīa similem nobis absq; solo pc̄tō.Crucifixū pro nobis sub pontio pylato,passum,sepultumq;,& resurgentem,ascendentē in cœlos,sedentē ad dexterā patris,Iterūq; venturoꝝ iudicare viuos & mortuos, cuius regni nō erit finis.Vnū quippe eundēq; dñm nostrū Iesum Christū filiū dei vnigenitū ex duabus,& in duabus substātijs incōfuse,incōmutabiliter,indiuise,inseparaliter subsistere cognoscimus,nusquā sublata differētia naturaꝝ ꝓpter vnitatē,sed potius salua ꝓprietate vtriusq; naturæ in vnā personā,vnā subsistentiā cōcurrētē,nō in dualitatē psonaꝝ dispertitū vel diuisum neq; in vnā cōpositam naturā cōfusum,sed vnū eundēq; filiū vnigenitū deū verbū dñm nostrū Iesum Christū,neq; aliū in alio,neq; aliū & aliū,sed eundē ipsum in duabus naturis, id est in deitatæ & humanitatæ,& post substistentialē adunationē cognoscimus,qa neq; verbū in carnis naturā cōuersum est,neq; caro in verbi naturā transformata est, ꝓmansit em̄ vtrū q̄d naturaliter erat,differentiā quippe adunatarū in eo naturaꝝ sola cōtēplatōe discernimus,ex qbus inconfuse inseparabiliter,& incōmutabiliter est cōpositus, Vnus em̄ in vtrisq;,& ꝑ vnū vtraq;, qa simul sunt,& altitudo deitatis,& humilitas carnis,seruante vtraq; natura etiā post adunationem sine defectu ꝓprietatē suā,& operāte vtraq; forma cū alterius cōuniōe q̄d propriū habet,verbo operante q̄d verbi est,& carne exequente q̄d carnis est,q̄rum vnum coruscat miraculis,aliud succūbit iniurijs.Vnde cōsequenter sicut duas naturas siue substantias id est deitatē, & humanitatem incōfuse,indiuise incōmutabiliter eū habere veraciter cōfitemur, Ita q̄q; & duas naturales volūtates,& duas naturales operatōes habere, vtpote perfectū deū & pfectū hoīem,vnū eundēq; ip̄m dñm Iesum Christū pietatis nos regula perīstruit,qa hoc nos apostolica atq; euāgelica traditio,sc̄tōrumq; patrū magisteriū quā sancta apostolica atq; catholica ecclesia & venerabiles synodi suscipiūt,instituisse mōstrantur. Ex q̄ꝝ doctrinis hæc recolligentes in breuitate ꝓstrinximus.Hoc em̄ credimus q̄d ꝑ traditionē apostolicā accepimus,cuius autoritatem in oīmbus seqmur,à qua & institutos hoc ipsum nostræ humilitatis precessores cognouimus, quē & vsq; ad finē seruari nobis siue ꝑ vitā,siue per mortē optamus.Hāc igit̄ meræ catholicæ,atq; apostolicę cōfessiōis regulā,& sanctū cōciliū q̄d in hanc Romanā vrbē seruilē vestri christianissimi imperij sub apostolicæ memoriæ Martinū papā cōuenit ꝑdicasse synodice ac cōstāter defendisse, Oēs nos qsqs vbiq; est humillimi ecclesiaꝝ Christi antistites cognoscimus,in qua & nostræ paruitatis ꝑdecessores cōuenientes apostolicā cōfessiōem quā à principio ꝓceperunt,etiā synodali prēconio prædicarunt,& absq; cuiuspiā nouitatis errore citra ambiguitatē determinarūt. Pietatis itaq; zelo atq; amore verę apostolicæ cōfessionis vestræ serenitatis benignitas mota āplius declarare fastu regali fomitē multum magis fulgeat,elaborare ꝓcuret, cuius votū qa ex deo est, à deo perficit̄,vt & veritas adhuc in ancipiti positis clareat, & eā sinceriter amplectētibus robur accrescat,& zizanioꝝ genimina spirituali falce vt offensionis ac deceptionis occasio de medio Christi ecclesiaꝝ abscindant̄.Quoꝝ autores extiterūt Theodorus Faranitanus, Cyrus Alexandrinus,Sergius,Pyrrus & Paulus cōstantinopolitani,vel quiq ei cōsentanei vsq; in finē demonstrati sunt,q noui erroris autores pfectēq; dispensatōis qua saluati sumus infecti nō solū vere cōfessionis aduersarij sed vtpote à via veritatis errātes sibimetipsis cōtraria docuerūt.Aliter & aliter asserētes,& alterutrū dogmata destruētes, Quod em̄ nulla veritate fundatū est,necesse est vt erroris incōstantia varie̊t,Nā vera fides immutari nō poterit,nec aliter nūc,aliter postmodū p̄dicari. Quia sit sermo vr̄ vt apostolus docet,est est,non nō,q̄d plus est,à malo est. Præterea satisfaciendū est nr̄o exiguo famulatui apd̄ serenissimoꝝ dñoꝝ nostroꝝ clementiā ꝓ tarditate missarū ex cōcilio nr̄o psonaꝝ,quas dirigi p suā augustissimā sacrā vestrū pijssimū fastigiū iussit Primū qdem q̄d numerosa multitudo nostroꝝ vsq; ad oceani regiōes extenditur,cuius itineris longinquitas in multi tēporis cursum protelatur. Sperabamus deinde de Britannia Theodorum cōfamulū atq; coep̄m nostrū magnæ Insulæ Britanniæ archiep̄m & philosophū cū alijs

qui ibidem

qui ibidem vsq; hactenus demorant, exinde ad nr̃am humilitatem coniũgere, atq; ad diuersos huius cõcilij eꝑos in diuersis regiõibus cõstitutos ad generalitatẽ totius cõcilij seruilis nr̃a suggestio adunaret, ne si tantũ pars q̃d agebat, agnosceret, partem lateret, & maxime quia in medio Gentiũ tam Longobardoꝝ quã q; Sclauoꝝ, necnon Francoꝝ, Galloꝝ atq; Gothoꝝ, seu Britãnoꝝ plurimi cõfamuloꝝ nr̃oꝝ eẽ noscunt, qui & de hoc curiose satagere desistũt, vt cognoscant, qd in causa apostolicæ fidei peragat, qui quantũ prodesse possunt dum in consonantia fidei nobiscũ tenent, nobisq; cõcorditer sentiant, tantũ q̃d absit si qd scãdali in fidei capitulo patiant, ĩueniunt infesti atq; cõtrarij. Nos ãt licet humillimi summis viribus enitimur vt Chr̃iani vestri Imperij Respub. in qua beati Petri Apostoloꝝ principis sedes fundata ẽ, cuius authoritatẽ omnes Chr̃ianæ nobiscũ natões venerant, & colũt per ipsius beati Petri apostoli reuerentiã oĩm Gentiũ sublimior esse monstret. Personas aũt de nr̃æ humilitatis ordine ꝑuidimus dirigere ad vr̃æ adeo ꝓtegendæ fortitudinis vestigia, q̃ oĩm nr̃m. i. vniuersoꝝ per septẽtrionales vel occiduas regiões eꝑoꝝ suggestionẽ, in q̃ & aplicę nr̃ę fidei cõfessionẽ ꝓliba uimus offerre debeãt, nõ tñ tanq̃ de incertis cõtẽdere, sed vt certa atq; ĩmutabilia cõpendiosa definitõe ꝓferrre simpliciter obsecrãtes, vt à deo coronato vr̃o ĩperio fauẽte hæc eadẽ oĩbus ꝑdicari, atq; apud oẽs obtinere iubeatis, vt deus q veritatẽ & iustitiã diligit, oĩa ꝓspera vr̃ę serenissimæ benignitatis tꝑibus donet, in qbus aplicæ ꝑdicatõis pietatis veritas fulgeat, melio ri ac ꝓspero successu eoꝝ fortissimæ trãquillitatis ĩperiũ lætari de hostiũ subiectõe cõcedẽs, su scipere itaq; dignamini piissimi prĩcipũ à nrã hũilitate directos eꝑos cũ reliqs ecclesiastici ordinis viris atq; religiosis seruis dei cũ solitæ trãquillitatis clemẽtia: q̃tenus & ipaꝝ testimonio cũ grãrũ actõe in ꝓpria remeantiũ apud oẽs natões laus clemẽtiæ vr̃æ crebrescat, sicut magni illius Cõstãtini, cuius post obitũ laudabilis fama nihilomin⁹ viget, cui⁹ insigne nõ tm̃ ptãtis ẽ, sed pietatis, cum q̃ illud sacratissimũ cõciliũ trecẽtoꝝ decẽ & octo antistitũ in Niceã ciuitatẽ in defensiõe cõsubstãtialis trinitatis cõuenit. Et sicut Theodosii magni, cui⁹ inter alias eius virtutes singularis pietas ꝑdicat, q̃ adnitẽte per sancti spũs grãm. c l. pr̃m snĩa q eis ĩspirabat spũs sanctus cõsubstãtialis patri & filio ꝑdicatus ẽ. Et sicut egregij veritatis amatoris Martiani principis, q & primũ cõciliũ Ephesinũ vtpote catholicã & apostolicã fidẽ ꝑdicãs à sctã Calcedonẽsi synodo susci pi fecit, & errores q accreuerãt de dei ecclesia repulit sacrũ illũ tomũ, amplexus apostolici viri papæ Leonis, quẽ beatus Petr⁹ apostolus verbis ei⁹ æ diderat, & sicut extremi qdẽ ꝑstãtissimi tñ oĩm magni illi⁹ Iustiniani, cui⁹ vt virtus ita & pietatis oĩa ĩ meliorẽ ordinẽ restaurauit, cuius fortissimę ĩstar vr̃æ clemẽtię principat⁹ virtutis qdẽ conatib⁹ rẽp. Christiana tueť, & restaurat ĩ melius, pietatis studijs catholicę succurrit eccleſiæ, vt ĩ vnitate veræ apostolicę cõfessiõis pfectius copuleť, q̃ nũc vsq; nobis cũ sctã Roma. seruat eccleſia, q̃tenus synceręꝑ pietatis arcanũ tuba clari⁹ p totũ orbẽ ꝑdiceť, & vbi hui⁹ veræ cõfessiõis synceritas pij vestri imperij fauorib⁹ obtinet, laus sil'ac meritũ sereniſſimi vestri ĩperij ꝑdiceť, vt cũ pietatis laudib⁹ etiã regni eoꝝ deo annuẽte dilatent ĩsignia, q̃sq; veræ pietatis ĩuitat cõfessio, ĩperialis fortitudo posſideat. Nã & nos licet ĩdigni dei clemẽtiã depcamur, vt sine aliq̃ lapsu vsq; ad ipsi⁹ vitæ terminum ĩmaculatã nos seruare ac ꝑdicare cõcedat, & p ea in suo cõspectu gloriari. Quia & si seculi sapĩam & inanẽ fallaciã, vt Paulus apl's dicit penit⁹ ignoram⁹, verę tñ ꝑdicatõis normã simplici veritate docemus atq; defendimus, qa nõ verboꝝ põpas hr̃e cupimus vt cõtẽtõibus occupemur. Nec em̃ lz in anguſtijs nobis degẽtibus, s̃ q cõuerti ad veritatẽ voluerit, recte nostræ fidei ordinẽ cũ simplicitate cordis, verboꝝ q; lenitate ꝓferimus. Saluare em̃ p apostolicę cõfessiõis veritatẽ cõmissas nobis diuina dignatõe aĩas cupimus, quã p verbosam locq̃citatẽ in errorẽ audiẽtes ĩmittere. Quicũq; ꝓinde sacerdotũ hæc q̃ in hãc nostræ hũilitatis cõfessionẽ cõtinent nobiscũ synceriter ꝑdicare desiderãt, vt nostræ apostolicæ fidei cõcordes, vt cõsacerdotes vt cõministros eiusdẽ fidei, & vt simpliciter dicamus, vt spiritales frẽs & coeꝑos nostros suscepimus. Qui vero hæc cõfiteri noluerit, vt ĩfestos catholicæ atq; apostolicæ cõfessiõis ppetuæ cõdẽnatõis reos eẽ cẽsemus, nec aliqñ tales ĩ nostræ hũilitatis collegio, nisi correctos susciꝑere patiemur. Nec trãsgredi nos qsq̃ eoꝝ arbitret q; à ꝑdecessoribus nr̃is ꝓcepimus, ꝓpterea gaudiũ magnũ erit in cœlo, & in terra, si vestra benignissima pietate mediãte hæc cõregnator vester oĩpotẽs de⁹ ad effectũ pduxerit, vt cœlũ iocũdet, exultet & terra, dũ pax multa fit diligẽtibus veritatẽ, & nõ ẽ eis scãdalũ, & auferet de domo dei abomĩatio scãdali q̃ erat ad ruinã multoꝝ ĩcõstãtiũ vel simpliciũ, vt sit vna fides, vnũ os, & labiũ, vna apd̃ oẽs apostolicæ ꝑdicatiõis cõfessio, dũ oẽs vnanimes loq̃nt magnalia, quã vestræ sereniſſimę felicitatis tꝑibus misericors deus cõcedere dignabit, dũ dissipata ĩ ædificatõe ecclę. dei cõstruũt. Segregata ĩ cõpagine veritatis cõueniũt, dissociata ĩ charitatẽ aplicę fidei copulant, dispsa in vnitate obtinente aplica veritate cõcurrũt, vt cõcorditer nobiscũ oẽs hoc bonũ opantes dei maiestatẽ valeãt fideliter obsecrare, ꝓ lõgęuitate atq; pfctã ꝓsperitate vestrę fortitudis ĩperij diuitus cõdẽda, ut eoꝝ ĩui

ctissi

ctissimæ mansuetudinis laboribus congregentur ex Gentibus ad cõfitendum nomini sancto eius,& gloriandum in laude veræ eius confessionis, qui facit mirabilia magna solus, qui facit prodigia super terram, auferens bella vsq; ad finem terræ, qui dispersa congregat, & congregata conseruat, qui tam pijssimos principes super populũ suum regnare præcepit, quem peruigili pietate &inuictis laboribus deo cooperante custodiunt.

¶Et subscriptiones Episcoporum.

AGatho Episcopus sanctæ dei catholicæ atq; apostolicæ Ecclesiæ vrbis Romæ huic A
suggestioni cum generalitate totius apostolicæ sedis concilij pro rectitudine apostolicæ confessionis factę sicut superius cõsensi & subscripsi. Andreas gratia dei Episcopus sanctæ Hostiensis Ecclesiæ in hanc suggestionem quam pro Apostolica nostra fide vnanimiter construximus, similiter subscripsi, Agnellus gratia dei Episcopus sanctę Ecclesiæ Teracinensis, prouinciæ Campaniæ in hanc suggestionem, quam pro apostolica nostra fide vnanimiter construximus, similiter subscripsi, Agnellus gratia dei epũs sanctæ Fundanæ Ecclesiæ, ꝓuincię Cãpaniæ in hãc suggestionem, quam pro apo. nostra fide vnanimiter construximus, similiter subscripsi. Adeodatus gratia dei epũs sanctæ Forminianæ Ecclesiæ, prouinciæ Campaniæ in hanc suggestionem, quam pro apo. nostra fide vnanimiter construximus, similiter sub. Petrus gratia dei episcopus sanctæ Romanæ Ecclesiæ, prouinciæ cãpaniæ in hanc suggestionem, quam pro apo. nostra fide vnanimiter constructimus, similiter sub. Agnellus gratia dei epũs sanctę Ecclesiæ Mesinatæ ꝓuinciæ Campaniæ in hanc suggestionem, quam ꝓ apo. nostra fide vnanimiter construximus, similiter sub. Gaudiosius gratia dei epũs sanctę Puteolanæ Ecclesię ꝓuincię Campanię in hanc suggestionem, quam ꝓ apos. nostra fide vnanimiter construximus, silr sub. Stephanus gratia dei sanctę Lucrinsis Ecclesię in hanc suggestionem, quam ꝓ apo. nostra fide vnanimiter construximus, silr sub. Agnellus humilis epũs sanctę Neapolitanę Ecclesię, prouincię Campanię in hanc suggestionem, quam pro apo. nostra fide vnanimiter construximus, silr sub. Aurelius humilis epũs sanctę Nolanę Ecclesię ꝓuincię Campanię in hanc suggestionem, quam ꝓ apo. nostra fide vnanimiter construximus, silr sub. Barbatus epũs gratia dei, epũs sanctę Beneuentanę Ecclesię, prouĩcię Campaniæ in hanc suggestionem, quam pro apo. nostra fide vnanimiter construximus, silr sub. Deterosus gratia dei epũs sanctæ Ecclesiæ Capuanæ prouĩciæ Campaniæ in hanc suggestionem, quam ꝓ apo. nostra fide vnanimiter construximus, silr sub. Iulianus epũs sanctę Thosiną Ecclesię ꝓuincię Briciarum in hanc suggestionem, quam ꝓ apo. nr̃a fide vnanimiter construximus, silr sub. Iohannes gratia dei epũs sanctę Hydrontinę Ecclesię ꝓuincię Briciarum in hanc suggestionem, quam ꝓ apo. nr̃a fide vnaniter construximus, silr sub. Germanus humilis epũs sanctę Tarentinę Ecclesię prouincię Calabrię in hanc suggestionem, quam ꝓ apo. nr̃a fide vnanimiter construximus, sub. silr. Theophanius humilis epũs sanctę Torinę Ecclesię ꝓuincię Calabrię in hanc suggestionem, quam ꝓ apo. nr̃a fide vnanimiter construximus, silr sub. Petrus humilis epũs S. Coternensis Eccl. ꝓuĩcię Briciarum in hanc suggestionem, quã ꝓ apo. nr̃a fide vnanimiter construximus, silr sub. Paulus humilis epũs sanctę Scyllacinę Ecclesię ꝓuincię Briciarum in hanc suggestionem, quam pro apo, nr̃a fide vnanimiter construximus, silr sub. Georgius humilis epũs sanctę Taurianę Ecclesię prouincię Calabrię in hanc suggestionem, quam pro apost. nr̃a fide vnanimiter construximus, similiter sub. Theodorus humilis epũs sanctę Tropeianę Ecclesię prouincię Calabrię in hanc suggestionem, quam pro apo. nostra fide vnanimiter construximus, similiter sub. Abundantius humilis epũs Tempsanę Ecclesię prouincię Briciarum in hanc suggestionem, quam pro apo. nr̃a fide vnamiter cõstruximus, sim. sub. Hyaquintus humilis epũs sanctę Surentinę Ecclesię, prouĩcię Campanię in hanc suggestionem, quam pro apo. nr̃a fide vnanimiter construximus, sim. sub. Placentius humilis epũs sanctę Belliterensis Ecclesię prouĩcię Campanię in hanc suggestionem quã pro apo. nr̃a fide vnanimiter construximus, sim. sub. Iuuenalis humilis epũs sanctę Albanensis ecclesię in hanc suggestionem, quam pro apo. nr̃a fide vnanimiter construximus, sim. sub. Vitus humilis epũs sanctę Syluę candidę Ecclesię in hanc snggestionem, quam pro apo. nr̃a fide vnanimiter construximus, sim. sub. Paulus humilis epũs S. Mimentę Eccle. in hanc suggestionem, quam pro apo. nr̃a fide vnanimiter construximus, sim. sub. Iohannes humilis epũs sanctę Portuẽsis Eccle. in hanc suggestionem, quam pro apo. nr̃a fide vnanimiter construximus similiter sub. Stephanus humilis epũs san. Prẽnestinę Eccle. in hãc suggestionem, quam vnanimiter pro apost. nr̃a fide construximus, similiter sub. Felix exiguus epũs san. Spolitinę Ecclesię in hanc suggestionem, quam pro apo. nostra fide vnanimiter construximus, simili. sub. Honestus exiguus epũs san. Sinatę Eccle. in hanc suggestionem, quam pro apo. nr̃a fide vnanimiter construximus, similiter sub. Felix exiguus episcopus san. Camerinę Eccle. in hãc suggestionẽ

gestionem quã ꝓ Apostolica nostra fide vnanimiter cõstruximus similiter subscripsi. Florus exiguus epũs sanctæ Fulgẽsis eccleſiæ in hãc ſuggeſtionẽ quã ꝓ apostolica nr̃a fide vnanimiter cõstruximus ſil'r ſubſcripſi, Decẽtius exiguus epũs ſanctæ Foroflaminẽſis eccleſię in hãc ſuggeſtionẽ quã ꝓ apoſtolica noſtra fide vnanimiter cõſtruximus ſimiliter ſubſcripſi. Iohannes exiguus epũs ſanctæ Ticurſinæ eccleſiæ in hãc ſuggeſtionẽ quã ꝓ apoſtolica nr̃a fide vnanimiter cõſtruximus, ſimiliter ſubſcripſi, Felix exiguus epũs eccleſiæ Alcelanenſis in hãc ſuggeſtionem quã ꝓ apoſtolica nr̃a fide vnanimiter cõſtruximus, ſil'r ſubſcripſi, Adrianus exiguus epũs S. Reatinæ eccle. in hãc ſuggeſtionẽ, quã ꝓ apoſtolica nr̃a fide vnanimiter cõſtruximus, ſimiliter ſub. Florus exiguus epũs S. Furconiæ eccle. in hãc ſuggeſtionẽ quã ꝓ apoſt. nr̃a fide vnanimiter cõſtruximus, ſimiliter ſub. Clarentius epũs S. eccle. Baluinſis in hãc ſuggeſtionẽ, quã ꝓ apoſt. nr̃a fide vnanimiter cõſtruximus, ſimiliter ſub. Creſtis exiguus epũs S. eccle. Vibonenſis in hãc ſuggeſtionẽ quã ꝓ apoſt. nr̃a fide vnanimiter cõſtruximus, ſimiliter ſubſcri. Theodoſius exiguus epũs S. Eccl. Syracuſanæ ꝓuinciæ Siciliæ in hãc ſuggeſtionẽ, quã ꝓ apoſtolica noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Benedictus exiguus epũs S. Eccle. Meſanenſis ꝓuinciæ Siciliæ in hãc ſuggeſtionẽ, quã ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimiliter ſub. Iohãnes exiguus epũs S. Eccle. Termitanæ ꝓuinciæ Siciliæ in hãc ſuggeſtionem, quã ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſim. ſub. Petrus exiguus epũs S. Eccl. Tauromenitanæ ꝓuinciæ Siciliæ in hãc ſuggeſtionẽ, quã ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimiliter ſub. Iulianus exiguus epũs S. Eccl. Cathenẽſis, ꝓuincię Siciliæ in hãc ſuggeſtionem, quã ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimiliter ſub. Georgius exiguus epũs S. Eccle. Tercalitanæ ꝓuĩciæ Siciliæ in hãc ſuggeſtionẽ, quã ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimil. ſub. Georgius epũs exiguus S. Agrigẽtinæ Eccl. ꝓuĩcię Sicilię in hãc ſuggeſtionẽ, quã ꝓ fide vnanimiter cõſtruximus, ſim. ſub. Adeodatus humilis epũs S. Eccl. Leucorum legatus venerabilis ſynodi p Galliaꝫ ꝓuĩcias cõſtitutę in hãc ſuggeſtionẽ, quã ꝓ apoſt. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Vilfredus humilis epũs S. Eccl. Eboraicę iſulę Britãniæ legatus venerabilis ſynodi p Britãniã cõſtitutæ in hãc ſuggeſtionẽ, quã ꝓ apoſ. noſtra fide cõſtruximus, ſimi. ſub. Mauritius humilis epũs S. Tyburtinæ Eccl. in hanc ſuggeſtionem, quam ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Felix humilis epũs Arelatẽſis Eccl. legatus venerabilis ſynodi p Galliaꝫ ꝓuĩcias conſtitutę in hãc ſuggeſtionẽ, quam ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Taurinus ĩdignus diaconus S. Eccl. Telonẽſis legatus venerabilis ſynodi p Galliaꝫ ꝓuĩcias cõſtitutę in hanc ſnggeſtionẽ, quam pro apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Manſuetus dei grã epũs S. Mediolanenſis Eccl. in hanc ſuggeſtionẽ, quam ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Iohannes ĩdignus epũs S. Eccl. Pergamatis in hanc ſuggeſtionẽ, quam ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Donatus epũs S. Eccl. Laudanẽſis in hanc ſuggeſtionẽ, quã ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Anaſtaſius epũs S. Eccl. Ticinẽſis in hanc ſuggeſtionẽ, quam ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Valentinus epũs S. Eccleſiæ Aquenſis in hanc ſuggeſtionẽ, quam ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Deſiderius epũs S. Eccl. Remulenſis in hanc ſuggeſtionẽ, quam ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Gratianus epũs S. Eccl. Nonaris in hanc ſuggeſtionẽ, quam pro apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Deſiderius epũs Sã. Eccle. Ypponenſis in hanc ſuggeſtionem, quam ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimi. ſub. Iohannes epũs ſanctę Eccl. Genuenſis in hanc ſuggeſtionẽ, quam ꝓ apo. noſtra ſide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Deuſdedit epũs ſanctę Eccl. in hanc ſuggeſtionẽ, quam ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Audacis epũs ſanctę Eccle. Dertonenſis in hanc ſuggeſtionẽ, quam ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimi. ſub. Benenatus epũs ſanctæ Eccl. Artenſis in hanc ſuggeſtionem quam ꝓ apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximns, ſim. ſub. Benedictus humilis epũs ſanctę Eccl. Vadenſis in hanc ſuggeſtionẽ, quã pro apo. noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſim. ſub. Bonus epũs ſanctę Eccl. Albeganẽſis in hanc ſuggeſtionem quam pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſim. ſub. Theodorus humilis epũs ſanctę Eccl. Bertelenſis in hanc ſuggeſtionẽ, quam pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſim. ſub. Ruſticus humilis epũs ſanctę Eccl. Tauronatis in hãc ſuggeſtionẽ, quam pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſim. ſub. Iohannes epũs ſanctę Eccle. Vitilinenſis in hanc ſuggeſtionẽ quam pro apo. nrã fide vnanimiter conſtruximus, ſim. ſub. Seuerus humilis epũs S. Eccle. Lunenſis in hanc ſuggeſtionẽ, quã pro apo. nrã fide vnanimiter cõſtruximus, ſim. ſub. Eleutherius epũs ſanctę Eccl. Lucenſis in hanc ſuggeſtionẽ, quam pro apoſ. nrã fide vnanimiter conſtruximus, ſim. ſub. Maurianus epũs ſanctę Eccle. Piſanæ in hãc ſuggeſtionẽ, quam pro apo. nrã fide vnanimiter conſtruximus, ſim. ſub. Serenus epũs ſanctæ Eccleſiæ

cleſiæ Populonienſis in hanc ſuggeſtionē quā pro aplica noſtra fide vnanimiter cōſtruximus ſimiliter ſubſcripſi. Reparatus exiguus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Florentinæ in hanc ſuggeſtionē quā pro apoſtolica noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſubſcripſi. Valerianus epūs ſanctæ eccleſiæ Roſellenſis, in hanc ſuggeſtionē, quā pro apoſtolica noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſub. Cyprianus epūs ſanctæ eccl. Aretinæ in hanc ſuggeſtionem quā pro apoſtolica noſtra fide vnanimiter cōſtruximus, ſi. ſub. Vitalianus epūs ſanctę ecc cleſiæ Senenſis in hanc ſuggeſtionē, quā pro apoſt. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſub. Marcianus epūs ſanctæ eccleſiæ Volaterranæ, in hāc ſug. quā pro apoſtolica noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſub. Agnellus epūs ſanctæ eccleſiæ Vulſinenſis Sicilię in hanc ſuggeſtionē quā pro apoſtolica noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimi. ſub. Cuſtoditus humilis epūs ſanctæ eccle. Caſtroualentanę in hanc ſuggeſtionē quā pro apoſt. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimil. ſub. Theodorus epūs ſanctæ eccle. Cluſanæ in hanc ſuggeſtionē, quā pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſim. ſub. Vitalianus epūs S. eccle. Tuſcanenſis in hanc ſug. quam pro apoſtolica nr̄a fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſub. Mauricius epūs S. Eccle. Anginæ in hanc ſug. quam pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſubſcripſi. Saturninus epūs S. Eccle. Alacrinæ in hanc ſuggeſtionem quam pro apo. noſtra fide conſtruximus, ſimi. ſub. Valerianus epūs ſanctæ Roſanæ ecleſiæ in hanc ſug. quam pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſubſcripſi. Gaudioſus humilis epiſcopus S. Eccle. Signinæ in hanc ſuggeſtionem quam pro apoſtolica noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimi. ſub. Agetho epiſcopus S. Eccle. Aquileienſis prouinciæ in hanc ſuggeſtionē quam pro apoſtolica noſtra fide vnanimiter cōſtruximus, ſimil. ſub. Cyriacus epiſcopus S. Eccle. Iſtriæ in hanc ſug. quam pro apoſtolica noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſubſcripſi: Aurelianus epiſcopus S. Eccle. Parentinæ prouinciæ Iſtriæ, in hanc ſuggeſtionē quā pro apo. noſtra fide vnanimiter cōſtruximus, ſimiliter ſubſcr. Vrſinus epiſcopus S. Eccle. Ceſlenſis prouinciæ Iſtriæ, in hanc ſug. quam pro apoſtolica noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſub. Andreas epiſcopus S. Eccle. Celieanæ prouinciæ Iſtriæ, in hanc ſuggeſtionē quā pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimili. ſub. Gaudentius epiſcopus S. Eccle. Trieſtinæ prouinciæ in hanc ſuggeſtionem quam pro apoſtolica noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſub. Benenatus epūs S. Eccle. Potergenſis prouinciæ Iſtriæ in hanc ſuggeſtionem quā pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus ſimiliter ſub. Vrſinianus epiſcopus S. Eccle. Putabiæ prouinciæ Iſtriæ, in hāc ſuggeſtionē quā pro apo. nr̄a fide vnanimiter conſtruximus, ſimi. ſub. Paulus epūs S. Eccle. Putauinæ prouinciæ Hiſtrię, in hanc ſuggeſtionē quā pro apo. nr̄a fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſub. Paulus epiſcopus S. Eccle. Altinenſis prouinciæ Pentapolis, in hanc ſuggeſtionē quā pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſub. Beatus epiſcopus S. Eccle. Piſaurenſis prouincię Pentapolis, in hanc ſug. quam pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſub. Dominicus epiſcopus ſanctę Fauenſis Eccle. prouincę Metapolis, in hanc ſuggeſtionem quā pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſubſc. Adrianus epūs S. Eccle. Numatis prouincię Pentapolis, in hanc ſug. quā pro apo. fide vnanimiter cōſtruximus, ſimi. ſub. Iohānes epūs S. Eccle. Auxinatis prouincię Pentapolis, in hanc ſug. quā pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimi. ſub. Iohānes epūs S. Eccle. Anconitanę prouincię Pentapolis, in hanc ſug. quā pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimi. ſub. Benenatus epūs S. Eccle. Perufinę puinciæ Thuſcię, in hanc ſug. quā pro apo. noſtra fide vnanimiter cōſtruximus, ſimiliter ſub. Theodorus epūs S. Eccle. Nepeſinę prouinciæ Thuſciæ, in hanc ſug. quā pro ap. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſub. Iohannes epiſcopus S. Eccle. Salernitanæ prouincię Thuſcię, in hanc ſug. quā pro apoſt. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſub. Theodorus epiſcopus S. Eccle. Amerinę ,prouincię Thuſcię, in hanc ſuggeſtionem quā pro apo. noſtra fide vnanimiter cōſtruximus, ſim. ſub. Barbatianus epūs S. Eccle. Polimarcienſis prouincię Thuſcie. in hanc ſug. quā pro apoſ. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimi. ſub. Deuſdedit epūs S. Eccle. Narinenſis prouincię Thuſcię, in hāc ſuggeſtionem quā pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimilit. ſub. Theodorus exiguus epūs S. Eccle. Rauennatis, in hanc ſug. quā pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimil. ſub. Stephanus epiſcopus S. Eccle. Sarcenatis, in hanc ſuggeſtionem quam ,p apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimil. ſub. Barbatus epiſcopus ſanctę Eccle. Cornilienſis, in hanc ſuggeſtionem quā pro apo. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimil. ſub. Victor epūs S. Eccle. Bononienſis, in hanc ſuggeſtionem quā pro apoſt. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimil. ſub. Florus epūs S. Eccle. Ceſinatis, in hanc ſuggeſtionem quā pro apoſt. noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimil. ſub. Vitalis epūs S. Eccleſię

Fauentinæ in hanc suggestionẽ quã pro apostolica nostra fide vnanimiter construximus,similiter subscripsi.Iustinus epũs sanct.Eccle.Vicoauentinensis,in hanc suggestionẽ quã pro apo.nostra fide vnanimiter construximus,simil.sub.Vincentius epũs S.Eccle.Libiensis,in hanc suggestionẽ quã pro apo.nostra fide vnanimiter construximus,simili. sub. Placentius epũs sanctæ eccle.Placentinæ in hanc suggestionẽ quã pro apo.nostra fide vnanimiter con struximus,simi.sub.Mauricius epũs S.Eccle.Regiensis,in hanc sug.quã pro apo. nostra fide vnanimiter construximus,simil.sub.Petrus episcopus S.Eccle.Mutinensis in hanc sug.quã pro apo.nr̃a fide vnanimiter cõstruximus,simil.sub.Gratiosus episcopus S.Eccle. Paremiẽsis,in hãc sug.quã pro apo.nr̃a fide vnanimiter cõstruximus,simil.sub. Magnus epũs S.eccle. Pupiliensis,in hãc sug.quã pro apo.nr̃a fide vnanimiter cõstruximus,sim.sub. ¶Cõstãtinus pñssimus impator dixit:Sufficiũt q̃ hodierna die relecta sunt. Macharius venerabilis archiepũs Antiochiæ,& q cũ eo sunt in altero secretario,testimonia patr̃ q̃ iã polliciti sunt ꝓferãt.

¶Actio Quinta.

IN noĩe dñi Iesu Chr̃i dei & saluatoris nr̃i impantibus à deo coronatis, & sereniſſimis nostris dñis Flauijs,Cõstãtino q.dẽ pñssimo,& à deo decreto magno principe ppetuo Augusto,& impatore,anno.xxviij.& post cõsulatũ eius à deo instructæ mãsuetudinis, anno.xiij.Heracleo vero atq; Tyberio à deo cõseruãdis eius fratribus, anno.xxij.die.vij. mẽsis Decẽbris, indictiõe nona. Præsidẽte eodẽ pñssimo & Christo amabili magno impatore Cõstantino in secretario sacri palatij q̃d cognominat̃ Trullus,ex eius iussione à deo instructæ serenitatis,Præsentibus,& audientibus Nicæta glorioso excõsule patricio & magistro ĩperialiũ officiorũ,Theodoro glorioso excõsule Patricio & comite impialis obsequij,& substrati Gotici exercitus Thraciæ,Sergio glorioso e xcõsule patricio,Paulo glo. exconsule patricio,Iuliano glorioso excõsule patricio,& militari Logotheta,Cõstantino glo. excõsule patricio & curatore imperialis domus Hormisdæ,Anastasio glo.excõsule patricio,& locum agente comitis imperialis excubiti,Iohãne glo.excõsule patricio & questore,Polyeucto glorioso excõsule,Thoma glo.excõsule,Paulo glorioso excõsule & dispositore orientaliũ ꝓuinciarũ,Petro glo.exconsule,Leontio glorioso excõsule & domestico imperialis mensæ. Conueniente aũt sancta atq; vniuersali synodo quæ per imperialẽ sanctionẽ cõgregata est in hac à deo cõseruanda regia vrbe,id est,Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris & Iohãne venerabili diacono locũ ꝑsentãtibus sanctiss.ac beatissimi antiquæ Romæ Agathonis papæ & Georgio venerabili atq; sctissimo magnæ Cõstantinopoleos nouæ Romæ epo. Et Petro deo amabili pbr̃o monacho & vicario sedis Alexãdriæ magnæ ciuitatis.Et Machario venerabili archiepo Theopoleos Antiochiæ.Et Gergio religioso pbr̃o mo.& apocrisario Theodori venerabilis vicarij throni Hierosolymorũ,Iohãne epo ciuitatis Portuensis,Abundantio epo ciuitatis Paternẽsis,Iohãne epo ciuitatis Regitanæ locũ agentibus.cxxv. religiosorũ epõrũ q̃ sunt circa antiquã Romã est cõcilio,q & per ꝓprias subscriptiones declarant̃ in suggestione ab eis facta ad pñssimũ imperatorẽ Constantinũ, Et Theodoro religioso pbr̃o & vicario Theodori deo amabilis archiepi Rauennæ,Basilio epo ciuitatis Gortinæ insulę Cretæ,Theodoro epo Ephesi,Sisinnio epo Heracliæ Thracię,Georgio epo Cyzici,Petro epis. Niconiediæ,Focio epo Niciæ,Iohanne epo Calcedonę,Sisinnio epo Hierapoleos Phrygiæ, Macrobio epo Seleuciæ Hisauriæ,Georgio epo Bizois Thraciæ,Georgio epo Mytilenæ,Georgio epo Sylimbriæ,Andrea epo Methimnę,Theogenio epo Cij,Georgio epo Camulianorũ,Anthonio epo Ypepon,Genesio epo Anastasiopoleos,Platone epo Cinnæ,Theodoro epo Melitanæ,Iohãne epo Dascylij,Theodoro epo Iustinianopoleos Gurdi, Theodoro episcopo Verissę,Stephano epo Heracliæ põti,Lõgino epo Cij,Domicio epo Plusiados,Salomone epo Claneu,Iohãne epo Myndi,Georgio epo Choensi,Georgio epo Cantanæ.Iohanne epo Lappis,Eolalio epo Zinonopoleos,Cõstãtino epo Dalisandi,Theodoro epi.Olbis,Theophane pbr̃o & abbate venerabilis monasterij Siciliæ, q̃d cognoĩat̃ Baias,Georgio pbr̃o & monacho monasterij positi in antiq̃ Roma,Conone & Stephano pbr̃is & monachis monasterij quod cognominatur domus Arficia positi similiter in antiqua Roma, Anastasio presbytero & monacho oratoriorũ venerabilis patriarchij Constantinopolitanæ ciuitatis, Stephano presbytero & monacho discipulo Macarij venerabilis archiepiscopi Theopoleos Antiochiæ.Residentibus quoq; gloriosis patricijs & consulibus ex latere pñssimi & Christo dilecti magni imperatoris Constantini.Et ex parte quidẽ eius leuæ, sedentibus venerabilibus loci seruatoribus sanctissimi archiepi antiquæ Romæ Agathõis,& q cum eis erãt deo amabiles episcopi. A latere autẽ eius dextro similiter sedentibus Georgio sanctissimo archiepo magnæ Cõstãtinopoleos nouæ Romę,& Machario venerabili archiepo Theopoleos Antiochię & qui cum eo erant deo amabilibus episcopis propositis in medio sacrosanctis

euãgelijs

Euãgelijs Christi dei nr̃i, Paulus magnificus à secretis & imperialis secretarius dixit: Cognitionẽ habet vestra deo instructa pietas q̃ in interiore cõuentu secundũ postulationẽ Georgij sanctissimi archiep̃i à deo cõseruandæ regiæ vrbis, eiusq; synodi lectio facta est duar̃ suggestionũ directar̃ ad à deo munitã vestrã serenitatẽ ab Agathone sanctissimo papa apostolicæ sedis antiquæ Romæ, & ab eius synodo, & q̃ interlocutio facta est ad Machariũ venerabilẽ archiep̃m Antiochenæ ciuitatis, & eos qui cũ eo sunt, vt sanctor̃ ac probabiliũ patrũ, quæ dudũ promiserant, testimonia, pferãt, demonstrantia vnã voluntatẽ, & vnam operationẽ in incarnatiõis dispensatiõe dñi nostri Iesu Chr̃i veri dei nostri, & suggerimus ad q̃d placuerit. Pijssimus imperator Cõstantinus dixit: Edicant Macharius deo amabilis archiepũs, & q̃ cũ eo sunt deo amabiles si secundũ suã pollicitationẽ pparati occurrerũt, Macharius deo amabilis archiepũs, & q̃ cũ eo sunt dixerũt. Etiã dñe mi. Ecce duos codices deportamus, in qbus deprauimus diuersa testimonia sctor̃ ac probabiliũ patr̃. Et hæc iubeto relegi. Pijssimus imperator Cõstantinus dixit, p̃dicti codices suscipiant, & secundũ ordinẽ hor̃ lectio fiat. Et accipiens Antiochus religiosus lector & notarius Georgij sanctissimi patriarchæ Cõstãtinopoleos duos codices, relegit priorẽ codicẽ cõtinentẽ in supscriptione, Ita: Testimonia sctor̃ patrũ vnã dñi nr̃i Iesu Christi voluntatẽ docẽtia, q̃ est etiã patris & spũs sancti, & sequẽter relegit oĩa testimonia q̃ cõtinebant in eodẽ codice. Sim̃ & oĩa q̃ cõtinebant in scdo codice. Pijssimus impator Cõstãtinus dixit: Notitiã habemus mõ prolator̃ testimonior̃ quę à Macharío deo amabili archiep̃o Antiochiæ, & q̃ cũ eo sunt, sed si quidem altera testimonia volũt, p ferre ad cõprobationem promisse ab eis vnius voluntatis, & vnius operationis in dispensatione dñi nostri Iesu Christi, in subsequenti hæc proferantur.

¶Actio Sexta.

IN nomine domini Iesu Christi dei & saluatoris nostri, imperãtibus à deo coronatis ac serenissimis nostris dñis Flauijs, Cõstantino quidẽ pijssimo & deo decreto magno Augusto & imperatore, anno. xxviij. & post cõsulatũ eius à deo instructæ mansuetudinis, anno. xiij. Heracleo vero atq; Tyberio à deo cõseruãdis eius fratribus, anno. xxij. xij. die mensis Decẽbris indictione nona. Præsidẽte eodẽ pijssimo & Christo dilecto magno imperatore Cõstantino in secretario sacri palatij, quod cognominat̃ Trullus. Et ex eius iussione à deo instructæ serenitatis, prę̃sentibus & audientibus, Nicæta glorioso exconsule patricio & magistro imperialiũ officior̃, Theodoro glo. excõsule patricio & comite imperialis obsequij, & substratę Gothracię, Sergio glo. excõsule patricio, Paulo glo. excõsule patricio, Iulíano glo. excõsule patricio, & militari Logotheta, Cõstantino glo. excõsule patricio & curatore imperialis domus Hormisdę, Anastasio gl. excõsule patricio, locũ agẽte comitis imperialis excubiti, Iohãne gl. excõsule patricio & quęstore, Polyeucto glorioſissimo excõsule, Thoma gl. excõsule, Paulo gl. excõsule & dispẽsatore orientaliũ prouinciar̃, Petro glo. excõsule, Leõteo gl. excõsule & domestico imperialis mensæ. Cõueniente aũt sancta & vniuersali synodo q̃ per impialẽ sanctionẽ cõgregata est in hac à deo cõseruanda regia vrbe. i. Theodoro & Georgio venerabilibus pbr̃is, & Iohãne venerabili diacono locũ p̃sentãtibus sanctissimi ac beatissimi papæ Agathonis. Et Georgio venerabili & sanctiss. archiepõ huius magnæ Cõstãtinopoleos nouę Romę. Et Petro deo amabili pbr̃o mona. & vicario sedis Alexãdrię magnę ciuitatis, & Macario venerabili archiepõ Theopoleos Antiochię, & Georgio religioso pbr̃o monacho & apocrisario venerabilis loci seruatoris sedis Hierosolymor̃, Iohãne epõ ciuitatis Portuẽsis, Abũdãtio epõ ciuitatis Paternẽsis, Iohãne epõ ciuitatis Regitanę locũ agẽtibus venerabiliũ. cxxv. deo amabiliũ epõr̃ q̃d circa antiquã Ro. ẽ cõcilij, q̃ & per pprias subscriptiões declarant̃ i suggestõe ab eis facta ad pijss. impatorẽ Cõstãtinũ. Et Theodoro religioso pbr̃o & locũ agẽte deo amabilis archiep̃i Rauẽnę Theodori, Basilio epõ ciuitatis Gortinæ in sulę Cretę, Theodoro ep. Ephesi, Sisinnio ep. Heraclie Thracię, Geor. epõ Cyzici, Petro epõ Nicomdię, Focio epõ Nicię, Iohãne epõ Calcedonę, Sisinnio epõ Hierapoleos Phrygię, Macrobio epõ Seleucie Hisaurię, Georgio epõ Bizois Thracię, Georgio epõ Mytilene, Georgio epõ Sylimbrie, Georgio epõ Methimne, Theognio epõ Cij, Georgio epõ Camulianor̃, Anthonio epõ Ypepõ, Genesio epõ Anastasiopoleos, Platone epõ Cinne, Theodoro epõ Meletine, Ioãne epõ Dascylij, Theodoro epõ Iustinianopoleos Gordi, Theodoro epõ Verisse, Stephano epõ Heraclie põti, Lõgino epõ Tu. Domicio epõ Plusiados, Salomõe epõ Claneu, Iohãne epõ Myndi, Georgio epõ Choensi, Georgio epõ Cantane, Iohanne epõ Lappis, Eolalio epõ Zinonopoleos, Cõstãtino epõ Dalisandi, Theodoro epõ Olbis, Theophane pbr̃õ & abbate venerabilis mõasterij Sicilie q̃d cognominat̃ Baias, Georg. pbr̃õ & mõacho mõasterij renati positi in antiqua Roma, Conone & Stephano presbyteris & mõachis mõasterij q̃d cognominat̃ domus Arficia, positi similiter in Antiqua Roma, Anastasio pbr̃õ, & monachn

oratorioꝝ venerabilis patriarchij Cõstãtinopolitani, Stephano pbro & monacho discipulo Macarij venerabilis archiepi Theopoleos Antiochię. Pñtibus q̃q; gloriosissimis patricijs & cõsulibus & oĩbus venerabilibus ac deo amabilibus epis secũdũ ordinẽ in eodẽ Trulli secretario ꝓpositis in medio sctis & imaculatis euãgelijs, Paulus magnificus à secretis & ipialis secretarius dixit. Nouit à deo instructa vestra pietas q̃ septima die Decẽbris mẽsis interlocutio facta est ad Macariũ pſulẽ Antiochiæ magnæ ciuitatis, & ad eos q cũ eo sunt, si vtiq; hñt altera testimonia q̃ cõcurrant ꝓpositionibus eoꝝ. i. de vna voluntate & operatiõe hæc ꝓferre, & suggerimus ad q̃d placuerit. Pijssimus iperator Cõstãtinus dixit: Prosequat à deo amabilis Macarius archiepũs, & q cũ eo sunt si secundũ interlocutionẽ ad eos factã debite ꝑparati aduenerũt Macarius venerabilis archieps Antiochiæ, & q cũ eo sunt dixerũt: Ecce dñe præ manibus gerimus & alteꝝ codicillũ, in q̃ cõtinent testimonia diuersoꝝ sctõꝝ patrũ, & hoc vobis iubẽtibus, porrigimus ad legẽdũ. Et accipiẽs Antiochus religiosus lector notarius Georgij sctissimi patriarchæ Cõstãtinopolis relegit hñs in supscriptiõe. Sequẽtia testimonioꝝ de volũtate, & relegit ab initio vsq; in finẽ. Pijssimus iperator Cõstãtinus dixit: Et hoꝝ sciam accepimus, si quidẽ vult pars Macharij deo amabilis archiepi Antiochiæ aliud q̃d proferre ad stabilitatem eoꝝ q̃ ab eo ꝓmissa sunt edisserat, Macarius archieps Theopoleos Antiochiæ, & Stephanus pbr monachus eius discipulus & q cũ eis sunt, dixerũt: Sufficiẽtes sumus dñe in his q̃ iã à nobis ꝓlata sunt testimonijs sctõꝝ ac ꝓbabiliũ patrũ & aliud ꝓferre nolumus. Pijssimus imperator Cõstãtinus dixit tres codices q ꝓlati sunt à parte venerabilis Macarij sigillent tã à gloriosissimis iudicibus, q̃q; à parte apl'icæ sedis antiquæ Ro. necnon & à parte sanctæ sedis huius sctiss. magnæ ecclesiæ, & sigillati sunt, Theodorus & Georg. venerabiles pbri, Iohãnes venerabilis diaconus q locũ ꝑsentabãt sctissimi papæ apl'icæ Romanæ sedis, & q cũ eis erãt deo amabiles epi & religiosi clerici & monachi dixerũt: Pijssime dñe, adhuc aliq̃d de vna volũtate, & vna opatiõe nõ ostẽderũt, Macarius deo amabilis archieps Antiochiæ & Stephanus eius discipulus, & Petrus à deo amabilis eps Nicomediæ, & Salomõ deo amabilis epũs Clanei in incarnationis dispẽsatiõe dñi nri Iesu Chri p testimonia eis prolata, sed & ipsa testimonia q̃ ꝓtulerũt corã vestra pietate ac sancta synodo detruncauerũt, q̃ ad trinitatis quidẽ attinẽt rõnẽ de vna volũtate pro incarnatiõis dispẽsatiõe dñi nostri Iesu Christi p positi sunt tã sensum q̃ verba detrũcauerũt. Vñ petimus vestrã pijssimã fortitudinẽ autẽticos codices ꝓlatoꝝ ab eis paterno rũ testimonioꝝ ꝓferri ex venerabili patriarchio huius regię ciuitatis, & cõferri cũ codicibus ab eis oblatis, & demõstramus q̃ ab eis in his facta est celatio. Præ manibus igit hñtes codicẽ cõtinẽtẽ plurima testimonia sctõꝝ ac ꝓbabiliũ patꝝ clare oñdentia duas naturales volũtates & duas naturales opatiões incõfuse atq; indiuise in incarnatiõis dispẽsatiõe dñi nri Iesu Chri veri dei nostri, necnõ & ꝓphanoꝝ hæreticoꝝ testimonia insinuãtia vnã voluntatẽ & vnam operationẽ quæ cõsonãt cũ dogmate sup vna volũtate & vna operatione Macharij deo amabilis archiepi Antiochiæ & eoꝝ q cũ eo cõtradicunt, Quæ sumus, vt corã vestra pietate hæc legant, Pijssimus imperator Constãtinus dixit: In subsequẽti eoꝝ prolatio altera fiat.

¶Actio Septima.

IN noĩe dñi Iesu Chri dei & saluatoris nri impantibus à deo coronatis, & sereniſſimis nostris dñis Flauijs, Cõstãtino q̃dẽ pijssimo, & à deo decreto magno principe ppetuo Augusto, & impatore, anno. xviij. & post cõsulatũ eius à deo instructæ mãsuetudinis, anno. xiij. Heracleo vero atq; Tyberio à deo cõseruãdis eius fratribus, anno. xxij. xiij. die mẽsis Februarij, indictiõe nona. Præsidẽte eodẽ pijssimo & Christo dilecto magno impatore Cõstãtino in secretario sacri palatij q̃d cognominat Trullus, & ex iussione eius à deo instructæ serenitatis, Præsentibus, & audientibus Nicæta glorioso excõsule patricio & magistro iperialiũ officioꝝ, Theodoro glorioso excõsule Patricio & comite impialis obsequij, & subſtratæ Gothraciæ, Sergio glorioso exconsule patricio, Paulo glorioso exconsule patricio, Iuliano glorioso exconsule patricio, & militari Logotheta, Constantino glo. exconsule patricio & curatore imperialis domus Hormisdæ, Anastasio glo. excõsule patricio, & locum agente comitis imperialis excubiti, Iohãne glo. excõsule patricio & questore, Polyeucto glorioso excõsule, Thoma glo. excõsule, Paulo glorioso excõsule & dispositore orientaliũ ꝓinciaꝝ, Petro glo. exconsule, Leontio glorioso excõsule & domestico imperialis mensæ. Conueniente aũt sancta atq; vniuersali synodo quæ per imperialẽ sanctionẽ cõgregata est in hac à deo cõseruanda regia vrbe, id est, Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris & Iohãne venerabili diacono locũ repsentãtibus sanctiss. ac beatissimi papę antiq̃ Romę Agathonis & Georgio venerabili & sctissimo archiepo huiꝰ magnæ Cõstãtinopoleos nouæ Romæ. & Petro deo amabili pbro mona. & vicario sedis Alexãdriæ magnæ ciuitatis. Et Macharío venerabili archiepo Theopoleos Antiochię. Et Georgio religioso pbro mo. & apocrisario The

odori

odori venerabilis sedis Hierosolymorum, Iohãne episcopo ciuitatis Portuensis, Abundantio epõ ciuitatis Paternẽsis, Iohãne epõ ciuitatis Regitanæ locũ agentibus venerabilis q̃d circa antiquã Romã est. cxxv. deo amabiliũ epõr cõciliũ, q etiã p ꝓprias subscriptões declarant in suggestiõe ab eis facta ad pñssimũ principẽ Constantinũ, Et Theodoro religioso pbro & mona. locũ seruãti Theodori deo amabilis archiepi Rauẽnæ, Basilio epõ ciuitatis Gurtinę in sulę Cretæ, Theodoro epõ Ephesi, Sisinnio epõ Heracliæ Cyzici, Petro episcopo Nicomediæ, Focio epõ Niciæ, Iohanne epõ Calcedonę, Theodoro epõ Militanę, Sisinnio epõ Hierapoleos Phrygiæ, Macrobio epõ Seleuciæ Hisauriæ, Georgio epõ Bizois Thraciæ, Georgio epõ Mytilenæ, Sergio epõ Sylimbriæ, Andrea epõ Methimnę, Theugenio epõ Cñ, Georgio epõ Camolianiæ, Anthonio epõ Ypepon, Genesio epõ Anastasiopoleos, Platone epõ Cinnæ, Iohanne epõ Dascyliũ, Theodoro episcopo Iustinianopoleos Gurdi, Theodoro episcopo Verissę, Stephano epõ Heracliæ põti, Leontio epõ Cñ, Domicio epõ Plusiados, Salomone epõ Clanei, Iohãne epõ Myndi, Georgio epõ Choensi, Georgio epõ Cantanæ, Iohanne epõ Lappis, Eolalio epõ Zizonopoleos, Constantino epõ Dalisandi, Theodoro epi. Olbis, Theophane pbro & abbate venerabilis monasteriũ, q̃d appellat Baias, Georgio pbro & monacho monasteriũ renati posiți in antiqua Roma, Conone & Stephano pbris & monachis monasteriũ quod appellatur domus Arficiæ posiți similiter in antiqua Roma, Anastasio presbytero & monacho oratorior venerabilis patriarchiũ Constantinopoleos, Stephano presbytero & monacho discipulo Macariũ archiepiscopi Theopoleos Antiochiæ. Et residentibus gloriosissimis patriciis & cõsulibus oĩbus venerabilibus, & à deo amabilibus epis ex ordine in eodẽ secretario Trulli propositis in medio sctis & imaculatis euãgeliis, Paulus magnificus à secretis & iperialis secretarius dixit: Meminit à deo vestr instructũ imperiũ q̃d hesterno die polliciti sunt, Theodorus & Georgius deo amabiles pbri, & Iohãnes deo valde amabilis diaconus, locũ ꝑsentãtes sctissimi papæ aplicæ sedis antiquæ Ro. Agathonis, & q cũ eis sunt deo amabiles epi, & religiosi clerici & monachi ꝓferre testimonia in sctor patrũ, luce clarius pdicãtia duas volũtates naturales, & duas operatiões naturales in incarnatõis dispẽsatione dñi nr̃i Iesu Christi veri dei nostri, insuper & ꝓphanor hæreticor testimonia manifestãtia vnã volũtatẽ, & vnã operationẽ, & suggerimus q̃d videt, pñssimus iperator Cõstantinus dixit: Proferãt q locũ adimplẽt Agathonis sctissimi papæ vrbis Romanę memorata ab eis testimonia, & ꝓtulerũt codicẽ suprascriptũ ita: Testimonia sctor ac ꝓbabiliũ patrũ demonstrãtia duas volũtates, & duas operatiões in dño deo, & saluatore nostro Iesu Christo, Quẽ accipiẽs Stephanus religiosus pbr & monachus monasteriũ q̃d cognoĩat domus Arficia vnus existẽs partis aplicæ sedis antiquæ Romæ, & relegit ab initio vsq; ad finẽ, tam sctor ac probabiliũ testimonia, q̃q; prophanor hæreticor. Pñssimus iperator Cõstãtinus dixit: Prolator nunc testimonior atq; relector ex parte sctissimi Agathonis papę vrbis Romanæ scientiã percipiẽtibus nobis edicãt Theodorus & Georgius venerabiles pbyteri, & Iohannes venerabilis diaconus, si & alia proferre uelint testimonia, Theodorus & Georgius uenerabiles presbyteri, & Iohãnes uenerabilis diaconus dixerũt, licet & plura alia nobis idoneũ est ꝓferre testimonia, sed ne fastidiũ ingeramus deo instructis uestris auribus hæc sufficiũt nobis ad ueritatẽ demõstrãdã. Petimus ãt à deo formatã uestrã fortitudinẽ interrogari Georgium sctissimũ epm̃ huius à deo cõseruãdæ uestræ regiæ urbis, & subiacẽtẽ ei synodũ, necnõ & Macariũ archiepm̃ Antiochiæ ciuitatis, & subiectos ei epos si conuenit eis tenor relectar duar suggestionũ. i. Agathonis sctissimi papæ aplicæ sedis antiquæ Romæ, & concilii ei subiacentis. Georgius sctissimus archiepũs Constãtinopoleos, & Macarius sctiss. archiepũs Antiochiæ, & q cũ eis erãt, dixerũt. Pñssime dñe petimus ut exẽplaria pdictar suggestionũ percipiamus. Recurrẽtes nãq; & cõferẽtes testimonia q̃ in eis sunt sctor ꝓbabiliũ patrũ cũ codicibus huius uenerabilis patriarchiũ in subsequenti competẽs dabimus rñsum. Pñssimus imperator Constãtinus dixit: Citra dilationẽ q̃d postulatum est, fiat, Prolatus ãt codicillus à prẽsentãtibus locum sctissimi papæ Romæ sub signaculis tam gloriosissimorum iudicum, q̃q; utrarumq; partium fiat ad instar codicillorum qui à Macario deo amabili archiepiscopo Antiochiæ oblati sunt, & signatus est.

¶ Actio Octaua.

IN nomine dñi Iesu Christi dei atq; saluatoris nostri, iperantibus diuinissimis & serenissimis nostris dñis Flauiis, Constãtino qdẽ pñssimo, & à deo decreto magno principe perpetuo Augusto & iperatore, anno vigesimooctauo, & post consolatũ eius à deo instructæ mãsuetudinis, anno. xiii. Heracleo vero atq; Tyberio à deo conseruãdis eius fratribus, anno. xxii. septima die mẽsis Martii, indictione nona. Præsidẽte eodẽ pñssimo & Christi amatore magno iperatore Constãtino in secretario sacri palatii, q̃ cognominat Trullus,

& per iussionẽ eius à deo instructe serenitatis. Præsentibus & audiẽtibus Niceta glorioso excõ sule patricio, & magistro imperialiũ officiorũ Theodoro glorioso excõsule patricio, & comite imperialis obsequij, & substratæ Gothraciæ, Sergio glorioso excõsule patricio, Paulo glorioso excõsule patricio, Iuliano glorioso excõsule patricio, & militari Logotheta, Cõstantino gl. excõsule patricio, & curatore impalis domus Hormisdæ, Anastasio gl. excõsule patricio, & locum agente comitis iperialis excubiti, Iohãne gl. excõsule patricio & q̃store, Polyeucto gl. excõsule, Thoma, glorioso. exconsule, Paulo glorioso exconsule, & dispositore Orientalium prouinciarum, Petro glorioso excõsule, Leontio glor. excõsule, & domestico iperialis mẽsę. Cõueennite aũt sancta, ac vniuersali synodo q̃ p imperialẽ sanctionẽ cõgregata est in hac à deo conseruanda regia vrbe. i. Theodoro, & Georgio venerabilibus pbr̃is, & Iohãne venerabili diacono locũ re p̃sentãtibus sctissimi ac btissimi papæ antiq̃ Romæ Agathonis, & Georgio venerabili, & sctissimo archiep̃o huius magnæ cõstantinopoleos nouæ Ro. & Petro deo amabili pbr̃o monac. & vicario sedis Alexãdriæ magnæ ciuit., & Macario venerabili archiep̃o Theopoleos Antiochię & Georgio religioso pbr̃o monac. & apocrisario Theodori venerabilis sedis Hierosolymorũ. Iohãne ep̃o ciuitatis Portuẽsis, Abũdantio ep̃o ciuitatis Paternẽsis, Iohãne ep̃o ciuitatis Regitanæ locũ agẽtibus, venerabilis q̃d circa antiquũ Romã est centũ. xxv. deo amabiliũ ep̃orũ cõcilij, q etiã p ꝓprias subscriptões declarant in suggestiõe ab eis facta ad p̃issimũ principẽ Cõstantinũ, Et Theodoro religioso presbytero, & monacho locũ seruãte Theodori deo amabilis archiep̃i Rauẽnæ, Basilio ep̃o ciuitatis Gurtinæ Insulæ Cretę, Theodoro epis. Ephesi, Sisinnio ep. Heracliæ Thraciæ, Georgio ep̃o Cyzici, Petro epis. Nicomediæ, Fotio ep̃o Niciæ. Iohãne ep̃o Calcedonæ. Theodoro ep̃o Melitenæ. Sisinnio ep̃o Hierapoleos Phrygię, Macrobio ep̃o Selucię Hisauriæ, Georgio ep̃o Byzois Thraciæ, Georgio ep̃o Mytilenę, Sergio epis. Sylimbriæ, Andrea ep̃o Methymnæ, Theogenio ep̃o Cij, Georgio ep̃o Amulianæ, Anthonio ep̃o Ypep̃o Genesio ep̃o Anastasiopoleos, Platone ep̃o Cinnę, Iohãne ep̃o Dascilij, Theodoro ep̃o Iustinianopoleos Gurdi, Theodoro ep̃o Verisse, Stephano ep̃o Heracliæ põti, Lõgino epi. Cij. Domicio ep̃o Plusiados. Salomõ ep̃o Clanei, Iohãne ep̃o Myndi, Georgio ep̃o Choẽsi, Georgio ep̃o Cãtanę, Iohãne ep̃o Lappis, Eolalio ep̃o Zinonopoleos, Cõstãtino epis. Dalisandi, Theodoro ep̃o Olbis, Theophane pbr̃o, & abbate venerabilis monast. q̃d appellat Baias, Georgio pbr̃o & monacho monasterij renati positi in antiq̃ Roma, Cononæ & Stephano pbr̃is & monac. monasterij q̃d appellat domus Arsitia positi sil' in antiq̃ Roma, Anastasio pbr̃o & monac. oratoriorũ venerabilis patriarchij cõstantinopoleos Stephano presb. & monacho discipulo Macarij archiepi. Theopoleos Antiochiæ. Et residẽtibus glorioſis patricijs, & cõsulibus, & oĩbus venerabilibus, & deo amabilibus epis. ex ordine in eodẽ secretario Trullo ꝓpositis in medio sacrosanctis euãgelijs. Paulus magnificus à secretis & ipialis secretarius dixit, In memoria retinet à deo firmata vra fortitudo q̃d p ꝓpriã supplicationẽ i añcedẽti cõuentu ad exẽplaria duarũ suggest. directarũ ad à deo firmatã vestrã strenuitatẽ ab Agathone sctissimo ac btissimo papa antiq̃ Romæ, & q̃d circa eũ est cõcilij, Georgius sctissimus archiep̃s huius à deo cõseruandæ regiæ vrbis, & Macarius sctissimus archiep̃s Antiochiæ, & q cũ eis sunt venerabiles ep̃i ꝓmiserũt has relegẽtes in subsequẽi cõpetens dare respõsum, & suggerimus ad q̃d placuerit. P̃issimus iperator cõstantinus dixit. Edicat Georgius sctissimus archiep̃s huius à deo cõseruãdę nostræ ciuitatis, & Macarius venerabilis archiep̃s Antiochiæ, & ei subiacẽs synodus si cõuenit eis sensus suggestionũ directarũ ab Agathonæ sctissimo papa Romæ, & eius synodo, Georgius sctissimus archiep. cõstantinopoleos dixit, inspiciẽs piæ dñę omnẽ virtutẽ suggestionũ directarũ ad p̃issimã vestrã fortitudinẽ tã ab Agathone sanctissimo papa Ro. q̃ ab eius synodo. Et scrutatus sctorũ ac ꝓbabiliũ patrũ q repositi sunt i venerabili patriarchio, inueni cuncta testimonia sctorũ ac probabiliũ patrũ q̃ in eisdẽ suggestiõibus cõtinent cõsonãtia, & in nullo discrepãtia sanctis ac ꝓbabilibus patribus & cõsentio eis, & sic ꝓfiteor, & credo, Theodorus deo amabilis ep̃s Ephesi dixit, Ita dñe ꝓfiteor, & sic credo quẽadmodũ habẽt suggestiões sctissimi papæ antiq̃ Romæ Agathonis id est duas naturas & duas naturales volũtates, & duas naturales opatiões in vno sanctæ trinitatis dño nostro Iesu Christo vero deo nostro. Sisinnius deo amabilis ep̃s Heracliæ Thraciæ dixit, Auditu pcipiẽs suggestiones Agathonis sctissimi papæ Romæ q̃ directæ sunt ad p̃issimũ nostrũ dñm inueni in nullo eas aduersari sanctis patribus, & ꝓfiteor duas volũtates, & duas opationes in vno sanctæ trinitatis dño nostro Iesu Christo vero deo nostro, Georgius venerabilis ep̃s Cyzici dixit. Inspiciẽs suggestiões sctissimi papæ Romæ Agathonis, & positorũ in eis testimoniorũ scientiã pcipiens de duabus volũtatibus & opationibus. Et cõsentiens oĩbus q̃ in eis continent sic sector, & sic credo in vno sanctæ trinitatis dño nostro Iesu Christo vero deo nostro. Ego etem̃ & dũ hic relegerent, eedẽ suggestiones ita credidi & credo, Iohãnes deo amabilis epis. Calcedonæ dixit. Sic cõfiteor, & sic credo secundũ virtutẽ suggestionum directarum ab

Agathone

Agathone ſctiſſimo papa antiq Ro. ad pijſſimũ & deo firmatũ noſtrũ dñm, & magnũ victorẽ ipatorẽ q cõtinẽt duas naturas, & duas naturales volũtates, & duas opatiões ſimiliter naturales in vno ſctẽ trinitatis dño nro Ieſu Chriſto vero deo noſtro incõfuſe, incõuertibiliter, & anathematizo eos q dicũt vnã volũtatẽ, & vnã opationẽ i diſpẽſatõe eiuſdẽ dñi noſtri Ieſu Chri veri dei noſtri Siſinnius deo amabilis epi. Herapoleos Phrygię dixit. Suſcipio ea q ſuggeſta ſunt dño noſtro pijſ. & magno victori ipatori ab Agathone ſanctiſ. papa ant. Ro. & ꝓfiteor duas naturas i vno ſctẽ trini. do. no. Ieſu Chriſto, & duas volũtates natur. & duas opatões natur. indiuiſe incõuertibiliter, & anathematizo eos q dicũt vnã volũtatẽ, & vnã opationẽ in diſpẽſatiõe do. no. Ieſu Cri veri dei nri Georgi⁹ deo amab. epꝰ Byzois Thracię dixit. Profiteor duas natur. volun, & duas ope. in diſpen. vnius ſctẽ trinitatis dñi noſtri Ieſu Chriſti veri dei noſtri, ſuſcipio ãt & ſug. directas ab Agathonæ ſanctiſ. papa Ro. ad pijſſimũ & à deo firmatũ noſtrũ dñm, & magnũ ipatorẽ hoc ipm ꝓdicãtes, & in oĩbus eas ſeq̃r. Georgius deo amab. epũs Mytilenæ dixit. Profiteor ita & credo duas naturas, & duas naturales volũtates, & duas opatões ſimiliter naturales in vno ſctẽ trinitatis dño noſtro Ieſu Chriſto vero deo nro. Sup his aũt ſeq̃r & ſuggeſtiones directas ab Agathonæ ſctiſſimo papa antiq Ro. ad pijſſimũ noſtrũ dñm & magnũ iperatorẽ & oẽm virtutẽ q in eis cõtinet, Andreas epꝰ Methymnæ dixit. Seq̃r ſuggeſtiões ſanctiſſimi papæ Ro. Agathonis, & teſtimonia ſctõrũ patrũ q in eis continent, & ita credo, & ita ꝓfiteor duas naturas, & duas volũtates, & duas opatões in vno ſanctæ trinitatis dño noſtro Ieſu Chro vero deo noſtro. Sergius deo amabilis epũs Sylimbriæ dixit. Seq̃r ſuggeſtiões patris noſtri Agathonis ſctiſſimi papæ Romæ, & ita ſuſcipio, & ita ãplector eas tanq̃ epiſtolas ſctẽ memoriæ Leonis ꝓdeceſſoris eius btitudinis, & ꝓfiteor in dño nro Ieſu Chriſto vero deo noſtro duas voluntates naturales, ſilr & duas opationes, Domicius epũs Pluſiados dixit, Suggeſtiões directas à patre noſtro Agathonæ ſctiſſimo archiepo aplicæ & pricipalis ſedis antiq Romę ad à deo corronatũ & mãſuetiſſimũ noſtrũ dñm & magnũ victorẽ iperatorẽ tanq̃ ex ſpũ ſctõ dictatas per os ſancti ac btiſſimi pricipis apoſtolorꝫ Petri ꝓdico, & digito ter beatiſſimi papæ Agathonis ſcriptas ſuſcipio, & ãplector & ita credo, ita ſentio duas naturas in vno ſctẽ trinitatis dño noſtro Ieſu Chro vero deo noſtro, & duas naturales volũtates, ſimiliter & duas operatões naturales in vna ꝓſona in vna ſubſiſtẽtia inſepabiliter atq; indiuiſe, & anathematizo eos q dicũt vnã voluntatẽ & vnã operatioẽm poſt incarnationẽ dñi noſtri Ieſu Chriſti, niſi dũtaxat in ſctã trinitate ſolũmõ. Geneſius epũs Anaſtaſiopoleos dixit. Secundũ virtutẽ relectarꝫ ſuggeſtionũ ſanctiſſimi papæ Romanæ vrbis ſic credo & cõfiteor in incarnatõis diſpenſatiõe dñi noſtri Ieſu Chriſti veri dei nri duas naturas, & duas naturales volũtates, & duas naturales operatiões, Theodorus epũs Melitinæ ingreſſus in medio ſanctæ ac vniuerſalis ſynodi dixit. Ego dñe hõ ſum ruſticus & peto iſtã chartã relegi, q̃ porrecta relecta eſt p Iohannẽ magnificũ à ſecretis & iperialẽ ſecretariũ, & habet in verbis ita, ſancti ac ꝓbabiles patres q̃rꝫ teſtimonia vtraq; pars ad vocationem ꝓpriꝫ dogmatis ꝓtulit ante ſanctã ac vniuerſalẽ quintã ſynodũ claruerũt, & ꝓprios dogmaticos ſermoẽs cõſcripſerunt, ex qbus vt dictũ eſt teſtimonia vtraq; pars ꝓtulit, ſed tñ nulla ex q̃tuor ſanctis ac vniuerſalibus ſynodis, ſed neq; q̃ poſtea facta ẽ, ad ea q̃ vniuerſalis qnta ſynodus tradidit catholicæ dei eccleſiæ, q̃ in toto mũdo eſt numerũ de ꝓpoſitis dogmaticis q̃ſtionibus ꝓferre, aut tradere, aut ꝓdicare in incarnatiõe dñi noſtri Ieſu Chriſti veri dei noſtri ꝓter duas naturas q̃ in eo exiſtũt incõuertibiliter & incõfuſe ac indiuiſe in vna ſubſiſtẽtia, ſiue in vna ꝓſona cuius vnius domini Ieſu Chriſti veri dei noſtri miracula & paſſiões cõfiteri in verbis ipſis tradidit nobis ſancta ac vniuerſalis quinta ſynodus, & petimus pijſſimũ veſtrũ imperiũ q vnitatis vbiq; poſitarꝫ ſanctarum dei eccleſiarꝫ plurimã curã facit, queq; nobis tradita ſunt recta & immaculata dogmata à prędictis ſanctis & vniuerſalibus ſynodis per ſacras veſtras inſcripto ſanctiões, ſiue leges cõfirmare, & nullus licentiã habeat prætergredi, aut tranſponere terminos antiq̃s q̃s patres noſtri ad ſalutem omniũ fixerunt. Sed neq; ob quamlibet reprehenſionẽ, aut occaſionẽ cuiuſquã prædefunctorꝫ ſiue vnam operatiõem, & vnã voluntatẽ ſeu duas operatiões, & duas volũtates docuerũt, fiat, niſi quicq̃ fuerit à ꝓdictis ſanctis qnq; vniuerſalibus, & cæteris orthodoxis ſynodis ad deiectionẽ hæreticorꝫ cũ impijs eorꝫ dogmatibus & ſcriptis definitũ, & vt generaliter dicaṫ q̃d à ſctã catholica eccleſia refutatũ eſt, & abiectũ ꝓfitẽtes eundẽ vnũ ſctẽ conſubſtãtialis ac viuifice trinitatis pfectũ i deitate & pfectũ eundẽ in hũanitate ex duabus naturis, deitate & humanitate, & in duabus naturis etiã poſt ieffabilẽ & inſolubilẽ vnitionẽ opportune, & iuxta q̃d inſitum eſt naturis vnũ eundemq; Chriſtum in vna ſubſiſtentia, atq; vna perſona exiſtente indiuiſe ac inſeparabiliter operantẽ diuina, & humana, vt nullus iuxta modum q ꝓſignificatus eſt ex alterutra parte iubente veſtra pietate ſub accuſatione, aut reprehenſione huius rei cauſa fiat. Pijſſimus impator dixit, edicat Theodorus deo amabilis epꝰ Mylitenæ qui ſunt q cũ eo fecerũt porrectam nobis ab eo, & nunc relectã chartulã, Theodorus deo amabilis epꝰ Mylitenę dixit.

Petrus epʒ Nycomedię, Salomõ epʒ Clanei, Antonius epʒ Ypeporʒ, & qdã ex secretario sctissimi prĩarchę Cõstãtinopoleos. i. Georgius diaconus, & Cartophilax, & Anastasi⁹ diaconus & notari⁹ & defensor nauiũ, Stephan⁹ diaconus & cãcellarius, Dionysius diaconus & cãcellarius Anastasius p̃br & monachus, & Georgi⁹ monachus prĩarchĩ Antiochiæ. Pĩssimus ĩperator Cõstãtin⁹ dixit: Quis tibi porrexit hãc ip̃am cartulã quã ꝓtulisti? Theodor⁹ deo amabilis epʒ Melitanæ dixit: Iste abbas Stephanus q̃ ẽ de prĩarchio Antiochiæ, & oñdit eũ stãtẽ post sedẽ in q̃ sedebat. Idẽ venerabilis archiepʒ Antiochię Macarius, Georgius epʒ Camulianorʒ dixit: Suscipio & seq̃r dñe directas suggestiões ab Agathõe sctissimo papa Romę, & sic credo, & sic ꝓfiteor in vno sanctę trinitatis dño nr̃o Iesu Chr̃o vero deo nr̃o duas naturales volũtates, & duas opatões. Platõ epʒ Cynnę dixit: Audiẽs suggestiões Agathõis sctissimi papę Ro. ita credo, & hanʒ virtutẽ seq̃r & credo, & sic ꝓfiteor duas naturas, & duas volũtates natura. & duas opatões adeq̃ naturales ĩcõfuse, & ĩcõmutabiliꝝ, ĩsepabiliꝝ ĩ vno sctẽ trinitatis dño nr̃o Iesu chr̃o vero deo nr̃o. Theodorus epʒ verisse Armenię dixit. Audiẽs suggestiões directas ad dñm nr̃m strũ benignissimũ ĩperatorẽ à pr̃e nr̃o papa Romę Agathõe, & testimoniorʒ q̃ ĩ eis cõtinẽt sciẽ tiã accipiẽs, credo sicut credit ipse pr̃ nr̃ Agatho antiq̃ Romæ papa in dño nr̃o Iesu Chr̃o vno sanctæ trinitatis vero deo nr̃o duas naturas in vna psona, & duas naturales volũtates, & duas opatiões fil̃r naturales. Et surgẽtes cæteri oẽs deo amabiles epi q̃ sub sedẽ Cõstãtinopolitanã fuerãt, exclamauerũt, dicẽtes: Et nos pĩssime dñe notões accipiẽtes suggestiõis directę ad mã suetissimã vestrã fortitudinẽ ab Agathõe sctissimo ac btissimo papa antiq̃ Romæ, & alterius suggestiõis q̃ facta ẽ à subiacẽte ei cõcilio, & seq̃ntes sensum q in ea cõtinet sic sapimus, & ꝓfitemur, & credimus in vno dño nostro Iesu Chrõ vero deo nostro duas naturas ĩcõfuse, ĩcõuertibiliter, ĩdiuise, & duas volũtates naturales, & duas opatões naturales, & oẽs q docuerũt, & dicũt vnã volũtatẽ, & vnã opatõem in duabus naturis vnius dñi nostri Iesu Christi veri dei nostri anathematizamus. Sctã synodus dixit. Si placet pietati vestræ Theodorus deo amabilis epʒ Melitanę vna cũ ab eodẽ mẽoratis psonis. i. Petro deo amabili epo Nycomedię. Salomõe epo Clanei, & Antonio epõ Ypeporʒ, Georgio diaco. & Cartophilace sanctę huius magnę ecclesiæ. Anastasio dia. & notario defensore nauiũ. Stephano dia. & cãcellario, Dionysio dia. & cãcellario, Anastasio p̃brõ & monach. Georgio mõac. q est cũ Macario venerabili auchiepõ Antiochiæ, & Stephano p̃brõ & monac. eiusdẽ Macarĩ discipulo surgẽs in medio cõfirmat, & indubitãter q̃d ei videt vna cũ eis rñdeat. Pĩssimus Imperator Cõstãtinus dixit: Qd cõsideratũ est à sctã synodo fiat. Et surgẽtes p̃dicti epi atq; clerici, & in medio stãtes sine Stephano discipulo Macarĩ venerabilis archiepi Antiochiæ dixerũt. Mentitus est hic aduersus nos Theodorus epũs Melitanæ, neq; eñ cognoscẽtibus nobis, facta ẽ cartula q̃ porrecta est ab eo dño nostro pĩssimo, sed & parati sumus nrãm orthodoxã fidem cõfiteri. Pĩssimus Imperator Cõstãtinus, & sctã synodus dixerunt. Quãquidem suspicio nobis data est circa vos occasiõe porrectæ cartulæ à Theodoro deo amabili Epõ Melitanæ, nõ aliter nobis satisfacitis, nisi vtiq; inscripto libello fidei vestræ in subsequenti adduxeritis, vt debeant coram sancta, & immaculata dei eloquia eis afferri. Georgius sanctissimus archiepũs Cõstãtinopoleos accedẽs ad pĩssimum Imperatorem Cõstantinum dixit. Deo coronate dñe iubeto mitti in Dyptichis sanctarum Ecclesiarum nomen sanctæ memoriæ Vitaliani papæ Romæ eo quod ꝓpter tarditatem missorum apocrisariorum à sanctissimo papa eiusdem antiquæ Romæ petitõem tunc dedisse ad mansuetissimã vestrã fortitudinẽ, tã partẽ sanctæ meę Eccl̃ię, & Macariũ venerabilẽ archiepm Antiochiæ, eosq; q illo tpe aduenerãt in hãc à deo seruatã vestrã ciuitatẽ deo amabiles epõs, vt prædictus sanctæ memorię Vitalianus eiiceret de sanctis Dyptichis, & restitui nobis hmõi petitõem, statim eñ inueniet, & deo instructa vestra trãquillitas cõicantes Ecclesiæ catholicę, siue q seipos separãt ab ea ꝓpter psonã. Cõstãtin⁹ pĩssim⁹ ĩpator dixit: Qd postulatũ est à sctissimo Georgio patriarcha huius à deo seruatæ nostræ regiæ ciuitatis, fiat. Sctã synodus exclamauit Cõstãtino magno Imperatori multos annos, Orthodoxo Imperatori multos annos. Cõseruato Orthodoxo multos annos. Pacifico ĩperatori multos annos, Nouo magno Cõstãtino ĩperatori multos annos. Nouo Theodosio ĩparatori multos annos, Nouo Imperatori Martiano multos annos. Nouo Iustiniano ĩperatori multos ãnos, Nos famuli ĩperatoris Agathõi orthodoxo papę Roma. multos ãnos, Georgio orthodoxo patriarchæ multos annos. Orthodoxo senatui multos ãnos. Sctã synodus dixit. Si videt pĩssimo dño ẽdicat. Macarius venerabilis archiepʒ Antiochiæ qũ credit in vno sanctæ trinitatis dño nr̃o Iesu Christo vero deo nostro, & si cõfitet in eo duas volũtates naturales, & duas opatões naturales ĩcõfuse, & ĩdiuisibiliꝝ, & si sequit suggestiões directas ad à deo ĩstructã vestrã fortitudinẽ à patre pietatis vestrę Agathõe sctissimo papa antiq̃ Romæ, & si cõsequit paterna testimonia q̃ in eis cõtinent, Cõstãtin⁹ pĩssimus Imperator dixit: Audiẽs Macari⁹ venerabil̃ archiepʒ Antiochię

quę ab

quæ ab hac ſancta & vniuerſali ſynodo dicta ſunt, quod ei videtur, reſpondeat. Macarius venerabilis archieps Antiochiæ dixit: Nō dico duas volūtates, aut duas opatōes in incarnatōis diſpenſatōe dñi nr̄i Ieſu Chr̄i, ſed vnā voluntatē, & dei virilē opationē. Sancta ſynodus dixit: Poſtq̄ nō cōſentit virtuti directæ orthodoxæ ſuggeſtionū ab Agathone ſanctiſſimo papa Roma. Macarius venera. q̄ iā & corā vr̄a pietate relectæ ſunt, qb⁹ & coēs cōſentiētes grate ſuſce pimus ꝓuidim⁹ hūc de ſede ſua ſurgere vt debeat rn̄dere. Et ſurrexit Macrobi⁹ deo amabil' eps Sileutiæ Hiſauriæ vna cū Eolalio ep̄o Zynonopoleos, atq; Cōſtātino ep̄o Dalizādi, & Theodoro ep̄o Olbis vtriſq; de cōcilio exn̄tib⁹ ſedis Antiochenæ dixer̄t. Sic cōfiteor, & ſic credo ſe cūdū virtutē ſuggeſtionū directæ ad dñm nr̄m p̄ſſimū ī patorē ab Agathōe ſct̄iſſimo papa Roma. & cōfiteor ſicut duas naturas, ita & duas naturales uolūtates, & duas naturales opatiōes ĩdiuiſe, incōuertibil'r, incōfuſe in incarnatōis diſpēſatōe vnius ſanctæ trinitatis dñi nr̄i Ieſu Chr̄i veri dei noſtri. Cōſtantinus ep̄us Daliſandi, dixit: Cōfiteor duas naturas in vnū dñm noſtrū Ieſum Chr̄m ĩcōfuſe, & indiuiſe in vna p̄ſona atq; una ſubſiſtētia, & duas volūtates naturales, & duas opatōes naturales fil'r, Theodorus ep̄us Olbis dixit: Sequor ſanct ā Calcedonenſem & vniuerſalē ſynodū, & tomū beatiſſimi papæ Leonis antiquæ Romæ. Et cōfiteor dñm nr̄m Ieſum Chr̄m vnū de ſancta trinitate, & in duabus naturis, & duabus naturalibus volūtatibus & opatōibus incōfuſe, & indiuiſe cognoſcendū, & ſequor ſedē Cōſtātinopolitanā, & ſedē Romanā, & ſuggeſtiōes directas dño nr̄o p̄ſſimo magno Imperatori ab Agathōe ſct̄iſſimo papa Romano. Eolalius ep̄s Zynonopoleos dixit: ita credo duas naturas incōfuſe, & ĩdiuiſe, & duas volūtates, atq; duas opatōes in ĩcarnatōis diſpēſatōe vnius ſanctæ trinitatis dñi nr̄i Ieſu Chr̄i veri dei nr̄i. Cōſtātin⁹ p̄ſſimus Impator, dixit: Si placet vr̄æ ſanctæ ſynodo aduenīāt codicilli teſtimonioꝝ q̄ dudū porrecti ſunt à Macario venerabili archiep̄o, q̄ & à vobis ſigillati ſunt vt legant̄, & cōferant̄ cū Authenticis codicibus, q̄ repoſiti ſunt in hic ſito venerabili patriarchio. Sct̄a ſynodus dixit: Qd̄ & nūc à vr̄a ſerenitate pie iuſſum ē, fiat. Et ꝓlati ſunt ꝑ Fotinū magnificū à ſecretis & Impialē ſecretariū codicilli tres ſigillati q̄ & dati ſunt atq; oblati aſſiſtēti Macario venera. archiep̄o Antiochię vt recognoſceret, ſi ipſi ſunt q̄ ab eo dudū fuerāt ꝓlati codicilli, q̄s in manibus accipiēs, & inſpiciēs idē venerabilis Macarius dixit: Etiā vere ipſi ſunt, & recognoſco eos. Cōſtantin⁹ p̄ſſimus Impator dixit, edicat Macarius venerabilis archieps Antiochiæ, & Stephan⁹ religioſus p̄br̄, & monachus eius diſcipulus qd ſibi coaceruātes hmōi defloraurūt teſtimonia, Macarius ſanctiſſimus archieps dixit: de ipa vna volūtate q̄ eſt patris & dñi nr̄i Ieſu Chriſti & ſancti ſp̄ūs, Cōſtātinus p̄ſſimus Imperator dixit: De diſpenſatiōe dñi noſtri Ieſu Chriſti vnius ſanctæ trinitatis dei verbi, qūo ſentis? Macarius venerabilis archieps dixit: Cōfiteor dñm Chriſtū unū ſanctæ trinitatis eſſe, & poſt incarnationē in duabus ꝓfectis naturis incōfuſe, & indiuiſe in una p̄ſona, & una ſubſiſtētia nusq̄ naturaꝝ drn̄a ꝓempta ꝓpter unitionē, ſed ſaluata potius ꝓprietate utriuſq; naturæ, & in unā p̄ſonā, atq; unā ſubſiſtentiā cōcurrēte, q̄m uero alterā p̄ſonā, & poſt humanationē unius ſanctæ trinitatis nō aſſumpſit ꝓpter hoc, nec aliq̄d peccati dicimus eū aſſumere, qa abſq; carnalibus uolūtatibus & cogitatōibus hoīs in imagine nouitatis cōfitemur unū dñm noſtrū Ieſum Chriſtum, q̄ em̄ unā uoluntatē habens, eſt ad ſuſceptionē haꝝ oīm paſſionū unā eādem̄q; habuit uirtutē ad tolerantiā hoꝝ oīm ſc̄dm ſanctū & acceptabilē Auguſtinū, de hoc em̄ & cōfeſſionē fidei iampridem expoſuimus, & cōſentimus tam ſanctis q̄nq; ſynodis, quā q; Honorio deo erudito, Sergio & Paulo, atq; Petro, & reliqs quoꝝ mentionē, & in his quæ dño porreximus, teſtimoniis fecimus, confitentes unā uoluntatē ſubſiſtentialē in uno dño noſtro Ieſu Chriſto, & dei uirilē eius operationē. Nec em̄ quæ diuina ſunt ſc̄dm deū, neq; quæ humana ſunt ſc̄dm hoīem, ſed humanam, & dei nouam quandā uirilē operationē ĩ conuerſatōe demōſtraſſe cōfitemur ſecundum ſanctum Dionyſium, Cōſtantinus p̄ſſimus Imperator, dixit: Cōfeſſio cuius mentio facta eſt q̄d data ſit nobis à Macario archiep̄o Antiochiæ ꝓpriæ eius fidei lectioni pandatur & ꝓlata eſt ꝑ Fotinū à ſecretis & Imperialē ſecretariū, & relecta eſt ꝑ Diogenē à ſecretis, & Imperialē ſecretariū quæ cōtinet in uerbis ita. Pacis dei q̄ exuperat oēm ſenſum ſumma ē pietas per quā in uno ore, unoq; corde deo uiuēti, & ueræ trinitati ſeruiētes tenemus cōfeſſionē pacē dei cōſtricti. Hæc nō ab hoīe neq; ꝑ hoīem ſed diuina gratia. O fideliſſime Imperator ĩſtruct⁹ cætera oīa ĩferioria ponēs, ut cōdecebat diuinū ſacrūq; faſtigiū, diuinū zelū q̄ tibi ĩditus ē, exacuiſti, & eccl'ię oculos ſuſcitās p̄tifices, inq̄, ĩuitas unūquēq; ut q̄d in eo ē orthodoxię ꝓferat lumē, q̄tenus fulgeat ampli⁹ in mūdo, annuat q̄q; tibi de⁹ tpibus p̄ tui ĩperij Chriſtianiſſimę p̄dicatōis indeficiēs lumē, & hęreticoꝝ uouæ caligines extinguant̄. Obedio q̄ ꝑpe ꝑparat⁹ deo placito ueſtro cōfilio. Quis ego ſum dñe à deo decrete uilis, & abiect⁹ nec parēs, & in pauimēto reiacēs, dicā q̄q; ĩmerit⁹ terribili ſeruire atq; aſſiſtere tribunali, ueꝝ à uobis dign⁹ habit⁹ hāc ꝓfeſſionē facio fidei quā prēs noſtri q̄ in Nicęa, & dehinc fuerāt ꝓmulgauerūt cū q̄ genit⁹

coedoctus

coedoctus sum, cum hac & abscedam. Credo igitur in vnum deum patrem oīpotentem oīm visibiliū & inuisibiliū factorē. Et in vnum dñm nr̄m Iesum Chr̄m filiū eius vnigenitum, q̄ ex eo natus ē ante oīa secula deū verꝫ ex deo vero, perfectū filiū, ꝓfectum patris verbum, effectricem sapiam, essentialem virtutē, totius creaturæ factorē, & in spū̄ sanctū ex patre ꝓcedentē, & p filiū manifestatū videlicet hoībus vitā viuentiū, causam immortalē, sanctitatē totius sanctificatōis largitatē trinitatē, ꝓfectā gloriā, & īperiū, & cōsiliū nō diuisam vnā deitatē, & dñatōem, nihil em̄ seruile in trinitate, vel subiectū, & ītroductitiū, tanḡ prius q̄dem nō extitisset, post vero intromissum. Neq; em̄ deficit filius patri, neq; filio spūs, sed incōuertibilis semper & cōsubstantialis sancta trinitas deus nr̄. Deum vero cum dico vno lumine illustror, & tribus tribus q̄dem scd̄m ꝓprietates siue subsistētias & psonas, vno vero scd̄m essentiæ rōnem, id ē, deitatis, diuiditur q̄ppe indiuisibiliter, vt ita dicam, & cōiungitur diuisibiliter, vnum nempe in tribus ipa deitas, & ipa tria vnum, in q̄bus deitas siue vt exp̄ssim dicaṫ quæ est deitas, & neq; ipam vnitatem cōfusionem opamur, neq; ipam diuisionem alienatōem, abfit em̄ à nobis ex æquo & Sabellij cōfusio, & Arrij diuisio, quæ & è regiōe alia sunt, & similia q̄dem impietate. Quid itaq; est dñm cōfundere male, aut cōcidere in inæ qualiaṫ Nobis vero vnus deus pater ex q̄ oīa, & vnus dñs Iesus Chr̄us ꝑ quem oīa, & vnus spūs in q̄ vnū oīa hæc tria deus, & hæc tria vnum sicut diximus cōfitemur vnū sanctæ trinitatis dñm Iesum Chr̄m filiū dei vnigenitū, ꝓpter nos in vltimis diebus descendisse de cœlis, & īcarnatū esse de spū sc̄to & sancta immaculataq; domina nr̄a dei genitrice semperq; virgine Maria, & humanatū esse, hoc est, verā carnem accepisse de ea aīatam aīa rōnali atq; intellectuali, & hanc nullo mō ante hoc subsistentē mirabiliter in seipo formasse, & hanc ꝓpriam ꝑ vnitionē dispensatiuam fecisse nō ex semine humano vel operatōe viri extitisse, neq; ex voluntate carnis, sed opatōe & voluntate virtutis altissimi dei. Ait em̄ angelus ad glorioſam & verç dei genitricem. Spūs sanctus supueniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi. Ideoq; q̄d nascet ex te sanctum vocabitur filius dei. Ex hoc q̄ppe solum dei genitricem ꝓprie, atq; scd̄m veritatem dei verbi virginem matrem glorificamus, q̄niam q̄ præerat deus sup naturam ex se peperit incarnatum, & itafactum ē secundum nos humanitus deus verbum, vt nō q̄d erat, amitteret, sed & si factus ē in assumptōe carnis & sanguinis. Ita quoq; mansit q̄d erat deus natura. ſ. & voluntate. Nec em̄ carnem dicimus in diuinitatis transire naturam, neq; iterꝫ in naturam carnis ineffabilem dei verbi deriuari naturam sicut Apollinarius, Eutices, & Seuerus īpudenter assecuerunt. Nusq̄ em̄ ꝓpter vnitōem differentia naturarꝫ euanescit, saluaṫ autem magis ꝓprietas vtriusq; naturæ in vna persona, vnaq; subsistentia, vnitum q̄ppe esse carne secundum subsistentiā cōfitentes verbum vnum illum adoramus filium vnigenitum deum verum oīm Iesum Christum in duabus naturis incōfuse & indiuise cognoscendum nō per partes ponentes, ac segregantes hominem & deum, neq; illum q̄dem operatum fuisse miracula, hunc vero passum fuisse, quæ humana sunt, sicut diuidentes Theodorus & Nestorius dicunt. Eundemq; cōfitemur deum & hoiem pfectum cōsubstantialem patri secundum deitatem, & cōsubstantialem nobis eundē secundū humanitatem, eiusdē vtraſq; natiuitates prædicantes tā quæ ante secula ex patre secundū deitatē, quā quæ in vltimis diebus ex Maria virgine dei genitrice scd̄m humanitatē, eiusdem miracula, & passiōes, & oēm simul deo decibilē atq; homini cōdecentē opatū ex eodē vno Chr̄o deo nr̄o και ευπρεπως nouarōne ꝓcessisse credimus. Neq; em̄ quæ diuina sunt secundum deum, neq; rursus quæ sunt hoīs secundum hoiem, sed humanatus deus verbū nouā quandā dei virilem operationē, & hanc totam viuificatricē demonstrat, vel nouum videtur, & pturbat aliquorꝫ auditus suspicantiū imperemptionē hanc nos ꝓferre eū quæ in Chr̄o deo nr̄o sunt incōfuse, & secundū subsistentiā adunatarꝫ duarꝫ naturarꝫ q̄d nō est vnquā nec fuit, Vnum igit eundēq; operatum fuisse dicimus, id ē, mire operatum eē salutē nostram, eundē passum propria carne & oēs ueræ sustinuisse salutares passiones, id ē, dicere & miracula, ut sit q̄dem carnis pati non separate uidelicet à diuinitate q̄uis nō diuinitatis fuit pati, ipsius autē dei operationē quamuis per humanitatē eius, hoc est, totam nostram consperſionē hāc adimpleuerit una & singulari uoluntate diuina, utpote nō existēte in eo, & alia uolūtate, siue obsistēte & aduersante diuinæ eius, & potēti illius uolūtati, impossibile em̄ est in uno eodēq; Chr̄o deo nr̄o duas simul & cū inuicē cōtrarias seu similes existere uolūtates, salutaris uero à deo instructorꝫ patrum doctrina manifeste instruit, qa nunq̄ intellectualiter animata dñi caro diuisæ atq; ex ꝓprio appetitu unitati siue subsistētialiter dei uerbi naturalem sui fecisset motionē, sed quando & quantā, & qualē idem deus uerbū uolebaṫ, & ut clarius dicaṫ, quēadmodū nostrum corpus regitur, & ornatur, atq; ordinaṫ ab intellectuali & rōnali anima nostra, ita & in dñō Chr̄o totā hoīs eius cōsperſionē ab eiusdē uerbi diuinitate semper, & in oībus mota θεοκινητον deo mobilis fuit secūdum Nisęum Gregorium dicentē aduersus Eunomium ita secundum quod deus est filius impassibi

passibilis est per omnia, & immortalis. Si autem passio de eodem in Euangelio dicitur per humanitatem p oĩa quæ passionis ẽ capax. Hoc operatus ẽ, operatus eñ vere diuinitas p corpus qđ circa eam ẽ oĩm salutem vt corpis qdem sint passiones, dei vero operatio p quam & salua ti sumus hmõi saluti nullam ĩtroducimus diuisionem. Semel eñ moriens, & multoꝝ abluens pctã redemptõem & salutem ex seipo nobis q in pctis sumus, acqrens resurrexit, & consuscitauit, & viuificauit nos, pacem ppetuam donans, ascendensq; in cœlos sedet ad dexteram patris eius, & iteꝝ veniet cũ gloria iudicaturus viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Spero eñ resuscitari omnes, & diuino assistere tribunali, vt pcipiat vnusqsq; iusta ab eo retributionem finẽ nõ habiturã, necessarie vero & illud adijcimus, asserentes qppe mortẽ q̃ ad carnẽ est vnigeniti filij dei, id ẽ, Iesu Chri, & ex mortuis ascensum, & in cœlis assumptõem cõfitẽtes. τημαναιμακτομ citra sanguinem cerimonias in ecclesiis celebramus, ita qppe accedimus ad benedictões arcanas, & sanctificamur participes effecti tã sanctæ carnis, quãq; pcioſi sanguinis Chri oĩm nr̃m saluatoris, & nõ vt cõmunem carnem suscipimus, absit, neq; iteꝝ vt viri sctificati & copulati verbo p vnitatem dignitatis, siue vt diuinam ĩhabitatõem habentes, sed sicut vere viuificatricem & ꝓpriam eiusdem verbi, vita eñ est naturaliꝝ vt deus, qa ergo factus est vnum ad carnem suã viuificã eam demonstrauit, vnde vel dicit ad nos: Amen amen dico vobis, nisi mãducaueritis carnem filij hoĩs, & biberitis eius sanguinẽ, nõ nisi vt hoĩs vnius ex nobis, & ipam extimamus esse. Qũo eñ hoĩs caro viuificare erit scđm ꝓpriã sui naturã, sed vt vere ꝓpriam filij dei q ꝓ p nobis etiã filius hoĩs factus ẽ χϛ μᾶτισαντος & ꝓuectus. Cæteꝝ voces saluatoris nostri quæ in euãgelijs sunt, neq; subsistẽtijs duabus, neq; psonis partimur, sed tam humanas ad hæc, & diuinas ab vno dictas recipimus recte sentiẽtes. Vnigit psonæ vniuersas voces q̃ sunt in euãgelio deputare oportet vni subsistentiæ verbi ĩcarnati, deus eñ vnus ẽ Iesus Chr̃us, scđm scripturas hæc sapere sumus edocti à sanctis apl̃is, & euangelistis, ab omni q̃q; deo ĩspirata scriptura, & à vera confessione beatissimoꝝ patrũ eoꝝ q in Nicæa & Cõstantinopoli deinceps, id ẽ, sanctaꝝ & vniuersaliũ qnq; synodoꝝ, in qbus & epistolæ sanctoꝝ Cyrilli & Leonis, & quæcq; ꝑdicauerunt, ac susceperũt susscipimus, & ꝑdicamus, & quæcq; abiecerũt, & nos anathematizamus, & oẽm hæresim à Symone vsq; in pñs ꝑcipue Arriũ, Eunomiũ, Macedoniũ, & Apollinarẽ, Sabelliũ Nouatũ, & Sabatiũ, Diodoꝝ, & Nestoriũ, Euticẽ q̃q; Dioscorum, & Seueꝝ, & Iulianũ και αγνοκτημ & ignorantem, Themistiũ, & omne eoꝝ ꝓphanũ cõsortiũ, Origenẽ quoq; & Dydimũ, & Euacriũ, & fabulosa eoꝝ deliramenta ad hæc anathematizamus, & q̃s sancta qnta synodus abiecit. Theodoꝝ, inquã, Mãpsuestenũ maledictum illius maximi hæretici, diuisiõisq; doctorẽ, & ipia Theodorici scripta q̃ aduersum orthodoxã fidẽ, &. xij. capla btĩ Cyrilli, & epistolã q̃ dr̃ Abiba scriptã fuisse ad Mariũ Persam, sup his etiã oĩbꝰ hæreticis, & eũ q his subortus ẽ maximũ, nec dicẽdũ cũ eiꝰ discipulis quiq Manichisare, & ꝓfitere corpꝰ Chri dñi nr̃i ille paganꝰ edocebat, & ipiũ diuisiõis eiꝰ dogma, q̃d & olim nr̃i pres respuer̃t, i. Honorius, Sergius, & Cyrus, & reliq eccl̃iaꝝ doctores ad hac etiã Heracleꝰ ꝓauus vr̃ cuius ꝓsapiã deus orthodoxię huic pio ĩperio assignauit, cũ ĩdignatõe qppe cũ sctis pr̃ibus nostris, & iã ipe exortã hãc Maximianoꝝ hęresim cõdẽnauit, q̃s secuta & æ q̃ hic facta ẽ piussio nẽ piæ memoriæ pr̃is vestri sctã cõgregatio. Petrus q̃q; sctissimus ac vr̃is pr̃iarcha, & pcessor meæ paruitatis. Macedonius beatæ memoriæ, & vicarius Alexãdrię Theodorus. Preſentibus his q aduenerãt epi, & sacro senatu q̃ circa eũ fuerãt in scripto discutiẽtes hunc anathematizauerũt, & exilio donauerũt cũ ipijs eius discipulis. Sed vniuersos hæreticos apud se anathematibus cõgemiscere derelinq̃ns iteꝝ cõuertor ad dñm & ab eo cõseruari vestrã pietatẽ expoſcoq orthodoxię sermonẽ corroborat. Vos eĩ fitis & à ꝓauis luminaria fidei, lumĩaria fidei dñæ illustra orthodoxię custodes dñę custodi. Deꝰ exaltet cornu vr̃m, deꝰ pacificet ĩperiũ vr̃m pseq̃ns oẽm hostẽ, & pacẽ ꝓfundã & ecclesiis & vniuerso mũdo cõdonantẽ. Et subscriptio Macarius misericordia dei eps Theopoleos dictãs oẽm supradictũ orthodoxiæ textũ iuxta æditões sanctaꝝ, & vniuersaliũ qnq; synodoꝝ & sanctoꝝ ac ꝓbabiliũ patrũ qui noĩatim à me sunt positi q explanauerũt iuxta ꝑfixã virtutẽ vnã voluntatẽ in vno dño Iesu Chro deo nro, & dei virilẽ eius demõstrasse operatõem, & qa ĩpiũ fit dicere in eodẽ Chro deo nostro duas volũtates cõsentientes atq; cõfessus, & ita sentiens & docens, & sperans assistere terribili dei tribunali cũ hac in ea orthodoxa fide subscripsi. Constantinus pĩssimus Imperator, & sancta synodus dixerunt. Per tenorem oblatæ confessionis à Macario deo amabili archiepo Antiochiæ fidei eius agnitionem accepimus. Edicat aũt idem deo amabilis Macariꝰ si cõsentit testimonijs ab eo ꝓlatis & porrectis. Macarius sanctissimus archiepus dixit, vtiq; dñe. Cõstãtinus pĩssimus Imperator, & sancta synodus dixerũt. Prosequat idem deo amabilis Macarius si confiteť duas naturales voluntates, & duas operatões in incarnatõis dispensatõe dei nostri. Macarius venerabilis archieps dixit. Nõ dico duas naturales voluntates, aut duas opatões naturales in incarnatõis

natõis dispensatõe dñi nostri Iesu Christi, nec si mẽbratim incidar, & mittar in mare. Cõstantinus pñssimus Imperator, & scta synodus dixerunt. Ex codicibus nunc ꝓlatis & recognitis à Macario venerabili archiepõ Antiochiæ primus ex eis codicillus lectõe pandat ad collationem Authenticoꝝ libroꝝ sanctoꝝ ac ꝓbabiliũ patrũ qui recõditi sunt in venerabili patriarchio iuxta qd dudũ postulata sunt à parte apostolicæ sedis sctissimi papæ Roma. Agathonis. Georgius deo amabilis diaconus, & Cartophilax huius magnæ dei ecclesiæ ꝓferat hmõi codices sanctoꝝ ꝓbabiliũ patrũ de venerabili pr̃iarchio, & ꝓlati sunt. Et accipiẽs p iussionem pñssimi nr̃i principis Cõstantini Petrus gloriosus excõsul librũ sctõ Athanasii cõtulit cũ hmõi primo codicillo deferente eundẽ codicillũ Diogene magnifico à secretis, & Imperiali secretario, quẽ & relegit continentẽ in verbis hoc mõ: Sancti Athanasii ex scdo sermone aduersus Apollinarẽ. Certũ nãq; est, q̃ pexistens deus verbũ ante carnis aduentũ nõ erat homo, sed deus erat apud deũ inuisibilis atq; impassibilis. Neq; igit̃ Chr̃i nomen absq; carne defert, qa sequtur nomini passio & mors, Luca qdem scribente: Si passibilis Chrũs primus ex resurrectione mortuoꝝ, Paulo vero dicente. Pascha nr̃m immolatus est Chrũs, q dedit semetip̃m ꝓ nobis, nõ qa non ẽ deus, sed qa & homo ẽ Chr̃us, ꝓpterea memor esto Iesum Chrũm resurrexisse à mortuis ex semine Dauid. Propter hoc scriptura vtroq; noim facit introductionẽ in ostensionẽ substãtiæ, inuisibiliter qdem deo intelligente, & vere existẽte, visibiliter aũt hoiem palpãdo, & vere existẽte nõ in diuisiõe psonaꝝ, aut intelligentiaꝝ, sed naturali natiuitati, & inuisolubili vnitati, vt in ipõ certa existẽte passiõe verus idem atq; ipassibilis veraciter intelligat. Sunt aũt & quæ intercisa sunt à Macario & Stephano, & ante & post testimonia hæc, sed dicis qa si oĩa suscepit modis oĩbus, & humanas habuit cogitatões, ipossibile aũt ẽ in cogitatiõibus hoĩs pctm̃ non eẽ, & qũo erit absq; pctõ Chrũs? Dicite igit̃, si cogitationũ peccabiliũ cõditor est deus, deputãdum ẽ deo ꝓpriũ officiũ. Venit em̃ assumere facturã suã, sed iniustũ erit, iteꝝ iudiciũ cõdemnans pctõrem. Si em̃ peccabiles cogitatões cõdidit dñs, qũo cõdemnat peccantem, & qũo erit possibile οἰοντας arbitrant̃ à deo tale iudiciũ fieri, si ãt & Adã subiacebat talibus cogitatõibus anteq̃ inobediẽs fieret dei mãdato, & qũo ignorabat bonum & malũ. Rationalis qppe erat, naturaliter aũt à talibus cogitatiõibus experientiã mali nesciens, tantummõ bonũ sciens, & vt qdam vniformis fuerat, nõ obediens aũt mandato dei succubuit talibus cogitationibus, nõ quia deus creauit captiuantes has cogitatões, sed diabolus per deceptõem super imponens hoĩs rõnali naturæ quæ in præuaricatõe facta ẽ, & repulsa ẽ à deo, ac per hoc etiã diabolum legem pctĩ in natura hoĩs posuisse, & mortem regnauisse p opus pctĩ. Ideo igit̃ venit filius dei, vt soluat opera diaboli. Sed dicitis, qa soluit nõ peccando, sed nõ ẽ hæc solutio pctĩ: nec em̃ in illo à principio operatus ẽ diabolus pctm̃, vt veniente eo in mundũ, & nõ peccante soluat̃ pctm̃, sed in rõnali & intellectuali natura hoĩs à principio operatus est pctm̃ diabolus, ꝓpter hoc impossibile factum ẽ naturæ rationali existenti, & spteõ peccãti sub cõdẽnatõem mortis factæ, sed ipam corrigere ad libertatem, vt ait Apostolus: Nam q̃ impossibile erat legi in quo infirmabat̃ p carnẽ, ꝓpter hoc venit filius dei hanc in ꝓpriã naturã disponere ex nouo principio, & natiuitate mirabili, nõ vt illum, q à principio statutus erat, resecaret, sed supseminatum cõtemptum cõtemnere, sicut testat̃ Propheta, dicens Anteq̃ sciat puer bonũ aut malũ, reprobat malum vt eligat bonũ. Si aũt nõ in natura peccatrice, impeccabilis visus ẽ, qũo condemnatum ẽ pctm̃ in carne, neq; carne efficaciã habente, neq; deitate pctm̃ sciente. Qũo aũt & Apostolus dicit: Vbi abundauit pctm̃, supabundauit & gr̃a: nõ locũ describens, sed naturam supponens, vt quemadmodũ, inqt, p vnum hoĩem pctm̃ intrauit in mundũ, & p pctm̃ mors. Ita & p vnum hoĩem Iesum Chr̃m gr̃a regnaret p iustificationẽ in vitã æternã, vt p quã naturam ꝓgressio pctĩ facta ẽ, p hanc & ostensio iustificatõis fieret, & ita soluerent̃ opera diaboli, liberata hoĩs natura à pctõ, & glorificet̃ deus. Dum igit̃ cõferret̃ talis liber, & p̃mitterent̃ quę dã ante & post, & in medio eiusdẽ testimonij. Cõstantinus pñssimus Imperator, & sancta synodus dixerunt: Edicat deo amabilis Macarius archiep̃s, vt qd hæc quæ necessaria sunt, circũ recidit de testimonio sancti & ꝓbabilis patris. Macarius sanctissimus archiep̃s dixit: Ego testimonia quæ defloraui, scd̃m ꝓpriũ intentũ defloraui, & dum adhuc relegeret̃ post detrũcationem idẽ testimoniũ qd deflorauerãt. Macarius, & Stephanus hñs in supscriptiõe, & post aliq̃ qd iã in verbis etiã astruebat hoc mõ ꝓptereaĩ deitate verbi apparẽs forma serui nõ necessitati subiecta natura atq; virtute inculpabilitatẽ oñdit dissoluens ius necessitatis & pctĩ legẽ atq; captiuitatis tyrannũ captiuũ ducens, sicut ait Propheta: Ascendẽs in altũ captiuã duxit captiuitatẽ, formã em̃ serui aduersus inimicũ ꝓferens verbũ victoriã fecit p illud qd aliqñ victũ est. Propterea & oẽm tentatõem expleuit Iesus, qa & oĩa assumpsit, q̃ tentatõis experimentũ habuerunt p quæ ꝓ nobis victoriã fecit, dicens: Confidite, ego vici mundum. Nec em̃ aduersus deitatem assumpsit diabolus prælium quã nescit, qa nec audebat, ꝓpterea dicebat: Si tu es filius dei,

us dei, sed aduersus hominẽ quẽ olim decipere valuit, & ex illo in oẽs hoĩes extendit suæ malitiæ operationẽ. Dũ itaq; anima Adæ in cõdẽnatione mortis detineret, & exclamaret ad dominũ propriũ semp, sed & hi q placuerũt deo, & iustificati sunt in naturali lege vna cũ Adam detinerent cõlugẽtibus, & cõclamãtibus misertus deus hoĩs quẽ fecit, bene placitũ ei fuit p sacramentũ manifestatiõis nouitatis salutẽ operari in genere hũano, vt destrueret qdẽ inimicũ q per inuidiã deceperat sublimatũ, ineffabiliter aũt ostẽderet hominẽ p vnitionẽ altissimi, & cõmunionẽ naturæ ex veritate, propterea venit verbũ q deus est, primiq; hoĩs cõditor, vt fieret hõ ad viuificationẽ quidẽ hoĩs, destructionẽ vero iniusti inimici, & natus ẽ de muliere ex prima formatiõe. Formã hoĩs sibiꝑpsi resuscitãs in ostẽsione carnis absq; carnalibus voluntatibus, & cogitatiõibus hũanis in imagine nouitatis. Nã voluntas solius deitatis, qa & natura tota verbi in ostẽsione formæ ipsius hũanæ carnis quæ visa est secũdi Adæ nõ in diuisione p̃sonaꝝ, sed ĩ substãtia. Vna par ei deitatis & hũanitatis. Propterea ergo accedebat diabolus ad Iesum tanq̃ ad hominẽ, & non inueniẽs in eo vetustates, nec suæ satiõis indiciũ, neq; ad p̃sens aggressionis profectũ vincebat confusus, & victus, ac fatigatus dicebat. Quis est hic qui venit ex Edom. i. ex hoĩs terra, incedẽs cum potẽtia, propter qđ & Christus dicebat, venit princeps huius mũdi, & in me inuenit nihil. Sãcta synodus dixit: Ecce benigniſſime dñe, & hoc testimoniũ abscidit. Nãq; post, testimonia per iussionẽ vestræ fortitudinis relegãtur ostẽdunt defloratiõnẽ eius obumbrata & relecta sunt sequẽtia testimonia q̃ abscissa sunt à Macario & Stephano, & p̃sente testimonio dũ qñ & carnẽ & animã. & totũ primũ secundũ factum inuenit Adã. Si em̃ de substãtia hoĩs erat ipsum nihil, quomodo ipsum corpus repertum est quod videbatur, dicitis nihil, sed non inuenit in ipsum quæ ipse operatus in principio Adã, & ita destructum est peccatũ in Christo, propterea & scriptura testatur. Qui peccatum non fecit, nec inuẽtus est dolus in ore eius. Quomodo ergo dicitis, & impudẽter asseritis, quia impossibile ẽ captiuabilẽ fieri q semel captus est homo, vt impossibilitatẽ quidẽ (quod oĩno à ratione discrepat) deo applicetis, possibilitatẽ autẽ diabolo indestructum eius dicẽtes peccatum in natura hominũ sicut & cæteri hæretici. Et ideo aduenisse deitatẽ quæ non captiuat in similitudine carnis & aiæ, ut ipsa captiuabilis maneat. Et sic appareat mũda iustitia, qñ em̃ nõ fuit mũda deitatis iustitia? & ex his qđ est hoĩbus beneficium, nisi in eadẽ substãtia & naturæ innouatione appareat dñs, sicut ait apostolus, quã innouauit nobis viã nouã & viuentem dicẽs. Ego sum via, veritas & vita. Sctã synodus dixit: Ecce & hoc testimonium sancti patris peremisti, non congruit orthodoxis ita circũtruncatas sctõꝝ patrũ voces deflorare, hæreticoꝝ potius propriũ hoc est. Macarius venerabilis archiepiscopus dixit: Etiã dixi q̃a quærẽs stabilire intentionẽ meã, hoc modo defloraui. Sctã synodus exclamauit, hæreticũ seip̃m manifeste demonstrauit, Nouo Dioscoro anathema, hmõi deponat. Nouũ Dioscorum foras mitte, nouo Apollinario malos ãnos. Merito ab episcopãtu alienet, nudet circũpositio ei pallio, & denudato eo atq; ĩ medio astãte vnã cũ Stephano eius discipulo, Theophanes venerabilis pbr & Abbas monasterij Baias ĩterrogauit eosdẽ Macariũ & Stephanũ. Habuit humanã volũtatẽ dñs nr̃ Iesus Chrũs & ĩpeccabilẽ. Macarius & Stephanus dixerũt: Nos voluntatẽ humanã ĩ Chro non dicimus, diuinã vero etiã absq; carnalibus voluntatibus, & cogitationibus humanis sicut prolatũ à nobis testimoniũ S. Athanasii cõtinet. Volũtas em̃ deitatis tãtũ. Theophanes deo amabilis pbr & Abbas dixit: Et quomodo ĩtelligitis carnales volũtates, & cogitatões hũanas. Macarius & Stephanus dixerunt: Volũtates carnales & cogitatões humanæ hoĩm similiũ nobis sunt. Chrũs vero nihil eoꝝ habuit. Theophanes deo amabilis pbr & Abbas dixit: Si testimoniũ qđ detruncatis ĩ integro posuissetis, ĩueniebat q̃ carnales volũtates & hũmanas cogitationes culpabiles & voluptuosas accepit sctũs pater Athanasius q̃ ex seminatiõe diabolica illatæ sunt hũanæ naturæ, sicut idẽ sctissimus pater superius asserit. Nã & ego dico non habuisse dñm nr̃m Iesum Christũ verbũ deũ nostrũ ex spusatõe volũtatẽ carnalẽ, aut peccabiles cogitationes. Absit, sed naturalẽ voluntatẽ quã ipse deus creãs Adã ei ĩdidit, & hoc autẽ ipse interrogo vos, habuit animã rationabilẽ ipse Adã? Macarius & Stephanus dixerunt, etiã, Theophanes deo amabilis presbyter & Abbas dixit: Naturalẽ habuit voluntatẽ. Stephanus religiosus monachus dixit, προαιρετικομ̃ καὶ αὐτεκουσιομ̃, quod est arbitrale & liberꝝ, etem̃ ante præuaricationẽ diuinã habuit voluntatẽ, & conuolũtarius erat deo. Domicius deo amabilis eps Plusiados dixit. Vbi it vanitas tua blaspheme? Si cõuoluntarius erat Adã deo, ergo & cõcreator. Theodorus & Georgius deo amabiles presbyteri, & Iohãnes deo amabilis diaconus locũ p̃sentãtes Agathonis sctiss. papæ Apostolicæ sedis ãtiquæ Romæ, & q ex p̃sona eius fuerunt concilij deo amabiles epi dixerunt: Si Adã ãte p̃uaricationẽ diuinã habuit volũtatẽ, ergo & consubstãtialis fuit deo, & quomodo mutatus trãsgressus est mãdatũ, & morti succubuit, Qui em̃ cõuolũtarius est, vtiq; & cõsubstãtialis est, aut ignoras S. Cyrillũ clamãtẽ, sicut

est cõsubstãtialis,ita & cõuolũtarius proprio genitori,vnius eñ essentiæ vna vtiq; est voluntas. Theophanes deo amabilis pbr & Abbas dixit:Quod iã vos interrogaui dicite.Habuit naturalẽ volũtatem Adã etiã,an nonꝯ Macarius & Stephanus dixerũt:Et superius iã diximus, προαιρετικομηχὴ αὐτεξούσιον,id est arbitrale & liberũ,Theophanes deo amabilis pbr & Abbas dixit.Aut assentite,qa habuit naturalẽ volũtatẽ,aut renũtiate,& hoc oſtẽdo à sanctis probabilibus patribus.Diu igit pseuerãtibus ĩsdẽ Macario & Stephano,& neq; assentire volẽtibus neq; abnuere.Cõstãtinus pijssimus impator,& sctã synodus dixerunt:Proferat deo amabilis Theophanus pbr & Abbas q̃ effatus est testimonia sctõrũ & probabiliũ patrum. Et protulit duo testimonia,vnũ quidẽ S.Athanasii archiepiscopi Alexãdriæ de libro humanationis aduersus Apollinariũ sic habẽs in verbis.Quãdo Adã in principio formauit deus,nunqd cõgenitũ ei dedit peccatũꝫ qd ergo iã opus erat mãdati,quomodo ergo eũ condẽnauit peccãtẽꝫ Quomodo ãt & ante præuaricationẽ ignorabat bonũ & malum Adã,quẽ formauit deus ad incorruptionẽ & imaginẽ suæ æternitatis fecit eũ natura impeccabilẽ & voluntate liberum. Aliud ãt S.Augustini epi Ypponis ex.v.lib.aduersus Iulianũ Pellagianistã cõtinentẽ ita:Motus animi qd est,nisi motus naturæ,aĩa eñ sine dubitatõe natura est,& ideo voluntas motus naturæ est,qa motus est aĩæ.Sctã synodus dixit:Luce clarius & veraciter oſtẽdit Theophanes deo amabilis pbr & Abbas p prolata ab eo testimonia sctõrũ ac ꝓbabiliũ patrũ naturalẽ eẽ volũtatẽ.Si igit primus Adã naturalẽ habuit volũtatẽ,q per oĩa similis illi factus est absq; pctõ,secũdus Adã dñs noster Iesus Christus verus deus noster,qũo non habuit in hũana eius natura naturalẽ volũtatẽꝫ Si itaq; & humanã impeccabilẽ voluntatẽ assumpsit dñs noster,& deus Iesus Christus hũanæ suæ naturæ,& diuinã ãte secula cũ patre & sctõ spiritu habuit voluntatẽ,proculdubio duas naturales voluntates in ipso orthodoxos oportet confiteri incõfuse atq; indiuise,sicut & plurimis paternis testimonijs duæ naturales volũtates in vna psona, siue vna subsistẽtia p incarnationis dispẽsationẽ vnius de sctã trinitate dñi nostri Iesu Christi dei nostri cõprobatę sunt.Itẽ relectum est ex eodẽ codicillo aliud testimonium S.Ambrosii episcopi Mediolanẽsis de libro ad Gratianum imperatorẽ habẽs in verbis ita,Veruntñ in tãtum hominẽ quẽ in veritate carnis oſtẽdebat in effectu coæqualẽ demonstrat,vt diceret,nõ sicut ego volo,sed sicut tu vis,& hæc vtiq; similiter habẽte semper Christo circa volũtatem quã vult pater,& post pauca huius testimonia deflorauerũt ĩsdẽ Macarius & Stephanus ita, cernis qũo nõ solũ filius voluntatẽ patris,sed & pater facit voluntatẽ filij.Quid ergo est viuificare,nisi q̃d per passionẽ fit filij,nã passio Christi voluntas est patris.Quos ergo viuificat filius,p voluntatẽ viuificat patris,ergo voluntas vna est,quæ volũtas patris,nisi vt in hũc mũdũ Iesus veniret,& emundaret nos à peccatis?Audite Ambrosiũ dicẽtẽ:Si vis,potes me mũdare.Respondit Iesus,volo mundare,& continuo saluus factus est.Cernis ergo qũo filius potestatẽ habet propriæ volũtatis,& eadẽ est voluntas Christi q̃ est & patris.Sunt ãt & q̃ absciſsa sunt ex eodẽ testimonio à Macario & Stephano ita,q̃uis dicẽte eo,q̃ habet pater,mea sunt indubiũ est,qp nihil subtractũ est,quã eñ pater habet,eãdẽ & filius volũtatẽ habet, vna ergo volũtas,ubi una operatio,& in deo eñ uolũtatis ordo effectuũ exiſtit actionis.Alia qppe est uolũtas hoĩs,& alia dei.Nã ad cognoscẽdũ,qp homini qdẽ uiuere desiderabile exiſtit,qñ mortẽ ptimescimus,Christi uero passio est secundũ diuinã uoluntatẽ,ut pro nobis pateret. Petro uolente dñm à passione declinare dñs ait:Non sapis ea q̃ dei sunt,sed quæ hominũ sunt. Suscepit ergo uoluntatẽ meã,suscepit tristitiã meã,confidenter tristitiã nomino, qa crucem prædico,mea est uoluntas quã suã dixit,quia ut homo suscepit tristitiã meã,ut homo locutus est.Ideo ait:Nõ sicut ego uolo,sed sicut tu uis.Mea est tristitia quã meo suscepit affectu. Nemo eñ moriturus gaudet,mihi cõpatit,& mihi contristat,& mihi condolet.Pro me eñ dolet in me,qa pro se nihil habuit quod doleret.Doles ergo dñe,nõ tua uulnera,sed mea,nõ tuã mortẽ,sed nostrã infirmitatẽ.Propheta dicit,qa pro nobis doles,& nos reputauimus te dñe esse in dolore,dũ qñ ipse nõ dolebas pro te,sed pro me.Et qd mirũ si pro oĩbus doluit q pro uno lachrymatus est?Quid mirum,si morituꝝ tædeat q Lazarũ resuscitaturus illachrymat, sed ibi eũ sororis pietas ad lachrymãdũ mouit,per quã eum tãgebat humanus affectus,& hic interior affectus dispensatõis operabat,ut quẽadmodũ mors eius omniũ mortẽ abstulit & liuor eius nostra sanauit vulnera,ita & eius tristitia nostrã deleat tristitiã.Vt homo igit dubitat,ut homo turbat,non turbat uirtus,aut deitas eius,sed aĩa turbat,& turbat secundum humanæ fragilitatis assumptionẽ.Et ideo qa animã suscepit passibilẽ.Nec eñ deus iuxta q̃d deus erat,turbari aut mori poterat.Itẽ relatũ est aliud testimoniũ ex eodẽ codicillo S.Dionysii epi Athenienſis & martyris,ex libro diuinorũ noĩm,& collatus est similiter textus testimonij cõtinẽs ita,Discreta est ãt benignissima circa nos dei operatio p hoc q̃d secundũ nos ex nobis ĩtegre uereq; hũanatus est uerbũ q̃d est supra substãtiã,& operari & pati,quãta humana eius

diuinæ

diuinæ operatõi cõgruunt p̃cipua ac probabilia. His nãq; p̃ & ſp̃ũs nulla rõne cõmunicãt, niſi qs dixerit ſcdm benigniſſimã miſericordẽ volũtatẽ q̃ abſciſſa ſũt ex eodẽ teſtimonio ab eiſdẽ & per omnẽ ſublimiſſimã & ineffabilẽ dei operationẽ quã operatus eſt ſecundũ nos factus incõmutabilis, eo q̃ deus & dei verbũ. Itẽ relectũ ex eodẽ codicillo teſtimonium S. Iohãnis Chryſoſtomi ex ſermone illo. Pater ſi poſſibile eſt, trãſeat à me calix iſte, & collatũ eſt ſimiliter cũ libro mẽbranaceo, q eſt ex bibliotheca venerabilis patriarchij huius regiæ ciuitatis teſtimonio, cõtinẽte ita: Tãta bñficia p crucẽ & facta ſunt & fiũt, & nõ vult crucifigi. Dicito mihi, & qs ergo hoc dixerit. Si ãt nõ volebat, qs ei neceſſitatẽ fecit? Quis vim ĩtulit? Vt qd ãt & p̃miſit ꝓphetas annũtiãtes q̃ crucifigeret dũ crucifigẽd⁹ nõ erat, nec volẽs hoc pati, vt qd ãt & calicẽ vocat crucẽ, ſi vtiq; nolebat crucifigi. Hoc em̃ oñdẽtis eſt q̃tũ deſideriũ circa hãc rẽ habuit. Quẽadmodũ em̃ ſitientibus calix ſuauis eſt, ita & eidẽ crucifigi, ꝓpter q̃d & dicebat, deſiderio deſideraui hoc paſcha mãducare vobiſcũ, nõ q̃ſi ſimpliciter hoc dicẽs, ſed propter cãm hãc, eo q̃ poſt veſpe; crux eũ ſuſciperet. Qui ergo gloriã hãc rẽ vocabat, & diſcipulum increpabat, eo q̃ eũ ꝓhiberet. Et bonũ paſtorẽ ex hoc oñdebat q̃ occideret pro nobis, & deſiderio deſideraſſe hãc rẽ dicebat, & ſponte ad hoc veniebat qũo rogat hoc nõ fieri. Si ãt non volebat, qd difficile erat ꝓhibere ad hoc veniẽtes. Nunc ãt & vidẽs eũ accurrentẽ in hãc rem cũ em̃ ſup eũ venirẽt, dixit: Quẽ q̃ritis? q dixerũt, Ieſum. Ait: Ecce ego ſum, & abierũt retro, & ceciderũt in terrã. Qui igit eos prius ita cæcauerat & oñderat, qa poterat effugiſſe, tunc ſeipſum tradidit, vt diſcas, q̃ nõ neceſſitate, neq; vi, neq; p tyrãnidẽ irruentiũ nolens hoc ſuſtinuit, ſed ſp̃te & volẽs, & p̃eligẽs, & olim hæc diſpẽſans. Et ideo ꝓphetæ p̃mittebãtur, & patriarchæ p̃dicabãt, & verbis, & rebus crux p̃figurabat. Etem̃ Iſaac occiſio, crucẽ nobis demõſtrabat, vnde & dicebat, Abrahã p̃ veſter exultauit vt videret diẽ meũ, vidit & gauiſus ẽ. Ergo patriarcha q̃dẽ gauiſus eſt videndo imaginẽ crucis, Ipſe vero recuſabat ipſam rẽ, & Moyſes q̃ ita Amalech ſupauit, qa figurã crucis oñdebat. Et milia miliũ vtiq; qs cernat in veteri ſcriptura facta q̃ crucẽ præfigurabãt. Vt qd igit ita fiebãt, ſi is q crucifigi futurus erat hoc fieri nolebat? Et q̃d ſequit, plus difficile eſt. Dicẽs em̃, trãſeat à me calix iſte, addidit, veruntñ nõ ſicut ego uolo, ſed ſicut tu. Ex hoc em̃ q̃tũ ſecundũ ſermonẽ duæ uoluntates cõtrariæ ibi demõſtrãtur, ſiquidẽ p̃ vult eũ crucifigi. Ipſe uero non vult; ẽũ qñ ubiq; uidemus eum eadẽ cũ p̃e uolentẽ eadẽ prẽlegentẽ, Nã quãdo dicit, da eis quẽadmodũ ego & tu unum ſumus, ut & ipſi nobis unũ ſint, nihil aliud dicit, niſi q̃ una eſt uolũtas patris & filij, & qñ dicit, uerba quæ ego loquor, non ego loquor, p̃ uero in me manens facit opera, hoc ipſum oñditur, & qñ dicit: A me ipſo non loquor, & à me ipſo nõ ueni, & à meipſo nõ poſſum quicq̃ facere. Nõ hoc oſtendẽdo dicit q̃ ptãte fruſtret, uel loquendi, uel faciendi, abſit, ſed exacte oñdere uolẽs cõſonum eius eſſe propoſitũ, tã in uerbis q̃ in rebus oĩbus; q̃ diſpenſationibus cũ patre, & unã eãdẽm; q̃ eſſe, ſicut iã ſæpius demonſtrauimus, Illud aũt, à me ipſo non loquor, non ptãtis eſt perẽptio, ſed conſonãtiæ probatio. Sunt ãt & ſequentia eiuſdem ſermonis, q̃ & abſciſſa ſunt ex p̃ſente teſtimonio ab eiſdẽ Macario & Stephano hæc. Quod ergo hic ait, uerũntñ non q̃d ego uolo, ſed ſicut tu uis, forſitã in multũ uos certamen ĩmiſimus, ſed attoniti ſtate. Nã & ſi plura ſunt q̃ dicta ſunt, ſed bene noui qm̃ pubeſcit deuotio ueſtra, cæte; ad ipſam reſolutiõem ꝓperat ſermo. Propter q̃d ergo ita dictũ eſt, diligenter aduerte, ualde difficile recipiebat incarnationis ratio, ſupexcellens em̃ eius clemẽtia, & magnitudo cõdeſcenſiõis eius, hoc ſtupore erat repletũ, & multo indigebat apparatu ut ſuſciperet. Aduerte ergo q̃le erat audire & dicere q̃ deus ineffabilis, ĩenarrabilis, ĩnĩtelligibilis, ĩuiſibilis, ĩncõprehẽſibilis, cuius ĩ manu ſunt fines terræ q reſpicit terrã, & facit eã tremere, q tãgit mõtes & fumigãt, cuius momentũ cõdeſcenſionis, neq; Cherubim ſufferre potuerunt, ſed facies obcẽlab ãt extẽſiõe ala; . Ipſe q omnẽ ſenſum ſupercellit, & omne cõſiliũ agit, trãſiliens angelos, archãgelos, uniuerſas intellectuales ſupernas uirtutes, acceptũ habuit fieri hõ, & carnẽ quæ de terra & luto formata eſt aſſumere, & in vuluã uenire uirginalẽ, & nouẽ menſiũ tempus in utero portari, & lacte nutriri, & oĩa humana pati. Quia igit ita mirabile erat q̃d futu; erat, vt & poſt q̃ fieret à pluribus nõ crederet. Primo quidẽ prophetas p̃miſit hoc ipſm p̃dicãtes, & hic quidẽ patriarcha p̃clamabat dicẽs: Aſcẽdiſti de germĩe fili mi, & cubãs dormiſti vt leo. Eſaias vero dicit: Ecce virgo in vtero habebit & pariet filiũ, & vocabunt nomen eius Emanuel. Et alius ite; : Vidimus eũ ut infantẽ tanq̃ radicẽ in terra ſitienti terrã ſitientem, vuluã dicens uirginalem, eo q̃ non ſuſciperet ſemen hominis neq; coitu frueret, ſed abſq; mixtione eum congeneraret. Et ite; . Puer natus eſt nobis, & filius datus eſt nobis, & egredie uirga de radice Ieſſe, & flos de radice eius aſcendet. Et Hieremias: Hic deus noſter non æſtimabit alius præter eũ. Inuenit omnem uiã diſciplinæ, & dedit eã Iacob puero ſuo, & Iſrael dilecto ſuo, poſt hæc in terris uiſus eſt, & cũ hominibus conuerſatus eſt, & Dauid aduentum eius in carne prædicans, ait: Deſcendit ſicut pluuia in uellus, &

sicut stillicidia stillantia sup terrã, qñ absq; strepitu & perturbatõe in vtero virginis venit. Sed nõ sufficerũt hæc tm̃, & aduenientes vt nõ putaret phantasia esse ꝺd fiebat nõ aspectu solo rei credulitatẽ adhibet, sed tẽpore multo, & p oĩa humana veniẽdo. Neq; em̃ simpliciter in hominem venit perfectũ atq; cõpletũ, sed in vuluã virginalẽ, vt & vtero portaret, & partũ toleraret & lactis alimenta & incrementũ, & per tẽporis ꝓlixitatem, & differentiã omniũ ætatũ credibilẽ faceret ꝺd fiebat, Sed nec in hoc solũ demõstratio stetit, sed circunferens eandẽ carnem permittit eam quæ cõtemptibilia sunt naturæ sustinere & esurire, & sitire, & dormire atq; fatigari, ad extremũ, & ad crucẽ veniens reliqt eam q̃ carnis sunt pati. Propter hoc em̃ & guttæ sudoꝝ descẽdebant de ea & angelus inueniebat eum cõfortare, & tristatur, & æstuat. Etem̃ antequã hæc diceret ait: Anima mea turbata est, & tristis ẽ vsq; ad mortẽ. Si em̃ & his oĩbus factis malignũ os diaboli per Martionẽ, Ponticum, & Valentinũ, & Manichæũ, Persam, & cæteros plures hæresum autores tentauit quantũ in ipsis erat peruertere verbũ dispensatõis, & insonuit Sathanæ cũ quendã sonũ diceret. Quia neq; incarnatus est, neq; carnẽ induit, sed putatiua hoc erat phantasia, & scena, & simulatio, dũ qñ passionis tpe ꝓclamarent mors sepulchrũ & esuries, si nihil hoꝝ factũ fuisset, qũo nõ multo amplius diabolus maligna hæc seminaret impietatis dogmata? Propter hoc ergo quẽadmodũ esuriuit, sicut fatigatus ẽ, sicut dormiuit, sicut mãducauit, sicut bibit, sic & mortẽ recusat humanã, ostendens & infirmitatẽ naturæ, quæ nõ acqescit ipassibiliter abscindi de hac vita. Si enim nihil hoꝝ dixisset habuissent dicere, qa si hõ erat oportebat eũ q̃ hominis sunt pati. Quæ vero sunt ista dũ crucifigendus erat & formidare, & tedere, & nõ sine passione abscindi de hac vita. Naturæ em̃ insitus est amor præsentiũ, ꝓpterea ostendere volẽs veꝝ esse carnis indumentũ, & dispensationẽ credibilem facere cũ multa approbatõe easdẽ passiones nudas ꝓponit. Cõstantinus pijssimus iperator dixit. Sufficiunt ea & q̃ hodierna die relecta sunt reliqua vero præsentis q legit codicilli, in sequẽti secretario relegantur.

¶ Actio Nona.

IN nomine dñi dei & saluatoris nostri Iesu Christi imperãtibus à deo coronatis & serenissimis nostris dominis Flauijs, Cõstantino qdem pijssimo, & à deo decreto magno principe perpetuo augusto, & imperatore, anno. xxviij, & post cõsulatum eius à deo instructæ mãsuetudinis, anno xiij. Heracleo vero atq; Tyberio à deo cõseruandis eius fratribus, anno. xxij. die viij mensis Martij, indictõe nona. Præsidẽte eodẽ pijssimo & Christo dilecto magno impatore Cõstantino i secretario sacri palatij ꝺd cognominat Trullus, & exiussiõe eius à deo instructæ serenitatis, Præsentibus & audientibus Niceta gloriosissimo excõsule patricio, & magistro imperialiũ officioꝝ, Theodoro gl. excõsule patricio & comite imperialis obsequij, & substratæ Gothraciæ. Sergio gl. excõsule patricio, Paulo gl. exconsule patricio, Iuliano glorioso exconsule patricio, & militari Logotheta. Constantino glorioso exconsule patricio, & curatore imperialis domus Hormisdę, Anastasio glorioso excõsule patricio, & locũ agente comitis imperialis excubiti, Iohanne glorioso exconsule patricio & q̃store, Polyeucto glorioso excõsule, Thoma glorioso exconsule, Paulo glorioso exconsule & dispositore orientalium ꝓuinciarum, Petro glorioso excõsule, Leontio glorioso excõsule, & domestico imperialis mensæ.

¶ Cõueniente ꝺq; sctã & vniuersali synodo q̃ p imperialẽ sanctionẽ cõgregata ẽ in hac à deo cõseruãda regia vrbe. i. Theodoro & Georgio venerabilibus pbr̃is, & Iohãne venerabili diacono vicẽ agẽtibus Agathonis sctissimi ac beatissimi papæ antiq̃ Ro. & Georgio veñ. ac sctissimo archiepõ magnæ cõstan. nouæ Ro. & Petro deo amabili pbr̃o, & monac. & vicario sedis magnæ ciuit. Alexãdriæ, & Georgio religioso pres. monac. & Apocrisario Theodori venerabilis vicarij sedis Hierosolymoꝝ. Iohãne epõ Portuẽsi, Abũdantio epõ ciuitatis Paternẽsis, Iohanne epõ ciuitatis regitane locũ prẽsentãtibus. cxxv. venerabiliũ epõꝝ sancti cõcilij antiq̃ Ro. q & p propias subscriptões demõstrant in suggestiõe ab eis facta ad pijssimũ impatorẽ Cõstantinum & Theodoro religioso, pbr̃o & locũ agẽte Theodori deo amabilis archiepi Rauennæ, Basilio epõ Gortinæ Isulæ Cretæ, Theodoro epõ Ephesi, Sisinnio episc. Heracliæ Thracẽsis, Georgio episc. Cyzici, Petro epõ Nicomediæ, Focio epõ Niciæ, Iohãne epõ Calcedonẽsi, Theodoro epõ Meletiẽsi, Sisinnio epõ Hierapoleos Phrygię, Macrobio epõ Seleuciæ, Hisauriæ, Georgio epõ Byzois Thraciæ, Georgio epõ Mitylẽsi, Sergio episc. Sylimbriç, Andrea epõ Methymnę, Theognio epõ Chij, Georgio epõ Camulianoꝝ, Antho. epõ Ypepõ, Genesio epõ Anastasiopoleos, Platõe epõ Cinnæ, Iohã. epi. Dascylij, Theodoro epõ Iustinianopoleos Gordi. Theodoro epõ Meletinę, Theodo. epõ Verisiẽsi, Stephão epõ Heraclię, Lõgino epõ Cij, Domicio epõ Plusiados, Salomone epõ Choẽsi, Georgio epõ Cãtanæ, Iohãne epõ Lapis, Eolalio epõ Zinonopoleos, Cõstan. epõ Dalisandi, Theodo. epõ Olbis, Theophanio pbr̃o, & abbate veñ. monast. Siciliæ ꝺd cognoĩat Baias, Georgio pbr̃o, & monac. monast. renati positi i antiq̃ Ro. Cononę & Stephano pbr̃is & monac. monast. ꝺd cognoĩat domus Arsitia positi sil'r in antiq̃ Ro. Anastasio pbr̃o

sio pbro,& monacho oratorio venerabilis prīarchij cōstantinopoleos. Et residētibus glo rioſiſſimis patricijs & conſulibus,& omnibus venerabilibus epīs ſecundum ordinem in eo dem ſecretario Trulli ꝓpoſitis in medio ſctīs & imaculatis Chriſti dei nr̄i euangelijs. Cōſtā tinus vero amabilis diaconus huius ſctiſſimæ dei catholicæ & aplicæ magnæ eccleſiæ,& pri micerius deo amabiliū notarioꝝ Georgij ſctiſſimi archiepi cōſtan. dixit: Meminit deo īſtru ctū īperiū veſtrū,ac ſctā & vniuerſalis ſynodus q̄d heſterna die collata ſunt cū libris venera bilis patriarchij diuerſa teſtimonia ex codicello q̄ oblatus eſt à Macario & Stephano. Et in terlocutio fcta eſt vt in ſubſequēti reliq̄ eiuſdē codicelli relegerent. Aſſiſtūt āt p̄ velo Petrus epūs Nicomediæ. Salomō epūs Clanei. Anthonius epūs Ypepon, Theodorus epūs Melitanę. Ge orgius diaconus & carthofilax. Anaſtaſius diaconus & defenſor nauiū. Stephanus diaconus & cācellarius. Dyoniſius diaconus & cācellarius. Georgius monac. Macarij, Anaſtaſius preſ byter & monac. & Stephanus monac. diſcipulus Macarij,& ſi uideꝫ deo inſtructo vro īpio, & veſtræ ſctē ſynodo hos ingredi,ſuggerimus ad q̄d placuerit. Cōſtantinus pīſſimus īpator & ſctā ſynodus dixerūt, Memorati viri ingrediant̄,& ingreſſi ſunt. Cōſtātinus pīſſimus im perator & ſctā ſynodus dixerūt. Relegant̄ q̄ dudū geſta ſunt,& relecta ſunt. Cōſtantinus pi iſſimus īperator dixit. Proferat̄ codicellus teſtimoniorꝝ, q̄ oblatus eſt à Macario & Stephano q̄tenus reliq̄ relegāt̄,& cōferāt̄ ad codices venerabilis prīarchij,& ꝓlatus ē, quē accipiēs Dio genes à ſecretis & īperialis ſecretarius relegit ita, S. Athanaſii ex ſermōe de trinitate & incar natiōe,& qñ dixit. Deus deus meus ut q̄d dereliqſti me, ex pſona noſtra dicit,& poſt pauca, Pr̄ ſi poſſibile eſt tranſeat à me calix iſte. Veruntn̄ nō mea uoluntas fiat,ſed tua. Spūs prōptꝰ, caro aūt infirma,duas uoluntates hic oñdit,& vnā q̄dē humanā q̄ eſt carnis,aliam aūt diuinā. q̄d em̄ humanū ꝓpter infirmitatē carnis refugiebat paſſionē,diuina āt natura erat prōpta. Si cut & Petrus audiens de paſſiōe formidauit & dixit. Propitius eſto tibi dn̄e, increpans autē eum dn̄s dixit: Vade retro me Sathanas,ſcandalū mihi es,qa nō ſapis q̄ dei ſunt,ſed quę homi nū,ita & hic intelligit̄. Sunt aūt & quæ abſciſſa ſunt ex eodē teſtimonio ab eiſdem Macario & Stephano ita,ſctūs q̄ppe in ſimilitudine hoīm refugiebat paſſionē vt homo,deus vero ex iſtēs q eſt ſecudū diuinā eſſentiā īpaſſibilis, prompte ſuſcipiebat paſſionē & mortē. Baſilius deo amabilis epūs Gortinæ dixit. Ecce pīſſime dn̄e adhuc q̄d vnā volūtatē q̄ ab eis promiſſa fuerat nō oſtenderunt,ſed & duas uoluntates ex pn̄ti quod relectū eſt ſctī Athanaſii teſtimo nio luce clarius oſtēderūt, Stephanus monachus diſcipulus Macarij dixit: S. Gregoriꝰ Theo logus in libro ſecūdo de filio manifeſte oñdit vnā uoluntatē in dn̄o noſtro Ieſu Chr̄o inqens illius em̄ velle nec cōtrariū eſt deo deificatum totū. Baſilius deo amabilis epūs Gortinæ dixit: Qualem voluntatem dicis quæ deificati eſt diuinā, an humanā? Si cm̄ diuinā dixeris,quod diuinū eſt deificatōe nō indiget,ſi aūt humanā,, pculdubio duas uoluntates & ex pn̄ti teſtimo nio etiā nolēs ſignificas, Domitius deo amabilis epūs Pluſiados dixit: Poſtulo à deo coronatā dn̄i fortitudinem & ſanctam ſynodū ut ueniat in mediū Geor. religioſus monachus cōdiſci pulus huius Stephani & interrogeꝫ ſi bn̄ dogmatiſſet Stephanus. Cōſtantinus pīſſimus īpe rator & ſancta ſynodus dixerūt. Et dicat Georgius religioſus ſi recte dogmatiſſat, Stephanus monachus cōdiſcipulus eius, Georgius religioſus monachus dixit, omnino dn̄e extra intētio nem ſctōꝝ patꝝ diſputat aduerſarius πατρομαχοσιστιμ patrū exiſtens. Item relectū eſt ex eo dem codicello alterꝝ teſtimoniū S. Cyrilli de interpretatōe euangelij ſecundū Mattheum ſer mone duodecimo q̄d collatum eſt ſimiliter cū libro Cartaceo bibliothecæ huius venerabilis prīarchij textu teſtimonij habente ſic. Ergo id nō ſicut ego uolo,ſed ſicut tu, Transformatio nē & transfiguratione naturæ humanę de exuperata formidine,in audatia ſpirituali bn̄ nimis ſignificat. Sunt aūt & añ hoc teſtimoniū quæ callide p̄dictus Macarius & Stephanus non de florauerunt hoc mō. Recuſat itaq; ipm calicem crucifigentes ſe dei amatores nō eſſe tāquam per hoc accuſans,& ſubeſt q̄dem in eo pauor paſſionis ꝓpter humanitatē, compeſcit̄ autem cōtinuo uirtute inhabitātis verbi ac fortitudine. Cōſydera nāq; quomodo oſtendit quidem q̄d humanū eſt ipſa recuſatione, q̄d aūt deitatis eſt indeflexibile eſſulſit ſtatim, Ait em̄ ad patrem q in cœlis eſt, veruntn̄ non ſicut ego volo,ſed ſicut tu vis, humanitas vero condecenter & hoc ait. Nā ſecundum quod deus eſt nō extra eſt voluntatem pr̄is, magis autem ipſe eſt vo luntas dei & pr̄is ſicuti in ſapientia,& ipſum velle eſt patris,ſapientia uero eſt filius. Quia igit̄ & uoluntas pr̄is nominat̄ vnigenitus, exclamat dicens laudabilis cantor: Dn̄e uoluntate tua p̄ſtitiſti decori meo virtutē, in Chriſto nāq; eſt omne donū cœleſtiū bonoꝝ à deo & patre. Alias aūt una & cōſubſtantiali ſctā exiſtenti trinitate & vna deitate in ea intelligēda, qūo nō erat uoluntas eadē pr̄is & filij & ſpūus ſctī. Congruentiſſime igitur ad humilitatis habitū & vt homo ſubformidat tacite mortē, quæ extra naturā & ex maledicto intromiſſa eſt, reſpuēs iteꝝ āt vt deus, non ſicut ego uolo ait,ſed ſicut tu. Carnē itaq; quoquū in Chriſto ad ſummā

post hoc fidutiam hoīs trāsformabaī, natura docebaī, quippe iam nec ipsam seuerā mortē ptimescere si pīsertim vtiliter ad eā accederet propter deū, in hoc eñ plurima est merces, quia ad id q̄d ita odibile & naturæ infestū est accedimus propter deū discente & incipiente nostra natura in primo Christo viriliter agere & ꝓualere cōtra fic vehementes & noxios venientiū incursus. Sancta synodus dixit. Tu Stephane & tuus magister Macarius nō ostendistis in incarnatōis dispensatione dñi nr̄i Iesu Christ veri dei nostri p codicillū à vobis oblatū, sed & duas volūtates in testimonijs in eodē codicillo positis inuenimus aperte clamāte Athanasio laudabili q̄uis detrūcata & obcęlata sint iuxta q̄d soliti estis eadē testimonia q̄ puersæ interpretātes ꝓtulistis, Definiuimus igit̄ post q̄ apte approbati estis ad subuersionē diuinor̄ dogmatū festinare, & sanctor̄ ac ꝓbabiliū patrū doctrinas corrumpere, & hæreticor̄ magis sensum assumere, & quæ q̄ ab eis dogmatizata sunt sectari ad cōtagiū orthodoxæ plebis ab oī sacerdotali dignitate & ministerio alienos existere, Eos aūt q̄ iam pœnitentiā egerūt & supius noīatos tā eꝑos q̄ clericos, q̄ & nūc in medio assistunt, & recte vna nobiscū confitent̄ ꝓuidimus q̄dem in ꝓprijs locis residere, Libellos aūt q̄s promiserunt proprie eor̄ fidei cū iureiurādo in subsequenti nobis offerēt. Sancta synodus exclamauit, multos annos ip̄eratori orthodoxo impatori multos annos, hæreticū foras mitte, Nouo Euticeti malos annos, nouo Apollinari malos annos, hæricū foras mitte, & impulsus est Stephanus discipulus Macarij & foras missus est. Petrus deo amabilis eꝑs Nicomediæ Theodorus deo amabilis eꝑs Meletine, Salomon deo amabilis eꝑs Clanei. Anthonius deo amabilis eꝑs Ypepon. Georgius deo amabilis diaconus & Cartofilax, Anastasius diaconus & notarius. Stephanus diaconus & cācellarius, Anastasius presbyter & monachus, & Georgius monachus Catamarū dixerūt, Parati sumus in subsequēti recte nr̄æ fidei cū iureiurādo libellos offerre Sancta synodus dixit, q̄d ab eis promissum est fiat, & q̄a sufficiunt q̄ hodierna die mota sunt in subsequenti q̄ dudū oblatus est codicillus à parte apostolicæ sedis antiq̄ Romæ ad legendū & cōferendū cū libris hic siti venerabilis patriarchij proferaī, Illos itaq̄ duos codicillos qui tūc à Macario & Stephano dati atq̄ relecti sunt ad confitendū venire nolumus eo quod testimonia quæ in eis posita sunt nullatenus ad præsentē dogmaticam causam respiciunt.

¶ Actio Decima.

IN nomine dñi dei & saluatoris nostri Iesu Christi imperātibus à deo coronatis & serenissimis nostris dominis Flauijs, Cōstantino q̄dem pijssimo, & à deo decreto magno principe perpetuo augusto, & imperatore, anno. xxviij, & post cōsulatum eius à deo instructæ mā suetudinis, anno xiij. Heracleo vero atq̄ Tyberio à deo cōseruandis eius fratribus, anno. xxij. die xviij mēsis Martij, indictōe nona. Præsidēte eodē pijssimo & Christo dilecto magno impatore Cōstantino i secretario sacri palatij q̄d cognominaī Trullus, & ex iussiōe eius à deo īstructæ serenitatis, Præsentibus & audientibus Niceta glorioso excōsule patricio, & magistro imperialium officior̄, Theodoro glor. excōsule patricio & comite imperialis obsequij, & substratæ Gothraciæ. Sergio gl. excōsule patricio, Paulo gl. exconsule patricio, Iuliano glorioso exconsule patricio, & militari Logotheta. Constantino glorioso exconsule patricio, & curatore imperialis domus Hormisdę, Anastasio glorioso excōsule patricio, & locū agente comitis imperialis excubiti, Iohanne glorioso exconsule patricio & q̄store, Polyeucto glorioso excōsule, Thoma glorioso exconsule, Paulo glorioso exconsule & dispositore orientalium ꝓuinciarum, Petro glorioso excōsule, Leontio glorioso excōsule, & domestico imperialis mensæ.

¶ Cōueniente aūt sc̄tā & vniuersali synodo q̄ p imperialē sanctionē cōgregata ē in hac à deo cōseruāda regia vrbe. i. Theodoro & Georgio venerabilibus ꝑbr̄is, & Iohāne venerabili diacono locū ꝑntātib⁹ Agathonis sc̄tissimi ac beatissimi papæ antiq̄ Ro. & Georgio veñ. ac sc̄tissimo archiepo magnæ cōstan. nouæ Ro. & Petro deo amabili pbr̄o, & monac. & vicario sedis magnæ ciuit. Alexādriæ, & Georgio religio. pres. monacho & Apocrisario Theodori venerabilis loci seruatoris sedis Hierosolymor̄. Iohanne eꝑo ciuitatis regitane locū agentibus. cxxv. venerabiliū ac deo amabiliū eꝑor̄ quod circa antiquā Romā est cōcilij, q̄ & p proprias subscriptiōes demonstrant in suggestione ab eis facta ad pijssimū impatorē Constantinum & Theodoro religioso, presbytero & locū agente deo amabilis archiepiscopi Rauennæ Theodori, Basilio episcopo Gortinæ Isulę Cretę, Theodoro eꝑo Epheſi, Sisinnio eꝑo Heracliæ Thracēsis, Georgio eꝑo Cyzici. Petro eꝑo Nicomediæ, Focio eꝑo Niciæ, Iohanne eꝑo Calcedonæ. Sisinnio eꝑo Hierapoleos Phrygiæ. Macrobio eꝑo Seleuciæ Hisauriæ, Georgio eꝑo Mitylenæ, Sergio eꝑo Sylimbriæ, Andrea eꝑo Methymnæ, Theognio eꝑo Chij, Georgio eꝑo Camuliano, Antho. eipsco. Ypepon, Genesio eꝑo Anastasiopoleos, Platone eꝑo Cinnæ, Iohā. eꝑo Dascylij, Theo. episco. Iustinianopoleos Gordi. Theodo. eꝑo Verisse. Stephano eꝑo Heracliæ Pōti. Lōgino eꝑo Cij. Domicio eꝑo Plusiados, Salomone eꝑo Clanei. Iohāne eꝑo Myndi. Georgio eꝑo Choēsi. Georgio eꝑo Cātanæ. Iohāne eꝑo Lapis. Eolalio eꝑo Zinonopoleos. Cōstantino epō Dalisandi.

Theo

Theodoro epiſcopo Olbis, Theophane preſbytero,& abbate venerabilis monaſterij ſicilie q̃d cognominat baias,Georgio pbr̃o,& monacho monaſterij renati poſiti in antiqua Roma, Conone & Stephano pbr̃is & monachis monaſterij q̃d cognominat domus arſitia poſiti ſil̃r in antiq̃ Roma,Anaſtaſio pbr̃o,& monacho oratoriorũ venerabilis patriarchij Conſtantinopoleos. Reſidentibus itaq; tam glorioſiſſimis patricijs & cõſulibus,quanq; oñibus venerabilibus & deo amabilibus ex ordine eꝑis in eodẽ Trulli ſecretario propoſitis in medio ſanctis & immaculatis Chriſti dei noſtri euangelijs.Conſtantinus deo amabilis diaconus huius ſanctiſſimæ dei catholicæ & apoſtolicæ magnæ eccleſiæ,& primicerius deo amabiliũ notariorꝫ ſanctiſſimi archieꝑi huius à deo conſeruandæ regiæ vrbis dixit.Meminit veſtra pietas,& hæc ſancta atq; vniuerſalis ſynodus q̃d in præcedenti conuentu locutio facta eſt reliquorꝫ teſtimoniorꝫ q̃ ſunt in codicillo qui prolatus eſt à Macario & Stephano,& eorꝫ collatio facta eſt ad libros ſanctorꝫ patrũ qui recõditi ſunt in venerabili patriarchio huius regiæ vrbis,horumq; virtutẽ cognoſcitis, & quia interlocutio facta eſt à veſtra ſancta ſynodo vt in altero ſecretario lectio fieret,& collatio teſtimoniorꝫ cũ libris huius venerabilibus patriarchij q̃ iam prolata ſunt à parte apoſtolicę ſedis antiq̃ Romæ,& qñ promiſerunt Petrus deo amabilis eꝑs Nicomediæ,Theodorus amabilis eꝑs Meletinæ,Salomon deo amabilis epiſcopus Clanei. Anthonius deo amabilis epiſcopus Ypeporũ. Necnon & Georgius deo amabilis diaconus & Cartophilax, & Dyoniſius deo amabilis diaconus & Cancellarius,Anaſtaſius q̃q; religioſus diaconus & Notarius defenſor nauiũ,& Stephanus diaconus & Cancellarius,& Anaſtaſius religioſus preſbyter & monachus,& Georgius religioſus monachus rectæ fidei ſuæ cũ iureiurando huic veſtræ ſanctæ & vniuerſali ſynodo libellos offerre,& ſuggerimus ad q̃d placuerit.Cõſtantinus pijſſimus ĩperator & ſancta ſynodus dixerũt.Quæ dudũ geſta ſunt releganť,& relecta ſunt.Cõſtantinus pijſſimus impator & ſancta ſynodus dixerunt. Auditores effecti teſtimoniorꝫ quæ prolata ſunt à Macario & Stephano agnouimus qualis amputatio ab eis facta eſt in hmõi teſtimonijs q̃ obumbraret & cõfunderet omnem dñi noſtri Ieſu Chriſti veri dñi noſtri humanationis diſpenſationẽ,in memoria q̃q; habemus quod & Petrus deo amabilis eꝑs Nicomediæ.Theodorus deo amabilis eꝑs Militanæ & Salomon deo amabilis epũs Clanei,& Anthonius deo amabilis epũs Ypeporũ,ad hæc & Georgius deo amabilis diaconus & Cartophilax,& Dyoniſius deo amabilis diaconus & Cancellarius. Anaſtaſius deo amabilis diaconus & Notarius defenſor nauiũ. Stephanus religioſus diaconus & Cãcellarius,atq; Anaſtaſius & Georgius religioſi monachi ꝓmiſerũt libellos rectæ ſuæ fidei cũ iureiurãdo in alio ſecretario huic ſcłẽ ac vniuerſali ſynodo offerre,ſed cõſequẽs eſt codicillũ q̃ oblatus ẽ paternorꝫ teſtimoniorꝫ à pte apl̃icæ ſedis antiq̃ Romæ,q̃ & ſub ſigillis cõſtitit ad me diũ deduci ad relegendũ atq; cõferendũ cũ libris venerabilis patriarchij huius à deo cõſeruandæ regiæ vrbis,& ꝓlatus eſt hmõi codicillus ſigillatus,& poſtq̃ diſſigillatus fuiſſet accipiens Petrus deo amabilis diaconus & notarius ſanctiſſimi archieꝑi Conſtantinopo.ipſum Authenticũ libꝫ q̃ eſt de ſceuophilacio.i.de repoſitõe ſacrorꝫ vaſorꝫ huius ſanctæ magnæ eccleſiæ mẽbranaceũ tectũ ex argento,Et Salomon deo amabilis diaconus & notarius eiuſdẽ ſanctiſſimi archiepiſcopi Cõſtantinopoleos ꝑdictũ codicillũ teſtimoniorꝫ relegit habentẽ ſuperſcriptionẽ in his verbis. Teſtimonia ſanctorꝫ ac probabiliũ patrũ oſtendẽtia duas voluntates & duas opatiões ĩ dño & deo & ſaluatore noſtro Ieſu Chriſto ſancti Leonis papæ Romani ex epiſtola ſecũda ad Leonem imperatorẽ cuius initiũ eſt. Promiſiſſe me memini,Quicqd ergo in tpe accepit Chrũs ſecundũ hoiem accepit,cui nõ habuit q̃ cõferrentur. Nã ſecundũ potentiã deitatis indifferenter oñia quæ habet pater etiã filius habet,& quæ in forma ſerui à patre accepit eadem in forma dei etiã ipſe donauit,ſecundũ eñ formã dei ipſe & pater vnũ ſunt,ſecundũ aũt formam ſerui nõ venit facere voluntatẽ ſuã ſed voluntatem eius qui miſit eũ. Secundũ formã dei ſicut habet pater vitã in ſemetipſo,ſic dedit & filio vitã habere in ſemetipſo. Secũ formã ſerui triſtis eſt aĩa mea vſq; ad mortẽ,q̃d teſtimoniũ collatũ eſt cũ ſuperius dicto libro ſceuophilacij & cõſtitit,ſil̃r relectũ eſt eodẽ codice teſtimoniũ ſancti Ambroſii epiſcopi Mediolanẽſis ex libro ſecũdo ad Gratianũ imperatorẽ cuius initiũ eſt,Sed forſitan arbitror præteritũ librũ,ſuſcepit ergo voluntatẽ meã,ſuſcepit triſtitiã meã. Confidenter triſtitiam nomino qa crucẽ prædico, mea eſt voluntas quã ſuã dixit,qa vt homo ſuſcepit triſtitiã meã,vt homo locutus eſt. Et ideo dixit. Nõ ſicut ego volo,ſed ſicut tu,mea eſt triſtitia quã meo ſuſcepit affectu,etenim nullus moriturus gaudet,mihi cõpatitur,& mihi cõtriſtatur,& mihi condolet. Pro me igitur doluit in me q pro ſe nihil habuit q̃d doleret,Doles ergo dñe non tua vulnera ſed mea,nõ tuam mortẽ, ſed noſtram infirmitatem. Propheta dixit,q̃ pro nobis doles,& nos reputauimus te domine eſſe in doloribus dum qñ ipſe nõ dolebas pro te ſed pro me. Et qd mirũ ſi pro oñibus doluit q pro vno lachrymatus eſt,& qd mirum ſi morituꝝ tedeat q Lazaꝝ reſuſcitaturus illachrymat; ſed & ibi eum ſororis eius pietas ad lachrymandum mouit,per quam eius tangebat ſenſum humanum. Et hic interius

eius affectus dispensationē operat, vt quēadmodum mors eius omniū abstulit mortem, & sanguis eius nīa sanauit vulnera, ita & eius tristitia nostrū diluat mœrorē. Vt homo igit dubitat, vt homo turbat, non turbat vt virtus, neq; deitas eius, sed anima turbat, & turbat scd̄m humanæ fragilitatis assumptionē, ꝓpterea qa animā suscepit passibilē. Nec em̄ deus scd̄m quod de⁹ est aut turbari, aut mori potuit. Vnde & ait: Deus deus meus vt qd me dereliquisti? Vt hō igit loquit meos mœrores circūferens, qm̄ in periculis existentes à deo nos derelinqui putamus, vt homo turbat, vt hō illachrymat, vt homo crucifigit. Sic em̄ dicit Apl̄us: Quia Chr̄i carnem crucifixerūt. Et alibi apl̄us inqt Petrus: Christo passo carne, caro itaq; passa est. Nā deitas libera extitit mortis ex passione, corpus scd̄m conditionē humanæ cessit naturæ. Quod testimoniū sil̄r collatū est cū libro cartaceo vetustissimo q est de bibliotheca venerabilis p̄riarchī huius à deo conseruādæ regiæ vrbis, & constitit. Itē relectum est ex eodē codice testimonium eiusdē sancti Ambrosii ex libro sexto interp̄tatōis Euāgelij scd̄m Lucā, continēs ita: Quod aūt dixit, non mea voluntas, sed tua fiat, suā ad hominē retulit, patris ad diuinitatē. Voluntas em̄ hoīs tēporalis, volūtas diuinitatis æterna, quod testimonium collatum est cum codice latinis literis scripto, interp̄tante Constantino deo amabili p̄sbytero, & defensore huius sanctæ magnæ Ecclesiæ, & grāmatico latino, & constitit. Itē relectum est ex eodē codice testimonium sancti Iohānis ep̄i Constātinopoleos ex sermone facto ad eos q ad missas non occurrerūt, cuius initiū est, itē; Circensia, continēs ita. Hoē; mihi itē; memores estote verboē;, vtilis eoē; erit mēoria de oīone conferētibus, p̄dixit, ꝓditorem, prædixit omniū fugā, & sui mortē. Percutiam em̄, ait, pastorem, prædixit q eum abnegaturus fuisset, & quando, & quotiēs accurate oīa, & post hæc oīa idoneā præsciam futuroē; dans probationē veniēs ad locum erat, & illi q dem dicunt, qa scd̄m deitatē. Nos vero dicimus, qa scd̄m dispēsationē. Iudicate itaq; & ab ipa vnigeniti gloria nulli grām dantes snīam profertote. Si em̄ & cum contribulis iudicor nunc, sed supplico ac deprecor vt absq; præmio iudicium fiat, neq; ad gratiam meam, neq; ad illoē; odiū, maxie qdem & ex hoc ipo manifestū est, q; nō ē diuinitatis ipa oīo. Deus em̄ nō orat, dei em̄ est adorari, dei est orōnem susc̄ipere, non orōnem offerre visum, quia inuerecundi sunt ex ipsius orōnis sermonibus manifestum vobis facere pertentabo, qa totum dispensatōis est, & ipsius carnalis īfirmitas, quādo em̄ humile qd loqtur Chrūs, sic loqtur humile & vile, quatenus immensitas humilium dictoē; etiā eis q valde contendunt possit p̄suadere, qa nimis ab illa ineffabili atq; inenarrabili essentia dissonent hæc verba. Veniamus igitur ad ipa verba oīonis. Pater, si possibile est, trāseat à me calix iste, veruntā non sicut ego volo sed sicut tu vis. Et post pauca. Interrogo hæreticum deus formidat, & supsidet, & pigritat, & tristat, & si dixerit etiā, recede iā, & statuet illum deorsum cum diabolo, magis aūt & illo inferiorē. Neq; em̄ ille audebit hoc dicere, sinautē dixerit, qa nihil hoē; dignum deo, dic ergo qa nec erat deus. Absq; istis em̄ & aliud inauditum erit, si hæc deifuerint verba. Neq; em̄ æstuationē tm̄mō intelligant ipsa verba, sed & duas voluntates, vnā qdem filij, aliā vero p̄ris contrarias in alterutrum. Quid em̄ dictū est: Nō sicut ego volo, sed sicut tu hoc insinuātis est. Hoc autē nec illi aliquādo pmiserunt, sed nobis semp dicētibus: Ego & pater vnum sumus in maiestate, illi in voluntate hoc dictum esse inquiunt, dicētes p̄ris & filij vnā esse voluntatem. Si igitur p̄ris & filij vna est voluntas, quomodo hic dicit. Veruntā non sicut ego volo, sed sicut tu vis. Si em̄ in diuinitate qd dictum est sit hoc, contradictio erit, & multa inaudita ex hoc generant. Si āt de carne hnt rōnem quæ dicta sunt, & malum ex hoc erit scādalum. Nec em̄ nolle mori carnē reph̄sio ē, qm̄ hoc natura est. Ipse aūt quæ naturæ sunt oīa absq; pctō oīdit, & cum multa abundātia, vt etiā hæreticoē; obturet ora. Quādo autē dixit, si pōt fieri, trāseat à me calix iste, & non sicut ego volo, sꝫ sicut tu, nihil aliud oīdit nisi qa carnē vere īdut⁹ est timētē mortē. Mortē eī timere, & dubitare, & anxiari illius est. Nunc qdem eā destitutā reliqt, & nudatā ex propria operatōe vt demonstrās eius infirmitatē, credibilē eius faciat & naturā. Nunc vero eā abscondit vt dicas quod non erat purus homo, quēadmodum em̄ si semp humana demonstrasset, hoc vtiq; crederet, ita si semp quæ ditatis sunt, effecisset, incredibilis vtiq; fuisset ipsius dispēsatōis rō, propterea variat & intermiscet verba & causas, vt neq; Pauli Samosateni neq; Martionis, & Manichęi ægritudini & furori occasionē tribuat. Idcirco & prædicet quod futuē; est vt deus, & supsedit itē; vt homo. Quod testimoniū sil̄r collatū est cū libro mēbranaceo q est de bibliotheca venerabilis p̄riarchī hui⁹ à deo cōseruādæ regiæ vrbis, & cōstitit. Itē relectū est ex eodē codice testimoniū eiusdē sc̄ti Iohannis archiep̄i Constātinopoleos de ītērp̄tatōe Euāgelij scd̄m Matthęum de textu, vbi ait: Et venit ad discipulos suos, & īuenit eos dormiētes, continens ita Quēadmodū q corpe curant sponte sustinent dum curant dolorē, non ōsi virtute, sed necessario ꝓpter salutē quæ ab ea conqrit, eodē modo & saluator effugiendū qdē scd̄m id quod est iam recusabat mortē, sustinuit aūt eam magnanimiter, vt nobis hoībus multifarie p hmōi

dispensa

dispensationē prodesset, Nō solū enim λυτρον redemptionē offerens liberos nos omni peccato fieri παρασκευασε μ præparauit, sed & corporis quasdā primicias resurrectiōis mortuor̄ ostentans cōmunē q̄q; cōfirmauit resurrectionē, Forsitan aūt & si nō recusasset, æstimatus esset vtiq; q̄d temeraria audacia atq; contemptu vltro ad mortem venisset. Nunc autem orando id recusans immoderatā ostendit pimentiū eum maliciā. Transeat ergo calix ingens subiunxit. Verum tamen nō sicut ego volo, sed sicut tu, & suā quidē voluntatē habere se efficaciter demonstrauit. p̄ponit aūt vbiq; suæ, paternā voluntatē, & in omnibus adnectit illā q̄ patris est ei concurrentē, concordemq; se ostendit illius voluntati. Quod testimoniū similiter collatū est cū codice Chartaceo, q est de bibliotheca similiter venerabilis huius p̄siarchij, & cōstitit. Itē relectū ē ex eodem codice testimoniū sancti Athanasii archiepiscopi Alexandiæ ex libro de trinitate & incarnatōe cuius est initiū, q̄ callide diuinas scripturas, cōtinens ita, & quando dicit. Pater si possibile est trā seat à me calix iste. Veruntamē non mea volūtas fiat, sed tua. Spūs q̄dem promptus est, caro aūt infirma, duas volūtates hic ostendit, vnā q̄dem humanā quæ ē carnis, aliā aūt diuinam. Nā humana propter infirmitatē carnis refugiebat passionē, diuina aūt eius prompta, sicut & Petrus audiens de passione formidauit & dixit: Propitius tibi sis dn̄e, imperauit aūt dn̄s dicens. Vade retro me Sathanas, scandalū mihi es, qa nō sapis ea quæ dei sunt, sed q̄ hoīs, ita & hic intelligit, factus qppe in similitudine hoīm recusat passionē vt hō, deus vero existēs, & secundū essentiā diuinā impassibilis prompte accepto tulit passionē & mortē, eo q̄d impossibile erat teneri illum à morte. Quod testimoniū similiter collatū ē cū libro mēbranaceo crocato, q ē adeque de bibliotheca huius venerabilis patriarchij, & cōstitit, Itē relectū ē ex eodem codice testimonium sancti Gregorij epi Nyssę ex libro αντιρρητικου oppositione aduersus Apollinarē cuius ē initiū, Bonum erit vtiq; exordiū, cōtinēs ita, Apollinari, sed turbant (inqt) infideliū pturbatōe Gregorij aduersus nos cōtumelijs vtit turbulentos, & pfidos appellans eos q euāgelicæ voci nō citra examinationē attendūt, q̄ ait: Si possibile est transeat à me calix iste, veruntn̄ nō mea, sed tua fiat volūtas His aūt adiungit, ppriū dictū cōtinēs ita, Apollinarij & nō memorāt qa volūtas ista, ppria dicta est, nō hoīs terreni sicut ipsi putāt sed dei q de cœlo descēdit, Gregorij. Quisnā inueniet tale aliquid dicere, nō dico hor̄ aliquē q in hæresi denotati sunt, sed nec ip̄m impietatis atq; falsitatis patrē arbitror adinuenire aliqd ad blasphemiā callidius quā q̄ dicta sunt, putas nescit verbor̄ scriptor q̄ loqtur deus de cœlo descendēs, ppriam ipsius deitatis voluntatē παραγραφεται excepta, & nō vult ad affectum venire, q̄d vult ergo, diuisę sunt patris & filij volūtates, & qūo ergo erit cōmunis vtriusq; voluntas, qūo vtiq; idētitas naturæ differētia voluntatū insinuabit. Omnino em̄ necesse est naturæ voluntatē cōcurrere sicut alibi dn̄s ait: Non pōt arbor bona fructus malos facere, neq; arbor mala fructus bonos facere, fructus vtiq; naturæ erit affectus, vt, pfecto bene bona sit, male aūt mala. Si itaq; differens est in patre, & filio fructus volūtatis, differentem necesse est & alteutrū naturā cōfiteri. Quid igit impugnat Arrius? q̄d autē nō fugiūt ad Eunomium q diuidēs patris, & filij naturā simul diuidit cū natura voluntatē, & magis colligit alienationem substantiæ submissum à prælato discerpens à diuinitare verbū, iter̄ aūt q̄d ab eo dictū est repetamus Apollinarij & nō memorant, qa voluntas propria dicta est nō hominis q ex terra est, sicut existimant ipsi, sed dei qui de cœlo descendit, Gregorij. Qualem voluntatem asserit verbi scriptura q̄ nō vult dn̄s fieri dicens ad patrem. Nō mea voluntas, sed tua fiat. Putasne intelligit in qualem delapsus est sermo eius cōtrouersiā, appropinquat passio, & sicut necdū futurus erat proditor superuenire cū multitudine. Tunc quoq; huiusmodi facta est oratio q deprecatur homo est, an deus. Si deum esse q deprecatur, existimat parē ei cū hominibus inspicit impotentiam. Qūo legitur deus qui nullū habet inditum bonū, sed supernū inuocat adiutoriū, de hinc quomodo reprehendat diuinitas propriam voluntatem, bonum fuit an malum quod volebat? & siquidem bonum quomodo non ad affectum perducit quod volebat, si autem malum quæ est diuinitati ad malum familiaritas. Sed quod dixi quia non intelligit quod in contrarium circa eundem sermonem, si quippe vnigeniti dei est vox quæ dicit. Non mea voluntas fiat, sed tua, ipse sermo circa seipsum per quandā semper cōtrarietatē voluitur, & nusquā stabilitatē habet. Qui cū nō vult propriam voluntatem fieri, hoc ipsum vult per oīa vt nō fiat quod vult. Quomodo ergo oratio ad affectum perducitur dicentis, quia hoc volo vt q̄d volo nō fiat in cōtrario, per oīa q̄d desiderat conuertitur, & hesitauit erga alterutrū qui huiusmodi orationem exaudit. Quicquid enim fecerit ad eum exitum q̄d oratum est in voluntarium cōuertitur, faciat voluntatem orantis. Sed & oratio est vt minime fiat q̄d vult, non faciat q̄d vult, sed q orat vult fieri hoc ipsum q̄d non vult. Ac per hoc per oīes modos quoq; cōuertatur, quoquo modo accipiatur incōstans erit eius intelligētia, ipsa sibi repugnans, & à seipsa dejcit. Ad huiusmodi itaq; verbi hesitatōem vnum fiat solatium vera ipsa mysterij cōfessio, quia formidare quidē passionē humanæ fragilitatis est, sicut ait & dominus spiritum promptum esse dicens, carnē autem infirmam

mã, suscipere vero eãdẽ ex dispensatõe passionẽ diuine est voluntatis & virtutis. Quia igit alia est humana voluntas, & alia diuina, loquit quidem, & q̃si ex homine q̃d infirmitati naturæ cõgruit, q nostras passiões assumpsit. Adiungit aũt secundã vocem sublimẽ, & deo decibilẽ voluntatẽ quã firmari humanã pro hoĩm salute volens, q em̃ dixit non meã humanã hoc sermone significauit, addens vero tuã oñdit coniunctionẽ suæ deitatis ad p̃em, cuius nulla voluntatis est drña propter cõmunitatem naturæ, nã p̃is dicens voluntatem etiã filij demonstrauit, hæc aũt est velle omnes hoĩes saluos fieri, & ad cognitõem veritatis venire, q̃d non erat aliter fieri quàm mortem subijcere quæ vitã p̃pediebat, humilem autẽ humanæ formidinis, & sermonem, & passionẽ assumit dñs, oñdens quod non veraciter circa eum erat quod nostrũ est ex cõmunitate passionũ ipsam naturã credibilem faciens. Q̃d testimoniũ sil̃r collatũ est cum libro Chartaceo q erat ex bibliotheca huius venerabil̃ p̃iarchij, & cõstitit. Itẽ relectũ est ex eo dem codice testimoniũ eiusdẽ S. Gregorij de hoĩs contẽplatõe capl̃m. 4. continẽs ita, ipsa quidem ania regium q̃d & sublime inditũ, oñdit, porrò à priuatoꝝ paupertate seiuncta in eo q̃ indominabilis, & liberi existit arbitrij proprijs voluntatibus se imperial̃r dispensans. Itẽ relectũ est ex eodẽ codice testimoniũ eiusdẽ S. Gregorij ex his q̃ aduersus Eunomiũ capl̃is. 35. cui⁹ est initium non erat vt videt continens ita. Omnino necesse est conueniẽs esse, & propriũ conditeri naturæ, ip̃m quoq; arbitriũ. Et si dissimile extiterit scd̃m naturã, dissimiles erũt etiã ip̃æ voluntates virtute eius in vtrisq; idonea existente natura deficienti ad perficiendã propriam voluntatem. Quod testimonium sil̃r collatum est cum libro Chartaceo qui est de bibliotheca huius venerabilis p̃iarchij, & constitit. Item relectum ẽ ex eodem codice testimoniũ S. Iohãnis archiep̃i Constãtinopoleos ex sermone. P̃, si possibile est, trãseat à me calix iste, cuius initium est. Profundã sectionem, continens ita. Sed non sufficiunt hæc solũmodo, sed & aduentus, vt non putaret phantasticum quod fiebat, non superficie tm̃ rem credibilem facit, sed & tempore multo, & quod per omnia humana trãsiuit, neq; em̃ simpl̃r in homine perfecto venit, sed in vtero virginis, vt etiã i vulua baiularet, & partũ sustineret, & lactis nutrimẽtũ, & incrementũ, prolixitatem q̃ tpis, & per diuersitatẽ oĩm ẽtatum credibile faceret quod fiebat, sed neq; in hmõi p̃batõe tm̃ perfistit, sed & ipsam circũferens carnem p̃mittit eã naturæ perpeti detrimenta. Et esurire, & sitire, & dormire, & fatigari. Postremo etiã ad crucem veniens finit eam quæ carnis sunt pati, ideo em̃ & guttæ sudoꝝ de ea cadebãt, & angelus inueniebat eã sustentans, & tristat̃, & hæsitat. Prius enim quàm hęc diceret, ait, ãia mea turbata ẽ, & tristis ẽ vs q̃ ad mortẽ. Si enim his oĩbus gestis os malignũ diaboli per Martionẽ Ponticũ, & Valentinũ & Manichęum Persam, & alias plures hæreses valuit quãtum ad eos verbũ dispensatiõis subuertere. Et insonuit satanas consonum dicẽs: q̃a neq; incarnatus, neq; carne indutus ẽ, sed putatiuę hoc erat, & phãtasia, & sc̃ena atq; simulatio dum q̃ passiões ip̃æ p̃clamaret. & mors, & sepulchrũ & esuries, si nihil hoꝝ factum est, qũo non multo amplius hæc impietatis nequissima dogmata disseminarent, quãobrem ficut esuriuit, ficut fatigatus ẽ, ficut dormiuit, ficut mãducauit, ficut bibit, sic & mortẽ recusat, q̃d est humanũ, oñdens, & infirmitatẽ naturæ, q̃ nõ sine dolore patit̃ auelli de p̃senti vita. Si enim nullũ hoꝝ dixisset, dixissem vtiq; qa si homo eẽt oportebat eũ pati quæ hoĩs sunt, quæ vero hæc cum ad crucẽ veniret, & formidaret, & tęderet, nec sine dolore auelleret̃ à p̃senti vita, inest q̃ppe naturæ amor p̃sentiũ. Et ideo oñdere volens vez carnis velamen dispensatõem q̃ credibilẽ facere cũ multa p̃batõe passiões ipsas nudas p̃posuit. Q̃d testimoniũ sil̃r collatũ est cũ libro membranaceo qui est de bibliotheca huius venerabilis p̃iarchij, & constitit. Itẽ relectum est ex eodem codice testimoniũ ejusdẽ sancti Iohãnis Chrysostomi ex interp̃tatõe Euangelij scd̃m Matthæum lib. 81. cuius est initium Tunc venit cũ eis Iesus, cõtinẽs ita. Et pusillũ accedẽs, orabat, dicẽs: P̃, si possibile est, trãseat à me calix iste, veruntã nõ sicut ego volo, sed sicut tu, & venit ad eos, & inuenit eos dormiẽtes, & dixit Petro sic: Nõ potuistis vna hora vigilare mecũ? Vigilate & orate, vt nõ ĩtretis in tentationẽ. Spũs q̃dẽ promptus est, caro aũt infirma. Nõ simpl̃r maxĩe Petrum aggredit, dum q̃ñ & cæteri dormirent, sed palpans atq; tangens eum. Et ex hoc propter causam quam antea dixi, dehinc q̃ia & cæteri hoc ipsum dixerunt, dicente enim Petro, inquit: Quod si etiam oportuerit me mori tecum, non te negabo. Sil̃r autem inquit, & omnes discipuli dixerunt. Cæteꝝ omnes alloquit redarguens eoꝝ infirmitatem, qui enim mori cum eo delegerãt, nec saltẽ contristato simul cum eo, tunc euigilãtes cõtristari valuerũt, sed tenuit eos somnus. Orat vero ne causa simulatio esse putaret̃, & sudores defluunt p̃ter eandẽ iteꝝ causam, ne dicãt hæretici q̃ anxietatẽ simulasset. Propterea & sudores vt guttæ sangninis, & angelus cõfortãs eũ, visus est multa milia quoq; timoris indicia, ne q̃s diceret verba ficta fuisse. Ideo & oro, dicẽdo nãq; Si possibile est, transeat, oñdit humanum. Dicendo aũt veruntã non sicut ego volo, sed sicut tu, ostendit quid sit σωφρονειν elegans, & Philosophum imbuens, vt & natura in aduersum trahente

hente sequi deum. Quoniãquidem non sufficiebat insipiẽtibus προσωπον personã faciem ostẽdere solã, & iã verba adiungit. Iterq; qa verba non sufficiebãt tm̃, sed & res, oportebat vt eas verbis coniungeret, vt credant etiã q; vehementer contendunt, qa & homo factus est, & mortuus ẽ. Si em̃ & dum hæc sint, incredibile ẽ hoc adhuc apud quosdã, multo magis si hæc minime fuissent. Quod testimoniũ sil'r collatum ẽ cum libro chartaceo, qui ẽ de bibliotheca venerabilis huius p'riarchij, & constitit. Itẽ relectum ẽ eodẽ codice, testimoniũ eiusdẽ ex interp'tatione Euãgelij scd̃m Iohãnem libro scdo, sermone. lxvij. cuius initiũ est: Dulcis ẽ præsens vita continẽs ita: Nunc anima mea turbata ẽ, & qd dicã: Pater, salua me ab hac hora, qa hoc non ẽ euitãtis, vt ad mortẽ veniret, sed maxime inuitãtis, vt em̃ non dicãt, qa ipse extra dolores humanatus existens facile de morte philosophat', oñe mortis iperiũ potẽter destruẽs, & nos extra periculũ exhortat', oñdit, qa q̃is anxiet', attñ propter vtilitatẽ non recusat, hæc vero dispẽsatõis sunt, non deitatis. Ideo, ait, nunc aĩa mea turbata ẽ. Nã si hoc non ẽ, q̃lis consequentia ẽ quod dictum ẽ, & dicere: Pater, salua me ab hac hora, & ita turbari, vt exui quoq; deposcerẽt, si vero inesset etiã diffugere hæc naturæ humanæ sunt ifirmitatis, siue ipotentiæ, sed non habeo, inqt, quod dicã ex vi postulãs, propter hoc em̃ veni in hãc rem, ac si diceret: Seu turbamur siue cõmouemur non fugiamus mortẽ. Nã & ego nunc turbatus nõ dico vt fugiã. Oportet em̃ sustinere quod superuenit, non dico libera me ex hac hora, sed qd, p'r glorifica nomen tuũ, dum qñ pturbatio hoc cogeret dicere, ecõtrario dico, glorifica nomen tuum, hoc ẽ, eleua iã sup crucem. Iterq; humanũ oñdit, & naturã nolentem mori, sed p'sentẽ vitã amplectentem, oñdens q̃ non extra humanas passiones erat, quẽadmodũ em̃ esurire crimen non ẽ, neq; dormire, ita nec p'sentem vitã affectare. Et em̃ Chrũs corpus mundũ à peccatis habuit, non naturalibus necessitatibus liberq;, alioquin nec corpus esset. Quod testimoniũ sil'r collatum ẽ cum libro Membranaceo qui ẽ de bibliotheca hui⁹ venerabilis p'riarchij, & constitit. Itẽ relectum ẽ ex eodẽ codice testimonium S. Cyrilli archiepiscopi Alexãdriæ, de thesauris capitulo. xxiiij. cuius initium est, si à quolibet aliquoq;, continens ita, propriã mortem saluator euacuauit. Quemadmodum ergo nequaq̃ mors destrueret, eo non moriente, ita in singulis carnis passionibus, nisi em̃ formidasset non vtiq; natura à formidine liberafieret, nisi tristaret non vtiq; vnquã de tristitia liberaret, nisi pturbatus esset, & pertimesceret, nunquã extra hæc efficeret, etiã in singulari quæ humaniter facta sunt eãdem aptãs rõnem iuenies in Christo, easdem carnis passiones motas fuisse, non vt obtineãt ficut in nobis, sed vt agitate destruãtur virtute carnem inhabitãtis verbi in melius refecta eadem natura, quod testimonium sil'r collatum ẽ ad librum qui ẽ de bibliotheca venerabilis huius p'riarchij Cartaceum, & constitit. Itẽ relectum ẽ testimoniũ eiusdẽ ex eodẽ libro continẽs ita, homo factus ẽ dei verbum, non iterq; vt deus ante humanatõem oĩa agat, & loquat', sed & plerũq; etiã propter vtilitatẽ quæ in carnis ẽ dispẽsatione, & sicut hõ quædã loquit', hãc hñte eodẽ mysterio virtutem, quo modo absurdum nõ est scãdalizare audientes dum interdum humanius loq't. Loquit' em̃, vt homo, loquit' vt deus habens in vtrisq; ptãtem, humaniter em̃ dicebat, nunc aĩa mea turbata est, diuinæ autem, potestatem habeo ponendi eã, & iterq; ptãtem habeo sumendi eã. Perturbari ergo passio carnis est propriæ, potestatem autem habere ponendi, & iterum sumendi animã virtutis verbi est actus, quemadmodum em̃ dum quid loquitur diuine, dum & homo cernatur minime scãdalizamur, sed consideramus habitãs in carne verbũ, ita cum qd loquit' vt hõ, nõ scãdalizemur, considerãtes, quia propter nos factus est homo. Et quæ humanitati congruunt, loquit', quod testimonium similiter collatum est cum eodem libro, & constitit. Item relectum est ex eodẽ codice testimonium eiusdẽ S. Cyrilli ex dogmatibus aduersus Iulianum libro tertio, ex sermone duodecimo, cuius initium, attentat qdem q ex aduerso est, continens ita. Quia igit' nisi qd inuoluntarium erat, feciss̃et, & voluntatem nequaq̃ omnino pateret necessario demõstrat inuoluntarium qdem quod in patiendo fuit inglorium vt fatus sum, attñ voluntarium eo quod oĩbus extitit vtile. Et non velle qdem calicis recusatio cõtinet, spõte ãt pati in eo quod dictũ est ad p'em. Veruntñ, non mea voluntas, sed tua fiat. Cõplacente ergo deo & p'e, & tanq̃ consentiẽte prudentissimis dispensatõibus filius scd̃m carnem mortem sustinere dicit', quatenus surgẽs à mortuis, destrueret mortẽ, & auerteret corruptionẽ, & iustificaret q̃ sub cẽlo sunt. Et post pauca: Considera ergo qñ vt suscitaret quod datum est ei, id ẽ, nos quod dei erat inuoluntarium propter passionis contumelias voluntarium fecit. Sustinuit qppe crucem ignominia contempta, sicut egregius scribit Paulus, quia vera passio extitit inuoluntaria qdẽ ei quãtum ad infirmitatem humanorq; sensuũ ptinet, veruntñ q̃q̃ nimis fuisset ingloriũ voluntariũ fuit, eo q; deo est esse acceptũ. Acceptũ nãq; videt oportere om̃e qcqd est, male sustinere fideles suos, p multorq; salute. Cõsiderauit qs q̃ optime, & in Euãgelicis narratõibus, qd testimonium sil'r collatum ẽ cum libro mẽbranaceo bibliothecæ huius venerabilis p'riarchij, & cõstitit.

Item

Item relectum est ex eodem codice testimonium eiusdem ex interpretatione Euangelij secũdum Matthęum ex tomo.xi.continẽs ita. Licet eñ q̃ maxime quod accidit non in oĩbus, & per oĩa voluntariũ ei fuit, sed tñ propter oĩm salutẽ, & vita voluntariã fecit crucis passionẽ, no uerat qppe nouerat quæ ex hoc futuræ essent emẽdationes, & quod hoĩs naturã repararet, & sanguine proprio acquireret deo patri, si eñ nõ feciſſet voluntariũ pati dum nimis esset inuoluntariũ, quænã occcasio considerabit orãdi eũ, & dicẽdi: Pater si possibile est, trãseat à me calix iste. Eiusdẽ ex tomo.xij. & subest qdẽ in eo metus patiẽdi propter id q̃d humanũ est, mitigat vero confestim p inhabitãtis verbi potentiã atq; fortitudinẽ. Prospice ergo qũo subdemonstrat qdẽ in eo recusatio ipa quod humanũ est, diuinitatis aũt inflexibilitas statĩ refulsit. ait eñ ad pr̃em q in cœlis est, veꝝtñ non sicut ego volo, sed sicut tu, & hoc ãt vt homini congruit fatus est. Nã iuxta quod deus est, non extra voluntatẽ est pr̃is, imò vero ipse est consiliũ dei & pr̃is, si vtiq; in sapĩa, & velle est pr̃is, sapĩa vero est ipe filius, qa vero & voluntas pr̃is nominat vnigenitus explanat egregius cãtator, dñe in volũtate tua p̃stitisti decori meo virtutẽ in Chr̃o eñ oñe datũ cœlestiũ bonoꝝ est à deo & pr̃e. Alias vna atq; consubstãtiali existẽte trinitate, & vna deitate in ea intellecta qũo non erit eadẽ voluntas pr̃is, & filij, & spũs sancti, condecẽtissime itaq; ad humilitatis habitũ, & sicut homo sibi formidat tacite, eãq; extra naturã, & ex maledicto subintrauit mortẽ, respuens aũt iteꝝ, vt deus, non sicut ego volo, ait, sed sicut tu. Quæ duo testimonia pari mõ collata sunt cũ libro Cartaceo bibliothecę huius venera. pr̃iarchij, & cõstitit. Itẽ relectũ est ex eodem codice testimoniũ eiusdẽ sancti Cyrilli ex interpretatione Euãgelij scd̃m Iohãnem libro quarto, cuius initiũ, qa descendi de cœlo continens, ita maxime eñ non absolute, neq; in omni simpliciter argumẽto, sed neq; in omni re oĩno nõ amplecti proprias voluntates filius affirmauit. Conseruare nanq; quæ pr̃is est, dicit circa rem diffinitã propter tuas sicut mihi intelligere dat sermonũ ad interpretationes prouidens nostræ cautelæ sicut deus, sustinet aũt inuoluntariũ, & facit voluntariũ propter nos, passionẽ aũt dico proculdubio crucis, ita & genitori complacitã, sicut à nobis iã dictũ est. Licet nãq; consi derare appositã statim comprobationẽ, & adiacẽtẽ officiose ipsam cãm, ob quã sicut ipse ait, à propr̃is qdem recessit voluntatibus, implet ãt eã quæ patris est, hæc est eñ, inqt, volũtas patris, vt omne quod dedit mihi, non perdã ex eo, sed vt resuscitẽ eum in nouissimo die. Et qm̃ quidẽ certe inuoluntaria simul & voluntaria vnigeniti passio quæ in cruce cernit, iã plane p̃dictũ est. Repetamus ãt iteꝝ per subtiliores perscrutatiões relegentibus pãdentes veritatem. Eiusdẽ ex eodem sermone. Nullo modo itaq; scãdalizeris, ó homo cũ audieris dicentẽ, descẽdi de cœlo non vt faciã voluntatẽ meã, sed eius q̃ misit me, quod eñ à principio dicebamus, hoc iteꝝ dicimus circa rem definitã ac manifestã sup hoc facit Chr̃s sermonẽ, docẽs eñ, quia pro oĩbus obedire voluntatiuũ qdem habet, eo q̃ ita voluisset diuĩa natura, inuoluntatiuũ aũt propter crucis passionẽ, & quãtum ducit ad carnẽ recusantẽ mortem, hæc & hmõi fatus est, & prolixior qdem nobis consumptus est sermo, qa vero & inuoluntariũ quodã modo videt saluatori Christo, iuxta q̃d erat hõ passio quæ in cruce est ex ipsa nos consequens est reꝝ natura comprobare, dicimus aũt q̃ Iudaicæ obstinatõis actus fuerat vt Chrũs per oĩa crucifigeret, & hoc sine intermissione futuꝝ erat ab eis vt immeditatã habentiũ sup his audaciã ex his quæ iã fuerãt operati tã in sanctos prophetas, quãq; in hos q in illo tpe fuerãt sancti. Qm̃ igit̃ nõ inerat aliter quod in morte deciderat, denuo ad vitã resuscitare, nisi factus fuisset homo vnigenitus dei verbũ. Oportebat vero p oĩa factũ pati, inuoluntariũ effici voluntariũ. Quæ duo testimonia fil̃r collata sunt cũ libro Cartaceo bibliothecæ huius venerabilis pr̃iarchij, & constitit. Itẽ relectũ est ex eodẽ codice testimoniũ eiusdẽ S. Cyrilli, & ex eadẽ interpretatõe libro octauo, cuius initiũ: Maria ãt accipiens librã vnguenti continẽs ita, aspice iteꝝ in his quod natura quidẽ humana in perturbatõibus facilis & trãsmigrabilis est ad formidinẽ, diuina ãt & ineffabilis potentia in oĩbus infracta, atq; indirupta, & ad solã sibi quæ decentem fortitudinem respicit mortis. Nãq; subingressa memoria turbare ptentat Iesum, diuinitatis ãt potentia commota statim subiecit ægrimoniã, & cõtinuo ad incõparabilẽ trãsformat audaciã q̃d formidine fuerat superatũ, arbitremur eñ & in ipso saluatore Christo cõmoueri quæ humana sunt, p pter duos ac necessarios modos. Oportebat eñ oportebat, & p hæc ipsam nõ putatiue, & excogitatiue, magis ãt natural̃r, & veraciter hoĩem ex muliere factũ videri oĩa gestãtem humana absq; solo pctõ. Cæteꝝ timor atq; formido ægrimoniæ q̃dẽ sunt in nobis naturales, inter pctã aũt refugiũt deputari, & sup hæc rursus vtiles, mouebanť etiã in Christo q̃ humana sunt, nõ vt mota p̃ualerẽt, atq; accrescerẽt quẽadmodũ & apud nos, sed vt mota p virtutem verbi abscinderent ad meliorẽ quẽdã, & diuiniorẽ statũ trãsmutãdã naturã in primo Christo, ita nẽ pe inerat, & nõ aliter, vt etiã ad nos ipsos sanatõis modus trãsiret. Eiusdẽ ex eadẽ interp̃tatione libro decimo, cuius initiũ, q habet mãdata mea, & custodit ea, sicut cõsubstãtialis est, ita &

conuo

conuoluntarius ꝓprio genitori, vnius eñ essentiæ vnâ profecto volũtas est, intẽtus in oĩbus vnus, & nihil est ꝙd dissonet. Eiusdẽ ex eadẽ interꝓtatione, lib. xij. cuius initiũ, ꝙa deus secũdũ naturã est filius. Cõpleta omni impietate aduersus Christũ ab iniqtate Iudeoꝝ, & nullo de cẽtero relicto, prout apparet eoꝝ sup modũ crudelitatem fuisse ꝓfectã, Pateret vt iteꝝ aliqd in nouissimis eadẽ caro propriũ atq; naturale, susceꝑit eñ sitim flagris multimodis arefactã, dolores eñ acres sunt ad extorquẽdũ sitire quodã infito inenarrabili calore internũ examinãte humorẽ, & igneis qbusdã accessibus patiẽtia viscera cõcremãtibus, indifficile qppe fuerat cũcta valẽti deo verbo etiã hoc à ꝓpria carne remouere, sed quẽadmodũ sponte pmisit cætera pati, patit & hoc, ꝙ spontaneã igit voluntatẽ q̃rebat bibere, Quæ tria testimonia pari modo collata sunt cũ libro chartaceo bibliothecæ venerabilis huius patriarchij & cõstitit. Item relectũ est ex eodẽ codice testimoniũ S. Epiphanij archiep̃i Cypri ex Panarijs, sermone. lxix. cõtra Arriomanitas, cuius est initiũ: Istos q̃ sunt circa Meletiũ, cõtinẽs ita: Insiliẽtes igit verbi captores, statim tã q̃ occasionẽ cõtra inimicũ adepti addẽtes aiunt, cernis qa egebat auxilio angeloꝝ, cõfortabat eñ eũ angelus in agonia, nãq; ipse factus est, & nesciũt, qa nisi habeat hæc oĩa, & illud, nõ mea volũtas, sed tua. Et nisi fluctuaret, & nisi sudor ei factus fuerit ex corpore profluẽs, vtiq; putatio fuerat Chri carnalis aduẽtus, & rõnabilt à Manichæis & Marcionistis q̃ secũdũ phantasiã est æstimatio cã cantat & nõ verissima. Hæc ãt oĩa ꝓmuniens vitã nostrã cuncta dispẽsat q̃ susceꝑit, q̃s humanæ egrimoniæ narrationes hñs & nõ simulatiõe, sed veritate, id nõ mea voluntas, vt oñdat carnis subsistentiã verã, & redarguat eos q dicunt mẽtem humanã eum non habere. Itẽq; redarguat eos q non dicunt carnẽ eum habuisse, oẽs eñ diuinus sermo stans inter filios tenebraꝝ redarguet tenebras, illuminat aũt filios veritatis. Cerne vero q̃ta vtilia sunt in isto sermone, de incorporalibus nõ procedit sudor, dũ vero hoc fieret, oñdit veracẽ carnẽ, & non æstimationẽ ex carne in deitate coadunata. Citra animã & mentẽ non fit agonia, fluctuante autẽ eo, oñdit animã & corpus, & mentẽ in vnũ gerere, vnde agonia fiat, itẽq; cum dicit: Non mea voluntas, sed tua, ostendit vere mentẽ humanã, sed sine peccato. Quod testimoniũ similiter collatũ est cũ libro chartaceo q est ex bibliotheca venerabilis huius patriarchij, & cõstitit. Itẽ relectũ est ex eodẽ codice testimoniũ S. Gregorij eꝑi Nanzianzeni ex secundo sermone de filio, cuius initiũ: Qm̃ tibi quædã ex cogitationibus cõtinẽs ita: Septimũ descẽdisse dicat de cœlo filius, non vt faciat voluntatẽ suã, sed eius qui misit eum Si eñ non ab eo qui descẽdit hæc dicerent, diceremus vtiq; tanq̃ ab homine formari hũc sermonẽ, non ab eo qui in saluatore intelligit, illius eñ velle, nec contrariũ est deo deificatũ totum, sed eius qui secundũ nos est, vtpote ꝙ humana voluntas nõ per oĩa sequat diuinã, sed resistat plerunq; atq; reluctet, etenim illud ita intelligamus. Pater si possibile est, trãseat à me calix iste, veruntamẽ non sicut ego volo, sed tua prævaleat volũtas, neq; eñ si possibile erat, aut non, hoc eũ ignorare oportebat, neq; voluntati ob intromittere voluntatẽ, qa ergo tanq̃ ab eo qui assumpsit, sermo est. Id quippe est quod descẽdit non rei susceptæ sic occurramus, non tanq̃ existente propria filij voluntate ꝓter illũ q̃ patris, sed tanq̃ non existente is sermo est, vt tale sit quod colligit, non vt faciã voluntatẽ meã, neq; enim mea à tua seꝑata est, sed cõmunis mea est atq; tua, quoꝝ sicut vna deitas, ita & uoluntas. Quod testimoniũ similiter collatũ est cum libro de membranis, q est de bibliotheca venerabilis huius patriarchij, & constitit. Itẽ relectum est ex eodẽ codice testimoniũ S. Cyrilli archiep̃i Alexandriæ de thesauris, libro vigesimoquarto, cuius initiũ, si à quodã de accedẽtibus, continẽs ita. Quãdo igit apparet formidare mortẽ, & dicere. Si fieri potest, trãseat à me calix iste, intellige igit quoniã formidasset mortẽ docebat caro quã indutus erat deus uerbum ultra id non perpeti, dicebat eñ ad patrẽ non sicut ego uolo, sed sicut tu, Non eñ timebat, secundũ quod uerbum est & deus mortẽ ipse, sed ad finem ꝓducere dispẽsationem properabat, Hæc enim erat uoluntas patris, habet eñ & nolle mori, idcirco quod caro mortẽ naturaliter euitet, docẽs profecto humanitatẽ ne ultra q̃ sua sunt sapiat, sed dei uoluntatẽ inquirat. Sicut homo dicit, nõ sicut ego uolo, sed sicut tu. Ideo quippe & addidisse uidet. Spiritus quidẽ promptus, caro autẽ infirma. Quod testimoniũ similiter collatũ est cũ libro chartaceo de bibliotheca huiꝰ uenerabilis patriarchij, & cõstitit: Itẽ relectũ est ex eodẽ codice testimoniũ eiusdẽ S. Cyrilli ex interꝓtatione euangelij scd̃m Iohannẽ libro quarto, cuius initiũ, qa descẽdi de cœlo, continẽs ita, Quoniã quidẽ etiã aliquatenus inuoluntaria exiſtit saluatori Christi passio in cruce, uoluntaria uero ꝓpter nos, & bñplacitũ dei, & pr̃is ex hoc intelligis. Ascẽsurus quippe sup hanc easdẽ disputatões faciebat ad deum uidelicet tanq̃ orationis habitũ dicẽs: Pr̃ si possibile est, trãseat à me calix iste, ueruntamẽ non sicut ego uolo, sed sicut tu. Quoniã ergo deus erat uerbũ immortalis, atq; icorruptibilis, & uita ipsa scd̃m naturã ptimesceret, mortẽ sciebat, omnibus exiſtimo eẽ manifestissimum, ꝓcipiebat tñ, utpote qui in carne erat sustinere carne quæ sua sunt, & cum iã in fo-

ribus esset, ptimesceret mortẽ, & vt veraciter appareat homo, ideo ait: Si possibile est, trãseat à me calix iste. Si possibile est inquit ὡς πατηρ, tanq̃ pater. O pr̃ non sustinendo mortẽ, acquirere vitam credẽtibus in eum si moritura est mors, me non moriente scd̃m carnẽ dumtaxat, transeat inquit calix, veruntñ eo ꝙ aliter fieri non ineſt, non ficut ego volo, ſed ficut tu. Cernis quõ deficiens quidẽ iterum hominis natura, & in ipso Christo quantum ad ipsam ptinet inuenit, restaurat autẽ ad confidentiã deo decibilẽ, & ad consilium iuuenile transducit, quatenus non quod ei videt propr̃is implere voluntatibus, sed diuinã magis intentionem sequi, & ad illud sedulo currere ad quod nos profecto lex reuocat conditoris, quia vero aũt asserentes agimus ex eo quod sequit addisces. Spũs quidẽ promptus, caro autẽ infirma, Ne q; eñ ignorabat Chrũs quod ualde posterius erat à deo decibili dignitate quod videbat morte terreri & eius sentire formidinẽ, ideoq; feruẽtissimã satisfactionẽ adiecit informatã quidẽ fuisse carnẽ secundum quod eã decebat, & ei natural̃r inerat, dicens, promptum attamẽ esse spm̃ sciẽtem nihil de his quæ noceant pati. Cernis qual̃r Christi mors inuoluntaria erat propter carnẽ, & passionis ignominiã, voluntaria attñ donec ad prospez̃ finẽ uniuerso mũdo ꝓduceret, quod erat in bñ placito pr̃is, id est omniũ salus & uita. Quod testimoniũ sil̃r collatum est ad librum chartaceũ q est bibliothecæ uenerabilis huius patriarchij, & constitit. Itẽ relectũ est ex eodẽ codice testimoniũ S. Athanasii archiep̃i Alexãdriæ ex libro cõtra Apollinariũ de incarnatõe cuius initiũ, Modus qdẽ impie, cõtinẽs ita: Qñ Adã deus ab origine formauit, nunqd insitum ei dedit pctm̃? Quæ ergo iam utilitas erat mãdati, quõ aũt illũ cõdẽnauit peccantẽ, aut q̃ mõ etiã Adã añ ꝓuaricationẽ nesciebat bonũ aut malũ quem formauit deus ad incorruptionẽ, & imaginẽ suæ æternitatis, fecit eñ naturã sine pctõ, & voluntatẽ liberi arb. q̃d testimoniũ sil̃r collatũ est ad libz̃ ex membranis croceis q est bibliothecæ huius uenerabilis patriarchij, & cõstitit. Itẽ relectũ est ex eodem codice testimoniũ S. Augustini Hyponis Regiensis, ex libro v. con. Iulianũ Pelagianistã, continens ita: Motus animi qd est, nisi motus naturæ, anima eñ sine dubitatione natura est, & ideo voluntas motus naturæ est, qa motus est aiæ. Quod testimoniũ sil̃r collatũ est ad libz̃ latinis l̃ris scriptũ, interp̃tante Cõstantino deo amabili pb̃ro, & defensore sanctissimæ huius magnæ ecclesiæ, & latino grãmatico, & constitit. Itẽ relectũ est ex eodem codice testimoniũ de operationibus S. Leonis papæ Romanę vrbis ex epistola ad Flauianũ archiep̃m Constantinopoleos, cuius initiũ. Lectis dilectionis tuæ l̃ris continẽs ita. Sicut enim deus non mutat̃ miseratione, ita homo non consumit̃ dignitate, agit enim utraq; forma cũ alterius communione quod propriũ est, uerbo scz̃ operante quod verbi est, & carne exequente quod carnis est, vnũ horz̃ coruscat miraculis, aliud succumbit iniurijs, & ficut uerbũ ab æqualitate paternæ gloriæ non recedit, ita caro naturã nostri generis non relinqt, unus enim idemq; uerè dei filius, & uerè hoïs filius. Quod testimoniũ sil̃r collatũ est ad librũ mẽbranaceũ argento tectũ, q est de sceuophilacio. i. de repositione huius magnæ ecclesię, & constitit. Item relectũ est ex eodem codice testimoniũ eiusdem S. Leonis ex scda epistola ad Leonem p̃ssimũ impatorem, cuius initiũ. Promisisse me memini, cõtinens ita. Licet ergo in vno dño Iesu Christo uero deo, itaq; hominis filio uerbi, & carnis una ꝓsona sit, quæ inseparabiliter atq; indiuise communes habeat actiones, intelligendæ tñ sunt ipsorz̃ operz̃ qualitates, & syncereæ fidei contemplatione cernendũ est, ad quæ prouehat̃ humilitas carnis, & ad quæ inclinet̃ altitudo deitatis. Et paulopost. Postremo sine uerbi potentia nõ se dñs p̃i cõfiteret̃ æqualem, & sine veritate carnis nõ idem diceret maiorẽ se esse p̃rem dũ catholica fides vtrũq; suscipiat, vtrunq; defendat q̃ scd̃m cõfessionem beati apostoli Petri vnũ Chr̃m dei viui filiũ, & hoïem credit & verbũ, q̃uis itaq; ab illo ĩitio q̃ vtero uirginis uerbũ caro factũ est nihilũ q̃ inter utrũq; formã diuisionis extiterit, & p oĩa incrementa corporea unius ꝓsonæ fuerint totius tpis actiões, & ipsa tñ q̃ inseparabil̃r facta sunt. nulla cõmixtiõe cõfundimus, ſz̃ qd, cuiꝰ formæ sit, ex operz̃ q̃litate sentimus, q̃d testimoniũ sil̃r collatũ est cũ libro mẽbranaceo agento tecto de sceuophilatio. i. repositione sanctæ huius magnæ ecclesiæ & constitit. Item relectum est ex eodẽ codice testimoniũ S. Iustini philosophi & martyris de expositõe fidei quã fecit su p rectã cõfessionẽ, cuius initiũ, idoneè aduersus Iudæos & paganos, ita cõtinẽs. Sicut luïs secundũ q̃d vnũ lumẽ est ipsam opationem nõ separabit quisq̃ hęc palpabill corpore, rõne vero discernẽs insinuat naturã, cuius est propria opatio, ita in uno filio dei omnẽ qdẽ opationẽ nequaq̃ quisq̃ separaturus est ab uno filio, cuius tñ natura est propriũ q̃d agit rõne facit agnosci, q̃d testimoniũ sil̃r collatũ est cũ libro chartaceo q est blbliothecæ sancti huius patriarchij, & cõstitit. Itẽ relectũ est ex eodẽ codicillo testimoniũ S. Iohannis archiep̃i Cõstãtinopoleos ex sermone in Thoma ap̃lo & cõtra Arrianos, cuius initiũ, legi qdẽ & Ecclesię obtẽperãs, cõtinẽs ita. Hæc audiẽs, purgaui animã à pfidia, & exui me ambiguã sn̄iam, assumpsi credulum sensum, accepi corpus gaudẽs, ac tremẽs expãdi cũ digitis & aię oculũ, & duas p hoc opatões

sensi,

ſenſi ꝺd teſtimoniū ſimiliter collatū eſt cū libro mēbranaceo, plato à pte apoſtolicæ ſedis an tiq̄ Romæ, & cōſtitit. Itē relectū eſt ex eodē codice teſtimoniū ſancti Gregorij epi Nyſæ ex qnto thomo cōtra Eunomiū, cuius initiū, deuote itaq; Petri apoſtoli, cōtinēs ita: Incōfuſa p manet tā carnis quanq; deitatis ꝓprietatē cōtēplatio, donec in ſeipſis alterutrū horꝫ cōſpicit, vtpote idcirco verbū añ ſecula fuit, caro aūt in nouiſſimis tēporibus fctā eſt, & nullus cōuertens dicet, aut iſtā añ ſecula fuiſſe, aut in nouiſſimis verbū factū fuiſſe, caro paſſibilis naturę eſt operatricis āt verbū, & neq; hæc opifex eſt exiſtēti. Neq; diuinitas paſſibilē habet virtutem, In pricipio verbū erat apud deū in mortis experimēto hō, & neq; ab æterno ꝺd humanū eſt neq; mortale ꝺd diuinū, & cætera oīa ſecundū hunc modū cōſiderant. Neq; viuificat Lazaꝝ hūana natura at neq; lachrymaꝫ, iacentē ipaſſibilis ptās. Sed ꝓpriū qdē eſt hoīs lachrymare vita vero eius q vita eſt, nō reficit milia paupertas hūana, neq; currit ad ficulneā oīpotēs virtus, qs eſt q fatigaꝫ ex itinere, & qs eſt q ſine labore vniuerſum mondū verbo ſubſtituit, quid eſt gloriæ ſplendor, & ꝺd clauis affligit, q̄ forma in paſſiōe alāpis cædit, & q̄ ex æterno glorificaꝫ, manifeſta em̄ ſunt vel ſi nullus ſermo interpretetur, qm̄ qdem plagæ ſerui ſunt in q̄ dñs patitur, honores vero dñi circa quē ſeruus q̄tenus ꝓpter copulationē atq; cōcretōem cōmunia fierent vtraq; alterutꝝ dño ſeruiles cicatrices in ſeipſo ſuſcipiēte, quāq; ſeruo honore dominico glorificato. Itē relectū eſt ex eodē codice aliud eius teſtimoniū ex eiuſdē thomo 12. cuius initiū, Si videamus & ꝺd ſequtur, cōtinens ita. Interī dignū eſt ſciſcitari eos q nobis voces hmōi ꝓferunt qa quod aſcendit, & ꝺd videt, & quod tactū agnoſcitur, & adhuc ſuper his quod hoībus p fraternitatē ſociatur, vtrunq; diuinæ aut hūanæ naturæ eſſe ꝓprium arbitrātur. Siqdem palpabilē & viſibilē, & cibo atq; potu ſuſtentari, & hoībus cognatū ac fratrē, & quæq; circa carporalē naturā cōſpiciuntur, oīa hæc & i diuinitate cernūt, dicāt de vnigenito deo & hęc, & q̄ voluerīt teſtificentur ei, & ābulatōes opatōem & localē abſceſſum ꝺd proprīū eſt eoꝝ corpe circunſcribuntur, Si vero hic qdem q per Mariā eſt fratribus loqtur vnigenitus āt fratres nō habet quō em̄ in fratribus quod vnigenitū gnis eſt ſaluabitur, & q dixit ſpūs eſt deus. Itē ipſe ait ad diſcipulos ſuos, qa palpate me, vt oſtendat quia palpabilis quidē eſt humana uatura, incōtrectabilis āt diuinitas, & q dixit vado, localē abſceſſum ſignificat qui aūt oīa, & in quo ſicut ait Apoſtolus creata ſunt oīa & in quo oīa cōſiſtunt, nihil in exiſtentibus extra ſeipſum habet in quo per quendā motum fiat abſceſſio. Neq; enim eſt aliter opari ipſam motionē niſi tranſiens locū qdem in quo fuerat, derelinquat, ad alteꝝ aūt trāſmutauerit, quod aūt p oīa graditur, & in oībus exiſtit, & oīa cōtinētur, nō habet quod inſcedat eo quod à diuina plenitudine nihil eſt vacās. Quæ duo teſtimonia collata ſunt cū libro ex membranis croceis q eſt de bibliotheca venerabilis huius patriarchij, & cōſtiterunt. Itē relectum eſt ex eodē codice teſtimoniū eiuſdē epiſtiolę ad Euſtachiū de ſancta trinitate cuius initium eſt qdem. Et omnibus vobis, cōtinens ita, Oſtendāt ergo ex qbus naturæ diuerſitatē agnouerunt. Si em̄ poſſibile fuiſſet ipſam diuinā naturā ex ſeipſo videri, & tā quod familiariter ē habet quāq; quod alienū p ea q̄ videbātur inueniri, nō vtiq; per oīa verboꝝ egeremus argumētatoꝝue alioꝝ ad cōprehendendum quod inquirebatur. Quia vero hæc qdem ſublimior eſt quā q̄rentium cōſideratio veꝝ ex argumentis quibuſdā de his quæ noſtrā fugiunt ſcientiam naturaliter collegimus, omnis ineſt neceſſitas per operatōes nos introduci ad diuinæ naturæ indagationē. Ergo ſi viderimus differentes ab inuicem operatōes q̄ à pře & filio, & ſpū ſctō peraguntur diuerſas eſſe, tanq̄ & operatrices naturas ex diuerſitate operationum aduertimus. Neq; em̄ poſſibile eſt, vt q̄ ſecundū naturę rationem diſtāt, cū inuicē ad operationū ſpeciē cōiūgere, nequaq̄ refrigerat ignis, neq; calefacit chryſtallus. ſed cū dřia naturaꝝ ab inuicē diſiungūtur, etiā ab eis operatōes. Itē relectū eſt ex eodē codice teſtimoniū eiuſdē ex eodem libro cōtinens ita, diuina vero natura in oībus adinuentis noībus ſcdm id ꝺd manet indeſignabilis iuxta nřm ſermonē, bñfactorē qppe & iudicē benignū, ꝺq; & iuſtū, & q̄q; ſunt talia dicentes opationū eſſe differentias edocemur, operātes āt naturas nihil aliud magis q̄ ex operationū cōſideratōe recognoſcere poſſumus. Cū em̄ qs reddiderit rationem de vno ꝺq; eoꝝ noīm de q̄ eadē naturæ circa quā ſunt ipa noīa nō eādem de vtriſq; reddet rationē, q̄ꝝ vero ratio altera ē, horꝝ & naturæ diuerſæ ſunt. Quæ duo teſtimonia ſīr collata ſunt, cum libro ex mēbranis croceis, q eſt bibliothece venerabilis huius přiarchij & cōſtiterūt. Itē relectū eſt ex eodē codice teſtimoniū Cyrilli Alexandriæ ex ſermone Proſphonetico. i. acclamatorio ad Theodoſiū pñſſimū iperatorē de orthodoxa fide, cuius initiū. Gloria quidē q̄ eſt apud hoīes cōtinens ita. Totū igit ꝺd ex eo eſt verbū toti coadunatū agimus humanitati i nobis ē. Neq; em̄ ꝺd in nobis eſt melius. i. animā nulla ratōe dignatus eſt ſoli cōdonans carni labores aduētus, agebaꝫ vero bñ p vtraq; diſpēſationis ſacramentum, vſus eſt aūt tanq̄ inſtrumēto ꝓpria quidē carne ad opa carnis, & naturales infirmitates, & quæq; ab initio longe ſunt, anima ve-

ro sua ad humanas & inuituperabiles ægrimonias, esuriſſe em̃ dicit, labores q̃q; ſuſtinuiſſe ex lõ-gis itineribus formidinis & pauoris & timoris, & triſtitiã, agoniã, atq; mortẽ in cruce. Quod te-ſtimoniũ collatũ eſt cũ libro Mẽbranaceo ſanctæ tertiæ Epheſinæ prioris ſynodi q̃ eſt in biblio theca huius venerabilis p̃riarchij in q̃ cõtinet p̃dictus Prophoneticus, i. acclamatorius ſermo & cõſtitit. Itẽ relectũ ẽ ex eodẽ codice teſtimoniũ eiuſdẽ ex ſermõe. xxxij. theſauro. cõtinẽs ita, Neq; em̃ vnã naturalẽ opationẽ dabimus deo & creatori creaturæ, vt neq; id q̃d creatũ eſt ad di uinã educamus eſſentiã. Neq; ite. id q̃d eſt diuinæ naturæ p̃cipuũ ad locũ q̃ creatis cõgruit de-ponamus. Quo. igit operatio & virtus indifferẽter vna eſt, his neceſſe eſt & ſpecie ivnitatẽ ſer-uari. Quod teſtimoniũ ſimiliter collatũ eſt cũ libro Cartacæo, q̃ eſt bibliothecæ huius venerabi-lis p̃riarchij & cõſtitit. Itẽ relectũ eſt ex eodẽ codicello teſtimoniũ, Iuſtiniani p̃ij̃ſimi ĩperatoris ex libro cõtra Neſtorianos, & Acephalos, cuius initiũ. Argumentũ ſcrupuloſum diuinę nõ ver tibilis viæ, cõtinens ita, Sed optet & q̃ ſubſequenter à ſctõ Leone dicta ſunt loq;, & q̃ ab iſtis ca-lumniantur, dicẽte em̃ eo, qa agit vtraq; forma cũ alterius cõmunione q̃d ꝓpriũ habuit, verbo ſcilicet operãte q̃d verbi eſt, & carne exequẽte q̃d carnis eſt, vnũ ho. coruſcat miraculis, aliud ſuccũbit iniurijs. Statim aſſiliũt hæretici dicentes nõ oportere dicere diuerſas opatiões deitatis, & humanitatis Chriſti, ſed humanã eſſe opatiõem, & hoc ite. ſecundũ Apollinarij blaſphemã-tis inſaniã. Oẽs em̃ ſancti p̃res ſicut paſſionẽ & ĩpaſſibilitatẽ vnius eiuſdẽq; credere nos docu-erũt, ita & in diuerſas opatões vnius eiuſdẽq; dñi nr̃i Ieſu cõfiteri nos ĩſtruxerũt p̃res ſancti, ſan-ctus Cyrillus refutãs vnã eſſe operationẽ deitatis & humanitatis ſcribit hæc in. xxxij. libro the-ſauro. Neq; em̃ naturalẽ operationẽ dabimus deo ac creaturę, vt neq; id q̃d creatũ eſt ad diuinã educamus eſſentiã. Neq; id q̃d eſt diuinæ naturæ p̃cipuũ ad locũ q̃ creatis cõgruit, deponam⁹ Sed & ſanctus Athanaſius in libro ĩrto contra Arrianos hæc ſcribit. Hæc neceſſario p̃examina uimus, vt ſi videremus eũ per inſtrumentũ proprie carnis diuinæ q̃d agentem ſiue loquentẽ co-gnoſcamus qa deus exiſtens hæc operat. Et ite. ſi videremus eũ humanæ loq; vel pati, nõ igno-raremus q̃d carnẽ induens factus eſt hõ, & ſi hæc facit, vniuſcuiuſq; igit opus noſcẽtes, & vtraq; ex vno agi videntes recte credimus, & nunq̃ errabimus, Ecce & p ea q̃ nunc ſunt nobis, & ſcti-s patribus appoſita aperte demonſtratũ eſt diuerſas opationes eſſe deitatis, & humanitatis vnius dñi noſtri Ieſu Chr̃i, & hoc cõſone oĩbus p̃ribus q̃ antea fuerunt ſanctũ docuiſſe Leonẽ. Quod teſtimoniũ ſimiliter collatũ eſt cũ libro Mẽbranaceo q̃ eſt de bibliotheca huius venerabilis p̃ri-archij, & cõſtitit. Itẽ relectũ eſt ex eodẽ codicello teſtimoniũ eiuſdẽ ſanctę memoriæ Iuſtiniani ex dogmatica epiſtola ad Zoilũ ſanctiſſimũ patriarchã Alexandriæ, cuius initiũ, literas relegen-tes, cõtinens ita. Vnus igit eſt Chr̃us nõ pempta naturar. differentia ꝓpter ineffabilẽ vnitionẽ verbũ intelligendũ, & hõ videndus, qa neq; vnitio cõfuſionũ opata eſt, neq; differẽtia ſubſtan-tiar. q̃ in eo ſunt ſectionẽ vel diuiſionẽ admittit, vidẽtes q̃ppe Chr̃i miracula p̃dicamus eius dei tatẽ, aſpiciẽtes eius paſſionẽ nõ negamus eius humanitatẽ, neq; miracula abſq; carne, neq; paſſio nes ſine deitate. Et eſt admirabile qa ipſe erat q̃ patiebat, & nõ patiebat, patiebat q̃dem eo quod caro eius ꝓpria patiebat, & in ipſo q̃ patiebat erat q̃d nõ patiebat, qa cũ eſſet natura deus verbũ ĩpaſſibilis erat, & ipſe q̃dem incorporeus erat in corpore paſſibili, caro autẽ habebat in ſeipſa ĩpaſſibile verbũ exterminãs ipſius corporis infirmitates, operat em̃ vtraq; forma cum alterius cõmunione hoc q̃d ꝓpriũ habuit, verbo q̃dem operãte q̃d verbi eſt, & carne exequẽte q̃d carnis eſt, Hoc & ſanctus Cyrillus ĩ trigeſimo ſecũdo libro theſauro. docet epiſtolã ad ꝓphanos ex-planãs. Nec em̃ vnã naturalẽ opationẽ dabimus eſſe dei & creaturæ, vt neq; id q̃d creatũ eſt ad diuinã educamus eſſentiã, neq; id q̃d eſt diuinæ naturæ p̃cipuũ, ad locũ q̃ creatis cõgruit depo-namus. Itẽ ipſe verus ſanctus p̃r, & in his q̃ erant ad Theodoſiũ hæc eadem nos edocet dicẽs to-tum quod ex deo eſt verbũ toti coadunatũ agimus humanitati quæ in nobis eſt. Neq; em̃ quod in nobis eſt melius id eſt animã illius rationem dignatus eſt ſoli cõdonãs carni aduentus labores agebat vero bñ p vtraq; diſpenſationis ſacramẽtum, vſus eſt aũt tanq̃ inſtrumẽto propria q̃dẽ carne ad opera carnis & infirmitates naturales & quæq; à vitio longe ſunt, aĩa vero ſua ad hu-manas & inuituperabiles egrimonias, eſuriſſe em̃ dicit, laboreſq; ſuſtinuiſſe ex longis itineribus pauoreſq; & timores, ac triſtitiã & agoniã, & mortem in cruce. Nullo quippe cogẽte ex ſeipſo poſuit animã ſuã ꝓ nobis, vt & mortuo. & viuo. dñetur, carnẽ ſcilicet ſuã ꝓ oĩm carne ꝓſol-uens vere donũ cõdignũ, animã q̃q; ꝓ oĩm aĩa vicẽ redẽptõis faciens, quanq̃ & reſurrexit. Ite. vita naturaliter exiſtẽs vt deus. Nec em̃ fas ẽ dicere à corruptõe vnq̃ poſſe teneri carnẽ q̃ verbo vnita eſt, captãue fuiſſe à portis inferni illã diuinã animã, qa nec derelictus eſt in inferno ſicut ait & ſacer Petrus. Nec dixiſſe aſſerimus naturã illã q̃ à morte pœnitus nec cõprehendit, nec conſu mitur. i. deitatẽ vnigeniti de infernalibus latebris eductã. Nõ em̃ erat hoc ipſum admiratõe di-gnũ ſi remãſiſſet in inferno verbũ q̃d ex deo eſt, q̃d deitatis opatõe at. natura admirabiliter & vltra ſermonẽ implet oĩa, dũ q̃ñ & oĩbus appropinquet, de hinc ꝓcedẽte ſermone hæc ite.

ait; hiu

ait,humanã qdẽ passionẽ mori,opatõem ãt diuinã reuiuiscere,demõstrãs q̃ p vtraq; cognoscunt scdm nos sc3 simul & vltra nos sicut deus.Cernis qũ hic venerabilis pater duar̃ naturar̃ opatões in una subsistẽtia siue vna persona Chri dei nri tradidit.Et post pauca,deide ꝓpter nos hõ fctus est visibilis palpabilis factus ẽ,& p diuinas atq; hũanas opatões existere demõstratus in deitate & humanitate dedit nobis cognoscere qa in quibus est agnitus ex his & subsistit.Sic em & scti patres vtrasq; voces cõfitendo.i.q̃d in deitate & hũanitate,& quod ex deitate & humanitate p vtrãq; ear̃ incõfusam atq; idiuisam dispensationẽ magni dei saluatoris nostri Iesu Chri tradiderũt.Quæ duo testimonia collata sunt sr̃ ad librũ mẽbranaceũ q ẽ de bibliotheca ven. huius patriarchij & cõstiterunt.Itẽ relectũ est ex eodẽ codice testimoniũ scti Eophemij archiepi Antiochie lex satisfactõe quã fecit ꝓ Calcedonẽsi cõcilio,& thomo scti Leonis cap.lvi.Cuius initiũ est.Qm̃ nõ in diminute cõseruabat caro.Cõtinens ita.Dicito nobis o tu ab oi aduersitate sincerã custodiẽs mentẽ tuã,erat aliq̃n tps ab incarnatõe q̃n icarnatus verbũ deus nõ habuit perfectã suã aiatam carnẽ,aut qa pedester ibat sup fluctus maris nõ cõseruabãt pedes ꝓprietatẽ humanæ naturæ,sed optime in natura hũana vltra naturã operabat Chrũs deus noster,nõ perempta vel extincta hũana ꝓpria sui carne saltẽ ipsius operatiõis effigies suadeat tibi cõfiteri q̃d caro in ꝓpria natura pmãsit,nã ambulare & pedib⁹ ambulare,nisi secũdũ phãtasiã fiebat,liquet q̃d pedũ est opatio ipsius nostrę naturę,& vtiq; ipas p opationes exclamat in pristinis mẽsuris carnẽ fuisse seruatã,& hmõi gressum oẽs corporalẽ ac sensibilẽ dicũt,ambulare aũt sup mare,hoc deitatis erat p humanã carnẽ operãtis.Si igitur nuda carne opationẽ diceremus fieri rei gestæ caligaret intelligẽtia,quẽadmodum si etiã soli deitati hũc ambulãtẽ deputaremus icessum adscribẽtes & ãbulare ꝓfitẽtes,nũc aũt incarnatũ deũ verbũ operatũ fuisse hmõi operationẽ,cõfitẽtes q̃dã q̃dẽ ad naturæ carnẽ cõsequẽter agimus facta fuisse,q̃dã vero ꝓpter deitatis p̃celsam naturã.Ergo & hic duæ sunt opationes, neq; em̃ eo q̃ habuit q̃d deo deceat,annũtiãte verbo deo subsistẽtialẽ vnitionẽ hęc opatio ob hoc p̃sumẽdũ nõ est dicere q̃ caro erat diminuta in suis ꝓprietatibus,sed idiminuta & pfecta erat.Hoc idẽ̃q; est dicere peior deterior vel quã si penitus nõ existẽs.Itẽ relectũ est ex eodem codicillo testimoniũ eiusdẽ ex cap.lxiiij.cõtinẽs ita,defert ille grãmaticus ex sermõe incarnationis dei verbi magnũ Athanasiũ ex scripturar̃ approbatõibus dicentẽ ita,qñ dicit: Pater si possibile est,trãseat à me calix iste,verũtn nõ mea volũtas fiat,sed tua,spũs qdẽ prõptus ẽ caro aũt infirma.Duas volũtates hic oñdit,vnã qdẽ hũanã,q̃ est carnis,hãc ãt diuinã,hũana ergo ꝓpter infirmitatẽ carnis recusabat passionẽ,diuia ãt eius prõpta.Rñde ergo nobis,suscipis hoc dictũ & acqescis tanq̃ certe hns,&(vt ita dicã) ex ipsa volũtate ꝓcedẽs,an velut mẽdacẽ quãdã & variã auersaris,sed nõ vtiq; fateris mẽtitũ fuisse magnũ Athanasiũ,& qũo duas volũtates hũc sanctũ dicẽtẽ suscipiẽs cõsequẽtia rursus tibi ipsi dicẽs asserẽs eos q duas naturas ĩ vna subsistẽtia dicũt diuidere Emmanuel,manifeste qppe est,qa vbi duæ sunt volũtates q̃r̃ hæc prõpta & fortis,illa vero infirma,diuersæ q̃ naturæ existũt vnius,vnã igit eadẽ̃q; naturã prõptã & fortẽ,infirmã q̃q; dici,& eẽ in vno eodẽ̃q; tpe nullus vtiq; dicere aut fingere audebit,cõtraria qppe vnã eadẽ̃q; naturã habere atq; possidere ipossibile est.Colligit itaq; q̃ vnus idẽ̃q; nõ secũdũ eadẽ naturã prõptus & fortis est atq; infirmus,sed secũdũ alterã qdẽ q̃d fortitudis erat apparebat,secũdũ alterã vero q̃d erat infirmitatis,pãdebat ac per hęc vidi,& ex his q̃ scũs Cyrillus asseruit manifestũ fit,q̃ duas naturas habeat dñs Chrs,in qbus & ẽ & cognoscit.Quę testimonia collata sunt sr̃ cũ libro chartaceo ꝓplato à parte aplicæ sedis antiq̃ Romæ & cõstitit.Et surgẽs Theophanes deo amabilis pbr̃ & Abbas monasterij Baiar̃ dixit:Suggero pietati vræ,& sanctæ atq; vniuersali synodo q̃ Eophremius hic,cuius testimonia mõ relecta sunt, patriarcha erat Antiochiæ,& recusat in sacris dyptichis sanctę q̃ hic est magnæ ecclesię.Scta synodus dixit,veraciter scimus sctẽ memorię Eophremiũ in sacris dyptichis recusari cũ sctis & ꝓbabilibus pr̃ib⁹.Itẽ relectũ est ex eodẽ codicello testimoniũ sctiss.Anastasii archiepi Antiochiæ ex satisfactõe quã fecit ꝓ tomo S.Leonis cap.vij.cuius initiũ.Si qs meminit q̃ paulo añ nobis,cõtinẽs ita.Si p q̃ nosse eũ deũ oportuerit diuine opari,ex qbus vero necessariũ erat hoiem eũ vere videri hũane operabat,altera ꝓfecto est diuinæ naturæ operatio, altera vero hũanæ,& si est altera & altera sicuti & est,quã ob causã q̃squã accusat de altera,& altera vtrãq; dicẽs formã,necesse ẽ qppe,sicut ait Cyrillus.Reddere deo q̃ dei sunt,de vita & hũanitate q̃ ei debent,nõ ãt eadẽ ipsa existũt vtraq; qm̃ opportune nõ attribuit,attũ vni deferunt per omia vtraq;,unus uero erat & est,qa differẽter operat per differẽtes eius naturas, quẽadmodũ aũt nõ idẽ est q̃ increpauit matrẽ dicẽtẽ.Vinũ nõ hnt,& q̃ mutauit aquã in vinũ,ita nõ idẽ ẽ deitati hũanitas,neq; è diuerso hũanitati deitas,neq; q̃ ex eis ꝓcedũt eadẽ ipsa sunt,idẽ ãt ipse fecit vtraq; q deus simul & hõ,nõ ad cõfusionẽ immiscẽs easdẽ sustãtias.Neq; itẽ̃q; ab eisdẽ substãtijs procedũt operatiões.Alterutrũ em̃ impossibile est & à secta pietatis externũ. Quemad

modum igit nutriri & crescere non est deitatis, ita suscitare mortuos nō est humanitatis, veruntamē eiusdē vtraq; sunt deitatē tēperantes humanitati condecenter nō per trāsfusionem verꝫ per vnitionē incōfusam, ergo duæ qdē operatiōes quēadmodū & substātiæ, vnus āt est qui operat, deus simul & hō ipse. Quod testimoniū sil'r collatū est cū libro chartaceo prolato à parte apostolicę sedis antiq̄ Romæ. Basilius deo amabilis epꝰ ciuitatis Gortinę insulę Cretæ dixit: Suscepit sc̄ta & vniuersalis vestra synodus hunc S. Anastasiū, q̄ fuit archiepꝰ Antiochiæ, cuius testimoniū in p̄senti relectū est, satisfacientes pro tomo sancti Leonis. Sācta synodus dixit: Suscepimus S. Anastasiū orthodoxe satisfacientē pro tomo sc̄ti & memorialis papæ Leonis. Theodorus deo amabilis epꝰ Meletinēsis dixit: Sāctū vocat tota oriens hunc sanctæ memoriæ Anastasiū q̄ fuit archiepꝰ Antiochiæ, & q̄ nō suscepit eum deus anathematizet Et cōsonāter oēs dixerūt, Amen. Itē relectū est ex eodē codicillo testimoniū sc̄tiss. Iohannis epi scytopoleos ex libro octauo cōtra Seueri blasphemias, cōtinēs ita: Videamus ergo qd ite rū denotet sc̄tiss. papā Leonē. Ait em̄, operat vtraq; forma cū alterius cōmunione q̄d ꝓpriū habuit, verbo operāte quod verbi est, & carne exequēte quod carnis est, qm̄ superuacuā conscripsisti sacrā hāc vocē audisse te æstimamus, Iulianū Alicarnasseū ecōtra rūdentē tibi & taliter tuis detrahentē, operabat verbū in corruptionē, operata est caro secundum tuā blasphemiā īcorruptionē. Dicito ergo nobis, o optime vtrū credideris deū verbū essentialiter vnitū carni & aīæ, si vtiq; vnitus est & etiā in qd, hunc aūt q̄ super oēs est deus eximieatę deitatis cō prehēdisse cœlū & terrā & mare, ethera q̄q; & aerem, angelos & archangelos, principatus & potestates, & (vt cōpendiose cōplexeve dicā) illaꝫ existētiā cōtinere q̄ incorporea sunt beatitudinis milliū milliū, & decies millies denū milliū sanctaꝫ ministrātiū & inuisibilium substātiaꝫ prouiderē coīa vniuersis visibilibus oībus & inuisibilibus, & figillatim vnicuiq; vtiq; vt opinor, dabis siquidē nō penitus, hmōi itaq; prouidētiā dei operationē non vocabis, & ad hoc quoq; nō cōtradices, siquidē & nūc nō vis palā deitati repugnare, sic q̄q; dabis dei etiā incarnati cōtinuā operationē, verꝫ animā in tellectualē quæ ei substātialiter vnita est, dicturus es vtiq; sentire, an insensibilē esse. Sed siquidē insensibilē, incidisti in Apollinarīj p̄fis tui blasphemiā insensatā agentis vnitā deo verbo humanitatē. Si aūt dicis mentē siue sensum sentire, & nō more inanimatoꝫ aut irrationabilium insensibilē dabis esse per oīa, si vtiq; consequētes vel nunc volueris sequi sermones ipsam intelligentiā operationē esse mentis, vt puta scis qa vnita est deitati, licet eiusdē naturæ cum oībus citra peccatū existit, agnoscit qm̄ superascēdit omnē creaturā visibilē & inuisibilē & adorat à supernis virtutibus anima inseparabiliter vnita deo omnium conditori, memor esto natiuitatis ex virgine dei genitrice secundum carnē conuersationū terrenaꝫ, salutaris passionis, crucis, sepulchri, resurrectionis, in cœlū assumptionis. Cognoscis omnē militiā cœloꝫ circumfusā ei & deseruientē, vtpote aīæ dei, hmōi aūt intelligentiā operationū vtiq; dicturus es etiā tu vt opinor, & intelligentiā aīæ quæ inseparabiliter vnita est deitati, cernis qa vnius eiusdē dñi nostri Iesu Christi duas vidimus operationes deitatis eius, & humanitatis, inseparabiliter & incōmutabiliter. Quod testimoniū sil'r collatū est cū libro chartaceo q̄ est de bibliotheca huius venerabilis p̄siarchij, & constitit. Itē relecta sunt ex eodē codicillo testimonia ꝓphanoꝫ hæreticoꝫ vnā voluntatē & vnā operationē dicentiū in dño nr̄o Iesu Christo Themesti hæretici ex secundo eius cōtradictorio anteredico cōtra tomū Theodosii. xli. c. sed nō eiusdē duas sciētias. O ille aut duas opatiōes asserimus, vna qppe est iuxta veritatē incarnati verbi opatio atq; scīa & vnius Chr̄i oīa scimus, q̄q̄ q̄dā deo decēter scit, & opat per ꝓpriā carnē, q̄dā vero humanę, Nec em̄ idcirco q̄d & sacer Anastasius duas volūtates agit Christū mōstrare tpe passiōis, iā & duas volūtates ei reputauimus, vt has reluctātes inuicē sc̄m hos tuos syllogismos, sed cognouimus pie vnā sicut vnius volūtatē Emmanuel q̄dā qdē hūane moueri, q̄dā vero deo decēter. Quod testimoniū collatū est similiter cū libro chartaceo, q̄ est de bibliotheca huius venerabilis p̄siarchij, & cōstitit Itē relectū est ex eodē codicillo testimoniū Anthymi hæretici ex libro ad Iustinianū p̄ssimū ꝑperatorē, cuius initiū est, dei meminisse in oī cā bonū est, cōtinēs ita. Nos qppe p̄dicātes vnā naturā dei verbi incarnatā & adorādā cū ꝓpria eius carne vna adoratōe in hac vna natura dei verbi īcarnata, neq; deitatis ei⁹ ignorātia, neq; aīæ ei⁹ rōnalis & itellectualis q̄ aīat q̄d ex nobis assumptū est cōsubstātiale nobis & cōpassibile corpus, q̄d sc̄m substātiā vnitū est deo verbo acqescimus dicere, nec em̄ fuit. Si em̄ vna est substātia, & una natura dei uerbi incarnati sicuti & est, proculdubio & una uolūtas, & una opatio ꝓfecto, & una sapientia, & una scīa utriusq; est. Itē relectū est ex eodē codicillo testimoniū eiusdē ex eodē libro, cōtinēs ita. Cōgruētia āt etiā idē sc̄tissimus p̄ edocuit & in quarto tomo cōmentarīj in euāgelio secundū sanctū Iohannē, ideo uero & dū mortuos suscitaret non uerbo tātum, neq; deo decētibus præceptis operatus esse saluator inuenitur, sed tanq̄ cooperatricem quandā ad hoc maximā sanctā carnem

nem ſuã ſumere properabat, vt oñderet viuificare eã poſſe, & velut vnũ factũ ad eũ, etẽm qñ archiſynagogę virgunculã ſuſcitabat, dicẽs: Puella ſurge, tenuit manũ eius, ſicut dictũ ẽ, viuifi cãs qdẽ de⁹ oĩm opifice p̃cepto, viuificãs rurſus per tactũ manus vnã atq; cognatã, per vtraq; oñdens opationẽ, cũ igit̃ ꝓprias ītellectuales deo decibiles ſcimus opatões eſſe ſciam vniuerſoꝝ, vnã autẽ & eãdem vtriuſq; deo decibilem opationẽ eſſe ſum⁹ edocti, qũo nõ cõfiteamur vnã ex hac eãdemq; vniuerſoꝝ exiſtere ſicut p̃diximus vnius Chr̃i, & ſcd̃m eius deitatẽ, & ſe cundũ eius hũanitatẽ. Quæ duo teſtimonia ſil'r collata ſunt cũ libro chartaceo, q eſt de biblio theca venerabilis p̃iarchij, & cõſtiterunt. Itẽ relectũ eſt ex eodẽ codicillo teſtimoniũ Themi ſtij hæreſiarchæ ex primo eius Anteredico. i. cõtradictorio cõtra tomũ Theodoſii cap. v. cõ tinẽs ita. Sãcti qppe p̃es vnã abſolute dixerunt Chr̃i eſſe opationẽ, & nõ ſcd̃m iſtã hãc cõclu dunt in deo decibili tm̃modo, ſiue altera ſic humanã inſinuant, ſed vt ab vno eodẽq; Chr̃i oĩa acta ſunt, q̃ ſcd̃m diſpẽſationẽ ſunt deo decibilia, & humanã ſemel, & abſolute ſicut viſus ſum dixiſſe Chr̃i aſſerũt operationẽ. Itẽ relectũ eſt ex eodẽ codicillo teſtĩoniũ eiuſdẽ ex Anteredi co. i. cõtradictorio capl'o. 54. cõtinẽs ita. Vna itaq; ſcĩa in Chr̃o, quẽadmodũ & opatio, etẽm vnus erat q ſciebat, ſicut ꝓfecto & q operabat. Eiuſdẽ ex ſcd̃o anteredico, cap. 42. Nos aũt in bono ſenſu perſtãtes cũ deo dicẽdũ eſt, & relectã ꝓfeſſionẽ tenẽtes nõ duas naturas eſſe credi mus Emmauuel vel ſi ẽ ex duabus cõpoſitus, nec in duab⁹ naturis διαφετικοῖς diuiſiõis eñ vtrũq; ſed vnã naturalẽ dei verbi incarnatã, vnã ſubſiſtentiã & perſonã vnã. Conſequẽter ãt vnius perſonæ vnã ſcimus & operationẽ. Sil'r autẽ & vnã ſcĩam, ſicut ſæpius diximus: Quæ tria te ſtimonia ſil'r collata ſunt cũ libro chartaceo q eſt de bibliotheca venerabilis huius p̃iarchij, & cõſtiterunt: Et relectũ eſt ex eodẽ codicillo teſtimoniũ Seueri ĩpij ex ſcd'a epl'a ad Iconomũ comitẽ, cuius initium ẽ. Etiã nobis ex deo inſpirata ſcriptura, cõtinens ita. Si igit̃ trãsformauit verbum eã quã ſibi ſcd'm ſubſiſtentiã vniuit humanitatẽ, nõ in ꝓpria natura mãſit hoc q̃d erat, ſed in ſua gloria atq; operatõe. Et q̃ carnis erãt ꝓpria facta ſunt verbi, qũo vtrãq; formã operari q̃ ſua ſunt, dabimus: Anathematizãdi ſunt hi, q in duabus naturis diffiniũt vnũ Chr̃m & vnãquãq; naturaꝝ opari q̃ ſua ſunt, dicẽtes: Ea itaq; q̃ agebãt & operabãtur, ab vno Chr̃o multũ drñt. Quæ dã em̃ ſunt deo decibilia, quæ dã humana velut corporal'r vadere, ſuper terrã ire, iter agere, ꝓfecto hũanũ ẽ, crura vero vexatis, & ambulare ſup terrã penit⁹ nõ valẽtibus ſa num greſſum, donare deo decibile ẽ. Sed vnus incarnat⁹ verbũ hoc q̃q; & illud operat⁹ eſt. Et nequaq̃ hoc qdem huius, hoc vero huius naturæ ẽ, neq; eo q̃ diuerſa ſunt operamẽta, ideo du as operatrices naturas atq; formas naturales iuſte diffiniemus. Qd' teſtimoniũ ſil'r collatũ eſt cũ libro mẽbranaceo q eſt bibliotecæ huius venerabilis p̃iarchij, & cõſtitit. Itẽ relectũ eſt ex eodẽ codicillo teſtimoniũ eiuſdẽ ex epl'a ad Paulũ hæreticũ, cuius initiũ: Apoſtolũ qdẽ Paulũ cõtinens ita. Vnã igit̃ ſubſiſtẽtiã, ꝓfitentes Emmanuel cõſeq̃ns eſt vnã naturã, ꝓfiteri dei ver bi ĩcarnatã & ipſam operãtem deo decibilia, & humana, & nõ ſcd'm Leonis tomũ operãtes duas naturas, & formas ſupponere cõicãtes ad alterutrũ cõiunctionẽ affectualem. Hoc em̃ ſibi vult blaſphemia illa. Operat̃ em̃ vtraq; forma cum alterius cõione q̃d ꝓprium habuit. Quod teſtioniũ collatũ ẽ cũ libro mẽbranaceo, plato à pte apoſtolicæ ſedis antiq̃ Romæ, & cõſtitit. Itẽ relectũ ex eodẽ codicillo teſtĩoniũ eiuſdẽ ex ſynodicis l'ris ad Anthymũ hæreticũ, cui⁹ ini tiũ, q̃d ad tuã reuerentiã, cõtinẽs ita. Diuine diuia ſigna operatus ẽ, & humanas & diuinas vo ces affatus eſt, & q̃dã deo decẽter, & q̃dã humane operatus eſt. Et nõ eſt diuerſitas operatio nũ & vocũ, miraculoꝝ q̃q; & paſſionũ, ne poſt ĩenarrabilẽ vnitionẽ in duaꝝ naturaꝝ ĩcidam⁹ diuiſionẽ, & ipſis diſpertiamus voces, & paſſiões, & operamẽta, eundẽ ſciẽtes, & mirifica gerẽ tẽ q paſſus eſt & diuine & diſpẽſatiue atq; humane hęc narrãtẽ, vt in ſcriptis ẽ explanãdũ ea in qbus Chr̃i fides eſt, & cõfeſſio. Quod teſtimoniũ ſimiliter collatũ eſt cum libro chartaceo, pla to à parte apoſtolicę ſedis antiq̃ Romæ, & cõſtitit. Itẽ relectũ eſt ex eodẽ codicillo teſtimoniũ eiuſdẽ ad Theodoſiũ, cõtinẽs ita. Iſtis, pinde p̃fatis hominiculis reprobis iſtitutoribus coaptã dum ẽ & anathemãdum ĩpiã ſynodũ Calcedoñ. & blaſphemũ tomũ Leonis Romanę eccleſię antiſtitis quẽ eadẽ ſynod⁹ titulũ rectę fidei appellauit & cõtra canones fideiq; diffinitões expo nẽs & diuinã & ĩdiuiduã & ĩcõuertibilẽ ĩcarnationẽ poſt vnitionẽ ſeparãs dualitatẽ naturaꝝ haꝝq; opatõibus & ꝓprietatibus ſicut idẽ tomus legẽtibus luculẽter oñdit, q̃s latius ĩterp̃tãs. Quid nã ſit in duab⁹ naturis dicere agnoſendũ vnũ dñm & deũ Ieſum chr̃m poſt ĩeffabilẽ vni tionẽ, ſuſcipimus ãt ac collaudamus, rectã cõfeſſionẽ vnitatis. & l'ras q̃s trã quilliſſimę recorda tiõis Zenon Imperator ędidit. Qd' teſtimoniũ ſimiliter collatum ẽ cũ libro chartaceo, plato à parte apoſtolicæ ſedis antiq̃ Romæ, & cõſtitit. Itẽ relectum ẽ ex eodem codicillo teſtioniũ Theodoſii hęreſiarchæ ex libro ad Theodorã auguſtã. Cuius initiũ: Mihi qdem videbat, cõti nens ita. Vtiã & opatio vtriuſq; deo decibilis vna ſit, qa & vni⁹ eſſe eiuſdemq; aſſerimus deo decibilia miracula & naturales oẽs & iuituperabiles paſſiões, q̃s paſſus eſt ſpõte, p nobis ꝓpria

carne. Et post aliq̃: Quia & vnã opatõem cõfitemur deo decibilẽ, sicut iã dictõ est. Itẽ relectũ est ex eodẽ codicillo testimoniũ eiusdẽ ex eodẽ sermõe, continẽs ita, deo decibile q̃ppe operatione eius vna existẽte, necesse est, & indiuiduã hanc esse, & inseparabilẽ, & non vnam q̃dem, & indigã & ad meliora conscẽdere indigentẽ secundum humanitatẽ, accipiẽdum ẽ secundum vos. Alterã vero vt summe perfectã confiteri, & indiminutã secundum deitatem, ne in animi corruptã & impiã Nestorij pessimã sectã incurramus. Itẽ relectum est ex eodẽ codicello testimoniũ eiusdẽ, continẽs ita. Ergo & nos vnã eãdẽq̃ deo decibilẽ sapiam & vnã sciam dicẽtes dei verbi, & rõnalis atq; intellectualis animæ, qua animata est sacro sancta eius caro. Maxime quidẽ sanctorũ patrum assequimur doctrinas, sicut manifeste demonstratum est, manifestiora, pinde etiã inconfuse, & vnitõis quæ est secundum subsistentiã ad probationẽ efficimus, & dualitatis vndiq; suspitionẽ pure amputamus. Si igit̃ non addamus eãdem ipsam comitabuntur. Et nos consequẽter sicut Seuerus prudẽtissimus ait: duæ sciæ, & duæ opationes, & duæ sapiẽtiæ in Christo. Hęc autẽ Theodorici blasphemia est, & quæ ex eis est Iudaicæ hæresis soboles. & nequaq̃ nostrum q vnum eundẽ Chr̃m prædicamus & vnã eius à deo decibilẽ sciam & opationẽ confitemur. Quæ tria testimonia collata sunt sil̃r cum libro cartaceo q est bibliothecæ venerabilis huius p̃iarchij, & constiterũt. Itẽ relectũ est ex eodẽ codicello testimoniũ Pauli, & epistola ad Iacobũ, cuius initiũ: Oñia mihi quæ vestræ sanctitatis sunt, continẽt ita. Et Enoticã l̃am piæ recordatõis Zenonis ad pemptionẽ Calcedonẽñ. concilij suscepimus, quod occasionẽ Euticetis faciẽs, vesanã Nestorij hoĩs culturã studiose Ecclesiis introduxit in duabus naturis Chr̃m esse atq; cognosci ad spernẽdã fidẽ orthodoxã prædicãs, & naturas q̃dem consequẽter Nestorianæ desipiẽtiæ in numero dualitatis conseruat, effectũ adoptõis ac dignitatis simpl̃r copulat, & ita deinceps p eãdem malignitatẽ vnũ eundẽq̃ Chr̃m filiũ, & dominũ vnigenitũ incõfuse, ĩdiuise, ĩconuertibil̃r, atq; ĩseparabil̃r p̃dicat, & ad interp̃tationẽ manifestã proprie intẽtõis Leonis amplexus est tomũ titulũ hunc orthodoxæ fidei vocãs, q manifeste diuidit Chr̃m p dualitatẽ post vnionẽ naturarũ, & istas formas & opatões vocesq̃, & indiminutas proprietates blasphemosæ condispertit. Quãobrẽ & tanq̃ in terris filia dicere agredientẽ repellimus. Et post pauca hæc dicũt, nõ ignorãtes, qa in ipsis rebus hmõi vocẽ synodus quæ in illa ciuitate atq; vtinã nunq̃ congregaret. Posuit consequẽter sibi affectus copula vnã vocitãs p̃sonã, & ex duabus vocibus tanq̃ infestã repulit vocẽ quæ inconfuse & indiuise vnũ nobis demonstrat Emmanuel eundẽ consubst̃ãtialẽ esse p̃ri & sct̃õ spiritui scd̃m deitatem: & eundẽ consubst̃ãtialẽ nobis hoĩbus scd̃m humanitatẽ, eundẽ & mirificantẽ, & passum diuineq̃ & humane narrãtẽ, & vnã eius opationẽ & sciam sicut vnius ĩstruentẽ. Chrũs em̃ dei virtus, & dei sapĩa, in quo oẽs sunt thesauri sapiæ & sciæ. Quãq̃ sic̃ dispensatus dicat cõsumma tõis diem ignorare. Qd̃ testimoniũ sil̃r collatũ est cũ libro chartaceo, plato à parte apl̃icæ sedis. Et constit. Itemq̃ relectũ est ex eodẽ codicello testimoniũ Theodori hæretici ex dogmatica epl̃a ad Paulũ hæreticũ, cuius ínitiũ, cũ q̃dem t̃ps, cõtinẽs ita. Et ad hæc oĩa anathemamus synodũ Calcedo. & tomũ Leonis, & oẽs q dixerũt, vel dicunt in vno Chr̃o duas naturas post ineffabilẽ vnionẽ: aut in duabus eũ naturis diffiniẽtes, & nõ p̃dicãtes vnã eius eẽ p̃sonã, & vnã subsistẽtiã, & vnã naturã dei verbi incarnatã, & vnã eius opationẽ scd̃m deũ ferentiũ p̃rm nostrorũ doctrinã. Insup & Enoticã l̃am piæ recordatõis Zenonis suscipio ad anathemãdũ p̃dictã Calcedo. synodũ & tomũ Leonis. Qd̃ testimoniũ sil̃r collatũ est cũ libro chartaceo, plato à pte apl̃icę sedis. Et cõstitit. Itẽ relectũ ẽ ex eodẽ codicello testimoniũ Pauli hæretici ex epl̃a ad p̃dictũ Theodorũ, cui⁹ initiũ. Nõ nũc primũ, sz olim bonorũ iuidus, cõtinẽs ita. Qñ igit̃ icarnatõis modũ idagam⁹, duo, q̃ adinuicẽ nõ sunt cõsubst̃ãtialia cernit per oĩa sensus nr̃, sub q̃ ingressus vero verę vnitõis sensus, nõ iã quidẽ duo, sed vnũ cõpositũ decernit saluatorem Chr̃m eũdem cõsubst̃ãtialem eẽ p̃ri scd̃m deitatẽ, eũdẽq̃ cõsubst̃ãtialẽ hoĩb⁹ nobis scd̃m hũanitatẽ eũdẽ mirificãtẽ & passum, deifice & hũane narrãtẽ, & vnã ei⁹ opationẽ sicut vni⁹, & p⁹ pauca. Illũ itaq; Leonis tomũ quẽ titulũ rectę fidei vocãt ad fidẽ, q̃ hac iterp̃tatõe de his q̃ ei videbãtur, eũ dignaĩ accipere q operiosissime diuidit vnũ Chr̃m post vnitionẽ dualitate naturarũ & formas, & voces, opatões q̃q; & oẽs p̃prietates pari nũero cõdiuidit. Itaq; nec illos viros accipimus q instabiles ei, & valde indoctas cõquirũt satisfactões, & tm̃ his q̃ in ea posita sunt, indigent, q̃ntũ hæc ipsa à primo perimũt. Quę duo testimonia sil̃r collata sunt cũ libro chartaceo, plato à parte apl̃icę sedis antiq̃ Romę, & cõstitit. Theodor⁹ & Georgi⁹ deo amabiles pb̃ri, & Iohãnes deo amabilis diacon⁹ locũ agẽtes Agathonis sct̃issimi ac btissimi papæ antiq̃ Romæ dixerũt. Petim⁹ pietatẽ vestrã, & sct̃m ac vle cõciliũ vt relegat̃, & gestis inserat̃, & Apollinari hæretici testimoniũ ex libro de obscuris eius ex codice huius venerabilis patriarchij, q̃d nõ ẽ à nob⁹ positũ ĩ relecto nũc codicello nõ cõueniẽte testimonijs hęreticorũ q̃ relecta sunt & cõsonãs ad sensum Macarij & Stephani, Cõstã. pijssimus imp̃ator & sct̃m cõciliũ dixerunt. Quod

postu

postulatū est ab eisdē deo amab ilibus viris efficiaꝫ,& prolatus est hmōi liber carthaceus q̄ est de bibliotheca venerabilis huius patriarchij ꝓscriptus de obscuris Apollinarij,cuius initiū: vita viuentiū cau sam. Cōtinet aūt testimoniū ita,deus assumens instrumentū & deus est secundum q̄d operaꝫ,& homo secundū quod instrumentū,manens aūt deus nō mutaꝫ instrumentū, & q̄d id mouet vnā solet perficere operationē,si aūt vna opatio,& vna essentia,vna ergo essentia facta est verbi & instrumenti,Cōstantinus pijssimus ꝑperator,& sanctū conciliū dixerūt. Superius memoratus Petrus & Theodorus,& Salomō,& Anthonius deo amabiles ep̄i, Georgius q̄q̄ & Dyonisius,Anastasius & Stephanus dei cultores diaconi,atq̄ Anastasius & Georgius religiosi monachi libellos quos polliciti sunt proprie fidei iurantes offerūt,& corporale corā positis sacrosanctis dei euangelijs sacramentū persoluentes. Idē deo amabiles ep̄i & religiosi clerici atq̄ monachi obtulerūt vniformes libellos,& relecti sunt ita cōtinentes in verbis. Sanctæ & vniuersali synodo q̄ per iussionē p̄ssimi & à deo decreti dñi nostri,& magni victoris ꝑpatoris Constantini,Nunc cōuenit in hac à deo cōseruanda regia vrbe in impiali secretario q̄d cognominatur Trullus,libellus satisfactōis cōpositus & porrectus à me Petro indigno ep̄o Nicomediensiū metropoleos ,puintiæ Bythiniæ. Q̄m quidem exq̄siuit vestrū deo inspiratū & honorabile concilium qualiter sentiā super recta & immaculata nostra christianoꝝ fide,& de incarnatōis dispē satione magni dei & saluatoris nr̄i Iesu Christi q̄ vnus est de sancta & consubstantiali,& viuifica trinitate,huius rei gr̄a p̄sentem satisfactionem in scripto cōponens offero sancto & vniuersali vestro concilio continentem sicut inferius habeꝫ. Credo in vnū deū patrem omnipotentem factorem cœli & terræ,visibiliū omniū & inuisibiliū. Et in vnū dñm Iesum Christū filiū dei vnigenitū q̄ ex patre natus est añ oīa secula. Lumen de lumine,Deū verū de deo vero, Natū non factū,p quē oīa facta sunt,Et in spiritū sanctū dñm & viuificatorem ex p̄e procedentē,cū patre & filio coadorandū & coglorificandū,trinitatē cōsubstantialem,vnā deitatem,& essentiā, virtutem q̄q̄ & potestatem ,dnatōem deū vnū,quem cū singulariter contemplaꝫ sensu diuidēte quę indiuisa sunt vnitatē in trinitate,trinitatem in vnitate adorandā. Vnitatem q̄dem secundū essentiæ siue deitatis rōnem,trinitatē vero secundū substantias siue p̄sonas, Cōfiteor q̄q̄ vnū eiusdē sanctæ ac cōsubstantialis,& viuifice trinitatis dñm nostrum Iesum Christū filium dei vnigenitum,q̄ ex p̄e natus ante omnia secula eundem in vltimis diebus ꝓpter nos & propter nostram salutē descendisse de cœlo,& incarnatū esse ex spū sctō,& sancta gloriosa domina nostra dei genitrice semper q̄q̄ virgine Maria quā θεοτοκον id est dei genitricem proprie ac veraciter cōfiteor vtpote q̄ ipsum dei filiū & verbū in nouissimis tēporibus secundū carnē generātē, cōsubstantialem deo & patri secundum deitatem,& cōsubstantialem nobis eundē secundū humanitatē, per omnia similem nobis absq̄ peccato,passibilem carnem,impassibilē deitatem, perfectū in deitate,& perfectū eundem in humanitate, deum verū & hoiem vere ex anima rationali & corpore ex duabus naturis deitate & humanitate,& in duabus naturis perfectis, Et post ineffabilē & inseparabilem vnitionem incōfuse,incōuertibiliter atq̄ indiuise cognoscendū,nusquam naturaꝝ ꝓprietate perempta propter substātialem vnitionē,magis aūt saluata proprietate vtriusq̄ naturæ,& in vnā p̄sonā, vnāq̄ subsistentiā cōcurrēte,nō in duabus p̄sonis partitū, aut diuisum ,sed vnū eūdēq̄ filiū vnigenitū deū verbū dñm Iesum Christū cōfiteor, Nec eñ q̄rtæ p̄sonæ sancta trinitas augmentū suscipit,etiā incarnato vno ex ipsa dei verbo sed in virginali vtero inuiolabilis dei genitricis semp q̄q̄ virginis Mariæ inhabitās,incognoscibiliter ex ea in ꝓpria substātia carnem sibi formauit animatā aīa rationali & intellectuali, Quapropter & eiusdē duas natiuitates cōfiteor,tanq̄ añ secula ex deo & p̄e secundū deitatē,quāq̄ illā q̄ ex eadē sancta virgine & dei genitrice Maria secundū carnē & recentē. Manens q̄ppe q̄d erat fctūs est isolubiliter q̄d nō erat & ita vnā eius subsistentiā cōpositā adnūtio,neutra cōuersa vel cōfusa ꝓpter vnionē naturę,neq̄ rursus sectionē admittēte ac incognoscibili vnitōe. Etem vnitio q̄ secundū cōpositionē atq̄ secundū subsistentiā est & cōfusionem & diuisionem excludit,Et seruat q̄dem vtriusq̄ naturæ ꝓprietatē, Vnā vero p̄sonā dei verbi etiā cū carne demōstrat. Vnde & duas eiusdē dñi nr̄i Iesu Chr̄i naturales volūtates & naturales opatōes cōfiteor secundū vigorē testimonioꝝ sctōꝝ patrum ac ꝓbabiliū q̄ posita sunt in suggestione missa ad p̄ssimū & à deo cōfirmādum meū dñm & magnū victorē imperatorē ab Agathone sctissimo ac btissimo papa antiq̄ Ro. & simpliciter in oībus cōsentio,& pmaneo in cūctis capitulis q̄ cōtinent tā in p̄dicta suggestiōe eiusdē sanctissimi viri,quanq̄ in altera suggestiōe cōciliꝝ q̄ circa eū est,Insuper cōfiteor eundē dñm nostrū Iesum Christū verū deum q̄ vnus cōsubstātiali & viuifice trinitati est crucifixū sponte pro nobis sub pontio Pylato passum & sepultum,& resurrexisse tertia die secundū scripturas, & in cœlos ascēdisse,sedere ad dexterā patris,Iteꝝ venturum cū gloria iudicare viuos & mortuos cuius regni nō erit finis,spero resurrectionem mortuorum,& vitā futuri seculi,Amen. Suscipio aūt & amplector sancta & vniuersalia q̄nq̄ concilia,i. quod in Nicia.cccxviij.sanctoꝝ ac btōꝝ patrū

Et q̄ in

Et ꝙ in hac à deo cõseruãda regia vrbe. cl. sanctoꝝ, & deo seruientiũ pfm. Et ꝙ ĩ Epheso prius. cc. sanctoꝝ pfm. Et ꝙ in Calcedona sexcẽtoꝝ. xxx. sctõꝝ pfm, & ꝙ in tẽporibus Iustiniani piæ recordatõis itẽꝝ conuenit in hãc à deo conseruandã regiã vrbẽ sanctũ. v. conciliũ. In omnibus aũt conseruo & amplector quæ ab eisdẽ sanctis. v. conciliꝭ definita atq; statuta sint, & ꝙs susceperũt, suscipio: ꝙsq; dãnauerunt atq; anathematizarunt, abĩcio & anathematizo. Cũ his abĩcio, & anathemo etiã oẽs q vnã volũtatẽ, & vnã opationẽ pdicauerũt, aut pdicãt, vel pdicaturi sunt in incarnatõis dispẽsatiõe vnius S. Trinitatis dñi nr̃i Iesu Chr̃i veri dei nr̃i. Hanc igit̃ piæ & rectæ Christianoꝝ fidei satisfactionẽ composui, scriptã p alium, mẽse Martio, indictione octaua. Et subscriptio: Petrus indignus epũs Nycomedię Metropoleos prouincię Bythiniæ consentiẽs, & pmanens in oĩbus quæ continẽt in psenti satisfactõis libello & confessus vt supius continẽt, quẽadmodũ duas naturas, ita & duas naturales volũtates, & duas naturales opatões in incarnatõis dispẽsatõe vnius de sancta trinitate dñi nr̃i Iesu Chr̃i veri dei & anathemãs oẽs q dicũt vnã volũtatẽ, & vnã opationẽ in deitate eius & humanitate, manu ppria subscripsi, mẽse Martio, indictõe. viij. Georgius deo amabilis p̃br̃ monachus & apocrisarius Theodori venerabil̃ loci seruatoris sedis Hierosolymoꝝ accedẽs, dixit: Quæso pietatẽ vr̃am sanctũq; & vl̃e cõciliũ, vt legant̃ synodica Sophronij venerabilis memorię archiep̃i Hierosolymoꝝ, q̃ ab ip̃o quidẽ ad Sergiũ tũc tẽporis pr̃iarchã existentẽ huius regiæ, & à deo conseruãdæ vrbis missa sunt. Nequaq̃ aũt ab eo eodẽ suscepta sunt Sergio quæ præ manibus mihi sunt quo cognoscat̃ vtrũ orthodoxa sunt, an non. Constãtinus pĩssimus Imperator & sanctũ cõciliũ dixit. In sequẽtibus hoꝝ ꝓlatio atq; lectio proueniet. ¶Actio XI.

IN nomine dñi & dñatoris Iesu Chr̃i dei saluatoris nr̃i, imperãtibus à deo coronatis & serenissimis nostris dñis. Flauius data. xx. die mẽsis Martij, indictõe nona. Præsidẽte eodẽ pĩssimo & Chr̃o amabili magno imperatori Constãtino. Residẽtibus quoq; gloriosissimis pr̃icijs, & consulibus, & oĩbus venerabilibus, & deo amabilibus ep̃is secundũ ordinẽ in eodẽ secretario Trulli, p̃positis in medio sacro sanctis Christi dei nostri Euãgelijs. Constãtinus deo amabilis diaconus huius sanctissimi dei Ecclesiæ, & Primicerius deo amabiliũ notarioꝝ sctissimi pr̃iarchæ huius à deo cõseruãdæ regiæ vrbis Georgij dixit: Discernere solẽs eos q recta sentiũt, & p̃dicãt dogmata ab his q nõ vere cõfitent̃ quæ sup dispẽsatiõe sunt Chr̃i veri dei nostri, q vnus est de sancta trinitate tam vr̃a serenitas, q̃q; sanctũ & vl̃e vr̃m cõciliũ cognitionẽ habet ꝙ in ꝑterita actiõe Georgius religiosus p̃br̃ monachus & apocrisarius Theodori sanctissimi loci seruatoris sedis Hierosolymoꝝ supplicãs, petijt vestrã pietatẽ, & sanctũ vr̃m cõciliũ, vt synodica Sophronij venerabilis memoriæ quondã archiep̃i Hierosoly. ciuitatis, p̃ferrent̃ ad mediũ atq; legerent̃, vt eoꝝ sc̃iam habeatis, & iudicetis si orthodoxa existũt, & sug gerimus ad ꝙd placuerit. Constãtinus pĩssimus ĩperator, & sanctũ cõciliũ dixerũt. Relegant̃ quæ dudũ gesta sunt, & relecta sunt. Constãtinus pĩssimus imperator, & sanctũ cõciliũ dixerunt. Georgius p̃br̃ religiosus monachus, & apocrisarius venerabilis loci seruatoris sedis Hierosolymoꝝ, quoꝝ meminit synodicoꝝ Sophronij q̃ndã archiep̃i Hierosolymoꝝ sc̃dm eius petitionẽ, platione faciat, eoꝝq; lectio, pueniat. Et, platus est liber hñs synodica eiusdẽ venerabilis memoriæ Sophronij quẽ accipiẽs Agatho religiosus lector & notarius sctissimi archiep̃i hui⁹ à deo cõseruãdæ regię vrbis relegit, ita cõtinẽs in verbis, dño in oĩb⁹ sctissimo ac btissimo fratri & cõsacerdoti Sergio archiep̃o & pr̃iarchę Constã. Sophronius inutilis seruus sanctę Chr̃i dei nr̃i ciuitatis. Papa btissime quã mihi nũc amabilis est, & multo q̃ pridẽ amabilior ex q̃ de incurioso filẽtio in causaꝝ turbã decidi, & terrenis ꝙbusdã fluctibus opprimor, papa deo honorabilis q̃ nũc suauis est mihi pusillitas, & non mediocriter q̃ pridẽ suauior, ex quo de stercõre & humo ineffabili, nimiaq; penuria ad soliũ põtificale ascẽdi, multũq; me cerno fluctibus ĩplicari, & ad secula esse periculũ. Nõ em̃ ita esse suauia cõspiciunt̃ suauia añ insuauioꝝ experimẽtũ atq; notitiã, sicut post expimentũ. & incursum apparẽt tristitiæ, sic salus hoĩs q post salutẽ ęgrotãt optabilis, sic trãquillitas his q post trãquillitatẽ fluctuant̃ gratissima. Sic diuitię his q post diuitias ęgent amabiles, & oĩa q̃sita cõsiderabit existere, & ip̃a sunt q̃dẽ ac pmanẽt naturali atq; eẽntiali q̃litate, q̃lia dũtaxãt & añ expimentũ cõtrarioꝝ parebãt, meliora tñ post hoꝝ efficiunt̃ sc̃iam, eaq; sustinẽtibus multo ꝑtiosiora sunt, necnõ & iucũdiora & desiderabiliora sunt. Et hoc nobiscũ Iob laudabilis, pmulgat splẽdidissime vtrũq; experimẽtũ accipiẽs ac definiẽs, meritoq; iudex in his q̃ à nobis dicunt̃, pgreditur q; sn̄iam q̃ in decliuẽ, & ĩmunificã statuit. Quid ergo ait ille decertator indomitus mutationẽ passionũ aspiciẽs, & in æstuationẽ an gentiũ? Quis putas me cõstituet in mense dieꝝ ꝙbus me deus tuebat̃, qñ lucerna eius sup caput meũ splendebat, qñ lumine eius gradiebar in tenebris, qñ erã in itineribus lætus, qñ dominus inspiciebat tabernaculũ meum, qñ eram opulentus nimis, & in comitatu meo pueri mei quando affluebãt viæ meæ butyro: montes aũt mei fluebant lacte, qñ progrediebar diluculo,

In ciuita/

In ciuitate &ĩ plateis ſedes mea ponebaꝫ, videtes me iuniores abſcõdebanꝫ, ſenioresvero aſſur gebãt, maiores natu aũt ſilebãt, loq̃ntes digitum ori ſuo imponebãt, audiẽtes vero btificabãt me. Ergo ego etiã merito btiſſime cum Iob quinquies victori clamabo memoria priſtinoꝝ bonoꝝ quæ mihi aderat proſternatus trãquilla hæc vita fuerat cũ filẽtio, & nullã fluctuationẽ agnoſcẽs pauperies. Quiſputas me conſtituet in mẽſe dieꝝ anterioꝝ, quibus me deus abſcq; tri bulatõe ſeruabat, qñ fulgebat lucerna ſup caput meum, pacificã vitã degẽtis, & influctuabilẽ, qñ lumine eius gradiebar in tenebris, cũ vindemiabã racemos filẽtij, dum ſerenitatis honeſta bar germinibus, dum imꝑturbationibus delectabar palmitibus, dum ſecuritatis floribus con lętabar, dum intrepidatõis floſculis coronabar, dũ in curia gratus cõueſcebar, qñ terreſtri frue bar pauperie, qñ ſulcos impericuloſi ſtercoris exarabã, qñ influctuoſæ pauꝑtatis mare trãſibã qñ humilitatis mẽſe pulchritudinibus congaudebã, qñ arualis victus melli fluo illo manna ve ſcebar. Alius quidẽ Iſrahel, & ipſe q̃ꝫ cernẽdus, deliciasq; epulabar cœleſtes atq; pacificas citra murmurationẽ malũ, bonũmue ꝓpoſitũ. Qm̃ igiť hæc & vltra hæc ſapiẽtiſſime in me ter affli ctum neceſſitate magna video deo amabiliũ clericoꝝ, religioſoꝝq; monachoꝝ, & fideliũ laicoꝝ hoꝝ oĩm ciuium, huius ſanctæ Chriſti dei noſtri ciuitatis quiqui violẽta manu me com pulerunt, & more tyrãnico coegerunt, ꝓacta ſunt quibus neſcio iudicijs, neq; ꝓcipio. Quæſo ſynceriſſimos & vos exhortor, nõ ſolũ mundis oĩonibus ad dñm me adiuuare vitaľ fluctuan tẽ, pariterq; periclitantẽ, & confortare me puſillanimitatibus nutabundũ, ſed & deo inſpiratis inſtitutis introducere ad opandum inceptũ. Hoc quidẽ vt ꝑres, & prolatores, hoc vero ſicut frẽs & conſanguinei, date ergo vos mihi ꝑrne ſiľatq; fraterne quæ poſtulo, iuſta quippe ſunt, & ego veſtrã pede ductionẽ conſequar, & copulã ad vos hŕe mercabor. Quãta fides conſen taneos nectit, & ſpes recta ſapiẽtes viuificat, & charitas diuina ſentientes addẽſat, quoꝝ funis triplex. Et ex iſtis tribus diuinis cõſtringit virtutibus, neq; ſolutionẽ agnoſcit, neq; diſruptio nẽ admittit, neq; ſeparationẽ ſuſtinet, ſed ẽ veraciter indiſruptum in vnã congregãs pietatẽ eos q copula eius diuina ditati ſunt. Quia vero q̃dã Apoſtolica atq; priſca traditio in ſctis dei ꝑ totum orbẽ Eccleſiis tenuit, vt q ad pontificatũ ducunť, qui præ eis pontificatus regunt oĩa ſynceriter conſulãt, qualľ ſapiant, & qualľ fidẽ detineant, quam Paulus eis ſapiẽtiſſimus nimis caute contradidit, vt nõ curſus ſuos in vacuum pagant. Inanis nãq; eis omnis curſus exiſteret, ſi in quolibet fides violareť, ille quippe ſacer q dei voces audiuit, & cœlum iꝑm habuit magis, & paradiſi contẽplator præ tẽpore factus ẽ, & verboꝝ aliꝭ homibus ineffabiliũ fuit auditor atq; torpebat: ſicut ipſe, ait, ꝓterrebať, ne forte cum aliꝭ ꝑdicat Chři ſalutiferã prædicationẽ ipſe reprobus efficereť. Vnde & in Hieroſolymis aſcẽdebat Chři cœleſtis diſcipulus, & diui nis qui pereãt, ſubijciebať diſcipulis, & Euãgelicã, quam ꝑdicabat doctrinã innoteſcebat eis. Qui alios putabanť præcedere, & ipſius eos faciebat doctrinæ particeꝑs munimẽ deſpondẽ tes eis q poſt eũ fuerãt eius ſuſcepturi doctrinas, qbus formula cunctis ꝓbabilis factus ẽ, q eius ſequi vellẽt veſtigia, huic proinde & nos conſuetudini ſeruiẽtes, & legẽ optimã arbitrati oĩme qđ olim decẽter effectum ẽ maxime apľico roboratũ inſtructo, qualľ de fide teneať, ſcribim⁹. Et deo inſtructis vobis ad ꝓbãdum dirigimus, ne forte terminos ętern os trãſgredi q̃s ꝑres no ſtri poſuerũt æſtimemur, nõ diſcernere tm̃ ſciẽtibus βανοθομ incertis ꝓuida dogmata, ſ̃ & re dintegrare q̃ minus ſunt, ꝓpter ꝓfectã & Chŕo charitatẽ exacte potẽtibus atq; valẽtibus. Illa igiť dicturus aduenio, q̃ ab initio in ſctã i catholica Eccl'ia natus & nutrit⁹ ꝑdidici, & à mollib⁹ ꝓcepi vnguibus ſape & ꝑdicãtibus vobis deo inſpiratis hauriui. Credo igiť btẽ ſcđm q̃d à prin cipio credidi in vnũ deũ ꝑrem oĩpotentẽ ſine principio pęnitus & ſempiternũ, oĩm viſibiliũ atq; inuiſibiliũ factorẽ. Et in vnũ dñm Ieſum Chŕm filiũ dei vnigenitũ qui ſempiterne & intẽ poraľ ex ipſo natus ẽ deo & ꝑre. Et non aliud principiũ q̃ ꝑrem cognoſcentẽ, ſ̃ nec aliũde q̃ ex ꝑre ipſam ſubſtantiã habet lumẽ de lumine conſubſtãtiale. Deum veꝝ de deo vero cõſem piternũ. Et in vnũ ſpm̃ ſctm̃ q ſempiterne à deo ꝑre ꝓcedit lumẽ, & deũ iꝑm agnoſcẽdum, & veręꝑ ꝑri & filio conſempiternũ conſubſtantialẽ atq; contribulẽ eiuſdẽq; eẽntiæ atq; naturæ. Siľ & deitatis trinitatẽ conſubſtantialẽ cohonorandamq; ac coaſſeſſorẽ, connaturalẽ, & co gnatam atq; contribulẽ in vnam conrecapitulandam deitatẽ, atq; in vnam copulandam com munẽ dominationẽ abſcq; ꝓſonali confuſione, & abſcq; ſubſtantiali diuiſione. Trinitatẽ itaq; in vnitate credimus, & in vnitate trinitatẽ glorificamus. Trinitatẽ quidẽ pro tribus ſubſiſten tijs, vnitatem aũt propter ſingularitatem deitatis, ſeu igiť ſancta Trinitas numerabilis perſo nalibus facta eſt ſubſtantijs, ſiue ſancta vnitas extra omnem numerum eſt, & hæc quidem in diuiſibilẽ habet diuiſionẽ, & inconfuſam gerit coniunctionẽ, cũ diuidiť nãq; numeralibus ſub ſtantijs, & numerať ꝓſonalibus alternitatibus, idẽtitate eſſentiæ atq; naturæ cõiungiť, & oĩmi modã portionem nõ recipit. Vnitas eñ ſingularis & incõputabilis omnẽ refugit ſcđm eſſen tiã numeꝝ. Vnus eñ deus à nobis enixus crediť, qm̃ & deitas vna flagrãter ꝑdicať, licet in tri

nitatę

nitae pſonaꝝ agnoſcit,& vnus deus à nobis adnunciat,qm̃ & dn̄atio vna firmiter agnoſcit, li cet in tribus ſubſiſtẽtijs demõſtret,neq; ſcd̄m q̄d vnus eſt deus,& vna ẽ deitas, ẽ diuiſibilis, & in tres deus ptes,vel ī tres deitates,pducẽdus,neq; ſcd̄m quod vnus ẽ dn̄s vn⁹ dn̄s,diſtãs ẽ,& ī tres dn̄os expandẽdus eſt,ad tres dn̄atões dilatãdus ẽ Arrianoꝝ hæc eſt impietas quę in ięqua les deos cõcidit deum,& in diſſimiles deitates vnã partit deitatẽ,& in alterigenas tres dn̄atões vnã diſtinguit dn̄atõem,neq; ſcd̄m q̄d trinitas vnus deus ẽ,& agnoſcit,& ſubſtãtiæ tres ꝓnũciant,& tres obſecrant perſonæ,pr̄,& filius,& ſpũs ſanctus dr̄ coartatus,ſiue cõpoſitus vel cõ fuſus,& in vnã ſeipm colliniens ſubſtantiã in vnãq; concernẽs nõ numerandã perſonã.Sabel lianoꝝ iſta eſt prauitas in vnã ſubſtantiã tres confundere ſubſtantias,& in vnã perſonã eaſdẽ tres conſpergẽs pſonas.Vbi em̃ eſt trinitas impiſſime,ſi in vnam pſonã ſcd̄m vos trinitas ipa colligit,& in vnã concurrat confuſibilẽ ſubſtatiã? Vel vbi vnitas ò furioſiſſime, ſi in tres eſſen tias ipa vnitas efferẽ,& in tres naturas dilatabit,& in tres deitates multiplicabit.Impiũ qppe ẽ orthodoxis vtrũq;,& àveritate prorſus proiectum ẽ,tam ſingularitas ſecundũ ſubſtãtiã,q̄ ter nalitas in naturis.Illud em̃ ſtatim ad Iudaiſmũ deducit,& in ſeſe dicentẽ ſimul obducit,hoc ve ro ad paganiſmũ deuoluit,& in ſeſe aſſerentẽ cõuoluit.Et aut oĩno paganus ẽ,qui hoc furio ſe cũ Arrio phibet,aut Iudæus ẽ qui illd̄ ĩpietatis cũ Sabellio ſuſcipit.Et ideo bene à deiloquis ſancitum ẽ vanitatẽ quidẽ nos ſapere vna & ſingulari deitate & idẽtitate eẽntialis atq; natura lis dn̄atiõis. Trinitatẽ autem tribus inconfuſis ſubſtãtijs,& diuerſæ ter numerãdæ pſonalis al ternitatis,q̄tenus nec ipſum vnũ Sabellianũ remaneat,ſi vnũ vbiq; conſpicit, & oẽm ſubſtan tialẽ multitudinẽ abiecit.Neq; eadẽ tria præferat Arrius, ſi tria intelligant per oĩa oẽm vnita tis vocẽ repellẽtia deitatis eſſentiæ atq; naturæ.Quẽadmodum igit vnum deum didicimus ſa pere,ita & vnam deitatẽ confiteri pcipimus,& ſicut ſubſtantias tres exorare didicimus,ita & tres glorificare pſonas inſtruimur,non alium vnum deum præter tres cognoſcẽtes pſonas,ne q; tres conſubſtãtiales pſonas trinitatis,quę ſunt,pr̄,& filius,& ſpũs ſanctus,alteras ꝑter vnum deum agnoſcimus.Et idcirco vnum hæc tria in quibus ẽ deitas,prędicamus,& tria vnum quo rum ẽ deitas adnunciamus,ſiue quod ẽ accuratius ac manifeſtius dicere quæ deus ẽ, atq; agno ſcit,hoc ipm quippe & vnum ẽ,& tria credit,& tria prædicat,& vnum veraciter adnunciat.Et neq; vnum quod erga vnum ẽ,tria recipit,neq; tria ſcd̄m quod tria ſunt,vnum aduertit,quod eſt & mirabile & omni certe plenum ſtupore ẽ.Hocipſum nãq; & numerabile ẽ, & refugit nu merum.Numerabile quidẽ tribus ſuis ſubſtãtijs,refugit aũt numerum ſingularitate deitatis. Vnitas quippe eius eſſentiæ atq; naturæ numerari penitus non ꝓmittit,vti non & dr̄nam dei tatis introducat,& ex hoc eſſentiæ & naturæ,& deoꝝ multitudinẽ vnum principium faciat. Omnis itaq; numerus contubernalẽ habet dr̄nam.Et omnis dr̄na atq; diſcretio numeꝝ ſup inducit,vt inſitum numeret.Ergo beata trinitas non eẽntijs,nec naturis,nec diuerſis deitati bus ternísue dn̄ationibus abſit,ſicut inſaniũt Arriani,& ſicut nouæ Trithiæ.i. ter deitatis latrę tores eẽntias tres,& naturas tres,& tres dn̄atões,& tres fil̄r vaniloq̄ntes deitates,ſi ſubſtãtijs & ꝓprietatib⁹ pfectis itellectualib⁹ ſemotĩ ſubſiſtẽtib⁹ nũero diuiſibilib⁹ & nõ diuidẽdis deitatib⁹ Diuidit itaq; indiuiſe ſct̄ã trinitas,& indiuiſe rurſus coniungit,in pſonis nãq; diuiſionẽ hñs ĩdi uiſa pmanet,& inſeparabilis ꝑ eẽntiam & naturã.Sil̄r & deitas. Et idcirco nequaq̄ tres deos dicimus,neq; tres naturas in ſct̄ã trinitate glorificamus,neq; tres eẽntias in ea ꝑdicamus,neq; tres cõfitemur deitates,non conſubſtãtiales,non alterius ſubſtãtiæ, non eiuſdẽ originis, neq; alterius originis,neq; qnæ ſingulariter in ea ꝑdicat in multitudine deducere ꝓmittimus. Nec quẽq̄ eius vnitatẽ diuidere ſinimus,neq; tres quoſdã deos eẽ cognoſcimus,aut tres q̄ſdã natu ras,vel tres quaſdam eſſentias deitatis nouimus, non vnigenas aut alienigenas, non eiuſdem ſapĩæ,aut alterius ſapĩæ,ſed nec penitus deos,aut naturas,vel eẽntias,aut deitates agnouimus, vel cognoſcẽtes ſcimus.Sed & eum qui recipit,vel ſapit,aut nouit anathematibus ꝓcellimus. Nos em̃ vnum principium vnius nouimus deitatis,vnum imperium,vnã ptãtẽ,vnã virtutẽ, vnã opationẽ,vnum conſiliũ,vnã volũtatẽ,unam dominationẽ,unum modum, tã oĩm quæ poſt eã ſunt creatricem, q̄q; ꝓuidã & ſtabilientem,atq; conſeruatricem,unã dn̄ationẽ,unam ſempiternitatem,& quæq; ſunt talia ſingularia,& incompoſita unius eſſentiæ, atq; naturæ in tribus eſt pſonalibus ſubſiſtentijs,neq; ſubſiſtentias cõfundentes & in unã eas ſubſiſtentiã de ducẽtes, neq; unã eãdẽ eẽntiã ptiẽtes, & in tres eãeẽntias diſcerpẽtes,& vnã ex hoc diuidẽtes deitatem,ſed ẽ vnus deus, vna deitas in tribus ſubſiſtẽtijs fulgens,& tres ſubſiſtentiæ & pſonæ in deitate vna cognoſcunt.Propterea pfectus deus eſt,pr̄ pfectus de⁹ eſt fili⁹,pfectus de⁹ ẽ ſpũs ſanctus.Idcirco quod vnam eandemq; ſingula quęq; pſona inſeparabilem,indiminutam atq; pfectam habet deitatem.Et iuxta quod deus quidem eſt,ipſum exiſtit vnũquodq;,dum deor ſum conſiderat ipſa intelligentia quod non eſt ſeparabile ſeparante,vt pr̄ tñ & filius,& ſpirit⁹ ſanctus,aliud & aliud & aliud dicimus. Et idcirco hæc à dei capacibus prędicamus,deus,& de

us,&

us,& deus,ſed vnus eſt hæc tria deus,Nõ enim alius deus pater,nec alius deus filius, neq; alius iteꝝ deus ſpũs ſanctus,qa nec alia natura eſt pr̃,nec alia natura eſt filius,neq; alia iteꝝ natura eſt ſpũs ſctũs.Hoc em̃ etiã multos,atq; diuerſos deos officinãtur,multasq; & varias generant deitates,ſed deus quidẽ eſt pr̃,deus vero eſt filius,filr deus eſt & ſpũs ſctũs,eo q̃ indiuiſe & indiminute eædẽ tres pſonæ vna impleant deitate,& in vnaquaq; eaꝝ funditus tota eſt.Nã deitas diuiſionẽ nõ ſuſtinet,& in tribus ipſis pſonis plenifice atq; perfecte nõ partibiliter, ſiue ex parte eaſdẽ implens pſonas,ſed in vnaquaq; exiſtens pleniſſima & vna pmanens,licet in tribꝰ perſonis monſtret,& ad deoꝝ multitudinẽ nõ excurrẽs,licet in tribus ſit ſubſiſtentijs,vt non corporalẽ quandã ſuſtineat ſectionẽ,q̃ certe eſt impaſſibilis & incorporea & pati neſciens q̃ creaturæ ſunt ,ppria eſt,Igit cum hoc quod deus eſt pr̃,ipſe pr̃ & neq; filius,neq; ſpũs ſanctus, ſed filius eſt ſecundum ſubſtãtiã,& quod naturaliter ſpũs ſanctus exiſtit,& eſt cum hoc quod deus eſt filius ipſe filius,& neq; pater,neq; ſpũs ſanctus,ſed q̃ pater ſecundũ naturã prædicat, & q̃ ſecundum ſubſtantiã ſpũs ſanctus conſpicit,& eſt cum hoc q̃ deus eſt ſpũs ſanctus ipſe ſpũs ſanctus,& neq; pater eſſe cernit,neq; filius eſſe ſuſcipit,ſed q̃ pater ſecundum eſſentiam credit,& q̃ filius ſecundum naturã adnuntiat.Hoc quidẽ propter naturã & identitatẽ ſubſtãtiæ,& cognationem eſſentiæ.Illud uero propter alterificas hoꝝ trium proprietates,propter diſſimilitudinẽ proprietatum quæ incõfuſe unamquãq; figurat perſonã.Sicut ergo eſſe deus unaquæq; incõuertibiliter poſſidet,ita & proprietatẽ per quã ipſa perſona figurat immutabilem & immobilem obtinet,quæ eidem ſoli eſt inſita,& ab ipſis alijs perſonis eã diſcernit,& cõſitã atq; cohonorificãdã conſubſtãtialem quoq; & conſenſiuã trinitatẽ abſq; cõclufione cõſeruat,Trinitas igit eſt non ſolũ una deitatis perfectõe pfecta,ſed ſuper pfecta,& ultra deitatẽ gloriæ ac ſempiternitatẽ & imperio non diſpertita neq; alienata,neq; em̃ creatum quid, aut ſeruile eſt in trinitate,neq; ſubintroductitiũ tanq̃ quod prius quidẽ non extiterit, poſtremo uero introgreſſum.Neq; igit defuit patri filius,neq; filio ſpũs ſanctus,ſed incõuertibilis & incõmutabilis eadẽ trinitas ſemper eſt,& de ſctã quidẽ ac conſubſtãtiali ſempiternaq;,& principali,omniũq; opifice & regina trinitate qualiter ſentiã atq; glorificem,& uenerer, ut beate dicere ſuppetit manifeſte uobis aliqd unũq̃dq; digeſſi.Neque em̃ amplius qd fari pmittit harũ ſynodicaꝝ ſyllabaꝝ cõpendiũ,qualiter q̃que & de incarnatiõe unius,& de eadẽ uenerabili trinitate dei uerbi,& filij clemẽtiſſima atque admirabili,hoc idẽq; eſt dicere ſubdimiſſa exinanitione ad nos q̃que terrenos diuina atque deifica diſceſſione teneã atq; ſentiã, & tenere à ſctis patribus q ſecundũ uos deo inſpirati ſunt,mihi eſt traditũ tanq̃ corã ipſa ueritate q̃ conſpicit uniuerſa ſynodicã hanc literã ſcribens expono,& ad ueſtrũ deſtino ſapientiſſimũ auditũ.Credo & de hac ſanctiſſime quod deus uerbũ unigenitus patris filius,q añ oĩa ſecula & tpa impaſſibiliter de eodẽ natus eſt deo & patre miſerationũ induens,& humanitatis miſericordiã circa humanum noſtꝝ lapſum ſpõtanea uoluntate,& dei gignentes conſilio & diuino cõplacito ſpũi,nõ ſeparatus à gremio generãtis ad nos hũilẽ deſcẽdit ẽ.ſ.ẽ ſecũ eiuſdẽ uolũtatis patri & ſpũi,ita & eſſentiæ inexplicabilis & naturæ circumſcriptionẽ nullo mõ ſuſtinens,aut ſecundum nos localem trãſmeatum naturaliter ſciens efficere diuinã operationẽ,& uterũ intactũ uirginitatis ingreſſus caſtitatẽ luſtratã Mariæ ſanctæ præclaræq;,& quæ dei ſunt ſapiẽtis,& ab omni contagione liberatæ & corporis & animæ,& intellectus incarnatus q erat incarneus,& formã ſuſcepit noſtrã q ſecundum diuinã eſſentiã quantũ ad habitũ & ſpeciẽ inexformabilis,& corporaſ ſcdm nos incorporeus. Et homo iuxta ueritatẽ efficit q ſemper deus cognoſcit,& materno uentre geſtari monſtrat qui ſempiterni patris in ſinu eſt,& intẽporeus principium recepit tẽporale,non per phãtaſiã factus,hæ coĩa ut Manichæis,& Valentinis uidet inſanis,ſed re & ueritate totũ ſeipſum exinaniens paterna & ,ppria uoluntate.Et totã noſtrã aſſumens maſſam,carnẽ inquã nobis cõſubſtãtialẽ,& animã rationalẽ animabus noſtris cõtribulem,& mentẽ menti nr̃æ cõparem.Hic itaq; hõ eſt,& cognoſcit,& hõ ſecundum ueritatẽ factus eſt ab ipſo ſummo cõceptu de ſctiſſima uirgine.Homo em̃ χρηματιζειν fingi uoluit,ut ſimili cõſimilẽ mũdificaret,& cognato cognatũ ſaluificaret.Ideo uirgo ſctã accipit,& aĩa corpusq; ſanctificat.Et ita miniſtrauit in incarnatione creatoris,ut munda & caſta atq; incõtaminata,incarnat ergo uerbũ deus quod noſtꝝ eſt,nõ prefacta carne copulatus præformatoue atq; ĩ ſeſe pſubſiſtẽtiæ aliqñ corpori cõlinitus uel animæ præexiſtenti coniunctus,ſed tunc his ad ſubſiſtendũ uenientibus qñ eis ipſum uerbum & deus naturaliter copulatus eſt cõtemporalem hñs unitionem atq; ſubſiſtentiã,& non ante ueriſſimum ipſius uerbi cõuentum, in ſeipſis unq̃ extiterunt, uel cuiuſpiam ſecundum nos alterius hominis penitus extiterunt, ſed cum uerbi ipſius naturali conuentu ſubſtantia hñtia concurrente,& nec quantum inactu oculi hanc illam priorem hñtia ſicut Paulus Samoſatenus perſtrepit,atque Neſtorius,ſimul quippe caro,ſimul dei uerbi caro,ſimul caro animata rationalis, ſimul dei uerbi caro animata

rationalis, In illo itaq; & non in semetipsa habuit existẽtiã vna cũ cõceptu quippe verbi hæc ad subsistendũ prolata sunt, & secundũ subsistentiã ei vnita sunt, qñ ad cõsubsistendũ prolata sunt, quæ certe vera est, & inseparabilis, quæ neq; diuisionẽ perpetit, neq; mutabilitatẽ, aut cõfusionẽ admittit ab ipsa prolata, & in ipso cõsistentia & cũ ipso cõposita, nullũq; prorsus tẽpus proprie cõstitutionis tulerunt, q̃d inconfusam atq; inseparabilẽ ad eũ compositionẽ præcederet. Ex inuiolabili nãq; & virginali sanguine sanctæ atq; immaculatæ virginis Mariæ verbũ vere factũ est incarnatũ, & veraciter homo, & in vtero virgineo deportatus, & tempus expleuit legitimę puerperę, vt p singula naturalia, & pctm̃ nõ trahentia, nobis hoĩbus similis factus, nostram'q; nõ dedignatus passibilẽ vilitatẽ, nascitur deus humano corpore, similiter'q; & habitu animam rationalem, & incorporeã habens, q̃d ipse in semetipso, & nequaq̃ aliter rationali animauit spũ, & virginẽ generantẽ cõseruat, & θεοτοκον eã ꝓprie & veraciter demonstrauit, vel si Nestorius vecors scindit & eius deo rebellis exercitus lachrymat, & lamẽtatur, & eiulat, & itex cũ eo discerpitur, Deus itaq; erat q ex sancta virgine dei genitrice Maria ẽ, & secundũ hãc temporalẽ propter nos natiuitatẽ suscepit post primã eius & sempiternã illã ex patre naturalẽ'q; ineffabilẽ natiuitatẽ, quanq̃ incarnatus nascebat ob similitudinẽ nr̃i carnaliũ. Totus deus collaudãdus, totus idem ipse apparens homo pfectus, deus idẽ noscendus pfectus hõ, idem ipse innotescendus, ex duabus q̃ppe naturis vnitionẽ habuit deitate, & humanitate, & in duabus pfectis noscebat naturis deitate & humanitate. Neq; em̃ vnitioni mutatio q̃libet vel cõfusio interceslit, neq; differentiæ dualitati'q; formarx siue substantiarx post vnitionẽ diuisio q̃dam, aut sectio intromissa, licet hoc cõtristet qdem furentẽ Nestoriũ, illud vero tabefacit Euticẽ desipientẽ. Nãq; secundũ subsistentiã adinuicẽ vniunt, neq; mutationẽ acceptãt, neq; diuisionem agnoscũt, neq; scit q̃ cõfusionis sunt propria, neq; sectiõis discit indicia, iuxta q̃d apparet Eutices ignorãs, atq; Nestorius & vnitionis secundum subsistentiam nõ addiscente virtutem iuxta quã & incarnatũ ẽ verbum & caro animata, & intellectualis immutabiliter deificata ẽ, hic qdem in confusionis pelagus iactatur, hic vero in diuisionis voragine deꝛicit. Et iccirco ille qdem refugit cõfiteri dualitatẽ naturarx. hic vero vnã dei verbi naturã incarnatã se subtrahit ꝓdicare. Licet vnã eius cõpositam subsistentiã dicere metuat, timorẽ refugæ metuit vbi timor nullus inhabitat. Nos vero sensu viuido vtriusq; horx seruilẽ propellentes amentiã, & sup petrã pietatis stantes intrepidi, & secũdum subsistentiã verbi ad carnem q̃ ex nobis ẽ intellectualẽ, & animatã cõuenientiã ꝓdicemus, & vnũ Chr̃m & filiũ incarnatũ verbũ obsecramus, & vnã eius subsistentiã cõpositã dicimus, & in duabus eũ adnũtiamus naturis, & duas eiusdẽ dei verbi natiuitates credimus, vnã qdem ex deo patre quã intemporalẽ & sempiternã scimus, secundã ex dei genitrice matre quam & modernã, & temporalem cognoscimus, & nõ sicut Apollinaris Euticesq;, & Dioscorus dicunt, sed sicut sapiens nobis tradidit Cyrillus, & q̃ sunt naturarx saluari dicimus propria & vnitarx differentiã nõ re qua sumus, q̃ vt in naturali qdem dicit & est qualitate, in essentiali vero intelligit & est quãtitate, & neq; Nestorianã sectionẽ metuimus, neq; Euticianã mutationem veremur, qa neq; sicut insulsus Nestorius affectualem vnitionem dicimus, aut in sontimã q̃d & honoratoris æqualitatem, & tautobuliã q̃d cõsilij concordiã, voluntatũ, momentũ, & identiditatem demõstramus hãc cõuentionem, neq; sicut Eutices à deo propulsus secundũ cõfusionem quandã, aut mutabilitatẽ dei verbi, & carnis intellectualiter animæ siue naturarx, atq; substantiarx, & formatum cõpositionem garrimus, ex qbus in Chr̃o admirabilis facta ẽ cõuentio, vnde regiã viam, & mediã gradientes, & confusionem, & sectionẽ abominamur, solã aũt ex animo veneramur incõfusam, simulq; indiuisam deitatis atq; humanitatis vnitionem solã intelligendo cognoscit naturalem atq; secundũ subsistentiã cõuentio. Hãc q̃ppe cũ alterutrũ copulatã deitas, & humanitas habuerunt, vt neq; cõuersionem sustineãt, neq; diuisionẽ patiant, vnitatis nãq; ratio quę naturalis inquã est, atq; secundũ subsistentiã, neq; em̃ alterã vnitionem in q̃ præter istam agnosco nõ ignorat qdem differentiã, diuisionem aũt prorsus expellit, quæ vero ad vnitatem concurrerunt inconuersa conseruat, partitionẽ'q; vnitorum nõ admittit, & ideo ex deitate, & humanitate, & ex duabus naturis Chr̃m nominantes & deũ eundem & hoiem, & diphyan q̃d ẽ bis genitũ duplicem q̃ secundũ naturas ꝓdicamus, Similiter aũt & in deitate perfectũ, & in humanitate eũdem scimus perfectum, & in duabus eum docemus naturis, & patri cõsubstantialem vt deũ hũc ipsum ascribimus, & cõsubstantialẽ matri, & nobis hũc ip̃m hominẽ asserimus, visibilẽ hũc ip̃m, & inuisibilẽ, creatũ hunc ipsum similiter & increatũ, corporeũ hunc ipsum, & incorporeum, cõtrectabilẽ hunc ipsum & incõtrectabilem, circunscriptum eundẽ, & incircunscriptũ, terrenum eundẽ & cœlestẽ, carnẽ hunc ipsum animatã rationabiliter & deitatẽ, recentẽ hũc ip̃m, & sempiternũ, humilẽ hũc ip̃m & sublimissimũ, & quæ q; duplicis inseparabiliter reperiunt naturæ, vel si q̃dam semper extitit vt sempiternã habens naturã, q̃dã vero propter nos in nouissimis temporibus incõuertibiliter factus est, vtpote humanã assumens naturã, Si igit inconuertibilis erat, &

inſepa-

inseparabilis erat vnitio, sicut & incõuertibilis ẽ, & inseparabilis pmanet, & duo imutabiliter drña significant, & iseparabili alteritate cõfulgẽt nature hęc substãtię, q̃ & formæ cõsistũt, ex qbus ineffabilis vnitio facta ẽ, & in qbus vnus idẽq; Chrũs cõspicit, & vnũ, vnũ. Nã & q̊d ex ipsis effectũ est nõ iam dualiter diuisum, & ea ex qbus sine sectione, & transuersiõe demõstrat subsistentia, hoc extat atq; psona cõposita ex incõfuso cõstans tẽperamento, & partionẽ conuenientiũ nescit, & esse unũ, & pmanere unũ indiuisum sortit, & neq; duo iuxta q̊d vnum existit, efficit, neq; cõfundit, & in singularẽ redigit vnitatẽ, naturalẽq; & essentialẽ identitatẽ, ex qbus naturaliter cõuenit, sed est vnũ & duo hoc ipm agnoscibile vnũ qdẽ scd̃m subsistẽtiam, atq; psonã, duo uero scd̃m ipsas naturas, atq; naturales eaꝝ ꝓprietates, ex qbus eẽ unũ sortit, & natura duplex pmanere seruabũt, vñ ipse unus manẽs Chrũs, & filius, & unigenitus iseparatus in utriusq; naturis cõspicit, & q̃ sunt utriusq; substãtiæ naturaliter operabat, secũdũ insitã unicuiq; essentialẽ qualitatẽ siue naturalẽ ꝓprietatẽ, q̃ si naturã haberet singularẽ & incõiunctã sicut & subsistentiã atq; personã nõ ageret uticq;, & non uticq; unus idemq; filius, & Chrũs ꝓfecto q̃ utriusq; erant operare naturæ, qñ em̃ deitas expers est corporis naturaliter opera corporis operata est, uel qũo corpus deitate frustratũ actiões operatũ est q̃ essentialiter deitatis esse nosc̃unt, uerbũ Emmanuel dũ unus est, & in eo ipso utraq;, id est deus & homo, q̃ naturæ utriusq; sunt naturaliter gessit secundũ aliud q̃ gesta sunt operãs secundum q̊d deus qdem est idẽ ipse q̃ diuina sunt, secundum q̊d hõ idem ipse est q̃ humana sunt, seipsum oĩbus uolens ostendere q̃ deus idem ipse & hõ fit, & ideo idem ipse tam q̃ diuina sunt agit, q̃ quę humana, similiter & dicit & loqtur, nõ alius qdem miracula operatus est. Alius aũt perpetrauit hũana, passiõesq; sustinuit, sicut & Nestorius vult, sed unus qdem idẽq; & Chrũs, & filius q & diuina gessit & humana, secundum aliud uero, & aliud sicut diuinitus obsecratus est Cyrillus, qa & in utriusq; habuit potestatẽ incõfusam, necnõ & ĩpertibilem, secundũ q̃ deus, ergo sempiternus idem ipse existebat, patrabat miracula, secundum q̃ hõ uero idem ipse modernus agnoscebat faciebat humilia & humana. Sicut ergo in Christo utraq; natura indiminute proprietatẽ suã custodit, ita & operat utraq; forma cum alterius coĩone quod ꝓprium habuit, uerbo quidem operãte quod uerbi est cum coĩone scilicet corporis, & carne exequente quod carnis est, cõicante ei vcz uerbo in eadem operatõe. Dum q̃ñ hæc in una subsistentia cognoscant, & in una persona cõsiderent, & insulsissimã sectiõem ꝓpellant. Neq; em̃ diuisa operabant ꝓpria, ut & diuisionẽ eaꝝ suspicemur. Nõ exultet pro hoc Nestorius seipsum seducens παραφοροις errone idcirco q̃ utraq; forma in uno Christo, & filio cum alterius coĩone operabat quod ꝓpriũ habuit. Neq; em̃ ab altera eius dissidens quod ꝓprium habuit operabat. Nec em̃ secundum duos Christos aut filios q operant, glorificamus unum qdem secundum naturam filium & Christum q̃ mira sunt, secundum uero secundũ grãm filium, & Christum q̃ humiliora sunt, q̃q̃ duas formas q̃ cõiter operant edocemus unãquamq; secundum suã naturalem ꝓprietatem, sed unum eundẽq; filium, & Christum q & sublimia & humilia naturaliter operat secundũ uniuscuiusq; duaꝝ eius naturaꝝ naturalem & essentialem q̃litatem asserimus. naturæ nanq; incõmutabiles manentes & incõfusę, & duæ manifeste cognoscendæ, & nõ cõfusibiliter copulatæ his penitus nõ erunt frustratæ, uel si una subsist ẽtia mõstrabãt, nõ uane ꝓsiliãt Eutices & Dioscorus, nequaq̃ nõ existẽtes ĩpie cõfusiõis, platores, sed unaquęq; natura cũ alterius coĩone agebat q̊d ꝓpriũ habuit, & diuisionẽ refugiens, & cõuersionẽ ignorans, & differentiã ad alterã cõseruans, coĩonemq; & cõpositiõem insolubilẽ, atq; indisruptã persaluans. Hinc pie sentientes & super terminos rectę fidei cõsistentes sicut unũ eundẽq; Christũ & filium operari utraq; dicimus, eo q̃ deus idem ipse erat & hõ, nullãq; excogitamus cõfusiõem, ita nec utranq; formã cum alterius coĩone operari ꝓpria differentes, eo q̃ duę formę in uno eodẽq; Chr̃o naturaliter ꝓpria operãtes existũt nullã penitus cõsideramus diuisiõem, sicut hic qdem Eutices. Illic uero nobis vult calumniari Nestorius è diuerso ad inuicẽ cõsistentes, & aduersum nos pius ĩpium Procliũ patientes, q̃s ꝓ nihilo reputantes, & utriusq; naturæ utrãq; nouimus operationẽ essentialem dico naturalem, & cõgruã indiuise de unaquaq; ꝓcedentem essentia & natura, iuxta insitã ei naturalem atq; essentialem q̃litatem & inseparabilem, simulq; incõfusam alterius essentię συνεπαγομενην una secum cooperatõem adducens, hoc qppe & operationũ q̃ in Christo sunt drñam facit sicut naturas esse naturaꝝ, nõ itaq; idip̃m dei, & humanitas secundũ q̃litatem unicuiq; naturaliter inditã, licet in unam subsistentiã ad inuicem ineffabiliter cõcurrunt, & in unam personã sunt incõfuse cõpositæ, & unum eundemq; nobis Christũ & filium effecerunt secũdum subsistentiã ad inuicem cõcurrentes atq; cõposite. Etem̃ deus uerbum ẽ, & nõ caro, q̃q̃ carnem rõnabiliter animatam assumpsit, hanc q̃siuit unitionem naturalem subsistentiam adunit, ipsa uero caro est anima rõnabiliter & non uerbum, Licet dei uerbum caro conspicitur, Et ideo neque eandẽ habent indifferẽter operationem ad inuicẽ post unitionem

nem naturalem,ac incõfusam,id est verã,& secundũ subsistentiã,neq; vnam solã earꝫ operationum dicimus siue essentialem & naturalem,penitusq; indifferentem,quatenus ne & inessentialẽ vnã,& vnã naturalem eas cognoscamus,q̃ ab Acephalorꝫ pueris ludit,& ipsis verbis impudenter proferẽ cõposita,Quẽadmodũ igit vtriusq; essentiæ atq; naturæ,ex qbus nob ĩ Christo incõfusa facta est vnitas,& vnũ Christum perfecit,& filiũ totũ deũ,totũ eundem ipsum credendum & hoiem vtranq; naturalem cõfitemur operationẽ,ne naturas q̃ inconfuse vnite sunt cõfundamus,sic̃dem & ex operationibus tñ secundũ eos q sunt talia callidi natura noscunt, & essentiarum semper differentiã ex differentia operationũ est infitũ cõprehendere.Ita & omnẽ vocem, & operationem seu diuina quædã sit & celestis,siue humana atq; terrena ex vno eodẽq; Chro & filio edocemus procedere.Ex vnaque eius cõposita & singulari subsistẽtia incarnatũ dei verbum extabat.Qui & vtranq; inseparabiliter,& incõfuse operationem secundũ naturas à seipso naturaliter proferebat.Secundũ diuinã qdem naturã suã iuxta quã erat etiam patri cõsubstantialis diuinã & inexplanabilem,secundũ humanã vero iuxta quã & hominibus nobis ipse consubstantialis mansit,humanã atq; terrenam vnicuiq; naturæ amicam & congruam,& nõ sinẽs quenq̃ aspicientium scandalizari q̃d non sit idem ipse deus & homo,q hæc & illa naturaliter operabatur,ĩ eo qdem quod idem ipse vnus Christus & filius operabat vtramq; Nestorij cęnulentam obstruens exfluentiam.Nec eñ duos iuxta eũ Christos & filios sicut dicimus,q operantur hæc atq; illa obsecramur.In eo vero q̃d ostendebat quæ vtriusq; naturæ sunt propria inconfuse post vnitionem manentia.Et vtranq; hunc ipsum similiter proferentẽ operationem ipsam naturali ratione cognoscendã,propriamq; naturam naturaliter explanantem ex qua inseparabiliter atq; naturaliter emanabat,& essentialiter exundabat Euticetis consopiebat confusioni socium germen,deinde partu nostro natus lacte nutritur & crescit,& corporales ætates discurrit, donec & ad humanæ ætatis perfectionẽ ptingeret,& esuriem nostrã,& sitim,& fastidiũ iuxta nos ex itinere sustinet.Faciebat qppe,& incedendi similiter nobis operatiõem quæ humaniter actitata secundũ humanã substantiam progrediens humanæ eius naturæ erat ostensio,vnde & ex loco sicut nos ad locum commigrabat,qa & veraciter factus est homo, & naturã nostrã habuit indiminutæ,& circunscriptionem carnis susceptt,& habitum nobis, & competentem indutus est.Corporalis eñ,id est corporis & forma ipsius habitus existit iuxta quã in vtero cõceptus formabat,& quã semp seruauit,& in seculũ in infinitũ cõseruabit,Idcirco esuriens cibabat, ideo sitiens potabatur,& vt homo bibebat,ideo pueriliter baiulabatur vlnis virginalibus supuectus, & materno sinu repositus,ideo fatigatus sedebat,& somni indigẽs dormiebat,sed & dũ cederetur dolebat,& verberatus patiebat,& dolores sustinuit,corporis manus & pedes transfixus.Dabat itaq; cũ volebat humanæ naturæ tempus operari & pati q̃ sua sunt,neforte phantasia quædam & visio inanis nominabilis eius iudicet incarnatio.Neq; eñ inuoluntariæ hæc vel necessitate suscipiebat,vel si naturaliter ea & humanæ admittebat,& humanis motiõibus actitabat atq; operabatur.Absit hæc abominabilis suspitio,Deus nempe erat q hæc pati carnaliter acqescebat,vti nos proprijs passionibus saluaret,& p hæc nobis immunitatem impartiret, qñ pati agere quæ, & operari humanitatis idem ipse volebat,& considerantibus decernebat,propter quos & homo veraciter factus est,sed nõ cũ naturales motus atq; carnales moueri naturaliter ad operandũ volebant,siue ex diuinis insidias audacter delectabantur pficere. Corpus eñ se passibile & mortale atq; corruptibile induit,& naturalibus nostris, atq; irreprehensibilibus subñciens ægrimonijs.Et huic q̃ naturæ suæ decenter cõueniebant pati atq; portare indulsit,vsq; ad resurrectionẽ ex mortuis,ibidem qppe & passibile nostrũ,& mortale atq; corruptibile dissoluit,& horꝫ nobis libertatẽ donauit.Quæq; igitur humilia atq; humana sunt ita sponte simul,& naturaliter manẽs etiã in his deus demõstrabat.Erat itaq; sibi ipse ταμιας ac recõditor passionum humanarꝫ & actionũ,& nõ solũ reconditor,sed & arbitrer,quanq̃ natura passibilis erat naturaliter incarnatus erat.Et ideo erãt humana eius vltra hoiem,haud qdem q̃d natura humana non fuerat,sed qa sponte factus est homo,& homo sponte factus hæc recipiebat,& non tyrannice vel necessitate,vt nos plerũq; & inuolũtarie,sed qñ & quantũ cõsulebat & pmitteret ipse tam eos q afflictiones ingerebãt,quãq; ipsas passiones quæ secundũ naturas agebant adnuebat.Verum diuina præclaraq; & sublimia & nimiꝫ nostrã vilitatẽ superantia,q̃ erant miracula & prodigia,& admirãdorꝫ operũ prolatio q̃ erãt inseminata cõceptio.Iohannis intra vterũ exultatio partus ipse incorruptibilis illibata virginitas,quæ ante partũ,& in partu,& post partũ est intemerabilis pastorꝫ celestis instructio,magorꝫ stelliuoca conuocatio,munificentia cum hac simul & adoratio,literarum indocibilis scientia.Quomodo namq; hic inqt literas scit dum nõ didicerit? Partem redarguens amicorꝫ ignorantiæ maliuolũ desiderium ex aquis vinalis refertio,infirmorum corroboratio,cæcorꝫ aspectus,emũdatorꝫ erectio,paralyticorum cõstructio,claudorꝫ recte currendi motio,leprosorꝫ supermicans mundatio,esurientiũ repentina repletio persequẽ

tium or-

tium orbitas, ventoꝝ mitigatio, maris tranquilla ſedatio, ſuper aquas corporalis inceſſio, immundoꝝ ſpirituũ expulſio, elementoꝝ ſubita conturbatio, vltronea ſepulchroꝝ apertio, ex mortuis triduana reſurrectio, corruptionis mortuoꝝ deſtructio, mortis indeficiens deiectio cuſtoditi ſignaculi lapidis & ſepulchri incoercibilis exitus, ianuaꝝ clauſaꝝ indetrectabilis ingreſſus, in cœlũ à terra nimiꝝ ammirabilis & corporalis aſcenſio, & oĩa quę his ſunt ſimilia, & ſermonis naturã, & vocis virtutẽ tranſcẽdentia, & omnẽ humanũ intellectũ ſuperãtia, quę oĩa vltra naturã & ſermonẽ humanũ effecta, diuinæ dei verbi eſſentię atq; naturæ ꝓfecto exiſtebant indicia, & ſi per carnẽ agebant & corpus, & nõ ſine carne rõnaliter animata gerebantur, nõ tñ ꝓpter hæc deũ verbũ æſtimemus carneũ, ne abſq; corpore aſtruamus, idcirco q̃ ea patrabat q̃ corpora ſupercellũt. Etem̃ verbũ veraciter caro factũ eſt, & incarnatũ abſq; mendacio corporatũ eſt, & vnus filius cognoſcebat, q omnẽ exſe ꝓferebat operationẽ diuinã & humanã, exiguã & ĩmanẽ, humilẽ atq; cœleſtẽ, carnalẽ & incorporeã, viſibilẽ & inuiſibilem, circũſcriptã & incircũſcriptã, cõuenientẽ naturaꝝ eius dualitati, & ex ipſa eã inceſſabiliter ꝓdicãtẽ, & flagrãter adnũtiãtẽ. Vnus itaq; idẽq; dũ ſit ſcdm ſubſiſtẽtiã filius ĩdiuiſus & duæ naturæ idẽ ipſe noſcit. Scdm aliã q̃dẽ diuina ſignacula opabat, ſcdm aliã vero hũilia recipiebat Et ꝓpterea à deo ĩſtructi adſeuerãt q ꝓ Chr̃o deo p̃mĩs coronati ſunt, & loq diuinit⁹ accepe rũt diuinas nobis ĩtelligẽtias cõtexẽtes. Sicut cũ audieris vnius filij cõtrarias voces cõuenienter naturis ipſis q̃ dicũt ꝓtire, ſi q̃dẽ q̃d magnũ & diuinũ ẽ diuĩæ naturæ extãs. Si vero q̃d paruũ eſt & hũanũ hũane reputãs. Sic em̃ & diſſonãtiã vocũ effugies, vnaq̃q; natura ꝓprietates q̃ ei ſunt ĩſitæ receptãte, & ip̃m filiũ vnũ tã añ oĩa ſcl'a q̃ modernũ ſcdm ſacras ſcripturas cõfiteris, ſed hoc in vno filio aſſerũt. Oẽm q̃dẽ opatõem nullus ab vno filio ſeq̃ſtrauit. Cuius vero naturæ ſit q̃d geriť, p ꝓpriã opatõem ĩſinuet. Ergo nimis pulcherrime ab eis ẽ explanatũ vnũ q̃dẽ cõfiteri Emmanuel, ita q̃ppe deus verbũ incarnatus nũcupať, & eũdẽ oĩa patrare, & non aliũ, & aliũ tã ſublimia q̃q; exigua citra vllã diſtantiã per q̃ & eius naturaꝝ ĩcõfuſa dualitas cognoſcit, & in ſubſtantias duas atq; ꝓſonas ipſe prorſus nõ diſpertit, ſed eſt vnus idẽq; filius & Chrũs inſeparabilis in duabus indiuiſe agnoſcẽdus uaturis, & ipſius vnius filij cũcta eẽ certificamur, & oẽs eius, & voces, & opatões credimus, licet q̃dã eaꝝ ſint deo decibiles, q̃dam vero mediũ quendã ordinẽ obtinent, tanq̃ hñtes in hoc ipſo deo dignũ q & humanam huius vero adſerimus eẽ virtutẽ, etiã illã q̃ dicit noua, & dei virilis opatio nõ vnam exiſtentẽ, ſed diuerſi gñis ac drñæ quã ex Ariopago à Paulo egregio diuinitus captus deo vocatus aſſeruit Dionyſius, vtpote deo decibile in hoc ipſo & humanũ hñtem perq; alacrẽ atq; cõpoſitam προσφκοτος dictionẽ vniuſcuiuſq; ſubſtantiæ atq; naturę vnãquamq; perfecte ſignificantẽ opatõem. Añ ſecula igit̃ eſſe deum verbũ glorificantẽ, patrim̃q; coæternũ temporalẽ ſuſtinuiſſe adnũciamus natiuitatẽ, q̃ ex virgine vere ac ꝓprie dei genitrice Maria incarnatus naſcebať. Et idcirco duabus natiuitatibus naſci à p̃ſs merito credit, & perfectus idem exiſtens in deitate, perfect⁹ erat idẽq; in humanitate, nequaq̃ per drñam ſubſtantiaꝝ diuiſus, neq; identitatẽ ſubſiſtentiæ, atq; perſonæ naturas ipſas deducens ad identitatẽ ſubſtantiæ, ſed ex qbus ſecundũ ſubſiſtentiam naturis eſt declaratus in ipſis inſeparabilis manſit, oĩa ſapienter, & vere noſtra gerens opera, & paſſiones res naturales atq; irreprehenſibiles, q̃ procul à macula atq; pollutõe ſunt. Et in qbus cuiuſpiam peccati veſtigiũ nõ reperiť. Peccatũ nanq; nõ fecit, nec qlibet dolus in ore eius prorſus inuentus eſt, & cõnutritus vnà nobiſcũ humane, utpote q ſciebať hõ perfectus etiam deus, idemq; indiminute extabat, miracula q; vt decuerat faciens. Perfectus q̃ppe deus noſcebať, q̃uis eſſet hũanæ carni intellectualiter animatę cõmixtus ad ſpõtaneam paſſionẽ aſcẽdit, & vltrò Iudæis eſt proditus, imò ipſe ſeip̃m illis ob ſalutẽ hoĩm ſpõte ꝓdidit, & ligať, & colaphis cædiť, & inſpuiť, & flagellať, & illudiť, & chlamyde purpurea tanq̃ rex oĩm induiť, & harundo tanq̃ ſceptꝝ regiũ regaliter ei contradiť, & Pilato iudicante, damnať. Ad extremũ patibulo cõfigiť, & manibus atq; pedibus cruentať, ſalutiferę cruci cõclauatus. & cũ latronib⁹ leuať, & acetũ potat, & fel deguſtat, & magnè vociferans aĩam tradidit patri, & latus lancea pforať, ſanguinẽ q̃q; & aquam ſalutarẽ poſt mortem ꝓfudit, & mortuus de cruce deponiť, & accuratur, & myrrha cõditur, & ſepultura triduana ſepeliť. Et triduanus reſurgẽs, de ſepulchro ꝓgreditur, & vnà ſecũ cunctos mortuos ſuſcitat ex ſepulchro, atq; ex corruptõe ad ĩmortalitatẽ eos ꝓducens p ſuã reſurrectionẽ ex mortuis. Et diſcipulis reſurgens à mortuis manifeſtať & cibo ac potu rei fidẽ accõmodat, & tactu manuum apoſtolicaꝝ carnis ꝓprię reſurrectionẽ, & ſp̃m ſanctũ eis impertit quã cognatã ſibi atq; cõnaturalẽ, & eleuatur in cœlos, & cęloꝝ dñator aſcendit, & dexterę aſſidet genitoris, ſoliũ hñs paternũ & regale & ſublime. Vñ & iteꝝ veniet iudiciũ viuoꝝ & mortuoꝝ facturus, & ſingulis redditurus ſcdm opa q̃ vnuſq̃ſq; opatus ẽ, ſiue frugi q̃ bona geſſit, ſeu neq̃ & vituperabilia opatus eſt, quẽ vnà cũ pr̃e & ſpiritu ſcto omnium regnare credimus, Regnum verè immortale, & finem nequaq̃ aut terminum ſuſce-

pturum. Sed & de incarnationis dispensatiõe hoc idẽ est dicere admirabili de verbi incarnatiõe qualiter dico ac sentio breuiter demõstraui. Verũ de principio visibilis mundi, & constitutiõe q̃ facta est cõsummatione quã nõ longe suscipiet. Confiteor deo honorabilis q̃ oñia nõ tantum visibilia, sed & inuisibilia vnus deus cõdidit pater & filius, & spũs sanctus. Illa sempiterna natura quæ nescit exordiũ, & ex nõ existentibus ꝓtulit vt existerent, & nõ existentes repente protulit, & horũ multorũ miliũ differentias prudẽter produxit. Oñia em̃ per vnigenitũ filiũ ꝑri in sancto fecit spũ, quæ & sapienti ꝓuidentia cõtinet, vt deus suis operibus ꝑsidens principiũq̃ omnibus temporale cõstituens sensu, alia qdem fini temporali supposuit intellectu, alia vero & inuisibilia hæc meliore dignitate dignatus est, & nullatenus qdem moriunt, necq̃ corrũpunt iuxta quod sensibilia defluunt atq̃ pertrãseunt, nõ tamen sunt immortalia per naturã, necq̃ in essentiam incorruptibilem trãseunt, sed gratiã eis largitus est à corruptõe ea & à morte coercentem, sic hominũ animæ permanent incorruptæ sic angeli immortales perseuerãt nõ naturam reuera sicut asserui incorruptã proprieue immortalem habentes essentiã, sed gratiã deo sortiti sunt quæ immortalitatẽ largit, & incorruptionem pro eis prouidet, sed non iccirco q̃d hoĩm animæ gratia dei corruptionẽ repulerũt, q̃ oñibus creaturis naturaliter insidet, ideo & añ corpora eas fuisse suspicabimur, vel añ huius visibilis mũdi prolationẽ atq̃ cõpaginem in sempiterna quadã vita positas arbitrabimur, vitamue habuisse celestẽ asseremus, & incarneã seu incorporeã vitã viuentes ꝓpetuã in celo aliquãdo nõ existẽti, sicut Origines erroneus cõstituit, & huius cõplices atq̃ cõsentanei Didimus & Euagrius, & reliq̃ eaꝝ fabularꝝ excogitatrix ὀμιλος sodalitas. Quiqdẽ non solũ errãdo ꝓnunciãt paganorũ cõcreti dogmatibus, & christianorũ nobilitatẽ sordidantes, sed & istorũ corporũ qbus nũc sumus amicti imprudenter perimũt resurrectionẽ, milia callide balbutientes impijssimis eorũ & fabulosis figmentis cõdigna, qbus ad castigationẽ sufficit quod à Paulo ad Corinthios dictũ est, q̃d si mortui nõ resurgũt, necq̃ Chrũs resurrexit, & reliq̃. Ita eorũ cogitatõibus vanescentibus illud addicemus, Ergo vana est fides vestra, aut nõ est pars vobis nostræ odorãde cõfessionis, & carnis istius resurrectio. Nã & carnis resurrectionẽ exqrimur cõfiteri ad salutarẽ baptismũ accedentes. Ideo ergo iuxta q̃d qdã sapientiũ cõtemplatus est. Cũctum nãq̃ vnigeniti ꝑclare insigniscq̃ dispensatõis ꝑclaꝝ mysteriũ erat, & negotiũ, vt imaginẽ & carnem immortalẽ efficiat. Nõ solũ aũt in hoc desipientes fallunt, & à recto itinere debacchant, esse nãq̃ eorũ tanq̃ in cõparatõe malorũ intolerabilis ĩpietas. Sed & alia multa extra apostolicã atq̃ paternã nostrã traditionẽ asseruerũt, paradisi plantationẽ, pijcientes in carne. Adã formatũ fuisse nolentes ex eo Euam formatã fuisse vituperãtes, serpentis sonitũ refutãtes celestiũ officiorum principatus. Ita qdem principaliter à deo adeptas fuisse, phibẽtes. Ex condemnatiõe vero pristinã & trãsgressione eas cõfingentes, Sicut in vnitate aũt mentiũ oĩa rationabilia fuisse producta impie simul & fabulose somniãtes superceleſtiũ aquarũ creturarũ pessimãtes finẽ esse volentes suppliciũ, & omniũ qdem sensibiliũ omnimodã corruptionẽ subintroducentes. Omniũ vero rõnabiliũ angelorũ hominũ dæmonũ αποκαταστασιν restaurationẽ astruentes. Et iterũ in vnitate fabulosas horũ differentias profundẽtes. Cũ & nihil à nobis differre Christũ, quem ipsi delirãdo ꝓdocẽt. Nõ quẽ nos pie ꝓdicamus gloria seu honore, siue regno, siue dñatione demoniosæ scaturiũt milia quædã proferẽtes diabolico cordis eorũ, & ĩpio thesauro. Nõ vna luculẽta trãsuersione tantũmodo sed milibus proximos putãtes, & aĩas hoĩm mortificãtes, ꝑ qbus Chrs mori dignatus est, & pro redẽptione suũ diuinũ sanguinẽ fudit, & munus ꝑ oĩ dignitate diuinis suã aĩam posuit, Nos vero recte immaculateq̃ fidei ac pudice lacte potati rõnali, & sine dolo, & bonũ verbũ degustãtes vniuersa eorũ tenebrosa dogmata repellẽtes, & oĩbus horũ nephandorũ vaniloquijs liberi, & paternis nostris superincedẽtes vestigijs, & ꝑsentis seculi cõsummationem dicimus, & vitã illã quæ post ꝑsentem vitã futurorũ est credimus ꝑmansurã, & immortale habemus suppliciũ, illã qdem indesinenter exhilarantẽ laudabiliũ operũ patratores. Istã vero incessabiliter affligentẽ, necnõ & cruciãtem eos q̃ hic affectatores malorũ effecti sunt, & pœnitentiam agere noluerũt, priusq̃ hinc euaderẽt & exirent, Vermis em̃ eorũ nõ morietur. Hæc sapere atq̃ credere sapiẽtissime ex apostolica, & euãgelica, atq̃ prophetica, & legitima, & ex paterna & doctrinali ꝓdicatõe ꝓcepimus, & manifesta vobis prudentissimis fecimus, nihilq̃ vobis occultauimus cõsequens. Cæterũ existit, & cõpetẽs pristinę traditõi cõueniens sacratissima cõcilia paternorũ nostrorũ atq̃ sacratissimorũ cõuentuũ manifesta literis facere, atq̃ tanq̃ lustrãtia nostras animas cõfouemus, & ꝑ secula habere nos exoramus, q̃tenus cũ eis, & beatã vitã ꝑticipemus, vt eorũ filij nõ biles ac successores, q̃tuor itaq̃ in diuinis ecclesiæ dogmatibus magna sacraq̃ & vniuersalia cõcilia susceꝑimus euãgelicis illustrata fulgoribus, & splendificata euãgelicorũ cõfigurationũ speciminũ quantitate, his principare dicimus Nicenũ trecentorũ decẽ, & octo deũ gerentiũ patrũ cõuentũ q̃ ex diuino nutu cõcitus Arriane rabiei deiecit cõtagia. Post illũ vero tẽpore nõ gloria siue gratia secundus cõgregaꝫ cõuentus q̃ in regiã cõuocatus est ciuitatẽ. I. vero & centum à

deo in-

deo instituti patres extiterũt, q & hoc implere cõciliũ diuinitus ducti sunt, ꝙd trifulgore Macedonij Apollinarij, & Magni ipietatẽ extinxit, & de tã magna atq; difficili inflãmatõe cõuenticula pfectoꝝ eripuit. Tertiũ posthoc tpe solo cõciliũ glorifico ꝙd i Epheso prius ex diuia volũtate cõsedit. Nã secundũ ꝙd Dioscori dicit illius reprobauit intelligentiæ Euticetis cõprehendit consonũ, ꝙd primũ concilũ ducentoꝝ qdem sanctoꝝ patrũ plenitudo noscebat deiecit hominicolã Nestoriũ, & oẽm eius Christo rebellẽ impietatẽ, quartũ ꝙq; post hæc tria tempore tantũ deo instructus cõgregat conuentus sexcentoꝝ simul & triginta laudabilium patrũ, & illustratorum fidei q in Calcedona qdẽ diuinũ diuinitus fecit cõuentũ, & concertantẽ habuit Eusemiam martyrẽ q & vsq; hactenus sup fidei eoꝝ definitione ꝓpugnat, & pro opinatissimo eoꝝ maximo cõuentu verbũ plurimũ & incessabile facit. perimit vero ꝓphanã dualitatẽ, Euticẽ inq & Dioscorũ, & eoꝝ obturatã deo rebellẽ malicia ex Apollinari vndantẽ, quẽ fontem defluentem & replentẽ oẽs ipietatis riuulos eijcit cũ istoꝝ ipijssima hæresi p orthodoxoꝝ assertiões, & Nestorij deo rebellẽ imundissimã hæresim. Nã & cõtra hãc adhuc ipudenter respirãtẽ cõuenerat, vnde & eã iterimit, & eã ab ecclesiasticis atrijs expulit. Sup his ãt magnis & vniuersalibus, veneradis ꝙq & sacratissimis, sctõꝝ beatorũq; patrũ honore coequãdis. iiij. cõuẽtibus, & iã qntum sctm ꝓter istos & post istos aliud cõciliũ vniuersaliter cõstitutũ suscipio, ꝙd i regia vrbe etiã id celebratũ ẽ Iustiniano tũc sceptra Romani iperij dispensante, oẽsq; eius ꝑclaras definitões ꝙd ad cõfirmationem qdem noiatissimi Calcedonensis cõcilij congregatũ est, perimit ãt, & interitũ ꝓcit principaliter qdem Originẽ insanũ, & oẽs eius pomposas somnolẽtias, & plena multę ipietatis cõmenta, Euacrij ꝙq cũ eo & Didimi dogmata, & oia eoꝝ pagana, atq; prodigiosa, necnõ & fabulosa deliramẽta, post qs & Mopsuestenũ auellit Theodoꝝ magistrũ deo rebellis Nestorij, & imundã zizaniã cũ suis blasphemis opusculis ab apostolica ecclesia proijcit, scripta ꝙq Theodoriti, q male & impie aduersus Cyrillũ ꝓpugnatorẽ pietatis effecta sunt, & quæq; tã cõtra duodecim eiusdẽ diuini Cyrilli capitula, quãq; sctm primũ Ephesinũ cõciliũ, nr̃æq; fidei rectitudinẽ accusauit, ipio fauendo Nestorio, etiã illa istius cõdemnationis obnoxia faciens q ꝓ Diodoro & Theodoro satisfaciens scripserat. Cũ qbus & epistolã q dicit Hibae ad mariũ ꝑsam scriptam aberũcauit, extirpauit vtpote nõ tm̃ rectis infestã dogmatibus, sed & oñi impietate refertã. Illa igit sacra & magna vniuersaliaq; sctã q̃tuor ãplector cõcilia, & vno sensu cõfoueo. Sup his vero & hãc qntã honoro atq; honorifico, & veneror, & cũcta eoꝝ laudãte recipio tam in dogmatibus, & diuersis doctrinis quãq; hæreticoꝝ anathematibus, & definitõibus. Vñ & cõ probo atq; suscipio ꝺs susceperũt & ꝓbauerũt, Et anathemo atq; abijcio ꝺs anathemati submiserũt, & abiectos à sctã nostra catholica ecclesia censuerũt. Has btãs & sctãs qnq; synodos adsequens vnã tm̃ fidei definitõem agnoso, & anathema vnũ noui & symbolũ ꝙd sapientissima atq; btã trecẽtoꝝ decẽ & octo deũ gerentiũ patrũ sctã Nicena multitudo ex sctõ effata ẽ spũ. Quod & in Cõstantinopoli. cl. deo ispiratoꝝ patrũ cõgregatio cõfirmauit. Et in Epheso primũ ducentorũ diuinoꝝ patrũ corroborauit cõciliũ, Et i calcedona sexcẽtoꝝ, xxx. sacratissimoꝝ patꝝ suscepit, & stabiliuit cõuẽtio, & incõmutabile indisruptũq; & imobile flagrãter asseruit cõseruari suscipimus, deide eiusdẽq; bonis ãplectimur. Cũcta ꝙq sacratissimi Cyrilli diuina & deo instructa cõscripta, vtpote oĩ rectitudine plena, & oẽm hęreticoꝝ ipietatẽ demoliẽtia, ꝑcipuè ãt illas ad Nestoriũ deo odibilẽ & deo ꝓiectũ duas synodicas epistolas. Secũdã ꝙq & tertiã i q & duodecim connexa sunt capitula q oẽm Nestorij maliciã sctõꝝ apl̃oꝝ egnũeris excussit carbonibus Cũ istis vero suscipio & synodicã epl̃am q scripta ẽ ad sctissimos orthodoxales ep̃os in q & voces eoꝝ sacras appellauit, pacẽq; cũ eis firmauit. Cũ qbus & ipas oriẽtaliũ ep̃oꝝ literas cõnumerabiles, & idissolubiles dicimus, vtpote ab ipo diuino Cyrillo susceptas, & ab ipo eẽ testificãdas vocibus nõ ãbigẽdis orthodoxas. His similiter sapiẽtissimi Cyrilli sacris iscriptis tãq; sacrã & honorãdã suscipio eiusdẽ recte fidei ꝓpagatricẽ & à deo cõdonatã, atq; deo ispiratã epl̃am magni atq; ꝑclari Leonis sanctiſ. Ro. ecclesię, imò oĩm q sub sole erũt lumiaria, quã diuino manifeste pmotus spũ cõtra Euticẽ maledictũ, & deo odibilẽ desipientẽq; Nestoriũ ad Flauianũ laudabile scripsit regie vrbis ep̃m, quã & firmamentũ recte fidei appello atq; definio hos q ita eã optie finierũt sctõs ꝑres assequẽs, vtpote nomẽ qdẽ rectitudinẽq; dei nos instruentẽ, oẽm vero prauitatẽ hęreticã pimẽtẽ, & ab à deo custoditis atrijs nr̃ę sctẽ catholicę ecclesię effugãtẽ. Cũ q diuina syllaba & scriptura, & cũctas eius epistolas & dogmata tãq; ꝓlata ex ore Petri pricipis apostolorũ ãplector, & posculor & aia tota cõplector. Hęc sicut ꝑdixi sacra & diuina. v. btissimoꝝ patꝝ cõcilia susciꝑs, oĩaq; cõscripta ꝑserti Cyrilli sapiẽtissimi q cõtra Nestorij insaniã fctã sunt, & epistolã oriẽtaliũ ep̃oꝝ q ad eundẽ diuinũ Cyrillũ scripta est, quã & ipe orthodoxã eẽ testatus ẽ Et quæq; Leo sctissimæ Romanę ecclesię sctissimus dispensator scribit, & maxime q cõtra Euticianã & Nestorianã ꝓfanationem scripsit. Hæc qdem, vt Petri illa vero vt Marci definitiões agnoscẽs. Necnõ & oĩa omniũ nostræ catholicæ ecclesiæ probabilium instructoꝝ à deo istru-

cta didagmata, seu in verbis, & scriptis, siue in epistolis qbuslibet comphensum est. Et vt con cinnè dicã cũcta susscipio, & amplector quęq; sctã catholica nra Ecclesia susscipit, & cũcta ẽ re gione refuto, atq; anathemo, & ꝑphana eẽ reputo, q̃dq̃d & ipa sapienter abominat, & ꝑpriæ pietatis æstimat eẽ cõtraria, nõ solũ codicillos, & verbula, & ideo repugnãtia & priuata do gmata, sed & hæreticas & maledicas, maledicaq; sectaq; doctrices pſonas, & vt nihil desit ad vestram satisfactionẽ ipas q̃q; pſonas exprimo, q̃s anathematizo, & cõdẽnatas efficio, nõ lingua tm̃ & ore, ſ3 corde & spũ, vtpote q̃ sancte catholicę nr̃ę fidei in oĩbus ĩsidiãtes oñsę sunt Anathema itaq; in ppetuũ & catathema à sctã & cõsubstãtiali adorãda trinitate pr̃is & filij & spũs scti sint. Primũ q̃dẽ Symõ Magus, q̃ prim⁹ pessimis hęresibus pessimus prĩcipauit. Post quẽ Cleobius, Menãder, Phyletus, Hermogenes, Alexãder Erari⁹, Dosistheus, Corphęus, Sa turninus, Masbotheus, Adrianus, Basitidis, Hisidorus eius filius, & furore supior, Hebion Car pogrates, Epiphanes, Prodicus, Dritusq;, & Mirintus, Valẽtinus, Florinus, Blasius, Arthemõ, Secũdus, Cassianus, Theodorus, Heraclĩõ, Ptolomęus, Marcus, Colorbasus, Ademis, Carustiẽ sis, Theodotus. Eschytheus, Theodotus alter, Euphrates trãsmarinus, Monoimus, Arabs, Her mogenes, Tatianus, Syrus, Seuerus, Asclipiodoctus, Bardisanus, Armonęus eius filius, & erro re cõsil̃is, Hermofilius, Cerdõ. Sacerdõ, Martiõ, Põticus, Apelles Apolinidis, Potitus, Prepon Pythõ, Syuerus, Theodotus trapezita, Mõtanus, Priscilla q;, & maximilla huius furioſę dicipu læ nepos, Helcesęus Origenes, alter Origenes, q & Adamãtius, Sabellius, Libicus, Nouatus, Paulus samosatenus, Epigenus, Cleomenes, Noit⁹ Esmeynẽsis, Manes cui ĩpĩ furoris cogno mẽ, Sabatius, & Arrius, Melecius, Aetius, Eonomius, Asterius, Eodoxius, Donatus, Macedo nius q sctõ reluctatus ẽ spũi, & Pneumacomachĩ appellatõe3 dignã accepit, Apollinaris Lodi cẽsis, & eius filius Apollinarius, Magnus, Polemõ, Pellagius, Celestius, Iulianus eiusdẽ furoris defensores Theodorus Mopsuestenus, & Nestorius antropolatrię fędissimi p̃dicatores, Cyrus & Iohãnes cilices eiusdẽ ĩpietatis ĩpĩ, ꝓductores frutices. Eutices, Dioscorus Euticetis defẽsor & aduocatus, Varsuẽ, Zoroab, Timotheus q dr̃ Elurus, Petrus. i. balbus mũgos, & Acatius q caenoticũ. i. nouitatẽ Zenõis machĩati sunt, Lãpedius autor nec noĩandę martianistaq; hære seos. Didimus & Euacrius origenianę vanitatis primi secretales fędissimi. Petrus fullo q ad hy mnũ trisagĩ crucẽ ausus ẽ coaptare. Petrus alter Ibericucũ & barbarę mẽtis cõtagiũ. Esaias hu ius Petri collega q aliã acephalos ĩter acephalos hęresim ꝑpagauer̃t. Cũ qbus oĩbus & p̃ oĩ bus, & post oẽs, & scd̃m oẽs, & sup oẽs sit & Seuerus anathema hoq; sequissimus discip. q p̃ oĩbus acephalistã tã nob̃ q̃ veteribus demõstratus ẽ crudelissimus tyrãnus, & sctẽ eccl̃ię catholicę im manissimus ĩimicus, sctissimęq; Antiochenę eccl̃ię adulter iniq̃ssimus & corruptor execrabilis theodosius q̃s alexãdrinus, anthemius trapezõthenus, Iacobus Syrus, Iulianus halicarnaseus, Felicissimus gaianus Alexãdrinus à qbus gaianitaq; siue Iulianistaq; supinuẽta ẽ hęresis, Doro theus eiusdẽ ĩpię hęresis ꝑpugnator, Paulus fuscus nõ solũ appellatõe, ſ3 scd̃m veritatẽ effcũs, Ioãnes grãmaticus cognomẽto filoponus. i. studiosus imò matheupinus. i. irritus laborator, Conõ q̃s & Eugenius hi tres tritheias. i. triplices deitates ter maledicti ꝑpugnãtes, Themisti us q fuit ĩgnorãtię pr̃ & genitor atq; semĩator nephãdissimus, q Chr̃m veq; deũ nr̃m diẽ iudi cij nescisse delirabat, nesciẽs q̃ deo ꝓiectus assereret, & nõ recognoscẽs q̃ ignorãdo loq̃bat, nisi ignorasset verboq; suoq; virtutẽ, nõ vtiq; lętiferã ignorãtiã peperisset, & ignorãtię fędítatẽ fer uẽter defẽderet, ignorare Christũ nõ scd̃m id q̃d deus erat sempiternus, scd̃m q veraciter hõ fcũs diẽ cõsũmatõis atq; iudicij ex ĩsipiẽtia mẽtis eructãs, & puq; eũ efficiẽs & hãc mẽstruosita tẽ se diffamãs acephalũ, & naturã vnã eiusdẽ Chr̃i saluatoris nr̃i cõpositã vaticinãs. Sit ãt & cũ eo Petrus Syrus anathema, & Sergius Armenius tritheię mĩnores doctores, & nec sic adĩuicẽ cõsonãtes, neq; eadẽ sil̃r cũ alterutro glorificãtes, Damianus hoq; q dẽ excellẽtior aduersarius nouus aũt demõstratus ẽ tpibus nostris Sabellius, cũ qbus & eoq; ĩpietatis successores anathe ma sint, & catathema. Athanasius q̃s Syrus & apozigarius, Anastasius & q eoq; icõueniẽtẽ cõ ueniẽtiã icõueniẽter & idocte suscipiũt. Et irrõnabil̃r tãq̃ iumẽta ab eis seducunt. Et cũ iuicẽ q dẽ q̃si amicabil̃r cõminiscũt, iuicẽ vero inimicis anathematibus sauciãt, iduãt ãt cũ eis, & subij cianť anathema & catathema. Et Bẽiamĩ alexãdrinus, & Ioãnes, & Sergius, Thomasq; & Seue rus Syri, q adhuc viuũt vitã execrabilẽ & crudel̃r pietatẽ expugnant. Participeť itaq; cũ eis his anathematibus & Menas alexãdrinus gaianitoq; ꝑpugnator at3 defẽsor hęreseos, & ĩ apto ex pugnãs veritatis p̃dicationẽ, & oẽs cũ eis cõsortes at3 cõtribules & ipietate cõsẽtanei, submittã tur ãt eis anathematib⁹ & oẽs hęreses q̃ post chrũ3 adoleuerũt, & chrĩ Ec. ausi sũt expugnare. i. nicolaitaq;, euticetaq;, cainoq;, adamianoq;, barbalitaq;, borbonianoq;, naasilitinoq;, estraloti coq;osionitoq;, sitheanoq;, sophianoq;, ofitaq;, antitacitoq;, perraticoq;, hydroparastitoq; en cretoq;, martianistaq;, phrygaq;, pepudianoq;, artitoritoq;, abrodricoq;, thessaris, Cedecap toq;, nazoreoq;, melchisedeuitaq;, antidiocomarianitaq;, spathirianoq;, cyrcianoq;, dulianoq;

Anthro-

Antropomorfitarꝝ, Herachitarꝝ, Meſſalianorꝝ, Euticitarꝝ, Acephalorꝝ, Verſunoſitarꝝ, Eſaianorꝝ, Agnoetarꝝ, Iacobitarꝝ, Tritheitarꝝ, & q̄q; alia prauitas extiterit ipia & à deo ꝓiecta hæreſis vniuerſa. Igit̄ ſupius noīatos hereſū principes & q̄ poſt eos anathemate ſunt ipſſimę hæreſes & ſciſmata anathemo & catathematizo aīa corde & ore, mēte q̄; & verbis atq; ſermōibꝰ Et oēm aliū hereſis autorē pitꝝ, & oēm aliā ꝓphaniſſimā hereſim, & oē aliud ſchiſma à deo deiectū, q̄tq̄t nr̄a ſcā catholica eccl̄ia anathemat, anathemo āt & catathematizo etiā corā oēs cōſentaneos q eaſdē cū eis ipietates, & ſine penitudie ī eis ſunt mortui, & qq vſq; nūc ī eiſdē ꝓſeuerāt & expugnāt catholicę nr̄æ eccleſię p̄dicatōem, & fidē noſtrā rectā & imaculatā deiū, & anathemo iterꝝ ſil̄ oīa corā deo repugnātia ſcripta q̄ cōtra noſtrā ſctiſ. catho. eccleſiā cōpoſuerunt, & aduerſus fidē noſtrā rectā atq; imaculatā cōſcripſerūt, Anathemo āt cū eiſdē ꝓphanis hereſibꝰ & oēm aliā deo odibilē, & maledicā hereſim quā ſcā nr̄a cath. eccleſia anathemare atq; cōdēnare cōſueta ē, eorꝝq; autores & genitores, & eorꝝ ꝓbroſas atq; fędiſſimas loq̄lulas atq; codiculos, ſola honorās & tenēs, ſentiēsq; & venerās ſcā nr̄æ eccleſię aplicę dogmata q̄ parti vob & breuiter ędidi ꝓpter ſynodicarꝝ l̄rarꝝ (vt dixi) cōpēdiū, Cū q̄bus hic etiā migrare dep̄cor, qñ hoc deus p̄cepit, vñ & ueſtrā q̄ſo paternā ſctītatē has à mea hūilitate ſuſcipiētē iure ſynodico l̄ras p̄nis oculis cōſpicere, & fr̄nis obtutibus cernere, & ſi qd p ignorantiā culpatū ē, ſiue p obliuionē p̄termiſſū eſt, aut p feſtinationē minus aduerſū eſt, aut p cōpendiū minus exp̄ſſū eſt, & nullatenus memoratū, aut p imobilitatē linguæ eſt tacitū, aut p liguæ grauitatē, & vocis nimiā exilitatē, aut p ſermonē agreſtiū infirmitatē & noīb nolētibus ſiluit adiectōibus, & dictōibus adīplere ex p̄na ꝓcedētibus plenitudie & emēdatōibus corrigere, & robur amiciſſimū tribuere, fr̄nis opatā ſtudijs, fraternisq; irrigatā ꝓpoſitis, & neq; q̄d in eis deeſt ī perfectū ſp appareat, neq; q̄d ifirmū eſt, & p ignorātiā fortaſſis plerꝝq; fefellit inualidū iugiter maneat. Qd̄ cū amicabiliter à vob fuerit factū, me q̄dē locupletabit. Vobis āt btiſſimis teſtificamur de cōpaſſiōe caro affectu. Ita vero ex vobis ego ditatus, & ad q̄d defuit redintegratus, & paternis fraternisq; diuitijs coronatus, q̄les vobis grās referā vnà cū his gaudiū æſtiabor, ſiue lætitiā vindemiaſſe & delectamentū eximiū recognoſcar. Sed hoc q̄dē nouerit ſolus deus. Nouerim āt etiā ego ipſe deo honorabilis, q hmōi cōpaſſiōem lucrifacio. Noueritis āt reor & vos, & adijcietis ſi cordis mei feruorē circa pietatem videritis. Sup his igit̄ āplius vos verbis poſcere deſino, Scio em̄ q; hęc per oīa cōplebitis añ noſtras hūillimas ſupplicatōes fraternę charitatis ardore cōcremati, Illud q̄ſo & poſtulās nunq̄ deſinā, q̄tenus orōnibus apd̄ deū me flgrātiſſime foueatis metuentē, & onus ſufferre mihi iuge ipoſitū neq̄entē, & hoc nō ſolūmō, ſed vt hūc q̄q; Chriſti gregē mecū paſcere, q mihi q̄dē ad regendū cōmiſſus eſt inualidus āt ſum, niſi veſtris p̄ſidijs adiuuer ad regendū hūc, atq; nutriēdū, ad cōſeruādū q̄q; innoxiū & illæſū. Idcirco dep̄cor vt nullā hic grex noxā ſuſtineat p meā iperitiā, & inertiā & opportune regere nō ſufficiētē & tanq̄ ego ipſe eū læſiſſem ī die iudicij iudicet, huius em̄ ſalutē, & pinguedinē paſcuis optimis excellentē ſcio aliq̄n à Chriſto paſtorꝝ p̄rincipe à me exigendā agnoſco, ſed ſi q̄d potueritis deo ad ſuffragādū nobis cōdonāte uirtutē cōcertāte ne & ego ipſe, & hę p̄cioſiſſimę Chr̄i oues ꝓpter meā ibecillitatē à beſtijs capiamur. Aequalē āt vob opulētā poſtulatōem fero ut iſtātē atq; ad dn̄m obſecratōem fundatis ꝓ Chrō dilectis & trāq̄lliſſimis noſtris ipatoribus q diuinitus ipeꝝ gubnacula meruerūt, q̄tenus ipſe miſericordiſ. deus q etiā virtutē hꝫ, æq parā uolūtatē, vr̄is orōnibus mitigatus annoꝝ q̄dē eis copioſā multitudinē cōdonet victoriasq; maxias aduerſus barbaros ipēdat, & filius filioꝝ eos coronet, & pace diuīa circūdet, atq; vigētia barbarorꝝ oīa maxie q̄ Sarracenorꝝ ſupcilia cōfringāt, q ex noſtris pctīs ex iſperato nūc ſup nos ſurrexerūt, oīa q̄ diripiūt crudeli feraliq; ꝓpoſito, & ipia ꝓphanaq; audacia. Vñ plus eos q̄ etiā vos ſctiſſimos poſcimus, ac ſctiſ. ad Chriſtū petitōes effūdere ut has ꝓpitius à vob ſuſcipiēs, cito deijciat eorꝝ furorē plenū iactātia, & uiles eos ſub ſcabellū nr̄is ipatoribus tribuat ut & ipī dierꝝ lętitiā hēant q ī terris nr̄m hñt ipiū à bellicis pturbatōibꝰ qeſcētes, & cūcta eorꝝ cū eis lęteť reſp. ſceptris eorꝝ firmiſſ. cōmuniti & p eos pacifico ſtatu iocūditatis, ꝓcuratores racēis veſcāť. Iure ꝓiñ ſupplico vr̄ę fr̄nę dilectōi, Leōtiū deo ama. diaco. ſctē Chr̄i dei nr̄i reſurrectōis, & nr̄i venerabilis ſecretarij cācellariū, primūq; notariorꝝ, & religioſū frēm nr̄m Polyeuctū, q huius nr̄ę ſynodicę ſcripturę miſtri ſūt placido vultu cōſpicere Hoc q̄ppe vr̄m nimiū ſpeciale cōſtat īdiciū, q̄d & aſpiciētes uos āmirāť, q& ī ſublimitate maxia exiſtitis, & maximā hūilitatē eſtis īduti. Sed & cūctis urīs p̄claris ꝓprietatibꝰ ſpiritalr atq; hilarit̄ cōplectīni & aīę ſpiritalia largīni ſtipēdia, & ad nos celeriter remittite alacres atq; gaudētes q talē ſūt meriti cōſpicere Bizātinorꝝ ātiſtitē, letificātes q̄ etiā noſtrā puſillitatē dū ſplē dide noīb q̄ vrā ſunt diſſerūt à deo cōdonatā aīę ualitudinē, & à deo cōceſſā corpis ſanitatē, & deſiderabilia ſcripta cōferre q̄ rectā noīb fidē illuſtrāt, & habitū aīę cādificēt & paſtoralē noīb diſciplinā īſtituāt, & cōſtātiſſimos ad regēdū hic Chr̄i gregē efficiāt, ut diſcretiōis ac ſciæ p-

ſidio

fidio muniti à caulis ouium diuina prouidentia nobis commissa⁊ baculo pastoralis vigilātiæ furētes ac insidiātes lupos arceamus, populum⁹q nobis commissum periculi immune creatori præsentemus, ꝑ laboribus nostris ab equissimo Iudice mercedē munifice recepturi, omnē q̄ cū sacratissimis vobis est deo amabilē & iocūdā fraternitatē plurimū in Chr̄o deo ego humilis & pusillus, & hi q mecum sunt oēs frēs salutamus incolumes in dño. Ora ꝑ me sanctissime frater. Constātinus pīssimus Imperator, & sancta synodus dixit: Sciam nunc relecto⁊ synodico⁊ sumus edocti, dicāt Theodorus & Georgius deo amabiles p̄bri, & Iohānes diaconus locū repñtātes Agathōis sctissimi papæ Romani, si & ite⁊ nouiter aliqd ꝑsequi cupiūt, Theodorus & Georgius deo amabiles p̄bri, & Iohānes deo amabilis diaconus vtriq; locū pñtantes sctissimi papæ aplicæ sedis antiq̄ Romæ dixerūt. Nouit tā vra pietas, quā⁹q vr̄m sctm cōciliū qđ p suggestiōes q̄ emissæ sunt ad vr̄am pietatē ab Agathone sctissimo papa nr̄o oīs virtus orthodoxę & aplicę fidei īsinuata ē p plurima pr̄m testimonia q̄ in eis sunt posita, ex abūdāti aūt & alia testimonia supobtulimus in codicillo, & q̄ collata sunt cū libris sctō⁊ ꝑbabiliū pr̄m. Et quā q̄ alia plurima testimonia supsint nobis sctō⁊ ꝑbabilium pr̄m, attamen his cōtēti sumus ꝑ rectę fidei cōprobatōe. Adiicimus āt & testimonia ꝑphano⁊ hæretico⁊ in eodē codicillo cōtraria sctis pr̄ibus cōtinētia. i. vnā volūtatē, & vnā opationē in dispēsatōe vni⁹ de sctā trinitate dñi nr̄i Iesu Chr̄i q̄ & collata sunt cū libris eorundē hęreticor⁊, & oībus manifesta facta ē, q̄ sit orthodoxo⁊ pr̄m pīssima fides. Et q̄ hęretico⁊ malicioſa īpietas. Quia āt cognitū ē nobis, q⁹ quædā ꝑpria scripta reperta sunt apud Macariū, & Stephanū eius discipulū cōsonātia sectis ꝑphano⁊ hęreticor⁊, q̄ & ab eis oblata sunt, & sunt in chartophylacio venerabilis pr̄iarchī huius a deo cōseruādę regiæ vrbis, si cōstat deo instructo dño & sctō vl⁹q cōcilio in me diū veniāt hmōi opuscula, q̄tenus q̄ in eis virtus iaceat, cognoscat. Constātinus pīssimus Imperator, & sancta synodus dixerūt: Edicat Georgius deo amabilis deicola diaconus & chartophylax huius sctissimæ magnæ Ecclesiæ, si scd'm quę dicta sunt à parte sctissimi papæ apostolicæ sedis antiquæ Romæ Agathonis opuscula Macarī & Stephani eius discipuli sunt in eius sacro chartophylacio, Georgius deicola deo amabilis diaconus & chartophylax dixit. Etiā dñe iuxta q̄d docuerunt q̄ à parte sunt aplicæ sedis antiq̄ Romæ, sunt in mihi cōmisso chartophylacio opuscula Macarī & Stephani. Cōstātinus pīssimus Imperator & sctā synodus dixerūt. Hæc ad mediū deducant. Et paululū subegrediēs idē deicola deo amabil⁹ diaconus & chartophylax, & cōtingēs in cōmisso cartophylacio cōfestim reuersus ꝑtulit duos chartaceos codices, & chartaceū q̄ternionē. Cōstātinus pīssimus Imperator, & sctā synodus dixerūt. Discurrat Georgius deo amabilis hos codices q̄s ꝑtulit, & q̄ternionē chartaceū q cū eis est si sunt Macarī opuscula. Georgius deo amabilis diaconus & chartophylax dixit. Hi codices dñe, & quaternio chartaceus q cū eis est, in domo īperiali q̄ Philippici d'r inuēti sunt in vno metato iuris monasterī Christopoleos vna cū alīs diuersis codicibus, q duo libri vna cū q̄ternione chartaceo tā ex manus Stephani ꝑprietate, quā⁹q ex supraſcriptōe eo⁊ cognoscunt Macarī & Stephani. Cōstātin⁹ pīssimus īperator & sctā synodus dixerūt. Ho⁊ lectio ꝑueniat. Et accipiēs Antiochus religiosus lector & notari⁹ sctissimi archiep̄i à deo cōseruādę hui⁹ regię vrbis chartaceū q̄ternionē, relegit hñtem in supscriptōe sic. Exēplar libelli quē porrexit pīssimo magno impatori Cōstātino Macari⁹ pr̄iarcha Theopoleos siue Antiochię oriētalis diocœseos in palacio, & dū relegeret hmōi q̄ternio, Cōstātin⁹ pīssimus īperator & sctā synodus dixerūt. Virtutē pñtis libelli in añ gestis agnouimus, & supflua ē hmōi lectio, sed relegat interim vn⁹ ex duobus libris. Et accipiēs idē religiosus Antiochus lector & notari⁹ relegit hñs in supscriptōe. Sermo acclamatus pīssimo & pacifico magno īperatori, Cōstātino à Macario ep̄o Theopolitano. Et relecta hmōi supscriptōe Theophani⁹ deo amabilis p̄br̄, & abbas mōasterī Baia⁊ dixit. Pīssime dñe extra ordinē fecit Macari⁹ hūc, q dicit atq; relegit q̄si ꝑsphonetic⁹ sermo, à sacerdote qppe si factus fuerit ꝑsphoneticus sermo, ad īperatorē vel hīstoricus, corā senatu offert atq; relegit. Pri⁹ aūt q̄ hoc faceret & in sardiniā, & in Romā & in alia loca codices faciēs, eundē ꝑsphoneticū sermonē dixit p̄dictus Macarius, q̄d penitus ad ritū sacerdotalē existit īcōgruū. Cōstātinus pīssimus Imperator dixit. Nos q̄dē prosphoneticū sermonē à Macario accepisse nescimus, chartulas āt q̄sdā obtulit nobis, q̄ & sunt q̄s vsq; hactenus nec relegimus, & has ī futuro secretario ꝑferem⁹, vt debeat vrā sctā synod⁹ notitiā eo⁊ accipere. Cōseq̄nter vero lectio eius q ꝑsphoneticus d'r, fiat, & relectus ē hmōi ꝑsphonetic⁹ oī prauitate plenus, & hęreticis in oīb⁹ cōsonās, apte cōtinēs vnā volūtatē & vnā opationē in īcarnatōis dispēsatōe vnius de sctā trinitate dñi nr̄i Iesu Chr̄i veri dei nr̄i, Cōstātin⁹ pīssimus īperator & sctā synodus dixerūt. Sist & alter liber relegat. Et accipiēs idē religiosus lector & notarius hmōi librū relegit hñtē in supscriptione ita. Sermo missus à Macario archiep̄o theopoleos Lucę p̄brō & monachō ī Africa q scripserat de noua hęresę Maximiano⁊. Et dū diu lectio eiusdē sermonis fieret, sctā synodus di-

dus dixit, Relecto iã libello Macarij q oblatus est pñssimo & trãquillissimo nr̃o dño atq; magno victori iperatori. Similiter aũt relecto & illo q̃si prosphonetico sermone q sicut supscriptus est ad à deo cõseruandã eius fortitudinẽ factus ẽ & hoc expleto, insup aũt ad relegendũ incepto etiã pñte sermone ad Lucã quendã monachũ Aphricæ habentẽ ordinẽ oppositionũ Aristo. & syllogismos dissonãtem oĩno à sctis qnq; vniuersalibus cõciliis, & sctis ꝓbabilibus pribus q nunq̃ tale aliqd admiserũt, ꝓuidimus interruptionẽ fieri lectiõis de hmõi sermone ad Lucã, eo qd extranea, atq; aliena sunt ab ecclesiasticis dogmatibus q̃ in eo cõtinent, & sibi & veritati oĩno contraria. Reliq̃ vero eiusdẽ libri relegant. Et relectus est ex eodẽ libro liber tertius eiusdẽ Macarij de eadẽ re cuius ẽ initiũ. Aduersus expugnatores qdẽ ꝓpter pietatẽ instãtie. Et diu lectiõe ꝓueniente scta synodus dixit. Supflue fabulositatis pluerẽ scriptorũ Macarij & Stephani eius discipuli, pñsertim q̃ textu eor̃ sermonis, q & in pñti relegit à nobismet ipsis excutientes, & iusto anathemati submittẽtes interrũpi ꝓuidimus hor̃ aiabus noxiã lectionẽ. Ex hmõi ãt scriptis ad patrissimilẽ demõstratiõem cõcordię ac dudũ ꝓlata à pte apostolicæ sedis antiq̃ Romæ hæreticor̃ testimonia quæq; sunt ex eisdẽ scriptis manifeste deflorari blasphemiæ, Et his gestis opportunũ inseri, Cõstantinus pñssimus iperator dixit. Secundũ qd pręuidit scta synodus fiat, Et deflorata sunt ex supradictis Macarij scriptis ad cõferendũ cũ testimoniis ꝓphanor̃ & ipior̃ hæreticor̃ diuersæ blasphemiæ, & inserte sunt cõtinentes ita, Macarij hæretici ex libello oblato pñssimo magno principi Cõstãtino cuius est initiũ. Pacis dei q̃ exuperat oẽm sensum, capitulũ ẽ. Pietas vna & sola diuina volũtate. Tanquã nos existẽtes i eo & alia volũtate siue resistẽte, atq; cõtraria diuinæ eius & potẽti volũtati, ipossibile em̃ est in vno eodẽq; Chr̃o deo nr̃o duas simul circa idipm cõtrarias seu similes subsistere volũtates Themistij hęretici ex scdo ei⁹ añretico. i. cõtradictorio cõtra thomũ Theodosii cap. xli. Neq; em̃ idcirco qd sacer Athanasius duas voluntates ait Chr̃m ostẽdisse in tpe passiõis, etiã duas volũtates ei circũponimus & has repugnãtes adiuicẽ secundũ istas tuas collectões. Sed pie sciamus tanq̃ vnius vnã volũtatẽ Emmanuelis. Alicubi qdẽ hũanæ moueri, alicubi vero deo digne Macarij hæretici ex sermõe tertio cui⁹ initiũ ẽ. Aduersus ipugnatores qdẽ ob pietatẽ instãtiæ, vnã em̃ psonã saluatoris Chr̃i vnius de scta trinitate ꝑdicamus, & sicut vnus est ipse vnã ei voluntatẽ astruimus, quẽadmodũ & q añ nos fuerant explanarũt eiusdẽ ex eodẽ sermõe, sic nos vnã voluntatẽ Chr̃i & hanc totã diuinã secundũ doctores ꝑdicamus. Apollinarij hęretici & nõ memorãt qa voluntas ista ꝓpria dicta est nõ hois q ex terra est, vt ipsi putãt, sed dei q de cœlo descendit Macarij hęretici de sermõe q dr̃ acclamatorius ad pñssimũ iperatorẽ, cuius ẽ initiũ. Mir̃ qd inuictissime dñe, eos aũt q cõtraria eis astruxerũt sctos patres nr̃os cõdemnauerũt, & absolute oẽs q vnã voluntatẽ deũ astruxerũt q̃r̃ vnus existit Honorius Romanus q vnã volũtatem manifestissime ꝑdicauit. Adæque ãt & q vnã operationẽ dixerũt nõ receperũt sctis patribus cognitã vnã viuificã Christi opatõem Anthimi hæretici ex sermõe ad Iustinianũ iperatorẽ, cuius est initiũ, dei meminisse in oi causa bonũ est. Si ergo vna est subsistẽtia, & natura dei verbi incarnata sicut & ẽ, ꝓculdubio & vna volũtas, & vna reuera est opatio vnaq; sapientia, & vna sciẽtia vtrisq; est Macarij hæretici ex sermone q ab eo missus est ad Lucã pbr̃m & monachũ Africæ, cuius est initiũ, q̃le est his q in mari periclitant, q̃lis vero natura etiã in his q̃ oĩmodo seiũcta sunt vt & iter̃ vanitati vr̃æ cõdescendã. Post q̃ cum alia quadã operat natura vnã nõ pficit operationẽ, Apollinarij hæretici deaporis. i. de difficilibus instrumentũ & illud qd hoc mouet vnã naturaliter pficit opationẽ. Si ergo vna est opatio, vna ẽ substãtia, vna igit substãtia fcta est verbi & instrumẽti, Macarij hęretici ex eodẽ sermone ad Lucã pbr̃m & monachũ, q̃ propter & ad singula q̃ fiebãt vt quandã cooperatricẽ qdam mõ pñsertim aũt ad hoc sanctã carnẽ suã assumere nitebat, vt oñderet viuificare valentẽ, & sicut vnũ iã factũ cũ eo nõ secundũ naturã videlicet sed secundũ dispensatõis vnitionẽ & virtutẽ insolubilem vitæ: quã ineffabilis humanatio nobis effulsit. Et enim qñ archisynagogæ filiã suscitabat dicẽs puella surge, tenuit manũ eius viuificãs qdẽ vt deus oĩm opifici præcepto viuificãs aũt iter̃ & p tactũ sanctæ carnis suæ vnã atq; cognatã p vtranq; operationẽ oñdens. Cernis qũo dicens opari vtrãq; naturã præterq̃ cũ alterius cõmunione vnã eius opationẽ ꝓmulgauit. Neq; eum ex eo qd secundũ alterũ dixit, viuificãs vt deus, viuificãs aũt & per tactũ, iã secũdũ istos nouos dogmatistas duas viuificas & duas opatões intelligere nos istituit Anthimi hæretici ex Prophonetico id ẽ acclamatorio ad Iustinianũ iperatorẽ, cuius initiũ est, dei meminisse in oi causa, cõueniẽtes aũt de his & idẽ scissimus pr̃ edocuit & in 4. thomo cõmentor̃ euangelij secundũ Iohannẽ ita dicens, ideo & cũ mortuos suscitaret nõ verbo tm̃, neq; deo dignis præceptis reperitur esse saluator, sed quandã cooperatricem & viuificã, pręsertim autem ad hoc sanctã suã assumere nitebat, vt ostenderet viuificare valentem, & sicut iam factã cũ eo. Etenim qñ archisynagogæ filiã suscitabat dicens. Puella surge tenuit manũ eius sicut scriptũ est, viuificãs qdem vt deus mãdato oĩm opifice, viuificans aũt & iter̃ per tactum manus vnam & cognatam per vtramq; operationem

ostendens.

oñdens. Dum igit̃ ꝓprium ītellectualis deo digne operatõis sciamus oĩm sciam, vnã autẽ eãdemq; q̃ vtriusq; deo decibilẽ operationẽ esse sumus edocti. Quõ nõ cõfiteamur ex hoc vnã eãdemq; oĩm esse sciam, vt diximus vnius Chri & scd̃m deitatẽ eius, & scd̃m eius humanitatẽ? Constãtinus pijssimus ĩpator dixit: Sufficientia sunt etiã, q̃ hodierna die sunt gesta, qa vero in Christo amabilis nostræ Reipub. causis occupamur, iubemus Constãtinum, & Anastasiũ gloriosissimos patricios, Prolyeuctũ quoq; & Petrum glorioſos exconsules ex ꝑsona nostræ pietatis cum sancto & vniuersali vr̃o cõcilio in reliqs cõuentibus ĩueniri, postq̃ pñtis causæ plurima & præcipua capitula corã nostra pietate iam peracta sunt.

¶Actio Duodecima.

IN nomine dñi & dñatoris Iesu Chri dei saluatoris nr̃i, imperãtibus à deo coronatis serenissimis nostris dñis. Flauijs Constãtino, data. xxij. die mensis Martij, indictiõe nona. Residẽtibus quoq; glorioſissimis patricijs, & cõsulibus, ex latere venerãdi Sessus pijssimi & Chri amatoris imperatoris nr̃i Constãtini, oĩbusq; sanctissimis & deo amabilibus ep̃is sil̃r in eodẽ Trulli secretario, ex ordine residẽtibus, ꝓpositis in medio sacro sanctis Christi dei nostri Euãgelijs. Constãtinus deo amabilis diaconus hic sitę sanctæ dei Catholicæ atq; Apostolicæ magnæ Ecclesiæ, & Primicerius deo amabilium notariorũ Georgij sctissimi archiep̃i Constãtinopoleos dixit: Omnia ĩdiminute & ob exactissimã comp̃hẽsionẽ orthodoxę atq; immaculatæ nr̃æ Chrianorũ fidei considerãs. Hoc aũt sanctum & vniuersale vr̃m cõciliũ nouit q; in ꝑterito conuẽtu dum relegeret, quasi acclamatorius Macarij ad pijssimũ & a deo coronatum dñm nr̃m, & magnũ Imperatorẽ factus ĩterloqui dignata est eius deo instructa serenitas chartas quasdã ei fuisse porrectas à Macario, non aũt eas vsq; hactenus relegisse, sed & has subsequẽter in sancto proferre concilio, quatenus eas̃ scĩam percipere debeatis. Præ velo igitur astat Iohãnes glorioſissimus patricius, & quęstor missus à pijssimo & serenissimo magno Imperatore chartas quasdã deferẽs, & suggerimus qd videt, glorioſissimi iudices & sanctum concilium dixerunt, interim eos̃ quæ dudum gesta sunt, consequẽter proueniat lectio. Et relecta sunt, glorioſissimi iudices & sct̃m concilium dixerunt, ingrediat Iohãnes glorioſissimus patricius & quęstor. Et ingressus ẽ. Glorioſissimi iudices & sct̃m conciliũ dixerunt. Prosequat Iohãnes glorioſissimus patricius & quęstor, cuius rei gr̃a ad nos venit, Iohãnes glorioſissimus patricius & quęstor dixit: Benignissimus & à deo conseruãdus dñs noster, & magnus victor Imperator de chartis in trãsactione memoratis, quæ ei oblatæ sunt à Macario coartatus amore dei coronatoris sui, & inquisitionẽ faciẽs chartas quas mecum defero atq; codices contradidit mihi iubẽs ꝑ me hæc sancto vr̃o offerri concilio, quatenus eos̃ debeatis discussionẽ efficere, & hoc per me dignatus ẽ insinuare vobis quod nequaq̃ eas vsq; hactenus legit à deo munita eius mãsuetudo, sed nec supscriptionẽ eas̃ inueniſſe at eas intra hos codices vna cũ hmõi cartis sicut cõspicitis misit, & oĩa sigillata. Glorioſissimi iudices, & sanctum conciliũ dixerunt. Chartæ quæ prolatæ sunt atq; codices à Iohãne glorioſissimo patricio & quęstore suscipiantur, & porrectæ sunt duæ chartæ hñtes sigillum ex cęra exprimẽs monogãmũ Cõstãtini dñi, sil̃r aũt & præmemorati codices idem sigillũ hñtes. Glorioſissimi iudices & sanctum conciliũ dixerunt: Memoratus patricius & quęstor debitum iussis Imperialibus exhibẽs ad propria repetat. Supscriptæ aũt chartę lectiones obmittãtur. Et accipiẽs Antiochus religioſus lector & notarius sctissimi p̃riarchæ Constãtinopoleos vnum ex codicibus relegit hñtem prescriptionẽ, ita sermo acclamatus apud pijssimũ & pacificũ magnũ ĩpatorẽ Constãtinũ à Macario ep̃o Theopoleos. Et dum ad modicũ lectio fieret, glorioſissimi iudices, & sct̃m conciliũ dixerũt, q quasi acclamatorius dicit, liber etiã in transactis præsente pijssimo, & à deo cõfirmato magno Imperatore, & in altero codice lectus, supfluũ existit & hunc denuo legi, chartula vero q̃ cum eodẽ codicillo inuẽta est, relegat, & accipiẽs idem Antiochus religioſus lector, & notarius relegit, continẽs ita. Adnotatio mẽse septẽbrio die. 22. feria. 5. indictione septĩa. Zacharias ep̃s Claudiopoleos & Georgius ep̃s Adrasi Hisauriæ, & Tyberius diaconus & notarius direrunt. Misit nos sctissimus p̃riarcha noster ad sctissimũ p̃riarchã Constãtinopoleos, deferẽtes ad relegendũ in notis, & excepit vnus nr̃m Tyberius diaconus & notarius. Et ascẽdẽtibus nobis in p̃riarchiũ, egressus est Chartofilax, & diximus ei, qa nuntia de nobis, & dixit quæ causa ẽ, & diximus ei, volumus ingredi salutare vestigia eius, & dũ lectio fieret glorioſissimi iudices & sanctũ conciliũ dixerũt, qm̃ & virtus quę in ꝑsenti charta continet nihil ad pñtem ꝓtinet causam ꝓuidimus, nec huius fieri lectionẽ, reliqua vero relegãtur. Itẽ accipiẽs religioſus Antiochus alter̃ codicẽ relegit hñs exẽplar epistolæ Sergij q̃ndã patricij Constãtinopoleos ad Cyr̃ ep̃m Fasidis hñtem in verbis ita, apparuit qdẽ nobis statim, & à primo experimẽto vehemẽtia, & sedulitas sensus deo amabilitatis vr̃æ, nũc aũt multo amplius ꝑ hæc q̃ scripsit, solertiam eius atq; diligẽtiam addidicimus, insinuans qppe relegisse diuinã iussionẽ fortissimi, & à deo cõseruandi

uandi nr̃i imperatoris ad Archadiũ reuerendũ p̃sulẽ insulæ Cypri cõtra Paulũ priorẽ maligni cœtus Acephalorũ,& inuenisse p̃dictã ꝓpiã iussionẽ prohibentẽ duas in Christo deo nostro dicere operatiões,interrogauit nos p notionẽ suã, vtrũ oporteat duas p̃dicare operatiões,an vnã dicere in dño operationẽ. Vñ nos simplici & cõpendioso sermone vtimur,& q̃ nr̃æ sunt sciæ perhibemus. Asserimus igit̃ ꝙ in sc̃tis qdem magnis,& vniuersalib⁹ cõcilijs nulla de hoc motio facta est,nec inuenire est de hmõi q̃stione diffinitionẽ quãlibet esse prolatã à q̃dã orthodoxorũ concilioꝝ,nõnullos vero probabiliũ patrũ scimus,& p̃cipue sc̃tiss. Cyrillũ Alexãdriæ archiep̃m in qbusdã scriptis suis vnã viuificã operationẽ Christi veri dei nostri dicentes,sed & Menas sanctæ memoriæ q̃ndã archiep̃s à deo cõseruãdæ huius regię vrbis sermonẽ cõposuit acclamatũ ad Vigiliũ quondã sc̃tissi. papã antiquæ Romæ,in q̃ & ipse simili modo vnã voluntatẽ,& vnã magni dei & saluatoris nostri Iesu Christi opationẽ astruxit,& vt prudentissima vestra diligẽtia relegẽs vigorẽ q in eo cõtinet agnoscãt,necessario,p̃fatũ sermonẽ trãscribi fecimus subnectentes testimonia diuersa ad stabiliendã propositã intentionem, & hunc vnà cũ nostris literis ad eã destinare p̃cepimus. Qm̃ igit̃ asseruit vestra reuerentia Leonẽ sc̃tiss. papam Romanũ in eo ꝙ dicit,operat̃ em̃ vtraq; forma cũ alterius opinione duas operationes in Chr̃o vero deo nostro tradere,atq; p̃dicare oportet eã,scire ꝙ multis ex impio schismate malitiosis viris aduersum pietatis dogmata decertantibus,& aduersum p̃dicti egregij patris epistolã latrantibus q̃ cõiter,ut est,rectæ fidei fundamentũ existit,diuersi probabiliũ catholicæ ecclesiæ doctores ad iustã & verã aduocationem p̃dictæ epl̃æ assurrexerunt,& nullũ horũ scimus dixisse quod in p̃senti libro duas operatões Leo sc̃tiss. asseruisset, sed vt nõ oẽs hos ad mediũ deducentes literas extendamus vnius eorũ q plurimã ob doctrinã veraciũ dogmatũ ab oĩbus laudẽ adeptus est,eulogiũ dico venerabilis memoriæ quondã Alexandrinorũ pastorẽ,librũq; integrũ pro p̃fata scripsit epistola testimoniũ ad p̃tem ptinens textum superius memorato sermõi subnecti post paterna testimonia fecimus. Neq; ergo eos q̃s scim⁹ pie ,p superius dicta epistola ,ppugnasse,neq; aliũ quem q̃ deo inspirabiliũ ecclesiæ institutorẽ vsq; hodie duas operatões in Chr̃o deo nr̃o reperit astruxisse. Si qs vero de solertioribus oñdere ualuerit quem q̃ ,pbabiliũ,& deo inspirabiliũ patrũ nostrorũ q̃ dogmata catholicæ struunt ecclesiæ,duas operatões in Christo dicere tradidisse opportunũ est p oĩa seq oĩno eũ necesse est nõ solum secundũ sensum seq sc̃tõrũ patrũ dogmata,sed & eisdẽ uocibus vti cũ illis nihilq; penitus innouari. Quæ igit̃ nouimus ,ppositi capituli gr̃a hæc sunt. Suscipiens ãt deo amabilitas vestra,& sequenter ea q̃ à nobis missa sunt relegẽs q̃ sunt ædificatões qdẽ in hmõi sermõibus atq; opusculis ipsis sc̃iarũ deo & p̃ribus ascribat,gratis aũt ,p nostra exoret humilitate,& horũ rescripta velociter ad nos dirigat,& post finẽ lectõis huius epistolæ idem religiosus Antiochus relegit ex eodẽ codice sermonẽ q̃si Menæ q̃ndã patriarchæ Cõstãtinopoleos ad Vigiliũ papã Romanũ,& dũ hic relegeret̃ glorioſissimi iudices,& sc̃tm̃ cõciliũ dixerũt: Superflua etiã p̃ns lectio sermõis existit,ga penitus fictus,& falsus est,eo ꝙ neq; in repositis gestis hic sitis uenerabilis p̃siarchij epistolarũ Menæ sanctæ memoriæ huius regiæ urbis antisti tis sermo q dicit̃ Menæ ad Vigiliũ inuenit̃,sed & in superius posita tertia actione dũ relegeret̃ primus liber gestorũ sc̃ti qnti cõcilij inuenti sunt additi tres falsi q̃terniões hũc sermonẽ astruentes,reliq; vero eiusdẽ codicis relegant̃. Itẽ relegit idem religiosiss. Antiochus exemplaria septimæ & octauæ actiõis sc̃ti & uniuersalis qnti cõcilij trãscripta actis principalibus reiacentibus in uenerabili patriarchio,Dũq; hæc igit̃ relegerent̃ glorioſissimi iudices,& sc̃tm̃ cõciliũ dixerunt,Iãdudũ & p̃ntes septima & octaua actões dũ relegeret̃ sc̃tm̃ qntũ cõcilium declarat̃ sunt nobis,sed & in memoria babemus ꝙ tunc ,psecuti sunt ex pte apostolicę sedis antiq; Ro. falsa tã fuisse p̃dictã septimam actõem,eo ꝙ sint fallaces duo libelli q in ea cõtinent̃,q̃si porrecti à Vigilio,Iustiniano,& Theodoro piæ memoriæ,& supflua existit etiam p̃fatarũ duarũ actionũ lectio. Item q̃q; porrectus est a suprascripto religiosiss. Antiocho alter codex quẽ & relegit,cõtinens ita: Exemplar epistolæ Sergij Cõstantinopolitani ad Honoriũ papam Romanũ. In tm̃ uobis sc̃tissimis in oĩbus vnanimitate spũs cõstringimur,ut studeamus oĩm cõsilio rum nr̃orũ,& actiõum uos sacratiss. hr̃e p̃fidẽtes,& nisi plurimũ locorũ distãtia seiũgeret,hoc utiq; q̃tidie gereremus uestræ honorandæ unanimiq; fraternitati munito muratoq; nosmetipsos circunsepientes cõsultu,attñ qm̃ nobis & iam sermo atque absq; labore lr̃a q̃d studemus ipartit,cõfestim ea ,p qbus hoc scribimus enarramus,añ aliq̃d certum tps cum aduersus Persas à deo cõfirmatus dñs nr̃,& magnus uictor iperator ,pmouebat exercitum ,ppter certamia à deo sibi traditæ Chr̃o amabilis reip. & ad partes Armeniæ ,puiciæ pueniss̃et,unus ex principibus ipiæ partis Seueri execrabilis noĩe Paulus,nullis locis apparens ad eius pietatẽ accessit, sermonẽ ,p sua errabunda hæresẽ ,pferẽs. Et hoc ,pfecto dũtaxat satisfaciẽdo in qbus pissima eius ac regalis magnanimitas cum cæteris em̃ donis dei etiam diuinorũ dogmatum locuple-

tari ſcia meruit, dū redarguiſſet, atq; depōpaſſet prauā eius īpietatē, ꝓphanis eius aſtutijs ſanctæ nr̄æ eccleſiæ vt verus eius ꝓpugnator recta atq; īmaculata è diuerſo ꝓtulit dogmata, inter q̄ & vnius opatiōis Chriſti veri dei nr̄i mētionē effecit, poſt aliq̄d vero tp̄s idē à deo cōfirmatus īperator ī ꝓuīcia Lazoꝝ aduenientes recordatus eſt diſputatōis, quā (ſicut diximus) fecerat ad Paulū illū hæreticū cū p̄ntia Cyri ſctiſſimi tūc q̄dē eiuſdē Chr̄o amabilis Lazoꝝ ꝓuincię metropolitanā ſedē tenētis. Nūc aūt magnā Alexādriā regētis. Prędictus igit̄ ſctiſſ. vir his auditis eius ſerenitatē rn̄dit neſcire ſubtil'r vtrū vnā an duas opatiōes Chr̄i veri dei nr̄i aſtruere neceſſe ſit. Ergo p iuſſionē eius pietatis p literas ꝓprias īterrogauit nos p̄dictus ſctiſſ. vir vtꝝ vnā opationē, an duas in ſaluatore nr̄o Chriſto neceſſe ſit dicere, & ſi q̄s noſcamus ſctōꝝ ac btiſſimoꝝ patꝝ vnā dicētes opationē, vñ nos q̄ noſtrę erāt ſciæ p noſtra reſcripta ei ſignificauimus, dirigētes etiā ſermonē adclamatoriū Menę ſctiſſ. q̄ndā patriarchæ huius à deo cō ſeruādæ regiæ vrbis porrectū ab eo hic p̄nti Vigilio ſctē memorię p̄deceſſori ſctitatis veſtræ hn̄tē & diuerſa teſtimonia paterna de vna opatiōe, & vna volūtate ſaluatoris noſtri Chriſti veri dei noſtri, nihil tñ ꝓpriū penitus in hmōi noſtris reſcriptis ꝓmulgauimus, ſicut ſuppetit noſſe vos ſacratiſſ. & vnanimes relegētes eoꝝ q̄ miſſa ſunt exēplaria, & filētiū q̄dē ex illo tpe hmōi ſuſcepit capl'm. Quia igit̄ añ paruū tp̄s coopante gratia dei q oēs hoīes vult ſaluos fieri, & ad agnitionē veritatis venire pio zelo fortiſſimi, ac inuict̄iſſ. magni īperatoris excitatus Cyrus ſctiſſ. Alexādriæ magnę ciuitatis patriarcha, & coīs frater nr̄, & cōſacerdos deo amabil'r, & modeſte adhortatus ē eos q in magna ciuitate Alexādrina, q̄ Euticetis & Dioſcori, Seueri q̄q; & Iuliani ſunt deo odibiliū lāguētes ad catholicā eccleſiā accedere. Et poſt multas diſputatōes & labores q̄s cū nimia prudētia & ſaluberrima diſpēſatōe ī hac cā īpēdit hoc q̄d feſtinabat, p ſupernā grām ordinauit, facta q̄ ſunt īter vtraſq; ꝑtes dogmatica q̄dā capitula ī q̄bus oēs q antea q̄dē in diuerſas portiōes diuerſi fuerūt ꝓpauosq; ſibi Dioſcoꝝ atq; Seueꝝ hæreticos ſcribētes coadunati ſunt cū ſctiſſ. & ſola catholica eccleſia & vnus grex Chr̄i veri dei nr̄i. Oīs Chriſto amabilis Alexādrię populus factus ē, & penè vniuerſa cū eis Aegyptus, & Thebais & Libia, & cętere Aegyptiacę diſpoſitōis regiōes q̄s olim cōſiderabāt, vt diximus ī innumerabilē copiā hæreſum multitudinē diſciſſas, nūc āt bn̄placito dei, & ſtudio p̄dicti ſctiſſimi Alexādrinoꝝ antiſtitis vnū labiū facti ſunt oēs, vna vox & ī vnitate ſp̄ūs rectæ eccleſiæ dogmata cōfitent̄. Ex his āt q̄ dicta ſunt atq; ſtabilita, vnū exiſtit capitulū de vna opatōe Chriſti magni dei, & ſaluatoris nr̄i. His itaq; ꝓueniētibus Sophronius venerabilis mōachus, q vt ex nūc auditu didicimus Hieroſolymoꝝ p̄ſulē ordinatus. Necdū em̄ hactenus eius ex more ſinotica ſuſcepimus apud Alexādriā tūc tpis poſitus cū p̄fato ſctiſſ. papa, qñ ſicut diximus admirabilē illā circa eos q dudū hæretici fuerāt deo bn̄placito vnitatē cōponebat, atq; cū eo de eiſdē capitulis ꝑtractabat aduerſatus ē, & cōtradixit ad vnius opatiōis capitulū duas oīno opatiōes Chriſti dei noſtri dignū inqens cōſeri, p̄noīato āt ſctiſſ. papa, p̄ſerti teſtimonia ei q̄rundā ſctōꝝ patꝝ nr̄oꝝ ꝓferēte diſperſim in q̄buſdā opuſculis ſuis vnā opationē aſſerētiū, ad hæc q̄q; & ex abūdāti inqente q̄ multotiēs ſctī patres noſtri, vt lucrarent̄ plurimā q̄aꝝ ſalutē, dū talia emergerēt capitula deo placitis diſpēſatōibus ac placidi fuiſſe vident̄ nihil de ſubtilitate rectoꝝ eccleſiæ dogmatū exagitātes & dicētes, q̄ oporteat vtiq; etiā ī p̄nti, dū tātoꝝ milliū, dū populi ſalus p̄ manibus ponit̄, nihil de hoc p cōtētionē altercari. Idcirco q̄ (ſicut dictū eſt) etiā à q̄buſdā ſacris patribus vox hmōi dicta ē. Nihil q̄ de hoc lædat̄ rectę fidei rō, memorat⁹ deo amabilis Sophronius talē diſpēſatōem nō accepto tulit. Quia igit̄ p hoc cū literis eiuſdē ſctiſſ. cōminiſtri ad nos cōiūxit, de hoc q̄q; etiā apud nos ſermonē mouēdo iſiſtens, vt de talibus adimeret̄ capitulis poſt factā vnitionē vox vnius opatōis, duꝝ hoc arbitrati ſumus. Quōem̄ nō eēt duꝝ & valde oneroſum: q̄ñ hoc reſoluere, euertere q̄ erat futuꝝ q̄dē oēm illā concordiā atq; vnitatē q̄ bn̄ fuerat effecta tā apd̄ Alexādrinā magnā ciuitatē, q̄ q̄ p vniuerſas ſub ea ꝓuincias q̄ nullo tpe vſq; nūc acqeuerant, nomē ſaltē ſupplicat diuini atq; laudabilis patris noſtri Leonis, aut ſctē & magnæ atq; uniuerſalis Calcedoneñ. cōcilij mentionē facere, Nunc uero p̄clara & magna voce ī diuinis miſſaꝝ arcanis hoc p̄dicātes, Multis igit̄ à nobis de hoc motis ſermōibus ad p̄noīatū venerabilē Sophroniū, poſtremo adhortati eū ſumus teſtimonia nobis ꝓferre ſctōꝝ & ꝓbabiliū patꝝ illoꝝ vc̄ q̄s oēs cōiter doctores confitemur, & eoꝝ dogmata legem ſanctæ dei cognoſcūt eccleſiæ duas noīati & ipſis verbis opatōes in Chriſto dicēdas tradētia, ille aūt hoc facere penitus nō ualuit. Nos uero cōſiderātes ſicipiēte ex hoc inter q̄ſdā hic cōtētionē exardeſcere, & ſciētes q̄ ſemp ex hmōi decertatōibus ille hæreſum diſſenſiōes effectæ fuerūt, neceſſariū iudicauimus oē ſtudiū ponere ad ſedādū atq; amputādū tale ſuperfluū verboꝝ cōflictū, & ad ſæpedictū ſctiſſ. Alexādriæ patriarchā ſcripſim⁹, ut poſt q̄ vnitatē cū his q pridē reperiebāt deo auxiliāte cōpoſuit, de cętero nullū permitteret unā aut duas ꝓferre operatōes ī Chriſto deo noſtro, magis aūt ſicut ſctā & uniuerſalia tradiderūt cō-

cilia

cilia,vnũ eundẽq; filiũ vnigenitũ dñm no.Ie.Christũ ver deũ opatũ cõfiteri,tam diuinã q̃q; humanã,& oẽm deo decibilẽ,& hoie dignã opationẽ ex vno eodẽq; incarnato verbo indiuise ꝓcedere,& ad vnũ eundẽq; redigere,eo ꝙ vnius qdẽ operatõis vox,q̃q̃ à qbusdã sctis dicta est patribus,verũtñ peregrina videri,& perturbare aures q̃rundã suspicatiũ ad perempti onẽ hãc ꝓferri incõfuse,atq; secundũ subsistentiã vnitar in Christo deo nostro duar naturar,qd nõ est,vnq̃ nec fuit.Silr aũt & duar operationum dictio multos scãdalizet,vtpote à nullo sctõr & ꝓbabiliũ ecclesiæ institutor edictã,insuper & cõsequẽs ei est ꝓdicare voluntates cõtrarias hñtes,tanq̃ deo qdẽ verbo salutarẽ volẽti adimpleri passionẽ,hũanitate vero eius obsistẽti eius voluntati & resistente.Et perinde duo cõtraria volẽtes introduci qd ipium est,ipossibile qppe est in vno eodẽq; subiacẽti duas simul,& erga hoc ipm cõtrarias subsistere voluntates.Nã salutaris deũ gerentiũ patrũ doctrina operæptiũ instruit,ꝙ nunq̃ intellectualiter aiata dñi caro separatim,& ex appetitu ꝓprio cõtrario nutui vniti sibi secundũ subsistentiã dei verbi naturalẽ motũ suũ effecisse,sed qñ & q̃lẽ & q̃tã ipse deus verbũ volebat,& vt plenius dicat,quẽadmodũ corpus nostr regit & ornat & disponit ab itellectuali,& rõnali aia nostra,ita & in dño Chro tota hũana eius consperso ab ipsius verbi deitate semp in oĩbus mota dei mobilis erat secundũ Nisẽũ Gregoriũ dicẽtẽ cõtra Eunomiũ ita,secũdũ qd deus erat filius ipassibilis,vtiq; est & imortalis.Si q̃ aũt passio de eo in euãgelio dicit,ꝙ humanitatẽ ꝓfecto q̃ suscipiebat passionẽ hmõi operatus est,operat qppe vere deitas per corpus qd circa ipsam ẽ oĩm salutẽ,vt fit carnis qdẽ passio,dei aũt operatio.Hanc igit(ut dictũ est)cõtentionẽ incipientẽ accendi vidẽtes,necessarium iudicauimus attritas potius sctõr patr voces,& synodice definitas semper seq,& neq; q̃ raro à qbusdã patribus dicta sunt,& nõ circa hæc intẽtionẽ habẽtibus q̃si planã & inambiguã de eis doctrinã exponerent ad regulã & legẽ per oĩa dogmaticã reducere,q̃le est & quod de vna operatiõe ab eis dictum est,neq; itez q̃ nullatenus dicta sunt à ꝓbabilibus patribus,nunc vero à qbusdã ꝓferunt,duas inquã operatões tanq̃ dogma ecclesiasticũ ꝓferre,& ad vltimũ stetit,ac placuit q̃tenus ꝑdictus Sophronius venerabilis nullũ sermonẽ de cætero de vna siue duabus operatõib9 mouere debeat,sed ei sufficiat ꝑfata ,cauta q; attrita sctõr patr recta traditio atq; doctrina.His itaq; cõtentus sæpe noiatus venerabilis vir,& hæc custodire certificãs,petimus nos etiã per epistolã de his ei ꝑbere rñsum,q̃tenus hmõi epistolã(ut ait)oñdat his q forsitan ĩterrogare eũ de ꝑdicta q̃stiõe voluerint.Qd' & alacriter egimus,& ille qdẽ in his hinc enauigauit,nup aũt pñssimus & à deo coronatus dñs nr apud Edessinã demorãs ciuitatẽ pios ad nos apices fecit ꝓcipiẽtes,vt paternã illa testiõnia defloremus q̃ cõtinent in libro dogmatico,sicut dictũ est, facto à sanctæ memoriæ Mena ad sctiss.Vigiliũ de vna opatõe,& vna volũtate,& hęc à deo istructę eius serenitati dirigere deberemus,qd & ad effectũ ꝓduxim9.Nos ãt q̃ dudũ mota sunt memorię retinẽtes, & tumultũ q ex huiuscemodi motiõe cepit sciẽtes suggessimus eius pñssimę serenitati ꝓ mediocrẽ nram suggestionẽ,& scriptã ad excellẽtissimũ sacellariũ ĩperialẽ cõsequẽter huius capituli oĩm subtilitatẽ hor q̃ à nobis ꝓ hoc actitata sunt,& ꝙ nõ opteat de hmõi inqsitõe pscrutari,sed permanere ĩ attrita patr doctrĩa quã oẽs cõsonãter cõfitent de hmõi qõne,& cõfiteri vnigenitũ filiũ dei q veraciter deus simul & hõ est,eũdẽ opari diuĩa & hũana,& ex vno eodẽq; ĩcarnato deo verbo,sicut qd occurrẽtes iã sumus effati iseparabilr,atq; ĩdiuise oẽm diuinã atq; hu.opationẽ ꝓcedere.Hoc nãq; nos Leo ĩstituit manifeste phibẽs,agit eñ vtraq; forma cũ alterius coĩone qd ꝓpriũ hz,ĩ qbus rescriptũ pię iussiõis ab eius mãsuetis.suscepim9 fortitudie,q̃ à deo cõseruãdã eius serenitatẽ cõdecẽt cõtinẽtẽ.His igit oĩbus à pricipio ita ꝓcedentibus rõnabile simul,& necessariũ iudicauim9 de his q̃ parti mẽorata sur t cognitionẽ dare vræ frnę atq; vna nimi btitudini p exẽplaria q̃ à nobis directa sunt,& ad hoc hortamur vos sacratissimi hæc oĩa legere,& deo placitã ac plenis.cha.q̃ ĩ vobis ẽ,nũc qz seq̃ntes si qd ãplius,minusve iueneritis, hoc p datã à vobis grãm adiplere,atq; p sctãs syllas vras vnà cũ vra optabili sospitate q̃q; super his vobis fuerit placita significare.Itẽ relectũ ẽ ex eodẽ codice rescriptũ epl̃ę Honorĩ pa.Ro. ad eũdẽ Sergiũ,cõtinẽs ita.Scripta frnitatis vræ suscepim9 p q̃ ĩtẽtões q̃sdã & nouas vocũ qõnes cognouim9 ĩtroductas per Sophroniũ quẽdã tũc mõachũ,nũc vero epm Hierosolymor vrbis cõstitutũ aduersus frẽm nrm Cyr Alex.antistitẽ vnã ope.d.nri Ie.Chri cõuersis ex hę resi ꝓdicãtẽ q deniq; ad vestrã frnit.Sophronius veniẽs,q̃relãq; hmõi deponẽs multiformiter eruditus petĩt de his q̃ à vob fuerat istructus pagialib9 sibi syllab reserari,q̃r lrar exẽplar intuẽtes satis ꝓuide frni.vestrã scripsisse laudam9 nouitatẽ uocabuli auferẽtẽ,qd posset scãdalũ simplicib9 gñare.Nos eĩ q̃ puenimus op3 ãbulare eĩ vero duce deo puenimus usq; ad mẽsurã rectę fidei,quã apl̃i ueritatis scripturar scãr funiculo extẽderũt cõfitẽtes d.Ie.Chri.mediatorẽ dei & hoĩm,opatũ diuĩa media hũanitate verbo dei naturalr unita,eũdẽq; opatũ hũana ineffabilr atq; singulariter adsumpta carne discrete,ĩcõfuse,atq; ĩcõuertibiliter plena diuinitate

& q choruſcauit ī carne plena diui. miraculis, ipe eſt & carnis affectus plene deus hō paſſionis & opprobrij opat vnus mediator dei & hoim in vtriſq; natu. verbū caro factū ,& habit. in nobis, ipe filius hois de celo deſcendēs, vnus atq; idē ſicut ſcriptū ē, crucifixus dns maieſtatis dū cōſtet diuinitatē nō poſſe ppeti hūanas paſſiōes,& nō de celo, ſed de ſctā ē aſſumpta caro dei genitrice, nā p ſe veritas ī euāgelio ita inqt, nulius aſcēdit in celū niſi q de celo deſcēdit filiꝰ hois q ē in celo ,pfecto nos inſtruēs ,q diuinitati vnita ē caro paſſibilis ineffabiliter,atq; ſingulariter,vt diſcretæ atq; incōfuſę,ſic idiuiſę videret cōiūgi. Vt em̄ ſtupēda mēte mirabiliter manētibus vtrarūq; naturarū differētijs cognoſcat vniri. Cui aplis cōcinēs ad Corint. ait. Sapientiā loqmur inter pfectos,ſapientiā vero nō huius ſeculi ,neq; prīcipū huius ſeculi q deſtruūt,ſed loqmur dei ſapientiā in myſterio abſcōditā,quā p̄deſtinauit deus añ ſecula in gloriā nr̄am, quā nemo principū huius ſeculi cognouit. Si em̄ cognouiſſent nunq; dn̄m maieſtatis crucifixiſſent. Dū ,pfectō diuinitas nec crucifigi potuit,nec paſſiōes hūanas expiri,ſed ,ppter ineffabilē cōiunctionē hūanæ diuinæq; naturę, idcirco & vbiq; deus dr̄ pati,& hūanitas,& locū diuinitas deſcēdiſſe, Vñ & vnā volū. fatemur dn̄i noſtri Ieſu Chriſti, qa ,pfectō à diui. aſſumpta ē noſtri natura ,nō culpa illa ,pfecto q añ pctm̄ creata eſt, nō q̄ poſt p̄uaricationē vitiata ē. Chr̄s em̄ dns in ſimilitudinē carnis pctī veniēs pctm̄ mūdi abſtulit,& de plenitudine eius accepimus. Et formā ſerui ſuſcipiēs habitu inuētus ē vt hō, qa ſine pctō cōceptus de. ſ. ſ. etiā abſq; pctō ē ptus de ſctā & immacu. virgie dei geni. nullū expiens cōtagiū vitiate naturæ, carnis ei vocabulū duobus modis ſacris eulogijs boni maliq; cognouimus noīari ſicut ſcriptū ē. Nō pmanebit ſpūs meus ī hoībus iſtis, qa caro ſunt. Et aplus Caro & ſanguis regnū dei nō poſſidebūt,& rurſum, mēte ſeruio legi dei, carne āt legi pctī,& video aliā legē in mēbris meis repugnātē legi mētis meæ,& captiuū me trahentē in legē pctī q̄ eſt in mēbris meis, Et alia multa hmōi ī malo abſolutę ſolēt intelligi vel vocari, in bono āt ita, Eſaia ppheta dicēte, veniet oīs caro ī Hieruſalē,& adorabit in cōſpectu meo, Et Iob, ī carne mea videbo deū,& alias, Videbit oīs caro ſalutare dei. Et alia diuerſa nō ē aſſumpta ſicut p̄fati ſumus à ſaluatore vitiata natura q̄ repugnaret legi mētis eius, ſed venit q̄rere,& ſaluare q̄d pierat. i. vitiatā hūani gn̄is naturā, Nā lex alia in mēbris, aut volūtas diuerſa nō fuit, vel cōtraria ſaluatoris, qa ſub lege natus ē hūanę cōditōis. Et ſiq dē ſcriptū ē, nō veni facere volūtatē meā, ſed eius q miſit me patris. Et nō q̄d ego volo, ſed q̄d tu vis pr̄,& alia hmōi, Nō ſunt hæc diuerſæ volūtatis, ſed diſpē ſatōis hūanitatis aſſumptæ, Iſta ei ,ppter nos dicta ſunt, qbus dedit exēplū, vt aſſeq̄mur veſtigia eius, pius mgr̄ diſcipulos ībuens, vt nō ſuā vnuſq; ſcq; n̄r̄m, ſed potius dn̄i in oībus p̄ferat volūtatē. Via igit regia incedentes dextrorſum vel ſiniſtrorſum venatoꝝ laqos circūpoſitos euitantes ad lapidē pedē noſtrū minime offendamus, idumeis. i. terrenis atq; hæreticis relinq̄ntes. Nec veſtigiū q̄dē pedis ſenſus n̄ri terrā. i. prauā eoꝝ doctrinā oīmō atterētes ad id q̄d tēdimus hoc ē fines primos puenire poſſimus, ducū noſtroꝝ ſemita gradiētes,& ſi forte q̄dā balbutiētes vt ita dicā niſi ſunt ,pferentes exponere formātes ſe in ſpecimē nutritoꝝ, vt poſſent mētes ībuere auditoꝝ Nō optet ad dogmata hæc eccleſiaſtica extorq̄re, q̄ neq; ſynodales apices ſup hoc examinātes, neq; autoritates canonice viſę ſunt explanaſſe, vt vnā vel duas energias aliqs p̄ſumat Chr̄i dei p̄dicare, q̄s neq; euāgelicę, vel aplicę lr̄æ, neq; ſynodalis examinatio ſup his habita viſę ſunt terminaſſe, niſi fortaſſis ſicut p̄fati ſumus q̄dā aliq balbutiēdo docuerūt cōdeſcēdentes ad informādas mētes atq; intelligētias puuloꝝ, q̄ ad eccleſiaſtica dogmata trahi nō dn̄t, q̄ vnuſq; ſcq; in ſenſu ſuo abūdās videt ſcdm ,ppriā ſn̄iam explicare. Nā qa do. Ie. Chriſtus filius ac verbū dei p quē facta ſunt oīa iſe ſit vnus opator diuinit. atq; humanita. plene ſunt ſacrę literę luculētius demōſtrātes Veꝝ āt ,ppter opa diuinit. atq; humanita. gemine opatōes dn̄t deriuate dici vel itelligi. Ad nos iſta ptinere nō debēt reliq̄ntes ea grām̄aticis q ſolēt puulis exq̄ſita deriuādo noīa vēdicare. Nos ei nō vnā opatōem, vel duas do. Ie. Chriſtū eiuſq; ſctm̄ ſpi. ſacris literis pcepimus, ſed multiformiter cognouimus opatū. Scriptū ē ei. Si qs ſpm̄ Chriſti nō h̄, hic eius nō ē. Et alibi nemo p̄t dicere do. Ie. niſi in. ſ. ſ. diuiſiōes vero gratiaꝝ ſunt, idē āt ſpūs,& diuiſiōes miniſtrationū ſunt, idē āt do.& diuiſiōes opationū ſunt, idē uero deus q opat oīa in oībus. Si ei diuiſiōes opationū ſunt multę,& oēs deus in mēbris oībus plene corpis opat, q̄to magis capiti noſtro Chriſto do. hæc p̄nt pleniſſime coaptari: ut caput & corpus unū ſit pfctm̄, ut ,pfecto occurrat ſicut ſcriptū ē in uirū pfectū, in menſura ętatis plenitudinis Chriſti. Si ei in alijs. i. in mēbris ſuis ſpūs Chriſti multiformiter operat in q̄ uiuūt, mouent,& ſunt, q̄to magis p ſemetip̄m mediatorē dei & hoim plene ac pfectæ multiſq; modis & ineffabili cōfiteri nos cōione utriuſq; naturæ cōdecet opatū? & nos q̄dē ſcdm ſanctiōes diuinoꝝ eloqoꝝ optet ſape uel ſpare, illa uidelicet refutātes q̄ q̄dē nouę uoces noſcunt ſctis dei eccleſiis ſcādala gn̄are, ne aut duaꝝ opationū uocabulo offenſi ſectātes Neſtorianos nos ueſana ſapere arbitrent aut certe ſi rurſus unā operationē .d.n.I. Chriſti fatendā eē cēſeremus, ſtultā Euticianiſtaꝝ attonitis auribus dementiā fateri putemur. Præcauentes ne q̄ꝝ inania arma cōbuſta ſunt, eoꝝ cineres & diuinus ignis flām̄iuomaꝝ denuo renouet q̄ſtio

num, ſim-

nũ, simplr atq; veraciter cõfitẽtes do. Ie. Christũ vnũ opatorẽ diuiç atq; hu. naturç electius at bitrãtes vt vani naturax põderatores otiose negotiãtes, & turgidi aduersus nos ſonẽt vocibus Ranax phl̃, quã vt ſimplices & hũiles ſpũ ppli chriani poſſent remanere ieiuni. Nullus ei decipiat p phl̃ã diſcipulos piſcatorx, eorx ei doctrinã ſeqntes oia argumẽta ſcopuloſç diſputatõis callide, atq; fluctiuaga ãtra eorx retia ſũt colliſa. Hęc nobiſcũ frnitas vra pdicet, ſicut & nos ea vobiſcũ vnanimiter pdicamus, hortãtes vos vt vnius vel gemĩç nouç vocis ĩductũ opatiõis vocabulũ aufugiẽtes, vnũ nobiſcũ d. Ie. Chri. fi. dei viui, deũ veriſſ. ĩ dua. naturis opatiuũ diuini. atq; huma. fide orthodoxa, & vnitate catholica pdicetis. Et ſupſcriptio: Deus te incolumẽ cuſtodiat dilectiſſ. atq; ſctiſſ. fr. Glorioſiſ. iudices & ſctã ſyno. dixerũt. Optet ad nos afferri regeſta ac dogmatica ſcripta q̃ expoſita ſũt à Sergio q̃dã pr̃iarcha huius re. vrb̃, ſiue ad Ho. vel Cyri. vel Sophro. aut etiã alias pſo. ſeu ab Honorio ad Serg. factã ſup põti dogmatica qõne reiacẽti ĩ ſacro chartophilacio huius venerab. pr̃iar. vt cõferãt cũ codicibus q pr̃ſſ. do. nr̃o pr̃icipi à Maca. oblati ſũt, & nũc relecti, Georgius igit deo ama. diac. & chartophi. huius ſciſſ. magnç eccleſiç cũ oĩ feſtinãtia pgẽs ĩ chartophilaciũ venerab. pr̃iarchij eadẽ re geſta q̃ dicta ſũt deferat, & ſcripta referat, Serg. deo ama. diaco. & chartophilax dixit: Sicut iuſſit vra ſcã ſy nodus cõfeſtĩ vado, & q̃ta iuenire potero mecũ deferã, Glorioſi. iudi. & ſctã ſyno. dixert. Quę ,pmiſſa ſũt ab eodẽ Georg. deo ama. diaco. & chartophilace ad effectũ ,pueniãt. Hi ãt q excipiũt q̃ gerũt in hac geſta ſctã nrã ſyno. eãt vnà cũ Iohã. reuerẽ. epo ciui. Regitãę, Georg. deo ama. epo Cizici, & Domecio epõ Pluſiados ad Maca. & oñdãt ei tã illos duos li. & chartaceũ q̃ternionẽ q cũ eis ẽ, & ſciſcitẽt ab eo ſi vere hęc opuſcula eiuſdẽ exiſtũt Macarij. Silr ãt oñdãt ei & tres codices, & illã vnã chartã q̃ nũc q̃; corã nob relecta ſũt, ſi hęc vtiq; ſũt q̃ ipſe obtulit nrõ pr̃ſſ. dño, & mag. ĩpatori, & rñſũ q̃d eis dederit, ſtatĩ ad nos pducãt. Et paululũ recedẽtes pfati reuerẽdiſ. epi vna cũ Pau. & Iohã. magnificis à ſecretis atq; ĩpialibus ſecretarijs, & Agathõe religo. lectore & notario ſctiſſimi pr̃iar. Cõſtãtinop. Et veniẽ. ad Maca. atq; paulopoſt reuertẽtes dixerũt, ſcd̃m iuſſio. vræ gliæ, ſctẽ vr̃ſq; ſynodi pgentes aſcẽdimus ĩ venera. pr̃archiũ, & ĩtrates vnã cellã in q̃ ẽ Maca. ſicut iuſſiſtis ĩterrogaui eũ illos duos li. q ĩ noĩe eius ſupſcripti ſũt, & vnũ q cũ eis ẽ chartaceũ, & q̃ternionẽ, & ſi opuſ. eius exiſtũt. Qui Maca. accipiẽs ea & reuoluẽs, ac iſpiciẽs dixit. Etiã dñe ,p certo mea opuſcula ſũt, & recognoſco ea. Silr ãt & oñſi ſũt ei tres codices, & vna charta q̃ hodierna die relecta ẽ, & aſpiciẽs ea dixit: Etiã dñe cognoſco ea, ãno eĩ pterito obtuli ea dño, & vere recognoſco ea, Georg. deo ama. diaco. & chartophilax ĩgreſſus ĩ mediũ ſctĩ cõcilĩ dixit iuxta q̃ mihi iuſſa ſũt à vrã glia, & à ſctõ & vr̃ cõcilio pgẽs ĩ chartophilaciũ venerabilis pr̃iar. codices ſiue regeſta q̃ ĩuenire potui defero, ad q̃d vobis placuerit glorioſiſſ. iud, & ſctã ſyn. dixerũt: Offerat Georgi⁹ deo ama. diaco. & chartoph. ad relegẽdũ, & cõferẽdũ cũ codicibus à Maca. porrectis pr̃ſſ. nrõ pr̃icipi codices ſiue regeſta q̃ detulit. Et accipiẽs Antiochus religi. lector & nota. Georgĩ ſctiſſ. archiepi Cõſtãtinop. codicẽ ſiue regeſtũ diuerſax epiſtolax Sergĩ q̃ndã pr̃iarchę Cõſtãtinop. relegit epiſtolã eiuſdẽ Sergĩ ad Cyrx q̃ndã epm Laziçę, & collata ẽ cũ codice Macarĩ q ,platus ẽ p Iohã. glorioſiſ. q ſtorẽ & cõſtitit. Itẽ ,platus ẽ alius codex ſiue regeſtũ relectũ ſilr p eũdẽ religioſũ Antiochũ hñs epiſtolã Sergĩ q̃ndã pr̃iarc. Cõſtãtinop. ad Honoriũ q̃ndã papã Ro. & collata ẽ cũ codice q à Maca. datus ẽ pr̃ſſ. pr̃icipi, & cõſtitit, ſilr ,plata ẽ à Sergio deo ama. diaco. & charatoph. epiſtola auctẽti. latina Honorĩ quõdã papę Ro. ad Serg. quõdã pr̃iarchã Cõſtãtinop. vnà cũ ei⁹ ĩterp̃. & col. ẽ eadẽ latĩa epiſt. p Iohã. reuerẽdiſ. epm ciuit. Portuẽſis q vnus extitit de cõcilio antiq̃ Ro. & cõſtitit. glorioſiſ. iudices dixerũt: Cognitõem accipiẽs ſctm̃ vr̃m & vr̃e cõci. eorx q̃ nũc relecta atq; col. ſũt, tã de Serg. q̃ndã pr̃iar. huius reg. vrb̃, q̃ de Hono. q̃n. papa Romão, ad hęc & Sophronio q̃n. pat. Hieroſolymorx q̃ ei viſa fuerit, pſeq̃t. Sctã ſyn. dixit: Scd̃m ĩterlocutionẽ gliæ vr̃æ de his q̃ nob relicta ſũt, tã de regeſtis ſcriptax à Ser. epiſtolax, q̃ & auct. epiſtola Honorĩ latĩa. Ad hęc etiã & de ſynodicis Sophronĩ q̃ nob iã relecta ſũt accurati⁹ de eis ptractãtes futuro ſecretario vob glorioſiſ. q̃ opportuna ſũt dicimus, Glorioſiſſ. iud. dixert Hoc q̃dẽ ſctã ſyno. pagat. Pr̃ſſ. uero atq; à deo cõfirmãdus dñs nr̃ & mag. Impator deũ coronatorẽ ſuũ clemẽtia ĩ oĩbus imitatus & pr̃iam expectãs Macarĩ p nos ĩdignos eius famulos veſtrã ſciſcitat ſp ſctãm & uniuer. ſyno. ſi forſitã eo p œnitẽte poſt depoſitõem à ſctã vrã ſyñ. in eo ppetratã in ,ppria ſede reſtituẽdus ẽ. Sctã ſyno. dixit, ĩueteratũ Macariũ in ĩpietatis dogmatibus & nõ ſolã vniuerſam Chrõ amab. plebẽ q̃ hanc à deo cõſeruandã reg. urbẽ ĩhabitat euerſiõe turbulẽta putantẽ teſtimoniaq; ſctõx & ,pbab. patx falſantẽ, & q̃dã q̃dẽ abſcindentẽ, q̃dã vero addẽtẽ, & ſcd̃m q̃d ei uidebat in deuia mittẽtẽ pr̃ſſimũ & à deo coronat. noſtrũ principẽ p oblatos ab eo codices, ſed & à ſolis ortu uſq; occaſum p literas ſuas, & per hoĩes q̃s mittebat uniuerſos perturbantẽ, & à fide uera ſegregantẽ, & iuſte atq; regulariter à põtificali habitu denudatũ nullatenus diuina regula de cætero ſuſcipit in doctoris ſede reſidere, ne ex

hoc ꝓpriæ ſuæ hæreſeos multo amplius recrudeſcere faciat intelligentiã,& fiant iuxta quod ſcriptũ eſt nouiſſima illius deteriora prioribus,& maxime cũ diuerſis vicibus in pñtia pñſſimi noſtri dñi & magni ĩperatoris,& cuncti noſtri cõciliꝫ interrogatus ſit ſi ſeqtur,& vnà cũ oĩbus cõfiteꝫ in dño nr̃o Ieſu Chriſto ſicut duas naturas,ita & duas uolũtates naturales,& duas opatiões naturales,& eo nullatenus accepto ferẽte,ſed & cõfirmãte q̃ dudũ ab eo ĩpie definita ſunt,& ipſis ſermonibus aſtruente,qa ſi mẽbratim incidar,& iacter in mare, ego neq; in duas voluntates,neq; duas operatões dico in dño nr̃o Ieſu Chriſto vno ſanctæ trinitatis. Et ex hoc(ut dictũ eſt)ſynodice depoſitũ & anathemat,nullo mõ hunc Macarium de cætero,ſicut ſuperius dictũ eſt;hoc ſanctũ cõcilium in ſacerdotali ſuſcipit ſede,ſed & execramur,& extra terminos à deo cõſeruãdæ huius regiæ vrbis hunc fieri,vnà cũ ei ſimilia ſentientibus,Reuerendiſſ.eꝑi ac venerabilis clerici q ſub ſede ſunt Antiochiæ ciuitatis acc edẽtes ad glorioſiſ.iudices dixerũt:Petimus veſtrã gloriã ſuggerere pñſſimo,& à deo coronato noſtro dño,& magno ĩperatori alteꝝ ꝓ Macario q fuerat archieꝑs nr̃ ad põtificalẽ ſedẽ Antiochiæ ꝓuenire,ut nõ ſit vidua hmõi ſedes,Glorioſiſſ.iudices dixerunt,ſecundũ q̃ conſiderata ſunt à ſctõ & vniuerſali ueſtro cõcilio,& iuxta petitionẽ reuerẽdiſſimoꝝ eꝑoꝝ,religioſoꝝq; clericoꝝ, q ſub iure ſunt ſedis Antiochenæ ciuitatis eccleſiæ ueſtra ſancta ſynodo in futuro ſecretario quę ꝓmiſſa ſunt ſuper Sergio,Honorio,atq; Sophronio opere adimplete.

¶Actio Decimatertia.

A IN noĩe dñi & dñatoris Ieſu Chriſti dei & ſaluatoris nr̃i,ĩperantibus à deo coronatis ac ſereniſſimis noſtris dñis Flauĩs,Cõſtantino quidem pñſſimo & à deo coronato magno prĩcipe perpetuo Auguſto & ĩperatore anno.xxviĩ.& poſt cõſulatũ eius à deo inſtructæ manſuetudinis ann o.xiĩ.Heracleo veroatq; Tyberio à deo cõſeruandis eius fratribus anno.xxĩ.die.xxviĩ.menſis Martĩ indictione nona.Præpoſito uenerando ſeſſu pñſſimi & Chriſto amabilis noſtri imperatoris Conſtantini in ſecretario ſacri palatĩ,quod cognominatur Trullus,& per iuſſionem eius deo inſtructæ ſerenitatis ex perſona eius, præſentibus & audientibus Cõſtantino glorioſiſſimo exconſule,patricio,& curatore imperialis domus Hormiſdæ.Anaſtaſio gl.excõſule patricio & loci ſeruatore comitis imperialis excubiti. Polyeucto glo.excõſule.Petro glorioſiſſimo excõſule.Cõueniẽte q̃q; & ſctõ ac vniuerſali cõcilio q̃d p ĩperiale decretũ cõgregatũ eſt ĩ hac à deo cõſeruãda regia vrbe.i. Theodoro & Georgio venerabilibus pbr̃is,& Iohãne venerabili diac.locũ pñtantibus ſctiſſimi ac btiſſi. Agathonis papę antiq̃ Ro.Reſidẽtibus q̃q; glorioſiſſ.patriciꝭ & conſulibus,& oĩbus ſctiſſi.& deo amabilibus eꝑis p ordinẽ in eodẽ ſecretario Trullo ꝓpoſitis ĩ medio ſacroſctis Chr̃i dei noſtri euãgeliꝭ.Cõſtãtinus deo ama.diaco.huius ſanctę dei catholicæ & apl̃icæ magnæ eccleſiæ,& primicerius deo amabiliũ notarioꝝ Georgĩ ſctiſſ.pr̃iarchę huius à deo cõſeruãdę regiæ vrbis dixit. Meminit ſanctũ & vł̃e veſtꝝ cõciliũ,q̃d cũ p̃cedẽti cõuẽtu interlocutũ eſt à glorioſiſſ.iudicibus q̃tenus ꝓpriũ ꝓmulgaret intẽtũ ſup Georg.Honorio & Sophro. q̃ndã patriarchis,& ꝓmiſit q̃d in altero hoc pageret.Et qa poſtea q̃ cõſiderata ſunt à vł̃o ſctõ cõcilio vt ꝓuenirẽt,atq; cõfirmarent ſup Macario petierũt reuerẽdiſſ.eꝑi q ſedi ſubiacebant Antiochenę ciuitatis,& religioſi clerici ad ſuggerẽdũ pñſſimo ac ſereniſſ.nr̃o dño & magno prĩcipi alteꝝ ꝓmoueri in ſede Antiochenæ ciuitatis,& ſuggerimus ad q̃d placuerit.Glorioſiſ.iudices & ſanctũ cõciliũ dixerũt,Releganť acta p̃terita,& relecta ſunt.Glorioſiſ.iudices dixerũt:Proſequať ſanctũ & vł̃e veſtꝝ cõciliũ q̃ in añ latis ab eo ꝓmiſſa ſunt,Sanctũ cõciliũ dixit:Scd̃m ꝓmiſſionẽ q̃ à nobis ad veſtrã gloriã facta eſt retractantes dogmaticas epiſtolas q̃ à Sergio quõdam patriarcha huius à deo cõſeruandæ regiæ vrbis ſcriptæ ſunt tã ad Cyꝝ,q tũc fuerat eꝑs Phaſidis,q̃ ad Honoriũ quondã papã antiq̃ Ro.Silr̃ aũt & epiſtolã ab illo.i.Honorio reſcriptã ad eundẽ Sergiũ,haſq; inuenientes oĩno alienas exiſtere ab apoſtolicis dogmatibus,& à definitionibus ſctõꝝ concilioꝝ,& cunctoꝝ ꝓbabiliũ patꝝ,ſequero falſas doctrinas hęreticoꝝ, eas oĩmodo abĩcimus,& tanq̃ aĩæ noxias execramur,q̃ aũt.i.eorundẽ ĩpia execramur dogmata,hoꝝ & noĩa à ſctã dei eccleſia ꝓpri iudicauimꝰ.i.Sergĩ q̃ndã p̃ſulis huius à deo cõſeruãdæ regiæ vrbis q aggreſſus ẽ de hmõi ĩpio dogmate cõſcribere.Cyri Alexãdriæ,Pyrrhi,Petri,& Pauli,q & ipſi p̃ſulatu functi ſunt ĩ ſede huiꝰ à deo cõſeruãdæ ciuitatis,& ſiłia eis ſenſerũt. Ad hęc & Theodori q̃ndã eꝑi Faran q̃ꝝ oĩm ſupraſcriptaꝝ ꝑſonaꝝ mẽtionẽ fecit Agatho ſctiſſ. ac ter btiſſimus papa antiq̃ Ro.in ſuggeſtõe quã fecit ad pñſſimũ,& à deo cõfirmatũ dñm noſtrũ & magnũ ĩperatorẽ,eoſq; abĩcit,utpote contraria rectæ fidei ſentientes,q̃s anathemati ſubmitti definimus.Cũ his vero ſimul ꝓpri à ſctã dei catholica eccleſia,ſimulq; anathematizari ꝓuidimus & Honoriũ q fuerat papa antiq̃ Ro.eo q̃ inuenimus p ſcripta q̃ ab eo facta ſũt ad Sergiũ q oĩbus eius mentẽ ſecutus eſt,& ĩpia dogmata cõfirmauit.Pertractauimus aũt & ſynodica Sophronĩ venerabilis memorię q̃ndã archieꝑi ſanctę dei Hieroſolymoꝝ ciuit.& hęc

reperiẽtes

reperiẽtes cũ vera fide cõuenientia, aplicisq; & sanctor atq; ꝓbabiliũ pr̃m doctrinis paria, vt-pote q̃ sunt, orthodoxa recepimus, & vt salubria sanctæ catholicę & aplicę eccl̃iæ suscepimus & nomẽ eius inseri sctis dyptichis sctãr ecclesiar iustũ esse iudicauimus. Glorioſissimi iudices dixerũt. Satisfaciẽs interrogatõi sct̃m vr̃m & vle cõciliũ ꝓpter psonas q̃s & ꝓposuimus, id ẽ, Sergij & Honorij q̃ndã pr̃iarchar, necnõ & Sophronij venera. mẽoriæ, q fuit archiep̃s Hierosolymor assecuta ẽ, & de Pyrrho, Paulo, & Petro, & his q̃ndã p̃sulibus huius à deo cõseruãdæ ciuitatis, sup his & Cyri q fuerat papa Alexãdriæ, & Theodori q̃ndã ep̃i ciuitatis Pharã interloquat ad Georgiũ deicolã diaconũ & charthophylacẽ huius sctissimæ magnæ dei eccl. q̃tenꝰ in mediũ ꝓferat ad legendũ q̃q; reiacẽt in venerabili pr̃iarchio siue synodica dogmatica opuscula, vel epistolas supscriptar psonar, & nos ear pcipiamus cognitionẽ. De petitõe vero q̃ facta est à reuerẽdissimis ep̃is, & religiosissimis clericis subiacẽtibus sedi Antiochiæ magnæ ciuitatis ꝓ ordinãdo p̃sule in sede Antiochenæ ciuitatis suggessimꝰ deo ĩstructis auribus fortissimi, & à deo muniti nr̃i ĩperatoris. Et iussit eius serenitas decretũ scd̃m solidã cõseq̃ntiã fieri à reuerẽdissimis ep̃is & clericis suprascriptę sedis & hoc offerri eiꝰ mãsuetissimę fortitudini, sct̃m cõciliũ dixit, inqrat vr̃a gloria, vt Georgiꝰ deo amabilis diaconus & chartophylax huius sanctissimæ magnæ eccl̃iæ, q̃tenus ad mediũ deducat quascũq; siue dogmaticas epistolas, seu & alia opuscula quę tã à Pyrrho, Petro, & Paulo, q̃ndã pr̃iarchis huius à deo seruãdæ regię vrbis q̃q; à Cyro q̃ndã papa Alexãdriæ, & Theodoro q̃ndã ep̃o Farã ad retractãdũ ea, hoc fieri superfluũ iudicauimus, eo ꝙ & secta eor oĩbꝰ mãifesta ẽ de vna volũtate & vna opatõe, de hoc vero & Agatho sctissimus antiq̃ Romę p̃sul p suggestionẽ suã eor reuelauit cõtrariã intẽtionẽ, imõ magis etiã declarauit eos q similia senserit cũ Sergio q exorsus est nouitatẽ vocis cacodoxã, & blasphemiã ĩtroducere ĩ catholica eccl̃esię doctria, vñ etiã hos cũ ꝓpriis eor scriptis p̃fatꝰ sanctissimꝰ papa ꝓiecit. Gloriosissimi iudices dixerũt: Quã q̃ in oĩbꝰ orthodoxa sit suggestio sanctissimi, ac terbtissimi Agathonis papę & veritati cõueniẽs, attñ oĩno necessariũ existit, vt p̃noĩatar personar scripta ad mediũ ꝓducant scd'm anteriorẽ interlocutionẽ quã fecimꝰ, vt in amplꝰ manifestet secta earũdẽ psonar. Sct̃m cõciliũ dixit: Post q̃ ob accuratiꝰ cognoscendũ de Pyrrho, Paulo, & Petro, atq; Cyro, q fuit papa Alexãdriæ, & Theodoro q̃ndã ep̃o Pharanitano ĩsistit vr̃a gloria. Georgiꝰ deo amabilis diaconꝰ & chartophylax huiꝰ sctissimæ magnæ dei eccl̃esię ad mediũ deducat, q̃ à supradictis psonis dogmatice scripta sunt, q̃tenꝰ oĩbus satisfaciat, q̃d & ipsi in oĩbus Sergij errorẽ secuti sunt. Georgius deo amabilis diaconus & chartophylax dixit: Scd'm q̃ dudũ in anteriori actõe interlocutũ est vr̃m sct̃m & vniuersale cõciliũ. Tũc egressus perquisiui q̃ iusseratis, & primũ q̃dẽ inueni in chartophylacio venerabilis pr̃iarchij sup hæc q̃ à me ꝓlata sunt etiã epistolã Cyri ep̃i q̃ tũc fastidis fuerat missa ad Sergiũ q̃ndã pr̃iarchã huius à deo cõseruãdæ regiæ vrbis ante. lvi. annos per quartãdecimã indictionẽ ꝑteriti circuli interrogãs per eãdem epistolã p̃dictũ Sergiũ de quęstione operationũ. Similiter & alterã epistolã directã ab ipso Cyro ad eundẽ Sergiũ, post q̃ ab episcopatu fastidis trãslatus ad sedem Alexãdriæ magnæ ciuitatis insinuantẽ vnitatem factã cum his q Theodosiani dicunt vna cũ exẽplaribus satisfactionis de vnitate quæ ꝓuenit inter hosipsos Theodosianos, & p̃dictum Cyr, pariterq; & Theodori quondã episcopi Pharanitani libros diuersos ꝓlatos ex bibliotheca venerabilis pr̃iarchij inter quos & epistolam eiusdem Theodori ad Sergium episcopum Arsenuitã de vna operatione similiter, & interp̃tationis diuersor paternor testimoniorum, excussi vero ex eadẽ bibliotheca, & alios sex libros hñtes scripta Pyrrhi q factus est post Sergiũ pr̃iarcha huius à deo cõseruãdæ regiæ vrbis, plurima hor manu eius scepta sunt de voluntate & operatõe, & q̃busdã alijs, similiter aũt ꝓtuli ex chartophylacio memorati venerabilis pr̃iarchij regestũ diuersar epistolar Pauli, q fuit post eundẽ Pyrrhũ pr̃iarcha huius regiæ vrbis, in quo iacet epistola scripta ab eodẽ Paulo ad sanctæ memoriæ Theodor, q fuit papa Romanꝰ de vna volũtate, & tres ꝓsphoneticos. i. acclamatorios tomos eiusdẽ Pauli ad sanctę memoriæ q̃ndã ĩperatorẽ nr̃m, & p̃em p̃ssimi nr̃i dñi & magni imperatoris de volũtatẽ & operatiõe, ad hæc & Petri q factus est pr̃iarcha post eundẽ Paulũ huius regię vrbis, similiter & regestũ diuersar epistolar, in quo est epistola eiusdẽ dogmatica scripta ad Vitalianũ sanctæ memoriæ quondã papã Romanũ. Et vtraq; p̃ manibus habeo ad q̃d vobis placuerit. Sct̃m cõciliũ dixit. Libros atq; regesta vel chartas quas p̃ manibus habet Georgius deo amabilis diaconus & chartophylax sanctæ huius magnæ eccl̃esiæ hæc susciptẽtes hi q à nobis excipiũt per ordinẽ relegãt. Et accipiẽs Antiochus religiosus lector & notarius duas epistolas à Cyro scriptas ad Sergiũ vna cũ p̃nominato satisfactionis exemplari relegit sic continẽti in verbis. Deo honorabili mihi domino benigno principi pastor patri, patrum vniuersali pr̃iarchæ Sergio à Cyro humili vestro prompto me existente. Rræsentẽ suggestionẽ porrigere deo honorabili meo domino diuersæ mihi subibant cogitationes, & in duabus sentẽtijs animã partiebar.

Putásne,inquit,docenti consentiã. Altiora te ne quæsieris,& potiora te ne scrutatus fueris,& clausura labijs imponẽs silere studeã,aut auscultẽ in eũ q dicit. Quærẽs quære,& apud me mane. Deinde in hoc meipm sufficiẽter examinãs,& iã scribẽdi sumebã fiduciã, cũ ter beatitudinis vestræ à deoĩspiratã doctrinã in mẽte ꝓcipere satisfactus ꝙ vnũ è duobus,siue etiã vtrũq; ex hoc mihi cõquireꝛ. Aut em̃ inquã suscipiar,aut p oĩa emendabor in his q̃ suggerunt ita sese hãt,dũ dignus fuissem effectus deo honorabilis pñssimis vestigijs à deo confirmati nostri dñi simulq;,& deo imitabilẽ eius cõdescensionẽ indeptus fiduciã capiebã diuinã iussionẽ eius serenitatis relegẽdi quæ ad Archadiũ sctissimũ archiepm Cypri cõtra Paulũ primatẽ epoꝛ nimiũ deo decẽter cõstructa est,cuius laudabilis ac deo amabilis verè est oĩs qdem intẽtus piã immaculatã nr̃æ fidei rectitudinẽ allegãs,duas ante operatões in dño nostro Iesu Chr̃o,vt post vnitionẽ dicaꝛ ꝓhibentẽ eã inueniens abnuebã & ꝓferre tentabã honoratissimã Leonis epl'am, duas operatões cũ alterutrũ.s.cõione, quẽadmodũ docet sctissimus meus dñs manifestissime ꝓclamantẽ. Ex hoc ergo deinceps nobis exorto sermone venerãdã suggestionẽ deo inspirabiliũ vestroꝛ ac relegendã iubeaꝛ suscipere quæ dicebaꝛ ac putabaꝛ p̃fatę piæ iussionis esse rescriptũ,mentionẽ em̃ faciebat illius Pauli, q & Sauli,sed & iussiões exemplares,& intentũ eoꝛ quæ in eo scripta fuerãt,admittebat. Opportune ergo nũc silentiũ gerere,& nequaq̃ cõtradicere pstruebat,ad vero deo eruditã doctrinã cõfugere didici venerabiles eius sylꝛas postulans ꝓmereri liqdius declarãtes,q̃liter duas operatões post vnitionẽ dicere recusantes in vna.i.singulari operatõe hoĩbus diuinis eloquijs possumus cõcludere tã q̃d passibile,q̃ q̃d impassibile ẽ ipsius ineffabilis dispẽsatõis saluatoris nr̃i Iesu Chr̃i, q̃tenus à deo illustrata cõditõe deo instructoꝛ vestroꝛ illuminata ĩperitia nr̃a forsitã vel in hoc imitabiꝛ pinguissimã atq; fertilẽ terrã, seminatumq; verbi granũ libẽter suscipiẽs ad fœcũditatẽ saluũ pducat,deo acceptas deniq; sui oꝛones solitæ ministrare tã meæ paruitati, q̃q; his q mecũ sunt, benignus meus dñs digneꝛ. Et subscriptio. Cyrus humilis exorãs ꝓ honoratissima vita deo honorabilis mei dñi suggessi. Aliã epl'am eiusdẽ Cyri scriptã ab Alexãdria ꝓprio dño p oĩa à deo honorãdo,atq; ter btissimo benigno pastoꝛ pastori,pr̃i pr̃m vr̃i pr̃iarchæ Sergio Cyrus humilis vester fœcũditatẽ, & iteꝛ spiritalẽ fructificationẽ p deo acceptabiles oratiões btitudinis deo amabilis mei dñi q̃ cõcurrit doctrinã pñssimoꝛ tpibus à deo cõseruãdoꝛ,& veraciter Chr̃o amabiliũ dñoꝛ nr̃o rũ,& nũc ꝓmereor ter btissimo meo dño primitias suggerere. Notũ em̃ facio, ꝙ oẽs q dicunt dogmatis Theodosianoꝛ circa hãc Alexãdrinoꝛ Chr̃o amabilẽ ciuitatẽ clerici vna cũ his q in dignitatibus & militibus claret,insuper & q ex plebe sunt, in milibus cõstituti per tertiam Iunij mẽsis adunati sanctæ nostræ catholicę dei eccl'iæ ĩtemerabilia nobiscũ dei mysteria perceperũt,ad hoc adducti ꝑmanẽte ꝓfecto bn̄ placito oĩpotẽtis dei cõsilio per collatã mihi doctrinã tã à pñssimis,ac inuictissimis nr̃is dñis, q̃q; à deo inspirati dñi mei sanctitate,vt per hoc stabiliteꝛ secundũ q̃d scriptũ est in cõfreq̃ntatõibus diesfestus vsq; ad cornu altaris. Si ãt oportet veracius dicere,nõ in cõfrequẽtatõibus tm̃,neq; vsq; ad cornu altaris,sed & in oẽm Alexãdrinoꝛ Chr̃o amabilẽ ciuitatẽ,eiusq; cõfinia vsq; ad nubes ipas,& vltra hæc cœlestibus officijs in pacẽ sanctaꝛ eccleſiaꝛ,& in his q ad eadẽ cõuertunt lætãtibus. Qualiter aũt hæc aduna tio,assecuta est subtiliter p̃sumẽs suggessi pñssimis auribus inuictissimoꝛ,ac sereniss imoꝛ nostroꝛ dñoꝛ per cõfamulũ meũ Iohannẽ deo amabilẽ diaconũ,q adfuit in oĩbus quæ mota sunt,& certus sum,qa & in hoc acceptat vltimũ suũ famulũ sanctissimus meus dñs, quæso nãq; ter beatissimũ meum dñm,quatenus cognitõem oĩm faciẽs,si qd mihi vitali motione forsitan defuit,aut per ignorantiã de competentibus frustratus sum emendare exiguum suum famulũ opus em̃ hoc deo honorabilium vestrorum est, q omnibus diuinis scripturis decoramini,& desuper viribus perficimini. ¶Subscriptio.

CYrus humilis episcopus orans pro deo honorabilis mei domini vita suggessi.

¶Exemplar satisfactionis factæ inter Cyrum quondam papam Alexandriæ,& eos qui erant ex parte Theodosianorum.

¶Dño Christo vero deo nostro oĩbus p̃fulgenti,oĩesq; ad salubertimã,& verã eius fidẽ dirigenti,& in vnã eãdemq; sanctã suã eccleſiã cõuocanti p̃sentem satisfactõem facimus ꝓ vnitate sanctaꝛ dei eccleſiaꝛ mensis Maij,die.4.indictione sexta.

¶Satisfactio facta à Cyro,misericordia dei epo per diuinam sanctionem benignissimoꝛ atq; triumphatoꝛ dominoꝛ nostroꝛ locum exhibente apostolicæ sedis huius Alexandriæ episcopo amabilis ciuitatis. Capitulum Primum.

¶Si quis non confiteaꝛ patrem,& filium,& spm̃ sanctum trinitatem consubstãtionalem,vnam deitatem in tribus subsistentijs,Anathema sit. Capitulum secundum.

¶Si quis nõ cõfiteaꝛ vnũ sanctæ trinitatis deũ verbũ,q ante secula sine tẽpore natus ẽ ex patre, & descendisse de cœlis,& incarnatum esse ex spũ sancto,& dña nostra sancta gloriosa dei genitrice

nitrice, semperq; virgine Maria, & humanatū passum esse ꝓpria carne & mortuū, & sepultū, & resurrexisse tertia die secundum scripturas. Anathema sit. Tertiū capitulū,

¶Si qs non confiteat vnius eiusdemq; dñi nři Iesu Chři veri dei nostri tā passiones, q̄q; miracula, sed alterius, & alterius. Anathema sit. Quartum capitulum.

¶Si qs non cōfiteat ex ipa summa vnitōe deū verbū in vtero sanctæ dei genitricis, semp virginis Mariæ cōstituisse sibi p vnitionē carnē ex ipa sctā dei genitrice nobis cōsubstātialē aniatā aīa rōnali, & intellectuali vnitōe naturali atq; scdm subsistentiā, & sic ꝓcessisse ex ea vnū existentē incōfusum, atq; indiuisum. Anathema sit. Quintum capitulum.

¶Si qs non confiteat sanctā dominā nřam semperq; virginem Mariā ꝓprie, & scdm veritatē θεοτοκον, id est, dei genitricem, vtpote quæ deum verbum incarnatū concepit, & genuit, Anathema sit. Sextum capitulum.

¶Si qs non cōfiteat ex duabus naturis. i. deitate & humanitate vnum Chřm, vnum filium, vnā dei verbi naturā incarnatā secundū sanctū Cyrillū, inconfuse, incōuertibiliř, immutabiliř, siue vnā subsistentiā cōpositā quod est ipe dñs noster Iesus Christus q vnus est de sancta cōsubstātiali trinitate, talis Anathema sit. Septimum capitulum.

¶Si qs vnum dñm nřm Iesum Chřm in duabus considerari dicens naturis, non eundē vnum de trinitate confiteat sempiterne quidem ex patre genitum deum verbum nouissimis aūt seculi tpibus eundē incarnatum atq; genitū ex sanctissima & intemerata domina nřa dei genitrice semperq; virgine Maria, sed alterꝫ hunc noscit, & alterꝫ, & non vnum eundemq; secūdum sapientissimū Cyrillum in deitate pfectum, & in humanitate eundem pfectum. Ex hocq; solo in duabus contēplandū naturis eundē passum, & non passum secundum aliud, & aliud, sicut idem sanctus Cyrillus ait, & patientē quidē humanitus carne secundū quod homo est, pmanentē vero impassibilē vt deum, in passionibus ꝓpriæ carnis, eundemq; vnū Chřm & filium opantē deo decicilia, & hūana vna dei viri opatione secundū sanctū Dionysiū sola contemplatione discernens ea, ex quibus vnitio facta est. Hęc intellectu considerās inconuertibilia, & inconfusa post eoꝫ naturalē, & secundū subsistentiā vnitōe manentia, in hisq; indiuise atq; inseparabiliter vnū eundemq; Chřm & filium recognoscens, iuxta quod duo adinuicē inconfuse conueniētia considerat intellectu causatiuā eoꝫ contemplationē, & non phantasiā mendaciū, atq; inanibus mentis figmentis, nullatenus vero diuisiungit quasi perempta iam illa quæ in duo est sectiōe ꝓpter ineffabilē & inconfusam, & inexcogitabilē vnitionē dicens scdm sctm Athanasiū. Simul em̄ caro, simul dei verbi caro, simul caro animata rōnalis, simul dei verbi caro animata rōnalis, sed ad diuisionem p partes huiusmodi assumit vocem, Anathema sit.

Octauum capitulum.

¶Si qs non anathematizat Arriū, Eunomiū, Macedoniū, Apollinarē hæreticos, Nestorium, Euticem, nec nominabilem, & Cyrum, & Iohānem, & Egeotas, & omnes qui quocūq; modo contradixerunt duodecim capitulis sanctissimi Cyrilli, & pœnitentiā non egerunt, sed in hoc errore sunt mortui, & quiqui similia eis sapuerunt, aut sapiunt, Anathema sit.

Nonum capitulum.

¶Si qs non anathematizat scripta Theoderiti, quæq; sunt cōtra rectā fidē, & sanctū Cyrillū, & epistolā quæ dicit Ibae, & Theodoꝛ Mobsuestenū & scripta eius, & si qs nō suscipit scripta sancti Cyrilli. & maxime quæ sunt cōtra Theodoꝛ, & Theoditū, Andreāq;, & Nestoriū, & quiq similia eis vniūsue eoꝫ senserūt, aut sentiunt, Anathema sit.

¶Item accipiens idem Antiochus religiosus lector, & notarius codicē Theodori q fuit epus Farā, relegit librum eius scriptū ad Sergiū quondā epm Arsinuitā Aegyptiacæ diocœseos in quo continebat ita. Omne quicqd describit seu locutus, siue operatus dñs per mentem & sensum atq; sapiam organa quæ dicunt αισθητηρια, & dixit, & operatus est, & sic eius tanq̄ totius & vnici vna operatio verbi mentis, sensibilis, & organici corporis cuncta dicant. Eiusdem ex eodē sermone. Qm̄ quidē primordialiter ꝓpter quandā diuinā & sapientissimā dispensationē somniū, & fastidiū, esurię, & sitim admisit, qñ voluit, maxime vero etiam in his motum horum & quietē ad illam omni potentissimā ac sapientissimam verbi operationē applicamus. & ex hoc vnam vnius eiusdēq; Christi operationē appellamus. Eiusdē ex eodē sermone. Affatim vt opinor nobis sermo discutiēdo monstrauit, qa oīa quæcūq; scripta sunt de dño Christo, siue dei, seu aīæ, siue corporis, seu vtriusq;, aīæ inq̄ atq; corporis singulariter simul & inseparabiliter agebant, incipiētia qdē, & vt est dicere affluētia ex verbis sapia, & benignitate atq; virtute mediante intellectuali aīa & corpore ꝓcedentia, & ideo vna est operatio totius, vtpote vnius eiusdēq; saluatoris nostri, hæc oīa & sunt & dicta sunt. Eiusdē ex eodem sermone. Habemus vtiq; ex his manifestum, quia dei sunt omnia quæ de Christo audiuimus, & credimus siue diuinæ naturæ congruentia siue humanæ, & ideo vna operatio ista tam deitatis eius, q̄q; huma-

humanitatis pię nominata sunt. Eiusdem de eodem sermone. Vt sit omnis humanatio à principio vsq; ad finē, & quę́q; eius sunt parua, & magna vna veraciter sublimissima, & diuīa operatio. Eiusdē ex sermone quē fecit de ītерpretatōe paternoꝝ testimonioꝝ. Diuina vero voluntas quæ est ipsius Chri, ipsius em̄ voluntas vna est, & hæc diuina. Eiusdē ex eodē sermone. Per hæc igit̄ absq; vlla ambiguitate instruimur, q̄ oīa salutaris dispensatōis seu diuina, siue humana de saluatore nostro Iesu Chro descripta sunt, prīcipal'r qdem, vt est dicere ex diuinitate facultatē, originḗq; accipiebat, mediāte tn̄ ītellectuali atq; rōnali anīa p corpus gerebant, siue mirificā quandā virtutē dixeris, siue etiā naturalē alterā hoīs motionem, vt est cibi appetitus somnus, fastidium, & doloꝝ susceptio, tristitia, anxietas, quæ etiā per iusitatōem noīm ex cōsuetudine passiones appellant, ꝓprię vero naturales sunt motōes per animatum, ac sensuale animal, & ipsa vero quæ reuera sunt, & dicunt passiones, crux, mortificatio, plagę, cicatrix, ac clauatōes, consputōes, alapæ. Oīa hæc recte vtiq; & iuste vocāda sunt, vna eius deniq; operatio. Eiusdē ex eodem sermone, Intelligēda ergo sunt nobis oīno quǽq; sunt circa saluatoris Chri humanatōem diuina & profecto salutaris operatio. Eiusdē ex eodē sermone. Ex his igitur oībus & his & filiis aperte, & satis iuste vna dei operatio, cuncta quǽq; sunt ꝓpriæ humanatōes ꝓpria credenda atq; dicēda sunt. Eiusdē ex eodē sermone. Nostra qdem anīa non habet insitum talis esse virtutis, vt & naturales corporis ꝓprietates ab ea & à semet expellat, sed neq; dña in tm̄ apparuit rōnalis anīa ipsius ꝓprij corporis, vt etiā quæ circa hoc sunt, huic quę sunt insita, id ē, molē, fluxuḿq;, & colorē obtineat, quæ & citra hæc vnq̄ constituat. Quę oīa in dispēsatōe Chri saluatoris nostri conscripta, & facta sunt in illo diuino & viuifico corpore, etem̄ absq; mole, & vt ita dicat̄ īcorpabil'r absq; ἀναλγησίᾳ diremptōe de vulua ꝓcessit, & sepulchro etiā, vt & tanq̄ sup pauimentum supra mare ambularet. Eiusdē ex eodē sermone. Opportunum qdem est nos ita sentire, & dicere oīa quǽq; in humanatōe de saluatore Chro esse scribunt̄ vnā cognoscere operatōem, huius autē opificē & creatorē ipsum deum verbum, instrumentū vero humanitatē. Quę́q; igit̄ tanq̄ deo, & quǽq; humanitati congruētia de eo dicta sunt, oīa ipsius deitatis verbi est operatio. Itē accipiēs idē religiosus Antiochus librum in supscriptōe continētē. Pyrrhi humilis epi de voluntate, & operatōe. Relegit trinum dogmaticum eiusdē Pyrrhi in quo continebat̄. Vnum aūt vt dictum est tm̄ reprehendit capitulum Sophronius deo amabilis tanq̄ qui testimonium Dionysii deiloqui doctoris dissimulasset p immutatōem vnius vocis. Congrua qppe in hoc maxime, dicens idem vir, & cautelā hñtia in qbus ait ille. Sed virificati dei nouā quandā dei virilem operationem nobis morigerās. Vnam em̄ in veritate noua continebat eadem charta non malicioſe quod absit scd̄m meum sermonem, sed vtpote quæ non æqual'r noua ītelligi valuisset à Cyro sanctissimo hmōi vox est apposita, & p extremitatum qppe negatōem vnā diuinus doctor asserit affirmatiuā faciens, & hāc singulariter exprimens qd aliud q̄ vnam confiteri operatōem tanquā vnius chri secundū sermonem aperte & plane contradidit. Itē relectum est ex regesto diuersaꝝ epistolaꝝ exemplar epistolæ Pauli quondā præsulis huius à deo conseruādæ regiæ vrbis scriptæ ad Theodoꝝ quondā papā Romanum. Cuius initium: Ecce q̄ bonum & q̄ iocundum habitare frēs in vnum. Habet aūt post aliq̄ eadem epistola ita, vnius aūt eiusdeḿq; dei verbi incarnati tā miracula prædicamus, quā passiones agnoscimus, q̄s carne pro nobis sustinuit. Vnde & deus dī passus, & filius hoīs de cœlo descendisse propter illā quæ supra recensita est inseparabilem, & secundum subsistentiā duaꝝ naturaꝝ vnitōem, propterea & vnā vnluntatem domini nostri Iesu Chri intelligimus, ne aduersitatem vel differentiā voluntatum in vna eadeḿq; persona domini nostri Iesu Chri adnectamus, aut eum sibi reluctātem doceamus, aut duos volentes introducamus, non pro commixtōe prorsus, vel confusione duaꝝ naturaꝝ quę in eo considerant̄, hmōi vnius voluntatis vocē ꝓferentes ob peremptōem alterius solā alterā esse ꝓnuntiātes, sed quod per hmōi vocem insinuātes quod eius rōnaliter ac intellectual'r animata caro ex ipsa principali vnitōe ineffabiliter quǽq; diuina sunt locupletata eā sibi vniente scd̄m subsistentiā verbi ipsam diuinā possidebat, & non differentē voluntatē. Itē relecta est ex altero regesto epistola Petri, & ipsius quondā præsulis regiæ ciuitatis ad Vitalianum sanctæ memoriæ q fuit papa Romanus, cuius est initium. Spiritalem nobis lætitiā peperit litera vræ vnanimis & sanctæ fraternitatis. Duḿq; relegeret̄ eadem epistola hñs diuersa patrum testimonia. Hi q locum gerebāt Agathonis sctissimi papæ Romani dixerunt. Innotescimus vestrę glorię quod paterna testimonia quæ continent̄ in p̄senti quæ nunc relegit̄ Petri epistola circumrescissa deflorata sunt ab eodem Petro, ex hoc quod oñdere voluisset suā superuacuā voluntatē, & vnā operatōem, intentōem. Gloriosissimi iudices dixerunt. Comperimus diligēter iuxta quæ à vestra reuerētia dicta sunt, q̄ talia testimonia quæ cōtinent̄ in p̄nti epl'a detruncate posita sunt. Et si placet vestro sancto & vl'i concilio in amplius hmōi epl'æ lectio nō ꝓcedat. Sāctum

ctum conciliū dixit. Ad hæc quæ gloria vestra nuper locuta est satis, est præsentis epistolæ lectio. Ecce aūt scdm quæ iā vestra interlocuta est gloria, siue inquisiuit in mediū venientibus tā dogmaticis epistolis q̄ scriptis quæ fecerunt Pyrrhus, Paulus, & Petrus quondā pīarchæ huius regiæ vrbis. Necnon quæ à Theodoro q̄ fuit Pharā epūs, & Cyro q̄ fuit papa Alexādriæ, & ante nostros vestræq; gloriæ relictis audit aperte vnā operationem, & vnā voluntatem in incarnationis dispensatione domini nostri Iesu Christi veri dei nostri eos impie prædicasse declarātibus omnem satisfactionem vestra gloria debet percipere quod bene atq; iuste eos iam abiecit Agathon sanctissimus papa antiquæ Romæ p̄ suggestionem quā fecit ad pīssimū ac triumphatorem magnum nostrum Imperatorē, & nos quoq; consonāter cum eo, vtpote hos aduersa rectæ fidei sentiētes expellit de sacris dyptichis, & anathemate pcelli censuimus, eorumq; scripta, vt impietate repleta abominamur, & vt exterminio debeāt submitti decernimus. Glorioſissimi iudices dixerunt. Si hi q̄ post Petrum epm fuerunt huius à deo conseruādæ regiæ vrbis, id est, Thomas, Iohānes, & Constātinus videnť, seu Epistolas, siue sermones composuisse de nouitate vocum quæ nup impie in catholicā Ecclesiā intromissa est, eorū exemplaria, siue regesta, vel authētica in medium proferat Georgius deo amabilis diaconus, & chartophilax, q̄tenus & eorū cognitionē pcipiens sanctum vr̄m concilium quæ equitati conueniunt, decernat. Sil'r & si videnť seu epi, siue clerici, vel monachi, cæteriue quidā libellos exegisse ab his q̄ epatum gesserunt huiꝰ à deo conseruādæ regiæ vrbis de vna operatione, & vna voluntate etiā hæc p̄uidimus, vt p̄dictus Georgius deo amabilis, & chartophilax ad medium indiminute deducat, vt & ipa scdm iudicium sancti vestri concilij exterminio contradantur. Georgiꝰ deo amabil' diaconus, & chartophylax dixit. Polyptice domine siue regestum in quo continenť exemplaria synodicorū quæ facta sunt tā à Thoma, Iohāne, & Constātino sanctæ memoriæ quondā pīarchis huius regiæ vrbis, hic mihi p̄sto est, cum his & auctentica synodica bullata quæ facta sunt à Thoma sanctæ memoriæ quondā pīarcha ad Vitalianum sanctæ memoriæ quondā papā Romanum, quæ etiā volens ad eum dirigere ꝓpter impiorū Sarracenorū incursum assidue imminentē, vt nostis & obsessionē, quæ facta est p biēnium quo gessit epatum non valuit redigere. Et hæc ergo statim vobis iubētibus ꝓfero, pscrutatus sum vero libellos qui facti sunt à diuersis epis, seu monachis, siue clericis, ac laicis de voluntate & opatione diligēter & hos ꝓtuli, & sunt in chartophylacio ad id quod vobis placuerit. Glorioſissimi iudices, & sctm conciliū dixerunt. Regesta synodicorū quæ asserit Georgius deo amabilis diaconus & chartophylax præ manibus habere scriptorū à Thoma, Iohāne, & Constātino, qui epatum gesserunt huius à deo conseruādæ regiæ vrbis, necnon & auctētica synodica quæ dixit scripsisse Thomā ad Vitalianū sanctæ memoriæ quondā papā antiquæ Romæ ad mediū ꝓferat, & hæc suscipiētes, qui à nobis excipiunt ob auditū nr̄m omnium relegāt. Et accipiēs Agatho religiosus lector, & notarius sctissimi pīarchæ Constātinopoleos synodicū auctēticum sanctæ memoriæ Thomæ bullatum, & corā oībus bullā quæ in eo p̄ssa fuerat, auferēs relegit hīs in supscriptione ita. Per oīa sctissimo ac btissimo fratri, & consacerdoti dño Vitaliano, Thomas indignus epūs in domino salutē. Cuius initiū est: Qui cuncta ex nihilo quidē, vt existerēt ꝓtulit. Quod synodicū collatū est cū regesto quod ꝓtulit Georgius deo amabilis diaconus & chartophylax, & constitit ab initio vsq; ad finē indiminute. Sil'r relectum est ex eodē regesto exēplar synodicorū Iohānis sanctæ memoriæ qui fuit sil'r pīarcha huius regiæ vrbis, continēs in supscriptione ita. Per omnia sctissimo & consacerdoti Macario Iohānes indignus epūs, quorū initium est: Quis loquiť potentias domini? Item relecta sunt ex eodē Polyptico atq; regesto exemplaria synodicorū Constātini venerabilis quondā pīarchæ huius regiæ vrbis, continētia in supscriptiōe ita. Per omnia venerabili atq; sanctissimo consacerdoti Macario Constātinus indignus epūs, quorū initium est. Alij q̄dem fortasse maiore modestia, & comprehēsione multorū. His ergo ab initio vsq; ad finem indiminute relectis sanctum concilium dixit: Auditum accipientes synodicarū epistolarū quæ scriptę sunt à Thoma, Iohāne, & Constātino quondā patriarchis huius regię vrbis, & nihil īuenientes contrarium de orthodoxa fide eos sensisse siue scripsisse prędidimus, vt Georgius deo amabilis diaconus & chartophylax huius sanctæ magnę dei Ecclesię in conspectu uostro corā positis sacro sanctis dei eloquijs satisfaciat, quod oībus modis pscrutatus nequaq̄ reperit libellos scriptos fuisse à q̄busdā atq; oblatos prędictis tribus pīarchis Thomę, Iohāni, & Cōstātino vnā voluntatem, & vnā operatōem astruentes in īcarnatōis dispensatōe vnius de sctā trinitate dñi nr̄i Iesu Chr̄i veri dei nostri, & tactis ꝓpositis sacro sanctis dei euāgelijs, Georgius deo amabil' diaconus & chartophylax iurauit hoc modo. Per has sctās scripturas & deum q̄ p eas locutus est oīa pscrutatus non inueni libellos fuisse factos à q̄busdā, & oblatos p̄dictis tribus sanctis. pīarchis Thomę, Iohāni, & Constātino de vna voluntate, & vna operatōe, sctm conciliū dixit, corporali sacramento

mento in nostra audiẽtia & gloriosissimoꝝ iudicum qui nobiscum sunt persoluto à Georgio deo amabili diacono & chartophilace sanctæ huius magnę dei Ecclesiæ pfectamq; nobis satisfactionẽ hmõi corporali verbo phibente quod nullatenus sanctæ memoriæ Thomas, Iohannes, atq; Constãtinus à quibusdã libellos extorserunt de opatione & voluntate, hos sanctæ memoriæ tres viros, id ẽ, Thomã, Iohannẽ, & Constãtinũ præuidimus in identitate manere, atq; in sacris dyptichis sanctaꝝ eccl'iaꝝ recitari, vtpote q in omnibus immaculati, & irreprehẽsibiles inuẽti sunt circa rectã nostrã Chr̃ianoꝝ fidẽ. Libellos vero quos asseruit Georgius deo amabilis diaconus & chartophilax se habere factos à diuersis psonis sub Sergio, Paulo & Petro statim ad nos pducat, quatenus hoꝝ competẽter fiat exterminatio. Et paululũ egressus Georgius deo amabilis diaconus & chartophilax: & post modicũ regrediens chartasq; diuersas deferẽs, dixit: Scd̃m q̃d placuit vr̃o sancto concilio, oẽs libellos, professionesq;, & cæteras chartas q̃ factę sunt ad pñtẽ dogmaticã motionẽ ptinẽtes, q̃q; inuentę sunt in charthophilacio venerabil' pr̃iarchij ,ptuli, in qbus & alterã latinã epistolã Honorij, q fuit papa Roñ. pter illã epistolã eius quæ iã prolata est cum eius interptatõe. Itẽ defero & librũ mẽbranaceũ habentẽ exemplaria diuersaꝝ dogmaticaꝝ epistolaꝝ, in quo iacet epistola dogmatica Pirrhi quondã archiepi huius à deo conseruãdæ regiæ vrbis quã scripsit ad Iohannẽ sanctę memoriæ quondã papã Romanũ, & oĩa defero ad quod vobis placuerit. Sanctũ conciliũ dixit: Libellos & cæteras chartas quas adseruit Georgius deo amabilis diaconus & carthophilax sanctæ huius magnæ Ecclesiæ ad pñtem dogmaticã motionẽ deducens in mediũ proferat, quatenus hæc ptractãtes, si contraria rectæ fidei inuenerimus, congruẽti exterminio submitti pcipiamus. Epistolã vero latinã quã in præsenti dixit inuenisse, ac præ manibus habere idẽ deo amabilis diaconus & chartophilax Georgius Honorij quondã papæ Romani cũ interptatiõe sua, pariterq; & librũ in quo continet epistola Pirrhi ad Iohannẽ quondã papã Romanũ contradat ad legeudũ, vt hoꝝ sc̃iam accipiamus, & prolata est hmõi Honorij latina epistola cum interptatione sua hñs in supscriptiõe ita. Dilectissimo fratri Sergio Honorius, cuius initiũ fuit Scripta dilectissimi filij nr̃i Sirici diaconi. Habet aũt eadẽ epistola post pauca hæc, necnon & Cyro fratri nr̃o Alexãdrinæ ciuitatis præsuli. Quatenus nouæ adinuentionis vnius vel duaꝝ operationũ vocabulo refutato claro dei Ecclesiaꝝ prędonio nebulosaꝝ cõcertationũ caligines effundi non debeãt vel aspergi, vt profecto vnius vel geminę operationis vocabulũ nouiter introductum à prædicatione fidei eximat. Nã qui hæc dicunt, q̃d aliud nisi iuxta vnius vel geminæ naturæ Chr̃i dei vocabulũ, ita & operationũ vnius vel geminæ suspicant esse vel fuisse mediatorẽ dei & hoĩm dñm Iesum Chr̃m sentire vel promere, quod satis ineptũ est. Habet aũt & circa finẽ eadẽ epistola sic: Et hæc quidẽ q̃ntũ ad instruendã notitiã ambigentiũ sc̃tissimæ fraterniti vr̃æ per eã insinuandũ præuidimus. Cæteꝝ q̃ntũ ad dogma ecclesiasticũ pertinet quæ tenere vel pdicare debemus propter simplicitatẽ hoĩm, & amputãdas inextricabiles quæstionũ ambages sicut superius diximus non vnã, vel duas opatiões in mediatore dei & hominum definire: sed vtrasq; naturas in vno Chr̃o vnitate naturali copulatas cũ alterius cõione operãtes atq; operatrices confiteri debemus, & diuinã quidẽ quæ dei sunt operantẽ, & humanã quæ carnis sunt exequentẽ, non diuise, neq; confuse aut conuertibiliter dei naturã in hominẽ, nec humanã in deum cõuersam edocentes, sed naturaꝝ drñas integras confitẽtes, vnus atq; idẽ humilis & sublimis, æqualis pr̃i & minor pr̃e, ipse ante tpa natus, in tpe est, p quẽ facta sunt secula, factus in seculo est, & q legẽ dedit, factus sub lege est, vt eos q sub lege erant, redimeret, ipse crucifixus, ipe chyrographũ quod erat contra nos euacuans, in cruce de potestatibus, & principibus triumphauit. Auferẽtes ergo sicut diximus scandalũ nouellæ adinuẽtionis non nos oportet vnam vel duas operationes definiẽtes prædicare, sed pro vna quam quidem dicunt opatione oportet nos vnum operatorẽ Chr̃m dñm in vtrisq; naturis veridice confiteri, & pro duabus opatõibus ablato geminæ opatiõis vocabulo ipsas potius duas naturas. i. diuinitatis, & carnis assumptæ in vna psona vnigeniti dei pr̃is incõfuse, indiuise, atq; incõuertibiliter prædicare ,ppria operantẽ. Et hoc q̃dẽ btissimæ fraternitati vestræ insinuandũ puidimus, q̃tenus vnius confusionis ,ppositũ vnanimitati vestræ sc̃itatis monstraremus, vt ,pfecto in vno spũ anhelantes parifidei documẽto inspiremus. Scribẽtes etiam cõibus fratribus, Cyro & Sophronio ãtistitibus, ne nouæ vocis. i. vnius vel geminæ opatõis vocabulo insistere, vel immorari videamur, sed abrasa hmõi nouæ vocis appellatõe vnũ Chr̃m dñm nobiscũ vtrisq; naturis diuĩa vel humana pdicẽt operantẽ, q̃q̃ hos quos ad nos pdictus frater & coeps nr̃ Sophroni⁹ misit ĩstruximus, ne duaꝝ opationũ vocabulũ dñi pdicare innitat, q̃ instantissime ,pmiserũt pdictũ virꝝ esse factuꝝ, si etiam Cyrus frater & coeps noster ab vnius operatõis vocabulo discesserit. Sil'r datus est etiam liber in quo continebat epistola Pirrhi quondam psulis huius regiæ vrbis ad Iohannem sanctæ memoriæ q fuit papa Romanus, cuius initium est:

Dñs &

Dñs & deus noſter Chrūs futurus in cœlo aſcendere. Habet aūt eadē epiſtola poſt aliqua hęc nā qs illoꝝ videns ſic nos exaduerſo poſitos q ſacerdotio fungimur exprobrationibus ſubmitti ab eis q cōſtituti ſunt à rege, nō derideat ac deſpiciat noſtrū cōciliū vnitate inuēta ĩpietatis ꝓpriæ noſtrā inſtabilitatē faciet, eo ꝙ nōdū de duabus naturis deſtructū ſit bellū, & alterā nobis ipſis turbulētiā introducimus. Similiter ꝓlati & lecti ſunt libelli q ſupius memorant & cæteræ chartæ, ſanctū cōciliū dixit. Cognitionē accipiētes prolatoꝝ nobis à Georgio deo amabili diacono & chartophilace huius magnæ dei eccleſiæ libelloꝝ, atq; chartaꝝ, ſiue alioꝝ opuſculoꝝ cōperimus in vnā eandēq; impietatē cōcurrere. Et ꝓuidimus hęc tanq; prophana & aīæ pernicioſa cōtinuo ob perfectū exterminiū igne cōcremari, & cōbuſta ſunt. Glorioſiſſimi iudices & ſanctū cōcilium dixerunt. Satis habet & quæ hodierna die peracta ſunt.

¶ Actio Decimaquarta.

IN noīe dñi & dñatoris Ieſu Chriſti dei atq; ſaluatoris noſtri ĩperantibus à deo coronatis, ac ſereniſſimis noſtris dñis Flauĳs, Cōſtantino qdē pĳſſimo & à deo decreto magno principe ꝑpetuo Auguſto, & ĩperatore anno. xxviĳ. Et poſt cōſulatū eius à deo inſtructæ māſuetudinis, anno. xiĳ. Heracleo vero atq; Tyberio à deo cōſeruandis eius fratribus, anno. xxĳ. die ſecunda menſis Aprilis, indictione nona. Reſidentibuſq; glorioſiſſimis patriciĳs & cōſulibus, Et oībus venerabilibus & deo amabilibus epīs p ordinē in eodē ſecretario Trulli ꝓpoſitis in medio ſacroſanctis & ĩmaculatis Chriſti dei noſtri euāgeliĳs. Cōſtātin⁹ deo amabilis diaconus huius ſanctæ magnæ dei eccleſiæ, & primicerius deū colentiū notariorum Georgĳ ſctiſſimi patriarchæ huius à deo cōſeruādæ regiæ vrbis dixit: Notionē habet, tā vra gloria, q̄q; ſanctū & vniuerſale veſtrū cōciliū q̄d per. xxviĳ. diē tranſacti Martĳ menſis ꝓlati ſunt à Georgio deo amabili diacono & chartophilace huius ſanctæ magnæ dei eccleſię diuerſi libelli, aliaq; opuſcula dogmatica chartacea, & libri diuerſi q̄ & ſunt p interlocutionē veſtri ſancti & vniuerſalis cōciliĳ in pditū tradita: Memor q̄q; eſt per oīa tā veſtra gloria, q̄q; ſctūm & vniuerſale veſtꝝ conciliū q̄d in antelatis prolati ſunt ex venerabili patriarchio huius à deo cōſeruandę regiæ vrbis duo libri in mēbranis ſancti quondā Cyrilli epi facta eſt interlocutio cæteroꝝ cōcilioꝝ, Et qa in primordĳs primi libri tres q̄terniones inuēti ſunt poſiti in ſuperſcriptōe aſtruētes libellū, q dicit Menæ ad Vigiliū tūc tpis papā antiq̄ Ro. quē & accuſauerūt q à parte ſunt Agathonis ſctiſſ. papæ & apoſtolicæ ſedis antiq̄ Ro. dicentes falſum eū eſſe, & qa poſt lectionē hmōi libri dū legerēt, etiā ſcds liber eiuſdē ſancti qnti cōciliĳ inuēti ſunt duo libelli q dicebant Vigiliĳ ad Iuſtinianū quondā diuæ memoriæ imperatorē & Theodorā quę fuit Auguſta, In qbus libellis q apoſtolicæ ſedis ſunt oppoſuerunt, dicentes ꝙ hi libelli falſi exiſtunt, & ꝙ popoſcerant eoſdē libros opportune retractari. Vnde ſuggerimus ad q̄d placuerit. Glorioſiſſimi iudices & ſanctū cōciliū dixerunt: Interim opportune fiat de antelatis lectio, & relecta ſunt. Glorioſiſſimi iudices & ſanctū cōciliū dixerunt: Oportet duos mēbranāceos libros ſctī qnti cōciliĳ, q iā à Geor. deo amab. diaco. & chartophilace porrecti ſunt, vt iteꝝ ab eo ad mediū deducant vt inſcrupiloſius cognoſcamus, ſi iuxta q̄ memorauerunt locū rep̄ſentātes Agathonis ſctiſſ. papę antiq̄ Ro. hæc infalſata ſunt, ſilr aūt ꝓferri volumē chartaceū auctēticū. vĳ. actōis ꝑfati ſcti. v. cōciliĳ, q̄tenus etiā cōſideremus, & cōpetēter retractem⁹, ſi ĩmutilatū ꝓmanſit. Et ꝓlati ſunt ĳdē duo mēbranacei libri, & uolumē chartāceū ab eodem Geor. deo ama. chartophilace, glorioſiſ. iudices & ſanctū cōciliū dixerūt: Edicat Georgi⁹ deo amab. diaco. & chartophilax ſanctę huius magnæ dei eccleſiæ ſi libri duo q ꝓlati ſunt, & chartaceū volumē, ipſa ſunt q̄ dudū ꝓtulerat. Georgius deo ama. diaco. & charth. dixit: Pro certo dñi hi ſunt duo codices q cōtinēt acta ſctī qnti vniuerſalis cōciliĳ, & tomū auctēticæ ſeptimę actōis eiuſdē ſctī qnti cōciliĳ, quēadmodū & iādudum ꝓtulerunt. Subtilius aūt in bibliotheca venerabilis patriarchĳ ſcrutatus inueni & aliū chartaceū libꝝ eiuſdē ſctī qnti cōciliĳ, quem & defero, & ſi uideī ſctō ueſtro cōciliō iubeat hūc me ꝓferre, ſanctū cōciliū dixit: Libꝝ chartaceū quē Georgius deo amab. diaco. & chartophilax huius venerabilis patriarchĳ p̄ manibus gerere ꝓſecutus eſt ſctī qnti cōciliĳ, ꝓferat ad cōferendū cū duobus mēbranaceis libris iā ab eo ꝓlatis, & ꝓlati ſunt, ſanctū cōciliū dixit: Tranſeat in mediū Georgius deo amabilis diaco. & chartophilax, tactiſq; ꝑpoſitis ſacroſctis Chri dei nr̄i euāgeliĳs ſatisfaciat nobis ſi ꝓſignati hi duo libri & volumen qō ea inuenit, & in bibliotheca venerabilis patriarchĳ percepit, ita etiā nunc ſunt. Tāgens igit ꝑpoſita ſacroſctā dei eloquia idē deo amabilis diaconus & chartophilax Geor. dixit: Per iſtas ſctās virtutes & deū q locutus eſt d̄ eas cū ueritate hi duo libri mē branacei libri ſctī qnti cōciliĳ, & volumen ſeptimæ actōis eiuſdē S. qnti conciliĳ, iuxta quod iā & excuſſi ſunt & ꝓlati, ita etiā nunc manifeſta ſunt ſicut & pridē, ea in bibliotheca venerabilis patriarchĳ inueni, atq; ſuſcepi, & neq; additū eſt quicq̄ neq; ſubſtractū per me, neq; cū cōſcientia mea à quoq̄ oīm, ſed & liber chartaceus eiuſdē S. qnti cōciliĳ q in ꝑſentia mea inuētus

est in eadē bibliotheca venerabilis patriarchij ineſt ſicut ibidem inuentus eſt depoſitus, Et ſurgē tes reuerendiſſimi epi euſdē ſcti cōcilij: aſſumentesq; in manibus tā prædictos duos libros mem branaceos & volumen chartaceū, accurateq; eadē loca inſpicientes q̄ accuſata ſunt, eaq; confe rentes cū chartaceo libro quē in recēti ptulerat Georgius deo amabilis diaconus & chartophy lax, nec nō & cū alijs antiqs chartaceis libris eiuſdē ſcti qnti cōcilij dixerūt hos duos libros ī mē branis q plati ſunt à Georgio deo amabili diacono & chartophilacæ huius ſctē magnæ regiæ vrbis eccleſiæ, & volumen chartaceū ſeptimæ actionis ſcti qnti cōcilij diligenter cōſyderantes ſecundū q̄d popoſcerūt locū repſentantes Agathonis ſctiſſimi papæ apoſtolicæ ſedis antiq̄ Ro mæ & hæc cōferentes tā cū nūc plato modico chartaceo libro, quāq; cū alijs libris antiqs char taceis eiuſdē ſcti qnti cōcilij, & inuenientes eoſdē duos mēbranaceos libros, & volumen charta ceū ſeptimæ actionis ſibimet q̄dē conſonātes, adiectiones vero habentes tā librū q̄ dicit Menæ ad Vigiliū, & à Vigilio q̄ſi duos libellos ad Iuſtinianū diuæ memoriæ quōdā iperatorē, Et Theo dorā eius coniugem, in qbus libellis ei placuit vt anathemaret Theodor̄ Mopſueſtenū epiſco pum. Et epiſtolā q̄ dicit Ibae, & ſcripta Theodoriti cōtra duodecim capitula ſanctæ memoriæ Cyrilli Alexandriæ quondā epi, dogmaticæq; putauit his ſermonibus definire. Anathematiza musaūt & Theodorū quondā epm Mopſueſtenū, vtpote q alienus ſemp ab eccleſiis extitit: & ſctiſſimis pribus aduerſarius, q nō confitet incarnatū eſſe dei verbū. i. Chm̄ eſſe vnā ſubſiſtētiā & vnā pſonam, & vnā operatōem, hæc cognouimus quēadmodū & affirmāt q̄d ab apoſtolica ſede ātiq̄ Ro. ſunt, neq; ſctā neq; ſcripta fuiſſe ī tpe memorari ſcti qnti cōcilij, ſed adiectos q̄dē eē tres q̄terniōes in prio libro ſcti qnti concilij, In qbus videt libellus q dicit Menę, Poſt hęc & ſecūdo libro circa ſeptimā actionē mutatū q̄dem fuiſſe qntumdecimū quaternionem adiectū q̄ eſſe quadrifoliū nō ſupſcriptum ante decimū ſextum quaternionem in q̄ferunt duo libri Vigilij q dicunt facti fuiſſe ad Iuſtinianū & Theodorā diuæ memoriæ vtriſq; alterā ſm̄ habentibus, hos viros q falſauerunt præfatos duos libros & chartaceū volumen ex illor̄ vocabulis malicio ſæ aduerſus recta dogmata hæc interieciſſe, eo q̄d neq; nūc prolatis antiqs & īmutilatis libris, eiuſdē ſcti qnti concilij, neq; in chartaceo libro q in recenti inuentus eſt apud bibliothecam ve nerabilis patriarchij reiacēt ipſi libelli ſeu Menæ ad Vigiliū, ſiue à Vigilio ad Iuſtinianū & Theodorā diuæ memoriæ, ſed hos fallaciter inueniētes inſertos, vtpote q diabolica opatōe per eos q hęc falſauerūt ſint cōplices, chartaceū q̄dā volumen q̄d falſatū eſt decernimus capſaq; lo cis, in qbus adiectōes ſunt facte, veq; libros etiā eos obelis obduci in locis in qbus deprauati ſunt & caſſari eos, eos aūt q falſauerunt anathemati ſubmitti, & noīatim cū eis anathematizare libel lum q dicit Menæ ad Vigiliū, & duos libellos q̄ſi à Vigilio ad Iuſtinianū, & Theodorā diuæ me moriæ. Macrobius reuerendiſſimus epūs Seleuciæ Hiſauriæ dixit. Suggero veſtrę gloriæ, & hu ic ſancto atq; vniuerſali concilio q̄ puenit ad me liber ſcti qnti concilij, datus mihi à quodā Phi lippo mgro militum iperialis obſequij, quem relegens inueni eū falſatum eſſe in ſeptima actiōe & interrogans eundē Philippum, qa alicubi dediſti hunc librū, dixit mihi qa Stephano diſcipu lo Macarij eū dedi. Literæ vero in qbus falſitas libri facta eſt proprię manus Georgij monachi Catamacariū certe ſunt, qa cū eſſet patriarcha meus ipſe Macarius, ingrediebar in domū eius, & aſpiciebam eundē Geogiū monachum ſæpius ſcribentē, & ſcio accurate qa proprię eius manus ſunt. Peto ita q; tam veſtrā gloriā, quam q; ſanctū concilium, vt ad medium veniat ſupraſcriptus Georgius monachus, & de hoc iterrogetur, glorioſiſſimi iudices, & ſanctū cōcilium dixerunt. Georgius religioſus monachus cuius mentio facta eſt imediatæ veniat, & ingreſſus eſt, glorio ſiſſimi iudices & ſanctum conciliū dixerunt. In medio aſſiſtente Georgio monacho præſens li ber oſtendat, vt recognoſcat ſi ſm̄ præ propriæ eius manus ſunt, q̄ opes additamentū in vi. folio ſcri ptæ ſunt. Georgius religioſus monachus intuens ī eundē librū dixit. Hic liber q nūc prolatus eſt à Macrobio ſctiſſimo metropolitano Seleuciæ mihi q; oſtenſus eſt, Philippi mgri militū iperia lis obſequij erat, Ipſe aūt Philippus vicinus erat de parte Stephani q cecidit Catamacariū hære ticū, q̄ ergo facta eſt queſtio inter Theodor̄ q fuerat patriarcha à deo cōſeruandæ huius regię vrbis, & præfatum Macariū de ſede tulerūt à paribus libellor̄ q dicunt Vigilij de patriarchio ſi cut dixerunt Macarius & Stephanus, & ſcripſimus ī quaterniones, & oblati ſunt ab eis pijſſimo noſtro pricipi, pſumptione aūt accepta q circa erant Stephanū & Macariū, vtpote q obtulerant principi eoſdē quaterniones vnicuiq; ad eos vnienti mōſtrabat. Idē vero Philippus habuit hūc librū, & adduxit eū ad Stephanū hæreticū, vt eū cōſyderaret dicens, qa veniens de occidēte ad duxi librū qnti concilij, & vide ſi bene habet, Nā hic codex non habuit libellos q dicunt Vigilij Et dixit Stephanus hæreticus, vt ſcias qa minus habet, Idem ergo Philippus rogauit eū dicens, ſi q̄d ſcis qa deeſt, imple. Et ipſe Stephanus dixit mihi vt ſcriberem eoſdem libellos, & dedi eidē Stephano, & ī veritate hæc propriæ manus meæ ſunt, & cognoſco ea, non ſolum autem in hoc libro addiderunt iſtos q dicuntur libelli Vigilij, ſed quanticumq; libri qnti concilij ad eos pue-

nerunt

nerunt nō hñtes libellos, q dicuntur Vigilij, addiderūt idē Macarius & Stephanus. Incidit au tē eis & alius latinus codex qnti concilij, quē dixerunt sex solidis se cōparasse ab vxore q̄ fuit Innocentij patricij de capitulo eiusdē latini libri, certissime scit Cōstantinus reuerendissimus pbr̄ huius sanctę magnę dei ecclesię, & latinus grāmaticus. Glorioſiſſ. iudices & sctā synodus dixerūt: Edicat p̄sens Cōstantinus deo amabilis pbr̄, & grāmaticus latinus, si ver̄ dicit religi ọsus monachus de illo libro latino, cuius mentionē fecit. Cōstantinus deo amab. pbr̄ & grā maticus latinus dixit: Scio dñe tpibus Pauli quondā patriarchę, venisse Fotinū, q fuit eps Car thaginēsis, & cū missas acturus eēt in sctā magna dei ecclesia, quę sitū est quo sedere debuisset, vtrū ne añ Metropolitanos q hic morabant, an post eos. Et regrente eodē Paulo quondā pa triarcha in bibliotheca patriarchij librū qnti concilij vt cognosceret quo sedere debuissent, cōtigit vt inueniret & latinus liber eiusdē concilij, & exinde instructus idē Paulus fecit eū or dinabiliter sedere, protulit vero eundē librū latinū de bibliotheca, & dixit mihi: Aspice illum si secundū chartaceū auctenticū volumen septimæ actōis sancti cōcilij cōpletū est, & vnū eū dē latinum libr̄ in septima actōe minus hñtem ad illud volumen chartaceū, & dixit mihi idē Paulus patriarcha, qa assume tecū Sergium diaconum q dicit Antifidius, qa bonus scriptor ē & ostende ei quo debeat literas latinas scribere, & adde quæ minus sunt, sunt autē quæ addi dimus in eodē latino libro in septima actione libelli q dicunt Vigilij papæ Romani, q̄s & in terpretatus sum latine ex ipso volumine, & (vt dictum est) scripsit ipse Sergius diaconus: quę vero scripta sunt ab eodē Sergio diacono q dicit Antifidius, interposui in eodē latino libro. Theodorus Liberatius q habuit statiōnē ad sanctum Iohannē Focā. Hæc dñi in veritate scio facta fuisse. Glorioſiſſimi iudices & sanctū concilium dixerunt: Præsens Sergius deo amabilis di aconus Inauriens quæ à Cōstantino deo amabili pbr̄o & latino grāmatico dicta sunt, quæ scit cū omni veritate prosequat. Sergius deo amabilis diaconus sanctæ magnæ dei ecclesię di xit: Ante hos multos annos cōuocauit me Paulus quondā p̄riarcha Cōstātinopolita. & di xit mihi: Vide q̄ interp̄tat Dōnus Cōstātinus grāmaticus latinus ex volumine qnti concilij, & scribe in latinis lr̄is, & hæc audiens ab eo sicut seruus, & subiectus obediui, & scripsi, & dedi ea Dōno Cōstātino grāmatico & pbr̄o, Sāctū cōciliū exclamauit, anathema libro, q dr̄ Menæ ad Vigiliū, & q eū finxerūt siue scripserūt, Anathema libellis q dicunt facti fuisse à Vigilio ad Iustinianū & Theodorā diuæ memoriæ, q & sunt demōstrati anathema, simul q falsauerunt acta sancti & vl̄s qnti cōcilij, anathema q docuerūt & exposuerūt docētibus q̄ vel postea do cturis vnā voluntatē & vnā opationē in incarnatōis dispēsatione dñi nostri Iesu Chr̄i veri dei nr̄i vnius de sctā trinitate, Sanctor̄ q̄tuor cōcilior̄ sempiterna memoria, Sācti qnti concilij sempiterna memoria, multos annos Cōstātino magno īperatori, multos annos pacifico īpe ratori, multos annos cōseruatori rectę fidei. Fili dei da illi vitā, fili dei da victoriā illi, Theodo rus deo amab. eps ciuit. Thremithunto r̄ insulæ Cypri locum gerēs Epiphanij sctiss. archiep̄i eiusdē īsulæ Cypri vnà cū Stratonico ep̄o Solor̄, & Thycone ep̄o Cyti vtrisq; ex synodo exi stētibus añ fatę Cypri Chr̄o amabilis īsulæ dixerūt: Suggerimus glorię vr̄æ ac vl̄i vestro cōci lio q; testimonia diuersa sctōr̄ pbabiliūq; patr̄ deferimus asserētia duas volūtates naturales & duas naturales opatōes in īcarnatōis dispēsatōe dñi nostri Iesu Christi veri dei nr̄i, qbus in teriacet testimoniū S. Athanasii q̄ndā archiep̄i Alexādrię ex libro q subterscribit de textu euā gelij q̄d ait: Nunc aīa meā turbata est, & vero apud nos in puincia terminatū, Liber eiusdē S. Athanasii hñs in ītegro eundē eius libr̄, Ingrediētibus aūt nobis huc nup ex iussione p̄ȷssimi dñi nostri, & à deo coronati māgni īperatoris, & inqrentibus libros patr̄, q̄r̄ testimonia de ferimus, vt pferremus vestro sctō cōcilio, inuenimus codicē chartaceū vetustissimū hñtem di uersas allocutōes eiusdē sctiss. Athanasii, qbus interiacet etiā p̄dictus sermo, nunc aīa mea tur bata est. Petimus igit̄ tam vestrā gloriā, q̄ q; sanctum & vl̄e cōcilium vestrum si ei placuerit, vt hmōi codicem q & præ manibus nostris est offeramus ad legendum. Glorioſiſ. iudices & san ctū conciliū dixerunt: Libr̄ S. Athanasii, quem asseruerunt præ manibus habere deo amabi les ep̄i insulæ Cypri accipientes q; actā præsentis cōcilij sunt ad inauriendū nos oēs quæ in eo cōtinent in nunc aīa mea turbata est legant. Et accipiens hmōi codicē Agatho religiosus lector & notarius sctiss. patriarchæ Constantinopoleos relegit sermonē q in eo cōtinet, haben tē in verbis ita, Athanasii archiepiscopi Alexandriæ, in nunc aīa mea turbata est, Similitu dinis dñi ad vos vtilitas magna est, eo q & nos assimilamur ad eū. Nisi em̄ ille assimilatus fu isset hoībus, non poterant deo hoīes assimilari, sed vt ad deum hoīem factum adsimilaret ho mines, oportuerat ita eum q vt nobis similis fieret, descendit in hoc maxime similem effici, in quo trāsmutari indigebamus, trāsmutari āt egebamus secundū passiones, vt hæc in īpassibili tate transferrent. Nullus igit̄ diffidat de passionibus audiens, existimans verti deitatē, sed supueniſſe ei passionē ex carnali at q; aīæ motione coniectet, & supueniſſe, & victam fuisse. Ideo

nãq; aduenit vt vincat, Ideoq; victũ est vt omnis natura humana p cognationẽ beneficiũ capiat. Ex hoc qppe incipientes transfiguramur omnes ex passibilibus impassibiles, & ex mortuis viuentes effecti. Nullus igit perturbetur ad infidelitatem si dicit, dũ deus fit dñs pariterq; & hõ, Nunc anima mea turbata est. Hoc enim factũ est deitate qdem acquiescente, carne aũt inseruiente. Possibile eñ erat deitati ꝓhibere perturbationẽ, sed noluit, vt similitudinẽ quã ad nos habuit nõ dissolueret, Tale ergo aliqd est intelligendũ ex rebus q̃ circa nos sunt. Temperatũ mel cum aqua nõ q̃d mel mutatum est, sed aqua supabũdauit, qñ duntaxat motio carnis est in deo talem quandã similitudinẽ assumat ficut aquã in mellicrato. i. melle tempato superabundantẽ, qñ itex q̃d diuinũ est demõstratur, & opatur virtutes, & ostẽdit potestatẽ, talẽ similitudinẽ assumamus ficut dũ mel aquã superat. Hoc eñ possibile est deitati. Aliqñ qdem carnem permittere, vt supabunder, aliqñ vero eã superare ad perimendã passionẽ ipsam, & carnis infirmitatem, Iudicium vero est q̃ draginta diebus abstinuit corporali cibo, & nõ esurijt ipm corpus. Post hæc qppe sicut scriptũ est, esurijt hic carnis exuperantia, deinde esurijt post tñ tps exuperauit q̃d carnis est, id vero vt & tentatio ingereret, & tẽtator cõfunderet, & hõ q à principio p cibũ lapsus est, p abstinentiã cibi resurgeret, Tolerat aũt & ꝓturbationẽ carnis sub ipsa morte aduenientẽ, & qũo ergo obediẽs futurus esset nr̃am ꝓ nobis obedientiã cõplens, nisi & contra aduersitatẽ haberet, & vinceret aduersitatẽ nobis, si qñ ex carne infestatio sit, si inobediẽtes fuerimus mãdato victi carne, hoc modo pctm̃ ĩmergit. Ergo & in dño aduersitatẽ qdem oportebat fieri à carne, obedientiam vero vincere, quãuis eñ deus est, vex in carne, & secundũ carnẽ obedientiã cõplet, & voluntatẽ carnis voluntas prualet deitatis sicut p̃dixit, qa descẽdi de celo, nõ vt faciã voluntatem meã, sed vt faciã voluntatẽ eius q̃ misit me patris, ꝓpriam voluntatẽ dicẽs ipsam carnem. Nam & caro propria eius erat, neq; eñ voluntas filij diuina à volũtate dei separata. Oportebat qppe moueri carnis voluntatẽ, subijci vero voluntati deitatis, & ita hoĩm inobedientiæ soluũtur per hãc admirabilẽ obedientiã qua Christus obediuit pro nobis. Cõsyderat igit facta monitiõe carnali qd asserat, & quicqd dicat salua me ex hac hora, sed ideo veni in hãc horã, pater glorifica nomen tuũ ipsum, qd dicã salua me ex hac hora, asseruit secundũ motionẽ carnis, ideo veni in hanc horã diuinitate supuincente affatus est pene, nec apparere carnalẽ voluntatẽ permittente diuina. Ipsum igit qd dicã tanquã abscindentis sermo appareret qdem nobis qa & caro vera subiecta vero & nõ valens circũducere ficut equus sessorẽ, nec q̃tũ est ipsam manũ q̃ regit inflectere, deniq; qd arbitramur passionẽ nõ ignominiã nõ cõfusionẽ, sed gloriã suã & patris, & accelerat magis q̃ euitat passionẽ. Pater clarifica nomẽ tuũ, Nõ erat inqt à me vlla recusatio, sed recusans obtinet, Carnalis eñ natura recusat mortẽ, & erat hoc in Chr̃o, qñ verbũ caro veraciter factũ est, deitatis aũt volũtas elegit mundi salutẽ quã mors opata est, dehinc adimpleta videtur, id vt faciã voluntatẽ eius q̃ misit me dicit Chrũs, pater glorifica nomẽ tuũ, & respõsum de celo, & clarificaui, & itex clarificabo, vt sciamus qa distantia nulla est, neq; separatio patris & filij, magis aũt vt lucremur cõiunctionẽ nostrã q̃ ad deũ in Chr̃o facta est. Nullus qppe hoĩm est q̃ non seipsum abstraxit à volũtate dei ex aliqua parte, vel re, vel tpe, in solo aũt Chr̃o inseparabilitas voluntatis seruata est; quẽ adsequentes, cõiunctõem à deo lucrati sumus, vnitionẽq; salutarẽ ad similitudinẽ diuinæ vnitõis sicut ipse ꝓhibuit. Ego & pater vnũ sumus, ita & hi ĩ nobis vnũ sunt. Sctm̃ cõciliũ dixit. Apte etiã nũc in sermõe q relectus est duas naturales volũtates ĩ incarnatõis dispẽsatõe vnius de sctã trinitate dñi nr̃i Iesu Chr̃i veri dei laudabilis Athanasius declarauit. Domicius reuerẽdissimus eps Plusiados dixit. Suggero tã vestræ gl̃iæ, quãq; sctõ ac vniuersali concilio q̃d Polychronius q̃dã presbyter & mõnachus cõsentaneus existẽs Macarij & Stephani hereticorx, & illorx ꝓpia stabilire cupiẽs dogmata, nõ mediocriter simplices decepit per suã ꝓpiã falsamq; doctrinam. Si ergo placet tam vestræ gloriæ quanq; sctõ & vniuersali cõcilio hũc ad nos aduenire, & ꝓpriã fidẽ suã explanet. Glorioſissimi iudices & sanctũ conciliũ dixerunt. Sufficienter qdem habent q̃ hodierna die gesta sunt. Polychronius aũt religiosus presbyter & monachꝰ in subsequenti ad nos perducatur de propria fide sua interrogandus.

¶ Actio decimaquinta.

IN noĩe dñi & dñatoris Iesu Christi dei & saluatoris nostri ĩpantibus à deo coronatis, ac serenissimis nostris dñis Flauijs, Constantino qdem pijssimo & à deo decreto magno principe perpetuo Augusto, & ĩperatore anno. xxviij. Et post consulatũ eius à deo instructę mãsuetudinis, anno. xiij, Heracleo vero atq; Tyberio à deo conseruandis eius fratribus, anno. xxij. die secunda mensis Aprilis, indictõe ix. Residentibus quoq; per ordinẽ gloriosissimis patricijs & consulibus, oĩbusq; venerabilibus, & reuerendissimis episcopis in eodem secretario ꝓpositis sacrosanctis & immaculatis dei euangelijs, Theodorus reuerendissimus diaconus huius sctẽ magnæ dei ecclesiæ, & primicerius deo amabiliũ notariorx. Georgius sctissimi archiepi huius à deo cõseruandæ regiæ vrbis dixit. Meminit per oĩa tã vestra gloria q̃q; ꝑsens & vniuersale con-

sale cõciliũ q̃d in p̃terito cõuentu, Domicius reuerẽdiss. eps Plusiados sctõ vro suggessit cõcilio, q̃d Polychronius religiosus pbr & mõachus defendẽs dogmata ipiox Macarij & Stephani q̃sdã de Chrõ amabili ppo p vanã doctrinã suã euerteret, & vt adduceret ad vestx sanctũ cõciliũ, q̃ten⁹ deberet de ꝓpria fide sua pquirere qꝺ tũc tpis p̃uidit, tã vra glia, q̃q; sctm & vle vectx cõciliũ memoratũ Polychroniũ i subsequẽti ad nos aduenire. Ecce ergo in p̃senti p̃ve lo assistit idẽ religiosus Polychronius, & suggerim⁹ ad q̃d placuerit, Gloriosiss. iudices & sctm cõciliũ dixerũt, ingrediat Polychronius religiosus pbr & mona. & ingressus ẽ, Gloriosiss. iudices & sanctũ cõciliũ dixerũt. Edicat Polychronius religiosus pbr & mõachus q̃ de fide ei⁹ sũt qũo cõfiteat incarnatõis dispẽsationẽ dñi nr̃i Iesu Chr̃i veri dei nr̃i q vnus est de sctã trinitate. Polychronius religiosus mõachus dixit. Ego expositionẽ fidei meæ do in ope mortui rogãs ꝓ eo filiũ dei vt suscitet eũ, sin aũt nõ surrexerit, ea cõciliũ, & ip̃erator q̃ eis placuerint i me faciãt. Sanctũ cõciliũ dixit. Qualẽ expositionẽ fidei vis supra mortuũ ponere vt resurgat agnoscere volumus, Polychronius religiosus pbr & mõachus dixit, ego pono expositionẽ meã supra mortuũ, & tũc eã relegetis, Sanctũ cõciliũ dixit: Ecce mortuus p̃paratus ẽ. Expositionem ergo fidei tuę ꝓfer q̃ debeat supponi mortuo, vt suscitet eũ fic vt dixisti. Et ꝓtulit idẽ religious Polychronius chartulã bullatã, bulla exprimẽte Monogrãmũ Polychronij cõfessoris, q̃ habebat sup scriptionẽ. Cõstãtino à deo coronato & sapiẽtissimo magno principi Polychronius, & dixit, in hoc ẽ fides mea, & ita mihi oñdit deus, vt ponã eã sup mortuũ, & si nõ surrexerit, vt p̃dixi, qa & ip̃erator & cõciliũ qũo iusserint iudicent, Sanctũ cõciliũ dixit. Chartula q̃ prolata est à Polichronio religioso monacho dissbullet, atq; relegatur, & dissbullata est hmõi chartula, quã accipiens Antiochus religiosus lector & notarius sanctissimi patriarchæ Constãtinopoleos relegit p̃dictã chartulã hñtem his verbis ita. Cõstãtino à deo coronato ac mãsuetissimo magno principi ego Polychronius tanq̃ p̃sens saluto & adoro, & qa vidi multitudinẽ virox, & candidatox, & in medio virũ, cuius virtutẽ narrare non valeo dicentẽ mihi, qa nouã fidẽ cõponis, festina, & dic imperatori Constantino, non facias nouã fidem, neq; ac quiescas. Et veniente me ab Heraclea in Crisopoli, & stãte me in solario, hora erat q̃si septima diei, vidi vix terribilẽ cãdidatũ valde, & stetit corã me dicẽs, qa q nõ cõfiteat vnã volũtatem, & dei virilẽ operationẽ nõ est Christianus. Ego aũt dixi hoc, & Cõstantinus sapientissimus imperator p̃finiuit vnã voluntatẽ, & dei virilẽ operationẽ: ille aũt dixit multum bene & deo placite. Sanctũ conciliũ dixit: Edicat Polychronius religiosus monachus, si literæ q̃ in p̃senti cõtinent chartula propria manu existunt, & si ipsa est chartula q̃ debeat sup mortuũ poni, & resuscitare eũ. Polychronius religiosus monachus dixit, ita est dñi, propriæ meæ manus existunt, & ista est chartula q̃ debet à me supponi mortuo, eũq; resuscitare, Gloriosissimi iudices & sanctũ cõciliũ dixerũt, p̃uidimus vt chartula q̃ relecta est, sup mortuũ poni ab eodẽ Polychronio iuxta propositionẽ q̃ ab eo facta est extra hoc sacrũ palatiũ in loco publico in p̃sentia nostra, & plebis quęq; inuenta fuerit ad satisfactionẽ Christo amabilis populi, q̃liter deus veritatẽ demõstret. Et egredientibus, tã gloriosissimis iudicibus & sctõ cõcilio, & plurimo populo cõgregato in atrio publici lauacri, q̃d dicit Xeuzippus, appositus est ei in argẽteo exæquiali feretro mortuus similiter corã gloriosissimis iudicibus, & his q erant ex sancto cõcilio, plurimoq; Christo amabili pp̃o ibidẽ inuento sup assistens idem Polychronius posuit supra ip̃m mortuũ hmõi fidei suæ chartulã, perq; plures horas pseuerãs, & insusurrãs ei nihil hox q̃ ab eo stolide ac blasphemę promissa fuerãt valens peragere, idẽ Polychronius dixit nullatenus se posse mortuũ suscitare. Populus itaq; q ibidẽ aderat, exclamauit dicens: nouo Symoni anathema. Polychronius seductor populi anathema. Et itex ingrediẽtes & gloriosi. iudices & sanctũ ac vniuersale cõcilium in secretario sacri palatij, quod appellat Trullus, pręsente eodẽ religioso pbro & monacho dixerunt. Edicat itex Polychronius monachus si cõfiteat duas naturales volũtates, & duas naturales operationes in incarnatõis dispensatõe dñi nostri Iesu Christi veri dei nostri, q vnus est de sancta trinitate, Polychronius religiosus monachus dixit Sicut cõtinet chartula quã obtuli & posui supra mortuũ, ita credo vnã voluntatẽ, & dei virilẽ opationẽ, & altex qd nõ dico. Gloriosissimi iudices & sanctũ cõciliũ dixerunt. Chartã quã obtulisti, qs scripsit? Polychronius dixit, propria mea manus existit. Sctm cõciliũ dixit: Postq̃ Polychronius monachus in proprio errore vsq; in seniũ pseuerauit. Nunc autẽ etiam à nobis commonitus quomodo sentiat de humanitiõe dñi nostri Iesu veri dei nostri conatus est tentare spm̃ sanctum, & blasphemam componens chartulam obstinanter affatus est ponere eã super mortuum, & ad firmitatẽ blasphemiæ quæ in ea fuerat scripta, vt non dicamus fide huiusmodi mortuũ resurrectux nos iuxta quod dictũ est à sancto Paulo apo anathemati iã hunc secundũ animã submisimus, sed ad satisfactionẽ Christo amabiliũ populox quorũ plu-

rimos ꝓteritis temporibus tam ipse q̄ eius cōsentanei deceperant, ꝓmisimus talem eius ꝓsumtionē, demoniosamq; ac temerariā ꝓpositionē publicæ fieri, & mortuū quē q̄fierat in medium deduci in pñtia nostra, & gloriosissimoꝝ iudicū & multitudinis Christo amabilis populi ille ꝓposuit tale eius impiū scriptum superponens, & plurimā horā quantam ipse voluit supassistens eidem mortuo, & sup susurrās intra semetip̄m quęq; putauit, donec dixit nō se posse facere, quō nanq; esset possibile blasphemantem in deū virtutes operari? Vnde præuidimus hunc tanquam seductorē populi & deceptorē, & manifestū hæreticū omni sacerdotali ordine, & officio denudari, & depositō eo sanctum cōcilium exclamauit, Polychronio hæretico & consentaneis eius Anathema Macario & Stephano, & Polychronio Anathema. Trinitas istos tres deposuit. Gloriosissimi iudices & sanctum cōcilium dixerunt, Sufficiunt q̄ hodierna die acta sunt.

¶ Actio decimasexta.

A IN nomine domini & dominatoris Iesu Christi dei & saluatoris nostri imperantibus à deo coronatis ac serenissimis nostris dominis Flauijs Cōstantino q̄dē p̄ssimo & à deo coronato magno principe ꝓpetuo Augusto & imperatore, anno. xxviij. & post consulatū eius à deo instructæ mansuetudinis, anno. xiij. Heracleo vero, atq; Tyberio à deo cōseruandis eius fratribus, anno. xxiij. die nona mensis Augusti indictōe nona. Residentibus q̄q; gloriosissimis Patricijs, & cōsulibus, oībusq; venerabilibus, & deo amabilibus episcopis iuxta ordinem in eodē secretario, ꝓpositis in medio sanctis atq; immaculatis Christi dei nostri euāgelijs, Theodorus amabilis diaconus huius sanctissimæ magnæ ecclesiæ, & primicerius deo amabiliū notarioꝝ Georgij sanctissimi archiepiscopi huius à deo conseruandæ regiæ vrbis dixit. Edocemus vr̄am gloriā, & sc̄tū ac vniuersale vestrū concilium q̄d Cōstantinus q se dicit esse pb̄r̄m sanctæ dei ecclesiæ q̄ est in Apamia secūdæ Syrioꝝ prouinciæ pro velo assistit rogās ingressum adipisci, quatenus instruat vestrū sc̄tū cōcilium q̄dam quæ ad p̄tem dogmaticā ꝓtinent motionē, & suggerimus iuxta q̄d placuerit. Gloriosissimi iudices, & sanctū concilium dixerunt. Intret memoratus Cōstantinus religiosus presbyter, Et ingressus est, sancta synodus dixit. Cōstantinus religiosus q̄ astat sui cognitionē edicat, & causam ob quā aduenit. Cōstantinus religiosus dixit. Cōstantinus dicor, presbyter sum sanctissimæ dei Apamienfis ecclesiæ secūdæ Syrioꝝ ꝓuinciæ ordinatus ab Abrahamio epō Arethusio, veni ad sanctū nutu diuino cōgregatū vestrū cōciliū, vt instruam vos, q̄ si auditus essem q̄ passi sunt hoc anno nō habemus ꝓpeti hoc q̄d passi sumus ī prelio, volui em̄ ingredi in synodo, & rogare vt pax fieret, q̄tenus aliq̄d Enoticū id est adunatoriū fieret in medio, vt neq; illi cōtristarent, hoc est q dicunt vnā voluntatē, & q dicūt duas voluntates & profectussum ad Theodoꝝ patriciū statecū, & rogaui eū q̄tenus ipse pro me loqueret ad synodū, & fieret charitas & pax, q̄ pacē & charitatē plus oībus diligit deus, & nūc si iubetis vt q̄d mihi deus dedit de fide conscribā syriacæ, & interpretet grecæ. Sancta synodus dixit. Quē admodū ꝓprietatis indicia insinuasti nobis grecæ, similiter & q̄ fidei tuæ sunt dicta, Cōstantinus presbyter dixit, Inducias dñi accipiā sex dieꝝ, & scribo apud me fidē meā, & defero eam ad sc̄tū vestrum concilium. Gloriosissimi iudices, & sancta synodus dixerunt, iuxta propositiōem tuā aduenisti ad nos, vt debeas quæ fidei tuæ sunt dicere, necessarium ergo existit vt confestim q̄ fidei tuæ sunt edicas nobis & modum Enotici, id est adunatorij q̄d dixisti fieri, Constantinus religiosus presbyter dixit. Ego duas naturas dico sicut dictum est in Calcedona, & duas proprietates, & de operationibus contentionem nō habeo sicut proprietates eas dicitis, voluntatē vero vnā dico personæ dei verbi ipsius subsistentiæ. Nam si volueritis edisscere veritatem bene q̄d sit Hypostasis, id est subsistentia grecæ nescio, voluntatem vero dico esse p̄sonæ dei verbi, & post incarnationem, pater q̄ppe filius, & spiritussanctus vna est voluntas. Gloriosissimi iudices & sc̄ta synodus dixerunt, ipsa vna voluntas quā dicis in dispensatione incarnationis domini nostri Iesu Christi diuinæ eius creaturæ est, an humanæ eius naturæ? Constantinus religiosus dixit, diuinitatis dico esse voluntatem. Gloriosissimi iudices, & sancta synodus dixerunt, humana natura domini nostri Iesu Christi habuit voluntatem an non? Cōstantinus religiosus dixit, naturalem etiam habuit, namq; eam ab vtero vsq; ad crucem, & proprietatem hanc dico, & proprietas est Gloriosissimi iudices, & sancta synodus dixerunt. Quid ergo ab ipsa cruce naturam humanā deseruit Christus. Constantinus religiosus dixit, non mansit cū eo humana voluntas, sed mansit cū sanguine, & carne, quia non indiget neq; comedere, neq; bibere, neq; dormire, neq; ambulare. Gloriosissimi iudices & sancta synodus dixerūt. Ante hoc effatus es q̄ vnam volūtatem habuit persona dei verbi, & post hoc dixisti, quia naturalem habuit voluntatem humanitas eius, vnde secundum sermones tuos vnam habuit personalem volūtatem, & vnam naturalem, & q̄ modo tu vnam voluntatē sentis in Christo? Constantinus religiosus dixit, Christus deseruit, & exuit eā in carne & sanguine. Gloriosissimi iudices & sancta synodus dixerunt, vbi itaq; remansit ipsa caro & sanguis? Cōstantinus religiosus dixit, exuit eam. Gloriosissimi iudices, & sancta synodus

dixerūt

dixerunt,quis exuit carne.Constantinus religiosus dixit,Christus. Gloriosissimi iudices, & sancta synodus dixerunt.Et humanam voluntatem simul exuit cum carne? Cõstantinus religiosus dixit.Etiam dñi voluntatẽ illam.Gloriosissimi iudices,& sanctũ cõcilium dixerunt, Macarius q fuit patriarcha Antiochiæ sic credebat vt dicis.Cõstantinus religiosus dixit.Etiã dñi sicut ego dico vnã voluntatem, ita & Macarius dicebat,sic namq; & ex eo audiui.Sancta synodus dixit,ita sentis,& ita perseueras vsq; ad finẽ in hac secta? Cõstantinus religiosus dixit. Etiã dñi, sic sentio,& sic credo,& non est possibile aliter.Sancta synodus exclamauit:hæc secta Manichæorum est.Hæc est fides Apollinarij,Anathema illi cũ dogmatibus suis,nouo Manichæo anathema,nouo Apollinario Anathema,foras mittat Manichæus,oñibusq; hæreticis Anathema,Et postq; expulsus est idẽ Cõstantinus,Georgius archiepiscopus huius à deo cõseruandæ regiæ vrbis dixit.Ego & qdam parui q sub sede mea sunt venerabiles epi propter dispensationem rogamus,vt si possibile est noiatim anathematizent personæ in exclamatiõibus,i.Sergius, Pyrrhus, Paulus,& Petrus,Sancta synodus dixit.Eos q semel cõdemnabiles demõstrati sunt,& secundã sententiã nostrã iamdudũ electi de sacris dyptichis,oportunũ existit etiam in exclamationibus hos nominatim anathematizare.Georgius sanctissimus archiepiscopus huius regiç ciuitatis dixit.Qm̃ multitudinis siue multorũ vbiq; concilium obtinet,necessarium est noiatim memoratas psonas anathematizari,& exclamauerunt uniuersi,Multos annos impatori,Cõstantino magno impatori multos annos.Orthodoxo imperatori multos annos.Pacifico impatori multos annos.Cõstantino nouo Martiano multos annos.Cõstãtino nouo Theodosio multos annos Cõstãtino nouo Iustiniano multos annos.Cõseruatori rectę fidei multos ãnos.Firmamentũ ecclesiarũ dñe custodi,Cõseruatorẽ fidei dñe conserua, Agathoni papæ Romano multos annos. Georgio patriarchæ Cõstantinopoleos multos annos, Theophanio patriarchę Antiochię multos annos.Orthodoxo cõcilio multos annos.Orthodoxo senatui multos ãnos.Theodoro hæretico Pharanitano Anathema,Sergio hæretico Anathema.Cyro hæretico Anathema.Honorio hęretico Anathema.Pyrrho hæretico Anathema.Paulo hæretico Anath. Petro hæretico Anathema. Macario hær. Anath.Stephano hær. Anathema.Polychronio hær. Anat. Aspergio Pergẽsi Anath.oĩbus hæreticis Anathema,oĩbus q suffraganẽ hæreticis Anath. Augeatur fides Christianorũ.Orthodoxo & uniuersali cõcilio multos ãnos.Gloriosissimi iudices dixerũt. Edicat sanctũ & uniuersale uestrũ cõcilium,si quicquã de his q̃ ad scrupulosiorẽ indagationẽ pertinent relictũ est sup̃ psente capitulo,& debeat ampliorẽ scrutationẽ,& inq̃sitionẽ circa id adhibere sanctitas uestra,sancta synodus dixit,sufficienter qdem habent quæ q; usq; nunc gesta sunt ac decreta,& ad p̃sentem dogmaticã inq̃sitionẽ intendũt,in sequenti uero inspiratõe sancti, & uiuifici spũs definitioni recte fidei cõuenientem synodaliter statuemus.

¶ Actio decimaseptima.

¶Definitio Orthodoxæ fidei facta in regia urbe tẽporibus pñssimi ac tranquillissimi domini nostri Cõstantini magni Victoris imperatoris.

A IN nomine domini & dñatoris Iesu Christi dei & saluatoris nostri,iperantibus à deo coronatis ac sereniss̃imis nostris dominis Flauñs,Cõstantino qdem pñssimo & à deo coronato magno principe perpetuo Augusto & impatore,anno.xxviij,& post consulatũ eius à deo instructæ mansuetudinis,anno.xiij.Heracleo uero,atq; Tyberio à deo conseruandis eius fribus,anno.xxiij.die.xi.mẽsis Septẽbris,ĩdictõe.x.Residẽtibus q̃q; gloriosissimis Patricijs,& consulibus,omnibusq; uenerabilibus,& deo amabilibus episcopis iuxta ordinẽ in eodẽ secretario prępositis in medio sanctis atq; immaculatis Christi dei nostri euãgelijs, Theodorus amabilis diaconus huius sctissimæ magnæ ecclesiæ,& primicerius deo amabiliũ notariorũ Georgij sanctissimi archiepiscopi huius à deo cõsernandæ regiæ urbis dixit.Cõperta habet sanctũ & uenerabile uestrũ cõciliũ,q̃ dudũ gesta sunt in ultima actiõe,qm̃ interlocuta est sufficere qdem hęc q̃ acta sunt.Pollicita est uero per diuinã gratiã Christi ueri dei inde futurã definitionẽ rectę fidei cõuenientẽ ꝓmulgare,ad memoriã ergo deducimus qd uidetur.Gloriosissimi iudices,& sanctũ cõciliũ dixerũt.Ordo lectiõis de his q̃ dudũ acta sunt ꝓueniat,& relecta sunt.Sctm̃ cõciliũ dixit definitio Orthodoxæ fidei q̃ à nobis cõstituta ẽ relegat.Et accipiẽs Agatho reuerẽdissimus lector & notarius Georgij ueñ. archiepi à deo custodiendæ huius regiæ urbis,relegit eandẽ definitionẽ ita continentẽ.Sancta magna atq; uniuersalis synodus,quæ p gratiã dei & piã sanctionem Cõstantini pñssimi & fidelissimi magni iperatoris congregata ẽ in hac à deo conseruanda regia Cõstantinopoli noua Roma in secretario diualis palatij,q̃d cognominat Trullus,decreuit quæ habẽtur in subditis,Vnigenitus dei patris filius & uerbũ q p omnia similis nobis absq; pctõ factus ẽ homo Christus uerus deus noster p euangelicas uoces flagranter ꝓdicauit.Ego sum lux mundi,q̃ sequitur me,non ambulat in tenebris,sed habebit lumeu uitæ.Et iterũ,Pacẽ meã do uobis,pacẽ meã relinq̃ uobis,ac ꝓinde diuinitus edita pacis doctrina deo ĩstruẽte mãsuetissim⁹ nr̃

Imperator institutus propugnator quidem est rectæ fidei, expugnator prauæ doctrinæ hoc sanctū vniuersale congregās collegiū, totius ecclesiæ adunauit cōpaginē, vñ hoc sctm̄ nostrū vle cōciliū impietatis errorē nūc vsq; q à qbusdā tpibus factus ē ,pcul abijciēs, sanctoz aūt ac ,pbabiliū pm̄ ioffenso recto tramite iter cōsecuta sctās & vles qnq; synodos piæ in oībus eis cōsonuit, trecētoz inquimus decē & octo sctōz pm̄ q in Niceā cōuenert aduersus Arriū furiosum, & ei q̄ à C.L. à deo ispiratis viris post hāc apud Cōstātinopolim aduersus Macedoniū ipugnatorē spūs, & Apollinarē ipiū, filr & ei q̄ in Epheso prius aduersus Nestoriū Iudaicę intelligētię cōgregata ē ducētoz venerabiliū viroz. Atq; ei q̄ in Calcedona sexcētoz trigita deo ispiratoz pm̄ aduersum Euticē, & Dioscoz deo odibiliū. Sup has & vltimę haz qntę sctē synodi q̄ hic cōgregata ē aduersus Theodoz Mopsuestenū, Origenē didymū, & Euacriū & scripta Theodoriti aduersuz. 12. ca. laudabilis Cyrilli, & epl̄az q̄ dr Ibae ad mariū Persam scripta immutilatas qdē i oīb⁹ pietatis renouās sanctōes, ,pfanas vero ipietatis expellēs doctrias. Et id q̄d ē à trecētis decē & octo pribus ęditū, & dehīc à. cl. deo instituēte cōfirmatū est, q̄d etiā cęterę sctē synodi ad extīguēdā oēm pestiferā hęresim alacriter suscepert & cōfirmauert symbolū, & hoc nr̄m sctm̄ & vle deo ispiratū cōsignauit cōciliū symbolū Nicęnū trecētoz x. & viij Credimus in vnū deū pr̄em oīpotentē visibiliū, & inuisibiliū factorē, & in vnū dn̄m Iesum Chr̄m filiū dei q natus ē ex pr̄e vnigenitū, hoc ē. de essentia pr̄is, deū de deo, lumē de lumine, deū vez de deo vero, natū nō factū. Cōsubstātialē pr̄i. p quē oīa facta sunt, q̄ in cœlo, & quę in terra, ,ppter nos hoies, & ,ppter nr̄am salutē descēdentē de cœlo, incarnatū q̄ & hūanatū, passum, & resurgentē tertia die, & ascendentē in cœlū, & vēturz iudicare viuos & mortuos, & in spm̄ sctm̄. Eos q dicūt, qa erat aliq̄n, qn̄ nō erat, & ī añq̄ nascerer nō erat, & qa ex nihilo fact⁹ ē vel ex altera subsistātia vel eēntia dicētes esse, aut vertibilē, aut mutabilē filiū dei, hos anathematizat catholica & apostolica ecclesia. Et C.L. sanctoz pm̄ Cōstātinopoli congregatoz.

¶Credimus in vnū deū pr̄em oīpotentē factorē cœli & terræ, visibiliū oīm & iuisibiliū. Et in vnū dn̄m Iesum Chr̄m filiū dei vnigenitū, q ex pr̄e nat⁹ ē añ oīa secula, lumē de lumīe, deū vez de deo vero, natū nō factū, cōsubstātialē pr̄i, p quē oīa fctā sunt, ,ppter nos hoies & ,ppter nr̄az salutē descēdentē de cœlis, & īcarnatū de spū sctō, & Maria virgine. Et humanatū, crucifixū q̄ ,p nobis sub Pōtio Pilato, & passum, & sepultū, & resurgētē tertia die scd̄m scripturas, & ascendentē in cœlos, & sedētē ad dexterā pr̄is, & itez ventuz cū gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni nō erit finis. Et in spm̄ sctm̄ dn̄m. & viuificatorē ex pr̄e ,pcedētē cū pr̄e & filio coadorādū, & cōglorificādū, q locutus ē p ,pphetas, in vnā sctām catholicā & apl̄icā ecclesiā. Cōfitemur vnū baptisma in remissionē pctōz, speramus resurrectōem mortuoz, & vitā futuri seculi, amē. Sufficiebat q̄dē ad pfectā orthodoxę fidei cognitōem atq; cōfirmatōem piū atq; orthodoxum hoc diuinæ gr̄æ symbolū, sed qm̄ nō destitit ab exordio adinuētot malitiæ coperatorē sibi serpētē inueniēs, & p eū venenosam humanæ naturæ deferēs mortē, & ita organa ad ,ppriā sui voluntatē apta reperiēs Theodoz dicimus q fuerat eps Farā, Sergiū, Pyrrhū, Paulū, Petrū, q fuerūt huius regiæ vrbis antistites. Insup & Honoriū, q fuit papa antiq̄ Romæ, & Cyz q Alexādriæ tenuit episcopatū, Macariū quoq; q nup fuerat Antiochiæ p̄sul, & Stephanum eius discipulū nō vacauit p eos plenitudini ecclesiæ erroris scādala suscitare, vniusue voluntatis, & vnius operatōis in duabus naturis vnius de sctā trinitate Chr̄i veri dei nr̄i orthodoxæ plebi vnisoni disseminādo hæresim cōsentaneā in sanæ ac malicioſæ sectæ impioz Apollinarij Seueri atq; Themistij, & pfectionē humanitatis vnius eiusdēq; dn̄i Iesu Chr̄i dei nostri molita est p quandā dolosam adiuentōem perimere, p hoc inuoluntariā, & īoperatricē carnē eius q̄ intellectualiter animata est, infamiter introducēs. Excitauit igit Chr̄us deus noster fidelissimū Imperatorē nouū Dauid vz scd̄m cor suū inueniēs, q nō dedit iuxta quod scriptū est somnum oculis suis, & palpebris suis dormitatōem, donec p hunc nostrum à deo congregatum sacrumq; conuentum ipsam rectæ fidei reperit perfectā p̄dicatōem, secundū em̄ à dn̄o æditam vocem vbi duo vel tres fuerint cōgregati in nomine meo, ibi sum in medio eoz quæ præsens sancta & vniuersalis synodus fideliter suscipiens, & expassis manibus amplectēs tam suggestionē quæ à sanctissimo ac beatissimo Agathone antiq̄ Romæ facta ē ad Constātinum pīssimū atq; fidelissimū nostrū Imperatorē, quæ noīatim abiecit eos q docuerūt vel p̄dicauerūt sicut superius dictū est vnā volūtatē, & vnā opationē in īcarnatōis disp̄satōe dn̄i nr̄i Iesu Chr̄i veri dei nr̄i adęq̄ amplexa est, & alterā synodalē suggestionē q̄ missa ē à sacro cōcilio q̄d est sub eodē sanctissimo papa. C.xxv. deo amabiliū ep̄oz ad eius à deo instructā trāquillitatē vtpote consonātes sancto Calcedoneñ. concilio, & tomo sacerrimi ac btissimi papę eiusdē antiq̄ Romæ Leonis q directus ē ad sctm̄ Flauianū, quē & titulū rectæ fidei hmōi synodus appellauit. Ad hæc & synodicis epl̄is q̄ scriptę sunt à btō Cyrillo aduersus ipiū Nestoriū & ad oriēta les ep̄os. Assecutū q̄q; sctā qnq; vlia cōcilia, & sctōs atq; ,pbabiles patres cōsonāterq; cōfiteri

defini-

definiẽtes dñm nr̃m Iesum Christũ verũ deũ nostrũ vnũ de sc̃tã & cõsubst̃ãtiali,& vitę originẽ p̃bente trinitate pfectũ in deitate ,& pfectũ eundẽ in hũanitate,deũ vere & hoiem vere eundem ex aĩa rõnali & corpe cõsubst̃ãtialẽ pr̃i sc̃dm deitatẽ,& cõsubst̃ãtialẽ nobis sc̃dm hũanitatẽ per oĩa similẽ nobis absq; p̃cto.añ secula qdẽ ex patre genitũ,secundũ deitatẽ,in vlti.diebus ãt eundem ,ppter nos,& ,ppter nostrã salu.de.ss.& Maria virgine ,pprie & veraciter dei genitrice,& secundũ hũanitatẽ vnũ eundẽq; Chr̃m filiũ dei vnigenitũ in duabusq; naturis incõfuse ,incõuertibiliter,inseparabiliter,indiuise cognoscẽdũ nusq; extincta har̃ naturar̃ dr̃ia ,ppter vnitionẽ, saluataq; magis ,pprietatæ vtriusq; naturę,& vnã psonã,& in vnã subst. cõcurrentẽ,nõ in duas psonas ptitũ vel diuisum,sed vnũ eundẽq; filiũ vnigenitũ deũ verbũ do.Ie. Chri.iuxta qd oli ,phetę de eo & ipse nos, do.Ie. Chr.erudiuit,& sc̃tor̃ patrũ nobis tradidit symbo.& duas naturales volun.in eo,& duas naturales opatões indiuisæ,incõuertibiliter,inseparabili.inconfuse secundũ sc̃tor̃ patrũ doctrinã adequę p̃dicamus,& duas naturales volũtates nõ contrarias(absit) iuxta qd ĩpi asseruerũt hęretici,sed sequẽtẽ humanã eius volũtatẽ.& nõ resistẽtẽ vel reluctãtẽ, sed potius & subiectã diuinę eius atq; oĩpotẽti volũtati, optebat em̃ carnis voluntatẽ moueri, subñci vero volũtati diuinę iuxta sapientissimũ Athanasiũ. sicut em̃ eius caro dei verbi dicit & ẽ ita & naturalis carnis eius volũtas ,ppria verbi dicit & est sicut ipse ait,qa descendi de celo,nõ vt faciã voluntatẽ meã,sed eius q misit patris suã ,ppriã dicẽs voluntatẽ q̃ erat carnis eius.Nã & caro ,ppria facta est,quẽadmodũ em̃ sanctissima atq; immaculata aĩata eius caro deificata est,non est pempta,sed in ,pprio sui statu & rõne pmansit,ita & humana eius voluntas deificata non est pempta,saluata est aũt magis secundũ deiloquũ Gregoriũ dicentẽ.Nã illius velle qd in saluatore intelligit.nõ est cõtrariũ deo,deificatũ est totũ,duas vero naturales opatões indiuisę, incõuertibiliter,incõfusę,inseparabiliter in eodẽ dño Iesu Christo vero deo nõ glorificamus hoc est diui nam operationẽ & humanã operatõem secundũ diui.p̃dicatorẽ Leonẽ apertissime asserentem, Agit em̃ vtraq; forma cũ alterius cõione qd ,ppriũ est verbo.s.opãte qd verbi est,& carne exequente qd carnis est.Nec em̃ in qquã vnã dabimus naturalẽ opatõem dei, & creatoris,vt neque qd creatũ est in diuinã educamus essentiã,neq; qd eximiũ est diuinę naturæ ad cõpetentẽ creaturis locũ deiciamus,vnius em̃ eiusdẽ tã miracula,quãq; passiões cognoscimus secundũ aliud, & aliud eor̃ ex qbus ẽ naturis,& in qbus habet esse ficut admirabilis inqt Cyrillus.Vñ igit incõfusum atq; indiuisum cõseruantes breui voce cuncta ,pferimus vnũ sanctę trinitatis,& post incarnatõem dñm nostrum Iesum Christũ esse credentes asserimus duas eius esse naturas in vna eius radiantẽ subsistentia,in qua tã miracala,quamq; passiões per omnẽ sui dispensationẽ cõuersatus nõ per phantasiã, sed veraciter hæc demõstrauit ob naturalẽ differentiã in eadẽ vna subsistẽtia cognoscendã,dum cum alterius cõmunione vtraq; natura indiuisę,& incõfuse propria vellet atq; operaretur,iuxta quã rõnem,& duas naturales voluntates,& operatões cõfitemur ad salutem humani generis cõuenienter in eo cõcurrentes.His igitur cum omni vndiq; cautela atq; diligentia à nobis formatis,definimus aliã fidem nulli licere proferre,aut cõscribere,componereue,aut sapere,vel etiã aliter docere.Qui vero pręsumpserit fidem alterã cõponere,vel proferre,vel docere,vel tradere,aut symbolũ volentibus conuerti ad agnitõem veritatis ex gentilitate,vel iudaismo,aut ex qualibet hæresi,aut q nouitatem vocis vel sermonis adinuentõem ad subuersionem eor̃ quæ nunc à nobis determinata sunt introducere,hos siqdem eps fuerint,aut clerici,alienos esse eos qdem ab episcopatu,clericos vero à clero.Sinaũt monachi fuerint,vel laici etiam anathematizare eos. ¶Et subscriptões, Theodorus hũilis presbyter sanctæ Romanę ecclesiæ locũ gerens Agathonis ter beatissimi vniuersalis papæ vrbis Romę subscripsi. Georgius humilis presbyter sicut supra.Iohannes humilis diaconus sicut supra.Georgius mis.dei eps Constantinopoleos nouæ Romę definiens subscripsi.Petrus mis.dei presbyter & locum seruans apostolicę sedis Alexandrinę magnæ ciuita. subscripsi. Theophanes misericordia dei eps Theopoleos,id est Antiochię definiens sub.Georgius hũilis presbyter locum gerens Theodori deo amabilis presbyteri,& loci seruatoris apostolicę sedis sanctę Christi dei nostri Hierosolymor̃ ciuitatis subscripsi.Iohannes dei misericordia episcopus Thessalonicensis,& vicarius apostolicæ sedis Romæ legatus definiens subscripsi.Theodorus mi.dei episcopus ciuitatis Tremithũtæ Insulæ Cypri definiens sub.Theodorus humilis presbyter sanctæ Rauennatis ecclesiæ locũ gerens,Theodori beatissimi archiepiscopi subscripsi.Iohannes indignus epũs sanctæ Portuensis ecclesiæ legatus totius concilij sanctæ sedis apostolicæ vrbis Romæ def. sub.Stephanus misericordia dei episcopus Corinthi & legatus apostolicæ sedis antiquæ Romæ definiens sub.Basilius misericordia dei episcopus,& metropolita ciuitatis Gortinæ Insulæ Cretæ & legatus totius cõcilij apostolicæ principalis sedis antiquæ Romæ definiẽs sub.Abundantius humilis epũs sanctæ ecclesiæ ciuitatis Themsanæ legatus totius cõcilij sanctæ sedis apostolicæ vrbis Romæ definiẽs sub.Iohannes indignus eps sanctæ ecclesię Regitanę legatus totius concilij sc̃tẽ sedis apostolicę

vrbis

vrbis Romæ definiens subscripsi. Philalithes indignus episcopus Cæsareæ magnæ ciuitatis primæ Cappadociæ ,puīciæ,& primatum habens ponticæ dispensatōis,definiens subscripsi. Theodorus mīa dei Epūs Ephesiorum Metropolis Asianæ ,puīcię,& primatum habens Asianæ dispensatōis,definiens sub.Sisinnius mīa dei Epūs Heracliæ Metropolis,puīciæ Europeorum definiens sub.Plato mīa dei Epūs Cyræ Metropolis primæ Galaciæ ,puīciæ definiens sub.Georgius misericordia dei Epūs Cyzici Metropoleos prouinciæ Hellesponti, definiens subscripsi. Marinus indignus episcopus Sardorum Metropolis Prouinciæ Lydiæ, definiens sub. Petrus indignus epūs Nicomediæ Metropolis Bithyniæ prouinciæ definiens sub. Fotius misericordia dei Episcopus Niceni Metropolis Bythiniæ prouinciæ defi. sub. Iohannes mīa dei Episcopus Calcedonensis Metropoleos Bythiniæ prouinciæ,definiens,subscri. Iohannes dei misericordia Episcopus Sidensis Metropolis Pamphyliæ prouī. definiens sub. Iohannes misericordia dei Episcopus Amasiæ Metropolis Helenoponti prouinciæ, definiens subscri. Theodorus misericordia dei Episcopus Mylitensis Metropoleos primæ Armeniæ Prouinciæ,definiens sub. Iustinus mīa dei Episcopus Tyanensis Metropolis secundæ Cappadociæ prouinciæ,definiens sub. Alipius misericordia dei Episcopus Gangrēsis Metropolis Paphlagoniæ prouinciæ,defini. sub. Cyprianus misericordia dei Epūs Claudiopoleos Honoriadis prouinciæ,definiens sub,Iohannes mīa dei Epūs Pysunti Metropo.secundæ Galaciæ prouī. defi.sub.Polyeuctus mīa dei Epūs Myrorum metropo.Lyciæ prouī.definī.sub. Theodorus mīa dei Epūs Stauropo.Metro.Cariæ ,puīcię de.sub.Tyberius mīa dei Episcopus Laodiciæ metropolis Phrygiæ Pagacianæ prouīciæ,definiens sub.Cosmas mīa dei episcopus Synadorum metropolis Phrygiæ Salutariæ prouinciæ,definiens sub.Constantinus mīa dei epūs Baratensis ciuitatis Lycaoniæ prouī.& locum gerens Pauli sanctissimi metropo. Mehicomensis,definiens sub.Stephanus mīa dei Episcopus Antiochiæ metro.Pisidiæ prouinciæ, de.sub. Iohannes misericordia dei Episcopus Pergi metropoleos Pamphyliæ prouin. definiens sub. Theopemptus mīa dei Epūs Iustinianopoleos, siue Muccisenorum metropoleos secundæ Cappadociæ,definiens subscri.Hisidorus mīa dei Epūs Rhodi metropolis Cycladum insularum,definiens sub.Sisius mīa dei Epūs Herapoleos metropolis Phrygiæ Pagapoanæ,definiens sub.Theodorus mīa dei Epūs Tharsenensis metropolis primæ Ciciliæ prouin. definiens sub.Stephanus mīa dei Epūs Anazarbi metropolis, secundæ Ciciliæ prouinciæ, definiens sub.Macrobius mīa dei Epūs Seleuciæ metropolis Hisauriæ,definiens sub.Iohannes humilis Epūs Athenienſium ciuitatis,& legatus sancti concilij apostolicæ sedis antiquæ Romæ,definiens sub. Theodorus mīa dei Epūs Pompiopoleos metropolis Paphlagoniæ prouin. sub. Zacharias mīa dei Epūs Leotopoleos Hisauriæ prouin.definiens sub. Georgius mīa dei epūs Mytilenæ ciuitatis Lysborum insulæ,definiens sub.Georgius Epūs indignus Milisiorum ciuitatis Cariæ prouin. definiens sub . Sergius mīa dei Epūs Sylimbriæ ciuitatis Eurupeorum prouī.Thraciæ,definiens sub.Theomnius mīa dei epūs ciuitatis Canorum Bythiniæ prouinciæ, definiens sub.per manus Georgij diaconi,& dispensatoris sanctæ Ecclesiæ meæ pro infirmitate qua detineor.Alexander mīa dei Epūs ciuitatis Quadratorum Hisauriæ prouinciæ definiens sub.Epiphanius mīa dei Epūs Euchathatorum Eleoponti prouinciędefiniens sub. Iohannes mīa dei epūs Ieradiopoleos ciuitatis secundę Armenię prouin.definiens sub. Petrus mīa dei nostri Iesu Christi epūs Soropoleos Thraciæ,definiens sub. Iohannes mīa dei epūs ciuitatis Stoborum definien sub.Statronicus mīa dei epūs Soliorum ciuitatis Cypri insulæ,definiens sub.Thychon mīa dei epūs ciuitatis Citij insulæ Cypri,definiens sub. Iohannes mīa dei Epūs Argiuorum ciuitatis,definiens sub.Theodosius mīa dei epūs Lacedęmoniorum ciuitatis,definiens sub.Iohannes humilis epūs ciuitatis.Crętę insulæ.de.sub.Gregorius mīa dei epūs Cātani ciuitatis insulæ Crœtæ definiens sub.Iohannes mīa dei epūs Nysenæ ciuitatis primæ cappadociæ prouin.defini.sub. Theodorus mīa dei epūs Thermitæ ciuitatis primæ Cappadociæ definiens sub.Georgius gratia dei nostri epūs ciuitatis Camulianorum,definiens sub. Theodorus humilis epūs Iustinianopoleos Armeniæ,definiēs sub.Georgius mīa dei epūs regionis Daranaleos,hoc est,ciuitatis Analibo,def.sub.Ioitus mīa dei epūs Chrōpoleos,siue Diossoi ru quod est Iobis Tomolis Asianæ prouī.defi.sub.Theodorus mīa dei epūs ciuitatis Pergami Asianæ,defi.sub.Theodorus mīa dei epūs Mastoreo, ciuitatis Asianę prouin.definiens sub. Antonius mīa dei epūs Ypeporum ciuitatis Asianę prouincię,definiens sub.Patricius mīa dei Epūs Magnesię ciuitatis circa Meandrum Asianę prouincię,definiens sub.Iohannes epūs ciuitatis Amatorum definiens sub.Sisimius mīa dei epūs ciuitatis Nysę Asianę prouī. definiēs sub. Theodorus mīa dei epūs ciuitatis Adramytinorum,sub.Reginus mīa dei epūs Pamoi ciuitatis prouincię Europę,definiens sub.Macarius epūs mīa dei ciuitatis Iuliopoleos prię Galacię definiens sub.Michael mīa dei epūs Hasponitanę ciuitatis primę Galacię prouincię,definiēs subscri.

sub. Plato mi. dei epūs Cinninoꝝ ciuitatis primæ Galaciæ prouinciæ definiens subscripsi. Genesius humilis episcopus Anastasiopolitanæ ciuitatis definiēs subscripsi, Andreas misericordia dei epūs ciuitatis Mnizi deseruiens subscripsi, Stephanus misericordia dei epūs Verinopoleos ciuitatis primæ Galaciæ ꝓuinciæ definiens subscripsi, Cyricus mis. dei epūs Adrianensis Helespō ti prouinciæ definiens sub, Iohānes mi. dei eps ciuitatis Militopoleos Helesponti ꝓuinciæ definiens sub, Mercurius mis. dei eps ciuitatis Poemātiæ Helespōti ꝓuinciæ definiens sub, Andreas epūs ciuit. Selādi Lydiæ prouinciæ definiens sub, Iohannes mis. dei eps ciuitatis Phyladelphiæ Lydiæ prouinciæ definiens sub, Iohānes mi. dei eps ciuitatis Sytoꝝ Lydiæ ꝓuinciæ definiens sub, Theodotus mi. dei ciuitatis Daldes Lydiæ prouinciæ definiens sub, Iohannes mis. dei epūs Dalcylentiū ciuitatis Bythiniæ prouinciæ definiens sub, Sisinnius mis. dei eps Basilnepoleos Bythiniæ prouinciæ definiens sub, Georgius mis. dei epūs ciuitatis Cadosiæ Bythiniæ prouicię definiens sub, Theodorus mi. dei epūs Preneti ciuitatis Byth. prouinciæ definiens sub. Polychronius mi. dei eps Theopoleos Bythiniæ prouinciæ definiens subscripsi, ꝑ Theodosiū archipresbyterū meū propter senectutem meā, Theodorus misericordia dei epūs ciuitatis Cesariæ Bythiniæ ꝓuinciæ definiens sub, Anastasius humilis epūs Theotocianoꝝ, ciuitatis siue Apollonēsis epūs definiens sub, Theodorus misericordia dei epūs Iustinianopoleos Bythiniæ prouinciæ definiens sub, Cosmas mi. dei episcopus ciuitatis Catanensiū Pamphiliæ ꝓuinciæ definiēs sub. Niceta misericordia dei epūs ciuit. Coracicij definiens sub. Theodorus mi. dei eps ciuit. Verisse secūdæ Armeniæ ꝓuinciæ def. sub. Callinicas mi. dei eps Coloniæ ciuitatis magnæ Armenioꝝ prouiciæ definiens sub. Tyberius gratia Chri epūs Amissæ ciuit. Helenopōti prouinciæ definiens sub. Iohānes gratia Christi epūs Andrapinoꝝ ciuit. Helinopoleos prouiciæ definiens sub. Sergius misericordia dei epūs Synopis ciuitatis definiens sub. Theodorus mi. dei eps Hiborēsis Helenoponti ꝓuinciæ definiens sub. Theodorus mi. dei epūs Trapezunti ciuitatis definiēs sub Anastasius mi. dei epūs ciuitatis Polemoni definiens sub. Gregorius mi. dei eps ciuitatis primę Armeniæ prouinciæ definiens sub. Iohannes indignus eps Fostinopolitanæ secundæ ciuitatis Cappadociæ prouinciæ difiniens sub. Georgius hūilis eps ciuit. Iunopolitanæ definies sub. Plato mi. dei eps Hadrianopoleos ciuitatis Honoriados ꝓuinciæ defin. sub. Georgius mi. dei epūs ciuit Craciæ definiens sub. Domicius mi. dei eps Prusiadēsis ciuitatis definiens sub. Stephanus humilis episcopus Heraclīæ Ponti definiens sub. Longinus mi. dei episcopus ciuit. Tini definiens sub. Iohānes mi. dei epūs ciuit. Comanæ definiens sub. Theophilactus mi. dei epūs ciuitatis Ceraſmitæ definiens sub. Salomon mi. dei epūs ciuitatis Clanei secūdæ Galaciæ ꝓuinciæ definiens sub. Theodorus mi. dei epūs ciuitatis Amorij definiens sub. Georgius mi. dei epūs ciuitatis Syniandi Lyciæ prouiciæ definiens sub. Iohannes humilis epūs ciuitatis Cyzicariæ ꝓuiciæ definiens sub. Patrius mi. dei eps Eluzi ciuit. Phrygiæ Capicianæ ꝓuicie defi. sub. Cyricus mi. dei epūs ciuit. Pocyræ Phrygiæ Cappadociæ prouinciæ definiens sub. Petrus mi. dei eps ciuitatis Apiæ Phrygiæ Capicianæ ꝓuinciæ definiens subsr. Alexander īdignus epūs ciuitatis Nacoliæ Phrygiæ salutariæ ꝓuiciæ definiens sub. Paulus humilis eps ciuitatis Sozpplitanæ Pisidiæ prouinciæ definiēs sub. Cōstantinus humilis eps Tymbriaris ciuit. Pisidiæ ꝓuiciæ definiēs sub. Matinus humilis eps ciuitatis Filomæ Pisidiæ ꝓuiciæ definiēs sub. Plato humilis epūs Magid ciuitatis Pamphiliæ prouiciæ definiēs sub. Plusianus humilis eps ciuitatis Sillei Pamphiliæ prouinciæ definiens sub. Theodorus mi. dei eps Nazianzi ciuitatis definiens sub. Theodorus mise. dei epūs ciuitatis Doari definiens sub. Georgius mi. dei epūs Insulæ Choensiū definiens sub. Georgius mi. dei eps Insulæ Chiorum definiens sub. Stephanus humilis epūs Insulæ Parodaæ definiens sub. Sergius mis. dei epūs ciuitatis Insulæ Naxiæ definiens sub. Demetrius humilis epūs ciuitatis Insulæ Tini definiens subscripsi. Georgius mi. dei episcopus ciuitatis Insulæ Thyras definien subscripsi. Constantinus misericordia dei Dalisandi Hisauriæ prouinciæ definiens subscripsi. Theodorus misericordia dei eps ciuitatis Alberoꝝ Hisauriæ prouiciæ definiens subscripsi. Iohannes mis. dei eps Corrici ciuitatis primæ Ciliciæ prouiciæ definiens subscripsi. Iohānes mis. dei epūs ciuit. Adani primæ prouiciæ Ciliciæ definiens sub. Eolalius mi. dei eps Zinonopoleos Hesauriæ ꝓuinciæ definiens subscripsi. Georgius mi. dei eps ciuit. Flauiadis secūdæ Cyliciæ ꝓuiciæ definiens sub. Hirenachus hūilis diaconus Amastriæ sctē dei ecclesiæ & locū tenens comitis sctissimi mei epi eiusdē Amastrinæ ciuit. subscripsi. Eotichius mi dei eps ciuitatis Insulæ Meli definiens sub. Cosmas indignus epūs ciuit. Cotyaeorū definiens sub. Domicius misericordia dei eps ciuitatis promissi definiens sub. Leontius mis. dei episcopus Helenopolitanæ ciuitatis definiens subscripsi, Theodosius mi. dei epūs ciuitatis Sibiloꝝ Lycaoniæ ꝓuiciæ definiens sub. Constantinus mis. dei epūs ciuitatis Lapsaci definien sub. Iohānes mi. dei eps Hadrianopoleos Bythiniæ ꝓuicie definiens sub. Theodosius mi. dei epis. Sibastinoꝝ metropolis definiens subscripsi, Siluanus mi. dei epis. Insulæ Limniorum definiens sub. Hisidorus mis. dei episcopus

Abydi-

Abydinoꝝ ciuitatis definiens subscripsi, Andreas misericordia dei epūs Neapolitanæ ciuitatis Cariæ ꝓuinciæ ꝑ Theodoꝝ Metropolitā meum sub. ꝓpter infirmitatē qua detineor, Iohānes mīa epūs insulæ Carpathi definiēs sub. Dauid mīa dei diaconus Bosphoritanæ sanctæ Ecclesiæ, & locum gerēs Andreæ sctissimi epi mei sub. Theodorus īdignus epūs Phasidis Lazici, puī. definiēs sub. Citonatus īdignus epūs sanctæ Ecclesiæ Catalinæ Insulæ Sardiniæ definiēs sub. Theodorus mīa dei epūs Aurieliopoleos Libyæ ꝓuī. definiēs sub. Scta synodus exclamauit. Multos annos Impatori Chro dilecto, Imperatori multos annos, Orthodoxæ oēs credimus, illuminatōem pacis dñe conserua Martiano nouo Constātino æterna memoria, q̄ deposuit hæreticos, cōserua dñe, Nestorio hæretico, Eutici, atq; Seuero anathema. Sīla eis sapiētibus anathema, Theodoro Pharanitano anathema, Sergio & Honorio anathe. Pyrrho & Paulo anat. Cyro & Petro anat. Macario & Stephano anat. Polichronio nouo Symoni & oī bus hæreticis anat. his q̄ ꝓdicauerūt, vel ꝓdicāt & sperāt docere vnā voluntatē, & vnā opationem in incarnationis dispensatione Christi veri dei nostri anathema.

¶Actio Decimaoctaua.

IN nomine dñi & dñatoris nostri Iesu Chri dei atq; saluatoris nostri Imperātibus à deo coronatis ac serenissimis nris dñis Flauijs, Constātino q̄dem pijssimo, & a deo decreto magno principe ꝑpetuo Augusto & Imperatore anno. 18. & post consulatum eius adeo instructæ māsuetudinis anno. 15. Heraclio vero atq; Tyberio a deo conseruādis eius fratribus anno. 22. 16. die mensis septēbris indictōe. 10. Residentibus itaq; glorioſissimis patricijs & cōsulibus, & oībus venerabilibus Metropolitanis epīs, ꝓpositis in medio sctis & intemeratis Chri dei nri Euāgelijs, Theodorus deo amabilis diaconus huius sctissimæ dei catholicæ & apostolicæ magnæ Ecclesiæ, & Primicerius deo amabiliū notarioꝝ Georgij venerabilis atq; sctissimi priarchæ Constātinopolitani dixit. Maximæ pietatis existit cognitio trāquillissime dñe, vt principaliter quę ad culturā diuinitatis attinent, prēcipue diligentiā adhibere, dehinc causas quæ Chro amabili Reipub. competunt recta consideratōe dirigere, q̄d, pfecto εὐσεβικὸς benigne pagitis māsuetissime oēm q̄dem secularium causarꝝ sollicitudinē reponens, ꝓ diuinis vero curā & studium p spūs sancti grām assumens, & hic vester est acceptabilis ornatus pietatem aduersus diaboli accersire malitiā, & contra impietatis eius cohortem sacrum aggregare collegium, hoc consultum agimus sctm & magnū, atq; vniuersale concilium quod (sicut congruum fuerat) cum pluri q̄nta debuit sedulitate ex multis diebus sup immaculata nostra chria noꝝ fide quod agendum fuerat, gessit ꝓpugnatricem adeptū vestrā pietatē, dissensionē vero quæ quo qūo exorta est aduersus rectitudinē fidei, post tergū efficit innixa q̄dem veritatis doctrinis, corroborata vero btissimoꝝ patrū irrepḧensibilibus, & verè diuinis traditōibus ex ipsis auctoꝝ scriptis in vnoquo'q; quæ ꝓuenerunt considerādum est. Definitōem aūt nūc ꝓmulgauit sine mendacio diuinarꝝ scripturarꝝ vigore pollentem, sanctoꝝ q̄ patrum doctrina supscriptā ad confirmatōem q̄dem rectoꝝ veritatis dogmatum gloriā vero pij vestri Imperij, & hāc p manibus deferimus vestræ serenitatis ꝓposito recensendā. Constātinus pijssimus Imperator dixit: Quæ memorata est definitio, relegat. Et accipiens religiosus lector, & Notarius Georgij venerabilis atq; sanctissimi archiepiscopi huius à deo conseruanæ regiæ vrbis eandem definitionem, relegit in his verbis.

¶Et subscriptio pijssimi, & deo dilecti Cōstātini Impatoris legimus & cōsensimus.

COnstātinus pijssimus Imperator dixit, edicat sctm & vle cōcilium si cum consensu oīm venerabiliū epoꝝ ꝓmulgata est definitio quę ad pns relecta est. Sctm concilium exclamauit. Oēs ita credimus, vna fides. Oēs idipm sentimus, oēs cōsentiētes & amplectētes subscripsimus, Orthodoxæ oēs credimus, hæc est fides apostoloꝝ, hęc est fides patrū, hæc est fides orthodoxoꝝ, multos annos Imperatori, integritates duarꝝ naturarꝝ Christi dei nostri tu declarasti. Luminariū pacis dñe cōserua, Martiano nouo Constātino æterna memoria, nouo Iustiniano Constātino æterna memoria. Oēs hæreticos tu effugasti, deiectorē hæreticoꝝ dñe cōserua, diuidētes & confundētes tu pſecutus es. Absit inuidia à vestro Impio, deus custodiat fortitudinē vestrā, deus regnū & imperiū vestrū pacificet, vestra vita orthodoxoꝝ vita est, Cœlestis rex terrestrē cōserua, p te vniuersales ecclesiæ pacificatæ sunt, Nestorio & Eutici, & Seuero anathema. Cōsentaneis eoꝝ anathema, Theodoro Faranitæ anat. Sergio & Honorio anat. Pyrrho & Paulo anat. Cyro & Petro anat. Macario & Stephano anat. oībus hæreticis anat. q̄ ꝓdicauerūt, & ꝓdicāt, & docent, ac docturi sunt vnā voluntatē & vnā opationē in dispēsatōe dñi nri Iesu Chri dei nostra anat. Cōstātinus pijssimus Impe. dixit. Deū testē ꝓferimus sctō & vniuersali vro cōcilio quod'q; absq; quolibet fauore & iudicia principale desideriū, & zelus extitit nobis irrepḧensibilē esse immaculatā nram orthodoxā Chrianoꝝ fidē, & cū stabilitate nos eā cōseruare in noīe dei secundū doctrinā atq; traditionem

nem q̃ tradita est nobis tã p euangeliũ q̃q; per sc̃tos ap̃los,& p statuta sc̃tor̃ qnq; vniuersaliũ cõciliorũ,sanctorũq; ꝓbabiliũ patr̃,& nõ mediocriter nos ꝓhoc desideriũ coartabat,ex q̃ iubẽte deo nr̃o auctoraliter accepimus solium imperij nostri.Cum ergo deo placuit tempus cõcedere,inuitauimus fieri collectionẽ vestrã ad cõsiderãdũ vobis sc̃as dei scripturas,oẽmq; vocis siue assertionis nouitatẽ q̃ adiecta est ad intemeratã nostrã christianor̃ fidẽ in his vicinis tpibus à qbusdã praua sentiẽtibus expellendã,mũdissimãq; nobis hãc cõtradẽdã,sicut p̃dictũ est,q̃tenus sc̃dm sc̃tã & vñia qnq; cõcilia,& statuta sc̃tor̃ venerabiliũ patr̃,ita eã & nos custodiamus vsq; in mortẽ.Ibi ergo iudicemur vobiscũ apud terribile tribunal dei qñ futurus est iudicare viuos & mortuos.Si forsitã aliq̃d vnd̃ cõscĩam habetis fuisse ĩtermissum in definitione q̃ à vobis ꝓmulgata est,sedet si quis q̃ ex vobis forsitã vult dicere vtiq; examinato sermone q fuerit à q̃libet ex vobis ꝓlatus ex oĩ parte p grãm & ĩspiratione sc̃ti spũs summitatẽ cõphẽdam⁹ sanctę & ĩmaculatę fidei q̃ tradita est nobis à sc̃tis apostolis & discipulis dñi,& saluatoris nr̃i Iesu Chr̃i veri dei nr̃i,& eis q deinceps repti sunt ꝓbabilibus pr̃ibus,& S.qnq; vniuersalibus cõcilijs,q̃tenus ĩ vno ore,vnoq; corde oẽs ecclesiæ dei hymnũ offerãt in tpe regni nr̃i misericordiss.deo nr̃o recte annũtiãtes verbũ veritatis eius,& pfectius extinguãt oĩs hæreticę p̃sumptõis iactãtia ab eius benignitate.S.synodus exclamauit:Multos annos imperatori Chr̃o dilecto ĩperatori multos ãnos,piũ & Chr̃ianũ ĩperatorẽ dñe conserua,orthodoxã fidẽ tu cõfirmasti,definitio orthodoxa ẽ,Cõtradicẽti huic definitõi,anathema.Qui cõtradixerit huic definitõi diuisor ẽ,q cõtradixerit huic definitõi,hæreticus ẽ,q nõ susceperit hãc definitionẽ,Apollinarista ẽ:q cõtradixerit huic definitõi,Nestorianus ẽ:q nõ susceperit hã definitionẽ,Euticianista ẽ,Nestorianis anathema,Euticianis anathema,Apollinaristis anathema.Oĩbus Chr̃o rebellibus hæresibus anathema,æterna memoria ĩpatori,æternũ ꝓmaneat vr̃m ĩperiũ.Cõstãtinus pi͛ss.ĩperator dixit:Et si ꝓculdubio vr̃a venerabilitas atq; religio,delassata sit ex lõginq̃ itinere & diuturna hic cõmoratõe,verũtn grãm dignã cũ vicissitudine illa supni nutus etiã ab ĩperio nr̃o ꝓcipiet,eo q multis errãtibus circa orthodoxã fidẽ extincta dissonãtia,ĩ vnã eãdẽq; cõfessionẽ cõsonãter oẽs cõuenimus,sperãtes verã atq; celerẽ salutẽ à multor̃ munerũ datore deo ĩtercessiõibus S.& ĩmaculatę dei genitricis & vr̃æ sc̃itatis suscipere.S.Cõciliũ dixit:Pi͛ssime & trãqlliss.dñe sermonẽ adclamatoriũ ad deũ imitabilẽ vestr̃ potẽtatũ iuxta morẽ cõposuim⁹,& si placuerit pietati vr̃æ hũc plegi iubete.Cõstã.pi͛ssi.ĩperator dixit:Acclamatorius sermo q cõpositus ẽ à sc̃tõ vr̃õ cõcilio deferat & relegat̃ q datus ẽ & ĩ his sermõibus.Ita relectus ẽ sermo acclamatõis,q ꝓsphonetic⁹ dr̃,à sc̃tõ & vñi cõcilio ad pi͛ssimũ & Chr̃o dilectũ Cõstãtinũ impatorẽ.A dextera dei q cũcta creauit,& cõtinet ĩperialis ptãtis merito diadema suscipiẽs Chr̃o dilecte ĩperator hũanitate ac mãsuetudine,& circa fidẽ insitã pietatẽ atq; rectitudinẽ dñm remunerare diligis q te regnare disposuit,tales q̃ppe munerũ vices scis eũ habere cõplacitas qbus sibi diligis famulari.Quæ vero ẽ alia deo liberalior à vobis donor̃ oblatio q̃ charitatis,& fidei circa eũ flagrãs demõstratio,sc̃tãq; dei ecclesiar̃ p vos pacificus status ꝓpter q̃d & maxie plurimos agões sup his q̃s habes cõsummasti,vt vnanimitatẽ acqreres dissidẽtiũ,vos em̃ p Christũ benigne regnatis,Chr̃us vero p vos ecclesiis suis pacẽ delegit ĩpartire,ipse & nũc vestrã suscitauit serenitatẽ ad rectę fidei zelũ cõmouit hãc vlem ad temetipm synodũ cõuocãdi,vt nup qdẽ exortę hereſis nouitatẽ destrueret,veritatis ãt ꝓdicationẽ firmaret,vt hoc ꝓueniẽte stabile & incõcussum sit ecclesiæ ipsius collegiũ,itolerabile em̃ existimasti prudẽtissime ĩperator ĩ cæteris qdẽ nos ad inuicẽ cõsentire atq; concurrere,circa ipm ãt vitę nr̃æ capitulũ ab inuicẽ disrũpi atq; discindi,& hinc nos alterutr̃ mẽbra existẽtia,& ĩ vno Chr̃i corpe cõstituamur p eãdẽq; ad ipm,& ad inuicẽ itelligẽtiæ atq; fidei consonãtiã.Quid vero ẽ & p̃sertim ĩperatori decibilius q̃ p oĩbus pietate adornare subiectos,per q̃d & in cæteris felicitet resp.verũtn vestris diualibus ꝓceptis acqescẽtes tã antiq̃ Ro.& apostolicę summitatis põtificales antistites,& nos hũiles Chr̃i tn̄ sacerdotes atq; mĩstri,ille qdẽ ꝓ se literar̃ paginã,eosq; q eius psonã describerẽt sacerdotes cõstituit.Nos ãt oẽs simul cum deo imitabili solio tuæ fortitudinis corpaliter circũstetimus.Si igit oẽs simplr & absq; calliditate à principio euãgelicã ꝓdicationẽ suscepissent,apostolicisq; ĩstitutõibus essent cõtenti.Bñ vtiq; & apte sese causę haberẽt,& neq; autoribus hęresum,neq; autoribus sacerdotũ certaminũ labores exercerent.Optebat em̃ illos qdẽ in silẽtio degẽtes salutẽ acqrere,istos vero ad reluctãdũ nõ ꝓuocari,& trãqllitati tps tumultibus nõ cõpartire,sed silẽtiũ prudẽter amplecti & deo colloq,& subiectis formula virtutũ existere,Sed qa aduersarius satanas reqescere minime sinit,sed armiger atq; telor̃ portator aduersus Chr̃istũ ꝓprios mĩstros exuscitat,errorq; doctrinis velut occultis gladijs multor̃ mẽtes fraudulẽter pimẽtes,huius rei grã Chr̃us q patris est sapĩa & virtus,ꝓ quã vniuersa cõstituta sunt,& cõtinent,suos aduersus illos p̃liatores apto tpe suscitauit gladiũ spũs arripiẽtes ad abscindẽdũ,ac pimẽdũ eos q manũ extollunt aduersus

ppl'm eius copiosum,& ecclesiæ aulas nitebant lupoꝝ more captas tenere,& iteriores margaritas diuini eloquij rapere atq; cõculcare porcinis dogmatibus,ad qs & gladius inqt iubet exacui,framea exurge sup lupos pastores,& eos q oues cõturbãt iterfice.Sic vtiq; & oim synodoꝝ vniuscuiusq; cõuẽtus effecti sunt aduersus id qd tumultuabat & reluctabat tã principibus,q̃q; priscis pribus sp armatis,Arri⁹ diuisor atq; partitor trinitatis ĩsurgebat,& cõtinuo Cõstãtinus sp Augustus,& Siluester laudabilis magnã atq; ĩsignẽ Niceã synodũ cõgregabãt p quã ipsa trinitas,tã fidei symbolũ dictauit,q̃q; aduersus Arrianã maliciã sniam ,pmulgauit & iusta pœna Euticẽ eccleſię locis ĩdignis,sed illi cõdignis cruciauit,Macedonius spũs denegabat deitatẽ & dñantẽ cõseruũ pdicabat.Sed maxius iperator Theodosius,& Damasus fidei adamas, cuius solidã mẽtẽ aggressiõis atq; cõflictus alienaꝝ sectaꝝ nullatenus sauciarũt, Gregorius & Nectarius ĩ Acygia vrbe,conuẽtũ cõgregabãt,& sacrilegã qdẽ linguã à sacerdotio abscindebãt q̃ blasphemias execrabiles ĩ spm̃ sanctũ iaculabat,fidei vero symbolũ denuo explanabãt,q̃ deus est spũs cõfirmãtes p ea manifestius exposuerũt.Sic igit eos q trinitatis vnitatẽ soluebãt trinitatis virtus destruxit,multũ vero valde & multipharie,& sup ipsa vnigeniti dispẽsatõe facta ẽ oppositio,sed gñalis sermo exeq festinat.Iteꝝ Nestorius & iteꝝ Celestinus & Cyrillus ille qdẽ Christũ diuidebat & partiebat,hi vero cũ dño cõspirãtes vnà cum his sceptroꝝ dño diuisorẽ deñciebãt effusius,& ibidẽ gestoꝝ turbule p literariã vocẽ dũ fileant causas ipsas loquunt,deinde Euticetis ĩsania delirãte alterã fabulã ipſiusq; saluatoris hũanitatẽ penitus recusantẽ,& vmbrosã quãdã eius & nos similitudinẽ pstigiãte, Putasne ac nedum erat & nõ spiritales viros ĩsurgere q diuinis verbis falsidicos cõpescerẽt? & qũo nõ ĩdignaret deus q blasphemabat? & nõ defendebat? leonis igit tuba tanq̃ leonis rugitus viriliter vociferãs ex Roma,interim archimãdritã bestiã pterruit,& à monachico grege ,piecit,eiusq; phantasiã atq; putationẽ reprobauit,& euanescere fecit iniustã turbulã.Martianus sacratiss. iperator & Anatholius Cõstãtinopolitanus antistes cũ oĩ Calcedonẽsi à Chro cõgregata collectione ãplexi sunt,atq; manu & lingua cõsentiebãt,& pariter subscribebãt,& cõsonã Euticetis, & Dioscori ĩtelligẽtiã euacuarũt.Si igit post hęc Vigilius,Post hęc Iustiniano pñssima cõsonuit,&.v.cõciliũ cõstitutũ est,& eoꝝ opuscula q̃ latẽter repta sunt repleta abominatiõe anathematizabãt.His ita se hñtibus necessariũ existebat & vestrã Chro amabilẽ mãsuetudinẽ sacratissimũ hũc & copiosũ cõgregare cõuẽtũ,dũ vtraq; bñfacere putarent,& causã qdẽ dissensiõis ecclesiaꝝ repellere,distantia vero ad vnitatẽ reducere.Nec em̃ sufferebas cõspicere deo imitabilis dñe vt nup cõtexta falsæ doctrĩæ adinuẽtio tunicã rectæ fidei vsq;q̃q; cõscinderet, s̃ audẽter dicimus tã q̃ p organa spũs p nos & vna nobiscũ qd excisũ erat retexuisti, & ad soliditatẽ cõpagiasti,itegritatiq; restituisti ,piñ ĩspiratõe S.spũs cõspirãtes & ad iuicẽ oẽs cõsonãtes atq; cõsẽtiẽtes,& Agath.sctiss.pris nr̃i & sũmi papę dogmaticis lr̃is ad vestrã fortitudinẽ missis cõsentiẽtes,necnõ & suggestõe sctẽq; sub eo ẽ synodi.cxxv.patꝝ cõcordãtes vnã de S. trinitate dñm nr̃m Ie.Christũ etiã incarnatũ pdicamus in duabus pfectis naturis ĩdiuise,incõfuse laudãdũ,vt em̃ verbũ cõsubstãtiale ẽ & cõsempiternũ deo genitori,vt ãt carnẽ sumẽs ex intemerata virgine,deiq; genitrice Maria hõ pfectus ẽ cõsubstãtialis nobis, factusq; sub tpe, pfectũ igit in deitate,& pfectũ eũdẽ in hũanitate scd̃m priscas pr̃m traditões & Calcedo.diuinã definitionẽ pdicamus,& quẽadmodũ duas pcipimus naturas,ita & duas naturales volũtates,& duas naturales opatões agnoscimus,neutrã em̃ eaꝝ q̃ Chri sunt naturaꝝ ĩ eius dispẽsatiõe audemus absq; volũtate vel absq; opatõe ,pnũtiare,ne forte eaꝝ pimẽtes ,pprietates etiã naturas,q̃ꝝ sunt ,pprietates pariter pimamus Nec em̃ negamus naturalẽ eius hũanitatis volũtatẽ aut naturalẽ opatõem,ne & qd ,p salute nr̃a dispẽsatõis est cap.denegemus,& deitatẽ passioni applicemus,hoc nãq; conabant q nup in eo vnius volũtatis,& vnius opatõis execrabilẽ nouitatẽ ĩtroduxerũt Arrij & Apollinarij,Euticetis atq; Seueri malignã sectã restaurantes,Si em̃ absq; volũtate,& absq; opatõe hũanã dei naturã dicere cessaremus,vbi pfectũ in hũanitate saluatũ est.Nihil eĩ aliud substituit hũanæ substãtiæ ĩtegritatẽ,nisi essentialis volũtas p quã liberi arb.vigor ĩ nobis designat,sic se habeat vt substãtialis opatio,qũo em̃ dicimus eũ ĩ hũanitate pfectũ,si nihil hũanũ passus ẽ aut opatus? quẽadmodũ em̃ duaꝝ naturaꝝ cõcursus vnã nobis incõfusam atq; ĩdiuisam cõseruauit substãtiã,Ita & vna substãtia in duabus coruscãs naturis q̃ vtriq; cõueniũt ,pprie demõstrabat,duas igit in eo naturales volũtates,& duas naturales opatões cõiter atq; ĩdiuise ,pcedẽtes pdicamus,supfluas ãt vocũ nouitates,& haꝝ adinuẽtores ,pcul qddã ab ecclesiasticis sectis abĩscimus,& anathemati merito subĩscimus.i.Theodoꝝ Pharanitanũ,Sergiũ & Paulũ,Pyrrhũ simul & Petꝝ q Cõstãtinopoleos psulatũ tenuerũt,insup & Cyꝝ q Alexãdrinoꝝ sacerdotiũ gessit,& cũ eis Honoriũ q fuit Romæ pśul,vtpote q eos in his secutus est sup his pcipua rõne anathematizamus,deponẽtes Machariũ q fuerat Antiochẽsis epm̃s,& Stephanũ huius discipulũ,& potius dicamus magistrũ, qui pdecessoꝝ

suorum

ſuoꝝ impietatē defendere conati ſunt,& vt verbialiter dicaṫ totū orbē terraꝝ cōcitauerūt & oēs qdē vbiq; peſtiferis lr̄is,fraudulētis vero inſtitutōibus vnūquēq; multoꝝ tñ in ſimplicita te vaſtauerunt.Siſr aūt & Polycroniū infantilis intelligētiæ deliꝝ ſenem q mortuos ſuſcitare pollicitus,dū nō ſuſcitaret deriſus eſt,& oēs q cōſtituerūt,vel cōſtituunt,cōſtituereve p̄ſumpſerint vnā voluntatē & vnā operationē in diſpenſatōe. Et ne forte qdā reprehēdāt ſeu ſanctiſſimi papæ diuinā æmulationē,ſiue p̄ſentē angelicū cōuentū. Nos em̄ illius & añ nos,& no biſcū apoſtolicas & paternas traditiōes ſumus ſecuti,& nihil diſſonū aut diſcrepans ab eoꝝ in formatōe adinuenimus,inſup cōtra inſurgētes nobis reſtitimus,ſed nō anticipauimus, & neq; nos cōgreſſionē adſumpſimus,Præincipientes vero è diuerſo ſumus armati.Quis igiſ aſpexit talia miracula? ſp̄uale nunc proponebaṫ ſtudiū,& propugnator falſidicæ ſciæ iā añ exuebaṫ,ignorabat aūt,q; nō adipiſceret coronā victoriæ,ſed & exueret coronā ſacerdotij. Summus aūt nobiſcū cōcertabat apl̄oꝝ princeps,illius em̄ imitatorē & ſedis ſucceſſorē habuimus ſautorē,& diuini ſacramēti myſterij illuſtrantē p̄ literas cōfeſſionē tibi à deo inſcriptā illa Romana antiqua ciuitas obtulit,& dogmatū diē à veſpertinis partibus extulit,charta & atramē tū videbaṫ,& p̄ Agathonē Petrus loquebaṫ,& cū oīpotenti cōregnatore primus imperator ſi mul decernebas tu q à deo decoratus es,& Simone Reſimi pinis volitantes corruebant,& ſtat ruinæ eoꝝ ſtatua,fides vero reſurgit,plebiſq; cōcordia in ꝓpriū reſtituiṫ decus, eleuatus eſt ſol,& luna ſtetit in ordine ſuo. Ait ꝓpheta,in lumine leuatus eſt ſol.i.mens veſtra ad iuſtitiæ ſolē aſcendit puriſſimū purā reſpicere reconciliationē q̄ nobis ex hoc apportauit. Et luna ſtetit in ordine ſuo.i.eccleſia & ſponſa Chr̄i ſuo decore amicta eſt,& pietatē tāq; virginitatis ſtolā induiṫ,& orthodoxæ fidei pulchritudine plenius ſatisfacta ꝑpetua pace mundū illuſtrat. Audite hæc oēs q terrenū hoc tabernaculū vos exuiſtis,& q poſtea naſcituri eſtis,p̄ſentibus em̄ nō auditus,ſed viſus ē ſatisfactio,& ſoli ſapiēti & potēti deo gr̄aꝝ laudes enixius offeram⁹ Gloria in excelſis deo,& in terra pax decātantes,dū Chr̄o oīpotēti cōplacuit ſuſcitare princi pē deo dilectū q vnitatis eccleſiaꝝ mediator effectus eſt.Sed o benigniſſime dn̄e & amator iuſtitiæ ei q tibi potētiā largitus ē hāc gr̄ām recōpenſa,& his q̄ à nobis geſta ſunt ſignaculū tribue,veſtrā inſcribito īperialē rati habitionē,& p̄ edicta diualia,atq; p̄ pias conſtitutiōes ex more eoꝝ oīm firmitatē,q̄tenus nullus his q̄ geſta ſunt aut cōtradicat,nouā ve q̄ſtionē machinet.Scito em̄ ſereniſſime īperator q; nihil hoꝝ q̄ in ſynodis vniuerſis & approbabilibus patribus cōſtituta ſunt falſauimus,veꝝ potius cōfirmamus etem̄ oēs vnanimiter atq; cōſonāter acclamamus,dn̄e ſaluū fac regē noſtꝝ q poſt te corroborauit fidei fundamentū bn̄dicito vitā eius,dirige greſſus cogitationū eius.Cōterat virtutē inimicoꝝ ſuoꝝ,& reſiſtentes ei cōtinuo corruant,qa fecit iudiciū & iuſtitiā ſempiternā,& periclitanti veritati manus porrexit,popu lū q̄ tuū ſaluauit ad eadē ſapere eos cōcilians,Gaude ciuitas noua Roma Cōſtātinopolis glorificata noīe principali.Ecce rex tuus fidelis ſedet fortiſſimus,& accipiet armaturā æmulatricē eius virtutē,indutus eſt loricā iuſtitiæ,& ſc̄itatis circūpoſuit ſibi galeā, prudentiāq; ſpeculū virtutū,& ſcutū aſſumpſit inexpugnabilē in deū pietatē,his armatū eū inſpiciāt barbari,& ſperamus in deū obtēpare dn̄anti,Lætare ciuitas Syon,cacumē orbis terraꝝ atq; īperiū,Cōſtantinus te purpura p̄ornauit,& p̄ fidē coronauit,& Cōſtātinus vtriſq; ſup coronauit,portę q̄ in feri aduerſum tuū orthodoxū īperiū nō p̄ualebūt,gaude & fiducialiter age īperator ſpecioſiſſime,dn̄s deus tuus in te potēs,præcingēs te virtute ſaluabit te,adducet ſup te iocūditatē & exultationē,ampliabiṫq; īperiū tuū,& exaltabiṫ brachiū tuū,& dn̄abiṫ cūctis aduerſis,deūq; nō agnoſcē⁹tib,atq; añſtātibus,& lamētabiṫ qdē hoſtilitas,gaudebit āt obediētia,qa ego potēs ſum dicit dn̄s oꝑs.

¶ Actio decimaoctaua.

IN noīe dn̄i & dn̄atoris Ieſu Chriſti ſaluatoris nr̄i,īperator p̄ijſſimus pacificus Flauius,Cōſtātinus fidelis in Ieſu Chriſto deo īperator.Edictū Chriſto dilecto oī populo habitāti in occiduis partibus.Firmamentū ac fundamentū ſuperno nutu credite nobis Chriſtianiſſime extitit reip.fides in deo inflexibilis,& incōcuſſibilis,in qua Chr̄us deus noſter tāq; propriā domū ſuā conſtruxit eccleſiā,& ſicut rex oīm imperij noſtri ſedē conſtituit,principatusq; nobis ſceptra cōmiſit.Sicut em̄ quandā petrā excelſam & ſublimem,& vt cœli,terræq; in conſortio conſtitutā myſticā confeſſionē quæ in eū cū patre & ſp̄ū eſt ſaluator nobis oſtendit,vt per eā tanq; per mediā ſcalā ad cœleſtē conuerſationē reducamur,diuinioriſq; regni potentia coronemur.Super hanc petrā cogitatōis noſtræ greſſus infiximus,ſuper quā ſtr miter ſtare p̄cipimur,quamq; cautius tenere ſubiectos p̄cipimus,ne quisq; vt minus attonitus exagiteṫ à maligno & inſtabili ſp̄ū,expulſusq; atq; p̄cipitatus in impietatis voraginē delabaṫ. Etem̄ deſiderabile eſt dæmoni q generi humano ſemp infeſtus eſt ſeparare hoīem à deo qui factus eſt ad imaginē dei,& multimodis deceptionibus fallere.Sed nihil eſt & ei ſic ſtudioſum atq; officioſum q̄ pietatē oppugnare,& eccleſiaſticæ pacis ſtatū perturbare,q̄d & nuper ela-

A

pfis tēporibus demonstrauit, atq; aduersus inuicē ecclesias p̄lia sumere psuasit per instrumenta q̄ ad hoc vnā secū cōfligerēt adinuenit sub sacerdotali scilicet habitu & indumēto dolosam intētionē obcęlantia, Christi vero amatoribus populis letalē institutionē eructātia, vnius qp pe volūtatis & vnius opatōis in incarnatiōe saluatoris, atq; in duabus eius naturis diuina famur, & hūmana nouitatē sanxerūt, q̄tenus ex hoc in Christo naturā ex improuiso excogitarent introducere antiquæ illius & corruptibilis cōfusionis hæresim cōflantes, cū qua Apollinaris qdē anathematizatus est, Eutices & Dioscorus cū sua pessima secta simul delecti sunt, & oēs hi & quiq vestigia eorū secuti sunt. E regione aūt veritatis inierunt synodalibus simul & paternis cōdenati sunt sententijs, hmōi denīq; cogitatōe ecclesias cōtaminauerūt etiā hi q añ nostra tpa sacrilegi sacerdotes ecclesias puerse gubernarāt. Sūt aūt hi Theodorus q fuit Farā eps, Sergius q fuit nr̄æ à deo cōseruādæ regiæ vrbis antistes, Ad hæc & Honorius q fuit antiq̄ Ro. papa hmōi hæreseos cōfirmator, q etiā sui extitit oppugnator, Cyrus q̄q; q Alexādrinorū qdē p̄sulatū sortitus est, infringere aūt orthodoxa dogmata studuit. Sil̄r & Pyrrhus, Paulus, & Petrus, huius regiæ nr̄æ ciuitatis p̄siarchæ sedis alterutrū successores, q puerſiōis vitiū inuicē trāsmiserūt, q̄ꝫ oīm cultores & opitulatores mali maloꝝ supinsurrexerūt Macarius q fuit Antiochenoꝝ antistes, & Stephanus eius discipulus & p̄uaricatiōis substructor & Polychronius q multo tpe hæreticæ vetustati cōsenuit, q in tm̄ q̄s secuti sunt, æmulati sunt, impietatis'q; furia suā aīam cremauerūt, vt etiā discerpere atq; dissecare inuicē mēbra Chr̄i Chr̄o dilectos psuaderēt: vt nec barbari tm̄, & q̄tū Chr̄iani Christianos oppugnarēt sc̄tāꝝ ecclesiaꝝ ad inuicē pturbationē atq; dissidiū, emolumentū atq; lætitiā p lucro reputātes, veꝝ nos eis q ab origine pie atq; æquiuoco noīe añ nos regnauerūt, exæquari cupiētes, zeloq; rectæ & intemeratæ fidei cōflagrātes, atq; sc̄tās dei ecclesias in pacis ordine pseuerare tpibus nr̄i ip̄ij, p̄cipale opus statuētes. Porrō ptelari hmōi illæsionē miserrimū æstimauimus, vñ & hoc sacratissimū & vle cōuocātes sextū cōciliū, vtpote parile p̄cedētiū sc̄tōꝝ q̄q; vlium cōcilioꝝ in mediū deducere falsoꝝ dogmatū, hoc est nouitatū ppōnes decreuimus, q̄ sanctū cōciliū singula q̄q; ppendēs atq; discernēs eos qdē q orthodoxæ fidei p̄dicationē cōcusserūt, & Christi gregē scādalizauerūt ac sacerdotali ouili eliminauit, definitionē vero à deo institutā & sc̄tās dei ecclesias in vnitate cōgregātē cōstituit, euāgelicas qdē & aplicas cōsequētē sanctiōes, Memoratis aūt sc̄tis & vlibus. v. cōcilijs cōsonātē, Idcirco & nos q̄ ab eis definita sunt corroborare atq; firmare cupiētes, p̄ns piū edictū edidimus vere circa diuinitatē fidei scdm ecclesiasti ca statuta adnūtiās cōfessionē. Credimus in patrē & filiū & spm̄ sanctū, trinitatē in vnitate & vnitatē in trinitate, vnā substātiā in tribus subsistētijs, Vnitatē qdē ppter naturalē vnionē ac dñationē. Trinitatē vero ppter subsistētiaꝝ pfectionē, & diuitias supexistētis bonitatis. Vnitas q̄ppe vere ē trinitas, q̄a vnita est deitati, Et trinitas vere ē vnitas diuisa proprietatibus, & nō disptita æternitate. Ipsa etem̄ sibi cōsempiterna ē & essentia æq̄lis honoris est, nec ei extitit sc̄m q̄n cū p̄re nō erat & filius, cuius vtiq; vocabit p̄, si nō simul cū eo erat sine p̄cipio filiusꝫ nec erat q̄n nō erat cū vtrisq; spūs sc̄tūs, Vnus igit hæc tria deus q̄a cū inuicē intelligūtur sola figillatim drña i cōitate essentiæ iseparabil'r discernēte vnāquāq; psonā. Solus ꝓinde p̄ p̄ est, solus filius filius, solus spūs sanctus spūs sc̄tūs, his etem̄ differentijs nō conuertunt ad inuicē, sed in his qdē inseparabiliter diuidunt, cōicant aūt essentiæ vnitate, Trinitas simplex & impartita atq; incōposita ex tribus pfectis ex seipsa perfecta & superperfecta vna natura atq; deitate & vna voluntate, vnaq; opatione glorificanda. Quoꝝ igit vna natura est hoꝝ & voluntas, & operatio est sicut nos docuit cultor Basilius. Cōfitemur deinde vnū sanctę trinitatis dn̄m nostrū Iesum Chr̄istū vnigenitū filiū dei deum nostꝝ q est cum patre & sancto spū sine principio cōsubstantionalis, eundē ip̄m in vltimis præstitutisq; tēporibus propter humani generis salutē atq; reformationē descendisse de cœlis, hoc est per spontaneā se exinaniſſe humilitatem, & in vulua illibatæ virginis deiq; genitricis Mariæ habitasse purificatę & aīam & corpus p spm̄ & ex sc̄tā & imaculata carne eius in ꝓpria subsistētia carnē sumpsisse nobis consubstantionalē, & hāc sibi mediantem aīa rationali & intellectuali cōpaginasse atq; formasse, natum quoq; ex eadē virgine matre sup omnē intelligentiā, & sup omnē mentis cōsiderationem, sine semine q̄ppe & sup naturā existētem conceptū ineffabilis atq; inenarrabilis est eius natiuitas. Processit itaq; secundū nos q sup nos est & Christus & dñs, oīa ferens in seipso naturaliter, q̄ nr̄a sunt p̄ter solū pctm̄ totus hō factus, & totus pmanens deus, idē ip̄e terrenus & celestis, inuisibilis & visibilis, mortalis & immortalis. Duę nāq; naturæ cōcurrentes ad insepa rabilē vnitatē vnū qdem Emmanuel nobis pfecerunt saluātem in se indiminute naturaꝝ, ex qbus extitit ꝓprietates. Cū enim simplex sit verbū secundū diuinā paternāq; & sempiternā natiuitatē duplex processit secundū maternā temporalē & corporalē natiuitatē, Vnde & duas Christi dei nostri natiuitates glorificamus, vnā eius venerātes subsistētiā in duabus pfectis

naturis

naturis existentē, vnus quippe sanctæ trinitatis permansit, etiā dum verbū caro fieret perfectus in deitate, & perfectus idē ipse in humanitate cōsubstantionalis deo patri secundū deitatē & consubstātionalis nobis idē ipse secundū humanitatem, passibilis quidē carne, impassibilis autē deitate, nec em̄ alteri miracula, & alteri passiones sequestramus, sed vni eidem'q; dño nostro Iesu Christo vtrarūq; indicia deputamus secundū aliud quidē miracula operari, secundū aliud vero pati. Et em̄ secundum diuinā eius naturam signoꝝ proferebat virtutē, & secūdum humanā formā, quæ naturæ congruebāt irrefutabiles passiones assumebat, q̄tenus ipse ipsum trāsfiguraret passibile nostrū in impassibilitatē secundū apostolū dicentē: Oportet em̄ corruptibile hoc induere incorruptionē, & mortale hoc induere immortalitatē. Neq; em̄ dedignatus est amator hoim hūanis & irrefutabilibus passionibus cōdescendere, q cū deus esset immortalis mediante anima morti corporaliter cōgressus est, animā autem dicimus in oībus pfectā & solidā, cui in nihilo deerat hūana perfectio, Humanæ autē perfectionis indiciū, mens est per quā & volumus & cogitamus, & ab irrationalibus animātibus secernimur. Nihil quippe est sine mente voluntariū, omne autē voluntarium intellectuale est. Vbi igit̄ mens est? ibi modis oībus & voluntas. Si itaq; perfectus hō factus est saluator in perfectione pmanēs deitatis, neq; amens, neq; inuolūtarius extitit. Igit̄ hi q humanæ dñi animæ quæ secundū naturam est, extinguere voluntatē pertentāt, amentē q̄dam eā vt vere dementes assignāt. Ad impassibilē autē naturā easdā passiones ad mortē reducunt, nos aūt astruunt nō perfecte saluari, hæc quæ pdicunt, q̄a imperfecte verbum nostrā naturā assumpsit. Si igit̄ totus toti humanæ naturæ non vnitus est, nec totus hō saluatus est. Quod em̄ non assumptū est nec saluatū, quod vero vnitū est deo, hoc & saluatur secundū deiloquū Gregorium. Sed hi quidē cū proprijs æstimationibus & phātasiis circūerrent, nos autē q verę dispensatōis mysteriū nō ludimus, nō solū intellectualē & voluntariā sacrosanctā saluatoris aīam esse credimus, sed & oībus eam vere naturalibus virtutibus factā, & similibus nobis absq; pctō voluntarie acquieuisse passionibus, dū verbū eā pmitteret, & q̄rere quæ sua sunt, Sic & naturalē cibū secundū rōnem appetebat, desiderabat q̄q; & turbabat̄ ac tristabat̄. Cum enim saluator ad crucis passionē propria voluntate veniret, cœpit tristari & anxiari. Hæc enim aīæ rōnalis & volūtarię proprietates existūt & psuadet nobis p̄clarus pater noster Epiphanius in sermone aduersus Arriomanitas ita ,pse cutus, A carne enim (inqt) diuinitati vnita absq; aīa & mēte nō fiet agonia. Vnde & idem dñs noster dicebat: Tristis est aīa mea vsq; ad mortē, deīde orat trāsire calicē. Vt enim hō recusabat mortē, Nā habebat, & nō velle mori, sicut asserit laudabilis Cyrillus, eo q̄ recusaret caro eius naturaliter mortē, sicut aūt deus idē ipse prompte veniebat ad passionē, & testis hoꝝ irreprehēsibilis athleta atq; dei cultor p̄ nr̄ Athanasius, in sermone q̄ppe de trinitate & incarnatione ita ait: Et cum dicit p̄r, Si possibile est, trānseat à me calix iste, veruntn̄ nō mea fiat volūtas, sed tua, Duas voluntates hic enim ostēdit, vnā q̄dē humanā, quæ est carnis: alterā vero diuinā. Et humana q̄dem propter infirmitatē carnis recusat passionē: diuina aūt eius prompta, Vnus enim cū sit idem ipse in vtraq; natura, loq̄tur interdum q̄dem congruentē humanitati, interdum vero diuinitati congruentē exprimit vocē. Habuit enim (iuxta quod ait, opinatissimus Cyrillus) in vtrisq; potestatē. Dum ergo dicit, non mea voluntas fiat, nō mea, hoc est humanæ naturæ, dixit. Et ego enim nunc sicut hō loquor, dū vero dicit tua, illā q̄ coīs est ,inqt, mihi verbi & tibi patris. Igit̄ & filij secundum quod verbū est, vna est voluntas, propter vnitatē essentiæ scd̄m sanctum Nisænum Gregoriū in sermone aduersus Apollinarium sic inquientē: Loquit̄ enim tanq̄ ex homine quod infirmitati naturæ cōuenit ille q nostras passiones ,pprias fecit, Adiungit deinde secundum vocē excelsam & deo dignā voluntatē ratam magis fieri q̄ hominis pro hominū salute volens, q enim nō mea humanā hoc sermone significauit, Adiungens autē tuā ostendit cōiunctionē suæ ad patrē deitatis, cuius nulla est voluntatis differentia ,ppter cōmunitatem naturæ, Si ergo sequtur secundum q̄ patres inquiunt naturam uoluntas, Duæ vero naturæ in Christo, duas per oīa illis & naturales voluntates dabimus. Idem ipse enim sicut asseruimus secundum vtrāq; formā volens, voluit q̄dē vt deus, voluit vero & vt hō secundum naturaꝝ diuersitatem, & iam duaꝝ voluntatum demonstrās differentiā. Et neq; contrarias voluntates, aut ad inuicē oppositas introducimus. Saluatoris enim humana voluntas nō erat cōtraria diuinæ eius voluntati, sed sequebat̄ in oībus assumentis & deificātis verbi voluntatē quæ deificata est assumptæ humanitatis humana voluntas, Ergo q̄d ait deiloquus Gregorius, Illius enim velle q secundum saluatorē proculdubio intelligit̄ hoīs, nec contrarium deo deificatū totum. Et de voluntatibus q̄dē in breui talis est ratio, affert vero ut etiā de opationibus rōnem breuiter cōp̄hendamus similibus usi denuo ,pbatōibus duas opatiōes in Chr̄o deo nr̄o naturales demōstrantes. Qui enim unā solummodo in Chr̄o opationē adnuntiant, uel diuidunt naturas, aut pmiscent & cōfundunt. Nestorius nāq; hominicola & q-

qui illius demētia deprimunt duas dicētes naturas simul diuidūt cū eis,& psonas pari numero cū eis & subsistētias introducūt,vnā aūt eaꝝ affectiuā decernūt opationē.Affectus nāq; duaꝝ p oīa aut etiā pluriū reꝝ dispertitaꝝ, atq; separatim subsistētiū est cōnexio.Qui ergo(vt dictū est)in duos Chīos vnū Christū cōcidūt,vnā affectiuā(vt diximus)dogmatizant opationē.Apollinarius vero,Themistius,& Eutices,& Seuerus,& quiq partis eoꝝ stultitia insigniti sunt,duas naturas q̄ in Christo sunt cōfundētes atq; cōglutinātes vnā quidē eius cōfusam & phantasticā naturā p̄dicāt,vnāq; eius portētant opationē,& hæc quidē illi.Nos aūt altrinsecus positā voraginē,diuisionisq; & cōfusionis declinantes periculū,& tanq̄ iter regale pergētes duasChristi naturas,& haꝝ pari numero naturales opationes cōfitemur in vnā indiuiduā cōcurrentes subsistentiā,& quæ suæ sunt alterutra in cōmune ꝓprietates cōferentē. Nec em̄ persona aliqd aliud est q̄ ipsæ naturæ,sed in verbi subsistentia totius humanitatis formata natura q̄ sua sunt indiminute operat̄ cū eo cui vnita est substantialiter verbo absq; solo peccato, sicut & verbū perfecte operat̄ quæ eius sunt propria cū humana natura quā assumpsit, Ita ergo pie nobis credentibus seruabit̄ secundum beatū Leonem,operat̄ em̄ vtraq; natura cū alterius cōmunione quod ꝓpriū habuit,verbo operante quod verbi est,& carne exequente quæ carnis sunt.Quæ em̄ habuit sicut consubstantialis patri,hæc operabatur diuinitus,per formā tamen humanā,quæ aūt assumpsit ex nobis vt cōsubstantialis nobis hæc operabat̄ humanæ, sed nō vt purus hō,sed vt humanatus deus. Ait namq; in thesauris sacratissimus Cyrillus, Est agnoscere in hoc ipso vtraq; in eo,deus em̄ verus in carne,& caro vera in deo, ex qbus enim oportuit cognoscere eū dn̄m hæc diuinitus operat̄,& ex qbus necessariū erat hoīem vero eū videre hæc facit & dicit dispēsans mysterio veritatē.Nā ambulare corpalibus pedibus,& cū labore iter facere,& p linguā loq humanæ naturæ opus extiterat,mēbra vero paralytici verbo saluare,& muti ad articulate loquēdū linguā aptare,& laborātibus atq; oneratis multitudine pctōꝝ & egritudinū remissionē cōcedere,opa sunt diuinæ virtutis,sed nō alteꝝ absq; altero factū est,& ad mediū ꝓducēdus est sctūs.Leo in epl̄a ad Leonē impatorē hęc asserēs, In tātā vnitatē ab ipso cōceptu virgi.deitate & hūanitate cōserta,vt nec sine hoīe diuina,nec sine deo agerent hūana.En manifeste hic p̄ asseruit,qa in psonæ vnitate cōiter & nō disiuncte neq; cōfuse vtraq; natura opata est qđ naturali eius erat,& ꝓpriā vt deus esse credat̄, & dispē sationē credibilē faciat.Vnus ergo existens dn̄s nr̄ Iesus Chr̄us pfectus in deitate,& pfectus idē ipse in humanitate operat̄ vt deus,operat̄ vero ut hō dualitate naturaꝝ etiā duas naturales opatiōes explēs,q̄ em̄ alterius gn̄is,alteriusq; naturę sunt scđm sapiētissimū Cyrillū eandē opationē habere nullus sapiēs dabit,sed ficut dissociatā hn̄t naturaꝝ siue æqualitatū rōnē, ita & differētē reddūt opationē,ficut & magn⁹ Basilius collegit in libro aduersus Eunomiū,qm̄ diuersaꝝ naturaꝝ nō una est opatio,Duas igit̄ naturales uolūtates,& duas naturales opatiōes in dispēsatōe incarnatōis unius sanctę trinitatis dn̄i nr̄i Iesu Chr̄i ueri dei nr̄i recte sentiētes p̄dicamus,& ita oībus amatoribus Chr̄i sapere p̄sens nostraꝝ edictū piū adnnutiamus,suscipimusq; & amplectimus sctās & vles q̄q; synodos q̄ in Nicæa.ccxviij.patraꝝ q aduersus Arrianā cōsederūt insaniā,q cooperāte trina & cōglorificāda deitate sacraꝝ fidei symbolū terminauerūt,& q̄ in hac à deo cōseruanda regia ciuitate,in q̄.CL.q aduersum Macedonianā rebellē spūs intelligētiā,simul & linguā,& magnū noīe Apollinaristā,cōgregati sunt patres,q inspiratiōe sct̄i spūs p̄dictū uenerabile interp̄tati sunt symbolū de spū sct̄o q̄d deus est cōfirmātes,p ea q̄ manifestius reserarūt,Et q̄ prius in Epheso cōgregata est,cuius authores fuerūt,Celestinus,& Cyrillus,q cū Christo dn̄o atq; inseparabili deo nostro diuisorē Nestoriū cū sua ꝓphana & maligna secta cōdēnarūt,cū eis q̄q; amplector haꝝ oīm signaculū,firmamētūq; eorū confirmationē sanctū Calcedonense conciliū sexcentoꝝ super triginta,& numero pariter & multitudie honorabiliū patraꝝ,q̄ꝝ flagello Dioscorus & Eutices cruciati sunt,& cū ipietatis uertice de sacerdotio abscisi sunt, Suscipimus q̄q; & quæ in tēporibus Iustiniani diuæ memoriæ in p̄dicta à deo cōseruanda nostra felicissima ciuitate cōposita est synodus cōtra dei impugnatores.Origenē,Didimū,& Euacrium,& obscena Theodori Mopsuesteni,& Iudaica scripta,& refutati onē opusculoꝝ Theodorici aduersum duodecim capitula famosissimi Cyrilli cū abolitōe epistolæ q̄ dicit Ibaę ad Mariū Persam scriptæ.Hæc itaq; uniuersalia & à deo cōscita cōcilia sicut quandā hæreditatē cœlestem in cordis cōclaui reponens tanq̄ intellectuales margaritas ab eis thesaurizam⁹ dogmata,& q̄s anathematizarūt,atq; refutarūt,anathematizamus,atq; refutam⁹,q̄sq; susceperūt suscipimus,patresq; nostros scribimus, Anathematizamus aūt oēm hęresim q̄ à Simone usq; nūc in dei ecclesiā introducta est ad discindēdā pacē atq; unanimitatē credentiū,Super hæc oīa anathematizamus atq; refutamus & eos q superuacuoꝝ & nouitioꝝ dogmatum hæreticos authores atq; fautores secuti sunt.Dicimus autem Theodoꝝ q fuit Faranitanus epc̄s, & Sergiū q fuit huius à deo cōseruādæ nr̄æ regię urbis antistes

ſtes huic conſentaneum & moribus atq; impietate parilem. Ad hæc & Honorium qui fuit antiquæ Romæ papa hoꝝ hæreſeos in oĩbus fautorem, concurſorẽ, atq; confirmatorẽ, & Cyꝝ, qui fuit Alexãdrinoꝝ epũs. Similiter Pyrrhum, Petrum, Paulum huius regiæ noſtræ ciuitatis p̃ſules, & vna cum eis Macarium, q̃ fuit Antiochenoꝝ epũs, & Stephanum eius diſcipulum, atq; Polychronium dementẽ, & omnes q̃ ſapuerunt & ſapiunt, vel futuri ſunt ſapere vnã voluntatẽ, & vnã operationẽ in diſpenſatione ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti. His oĩbus ita à ſancto hoc & vniuerſali ſexto concilio conſtitutis: & p̃ ſubſcriptionẽ noſtræ fortitudinis confirmatis ſancimus, vt nullus quoq; aliud quicq̃ de fide ſatagat, vel noui dogmatis adinuentionẽ machinet, aut penitus de vna voluntate, & vna opatione docendi indicium velſermonẽ commoueat. Nos em̃ ſctos & probabiles p̃res noſtros ſequẽtes naturaꝝ voluntates adnuntiamus, & ſicut duas naturas in Chr̃o credimus, ita & duas naturales voluntates, & duas opationes p̃dicamus. Hæc ſunt veræ in deũ cõfeſſiones, & dogmata hæc ſunt euãgelicaꝝ atq; apoſtolicarum vocum p̃dicatões. Hæc ſunt ſctõꝝ conciliorꝝ & ꝑbabiliũ paternaꝝ linguaꝝ didagmata, hæc Petrus q̃ eſt petra fidei, & princeps Apoſtoloꝝ itemerata ſeruauit. In hac fide & viuimus & regnamus, & conregnãt nobis, & conregnare denuo ſperamus, hãc comitẽ hinc recedẽtes habere depoſcimus, & cũ hac ante Chr̃i tribunal aſſiſtere. Ad hãc confeſſionẽ oẽs hortamur, & deſeruire deo nobiſcũ inuitamus ſup montẽ excelſum Imperij ſtãtes p̃dicamus: atq; eccleſiaſticã pacẽ totius populi ſolennitatẽ adnuntiamus. Nã illa q̃ndã Chriſto dilectoꝝ diſſenſio nunc in cõcordiã verſa eſt, hæreticoꝝ cõtrita ſunt ſcãdala, ꝑpriãq; dignitatẽ hæc fides ĩdepta eſt ipſo Chriſto ſuis eccleſiis medẽte. Ipſe ẽ igit̃ pax noſtra q̃ ſoluit mediũ macerie parietẽ, & quæ p̃ tẽpora diſſidebãt in vnanimitatẽ conciliauit vnus dñs, vna fides, vnum baptiſma, vna in deum nũc ẽ Eccleſiæ vnitas. Si quis igit̃ Chr̃i amator eſt, & metuit dñm, optatãq; ſalutem deſiderat, hãc fidẽ orthodoxã teneat. Nec enim erit p̃ aliã fidẽ ſaluari. Si quis vero hoĩm p̃ſonis gratiam exhibet, charitatis autem in deum ęmulatorem ſe non demonſtrat, præſentemq; noſtram piam conſtitutionem non recipit, ſiquidẽ epiſcopus eſt, vel clericus, aut monachico circundatus eſt habitu deportationis pœnam exoluet. Si vero in ordine dignitatũ inſertus eſt ſub pretio proſcriptionis mulctatur, eiq; cingulum adimitur. Si autem idioticæ ſortis eſt ex hac regia omniq; penitus ciuitate extorris addicitur. Et ſuper hæc omnia etiam terribilis atq; inexpiabilis iudiciꝝ non effugiet cruciatum.

¶Proponatur exemplar diuinæ iuſſionis domini Conſtantini directæ ad ſynodum Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ.

IN nomine domini & dominatoris Ieſu Chriſti dei atq; ſaluatoris noſtri, Imperator p̃ſ A ſimus Flauius Conſtantinus fidelis in Ieſu Chriſto Imperator omnibus ſanctiſſimis vniuerſis ſynodis apoſtolicæ ſedis concilio pertinentibus. Clarus & ſpecioſus ſacratiſſimus veſter cętus extitit, quem pro eccleſia congregauit ſpiritus ſanctus, & pietatibus armauit ſermonibus, in quibus debellati ſunt inſidiatores fidei doctoribus ſacerdotalis ordinis pontifici, verumetiam & vniuerſali patri auxiliantibus, cum quo & pacificare didiciſtis, & compugnare eruditi eſtis. Tempus eſt enim in omni re, ſicut Salomoni videtur, bonum eſt pacẽ habere ad omnes, ſed ad ipſos qui concordiã erga pietatem habent. Melius eſt autem pugnare, quando actio pacis conſenſum in malum operatur. Nam dominus inquit: Non veni mittere pacem in terram, ſed gladium, gladio enim bis acuto fidei verbũ ſimulatur diuidens, & diſcernens credulum, & incredulum, & cognationem quidem vel conſenſum quæ ad impietatẽ declinauerunt eas ſeparans, deo autem accommodãs ſeu connectens per pacem & dilectionem erga ipſum poſitas. Nihil enim propoſitius eſt electione quæ per fidem erga ipſum pertinet, nec pater nec mater quę cum filiis dolores cõpeperit, nec fratres neceſſitate naturæ alligati, ſed voluntatibus diſſoluti non ex lege coniunctõis craſſa, & non impaſſibilis connexio & alterutri ſolutõe affectionem diſſoluens nullum ex his diuinæ naturæ participes effici, ſola autem circa deum fides & dilectio quoꝝ complexione regenerati, & reformati ſumus, & commendatiõe erga creatorẽ digni ſumus, ip̃e em̃ dicebat ſaluator. Qui amat patrẽ aut matrẽ plus q̃ me, non eſt me dignus, & q̃ amat filium aut filiã ſup me, nõ eſt me dignus, & q̃ non accipit crucem ſuã, & ſequat̃ me, non eſt me dignus. Qui ergo euãgelicã ſemitã inueſtigare ꝑpoſuerũt, & apoſtolicę dignitatis pontificatum ſortiti ſunt oĩa contẽnunt, & patiunt̃, & ad extremã, ſi contigerit ꝑpter dei amicitiã: condẽnari ad mortẽ, & duriſſima q̃q; pati & agere didicerunt cum fidẽ vident depopulari, p̃ quã erga deum amicitia acq̃ſita eſt, cũ eccleſiã hæreticis inuaſiõibus oppugnatã ſpeculant̃, qñ veritatẽ proiectã mẽdacio ſentirẽt, putãſne & offendere poſtponẽtes rẽ conciliauerunt hoſtibus, & euãgelicũ obliuiſcunt̃ mãdatũ, & qualiter hoc innoxiũ & impunitum fuerit? Nullatenus igit̃ ſumentes armaturã dei his q̃ aduerſus eos pugnare conati ſunt reſiſtere certãt. Hoc vero hoc & veſtrũ ſacerdotale collegiũ exhibuit, & ꝑ pietate pugnauit, in q-

bus cõi patri auxiliatum est,& hæreticoꝝ deuiat acies,sed memoria eoꝝ quæ dicenda fuerint corripit,sermoq; amplius egredi ꝑmitur.Lugubris enim tragœdia sequẽtium ẽ explanatio. hæresum em̃ inuentores facti sunt põtifices,& ꝓ pace contentionẽ populo adnuntiauerũt,ꝓ frumẽto zizania ruris ecclesiis semiauerũt,vinũ miscuerũt aquę,& proximo potũ dederẽt,euer sionẽq; turbidã,& tanq̃ lupus agnos simulabat mẽdaciũ,& veritas vt mẽdacĩ refutabat, con turbant res totæ ecclesiasticæ,qd nocere queat,nõ erat q discerneret,& qm̃ hæc qdẽ fic dispo nebant,& pietatẽ ꝑpietas deposcebat,ꝓuecti sumus illuc q̃ nos decebat dirigere gressum,& so li sapiẽti,eoꝝq; cognitori deo mẽtis nr̃æ extẽdimus oculũ,& deiceps eoꝝ q̃ interptãdo dubi um ĩgerũt,solutionẽ cõtinuis oronib⁹ dari nobis postulauimus, ꝓpter qd nutu eius illustrata ecclesia,oculos.i.sacerdotes ad cõtẽplandã veritatẽ cõcitari dinoscimus. Tãto em̃ amplius ꝓ fide certam⁹atq; pietati attẽdimus,& in primis de ecclĩastico statu,ꝓcuramus:q̃ten⁹ & ciuilib⁹ circũdati sollicitudinibus,bellicisq; cõsilijs retracti summũ sacerdotalẽ hũc cętũ nõ defecimus cõgregare, vt ecclesiaꝝ distãtia ꝓcul expulsa pacis cõiunctio coaptet,in pace nãq; fidei pariter cõpacta à Chr̃o dilectã Romanã Rempub. nostrã confidimus & statim cõgregatũ est venerabile vestrũ cõciliũ.Interfuistis nãq; & vos cũ vniuersali principe pastoꝝ,simul cũ ipso diuinitus loq̃ntes tã in spũ,q̃q; lr̃a.Suscepimus em̃ ex beatitudine eius,veꝝ etiã à sanctitudine ve stra directas nobis literas,q̃ ꝓlatę lectę sunt,& veritatis veꝝ stilũ declarauerũt,orthodoxã q; fidẽ depinxerũt,totę em̃ cõueniẽter & differẽter positę sunt ad imitationẽ,& tã synodicis q̃q; paternis doctrinis cõsentiunt, neq; em̃ negleximus,sed diligẽtius eas cõparauimus.Idcirco & oẽs cõsonãter mẽte & lingua cõcredimus,& similiter cõfessi sumus,& tãq̃ ipsius diuini Petri vocẽ Agathonis relationẽ supmirati sumus.Nemo em̃ discrepauit nisi vnus.Nanq; nemo ab oĩb⁹ perĳt,nisi fili⁹ interitus,pr̃ cõtumacię & hic vna cũ ꝓprijs discipulis spõte assumptus ẽ ab angelo decibili & summo sacerdotali choro,quẽ cũ ꝓpheta cõlugere opportunũ ẽ,eo q cõdo lemus,q̃liter cecidisti ex cęlo sacerdotĳ culmis ò Lucifer q mane oriebaris:luce certissimę sciæ fideliũ aĩas lustrare ordinatus es,& in nubib⁹ ponere adrogãtię sedẽ vanis dogmatibus elat⁹es q̃ mõ fuga lapsus es ab angelo imitato agmine tãtoꝝ sacerdotũ & supbię talis ad altã ruinã ele uatus es,ꝓ qua mysticæ mẽsæ temetipm alienasti,& æmulator fact⁹es Iudaicæ discessiõis,qũo nõ suscepisti collationẽ fratrũ imperialẽ & apostolicã celebrãtiũ solẽnitatẽ:Qũo recalcitrasti q dilectus es diligẽtibus te,& ad patiẽtiã te inuitãtibus:Nunq̃d q cadit,nõ resurgit:aut ita ver tens nõ cõuertit:quare auertis auersionẽ improbã,& tẽtus es in hæretico ꝓposito tuo:Nolui sti vtiq; cõuerti ad pietatẽ,cõfusus es in qb⁹ male docebas.O demẽtię simul obcęcationẽ,idẽq; em̃ eẽ vtrũ q videt hoꝝ nãq; alia vestigia corpis,alia ãt gressus aĩæ seducit,decipiẽs male doce re nõ erubescebat,& bñdicere erubescebat hic qdẽ q Antiochiẽsiũ fact⁹ ẽ pr̃sul Macari⁹,quẽ nõ oportet dicere Macariũ,vel q cũ ipso de ordine Christi discesserũt,cuius vniuersalis cõuentio nis cõi sn̄ia de sacerdotali dignitate repulsi sunt,& ꝓbatĳoni sanctissimi papæ traditi sunt,diffi nitõem ãt adorãdã vel venerabile sc̃tissimũ cõciliũ decreuit tã sc̃tissimis cõcilijs atq; ꝓbabilib⁹ pr̃ib⁹ cõuenientẽ & subsequentẽ in qua & imperiũ nostrũ subscripsit,& per pia dicta nostra cõ probauit eam, per quã oratõibus nostris cuncta ecclesię plenitudo pacificet,alicubi sunt q scã dalum cõtritæ conditõis fabricauerunt.Alicubi sunt q simulatã reuerentiã ad argumentũ falsæ doctrinæ induebant.Assumpta sunt psonaꝝ velamina,cõuictæ sunt decipientiũ falsitates pellẽ lupus abiecit,& nudus lupus publicat,& hoc manet dum apparet,q̃d tegebat,cum nõ ap parebat simulatio damnat.Veritas fidutialiter agit,falsitas exterminat,& eius q seminauit zizaniã dogmata abscindunt,triticum qd est Chrõ dilectus populus in vnũ horreum mittit.s.in ecclesiã Christi.Lux orthodoxę fidei orta ẽ,erroris tenebrę demergunt.Tristitia trãsfiguraꝝ & luctus in lętitiã,& cõtristatio in gaudium,oĩa ad meliora trãsgrediunt.Propter q̃d & nos ec clesiis dei q̃ dudum pacis grãm acceperũt cõgratulãtes apostolicę traditõi alloq̃mur vos, gau dete gaudete,iteꝝ dico gaudete,ternum em̃ gaudiũ trinitas nobis cõcessit. Bene valete sacratissimi auxiliatores pietatis orãtes ꝓ nostro Imperio.Et manus dinina.Legimus.Data.x.Ca/ len̄.Ianua.Constãtinopoli Imperiali domo pĳssimo perpetuo augusto Constãtino Imperatore,anno.29.Et post consulatum eiusdem,anno.15.indictione decima.

¶Scripta Leonis papæ ad Constantinum pĳssimũ augustum.

REgi regum in cuius potestate sunt regna mundi pusilli,cui magnas grãs agimus qui ita in vobis terrenum contulit regnum,vt cœlestia vos magis ambire concederet. Plus est em̃ quod in deo defixa mente confiditis: q̃ quod de collato vobis diuinitus honore regnatis,illud enim vobis,hoc profecit omnino subiectis.Nam triumphalẽ paterni diadematis gloriam nascendo superna miseratione obtinetis,pietas em̃ vestra fructus misericordiæ est,potestas autem custos est disciplinæ.Per illa igitur regia mens deo iungit,per istã vero censura subditis adhibet,illius opes inopes adiuuãt,huius ãt sagacitas à vero

trami

tramite deuiantes emendat. Non em̄ minor regnantium cura est praua corrigere, q̄ de aduer sarijs triumphare, qa ei nimiꝝ potestatem suā seruiendo subijciunt, cuius ꝓfecto munere & ꝓtectōe imperare noscunt. Vnde diuinitus ꝑordinata vestra Chr̄ianissima pietas, & habitaculum dignissimū sancti spūs in sui cordis archano ꝑparans quādo caput ecclesiæ dn̄m Iesum Chr̄m veræ pietatis regulā amplectendo concessisse ab eo regni demonstrat authorem, tm̄ venerabile corpus eius quæ est sancta mater ecclesia, vt syncerus & principalis filius largiendo atq; fouendo inconcussa facit soliditate gaudere. Scriptum est igit̄ de vobis clementissime pr̄i cipum, & de eadē sc̄tā ecclesia toto terraꝝ orbe diffusa, erūt, inqt, reges nutricij tui, pariterq; scriptū est: Honor regis iudiciū diligit, qa dum diuina rebus humanis ꝓponitis, & orthodoxā fidē curis secularibus incōparabil'r antefertis, qd aliud q̄ iudiciū rectū dei cultui mācipatis, & sacrificiū purissimū, atq; holocaustū diuīæ suauitatis odore flagrās in ara vestri pectoris eius inuisibili maiestati mactatis? Hæc de p̄ssimi animi vestri ꝓposito Chr̄ianissime Augustoꝝ efficaciter dici dei gr̄a operāte confidimus, qua sola & terror oīs euictus est, & rectitudo euangelicæ & ap̄licæ fidei cū syncera charitatis copula apud cūctos ecclesiaꝝ Chr̄i p̄sules obtinet. Ibi em̄ Chr̄ianę fidei veritas lucet, vbi gemina dei videlicet & proximi charitas feruet, ꝓinde nisi hoc vtrūq; rex regū oīpotens deus suis sacerdotibus cōdonare disponeret, nunq̄ se regia generositas ad infirmos famulos inclinaret, & paululū regali fastigio sepositō vnū se de collegio sacerdotum ꝓ zelo dei adnumerari cōcupiscere. O q̄ glorioſa & p̄celsa vera q̄ humilitas quæ ꝓ amore diuino se inclinare dignata ē. Quid igit̄ restat auguste regię & sublimissime pr̄iceps nisi vt deus q̄ incrementū dat, hæc in cor regiū dignāter inspiret, augeat, & impleat in vobis lucē catholici dogmatis q̄ fugent hæreticæ nebulæ prauitatis. Deniq; legatos huius apostolicæ sedis m̄ris vr̄æ Romanæ ecclesiæ pietatis vr̄æ famulos, id ē, Theodoꝝ, & Georgiū p̄sbyteros, & Iohānē diaconū filios nostros, atq; Constātinū subdiaconū regionariū sanctæ nr̄ę ecclesiæ vna cū p̄sonis q̄ cum eis ꝓfectæ fuerāt q̄ à decessore meo apostolicæ memoriæ Agathone papa p octauā indictōem ꝓ causa fidei vestra pietate iubente illuc directe fuerāt p nup Elepsam decimā indictōem mense Iulio cum diualibus clementiæ vestrę apicibus, & synodalibus gestis cū magno iocunditatis gaudio in dn̄o exultāres suscepimus, & quasi de quodā mę roris fluctu optatæ trāquillitatis portum ingressi receptis viribus cū gr̄aꝝ actōibꝰ exclamare cę pimus. Dn̄e saluum fac Chr̄ianissimū regē n̄m, & exaudi eū in die in qua īuocauerit te, p cuius à deo ispiratū studium p totum orbem terraꝝ ap̄licæ traditōis pietas flagrat, dum tetra caligo hæreticæ prauitatis euanuit. Merito igr̄ cum Propheta canendum est, ac dicendum: Dn̄e in virtute tua exaltabit rex, & sup salutare tuum exultabit vehementer, Desiderium aniæ eius tribuisti ei, & voluntate labioꝝ eius non fraudasti eum, Rex em̄ q̄ sedet in solio ficut sapientissimus qdam ait, intuitu suo dissipat omne malum, & em̄ dissipatum est dn̄o cooperante vestræ pietatis laboribus malum quod diaboli neqtia deceptōe īduxerat, & bonū Chr̄ianæ fidei q̄d Chr̄us ad salutem hoīm contulit, obtinet. Igr̄ gestoꝝ synodalium seriem recurrētes, curioſaq; diligentia singula quæq; gesta sunt flagitātes, eademq; apostolicæ sedis legati narrauerāt scriptis consonātibus conuenire reperimus. Cognouimus em̄ quod sc̄tā & vīs ac magna sexta synodus quæ p dei gr̄am īperiali decreto in regia vrbe nup congregata est, eademq; & vniuersum concilium adducens huic sanctæ sedi apostolicę, cuius ministerio fungimur, senserit, atq; decreuerit sub orthodoxę fidei ītegritate, regulisq; maioꝝ atq; concorditer nobiscū confessa est vnum esse de sc̄tā & īseparabili trinitate dn̄m nostrum Iesum Chr̄m ex duabus, & in duabus naturis īconfuse, īseparabil'r, īdiuise consistentē, vt vere deū pfectum, & hoīem pfectū eundem ipsum, saluaq; ꝓprietate vniuscuiusq; in eo conuenientiū naturaꝝ, eundē ip̄m diuīa operatum, vt deum & humana īseparabil'r operatū, vt hoīem absq; solo pctō, & duas idcirco naturales voluntates, duasq; naturales operatōes eū habere veraciter ꝑdicauit, & p quę principaliter, & naturaꝝ eius veritas demonstrat vsq; ad cognoscendā ꝓfecto dn̄am quaꝝ sunt naturaꝝ, ex qbus, & in qbus, vnus, idemq; dn̄s noster Iesus Chr̄us consistit, per quę re vera ꝓbauimus hanc sanctam & laudabilem atq; prędicabilem sextam synodum per miam dei, q Chr̄ianę fidei veritatē suis fidelibus referat, apostolicā ꝑdicatōem inoffenso pede fuisse secutā, sc̄tōrumq;, & vniuersalium q̄nq; conciliorꝝ definitōibus in oībus consentientem, & hoꝝ regulas amplectentem, nihil super statuta orthodoxę fidei augentem, aut minuentem, sed regiam & euangelicam semitam rectissime gradientem, & in his atq; per eos sacroꝝ dogmatum lima & probabiliū catholicæ Chr̄i ecclesię patrum doctr̄ia seruata est, & regulari lima ad oīm ędificatōem prolata, sed & hoc vere dignum, deoq; gratissimū existit quod apostolicę ꝑdicatōis veritas quę imperialem exornat potentiam, & pr̄icipalem clementiam seruat p augustissime pietatis ędictum ī toto orbe terraꝝ percrebuit, & sicut solis radius oīm hoīm corda lustrauit vt inde rursus doctrinam pietatis spiritaliter perceperint. Vnde iustę disp̄satōis gubernacul'

beni-

benigne sibi p̄bere cognoscunt, Synodali igit̄ sn̄a, & Imperialis ædicti censura tan̄q̄ ancipiti spūs gladio cū priscis hæresibus etiā nouæ prauitatis error expunctus ē, & q̄ authores falsitatis extiterunt cū suæ blasphemiæ labe ꝓstrati sunt, q̄ ore sacrilego tētauerūt asserere vnā voluntatē, & vnā opatōem in duabus subsistential'r vnitis naturis dn̄i nr̄i Iesu Chr̄i ex q̄bus, & in q̄bus indiuisibil'r, & inconfuse constitit. Hanc igit̄ rectæ atq; apl'icæ traditōis normā decessor meus Agatho apostolicæ mēoriæ papa cū sua synodo p̄dicauit. Hanc scriptis ꝓcurrētibus in suæ suggestionis pagina vr̄ę pietati p suos legatos emisit, approbās & confirmās testimonijs sanctor̄ ac ꝓbabiliū ecclesiæ doctor̄ q̄ sct̄ā nunc magna synodus dn̄i, & vestro fauore celebrata suscepit, & in oībus nobiscū amplexa est, vtpote btī Petri apl'or̄ principis syncerā doctrinā in ea agnoscens, & īmutilatæ pietatis in hac signa contrectans. Sct̄ā igit̄ vl'is & magna sexta synodus quā nutu dei vr̄a clementia & sedulo conuocauit, & ꝓ dei ministerio p̄fuit, apostolicā in oībus regulā, & ꝓbabilū p̄r̄m doctrinā secuta est, & qa definitōem rectæ fidei, vt dictum est plenissime p̄dicauit, quā & apostolica sedes beati Petri Apostoli, cuius licet impares ministerio fungimur veneraēr suscipit. Idcirco & nos, & p nostrum officium hæc venerāda sedes apostolica concorditer ac vnanimiter quæ definita sunt ab ea consentit, & beati Petri authoritate cōfirmat sicut supra solidatā petrā q̄ Chr̄us ē ab ip̄o dn̄o adeptus firmitatē, ꝓterea sicut suscepimus atq; firmiter p̄dicamus sct̄ā quinq; vniuersalia concilia Nicęnū Constātinopolitanū. Ephesinum primū Calcedonense, & Constātinopolitanū, quæ & oīs Chr̄i Eccl'ia approbat, & sequit̄. Ita & q̄d nup in regia vrbe pio vestrę serenitatis adnisu cebratū est, sct̄m sextum concilium vt eor̄ pedissequi interptes pari veneratōe, atq; censura suscipimus, & hoc cū eis digne cōnumerari tan̄q̄ vna, & æquali dei gr̄a congregatū decernimus, & q̄ in eo fideliter conuenerūt Chr̄i Eccl'ię sacerdotes inter sanctos eccl'ię p̄res atq; doctores adscribendos æque censemus. Nā & istis sicut & illis idem dei spūs salutē animar̄ opatus est, & huius immarcessibilis fructus Imperiali pietati vestræ à dn̄o reputabit̄, cuius & p secula p̄dicādo labore mirabiliter dei gr̄a cooperāte pfectum est. Anathematizamus p̄terea ꝓinde atq; execramur oēs hæreses, oēsq; ear̄ authores atq; fautores, q̄ aduersus apostolicā, & orthodoxā fidē diabolicis deceptī fallacijs falsitatis errores in ecclesiā conati sunt introducere, id ē, Arrium, Sabellium, Macedoniū, Apollinarē, Eunomium, Nestoriū, Euticem, Dioscor̄, Timotheum, Seuer̄, Themistium, Origenem q̄ & amantium, Didymū, & Euacrium, fil'r scripta Theodoriti aduersus. 12. sancti Cyrilli capitula cum epistola quæ dr̄ Ibae missa ad Marium Persam, & vna cum eis Iacobū, Theodosium, Gaianum, Anthymū, Zoarā, Donatum, Nouatum, Priscinianum, Paulū, Fotinum, Pelagium, Celestiū, Iulianum, Faustum, Maximinū, quos sancta catholica atq; apostolica Ecclesia de catalogo fideliū p̄r̄m, vtpote zizania de area dn̄icæ Ecclesiæ gehennæ supplicio abdicāda p ventilabrū diuinæ discretōis abiecit. Pariter̄q; anathematizamus noui erroris ſuentores. i. Theodor̄ Faranitanū ep̄m Cyrum, Alexādrinum, Sergium, Pyrrhum, Paulū Petrū, Constātinopolitanæ Ecclesiæ successores magis q̄ præsules, necnō & Honoriū, q̄ hāc apostolicam Ecclesiā non apostolicæ traditōis doctrina lustrauit, sed ꝓpphana ꝓditione imaculatā fidem subuertere conatus est. Et omnes q̄ in suo errore defuncti sunt similiter anathematizamus, & abominamur imitatores eor̄, & complices q̄ dudum fuerunt, vel nunc vsq; sunt. i. Macarium quondā fallacissimū Antiochiæ Ecclesiæ deceptorē cum sui erroris discipulo imò magistro Stephano, & cum eis Polychroniū nonum, vt vere dictum ē Symonē, q̄ hæreticæ prauitatis delusus phantasmate mortuos suscitare pollicitus, dū vanā eius præsumptionem effectus non sequit̄, fallax & in hoc oībus comprobatus est, & q̄ fil'ia eor̄ sapuerūt vel sapiunt, q̄ vnā videlicet voluntatē, & vnā opatōem dicere præsumpserunt, vel præsumunt in duabus naturis dn̄i nr̄i Iesu Chr̄i, quos & sancta vniuersalis supra memorata sexta synodus abdicauit, & Macarium q̄dem de p̄sulari dignitate deiecit, discipulum̄q; eius Stephanum, & Polychroniū senem vanissimū sacerdotij honore fruſtrauit, eor̄q; participes atq; socios q̄ nolue runt intelligere vt bene agerent, in iniq̄tatibus meditati sunt in cubilibus suis, q̄ suos vt præsertim Macarius errores huc illuc̄q; disseminare conati sunt, & dū sub ouili tegmine latens lupus appareret, & ꝓ pastore fur, & latro cōpertus ē à vero pastore ouium Chr̄i, vt pestifer ac deuastator abiectus ē. Idcirco dignæ anathematis stilo pculsi sunt, & æternis vinculis colligati pœnitere nolēdo insolubiliter tenent̄ obstricti, ne rursus in effrenatę p̄sumptōis audaciā cōcitati suæ pestiferæ doctrinæ cōtagio quē̄q̄ de simplicibus q̄ etiā nūc vsq; in sua obstinatōe puica citer pseuerare maluerūt, quā ad veritatis cognitōem vt saluarent̄ pœnitendo cōuerti, obdurauit en̄ cor eor̄ diuturna malitia, & oībus claruerūt conscīæ magis q̄ ignorātiæ labe ꝓstrati, vt spōte rebelles apostolicæ veritati, & suā magis q̄ dei gloriā inqrentes, cū deus moneat ad pœnitentiæ correctōem delinquentes exhortans. Nolo mortem peccatoris, sed vt cōuert̄at, & viuat. Nā quod p diualia scripta vestra pietas nostrā exiguitatem commonere dignata est,

vt salu

vt salutari doctrina,& orthodoxæ fidei dogmatibus imbuerent, quatenus ad sanę fidei sciam puenirent,vt ægrotis & naufragātibus circa fidē sedulo eis manū spiritalis doctrinæ porrexi mus,vt ad portū veritatis ptingerent,& medicinalia monita ad cognoscendā sanè sciæ recti tudinē indefinēter cōtulimus,& quod ad nr̄m ministeriū congruit admonitōis remedia non obmittimus cupientibus exhibere. Licet aūt scripturæ stilus p statu apostolicæ & Euāgelicæ fidei admirāda certamina vestræ clemētiæ,& vigilātiā singularē narrare nō sufficit, sed non ideo p̄termittēda sunt fortitudinis īsignia,dum vbiq; orbis vniuersus eius canit p̄conia. O sancta mater ecclesia exurge,depone palliū mœroris,& induere stolā iocunditatis tuæ. Ecce filius tuus Constātissimus principū defensor tuus,adiutor tuus, ne cōmouearis accinctus ē gladium verbū dei quo diuidit incredulos à fidelibus,induit se loricā fidei,& galeā spem salutis. En ꝓpugnator tuus cōfide,ne metuas,nouus Dauid,nō ille rex vnius gentis Iudaicæ,sed hic tuus Chr̄ianæ plebis pijssimus princeps Nazareni sanguine corporatus deiecit Goliā magniloquū hostē tuū,& cunctū agmen eius huc illuc q̄ dispersit,p̄cussit frontē eius iactu lapidis vbi nō inerat signaculū pietatis, amputatū est caput eius,& in membris eius nullus vigor relictus ē. En vbiq; triūphus portat̄ in pilo. Cōgregamini pariter, & venite: O religiosissime Chr̄i ecclesiæ cū sacerdotibus plebes toto orbe diffusæ canite magna voce,& dicite: Vicit nouus Dauid Cōstātissimus Augustor̄ nō in milibus solū. Nec em̄ generalē euāgelicæ p̄dicatiōis victoriā numeror̄ vinculis quisq̄ poterit comp̄hendere,sed & ip̄m principē,& hostē ducē,ac incentinorem oīm malor̄,& errorē diaboli cū suis legionibus atq; fautoribus p arma veræ atq; orthodoxæ,& apostolicæ traditōis,& cōfessiōis extinxit. Exulta nunc secura sct̄a mater ecclesia de libertate tua sæpius impugnata, sed nō derelicta. Suscitauit rex tuus inuictissimus Chr̄ianissimū principē ꝓpugnatorē tuū,benefactorē tuū,atq; opulentissimū largitorē,cuius studio orthodoxa fides recollecto splendore toto orbe irradiat,fideles oēs gr̄am referētes exultāt, infideles mœror atq; deiectio cōprimit & cōfundit,ecclesiæ Chr̄i de cunctis opp̄ssionibus liberate respirāt,donis Imperialibus confouent̄,principali p̄sidio muniunt̄,qbus & domesticis verbis augusta vestra benignitas Chr̄m imitandum pollicet̄. Ecce ego vobiscum sum vsq; ad cōsummationē seculi,vt dñi nr̄i Iesu Christi,cuius exemplis vtit̄ æterna eius regni perenni gloria potiat̄ in orbem terrar̄ generaliter atq; perenniter eius Imperiū dilatet̄. Præsentis deniq; suggestionis exiguū portatorem Constātinum subdiaconū regionariū huius sanctę apostolicę sedis, q & nuper cum legatis apostolicæ memoriæ prædecessoris mei interfuit sanctæ synodo inibi celebratę clementia consueta dignū exceptōe censeat vestra regalis magnanimitas,eius q̄ suggestionibus aurē pietatis accōmodet,vt authorē in ministro dignāter suscipiat. Et subscriptio. Pijssimū domini Imperium gratia superna custodiat,ei oīm gētium colla substernat,data nonas Maias, indictione decima.

¶ Exemplar diuinæ iussionis Iustiniani Augusti directa ad Iohannem papam vrbis Romæ.

IN nomine dñi dei saluatoris nostri Iesu Chr̄i Imperator Cæsar Flauius,Iustinianus fidelis in Iesu Chr̄o pacificus pius ꝓpetuus Augustus,Iohāni vero sanctissimo ac btissimo archiep̄o antiquæ almæ vrbis Romæ atq; vniuersali papæ. Magnū studiū, magnā sollicitudinē nos habentes ,p stabilitate immaculatæ Chr̄ianor̄ fidei, dehinc nāq; clementissimū nostrum deum adiutorē,& susceptorē nostræ serenitatis esse confidimus aduersus omnē inimicū Christo dilectæ nostræ Reipublicæ,dum cognitū est nobis,quia synodalia gesta,eorum q̄ definitio quā & instituere nosc̄it̄ sanctum sextum concilium quod cōgregatum est in tempore sanctæ memoriæ nostri patris in hanc à deo conseruandā regiā vrbem apud quosdā nostros iudices remiserunt. Hæc omnino non p̄uidimus alter̄ aliquē apud se detinere ea sine nostra pijssima serenitate,eo q̄ nos copiosus mīa noster deus custodes constituit eiusdem immaculatæ Chr̄ianor̄ fidei,sed mox adduximus nostros patres sctissimos ac btissimos patriarchas cum vestræ btitudinis apocrisario,& sacratissimū senatū,ver̄etiā deo amabiles Metropolitas,& ep̄os q hic in regia vrbe cōmorant̄,& deinceps militātes incolas sancti palatij,necnon & ex collegijs popularibus,& ab excubitoribus. Insuper etiā quosdā de Chr̄o dilectis exercitibus tā ab à deo conseruādo Imperiali obsequio, q̄q̄ ab orientali Thraciano, similiter & ab Armeniano,etiā ab exercitu Italiæ,deinde ex Carbarisianis,& Septensianis seu de Sardinia atq; de Africano exercitu q ad nostrā pietatē ingressi sunt, & iussimus p̄fatas synodalium gestor̄ chartas in medium adduci, & corā supradictis omnibus lectionem eor̄ fieri, omnes q̄ diligenter audiētes signare ipsas fecimus,quor̄ auditor̄ vniuersitas in nostris manibus eas p̄buit chartas,vt debeamus nos tenēdas inuiolatas cōseruare ipsas,vt nō licentia fuerit in quolibet tempore his qui timorem dei nolunt habere aliq̄d corrumpere,aut submutare ab his quæ inserta sunt in p̄noīatis synodalibus gestis q̄s totas chartas bene diffinitas in tēporibus sanctæ

memo

memoriæ nostri patris ex probabilibus sanctis patribus, qui propriæ linguæ & manuũ fidem apud dñm nostrum Iesum Chr̃m verꝝq; deum existentẽ confirmasse dinoscunt̃, & confitẽtes eam docuisse, nos speramus clementissimũ nr̃m deũ, quia vsq; dum noster spũs statutus est ex deo esse in nobis ipsas chartas illibatas, & incõmutabiles semꝑ conseruabimus. Ad insinuandũ itaq; vestræ paternæ beatitudini hmõi capituli motões, ꝑuidimus & eaꝝ sciam notam fecisse beatitudini vestræ, & manu diuina. Diuinitas te seruet ꝑ multos annos sanctissime, ac beatissime pater. Data decimotertio Calendas Martias Constãtinopoli Imperiali domo. Pijssimoq; perpetuo Augusto. Iustiniano Imperatore, anno secundo. Et post consulatũ eius anno secundo indictione decima quinta.

¶Gloria in excelsis deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.

¶Gloria indiuiduæ Trinitati.

¶Scriptus est enim hic codex tꝑibus domini Sergij sanctissimi, ac beatissimi papæ Et in patriarchio sanctæ ecclesiæ Romanæ reconditus.

ACTA SCITV DIGNISSIMA DOCTAEQVE CONCINNATA Constantiensis concilij celebratissimi.

B SACROSANCTA generalis synodus Basiliensis in spiritu sancto legitime congregata vniuersalem ecclesiã reꝑsentãs ad ꝑpetuã rei memoriã. Qm̃ facile labit̃ humana memoria, & ꝓcliuus est hoĩm cursus ad nouitates, ad regimen dñici gergis feliciter & votiue dirigendum maxime ꝑtinere dinoscit̃, vt vniuersaliũ gesta cõcilioꝝ sub fidelis approbatõe testimonij ad posteritatis memoriã pandant̃, & in cõi notitia teneant̃. Nãq; cum sæpe casus eueniãt, quoꝝ similes constat apud antiquos fuisse decisos, vtile qdem est scire, quale fuerit eoꝝ q nos ꝑcesserunt de simili re iudiciũ. Et cũ plerũq; in rebus dubijs ad vtranq; partẽ rõnes plurimæ adducant̃, ad tollẽdas lites, & cõtentões opportuna cernit̃ veteꝝ authoritas, & quæ ab antiquo facta legit̃ sanctoꝝ diffinitio pr̃m. Sic em̃ scriptum est. Interroga generationẽ pristinã, & diligẽter ĩuestiga pr̃m memoriã. Et iteꝝ: Interroga pr̃em tuũ, & dicet tibi, maiores tuos, & annuntiabũt tibi. In concilijs ꝑterea generalibus errores aduersus sanctã fidem ꝓ tꝑe insurgẽtes reprobant̃, determinant̃ quæstiones ad catholicã fidem ꝑtinentes, quæ deniq; & qualiter intelligẽda sunt, diuina mãdata declarãt, & q̃d illis ꝓprium est, ꝑ ea sacri canones edunt̃, q constringẽtes hoĩm vitas sciri ab oĩbus debẽt, vt ꝑscripto eoꝝ manifestius cognito vel inhibita declinẽt, vel ꝑmissa sectent̃. Hæc aũt aliaq; plurima attendẽtes rem vtilẽ, & admodũ fructuosam esse cognoscimus magnæ Constantieñ. synodi q̃ ad extirpationẽ schismatis hæresum, & erroꝝ, ac reformationẽ ecclesiæ in capite, & in membris fuisse dinoscit̃ congregata gesta in vnũ de quo nemo ambigere habeat ad ꝑpetuã rei memoriã librũ redigi. Nãq; cũ plurima ibidẽ maxima negotia, & digna memoratu peracta fuerint, qs non illa collaudet ad posteritatis notitiã recondi ꝑpetuã? Quis non operæ ꝑciũ duxerit sciri ab oĩbus Chr̃ifidelibus qũo sancta Constãtieñ. synodo operãte ecclesia catholica quę per q̃draginta ferè annos horrẽdo schismate diuisa fuerat ad perfectã vnitatẽ pacis redijt felicis recordatõis Martino papa qnto ad summũ apl̃icę apl̃atus assumpto? qs determinatões, ac decreta illius synodi per declarationẽ authoritatis vl̃is ecclesiæ, & generaliũ concilioꝝ eandẽ reꝑsentantiũ ꝓ extirpatõe ꝑdicti schismatis, ꝓ eliminatõe hæresum, & erroꝝ, ac ꝓ reformatione ecclesiæ in capite, & in mẽbris ędita non libenter audire, & cognoscere velit? Nẽpe nos magnã atq; euidentẽ vtilitatẽ ex cognitõe gestoꝝ illius sanctę synodi resultare ꝓspiciẽtes, ac volẽtes saluti publicæ, & cõibus cõsulere cõmodis, decreta ibidẽ facta ex actibus eiusdẽ cõcilij extrahi, & colligi ac fideliter cõscribi. Bulla quoq; seu plumbo huius sacri cõcilij Basilieñ. communiri adhibitis singulis ad id necessarijs volumus & mãdamus. Ad cuius opis cõsummationẽ dilectissimos Ludouicũ sanctæ Susannæ, & Iohãnẽ sancti Calixti, sanctæ Romanæ eccl̃iæ ꝑsbyteros cardinales venerabiles Guillermũ Vercelleñ. & Thomã Dunckeldeñ. eꝑos, necnõ dilectos ecclesiæ filios, Thomã de Conrcellis, & Martinũ boni filij in theologia magistros, & Iohannẽ de Vuathẽstein archidiaconũ Zagabieñ. decretoꝝ doctorẽ ordinauimus, & deputauimus. Ipsi aũt cõmissioni nr̃æ multo tꝑe diligẽti cura vacãtes iuxta nostrũ mãdatũ extraxerũt, & collegerunt, ac fideliter conscribi fecerunt decreta, & gesta nonnulla præfati sacri concilij Constantieñ. in vnum redigentes volumen, quoꝝ tenores sequunt̃, & sunt tales.

¶Acta

¶Acta sacri generalis Constantiensis Concilij.

A IN nomie sanctæ & indiuiduæ trinitatis. Hic liber cõtinet Ordinationes, Statuta, Constitutiões, Decreta, & alia Acta & Gesta in generali Cõstantiensi cõcilio, pſidente sctissimo in Chro patre, & dño nostro dño Iohanne diuina prouidẽtia papa vicesimotertio, recollecta, visa & ordinata per nos prothonotarios, notarios, & scribas infra scriptos, ad id per eundem dñm nostr̃ papam, ipso approbante concilio, deputatos, sub anno dñi indictione, pontificatu, mensibus, & diebus inferius annotatis.

Introitus papæ Iohannis vicesimitertij ad Constantiam.

B IN noie dñi nostri Iesu Christi, anno à natiuitate eiusdẽ, millesimo quadringentesimo decimoquarto indictione septima, die lunæ. v. mensis Nouembris, pontificatus sanctissimi in Christo patris & dñi nostri, dñi Iohannis, diuina prouidentia papæ vicesimitertij, anno quinto, Præfatus sanctissimus dñs noster papa, qui aliàs continuando Pisanũ generale cõcilium statuit, ipsum cõcilium iter̃ conuocandum ad hanc ciuitatem Constantien. quam ciuitatẽ die dominica. xxviij. mensis Octobris proxime decursi solenniter & honorifice intrauit, & ita conuocauit ad primũ diẽ huius mensis, vt patet per literas apostolicas, de qbus infra in decisione diei sextæ decimæ huius mensis, fit mentio. Sed propter celebritatẽ festi omniũ sanctor̃ & cõmemorationẽ omniũ defunctor̃ ad diem sabbati tertiam, & deinde ipsam tertiã ex certis causis distulit ad hãc diem. In ipsa tñ die omniũ sanctor̃ dũ idem dñs noster missar̃ solennia celebraret inter ipsa solennia, facto sermone ad cler̃ per egregiũ doctorem decretor̃ dñm Iohannem Volim, per reuerendissimũ in Christo patrem, dñm Franciscũ sanctor̃ Cosmæ & Damiani diaconũ cardinalẽ lecta fuit schedula huius tenoris, videlicet:

¶Ad laudẽ oĩpotentis dei, & incremẽtũ status tranquillitatis & pacis vniuersalis ecclesiæ sanctæ dei. Cũ sanctissimus dñs noster, dñs Iohannes diuina ꝓuidentia papa. xxiij. paterna pietate respiciens in ciuitate Landẽ. v. Idus Decembris, pontificatus sui anno qnto, continuando sacrũ Pisanũ, & generale cõciliũ super reformatiõe status eiusdẽ ecclesiæ de venerabilium fratrũ suor̃ sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinaliũ concilio indixit iter̃ generale conciliũ huiusmodi celebrandũ in hac ciuitate Constãtiensi ꝓuinciæ Maguntineñ. in proximo Calẽ. Nouembres inchoandũ, iꝑm Pisanũ cõcilium rursum cõtinuaturus intimat de eorundẽ fratrum cõsilio, quod intrabit dictũ futur̃ Constantiense concilium deo fauente dei sabbati de mane ꝓxime futura in hac ecclesia Cõstãtien. Calen. Nouẽb. põtificatus eiusdẽ dñi nr̃i anno qnto.

¶Inchoatio sacri concilij Constantiensis.

C ITem dñs nr̃ papa ipsa die qnta pro felici inchoatiõe dicti cõcilij ꝑmissa solẽni processiõe astante cũ mitris & habitibus tã reuerẽdissimor̃ dñor̃ cardinaliũ, q̃ archiepor̃, epor̃, elector̃, abbatũ, & alior̃ ꝓlator̃ cœtu copioso missam de sctõ spũ in ecclesia Cõstãtien. solẽniter celebrauit, & religiosum vir̃ fratrẽ Iohãnẽ de Vercellis sacræ theologiæ magistrũ priorẽ prioratus de Pamonte Belliceñ. diocesis ꝓcuratorẽ ordinis Cluniacẽsis ꝓnũtiatus est sermo ad cler̃ ptinẽs ad materiã, & reuerẽdiss. pr̃ dñs Franciscus, sctõr̃ Cosmæ & Damiani, cardinalis ꝓdictus ex pulpeto ligneo q̃d ascẽdit, hęc verba alta & itelligibili voce ꝓtulit. Sanctissimus dñs nr̃ papa sacro approbãte cõcilio statuit sessionẽ tenẽdã die Veneris. xvi. huius mẽsis, de & sup qbus oĩbus & singulis magister Iohãnes de scribanis ꝓcurator fiscalis alta & intelligibili voce p ꝓthonotarios dñi nr̃i papæ & clericos & notarios cameræ apostolicę petijt fieri publicũ, & publica instrumẽta ad perpetuã rei memoriã.

¶Sessio prima.

D IE Veneris. xvi. mẽsis Nouẽb. anno, indictiõe, & põtificatu qbus supra, sacra & vl̃i synodo ĩ ecclesia Cõstãtiẽsi, ꝓsidẽte ꝑfato dño papa, solẽniter cõgregata, celebrataq̃ missa de spũ sctõ p reuerẽdiss. ĩ Chro patrẽ dñm Iohãnẽ epm Albaneñ. S. Romanæ ecclesię cardinalẽ de Vrsinis vulgariter nũcupatũ, cãtatisq̃ Letanijs, & alijs deuotis orõnibus ꝓporrectis ad deũ. Idẽ dñs nr̃ papa inchoãs, veritatẽ diligite, Zacha. 8. cap. Et adducens authoritates noui & veteris testamẽti allocutus est synodũ, exhortãs omnes ad meditandũ, & solerter insistendũ sup ordinandis his q̃ ad ecclesiæ pacẽ, & statũ pertinẽt, quo sermone plecto, reuerendiss. ĩ Chro pr̃ dñs Frãciscus sctõr̃ Cosmæ & Damiani diaconus cardinalis Florentiñ. vulgariter nuncupatus, stans in thalamo eminenti, vbi dictus dñs noster sedebat, alta & intelligibili voce legit schedulã sequentem, vz̃.

¶Iohannes epus seruus seruor̃ dei, ad futurã rei memoriã, Intẽdẽtes ad executionẽ eor̃ quæ per felicis recordationis Alexãdrum papã quintũ prædecessorem nostrum in Pisano cõcilio decreta fuerunt circa conuocationẽ concilij generalis iterum faciendã dum aliàs prẽsens cõciliũ conuocauimus per literas nostras q̃rum tenorem hic duximus inserendum.

¶Bulla conuocationis Concilij.

Bulla conuocationis Concilii.

E IOhãnes epiſcopus ſeruus ſeruoꝝ dei ad futurã rei memoriã. Ad pacẽ,& exaltatõem eccleſiæ,& tranquillitatem chriſtiani populi prompto corde, & efficaci deſiderio intendentes ea libenter ordinamus,& q̃rimus per quæ hmõi pax,& exaltatio tranquillitatis merito valeat promereri. Dudum ſiqdem felicis recordationis Alexander papa, v. anteceſſor noſter in ſacro Piſano concilio tunc preſidens ex q̃buſdam magnis,& arduis cauſis eundem mouentibus ipſo approbante cõcilio, inter cætera decreuit iterũ generale cõncilium ex tunc ad terminũ per ſe, vel ſucceſſorem ſuũ in loco de q̃ ſibi, vel eidem ſucceſſori videret fore ſolenniter cõuocãdum. Idemq̃ ꝑdeceſſor ea q̃ circa confirmationẽ eccleſiæ expedienda reſtabãt, protunc ſuſpendit, ipſumq̃ concilĩ vſq̃ ad tempus trienniꝫ ꝑfatũ continuandum ſtatuit,& prorogauit. Poſtmodũ vero ipſo Alexandro predeceſſore (ſicut deo placuit) vita functo, nobisq̃ diuinã fauente clementia ad apicẽ ſummi apoſtolatus aſſumptis, dũ tempus trienniꝫ iam aduenerat,& nos per veſtigia eius ꝑdeceſſoris incedere,& ordinationẽ ꝑfatam ab eo in concilio factam (vt præferẽ) puro corde,& recta voluntate adimplere ꝓperaremus, q̃buſdam rationibus tunc expreſſis animum noſtrũ mouentibus cõciliũ hmõi in Romana vrbe q̃ paulo ante de manibus hoſtiũ recuperata præſentiã noſtrã pro cuius conuerſatione plurimũ flagitabat, debito tẽpore conuocauimus, veꝝ qa veniente poſtea tempore conſtituto, prælati & cæteri q hmõi concilio intereſſe debebant nequaq̃ in tanto numero conuenerũt quantũ reꝝ agendaꝝ magnitudo reqrere videbatur, nos per alias prorogationes per nos factas tandẽ cõciliũ ipſum ad menſem Decembris nũc præſentem ſolenniter prorogauimus,& ad celebrandũ ſtatuimus. Locũ aũt infra certũ tempus reliqmus declarandũ, vt interim ſup eo maturius cõſuleremus. Poſt hæc vero infra dictũ tẽpus nondũ elapſum p literas chariſſimi in Chriſto filiĩ nr̃i Sigiſmundi electi in regem Romanoꝝ,& Hũgariæ regis illuſtriſſ. inſtãtiſſime req̃ſiti, vt nõ ꝓperaremus in declaratõe hmõi loci p ro concilio faciendo, ſed tã in declaratõe loci ꝑdicti, quã etiã in tẽpore dicti cõciliĩ celebrandi ſupſedere vellemus, donec ipſe nũcios ſuos ſuper hoc inſtructos ad noſtrã pr̃ntiã deſtinaret. Nos votis eiuſdẽ regis q̃ zelo deuotõis & puritate fidei emanare cõſpiciebamus annuẽtes, aduentũ ꝑfatorum nũcioꝝ qs de venerabiliũ fratrũ nr̃ oꝝ ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalium,& ꝑlatoꝝ, q Romę ĩ gñali cõſiſtorio ad hoc vocati fuerũt, volũtate, cõſilio,& aſſenſu duxim⁹ expectãdũ. Deinde cũ poſt Romanæ vrbis miſerabilẽ caſum ad nos tũc apud Florentiã exiſtẽtes nuncĩj acceſſiſſent,& ex pte eiuſdẽ regis multa nobis circa materiã ſuggeſſiſſent, eoꝝ auditis relatibus ꝓ pleniori expeditõe dilectos filios noſtros Anthoniũ ſctẽ Ceciliæ preſbyterũ,& Fran. ſctõꝝ Coſme,& Damiani ſctẽ Romanæ eccleſię cardinales cũ plena pt̃ate ſup hmõi electõe loci,& deputatõe tẽporis, ac ſimul cũ eis dilectũ eccleſiæ filiũ noſtrũ nobilẽ viꝝ Manuelẽ Chiſſolareñ. Anlitẽ Cõſtantinopolitanũ ad pr̃ntiã eiuſdẽ regis trãſmiſimus, q ad eũ veniẽtes tãdem de ipſius regis conſilio & aſſenſu ciuitatẽ Cõſtantieñ. ꝓuinciæ Maguntinẽ. ꝓ loco hmõi cõciliĩ celebrãdi cõcorditer elegerũt, ac tẽpore ad initiãdum hmõi cõciliũ ſtatuerũt diẽ primã mẽſis Nouẽbris proximæ vẽturi. Deinde vero nos q ꝓ quibuſdã arduis,& magnis negocijs cũ eodẽ rege iuxta noſtrũ,& ipſius deſideriũ pſonaliter cõueniẽtes certificati ab eo de habilitate,& ſecuritate ciuitatis cõſtantiæ antedictæ, quã ſecuritatẽ ipſe rex ſe pr̃ſtiturꝝ in ipo cõcilio pſonaliter affuturꝝ pollicet, volẽtes & ab intimis cupiẽtes, vt pr̃fata celebratio cõciliĩ ſalubriter impleat,& optatũ cõſequat effectum, hmõi electionẽ loci,& tẽpis, vt ꝑferẽ factã autoritate apoſtolica tenore pr̃ntiũ, de eorũdem fratrꝝ cõſilio & aſſenſu ratificamus, approbamus,& confirmamus, ac ei apoſtolici roboris adĩjcimus firmitatẽ, ꝑfatũq̃ cõciliũ in ciuitate ꝑdicta Cõſtantiẽ. die prima mẽſis Nouẽbris, ꝓxime vẽturi initiandũ,& autore dño exinde celebrãdum eadẽ autoritate,& cõſenſu haꝝ ſerie ſtatuimus, ꝓnunciamus,& decernimus venerabiles fratres noſtros patriarchas, archiepiſcopos, epos & dilectos filios abbates,& cæteros eccleſiaꝝ & monaſterioꝝ ꝑlatos hortãtes,& monẽtes, ac ĩ virtute pr̃titi iuramẽti,& ſctẽ obediẽtiæ eiſdẽ mãdãtes, quatenus pſonaliter, necnõ chariſſimos in Chriſto reges & nobiles viros, pricipes, duces, marchiões,& alios q hmõi cõcilio intereſſe debent vel q ꝓdeſſe poſſunt, quoquomodo p viſcera charitatis dñi noſtri Ieſu Chriſti inuitãtes & exhortantes q̃tenus pro pace eccleſiæ,& oĩm chriſtianoꝝ etiã pſonaliter, vel ſi pſonaliter non poſſunt p ſolẽnes oratores cõgruo tẽpore cõcilio debeãt intereſſe, vt ſic cõgregata fideliũ multitudine copioſa, ea q̃ in eodem concilio agenda incumbũt deo autore,& adiutore ſalubriter ordinent. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hanc paginã noſtræ ratificatiõis, approbatõis, cõfirmationis, ꝓnũciationis,& decreti ĩfringere, vel ei auſu temerario cõtrauenire. Si qs aũt hoc attẽtare præſumpſerit, indignationem oĩpotentis dei,& beatoꝝ Petri,& Pauli apoſtoloꝝ eius ſe nouerit incurſurꝝ. Datũ Lande. v. Idus Decembris pontificatus noſtri anno. v.

F ¶ Subinde cum venerabilibus fratribus noſtris ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalibus,& noſtra curia ad hãc ciuitatẽ Conſtantieñ. venimus tẽpore cõſtituto,& nũc p dei gratiã hic exiſtentes cũ huius ſacræ ſynodi cõcilio intendimus inſiſtere ad pacẽ exaltationẽ,& reformationẽ eccleſię

& trau-

quillitatē populi Christiani. Et qa in hac re tā ardua non est proprijs viribus aliquid p̄sumendū, sed dei adiutorio confidendū. Ideo à cultu diuino inchoantes hac sacro approbāte concilio, ordinauimus q̄ hac ipsa die spicialis missa ad hæc cōstituta diceret, sicuti per dei grām nūc celebrata est, quā etiā statuimus in hac & in singulis alijs collegiatis ecclesiis secularibus, & regularibus huius ciuitatis semel in hebdomada, videlicet feria. v. hoc sacro cōcilio durāte collegialiter celebrari, & vt eo feruētius huic sacræ celebrationi fideles insistāt, quo ampliori gratiæ munere senserint se refectos, oībus vere p̄ œnitentibus & cōfessis, vc̄ sacerdotibus dictas missas celebrātibus pro singulis missis vnū annū, interessentibus vero. xl. dies de iniunctis eis p̄œnitētijs in dño relaxamus. Ad cuius etiā missæ celebrationē exhortamur venerabiles frēs nr̄os sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales, necnō patriarchas, archiepōs, epōs, & dilectos filios, Abbates, cæteros q̄ sacerdotes cōstitutos, vt & ipsi ad ip̄etrādū p̄dictū diuinū auxiliū cum deuotōe singulis septimanis p̄dictā missam celebrēt semel, qbus celebrātibus, & celebratōib⁹ interessentibus sīles indulgētias elargimur. Exhortamur etiā in dño oēs & singulos q Christi noīe gloriātur, ut ad obtinendā optatā consummationē tātæ rei diligenter insistāt orationibus, ieiunijs, eleemosynis, & alijs pijs operibus, vt deus ex nostra, & episcopor̄ humilitate placatus, dignetur felicem exitum huic sacræ congregationi concedere.

¶Præterea cōsiderātes q̄ p̄cipuū agendū in cōcilio gñali secundū laudabiles cōsuetudines antiquor̄ concilior̄ esse debet de his q̄ concernunt catholicā fidē, & attendentes q̄ talia propter summā arduitatē exigāt diligentiā, tempus sufficiens, & studiū, exhortamur oēs habentes peritiā sacrar̄ literar̄, vt diligenter secū, & cū alijs illa cogitent, atq; tractent q̄ eis videbūtur ad hāc rē vtilia, & opportuna, & q̄primū cōmode poterūt illa ad nostrā, & hmōi sacræ synodi notitiā perducāt, vt tempore opportuno possint ea determinari q̄ videbūtur tenenda, vel repudiāda pro vtilitate & incremento ipsius catholicæ fidei, & specialiter cōtingentia circa nōnullos errores q à certis tēporibus dicunt in nōnullis partibus pullulasse, & maxime circa illos q ortum dicunt habuisse à quodā Iohāne Vvicleff. Insuper etiā exhortamur oēs catholicos hic congregatos, & alios ad hāc synodū venturos, vt velint diligenter cogitare, & p̄sequi ad nos, & eandē sacrā synodū perducere ea per q̄ possit etiā & cōgregatio catholicorū ad debitā reformationē, & optatā trāquillitatē deo iuuāte pduci. Nostrar̄ nāq; intentiōis & voluntatis est, vt oēs hac de cā congregati cū omnimoda libertate possint dicere, consulere & facere omnia & singula quæ pro præmissis putauerint pertinere. A

¶Vt autē notus sit modus q in huius sacræ synodi processu seruādus est, tā quo ad ea quæ dicenda, & determinānda erunt, q̄ quo ad cōsensum, & gestū, & morē, & cōpositionē, putamus in hoc recurrendū ad obseruātias antiquor̄ patrum quæ maxime colligunt ex canone Tollentani concilij, cuius tenorem duximus hic inserendum. B

¶In loco benedictionis confidentes dñi sacerdotes, nullus debet aut indiscretis vocibus p̄strepere, aut qbuslibet tumultibus p̄turbare, nullus etiā falsis, vanisve risibus, vel (q̄d est deterius) obstinatis disceptatōibus tumultuosas voces effundere. Si qs em̄ (vt ait apl's) putat se religiosum nō refrenās linguā suā, sed seducēs cor suū, huius vana est religio. Cultū em̄ suū iustitia perdit, qñ silētiū iudicij obstrepētiū turbatio cōsundit, dicēte ꝓpheta: Erit em̄ cultus iustitiæ silētiū. Debet ergo quicq̄d aut cōfidentiū cōsultatiōbus agit̄, aut ab accusantiū parte proponit̄ sic mitissima verbor̄ relatiōe proferri, vt nec cōtētiosis vocibus sensus audiētium conturbent, nec iudicij vigorē p̄ tumultu eneruēt. Quicūq; ergo in cōuētu cōcilij hæc q̄ p̄missa sunt violāda crediderit, & contra hoc interdictū, aut tumultu, aut cōtumelijs, vel risibus concilij p̄turbauerit, iuxta legis diuinæ edictū, quo præcipitur, eijce derisorē, & exibit cū eo iurgiū, cū omni dedecore ac confusione abstractus à cōi cœtu recedat, & triū dier̄ excōicationis sententiā ferat. Et qm̄ cōmuniter contingere potest, q̄ aliqui ex confidentibus nō erunt in sedibus debitis collocati, eodem sacro approbante concilio, decreuimus q̄ ex sessione huiusmodi nulli ecclesiæ vel personæ præiudicium generetur. C

¶Deputantur hic ministri & officiales Concilij.

QVia vero ad prosecutionē huiusmodi concilij requirunt certi ministri & officiales, ideo hoc sacro approbāte cōcilio, deputamus infra scriptos, vc̄ dilectos filios Aragonū de Malispinis, loco cuius qa promotus fuit postea ad ecclesiā Elisinā per nationē Italicā fuit electus, & appositus dñs Iacobus Rodim de ianua, Paulū de Iuuenaco, Hermannū de Duerck, Thomā Polceñ. Iohannē de Klempeyo notarios nostros, qui videndi oēs scripturas q̄ in concilio eodē fient curā habeant spēcialem, ita q̄ concorditer, & ordinate fiant sicut decēs est. Et oībus ordinatis in præfato cōcilio se subscribāt, necnō dilectos magistros Anthonium de Iuschis, Angelū de Reate, Iob de Gestis, Et Petrū de Irilia p̄fati cōcilij notarios & scribas q̄ subalternēt notarijs supradictis dilectū filiū nobilē virū Bertholdū de Vrsinis comitem SuaD

uoneñ,& Palatinũ ipſius concilij cuſtodẽ.Dilectos filios magiſtros,Iohannẽ Baſirę literarum apoſtolicarꝫ ſcriptorẽ,Iacobũ de Campis cauſarꝫ palatij noſtri auditorem,Angelum de Stublionibus,cauſarꝫ cameræ apoſtolicæ auditorem,& Petrũ Pauli de Iuſtinopoli canonicũ Rauennateñ.decretorꝫ doctores,Scrutatores votorꝫ,quorꝫ duo ex vna,alij vero ex altera p̃fati concilij parte vota ſcrutenť,& cũ ipſis duo ex eiſdem notarijs,& duo ex ſcribis ſupradictis in votorꝫ ſcrutatione ſemper debent intereſſe.Dilectos filios,magiſtrum Petrum de Ancharano vtriuſqꝫ iuris,Simonẽ de Perufio iuris ciuilis,Raphaelẽ de Fulgoſiis vtriuſqꝫ iuris,& Ardecimũ de Nonaria iuris ciuilis doctores,p̃fati cõcilij aduocatos,necnõ dilectos filios magiſtros Iohannẽ de Scribanis,& Henricũ de Piro dicti cõcilij procuratores & promotores, magiſtrꝫ Gareteñ.de Piſtorio Meñ.potẽti,Bartholo.de Pando,& Michaelẽ Boloſonis ordinatores, ſedere debentiũ in cõcilio ſupradictoe.Lctis itaqꝫ ſchedula & bulla p̃dictis,dñs cardinalis alta voce interrogãs ſciſcitatus eſt,vtrũ oĩa & ſingula in ſupradicta ſchedula cõtenta,ipſi ſynodo placerẽt.Ad cuius interrogationẽ oẽs & ſinguli p̃lati in ſynodo exiſtentes cõcorditer nemine diſcrepante rñderunt,placet.Super quibus oĩbus & ſingulis magiſter Iohannes de Scribanis fieri petijt per prothonotarios ad hoc deputatos publicum & publica inſtrumenta.

¶Seſſio quando dñs noſter papa obtulit ceſſionem ſui papatus.

E ANno ā natiuitate dñi.M.CCCC.XV.indictiõe.viij.pontificatu q̃ ſupra,die vero Martis ſecũda mẽſis Martij fuit celebrata ſeſſio,in q̃ dñs nr̃ celebrauit miſſam in eccleſia maiori de ſpũ ſcto,q̃ celebrata,fuerũt lectæ ſolẽnitates q̃ cõſueuerũt in ſeſſionibus.Demũ dñs nr̃ ſedens in cathedra ante altare,cõuerſus ad conciliũ ibidẽ cõgregatum,legit ſchedulam tenoris ſequentis per dñm Vitalem patriarcham Antiochenum nomine concilij traditam,alta voce ſcilicet incipiendo.

F ¶Ego Iohãnes papa.23.propter quietẽ totius populi Chr̃iani,profiteor,ſpõdeo,promitto, iuro,& voueo deo & eccleſiæ,& huic ſacro cõcilio ſpõte & libere dare pacẽ ipſi eccleſię p viã meæ ſimplicis ceſſionis papatus,& eã facere & adimplere cũ effectu iuxta deliberationẽ p̃ſentis cõcilij,ſi & qñ Petr⁹ de Luna,Bñdictus.xiij.& Angelus Corario,Gregorius.xij.in ſuis obediẽtijs nũcupati papatui quẽ p̃tendunt p ſe vel procuratores ſuos legitimos ſimpliciter cedãt & tũc in q̃cũq; caſu ceſſiõis,vel deceſſus,aut alio in q̃ per meã ceſſionẽ petierit dari vnio eccleſiæ dei ad extirpationẽ p̃ſentis ſchiſmatis.Et dũ legebat illã clauſulã in p̃ſcripta ſchedula,ſpõdeo,,pmitto,voueo& iuro deo,flexit genua verſus altare ponẽdo manus ad pectus,dixit hęc verba.Et ita ,pmitto obſeruare.Quo facto,imperator ſurgẽs de ſua cathedra,regratiatus fuit eidẽ dño nr̃o noĩe cõcilij & ſuo,flectẽdo genua,deponẽdo coronã,& oſculãdo pedẽ eiuſdem dñi nr̃i.Et etiã dñs patriarcha fuit regratiatus eidẽ noĩe concilij.Poſt hęc cantores inceperũt cantare:Te deũ laudamus &c.Et ,pcurator cõcilij Iohãnes de Scribanis petijt nomĩe concilij publicum inſtrumentum à prothonotarijs & notarijs ac ſcribis ſedis apoſtolicæ.

¶Prima ſeſſio poſt miſſam papæ.

G DIe lunæ.xxv.menſis Martij ſupradicti,fuit ſeſſio gñalis,in q̃ p̃ſidebat dñs Petrus cardinalis Cameraceñ.ſcti Griſogoni pbr̃ cardinalis,q dixit officiũ miſſę. Et in q̃ rex Romanorꝫ in habitu ĩperiali fuit cũ ſuis nobilibus ,put decuit regẽ Romanum cui regi aſſiſtebat dñs Frãciſcus cardinalis,Florẽtinus diaconus cardi.ſcti Coſmæ & Damiani,in q̃ q dẽ ſeſſiõe cãtata miſſa de dña nr̃a de annũtiatiõe,factũ fuit officiũ letaniarũ cũ introitu:Exaudi nos dñe,qm̃ benigna &c.& col.pro pace. ¶Subſequẽter dñs cardinalis Florẽtinus iuxta deliberationẽ ſanctę ſynodi ,pnũtiauit certos articulos ſuæ cõſtitutõis ſeruãdos ad ppetuã rei memoriã q̃rꝫ tenores ſequunť. ¶Ad honorẽ,laudẽ & gloriã ſctiſſimę trinitatis p̃ris & filij & ſpũs ſcti,pacẽq; in terris hoĩbus bonę volũtatis diuinitus ,pmiſſã in dei eccleſia cõſequẽdã,hæc ſcta ſynodus ſacrũ gñale cõciliũ Cõſtãtieñ.nũcupata ,p reformatiõe & vnione dictæ eccleſiæ in capite,& in mẽbris fiẽda in ſpũ ſctõ legitime cõgregata decernit,de

¶Et primo,q̃ ipſa ſynodus fuit & eſt rite & iuſte cõuo- (clarat,diffinit,& ordiat, vt ſequit. cata ad hunc locũ ciuitatis Conſtantienſis.Et ſimiliter recte & rite initiata & celebrata.

¶Itẽ,q̃ per receſſum dñi noſtri papæ de hoc loco Cõſtantienſi,vel etiã p receſſum aliorꝫ p̃latorꝫ,ſeu aliorꝫ quorũcunq;,nõ eſt diſſolutũ hoc ſacrũ cõcilium,ſed remanet in ſua integritate & authoritate,etiã ſi quæ ordinationes factæ eſſent in cõtrarium,vel in futurꝫ fierent.

¶Item,iſtud ſacrũ cõciliũ nõ debet diſſolui,neq; diſſoluĩ vſq; ad extirpationẽ p̃ſentis ſchiſmatis,& quouſq; eccleſia ſit reformata in fide,& moribus,& capite & membris.

¶Item,q̃ ipſum ſacrum concilium non transferatur ad alium locum,niſi ex cauſa rationabili,& de conſilio huius concilij deliberanda & concludenda.

¶Item,q̃ prælati & alij q debent intereſſe huic concilio nõ recedant de hoc loco ante finitũ cõciliũ,niſi ex cauſa rationabili examinãda p deputatos ſeu deputandos ab hoc ſacro cõcilio

qua

qua causa examinata,& approbata possunt recedere cũ licentia huius vel illoꝝ q habet vel habent authoritatẽ,& tunc recedens teneat mittere potestatẽ suã aliis remanẽtibus sub pœnis iuris,& aliis p hoc sacrũ cõciliũ indicendis & in cõtrariũ facientes exequẽdis. Sup his aũt articulis lectis & approbatis p cardinales & conciliũ magister Henricus de Piro promotor, & ꝓcurator concilij noĩe totius concilij & imperatoris petijt instrumentum.

¶Quarta sessio in ordine.

A Die sabbati.xxx.& penultima mẽsis Martij supradicti, fuit sessio gñalis in ecclesia cathedrali Cõstãtiẽsi ꝑdicta,& celebrauit missam de spũ sctõ dñs patriarcha Antiochenus, in q̃ sessione fuit Romanoꝝ rex in habitu,& insignijs ad regẽ Romanũ spectantibus,& cardinalis Florentinus pronũtiauit articulos, & cõstitutiões sequẽtes

¶In noĩe sanctæ & indiuiduæ trinitatis, patris & filij & spũs sancti. Amen. Hæc sancta synodus Cõstãtiensis gñale conciliũ faciens pro extirpatione ꝑsentis schismatis & vnione ac reformatione ecclesiæ dei in capite,& in mẽbris fienda ad laudem oĩpotentis dei in spũ sctõ legitime cõgregata ad cõsequendũ facilius, securius, liberius, & vberius vnionẽ,& reformationem ecclesiæ ordinat, disponit, statuit, decernit,& declarat, vt sequitur.

¶Et primo, ꝙ ipsa synodus in spũ sctõ cõgregata legitime generale cõciliũ faciens ecclesiam catholicã militantẽ representans, potestatem à Christo immediate habet, cui quilibet cuiuscunq; status vel dignitatis, etiã si papalis existat, obedire tenet in his q̃ pertinẽt ad extirpationẽ dicti schismatis,& reformationẽ generalem ecclesiæ dei in cãpite & in membris.

¶Itẽ, ꝙ sctiss. dñs nr̃ papa Iohãnes. xxiij. Romanã curiã,& officia publica illius vel illoꝝ officiarios de hac ciuitate Cõstãtien. ad aliũ locũ nõ mutet, aut trãsferat, seu ꝑsonas dictoꝝ officiarioꝝ ad sequẽdũ eũ directe vel indirecte cogat sine deliberatõe,& cõsensu ipsius sanctæ synodi,& hoc q̃ ad illos officiarios vel illa officia, ꝑ q̃ꝝ absentiã cõcilium verisimr̃ dissolueret vel læderet. Et si cõtrariũ fecisset seu faceret in futuꝝ, aut aliq̃s processus seu mãdata cõtra dictos officiarios vel alios q̃scunq; huic cõcilio adhęrẽtes, etiã censuras ecclesiasticas, aut aliãs pœnas quascũq; cõtinentes, vt ipm̃ sequerent, fulminasset, fulminaret seu fulminauerit, totũ sit irritũ & inane, nec in eisdẽ processibus, censuris,& pœnis tanq̃ irritis,& inanibus q̃modolibet obediendũ fore,& ea & eos irritat, quinimò dicti officiarij in dicta ciuitate Cõstã. suis officijs vtãtur,& illa exerceãt libere vt prius, q̃diu ipsa sacra synodus in eadẽ ciuitate celebrabitur.

¶Itẽ, ꝙ oẽs & singulæ translationes ꝓlatoꝝ, necnõ priuationes eorundẽ aut alioꝝ bñficiorũ q̃rumcunq;, cõmendatoꝝ, aut donationũ reuocationes, monitiones, censuræ ecclesiasticę, processus siue acta & gesta gerenda, agẽda & fienda p ꝑfatũ dñm nostroꝝ, aut suos officiarios seu cõmissarios in læsionẽ concilij, seu adhærentiũ eidẽ à tẽpore sui recessus cõtra adhærẽtes huic sacro cõcilio vel existentes in eodẽ, aut ĩ ipsoꝝ ꝓiudiciũ, seu alicuius eorũdẽ qũolibet ipsis inuitis facta aut fiẽda, factę vel facti, faciẽdæ vel faciẽdi ipso iure sint nulla cassa, irrita,& inania, cassę irritę & inanes, ac nullius roboris vel momẽti ex sua autoritate cassat, irritat,& annullat.

¶Item, fuit declaratũ & conclusum, ꝙ de qualibet natione eligantur tres qui cognoscant de causis recedere volentium,& pœnis recedentium sine licentia infligendis.

¶Itẽ, ꝙ pro bono vnionis nõ creent noui cardinales,& ne fraude vel dolo dicant facti dudũ cardinales aliq, declarat sacrũ cõciliũ pro nõ cardinalibus haberi q nõ erũt cardinales publice reputati & tẽti in recessu eiusdẽ dñi nr̃i à ciuitate Cõstãtien. Quibus lectis & approbatis p generalẽ synodũ. Hẽricus de Piro ꝓmotor cõcilij petijt fieri à notarijs cõcilij,& eoꝝ q̃libet ipsius cõcilij noĩe instrumẽtũ,& instrumẽta, ꝓntibus ibidẽ illustribus principibus Friderico Burgrauio Nureburgen. Rodulfo duce Saxonię, comite de Suuartzburg, mgr̃o curię regis Romanoꝝ, comite Bertholdo de Vrsinis, ãbasiatorib⁹ regis Frãcię, Anglię, Polonię, Noruegię, Cypri, necnõ Iohãne de Vice comitibus de Mediolano,& alijs pluribus ĩ multitudine copiosa.

¶Quinta sessio.

B Die sabbati sexta mẽsis Aprilis, anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XV. indictõe octaua fuit sessio gñalis in ecclesia cathedrali Cõstãtien. deputata, in q̃ fuit sereniss̃imus Romanoꝝ rex ꝑfatus in veste impiali cũ nobilibus suis ministrãtibus sibi in insignijs. In q̃ sessione inter alios cardinales ibidẽ existẽtes ꝑsidebat cõcilio dñs Iordan⁹ epũs Albanen. Cardinalis de Vrsinis. Et cantabat missa de dña nostra per dñm Raynaldũ archiep̃m Rauen. fuerunt̃q; pronuntiati articuli,& constitutiones sequentes per reuerendiss̃imum dñm Andream electum Posernanien̄sem.

¶In noĩe sanctæ & ĩdiuiduæ trinitatis, pr̃is & filij & spũs sctĩ, Amẽ. Hęc sctã synodus Cõstãtiẽsis gñale cõciliũ faciẽs pro extirpatiõe ipsius schismatis & vnione & reformatiõe ecclesiæ dei ĩ capite & ĩ mẽbris ad laudẽ oĩpotẽtis dei ĩ spũ sctõ legitime cõgregata ad cõsequẽdũ facilius, securius, liberius vnionẽ & reformationẽ eccl̃ię dei, ordinat, diff. decer.& declarat, vt seq̃t

 ¶Et pri-

¶Et primo declarat, ꝙ ipsa in spū sctō legitime cōgregat concilīū generale faciens, & ecclesiā catholicā representās potestatē à Christo immediate habet, cui qlibet cuiuscūq; status vel dignitatis, etiā si papalis existat, obedire tenet in his quę pertinēt ad fidē, & extirpationē dicti schismatis, & reformationē dictæ ecclesiæ in capite & in membris.

¶Secūdo declarat, ꝙ qcūq;, cuiuscūq; cōditōis, status, dignitatis, etiā si papalis, q̄ mādatis, statutis, seu ordinatōib⁹, aut p̄ceptis hui⁹ sacrę synodi, & cuiuscūq; alteri⁹ cōcilij gñalis legitīe cōgregati sup̄ p̄missis seu ad ea ptinētib⁹, factis uel faciēdis obedire cōtumaciter cōtēpserit, nisi respuerit, cōdignę pœnitētię subīciat, & debite puniat, etiā ad alia iuris subsidia, si opus fue-

¶Tertio diffinit & ordinat dicta sctā synodus, ꝙ dñs Iohānes papa. xxiij. (rit, recurrendo. Romanā curiā, & officia publica illius vel illoꝝ officiarios de hac ciuitate Cōstātiē. nō mutet ad aliū locū, seu trāsferat, seu psonas dictoꝝ officioꝝ ad sequēdū eū directe vel indirecte cogat sine deliberatōe & cōsensu ipsius sanctę synodi. Et si cōtrariū fecisset, aut faceret in futuꝝ, aut aliq̄s ꝓcessus seu mādata cōtra dictos officiarios, aut alios q̄scūq; huic sacro cōcilio adhærētes, etiā cēsuras ecclesiasticas, vel alias pœnas q̄scūq; cōtinētes, vt ip̄m sequātur fulminasset, fulminaret, seu fulminauerit, totū id sit irritū & inane, nec eidē ꝓcessibus, cēsuris, & pœnis tāq̄ irritis, & inanibus qūlibet obediēdū fore, qnimò dicti officarij ī dicta ciuit. Cōstāt. suis officijs vtant, & illa exerceāt libere vt prius, q̄diu ipsa sctā synodus in eadē ciuitate celebrabitur

¶Quarto ordinat & diffinit, ꝙ oēs & singulę trāslatōes platoꝝ, necnō priuatiōes eorūdē, aut alioꝝ beneficiatoꝝ officialiū administratoꝝ quarūcūq; cōmendaꝝ, & donationū reuocationes, monitōes cēsuræ ecclesiasticæ, processus, & q̄cūq; acta, gesta, gerēda, agēda, & fiēda p̄ p̄fatū dñm Iohānē papā, aut suos officiarios & cōmissarios ī lesionē dicti cōcilij, seu adhærentiū eidē à tpe inchoatiōis eiusdē cōcilij cōtra adhærētes huic sacro cōcilio, vel existētes in eodē aut in ipsoꝝ, seu alicuius eorūdē ꝓiudiciū qūlibet ipsis inuitis facta, vel fienda, factæ vel facti, faciēdæ vel faciēdi, autoritate huius sacri cōcilij ipso facto sint nulla, cassa, irrita, & inania, cassę, irritę & ianes ac nulli⁹ roboris vel momēti, & eadē autoritate cassat, irritat, & annullat.

¶Quinto declarat, ꝙ dñs Ioh. papa, & oēs plati, & alij ad hoc gñale cōciliū vocati, & alij ī eodē cōcilio existētes ī plenaria lib̄tate fuerūt, & existūt, vt visum ē dicto sacro cōcilio, nec ad notitiā dictoꝝ vocatoꝝ, seu dicti cōcilij cōtrariū deductū est, & hoc testificat dictū sacrū cōciliū

¶Quibus articulis siue cōstitutiōibus lectis dictū cōciliū eos & eas vni- (corā deo & hoīb⁹. formiter approbauit & cōclusit. Super quibus Henricus de Piro promotor & procurator ipsius concilij nomine eiusdem concilij petijt instrumentum.

¶Sessio sexta.

C Die Mercurij. xvij. mēsis Aprilis supradicti, fuit sessio gñalis ī cathedrali ecclesia Cōstātiēsi supradicta celebrata, in q̄ primo iuxta morē & ritū aliaꝝ sessionū fuit celebratū officiū de spū sctō p reuerendū patrē dñm Nicolaū archiep̄m Genezneñ. & cātatę letanię, ac oīones more aliaꝝ sessionū cū euāgelio. Ego sum pastor bonus, in q̄ sessiōe fuit rex Romañ. in insignijs regalibus, cui assistebāt dñi, Iordanus de Vrsinis, & Angelus Lādeñ. epi cardinales. Et eidē sessiōi p̄sidebat tūc reuerēdiss. p̄f dñs Iohānes ep̄s Hostiē. vicecācellarius cardinalis Viuariē. & ascēderūt ambonē, in q̄ publicari solēt cōstitutiones, & alia auisamēta in cōcilio reuerēdi p̄res ep̄s Atrebatē. pro natione Gallica, archiepūs Rigensis pro natione germanica. Lichfeldeñ. epūs pro natione Anglicana, & Abbas Florentinus pro natiōe Italica. Et de mādato cōcilij fuerūt ꝓnūtiati articuli sequētes p dictū dñm Atrebateñ.

¶In noīe sanctę & idiuiduę trinitatis, p̄ris & filij & spūs sctī. Amē. Hæc sctā synodus Cōstāt. gñale cōciliū faciēs, & ecclesiā catholicā rep̄sentās in spū sctō legitime cōgregata ad cōsequendū facilius pacē & vnionē ecclesiæ dei, decernit, declarat, ordinat, statuit, diffinit, vt sequitur.

¶Et primo decernit, & declarat procuratorium super renuntiatione papatus facienda p dominū Iohānem papā. xxiij. per quatuor nationes huius sacri concilij deliberatum, & ordinatum eē bonum, vtile & expediens pro vnione sanctæ matris ecclesiæ.

¶Item decernit & declarat, ꝙ dñs Iohānes papa. xxiij. tenetur dare & facere dictū procuratorium ad cedēdum papatui pro bono vnionis, & pacis ecclesiæ iuxta formā schedulæ p ip̄m oblatæ, cuius procuratorij tenor sequitur in hunc modum.

¶Procuratorium dandum per papam Iohannem. xxiij. decretum per concilium.

¶Iohānes ep̄s seruus seruoꝝ dei. Pridē ad laudē oīpotētis dei, pacē & q̄tē toti⁹ populi Christiani, vnitatis q̄ ecclesię cōsummationē, ac extirpationē p̄sentis schismatis gñali Cōstāt. ap-ꝓbāte cōcilio, viā cessiōis papat⁹ libere obtulim⁹, illāq; p nos fiēdā cū effectu, ꝓmissōie, voto & iuramēto firmauim⁹, sicuti ī q̄dā schedula p nos ī sacro cōcilio lecta lati⁹ cōtinet, & est talis

¶Ego Iohānes papa. 23. ꝓpter q̄tem totius populi Chr̄iani ꝓfiteor, spōdeo, & ꝓmitto, voueo, & iuro deo & ecclesiæ, ac huic sacro concilio sponte & libere dare pacem ipsi ecclesiæ

per viā

per viã meæ simplicis cessionis papatus,& eã facere,& adimplere cũ effectu iuxta deliberatio nem pñtis cõcilij.Si & qñ Petrus de luna,Benedictus.xiij.& Angelus Corrario Gregorius.xij in suis obediẽtijs nũcupati,papatui quẽ ꝓtendunt p se,vel ꝓcuratores suos legitimos cedãt,& etiã in quocũq; casu cessionis vel decessus,aut alio in quo p meã cessionẽ poterit dari vnio Ec cleſiæ dei cũ extirpatõe pñtis schismatis,ne ãt ꝓuentus tãti boni qbusuis sortis humanæ casi-bus impediri valeat,aut mõ ꝙlibet retractari,sed expeditę desideratũ ꝓducat effectũ, qd' desi derioꝝ nostroꝝ maximũ est,ad dictã cessionẽ & renuntiationẽ faciendã in omni casu,in di-cta schedula ꝓfatæ obligatõis nr̃ę comp̃henso,ꝓcuratores nr̃os,& nuntios speciales in plena-ria libertate & securitate cõstituti,spõte & ex nr̃a mera liberalitate cõstituimus & ordinamus tales & tales,& ex ipsis quoslibet duos,ipsisq; ex eis qbuslibet duobus cedendi & renuntiadi nr̃o nomine,& ꝓ nobis papatui concedimus omnimodã authoritatẽ,facultatẽ,& ptãtem,ita qd' occupãtis conditio melior non exist̃at,nec p occupationẽ aliorꝝ ptãs impediat̃. Sed duo quicunq; ex dictis ꝓcuratoribus constitutis siue alijs contradicẽtibus,ignorãtibus,& irrequi-sitis,& corã nobis pñtibus & cessionẽ psonaliter facere volentibus,vel qd̃ p alios quã per nos renuntiatio fieret quomodolibet contradicẽtibus vti eodẽ ꝓcuratorio possint,valeãt,& de-beãt ipsius renuntiatõis actũ expedire,paciscẽtes & extunc contrahẽtes pacto,& contractu ir reuocabilibus cũ sctã vñ ecclesia.Et hoc sacroConstã.cõcilio ipsam vñem ecclesiã repsentãte.
¶Promittentes,vouẽtes,& iurãtes deo & ecclesiæ & dicto sacro concilio quod nunq̃ dictos ꝓcuratores,aut eorꝝ aliquem,& ptãtem illis modo p̃misso concessam ex quauis occasione,& causa orta vel oritura etiã in iure exp̃ssa,& ꝓpter quã causam vel causas constitutus ꝓcurator reuocaẽ tacite vel exp̃sse reuocari potest vel possit,directe vel indirecte reuocabimus,nec ip̃m ꝓcuratorium rõne formæ,aut psonarꝝ constituendarꝝ vel constitutarꝝ impugnabimus,nec contra ipsum ꝓcuratorium,aut psonas cõstitutas in eodẽ quoquo modo de iure vel de facto in iudicio,vel extra excipiemus,q̃dq; nõ diximus,aut fecimus,nec dicemus,aut faciemus ĩ futu-rꝝ,vel impediemus directe vel indirecte,q̃ minus dicti ꝓcuratores ptãte sibi data in eodem ꝓcuratorio iuxta eius tenorẽ libere vti possint & valeãt,renuntiãtes expresse omnibus excep-tionibus & iuribus quę nobis competere possent de iure vel de facto in pñti vel in futuro cir ca reuocationẽ,annullationẽ,inualidationẽ ꝓcuratorij & ꝓcuratoriorꝝ hmõi,q̃s quidẽ excep-tiones,& iura,nolumus in hac parte aliqualiter nobis suffragari,& hmõi constitutionem & formam procuratorij,necnon renuntiationem p duos ex eis vt p̃mittit̃ fiendã valere volu-mus,& statuimus non obstañ.qbuscunq; excommunicationis,suspensionis,& alijs inhabili-tudinis sentẽtijs à iure,à nobis,vel alio quocunq; in eos,vel eorꝝ aliquem q̃cunq; authoritate vel causa ꝓmulgatis,seu ꝓmulgãdis.qbus forsan nunc vel tpe cessionis,& renũtiatiõis hmõi, seu interim procuratores huiusmodi,seu aliqui eorundem sunt,vel erunt legati,quos & quorꝝ quẽlibet ad huiusmodi procuratorium incipiendum,& p̃dictã renuntiationẽ faciendã absol-uimus,& habilitamus p pñtes,non obstãtibus etiã alijs contrarijs qbuscunq;,volẽtes qd̃ renũ-tiatio huiusmodi p eos fienda,pinde valeat,ac si cessionem huiusmodi psonaliter fecissemus. Supplẽtes etiã de plenitudine apostolicæ ptãtis omnes defectus in hac nostra constitutione procuratorꝝ,si qui interuenerunt,ita quod huiusmodi procuratores p quascunq; clausulas etiã contra naturã constitutionis procuratorꝝ in ea exp̃ssas ipsi & eius effectui nociuas,aut inutiles seu in ipso vtiles & necessarias non exp̃ssas,sed deficientes cuiuscunq; tenoris vel effectus ex-istunt,nequeat quoquo modo impugnari,sed firmũ & validum in oñibus,& p oñia existat, ac si in ea clausulæ necessariæ vel vtiles existerẽt expressæ. Quod qdẽ procuratoriũ quo ad to talẽ eius effectum firmũ,& validum volumus remanere.Quodq; ad clausulas hmõi obseruã-das quæ essent contra naturã constitutõis procuratorꝝ,si quæ eẽnt appositæ,nos ex certa sc̃a omni via & modo qbus melius possumus,promittimus,iuramus,& obligamus deo & eccl'iæ ac dicto cõcilio declarãtes,& statuẽtes ex supabũdãti ipsa iura inq̃ntũ volũt,concedunt,aut fa uẽt ꝓcuratorẽ vel procuratores ex certis causis,vel alias reuocari posse,vel irreuocabiliter nõ constituti ea q̃ntũ ad casum prædictũ expresse,& ex certa nr̃a sc̃a cum hic agat̃ de statu vñis ec cleſię,& pace,ac publica vtilitate totius Chr̃ianitatis volumus locum non̄ habere,nec præ iu-dicium aliquod afferre.Nec nos p præmissam procuratorij constitutionẽ ab obligatõe,q̃ fui-mus obstricti ad renuntiationẽ papatus facere iuxta deliberationẽ dicti sacri cõcilij in q̃cunq; casu in dicta schedula obligatõis nr̃æ comprehẽso volumus quomodolibet liberari,quinimò illum in suis ĩtegritate,robore,& firmitate pſistere,& permanere,quousq; per cessionẽ vel de-cessionẽ hmõi,aut aliũ casum quẽcũq; in prædicta schedula nr̃æ obligatõis cõprehẽsum vnio perfecta fuerit in Eccl'ia sctã dei.Et si quouis modo contingeret hmõi procuratoriũ, aut pro-curatores reuocare etiã cum adiectioue harꝝ dictionum,videlicet de fratrum nostroꝝ sanctæ Romanæ ecclesiæ ç̃cardinalium consilio,& assensu,seu ip̃m ꝓcuratoriũ, seu ꝓcuratores ipsos

inualidare, impugnare, aut annullare situ cõtra ipm ꝓcuratoriũ, vel ꝓcuratores de iure vel de facto, & exq̃uis cã vel occasiõe excipere, seu ipsos ꝓcuratores directe vel indirecte q̃minus iuxta tenorẽ ipsius ꝓcuratorij ptãte, autoritate, & facultate sibi data libere vti valeãt, possint & debeãt impedire in oĩbus & singulis casibus p̃dictis exnũc ꝓut ipsi papatui cedimus, & renũtiamus ipso facto, & deinceps ꝓ nõ papa haberi ab oĩbus Chr̃i fidelibus volumus penit⁹ & decernimus, absoluẽtes exnũc à iuramẽto fidelitatis & obediẽtię debito ligamine oẽs & singulos dictæ Romanæ ecclesiæ cardinales, necnõ pr̃iarchas, archiep̃os, ep̃os, p̃latos nr̃os, & sedis aplicæ officiales, ac etiã nr̃os familiares, & officiarios Ro. curiã, & q̃scũq; alios eccl̃iæ fideles ecclĩasticos, & seculares cuiuscũq; stat⁹, grad⁹, vel cõditõis existãt, ac etiã totũ populũ Chr̃ianũ, q̃s etiã tenore p̃ntium absoluimus, & vltra prę̃missa ꝓmittimus habere ratũ & gratũ quicqd p̃ dictos ꝓcuratores, aut eor̃ duos actum, gestũ, factũve fuerit in præmissis, seu aliquo præmissor̃ firmiter habitur̃ sine aliqua contradictione. Datum, &c.

¶Qd̃ papa constituat in procuratorio personas infrascriptas.

A ¶Itẽ decernit, ordinat, diffinit, & declarat qd̃ dictus Dñs Iohãnes papa in dicto ꝓcuratorio ad dictã suã renuntiationẽ faciendã præter alios quos constituere velit, constituat procuratores suos p̃sonas infrascriptas. Et primo, pro natione Gallicana, dños Theobaldum archiep̃m Bisuntinum, Guillermũ ep̃m Ebroicensem, Iohãnem ep̃m Gebeneñ. magistrum Benedictum Gentiã magistrum in theologia ordinis sc̃ti Benedicti, ꝓ natione Italica, Pileum archiep̃m Ianuen̄. Antoniũ ep̃m Concordiensem, Iacobum ep̃m Adriensem, & Iacobum ep̃m Taruisinũ, pro natione Anglica. Nicolaum ep̃m Bathomensem, Robertum epũm Saristeriensem, Iohãnem epũm Lichfeldensem, Thomã abbatem sanctæ Mariæ extra muros Eboracensis ordinis sancti Benedicti, pro natiõe Germanica, Iohãnem archiepũm Rigensem, Iohãnem epũm Luthaniensem, Petrum epũm Repensem, Andreã electũ Posernaniensem omnes constituat vel saltem de qualibet natione duos.

¶Conciliũ deputat legatos ad requirẽdum papã super procuratorio faciendo.

B ¶Itẽ deputat dicta sc̃tã synodus, ac constituit, & ordinat ex pte huius sacri concilij legatos infrascriptos de dñis Cardinalibus, reuerendũ patrẽ dñm sc̃ti Marci, & Florentinũ Cardinales, ꝓ natione Gallicana, Theobaldũ epũm Carcassonensem, Iohãnem datã in theologia, Iacobũ de Sars in medicina magistros, ꝓ natõe Italica, Epũm Febren. abbatẽ S. Mariæ de Florẽtia, ꝓ natõe Germanica, Conradũ abbatẽ Pinganiensem, Lãbertũ de stipite decretor̃ doctores ordinis S. Benedicti, ꝓ natõe Anglica. Thomã Polthensem, ꝓtonotariũ sedis apostolicæ, Bernardũ de plũhea decretor̃ doctorẽ ordinis S. Benedicti ad dictũ dñm papã. xxiij. ad petendũ & requirendũ ex pte dicti concilij, ꝙ constituat ꝓcuratores ad resignãdum papatui infra duos dies, post q̃ fuerit requisitus, & ꝓcuratoriũ ad dictã renuntiationẽ faciendã faciat, & expediat ꝓ bono vnionis, & pacis Ecclesiæ sub data forma & bulla.

¶Quod prælati prædicti requirãt papã quod veniat ad concilium.

C ¶Itẽ decernit, & ordinat, ꝙ dicti legati ipm Iohãnẽ papã exhortent, ac requirãt ex parte sacri dicti cõcilij vt veniat ad hãc ciuitatẽ Constãtiã. siue ad villã Vlmę, aut ad villã Rauẽspurg, vel ad ciuitatẽ Basiliẽsem ad tractãdũ & p̃ficiẽdũ per eã quãtũ in eo oĩa & singula q̃ expedire videbũtur ꝓ vnione, & reformatõe ecclesiæ per hoc sacrum concilium deliberata, & deliberãda.

¶Quod dicti legati portent papæ securitates debitas.

D ¶Item ꝙ dicti legati securitates debitas ex parte huius sacri concilij, & sereniss̃imi p̃ncipis domini regis Romanor̃ ipsi dño Iohãni papæ portent, & cum effectu realiter illi offerãt, atq; tradant casu quo iuxta præmissa ad alter̃ dictis locis cum effectu accedat.

E ¶Itẽ ꝙ dictus dñs Iohãnes papa ꝓmittat & iuret vnũ de p̃dictis locis eligere intra duos dies post requisitionẽ sup hoc eidẽ faciendã cõputãdos, & infra decẽ ãtpe dictæ requisitiõis ad dictum locũ p eũ eligendũ accedere, & abinde nõ discedere sine cõsensu dicti concilij, vel quousq; p̃missa fuerint cũ effectu adimpleta. Et in casu quo oppositũ faceret recedẽdo sine cõsensu dicti cõcilij, vel p̃missa nõ adimplẽdo, extũc prout exnũc cõsentiat p bullã haberi ꝓ nõ papa, &c. cũ clausulis opportunis. Et si nõ cõsentiat tũc ꝓpter hæc & multa alia ꝓcedat cõtra eũ tanq̃ cõtra oẽs fautores huius schismatis & suspectũ hęreticę prauitatis vt fuerit iuris & rõnis.

¶Quod supsedeat à ꝓcessu contra papã donec habeat responsio.

F ¶Itẽ ꝙ pendẽtibus istis supsedeat de citatione & ꝓcessu contra eum faciendo donec sup præmissis habeat eius respõsio: dũmodo saluus conductus ducis Austriæ in forma petita infra horam sessionis diei craſtinæ quæ erit Iouis. xviij. p̃sentis mensis Aprilis ꝓ dictis legatis & cardinalibus mittẽdis habeat. Et si nõ habeat infra dictũ terminũ, decernat citatoriũ p æ dictum, & alias ꝓcedat contrã dictum dominum Iohanem papam vt fuerit rationis.

¶Si papa adimpleuerit præmissa cessabitur à citatione.

¶Item

¶Item q̄d in casu q̄ dictus dñs Iohānes papa ꝓ bono pacis & vnionis Ecclesię p̄missa adimple A
uerit cū effectu, & dictū sacrū concilium sup eisdē contētauerit, cessabit à citatōe & processu, &
agetur secum de securitate & ꝓuisione status eius cū omni charitate & honestate.

¶Quod dñs Vicecācellarius signet supplicatōes consistoriales partibus auditis.

¶Itē decernit, diffinit, & ordinat dicta sc̄ta synodus, q̄ dñs Cardinalis Hostien. sanctę Roma B
næ eccl̄æ vicecācellarius supplicatōes cōsistoriales de iustitia ptib⁹ auditis & alias vt in talib⁹
in publico cōsistorio ē fieri solitū signet & expediat, qd' si nō fecerit, ꝓcedat cōtra eū vt fuerit

¶Dantur commissarij contra Iohannem Hus. (rōnis.

¶Item q̄ in materia fidei contra Iohānem Hus, authoritate huius sacri concilij procedāt ar- C
chiepūs Ragusinus, pro natōe Italica. Pro natōe germanica epūs Flebbien. Magister Vrsinus
Taluenda, pro natōe gallicana, Magister Guillermus comes, pro natōe anglicana, in sacra pa-
gina magistri causam dicti Iohannis Hus, & suor̄ sequacium examinādo, & in illa procedēn-
do vsq; ad diffinitiuam sententiam inclusiue.

¶Commissarij prædicti recipiant relationem dominorum Cardinalium.

¶Item q̄ p̄dicti commissarij recipiāt relationem dñor̄ Cardinalium Cameracen. sancti Mar D
ci & Florentin. de processu facto sup condemnatōe librōr̄ & articulor̄ tam. xlv. in Parisien.
& Pragen, quā etiā ducentor̄ sexaginta in Oxonien. studijs facta, necnon sup condemnatiōe
memoriæ Iohānis Vvycleff, ac confirmāda sententia lata in concilio Roma. super condemna
tione & combustione librōr̄ p̄dicti Iohānis Vvycleff, & relationē super p̄missis faciāt natiōi
bus & huic sacro concilio quàm citius commode illam facere poterunt.

¶Decernitur citatio contra Hieronymum.

¶Item decernit dcta sc̄ta synodus citationē contra Hieronymū de Praga, de hæresi infamatū E
quod q̄; dicta citatio contra eum exequatur in forma quæ sequitur.

SAcrosc̄ta synodus gn̄ale cōciliū Const̄a. faciēs in spū sc̄tō fideliter cōgregata vl'em Ec- F
clesiā militātem rep̄sentās, Hieronymū de Praga, q̄ se magistrū in artibus quàm pluri-
mor̄ studior̄ fore scribit. & p̄tendit q̄ recta sunt ad sobrietatē, & nō amplius sapere q̄
oportet. Scriptū quoddā tanq̄ ex tui p̄sona affixum in portis Eccl'iæ ciuitatis Const̄a.
alias die dñica q̄ cātabat in ecclesia dei. Quasi modo geniti, ad nostrā notitiā noueris ꝓuenisse
in quo tuis obtrectatoribus crimina erroris & hæresis tibi obiciētibus te asseris publice respō
sur̄, de q̄bus apud nos multipl'r infamatus existis, & p̄sertim de doctrīa Iohānis Vvycleff, nec-
nō alijs doctrinis catholicę fidei obuiātibus, dūmodo ad veniēdū tibi saluus & securus cōduct⁹
p̄beat. Et q̄a nr̄m p̄cipalius interest capere vulpeculas vineā dñi Sabaoth conātes demoliri,
idcirco p̄sonā tuā tanq̄ de multor̄ error̄ doctrīa temeraria assertōe suspectā & multipliciter
diffamatā euocamus & citamus p̄sentiū sub tenore, q̄tenus infra terminū q̄ndecim dier̄ à da-
ta p̄ntiū cōputādor̄, quor̄. xv. dier̄ q̄nq; ꝓ primo, q̄nq; ꝓ scdo, & reliq̄s q̄nq; dies ꝓ tertio,
& peremptorio termino, ac monitōe canonica tibi p̄figimus, & assignamus in publica sessiōe
huius sacri cōcilij, si ipso die sessio fuerit celebrata, alias prima die seq̄nti q̄ sessionē eē cōtigerit
cōpareas scd̄m tenorē p̄dicti tui scripti rn̄surus ad ea q̄ tibi aliqs, vl'aliq in cā fidei voluerit ob-
jicere recepturus, & facturus in oībus iustitiæ cōplementū, ad q̄d à violētia, iustitia semp salua
oēm saluū cōductū nr̄m q̄ntū in nobis est, & fides exigit orthodoxa p̄sentiū tenore offerim⁹
& etiā plenius assignamus, certificātes qd' siue in dicto termino cōpareas, siue nō, nihilomin⁹
cōtra te p ipm sacrū cōciliū, vel eius cōmissarios, vel cōmissariū lapso termino supradicto ꝓce
def tua contumacia in aliquo nō obstāte. Datū Const̄atiæ in sessione cōcilij generalis. xvij. die
mensis aprilis sub sigillis p̄sidentium quatuor nationum.

¶Contra famosos libellantes.

ITē inhibet hec sancta synodus oībus cuiuscunq; status, gradus, dignitatis, vel conditio- G
nis existant, ne libellos famosos per se, vel per aliū, seu alios faciant cōtra quēcunq; in hac
ciuitate Cōstantiensi existentē sub pena excōmunicationis, quā monitione canonica p-
missa cōtra faciētes contrariū fert in his scriptis, etiā sub pena carceris q̄q; cōtra tales q̄ in
p̄missis culpabiles seu infamati repientur ꝓcedat authoritate hui⁹ sacri cōcilij vt fuerit rōnis.

¶Conciliū decernit lr̄as missiuas p mundū informatorias de gestis synodalibus.

ITem decernit sc̄ta synodus literas missiuas ad dños, reges, principes, & vniuersitates per na H
tiones huius sacri concilij ordinatas & ordinādas, quàm citius fieri poterit fore mittendas
sub sigillis quatuor prælatorum, quatuor nationum præsidentium.

¶Post quor̄ articulor̄ publicationē fuit petitū per dictos dños Atrebatē, & alios sibi assistē- I
tes an placerēt. Et fuit respōsum p oēs, nemine discrepāte, placet approbādo. Et ꝓmotor cō-
cilij petijt instrumēta fieri. Dñs vero vicecācellarius q̄ntū ad articulū eum contingentē rn̄dit,
quod vellet signare commissiones de iustitia, sed non quæ contra ius scriptum.

¶Sessio

¶Sessio Septima.

K ANno à natiuitate dñi, M CCCC. XV. indictiõe. viij. Et dñi nostri Iohãnis diuina ꝓuidentia papæ. xxiiij. die Iouis secũdo, mẽsis Maij, fuit sessio generalis in Ecclesia Constãtiensi supradicta ad hoc deputata mane hora tertiaꝝ, in q̃ fuit sereniſſimus princeps Sigiſmundus rex Roma. & Hũgariæ &c. cũ suis ĩsignijs regalibꝫ & nobilibus in p̃dictis sibi seruiẽtibus. Et in q̃ præsidebat reuerẽdiſſimus pr̃ dñs Iohãnes eps Hostiẽn. cardinalis Viuarien sis, fuit cãtata missa de spũ sct̃o per reuerẽdum pr̃em dñm Iohãnem archiep̃m Ragusinum q̃ cãtata legebãtur letaniæ, &c. more aliaꝝ sessionum. Quibus siquidẽ pactis procedẽdo ad vlteriora reuerẽdi pr̃es Pileus archiep̃us Ianuẽsis ad legẽdum & publicãdum q̃ legẽda & publicãda erãt, ad approbãda ea ꝓ conciliũ. Ad approbãdum vero eadem, Iohãnes pr̃iarcha Antiochenus, pro natõe gallicana. Antonius ep̃us Concordẽsis, pro natõe Italica, Iohãnes archiep̃us Rigensis, pro natione germanica. Guillermus abbas sanctæ Mariæ extra muros Eboraci, pro natione Anglicana, deputati per q̃tuor nationes ascẽderunt Ambonẽ, & Henricus de Piro Promotor concilij petijt decerni, & concedi p ipsam synodũ citationẽ contra Iohãnẽ papã, & eius fautores &c. Et vlterius eidẽ Iohãni papæ ad comparẽdũ, & alijs comparere volẽtibus p eãdem synodum, & illustriſſimum Romanoꝝ regẽ ibidẽ p̃sentẽ saluũ cõductum concedi. Quibus concessis verbo p totã synodum, & Romanoꝝ regẽ dictus reuerendiſſimus pater dñs Pileus archiep̃us Ianuen. legebat citationẽ decretã contra Iohãnem papã, & suos seq̃ces, ac receptatores huiusmodi sub tenore.

¶Tenor citationis contra Iohannem papam. xxiij.

L SAcroſctã Constã. synodus generale cõciliũ faciẽs, & Eccleſiã catholicã repſentãs, ĩ spũ sancto legitime congregata, vniuersis Chr̃i fidelibus vnionẽ, & pacẽ Eccleſiæ, ac gaudium sempiternum. Pridem post clandestinum receſſum dñi Iohãnis papæ. xxiij. ab hac ciuitate Constãtien. & hoc sacro generali concilio Constantien. vnionis & pacis Eccleſiæ turbatiuum & impeditiuum, ipsam Eccleſiã scãdalizãtem per nonnullos prælatos, & alios nobiles viros ad eum huius ex parte sacri concilij legatos trãmiſſos, eundẽ requiri, ac ſummari fecimus cum debita inſtãtia, quatenus ad ipsum sacrum concilium, & ad hãc ciuitatem Constãtien. rediret, ea quæ pertinebãt ad extirpationem præsentis schiſmatis & reformationem Eccleſiæ in capite, & in mẽbris faciendã impleturus, & cum effectu facturus sicut promiserat, vouerat, iurauerat, & in suis literis sup conuocatione dicti concilij conceſſis se facturum publicauerat, & cum id facere nolletfacto non redeundo, & ad loca magis longinqua fugiendo oñderet, fuimus p venerabiles viros magiſtros Henricũ de Piro licẽtiatũ ĩ decretis, & Iohãnem de Scribanis, de placẽtia causaꝝ & negotioꝝ huius sacri concilij promotores, & procuratores inſtãter requiſiti, quatenus ipsum dñm Iohãnem papã. xxiij. criminibus hæreſis fautoriæ huius præsentis schiſmatis symoniæ mala adminiſtratione, & notoria dilapidatiõe bonoꝝ, & iurium Romanæ Eccleſiæ, & aliaꝝ Eccleſiaꝝ, & alijs criminibus grauibus nedũ infamatum sed illis notoriæ in scãdalũ vl̃s Eccleſiæ irretitum & in suis actibus, & opibus vita ac moribus notoriæ eccleſiã dei scãdalizãtibus incorrigibilem, q sic vt p̃mittit clãdestine de nocte hora ſuſpecta, & habitu trãsformato, à dictis ciuitate & concilio generali fugit, & receſſit: gregẽ dñicũ vt mercẽnarius deſerẽs, gñalẽq̃ reformationẽ eccl̃ie, & hæreſum extirpationẽ p sacrum concilium in capite, & in mẽbris faciendã euitare cupiens, ad redeundum & reuertẽdum ad ciuitatẽ Constãtien. & hoc sacrum conciliũ generale debite cõpellere, & etiã ad hoc per æ dictum publicum in valuis Eccleſiaꝝ, & alioꝝ locoꝝ (vt eſt moris) affigẽdum citare & euocare perſonaliter, citationẽq̃ ſuper hoc in forma iuris decretã contra eum, & eius fautores receptatores. & ſequaces decernere & concedere, interdicta sibi ex nunc omni alienatiõe, & alias & ſuper p̃miſſis contra eos, ꝓcedere dignaremur, prout requirunt Canonicę cõſtitutões Nos ãt cõſiderãtes petitionẽ hmõi, rõnabilẽ, iuſtã, & iuri conſonã, indemnitati Eccl̃iæ vniuerſalis & animaꝝ periculis præuidere volẽtes, & nulli in exhibẽdo iuſtitiã deficere, ſicuti nec debemus, intendẽtes in cauſa & cauſis & negotio hmõi rite & mature procedere, ac dãte dño iuſtitiã miniſtrare tenemur inquiſitõe ſuper infamia prius per nos diligenti præhabita, conſiderantesq̃ quod ad locum ad quem idem dñs Iohãnes papa fic diſcedendo, imò verius fugiendo contumaciter acceſſit, & reſidere dr̃ de præſenti eiusq̃ domicilium ſiue hoſpitium pro hmõi citatione exequẽda minime tute adiri poſſe, nec ad eum ſeu propinquiorem locum quam ad hãc ciuitatem Constãtien. haberi poſſit tutus acceſſus, authoritate Chriſti Eccleſiæ p̃fatę veri ſponſi q̃ fungimur in hac parte per hoc p̃ſens publicum ędictum in ſeſſione publica dicti ſacri concilij, necnon in audientia publica literaꝝ contradictaꝝ more Romañ. curiæ ſolito legendum, ac valuis ſeu portis loci audiẽtiæ cauſaꝝ palatij ap̃lica, necnõ palatij apoſtolici, ſiue domus ep̃alis Constãtien. vbi dictus dñs Iohannes papa dum in præſenti ciuitate Constãtienſi habita

habitabat,& habitare solebat,maioris q̃,& sancti Stephani huius ciuitatis Constãtiensis ecclesiaꝝ & ipsius ciuitatis Iohãnis affigendũ,& affixũ per certũ temporis interuallũ dimittendũ p̃fatum dñm Iohannẽ papã.xxiij.principalẽ,eiusq̃ in dictis criminibus fautores receptatores,& sequaces supradictos,ac oñes alios & singulos sua per hoc interesse credentes citãdos,esse decreuimus,& tenore p̃ntium perẽptorie citamus,ac citari volumus,decernimus,& mãdamus quatenus hinc ad nouẽ dies ꝓxime vẽturos à die executõis hmõi nostrę citatõis sic vt p̃mittit legẽde ,assignãde,publicande,& exequende in antea proxime cõputandos ꝗs pro pemptorio termino, & citatõe canonica peremptorie assignamus p̃ p̃sentes. Ipse dñs Iohãnes papa ad p̃fatem ciuitatem Constantiam & hoc sacrũ concilium in propria p̃sona redeat & reuertat. Ipseq̃ & sui fautores receptatores & sequaces p̃sonaliter cõpareant in eoꝝ propriis personis Constantie in prima generali sessione publica huius sacri concilij post elapsum terminũ p̃dictoꝝ nouẽ dieꝝ à p̃fata p̃sentiũ literaꝝ fic(vt p̃fert)fienda publicatione & executione in maiori ecclesia Constantien.immediate celebranda visuri & audiri p nos ordinari,decerni,& declarari dictum suũ clandestinũ recessum fuisse & esse ecclesiæ dei dãnosum,scandalosum,& opprobriosum, ac vnionis & pacis eius ecclesiæ pturbatiuũ,nociuũ,impedimentũ,ac huius nefandissimi schismatis nutritiuũ & roboratiuũ,hæresq̃ & suspitionis fidei sensitiuũ:ac à bono vnionis & pacis ecclesiæ p̃fate ꝓmissionibusq̃,iuramẽtis & votis p ipm Iohannem papã sup hoc factis & ꝓmissis deuiatiuũ. Testesq̃ sup notorietate dictoꝝ criminũ ad finẽ ꝓcedendi cõtra eũ sup illis,terq̃ super notoriis iurare & admittere,causasq̃ cur idẽ dñs Iohannes papa nõ debeat suspendi à totali administratõe papatus,propter malã & scãdalosam administratõem & notoriã dilapidatiõem dicturi:& alias in & sup p̃missis & alijs vniuersalẽ ecclesiã notorie scãdalizantibus cõtra eum ad electionem à papatu,seu eiectionis hmõi declarationẽ,& alijs p supradictos promotores ꝓpositis & proponẽdis de iure & iustitia respõsuri,causasq̃ qd nõ debeat suspendi à totali administratione,ac alias in causa,& causis,& negocio hmõi debite ꝓcessuri,ac procedi visuri,aliasq̃ dicturi facturi,& audituri vt iuris fuerit & rationis,indeq̃ sup p̃missis iustitiæ cõplementũ vsq̃ ad sententiã diffinitiuã inclusiue recepturi,certificãtes nihilominus eundẽ dñm Iohãnẽ papã & suos sequaces receptatores & fautores fic citãdos qd siue in dicto citatõis hmõi termino cõparuerit, siue nõ,ad p̃missa oĩa & singula ac vlteriora,& alias vt iustũ fuerit cõtra eos p nos debite procedetur iustitia mediante,ipsoꝝ absentia,seu contumacia non obstante. Loca vero sessionis p̃fate audientie publicæ literaꝝ contradictaꝝ & portaꝝ palatij ecclesiaꝝ,& locoꝝ prædictoꝝ tanq̃ publica & idonea ad hmõi citationẽ publicandã & exequẽdã duximus eligendã q̃ p̃sentem citationẽ ad instar edictoꝝ publicoꝝq̃ olim in albo pretoris scribebant suo q̃si sonoro preconio & patulo iudicio publicabũt. In qbus hmõi citationẽ modo,& forma præmissis decreuimus,& tenore p̃sentiũ decernimus publicandã & exequendã,ne prefatus dñs Iohannes,& sui fautores,& receptatores & sequaces fic citandi,possint seu valeant de præmissis aliquẽ ignorãtie causam p̃tendere,seu etiã allegare. Cũq̃ nõ sit verisimile apud ipsos fic citatos incognitũ remanere illud qd tã patenter & notorie omnibus extitit publicatum, volentes nihilominus & autoritate prædicta decernentes q̃ hæc presens citatio modo & forma p̃dictis executa prænominatos dñm Iohannem & suos sequaces receptatores & fautores fic citatos totaliter arceat,& astringat & perinde valeat,tantãq̃ habeat roboris firmitatẽ,ac si ipsemet dñs Iohannes & sui fautores & sequaces in eoꝝ propriis personis citati & apprehensi fuissent,& in eis hmõi citatio p̃sentialiter lecta,publicata,& intimata fuisset. Et ne dictus dñs Iohannes papa & sui sequaces valeant aliq̃ modo se excusare q̃ minus iuxta præmissum terminũ compareãt,vt p̃fert quanquã ad hoc nõ teneamur,nihilominus ex superabundãti eidem dño Iohanni & sequacibus,damus,& tenore p̃sentium concedimus tutum & liberũ saluũ conductum ad veniendũ ad hanc ciuitatẽ Constantien.& sacratissimã synodum,ita qd in accessu nullũ debeat & possit habere impedimentum, & etiã in ciuitate stare, manere libere & secure,Iustitia tamẽ semp salua,prædictũ etiã saluũ cõductum sub eadem forma fieri & concedi fecimus,predicto domino Iohanni papæ, & sequacibus eius à sereniſſimo Romanorum,& Hungariæ rege. De publicatione vero, lectura, affixione,& executione,ac salui cõductus prestatione,datione,& concessione præmissis modo præmisso fiendis,volumus,decernimus & ordinamus vnũ & plura,publicũ & publica fieri,& cõfici instrumentum & instrumenta quæ nobis plenariã faciant fidẽ de eisdẽ,& in quoꝝ & testimoniũ p̃missorum p̃sentes literas citatorias sup hoc solẽniter decretas fieri fecimus propriis sigillis p̃sidentiũ quatuor nationũ huius concilij iussimus & fecimus cõmuniri. Datum Constantiæ prouinciæ Magũtiñ.in sessione publica,in ecclesia maiori Constantien.solẽniter celebrata, die Iouis secunda mensis Maij,indictione vero octaua. Anno domini Millesimo Quadringentesimo decimo quinto,pontificatus p̃fati domini Iohannis papæ,xxiij,anno quinto.

¶Octaua Sessio.

¶Die

A Die sabbati quarta mensis Maij prædicti fuit sessio generalis in cathedrali Ecclesia Constãtien. supradicta, in q̃ more solito fuit dict̃ officiũ missæ p reuerẽdissimũ in Chro pr̃em dñm Iohãnem pr̃iarchã Antiochenũ de bt̃a virgine, quo officio cõplet̃o legebant̃ letaniæ, vt in sessionibus fieri consuetũ est cũ Euãgelio: Attẽdite à falsis ꝓphetis &c. In q̃ sessione inter cardinales p̃sidebat dñs Iohãnes Epũs Hostiensis cardinalis Viuariẽsis, in qua etiã sessione fuit sereniss̃imus Romanor̃, & Hũgariæ rex tanq̃ Imperator cũ insignijs regalibus, & nobilibus suis, & dño Pileo archiep̃o Ianuensi electo ad legẽdum quæ legi debebãt noĩe cõcilij reuerẽdis p̃ribus dñis Iohãne ep̃o Luthosnusien. ꝓ natõe germanica. Antonio ep̃o Cõcordien. ꝓ Italia, Tholonẽ. ep̃o pro natõe gallicana, & Guilermo abbate monasterij sanctæ Mariæ extra muros Eboraci pro natõe anglicana ad approbãdũ loco & noĩe nationũ ascendẽtibus in locũ, in quo hm̃oi iuxta determinationẽ synodi fieri debebãt. Idem reuerẽdus p̃r dñs Pileus archiep̃s Ianuẽ. ĩ Ambone legit p̃rio capl'm. Firmiter credimus. Quo lecto dñs Imperator p̃sidẽs, & alij approbauerũt, & ita crediderũt, deinde legit sn̄iam dãnationis doctrinæ Iohãnis Vvycleff, & articulor̃. 45. cuius tenor sequit̃, & est talis.

B ¶Sentẽtia dãnatõis doctrinę Iohãnis Vvycleff, & articulor̃ quadragintaquinq;.

¶Sacro sct̃a Constãtien. synodus generale concilij faciẽs, & ecclesiã catholicã rep̃sentãs ad extirpationẽ p̃ntis schismatis, errorũq; & hæresum sub eius vmbra pullulãtium eliminationẽ, reformationẽ ecclesiæ in sancto spũ legitime congregata ad ꝑpetuã rei memoriam.

C ¶Fidem catholicã sine q̃ (vt ait Apostol⁹) ĩpossibile ẽ placere deo à falsis eiusdẽ fidei cultorib⁹ imò puersis impugnatoribus, & p superbã curiositatẽ intendẽtibus plus sapere q̃ oportet mũ di gloriã cupiẽtibus oppugnatã sæpius, & cõtra illos p fideles ecclesiæ milites spũales opposito scuto fidei defensatã fuisse sanctor̃ p̃m scripturis, atq; gestis instituimur, hęc qppe bellor̃ genera in bellis carnalib⁹ Israelitici populi aduersus gẽtiles idololatras p̃signata fuerũt. In his itaq; spũalibus bellis sct̃a ecclesia catholica in fidei virtute luminis radijs illustrata dño ꝓuidẽte, & sct̃or̃ p̃rocinio opẽ ferẽte semp̃ immaculata pmanẽs, erroris tenebris velut hostib⁹ ꝓfugatis glorios̃sime triũphauit, nr̃is vero tp̃ibus vetus ille & iuidus hostis noua certamina (vt ꝓbati tp̃is hni⁹ manifesti fiãt) suscitauit, quor̃ dux & p̃nceps extitit q̃ndã Iohannes Vvycleff pseudo Chr̃ianus, q dũ viueret, aduersus religionẽ Chr̃ianã, & fidem catholicã ptinaciter asseruit, & dogmatizauit plures articulos, quor̃. 45. huic paginę duximus ĩserẽdos q sequunt̃.

D ¶Articuli Iohãnis Vvycleff. Substãtia panis materialis, & similiter substantia vini materialis manent sine subiecto in eodem sacr̃o altaris. Accidentia panis non manẽt sine subiecto in eodem sacr̃o. Christus non est in eodem sacr̃o identice & realiter in propria p̃sentia corporali. Si ep̃us vel sacerdos est in peccato mortali, non ordinat, non conficit, non cõsecrat, non baptizat. Non est fundatum in Euãgelio, q̃p Christus missam ordinauerit. Deus debet obedire diabolo. Si homo debite fuerit contritus, omnis confessio exterior est sibi superflua & inutilis. Si papa sit p̃scitus & malus, & p consequens membrum diaboli, non habebit ptãtem sup̃ fideles ab aliq̃ sibi data, nisi forte à Cæse. Post Vrbanũ sextũ non ẽ aliqs recipiẽdus in papã, sed viuendum more græcor̃ sub legibus ꝓprijs. Contra scripturã sacrã est, q̃p viri Ecclesiastici habeãt possessiones. Nullus p̃latus debet aliquẽ excõicare, nisi prius sciat eum esse excõicatum à deo, & q sic excõicat est hæreticus ex hoc vel excõicatus. Prælatus excõicans clericũ q appellauit ad regẽ & concilĩ regni, eo ipso traditor est regis & regni. Illi q dimittunt p̃dicare siue audire verbũ dei ꝓpter excõicationẽ hoĩm, sunt excõicati, & in die indicij traditores Christi habebunt. Licet alicui diacono vel presbytero prędicare verbũ dei absq; authoritate eius sedis apostolicæ vel ep̃i catholici. Nullus est dñs ciuilis, nullus est p̃latus, nullus est epũs dum est in peccato mortali. Domini tẽporales possunt ad arbitrium suum auferre bona temporalia ab ecclesia, possessionatis habitualiter delinquentibus, id est, ex habitu non solum actu delinquẽtibus. Populares possunt ad suum arbitrium dominos delinquentes corrigere. Decimæ sunt puræ eleemosynæ, & parrochiani possunt propter p̃ctã suor̃ prælator̃ ad libitum suũ auferre eas. Speciales or̃ones applicatæ vni p̃sonæ p prælatos vel religiosos, non plus prosunt eidẽ q̃ generales paribus cæteris. Conferens eleemosynã fratribus est excõicatus eo facto. Si qs ingrediturreligionem priuatã qualemcunq; tam possessionator̃ q̃ mendicantium, reddit̃ ineptior & inabilior ad obseruantiã mandator̃ dei. Sancti instituentes religiones priuatas sic instituendo peccauerũt. Religiosi viuentes in religionibus priuatis non sunt de religione Chr̃iana. Fratres tenent̃ p labores manuũ victũ acquirere, & non p mendicitatẽ (Prima pars est scãdalosa & præsumptuose asserta ꝓ quãto sic generaliter & idistincte loquit̃. Et secunda erronea ꝓ q̃nto asserit mendicitatẽ fratribus non licere) Omnes sunt symoniaci q se obligãt orare ꝓ alĩs in tp̃alibus subuenientibus. Oratio priuati nulli valet. Omnia de necessitate absoluta veniunt. Confirmatio iuuenũ, clericor̃ ordinatio, locor̃ consecratio, reseruant̃ papæ & ep̃is ꝓptercu

pidita

piditatē lucri tēporalis & honoris. Vniuersitates, studia, collegia, graduatiões, & magisteria in eisdē sunt vana gētilitate introducta, & tātū ꝑsunt ecclesiæ sicut diabolus. Excōicatio papæ & cuiuscūq; ꝑlati nō est timēda, qa est cēsura Antichristi. Peccāt, fūdātes clausstra, & igredientes sunt viri diabolici. Ditare cleꝝ, est cōtra regulā Chri. Siluester papa & Cōstātinus imperator errauerūt, ecclesiā dotādo. Oēs de ordine mēdicātiū sunt hęretici, & dātes eis eleemosynā, sunt excōicati. Ingrediētes religionē aut aliquē ordinē, eo ipso inhabiles sunt, ad seruandū diuina ꝓcepta, & p cōsequēs, ad pueniendū ad regna cœloꝝ, nisi apostataueriṅt ab eisdem. Papa cū oībus clericis suis possessionē hntibus, sunt hæretici, eo q̄ possessionē hnt, & oēs consentiētes eis, scz dñi seculares & cæteri laici. Ecclesia Romana ē synagoga satanæ, nec papa est imediatus & proximus vicarius Chri & apl̄oꝝ. Decretales epl̄æ sunt apocriphæ, & seducūt à Chri fide, & clerici sunt stulti q studēt eis. Impator & dñi seculares seducti sunt à diabolo, vt ecclesiā ditarēt de bonis tpalibus. Electio papæ à cardinalibus, ꝑ diabolū est introducta. Nō est de necessitate salutis, credere Romanā ecclesiā esse supremā inter alias ecclesias. Error est si p Romanā ecclesiā intelligat vniuersalis ecclesia, aut cōciliū gñale, aut pro q̄to, negare primatū summi pōtificis sup alias ecclesias particulares. Fatuū est credere indulgētias papæ & eꝓrū. Iuramēta illicita sunt q̄ fiunt ad roborandū humanos cōtractus & cōmercia ciuilia. Augustinus, Bñdictus, Bernardus dānati sunt, nisi pœnituerūt de hoc, q̄ habuerūt possessiões, & instituerūt & intrauerūt religiones. Et sic à dño papa vsq; ad infimū religiosum, oēs sunt hæretici. Oēs religiones indifferēter introductæ sunt à diabolo. Idēq; Iohānes Vicleff, libros, dialogū & trialogū per ipm noiatos, & plures alios tractatus, volumina & opuscula cōposuit. In q̄bus ꝑscriptos & plures alios dānabiles inseruit & dogmatizauit articulos, q̄s libros ad sui puersi dogmatis publicationē publice legēdos exposuit, ex q̄bus insup multa scādala, dāna animaꝝ & pericula in diuersis regionibus, & ꝑsertim Angliæ & Bohemię regnis secuta sunt, aduersus q̄s in dei veritate exurgētes magistri & doctores vniuersitatū & studioꝝ Oxoniēsis, & Pragēsis articulos ꝑdictos scholastice diu post reprobauerūt. Reuerēdissimi insup patres, archiepi, epi pro tpe, Cātuariēsis & Eboracēsis sedis apl̄icæ legati, in Anglię & Pragēsis in Bohemię regnis cōdēnarūt libros etiā eiusdē Iohānis Vicleff cōburēdos fore, dictus archiepūs Pragēsis sedis apl̄icæ cōmissarius in hac parte sentētialiter iudicauit, & eoꝝ q̄ supessent, prohibuit lectionē fieri. Rursus his ad notitiā sedis apl̄icæ & gñalis cōcilij deductis, Romanus pōtifex in cōcilio Romanoꝝ vltimo celebrato, dictos libros, tractatus, & opuscula cōdēnauit, iubēs illos publice cōcremari, districtius inhibēdo, ne q̄s Christi noīe insignitus, auderet aliquē seu aliq̄s, seu aliqua ex dictis libris, voluminibus, tractatibus & opusculis legere, exponere, vel tenere, aut illis quomodolibet vti, vel illos, nisi in ipsoꝝ reprobationē allegare publice vel occulte. Et ut de medio ecclesię illa periculosa, spurcissimaq; doctrina eliminaret, iussit oēs p los coꝝ ordinarios libros, tractatus, volumina, & opuscula hmōi authoritate apostolica p cēsurā ecclesiasticā, etiā si opus esset, cū adiectione, q̄ cōtra nō parētes procederet, tanq̄ cōtra fautores hęresis diligēter inquiri, & repertos ac reperta publice ignibus concremari.

¶Hæc aūt sctā synodus ꝑfatos articulos. xlv. examinari fecit, & sępius recēseri p plures reuerē A
diss. pres ecclesię Romañ. cardinales, epos, abbates, mgros i theologia, doctores iuris vtriusq; & plures notabiles in multitudine copiosa, q̄bus articulis examinatis, fuit reptū, ꝓut in veritate est, aliq̄s & plures ex ipsis fuisse & ē notorie hęreticos à sctis pribus reprobatos, alios nō catholicos, sed erroneos, alios scādalosos & blasphemos, q̄sdā piaꝝ aurium offensiuos, nōnullos eoꝝ temerarios & seditiosos. Cōptum est etiā libros eius, plures alios articulos cōtinere simili q̄litatū, doctrinā q̄q; in dei ecclesia insanā, & fidei ac moribus inimicā inducere. Propterea in noīe dñi nri Iesu Chri hęc sctā synodus snīas ꝑdictoꝝ archiepoꝝ ac cōcilij Romañ. ratificās & approbās ꝑdictos articulos & eoꝝ quēlibet, libros eiusdē, dialogū & trialogū p eūdē Iohānē Vicleff noiatos, & alios eiusdē autoris libros, volumina, tractatus, & opuscula q̄cūq; noīe cēseātur, q̄s hic haberi vult ꝓ sufficiēter exꝑssis hoc ppetuo decreto reprobat & condēnat, & eorūdē libros, & cuiuslibet ipsoꝝ lectionē, doctrinā, expositionē & allegationē, nisi ad eorū reprobationē oībus Chri fidelib⁹ ꝓhibēdo ihibem⁹ oībus & singulis catholicis sub anathematis iterminatōe, ne de cętero dictos articulos, vel ipsoꝝ aliquē audeāt publice ꝑdicare, dogmatizare, vel tenere, vel q̄olibet allegare, nisi ad eoꝝ reprobationē (vt dictū ē) iubēs illos libros & tractatus, volumīa, & opuscula ꝑlibata publice cōcremari, ꝓut decretū fuerat i synodo Romañ. ficut supius ē exꝑssū. Sup q̄bus exequēdis & debite obseruādis mādat ꝑdicta sctā synod⁹ ordinarijs locoꝝ vigilāter itēdere, ꝓut ad quēlibet ptinet scdm iura & canonicas sctiones.

¶Cōciliū ꝓnūtiat hęreticū Iohānē Vicleſ, ac memoriā eiusdē & mādat exhūari ossa eius.

¶Insup qa autoritate snīæ & decreti Romani cōcilij, mādatoq; ecclesiæ & sedis apl̄icæ datis B
dilatiōibus debitis ꝓcessum fuit sup cōdēnatōe dicti Iohānis Vicleff & suæ memorię edictis

propositis denũtiatiõibusq; ad vocãdũ eũ q eũdẽ, siue eius memoriã defendere vellẽt, si q penitus existerẽt, nullus vero cõparuit q eundẽ, siue eius memoriã defensaret, examinatis insup testibus sup impœnitẽtia finali, ptinacia q; dicti Vvicleff p cõmissarios deputatos p dñm Iohãnẽ papã modernũ & hoc cõciliũ, seruatisq; seruãdis prout in tali negotio postulat ordo iuris & eius impœnitẽtia ac finali ptinacia p euidẽtia signa testibus legitimis cõprobata fuit legitime facta fides. Propterea instãte procuratore fiscali edicto q; ꝑposito ad audiẽdũ snĩam ad hãc diẽ hæc sctã synodus declarat, diffinit & sentẽtiat eũdẽ Iohãnẽ Vvicleff fuisse notoriũ hæreticũ ptinacẽ hac in hæresi decessisse anathematizãdo ipm pariter & suã memoriã cõdẽnãdo, decernit q;, & ordinat corpus & eius ossa (si ab alijs fidelibus corpibus discerni possint) exhũari & ꝑcul ab ecclesiæ sepultura iactari scdm canonicas & legitimas sanctiões, sup qbus lectura, publicatõe, pronũtiatõe & diffinitõe siue cõdẽnatiõe dñs Hostien. ꝑsidẽs, & dicti q̃tuor nationũ q̃tuor præsidẽtes interrogati, an placeret. Respõderunt oẽs & primo Hostien. de inde nationũ præsidentes, q; placeret, & approbauerunt omnia prædicta.

¶Sessio nona, in q̃ producebat executio citatiõis cõtra Iohãnẽ papã. xxiij.

C Die lunæ decimatertia mensis Maij supradicti fuit sessio gñalis in ecclesia cathedrali Cõstãtien. supradicta, in q̃ ꝑsidebat reuerẽdiss. pr̃ dñs Iohãnes epus Hostiẽsis cardinalis Viuariẽsis, Cui sessiõi interfuit sereniss. princeps Sigismundus Romanoꝝ, & Hũgariæ rex, cũ suis nobilibus insignijs regalibꝰ, & fuit cãtata missa de angelis, vcz Bñdicite oẽs angeli &c. p reuerẽdũ patrẽ dñm Robertũ epm Sarisberiẽ. natiõis Anglicanæ, q̃ siqdẽ missa cãtata, legebãtur Letanię & alia more aliaꝝ sessionũ cũ euãgelio: Erunt signa ĩ sole & luna &c. Deinde vero dñs Andreas electus Posernonien. legebat quasdã conclusiones & literas, quaꝝ tenores sequunt, & sunt tales: ¶Sacrosctã Cõstãtien. synodus ecclesiã catho

D licã repsentãs in spũ sctõ legitime cõgregata. Auditis & ĩtellectis, propositis & petitis p procuratores huius sacri cõcilij gñalis cõtra dñm Iohãnẽ papã. xxiij. intẽdẽtes in hac causa cum maturitate & mãsuetudine & charitate in spũ sctõ procedere. Præfatũ dñm Iohãnẽ ad pmissa cõtra eũ proposita & petita vsq; ad diẽ crastinũ, hora q̃ celebrabit sessio de solita benignitate, expectãdum decernit, & super iam propositis seu petitis pro parte eius fore respondendum.

¶Cõciliũ dat cõmissarios in cã inquisitiõis cõtra Iohãnẽ papã. xxiij.

E ¶Itẽ dicta sctã synodus deputat & cõstituit supra propositos cõtra dictũ dñm Iohãnẽ papã xxiij. cõmissarios reuerendiss. dños cardinales de Vrsinis & S. Marci, necnõ reuerẽdos patres dños epos Cõcordiẽsem, & Taruisinũ ac Iohãnẽ de Bononia sacri palatij apostolici causarum auditorẽ natiõis Italicæ, & epos Doleñ. & abbatẽ S. Lupi, necnõ Guillermũ malignis dicti palatij auditorẽ, natiõis Gallicæ, & epm Merseburgeñ. auditorẽ, natiõis germanicæ, epm Lichfeldeñ. & Abbatẽ beatæ Mariæ extra muros Eboraci, natiõis Anglicanæ, qbus dat potestatẽ super prædictis, testes recipiẽdi, citãdi, & cõpellẽdi, ipsosq; examinãdi secũdũ petitionem prędictoꝝ promotoꝝ, prout naturæ cã requrit. Itaq; qlibet ipsoꝝ tres possint prædicta ĩcho are, perficere & finire, & super notorietate & scãdalizatiõe & incorrigibilitate dictoꝝ criminũ, plenariã relationẽ facere, & ad finẽ procedẽdi cõtra dictũ papã, vt iuris fuerit & rõnis.

¶Concilium deputat suos iudices.

F ¶Itẽ dicta sctã synodus cõstituit & deputat ĩ iudices seu cõmissarios ad audiẽdũ oẽs causas ad dictã sctãm synodũ p appellationẽ seu q̃relã deductas, deuolutas seu deducẽdas, & deuoluendas, reuerẽdiss. pres, Matthęũ epm Pistoriẽsem natõis Italicę, Iohãnẽ epm Vauriẽ. natõis Gallicanę, Nicolaũ epm Ploriẽsem, natõis germanicę, & Robertũ epm Saristeri, natõis Angli. qbꝰ dat ptãtẽ in ꝑdictis citãdi in curia & extra eã, & alia faciẽdi q̃ ad dictas causas ptinẽt, & ptinebũt vsq; ad sententiã diffinitiuã exclusiue. ¶Conciliũ deputat sessionarios.

G ¶Itẽ dicta sctã synodꝰ cõstituit & deputat ĩ sessionarios ꝑ ordinãdo dños ꝑlatos ãbasiatores, & cęteros ĩ sessiõibus cõcilij ꝑut fieri solitũ est, vcz de natiõe Gallicana antiq̃s noiatos. Et de natiõe Italica, dñm Iohãnẽ de S. Seuerino. Et ꝑ natiõe germanica magistrũ Euerhardũ Lupi. Prędictis lectis & publicatis ꝑmotores petierũt ab ipsa synodo si placerẽt, adijciẽtes, si aliqs esset cui nõ placeret, iuxta autoritatẽ & facultatẽ cõcilij, posset surgere & dicere id q̃d sibi placeret. Et sic fuit ab oĩbus rñsum per dñm pręsidẽtẽ, & oẽs alios placet, nemine discrepãte.

¶Sessio Decima.

H Die Martis. xxiiij. mẽsis Maij supradicta, fuit sessio gñalis ĩ ecclesia cathedrali Cõstãtien. supradicta, in q̃ reuerẽdus pr̃ dñs Bertrãdus epus S. Flori, ãbassator regis Cypri, cãtauit officiũ missæ de sctã trinitate, & ꝑsidebat in eadẽ sessiõe reuerendiss. pr̃ dñs Iohãnes eps Hostiẽsis cardinalis Viuariẽ. rege Rom. ibidẽ pñte in ĩsignijs regalibus cũ suis nobilibꝰ, letanijs & alijs ĩ sessiõibꝰ legi cõsuetis lectis & pactis, reuerẽdiss. pr̃ dñs Iohãnes pr̃iarcha Antiochenus legebat decretũ susp̃siõis papę, cuius tenor seq̃t in hũc modũ.

¶Sacro

¶Sacrosctã gñalis synodus Cõstãtiẽsis ecclesiã catholicã repsentãs ad extirpationem psentis A
schismatis,& reformationẽ ecclesiæ in capite & ī mẽbris faciẽdã in spũ legitime congregata,
vniuersis Chri fidelibus vnionem,pacẽ ecclesię & oẽ bonũ.Pridẽ post clãdestinũ recessũ dñi
Iohãnis papę.23.ab hac ciuitate Cõstã.& hoc gñali Cõstãtiẽ.cõcilio, vniõis & pacis ecclesiæ
pturbatiuũ & ipeditiuũ,ipam ecclesiã scãdalizãtẽ p nõnullos cardinales ac platos & alios no
tabiles viros ad eũ ex pte huius sacri cõcilij legatos trãsmissos eũdẽ reqri & moueri mãdaui-
mus & fecimus cũ debita ĩstãtia,q̃tenus ad hoc sacrũ cõciliũ & hãc ciuitatẽ Cõstañ.rediret,ea
q̃ ptinebãt ad extirpationẽ pñtis schismatis,& reformationẽ ecclesię in capite & ī mẽbris im
pleturus,& cũ effectu facturus sicut ꝓmiserat,vouerat & iurauerat,ac ī suis lr̃is sup cõuocatõe
dicti cõcilij cõcessis se factuꝝ publicauerat,& cũ id facere nolle,facto nõ redeũdo & ad loca
magis lõginq̃ fugiẽdo oñderet,fuimus p venerabiles viros,mgr̃m Hẽricũ de Piro in decretis
licẽtiatũ,& Iohãnẽ de scribanis de Placeñ:causaꝝ & negotioꝝ huius sacrl cõcilij ꝓmotores,
& ꝓcuratores ĩstãter reqsiti,q̃ten⁹ ipm dñm Iohãnẽ papã notoriũ symoniacũ, notoriũq̃ bo
noꝝ & reꝝ ac iuriũ Romanę & aliaꝝ ecclesiaꝝ dei dilapidatorẽ,fautorẽ huius pestiferi schis-
matis ac alijs criminibus grauibus ecclesiã dei scãdalizãtibus,ne dũ infamatũ,sed illis in scãda
lũ ecclesię notorię irretitũ & ĩcorrigibilẽ,q̃ sic, vt ꝑmittit,clãdestinę hora suspecta & ī habitu
trãsformato à dictis ciuit.& cõcilio gñali fugit & recessit,gregẽ dñicũ vt mercenarius deserẽs
hęresumq̃ extirpationẽ & gñalẽ ecclesię reformationẽ,cui se submiserat p dictũ sacrũ cõciliũ
in capite & ī mẽbris faciẽdã euitare cupiẽs ad redeũdũ & reuertendũ ad ciuitatẽ Cõstãtien.&
hoc sacrũ gñale cõciliũ debite cõpellere,& eũ ad hoc etiã p edictũ publicũ in valuis ecclesiaꝝ
& alioꝝ locoꝝ,vt ẽ moris,affigẽdũ citare,& euocare psonal̃,citationẽq̃ sup hoc ī forma iu-
ris debita cõtra eũ ac ei⁹ fautores,receptatores & seq̃ces decernere & cõcedere,& alios ī & sup
ꝑmissis cõtra eos ꝓcedere dignaremur ꝓut reqrũt canonicę sctiones,ob quã causã iustitię de
bitũ exigi volẽtes ꝓut tenemur,cõtra eũdẽ dñm Iohã.papã.23.& alios pfatos citationẽ psonalẽ decreuim⁹,ipmq̃ & alios pdictos p edictũ publicũ in valuis ecclesiaꝝ maioris,& S.Ste-
phani,ac portis dictę ciuitatis affixũ,necnõ p audiẽtiã cõtradictaꝝ,vt ẽ moris,ad cõparẽdũ
corã nobis nona die ab executõe citatõis hmõi cõputãda citari mãdauimus& fecimus visuros
& audituros p nos ordinari,decerni & declarari dictũ iã clãdestinũ recessum fuisse & eẽ eccle-
się dei dãnosum & scãdalosum & opprobriosum ac vniõis & pacis ecclesię pturbatiuũ & im-
peditiuũ,huiusq̃ & nephã dissimi schismatis nutritiuũ & roboratiuũ,hęreisq̃ & suspitiõis fi-
dei sensitiuũ,& à bono vniõis& pacis ecclesię pfatę ꝓmissiõibus,votis & iuramẽtis p ips dñm
Iohãnẽ pap.sup hoc factę deuiatiuũ,testesq̃ sup notorietate dictoꝝ criminũ ad finẽ ꝓcedẽdi
cõtra eos sup talibus tãq̃ sup notorijs iurare visuros,causasq̃ cur ipse dñs Ioh.papa ab oi ad-
ministratõe spũali & tpali ex nũc suspẽdi nõ debet ꝓpter ipsius malã administrationẽ notorie
symoniacã bonoꝝ & iuriũ Romanę & aliaꝝ ecclesiaꝝ dilapidationẽ notoriã eius facto cul-
pabili cõtigẽtẽ,ac ipsius sup ꝑmissis & alijs ecclesiã dei scãdalizãtibus notorie cõtra eũ ad eie
ctionẽ à papatu,seu eiectõis hmõi declarationẽ,& alijs p pdictos ꝓmotores ꝓpositis & ꝓmo
uẽdis de iure & iustitia rñsuros ac ꝓcedi visuros,aliasq̃ dicturos,factu.& audituros vt iuris fu
erit & rõnis,ideq̃ iustitię cõplemẽtũ sup ꝑmissis vsq̃ ad diffinitiuã snĩam recepturos,sicut in
alijs nr̃is ide cõfectis lr̃is & ĩstrumẽtis sup eoꝝ executõe ide receptis,latius cõtineť. Et subse-
quẽter dicta die nona,q̃ fuit dies lunę.13.huius mẽsis Maij,corã nob sessionẽ publicã ī eccl'ia
maiori dictę ciuitatis de mane celebrãtib⁹ cõparuerť pdicti ꝓmotores,& cõtumaciã dicti dñi
Ioh.papę citati psonal̃ nõ cõparẽtis accusarť & ī ei⁹ cõtumaciã petierũt illũ ab admĩstratiõe
papali ꝓpter causas supius exp̃ssas suspẽdi,& aliàs cõtra illũ iuxta fines ī lr̃is dictę citatõis cõ-
phẽsos ꝓcedi.Nos cũ maturitate & mãsuetudine & charitate ī hac cã ꝓcedere intẽdẽtes dictũ
dñm Iohannẽ papã p q̃tuor pfidẽtes q̃tuor nationũ hui⁹ sacri cõcilij gñalis Cõstañ.vc3 Iohan
nẽ pr̃iarchã Antiochenũ,Anthoniũ archiep̃m Ragusinũ,Nicolaũ archiep̃m Genesneñ.& Ni
colaũ ep̃m Bathoniẽsem cõmissarios,& p nos ad hoc deputatos ī valuis dictę eccl'iæ maioris
alta & intelligibili voce vocari & ꝓclamari trina vice fecim⁹ ad cancellam ꝓthonotarijs sedis
ap̃licæ & alijs notarijs publicis cũ eisdẽ ad id rogatis ibidẽ vnà cũ populi multitudine psenti-
bus.Et tandẽ facta nobis ilicò sup hoc relatõe p cõmissarios pfatos idẽ dñs Iohannes papa sic
citatus vocatus & ꝓclamatus minime cõparebat.Adhuc ipm de benignitate eccl'ię solita vsq̃
ad sessionẽ diei pñtis ī dicta eccl'ia maiori p nos celebrãda expectãdũ decreuimus,vt ī ꝓcessu
dictę causæ & ĩstrumẽtis inde receptis latius noscit cõtineri.Cũ aũt hoc die postea præsenti
q̃ est.xiiij.huius mensis Maij cõparuerint corã nobis dicti ꝓmotores petẽtes p nos ꝓnũtiari
decerni,& declarari eũdẽ dñm Iohannẽ papã ꝓpter malam administrationẽ eius notorie sy
moniacã,bonoꝝq̃ & iuriũ Romanę & aliaꝝ ecclesiaꝝ dilapidationẽ notoriã facto & culpa
ipsius dñi Iohannis papę cõtingẽtẽ,deiq̃ ecclesiam scandalizantẽ ab omni administratione

papali & spũali & tẽporali añ oĩa suspẽdi,& vlterius crimina p̃fata cõtra eũ per dictos ꝓmotores ꝓpositа fuisse & eẽ notoria & ĩ illis tanꝝ̃ super notorijs cõtra eũ fore ꝓcedẽdũ ,etiã p nos pronũtiari,decerni,& declarari,& alias cõtra eũ ꝓcedi vt iuris ẽ,& alias petitũ fuit,nos debitũ iustitiæ exeq̃ & indẽnati ecclesiç ac piculis aiarꝫ q̃tũ cũ deo possumus obuiare volẽtes,p̃fatũ dñm Iohãnẽ papã ex supabũdãti iterato ĩ valuis maioris dictę ecclesię alta & ĩtelligibili voce ter vocari & ꝓclamari,fecimus p Frãciscũ Florẽtinũ,& Lucidũ de comite cardinales & alios cõmissarios p̃libatos vt ẽ moris. Et deĩde fctã nob̃ relatõe p eos ꝙ nõ cõparebat, decernẽres eũdẽ fore cõtumacẽ ad nostrã ordinatõem super pręmissis hicinde ꝓpositis & petitis ꝓcedẽdũ duxim⁹ ĩ hũc modũ,

B ¶In noĩe fctẽ & ĩdiuidue trinitatis p̃is & filij & ſpũſcti. Amẽ. Quia nobis legitime cõstat dominũ Iohannẽ papã. xxiij. à tp̃e q̃ fuit assumptus ad papatũ vsq; nũc,papatũ ip̃m & policiã ecclesiæ in scãdalũ notorium ipsius ecclesię male administrasse,rexisse & gubernasse,vitaq; sua dãnabili eiusq; nephãdis moribus populis exẽplũ vitę male p̃buisse & prebere. Et ĩsuper ecclesias cathedrales, monasteria,prioratus cõuẽtuales,& cętera bñficia ecclesiastica p̃cio appreciato symoniace & notorie distribuisse. Bonaq; & iura Ro. & aliarꝫ ecclesiarꝫ pluriũ notorie dilapidasse,q̃dq; charitatiue monitus à p̃missis desistere noluit,sed cõtinue p̃seuerauit & perseuerat ecclesiã dei ĩ p̃missis notorie scãdalizãdo. Ea ꝓpter per hãc nr̃am sn̄iam ꝓnũciamus,decernimus & declaramus dictũ dñm Iohannẽ papã ab oĩ administratõe papali,spũali & tẽporali,causis prędictis fore suspendendũ & suspẽdimus,eiq; administratõem ipsam iterdicimus in his scriptis,criminaq; p̃missa cõtra eũ super mala administratõe symoniaca & dilapidatõe notoria ac eius mala vita ecclesiã ipsam scãdalizãte ,put p̃mittit ꝓpositа notoria existere,ac de & sup eis tanꝝ̃ de & sup notorijs procedẽdũ fore & ꝓcedi debere ad finẽ eijciẽdi eũ à papatu ,put iuris fuerit declaramus. Quo circa vos & quẽlibet vestrꝫ in dño exhortamur,vobisq; & vestrꝫ cuilibet in virtute sanctæ obediẽtiæ & sub pena fautorie dicti schismatis tenore p̃ntiũ districte inhibemus,ne vos seu aliqs vr̃m cuiuscũq; cõditõis,status, gradus ,seu dignitatis etiã si regalis,cardinalat⁹, p̃riarchalis,archiepalis,episcopalis seu alterius cuiuscũq; ecclesiasticæ vel secularis existat, dicto dño Iohanni papæ ab oĩ administratõe papali p nos vt prędictit iuste suspẽso, cõtra dictã nostrã suspensiõis sn̄iam de cętero directę vel indirectę obediat, pareat, intendat, aut de bonis, rebus, iuribus seu aliis emolumẽtis Rom. ecclesię ex q̃cũq; causa debitis,& ad eũ ac papatũ ptinẽtibus & spectãtib⁹ q̃uis mõ, decernentes ex nũc cõtrafacientes scienter cõtra riũ tanꝝ̃ cõtra fautores dicti schismatis,eiusq; dñi Iohãnis papę fautores & seq̃ces ad penas iuris,& alias vt fuerit rõnis autoritate huius sanctæ synodi fore procedendũ,necnõ irritũ,& inane qcquid à quoq̃ q̃uis autoritate sciẽter vel ignoranter in cõtrariũ cõtigerit attentari. Datũ Cõstantiæ .prouinciæ Magũtiñ. in sessione publica in ecclesia maiori solenniter celebrata die martis. xiiij. mensis Maij. Anno dñi. M cccc. xv. indictione octaua .Pontificatus prefati dñi papæ xxiij. anno quinto.

¶Sessio vndecima.

C Die sabbati vigesima quinta mẽsis Maij supradicti,fuit tenta sessio gñalis in ecclesia maiori Cõstantiẽn. supradicta, in q̃ prędebat reuerẽdissimus pater Iohãnes episcopus Hostien. & erat ibidẽ p̃ns serenissimus princeps dñs Sigismũdus Roma. & Hũgariæ rex in insignijs regalibus cũ nobilibus suis sibi ministrãtibus, in qua qdẽ fuit cantata missa de spũ sctõ per reuerendũ patrẽ dñm episcopũ Atrebatensem. Qua cãtata legebant̃ letaniæ,& alia in sessiõibus fieri consueta. His aũt peractis dñs Andreas electus Posernanięsis legebat articulos formatos contra dictũ Iohannẽ papã, & Bartholdus Vvildingenensis auditor in summa dixit & declarauit si articulus erat probatus,exponens per tot testes cũ eorꝫ quantitate, qualitate,& dignitate, quibus articulis & summario attestationũ expositis ad instantiã ꝓmotoris cõmissum deputatis ad portãdum dictos articulos papę & summarie ad respõdendũ eisdem & eundem vlterius citandũ ad audiendam sententiam ad proximam sessionẽ. Post hæc aũt fuit petitũ per procuratorẽ cocilij an placeret oñibus q̃ fieret processus iuxta per eũ petita, & primo dñs Iohãnes eps Hostiẽ. pro collegio & seipso q̃ placeret. Subsequẽter existentes in ambone,videlicet archiep̃s Mediolanẽ. ,p natõe Italica, Andreas Posernanięn. electus pro natiõe germanica, Abbas sancti Lupi, pro natione gallicana. Thomas Polteñ, prothonotarius, pro natiõe Anglicana responderunt placet,& vlterius per totius synodi suppositа responsum fuit placet, q̃bus sic peractis,idẽ Andreas electus Posertaniẽ. quoddã decretũ pro approbatione scripturarum & deputationis legebat & publicabat, cuius tenor seq̃tur,& est talis.

¶Decretum deputationis notariorꝫ.

D ¶Itẽ cõstituit & deputat & ordinat dicta sctã synodus ,p qualibet natõe vnũ prothonotariũ, videlicet ,p natõe gallicana Iohannẽ de Trembleyo. Pro natione Italica Iacobũ Podin de ianua, Pro natõe Germanica Hermannũ Duuerck. Pro natione Anglicana Thomam. Peltñ.

¶Item Notarios nationum, videlicet ,p natõe Gallicana Michaelẽ Bolsonis,& Iohannẽ Girãdi

Pro

Pro natiõe Italica Bartholomæũ de Gnostis,& Iohãnẽ Azel.Pro germanica natiõe,Sũpertũ fabri & Giseleũ Fonentẽ.Et pro natiõe Anglicana,Guillermũ Porezell. qbus dat autoritatẽ & plenariã potestatẽ oĩa & singula in sacro pñti Cõstãtien. cõcilio dicta,acta,actitata, ꝓmulgata,lecta,petita,& oĩa alia q̃cũq; gesta & facta,& oĩa q̃cũq; in poste⁊ dicẽda,agẽda,actitanda,promulgãda,publicãda,legẽda,petẽda,& q̃cũq; in & pro dicto sacro cõcilio,& ad dictũ sacrũ cõciliũ q̃modolibet ptinẽtia faciẽda,pagẽda in formã publicã redigendi,& aliãs cõscribendi,approbat'q; dicta sctã synodus oĩa & singula p ipsos prothonotarios,& notarios in dicto sacro cõcilio,& ad ipm sacrũ cõciliũ qũolibet ptinẽtia cõscripta,& tã in publicã formã,q̃ alias ĩ scriptis seu actis qũocũq; redacta vsq; nũc sub qbuscũq; verbis p dictũ sacrũ cõciliũ fuerint statuta,decreta,ordinata,pronũtiata,& qũolibet diffinita,q̃ decreto lecto,fuit petitũ per ꝓcuratorẽ an placeret ꝓut ꝓnũtiatũ extitit,fuit'q; rñsum p pñdentẽ sessiõis hmõi,& etiã quatuor præsidẽtes quatuor nationũ,& deinde per totius synodi supposita per verbum placet.

¶Sessio duodecima,in qua Commissarij ad Iohannem papam fecerunt relationem,& lata fuit sententia diffinitiua contra ipsum.

DIe Mercurij.xxix.mẽsis Maij supradicti,fuit sessio gñalis in ecclesia maiori Cõstãtiensi,in q̃ pñsidebat reuerẽdiss.dñs Iohãnes eps Hostien.cardinalis Viuarien.pñsente sereniss̃imo principe Sigismũdo Romañ.rege,in insignijs regalibus cũ suis nobilibus in eisdẽ sibi seruiẽtibus,fuit decãtatũ officiũ missæ de spũ sctõ p dñm patriarchã Antiochenũ,quo cõpleto,dicebãtur letaniæ &c.vt moris est.Quibus peractis,fuit facta relatio à legatis & nuntijs missis ad Iohãnem papã per organũ dñi Iohãnis epi Vuareñ. quẽadmodum articulis & attestatiõibus contentis in processu sacri Constãtiensis cõcilij contra ipsum dñm Iohãnẽ papã eidẽ exhibitis offerẽdo ex parte cõcilij ipsius si qd vellet opponere q̃d libere posset.Itẽ,intimato eidẽ termino ad proferẽdũ sniam q̃d rñdisset verbo se pro dei ecclesia,& eius vnione plura fecisse,etiã anteq̃ fuisset in papã assumptus,& añ dicti cõcilij Cõstãtiensis inchoationẽ,in quo etiã obtulit liberã papatus sui cessionẽ,& q̃ turpiter ide recesserat bñ recognoscebat,maluisset'q; illa die fine aĩæ suæ ꝑiudicio mortuus esse,q̃ ita turpiter recessisse,q̃'q; cõtra ꝓcessum sacri cõcilij nullã defensionẽ facere volebat,sed prout p schedulã sua manu subscriptã,datã Cardinalibus,q ad eũ venerãt cõtinebat,vouebat,& pñsentialiter ꝓmittebat stare,ac se in oĩbus cõformare omni ordinatiõi,declaratiõi,& determinationi dicti sacri cõcilij,ac insup oĩmodũ processum p idẽ cõciliũ cõtra eundẽ habitũ ratificabat asserens,q̃ nõ aliter voluit prædictis articulis rñdere affirmãs conciliũ Cõstãtiense sanctiss̃imũ, errare'q; nõ posse,ac cõcilij Pisani continuatiuũ,& q̃ ipũ sacro Constãtiensi cõcilio nunq̃ cõtradicere vellet,etiã si in Bononia,aut aliãs q̃is loco sibi magis accepto pñonaliter iã esset,cũ id sibi minus nõ esset q̃ publice fateri se in papatu nullũ ius habere.De snia aũt ferẽda q̃ summe sibi placeret,vt q̃ cito lata eidẽ referret,quã oĩ reuerentia,etiã cũ birreti sui depositõe receꝑet,& eã q̃tum in se foret cõfirmaret,ratificaret,approbaret,& emologaret prout dictum ꝓcessum,ac oĩa cõtra ipm in cõcilio gesta,extũc ratificabat,approbabat,& cõfirmabat, promittebat'q; cõtra ea se aliq̃ ꝓcessu tpis nõ venire.Prædicta relatione cõpleta reuerẽdus pr̃ dñs epũs Atrebatensis legebat sententiã diffinitiuã contra Iohãnem papã.xxiij. ac constitutiões quasdã,q̃rum tenores sequuntur hoc modo. A

¶Quod nõ ꝓcedat ad electionẽ papę,si cõtingat sedẽ vacare,sine expresso cõsensu concilij. B

¶Sacrosctã generalis Cõstãtiensis synodus ecclesiã catholicã representãs ad extirpationẽ ꝑsentis schismatis,& erroris,ecclesiæ'q; reformationẽ in capite,& in mẽbris faciẽdã in spũ sctõ legitime cõgregata ad facilius & liberius & vtilius vnionẽ ecclesiæ cõsequẽdã, pronuntiat,decernit,statuit,& ordinat,vt si cõtingat sedẽ apostolicã quouis modo vacare,in prima vacatione ad electionẽ futuri summi pontificis nullo mõ ꝓcedat sine deliberatiõe & cõsensu huius sacri gñalis cõcilij,& si contrariũ fieret,sit ipso facto irritũ & inane autoritate dicti sacri cõcilij, nullus'q; electũ cõtra hoc decretũ in papã recipiat,nec illi vt papæ q̃libet adhæreat vel obediat sub pœna functorie dicti schismatis,& maledictõis ẽternę,puniãtur'q; hoc casu eligẽtes,& electus si cõsentiat ac illi adhęrẽtes pœnis p hoc sacrũ Cõciliũ ordinãdis.Suspẽdit'q; dicta sctã synodus ꝓ bono vniõis ecclesiæ oĩa iura positiua etiã in Cõcilijs gñalibus ædita,& ipsoꝝ statuta,ordinatões,cõstitutões,& cõsuetudines,priuilegia qbuscũq; cõcessa,& pœnas cõtra quoscũq; æditas inquãtũ effectũ dicti decreti impedire possent quoquo modo.

¶Sententiã diffinitiua contra Iohãnem papã.xxiij.

¶In noĩe sanctę & indiuiduę trinitatis,pr̃is & filij & spiritus sancti.Amẽ.Sacrosctã generalis synodus Constãtiensis, in spiritu sctõ legitime congregata, inuocato Chr̃i noĩe solũ deum pręoculis hñs,visis articulis in hac cã contra Iohãnem papã.xxiij.formatis & oblatis,ac probationibus eorundẽ factis eiusdẽ submissione spontanea vnà cum toto processu huius causæ habita C

bita matura deliberatõe super eisdem per hãc sententiã diffinitiuã quã refert in his scriptis, ꝓnũciat, decernit & declarat recessum per ꝑfatũ dñm Iohãnem papã.xxiij.ab hac ciuitate Cõstãtiensi,& dicto sacro Cõstantię concilio gñali clandestine,& de nocte hora suspecta in habitu dissimulato,& indecẽti factũ fuisse,& esse illicitũ ecclesię dei,& dicto concilio notorie scãdalosum, pacis,& vnionis ecclesiæ turbatiuũ,& impeditiuũ,schismatis inueterati nutritiuũ à voto promissorũ,& iuramento per ipsum dñm Iohannem papã,deo,& ecclesiæ,& huic sacro cõcilio ꝑstitis diremptiuũ,ipsumq; dñm Iohannem Symoniacũ notoriũ, bonorũq; & iuriũ nedũ Romanẽsis sed aliaꝝ ecclesiaꝝ pluriũ,& aliorꝝ locorꝝ piorꝝ dilapidatorem notorium,malumq; ꝓpũalium,& temporaliũ ecclesiæ administratorem,& dispẽsatorem fuisse,& esse suis detestabilibus,inhonestis vita,& moribus ecclesiã dei,& populũ Christianũ notorie scandalizantem ante eius assumptõem ad papatũ,& post vsq; ad ista tempora,ipsumq; ꝑ præmissa ecclesiã dei,& populũ Christianum notorie scãdalizare,postq; monitiones debitas,& charitatiuas iteratis,& crebris vicibus eidem factas in præmissis malis & arrogãtia ꝑtinaciter perseuerasse,seq; ex hoc notorie incorrigibilẽ reddidisse,ipsumq; ꝓpter præmissa,& alia crimina in processu dictę causę cõtra eum deducta & cõtenta, tanq̃ indignũ & inutilem,& dãnosum à papatu,& oĩ eius administratõe ꝓspirituali, & temporali amouẽdũ,priuandũ,& deponendũ fore. Et cũ hoc dicta sctã synodus amouet,priuat,& deponit,vniuersos,& singulos Christicolas,cuiuscunq; status,dignitatis,vel conditõis existãt, ab eius obediẽtia, fidelitate,& iuramento absolutos declarãdo,inhibendo in sup vniuersis Christifidelibus ne eũdem(vt ꝑmittit)à papatu sic depositũ,de cætero in papã noĩnẽt aut illi tanq̃ Papæ adhereãt,seu q̃quomodo obediãt. Et nihilominus ex certa scia,& de plenitudine potestatis supplet dicta sancta synodus,scilicet omnes & singulos defectus, si q forsan in ꝑmissis,aut aliquo præmissorꝝ interuenerũt,eumq; ad standum,& morandũ in aliquo bono loco & honesto sub custodia tuta serenissimi principis dñi Sigismundi Roma.& Hungariæ.&c.Regis,vniuersalis ecclesię aduocati,& defensoris deuotissimi nomine dicti sacri gñalis cõcilij, q̃diu dicto sacro concilio gñali pro bono vnionis ecclesię dei videbitur condemnandum fore,& eadem sententia cõdemnat,alias vero pœnas quæ ꝓ dictis criminibus,& excessibus inferri deberẽt iuxta canonicas sanctiones dictum concilium arbitrio suo reseruat declarandas,& infligendas secundum qꝺ rigor iustitiæ,vel misericordiæ ratio suadebit.

D ¶Quod nemo contendentium reeligatur in Papã.

¶Itẽ statuit,decernit,& ordinat dicta sctã synodus ꝓ bono unionis ecclesiæ dei,qꝺ nullo vnquã tẽpe reeligat in papã dñs Balthasar cossa nup Iohãnes papa.xxiij.nec Angelus corrario,Gregorius xij.nec Petrus de Luna,Bñdictus.xiij.in suis obedientijs sic noĩati,& si cõtrarium fieret,id sit ipso facto irritũ,& inane,nullusq; cuiuscũq; dignitatis,vel ꝑeminentię,etiã si ꝑperiali,regali,cardinalatus,vel põtificali dignitate ꝑfulgeat eis,vel eorꝝ alteri cõtra hoc decretũ vllo vnquã tẽpore obediat,seu adhereat sub pœna fautorie dicti schismatis,& maledictõis eternæ, ad q̃s cõtra ꝓsumptores,si q in posterũ fierint etiã cũ inuocatione brachij secularis,& alijs rigide procedatur Datũ Constantiæ ꝓuinciæ Maguntinensis,in sessiõe publica in maiori ecclesia solenniter celebrata die mercurij.xxix.mensis Maij.Anno dñi.M.cccc.xv.indictione octaua.

E ¶Pro iudicibus qꝺ vocentur ꝑlati absentes.

¶Itẽ decernit dicta sctã synodus qꝺ q̃tuor gñales iudices deputati debeãt vocare ꝑlatos absentes
F ad synodũ,& punire nõ venientes ꝓut eis de iure & secundũ deũ videbit expedire. Datũ &c.

¶Quibus sic(vt ꝑmittit)lectis,dñs Iohannes epꝰ Hostiensis ꝑfidens proposuit qꝺ si aliquis esset ibidem pñs dictę sententię diffinitiue cõtradicere volens,seu eius ꝓnuntiationi, surgeret,& diceret,& in casu q̃ nõ dixerit,habebit talis ꝓ consentiente. Tũc nemine respondente siue loquente,ipse dñs Hostiensis habuit respondere noĩe collegij cardinalium qꝺ placet. Deinde ipsi cõmissarij in ambone qlibet pro natõe sua,videlicet Iohãnes patriarcha Antiochenus ꝓ natõe Gallicana,Nicolaus Mosburgensis pro Germanica,Anthonius episcopus Concordiensis,pro natione Italica. Et Patricius pro natione Anglicana, placet responderunt.

G ¶Sessio tredecima.

Die sabbati quintadecima mensis Iunij.Anno à natiuitate dñi.M.CCCC.XV.indictione.viij.fuit cessio gñalis in ecclesia maiori Cõstantiensi in qua fuit cantatũ officium missæ de beata virgine Maria ꝓ reuerendũ patrem dñm Iohã.Luthonusteñ. Quo cõpleto legebant Letaniæ.&c.more aliaꝝ sessionum pñte ibidem serenissimo principe.S.Romanorꝝ,& Hungariæ &c.rege.Præsidebat in eadem sessione. Reuerendissimus pater dñs Iohannes epꝰ Hostieñ.cardinalis Viuarieñ.Ex deputatione vero ipsius synodi archiepũs Mediolanensis legebat quasdam ordinationes,& decreta de cætero in Romana ecclesia te
H nenda,& obseruanda,quarum tenores inferius sequuntur in hunc modum.

¶In noĩe sanctæ,& indiuiduæ trinitatis patris,& filij,& spiritussancti Amen.Cum in nõnullis

mundi

mundi partibus q̃dam temerarie asserere p̃sumat populũ Christianũ debere sacr̃m eucharistiæ sub vtraq; panis, & vini specie suscipere, & nõ solũ sub specie panis, sed etiã sub specie vini populum laicum passim cõmunicent etiã post cœnã vel alias non ieiuni, & cõmunicãdum esse pertinaciter asseruerũt cõtra laudabilem ecclesiæ cõsuetudinẽ rõnabiliter approbatã. quã tanq̃ sacrilegam dãnabiliter reprobare conant̃, hinc est q̃ hoc presens cõciliũ sacrũ gñale Cõstantiense in spũ sancto legitime cõgregatũ, aduersus hũc errorem saluti fideliũ ꝓuidere satagens matura plurium doctorũ tã diuini q̃ humani iuris deliberatione p̃habita, declarat, decernit, & diffinit q̃ licet Christus post cœnã instituerit, & suis discipulis administrauerit sub vtraq; specie panis, & vini hoc venerabile sacramentũ, tñ hoc nõ obstante sacrorũ canonum autoritas laudabilis, & approbata cõsuetudo ecclesiæ seruauit, & seruat q̃ hmõi sacramentũ nõ debet confici post cœnã, neq; à fidelibus recipi nõ ieiunis, nisi in casu infirmitatis, aut alterius necessitatis à iure vel ecclesia cõcesso vel admisso, Et sicut hæc cõsuetudo ad euitandũ aliqua ꝓicula, & scandala rõnabiliter introducta q̃d licet in primitiua ecclesia hmõi sacramentũ reciperet̃ à fidelibus sub vtraque specie, postea à cõficientibus sub vtraq;, & à laicis tm̃modo sub specie panis susciꝑiat̃, cũ firmissime credendũ sit, & nullatenus dubitandũ integrũ Christi corpus, & sanguinẽ tã sub specie panis q̃ sub specie vini veraciter cõtineri. Vnde cũ hmõi cõsuetudo ab ecclesia, & sanctis patribus rõnabiliter introducta, & diutissime obseruata sit, habẽda est ꝓ lege quã non licet reprobare, aut sine ecclesiæ autoritate ꝓ libito mutare. Quapropter dicere q̃ hãc cõsuetudinẽ, aut legẽ obseruare sit sacrilegũ, aut illicitum, censeri debet erroneum, & pertinaciter asserentes oppositũ p̃missorum tanq̃ hæretici arcendi sunt, & grauiter puniendi ꝓ diocesanos locorũ, seu officiales eorum, aut inq̃sitores hæreticæ prauitatis in regnis, seu ꝓuinctis, in q̃bus cõtra hoc decretum aliq̃d fuerit, forsan attentatum, aut p̃sumptum iuxta canonicas, & legitimas sanctiones in fauorem catholicæ fidei contra hæreticos, & eorum fautores salubriter adinuentas.

¶Quot nullus pb̃r sub pena excõicationis cõmunicet populũ sub vtraq; specie panis & vini. B

¶Item ipsa sancta synodus decernit, & declarat sup ista materia reuerendissimis in Christo patribus & dominis patriarchis, primatibus, archiepiscopis, ep̃is, & eorũ in spũalibus vicarijs vbilibet cõstitutis processus esse dirigendos, in q̃bus eis committat̃, & mandet̃ autoritate huius sacri cõcilij sub pena excõicationis vt effectualiter puniant contra hoc decretũ excedentes eos q cõicando populum sub vtraq; specie panis & vini exhortati fuerint, & sic faciendum esse suscipiãt iniuncta eis pro modo culpę pœnitentia salutari. Qui vero ex illis ad pœnitentiã redire non curauerint aĩo indurato per cẽsuras ecclesiasticas ꝓ eos vt hæretici sunt coercendi. Inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. Quibus lectis magister Iohannes de Scribanis, & magister Henricus de Piro promotores petierunt responderi per dñm imperatorem cardinales, & cæteros prelatos an placeret. Presidens autẽ dominus Hostiensis respondit noĩe collegij cardinalium, placet. Similiter rex Roma. Sic successiue reuerendissimi patres dñi ep̃i Anthonius Concordien. pro Italica. Stephanus Dolensis ꝓ Gallicana. Nicolaus Mesburgẽsis ꝓ Germanica. & Patricius Cartagẽsis pro Anglicana in ambone existentes responderũt, placet.

¶Sessio. xiiij. in q̃ Carolus de Malatestis renũciauit papatui noĩe dñi Gregorij. xij.

ANno à natiuitate dñi. M. CCCC. xv. apostolica sede vacante, regnãte q̃ sereniss̃imo & inuictissimo principe dño Sigismundo Roma. & Hungariæ & cætera rege. Regnorum suorum anno Hungariæ. xxix. Romanæ electionis quinto. Coronatois vero primo. die aũt Iouis quarta mensis Iulij, fuit tenta sessio gñalis ꝓ sanctã synodũ Cõstantiensem in ecclesia Cathedrali Cõstan. supradicta, presente ibidẽ dicto sereniss̃imo dño Sigismundo Roma. & Hunga. &c. rege cũ insignijs regalibus, & nobilibus sibi in his seruientibus videlicet dominis Lodouico comite palatino rheni: in pomo, siue mundo. Henrico duce Bauariæ ense. Friderico Burgauio Nurbergẽsi in sceptro. & Andrea filio Sueualæ Barone de Hungaria in corona ministrãtibus cæterisq; principibus in numero copioso. Præsentibus ibidem reuerendissimis patribus Iohã. ep̃o Hostien. Viuarien. cardinali. Angelo Lauden. Iordano de Vrsinis, cæterisq; cardinalibus, patriarchis, archiep̃is, ep̃is, abbatibus, & alijs patribus in copiosa multitudine. In cuius q̃dem sessionis principio, p̃fatus dñs Romanus rex indutus vestibus regalibus recessit de sua sede solita, & trãsiuit ad aliã sedẽ positã in frõte aliarũ tanq̃ p̃sidẽs ꝓ tũc in cõcilio Iohãne dominici titu. S. Sixti cardinali Ragusino, & Carolo de Malatestis. domicello Ariminensi ꝓcuratoribus dñi Angeli Corrario Grego. duodecimi, in sua obediẽtia nũcupati ad autorizandũ conciliũ, cedendũ papatui nomine dicti Gregorij, sedentibus iuxta regẽ in q̃dam Bancho respiciente vẽrsus congregationẽ synodi Constantiensis. Deinde cantatis antiphona. Veni sanctæ spiritus ac Hymno. Veni creator spiritus, dictaq; collecta de pace per dñm Cancellarium Cardinalem Viuarien. subsequenter per venerabilẽ virum dominum Iob Benner prothonotarium domini Ludouici comitis Palatini lecte fuerunt duæ Bullæ sequentis tenoris. C

D ¶Gregorius epūs seruus seruoꝝ dei dilectis filijs Iohāni tituli S. Sixti p̄b̄ro Cardinali Apostolicæ sedis legato, & Iohāni in p̄fiarchā Constātinopolitanū electo, nr̄is & eiusdē sedis nuntijs. Et venerabili fratri Vvernero archiep̄o Treuereñ. necnon nobilibus viris Ludouico comiti Palatino rheni, & Carolo de Malatestis, domicello Arimini in ꝓuincia Romādiole ꝓ nobis & sc̄tā Romana ecclesia rectori. Salutē & apostolicā dei bene. Terrenas affectiōes tenebraꝝ humanas cōstat liberādas ꝓ modulo luminatōis, cū lux illa q̄ dixit: Ego sum lux mūdi, se luminātem oñdit, & ꝓ q̄nto terreno detinent affectu min⁹ illi splēdorē cōtingūt, in q̄ edocemur errorē cauendū, amorēq; rectū sequendū, vt vestra oīa ad illā pacem quæ ē cū deo homini mortali feliciter conferēda contra quā negare nō possumus impios errores cōmissos circa papatū nosq; aduersantiū astutijs repulsos ad pacē & ecclesiæ Chr̄i clarū statū ꝓ viā renuntiatiōis pro ꝓgressu firmiter desiderātes vt cū spes aliq̄ scintillaret occurramus erogādo. Ex eodē igit affectu continuato intellecta ꝓuidentia regia cū affectatōe cōcordi ad ecclesiæ pacē cū natōibus, quas vocauit ad ciuitatē Constātiensem exhilarati, libenti animo prompti sumus vt semp fuimus ꝓ extirpatione horrendoꝝ schismatū & integra vnione merito optāda, & p̄ficienda dimittere libere papatū, q̄uis nobis claꝝ sit, tā titulo sanctæ memorię Vrbani. vi. p̄decessoris nostri & canonica nr̄a electōe q̄ clarissime ex nostra puritate cū efficaci voluntate & recta. Quapropter potius & altius rem ipsam & effectū q intendit serenitatis regiæ cor, mētē, animū & opera post sui aduentū ad Constā. fructuosa aduertētes, q̄q; extrinsecus q̄uis artificio demonstrauit, & confidētes exinde de eius serenitatis dispositōe deo grata, & in eo sperātes, cuius res gerit ꝙ serenitatē eandē diriget in agendis, & nos etiā qui ꝓ præmissoꝝ effectu istis ibidē & vt positis in p̄dictis efficere melius, & valere quo efficaciorē ptātem à nobis cōstiterit vos habere nobis seu illis ex nobis q vbi illi interfuerint cōgregationē ipsam inq̄ntū per dictā serenitatē regiā, & nō Balthasarē se nuncupari facientē Iohānem. xxiij. vocatā vice nr̄a ad p̄dictoꝝ effectū cōnotādi, & authorizādi in generale concilū. remota tū oīno dicti Balthasaris p̄sidentia & p̄sentia ab eisdē, necnō oīa quæ post q̄ sic feceritis disponent pro vera redintegratione ac vnione ecclesiæ ac p̄fatoꝝ schismatū extirpatione p congregationē eandē, remotis (vt præmittit) præsidentia & præsentia dicti Balthasaris vice nr̄a similiter authorizādi, & confirmādi plenā & liberā de plenitudine potestatis cōcedimus tenore præsentium facultatē. Datū Arimini. iij. Idus Martij. Pontificstus nostri anno nono.

E ¶Gregorius epūs seruus seruoꝝ dei, dilecto filio nobili viro Carolo de Malatestis, domicello Arimineñ. in ꝓuincia nr̄a Romādiolæ ꝓ nobis, & sc̄tā Romana ecclesia rectori salutē & apostolicā benedictionē. Cū ad laudē oīpotentis dei, & bonū ecclesiæ suæ sanctæ ꝓ vniōis redintegratōe & pace Chr̄ianoꝝ, & schismatū extirpatōe prochdolor nūc vigentiū vltra alios nuntios nr̄os te tanq̄ nostrā ad maiestatē regiā Constātiā p̄sonaliter destinemus, nos volētes pariter & optātes vt eo p̄fectius p̄ficere valeas in p̄missis quo maiori fueris authoritate munitus, tibi cū subordinata sit renūtiatio canonicæ & certæ electioni vnici futuri summi pontificis, & alia etiā necessaria habeāt interuenire, ꝓ p̄dictoꝝ effectu salubriter conseq̄ndo. tibi cōuenientia, aut illis cū q̄bus tuæ ꝓuidētiæ videbit expedire modis cōgruis & opportunis tractādi, practicādi, & cōcludēdi q̄ tibi visa fuerint vtilia & necessaria, ad p̄dicta, etiā si fuerint talia q̄ māndata alia, & tibi data excederēt q̄ntūcūq;, & mādatū exigerēt specificū & speciale. Et si aliq̄ videbit tibi magis cōuenire p̄sonæ ecclesiasticæ illa expediri faciēdi ꝓ p̄sonā ecclesiasticā quā eligeris, & ei sic electę, & iuxta tuā dispositionē facturæ p̄ntis tenore de plenitudine ap̄licæ ptātis plenā & liberā concedimus facultatē. Datū Arimini. iij. Idus Martij, P̄tificatus nr̄i anno nono. Quibus bullis lectis, dn̄s Carolus prout in eisdē cōtinebat hn̄s maiorē authoritatē q̄ cęteri cōmisit p̄fato dn̄o Iohāni dn̄ici cardinali vices suas ad authorizādū, & approbādū dictū cōcilium. Quā cōmissionē in se recipiēs facta breui collatōe cū themate. Oēs vnanimes in oīone estote, authorizauit concilium prout in schedula tenoris sequentis.

¶Schedula authorizationis concilij.

F ¶Quia sc̄tissimus dn̄s Gregorius papa duodecimus audiuit, intellexit, atq; multipliciter est informatus de celebri fama huius sanctæ cōgregatōis ꝓ generali concilio Constāt. in Chr̄i noīe cōgregatę, idcirco idem dn̄s noster auidus ecclesiasticæ vnionis & reformatōis, & extirpatōis hæreticæ prauitatis cōmissionē fecit, prout in eisdē l̄r̄is tūc lectis dinoscit cōtineri. Cuius quidem cōmissionis & māndati vigore Iohānes miseratōe diuina, titu. S. Sixti presbyter cardinalis Raguſinus vulgariter nuncupatus pro me, & collegis meis in hac parte hic existentibus in nomine patris, & filij, & spūs sancti authoritate domini nostri papæ quātum ad eundē spectat, vt prædicta sancta vnio, reformatio, & hæreticæ prauitatis extirpatio deo authore meliorem sortiant effectū, & vt sub diuersoꝝ ꝓfessione pastoꝝ dissidētes Chr̄iani in vnitate S. m̄ris Ecclesiæ & charitatis vinculo cōiungant, istud sacrū concilium generale cōuoco, & oīa per ipsum agēda

agenda autoriſo,& cõfirmo iuxta modũ,formã,& ꝓut in lr̃is dñi nr̃i nũc lectis plenius cõtinet.

¶His aũt peractis reuerendiſſimus pater dominus Bartholomeus archiepiſcopus Mediolanenſis legebat capitula,& ordinationes cõceptas per concilium Conſtantienſe,tenores vero dictorum capitulorꝫ ſequuntur & ſunt tales. A

¶Cũ principiũ cuiuſ libet rei potiſſima pars ſit vt principiũ decens,& amabile deo,& poſſibilis eccleſiæ reditegratio fiat.Sacroſancta gñalis ſynodus Cõſtantiẽ.in ſpũ ſcto legitime cõgregata eccleſiã catholicã repreſentans,vt iſtę duę obediẽtię videlicet illa q̃ profiteť Iohãnẽ.xxiij. olim fuiſſe papã.Et illa q̃ profiteť dñm Grego.xij.eſſe papã,vnianť vna alteri,& altera alteri coniungant̃ ſub capite Chriſto,dictas cõuocationẽ,autoriſationẽ,approbatõem,& cõfirmatõem noĩe illius dñi q in ſua obediẽtia dr̃.Grego.xij.nũc factas quantũ ad ipſum ſpectare videť, qa abundãs ad certitudinẽ pro bono cautela nemini nocet,ſed oĩbus prodeſt in oĩbus & p oĩa,admittit,& amodo has ſupradictas obediẽtias coniunctas & vnitas eſſe decernit,& declarat in vno corpore dñi noſtri Ieſu Chr̃i,& huius ſacri vniuerſalis cõcilij gñalis i noĩe patris,& filij,& ſpũſſancti.Tol lunť proceſſus,& capitula,in duabus obedientijs hinc inde decreti occaſione ſchiſmatis. B

¶Aliud capitulum.

¶Sacro ſancta ſynodus generalis Cõſtantienſis &c.Pro maiori pace,& ſecuritate vnionis eccleſiæ,oñes & ſingulos proceſſus,cenſuras, penas,& ſnias in olim vocati Iohãnis,& eius q dicitur Grego.xij.obedientꝫ iã cõiunctis ,occaſione,vel ex cauſa ſchiſmatis,hinc uel inde latas,decretas,ꝓmulgatas ſeu fulminatas & oẽm exinde contractã maculã ſiue notam iuris aut facti quoad eaſdem obedientias tollit,abolet,& irritat atq; caſſat.Oñes q̃q; & ſingulas perſonas dictaꝝ obediẽtiaꝝ cuiuſcũq; cõditionis vel ſexus exiſtãt,in ſtatibus,dignitatibus,& officijs q̃ alias canonice,ſeu rõnabiliter tenent,poſſidẽt & exercent ad abundantẽ cautelã habilitat,& cũ eis quantũ oportunũ fuerit,aut indigent diſpenſat hæc ſcta ſynodus ex certis bonis reſpectibus ſtatuit,& ordinat q̃p notarios q de p̃miſſis rogabanť inſtrumẽtis p eos cõficiendis nulla fiat mẽtio de Romano põtifice,vel ſede apoſtolica.Sed de anno regnoꝝ ſereniſſimi principis dñi Sigiſmũdi Ro. & Hung.&c. regis.Et hoc vſq; ad ceſſionẽ icluſiue.His denicꝫ lectis dictus dñs Iohannes dñici cardialis Raguſinus p cardiales ſiſtẽtes in cõcilio receptus ẽ ad oſculũ pacis,& collocatus ẽ inter Frã,Venetiaꝝ,& Anto.Aquilegien.pbr̃os cardiales,fuitq; cõſequẽter cãtata miſſa de ſpũſſcto p dñm Almanũ cardinalẽ piſanũ cũ ſermõe ad clerũ,& poſtmodũ miſſę officio finito ceſſit locũ p̃ſidẽtie dictus dñs reuerẽdiſſimus Iohãnes eps Hoſtien.cardinalis Viuarien̄ſis,fuitq; dictũ officium letaniaꝝ aliaꝝ more ſeſſionũ cũ euãgelio.Si qs venit ad me,& nõ odit prẽm ſuũ &c. Et dictus dñs Iob Vẽner legebat bullã dicti dñi Grego.ad ceſſionẽ papatus tenoris ſequentis. C

¶Procuratorium ad renuntiandum.& cætera.

¶Gregorius eps ſeruus ſeruoꝝ dei dilecto filio nobili viro Carolo de malateſtis, domicello Arimi.in ꝓuincia Romãdiole ,p nobis.& ſ.Ro.eccleſia rectori.Salutẽ,& apl̃icã bñdi. Diuina gr̃a dirigẽte fideliter & pure conati fuimus ab ipo initio nr̃æ aſſumptiõis ſchiſma extirpare,& eccleſiã deducere ad clarũ,& pacificũ ſtatũ integraliter ,& vt debuimus & voluimus,& cõtinue cum potuimus aduertere oportunitatẽ faciendi efficaci voluntate adhibuimus diligentiã noſtrã,ſed fluxus diuerſaꝝ cupiditatũ tenebraꝝ à timore altiſſimi alienaꝝ,multis & varijs inuolutionibus ſancto propoſito obſtiterũt,& p vias duras multiplici delicto aſtrictos icidere cõpulerũt. Et cũ nup veriſimiliter dubitaremus grauiora ꝑparari recẽter recepimus,de celo lumen apiri,& regiã maieſtatẽ p maturos proceſſus pura mẽte ad lucẽ & pacẽ integrã chriſtianoꝝ ſchiſmatibus de cęlo repulſis deſideria ꝓuenire corruptis affectibus obuiãdo,& rectas vias optãdo,de q̃bus gr̃as altiſſimo reddimus,& ab eo lætitiã ſuſcipimus fine cuius gratia nullũ recte efficit fundamentum à qua qdem diuina gratia nõ dubitamus tuã nobilitatẽ & animũ fuiſſe & eſſe cõſtanter directum Cũ ergo deſtinauerimus Cõſtantiã ad eandẽ regiã maieſtatẽ dilectos filios Iohannẽ Titu.ſancti Sixti preſbyterũ cardinalẽ ſedis apoſtolicæ legatũ,& Iohãnem in patriarchã Cõſtantinopolitanũ electũ noſtros & eiuſdẽ ſedis nuncios cũ certis literis & mãdatis noſtris fideliter cõceptis ſecundũ oportunitatẽ q̃ tunc videbať.Nũc vero ſpe bona cõcepta dilatato corde Chriſtianoꝝ pacẽ & integrã vnionẽ in dño deſiderãtes ,tuã nobilitatẽ in qua plene cõfidimus,& cariſſimam vt pſonã noſtrã tenemus duce dño ad regiã maieſtatẽ ipſam in Conſtantiã deſtinamus,vt animus tuus quẽ ſemp inuenimus ſacræ vnionis amatorẽ nobiſcũ lætitia impleať. Et propterea ad prædicta oĩa plenarie exequẽda te q etiã in ciuitate noſtra Ariminẽſi,& in nõnullis pro nobis & eadẽ eccleſia i tẽporibus es vicarius,oñi mõ,via ,iure,& forma q̃bus melius fieri poſſit tenore p̃ſentis de plenitudine apoſtolicæ poteſtatis ,pcuratorẽ noſtrũ facimus,ſpecialẽ dantes & cõcedẽtes tibi & ,pcuratori noſtro de plenitudine dicte apoſtolicæ poteſtatis oĩmodã plenã & liberam facultatẽ ,nr̃o,& dictę eccleſię nomine tractãdi, ,pcurãdi,totaliter cõcludendi & effectualiter in ducẽdi fincerã,& integrã vnionẽ eccleſię ſanctæ dei p oẽm & quãlibet rõnabilẽ viã cõiunctim D

& diui

per oẽm & rõnabilem viã coniunctim & diuisim quæ tibi ꝓcuratori nostro videbunt̃ accõmoda,ac qũolibet opportuna,etiã si forẽt maiora exp̃ssatis,& mãdatũ exigerẽt q̃ntũcũq; ſpeciale,& q̃ nos ipſi facere poſſemus,si ꝑſonal'r intereſſemus,ꝓmittẽtes deo & Eccl'iæ ſanctę dei ratũ gratũ & firmũ ꝑpetuo irreuocabil'r habituros q̃cq̃d p te ꝓcuratorẽ nr̃m actũ,geſtũ,ſeu factũ fuerit in p̃miſſis id facturos dãte dño inuiolabil'r obſeruari,ꝓmittẽtes fide & ſub teſtatiõe diuini iudicij̃ q ptãtẽ hmõi tibi ſic vt p̃mittit̃ attributã,& conceſſam reuocare nõ intẽdimus, nec reuocabim⁹te verbo,publice vl' occulte,& ſupplẽtes oẽm defectũ,ſi qs ī p̃ti mãdato fuerit admiſſus,vel in eo aliq̃d ẽ omiſſum. Datũ Arimini.vi.Idus Martij̃. Põtificatus nr̃i anno.ix.

E ¶Qua ſchedula lecta dñs Carolus leuãs ſe dixit hæc verba. Cũ ſctiſſimus dñs nr̃ Grego. papa xij̃.me ſuũ ꝓcuratorẽ cõſtituerit ad cedẽdum mõ,& forma,prout in ſuis l'ris nũc lectis dignoſcit̃ cõtineri.Ego Carolus ſupradictus ſciẽs intentionẽ dñi nr̃i ſctiſſimi Gregorij papæ.xij̃. fuiſſe & eſſe totalẽ ad redintegrationẽ Chr̃ianor⁹ ſi poſſit largiẽte dño fieri,& in hoc oẽm q̃ntũ in eo ẽ operã p̃ſtare p futurã papatus ceſſionẽ per ſe & ſuos,& q̃dẽ ab oĩbus caueat̃,q̃ hoc ſanctum ꝓpoſitũ impedire poſſent aut differre,p hoc ſacrũ conciliũ declarari & determinari peto humiliter & inſtãter vig⁹ pro vnione Eccleſiæ dei,& totali redĩtegratõe per dei grãm ꝓcurãda ſacro cõcilio vtile & expediẽs videat̃,q̃ noĩe p̃fati dñi papę fiat hic Conſtãtiæ ceſſio añq̃ Niciã accedat̃,ſeu an Petrus de luna q in ſua obediẽtia dr̃ Benedictus cedere velit,vel nolit experiat̃. Quibus dictis præfatus dñs archiepũs Mediolanenſis in Ambone exiſtens deputatus per ſynodum reſpondit in modum qui ſequitur.

¶Concilium determinat,q̃ vtile & expediens eſt,q̃ fiat hic in Conſtãtia renũtiatio.

F ¶Sacroſctã gñalis ſynodus Conſtã. determinat & declarat expediẽs,& vtile fore ꝓ vniõe.ſ. Eccleſiæ dei,& totali redĩtegratõe p dei grãm ꝓcurãda,q̃ noĩe illius dñi q in ſua obedientia dr̃ Gregori.xij̃.fiat hic in Conſtãtia ceſſio,anteq̃ Niciã accedat̃,ſeu an Petrus de luna q in ſua obedientia dr̃ Benedictus,cedere velit vel nolit,experiat̃. Subſequenter dictus dñs archiepũs Mediolanenſis legit capitula quæ ſequuntur.

¶Quod vacante ſede non procedatur ad electionem Romani pontificis.

G ¶Sacroſctã generalis Conſtã. ſynodus ad facilius,liberius,& vtilius integrã vnionẽ Eccleſiæ conſequendã pronuntiat,ſtatuit,& ordinat,q̃ ꝑtextu cuiuſcunq; ceſſionis,aut vacatõis ſedis ap'licæ ſiue papatus durãte p̃nti concilio factæ vel faciẽdæ ad electionẽ futuri ſummi põtificis nullatenus ꝓcedat̃ ſine deliberatõe,&cõſenſu huius ſacri cõciliij̃ irritũ,&inane nulluſq; electũ cõtra hoc decretũ in papã recipiat,nec illi vt papæ quoq̃ mõ obediat ſub pœna maledictõis, & fautoriæ ſchiſmatis,puniãtur̃q; in hoc caſu eligẽtes,& elect⁹ ſi cõſentiat,ac illi adhærẽtes pœnis p hoc ſacrũ cõciliũ ordinãdis. Suſpẽdit q̃q; dicta ſcta ſynod⁹ ꝓ bono vniõis eccl'iæ oĩa iura poſitiua in cõcilijs gñalib⁹ ẽdita,& ip̃orũ ſtatuta,ordiatões,cõſuetudies,& priuilegia q̃buſcũq; cõceſſa,& pœnas cõtra q̃ſcũq; ẽditas in q̃ntũ dicti decreti effectũ impedire p̃nt quoquo modo.

¶Quod electio ſummi põtificis fiat mõ,& forma p cõciliũ ordinãdis,& q̃ cõciliũ non diſſoluat̃,donec ſit facta electio,& q̃ ad hoc rex Romanor⁹ det operam.

H ¶Sacroſctã generalis Conſtã. ſynodus,vt Eccl'iæ ſanctæ dei eo melius,& ſyncerius ꝓuideat̃, ſtatuit,& ordinat,ꝓnuntiat,&decernit,q̃ proxima electio Romani põtificis fiat mõ forma loco,&tpe,& materia p ſacrũ cõciliũ ordinãdis. Et q̃ idẽ cõciliũ poſſit,& valeat in futur⁹ q̃ſcũq; ꝑſonas cuiuſcũq; ſtatus obediẽtiæ ſint,aut fuerint ad electionẽ hmõi actiuæ,& paſſiuæ,& alios quoſcũq; actus Eccl'iaſticos,& oĩa alia opportuna, nõ obſtãtibus q̃buſcũq; ꝓceſſibus pœnis, aut ſentẽtijs habilitare,recipere,& deputare,mõ,& forma q̃bus etiã videbit̃ expedire,q̃dq; ſacrũ cõciliũ nõ diſſoluat̃,donec electio hmõi fuerit celebrata. Exhortãs dicta ſcta ſynodus inuictiſſimũ principẽ dñm Romanor⁹,& Hungariæ regẽ,pariter & requirens q̃tenus tanquã pius Eccleſiæ aduocatus,& ſacri cõciliij̃ defenſor:& ꝓtector oẽm ad hoc operã efficaciter impẽdat & verbo regio velle facere hoc ꝓnuntiet,ac l'ras ſuæ maieſtatis deſuper fieri decernat.

¶Concilium omnia per Gregorium duodecimum in ſua obedientia alias Canonice,& rationabiliter geſta approbat,& ratificat.

I ¶Sacroſctã generalis ſynodus Conſtã.&c. oĩa & ſingula p dñm qui dr̃ Grego. xij̃. in ſua reali obedientia ap'lica authoritate mediate,vel ĩmediate alias canonice,& rõnabil'r hucuſq; geſta, facta,diſpẽſata,ordinata,cõceſſa,&idulta,& etiã vſq; ad tp̃s ſuæ notitiæ renũtiatõis ꝓ eo faciẽdæ qd' tp̃s vltra mẽſem poſt hmõi renũtiationẽ volum⁹ extẽdi,gerẽda,faciẽda,diſpẽſanda,ordinãda,cõcedẽda,& indulgẽda ex certa ſcia ratificat,& ex ſupabundãti cautela ad certitudinẽ boni approbat,& firmat,ſtatuẽs,& ordinãs,q̃ ex cã vl' occaſione ſchiſmatis,vel cuiuſcũq; maculæ,vel inhabilitatis ex eo prouenientiũ non valeant infringi,vel contra ea excipi,aut in dubium reuocari,non obſtantibus diſpoſitionibus in contrarium facientibus.

¶Decretum q̃ nõ reeligatur Gregorius,non eſſe factũ ad ipſius Gregorij inhabilitatem.

¶Sacro

¶Sacrosctã synodus gñalis Constãtien. declarat statutũ, seu ordinationẽ factã alias p illud sacrũ cõciliũ in quo inter alia caueť, ꝙ ille dñs q dicit in sua obediẽtia. Gregorius. xij. nullo vnq̃ tpe reeligať in papã, nõ fuisse factã ad ipsius dñi Grego. inhabilitatẽ tanq̃ nõ sit capax papatus sed ꝓ bono pacis Ecclesiæ, & futuris scãdalis, scrupulis, & suspitionibus euitãdis. A

¶Concilium reseruat, & facturꝫ declarat, ꝙ prouidebit vbi duo vel plures in eodem titulo diuersis obedientijs concurrunt.

¶Itẽ sacrosctã synodus Constãtien. reseruat, & se facturã declarat. Vbi duo vel plures in eodẽ titulo ex diuersis obediẽtijs concurrũt, ꝙ sacrũ cõciliũ cũ debita mãsuetudine, & rõnabili equitate, ita ꝙ vna pars alia deterius nõ tractabiť vtriusq; obediẽtiæ honore ẽntũ fieri poterit saluo p se vel ad hoc specialiter deputãdos anteq̃ seperabiť, ꝓuidebit modo & tẽpore. B

¶Concilium recipit, & admittit in cardinales, cardinales dñi Gregorij papæ. xij.

¶Itẽ sacrosctã synodus Constãtien. ex nũc immediate post cessionẽ, seu renũtiationẽ illius dñi qui dr Grego. xij. de papatu p eundẽ faciendã ipm dñm Gregoriũ, & reuerẽdissimos in Chro pres dños Antoniũ epm Portuen. Iohãnẽ titu. sctĩ Sixti. Gabrielẽ titu. S. Clemẽtis. Angelũ titu. sctõꝝ Perri & Marcelli. Blandellũ tituli. S. Sabinæ pbros, & Petrũ, S. Mariæ in Cosmedin, diaconũ suæ obediẽtiæ cardinales recipit, & admittit, eosq̃ vt tales haberi vult, & ab oĩbus venerari, necnon dignitate emolumẽto, voce, alijs cardinaliũ priuilegijs, vt veros cardinales vti frui pariter, & gaudere. Saluis tñ alijs cõstitutiõibus, & statutis in pñti Sessione ꝓmulgatis, & inferius ꝓmulgãdis de electione Romani pontificis facientibus mentionem. C

¶Quod officiarij dñi Gregorij gaudeãt eorum officijs.

¶Itẽ sacrosctã synodus Constã. &c. Statuit & ordiat, ꝙ oẽs officiales, & curiales dñi eiusdẽ q dicit Gregorius duodecimus in officijs, & gradibus ipsoꝝ alias canonice adeptis gaudeãt, & ea rõnabiliter administrẽt prout alij officiales alteri⁹ indrñr saluo vbi in aliquo officio mutus, vel certus numerus debet haberi scdm cõsuetudinẽ Romanæ curiæ circa q̃d sacrũ cõciliũ fibi reseruat ꝓuidendũ cũ debita mãsuetudine, & rõnabili equitate, ita ꝙ vna pars alia deterius nõ tractabiť vtriusq; obediẽtiæ honore ẽntum fieri poterit semp saluo per se, vel ad hoc speciali ter deputãdos anteq̃ seperabiť, prouideat modo, & tẽpore opportunis. D

¶Quod nullus recedat sine licentia.

¶Itẽ sacrosctã synodus &c. Ne ante electionẽ futuri Romani pontificis, & alioꝝ in eodẽ concilio agẽdoꝝ ipm sctm concilium dissoluať, ꝓturbeť, aut contra eius salutẽ vel prosperitatem aliqd machineť, vel etiã sctã ipsius statuta, & ordinatões quomodolibet moleste, aut trãsgrediãtur, statuit, ordinat, & diffinit, ꝙ quæcũq; ꝓsona concilij cuiuscũq; status, gradus, ordinis, aut præeminẽtiæ existat ab hoc sacro concilio deinceps sine licẽtia cõcilij, vel ab hoc deputãdoꝝ recesserit, & quæcunq; concilij, aut quæuis alia ꝓsona ipm conciliũ q̃olibet ꝓturbauerit, aut cõtra eius salutẽ, vel ꝓsperitatẽ quicq̃ machinata fuerit, vel ipsius sacri cõcilij pñtis in hac pñti sessione statuta, aut ordinatões temerarie violauerit, infregerit, aut trãsgressa fuerit vllo modo tãq̃ vnionẽ perturbãs, schisma faciẽs de hæresi suspecta, ac rea criminis læsæ maiestatis perpetuo sit infamis, omnisq; dignitate, honore, statu, officio, & bñficio eccliasticis & secularibus, etiã si Imperialis, regalis, cardinalatus, aut põtificalꝫ existat ipso iure priuata ope ꝓmotõis oĩno sublata, nec aliq̃tenus aperiať ei ianua dignitatis, aut honoris Ecclesiastici, aut mundani. E

¶Quod Imperator det operam, vt concilium sit tutum.

¶Itẽ sacrosctã synodus Constãtien. exhortať inuictissimũ principẽ dñm Sigismundũ Romanoꝝ, & Hungariæ regẽ, quatenus placeat patẽtes lras suæ maiestatis sigillis dare, & oĩbus prĩcipibus Vasallis, & subditis sacri Imperij, & ꝑsertim ciuibus, & incolis ciuitatis Constãtien. ꝑcipere, & mãdare ꝙ manu tenebũt, & defendẽt prædictũ sacrũ conciliũ in syncera, & totali libertate in omni euẽtu vsq; ad electionẽ futuri summi pontificis, & alias q̃diu durauerit, & ꝙ si & qñ sacrũ conciliũ deliberauerit ad electionẽ Romani põtificis hic fore ꝓcedẽdum omnẽ ad hoc operã efficacẽ impẽdat, ꝙ hmõi electio sit tã libera & secura, hoc ãt specialiter iurẽt rectores, & consules huius ciuitatis fideliter obseruare. Et quicũq; iftã libertatẽ tutelã, aut securitatẽ aliqualiter impediuerit, fraudẽ circa eã fecerit, aut q̃ntũ in eo fuerit, nõ obseruauerit, cuiuscũq; dignitatis, status, aut cõditõis existat, omni cessante priuilegio, eo ipso sñiam Imperialis Bãni incurrat, perpetuo sit infamis, nec ei vnq̃ portæ dignitatis pateãt nec ad aliq̃d officiũ publicũ admittať, quinimõ oĩbus feudis, ac alijs bonis quæ à Romano tenet Imperio sit ipso iure priuatus. Ciuitas ãt, seu vniuersitas Constãtiæ, nisi consules, & rectores prędicta obseruauerint, aut si contra ea veniãt, eo ipso bãno Imperiali subiaceãt, & omnibus priuilegijs, & libertatibus, & gratijs Imperialibus, seu regalibus sit penitus destituta. F

¶His ãt perlectis dictus dñs Carolus facta pulchra collatõe cũ themate. Facta ẽ cũ angelo multitudo cęlestis &c. Perlegit schedulã de renũtiatõe papatus noĩe dicti Greg. in forma seq̃nti.

Ego Caro-

¶Carolus renuntiat papatui nomine Gregorij duodecimi.

G ¶Ego Carolus de Malatestis Arimini,& nõnullarꝝ aliarꝝ terrarꝝ in tpalibus vicarius,necnon ꝓuinciaæ Romãdiolæ rector ꝓ ſctiſſimo in Chſto pſe dño Grego.diuina ꝓuidẽtia papa.xij. & ſctã Romñ. eccleſia gñalis,atq; eiuſdẽ ſctiſſimi dñi nri papæ ꝓcurator hñs ad infra ſcripta plenũ ſpiritale,&irreuocabile mãdatũ quẽadmodũ cõſtat p bullã auctenticã ſctiſſimi dñi nri ꝑdicti proxime lectã,nulla oppoſſus,aut coactus violẽtia,atq; nullo ductus errore,vt oĩbus apte pateat p effectũ q̃nta ſynceritate,q̃ntaq; cordis affectõe ſacrã vnionẽ, & reintegrationẽ Chriianorꝝ in vnitate ſanctæ mris eccleſiæ ꝓſecutus fuit,ꝓſequaturq; p viã etiã renuntiatõis incluſi ue pure,& libere,&ſyncere ꝓcuratorio noĩe ipſius ſctiſſimi dñi nri Gregorij papæ.xij.in noĩe pris,& filij,& ſpũs ſcti renũtio,& cedo exꝑſſe in his ſcriptis realiter,& cũ effectu iuri,titulo,& poſſeſſioni ꝗd quẽ,& quã ipſe habet in papatu,& reſigno noĩe præfati dñi noſtri papatum,& omne ius papatus,titulum,& poſſeſſionẽ ꝗd quẽ,& quã habet corã dño noſtro Ieſu Chſto qui Eccleſiæ ſuæ ſanctæ eſt caput,& ſponſus in hac ſacro ſancta ſynodo,&vniuerſali concilio ſanctam Romanam, & vniuerſalem eccleſiam repræſentante.

¶Qua ſchedula lecta archiepſs Mediolaneñ. rñdendo ad ꝑdicta legebat in hunc modũ.

H ¶Sacro ſctã generalis ſynodus Conſtãtieñ.in ſpũ ſancto legitime congregata vſem Eccleſiã catholicã repſentãs ceſſionẽ,renuntiationẽ,&reſignationẽ ꝓ parte illius dñi q inſua obedientia dicebat Grego.xij.iuri,titulo,& poſſeſſioni ꝗd quẽ vel quã habuit in papatu,vel ſi ꝗd, quẽ vel quã nunc habuit in papatu p magnificũ,& potentẽ dñm Carolũ de Malateſtis hic pręſentem eiusq; ad hoc ꝓcuratorẽ irreuocabilẽ ꝓ eodẽ dño q dicebat Gregorius.xij.factas admittit,approbat,& collaudat in noĩe pris & filij,& ſpũs ſancti,Amen.

¶Quod requirat Petrus de luna authoritate concilij ad cedendum.

I ¶Sacroſctã generalis ſynodus Conſtãtieñ.&c.Cum in Romana Eccleſia dudũ grauis,& peſtilens exorta ſciſſura humano generi inimico ꝓcurãte,innumerabilia Chriano populo attulerit detrimẽta,qbus obuiãdis,ac ꝓ integratõe fabrice catholice (q̃uis multa q̃ſita fuerint remedia)immẽſis laboribus,ſollicitudinibus,&expẽſis,inter q̃ ꝑſtãtius,& validius toti penè Chriianitati dudũ,&nup etiã huic ſacro cõcilio viſum fuit,ceſſionẽ,&renũtiationẽ papatus fieri per quẽlibet ꝓ papa ſeu Romano põtifice ſe gerentẽ,nec hactenus ceſſio,ſeu renũtiatio hmõi ſctã aut reintegratio,aut ſchiſmatis extirpatio fuerit ſubſecuta,miſericorſtñ,&miſerator dñs ſpõſam ſuã ſanctã Eccleſiã diebus proximis reſpexit oculis pietatis, dũ videlicet in hac Conſtañ. ſynodo ꝑter nõnulla alia ſanctæ vnionis Eccleſiæ ꝑparamẽta coniunctim ſub capite Chſto in vna eccleſia,duabus videlicet olim nũcupati Iohãnis,& illius q dicebat Grego.xij.obediẽtijs magnificus dñs Carolus de Malateſtis pleniſſimũ ad hoc hñs mãdatũ ꝓ ꝑfato dño q dicebat Grego.xij.eiusq; noĩe oñi iuri,titulo,& poſſeſſioni,ꝗd,quẽ,& quã,vel ſi quod quẽ vel quã habuit in papatu nõ ſine magno ipſius dñi q dicebat Grego.xij.laudis ꝓconio ceſſerit, renũtiauerit exꝑſſe,realiter,& cũ effectu,& reſignauerit noĩe ꝑdicti dñi q dicebat Grego.xij.papatũ,& oñe ius papatus,titulũ,&poſſeſſionẽ ꝗd,quẽ,vel quã,ſi ꝗd quẽ,&quã habuit in papatu.Cũq; Petrus de luna in ſua obedientia Benedictus nũcupatus dudũ memoratã ceſſionis,& renuntiationis papatus viã acceptauerit,eãq; diuerſis ꝓmiſſiõibus votis,& iuramentis firmauerit, nec adhuc fecerit,ſed prelauerit vſq; modo,& prout ferè toti Chriianitati eſt notoriũ, & manifeſtũ ſcta ſynodus Conſtã.ſupradicta q̃ntũ in ea eſt q̃ ad ſctam vnionẽ vtile fuerit, nolens relinquere improviſum,declarat,ſtatuit,& diffinit ꝑfatũ Petrũ de luna ex ſupabundãti ꝓ ꝓcuratores ſacri cõcilij ad hoc ſpecialiter cõſtituẽdos,loco,&tpe opportunis fore ſolẽniter requirendũ, vt infra ſpatiũ.x.dierꝝ requiſitionẽ hmõi immediate ſequentiũ oñi iuri papatus ꝗd ſe ꝓtẽdit habere,necnõ titulo,& poſſeſſioni,ſeu detẽtioni eiuſdẽ cedat,& renũtiet totaliter,& abſolute.Quod ſi nõ fecerit dicta ſctã ſynodus dñm Petrũ ex nunc prout extũc ꝓnuntiat, decernit, & declarat fuiſſe,& eſſe notoriũ ſchiſmaticũ antiqui ſchiſmatis nutritorẽ, defenſorẽ, fautorẽ, approbatorẽ, incorrigibilẽ.& ꝑtinacẽ hæreticũ à catholica fide deuiũ,ꝓmiſſionũ,votorꝝ, & iuramentorꝝ ſuorꝝ trãſgreſſorẽ,& eccleſiã dei notorie ſcãdalizãtem & ꝓpterea oñi honore, & dignitate etiã papali ſe reddidiſſe indignũ.Ipſumq; p ſacros canones fore abiectũ, eiectũ, priuatũ,& ꝓciſum ab oñi iure,ſeu poſſeſſione,& detentõe q̃ habet,ſeu ꝓtẽdit habere in papatu,mãdando,ꝓcipiẽdo,&inhibẽdo eidẽ,ne ſe amplius ꝓ Romano põtifice gerere ꝑſumat,oĩbus Chri fidelibus etiã ſi Imperiali,regali,cardinalatus,põtificali,aut alia q̃uis eccleſiaſtica,vel ſeculari dignitate ꝑfulgeãt,ne eidẽ Petro,aut eius ſucceſſoribus in hac parte poſtea obediãt,pareãt,vel intendãt,aut auxiliũ,cõſiliũ,vel fauorẽ ꝓſtent vllo mõ,ſed eum tãq̃ ſchiſmaticũ eccleſiaſticę vnionis ꝓturbatorẽ.& hæreticũ vitẽt,& ꝓſequant toto poſſe bona fide realiter,&cum effectu.Et huc ſacro cõcilio,ac futuro p dei grãm Romano põtifici eligẽdi contra dictũ Petrũ eius ſucceſſores,fautores,atq; ſeq̃ces,ꝗs etiã dicta ſcta ſynodus tanq̃ ſchiſmaticos,& hæreticos

vult ꝓ-

vult persequi & haberi, assistant fideliter, & cū effectu, inuictissimū dñm principē Sigismūdū Romanorū, & Hungariæ &c. Regem exhortans specialiter & requirens, quatenus tanq̄ pius ecclesiæ aduocatus, & concilij defensor, hoc idem se mox tunc factuꝝ, & suis, & sacri imperij subditis mandatuꝝ promittere dignetur, & fideliter obseruare.

¶Quo capitulo lecto, fuit responsum p deputatos q̄tuor nationū, placet, necnō per dñm Hostien. noīe collegij cardinalium, & demum per regem Romanum, placet.

¶Sessio quintadecima.

A Sabbati die sexta dicti mēsis Iulij fuit sessio gñalis cōcilij loco & hora cōsuesis, in q̄ fuit Romanorū & Hūgarorū rex cū nobilib⁹ suis sibi insignijs regalib⁹ seruiētibus, p̄sidēte in eadē Iohāne epo Hostiēsi cardinali Viuariēsi, fuitq; in ea celebratū officiū missæ de dña nra p reuerēdiss. patrē dñm Nicolaū archiepm Gnesuensem, Qua cātata, legebantur reliqua more sessionum, & reuerendus pater dñs Anthonius eps Concordiensis legebat quoddam statutum, cuius tenor sequitur, & est talis.

¶Decretum silentij.

B ¶Sacrosctā synodus Cōstātien. &c. Præcipit & mādat sub pœna excōicationis latæ sn̄iæ quā cōtra veniētes incurrere vult ipso facto, & sub pœna carceꝝ duoꝝ mēsiū, & fautorię hęresis, ne aliquis, cuiuscūq; status, autoritatis, gradus, ordinis, p̄eminētiæ, aut cōditiōis fuerit, etiā si impiali, regali, cardinalatus, archiep̄ali, ep̄ali p̄fulgeat dignitate, in hac p̄senti sessione deo autore hodie celebrāda ipsam sessionē, seu ꝓnūtiantes & loquētes in eadē ꝓturbet, murmuret, impediat, aut quēuis strepitū voce, vel manibus, aut pedibus faciat. Et qa iā materia deo annuente tractāda p oēs natiōes & sctōs p̄es spū sctō dirigente vnanimiter, & cōcorditer concluſa est prout audietis, prohibet, & mādat eadē scta synodus sub simili pœna, ac fautorię hæresis, vt qs clamare, cōtradicere, aut etiā surgere, disputare, vel defensare, aut alta voce loq; audeat, nisi ad hoc p ipsam sanctā synodū deputatus, alioqn cōtra facientes decreuit, eo ipso ex cōmunicationis vinculo innodatos pœnas carceris, & duriores expressis, minime euasuros.

C ¶Quā q̄dē cōstitutionē deputati q̄tuor nationū, vc̄ Anthonius Cordien. noīe Italicæ, Stephanus Doleñ. noīe Gallicanę, Nicolaus Merseburgēsis noīe germanicę, & Pricius Carthaginēsis noīe anglicanę, dñs Ioh. Hostiēsis p̄sidēs noīe collegij cardinaliū p verbū placet appro

¶Cōsequēter epus Cōcordiēsis legebat sn̄iam cōtra Iohānē Huss de regno (barunt. Bohemiæ, q fuit degradatus in præsentia cōcilij, & traditus curiæ seculari.

¶Sententia contra Iohannem Huss.

D ¶Sacrosctā gñalis Cōstātiensis synodus ecclesiā catholicā represētās, in spū sctō legitime cōgregata, Ad perpetuā rei memoriā. Quia (teste rei veritate) arbor mala fructus malos facere cōsueuit, Hinc est, q̄p vir dānatę memorię, Iohānes Vviclef, sua mortifera doctrina nō in Christo Iesu p euāgeliū, vt olim sancti patres filios genuere, sed cōtra Christi salutarē fidē, velut radix virulenta plures genuit filios pestiferos, q̄s sui puersi dogmatis reliquit successores, aduersus q̄s hæc scta synodus tanq̄ spurios, & illegitimos filios cogitur insurgere, & eoꝝ errores ab agro dominico tanq̄ vepres nociuas cura peruigili, & cultro autoritatis ecclesiasticæ resecare ne vt cācer serpāt in perniciē alioꝝ. Cū itaq; in sacro gñali cōcilio nup Romæ celebrato decretū fuerit doctrinā dānatæ memoriæ Iohānis Vviclef dānādā esse, & libros eius hmōi doctrinā cōtinētes fore tanq̄ hæreticos cōburēdos, & doctrinā ipsam dānatā, & libros eius tāq̄ doctrinā insanā, & pestiferā includentes cōbustos fuisse cū effectu, & hmōi autoritate cōcilij fuerit approbatū, nihilominus tñ q̄dē Iohānes Huss in hoc sacro cōcilio hic p̄sonaliter constitutus, nō Chri, sed potius Iohānis Vviclef hæresiarchæ discipulus, post & cōtra dānationē & decretū hmōi ausu temerario cōtraueniēs, errores eiꝰ plures, & hęreses, tā ab ecclesia q̄ etiā à certis olim reuerēdis in Chro p̄ribus, dñis, archiep̄is, ep̄is diuersoꝝ regnoꝝ, & magistris in theologia pluriū studioꝝ cōdēnatos dogmatizauit, asseruit, & p̄dicauit, p̄serti dānatōi scholasticę ipsoꝝ articuloꝝ Vviclef factæ pluries in vniuersitate Pragensi cū suis complicibus in scholis, & in prædicationibus publice resistendo, ac ipsum Iohānē Vviclef virū catholicum in fauorē eius doctrinæ corā multitudine cleri, & populi declarauit, certos etiā articulos īfrascriptos, & plures alios, & merito dānabiles tanquā catholicos esse asseruit & publicauit, qui in libris ipsius Iohānis Huss, & opusculis notorie continent. Quapropter habita p prius plenaria informatione de p̄missis, & diligenti deliberatione reuerendissimoꝝ in Chro patrū dñoꝝ S. Romanæ ecclesiæ cardinaliū, patriarchaꝝ, archiepiscoporū, episcoporum, & cæteroꝝ prælatoꝝ, & doctoꝝ sacræ paginæ, & iuris vtriusq; in multitudine copiosa, hæc sacrosctā Cōstātiēsis synodus declarat, & diffinit articulos īfrascriptos, q habita collatōe p plures magistros in sacra pagina repti fuerūt cōtineri in eius libris & opusculis manu ꝓpria scriptis, & q̄s etiā idē Iohānes Huss in publica audiētia corā patribus & prælatis huius sacri cōcilij confessis fuit

in suis libris,& opusculis cõtineri nõ esse catholicos,nec tanquã tales esse dogmatisandos,sed ex eis plures esse erroneos alios scãdalosos,& nõnullos eorũdem esse notorie hæreticos,& iãdudũ à sctis patribus,& gñalib⁹ cõciliis,reprobatos, & damnatos. Ipsosq; p̃dicare, dogmatizare, aut qũlibet approbare districte inhibendo. Sed cũ infrascripti articuli expresse continent in libris seu tractatibus suis,videlicet in libro quem intitulat de ecclesia,& alijs suis opusculis, ideo libros p̃dictos,& doctrinã suã,& singulos alios tractatus,& opuscula in latino siue vulgari Bohemico per ipsum ẽditos,aut in q̃cunq; alio idiomate per aliũ,vel alios trãslatos,hæc sacrosancta synodus reprobat atq; cõdemnat, ipsos cõburendos publice,& solenniter in p̃tia cleri,& populi in ciuitate Constantiensi,& alibi decernit,& diffinit adijciens propter præmissa oẽm eius doctrinam merito esse,& fore suspectã de fide,& ab oñibus Christifidelibus euitãdã,& vt de medio ecclesiæ illa pnicios doctrina eliminet. Hæc sacrosancta synodus prorsus iubet per locoꝝ ordinarios tractatus,& opuscula hmõi per censurã eccesiasticã, etiã si opus sit cũ adiectione pœne & fautorie hæresis diligenter inquiri,& repertos ignibus publice cõcremari. Si qs aũt huius sententiæ,ac decreti violator,aut contemptor extiterit. statuit eadẽ sancta synodus,per locoꝝ ordinarios,& inquisitores hæreticæ prauitatis cõtra talem, vel tales veluti suspectũ,vel suspectos de hæresi procedendũ. Visis insuper actis,& actitatis in causa inquisitõis de & super hæresi contra prædictũ Iohannẽ Hus habitis,& factis,habita per prius fideli,& plenaria cõmissariorum in hmõi causa deputatoꝝ relatione,aliorũq; magistroꝝ in theologia,ac doctoꝝ iuris vtriusq; inde,& super actis actitatis,ac dictis testium fide dignoꝝ,& plurimoꝝ q̃ dicta ipsi Iohanni Hus palam,& publice lecta sunt coram patribus,& prælatis huius sacri concilij,per quoꝝ testium dicta apertissimè constat eundẽ Iohannem multa mala scandalosa,seditiosa,& periculosas hæreses dogmatizasse in publico,& per multa annoꝝ curricula prædicasse. Christi nomine inuocato hæc sacrosancta synodus Cõstantiensis solũ deũ præ oculis habens per hãc diffinitiuã sententiam quã profert in his scriptis pronũciat,decernit,& declarat dictũ Iohannem Hus fuisse,& esse verum,& manifestũ hæreticum. Ipsumq; ac errores,& hæreses dudũ damnatas,& plurima scandalosa piaꝝ aurium offensiua temeraria,& seditiosa dogmatizasse,& publice p̃dicasse in nõ modicã offensam diuinæ maiestatis,ac vniuersalis ecclesiæ scandalũ,& fidei catholicæ detrimẽtum,claues etiã ecclesiæ,& cẽsuras ecclesiasticas vilipendisse,in qbus per annos multos perstitit aĩo indurato,Christifideles per suã pertinaciã nimium scandalizans cũ appellationẽ ad dñm nostrum Iesum Christũ tanquã ad summum iudicẽ omissis ecclesiasticis Medus interposuerit,in q̃ multa falsa iniuriosa posuit,& scandalosa ipsius sedis apostolicæ censuraꝝ ecclesiasticaꝝ, & inclauium contemptum. Idcirco propter p̃missa & alia plura præfatum Iohannem Hus hæreticũ fuisse,& esse hæc sancta synodus pronunciat,& tanquam hæreticum iudicandũ,& condemnãdum fore iudicat,& condemnat per p̃sentes,dictã q; appellationẽ tanquam iniuriosam,& scandalosam,& illusoriã iurisditionis ecclesiasticæ reprobãdo. Ipsumq; Iohannẽ Hus populũ Christianum maximæ in regno Bohemie in p̃dicationibus suis publicis,& scripturis per eũ cõpilatis seduxisse,ac eiusdẽ populi Christiani nõ veracem p̃dicatorẽ euangelij Christi secundũ expositionem sanctoꝝ doctoꝝ,sed fuisse verius seductorẽ verũ,qa per ea quæ hæc sacrosancta synodus vidit,& audiuit,cognouit eundẽ Iohannẽ Hus ptinacem,& incorrigibilẽ,& adeo totaliter q; non cupiebat ad gremiũ sanctæ matris ecclesiæ redire, neq; hæreses, & errores p eũ publicæ defensatos,& p̃dicatos velle abiurare,idcirco hoc sacrũ cõciliũ Cõstantiense eundẽ Iohannem Hus ab ordine sacerdotali,& alijs ordinibus qbus extitit insignitus deponendũ,& degradandũ fore declarat,& decernit cõmittens nihilominus reuerẽdis in Cro patribus archiepo Mediolanensi,Feltrensi,Astetensi. Alexandrino Bagarensi,& Vaurensi epis,vt in p̃tia huius sacrosancte synodi dictam degradationẽ secundũ q; ordo iuris regrit debite exequantur.

¶ Hæc sancta synodus Cõstantiensis Iohannẽ Hus,attento q; ecclesia dei non habeat vltra qd agere valeat,iudicio seculari relinquere,& ipsum curiæ seculari relinquendũ fore decernit.

¶ Articuli damnati Iohannis Hus de quibus supra fit mentio.

E VNica sancta vniuersalis ecclesia quæ est prędestinatorũ vniuersitas,& infra sequitur. Vniuersalis sancta ecclesia tantũ est vna,sicut tantũ est numerus vnus oĩm prædestinatorum. Paulus nunquam fuit membrum diaboli,licet fecerit actus q̃sdam actibus ecclesiæ malignantiũ consimiles. Præsciti non sunt patres ecclesiæ cũ nulla pars eius ab ea finaliter excidit,eo q; prædestinatõis charitas quam ipsa ligat nõ excidit. Duæ naturæ diuinitas,& humanitas, sunt vnus Christus. Præscitus etsi aliquando sit in gratia secundũ præsentem iustitiam,tamen nunquam est pars sanctæ ecclesiæ,& prædestinatus semper manet membrum ecclesiæ,licet aliquando excidit à gratia aduentitia,sed non gratia prædestinatõis. Sumendo ecclesiam pro conuocatione prædestinatorum,siue sit in gratia siue non secundum præsentem iustitiam. Isto modo ecclesia est articulus fidei. Petrus non fuit nec est caput ecclesiæ sanctæ catholicæ.

catholicæ. Sacerdotes quomodolibet criminose viuentes, sacerdotiꝝ polluunt dignitatem, & sic vt filiꝝ infideles sentiunt infideliter de septē sacramentis ecclesiæ, de clauibus, officijs, cēsuris, moribus, cerimonijs, & sacris rebus ecclesiæ, veneratiōe reliquiarū, indulgentijs, & ordinibus. Papalis dignitas à Cæsare inoleuit, & papæ pfectio, & institutio à Cęsaris potētia emanauit. Nullus sine reuelatiōe assereret rōnabiliter de se, vel de alio q̄ eē caput particularis sanctæ ecclesię, nec Ro. pōtifex est caput Romanę ecclesię. Nō optet credere q̄ iste qcūq; Romanus pōtifex, sit caput cuiuscūq; particularis ecclesię sanctę, nisi deus eum p̄destinauerit. Nemo gerit vicē Chri vel Petri, nisi sequat eū in moribus, cū nulla alia sequela sit ptinētior, nec aliter à deo recipiat ꝓcuratoriā potestatē, qa ad illud vicariꝝ requirit & morū cōformitas, & instituētis autoritas. Papa nō est manifestus & verus successor principis apl̄orū Petri, si viuit moribus cōtrarijs Petro, & si q̄rit auaritiā, est vicarius Iudæ Ischariotis. Et pari euidētia cardinales nō sunt manifesti & veri successores collegij aliorū apl̄orū Chri, nisi vixerint more apl̄orū seruātes cōsilia & mādata dñi nr̄i Iesu Chri. Doctores ponentes, q̄ aliqs p censurā ecclesiasticā emēdandus, si corrigi noluerit, iudicio seculari est tradēdus, pro certo sequunt in hoc pōtifices scribas & pharisæos q Christū nolentē eis obedire in oībus dicentes, nobis nō licet interficere quemq̄, ipm seculari iudicio tradiderūt, eo q̄ tales sunt homicidæ graviores q̄ Pilatus. Obediētia ecclesiastica est obediētia secundū adinuentionē sacerdotū ecclesię, p̄ter expressam autoritatē scripturæ. Diuisio īmediata hūanorū operū est q̄ sint virtuosa vel vitiosa, qa si homo est vitiosus, & agit quicq̄, tūc agit vitiose, qa sicut crimen ꝺd vitiū dr̄ siue peccatū mortale inficit, vel inter actus hoīs, sic virtus viuificat omnes actus hoīs virtuosi. Sacerdos viuens secundū legē eius, habens notitiā scripturæ ad effectū, ad ædificandū populum, debet prædicare, non obstante prætensa excōmunicatione & infra. Quòd si papa, vel alius p̄positus mandat sacerdoti sic disposito non prędicare, nō debet obedire subditus. Quilibet p̄dicantis officium de mandato accipit q ad sacerdotiū accedit, & illud mandatū debet exequi prætensa excommunicatione nō obstante. Per cēsuras ecclesiasticas excōmunicationis suspēsio, & interdicti ad sui exaltationē clerus populū laicalē sibi suppeditat, auaritiā multiplicat, malitiā protegit, & viā p̄parat Antichristo. Signū aūt euidēs est q̄ ab Antichristo tales procedāt cēsuræ, quas vocāt in ꝓcessibus suis fulminatōes, quibus clerus principalissime ꝓcedit cōtra illos q denudāt neqtiā Antichri, quā clerus maxīe pro se vsurpat. Si papa est malus, & p̄sertim si est p̄scitus, tunc vt Iudas apl̄us est diabolus, fur, & filius p̄ditiōis, & nō caput sanctæ militantis ecclesiæ, cū nec sit membrū eius. Gratia prædestinatōis est vinculū quo corpus ecclesiæ & quodlibet eius mēbrū iungit ipsi capiti insolubiliter. Papa vel p̄latus malus, & p̄scitus est equoce pastor & vere fur & latro. Papa nō debet dici sctissimus scdm officiū, qa alias rex etiā deberet dici sctissimus scdm officiū, & p̄cones dicerent scti. imò etiā diabolus deberet dici sctūs, cū sit officiarius dei. Si papa viuit Chro cōtrarie, etiā si ascēderet p̄ritā & legitimā electionē scdm cōstitutionē hūanā, vulgatā, tñ aliūde ascēderet q̄ p Christū, dato etiā q̄ intraret p electionē à deo principal̄r factā, Nā Iudas Ischariot rite & legitīe est electus à deo Iesu Chro ad apl̄atū & tñ ascēdit aliūde ī ouile ouiū. Cōdēnatio. xlv. articulorū Iohānis Viclef p doctores facta est irrōnabilis & iniq̄ & malefacta, & ficta est cā p eos allegata, vcz ex eo q̄ nullus eorū sit catholicus, sed qlibet eorū est hęreticus, aut est erroneus, aut scādalosus. Nō eo ipso q̄ electores, vel maior pars eorū ipsi cōsenserit viua voce scdm ritus hoīm in p̄sonā alīquā, eo ipso illa p̄sona ē legitime electa, vel q̄ eo ipso est verus & manifestus vicarius, vel successor Petri apl̄i, vel alterius apl̄i in officio ecclesiastico. Vnde si electores bñ vel male elegerūt opibus electi debemus credere, nā eo ipso q̄ qs copiosius operat meritorie ad ꝓfectū ecclesię habet à deo ad hoc copiosius potestatē. Nō est scintilla apparētię q̄ optet eē vnū caput ī spūalibus regēs ecclesiam ꝺd semp cū ipsa militāte ecclesia cōseruet, Chrūs sine talibus capitibus mōstruosis p suos veraces discipulos sparsos p orbē terrarū melius suā ecclesiā regularet, Apl̄i fideles sacerdotes dñi strenue ī necessarijs ad salutē regularūt ecclesiā anteq̄ papæ officiū foret ītroductū, sic facerēt deficiēte p summe possibile papa vsq; ad diē iudicij. Nullus ē dñs ciuilis, nullus p̄latus, nullus ē eps dū est ī pctō mortali. Subsequēter fuit lecta p eundē ep̄m Cōcordiē. snia cōdēnādo illū articulū, Quilibet tyrānus &c. Et fuit rñsum p deputatos nationū q̄tuor, p̄fidētē & regē placet. Itē, fuit lecta p dñm Stephanū ep̄m Dolen. schedula cōtra ī peditores venientiū ad concilia.

¶Condēnatio illius propositionis, Quilibet tyrannus.

¶Præcipua solicitudine volēs hæc sacrosctā synodus ad extirpationē errorū & hęresū ī diuersis mūdi partibus īualescentiū ꝓuidere sicut tenet, ad hoc collecta est, nup accepit, q̄ nōnullæ assertiōes erroneæ ī fide & bonis moribus multipliciter scādalose totius q̄ rei publicę statū & ordinē subuertere molientes dogmatizatę sunt, inter q̄s hæc dissertio dilata ē, Quilibet tyrannus p̄t, debet, licite & meritorie occidi p quēcūq; vassallū suū & subditum, etiā per clancula-

res insidias,& subtiles blādicias,vl' adulatões,nō obstāte q̄cūq; p̄stito iuramēto,seu cōfederatōe fctis cū eo nō expectata snia vel mādato iudicis cuiuscūq;. Aduersus hunc errorem satagēs hæc sctā synodus insurgere,& ip̄m funditus tollere p̄habita deliberatōe matura, declarat,decernit, diffinit hmōi doctrinā erroneā eē in fide,& in moribus, ip̄amq; tanq̄ scādalosam & ad fraudes, deceptões,mēdacia, ꝓditões,piuria vias dātē reprobat & cōdēnat. Declarat īsup,decernit & diffinit,q; ptinaciter doctrinā hāc pniciosissimā asserētes,sunt hęretici & tāq̄ tales iuxta cano. sctiB ¶Cōstitutio cōcilij cōtra iuasores,seu spoliatores accedētes & recedē. à cōcilio,(ones puniēdi.
¶Sacrosancta gn̄alis synodus Constan. vniuersalē ecclesiā representās in spū sancto ad extirpationē schismatis,hæresumq; & errorū ,necnon ecclesiæ in capite & in mēbris debitā reformationē legitime cōgregata ad futurā rei memoriā,Iustitiā & equitatem exerceri nō dubitat si quos noxiæ volūtatis adeo captiuat peruersa intentio,q; ꝓcessibus apostolicis impudenter obuiātes autoritatē sanctiōis canonicæ cōdemnātes in alios ꝓlabunt iniurias,& offensas ecclesiastica cē sura ꝓcellat,& pro demerito culpę rigorē adhibeat iudiciarie potestatis. Nā si q̄libet per cāpum licentiæ freno deposito modestię vagaret impunę,facile q̄squis seuiret in proximū, & neruus disciplinātis iusticiæ rūperet. Sane licet nōnulli Romani pōtifices antiq̄s Romanæ ecclesiæ morem & cōsuetudinem obseruātes,prout ad eos ex debito apostolatus sibi iniūcti officij ptinebat per certos suos ꝓcessus in die cœnę dñi annis singulis solenniter publicātes, inter oēs alios & singulos q ad sedē apostolicā venientes vel recedentes ab ea,necnō in illos oēs & singulos q ꝑse, vel aliū seu alias quascūq; p̄sonas ecclesiasticas,vel seculares ad Romanā curiā sup eor̄ causis & negocijs accedentes,illaq; in eadem curia ꝓsequentes,aut procuratores,gestores,aduocatos,& promotores ip̄sor̄,ac etiā auditores siue iudices, q sup dictis causis seu negocijs deputant occasione causar̄ emergentiū hmōi verberant,mutilant,vel occidūt cuiscūq; dignitatis,ordinis cōditionis,aut status forent prædicta ,vel eor̄ aliqua cōmittentes excōicationis & anathematizationis sententias,à q̄bus nullus per aliū q̄ Romanū pontificem possit præterq̄ in mortis articulo cōstitutus absolui,nec etiam tūc nisi de stando mādatis ecclesiæ & satisfactione præstāda sufficienti cautione p̄missa candelis accensis & ad terrā proiectis promulgauerant,& eos q taliter excommunicatis,& eos q taliter & anathematizatis,vel eor̄ alicui præsumerent beneficiū absolutionis impendere,similibus sentētijs innodauerūt,eisq; prædicatōis, lectionis, administratōis sacramentor̄ ecclesiasticor̄,& confessionē audiendi interdixerūt officiū,necnō q̄cūq; iniuriatores q̄rumlibet ad sacra concilia gn̄alia viniētiū, seu stantiū in ipsis, aut recedentibus ab eisdem diuersas censuras ecclesiasticas,& pœnas tā ex canonis quàm diuini iuris dispositione incurrāt, tamen sicut ad nostrā fide dignor̄ multitudine valida insinuatione peruenit notitiā nōnulli iniquitatis filij & ꝓditionis hmōi censuras vilipendentes,ac hmōi sacri concilij,extirpationis schismatis,hæresum,& error̄,ipsiusq; ecclesiæ reformationis pturbatores diabolico spū instigante, nec dignitati,nec ordini deferētes dei timore postposito,nepharijs & sacrilegis auribus nōnullas p̄sonas ecclesiasticas,& seculares etiā pontificali dignitate preditas ad sedem apostolicā,vel Romanā curiā,seu presens gn̄ale conciliū in ciuitate Constañ. prouinciæ Maguntinę, vbi nunc Romana curia existit in spū sancto legitime cōgregata veniētes,aut recedētes ab eisdē,inuadere capere,arestare detinere,incarcerare,mutilare,occidere,ac spoliare bonis suis vel iniurijs afficere quāplurimis,& alias male tractare temeritate ꝓpria præsumpserūt,& dietim præsumunt in apostolicæ sedis & sacri cōcilij vilipendiū & cōtemptū,& error̄ ꝓdictor̄ extirpatōis disturbiū suar̄ animar̄ periculū,& scandalum plurimor̄. Nos igit volentes in p̄missis, necnon aduersus quoscūq; ad ipsum concilium & quælibet alia futura gn̄alia concilia accedentes,ac stātes in ipsis seu recedentes ab eisdem,ne ab alijs deum nō timentibus temerarijs iniurijs infestent,& oppriman violētijs,& ne q̄busuis delinquēdi,aut excessus cōmittēdi pateat audacia,de opportuno & salubri remedio ꝓuidere hmōi,necnō alios & singulos alios processus,snias,& cēsuras aduersus q̄rūlibet p̄sonar̄ ecclesiasticar̄,vel secularium ad sacra gn̄alia concilia venientiū,aut stantium in ipsis seu recedentiū ab eisdē molestatores,pturbatores,vel iniuriatores autoritate dei omnipotentis patris & filij & spiritussancti,extendentes, omnes & singulos cuiuscūq; dignitatis,gradus status, uel cōditionis fuerint, etiam pōtificali,imperiali,regali,|vel alia quacūq; ecclesiastica,vel mundana p̄fulgeant dignitate,q quascunq; personas ecclesiasticas vel seculares quæ ad huiusmodi sedē apostolicā Romanā curiā hoc p̄senti durante concilio,vel ad ipsum & quæcūq; alia generalia cōcilia venientes & stantes in ipsis,aut ab eis recedentes temeritate ꝓpria per se , vel alium,seu alios arestare,inuadere,capere detinere,incacerare,mutilare,occidere,aut bonis suis spoliare,vel iniurijs afficere,seu ipsos delinquētes receptare,aut alias qūolibet impedire,seu ea ꝓpetrantiū facta & cōmissa rata,& grata habere ,vel eis dare auxiliū, consilium, vel fauorē publice, vel occulte,directe vel indirecte p̄sumpserint in futurū similibus excōicationis & anathematizationis sentētijs innodamus eoipso. Terras q̄q; ip̄sor̄ & cuiusl libet q in p̄missis vel eor̄ aliquo

trāns-

transgressor vel cõtẽptor fuerit, dũ tñ vniuscuiusq; sic transgressorũ, vel cõtẽptorũ vltra vnã diocœsim cõtineat, necnõ oẽs ciuitates, villas, castra, oppida, & q̃libet alia loca, in qbus hmõi excessuũ patratores, seu eorũ receptatores, vel ipsis cõsentientes, fauẽtes, aut dãtes auxiliũ, cõsiliũ, vel fauorẽ publice morabunt, necnõ illa in qbus hmõi psonæ q̃ sic temeritate ppria detẽtę fuerint, q̃diu extiterint in eisdẽ memorata autoritate ecclesiastico supponimus interdicto q̃ si terra eiusdẽ duas dioceses, vel amplius cõtineat dño domicilij pricipalis ipsius, & illã etiã in q̃ fuerit delictũ cõmissum si sua sit, & duas alias q̃ sub ipso sunt, eidẽ loco magis vicinę interdicto subiacere volumus supradicto, ac etiã oẽs & singulos hmõi excõicatiõis & anathematizationis sentẽtijs ligatos, in qbuslibet ecclesiis loco vbi tale delictũ fuerit ppetratũ, vel terris, & locis, ppter hoc interdictis magis cõuicinis vbilibet existẽtibus oĩbus diebus dñicalibus & festiuis, pulsatis cãpanis, cãdelis accẽsis publice nũtiari, ac terras, ciuitates, villas, castra, oppida, & loca eccl'astico interdicto p̃dicto supposita, donec ipsi sic excõicati meruerint ab hmõi sentẽtijs bñficiũ absolutõis obtinere, dictũq; interdictũ debuerit relaxari, ita tñ q̃ nullus ex transgressoribus ac cõtẽptoribus hmõi p aliũ, q̃ Ro. põtificẽ, vel sacri concilij autoritate possit, nisi dũtaxat in mortis articulo, cõstitutus, nec etiã tũc, nisi de stãdo mãdatis ecclesiæ satisfactõe vel sufficiẽti cautiõe, si hęc cõmode facere possent primitus p̃stita, absolui, vel interdictũ hmõi relaxari. Eos vero cuiuscũq; dignitatis, ordinis, status, aut cõditõis fuerint, etiã põtificali dignitate p̃fulgeãt, q̃ cõtra tenorẽ p̃sentiũ processuũ talibus, vel eorũ alicui absolutõis bñficiũ ipẽdere p̃sumpserit, volumus, statuimus, & decernimus filibus excõicatiõis, anathematizatõis sententijs fore innodatos eo ipso, ipsisq; p̃dicatõis, lectõis, administratõis sacramẽtorũ, & audiendi cõfessiões, officiũ autoritate interdicimus supradicta, ĩsinuãtes trãsgressoribus & cõtẽptoribus in p̃dictis, q̃ spũaliter & tpaliter prout eorũ requrent excessus & demerita, grauiꝰ procedet, nõ obstãtibus qbuscũq; cõstitutõibus apostolicis, & qbuslibet priuilegijs, indulgẽtijs, & lr̃is apostolicis gñalibus, vel specialibus, q̃rũcunq; tenorũ exist̃at eisdẽ transgressoribus & contẽptoribus, vel qbusuis alijs cõiter vel diuisim à dicta sede cõcessis, etiam q̃ suspẽdi, vel excõicari, aut eorũ terræ, dominia, ciuitates, villæ, castra, oppida, & alia loca interdici non possint, etiã si de ipsis & eorũ tenoribus esset ĩ ipsis nr̃is processibus mẽtio specialis faciẽda, q̃ ne cõtra hmõi sententias & processus, q̃ minus ĩcludant in eis p ea valeãt se terras, dñia, ciuitates, villas, castra, oppida, & loca hmõi tueri, & q̃ ad hoc tollimus, & penitus reuocamus. Et ĩsup mãdamꝰ vt hmõi p̃sens processus ad cõem oĩm notitiã deducat̃ chartas siue mẽbranas processus cõtinẽtes eosdẽ in maiori & S. Stephani Cõstã. ecclesiarũ valuis affigi, q̃ processus ipsos suo ẽ̃si sonoro preconio & patulo indicio publicabũt, vt p̃dicti q̃s processus concernẽt, nullã possint excusationẽ p̃tendere, vel ignorãtiã allegare, q̃ ad eos processus hmõi nõ puenerint, vel ignorauerint eosdẽ, cũ nõ sit verisimile remanere incognitũ, q̃ ad ipsos q̃d tã patẽter fuit publicatũ. Cæterũ oĩbus & singulis dñis, p̃riarchis, primatibus, archiep̃is, ep̃is, cæterorũq; locorũ ordinarijs p̃cipimꝰ & mãdamus, vt ipsi & eorũ q̃libet p se vel aliũ seu alios, sub pœna excõicatiõis, quã ipsorũ quẽlibet q mãdatorũ nostrorũ hmõi trãsgressor & cõtẽptor fuerit, incurrere volumus ipso facto p̃ntes nr̃os processus p eorũ, aut chartarũ vel mẽbranarũ seu trãsumptorũ cõtinẽtiũ eosdẽ, q̃ bus sicuti nr̃is processibus tantã, volumus fidẽ adhiberi ĩ ecclesiarũ valuis seu alijs locis affixionẽ publicẽt, & p̃fatos trãsgressores & cõtẽptores hmõi excõicationis & anathematizationis sentẽtijs ligatos ac terras, ciuitates, villas, castra, oppida & loca p̃fata hmõi ecclesiastico interdicto suppositа q̃primũ ipsis vel eorũ alicui de hoc legitĩe cõstiterit, tãdiu ĩ ecclesiis dñicis & alijs festiuis diebus, dũ inibi maior fuerit populi multitudo cãpanis pulsatis, & cãdelis accẽsis extinctis denũtiẽt, & interdictũ hmõi inuiolabiliter faciãt obseruari p cẽsuras ecclesiasticas, aut alia iuris remedia, ĩuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis, donec ipsi transgressores & cõtẽptores meruerint ab hmõi excõicationis & anathematizatõis sentẽtijs absolutõis bñficiũ obtinere, dictũq; interdictũ merito debuerit relaxari nõ obstãtibus oĩbus supradictis, seu si aliqbus cõiũctim vel diuisim à sede p̃dicta ĩdultũ exist̃at q̃ interdici, suspẽdi, vel excõicari nõ possint p lr̃as aplicas nõ faciẽtes plenã & expressam ac de verbo ad verbũ de indulto hmõi mentionẽ. Datũ Cõstañ. pridie Nonas Iulij. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XV. sede aplica vacãte, regnorũ serenissimi principis dñi Sigismũdi Roma. & Hũg. regis vcẽ electionis q̃nto, coronatõis primo, Hungariæ vero. xxix. Inita aũt sessione libri Iohãnis Huſs, fuerunt cõbusti in platea palatij episcopalis videlicet de ecclesia, & opuscula eiusdem.

¶ Sessio decimasexta.

A Die Iouis vndecima mensis Iulij supradicti, fuit sessio generalis in maiori ecclesia celebrata Constañ. in qua præsidebat reuerendissimus pater dominus Iohannes episcopus Hostien. cardinalis Viuarien. & fuit cantatũ officiũ missæ de spũ sancto p reuerendũ patrẽ dñm Nicolaũ epm Merseburgen. q̃ cõpleto, legebant Letaniæ,

&c. more aliarꝫ cessionũ, & dñs Andreas electꝰ Posernanien. legebat certa capitula, & ordinationes seruãdas tenoris subsequẽtis. ¶Deputatio ambasiatorꝫ cõcilij ad Aragoniam.

¶Sacrosctã Cõstantien. synodus gñale cõciliũ faciens in spũ sancto legitime cõgregata, secũdũ mentẽ & effectũ ordinatõis, seu decreti in vltima sessiõe facti seu lecti ad reqrendũ dñm Petrũ de Luna, Bñdictũ xiij. in sua obediẽtia noiatũ, & alia faciendũ q̃ fuerit necessaria & opportuna, facit, cõstituit, & ordinat, pcuratores gñales, videlicet reuerẽdissimos ĩ Chro prẽs dños Iacobũ Turonen. archiepm. Petrũ Ripen. Iacobũ Adrien. Iohãnẽ Geberneñ. epos. Iohãnẽ abbatẽ sctĩ Eligij Nouimenen, Cõradũ de Susato sacræ theologiæ magistros, Iohãnem de Opzis sacri palatij auditorẽ. Petrũ Paulũ de Zustinopoli vtriusq; iuris doc. Lãpertũ de stipite priorẽ prioratus cõuentualis de Bortua Leodien. diocẽsis, Iohãnem Vvellis Hugonẽ Holbabe, Bernardũ de Planta decretorꝫ, & Iohãnem de Fabrica legũ doctores præsentes & acceptãtes, & Benedictum Gentiani vniuersitatis Parisien. sacræ theologiæ professorẽ absentem tanq̃ pñtem, ita tamen q̃ ipsi oẽs aut ipsorꝫ quatuor, vna tamen cum consensu serenissimi principis dñi Sigismundi Ro. & Hungariæ regis, si pñs fuerit alijs nõ volentibus, aut volentibus cum ipso dño Benedicto xiij. in sua obedientia nominato, aut alijs ab eo super hoc sufficientem potestatẽ habentibus tractare, & concludere, ac ipsorꝫ quilibet insolidũ ipsum dñm Petrũ Benedictũ nominatum, vt præferr requirere, & alia coniunctim vel diuisim facere possint sic & prout in instrumentis publicis sup hoc fiendis, vel conficiendis, eisq; tradendis plenius videbitur contineri.

¶Dat iudicibus ptãs citãdi sub pœna priuatõis illos q̃ clãdestine recesserũt à concilio.

B ¶Itẽ eadẽ sancta synodus reuerẽdis in Christo patribus Saristerien. Ploceñ. Vaureñ. & Pestorien. episcopis, alias pro audiendis causis ad pñs sacrũ conciliũ deuolutis, & deuoluendis, seu alias spectãtibus per idẽ conciliũ deputatis citãdi etiã sub pœna priuationis p edictũ in curia exequendũ sufficienti informatiõe præuia oñes & singulos prælatos & curiæ officiales, aliosq; ad ipsum conciliũ vocatos, q̃ ab hoc sacro concilio clandestine sine licentia recesserũt, vt infra certũ cõpetentem terminũ eis assignãdum personaliter reuertant & redeãt, plenã tribuit ptãtem.

¶Quod literæ de iustitia expediant.

C ¶Item eadẽ sancta synodus ordinat, vt literæ de iustitia alias in curia expediri solite, dũmõ prius secundũ antiquã curiæ cõsuetudinem debitũ cursum suũ faciãt, sanctæ synodi noĩe & sigillo per reuerẽdũ patrẽ & dñm Io. epm Hostien. sctẽ Ro, ecclesiæ Cardinalẽ & vicecãcellariũ expediãt.

¶Quod præsidentes habeãt ptãtem dandi licentiam recedentibus.

D ¶Itẽ eadẽ sancta synodus q̃tuor præsidentibus nationũ, vt ipsi oẽs aut eorꝫ tres singulis ad pręsens cõcilium vocatis, seu vocem habentibus & ab eodem recedere cupientibus (vbi rationabilis causa suberit) licentiam recedendi dare possint, plenam tribuit facultatem.

¶Mãdat Camerario, q̃ Cardialibus cęterisq; ĩdigẽtibus debeat de bonis Camerę prouidere

E ¶Item præcipit & mandat dño Camerario sctẽ sedis apostolicæ, aut eius locũ tenenti seu vicecamerario, vt dñis cardinalibus & prælatis cæterisq; indigẽtibus in hoc sacro cõcilio existẽtibus de necessarijs, & vtilibus debeat subuenire & de bonis camere prouidere. Quibus lectis dñi deputati, & demũ dñs Iohãnes epũs preses Hostiensis presidens responderunt, placet.

¶Mãdat cõciliũ registrari instrumenta de ratificatione sententiæ cõtra Iohannem.

F ¶Item eadem sancta synodus ordinat, iubet & decernit instrumenta in ratificatione sententiæ dispositionis per hoc sacrũ concilium nuper latæ contra dñm Balthasarem cossa olim Iohannẽ papam xxiij. necnon renunciationis per eum facte de papatu, seu de iure quod poterat in eo pẽtendere apud acta ipsius concilij in loco suo congruo registrari & inseri.

¶Mandat transsumi literas de cessione Gregorij.

G ¶Itẽ mãdat & decernit Bullas & instrumẽta olim dñi Gregorij papę. xij. ĩ sua obediẽtia nũcupati nup in cessiõe papatus, p eũ seu eius noĩe fctã in dicto sacro cõcilio producta in formã publicã trãssumi, seu de ipsis trãsumpta publica fieri p prothonotarios & notarios huius sacri cõcilij, q̃bus trãsumptis decernit fidẽ indubiã adhiberi, tãq̃ originalibus ipsis autoritate ipsius cõcilij. Deputati vero q̃tuor nationũ eaꝫ. & dictus Hostien. collegij cardinaliũ noĩbus approbãdo rñderunt, placet.

¶Sessio decimaseptima de recessu dñi iperatoris quẽ cõciliũ bñdixit.

H DIe Lunæ quintadecima mensis Iulij Cõstantiæ prouinciæ Maguntinẽsis in ecclesia fuit tenta & solẽniter celebrata sessio gñalis, pñte ibi serenissimo principe dño Sigismundo Rom. & Hung. &c. rege, vna cũ quã pluribus principibus, ducibus, comitibus & nobilibus, in qua celebrauit officiũ missæ reuerẽdus pr dñs Vdalricus episco. Verdẽsis, pñsidebatq; sessioni hmõi reuerẽdissimus pater dñs Iohãnes epũs Hostiensis cardinalis Viuarien sis, indutus põtificalibus, & singulis ordinatis legebant Letaniæ, ac oratões more aliarum sessionũ. Ipsis aũt oĩbus expletis dñs Sigismundus rex prædictus stetit ante altare genibus flexis in veste nõ iperiali sed q̃tidiana, & capite denudato. Assistẽtibus eidẽ reuerẽdissimis patribus do-

bus dñis Landensi,& de vrsinis sanctæ Ro.ecclesiæ cardinalibus,fuitq; interim cãtata Letania, & cũ peruentũ est ad locũ et ecclesiã,dñs presidens legit,in hũc modũ. Tuã & regẽ nostrũ iperatorẽ electũ hic pñtẽ ecclesiæ tuæ aduocatũ & defensorẽ ad pfectã reintegrationem vniuersitatis ecclesiæ pfatæ iter arripientẽ,dirigere,,ptegere,& cõseruare digneris,fuit rñsum,te rogamus audi nos.Secũdo dixit vt ecclesiã tuã & eũdẽ regẽ electũ ab oĩbus inimicis visibilibus pseruare& defensare digneris.Tertio dixit,vt eũdem iperatorẽ electũ etiã ad nos incolumem reducere digneris,fuitq; respõsum secũdo & tertio, sicut primo . Cõpleta Letania ipse psidens cõuertit se ad iperatorẽ dicẽdo preces.Saluũ fac seruũ tuũ dñe. Nihil proficiat inimicus in eo,Esto dñe turris fortitudinis.Et decãtata oratione pro pace ecclesiq,redeunteq; iperatore ad sedẽ suã,dñs Anthonius epũs Cõcordiẽ.legit quandã Bullã,& alia capitula infra scripta tenoris sequentis.

¶Bulla legatõis dñi Angeli olim Gregorij duodecimi & prouisionis eiusdem.

¶Sacrosancta gñalis synodus Cõstañ.in spũsancto legitime cõgregata vniuersalẽ ecclesiã repre A
sentãs,Cũ Chr̃o fideles pijs in dño deuotis affectibus multis tẽporibus,sollicitudinibus,ipensis, laboribus atq; curis occupati fuerint,circa extirpãda schismata de ecclesia sancta dei,& post atq; inter alia huius pestiferi morbi q̃sita remedia toti pœnę christianitati,& huic tandẽ sacro cõcilio Constañ.facilius & potius antidotũ ad hoc exequendũ, visum fuit renunciatões,ac cessiones fieri debere per quẽlibet pro papa seu Ro.pontifice se gerẽte,præcipuè q̃q; propter pacẽ & trãquillitatẽ sanctæ matris ecclesiæ totalis redintegratõis ordinẽ ad pfectionẽ autore bonoꝝ oĩm deducendum laudabili humilitate prosequutus sit dñs videlicet reuerẽdissimus dñs Angelus de Corrario q̃ in sua obedientia Gregorius xij dicebat, renũciando videlicet, cedendoq; expresse in scriptis realiter & cũ effectu iuri,titulo & possessioni,q̃d quẽ,& quã,vel si q̃d,quẽ,aut quã habuit in papatu,& resignãdo papatũ,& oĩne ius papatus,titulũ,& possessionẽ q̃d,quẽ,quã habebat,vel habere dicebat,p manus magnifici viri dñi Caroli de malatestis.Pro sancta Romana ecclesia,Arimini & nõnullaꝝ aliaꝝ terraꝝ in temporalibus,& rectoris ,puinciæ Romãdiolæ gñalis plenũ & speciale ad hoc mãdatũ habẽtis quẽadmodũ in gestis siue actis publicis in sessione dicti sacri cõcilij quarta die mẽsis Julij facta p instrumẽta autẽtica cõprobat.Et attendẽs dicta sancta synodus Cõstan. q̃ sponte & liberaliter i pscriptis,cessiõe ,renunciatõe,& resignatõe p ipm Angelũ & pro eodẽ ,pcessum fuerit,vsq; ad effectũ deo gratũ & cõmẽdabilẽ inclusiue,& iam ad ipsius sanctæ synodi declarationẽ anteq̃ ille dñs q in sua obedientia dicit Benedictus cesserit,aut cedere voluerit experiret,quantaq; bona ex his sanctæ matri ecclesię attulit,ac vniuerso populo Christiano ,pueniãt,sintq; dño largiẽte ,puẽtura.Et q̃d serenissimus princeps & iuictissimus dominus Sigismũdus dei gr̃a Roma.& Hungariæ,&c.rex supradicta etiã pia cõsideratõe aduertẽs quædã capitula,seu articulos psonæ securitatẽ ac quietẽ vitæ & status cõdecentiã dicti domini Angeli olim in sua obediẽtia Greg.xij.nũcupati concernẽtia dictę sanctæ synodi exhibuit atq; porrexit,volẽs dicta sancta synodus q; ecclesiæ sanctæ videãt,quanta sibi bñficiẽtes ipsa mater ecclesia gratitudine ,psequat,pcipue tanti filij & defensoris pcibus inclinata,statuit,ordinat,& decernit q; dictus Angelus inter sanctæ Ro.ecclesiæ cardinales sit,& esse debeat ẽpali titulo p pñs cõciliũ aut futuꝝ Romanũ põtificẽ suo tẽpore ,p pace ecclesiæ declarãdo cũ oĩnibus honoribus & emolumẽtis,& alijs debitis seu consuetis ppetuo insignitus ,secũdusq; post Romanũ põtificẽ dignitate & ordine habeat,nec aliqs sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinaliũ sibi in hoc pferat. Saluo si illæ q in sua obediẽtia dr̃ bñdictus,similiter renũciauerit & cesserit iuri, titulo & possessioni papatus quod quẽ & quã se peætẽdit habere & ipsos ambos in eodẽ loco siue tractatu simul psonaliter concurrere contingat,q̃d tunc in sacri concilij ante electionẽ & futuri põtificis Romani,post electionẽ potestate existat inter ipsos duos gratificando qs præemineat,ordinat. Insup dicta sancta synodus statuit,ordinat & decernit q; dictus dñs Angelus q̃ad vixerit sit sanctæ sedis apostolicæ in ,puincia Marchiæ Achonitanæ & præfidatus Farcen.cũ ,puisione,salario,gagijs,muneribus & honoribus solitis cardinalis,legatus de latere in spũalibus & tẽporalibus,atq; vicarius irreuocabiliter pmansurus cũ omnibus & singulis facultatibus & autoritatibus huiusmodi legatorum quæ legatis talibus concedi p sedem apostolicã in forma plenissima cõsueuerunt , q̃dq; eidem Angelo fauores & gratiæ sedis apostolicę in pbendis bñficijs & alijs ,puisioni bus largiflue ipendant.Præterea dicta sancta synodus statuit,ordinat,& diffinit, q; idẽ dñs Angelus rõne & occasiõe spũalis & tpalis administratõis papat⁹ vere ac putatiue qũocũq; & q̃liter-cũq; vsq; in pñtẽ diẽ & q̃usq; p formã cõstitutionis pridie in dicta sctã synodo factę eidẽ licebit quẽ & quã habuit aliqñ ,aut cuiusuis legatõis vicariatus,seu nũciationis sedis apostolicæ,aut alteri⁹ gestiõis siue administratõis noĩe Ro.eccl̃ę,& maximæ in ,puicia Marchiæ Anchonitañ. vel alibi dũ minori fũgebat officio,ac etiã occasiõe vel causa suæ psonæ nõ possit,neq; debeat de actis,gestis ordinatis,indultis,concessis,receptis,leuatis,habitis,& erogatis,donatis,& alienatis ac effusis,quittatis,liberatis,aut alijs q̃buscunq; seu qualtercunq; factis,seu pactis per eũ,seu eius

noīe aut ad eū vel ptātem eius quoq; mō puenerint, ad cuiuscūq; officiū, vel cuiuscūq; pſonę instantiā cuiuſuis dignitatis, ꝑeminētiæ, ſtatus, gradus, ordinis, vel cōditōis, aut ſexus, etiā ſi papalis ꝛperialis, vel regalis exiſtat de iure vel de facto, aut aliter q̄litercūq; conueniri, denūtiari, accuſari, vexari, inq̄etari, ꝛpediri ordinarie ſiue extraordinarie cū ꝓmotōe vel ſine, in iudicio ſiue extra, p ſe, vel p aliū apl̄icā, cōcilij p̄ntis, aut aliq̄ quis authoritate ordinaria, vel ſubdelegata, ſeu alīs moleſtari, nec cōtra eū inquiri valeat, nec vllo vnq̄ tpe realiter, vel pſonaliter, vel criminaliter, aut mixtim, ſeu alias qūocūq; etiā ſi dolus vel fraus, aut aliq̄ alia corruptela circa p̄missa, vel eoꝝ aliq̄d ea ipſa, vel alias notari poſſent, aut dicerent qūolibet ītergueniſſe, q̄cq; idē dīs angelus nō teneat, nec debeat cuiq; vt ꝑmittit pſonæ ī iudicio vel extra de ꝑmiſſis vel aliq̄ ꝑmiſſoꝝ, aut de pēdētibus, emergētibus, & cōnexis, ſiue prorſus extraneis à ꝑmiſſis, vel aliq̄ ꝑmiſſoꝝ, rñdere, rōnē reddere, aut calculū facere, etiā corā gētibus apl̄icę cameræ, vel alijs q̄uis mō directe, vel ĩdirecte, publice, vel occulte, niſi q̄tenus ſibi ꝓpria cōſcia cui q̄ ad hoc totaliter reliq̄t dictauerit faciēdū. Dicta nāq; ſcta ſynod⁹ ex ſupabūdāti liberat dictū angelū de his oīb⁹ vniuerſis & ſingulis, alijsq; in q̄buſcūq; pōdere nūero & mēſura, cuiuſuis q̄litatis, q̄titatis, ḡnis vel ſpēi iuris corpe comphēſoꝝ, vel nō exiſtāt, q̄ oīa hic, & eoꝝ valores, noīa, cognoīa, q̄litates, ḡna, ac ſpēs hr̄e voluit, & vult ſpeciuoce, & exp̄ſſe declaratis, ac ſi de eis exp̄ſſa mētio facta foret, etiā ſi ſacra fuerint, aut ꝓphana, cōiter, vel diuiſim, ſeu mixtim ad quēcūq; valorē aſcendāt attēta libera ſpōtanea ceſſiōe papatus p ip̄m Carolū de Malateſtis ꝓcuratorē eius prīdē in hmōi ſcta ſynodo facta ꝓ pace & vnione in eccleſia ſcta dei p̄dicata quātū in eo fuerit modis oībus ꝓmouēdis, q̄bus Romanæ eccleſiæ fuerit obligatus, aut obnoxius fuerit, vel dici potuerit, ſiue poſſit, exnūc q̄tat, liberat, penit⁹ & abſoluit, necnō vult & nūtiat eū ab illis oīb⁹ totaliter exemptū quittū, liberꝝ, & abſolutū, eidēq; dño angelo, ꝓ ſe, vel ſuis hæredibus ac ſucceſſoribus oīa & ſingula ſanctæ Romanæ eccleſiæ, & apl̄icæ cameræ p eū qualitercūq; debita, vel alias, ꝓ eo plenarie, liberè, & puré remittit & largit. Tollit deniq; ex certa ſcīa quo ad p̄miſſa oīa & ſingula inualidat, atq; ſuſpēdit dicta ſcta ſynodus, tā reſtitutōis in integrū, q̄ de vacatiōe ſedis, & oīa alia iura, & b̄ñficia, ſiue priuilegia p quæ Roma. eccleſiæ, apl̄icæq; cameræ, aut futuro eius p̄tifici cōtra p̄miſſa, vel aliq̄d eoꝝ ſubueniri, aut de ipſis, vel eoꝝ aliq̄d infringi, ſeu aliq̄liter poſſent trāſgredi, aut violari, decernēs irritū & inane, ſi q̄d cōtrariū à quouis, quauis authoritate, vel q̄uis ingenio, vel colore cōtigerit attētari, nō obſtātibus quo ad oīa & ſingula ſupra dicta tā canonicis, q̄ ciuilibus iuribus, & apl̄icis cōſtitutōibus, ḡnaliū cōciliorꝝ cōſtitutiōibus, ac alijs diſpoſitōibus cōtrarijs q̄buſcūq;. Statuēs & ordinās dicta ſcta ſynodus, q̄ q̄libet futurus Romanus p̄tifex oīa & ſingula ſupra dicta ſtudeat inuiolabiliter obſeruare ea q̄ ſuis apl̄icis l̄r̄is id forma plena cōgrua & decēti approbet, ratificet, de nouo cōcedat, indulgeat atq; cō firmet, & q̄ q̄cūq; Romanū p̄tificē eligētes q̄ ad hoc añ apoſtolatus intromiſſionē ſub vinculo p̄ſtādi iuramēti obligēt efficaciter, & aſtringāt, mādās & p̄cipiēs dicta ſcta ſynodus, q̄ vltra ſacri cōcilij publica geſta, ſeu munimēta ſolito more ſup p̄miſſis cōficiēda fiāt ſup p̄miſſis oīb⁹ & q̄libet eoꝝ ad maiorem certitudinē patētes l̄r̄æ ſub ſigillo concilij in forma pleniſſima cū oībus & ſingulis clauſulis nō obſtātibus neceſſarijs reuocatorijs & derogatorijs, & alijs oppor tunis dicto dño angelo ſeu alteri vel alijs ꝓ eo recipiēti, vel recipiētibus aſſignādæ.

¶Qd impediēs regē Romanoꝝ in itinere ad regē Aragonū ſit ipſo iure excōicatus.

¶Quia dignū eſt laborātes ꝓ pace ſacroſanctæ eccleſiæ plena libertate ſecuritateq; gaudere, nullisq; impedimētis ſeu moleſtijs inquiètari, hęc ſacroſcta Conſtāti. ſynodus eccleſiā catholicā repūtās in ſpū ſctō legitime cōgregata ſtatuit, diffinit, & ordinat, q̄ q̄cunq; cuiuſcūq; ſtatus, aut conditionis exiſtat, etiā ſi cardinalatus, patriarchalis. Archiepiſcopalis, epiſcopalis, ducatus, principatus, comitatus, marchionatus, ſeu alterius cuiuſcūq; dignitatis, ſeu ſtatus eccl̄iaſtici vel ſecularis exiſtat, q̄ ſereniſſimū & Chr̄ianiſſimū dñm Sigiſmundū Roma. & Hungariæ &c. regē, vel alios cum eodē ad cōueniendum cum dño rege Aragonū, ꝓ pace eccleſiæ ad extirpationē p̄ntis ſchiſmatis p hoc ſacrum concilīū ordinatos, ad dictā conuentionē euntes, vel recedentes impediuerit, turbauerit, vel moleſtauerit, aut aliquod dānum in pſonis, aut bonis, aut famulis eoꝝ intulerit, aut inferri p aliū, ſeu alios directe vel indirecte, clā, vel palā, ſeu quoquo modo ĩferri ꝓcurauerit, ſnīam excōicatōis authoritate huius ſacri cōcilij ḡnalis ipſo facto incurrat, abſolutione eiuſdē ipſi ſacro cōcilio, ſeu futuro vnico & indubitato ſummo p̄tifici p̄terq̄ in mortis articulo ſpecialiter reſeruata, & vlterius omni honore, & dignitate, officio, beneficio eccleſiaſtico, & ſeculari ſit ipſo facto priuatus.

¶Quod celebret miſſa ſingulis diebus dominicis p concilium, & fiat proceſſio, & interintereſſentes habeant centum dies indulgentiarum.

B ¶Itē vt de⁹ p̄fati ſereniſſimi p̄rīcipis, & alioꝝ cū eo ad dictā cōuentionē eccleſiæ ſuæ greſſus dirigere, & corda illoꝝ cum q̄bus acturi ad eādem pacē ſeu clemētiā inducere, & illos cū dicta

pace

pace obtenta ad dictū sacrū conciliū incolumes reducere digneť, statuit & ordinat sctā synodus ꝙ singulis septimanis de dñico fiat ꝓcessio gñalis in hac ciuitate Cōstanñ. cū missa solēni, qbus ꝓcessioni & missæ oēs ꝓlati in hoc cōcilio existētes interesse teneanť vestimētis pōtificalib⁹ (vt est moris) induti. Cōcedit dicta sctā synodus cuilibet ꝑmissis interessenti centū dies indulgentiaꝝ & totidē cuilibet pbr̄o vnā missam celebranti, & alijs q deuote semel in die Pater noster, & Aue Maria ꝓ dicta incolumitate orādo dixerint. xl. dies indulgentiaꝝ in forma ecclesiæ cōsueta. Lectis supradictis p deputatos q̄tuor nationū & dñm ꝑsidentē fuit cōcorditer rñsum, placet.

¶ Sessio decimaoctaua.

ANno & indictione qbus supra, die vero sabbati. xvij. mensis Augusti, fuit celebrata sessio gñalis in maiori ecclesia Cōstantien. in qua ꝑsidebat reuerēdissimus pater dominus Iohānes episcopus Hostien. sctē Ro. ecclesiæ Cardinalis & vicecācellarius, fuitq̄ decantatū officiū missæ de assumptōe beatæ virginis Mariæ p dñm Petrū episcopum Olereñ. Quo finito legebanť Letaniæ, & alia fiebant more aliaꝝ sessionū. Quibus expletis dñs Anthonius episcopus Concordien. legebat articulos inferius descriptos. A

¶ Datť potestas iudicibus diffiniendi, & causas p dominos cognoscendi.

¶ Nup sacrosctā & vniuersalis synodus Cōstan. reuerēdos in Chr̄o patres dños Pistorien. Vaureñ. Ploceñ. & Saristerien. ep̄os ad audiendū causas & q̄relas ad ip̄m cōciliū deuolutas. deuoluēdas, seu deducēdas vsq̄ ad sententiā exclusiue deputauit. Neq̄ens igiť ipsa sctā synodus diuersis alijs occupata negocijs ipsaꝝ causaꝝ finali decisiōi intēdere, nolensq̄ eas absq̄ finali decisiōe diu ꝓpterea remanere ꝑdictis dñis ep̄is etiā causas ipsas finaliter, summarię, simpliciter, & de plano sine strepitu & figura iudicij finiēdas & terminādas, assumptis sibi in rimādis ꝓcessibus & sententijs ꝓferendis q̄tuor assessoribus de q̄tuor nationibus eiusdē synodi p eos eligēdis ptibus nō suspectis, super q̄ eoꝝ conscientie onerenť causis tm̄ cathedraliū ecclesiaꝝ & maioribus earundem causaꝝ dūtaxat exceptis plenariā tribuit ptātem, & vt eo facilius nogocia & causæ ad finē optatū perueniāt, eadē sancta synodus vt ipsi q̄tuor, aut tres, aut duo ex ipsis alijs statutis horis nō veniētibus terminos ipsos in ipsis causis occurrētes teneri & obseruari facere & alias vsq̄ ad diffinitiuā sniam exclusiue in causis ipsis ꝓcedere possint & valeāt, ordinat, statuit, & decernit. B

¶ Quod adhibeat fides Bullæ concilij.

¶ Itē statuit, ordinat, & decernit dicta sctā synodus ꝙ qbuscūq̄ veris lr̄is sub Bulla ipsius synodi cōficiēdis in qbuscūq̄ causis, negocijs, & fctis, stetur firmiter in iudicio & extra vbicūq̄ exhibite fuerit vel oñse, illaq̄ fides ipsis adhibeat q̄ veris lr̄is apl̄icis bullatis consueuit, & debet merito adhiberi, ac eādē vi, illudq̄ robur habeāt in oībus & p oīa quā & q̄d ipse lr̄æ aplicæ habent & habere debent & possunt q̄quomō, super cuius Bullæ vsu & custodia per cōciliū deliberabitur. C

¶ Qđ cōmittētes falsum circa Bullā cōcilij puniant sicut falsarij literaꝝ apostolicaꝝ.

¶ Itē prædicta synodus similiter statuit, ordinat, & decernit ꝙ oēs & singuli, q dolū & fraudem seu falsitatē aliquā circa hmōi literas bullandas dictę synodi ꝓ tēpore forsitan comiserint & illi etiā q in hoc cōsenserint, aut talia fieri ꝓcurauerint, vel literis falsis sciēter vsi fuerint, illas cēsuras ecclesiasticas & pœnas incurrāt, q̄s falsificatores literaꝝ apostolicaꝝ, & q illis literis scienter vtunť, necnō participes illius causæ, idē crimen incurrūt iuxta canonicas sanctiones. D

¶ Quod literæ expediant super gratijs per olim papā Iohannē concessis, exceptis, expectatis, & exorbitantibus.

¶ Item similiter statuit, decernit & ordinat dicta sctā synodus, ꝙ litere sup oībus & singulis gratijs p dñm Balthasarē tūc Iohannē papā. xxiij. factis vsq̄ ad ipsius administrationis suspensionē in spūalibus & tpalibus, s. q̄ fuit die Martis. xiiij. mēsis Maij, pñtis anni signatis, possint & debeant per reuerendissimū in Christo patrē & dñm dñm Iohannē ep̄m Hostien. sacrosanctæ Ro. ecclesiæ Cardinalē & vicecancellariū, & q̄tuor sibi adiūctos de q̄tuor natōibus, videlicet dominos Cōcordien., ꝓ Italica, Arimineñ. pro Gallicana, Theodoricū Voym ꝓ Germanica, & dñm Robertū Appellien., ꝓ Anglicana autoritate dictę synodi sub modis & formis, qbus summi pōtifices lr̄as gratiaꝝ cōcessionū suoꝝ ꝑdecessoꝝ Ro. pōtificū & similibus expedire cōsueuerūt iuxta constitutiones & regulas ac obseruantias, & stilum cancellariæ apostolicæ, & sub nomine & Bulla dictæ synodi expediri expectationibus & exorbitantijs dūtaxat exceptis. E

¶ Deputantur ambassiatores ad Italiam.

¶ Sacrosancta synodus Constan. mittit ambassiatores suos ad reuerendissimū p̄rem & dñm, dominū Angelū Corrariū ep̄m Cardinalē olim Gregorium. xij. in sua obediētia noīatum, & dños Cardinales secū existētes, & ad alios p̄rēs Italiæ sup factis, & negocijs ecclesiæ cū instructiōibus & facultatibus deliberatis & conclusis, quoꝝ ambassiatoꝝ noīa sunt hæc, videlicet dñi archiep̄s Mediolaneñ, archiep̄s Raguſinus, ep̄s sancti Flori. Abbas Florentiñ. præpositus qnq̄ ecclesiaꝝ Magister Iohānes Scholij. Quibus lectus fuit p deputatos & pręsidētē cōcorditer rñsum, placet F

¶ Sessio

¶Sessio decimanona.

G ANno à natiuitate dñi, M.CCCC.XV. indictõe. viij. die lunæ. xxiij. mensis Septẽb. sede aplica vacãte fuit celebrata sessio gñalis p synodũ Constã. in qua fuit celebratũ officiũ missæ p reuerendũ pẽm dñm Nicolaum epm Assisiñ. Qua missa celebrata incipiebant letaniæ, & alia fiebãt vt in sessionibus fieri solitũ est. Præsidebat vero in eadẽ sessione reuerẽdissimus pr dñs Iohãnes eps Hostieñ. cardinalis Viuarieñ. In qua sessione Hieronymus de Praga p reuerẽdissimũ pẽm dñm Petrũ cardinalẽ Cameraceñ. & alios deputatos p conciliũ in materia fidei instructus, & informatus de fide recta sanctæ mris ecclesiæ q iam fuerat accusatus de hæresi, & p conciliũ sup hoc incarceratus quandã reuocatiõis seu abiuratõis papyri schedulã stans in Ambone publicę alta & intelligibili voce legebat reuocãs & abiurans prout in eadem schedula cuius tenor sequitur.

¶Abiuratio Hieronymi de Praga.

H ¶Ego Hieronym⁹ de Praga artiũ liberaliũ magister cognoscẽs verã catholicã ecclesiã & apostolicã fidẽ, anathematizo oẽm hæresim, pcipue eã de q̃ hactenus infamatus fui, & quã pteritis tpibus dogmatizauerũt, & tenuerũt Iohãnes Vvycleff, & Iohãnes Huss in suis opusculis, libellis, seu sermonibus ad clẽz & ad populũ, ꝓpter quã causam pdicti cũ suis dogmatibus & erroribus dãnati sunt ab hac Constã. synodo tanq̃ hæretici, & eoz doctrina pdicta snialiter dãnata maxie in nõnullis articulis expssis in sentẽtijs p hoc sacrũ cõciliũ cõtra ipsos latis. Cõsentio aũt S. Romanæ eccliæ, & aplicæ sedi, & huic sacro cõcilio, & ore, ac corde ꝓfiteor in oibus, & p oĩa, & pser tim de clauibus, sacramẽtis, ordinibus, officijs, & cẽsuris eccleiasticis, indulgẽtijs, & reliquijs sctõz, & eccliastica libertate, ac etiã de cerimonijs, & alijs oĩb⁹ ad religionẽ Chriana ptinẽtibus ꝓut ipsa Romana ecclesia & apostolica sedes, & hoc sacrũ cõciliũ ꝓfitent, & speciaĩr q̃ pdictoz articuloz plures sunt notorię hæretici, & dudũ à sctis pr̃ib⁹ reprobati, qdã vero blasphemi, alij erronei, alij scãdalosi, qdã vero etiã piaz auriũ offensiui, & ipsoz nõnulli temerarij & seditiosi, & ꝓ talibus fuerũt pdicti articuli p hoc sacrũ cõciliũ nup cõdẽnati, & inhibitũ oĩbus & singulis catholicis sub anathematis interminatõe, ne de cætero dictos articulos, seu eoz aliquem aliqs pdicare, dogmatizare, vel tenere præsumeret.

I ¶Itẽ ego Hieronymus añdictus qa in nõnullis artibus scholasticis ad psuadendã opinionẽ de vniuersalibus realibus, & q̃ vna cõis gñis eẽntia specificasset plura eiusdẽ speciei suppposita, & quodlibet eoz, vt Ambrosius, Hieronymus, Augustinus, & sic de singulis. Et ad hoc ĩducẽdũ velut exẽplo sensibili, descripsi quãdã triãgularẽ figurã quã scutũ fidei noĩaui. Ideo ad excludẽ dũ intellectũ erroneũ, & scãdalosum quẽ fortassis aliq ex hoc accipere potuerũt, dico, assero, & declaro q̃ dictã figurã nõ feci, nec eã noĩaui scutũ fidei ea intentõe, q̃ vellẽ dictã opinionẽ de vniuersalibus extollere sup opinionẽ cõtrariã, sic q̃si eẽt scutũ fidei, q̃ sine eius positõe nõ posset fides, aut catholica veritas ꝓtegi & defendi, cũ nec dictæ positõi velim ptinaciter adhærere, sed hoc ideo dixi, qa in dictæ figuræ triãgularis descriptõe ponebã exẽplũ, qd̃ diuina essen tia ẽ tria dr̃na suppposita & q̃dlibet eoz. s. pr̃, & filius, & spũsctus. Cuius qdẽ trinitatis articul⁹ est pcipuũ scutũ fidei & veritatis catholicæ fundamentũ. Præterea vt cũctis pateat quæ fuerũt causę q̃re fui reputatus adhærere & fauere dicto q̃ndã Iohãni Huss notũ facio p pñtes, qd̃ cum multotiẽs audiuissem eũ in pdicatõibus & scholis, credidi eũ virz honũ eẽ, nec ĩ aliquo obuiare traditõibus sanctæ mris Ecclesiæ, ac sctõz doctoz, imò etiã cum nup in hac ciuitate mihi fuissent oblati articuli p eũ positi, & p hoc sacrũ conciliũ dãnati, prima fronte non credidi suos eẽ saltẽ in ea forma. Cũq̃ ab aliqbus egregijs doctoribus & magistris in sacra pagina audiuissem affirmari quod sui erãt, postulaui ꝓ mea plena informatiõe mihi ostendi libros manus suæ in quibus dicti articuli contiueri dicebant, quibus mihi ostensis, manu ꝓpria eiusdẽ scriptis quã vt meam ꝓpriam bene cognosco, dictos articulos omnes & singulos in ea forma qua damnati sunt, reperi esse conscriptos. Vnde non immerito comphendi & comphendo ipsum, & suã doctrinã cũ eoz sequacibus p sacrũ conciliũ dãnatã & reprobatã fuisse tanq̃ hæreticã & insanã. Et hæc oĩa supra dicta dico purẽ, & sine conditõe, vt iã plenẽ & sufficiẽter informatus de pdictis sentẽtijs latis p hoc sacrũ conciliũ contra doctrinas dictoz quondã Iohãnis Vvycleff & Iohãnis Huss, & contra ipsoz psonas quibus sentẽtijs tanq̃ deuotus catholicus in omnibus & per omnia humiliter consentio atq; adhæreo.

K ¶Itẽ ego idẽ supradictus Hieronymus, q alias corã reuerẽdissimis pribus dñis cãrdinalibus & venerãdis dñis platis & doctoribus, & alijs venerabilibus psonis huius sacri cõcilij in isto eodẽ loco volũtarie libere & spõtanee exponẽs & declarãs itẽtionẽ meã, iter alia loq̃ns de eccliã eã tripharie distixi. Et vt pcepi postea tũc à qbusdã ĩtellectũ ẽ, qd̃ vellẽ dicere, qd̃ in ecclesia triumphãte eẽt fides, cũ tñ credo firmiter qd̃ ibi sit beatificata visio ænigmaticã cognitionẽ excludens, nunc dico, assero, & declaro, quod nunq̃ fuit intentõis meæ, quod ibi eẽt fides sub rõne fidei.

ne fidei, Sed cognitio fidē subequialēter excedens. Et generaliter quicqd ibi, vel antea dixerim refero & subijcio humili corde determinationi huius sacri concilij Constantiensis.

¶Insuper iuro & per sanctā trinitatē, & per hæc sacrosancta euangelia me in veritate ecclesiæ catholicæ semper & sine dubio pmansurū, & oēs q contra hanc fidē venerint cū dogmatibus suis æterno anathemate dignos esse pronuncio. Et si ego ipse aliqñ (qd absit) aliqd contra sentire aut p̄dicare præsumpsero, canonū seueritati subiaceā, & æternæ pœnę obligatus inueniar. Hāc aūt confessionem & professionis meæ paginam coram hoc sacro concilio generali & volūtarie porrigo, & eidem me propria manu subscripsi, & hæc singula conscripsi.

¶Deinde dominus Bertholdus Vildung, sacri palacij apostolici causarū auditor legebat quandam ordinationis schedulā conceptam, super regula sancti Francisci, & alia infrascripti tenoris subsequentis de consensu partium. B

¶Dilectis ecclesię filijs generali, & prouincialibus, ministris, custodibus, cęteriscq; ordis minorū pfessoribus salutē & omnipotētis dei bñdictionē. Supplicationibus personarū quæ voto religionis sunt astrictę, illis p̄sertim libēter annuimus quas ad finem tendere conspicimus per quem personę ipsę sub pacata tranquillitate iuxta suā professionem quiescant, ac sedulū & tranquillum in humilitatis spiritu dño reddere valeāt famulatum, Nuper siquidem supplicatio pro parte religiosorū virorū Gardianorū & fratrū vestri ordinis cōuentuū videlicet Sagien. de sancto Audomaro Morinen, diocesis, de vereicis. Remen, de dola, Bisuntin. de la val Cenomanē, de elicio Namiaten. de ambasia. Turonen. de sctō Iohāne Angeliciten. de Tholeto. & de Fōtirnaco cōitatis Malceanen. dioc. inter puincias Frācie, Burgūdie, & Turonen. iuxta modū dicti ordinis exñtiū nobis hūiliter pñtata cōtinebat, q̄ diuina coopante clemētia tpibus his nouissimis regularis obseruātia vestri iā dicti ordinis in pfatis cōuentibus inceperat vigere, sed varijs obstantibus ipedimētis p ministros & custodes illarū prouinciarū eis pstitis in ipsa stricta obseruātia nō mediocriter ipediebant, q̄rū impedimentorū occasione, scādala multa pullulabant, humiliter & deuote supplicātes, q̄tenus eis de remedio oportuno puidere dignaremur. Nos igit eorū supplicationibus tanq̄ iustis benigne annuētes, cupientesq; multa scādala de medio vri ordinis tollere, atq; vnitate in eo cōseruata fres in pacis dulcedine cōseruare, statuimus & decernimus, eisdē supplicatōibus fore puidendū, & de facto tenore pñtiū eis puidemus iuxta formā p̄uerendissimos pres, dños, videlicet Iordanū epm Albanen. de vrsinis ipsius ordinis protectorē, & Petrū scti Grisogoni phbrm, Cardinalē, Cameracē. vulgariter nūcupatos sctē Ro. ecclesię Cardinales, & alios ex pte huius sacri cōcilij sup hoc deputatos specialiter auisatā, ordinatā, atq; traditā, atq; p religiosum fratrē Iohannē Rhotanii sacra pagina pfessorē & vicariū ministri gñalis añdicti, vna cū alijs pluribus mgris & discretis pribus ipsius ordinis ex vna pte & fres pnoiatos, cōuentus representātes ex alia cōcordatā videlicet, q̄ fres cōuentuū p̄dictorū de cętero & q̄scq; aliud sup hoc p sacrū concilium gñale fuerit ordinatū, possint & valeāt, q̄libet in sua puincia eligere de sua stricta obseruātia, vnū fratrē idoneū, quē in scriptis ministro illius prouinciæ p̄sentatum ipsum dictus minister infra triduū post hmōi p̄sentationē suū vicariū cōstituere debeat, ad ipsos regendū insolidū loco, & vice eius, & eis puidendū in oībus q̄buscūq; & ipsis modis q̄bus ipse minister puincialis etiā puidere posset, ita q̄ de ipsorū fratrū regimine in nullo possint se intromittere puinciales, vel custodes, sed ad ipsos vicarios cura & correctio eorū ptineat, excepto q̄ ad suæ superioritatis cognitionē minister puincialis ipos possit, si voluerit visitare in ppria psona & tunc punire de cōsensu maiorū & discretorū cōuentus in q̄ fiet hæc visitatio q̄cquid punitōe dignū repererit, quē si cōstituere renuerit mō p̄dicto, extūc constitutio eiusdē pñtati ad vicariū ministri gñalis inferius annotatū deuoluat & ptineat absolute, Qui qdē vicarij hmōi triū puincialiū possint & debeāt vna cū fratribus, discretis fibi subditis in forma solita in electionibus ordinis seruata insimul eligere inter se vnū aliū fratrē ad hoc sufficiētē & idoneū, p eorūdē vicariorū correctiōe, & totius strictę huius obseruātię in p̄dictis, puīcijs meliori regimīe quē p eos ī scriptis ministro gñali ordinis q erit, p tpe hūiliter pñtatū ipm minister sup illis suū vicariū cōstituere īfra triduū post illā pñtationē benigne debeat & charitatiue, alioqn ipso triduo trāsacto fit & habeatur vicarius ipsius gñalis autoritate ipsius sacri cōcilij cōstitutus. Qui qdē vicarius gñalis in sua cōgregatiōe, vel alias solus debeat & possit vicarios p̄tractos (q̄tiens opus erit) punire & ipsis ac fratribus alijs fibi subditis puidere in oībus q̄buscunq; casibus q̄bus minister gñalis eis potuisset puidere, ne ipsos vt sæpius cōtingit, q̄tiens gñali ministro indigēt longius oporteat euagari, Et pro hac vice primaria cōstituimus in pfatū gñalis ministri vicariū fratrē Nicolaū Rudolphi apd vos de hac obseruātia laudabili puidētia ac diligētia solerti multipliciter cōmendatū quē volumus posse deponi, q̄tiens vicarijs & alijs fratribus discretis sepedictis videbit expedire. Possit tñ gñalis minister q est, q erit pro tēpore ipsos fratres & cōuentus in sua psona q̄tiens voluerit visitare prælibato vicario non obstante, & punire si quid in dicta visitatione puniendum respexerit C

xerit(ſicut moris eſt)in ordine,& alias facere cõſueuit.Veruntñ non intẽdimus,ꝙ prędicti vl carij ꝓpter mortẽ,depoſitionẽ,ſeu mutationẽ illoꝝ,quoꝝ vice funguñt poſſint à ſuis officijs remoueri vel in eis impediri,niſi ſup hoc aſſenſus maioꝝ,& diſcretoꝝ ſibi ſubditoꝝ prius in teruenerit,ad ꝗs ſemp eos deponere,& alios eligere añdictis gñali, ꝓuincialibusꝙ miniſtris pñtare modo, & forma p̃miſſis quotiẽs fuerit opportunũ, volumus, & decernimus ptinere. Inſup poſſit & debeat ipſe gñalis vicarius & ſucceſſores conuẽtus ſibi ꝓ tpe ſubditos ad ſtatũ dictæ ſtrictę obſeruãtiæ conſonũ iuxta declaratões & ſtatuta ſedis aplicę,& ordinis reducere, tollẽdo q̃ſcũq; ſuperfluitates ſiue ſint in rebus mobilibus,ſiue ĩmobilibus q̃ntũ fieri poterit bono modo,habito ſemp conſilio maioꝝ & diſcretoꝝ ſibi obediẽtiũ,eligendo ſi opus fuerit ali quos fideles q ipſas ſuperfluitates authoritate huius ſacri concilij vendãt,commutẽt,aut alias in pijs opibus conuertãt.Inſup ſtatuimus,ꝙ oẽs & ſinguli conuẽtus p̃dictaꝝ ꝓuinciaꝝ quotiẽs maiori vel ſaniori partifratrũ in eis exiſtẽtiũ placuerit ad hãc ſtrictã obſeruãtiã ſe reducere & vicarijs antedictis ſe ſubdere,hoc libere facere poſſint.Et etiã ſinguli frẽs cuiuslibet conuẽtus dicti ordinis cõtradictõe cuiuſcũq; non obſtãte,à quoꝝ vicarioꝝ obediẽtia & ſubiectiõe nul lus exire poſſit ſine ſpeciali licẽtia vicarij generalis antedicti, non tñ p hoc intẽdimus qn frẽs & conuẽtus q voluerit poſſint ſcđm hãc ſtrictã obſeruãtiã viuere, manendo etiã immediate ſub cura miniſtroꝝ ꝓuincialiũ,exceptis tñ ꝓuinciatis cõuẽtibus,& cõuẽtu de mirabello Pictauien.diocœſis quẽ volumus exp̃ſſe,& ordinamus curæ,& regimini p̃dictoꝝ vicarioꝝ ſubeſſe,& ex cã,vt ſicut ĩ eo hęc ſtricta obſeruãtia regularis in ptibus illis ſumpſit exordiũ,ita in illo tanq̃ in alioꝝ ſpeculo ſemp eluceſcat. Cæteꝝ cũ iuxta ſnĩam ſapiẽtis volatilia ad ſibi ſiñia libẽter cõueniũt,ſtatuimus ꝙ qñ frẽs hmõi obſeruãtiæ peregrinatõis ſtudio, vel alias p mundũ ꝓficiſcent ad loca conuẽtus cõmunitatis ordinis declinẽt ſi voluerint, ad alia vero loca fratrũ in obſeruantia ſibi ſimiliũ ſemp declinare teneant iuxta qđ in ſtatutis ordinis continet.Inſup quilibet ꝓuincialis miniſter ꝓuinciaꝝ p̃miſſaꝝ vicario gñali ſępedicto ꝓ pñti duos conuẽtus in ſua ꝓuincia fideliter aſſignet aptos ad manẽdũ, munitos libris & aliꝭ rebus ꝓ cultu diuino quotiẽs ab eodẽ vicario p lr̃as, aut alias ĩ ſuo ꝓuinciali capitulo fuerit requiſitus eligẽdos per ipſum ꝓuincialẽ,ita quod ꝓpter hãc aſſignationẽ mobilia quæcunq; dictis conuẽtibus pertinentia qũocũq; ſit,nõ debeãt abigi ſeu ſegregari ſecundũ diſpoſitionẽ ꝓtectoris veſtri ordis. Et ſi contigerit ꝙ miniſtri ꝓuinciales,& cuſtodes, vel alij expulerint, vel eiecerint frẽs hmõi obſeruãtiæ ab aliquo ſeu aliqbus conuẽtuũ p̃nominatoꝝ a qndecim mẽſibus citra violenter, & alios loco eoꝝ ibidẽ collocauerint,vel mobilia ad ipſos conuentus ſeu aliquẽ ipſoꝝ ſpectãtia deportauerint,volumus & mãdamus diſtricte p̃dictos frẽs indilate recedere & exire à dicto cõuẽtu, mãdãtes tenore p̃ntium p̃libato vicario generali, q̃tenus authoritate nr̃a oñibus modis qbus fieri poterit honeſte,& licite ipſos exire & p̃dicta bona reſtituere cõpellat per cẽſuras Eccl̃iaſticas,& alios frẽs,& ſubditos ſuos de nouo ibidẽ collocãdo oĩbus qbuſcũq; diſtricte prohibẽtes,ne qs eum ſuper hoc impedire p̃ſumat ſub excõicatõis pœna, ſed magis ei p̃beat vnuſq;q; ſuper hoc req̃ſitus per ip̃m potius auxilium & iuuamẽ.Satuẽtes vlterius quod frẽs hmõi ſtrictæ obſeruãtiæ ſigãt capellã honoris,vel maneãt continuo in domibus ſeculariũ cauſa confeſſionis,vel alia:citra tñ aliꝝ fratrũ veſtri ordinis ꝑiudiciũ,ne forſan freno obediẽtiæ laxato, vel ꝓphana conuerſatõe feruor deuotionis eoꝝ tepeſcat. Præcipimus inſup & mãdamus diſtricte in virtute ſanctæ obediẽtiæ oĩbus & ſingulis fratribus conuẽtuum p̃dictoꝝ, & alijs in futuꝝ ſub cura,& regimine p̃tactoꝝ conſtitutoꝝ,quatenus ipſis firmiter obediãt & pareãt cũ effectu in oĩbus,in qbus frẽs illius ordinis ſuis gñalibus & ꝓuincialibus miniſtris obedire debẽt,aut tenent. Cæteꝝ cũ prædicta ſint de volũtate partiũ ſicut præferť p nos ſtatuta, & ordinata diſtrictius inhibemus oĩbus & ſingulis miniſtris,& cuſtodibus q ſunt,& erũt in futuꝝ,& aliꝭ fratribus veſtri ordinis,ne occaſiõe cõtrouerſię prius ſup his motæ aut proſecutionis in pñti concilio factę,aut alia q̃uis cã frẽs de hac obſeruãtia pñtes,vl̃ futuros inquietẽt,moleſtẽt,vel affligãt,ſeu eoꝝ vicarios,vel de ſecta noua,vel reprobata qũolibet vocẽt. Nec etiã frẽs dictæ obſeruẽtię alios frẽs veſtri ordinis,aut eleemoſynas,aut oblatões ſibi dãdas impedire pręſumãt,quod ſi de cætero alij alijs facto circa p̃miſſa,aut hoꝝ aliqd hincinde iniuriati fuerit,manus violẽtas in eis ponendo,eos incarcerãdo,arreſtãdo,libris ſpoliãdo,aut alias maculam hæreſis falſo imponendo,ſententiã excommunicatiõis ipſo facto incurrant iniuriatores, à q̃ non poſſint (articulo mortis excepto) abſolui,niſi per eundem Cardinalem qui pro tempore huius ordinis erit protector.De cæteris vero leuioribus iniurijs verbalibus omnes quicunq; fuerint in hoc culpabiles deꝑhenſi per eoꝝ prælatos puniant circa præmiſſa ſentẽtiaꝝ fulminationibus,aut appellatiõibus interpoſitis & lr̃is felicis recordatõis Alexandri papæ.v. & eaꝝ confirmatõe,non obſtante quãs tenore p̃ntium reuocamus,caſſamus,& annullamus, ac nullius roboris vel momẽti declaramus,& aliꝭ qbuſcũq; ſtatutis apoſtolicis vel huiuſmodi

ordinis

ordinis in contrariũ ædítis non obstantibus. Nulli ergo, &c. Dátum Constantiæ, ix. Calend. Octobris. Anno à natiuitate dñi. M. CCCC. XV. apostolica sede vacante.

¶Quod non obstantibus saluis conductibus imperatoris, regum, &c. possit per iudicem competentem, de hæretica prauitate inquiri.

¶Præsens sctã synodus ex quouis saluo cõductu per imperatorẽ, reges, & alios seculi principes hæreticis, vel de hæresi diffamatis, putãtes eosdẽ sic à suis erroribus reuocare q̃cũq; vinculo se astrinxerint cõcesso nullũ fidei catholicæ vel iurisdictõi ecclesiasticæ p̃iudiciũ gñari vel impedimẽtũ p̃stari posse seu debere declarat, quo minꝰ dicto saluo cõductu nõ obstãte, liceat iudici cõpetẽti ecclesiastico de hmõi psonaꝝ erroribus inqrere, & alias cõtra eos debite, procedere, eosdẽq; punire quãtũ iustitia suadebit, si suos pertinaciter recusauerit, etiã si de saluo cõductu confisi ad locum venerint iudicij, aliàs non venturi, nec sic promittentem cum aliàs fecerit quod in ipso ex hoc in aliquo remansisse obligatum. A

¶Quod dñs vicecancellarius expediat Carolinã sub bulla sacri concilij Constãtien.

¶Cũ in gñalibus cõcilijs, maxime Lateraneñ. prouide q̃dã fuerint statuta, libertatẽ ecclesiasticã cõcernentia, q̃ piæ memoriæ Fridericus secũdus in feruore deuotiõis Romanæ ecclesiæ tũc p̃fidẽs etiã q̃dã statuit, & adiunxit, & demũ p se. recor. Honoriũ tertiũ, fuit eiusdẽ Friderici cõstitutio approbata, & cõsequẽter p diuæ memoriæ Carolũ quartũ eadẽ fuit approbata, & q̃dã alia in fauorẽ ecclesiæ latius continent. Hæc sancta synodus decernit, & mãdat dño vicecancellario eiusdẽ Ro. ecclesiæ, vt executorias literas sup ipsis expediat in forma dari solita. B

¶Committuntur causæ hæresis certis iudicibus.

¶Itẽ, p̃dicta sctã synodus Cõstãtien. oẽs & singulas causam & causas hæresum ex erronea & peruersa doctrina dãnatæ memorię Iohãnis Huss hæretici in regno Bohemię, & Morauia exortas, sapiẽtes etiã criminales ex eis vel eoꝝ occasiõe cõtra quascũq; psonas, tã ecclesiasticas q̃ seculares, cuiuscũq; status, gradus, ordinis, vel cõditiõis, aut p̃eminẽtiæ existãt, & quacũq; p̃fulgeãt dignitate emergẽtes, dictiq; Iohãnis Huss, & dogmatũ falsoꝝ eiusdẽ fautores, defensores, & seq̃ces reuerẽdis in Chꝛo p̃ribus & dñis dñis p̃riarchæ Cõstãtinopolitano, & Iohãni epo Siluaneteñ. cõiunctim & diuisim cõmittit audiẽdas, decidẽdas, cognoscẽdas, & fine debito terminãdas cũ oĩbus & singulis suis emergẽtibus, incidẽtibus, depẽdẽtibus, & connexis, & cũ ptãte citãdi psonaliter oẽs & singulos suspectos in fide ibidẽ degẽtes, & corã in genere & in specie noĩandas cõiunctim & diuisim in Romana curia per edictũ publicum, & in partibus & in locis cõuicinis affigendũ & publicandũ cũ ad easdẽ partes, p̃sertim ad p̃dictos de fide suspectos pro hmõi citatiõe exequẽda tutus nõ pateat accessus, habita tñ prius informatiõe summaria in præmissis, nõ obstan. q̃ alias præfata synodus certis iudicibus generaliter, quarũcũq; hæresum causas cõmiserit vsq; ad diffinitiuã sniam exclusiue cognoscẽdi, & corã quibus aliquę pendent in decisse, & alijs contrarijs non obstan. quibuscunq;. C

¶Quod bñficiati in cõcilio p̃sentes, recipiant fructus bñficioꝝ suoꝝ in absentia.

¶Itẽ, cũ absentes causa reipub. ecclesiasticæ psonæ in ecclesiis, in q̃bus bñficiati sunt p̃sites merito reputant. Ideoq; vt oẽs & singuli bñficiati huius sacri concilij p̃sites, & qui ad illud pro tẽpore accesserint cõmodius ipsi cõcilio interesse, & in illo vsq; ad finẽ valeant remanere, dictũ cõciliũ statuit & decernit q̃ ipsi oẽs & singuli pro residentibus, siue præsentibus interim ĩ suis bñficijs sunt habendi, ita q̃ oẽs & singulos redditus, fructus, & prouentus suoꝝ beneficiorum ac residentię psonalis in ipsis beneficijs in q̃bus residebant, aut in q̃bus residerent si eiusdẽ concilij prosecutio, seu interessentia eis non obstaret, ac alij etiã curiales bñficiati q̃ de suis beneficijs ad præfatũ conciliũ nõ accesserunt, aliàs tñ præsentes in curia in eodem concilio laboraue runt, etiã si primã non fecerint residentiã personalem, consuetã vnius tanti beneficij pro quo libet eoꝝ vigore huius decreti eorundẽ beneficiatoꝝ absentijs de alijs beneficijs de iure, & cõsuetudine, priuilegio, aut licentia suoꝝ superioꝝ semper saluis, etiã si canonicatus, aut præbendæ, aut dignitates, aut psonatus, vel officia in cathedralibus & metropolitanis, maiores post põtificales, seu collegiatis ecclesiis hmõi principales fuerint, durãte ipso concilio, eisdẽq; in eodẽ cõcilio perdurãtibus etiã à tpe itineris arrepti hmõi ad p̃fatũ concilium, quouscq; ad eadẽ sua bñficia ipsi concilio finito cõmode redire potuerit, aut q̃diu curiales prædicti in eodẽ concilio laborauerint cũ ea integritate p̃cipere valeant & debeant cũ illos p̃ciperẽt si ĩ suis bñficijs p̃dictis interim p̃sentialiter, personaliter residerent, & administrarent in eisdẽ quotidianis distributionibus dũtaxat acceptis, contrarijs non obstantibus q̃buscunq;, & cũ executionibus exprimendis à cancellaria, si fuerit opportunum. D

¶Quod literę super prouisiõibus ad patriarchalẽ metropolitanã & alias ecclesias per olim papam Iohannem vsq; ad suspensionem concesse expediantur.

¶Itẽ, dicta sctã synodus statuit, ordinat, & decernit, q̃ literæ sup quibuscũq; prouisionibus ad quascũq; E

quascūq; patriarchales metropolitanas,& alias cathedrales ecclesias,ac etiā monasteria de q-
buscūq; psonis p dñm Balthasarē tūc Iohānē papā. xxiij. vsq; ad ipsius administratiōis in spi-
ritualibus & tpalibus suspēsionē factis,de qbus p libros reuerēdissimi pris dñi Iohānis episco
pi Hostiēn.sanctę Romæ ecclesiæ vicecācellarij,& cācellarię aplicæ cōstabit per eundē ep̄m,
& cācellariū sub noīe,& bulla dictæ synodi possint,& debeant expediri q̄tuor deputatis na-
tionū sibi assistentibus,& hoc nisi ex libro ipso promotionū secundū stilū cācellariæ appare-
at obstaculū,vel aliàs canonicū impedimentū. Præmissis vero lectis fuit rñsum per dños epos
deputatos noīe quatuor nationū,ac dñm Iohannē episcopum Hostiēn.noīe collegij cardina
lium,placet. Cōtradicente tamen reuerendo patre dño Helia Auicien.episcopo pro se,& do
mino Dñico de Ragusio ambasitore,& nuntio archiepiscopi Spalacen.q duo in hmōi statutū
super prouisionibus ad patriarchales &c. non consenserunt. Et dñs Dominicus dixit ipsum
statutū secundum oīa sua verba non placere,& præsertim vltimā clausulā,videlicet, Et hoc
nisi ex libro promotionum secundum stilum curiæ appareat obstaculum.

¶Sessio.XX.super monitorio contra ducē Austriæ pro episcopo Tridentinensi.

F ANno à natiuitate dñi.M.CCCC.XV.indictiōe vero octaua,die Iouis.xxi. mensis
Nouēbris fuit celebrata sessio gñalis in maiori ecclesia Constantiensi, præsidēte in
eadē reuerendissimo in Christo patre dño Iohanne episcopo Hostiēn. sanctæ Ro.
ecclesię cardinali,& vicecācellario,fuitq; decātata missa solēnis de gloriosa virgine
Maria per reuerēdū patrē dñm Anthoniū ep̄m Zopoludē. Qua cōpleta, fiebāt solennitates
more alia ꝫ sessionū,quibus expletis,reuerendus pater dñs Anthonius epūs Concordien. le-
gebat monitorij & aliaꝫ ordinationum schedulas tenoris subsequentis.

G ¶Decretum monitorium in causa Tridentina.

¶Sacrosctā gñalis synodus Cōstātiensis vniuersis & singulis Christi fidelibus salutē & omni-
potentis dei benedictionē. Grauē querelā venerabilis fratris nostri Georgij ep̄i Tridentinē.
accipimus,continentē,q; illustris princeps Fridericus dux Austriæ in canonica possessione ec
clesiæ & ciuitatis Tridentineñ.& oppidoꝫ,castroꝫ,villaꝫ,terraꝫ,& locoꝫ,iuriumq; & ali-
orum bonoꝫ mobiliū & immobiliū ad eandem ecclesiā,& ipsum episcopum pertinentium
alias.xvi.annis pacifice existentē ecclesia,ciuitate,oppidis,castris,terris,villis,locis,ac iurib⁹
& bonis huiusmodi temerarie,& de facto spoliasset,eaq; nouem annis citra detenuisset,& ad-
huc detinet occupatas & occupata,fructus,redditus,& prouentus subleuando & percipiēdo
ex eisdē,ac ipsum cepisset,& carceribus mancipatū affecisset pluribus grauibus violentijs,ac
iniurijs,propter q̄ anathematis,sacrilegij,& alias pœnas à iure cōtra talia ppetrātes promul-
gatas incurrisset,qbus insorduisset p lōga tpa,& insordet de p̄nti,nōnullasq; promissiones,ac
etiā certa iuramenta,& lr̄as tpe suæ captiuitatis,& aī seu post in præiudiciū libertatis eccle-
asticę,dictæq; ecclesię Tridentineñ.dānū nō modicū ab eodē ep̄o incussionibus & metu ex-
torsit. Et vlterius idē Fridericus nuper dū inter serenissimū Sigismundū Roma. & Hunga.re-
gē,ac ipsum Fridericū per dictū dñm regē factā submissionis tractatus firmaretur se iuramen
ti vinculo astrinxisset,q; si quę p̄sonę,tā ecclesiasticę q̄ seculares dicto regi de ipso Friderico
cōquererent,& ab ipso rege sibi peterent iustitiæ cōplementū ministrari,ipse Fridericus dux
stare deberet ordinationi dicti regis,& facere q̄ dictus rex diceret & ordinaret. Quod qdē,li-
cet rex ipse dicto Georgio episcopo de p̄missis grauiter corā eodē cōquerēte decreuisset, q;
ipse Frideric⁹ dux ecclesiā,ciuitatē,oppida,castra,villas,terras,ac loca,ac iura,& bona hmōi,
qbus ip̄m Georgiū episcopū notorie spoliauerat, notorieq; detinet occupata eidē Georgio
restituret,ipsumq; p̄mitteret eoꝝ possessione in posteꝝ pacifice vti & gaudere. Nihilomi-
nus idē Fridericus dux pro pte dicti ep̄i interpellatus,& sufficienter req̄situs hoc facere non
curasset hactenus,nec curat de p̄nti. Quapropter attenta p̄missoꝝ excessuū,& spoliꝫ noto-
rietate & rei euidētia,idem ep̄s petijt p nos super p̄missis de oportuno remedio sibi ꝓuideri,
& literas monitoriales cōtra p̄fatum Fridericū ducē,& alios forsan occupatores,& detento-
res ecclesiæ,ciuitatis,oppidoꝫ,castroꝫ,villaꝫ,terraꝫ,locoꝫ,& bonoꝫ hmōi,etiam si duca
lis,vel alterius cuiuscūq; status, gradus,vel p̄eminentię essent decerni & concedi. Ipsumq; Fri
dericū ducem,& occupatores,& detentores p̄dictos sub pœnis iuris,& constitutionis à diuæ
memorię Karolo q̄rto cōtra tales sacinorosos, & sacrilegos edite,& alijs pœnis grauioribus
regri,& moneri,q̄tenus infra certū terminū idē Fridericus dux,& occupatores,ac detētores
p̄dicti,ecclesiā, ciuitatē,castra oppida,terras,villas,iura,& alia bona hmōi qbus eundē Geor
giū episcopū spoliasset seu spoliauit,ac etiā q̄cūq; castra,& bona ante,& post p prętactā ex-
poliationē ad dictā ecclesiā Tridentinā deuoluta,q̄ detineret,seu detinēt occupatas seu oc-
cupata restitueret & restituerēt,& alias sibi circa iniurias,& ꝓcepta,& alia debite satisfacerēt
necnō se vasallos & subditos suos,& ecclesię suę prędictę à prędictis iuramētis,& p̄missioni-
bus ab-

bus absolui,& prædictas literas cassari,irritari,& annulari,& cum instantia debita postulauit,& alias circa p̃missa petijt,& cõclusit sicut in petitõibus ꝑ pte eiusdẽ ep̃i verbo & in scriptis,& in actis corã nobis inter dictas partes factis,& redactis plenius noscit cõtineri. Nos vero p notorietatẽ facti,& alias practicata in causa hmõi corã nobis,& à nobis deputatis nobis cõstitit,& cõstat petitionẽ huiusmodi fore iustã,Ipsumq; Fridericũ ducẽ & occupatores,& detẽtores hmõi partibus ipsis añdictis & seruatis,& seruãdis p̃dictis ptibus ad hoc legitime citatis decreuimus fore cõcedendas,decernimusq;,& cõcedimus in forma q̃ seqtur.

¶Monitorium in forma debita conta ducem Austrie.

¶Sacrosancta gn̄alis synodus vniuersos,& singulos venerabiles fratres p̃riarchas,archiep̃os, A
episcopos & dilectos ecclesiæ filios,abbates,priores, præpositos,decanos,cantores,scholasticos tam cathredaliũ q̃ collegiatarũ canonicos,parrochialiũq; rectores ecclesiarũ,cæteros presbyteros,clericos,notarios,& tabelliones publicos per Alemanniã & Italiam,& alias vbilibet cõstitutos,& eorũ quẽlibet tenore p̃ntium requrimus,& monemus,primo,secundo,tertio,& peremptorie,cõiter,& diuisim,eisq; & eorũ cuilibet in virtute sanctę obedientię,& subscriptis sn̄arum pęnis districtę præcipiẽdo mandamus,q̃tinus infra sex dierũ spaciũ postquã ꝑ parte dicti Georgij episcopi vigore p̃ntium fuerint requisiti,vel eorũ alter fuerit requisitus,quos sex dierum duos ꝑ primo,duos ꝑ secũdo,& reliq̃s duos dies eis,& eorũ cuilibet eorũ ꝑ tertio,& peremptorio termino,ac canonica monitione assignamus,ita q; in his exequẽdis alter alterum nõ expectet,nec vnus ꝑ alio se excuset,prędictũ Fridericũ ducẽ,& q̃scunq; alios ecclesiæ,& ciuitatis Tridentiñ.necnõ oppidorũ,castrorũ,terrarũ,locorum,ac iuriũ & bonorũ q̃rumcunq; ad ipsam ecclesiã p̃tinentium prædictorũ forsan occupatores,& detẽtores,vassallos,& subditos,etiã si ducalis,alterius cuiuscũq; dignitatis status,ac p̃eminẽtię fuerint in eorũ ꝑprijs p̃sonis,si & vbi ꝑ præmissorũ,ac infrascriptorũ executiõe ad eorũ p̃ntias tutus patebit accessus. Alioqn p edictũ publicũ in audientia publica cõtradictarũ legendũ,necnõ cathedralis,& sancti Stephani Cõstantien̄.ac locis circũuicinis,uidelicet Aqlegien̄.Saltzburgen̄ Phrysigẽ.Brixinen̄.Curiẽ.Feltren̄.& Vernonẽ.ecclesiis affigendũ,& inibi publicandũ expte nr̃a Fridericum ducẽ Austrie,& alios occupatores p̃dictos requant,& moneãt,q̃s nos etiã tenore p̃ntiũ sic requrimus & monemus.Ipsiq; Friderico duci in virtute sctẽ obediẽtię,& sub anathematis sacrilegij priuatõis oĩm bonorũ feudaliũ q̃ ab ecclesia,seu iperio obtinet,& inabilitatiõis sui,& filiorũ suorũ masculorũ ad obtinẽdum tã feuda,q̃ officia,& bn̄ficia vsq; ad secundã gn̄ationem & bonorũ,& famæ,ac cõionis in cõsilijs principũ,quã ipm Fridericũ ducẽ iuxta cõstitutionem diuæ memorię Karoli quarti cõtra tales facinorosos,& sacrilegos editã à sede ap̃lica canonizatã & approbatã,quinimò & piurij rõne iuramenti in manibus regis Romanorũ,per ipsum ducẽ prędictiti,& alijs secularibus p̃sonis sub excõicationis,& priuatõis minorũ feudaliũ quas ip̃as p̃sonas seculares supradictas,necnõ ecclesiasticis p̃sonis sub dicte excõicationis,ac priuationis oĩm bn̄ficiorũ ecclesiasticorũ,& inabilitatiõis ad illa,& q̃cunq; alia bn̄ficia in posterum obtinẽda,ac suspensionis à diuinis quo ad capitula,necnõ iterdicti q̃ ad oĩa territoria p̃dicti ducis Friderici,& cæterorũ occupatorum & detentorũ cẽsuris,& pęnis q̃s ecclesiasticas p̃sonas p̃dictas,si in præmissis deliquerit & mãdatis,& monitõibus hmõi nõ paruerit,seu nõ paruerit,incidere volumus ipso facto,& q̃s in ipsos exnũc prout extunc,extunc prout exnunc canonica monitione p̃missa ferimus in his scriptis,nisi mãdatis hmõi obedierint districtę præcipiendo mãdent,seu alter eorum mãdet,qbus nos etiã tenore p̃ntium sic mãdamus, quatenus ipse Fridericus,& alij forsan occupatores & detẽtores huiusmodi infra triginta dierũ spaciũ post requisitionem,& monitionem immediate sequentium,& quorũ dierum decẽ pro primo,decem pro secundo,& reliquos decẽ pro tertio,& peremptorio terminis,ac monitione canonica eis & eorũ cuilibet assignamus ab occupatiõibus & detentionibus ecclesiæ ciuitatis,oppidorũ,castrorũ,terrarũ,& locorũ,necnõ iurium,& bonorũ prædictorũ,& illorum quæ ante & post prætactã spoliationẽ ad illã ecclesiã Tridentiñ.sunt deuoluta penitus,& omnino desistãt,& eorũ qlibet desistat,ac ipsi Georg.aut procuratori,seu ꝑcuratoribus sub eius noĩe possessionẽ corporalẽ,& actualem ecclesiæ,ciuitatis,oppidorũ,castrorũ,terrarũ,necnon iurium & bonorũ p̃dictorũ efficaciter,& sine dolo & fraude restituant & restitui faciant,& p̃mittant,& eorũ quilibet restituat & restitui faciat & p̃mittat.Ipse quoq; Fridericus dux Georgio episcopo de pceptis huiusmodi satisfaciat,Inuocato etiam ad hoc,si opus fuerit,auxilio brachij secularis.Vassalli quoq; & nobiles,officiarij,capitanei,& subditi tã eccsiastici q̃ seculares supradicti infra sex dies post lecturã & publicationẽ & affixionem pręsentium,necnõ lapsum dictorũ triginta dierũ terminum immediate sequentium,quorũ sex dierũ duos ꝑ primo,duos ꝑ secundo,& reliquos duos dies ꝑ tertio,& peremptorio termino eis & eorũ cuilibet p̃simile edictum assignamus,& assignari præcipimus & mandamus pręfato Georgio episco

po tanꝝ eoꝝ vero dño. & nō ipſi Friderico duci, ſeu alteri cuiq; in oīb⁹, prout aliàs cōſueuerunt, facere teneant. Nō obſtātibus qbuſcūq; iuramētis in cōtrariū p̄ſtitis, à qbus eos (vt præmittit) abſoluimus, efficaciter pareāt, obediāt, & intendāt, & eoꝝ qlibet pareat, obediat, & intēdat. Et inſup in caſu, q̄ pr̄fatus dux Fridericus, & alij forſan occupatores, & detētores, necnō vaſſalli, nobiles, officiarij, capitānei & ſubditi, & alij ſupradicti mādatis hmōi infra terminos ſupradictos nō paruerint, extūc prout exnūc, & exnūc prout extūc oēs & ſingulos vaſſallos, nobiles, officiarios, capitaneos, necnō occupatores & detētores ī ciuitate & diocœſi Tridētiñ. ſeu alibi cōmorātes & cōſtitutos, q̄ꝝ p̄ſentia pro executōe p̄miſſoꝝ & īfraſcriptorū faciēda tute adiri nō p̄t p ſimile edictū pari mō, forma legēdū, publicādū, & affigēdū Fridericū ducē & alios occupatores, & detētores tenore p̄ſentiū p̄emptorie citamus, ac p delegatos noſtros ſupradictos citari volumus, & mādamus, Quaten⁹ ipſe Fridericus dux, & alij forſan occupatores, & detētores hmōi moniti & req̄ſiti octaua die poſt lapſum dictoꝝ triginta dierū eis aſſignatoꝝ īmediate ſequēti, ſi iuridica fuerit. Alioqn ꝓxima die iuridica extūc ſequenti. Alij vero, vt nobiles, capitanei, officiarij, & ſubditi p edictum hmōi moniti & exq̄ſiti. xx. die poſt lapſum dictoꝝ ſex dieꝝ eis aſſignatoꝝ īmediate ſequētiū, ſi iuridica fuerit. Alioqn proxima die iuridica ſequēti, cōpareāt corā nobis vel iudicibus p nos deputatis, ſeu interim deputādis, pœnas, cēſuras ac ſnīas hmōi declarari, & ipſe Fridericus dux ꝓcedi, viſuri, & audituri. Certificātes nihilominus eoſdē, q̄ vſq; ad declarationē pœnaꝝ p̄dictaꝝ ꝓcedemus, iuſtitia mediāte. Venerabilib⁹ vero fratribus, p̄riarchis, archiepis, & epis, qbus ob reuerētiā ſuaꝝ pōtificaliū dignitatū duximus merito deferēdū, ſi in p̄dictis deliq̄rint, vel aliqs eoꝝ deliquerit ſex dieꝝ canonica monitōe p̄miſſa, īgreſſum eccleſiæ īterdicimus in his ſcriptis. Si vero hmōi interdictū p alios ſex dies ſuſtinuerint, ſeu alter eoꝝ ſuſtinuerit, ipſos ſuſpēdimus à diuinis. Si vero hmōi interdicti & ſuſpeñ. ſnīas animis (q̄d abſit) ſuſtinuerint, vel alter eoꝝ (q̄d abſit) ſuſtinuerit īduratis, ipſos exnūc ꝓut extūc, & extūc ꝓut exnūc excōicationis ſnīa innodamus. Inferiores vero epōs q in p̄miſſis exequēdis negligētes fuerint, vel eoꝝ aliqs poſt lapſum ſex dieꝝ terminū excōicationis ſnīam incurrere volumus ipſo facto. Abſolutionē vero oīm, & ſingulorꝝ q p̄fatas nras ſnīas, aut eaꝝ aliquā incurrerint, vel aliqs eoꝝ incurrerit quoq̄modo nobis, aut ſummo futuro pōtifici tātūmō reſeruamus. Loca vero audiētiæ, & valuaꝝ p̄dictarū tāq̄ publica & idonea ad executionē p̄dictorū (vt p̄mittit) publicādū ad īſtar publicoꝝ edictorū, q̄ olim ī albo p̄ętorio ſcribebāt, duximus eligēda, q̄ p̄ntes nras lras ſuo q̄ſi ſonoro præconio & patulo iudicio publicabūt, in qbus nras literas mō p̄miſſo decernimus publicādas, ne prænoīati moniti & citati de p̄miſſis aliquā ignorātiā p̄ętēdere valeāt, vel etiā allegare cū nō ſit veriſimile apud dictos ſic citatos & monitos remanere incognitū quod tā patenter, & notorie extitit publicatū. Volentes nihilominus & decernentes, q̄ p̄ntes nræ literæ dictos monitos & citatos perinde arceant & aſtringāt, ac ſi eorū proprijs p̄ſonis publicatę fuiſſent. De executōe p̄miſſorū, & de his q̄ in p̄miſſis & q̄libet p̄miſſorū vos p̄ſcripti venerabiles frēs, p̄riarchæ, archiepiſcopi, epiſcopi, vos q̄ alij delegati nri feceritis, ſeu aliqs eorū fecerit nos p inſtrumēta publica, ſeu alia legitima documēta legitime certificare non obmittatis, ſub pœnis ſupradictis, qbus & culibet veſtrū in p̄miſſis dabimus plenā fidē. Datū Conſtañ. xi. Calendas Decēbris. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XV. apoſtolica ſede vacante.

¶Quib⁹ lectis, fuit rñſum, dictū, & alta uoce clamatū p dños, Cōcordiēſem, Italicę Tholonē. Gallicanę, Merſeburgēſē, Germanicę, Carthagine, Anglicanę epōs q̄tuor nationū, Et p eoꝝ quēlibet noīe ipſorū & cuiuslibet eorū, Placet. Procurator vero præfati dñi ducis ꝓteſtatus fuit de nullitate monitorij & de grauamine, & appellādo, & petijt inſtrumentum.

B ¶Cōgregatio ad audiēdū relationē ābaſiatoꝝ miſſoꝝ ad Petrū de Luna, & regē Aragonū

¶Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XVI. indictiōe nona, die vero Iouis. xxx. mēſis Ianuarij fuit cclebrata cōgregatio gñalis in maiori eccleſia Cōſtātieñ. pro relatōe ambaſiatorū miſſorū ad Petrū de Luna ī ſua obediētia, Bñdictū. xiij. noīatū, & ſereniſſimū principē Ferdinandū Aragonū regē, & reuerendiſſ. pater dñs Iacobus archiepūs Turoneñ. vnus de ambaſiatoribus miſſus ex pārte cōcilij exiſtēs ī ambone vnà cū collegis ſuis noīe ꝓprio, & coambaſiatorū ſuorū fecit relationē legatiōis ſuæ. Qua facta, legit quoſdā articulos ſiue capitula p ſereniſſimum principē dñm Sigiſmundū Romañ. & Hungariæ regē, ac ambaſiatores ſacri concilij ex vna & dños de obedientia ipſius Petri de Luna Narbone cōcordata ex altera partibus. Quoꝝ capitulorꝝ tenor de verbo ad verbū ſequit, & eſt talis.

¶Die Veneris. xiij. mēſis Decēb. Anno dñi. M.CCCC.XV. indictiōe octaua, in capitulo nouæ eccleſiæ Narbonē. in camera magna turris noui palatij epiſcopalis Narbone hora ſecūda poſt meridiē, añ tñ prandiū capitula ſequētia p ſereniſſimū dñm Roma. regē, & dños legatos cōcilij Cōſtantieñ, ſic p eius obedientiam nuncupati ab vna parte, & dominos ambaſiatores

domi-

dominorꝫ illustrissimorꝫ regum & potentũ aliorꝫ dominorꝫ principũ obedientiæ dñi Bñdicti. xiij. sic etiã per eius obedientiã nuncupati, ab altera pro vnione in sctã dei ecclesia consequenda concordata extiterunt cum dei adiutorio modo infrascripto.

¶Tenor capitulorum concordatorum.

¶Primo, ꝙ cõuocatio fiat p̃ platos, cæterosq; viros ecclesiasticos in dicto cõcilio Cõstã. sic p̃ eius obediẽtiã (vt p̃ferẽt) nũcupato existẽtes, & cõgregatos de regibus & principibus p̃dictis cardinalib⁹ & p̃latis, cæterisq; viris de obediẽtia dicti dñi Bñdicti papę. xiij. sic etiã p eius obediẽtiã, vt p̃ferẽt nũcupati, q ad gñale cõciliũ debẽt, & sunt cõsueti vocari p lras opportunas dictorꝫ dñorꝫ de cõcilio Cõstãt. q̃ emanẽt ab eis sub noĩbus gñalibus, & sub denoiatiõe tituli dignitatũ, siue noĩm appellatiuorꝫ, sine exp̃ssione propriorꝫ noĩm, vel propriarꝫ dignitatũ secũdũ formã hic cõcordatã, & iferius iserta. Et ꝙ dictæ lr̃æ dirigãt, nedũ ad dños reges, & principes, & cardinales, sed & alios q̃scũq; p̃latos obediẽtiæ p̃dicti dñi Bñdicti. Et ꝙ dicti dñi reges, & p̃rincipes ipsius obediẽtię sumãt onus faciẽdi p̃sentari dictas lr̃as conuocatorias regibus & p̃rincipibus dictę obediẽtiæ ista capitula firmãtibus, & ꝙ in dictis lr̃is cõuocatorijs p̃figatur terminus ad interessendũ in ciuitate Cõstãtiẽ. pro vniẽdo se, & faciẽdo cõciliũ gñale vnà cum alijs ibidẽ cõgregatis triũ mẽsiũ cõputandorꝫ à die p̃sentatõis dictarꝫ literarꝫ fiendę dño regi Aragonũ in Perpiniano si fuerit, vel alias ĩ ciuitate Barchinonẽ. si fuerit p̃sens vel absens, & ĩ casu absentię sufficiat p̃tare lr̃as antedictas vicario regis, vel cõsiliarijs dictę ciuitatis, aut maiori parti eorũdẽ. Et viceuersa, ꝙ p̃fati dñi reges, & p̃rincipes maxĩe dictę obediẽtię dñi Benedicti faciẽt lr̃as cõuocatorias ad prænoĩatos prælatos, cæterosq; dños de cõcilio emanãdis vt p̃ferẽt, vel p̃ suos ambasiatores vel procuratores mittẽdos sufficienti potestate suffultos ibidẽ in Cõstãtia cõgregatos cõuocabũt hoc addito, ac etiã intellecto ꝙ literæ cõuocationis mittant ad dñm regẽ Aragonũ sexaginta numero, videlicet viginti q̃ dirigant ad sereniss̃imũ dñm regẽ Castellæ, & prælatos regni sui, & aliæ viginti quę dirigant ad serniss̃. dñm regẽ Aragonũ, & Siciliæ, & prælatos regnorꝫ suorꝫ, & decẽ quæ dirigant ad illustriss̃. dñm regem Nauarræ, & prælatos iurisdictionis ipsius. Et qnq; quæ dirigant præpotẽti domino comiti Fuxi prout in eisdem literis debet seriosius contineri.

¶Secũdo, ꝙ dictæ cõuocatiões fiendæ p dños de cõcilio Cõstañ. & etiã p dictos dños reges, & alios &c. Necnõ & cõgregatio & cõstitutio cõcilij gñalis fienda p dictos dños reges, & cæteros de obedientia dicti dñi Bñdicti &c. possint fieri, & fiant gñaliter, vt deferat honori concilij Cõstã. iã dicti sc̃, pro extirpatõe schismatis & hæresum, pro sctã Ro. ecclesia, pro reformatiõe vniuersalis ecclesiæ ĩ capite & ĩ mẽbris, & pro vnico eligẽdo pastore, & pro alijs causis, & rõnibus q̃ ad gñale conciliũ de iure ptinent, & spectãt. Sed ad partẽ promittat, & firmetur p sereniss̃. dñm imperatorẽ, & p dños prænoĩatos prælatos, & cæteros spectabiles viros huic missos ex parte dñorꝫ de dicto cõcilio Cõstañ. noĩe dicti cõcilij, & etiã proprio mediante publico instrumẽto cũ iuramentis quod ĩ cõcilio Cõstañ. vniendo & constituendo, vt p̃ferẽt, nõ tractabunt, ordinabunt, statuent, vel tractari, ordinari, aut fieri p̃mittent decreta aliq̃ cõcernẽtia aut tãgentia dictos dños, reges, principes, p̃latos, & alios de obediẽtia dicti dñi Benedicti & electionis futuri summi põtificis, & reformatõis ecclesiæ ĩ capite, & ĩ mẽbris, & causa hæresum cũ dependẽ. & emergẽ. &c. Et ꝙ dicti dñi de dicto cõcilio Constañ. ratificabunt, & approbabunt hmõi promissionẽ & obligationẽ, mediantibus publicis instrumentis, vt supra. Et ꝙ nihilominus p̃dicta promissio, ratificatio, & securitas specialiter cõfirment, & rata habeant, & nouiter firment, & statuant per dictũ formandũ cõciliũ sufficienter, prout fieri debeat, & est solitum anteq̃ procedat, & procedi valeat ad aliquos actus, postq̃ fuerint vniti, & ꝙ si cõtrarium fieret, dñi reges & p̃rincipes & alij de obedientia dicti dñi Benedicti ab expresso exnunc agunt, & dicunt ꝙ illa sic in contrariũ facta per formãdum, & vniendũ concilij habeant pro iualidis atq; nullis ipso iure, & ꝙ ad obseruationẽ eorꝫ dicti dñi reges & p̃rincipes, & cæteri de prænoĩata obedientia dicti dñi Benedicti minime teneant.

¶Tertio, ꝙ p̃fatis de obediẽtia dñi Bñdicti veniẽtibus ad Cõstã. statim fiat vnio eorũdẽ ad dictũ cõciliũ Cõstã. pro faciẽdo vnũ vle cõciliũ. Quo facto, dicti dñi reges & principes, & alij de obediẽtia eiusdẽ dñi Bñdicti dicũt eẽ certissimũ, ꝙ nõ p̃nt licite obedire alicui ĩ papã eligẽdo, vt vero papæ, nisi prius vacaret papatus morte, aut renuntiatõe dicti dñi Benedicti pure, licite, & libere facta, prout de iure diuino pariter & humano tenẽt vel per iustã & legitimam ipsius depositionẽ, seu depositionis declarationem ac eiectionẽ à papatu per dictũ concilium vel eius autoritate fiendã. Propterea in fauorẽ dictæ vnionis cõsequendæ est concordatũ inter sereniss̃imũ dñm regem Romañ. & alios dños de concilio Constantieñ. q̃d ab eis sacrũ cõcilium generale appellatur, & inter ambasiatores & procuratores dictorꝫ dñorꝫ regũ, & principum, qui sunt de obedientia dicti dñi Benedicti, ꝙ anteq̃ ad electionem vnici summi pontificis

ficis ꝓcedi valeat ꝑ dictū cōciliū, vel ꝑ alios, ad ꝗs ꝑtineat, procedat̃ per dictū cōciliū sic vnitū cōtra eundē dñm Bñdictū nolentē aut subterfugientē renuntiare pure & libere, prout de iure diuino pariter & hūano potest & debeat ꝓcedi ꝑ dictā iustā & legitimā eius depositionē, seu depositiōis declarationē, & alias prout ꝑfert̃. Ita tñ, ꝙ formet̃ & fiat processus nouus per dictū cōciliū cōtra eundē dñm Bñdictū iuste, & legitime. Ad cuius verificationē & decisionem nullatenus habeat̃ ratio ad processum Pisani cōcilij, vel ſnīas ibidē latas, vt illo vel illis dict̃ m cōciliū in modū probatiōis, vel in vim processus, vel iudicati nō vtat̃. Et ꝙ processa, cognita, & sentētiata per dictū cōciliū mō prædicto dicti dñi, reges, & principes, & cæteri obediētiæ dicti dñi Benedicti rata, & grata habebūt, & illa minime impugnabūt. Itē, ꝙ si cardinales dicti dñi Bñdicti sic vocati, vt supra in lr̄is cōuocatorijs venerint, ad dictū concilium admittāt̃ ꝑ idē cōciliū ad oēs actus ibidē expediendos, & etiā ad electionē futuri summi pōtificis suo casu, & secundū ꝗd alij cardinales vocator̄ Gregorij, & Iohānis admittent̃. Et si vocati, vt supra, nō venerint, personaliter ad iā dictum concilium, sed ꝑ alias ꝑsonas sufficiens procuratoriū hñtes, recipient̃ & admittent̃ ꝑsonæ ꝑdictæ ad oēs actus cōcilij, prout ꝓcuratores dñorū cardinaliū dictor̄ dñor̄ Iohānis & Gregorij admittent̃, recipient̃, & scdm ꝗd dictū vnien dum concilium circa prædictos oēs cardinales duxerit ordinandum.

D ¶Quarto, ꝙ ꝑ dictū vniendū cōciliū, si & in ꝗtū fuerit necessariū vel opportunū ad vberiorē cautelā tollant̃, aboleant̃, annullent̃, & irritent̃ ꝗcunq; processus, ſnīæ, decreta, ordinationes, statuta, & pœnæ ꝑ olim Gregoriū & olim Iohānē & suos ꝑdecessores, ac ꝑ cōciliū cōuocatū Pisis à tpe exorti ſchismatis & citra, occasione vel causa ipsius ſchismatis facta, & factæ, prolatæ cōtra dños reges, principes, & alios ꝗscūq; obedientiæ dicti dñi Benedicti, ac etiā contra quasuis alias ꝑsonas ꝗ dicto Bñdicto non adhærēt post dictā electionē, seu depositōis declarationē, & cōtra quascūq; vniuersitates, villas, & loca, ꝗtenus tāgat & tāgere possit dictos dños reges, & principes, & alios obediētiæ dicti dñi Bñdicti, & oīa & singula inde secuta oēm effectum eor̄ tollendo, & omnē maculā siue notā quæ contracta fuerit ob prædicta. Et idē intelligat̃ dictum de ꝑsona dicti Bñdicti casu quo renuntiauerit pure & libere, & ante ſnīas dictæ electionis. Intellecto tñ & declarato ꝙ dictum concilium non possit se iuuare processibus, & sentētijs aduersus dictum dñm Bñdictum latis in processu, & ſnīa inde contra eundē dñm Benedictum, de ꝗbus in tertio articulo cōtinet̃, & fiat similiter de sentētijs latis per dictum dñm Benedictum contra obedientiā dicti concilij dños reges, principes, ꝑsonas singulares, villas, loca, & quod statuat̃ in prima sessione dicti concilij tēpore quo fiet dicta vnio, quod nunq̄ de cætero ratione vel occasione dicti ſchismatis aut adhæsionis dicti dñi Benedicti, & sui ꝑdecessoris dñi Clementis, possit contra dominos, reges, principes, prælatos, & alios de obedientia dicti domini Benedicti quomodolibet procedi in iudicio vel extra.

E ¶Quīto, ꝙ ꝑ dictū formādū cōciliū, approbent̃, laudent̃, & cōfirment̃, & etiā meliori mō quo fieri possit, plenissime firment̃ oēs & singulæ cōcessiōes, dispēsatiōes, gr̄æ factæ ꝑ dictū dñm Bñdictū ꝗbusuis ꝑsonis dictæ suæ obediētię, de ꝗbusuis dignitatibus, archiepatibus, epatibus & officijs & bñficijs alijs ꝗbuscūq; ītra suā obediētiā ꝗ nūc est de his ꝗ nūc possident, & ꝗcūq; infeudatōes, inuestituræ, cōtractus, & aliæ cōcessiones, & gr̄æ factæ vsq; in diē primæ req̄sitionis factæ eidē Bñdicto ꝑ reges & prīcipes suę obediētię ꝗbusuis ꝑsonis suę obediētiæ infra suā obediētiā ꝗ nūc ē etiā ſecularibus, tā regibus Aragonū, Castellæ, Nauarrę, comitibus Armeniaci, Fuxi, ꝗ filijs & liberis eor̄ cōiunctim & diuisim de his ꝗ nūc possidēt, & etiā alijs cuiusuis cōditōis existāt, hoc tñ intellecto & declarato, ꝙ si ab aliqbus ꝑlaturis, seu magisterijs, dignitatibus, vel bñficijs ꝗbuscūq;, durāte ſchismate fuerit ſeparata vel alias ſegregata aliq̄ mēbra, castra, villæ seu alia bona, redditus, prouētus, seu emolumēta, ac rñsiones camerę, vel alia iura q̄cūq;, de ꝗbus fuerit aliqbus forsan iā ꝓuisum, vel facta collatio, seu īfeudatio infra suam obediētiā cōstituta, qn ꝑdicta ipsis ꝑlaturis, magisterijs, seu magistratibus, dignitatib⁹, & bñficijs, vt capi, restitui, & reintegrari valeāt ꝑ cōciliū antedictū, & cęteris de alijs dignitatibus & bñficijs ꝓuideat̃, prout ꝓuidētiæ cōcilij fuerit visum ꝑ dictas cōfirmatōes & approbatōes hic cōtētas, nullū impedimentū his præstet̃. Et idē fiat econuerso de alia obedientia.

F ¶Sexto, ꝙ cardinales dicti dñi Bñdicti si forsitā voluerint ire aut mittere ad iā dictū formandū cōciliū, seu ad electionē summi pōtificis cū vacauerit papatus altero de dictis tribus modis vt supra in dicto tertio capitulo dictū est faciendā cōuocati mō quo supra, & adhęrere volentes opinioni dictor̄ dñor̄ regū, & principū obediētiæ dicti dñi Bñdicti deputent̃, recipiant̃, & admittant̃ vt veri cardinales sanctæ vniuersalis ecclesiæ, & vt tales habeant̃, & ab oībus honorent̃, necnon dignitatibus, emolumentis, ac alijs cardinalatus, priuilegijs, præeminētijs, & prærogatiuis, vt prę̄mittit̃, frui pariter & gaudere. Saluis tñ alijs cōstitutiōibus & statutis per dictū concilium promulgādis de electione Romani pontificis facientibus mētionem.

¶Septimo,

¶Septimo q̄ ꝓuideat̄ per dictum formandū conciliū circa officiales Romanæ curiæ dicti dñi A
Benedicti dum tñ eidem dño Benedicto non adhæreant post subtractionem obediētiæ, si eā
fieri contingat, vel post electionem prædictam.

¶Octauo q̄ si añ renūtiationē seu electionē dicti dñi Benedicti p̄noīatā ipm cōtingat decede B
re ꝓmittāt dicti dñi, reges, & principes eius obediētiæ, atq; iurēt qd' nō pmittēt fieri in eor̄ re
gnis, & terris electionē aliquā p cardinales ipsius vel alior̄ ipsor̄ vice, imò q̄ntū in eis erit mo
dis oīb⁹ ꝓhibebūt, & casu quo fieret p illos electio, illi sic electo p eos nō adhærebūt, vel obe-
dient q̄quo mō, neq; in eor̄ terris, & regnis illū sic electū aliquatenus sustinebūt, vel sustineri
pmittent. Sed electionē in dicto casu p dictū formādū conciliū permittēt fieri, & electo p illud
in papam in dicto casu vt vero summo pontifici indubie adhærebunt.

¶Nono q̄ præfatū formandū conciliū debitè ꝓuideat cum decenti mānsuetudine, & rōnabili C
equitate qd' vbi duo vel plures in eodē titulo ex diuersis obediētiis cōcurrunt, quilibet eor̄ in
dicto cōcilio tractabit̄ honore vtriusq; obediētiæ semp saluo, & qd' ante finē dicti cōcilij idē
conciliū ꝓuidebit in dictis casibus taliter qd' illor̄ quorūlibet honor, & status q̄diu vixerint,
debitè supportent̄, & interim nihil innouet̄ cōtra aliquē prædictor̄, quousq; p dictū conciliū
ad eundem summū pontificem eligendum prouisum fuerit debite super istis.

¶Decimo q̄ dictus dñs rex Roma. & dñi q sunt pñtes ex parte dñor̄ de cōcilio Constā. illor̄ D
noīe, & etiā ꝓprio q̄ntū ad eos spectat in eor̄ bona fide assecurent, & assecurari faciāt p dñm
regē Frāciæ, & dños ducē Aquitaniæ Delphinū Vienneñ. & dñm comitē Sabaudiæ, & p totū
dominiū ipsor̄ dictū Bñdictū, si ire voluerit, vel mittere ad dictū cōciliū, & oēs & singulos am
basitores, & ꝓcuratores ipsius dñi Bñdicti, & dñor̄ regū & principū, & alias quasuis psonas,
siue sint cardinales, & alij plati si accedere voluerint, ac alios quoslibet obediētiæ dicti dñi Be
nedicti, tā clericos q̄ laicos cuiusuis status, gradus, aut cōditōis existāt cū gētibus & familiari-
bus suis & bonis eor̄ cū sufficiētibus lr̄is de saluo cōductu, q̄ tutè & liberè possint ire, trāsire &
morari p itinera, & loca q̄usq; ad Constā. inclusiue, & stare in dicta ciuitate Cōstā. & in dicto
cōcilio q̄diu eis, & cuilibet eor̄ placuerit, & reuerti ab illis cū voluerint, & alias in oīb⁹ p oīa
eūdo, stādo, & redeūdo pleniſſima gaudeāt libertate, & q̄ officiales & cōsules, Cōstā. in absen
tia p̄dicti dñi regis Roma. & alij ad q̄s spectat, iurēt, & mediāte eor̄ iuramēto ꝓmittāt, q̄ fide-
liter obseruabūt q̄tū ad eos spectat, & obseruari faciēt p̄missa oīa & singula, & defendēt, & tue-
bunt supradictos oēs & singulos in psonis, & bonis p toto posse oīi fraude cessante, & nullā
imp̄ssionē, aut violētiā directe vel īdirecte faciēt, aut fieri pmittēt iā dictis psonis, vel eor̄ sin-
gulis, nec bonis eor̄ q̄quo mō, & oīa ista firmabunt ꝓprijs iuramētis p dictū dñm regē Rom̄.
p se & p alios dños ꝓ cōcilio Cōstā. hic pñtes tā noīe dicti cōcilij, q̄ ꝓprio. Quæ Guidatica &
assecuramēta mittent̄ dño regi Aragonū vna cū lr̄is cōuocatorijs dicti cōcilij, ad hoc vt dict⁹
dñs rex possit certificare vocādos de dictis securitatibus, & saluis cōductibus, ne dicti vocati
dicta occasiōe se valeant abeundo, seu mittēdo ad dictum concilium excusare.

¶Vndecimo q̄ dictus dñs rex Rom̄. suo noīe, & ꝓ successoribus suis, & alij dñi hic pñtes noīe E
dictor̄ dñor̄ de cōcilio Cōstā. & ꝓprio iurabūt singulariter, & ꝓmittēt q̄ oīa & singula in p̄
dictis capitulis, & eor̄ q̄libet cōtenta faciēt, q̄ntū in eis erit omni dolo cessante p dños cardina
les, p̄riarchas, archiep̄os, ep̄os, & alios p̄latos, ambasiatores dñor̄, regū, & principū, & alios in
dicto cōcilio Cōstā. existētes, vt singulares p se, vel psonas ad hoc sufficiēti ptāte suffultas ap-
probari, firmari, & iurari anteq̄ cōcedant̄ dictæ lr̄æ conuocatoriæ. Et q̄ in prima sessiōe facta
vnione ad dictū cōciliū ꝓ dicto vl̄ cōcilio p̄dicta faciēt, concedēt, statuēt, ordinabūt, & iura-
bunt. Et si cōtrariū p̄missor̄, vel alicuius ipsor̄ fieret, vel p̄dicta oīa & singula nō adimplerent̄
fierent, & exequerent̄ prout in dictis capitulis, & eor̄ quolibet continet̄, exnunc aiūt & dicūt
dicti dñi, reges, & p̄rincipes, p̄lati, & alij ipsius obediētiæ dñi Benedicti ab expresso q̄ ipso facto
sit irritū & inane. Et ad obseruantiā p̄ntium capitulor̄ minime, vel etiā alicuius eor̄ teneant̄,
& etiā ambasiatores regū & principū hic pñtes obedientiæ dñi Benedicti firment & iurent di
ctis nominibus dictor̄ regum & principum pro se, & successoribus suis tenere & obseruare
omnia & singula supradicta quantum in eis erit.

¶Duodecimo q̄ de p̄dictis oīb⁹ & singulis firment̄ & tradant̄ cuilibet partium prædi
ctorum tot quot necessaria fuerint publica instrumenta.

¶Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XVI. indictōe nona die Martis. IIII. mēsis Februarij, Cō F
stā. in ecclesia fuit congregatio gñalis. Et dñs archiep̄s Laurētius vnus ex ambasiatoribus con
cilij ad partes Aragoniæ in ambone existēs ꝓposuit, qūo iuxta conuēta in capitulis Narbonē.
oēs & singuli dñi cardinales, p̄lati, ambasiatores & ꝓcuratores existētes in ipso cōcilio tenerē
tur medijs eor̄ iuramentis dicta capitula approbare, & supplicauit ita fieri. Dñi vero de cōci-
lio ibidē stātes nemine discrepāte respōderūt: Placet. Approbarūtq; dicta capitula, iurauerūt

ea fideliter obseruare videlicet dñi cardinales, & plati ad pectora sua, cæteri vero dñi ad sctã euãgelia corpale pstitere iuramẽtum scrutãtibus hmõi iuramẽta à dextero latere dñis Iohãne de Trẽbleio sedis aplicę, & sacri Cõstã. cõcilij ptonotario, A sinistro vero latere Galtero Grassi priore eccl'ię Rhodi ordis S. Iohãnis Hierosolymita, cũ nõnullis alijs sacri cõcilij notarijs & scribis. ¶Noĩa illoꝝ q iurauerũt approbationẽ capituloꝝ. Et primo cardinales.

G ¶Iohãnes Hostieñ. Angelus Prẽnestinus Landenẽ. Iordanus, Tusculanus, de Vrsinis, epi cardinales Antonius Honomeñ. Frãciscus Venetiaꝝ, Iohãnes Dãici Ragusinus, Antonius Aquilegieñ. Gabriel Seneñ. Petrus Cameraceñ. Brãda Placentiñ. Angelus Vroneñ. Guillermus scti Marci, Almanus Pisanus, Antonius de Cholãco pbri cardinales, Raynaldus de Branchacijs, Amedrus Salutiaꝝ, Ludouicus de Flischo, Odo de Colũna, Lucidus de comitibus, Frãciscus Florẽtin, Diaconi cardinales Iohãnes Constãtinopolitanus, Iohãnes Antiochenus pŕiarchæ Nicolaus Gnezẽsis, ꝑ eccl'esia sua, & rege Poloniæ, Petrus archiepus Ripeñ. ꝑ se & rege Daciæ Suetiæ, & Noruegiæ, Iacobus Placẽ. ꝑ se & rege Poloniæ, & duce Vvitoldo, Nicolaus Batoniẽsis ꝑ se & rege Angliæ, Andreas Collocẽ. ꝑ se & rege Roma. Nicolaus Merseburgeñ. ꝑ se & archiepo Magdeburgẽ. Iohãnes Siliricẽ. ꝑ se & rege Daciæ, Noruegiæ &c. Martinus Atrebateñ. ꝑ se & duce Burgũdiæ, Iacobus Adriẽ. ꝑ se & archiepo Rauẽnatẽ. Melias Auitẽ. nulli ꝑ terq̃ Roma. subditus eccl'iæ, Iohãnes Vaureñ. ꝑ ꝓuincia Tholosana, Frederic⁹ Augusteñ. Patricius Cartageñ. Iacobus Esslinus, Martin⁹ Aprutineñ. Georgius Tridẽtinus, Hẽricus Feltrã, Antonius Cõcordiẽ. ꝑ se & epo Aqueñ. Stephanus Doleñ. Vitalis Tholonẽ. Ludouicus Bangareñ. Vlricus Verdẽ. Alanus Leonẽ, Iohãnes Vvormatiẽ. Iohãnes Firmam⁹ ꝑ se & archiepo Brundesino & abbate scti Nicolai de Ausauno, Vlanimgus Nolanus, Nicolaus Assissinaꝝ ꝑ se & dño Bertholdo Massaueñ. & Andrea Nuterino Sinoneñ. pro abbate S. Georgij de Venetijs Iohãnes Vvaruneñ. procu. Pomezameñ. Culmẽ. & Sabinẽ. epoꝝ, Epũs Tudertinus pro se & abbatibus Marliañ. & scti Bñdicti de Gogabo de organis, Epũs Cassis pro se & tribus epis, & abbate Augusteñ. in Frãconia, Symõ Anchonitaneñ. Blasius Elusinus pro se & Perusinẽ. Chorthonẽ. Vigisaꝝ Massueñ. & Cassertanẽ. epis, Iohãnes Siluanectẽ. ambasiator vniuersitatis Parieñ. Thomas Senoneñ. episcopi, Iohãnes Rauateñ. Andreas Posnamiẽ. ambasiator regis Poloniæ & magni ducis Vvitoldi fratris Lilhuuaniæ ducis, Astrogius Militeñ. procu. dñoꝝ archiepi Sindratinẽ. & suoꝝ suffraganeoꝝ electi Iohãnes abbas Cistercieñ. procu. specialis pro toto ordine Cisterciẽ. Gaspar scti Iohãnis Heremis de Perusio decretoꝝ doctor, ambasiator & procu. pro prouincia Burdegaleñ. Matthæus Clareuallis ambasiator ecclesiæ gallicanæ, in theologia mgri, Guillermus de ꝑcibus ordinis Cistertieñ. Veneñ. diocœ. Guillermus scti Pauli de Cornuto Turoñ. diocœsis, Iohãnes Vificãpi Nouiomensis diocœ. Guillermus scti saluatoris de mane diocœsis Magloneñ. pro prouincia Narbonẽsi, Guillermus de monast. de tellis, Bituricẽsis diocœsis in decretis licẽtiatus, Nicolaus sanctæ Mariæ de Colũba ordis Cistertiẽ. Placentineñ. diocœsis pro se & abbatibus de Strata, de Benedulo, de sctõ Thoma sctõꝝ Nazarẽi & Celsi Veronẽsis, Sirfridus de Euageñ. ordis scti Bñdicti Augustẽsis diocœsis, Abbas scti Petri Cabiloneñ. Euerardus abbas in Lantz pro se & monast. suo, & tanq̃ pro pte oĩm abbatum, ordinis scti Bñdicti Tulleñ. diocœ. Alexãder abbas monast. sanctæ Mariæ de bello fonte ordinis veteꝝ scti Bñdicti diocœ. Malleacensis licẽtiatus in decretis ambasiator eccl'iæ regni Frãciæ pro prouinciæ Burdegaleñ. & procu, episcopi Lauconieñ. Hẽricus abbas vtriusq; iuris licẽtiatus ambasiator vniuersitatis Andega. Abbas Otto Burneñ, ordis scti Benedicti, abbas Rumeñ. Iohãnes abbas monast. de Robstodũ, Ebreduneñ. diocœsis Iohãnes abbas de fontibus pro prouincia Ebracẽ. Abbas scti Massensis pro eccl'ia regni Frãciæ & Delphinatus. Abbas de Bolo in Anglia. Abbas sanati Gilsadij, abbas de Lanthein, abbates.

¶Nomina ambasiatoꝝ & procuratoꝝ.

H ¶Stephanus de Galliaco canonicus & archidiaconus Losateñ. in eccl'ia Tholosana procu. capituli mgr Iohãnes Basiræ procu. domini Ludouici archipiscopi Rothomagẽsis, Iohãnes de Trembleyo sedis apostolicæ prothonotarius procu. capituli Ebredunẽ. Nicolaus Verdis sacri palatij apostolici causaꝝ auditor, ambasiator archiepi Bremeñ. Nicolaus Augemij & Guillermus Brilleti ambasiatores regis Cypri, Thomas abbas beatę Mariæ Eboraci ambasiator regis Angliæ. Petrus Cãthon, ambasiator ducis Burgũdiæ, Leo de Nasteco licẽtiatus in legibus decanus Bisuntineñ. Theodericus de monast, pro vniuersitate Coloniẽsi, Iohãnes Brum pro epõ Halberstadẽ. prior de Rhodis ꝑ hospitalib⁹ S. Iohãnis Hierosolymitani, Antoni⁹ Moessi ꝑ epõ Grationopolitano & ordie ꝑdicatoꝝ. Abbas Stoxij ꝑ rege Noruegiæ & mona. suo, & epõ Lincopeñ. Petrus de Mera pro epõ & capitulo Traiecteñ. Paulus de Praga pro epõ Luthomisieñ. Iacobus Baruth, pro abbate scti Lãberti Saltzburgeñ. diocœ. Raymũdus de nouo bello pro episcopo Bituricensi, & abbate sancti Tyberij, Agatẽsis diocę. Fr Angelus abbas

mona-

monasterij in Buna Saltzburgẽsis diocœsis ordinis Cistertiẽsis, ꝓ monasterio & duce Ernesto, Austriæ, Petrus ꝓpositus canonicoꝝ regulariũ monasterij in Legingẽ ꝓ monasterio suo & Iohãne Burgario Nurbergẽsis, mgr̃ Petrus de Pulchra ꝓ vniuersitate studij Viennẽsis, Paulus Ladaura ꝓ vniuersitate Cracouiẽsi, Iohãnes Hugueneti ꝓ vniuersitate Auinionẽsi, & certis abbatibus, Hẽricus de Abundẽ. ꝓ vniuersitate Oxoniẽ. Stephanus Plates ꝓ epõ Luthosmiensi, & vniuersitate Pragẽsi, Petrus Parthis ordinis theutonicoꝝ ꝓ dicto ordine, Michael Bolosonis, ꝓ capitulis Viennensi, Narbonẽsi, Viuariẽsi, & Ebredun. Andreas cãtor Lubiceñ. ꝓ epõ & capitulo Tubicẽ. necnõ ꝓ epõ & capitulo, Brandẽburgeñ. Iohãnes de Burneñ. ꝓ epõ Monasterie. Guillermus Prothos ꝓ epõ Rusen. Arimicañ. & Africañ. Iohãnes Gretz Reginꝫ ꝓ abbate Moberdeus. Pragẽsis diocẽsis ordinis S. Benedicti, Matthias de Ville, ꝓ ꝓposito in Viẽna Patauiẽsis diocœsis, Conradus abbas Pigameñ. ordinis S. Benedicti, Iohãnes Gervver ꝓ Hẽrico epõ Verdẽ. Philippus de Lapsa ꝓ abbate Pridẽ. ordinis S. Bñdicti, Iacobus Alberti ꝓ archiepõ Rauennatẽsi, Errarieñ. epõ Parmẽ. epõ & marchione Ferrariẽ. Iohãnes Gigati ꝓ capitulo Veneten. Fridericus de spũ ꝓ archiepõ Rauẽnaten. epõ Ferrarieñ. Parmẽ. & marchione Ferra. Benedictus de Guillelactis clericus Cameræ ꝓ epõ Arcuraten. Frater Antonius de Pecoto gñalis ordinis minoꝝ ꝓ toto ordine, Iacobus Conradini ꝓ episcopis Gremen. Ramegustanensi, & ꝓ Abbate sancti Andreæ de sexto Ianuensis diocœsis, Iohannes Tremosius ꝓ ꝓpositis Thoalorensi, diocœsis Pragensis, ordinis Præmonstratẽsis. Egidius Petri canonicus Columbricẽsis & episcopus Visen. Iohannes decanus Lemouicẽsis pro ꝓuincia Bituricensi, & episcopo Lemouicensi, Raymundus Grego. pro episcopo Sistarensi, Elfinus archidiaconus Starensi, ꝓ epõ Staren. Iohãnes de Flisco, præpositus sancti Adriani de Trigãdio diocœsis Ianuensi ꝓ episcopis Vercellẽsi, & Vigintimeliẽsi, Laurẽtius Gnoda canonicus Lincopensis, ꝓ epõ Lincopẽsi, Theodericus Cintemberg. cãcellarius episcopi Vbracẽsis, ꝓ ducibus Slesię &c. Vvoalmarus Sals, & Luderus rector ꝓ epõ Hildesemẽsi, & capitulo eiusdẽ, Coante Amoniæ ꝓ duce Britãnię, rege Scotiæ, comite Noruegiæ, & comite Sabaudiæ. Iohãnes de Perona canonicus & ꝓcurator ecclesię, capituli Turonẽsis, frater Bernardus prior domus Carthusiæ ꝓpe Argentinã ꝓcurator prioris maioris Carthusiæ, Guillermus de Forliuio rector cõuentus fratrũ heremitaꝝ S. Augustini de Forliuijs ꝓcurator dñi Georgij de Ordelasse dñi Forliuij, Galterus Grasse ꝓcurator & mgr̃ totius ordinis S. Iohãnis Hierosolymi, vtriusq; iuris doctor, Nicolaus officialis Brixinẽsis ꝓ epõ & clero Brixenẽ. & Ernesto duce Austrię, Petrus de Holtz kyrchẽ, ꝓ se & abbate Fuldẽsi, ordinis S. Bñdicti Herbipolẽsis diocœsis, & ꝓposito Numbergẽ. Parauiẽsis diocœsis. Ff Antonius Costę ordinis ꝑdicatoꝝ, Iohãnes de Vincellis ꝓcurator abbatis & cõuẽtus ac totius ordinis Cluniacẽsis, & ꝓcurator abbatis S. Regnaudi & prioris de charitate, Iohãnes de Gorello ordinis minoꝝ conuẽtus Parisiẽsis ordinis añ dicti regẽs, necnõ fratris Iohãnis Quingonelli ꝑfati in ꝓuincia Frãciæ ꝓuicialis ministri ꝓcurator abbatis S. Nicolai ꝓpe Andegauẽ. Iohãnes Brossandi ꝓcu. episcopi capituli Mirapicensis, Symon de Bechẽs archidiaconus Vapincẽsis, ꝓcura. capituli eiusdẽ & Atrebaten. Aymericus de atrijs ꝓcu. prępositi Montisiouis & supra ordinis, & abbatis Sangmaci, Iacobus Crasseti lrarꝫ apostolicarꝫ scriptor, ꝓcu. capituli Auinionensis & Munacensis, Bego de Rogerijs in legibus licentiatus ꝓcu. episcopi Vticensis, & deputatus ꝓ ꝓuincia Narbonẽ. Berengarius Meseroudi ꝓcu. conuentus sancti Guillermi de desertio Lodonensis diocœsis, Iohãnes Senescalli ꝓcu. domini abbatis Præmonstratẽsis, & totius ordinis, & Iohãnes de Ponlexo prior Romanæ curiæ, & celerarius monasterij sancti Antonij, & præceptor de Reuerso, ac ꝓcu. totius ordinis sancti Antonij & Augustini, ac ꝓcu. episcopi Taurineñ. Iohãnes Vvyperdus ꝓ abbate Fistanensi ordinis sancti Benedicti Rothomagensis diocœsis, Ff Antonius de Pyro gñalis ordinis minoꝝ, Pasquerius de vallib⁹ baccalarius in decretis ꝓcu. abbatis sancti Ricarij in Pontio ordinis sancti Benedicti alias ambactensis diocœsis, Petrus Gmecoui lrarꝫ sacræ pœnitẽtiariæ scriptor, & procu. episcopi & capituli Conseraneñ. de Graumicis, de Padua Concordiensis procu. episcopi Concordiensis ꝓuinciæ Aquilegiensis, Iohannes de Boues ꝓcu. regis Frãciæ & procu. monasterij sancti Augustini, Oliuerius Longuenet, in artibus & medicinis mgr̃ baccalarius in decretis procu. episcopi Trecorẽsis abbatũ de Busagio, de Malareyo, de Begar, & Remensis S. Benedicti Cistertiẽsis ordinis, & Venetẽsis, & Rauenatensis, & Trecorẽsis diocœsis, Godofred⁹ Duali licẽtiatus in legibus procu. episcopi Lemouicẽsis, & abbatis S. Marcialis Lemouicẽsis diocœsis. Petrus de Rococello prior prioratus cõuẽtualis beatæ Mariæ de Aurate Theoderic⁹ procu. dñi archiepi Tolosañ. missus & noiatus pro prouicia Tolosana, & epi Agatẽtis, Raymundus de Remegueria licẽtiatus in decretis prior maioris eccl̃iæ Electẽsis, procu. episcopi & capituli Electẽsis, Tierricus de sctõ Deodato licẽtiatus in legibus & mgr̃ in artibus ambasiator vniuersitatis Aurelianensis, & procu. episcopoꝝ Tulensis, & Xanctẽsis, Verneius

militis

militis decanus eccl̃iæ Bambergeñ. Bremeñ. diocœsis, Henricus de Molẽdino canonicus Bremeñ. ambasiator dñi archiepi Bremẽsis, Guillerm⁹ votis in vtroq; iure baccalarius canonicus Grationopolitanus, Guillermus Brucellis dñi Michaelis archiepi Amham primatis Hyberniæ, ac dñi Thomæ epi Offorieñ. ꝓcurator, Guillermus de spelunca canonicus Noleñ. missus nomine illustrissimę dñę Iohãnę Nauarræ, & reginæ Angliæ, & noĩe ꝓprio, Robertus prior Celsinoꝝ vicarius & ꝓcurator abbatis Cluniacẽsis, & eiusdẽ conuentus Matisconeñ. diocœsis pro ipsis & suo Cluniacensis ordinis, Symon Quatadrioꝝ canonicus S. Remigij ꝓcurator dñoꝝ epoꝝ Andegaueñ. & Auinionẽsis. Thomas Bouotant licẽtiatus in legibus, ꝓcurator epi Andegaueñ. & omnium sanctoꝝ Andegaueñ. & Iohãnes de Pratis monasterioꝝ ordinis S. Augustini Maclouiensis diocœsis, Ermogãdus de Cesserijs licentiatus in decretis archipresbyter Narbone, & prior de capite stagno Narbonẽ. diocœsis, ambasiator vniuersitatis Montispessulani Magaloneñ. diocœsis, Antonius de Zvvaueuardæ ꝓcurator ꝑpositi decani & capituli ecclesiæ sancti saluatoris Hexbebereñ, diocœsis & decani & capituli eccl̃iæ beatæ Mariæ Curtacẽsis Tornacẽ. diocœsis, Hugo de Cesseto canonicus eccl̃iæ Catracẽ. ꝓcurator epi Catraceñ. Iohãnes Dolior licẽtiatus in legibus, archidiaconus de Sabalio, & canonicus eccl̃iæ Cenomanẽsis ꝓuinciæ Turonẽ. ꝓcurator decani, & capituli eccl̃iæ Cenomanẽsis, Frater Petrus de Saliẽte cellerari⁹ monasterij Aureliaci S. Flori diocœsis, licẽtiatus in theologia & in decretis, vicarius epi Grationopolitanus, & ꝓcurator Vapincẽ. epi, necnõ abbatis Conchiẽ. Rutenẽsis diocœsis, Iohãnes Honorodiæ vtriusq; iuris licẽtiatus ambasiator vniuersitatis Andegaueñ. Hugo fabri magister in artibus, & medicinis ꝓcurator epi Cameracẽ. Elsius scholaris, ꝓ abbate S. Laurẽtij Fauẽsis diocœsis, Otto de Milex ꝑpositꝰ ecclesię Herbipolẽ. Iohãnes Habunde ꝓ se & epo Extetẽsi, & duce Frãconiæ, Lãbertus de Grolia ꝓ se & regno Hũgariæ, Bertholdus Rukę ꝑpositus Lubicẽ. ꝓ se & epis Tarbatilẽsi, Ossieñ. & Curonẽsi, Petrus Storch in theologia doctor ꝓ vniuersitate studij Lypseñ. Iohãnes Crestæ licentiatus in vtroq; ꝓ duce Guillermo Bauariæ, comite Hollãdiæ, Hãnoniæ, & Zelãdiæ, Magister Albertus de Nurẽberga ꝓ se & epo Bãbergẽ. Philippus de Lompressa lr̃aꝝ apl̃icaꝝ scriptor ꝓ se, & Bartholomæo abbate monasterij S. Laurẽtij extra muros Tritineñ. Cuntzo de Suuela auditor sacri palatij apl̃ici, & Albetus Varemtrapp ꝓ se & archiepo Pragẽsi, Iohãnes & Arnoldus Forcheim lr̃aꝝ apl̃icaꝝ scriptores ꝓ se & electo Geteñ. Michael de Czedel rector parrochialis ecclesiæ in Losen. Vvratislaneñ. diocęsis ꝓ ꝑposito Martalẽ. ordinis Præmõstratẽ. Constã. diocęsis, Nicolaus de Ballionibus prior gñalis ordinis S. sepulchri dñici, Geminian⁹ ꝓ se & abbate S. trinitatis Veronẽ. ordinis vallis vmbrosæ, Basilius de Trisis ꝓcurator epi Vitañ. Frideric⁹ Epingfulginas ꝓ abbate mõtis Cassaneñ. & Iacobo epõ Spoletano epõ Nuterino, & ꝓ Nicolao de cruce de Fulginio Dñs Arpinus de Alexandria ꝓ episcopo. Altiganeñ.

¶Sessio vicesimaprima.

A ANno à natiuitate dñi, M. CCCC. XVI. Die vero sabbati vigesima & penultima mẽsis Maij, fuit celebrata sessio gñalis in maiori ecclesia Constã. prędicte eidẽ reuerẽdissimo pre dño Iohãne epõ Hostiẽsi cardinali in qua qdẽ sessione dicebat officiũ missę de spũ sctõ cũ letanijs & alijs sessiõib⁹ req̃sitis qb⁹ expletis fiebat sermo ad cleꝝ ꝓ reuerẽdũ pr̃em Iacobum epũm Laudẽsem, q ꝓ suo themate assumpsit verba hæc videlicet. Exprobrauit deus incredulitatẽ eoꝝ & duritiã. Et eo finito magister Hieronymus de Praga in medio existẽs, ascendẽs quendã bancũ replicauit cõtra ꝑfatũ dñm Iacobũ, & eius sermonẽ, & alia diuersa dixit & allegauit. Quibus & alijs pluribus auditis reuerẽdissimus pr̃ dñs pr̃iarcha Constãtinopolitanus vnus de cõmissarijs ipsius synodi dicto magistro Hieronymo pñte & audiẽte snĩam diffinitiuã cõtra eundẽ Hieronymũ de Praga alta & intelligibili voce in scriptis legit & ꝓmulgauit, ꝓut quẽadmodũ in quadã schedula papyrea quã in suis manibus tenebat, tenoris inferius inserti plenius cõtinet & habet. Qua siquidẽ snĩa lecta & p synodũ vniuersaliter approbata & ꝓ deputatos nationũ Anto. Concordieñ. Vitalẽ Tholonẽsem, Nicolaũ Merseburgeñ. & Patriciũ Cartagẽsem epõs ac ꝑfatũ dñm Hostiensem ꝓ verbũ placet. Idem Hieronymus traditus est potestati seculari, & combustus fuit.

¶Tenor snĩæ diffinitiuæ latæ contra Hieronymũ de Prága.

B ¶In nomine domini, Amen. Chr̃us deus & saluator nr̃ vitis matura, cuius pr̃ agricola est, discipulos, cæteroscq; fideles suos in illis instituens, inquit: Si qs in me nõ manserit, mittet foras, sicut palmes, & arescet. Cuius summi doctoris & magistri doctrinã sequẽs, & p̃cepta exequens hæc scta Constã. synodus in causa inquisitõis hæreticæ prauitatis p eandẽ sctam synodũ mota fama publica referẽte, & clamorosa insinuatõe demõstrãte cõtra magistrũ Hieronymũ dictum de Praga, dictũ magistrũ in artibus laicũ, ex cuius causæ actis & processibus cõstat eundẽ Hieronymũ tenuisse, asseruisse, & dogmatizasse, nõnullos articulos hæreticos & erroneos

dudum

dudum à sanctis patribus reprobatos, quosdam vero blasphemos, & alios scãdalosos. & alios piarũ auriũ offensiuos, temerarios, & seditiosos dudum p damnatæ memoriæ viros Iohãnem Vvycleff, & Iohãnẽ Huss assertos p̃dicatos & dogmatizatos, ac in nõnullis eorũ libris, & opusculis insertos. Quíq; doctrina & libri p̃dictorũ Iohãnis Vycleff, & Iohãnis Huss, ac Vvycleff memoria dicti Iohãnis Huss p̃sona p eandẽ sanctã synodũ, & eius sniam de hæresi dãnati, & dãnatæ fuerunt. Quãq; dãnatõis sniam idem Hieronymus postmodũ pendente hmõi inquisitionis causa in eadẽ sctã synodo cognoscens, & ꝓfitens verã catholicã & apostolicã fidẽ approbauit & eidem consensit, anathematizauit omnẽ hæresim, præcipue eã de qua erat infamatus, & se confitebat infamatum, & quã præteritis tpibus dogmatizauerunt, & renuerũt Iohãnes Vvycleff, & Iohãnes Huss in suis opusculis, sermonibus, & libellis, & ꝓpter quã seu quas cum suis dogmatibus & erroribus ab eadẽ sctã synodo dãnati fuerunt, tanq̃ hæretici, & eorũ doctrina similiter dãnata, præmissorũq; oĩm dãnationẽ professus, & iurauit se in hac fidei veritate pmansurũ. Et si ipse quicq̃ contra sentire, vel p̃dicare p̃sumpserit, canonũ seueritati subiacere, & æternæ pœnæ voluit obligari. necnon suã ꝓfessionẽ manu sua conscriptã, eidẽ sanctę synodo obtulit atq; dedit. Post q̃s ꝓfessionẽ & abiurationẽ multis diebus trãsactis sicut canis ad vomitũ rediẽs, vt virus pestilentissimũ qd' in suo latitabat pectore publice euomeret, audientiã publicã sibi dari in eadẽ sctã synodo publice congregata asseruit, dixit, & ꝓfessus est in effectu, q̃ p̃fatæ sententiæ dãnatõis dictorũ Iohãnis Vvycleff, & Iohãnis Huss inique consenserat, & illã sniam approbãdo mentitus fuit, nec verebat se confiteri mentitũ, quinimò confessionem, approbationẽ, & ꝓfessionẽ suas sup illorũ dãnationẽ reuocabat, nunc & in æternũ asserens se in libris Iohãnis Vvycleff, & Iohãnis Huss nullã vnq̃ hęresim vel errorẽ legisse, licet añ fuerit confessus, & ꝓbatũ sit euidenter ip̃m libros eorũ diligẽter studuisse, legisse, & dogmatizasse, & in qbus constat plures errores & hæreses cõtineri. Vẽ idẽ Hieronymus de sacro altaris & trãssubstãtiatõe panis in corpus ꝓfessus est se tenere, & credere q̃ ecclesia tenet, dicẽs se plus credere Augustino, & cæteris eccl'ię doctoribus q̃ Iohãnis Vvycleff, & Iohãnis Huss dãnatis erroribꝰ adhęrere. Illorũq; fautorẽ fuisse & eẽ ꝓpter q̃ eadẽ sctã synodꝰ eũdẽ Hieronymũ palmitẽ putridũ aridũ in vite non manentẽ, foras mitrendũ decernit, ipsumq; hæreticũ, & in hæresim relapsum, excõicatum, anathematizatum ꝓnuntiat, & declarat atq; damnat.

¶Sessio vicesimasecunda de vnione Ambasiatorũ regis Aragonum.

A Die Iouis decimaqnta mensis Octobris anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XVI. indictiõe nona, fuit celebrata sessio gñis in maiori eccl'ia Constã. ad hoc specialiter deputata. Et reuerẽdissimus pater dñs Bartholomęus archiep̃s Mediolanen. schedulam tenoris subsequẽtis legit & publicauit.

¶Decretum locationis Ambasiatorum regis Aragonum.

B ¶Sacrosctã synodus Constã. cõsiderãs q̃d suã & suorũ ad hoc deputatorũ instãtiã oratores charissimorũ eccl'iæ Iacobi & Iohãnis, regis & reginæ Hierl'm filiorũ Siciliæ illustriũ requisiti fuerunt, vt qm̃ expectant oratores charissimi eccl'iæ filij regis Castellæ & legionis illustris huc ad synodũ vẽturi, ad pficiendũ cũ ipsa synodo eccl'ię vnionẽ placeret eisdẽ oratoribus dictorũ regis & reginæ dimittere locũ, quẽ in loco sessiõis nũc tenẽt, tanq̃ q eisdẽ oratoribus dicti regis Castellæ veniẽtibus debebit, & durãte p̃nti cõcilio vadãt ad partẽ finistrã immediate post Ambasiatores etiã charissimi filij Angliæ illustris. Ideo eadẽ synodus decernit, & statuit, q̃ ob hoc veniãt, siue nõ veniãt dicti oratores regis Castellę, nõ ꝓiudicet eisdẽ regi & reginæ, & eorũ regnis, nec dictis oratoribus suis eorũ noĩe, aut alijs qbuscunq; quo ad locũ & honorẽ q sibi in hac synodo debent tã in sessionibus, ꝓcessionibus, & alijs qbuscũq;. Et si cõtingat q̃ medio tẽpore ante aduentũ oratorũ dicti regis Castellæ aliqs vel aliq oratores alterius regis sederẽt in loco p̃dicto Ambasiatoribus dictorũ regis Iacobi & Iohãnę reginę dimisso, declarat eadẽ synodus q̃ hoc erit de tolerãtia, pmissiõe, & gr̃a, & ꝓ hac vice dũtaxat, & q̃ p hoc illi vel illis nullum ius acquirat ex sessiõe p̃dicta, nec ꝓiudicet dictis Ambasiatoribus regis & reginæ p̃dictorũ & regnis in ꝓcessionibus, vel alijs actibus q concurrerent in hac synodo.

¶Post hæc aũt reuerẽdus magister dñs Antonius Taxal gñalis ordinis beatæ Mariæ de mercede in dicto Ambone exĩstens, legit schedulam tenoris subsequentis.

¶Schedula lecta p Ambasiatores regis Aragonũ. Nos Iohãnes Raymũdi comes Cardone, frater Antonius Taxal sacræ paginæ magister, gñalis ordinis beatæ Mariæ de mercede, Raymũdus Xatmar miles sperãs in deo Cardona iurisperitus, Gundissaluus Garssiæ de sctã Maria decretorũ, & Michael de Nauers vtriusq; iuris doctores, oratores, & ꝓcuratores, illustrissimi prĩcipis, & dñi nr̃i dñi Alphõsi regis Aragonũ. &c. volẽtes & intẽdentes adimplere conuentiuã Narbone initã inter serenissimũ principẽ, & dñm, dñm Sigismundum Romanorũ & Hungariæ regem, & procuratores, nuntios, & legatos præsentis congregatõis Constã. ex vna & etiã

orato

oratores & ꝓcuratores ac nuntios dñoꝝ regum Castellæ, Aragonũ, & Nauarræ, necnõ illustriũ principũ dñoꝝ Fuxi & Armeniaci comitũ ex alia partibus, alias pñtauimus nos in hoc loco corã paternitatibus vrīs offerẽtes nos ad exequendũ dictã conuentionẽ, & oĩa & singula contẽta in ea, & si nũc attẽdentes, ꝙ in primo capĩo dictæ cõuentõis cõtineť, ꝙ cõuocatio fiat per ꝓlatos cæterosq; viros eccl̃iasticos huius congregatiõis ꝓ lr̃as quæ dirigant ad duos principes, & alios de obedientia dñi Benedicti papæ .xiij. quondã nominati, & viceuersa ꝙ ꝓfati reges de obedientia dicti dñi Benedicti ꝓ lr̃as conuocatorias vos ꝓnominatos ꝓlatos conuocabunt, & attento etiã ꝙ conuocatorię lr̃æ ꝓ pte vestra dicto dño regi Aragonũ pñtatæ fuerũt volumus & nos satisfacere dicto capitulo, cuius tenor quãtum ad lr̃as cõuocatorias quæ in eo continentur, talis est: Miseratione diuina episcopi, &c.

¶Post lecturam vero præfatus dominus archiepũs Mediolanensis ꝓdictas literas conuocatorias legit alta voce in dicto Ambone existens.

¶Literæ conuocatoriæ.

C Miseratione diuina epĩ, ꝓbr̃i, diaconi, cardinales, pr̃iarchæ, archiepi, epi, prælati, & cæteri in Constãtia ꝓuinci ę Magũtinensis in Chr̃i noĩe congregati. Illustri principi Ferdinãdo dei gr̃a Aragonũ & Siciliæ regi, salutẽ & eccleſiasticã vnionẽ feliciter intueri. Quã q̃ misericordiæ dñi, neq; mensurã ponere, neq; eiusdẽ tpa diffiniri possumus, in dies attamẽ quos diligit castigãs, compertũ habemus qđ flagellat, vt in tentatione ꝓuentum faciat, & ꝓbatos ampliori retributõe ꝓsequať, ipso siquidem permittente à xxxviij. annis & amplius populus eiusdẽ peculiaris q Chr̃iano nomine gloriamur, afflicti fuimus pestifero, & execrabili schismate pñti, cuius occasione oĩm penè bene viuendi modoꝝ status confractus est, vt cessaret angelus ꝓcutiens, altissimũ exorauimus, & indefesse ad id sudores nostros & animos aptauimus, ꝓpitieť populo suo misericors dñs deꝓcamur, & scđm altitudinem cœli à terra corroboret misericordiã suã sup timentes se. Vnde qnã q̃ varios ppessi fuimus ꝓ pace ecclesiæ consequẽda labores p anni circulũ & vltra circa hoc vacauerim⁹ nondum venit dies dñi in qua pace frui optamus, veꝝ appropinquat speramus in eius authore, qa arras ipsius reperimus. Nã dñs, q Gregorius duodecimus in sua obedientia dicebať, sua sponte cessit. Sic & dñs qui Iohãnes vicesimustertius dicebať, facere voluit atq; fecit. Vtaũt hoc idẽ faceret dñs Petrus de Luna, q Benedictus. xiij. in sua obediẽtia nominať, legatos & nũtios nostros ad serenitatẽ vestrã & ipsum cum sereniſſimo Romañ. rege venerabiles & reuerẽdos patres & doctiſſimos viros archiepm Turonen. & alios collegas destinaueramus. Qui qdem dñs Petrus admonitus, rogatus, exhortatus, & req̃situs humiliter, apte, debite, & iuridice cessionẽ ꝓ ipsum iure diuino pariter, & humano, & alias multipliciter debitã facere noluit, sed hucusq; distulit atq; differt in totius ecclesiæ scãdalũ, ac populi Chr̃iani iacturã, & aĩæ suæ detrimentũ. Quã quidẽ cessionẽ vt faceret p vos fuit dictus dñs Petrus de Luna requisitus pluries. Per principes, & comites notabiles obediẽtiæ suæ. Idcirco vt filĩ pĩ compatiẽtes enitimur, & q̃ntum in nobis est, nisi fuimus pacẽ ꝓdictã obtinere, & animos virtuosoꝝ viroꝝ ad hoc allicere, quatenus in illo q est verus eccleſiæ sponsus congregati in vnũ simul matrẽ eccleſiã diuisam vnia mus, & idecentia quælibet, quæ dicti schismatis occasione pullularunt tollamus, & de medio auferamus. Hinc serenitatẽ vestrã obsecramus p viscera mĩæ dei nostri, & p aspersionẽ sui ꝓtiosiſſimi sanguinis, & p pretium redemptõis nr̃æ exoramus, req̃rimus, & monemus, quaten⁹ ob dei nostri reuerentiã ad tractãdum vna nobiscũ sup infrascriptis veniatis, & subditos vr̃os q possint, & debent cõciliĩs gñalibus interesse, quos vna vobiscũ pñtibus conuocamus monea tis, inducatis, & eosdẽ authoritate à deo vobis tradita, q̃ ptãtis culmina intra ecclesiam princi pat⁹ ꝓprio decore tenetis, & de eadẽ reddituri estis rõnẽ, iuxta dispositõis vobis traditę modũ conuocetis, vt ĩfra tres menses immediate sequẽtes ꝓsentationẽ ppiniaci, aut Barchinone de ꝓsentibus faciendã concordatã in capitulis die .xiij. Decembris proxime lapsi Narbone sup materia vnionis firmatis ãtq; factis. (De q̃ quidẽ pñtatione certificabimini in Constantia) compareatis ad schisma sedãdũ, vnionẽ eccl̃iæ ꝓcurãdã. Reformationẽ etiã ipsius eccleſię tã in capite q̃ in mẽbris complendã, & deiectionẽ dicti Benedicti effectualť faciẽdam, & ad electionẽ futuri Romani pontificis ꝓcedendũ, ac ꝓ aliĩs causis, & rõnibus quæ ad generale concilium de iure pertinent & ſpectãt, per hoc eñ quẽ Chr̃us suo sanguine pretioso acq̃siuit in vnum ouile ad gloriã æternã consequendã apta mente ac debitum deo, & eccleſiæ matri nostræ reddituri, æterneq; retributõis ꝑmia cõseq poteritis. Datũ & actum Cõstãtiæ in eccleſia cathedrali dicti loci in qua pro præmissis fueramus congregati secundo nonas Februarĩ. Anno à natitate domini. M.CCCC,XVI. apostolica sede vacante.

¶Post q̃ aũt ꝓfatus archiepus suã lecturã compleuisset, Ambasiatores dicti regis Aragonũ volentes satisfacere dicto capitulo, dixerunt p organum ꝓfati magistri Antonĩ Taxal, vt sequit.

¶Nos

¶Nos oratores,& procuratores illustrissimi principis dñi Alphonsi dñi nostri regis Aragonum,&c.cõuocamus vos oẽs prælatos & cæteros dños de hac cõgregatione,iuxta tenorem dicti capituli. Deinde prælati & cæteri in ipsa congregatione existentes per organum dicti archiepiscopi Mediolanensis responderunt in hunc modum. A

¶Nos miseratione diuina epi,presbyteri,& diaconi,cardinales,patriarchæ,archiepi,episcopi,prælati,& cæteri hic cõgregati dictã conuocationẽ acceptamus,& offerimus nos paratos sine dilatione quacunq; ad procedendũ ad vlteriora,& insuper requirimus vos oratores & ꝑ curatores ꝑdictos,q̃tenus ad vnionẽ faciendã nobiscũ procedatis iuxta tenorẽ tertij capituli cõuentiõis ꝑdictæ,qd̃ incipit: Tertio,ꝙ præfati de obedientia dñi Bñdicti,&c. Oratores vero regis Aragonũ rñderunt per organum dicti dñi Anthonij Taxal, dicentes. B

¶Nos oratores & procuratores prædicti,dicto noĩe vnimus nos vobis,iuxta tenorem capituli antedicti. Mox domini prælati,& cæteri dixerunt,& responderunt per organum domini Bartholomæi archiepiscopi Mediolanensis,vt sequitur.

¶Nos miseratõe diuina epi presbyteri,diaconi,cardinales,patriarchæ,archiepi,epi, prælati, &c.& cæteri hic congregati,supradictã vnionem vestrã acceptamus. Et econuerso,nos vobis procuratoribus prędictis,dicto noĩe iuxta tenorẽ dicti capituli vnimus,& sic tã prędicti q̃ ambasiatores ꝑdicti dixerũt submissa voce. In noĩe patris,& filij,& spũs sancti. Et sup ꝑmissis petierunt instrumentum,& instrumenta hincinde,& prędsidentes pro nationibus,ac cardinalis Hostiensis pro collegio cardinalium,responderunt,placet. C

¶Quibus pactis,ꝑfati dñi ambasiatores regis Aragonũ descenderunt ambonẽ,& iuerunt in scãnũ in q̃ sedebant dñi ambasiatores regis Franciæ,& interpositi fuerunt inter eosdẽ,in hunc modum. Primo em̃,in primo loco sedebat egregius vir Iohãnes de Gersono cãcellarius ecclesiæ Parisiẽsis,sacræ theologię professor,ambasiator Francoꝝ regis. Et post eũ sedebat dñs Raymundus Floch comes Cardonę,ambasiator Aragonũ regis,& sic de singulis. D

¶Quibus sic ordinatis,& in bona cõcordia cõpletis,reuerẽdiss. dñi cardinales, ac cæteri dñi, & prælati pluuialibus se induerunt,mitras capitibus imponẽtes,& reuerẽdiss.pr̃ dñs eps Hostiensis,sanctę Romanę ecclesię cardinalis in eadẽ sessione prędsidens existens,assumptis secũ, diacono & subdiacono,& alijs,vt est moris,diaconus dixit alta voce,cãtando. Orate,& hoc dicto,oẽs genibus flexis p aliquod tpis interuallũ orauerunt,&c. Oĩbus ceremonijs cõpletis solẽniter,prout ẽ de more aliaꝝ sessionũ,lectoq; euãgelio,Hoc est præceptum meum,vt diligatis inuicem,Archiepũs Mediolanen. legit decreta & capitula sequentia. E

¶Concessio vocum ambasiatorum regis Aragonum.

¶Sacrosctã gñalis synodus Cõstãtiẽ.in spũ sctõ legitime cõgregata,& certa scia,& etiã certis ex causis aĩos dictę synodi specialiter mouẽtibus ꝑ bono pacis & vnionis reintegrãdę ĩ ecclesia sctã dei,statuit & decernit,ac salua sp ꝑ ptestatõe insrascripta quã in oĩbus capitulis & in singulis eoꝝ partibus voluit habere ꝑ repetita liberaliter cõcedit dilectis ecclesię filijs,nobilibꝫ, religiosis & egregijs,Iohãni Raymũdo Floch Cardone comiti,fratri Anthonio Taxal, sacræ paginę mgro gñalis ordinis beatę Marię de mercede,& Raymũdo de Xãtin.& militi sperãti ĩdeo,Cardone iurisꝑito,Gũdissaluo Garsię de S.Maria decretoꝝ,& Michaeli de nautis vtriusq; iuris doctoribus,oratoribus, ꝑcuratoribus,ãbasia.& cõsiliarijs clarissimi ipsius ecclesię filij Alphõsi regis Aragonũ illustris,& ꝑ maiori robore & firmitate eisdẽ oratoribꝫ pñtibꝫ cõuenit,ac pacisciť,ꝙ oratores ꝑfati pñtes,& alij vẽturi oratores eiusdẽ regis hic durãte cõcilio & ꝑ hac vice tãtã habeãt vocẽ tãtę virtutis,& autoritatis q̃tę essent voces oĩm ꝑlatoꝝ, ecclesiasticaꝝq; ꝑsonaꝝ regnoꝝ & terraꝝ ipsius regis q̃ possidet citra & vltra mare q̃ ad gñale concilij sunt assuete vocari,& in hac natione Hispanica in q̃ erunt,ꝙq; p hoc concilium expediant negotia p nationes,iuxta modum q in prędsenti concilio hactenus obseruatus est. F

¶Itẽ,ꝙ clarissimi eccl'æ filij reges Castellę,Portugaliæ,& Nauarrę illustres habeãt eãdẽ grãm q̃ exnũc intelligiť cõcessa in q̃tũ vel ꝑcuratores eoꝝ habere eã voluerint. Ipsis tñ regibus Castellę & Nauarrę obseruãtibus capitula in ciuitate Narbonẽsi inter clarissimũ ecclesię filiũ Sigismũdũ Romanoꝝ & Hũgariæ regẽ illustrẽ,& dilectos etiã ipsius ecclesię filios, ꝑcuratores & nũrios dictę synodi ex vna & ꝑcuratores & oratores prędictoꝝ regũ,Aragonũ & Nauarrę & dilectoꝝ ecclesię filioꝝ Fuxi & Armeniaci comitum partibus ex altera concordata. G

¶Itẽ,ꝑdicta cõcessio valeat ꝑ ꝑlatis,& ꝑsonis ecclesiasticis ꝑdictis,tũc à cõcilio absentibus

¶Itẽ,ꝙ solẽniter ꝑtestať ꝙ ꝑdicta cõcessio atq; statuta,decreta,cõuẽtiões,& pacta hmõi omnino intelligant facta sine aliq̃ prędiudicio capitulorꝝ ꝑdictorꝝ in dicta ciuitate Narbonẽsi concordatoꝝ,qbus capitulis cõcordatis,ac cõcordia dicta facta synodus oĩno stare intendit,nec ab eis in toto velĩ parte recedere,& ita in pñtia oratoꝝ prędictoꝝ solẽniter protestať. H

¶Subsequenter idem archiepiscopus legit in ambone quæ sequuntur.

I ¶Sacrosancta synodus Cõstantiensis in spũsancto legitime cõgregata, viso & confiderato capitulo secũdo, ex capitulis Narbonensibus inter clarissimũ ecclesiæ filium Sigismundũ Romañ. & Hungariæ, &c. Regẽ illustrem, & dilectos etiã ecclesiæ filios, procuratores, nũcios dicte synodi ex vna, & procuratores, oratores, clarissimoꝝ dicte ecclesiæ filioꝝ Castellæ Aragonũ, & Nauarre regũ illustriũ, & dilectoꝝ ecclesiæ filioꝝ Fuxi, & Armeniaci comitũ partibus ex altera cõcordatis q̃d incipit. Secundo q̃ dicte cõuocationes fiende, &c. Volens in oñibus obseruare dictum capitulum promittit, ratũ habet, fecurat, & specialiter cõfirmat, ac nouiter firmat, ac statuit, & decernit oñibus, & per oĩa prout in dicto capitulo cõtinetur. Viso etiam quarto capitulo dictorum capituloꝝ q̃d incipit. Quarto q̃ per dictũ vniendum concilium, &c. abolet, tollit, annullat, eadem sancta synodus quoscunq; processus sententias ordinationes, statuta, & pœnas, vt in dicto capitulo quarto supra descripto continetur vsq; ibi. Et q̃d statuatur, &c.

K ¶Item statuit eadem sancta synodus, q̃ nunq̃ de cætero ratione vel occasione dicti schismatis, aut adhesionis dicti dñi Benedicti & sui p̃decessoris dñi Clemẽtis possit cõtra dictos reges principes, & alios de obediẽtia dicti Benedicti, qũlibet procedi in iudicio, vel extra, vt in fine dicti capituli quarti supra descripti cõtinet. Viso etiã q̃nto capitulo, q̃d incipit. Quinto q̃ per dictum formandum capitulum, & conciliũ &c. eadẽ sancta synodus approbat, laudat, cõfirmat, & meliori modo q̃ fieri potest plenissime firmat oñes, & singulas dispensatiões, gratias, & cõcessiões factas per dñm Benedictũ prædictũ q̃busuis personis suæ obedientiæ, de q̃busuis dignitatibus, vt in dicto quinto capitulo continet, vsq; in diẽ primæ requisitionis facte eidẽ dño Benedicto per reges, & principes suæ obedientiæ, vt in ipso capitulo continet. Viso etiã vndecimo capitulo q̃d incipit. Vndecimo q̃ dictus dominus rex, &c. Et attẽto quod dicitur in dicto vndecimo capitulo ibi. Et q̃ in prima sessione dicta sancta synodus & cætera. Facit, concedit, statuit, & ordinat in omnibus, & per omnia, vt in dicto xi. capitulo continetur.

L ¶Oñia p̃missa tã prælati cæteriq; notabiles viri sessioni interessentes q̃ oratores sepe fati expresse iurauerũt. Iuramenta aũt prædicta nomine cõcilij, & alioꝝ quoꝝ intererat de ipsius concilij mãdato reqsiuerunt, & receperunt. Reuerendi patres dñi Iacobus Rodini à parte dextra in qua sedent epi, & presbyteri cardinales, & Thomas Poltẽsis sanctæ sedis apostolicæ prothonotarius à parte siniſtra, in qua sedent diaconi, Cardinales, &c.

M ¶Quibus præstitis præfatus dñs Mediolanẽsis legit schedulã tenoris sequentis. Et p̃dicta oĩa & singula intelligant, & locũ habeãt semp attento tenore oĩm, & singuloꝝ capituloꝝ Narbone concordatoꝝ, q̃bus & eoꝝ cuilibet dicta sancta synodus stare intẽdit, nec ab eis, vel eoꝝ aliquo in toto, vel in parte recedere. Ad quã ex parte nationũ, & dominoꝝ Cardinaliũ fuit responsum, placet. Deinde dominus Anthonius Taxal, legit quandam schedulam tenoris subsequentis.

¶Schedula acceptationis per Ambasiatores, regis Aragonũ lecta.

N ¶Nos Iohannes Raymundi Eloch, comes Cardonæ. Frater Anthonius Taxal, sacræ paginæ magister gñalis ordinis beatæ Marię de mercede. Raymũdus Zatmar miles sperans in deo, Cardona iurisperitus, Gundissaluus Garssiæ, de sancta Maria decretoꝝ, & Michael de Nauers vtriusque iuris doctores, oratores, ꝓcuratores, ambasiatores, & consiliarij illustrissimi principis, & domini nostri Alphonsi regis Aragonũ, &c. Dictis nominibus, & q̃rũlibet ipsoꝝ nominũ omnibusq; alijs melioribus modo, via, iure, forma, causa, & nominibus q̃bus validius, & efficacius possumus, & valemus, omnia singula decreta, statuta, & ꝓtestationes, necnõ cõuentiones, ac pacta per sacrosanctã generalẽ synodũ Constãtiensem nobiscũ dictis noĩbus facta & edita, & quę nunc sunt serioſius lecta ipsa habentes ꝓ sufficienter expressis, & solẽniter repetitis vice nomie domini nostri regis præfati, ac oĩm regnoꝝ, & terraꝝ suaꝝ acceptamus, assentimus, approbamus, & solẽniter cõfirmamus, & similiter sic ipsa synodus ꝓtestata ẽ, q̃ nõ intẽdit recedere à capitulis in p̃dicta ciuitate Narbonẽsi. Cõcordatis de q̃bus in decreto p̃ntis cõcilij nũc de ꝓximo edito q̃ hæc volumus habere ꝓ expresso, & specifice declarato facta existit mẽtio specialis. Ita & nos dictis nominibus, & quilibet eoꝝ solemniter protestamur, & super omnibus superius descriptis promotores concilij petierunt instrumenta, & similiter ambasiatores regis Aragonum per organum Anthonij Taxal, hoc idem petierunt.

O ¶Prædictis pactis Anthonius Taxal, fecit collationẽ ad cõmendationem regis, & reginæ Aragonũ assumens ꝓ themate. Rex tuus venit, Matthæi vicesimoprimo. Qua collatione facta reuerendissimus pater dñs Franciscus sanctoꝝ Cosme, & Damiani, cardinalis noie synodi respõdit: Anthonius Taxal, fecit breuẽ collationẽ dicens. Exultemus omnes in dño. Post huius collationem cæperunt omnes cantare hymnũ. Te deum laudamus, &c. Et oratione dicta fuit cantata missa de spiritu sancto, p reuerendissimũ patrem Cardinalem Aquilegien̄, vulgariter nũcupatum. Acta fuerunt hæc anno, indictione, mensæ, & loco q̃bus supra & cætera.

¶Sessio vicesimatertia.

Iouis

IQuis die qnta mẽsis Nouẽbris, Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XVI. indictõe .ix. fuit celebrata gñalis sessio in maiori ecclesia Cõstãtiẽ, pſidẽte eidẽ sessioni reuerẽdissimo patre dño Iohãne epo Hostieñ. sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinali, & vicecancellario. Fuitq; cantatũ officiũ missæ de spũ sancto per dñm Iohãnem patriarchã Antiochenum. Quo expleto, legebãtur letaniæ, & alia fiebant quæ in sessionibus fieri solent. Eisdem cõpletis, reuerendissimus pater dominus Bartholomæus archiepiscopus Mediolaneñ. legit & publicauit ordinationem sanctæ synodi sub tenore sequenti. A

¶ Commissio deputatorum data super informatione summaria facienda ad effectum citationis personalis, & per edictum contra Petrum de Luna.

¶ Sacrosctã gñalis synodus Cõstãtiensis in spũ sctõ legitime cõgregata in authore pacis vno deo nostro Iesu Christo q sibi spõsam vnã sanctã ecclesiã sui ptiosi sanguinis ptio cõparauit, q̃ in Chro Iesu summo angulari lapide creuit in tẽplũ sanctũ in dño, iunctisq; simul parietib⁹ fecit vtraq; vnũ, vt in pace fieret locus eius ad tollendũ pacis obstacula, vniendãq; scissurã fideliũ, in qua ille Christi aduersarius caput ecclesiæ malignãtiũ dolẽs satis, & erubescẽs hoiem cõstãtẽ ex lutea materia charitatẽ in terra tenere quã in cœlo nequiuerat habere ipsius spõsæ Christi p schisma pestifer; prohdolor ingẽs, & tã diuturnis, vtpote trigintaocto annor;, tẽporibus iã peractis charitatẽ vulnerauit, rescidit vnitatẽ, licet in magna parte spũs sctĩ gr̃a in p̃senti sacratissima gñali synodo ad hoc p̃cipue inter cætera cõgregata cooperãte coniuncta fit p electionẽ & renuntiationẽ dñi Balthasaris olim Iohãnis. xiij. & renuntiationẽ Angeli Gregorij. xiij. in sua obedientia nũcupati, q inter se cũ Petro de luna Bñdicto. xxiij. in sua obedientia nũcupato, de papatu cõtendebãt. Quor; Iohãnis & Gregorij dei gr̃a in eadẽ sctã synodo obediẽtiæ sunt vnitẽ. Attamẽ hostis ille vnitatis & pacis in reliq̃ parte, videlicet in sua obediẽtia dicti dñi Petri Bñdicti nũcupati, seu eius parte p eiusdẽ dñi duritiẽ, ptinaciã, & contumaciã in graue, & maximũ scandalũ vniuersalis ecclesiæ, & Christiani populi, atq; periculũ fidei catholicẽ, & ruinẽ fideliũ aiar; schisma detinet, & lachrymabiliter vulneratã, eadẽ sancta synodus inter cætera ad ip̃m schisma & hæreses alias extirpãdã, procurãdãq; ipsius ecclesiæ vnionẽ p̃cipue cõgregata, cõsiderãs q; præmissis attentis totũ huius reliqui schismatis põdus in psona dicti dñi Bñdicti cõsistit, & q; in eo solo stat, q̃ minus ipsum schisma radicitus extirpet, & p consequẽs resultet prẽfata vnio ecclesiẽ sanctẽ dei, & attendẽs q; tã in diuturnis tẽporibus, q̃bus hoc schisma pestifer; pertractũ est omniũ doctissimor; viror; Christi fideliũ ingenia, etiã cũ summis studijs & laboribus attentis, maxime difficultatibus eiusdẽ schismatis nullã viã possibilem & securã sine fideliũ scãdalo ad præfatum schisma extirpãdum reperire potuerunt præter cessionẽ de papatu oĩm contendentium. Quã viã idem dominus Bñdictus vocatus à suis, vt multor; fidelium vox testatur ante suã electionẽ à suis in papã pro pace dãda ecclesiẽ laudauerat & approbauerat, atq; in ipso conclaui qñ fuit electus promisit, & iurauit prosequi vnionẽ ecclesiæ p oẽs vias accõmodas vsq; ad cessionẽ de papatu inclusiue, si ipsum in papã eligi cõtingeret, vt cardinalibus q tunc erãt, vel eor; maiori parti expedire videretur, atq; post suã electionẽ idẽ promisit & iurauit, dictaq; cõditio postmodũ etiã purificata extitit, & deinde pro pace dãda ecclesiæ promiserit, & iurauerit papatui suo p̃tenso cedere, altero videlicet Iohãne, & Gregorio cũ eo cõtendente cedente, mortuo vel electo, q̃ etiã conditio in ambobus, videlicet Iohãne & Gregorio p̃dictis solẽniter impleta est, vt p̃stet. Attendens igit, q; dñs dictus à suis, Bñdictus, iã vigintiduobus annis cõpletis papatum secundum se tenuit, q̃bus tẽporibus multiphariẽ, multisq; modis de parte regum, principũ, prælator; & alior; Christianor;, tã suæ q̃ alterius obedientiẽ, etiã post purificationẽ conditionum prædictar; fuit cũ magnis iteratis instãtijs seriose, solenniter, humiliter, & deuote requisitus, quatenus pro tollendo hmõi schismate, & pro vnione ecclesiæ sanctæ dei velle suo prætẽso papatui cedere, prout scdm oĩm fideliũ, seu maioris partis illor; iudiciũ tenebat iure diuino pariter & humano, quod facere semper animo pertinaci atq; effrenato superbiæ, ac tumoris spũ correptus recusauit, & subterfugia quædã adhibens ad excudendũ excusationes in peccatis ecclesiã ipsam in hmõi schismate q̃d ipse tollere potuit, relinquens nullã debitã curã, aut diligentiã sufficientẽ, & effectualem adhibuit ad ipsum schisma tollendũ, & ecclesiæ vnionẽ consequendã, sed ad vnũ terrar; angulum in castro munitissimo Pomstulæ in littore maris, vt ad eũ nõ esset tutus accessus se recluſit, ab omni suo posse p̃fatũ inueteratũ schisma nutrit & fouet & impedimenta q̃cũq; p̃t præstat, & procurat, ne ad dictã vnionẽ puenire possit, quę oĩa secũdum sanctor; decreta hęrefim inferunt manifestã. Ea propter super præmissis, & alijs declarandis in processu, & latius exprimendis volẽs eadẽ sancta synodus euacuare quod experta est, vt se quat perfectũ, & ad ipsum schisma penitus submouẽdũ procedere, licet pręmissa oĩa notoria & vera cõmuniter habeantur & reputẽtur, & super illis tota fideliũ clamat multitudo sibiipsi B

satagens prouidere ꝙsi ad ꝙdam hmõi ꝓuisionis remediꝫ fundamẽto cõmittit deuotissimis eccle siæ filijs Guillermo titu. sancti Marci, & Frãcisco sanctoꝝ Cosme, & Damiani dicto Florentini sanctæ Roma, ecclesiæ cardinalis. Iohãni electo pr̃iarchæ Cõstantinopolitano, ac venerabilibus fratribus Stephano Doleñ. Roberto Saristariacẽsi, epis, ac dilectis ecclesiæ filijs Iacobo electo Parmensi. Guillermo pulchri nepotis ffi Antonio Taxal gñali ordinis btẽ Mariæ de mercede, ffi Mauricio de Praga, sacræ paginę professoribus Michaeli de Nauers. Nicolao Vvordis iuris vtriusq; & Iohãni Belles, decretoꝝ doctorib⁹, & eoꝝ maiori parti ꝙtenus sup̃ p̃missis oĩbus, & singulis, ac eoꝝ circũstãtijs depẽdẽtibus, & cõnexis, ac alijs ad ea qũlibet faciẽtibus, illoꝝq; no torietate, fama, & clamore, ac etiã q̃ loca insignia cõsistũt viciniora dicto castro Pãstole ad q̃ sit tutus, accessus summariæ, & diligẽter ingrãt, testes & alia ꝓbationũ gña recipiãt, & examinent eoꝝq; dicta, & attestatões, & alia q̃cunq; inuenerit inscriptis, & forma publica redigãt, seu redi gi faciãt, & etiã sacræ synodo repsentẽt, & fideliter referãt, vt exide ipsa synodus ꝓcedat, decer nat, & statuat, ꝓut ad pacẽ, & salutẽ ecclesię, & fideliũ, extirpationẽ schismatis, & vnionẽ ipsius ecclesiæ scdm iustitiã videt expedire. Datq; eisdẽ cõmissarijs, & maiori ipsoꝝ parti testes ꝑ cen surã ecclesiasticã cõpellẽdi veritati testimoniũ phibere, & alios q̃scũq; pstantes ad ꝓdicta ipedi menta coercẽdi, & aliafaciẽdi circa p̃missa necessaria, & etiã opportuna, plenã & liberã ptãtem.

¶ Lecta aũt dicta ordinatione dictus patriarcha Antiochenus ꝑ oĩbus dictæ sy nodi natiõibus, & de ipsaꝝ cõsensu respõdit per verbũ placet. Et præfatus dñs Hostiensis noie collegij cardinaliũ similiter respõdit, placet.

¶ Sessia vcesimaquarta pro citatione decernenda cõtra Petrum de Luna.

C DIE sabbati vicesimaoctaua dicti mẽsis Nouẽbris, fuit sessio gñalis per synodũ Cõstã tiensem mane hora tertiaꝝ in ecclesia maiori prædicta Cõstantiensi, solẽniter cele brata, in q̃ reuerẽdissimus pater dñs patriarcha Antiochenus officiũ missę celebrauit. Quo finito more aliaꝝ sessionũ legebant Letaniæ. Præsidebat autem eidem sessioni dñs Iohannes epus Hostiensis, Reuerendissimus aũt pater dominus Stephanus epus Doleñ. de mandato & ordinatione sanctæ synodi, & ordinatione ipsoꝝ cõmissarioꝝ legebat citationem decretam contra Petrum de Luna, cuius citationis tenor sequit & est talis.

¶ Tenor citationis contra Petrum de Luna.

D ¶ Sacrosctã gñalis synodus Cõstañ. vniuersis & singulis venerabilibus fratribus, pr̃iarchis, ar chiep̃is, ep̃is, ac dilectis ecclesię filijs, abbatibus, prioribus, præpositis, decanis, archidiaconis, tã cathedraliũ q̃ collegiataꝝ canonicis, pochialiũ, & cõuẽtuũ, ac regl'ariũ ecclĩaꝝ rectoribus, cæte risq; viris ecclesiasticis, nec nõ notarijs, & tabellionibus publicis q̃buscũq;, ac alijs Chr̃ifidelibus vbilibet cõstitutis, & cuilibet eoꝝ insolidũ, ad q̃s p̃ntes nr̃æ literæ puenerint salutẽ, & oĩpotẽtis dei bñdictionẽ, ac mãdatis nostris, & ecclesiæ diligẽter obedire. Clamat sancta fideliũ mr̃ eccle sia spõsa Christi, clamat Christiani populi multitudo, clamauerũt iã à multis annis ad dñm, cũ p hoc tã vrgẽs diuturnis tpibus schisma pestifeꝝ tribularent, & tribulant, nec in totũ adhuc exau diuit eos. Attendũt em̃ q̃ta p hoc infausturũ, pestiferũq; schisma, & diuisiõis munus nephãdissimũ est vlis ecclesiæ calamitas q̃ inueterata scissura, q̃q; letalis infirmitas, q̃q; postremo graues, & ꝑ pe casum ruinæ iã ꝓchdolor in vita & moribus in statu & honestate cleri, tã in libertatibus suis, & q̃d grauius est in cultura dei, & offi. eccle. quodq; grauissimũ est in religione & fide Christia na ipsa deformat ecclesia, insurrexerũt, & pullulãt in diuersis regiõibus horrẽde hæreses à tẽpo ribus huius pniciosissimi schismatis, & nisi eidẽ ecclesiæ de vnico summo pastore, & indubitato Christi vicario ꝓuideat celeriter, ꝑ cuius ꝓuidẽtiã cũ dei auxilio præfatis occurrat ꝓiculis, & tã grauibus vniuersalis ecclesiæ morbis cõpetens adhibeant medela, pertimescendũ est, ne labatur ꝓut iã sepe lapsus est oĩs decor eius deturq; vniuersis gẽtibus in cõtemptũ. Et status eius sit vt iam eẽ incepit in opprobriũ, & cõculcationẽ ex qbus ecclesia dei, & fidelis populus Christianus graue scãdalũ patiunt. Et ꝙ licet dñs Bñdictus papa. xiij. à. xxij. ãnis citra ĩ sua obediẽtia nũcupa tus præ cæteris istud schisma q̃d ante eiusdẽ dñi Benedicti electionẽ iam. xvi. annis ipso existẽte Cardinali durauerat totis viribus tollere etiã vsq; ad exponendũ animã ꝑ rege dominico tene retur, & teneat, licet etiã eidẽ Bñdicto ecclesiæ prædictæ calamitates scissure, & alia pericula, & scandala præmissa incognita nõ fuerint nec sint, sed eidẽ & toti populo Christiano notoria. Ip saq; prædictis calamitatibus, & scissuris, piculis & scandalis obuiare, ac totũ pr̃edictũ schisma tol lere potuerit, & adhuc posset, attento maximæ, ꝙ Iohãnes papa. xxiij. sic in sua obediẽtia nũcu patus à suo papatu tã per illius canonicã eiectionẽ q̃ per suã renũciationẽ amotus sit, & Grego. xij. sic in sua obediẽtia nũcupatus sponte renũciauerit, solo ipso Bñdicto ꝑ papa postmodum se gerente, super quẽ & in quo principaliter totum pondus dicti pestiferi schismatis, & facultas illi subueniẽdi, & à quo præmissa oĩa mala, & picula prouenerũt, & perdurãt, cõstat & cõsistit ad huc, licet insuper idem dñs Benedictus existens Cardinalis ante ipsius electionem ad tollendum

dictum

dictū schisma viā renūtiatiōis mutue cōtēdentiū de papatu laudauerit, approbauerit, & dixerit esse vtiliorē, & facilioré, & iurauerit solēniter cū aliis cardinalibus ipsius obediētiæ īminē te electiōe summi pōtificis Romani, in sua obediētia p eos fiēda, q̄ si ipm in papā cōtingeret assumi, put fuit assumptus, ipse vnionē ecclesiæ sine excusatiōe & machinatiōe qbuscūq; diligēter, pseq̄ret p oēs vias accōmodas, etiā vsq; ad cessionē papatus īclusiue, si p̄fatis cardinalibus q tūc erāt, vel eor̄ maiori parti videret expedire, ipse q̄ in papā assumptus idē iurauerat, & postea dictis cardinalibus, vel eor̄ maiori parti, imò oībus, p̄ter vnū visum fuit expedire, q̄ ipse vnionē ecclesiæ, pseq̄ret p viā mutuę cessiōis, & q̄ illā offerret. Et hoc idē eidē Bñdicto p eos in papā assumpto, extitit postmodū declaratū, & dicta purificata cōditio. Fuit q̄ deinde ex parte clarissimi ecclesię filij Caroli Frācor̄ regis p suos solēnes legatos clarę memoriæ duces Bituricen. Burgūdiæ patruos, & Aurelian. fratrē dicti regis, & alios plures ad eū, ppter hoc destinatos. Necnō zelatores pacis ecclesię cardinales p̄fati Bñdicti noīati, & postmodū ex parte dicti regis Frāciæ, necnō clarissimor̄ ecclesiæ filior̄ Angliæ & Castellę regū p suos solēnes ābasiatores, & deīde specialr & singulariter ex pte eiusdē ecclesię filij charissimi Vuenceslai Bohemiæ, &c. Romañ. regis, & cōsequēter p alios plures cū magna deuotōe & hūilitate supplicatū, & etiā in vim p̄stiti p eū iuramēti req̄situs, q̄tenus vellet, pseq vnionē ecclesię p viā mutuę cessiōis suę, & alterius cōtēdētis cū eo de papatu, apud quē filr, pseq habebāt ī mādatis, & intēdebāt. Quæ via fuerat, fuit, & est ab oībus Chr̄i fidelibus maxie principibus & p̄latis, ac vniuersitatibus gñaliū studior̄ atq; doctoribus, & prudētibus viris diuersar̄ obediētiar̄ p̄dictar̄, ac à maiori parte eorūdē approbata, & in tā diuturnis tpibus nulla alia accommoda, secura, efficax, & facilis ad tollēdū schisma p̄sens, attētis difficultatibus in iure, & in facto potuit reperiri, reputatūq; fuit, & est à doctissimis viris, & peritis diuini & hūani iuris, q̄ idē Bñdictus, p vnione ipsius ecclesiæ, ac tollēdo ecclesię scādalo, & schismate suo papatui cedere & tenebat, & tenet, licet insup idē Bñdictus aliq̄r deuictus īstātia, deo & ecclesię, pmiserit, iurauerit & vouerit, p vniōe ecclesię cedere papatui altero de papatu cū eo cōtēdēte, cedēte, mortuo, vel eiecto, & Iohānes. xxiij. eiectus fuerit, & cesserit, ac Gregorius p̄fatus cesserit, vt p̄fert. Fueritq; idē Bñdictus post hęc oīa nullo, p papa se gerente, nisi ipso ex pte principū suæ obediētię, necnō vniuersor̄ fideliū solēniter p charissimū ecclesię filiū Sigismūdū Roma. q propter hoc ad eū p̄sonalr accessit, & clarę memorię Ferdinādū Aragonū regē, atq; nōnullos alios prīcipes, & dños suæ obediētiæ apud eū, ppter hoc p̄sonalr accedētes. Necnō legatos Frāciæ, Angliæ, & Castellæ p̄dictor̄, necnō charissimi ecclesiæ filij Caroli Nauarræ regū atq; gñalis cōcilij Cōstātien. prouinciæ Magūtinen. sic p obediētiā dicti Iohānis, & Gregorij tūc nūcupati cū magna deuotōe, humilitate, & instātia sæpe req̄situs, q̄tenus præmissis attentis cū nō esset hūanitus possibile dictas alias obediētias ad suam obedientiā reduci, & in eo principaliter cōsistebat pōdus schismatis, & facultas illud tollendi, vellet dare pacē ecclesię, & schisma tollere p suā de suo papatu renuntiationē, ad qd̄ tenebat de iure diuino, pariter & humano, p̄sertim cū nulla alia via sedādi schismatis p̄dicti per tot prudētiū ingenia & labores tā diuturnis tēporibus potuerit ad hoc accōmoda (vt præmittit) reperiri. Idē tñ Bñdictus tanquor̄ regū ac principū, quinimò quasi totius ecclesiæ, hmōi totiens iteratis precibus, req̄sitionibus, & admonitionibus cōtra propria iuramēta recusatis & spretis, ac minime exauditis, p̄fatisq; ipsius ecclesiæ calamitatibus, scādalis atq; piculis nō compatiēs, nec prouidēs de loco Perpiniaci, ad quē p̄fati reges & principes, ac legati pro p̄missis conuenerāt cū armata manu recessit, & ad Colliberiū portū maris vbi suas galeas armatas habebat, se trāstulit. In quo loco existēs fuit adhuc de p̄missis req̄situs pro parte oratorū regū Castellæ, Aragonū & Nauarræ, ac principū p̄dictor̄. Quā requisitionē tunc non exaudiuit, sed in longum protraxit, nec etiā postea exaudiuit, & de dicto loco recedens in munitissimo castro Panistolæ Dertusiē. diocesis, vbi ad eū nō est tutus accessus se reclusit, vbi ex parte p̄fati regis Aragonū de p̄missa cessiōe fiēda pro pace ecclesię fuit iter̄ & tertio req̄situs, & iter̄ recusauit, & suo posse p̄fatū tā inueteratū schisma nutrit & fouet, & impedimēta quæcunq; potest prēstitit & p̄stat, procurauit, & pcurat, ne ad prędictā vnionē peruenīri possit, quæ oīa schisma & hæresim inferunt, seu inferre cēsentur, p quæ etiā turbat, & scandalizatur, læditr, & periclitatur status vniuersalis ecclesiæ p̄dictę, diuq; fuit turbatus, scādalizatus & læsus, quod etiā scādalū tātum est, q̄ attento vniuersalis ecclesiæ statu nulla ratōe potest de cōgregatiōe fideliū remoueri, nisi ipso cedēte mortuo vel eiecto, etiā si haberet ver̄ ius in papatu. Ex qbus idē Bñdictus apparuit fuisse, & eē fautor, nutritor inueterati schismatis p̄dicti, atq; schismaticus, & hæreticus eē censendus. Et sup his omnibus fuit & est publice, & diutius diffamatus, taliter q̄ sine scādalo ecclesię dissimulari nō p̄t, nec sine periculo tolerari. Super qbus clamore ualido clamat, & cōquerit popu lus Chr̄istianus, & p̄missa q̄ in facto cōsistūt notoria reputant atq; vera. Conuenientes igitur

in vnū more ſolito canonice cōuocati, ac repreſentantes vniuerſalem eccleſiā cōfidentes in domino, q cœpit in nobis bonū opus duobus iam ipſius auxiliante gratia remotis impedimētis, & ipſe perficiet, exurgēs miſerebit Syon, qa tēpus miſerendi eius, qa venit tēpus. Contra tertiū videlicet dñm Benedictū diu expectatū, ſed ad cor adhuc minime reuertentē decreuimus ſup premiſſis oīnibus & ſingulis fore ſummarie, & de plano per nos procedendū, propter q̄ ſuper fama & notorietate præmiſſorū ſummarie, & ſimpliciter mandamus per nonnullos venerabiles fratres & dilectos eccleſiæ filios Cardinales ſanctæ Romanæ eccleſiæ, & alios prælatos, & alios tam ſacræ paginæ q̄ vtriuſq; iuris profeſſores, cōmiſſarios noſtros ad hoc ſpecialiter deputatos inqri, informationēq; recipi, quā legitime receptā referri iuſſimus in publica ſeſſione noſtra totius ſacroſanctæ Cōſtantiē. ſynodi. Qua plene audita & diſcuſſa maturo decreuimus, atq; digeſto cōſilio in & ſup p̄miſſis ſaltē q̄tū ad officiū pñtis iudicij ptinet ꝓcedendū fore, vt in notorijs cōtra ꝓfatū Bñdictū, & ſi forſan attēta natura præfati ꝓceſſus notorij citādus minime iuris rigore ſeruato veniret citandū fore ad cautelā in hoc dūtaxat citatōis articulo rigore iuris indulgēdo, non intendētes ſup hoc q̄uis mō formā notorij ꝓceſſus ſeu eius ordinē obmittere ſeu relaxare, & iudicialis, ſeu ordinarij ꝓceſſus eligere, ſeu exq̄rere formā. Et qa eundē Bñdictū feciſſe, & facere q̄ minus ad perſonā ſuā pateat tutus acceſſus, ſuper his recepta ſummaria & legitima informatōe reperimus, & ex certa ſcīa eundē Bñdictū citari decreuimus per edictū publicū ad inſtar edictorū in albo pretorio poſitorū. Citationēq; in audiētia publica eiuſdē ſacri cōcilij quā vicē, & effectum apoſtolicæ curiæ, & audiētiæ apoſtolicæ literarū decernimus obtinere publice faciendam vobiſq; oībus & ſingulis, & cuilibet veſtrū ſuper his exequēdis publice fueritis req̄ſiti, & fueris req̄ſitus in virtute ſanctę obediētiæ p̄cipimus & mādamus, q̄tenus vigore literarū nrārū pñtium p vos vel aliū, ſeu alios citetis publice præfatū Bñdictū, quē etiā nos earundē literarū tenore citamus. Ipſaſq; literas noſtras publice legatis, vel legi faciatis in audiētia literarū p̄dictarū, ac valuis maioris eccleſiæ Cōſtañ. affigatis, ſeu affigi faciatis. Inſuperq; & ex ſuperabūdāti (vt nihil in hac re ſine diligēti vigilātia videat abſolutū) ad perſonā eiuſdē Benedicti, ſi ad ipſum vobis, vel alicui veſtrū req̄ſitis, vel req̄ſito tutus forſan fuerit acceſſus. Sinautē ad portas dicti caſtri villæ ſeu loci paniſtole, ſi etiā illuc vobis vel veſtrū alicui (vt præmittit) fuerit tutus acceſſus. Alioquin in eccleſia Dertuſieñ. & in valuis eccleſiarū maioris villæ ſancti Mathæi, aut villæ, aut caſtri Certariæ eiuſdē Dertuſieñ. dioceſis, aut in alijs locis circūuicinis q̄ ad hoc idonea decernimus in ipſorū locorū eccleſiis inter ipſarū miſſarū ſolēnia eaſdē noſtras literas alta & intelligibili voce publice legatis, & legi faciatis per vos vel aliū, eundēq; Benedictū citetis perēptorie, ac vno edicto ꝓemptorio ꝓ oībus, quē etiā eodē mō p eaſdē pñtes literas citamus ad comparendū pſonaliter in eccleſia Cathedrali Cōſtañ. & in loco ſeſſionis noſtræ ad diē centeſimū, videlicet à die lectionis earundē literarū noſtrarū in audiētia publica prædicta, vel ad diē. lxx. à die citationis factę ad pſonā ſuā, vel ad valuas domicilij ſui, ſi (vt præmittit) ita fieri cōtingat. Aliogn à die citationis factæ, & publicatæ in eccleſia Dertuſieñ. prædicta. Quē terminū ꝓ primo, ſecūdo, tertio, & ꝓcremptorio terminis aſſignamus ad videndū, & audiendū ſup p̄miſſis oībus & ſingulis, & maximę ſup crimine hæreſis, & ſchiſmatis p̄dictorū, tanquā ſup notorijs, & alias ꝓcedi ad oēs & ſingulos actus, & articulos iudicij ſeu cauſæ hmōi vſq; ad diffinitiuā ſnīam incluſiue. Ipſamq; ſnīam videndum ꝓferri, & audiendū prout iuris fuerit, & prout vtilitati p̄dictę vniuerſalis eccleſiæ viſum fuerit expedire, intimādo eidē publice, ꝓut etiā nos per eaſdē literas intimamus, ꝙ ſiue venerit, ſiue nō, nos etiā ipſius abſentia diuina repleta pñtia cōtra eū ſuper præmiſſis oībus, & ſingulis, vſq; ad diffinitiuā ſnīam incluſiue procedemus, prout ad vtilitatē ipſius vniuerſalis eccleſiæ mediante iuſtitia videbit faciendū, volumus aūt, & mādamus q̄tenus eaſdē noſtras literas q̄s duplicandas & triplicādas, & etiā q̄tiens opus fuerit multiplicandas mandamus, & decernimus in valuis maioris eccleſiæ Dertuſieñ. prædictæ affigatis, & affigi faciatis, & affixas dimittatis per duas horas. Et deinde loco ipſarū noſtrarū literarū ſic affixarū copiā illarū ſub ſigno alicuius notarij eiſdē literis originalibus receptis, affigatis, vel affigi faciatis, & affixam dimittatis, quatinus totiens, & in tot locis facta earundē literarū & citationis publicatio omnis ignorantiæ & tergiuerſationis locū excludat. Decernētes, ꝙ citatōe hmōi facta i audiētia publica literarū, necnō in eccleſia Dertuſieñ. p̄fata cū affixionibus ad valuas eccleſiarū prædictarū, vt præmittit & alterius ipſarū, & q̄libet earūdem citationū ſic valeat, & illū arceat poſt lapſum terminorū citationū ipſarū, & cuiuslibet earundē, ac ſi ad propriā ipſius pſonā citatus extitiſſet, & eidē pſonaliter nrā prædictā literę lectæ, & pñtate extitiſſent, oēs, & ſingulos reges, & principes, ac dños temporales, & præcipuē chariſſimū eccleſiæ filiū Alphōſum regē Aragonū, oēsq; ſeculārē, ac tēporalē exercētes iuriſdictionē q̄cūq; noīe ſiue titulo nūcupent regrimus in fide Chriſti & dei. Vosq; nihilominus ex p te nra regratis, q̄tinus vobis aut vīm cuilibet in exequēdis præmiſſis præbeāt, auxiliū, cōſiliū & fauorē. Vosq; & veſtrū quēlibet ab oīni ipedimēto, vel ipedimētis cōtra præmiſſa oīa & ſingu-

la quan-

la quantũ in eis erit protegãt & defendãt, mandantes vobis,& vestrũ singulis prout ad quẽlibet ptinebit,quatinus nobis i nostra gñali sessiõe de gestis p vos,& respõsis fideliter sub publicis instrumentis infra terminos citationũ ipsaꝝ relationem faciatis,& debite pñtetis. Datũ Constañ. quarta Calendas Decẽbris. Anno à natiuitate dñi. M. CCCC. XVI. in nostra publica sessione.

¶Qua qdem citatione sic lecta reuerendus pater dñs Antonius Concordieñ. Alanus Leoneñ. A episcopi, Gundissaluus de sancta Maria decretoꝝ doctor. Patricius Carthagẽ.& Nicolaus Merseburgẽ,episcopi nomine nationum huius sanctæ synodi,ac Iohannes episcopus Hostiensis sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinalis,& vicecancellarius,nomine sacri collegij dominorum Cardinalium responderunt,& quilibet eorum respondit,Placet.

¶Sessio vicesimaquinta.

ANno domini. M.CCCC.XVI. indictione nona die vero lunæ. xiiij. mẽsis Decẽbris B fuit sessio generalis in maiori ecclesia Cõstañ. solemniter celebrata pro vnione oratorum & procuratoꝝ magnifici dñi comitis de Fuxo, & triũ statuum dominoꝝ suoꝝ ipsius,& suoꝝ illoꝝ nominibus. Fuerũt aũt dicti ambasiatores reuerendissimus dominus Petrus sanctæ Roma. ecclesiæ Cardinalis de Fuxo,ac reuerẽdi patres Saucius Olorẽ.& Bernardus Adurẽ.epi. Fuitq; ibidẽ modus,& ordo seruatus in hac sessione,sicut in vnione ambasiatorũ regis Aragonũ prout in sessione vicesimasecunda supra continetur.

¶Postquã vero facta fuit vnio,& incorporatio ad sacrũ conciliũ dictoꝝ oratoꝝ,& procura- C torum præfati magnifici comitis de Fuxo triũq; statuũ dominoꝝ suoꝝ reuerẽdissimus in Christo pater dñs Bartholomeus archiepũs Mediolanẽ.legebat schedulã tenoris subsequentis.

¶Decretum concessionis Olomuceñ. ecclesiæ in commendam.

¶Sacrosancta Constañ. synodus cõcedit,& cõmittit custodiã,curã,regimen,& administratio- D nẽ ecclesiæ Olomuceñ. in spũalibus,& tẽporalibus in regno Bohemie, & marchionatu Morauie,vacãtis pro pñti,& legitima administratõe carentis p obitũ bonæ memoriæ Vvẽceslai patriarchæ Antiocheni q autoritate apostolica q̃ ad viueret eã habebat in cõmendã in fauorẽ fidei & vt necessitati,& vtilitati ipsius ecclesiæ occurrat venerabili fratri Iohãni Luthosmisleñ. vsq; ad electionẽ futuri summi põtificis Roma.& exposit ad tres mẽses imediate sequentes, mandãs, & cõmittens venerabili fratri Iohanni epõ Hostiẽ. sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinali & vicecãcellario literas sup hoc opportunas in forma debita,& gratis de mãdato expedire. Et post hęc de mãdato cõcilij prædicti fuit responsum per dños ad hoc deputatos, videlicet. R. P. dominos Antoniũ episcopũ Concordieñ. pro Italica. Iohãnem prothonotariũ de Trembleyo pro Gallicana. Gundissaluũ de sancta Maria pro Hyspanica. Patriciũ episcopũ Carthagẽ. pro Anglicana. Nicolaũ episcopũ Merseburgeñ. pro germanica nationibus,& Iohannem episcopũ Hostiẽ. Cardinalem Viuarien̄sem,nomine Cardinalium per verbum, placet.

¶Sessio. xxvi. pro vnione ambasiatoꝝ regis Nauarre.

DIE Iouis vicesimaquarta mẽsis Decẽbris fuit sessio gñalis in maiori ecclesia Cõstañ. E solenniter celebrata,in qua fuit facta vnio ad sacrũ Cõstantiẽ. cõciliũ noĩe illustrissimi principis dñi Caroli regis Nauarre p suos solennes ambasiatores, videlicet Guillermũ, Arnoldi Baionẽsem,& Nicolaũ Aqueñ. epos. Eximiũ Ayner canonicũ & archidiaconũ in ecclesia Pampilonẽ,in sacra pagina magistrũ,& Iohãnem de Letoua legũ doctorem. Fuit aũt in hac vniõe seruatus idẽ modus,& ordo q in vniõe oratoꝝ regis Aragonũ. Añq̃ vero supra noĩati regis fieret dicta vnio & incorporatio,reuerẽdus pater dñs Frãciscus eps Aretinus legit quãdã schedulã certoꝝ ordinatõis & decreti. Cuiꝰ tenor de verbo ad verbũ seqt talis

¶Decretũ de non derogãdo iuri alicuius nationis de prioritate votorum.

¶Sacrosancta gñalis Cõstañ. synodus in spũ sancto legitime congregata ,p bono ecclesiasticæ F vniõis pacis,& cõcordie nationũ ex certa scia declarat, statuit, ordinat & decernit, q̃ saluis semp honoribus, locis, progatiuis,& excellẽtijs secundũ morẽ laudabilem,& cõsuetudinem. Ro. ecclesiæ matris omniũ Christifideliũ ab antiqs debitis,& cõsuetis regibus singulis & principibus orthodoxis,& eoꝝ ambasiatoribus & nũcijs,tã in pñtia summi põtificis q̃ alibi etiã in hoc pñti,& alijs qbuscunq; cõcilijs gñalibus ratiõe ordinis in hoc sacro cõcilio obseruati hactenus vel in posterũ obseruãdi,inter nationes siue in respõdendo siue in scribẽdo,aut sigillãdo ,alias p quascũq; scripturas,sigillationes, ptestationes,seu collationes,aut aliqua hmõi gesta ab ipsis,aut eoꝝ presidentibus cõmuniter,vel diuisim in ipso sacro concilio,siue alias in congregationibus gñalibus, siue specialibus,seu locis alijs quibuscunq; & qualitercunq; nihil omnino excellentię ,seu pẽminentię,aut cuiuscunq; alterius iuris ,pprietatis,aut possessionis,vel quasi alicui nationi p prẽmissa,vel aliquod eoꝝ acquiritur,seu acquisitum fit,seu quouis modo accrescat,seu accreuisse censeatur citra prioritatem,vel posterioritatẽ,aut alias circa præmissa, illaq; ,phibet ĩ futuꝝ ad p̃missa, aut p̃missoꝝ aliquid quomodolibet allegari, Et insup ex superabundãti cautela,& ex certa scien

tia eadem sacrosctã synodus oĩa & singula ex q̃busc̃ũq;, qualitercũq;, q̃ocũq;, & vbicunq; in p̃missis habita siue gesta aliq̃ p quæ possit aliq̃ prioritas, vel posteritas inter natões easdẽ q̃olibet argui vel notari, oĩno ꝓ infectis hñs q̃ntũ ad effectum hmõi nullius efficaciæ roboris vel momẽti eẽ decernit, reseruãs ipsis natõibus, & cuilibet eaꝝ añ p̃ns conciliũ Constã. alias competẽtes, & competẽtia. Prouiso q; p p̃ntem ordinationẽ decretis, statutis, ordinatõibus, & cõ suetudinibus in p̃dicta sctã synodo Constã. æditis, & ꝓmulgatis non intẽdimus, alias in aliquo derogare in contrarium facientibus non obstañ. quibuscunq;.

¶Sessio vicesimaseptima in causa Tridentinensi.

G ANno à natiuitate dñi M.CCCC.XVII. indictõe. X. die vero sabbati. XX. mẽsis Februarij fuit celebrata sessio gñalis in maiori ecclesia Cõstañ. p̃sidente in eadẽ reuerendissimo patre dño Iohanne epo Hostien. sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinali, & vicecãcellario. Fuit q; peractũ officiũ missæ per reuerendissimũ patrẽ dñm Iohannem patriarchã Antiochenũ & ipso officio missæ expleto legebãtur Letanię, & aliæ dcuote orationes more aliaꝝ sessionũ. His vero peractis fuit accusata cõtumacia Friderici ducis Austrię, & alioꝝ in monitorio noiatoꝝ nõ curantiũ audire relationẽ fiendã p eos cõmissarios dict̃ę syondi sup executionis valetudine. Et deinde reuerẽdus pr̃ dñs Martinus eps Aprutin⁹ vnus ex cõmissarijs in hmõi causa legit quãdã relatõis papyri schedulã tenoris infrascripti.

¶Relatio facta p cõmissarios in cã Tridẽtiñ. sup executione monitorij.

H ¶Sacrosctã generalis synodus Constãtien. deuoti cõmissarij nr̃i in causa ecclesiæ Tridentiñ. dudũ p hãc sanctã synodũ deputati, vt se informarẽt simpl̃r, & de plano, ac sine figura, ac strepitu iudicij, an monitoriũ alias p eãdem sctãm synodũ contra illustrẽ pr̃cipẽ dñm Fredericũ ducẽ Austriæ, & alios quoscũq; occupatores, & detẽtores ecclesiæ, & ciuitatis Tridentiñ. nec nõ oppidoꝝ, castroꝝ, terraꝝ, & locoꝝ, ac bonoꝝ, & iuriũ ad dictã ecclesiã Tridẽtiñ. ptinentiũ decretũ sit debitè executũ, & cum ptãte citãdi dictũ dñm Fredericũ ducẽ, & alios quoscũq; detentores, & occupatores supradictos p æ dictũ publicũ in curia Romana in valuis ecclesiaꝝ maioris, & S. Stephani Constã. affigendũ ad dicendũ, & opponendũ quicq̃d voce, vel in scriptis dicere, vel opponere voluerit contra dicti monitorij executionẽ in dicta curia, & in partibus factã, ac etiã ꝓpter non apparitionẽ hmõi monitorij ad videndũ, & audiendũ se declarari p dictã sanctã synodũ in pœnas in dicto monitorio contẽtas incidisse, & postea p eãdẽ sanctã synodũ cõmissum extitit q; p̃fati cõmissarij vel maior pars ipsoꝝ p̃missa facerẽt & exequerent, & quæ sup his reperissent eidẽ sanctæ synodo fideliter referrẽt. Dicũt & referũt eidem sacræ synodo q; corã ipsis pro tribunali sedẽtibus vocato dicto Dño duce, & alijs ꝓparte dicti dñi epi instrumẽta, & alia ꝓbationũ gña dictaꝝ executionũ monitorij tã in hac ciuitate Constãtien. q̃ in partibus, in oĩbus locis, in ipso monitorio deputatis p æ dictũ publicũ cũ constet de non tuto accessu fuerũt ꝓducta. Et seruatis seruãdis p eos scd̃m formã eis traditã, auditoq; ꝓcuratore, & defensore dicti dñi ducis ad singulos actus citato, & constat eisdẽ ex ꝓductis dictas executões & monitiones fuisse, & eẽ debitè in locis debitis factas, & executas scd̃m formã prędicti monitorij non obstãtibus exceptõibus pro parte aduersa propositis, & terminum in dicto monitorio, dicto dño duci, & occupatoribus præ dictis constitutũ dudum lapsum esse, nec eosdem monitos docuisse satisfactum aut paritum monitioni.

¶Sessio vigesimaoctaua in causa Tridentinensi.

I DIE Mercurij tertia mensis Martij fuit sessio gñalis in maiori ecclesia Constã. solẽniter celebrata, p̃sidẽte in eadẽ dño Iohãne epo Hostiẽ. Fuitq; celebratũ in ea officiũ missæ cũ introitu. Cum sctificatus fuero, &c. p reuerendissimũ pr̃em dñm Iohãnem pr̃iarchã Antiochenum. Et prædicto officio completo supuenit ibidem serenissimus princeps dñs Sigismundus Romanoꝝ & Hungariæ &c. rex cum suis nobilibus. Deinde vero legebant letaniæ, & aliæ oones quæ in sessionibus legi solẽt. Prædictis vero pactis accusata pri⁹ cõtumacia Dñi Friderici ducis Austriæ, & alioꝝ nõ audiẽtiũ se declarari incidisse pœnas contẽtas in monitorio, Reuerẽ. pr̃ Dñs Nicolaus epũs Merseburgẽsis in cõtumaciã dictoꝝ ducis Austriæ, & alioꝝ ꝓnũtiauit eosdẽ incidisse in pœnas conuẽtas, in monitorio ꝓut in schedula quã manibus tenebat, & legebat de verbo ad verbũ, cuius tenor est inferius, insertus cõtinet. Et veniẽdo in eadẽ schedula ad ĩsertionẽ monitorij ꝓlixitatẽ & laborẽ dñs Petrus de Lomburba, alias de Polonia legebat monitoriũ, alias decretum, & eo finito Dñs Nicolaus epũs præfatus continuauit sn̄iam declarationis ad finem.

¶Declaratio in causa Tridentinensi.

K ¶Sacrosctã generalis Constãti. synodus ecclesiã catholicã representãs, in spũ sancto legitime congregata ad futurã rei memoriam. Decet sanctam matrem ecclesiã eos qui salutis monita obstinata elatione contẽnunt non dimittere incorrectos, neq; impioꝝ ꝓteruiã sine digna

castiga

castigatione ꝑterire. Sanè cū dudū de anno dñi. M.CCCC.XV. & mense Augusti grauis ꝙrela venerabilis fratris Georgij epi Tridentiñ. ad nos pueniſſet, ꝙ nobilis Fridericus dux Auſtrię ipſum in canonica poſſeſſiõe eccleſiæ ciuitatis Tridentiñ. ac oppidoꝝ, caſtroꝝ, terraꝝ, villaꝝ, locoꝝ, iuriũ, & alioꝝ bonoꝝ ad eandẽ eccleſiã pertinentiũ, alias, xvi. annis pacifice exiſtentem temere, & de facto ſpoliaſſet, ac eadẽ ꝑ nouem annos detinuiſſet, ac detineret, indebite occupatam, ac ipm cæpiſſet in carceribus, mãcipatũ, pluribus, grauibus, violẽtijs, affeciſſet, literasq; ꝙſdam ꝓmiſſionis, & iuramẽta metu, & expreſſionibus extorſiſſet cõtra ſuã, & eccleſię libertatem ab eodẽ, ꝙdq; idẽ Fridericus clariſſimo eccleſiæ filio Sigiſmũdo Romanoꝝ regi ſemp Auguſto, cui ſup hoc ꝑ ipſum Georgiũ epiſcopũ fuerat delata ꝙrela vinculo iuramẽti ſe aſtrinxiſſet eiuſdem ſereniſſimi regis ſup his ſtare ꝓceptis, dictoq; rege ꝑ ſententiã declarante, & præcipiente ecclesiã, & bona ſpoliata præfata occupata eidẽ Georgio ꝑ ipſum ducẽ reſtituenda fore facere ꝑtermiſit, notã piurij manifeſte incurrẽs. Quapropter hęc ſancta ſynodus vocato dicto duce qui tunc in dicta ciuitate Cõſtantienſi aderat, auditisq; ſuis defenſionibus ꝑ ſuos aduocatos, & procuratores tam in ſeſſionibus publicis, ꝙ aliꝝ cõgregatiõibus, ſtatutis & deputatis, ad eandẽ cauſam ꝙ iura & munimenta partiũ receperũt hincinde ꝓducta. Cũ inſtaret dictus Georgius epũs per literas monitorias, ꝑfatum Fridericũ ducẽ, & alios occupatores, & detentores, necnõ vaſſallos, nobiles, capitaneos, officiales, & ſubditos eccleſiæ Tridentineñ, & ciuitatis, & alioꝝ bonoꝝ prædictoꝝ ſub pœnis ſnĩs, & conſtitutionibus diuæ memoriæ Caroli quarti cõtra tales ſacrorſos & ſacrilegos æditis, & alijs grauioribus reqri & moneri ꝓ reſtitutõe dictæ eccleſiæ, & bonorũ ꝑdictoꝝ ac plenaria ſatis factiõe & alias ſibi de opportuno remedio ꝓuideri. Quapropter eadẽ ſacroſancta ſynodus, ſup notorietate, & alijs ſeruatis, ſeruãdis in cã hmõi certiorata ad plenũ eandẽ notorietatẽ, & facti euidẽtiã, & alia i ipa cauſa agitata attẽdẽs, volẽs indẽnitati eccleſię ꝓuidere, nec minus aĩaꝝ ſaluti dicti ducis, & alioꝝ occupatoꝝ & detentoꝝ, necnõ vaſſallorum nobiliũ, capitaneoꝝ, officiarioꝝ, & ſubditoꝝ ꝑdictoꝝ cõſulere. Præhabita deliberatõe matura, xi. Calendas Decembris ſequentis eiuſdem anni monitoriũ decreuit, cuius tenor ſic incipit.

¶ Decretum monitorij.

¶ Sacroſctã gñalis ſynodus Cõſtañ. vniuerſis & ſingulis Chr̃iſidelibus ſalutẽ &c. Grauẽ ꝙrelã venerabilis fris nr̃i epi Tridentiñ, &c. Et ſic finit lr̃as monitorias, Cõtra dictũ Fridericũ ducẽ, & occupatores, & detẽtores hmõi partibus ipſis auditis, & ſeruatis ſeruãdis ꝑdictis ptibus ad hoc legitime citatis, decreuimus fore cõcedẽdas, decernimus, & cõcedimus in forma ꝙ ſeqt, ꝙ qdem A

¶ Monitoriũ decretum in forma. (forma ſic incipit.

¶ Sacroſancta & gñalis ſynodꝰ Conſtañ. vniuerſos venerabiles fres, pr̃iarchas, archiepiſcopos, epiſcopos, &c. ſic finit, Quibus eſt, cuilibet veſtꝝ in ꝓmiſſis dabimus plenã fidẽ. Datũ Cõſtañ. xi. Calendas Decembris. Anno à natiuitate dñi, M.CCCC.xv. apoſtolica ſede vacante. B

¶ Poſt hæc de anno dñi. M.CCCC.xvi. Cũ iam dictus Fridericus dux ꝑ antea de hac ciuitate Cõſtantieñ. receſſiſſet ipſa ſynodo inconſulta, ꝑfatum ꝙ monitoriũ in eius pñtia, & ſuoꝝ aduocatoꝝ & ꝓcuratoꝝ pñtia decretum propter quendã tractatũ cõcordie, quam ſperabat in actis cauſę plene conſtare in eis ꝓnam legitimã nõ potuerit habere executionem, ꝑ edictum ſecundum formã monitorij antedicti. Et quia ꝑ eandem ſanctã ſynodũ conſtituti fuerunt cõmiſſarij tam de collegio reuerendiſſimoꝝ patꝝ dominoꝝ ſanctæ Romanæ eccleſiæ Cardinaliũ, ꝙ de nationibus ſingulis ad cognoſcendũ, videndum, & examinandũ, an antedictũ monitoriũ eſſet debite executũ. Dictiſq; cõmiſſarijs referẽtibus ex ꝓductis cõſtare dictũ monitoriũ fuiſſe debite, & in locis deputatis executũ, cõſtetq; notorie dictũ Fridericũ ducẽ, & alios occupatores & detentores, necnõ vaſſallos, nobiles, capitaneos, officiarios, & ſubditos ſupradictos nullatenus receptis in dicto monitorio cõtentis paruiſſe, ſed eundẽ Fridericũ ducẽ, & alios occupatores, & detẽtores ſupradictos dictã eccleſiã Trideñ. ciuitatẽ, terras, oppida, caſtra, villas, & alia iura & bona ꝑdicta tenere indebite, & cõtumaciter occupatas, & occupata cõtra ſnĩam & ꝓceptũ ſereniſſimi regis Romañ, cui iuriiurãdo ſtare ꝓmiſit, de ꝙ, & eius obligatõe cõſtat publicis documentis. Ideo volens præfata ſynodus tantã inobedientiã, & rebellionẽ notoriã vlciſci cum apoſtolo, ne tãti mali puerſitas trãſeat ꝑſumptoribus in exẽplũ ꝓ hanc ſnĩam, quã fert in his ſcriptis ꝓnũciat decernit, & declarat dictũ Fridericũ ducẽ Auſtriæ anathematis, & ſacrilegij vinculis innodatũ, piurijq; reum, necnõ pœnas priuatõis & inhabilitatõis in cõſtitutione Carolina prædicta cõtentas eundẽ Fridericũ ducẽ, & alios occupatores, & detẽtores tam eccleſiaſticos ꝙ ſeculares, vaſſallos, nobiles, capitaneos, officiarios, & ſubditos inobediẽtes, & rebelles eccleſiæ & ciuitatis Trideñ. ac oppidoꝝ, caſtroꝝ, terraꝝ, villaꝝ, & locoꝝ, necnõ iuriũ, & bonoꝝ dictæ eccleſiæ cuiuſcũq; ſtatus, gradus, cõditionis, dignitatis, aut ꝑeminentię. Etiã ſi ducalis fuerit in pœnas, ſententias, & cẽſuras alias in dicto monitorio cõprehẽſas, & expreſſas incidiſſe. Ipſiuſq; Fridericiducis Auſtriæ, & eoꝝ occupatorum, detentoꝝ, & alia loca quæcunq; eccleſiaſtico ſuppoſita interdicto. Vn-

cto. Vnde eadē sacrosctā synodus diuersos, & singulos venerabiles frēs pr̄iarchās, archiepos, epos, ac dilectos Ecclesiæ filios, abbates priores, præpositos, decanos, archidiaconos, scholasticos, cātores, thesaurarios, & canonicos, tā cathedraliū, q̄ collegiatarū parochialiūq; Ecclesiarū rectores, & loca tenētes eorundē, cæterosq; plebanos curatos, & nō curatos, clericos, notarios, & tabelliones publicos p Italiā, & Almaniā constitutos, & alia vbilibet, & eorū quēlibet insolidū ad quē, vel ad quos pntes lr̄æ puenerint tenore pntium requirit, atq; monet primo, scdo, tertio, & pemptorio terminis cōiter & diuisim, eisq; & eorū cuilibet in virtute S. obediētiæ, & sub excōicatōis pœna latæ sn̄iæ districtè pcipiēdo mādat, quatenus statim visis pntibus dictū Fridericū ducē Austriæ anathematis, & sacrilegij vinculis inodatū, periurij reatū, necnō pœnas priuatōis & inhabilitatōis p̄dictas, ac eūdē, & occupatores, ac detētores, vassallos, nobiles, capitaneos, officiarios, & subditos, inobediētes, & rebelles, p̄dictas pœnas, cēsuras, & sn̄ias alias in dicto monitorio contētas incidisse, singulis diebus dn̄icis & festiuis in eorū eccl̄esiis, monasterijs, & capellis infra missarū solēnia dum ibidē populi multitudo ad diuina audiendū, aut alias cōgregata fuerit, etiā alias vbi & q̄n̄, & quotiēs expediēs fuerit. Et postq̄ vigore pntium ipsi, seu aliqs eorū requisiti fuerint, seu fuerit requisitus, pulsatis cāpanis, cādelis accēsis, & demū extinctis, & in terrā proiectis publicè denuntiēt & euitēt, & ab alijs publice q̄ntū in eis erit denuntiari, & euitari ab oībus Chr̄ifidelibus faciāt, & pmittant. Et pntem nostrā declarationē, seu sn̄iam, & oīa & singula in eis contēta publicēt, insinuēt, & ad intellectū Chr̄ifideliū astātiū exponāt, & plenariè exequant, donec & quousq; sup premissis absolutōis beneficiū meruerint obtinere, & à p̄dictis rebellionibus desiterint, & debitè satisfecerīt, aut aliud à dicta sacrosctā synodo, vel futuro summo pontifice habueritis in mādatis. Et qa idē Fridericus dux Austriæ, Pharaonis imitatus duriciē more aspidis surdæ, obturauit aures suas huius sanctæ synodi preces, & monita, suorū q; amicorū, & p̄fati regis sn̄iam, & iusiurandū despiciēs, tāta exigēte duricia cogit hæc sancta synodus de finali remedio ꝓuidere, cū nihil prosit sn̄ias ferre, nisi sit q eas debitę executiōi demādet. Committit ergo p̄fato charissimo Ecclesiæ filio defensori, & aduocato Sigismundo regi Romañ. semp Augusto, cuius specialiter interest ad requisitionē Ecclesiæ contritas, & oppressas ecclesias restaurare, & ecclesiasticas psonas à violētijs & iniurijs defensare, & eandē sn̄iam executioni demādare, & cæteris principibus, ac Chr̄ifidelibus, vt ad restitutionē dictæ eccl̄esiæ & ciuitatis Tridentiñ. & oīm bonorū, & iuriū ipsius, & eius integrā libertatē, & indēnitatē seruandā cōtra dictū Fridericum Austriæ ducē, & alios occupatores & detētores p̄fatos, vt n̄r̄m p̄fatū monitoriū realē executionē obtineat, brachiū ꝓpendāt, fauorē & auxiliū gladij, & potētiæ oīmodę secularis. Decernit insup hæc sctā synodus ad pleniorē executionē hñdam ꝓcessum cōtra oēs ītrusos, & intrudēdos in dicta eccl̄esia, & ciuitate Tridētiñ. ac castris, oppidis, terris, villis, locis, possessionib⁹, & bonis eiusdē. Et cōtra adhærētes eidē duci Friderico, & occupatoribus, & detētoribus, ac intrusis, & intrudēdis ac cōtra dātes auxilium, consiliū, aut fauorē. Quē quidē processum etiā omnes & singulos ꝓcessus necessarios, & opportunos committit venerabili Petro epō Tragurien. cum ptāte subdelegādi, & alijs clausulis in forma debita & consueta. Supplens quoq; eadem synodus omnem solennitatis defectum, si quis forsan fuerit in præmissis.

¶Lectis āt his, reuerēdiss. dn̄s epūs Hostien. cardinalis Viuarien. iuxta cōsensum & voluntatē oīm nationū, & alias ꝓpter discordiā nationū q̄ ad ordinē n̄r̄dit ꝓ vice pntī p verbū placet.

¶Sessio vicesimanona.

D ANno & indictōe qbus supra, die vero lunæ. viij. mēsis Martij fuit celebrata sessio generalis in eccl̄ia Con. ꝓ accusatōe cōtumacię dn̄i Petri de Luna Bn̄di. xiij. in sua obediētia nūcupati, in qua reuerēdus p̄ dn̄s Nicolaus epūs Aqueñ. missam de spū sancto celebrauit, & reuerēdus p̄ dn̄s Iohānes epūs Hostien. sanctæ Ro. eccl̄esiæ cardinalis, & vicecācellarius p̄sedit, letanijs aūt alijsq; oīonibus cum Euāgelio: Dixit Iesus Petro: Si peccauerit in te frater tuus, &c. cōpletis, fuit seruatus iste ordo. Primo fuit lecta per dn̄m Stephanum epm Doleñ. schedula, cuius tenor sequit in hunc mundum.

¶Deputatio ꝓcuratorū & notariorū in causa contra Petrum de Luna.

E ¶Sacrosctā Constā. synodus cōstituit, & deputat dilectos eccl̄esiæ filios magistros Iohānē de scribanis. & Henricū de Pyro, & eorū quēlibet insolidū, ita q̄ nō sit melior cōditio occupantis ꝓmotores, ꝓsecutores, & ministros causæ, & ꝓcessus inquisitōis contra dn̄m Benedictū. xiij. à sibi obediētibus nominatū, & insup omnes & singulos sedis apostolicæ, & alios nationū in eadē sctā synodo existentium notarios, & eorū quēlibet insolidū notarios, atq; scribas in causa, & ꝓcessu prædictis. Qua lecta dominus cardinalis p̄fidens respondit, p toto cōcilio placet. Quo facto aduocatus cōsistorialis instātibus dn̄is ꝓsecutoribus, & ministris ꝓposuit decretū citationis p̄dictum, & illius executionē ad diem centesimum, qui illa die incidebat, & produxit

duxit Bullã decreti citationis & instrumentũ executionis asserẽs signa notariorꝫ in instrumẽto posita esse signa illorꝫ q̃ꝫ esse inscribuntur in illis. Et accusauit cõtumaciam dicti dñi Petri & petijt illum alta voce vocari ad valuas ecclesiæ, & ad hoc deputari duos vltimos cardinales, diaconos, videlicet de comitibus & Florentiñ. duos sedis apostolicæ, & alios cõciliij notarios, & rñpõdit p̃fidens ꝓ toto cõcilio, placet. Tũc dicti cardinales & notarij iuerũt ad valuas ecclesiæ, & reuersi retulerũt p̃ cardinalẽ Florentiñ. illũ vocasse trina vice alta voce, & neminẽ cõparuisse. Et aduocatus cõsistorialis facta relatione petiuit iterꝫ dñm Petrũ dictum reputari cõtumacẽ. Tũc cardinalis presidens mãdauit legi per eꝑm Dolen. schedulam infrascripti tenoris.

¶Ordinatio lecta sup contumacia domini Petri de Luna.

¶Hæc sacrosancta synodus præmissa, ꝓpposita, & petita per aduocatũ cõsistorialem admittit, si & inquantũ sint admittenda de iure, & mãdat notarijs eiusdẽ synodi & causæ p̃sentis, ꝓpposita, petita, & producta hmõi atq; vocationẽ & relationẽ præmissas. Et q̃d idem dominus Benedictus sic vocatus, & sufficienter expectatus minime cõparuit, & comparet, redigi inter acta, & de præmissis fieri publica instrumenta q̃tquot fuerint opportuna, vt eadem synodus sup præfaciendum deliberet, iudicet, & decernat, ꝓut de iure fuerit faciendũ q̃n sibi visum fuerit opportunũ. A

¶Qua lecta idẽ dñs p̃fidens ꝓ toto cõsilio rñdit, placet, Et q̃d vox p̃fidentis sit vox totius cõciliij, q̃n primo de cõsensu oĩm nationũ cõstitit, nãq; propter discordiã nationũ Hyspaniæ, & Angliæ q̃ prior rñderet pro toto cõcilio, placet. Et ad hoc sup q̃libet actu fiẽdo haberet cõsensum cardinaliũ & schedulã illius actus signatã p̃ notarios nationũ, & cõferret cũ lectura q̃ fieret.

¶Sessio tricesima, in qua concilium approbat subtractionẽ obedientiæ factã per regem Aragonum ipsi Petro de Luna.

Die Mercurij decima supradicti mensis Martij fuit sessio gñalis in maiori ecclesia Cõstantien̄, solẽniter celebrata. In q̃ q̃dem sessione reuerẽdus pater dñs Stephanus epũs Stephaludeñ. officium missæ de spiritu sancto deuote decantauit, & reuerẽdissimus in Christo pater dominus Iohannes epũs Hostiẽ. sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis & vicecancellarius hmõi sessioni præsedit, Interfuit etiam serenissimus princeps dominus Sigismundus Roma. & Hunga. rex, cum sibi multis astantibus principibus. Et lectis Letanijs, ac alijs deuotis orationibus cum euangelio. Dixit Iesus discipulis suis. Q̃m oportet semper orare vt non deficiant, &c. Nuncij & oratores concilij, q̃ fuerũt per concilium ad hoc destinati fecerũt relationem p̃ organũ dñi Bernardi de Planca, decretorꝫ doctoris qũo in castro Panistole Dertusien̄. diocœsis cũ fauore & auxilio illustrissimi principis domini Alphonsi regis Aragonũ fuerãt & Petrum de Luna, Benedictũ. xiij. in sua obedientia nũcupatũ in ꝓpria p̃sona apprehenderãt, ac quod ipsum citauerant iuxta formam & tenorem citatorij ab ipso concilio decreti, Ipsæq; Petrus respõsionẽ dederat, prout hæc & alia in ipsis instrumentis p̃ dictum dominum Bernardũ exhibitis, ac de verbo ad verbũ plectis plenius continent. Promotores vero concilij petierunt apud acta registrari, post hoc autem venerabilis vir dominus Petrus de Lampurga in decretis licẽtiatus quandam decreti schedulam perlegit tenoris subsequentis. B

¶Conciliũ approbat subtractionẽ obedientie factam p̃ regem Aragonum.

¶Sacrosancta Constantiẽ. synodus gñalis in spũ sancto legitime congregata. Q̃m inter alia virtuosa & laude digna q̃ piæ memoriæ quondã Ferdinandus rex Aragonũ & Siciliæ ꝓ extirpatione execrãdi schismatis, q̃d ab octo ferè lustris citra non pmisit ecclesiã catholicã sub vno gubernatore, & pastore dinoscit pegisse ordinationẽ quandã aduersus idẽ schisma & ꝓ vniõe ecclesiæ catholicæ felicius cõsequẽda eũ ꝓmulgasse cognouimus eadẽ sacrosancta synodus Cõstã. causis & motiuis in p̃fata ordinatõe expressis, plene inspectis & diligẽter examinatis, de q̃ veritate facta extitit eidẽ synodo plena fides & attẽto p̃cipuè tũc atq; nũc vniuersalis ecclesiæ statu, & q̃d sine regia ꝓuisiõe p̃fata ppetuãdi schismatis iminebat, & imineret piculũ, ac p̃stabat & p̃staret sacro p̃fato cõcilio, & cõsequẽter vnioni ecclesiæ piculũ manifestũ, eo p̃sertim q̃d idẽ dñs Bñdictus sic in sua obediẽtia noiatus conabat p̃ fibi adhibitã obedientiã, iam dictũ prius cõciliũ multipliciter impedire & impediuisse, de facto si mãdatis eius obtemperatũ fuisset, q̃d inter alia ex eo satis apparet, q̃d etiam cũ obediẽtia sibi subtracta fuerat p̃ literas suas p̃latis & capitulis, ne ad dictũ sacrũ cõciliũ accederẽt, inhibere p̃sumpsit. Ideo eadẽ sacrosancta synodus ex certa sciã & causa debite cognita ad ppetuã rei memoriã, & vt cũctis clareat veritas bñ gesta, declarat ordinationẽ p̃dictã à p̃dicto Ferdinando quondã rege iuste & legitime æditã & ꝓmulgatã fuisse, & p̃ eum ac illustrẽ principẽ dñm Alphonsum eiusdẽ domini Ferdinandi primogenitũ, & regẽ modernũ seruatã. Ipsamq; præsenti decreto dictis ex causis approbat, & cõfirmat, decernitq; illam p̃ omnia debuisse, & debere ab omnibus fidelibus obseruari, iuxta ipsius seriẽ & tenorem. C

¶Conciliũ reuocat quandã constitutionem Petri de Luna quæ incipit ꝓad futurã.

¶Eadem quoq; sancta synodus Cõstan. quandam constitutionẽ dudũ vt dicit à dicto domino. D

Benedi-

Benedicto sic in sua obedientia nuncupato æditã, quę incipit: Ad futurã rei memoriã in diei successu crescente malitia, sic videmus mundũ, &c. Et fuit datũ Massiliæ apud S. Victorẽ. xiiij Caleñ. Iunij. Põtificatus nostri, anno. xiij. declarat nullatenus comphẽdere casum regiæ ordinatõis p̃dictæ cõsequenter reges ipsos dictã ordinationẽ condẽdo, ꝓmulgãdo, obseruãdo, vel obseruari faciẽdo etiã alios obseruatores eiusdẽ cõtra dictã cõstitutionẽ in aliquo nõ venisse, ipsamq; sibi & inq̃ntũ regiæ ordinatõi p̃fatę in casu p̃missoꝝ factę, aut ꝓmulgatę, aut obseruatoribus eius qũlibet obuiaret tãq̃ impeditiuã in hac ꝑte vnionis eccl'iæ, inueteratiq; schismatis nutritiuã, oĩaq; ĩde secuta decernit, & ꝓnũtiat, nullius fuisse, aut eẽ roboris efficacię vel momẽti. Post p̃dicta dictus reuerẽdiss. dñs cardinalis vicecãcellarius noĩe totius synodi rñdit. Placet.

¶Sessio tricesima prima.

E DIE Mercurij vltima supradicti mẽsis Martij, in eccl'ia maiore Constã. fuit sessio generalis celebrata, & in eadẽ sessiõe fuit dictũ officiũ missæ de spũ sctõ p reuerẽdissimũ p̃sem dñm Martinũ eꝑm Aprutineñ. Reuerẽdissimus vero p̃ dñs Iohãnes eꝑs Hostieñ. S. Romanæ eccl'esiæ cardinalis hmõi sessioni p̃sidebat, letaniis autẽ & aliis oꝝonibus consuetis expletis p dñm ipsum præsidentẽ more solito pontificalib⁹ indutum, legebantur per Dominum Antonium episcopum Concordiensem, & Petrum de Polonia successiue ea quæ sequuntur.

¶Monitorium contra comitem virtutum.

F ¶Sacrosctã gñalis synodus Constãt. in spũ sancto legitime congregata vl'em eccl'esiã rep̃sentans vniuersis Chr̃i fidelibus salutẽ & oĩpotentis dei benedictionẽ. Dudum cum ad audientiã nostrã peruenerit fama publica referẽte qd' nobilis vir Philippus comes virtutũ, nonnullíq; alij in hac parte cõmissarij & officiales sui ipsius de mãdato & assensu, ac ratum & gratum habendo contra venerabilẽ frẽm Albertũ eꝑm Asteñ. p̃sem & pastorẽ aiaꝝ suaꝝ cui obedientiã & reuerentiã deuotas facere tenebant, & q vna nobiscũ in hoc sacrosctõ concilio generali onera humiliter supportauit, ac de speciali licẽtia nostra ad suã se trãstulit Asteñ. eccl'esiã nulla sumpta occasione iusta temerariè, & iniustè in dictum dñm eꝑm vi armata, ausu sacrilego manus injicientes violentas, eundẽ ignominiosè ad castrũ qd' vetus dr̃ dictæ ciuitatis Asteñ. pduxerũt, ibiq; carceribus mãciparũt & detinuerũt, prout detinẽt etiã incarceratum de p̃ti sacrilegiũ, & excõicatõem, aliasq; censuras eccl'esiasticas, & pœnas iuris & constitutõis ꝓuinciæ Mediolaneñ. eccl'esiæ (cuius dicta Asteñ. eccl'esia suffraganea exiſtit) circa hoc æditas & ꝓlatas, & in partibus p ordinarios declaratas dãnabiliter incurrendo. Nos de tãtis tanq; grauibus excessibus (vt supra ferẽ) nobis relatis, q inter cætera ad vl'is eccl'esiæ reformationẽ sumus hic congregati, ad quos sup quibusdã quæstionibus si ĩjs intendere volebat contra eꝑm p̃fatũ, habere poterat recursum non immerito dolẽtes, volentes sup his inquirere veritatẽ ipso comite vt dicebat procurãte p suos venerabilibus fratribus Papieenſis. & Nouarieñ. epiſcopis dari concessimus in mãdatis, vt sup obiectis p ipm comitem aduersus ipsum eꝑm diligẽter inquirerẽt veritatẽ, & vocatis p̃fato Philippo comite, & q forent euocãdi de p̃missis oĩbus & singulis ac eoꝝ circũstãtijs vniuersis simpliciter, & de plano sine strepitu, & figura iudicij se diligẽtius informarẽt. Et si dictũ eꝑm in aliquo culpabilẽ reperirẽt ipm sub fida custodia retinerẽt, ac retineri facerẽt, donec aliud à nobis seu Ro. futuro põtifice haberẽt in mãdatis, necnõ iformationem hmõi in scriptis fideliter redactã sub eoꝝ clausis sigillis ad nostrã p̃ntiã trãsmitterent, vt inde sup hoc consultius agere valeremus. Si vero p informationẽ eandem dictũ eꝑm minime culpabilẽ reperirent, ipsum facerẽt plena libertate gaudere. Cuius qdem concessionis mãdati tenorem hic haberi volumus, p sufficienter expreſſo. Veꝝ postmodũ nonnulloꝝ fide dignorum relatõe pcepimus qd' lr̃æ nostræ sup hmõi concessionis mãdato executę non fuerunt, dictíq; epi, ꝓpterea sup præmissis, pcedere minime valueruut. Nos igit̃ sup præmissis summaria informatõe authoritate nostra facta attẽdentes, q̃ subditi in eoꝝ prælatos, & laici in clericos nullã habent iurisditionẽ, & ptãtem, & qd' præmissa in libertatis eccl'esiasticæ & pastoralis dignitatis vilipendiũ non modicũ & scandalũ plurimoꝝ redundare dinoscunt, nolentes hmõi offensam (sicut nec debemus) sub dissimulatõe trãsire, & licet contra p̃dictos comitẽ, eiusq; cõmissarios & officiales in præmissis possemus iuris seueritatẽ exercere, tñ ad eos magis conuincendos mitius agere volẽtes cõmittimus infrascriptis fratribus nr̃is vel eoꝝ alteri qd' si p summariã informationẽ, q̃ ad ipsum comitẽ eiusq; cõmissarios, & officiales tutus nõ pateat accessus cõstiterit, ne ꝓpterea tãti tãq; graues excessus nostris cõniuẽtibus oculis remaneãt impuniti p hoc pñs publicũ æ dictũ legendũ & publicãdũ in valuis maioris Papieñ. & Nouarieñ. & Asten. eccl'esiaꝝ cathedraliũ affigendũ, dictũ Philippũ comitẽ eiusdẽq; cõmissarios officiales & quoscũq; alios q culpabiles fuerint in præmissis in eos & eoꝝ quemlibet sub excõicatõis & interdicti, & in eisdẽ eccl'esiis ciuitate Astẽ. ac terris, locis dictæ ciuitati, & eidẽ comiti subiectis quo-

ctis quocūq; titulo pœnis quas ferimus in his scriptis (si monitōi hmōi non paruerint cū effectu) primo, secūdo, tertio requatis & moneatis, quē & ꝙs tenore præsentiū requrimus & monemus, q̄tenus infra. xij. dies post lectionē, publicationē & affixionē præsentiū, vt supra, faciendas immediate sequētes, q̄z. xij. dies pro tertio, & peremptorio termino ac canonica monitione prædicta, Philippo comiti, eiusq; cōmissarijs & officialibus hmōi præfigimus, & assignauimus præfatū ep̄m absq; q̄libet cōtradictionis obstaculo infra tres menses à die relaxationis ipsius corā nobis psonaliter accessuz, & ibidē iuri parituz, libertati suę pristinę restituat cū familia, vniuersisq; bonis suis absq; diminutōe aliqua realiter, & cū effectu offerētes dicto comiti, & cuilibet poscenti bonū, & breue iustitię cōplementū de psona præfati epi ministrare, ꝙ si forsan hmōi nr̄æ monitioni & requisitioni in dicto termino parere cōtēpserint, ne propter viaz discrimina dicti epi Asteñ. differat libertas, & vt parcat laboribus & expēsis præfatis venerabilibus fratribus Papieñ. & Nouarieñ. epis, stantibus prope dictā ciuitatē Asteñ. ad duas dietas secūdū cōsuetudinē patriæ cōmittimus, & mādamus, q̄tenus simul aut ipsoz alter q primo fuerit requisitus post eiusdē termini lapsum, autoritate nr̄a eādē ciuitatē Asteñ. & terras, dominia & loca ad dictā ciuitatē spectātia & ptinētia interdicti sniās incurrisse, dictumq; comitē, eiusq; cōmissarios, officiales, & ipsius psonā excōicationis sententiā eadē authoritate incidisse declarēt. Ecclesiā vero ac etiā ciuitatē, & cōmunitatē, ac terras, dñia, & loca p̄dictas & p̄dicta ecclesiastico subiacere interdicto, iuxta cōstitutionē Vienneñ. concilij, q̄ incipit: Si qs suadēte vocatis, euocādis, in eoz q; Papieñ. & Nouarien. & alijs qbuscūq; ecclesiis, tā cathedralibus, q̄ collegiatis vniuersis infra missaz solēnia alijs ecclesiis populo ibidē ad diuina audiendū cōgregato, publice p se vel alios denūtiēt & euitēt, & ab alijs ita denūtiari & euitari faciant & pmittāt, tādiu donec à nobis vel futuro Romano pōtifice aliud desup habuerint ī mādatis. Et si (q̄d absit) p̄dictas pœnas interdicti & excōicationis, dictus Philippus comes, ac cōmissarij & officiales p̄dicti animis sustinuerint induratis ad oēs alias pœnas spūales & tpales, autoritate p̄sentiū procedere valeāt, qbuscūq; alijs pœnis eis à iure, vel ab hoie occasiōe prædicta ibidē illatis & inferēdis in suo robore pmānturis, nec ab aliq̄ absolutōis bñficiū, nisi à futuro Roma. pōtifice, vel à nobis, p̄terq̄ in mortis articulo valeāt obtinere. Volētes nihilominus & hac sacra synodali autoritate decernētes, ꝙ hmōi nr̄æ literæ modo & forma pmissis execute, dictos sic requisitos & monitos, & quēlibet eoz arceāt taliter, & astringāt, ac pinde valeāt, plenā q; obtineāt roboris firmitatē, ac si eisdē & eoz cuilibet in propria psona lectæ & insinuatæ fuerint, ac principaliter publicatæ, nō obstātibus, ꝙ eidē Philippo comiti vel qbusuis alijs cōmuniter vel diuisim à sede aplica indultū exist̄at qd interdici, suspēdi, vel excōicari nō possint p literas aplicas nō facientes plenā & expressam, ac de verbo ad verbū de idulto hmōi mētionē, contradictores cēsura simili, appellatōe postposita, cōpescendo, nō obstātibus etiā cōstitutionibus seu alijs æditis in contrariū qbuscunq;. Datū Constan. ij. Calen. Aprilis. Anno à natiuitate dñi. M. CCCC. XVII. indictione. x. apostolica sede vacante.

¶Decretum sup reintegratione ecclesiæ Baroneñ.

¶Sacrosancta gñalis Cōstan. synodus, &c. Attēdens ad reformationē & reintegrationē vniuersalis ac etiam oīm cathedraliū ecclesiaz, q̄ schismate præsenti durante habebant, vel habēt episcopos diuersaz obedientiaz, per quos ipse cathedrales ecclesiæ monstruosæ in capite & in membris videbant & vident gubernari, statuit, & ordinat, ꝙ ecclesia Baroneñ. quæ etiam duos simul per plures annos habuit episcopos. Et inter alios bonæ memoriæ Petrum, qui fuit de obedientia Balthasaris tunc Iohannis pa. xxiij. in sua obedientia nūcupati nouiter defunctū & superstitē venerabilē fratrem Guillermum hic p̄sentem qui fuit creatus p Petrū de Luna Benedictū. xiij. in eius obedientia nuncupatū, deinceps per eundem Guillermum ep̄m regatur, ac verus episcopus ipsius ecclesiæ, necnon episcopatus Baroneñ. vnicus censeat, & illi clerus & populus ciuitatis & diocœsis Baroneñ. in oībus consuetis, licitis, & honestis, vt eorū vero ep̄o & pastori obediant, & ipse eos benigne viceuersa pertractet, prout ad eius pontificale officiū ptinet de consuetudine vel de iure. Inhibētes nihilominus venerabili capitulo ipsius ecclesiæ, ne ad electionē alicuius loco ipsius defuncti epi vllatenus ꝓcedant. Sed in illa supersedeant, prout etiā iuxta q̄dā capitula dudum p oratores nr̄os ex vna & quosdā alios tūc de prędicta obedientia prędicti Petri existentis ī regno Aragonię fuit definitū & conclusum, & q̄ q̄dē capitula p nos solenniter approbata fuerunt. Quodq; etiā venerabilis fr̄ archiep̄s Auxitaneñ. cui prędicta ecclesia metropolitano iure subest, ad cōfirmationē alicuius electōis forsitan factę vel fiēdæ, aut ad ꝓuisionē alicuius ī ep̄m ecclesiæ p̄dictæ nō ꝓcedat. Et qa etiā p̄dictus Petrus seu Clemēs. vij. etiā ī eadē obediētia noīatus eius p̄decessor q̄tuor alijs de q̄tuor canonicatibus & prębēdis eiusdē ecclesię, licet ī dicta ecclesia pro pte obediētię dicti Balthasaris nūerus canonicoz ab antiq̄ institutus cōpletus fuisset prout etiā de p̄nti prouidit. Quibus

quidē dño Guillermo epo & canonicis q̄tuor assignauit q̄ bona īmobilia necnō iura, fructus, redditus, prouētus, & emolumēta ad capitularē mēsam dictæ eccleſiæ ptinētia in Caſtellæ & Nauarræ regnis exiſtētia, & illa etiā ad ius & proprietatē ipſius mēſæ reducimus, ita q̄ ipſi q̄tuor canonici deinceps poſſint apud eādē eccleſiā p̄ſonal̄r reſidere, ac horis cōſuetis & diuinis officijs intereſſe, ac ſtallū in choro, & locū in capitulo cū ipſis alijs canonicis dictis haberi ac in oībus fructibus, redditibus, &c. p̄dictæ mēſæ vt veri canonici ipſius eccleſiæ participare dicto canonicor̄ nūero nō obſtā. q̄q̄ nullus in locū alicuius decedētis, aut aliter canonicatus & p̄bēdas ſuas ipſius eccleſię qūlibet p̄ter q̄ p ſp̄ōtaneū ceſſum dimittētiū ipſius eccleſię canonici ap̄lica vel ordinaria autoritate admittant, q̄uſq̄ ad dictū nūer̄ fit deuētū, ac decernit dicta ſcta ſynodus irritū & inane, ſi ſecus ſuper his factum fuerit, aut fieret in futurum.

¶Seſſio Triceſimaſecunda.

B ANno & indictōe q̄bus ſupra, die vero Iouis prima mēſis Aprilis, Cōſtātię in eccleſia maiori ī loco ſeſſiōis ſolito prelatis exiſtētibus in pluuialibus, & cū mitris fuit gn̄alis huius ſanctę ſynodi Cōſtātien. ſeſſio celebrata, pro cuius ītroitu reuerēdiſſ. p̄ dñs Iohānes p̄iarcha Antiochenus, miſſam de beata virgine celebrauit. Reuerēdiſſ. vero p̄ dñs ep̄s Hoſtien. ſanctę Ro. eccleſię cardinalis & vicecācellari⁹ īdutus pōtificalib⁹ hmōi ſeſſiōi p̄ſedit, ac demū letanijs & oꝛonibus cōſuetis cū debita ſolēnitate cōpletis, Inſtātibus p̄motoribus cōcilij fuit accuſata cōtumacia Petri de Luna p dñm Ardecinū aduocatū, & iuxta petitionē ipſius dictus dñs epūs Hoſtien. hmōi ſeſſioni præſidēs noīe concilij deputauit reuerendiſſimos patres dños Odonem de colūna, & Lucidum de comitibus diaconos, cardinales tūc in ordine cardinaliū poſtremos, reuerendos q̄ patres Feltren. & Merſeburgen. epōs, q̄bus dedit in mādatis, vt ipſi vna cū p̄thonotarijs, & notarijs, atq̄ ſcribis huius cauſæ cū curſore ſedis ap̄licæ dictū Petrū de Luna ad valuas eccleſiæ, iuxta mores antiq̄s vocarent, & ipſi ſynodo vocationē referrēt. Qui q̄dē dñi deputati vnà cū Iohāne Rhodini, & Thoma Polten p̄thonotarijs ap̄licæ ſedis, & hmōi cauſæ notarijs, ac Frāciſco de Mediolano ap̄licæ ſedis curſore locū ſeſſiōis exeuntes, acceſſerūt ad valuas eiuſdē eccleſiæ. Et p̄fatus Frāciſcus curſor ip̄m Petrū de Luna alta voce vocauit ſub his verbis. Eſt ne hic dñs Petrus de Luna Bñdictus. xiij. in ſua obediētia nūcupatus vel aliq̄s p eo q̄ cōpareat rñſurus corā ſacro cōcilio in cā ſchiſmatis & hęreſis cōtra ip̄m motar̄. Cūq̄ nec ipſe, nec aliq̄s pro eo cōparuiſſet, aut rñſum dediſſet, dicta vocatōe trina vice facta ipſius ſynodi p̄motores, & vnà cū eis Bñdictus de Guilde, Lotis de Peruſio camer̄ ap̄licæ clericus noīe huius ſanctę ſynodi ſup hmōi vocatōe & nō cōparitione, & nō rñſione petierūt inſtrumētū & inſtrumēta. Quibus ſic pactis, cardinalis de Colūna vnus ex deputatis p̄miſſis cōmiſſionē eis factā à dicto cōcilio adimpleuiſſe, dictūq̄ Petrū de Luna mō p̄miſſo p curſorē trina vice vocaſſe, nec ipſum Petrū vel aliquē p eo ibidē cōparuiſſe, aut rñſum dediſſe dictæ ſanctæ ſynodo retulit, & deinde Frācīſcus de Mediolano curſor p̄fatus de p̄miſſa vocatōe fecit relationē. His ſic pactis, dñs Ardecinus aduocatus p̄dictus vocationē & relationē hmōi petijt iter acta hmōi cauſæ regiſtrari, & deinceps reproducta bulla citatōis alias cōtra ipſum Petr̄ de Luna decreta & executa, dñs Bernardus de Plā chea vnus de executoribus dictæ citatōis p cōciliū deputatis, de his q̄ circa ſæpedictæ citatōis executionē feciſſet, fecit relationē dicēs in effectu q̄ ab ipſo cōcilio receperāt ipſe & collegæ ſui ī mādatis vt Petr̄ de Luna Bñdictū. xiij. in ſua obediētia nūcupatū citarēt, iuxta formā & tenorē lr̄ar̄ citatoriar̄. Quas q̄dē lr̄as citatorias iā de nouo factas, & ī ſcriptis reproduxit, ad iungēs q̄d nuper vigore illar̄ lr̄ar̄ ipſe & egregius vir Lābertus de Stipite ſuus collega ad caſtrū Paniſtolæ Dertuſien. diocœſis, & eūdē dñm Bñdictū. xiij. à ſibi obediētibus ſic nominatū p̄ſonaliter apprehenſum præſentibus pluribus ſuis cardinalibus & alijs prælatis, clericis, ac hoīm multitudine copioſa ſecūdū formā & tenorē lr̄ar̄ citatoriar̄ ad p̄ſonā ſuā eaſdē de verbo ad verbū in ſua præſentia legerūt, ipſasq̄ & cōtenta in eiſdē executioni demādarunt, prout in quodā executionis inſtrumēto publico, etiā die relationis aliàs p eum ad ſuos collegas factæ exhibito dixit plenius cōtineri, q̄d inſtrumētū facto reproduxit, & de poſt publice idē executōis inſtrumentū fuit lectū & ſufficienter p teſtes recognitū. Quæ oīa præmiſſa dñs Ardecinus aduocatus petijt inter acta regiſtrari, & præfati Petri de Luna ſic vt præmittit citati contumacē accuſauit. Ipſumq̄ qm̄ nec in primo termino q̄ erat octaua die Martij, nec etiā in præſenti termino cōparuit, contumacē reputari, & in cā hmōi ad vlteriora procedi p ipſam ſynodū inſtātiſſime poſtulauit. Iſtis ſucceſſiue, vt præmittit, factis, reuerendiſſ. pater dñs Iohānes epūs Hoſtien. hmōi ſeſſionis præſidens fecit legi quoddā decretum per reuerendum patrem dñm Stephanum epiſcopum Doleñ. tenoris ſequentis,

C ¶Hæc ſacroſancta ſynodus auditis & cōſideratis, relatis, propoſitis, productis, & petitis, p̄fatū Bñdictū ſic in ſua obedientia nūcupatū legitime citatū, vocatū, & expectatū nō cōparētē,

& qui

& qui in octauã Martij ad quã etiã citatus extiterat, nõ cõparuit, pronũtiat, reputat, & declarat cõtumacẽ, decernit̃q; in eius cõtumaciã, eius absentia dei repleta p̃sentia nõ obstan. fore in cã hmõi, vlterius etiã vsq; ad diffinitiuã sniam inclusiue fore procedẽdũ, Volens aũt in eadẽ cã mature & cũ summa grauitate ꝓcedere, cõmittit dilectissimis ecclesiæ filijs Guillermo tit. S. Marci pb̃ro, & Francisco sct̃oꝝ Cosmæ & Damiani sanctæ Roma. ecclesiæ cardinalibꝰ, atq; Iohanni electo patriarchæ Cõstãtinopolitañ. Necnõ venerabilibus fratribus, Roberto Saristerieñ. Iohãni Lichfeldeñ. & Stephano Doleñ. epis, ac dilectis ecclesiæ filijs, Guillermo Pulchri nepotis Frãciæ, Iohãni de Podemitis gñali ordinis prędicatoꝝ in obediẽtia Petri de Luna, Bñdicti. xiij. nũcupati, in suã obediẽtia in sacra pagina, Michaeli de Nauers vtriusq; iuris Aragonũ, & Iohãni de Ledena legũ, Nauarrę regũ illustriũ oratoribus, Iacobo electo Premeñ. Hermanno Duuerch sedis apl̃icæ prothonotario, Roberto abbati Cluniaceñ. Nicolao Vuoidis vtriusq; iuris, Petro Nardi, Hẽrico Fleckel decretoꝝ sedis apl̃icæ capellanis, & auditoribus causaꝝ palatij apostolici, & Iohãni Rellis, decretoꝝ doctoribus, q̃tenus ipsi vel eorũ maior pars examinẽt articulos q̃s offerri cõtigerit corã dicta synodo, vel corã dictis cõmissarijs, & examinatis sup illis q ipsis vel eoꝝ maiori parti admittẽdi videbunt. De q̃ꝝ articuloꝝ receptiõe & eorũdẽ admissiõe p̃fata synodus dictis cõmissarijs, vel eoꝝ maiori parti plenã cõfert & cõmittit potestatẽ. Ipsi aũt duo ex eis ad minus sup articulis p̃dictis, & alijs offerẽdis & eoꝝ veritate & notorietate testes & alia ꝓbationũ gña recipiãt, iurareq; faciãt, & examinẽt diligẽter, ita q; occupãtiũ cõditio melior nõ existat, neq; p aliquoꝝ inchoationẽ alioꝝ dero gel̃ potestati, sed duobus aut pluribus negotiũ hmõi examinationis & receptionis testiũ inchoantibus, cæteri & qlibet duo siue bini ex illis etiã seorsum & separatim, ac eodẽ vel diuersis tp̃ibus testes, & alia probationũ g̃ña, etiã super articulis & alijs inchoatis recipere, examinare, ac mandatũ hmõi valeãt exequi, testiũq; attestationes & probatões aliàs vel eoꝝ effectũ eidẽ sacræ synodo fideliter referãt, vt exinde eadem sct̃a synodus super præmissis procedat, decernat, & iudicet, prout secundũ deũ, iustitiã, & æquitatem fuerit faciendũ. Mãdat insuper & cõmittit eadem sct̃a synodus præfatis cõmissarijs & duobus, vt p̃mittit̃, ex illis, q̃tenus ad dies, horas, & loca opportuna eundẽ Bñdictum, sic vt præmittit̃ nominatũ citent, aut citari faciãt peremptorie publice cotã ipsis in locis prædictis ad videndũ etiã recipi, produci, iurare testes & alia ꝓbationũ gña in causa hmõi, q̃tenus opus erit cum potestate citãdum, cogẽdum testes præfatos quoscũq;, si q forsan à dicta depositione se subtraxerint. Protestaꝰ etiam eadẽ sct̃a synodus q̃d per quoscũq; actus, ordinẽ, seu terminos iudiciarios seruatos, vel seruãdos in hac causa formæ, processus, q̃ de iure seruãda est, aut seruari sufficit in notorijs renũtiare nõ intẽdit, neq; ad seruãdũ iudiciarium ordinem se obseruare astringit quouis mõ.

¶Qua schedula lecta, reuerendissimus pater dñs Hostieñ. præsidens nomine huius sanctæ synodi sup dicta schedula, & contentis in ea respondit per verbum, Placet. A

¶Sessio tricesimatertia.

ANno & indictione qbus supra, die vero Mercurij. xij. mẽsis Maij fuit celebrata sessio gñalis in maiori ecclesia Cõstãtieñ. In q̃ reuerendiss. pater dñs Nicolaus archiep̃s Gneserneñ. missam celebrauit. Fuit̃q; p̃sidens huic sessiõi reuerendiss. pater dñs Iohãnes ep̃us Hostieñ. vicecancellarius sanctæ Roma. ecclesiæ cardinalis. Et interfuit hmõi sessioni sereniss. ptinceps dñs Sigismundus Roma. & Hunga. rex indutus vestimentis imperialibus, coronã in capite hñs, astãtibus sibi reuerendissimis in Christo patribus & dominis, dño Angelo Penestreñ. & Iurdano Albaneñ. episcopis sanctæ Roma. ecclesię cardinalibus, illustrissimis principibus Rodulpho Saxoniæ in ense, Ludouico Bauariæ ducibus in pomo, & Friderico marchione Brãdeburgeñ. in sceptro & habitibus cõsuetis sibi seruientibus, demũ lectis letanijs vnà cũ alijs deuotis orationibus (vt moris est) ascenderũt ambonẽ deputati & cõmissarij in causa hæresis, &c. contra Petrũ de Luna, in qua reuerendissimus pater dñs Guillermus titu. sancti Marci sanctæ Roma. ecclesiæ pb̃r cardinalis fecit relationẽ, dicens in effectu, q; ipsi cõmissarij ꝓcessissent in causa ad ea q̃ eis fuissent cõmissa q à primo ip̃m Petrum de Luna Bñdictũ. xiij. in sua obedientia nominatũ ad dãdum, & dari videndũ articulos vocassent. Et deinde certos articulos p procuratores causæ oblatos, eosq; ad probãdum misissent, testesq; xxxviij. cardinales, archiepiscopos, ep̃os, prælatos, doctores, & alios sup eisdẽ recepissent, iurareq; fecissent, ac eos diligenter examinassent. Insuper dicto Petro de Luna sic sufficiẽter vocato, nõnulla iura p ꝓcuratores ꝓducta i nũero ꝓbationẽ recepissent, eaq; ꝓbari fecissent, oĩa in registro in hac cã per eos fieri mãdato plenius cõtinent̃, synodus duxerit mãdãdũ. Relatiõe aũt hmõi facta accusabaꝰ contumacia Petri de Luna non videntis apparere dicta testiũ in hmõi causa productoꝝ & contumaciam, petebaꝰ iteꝝ in valuis maioris ecclesiæ vocari, ad vocãdum aliquos deputari, atq; extunc reuerendissimus pater dominus Io- B

hannes Hostien. hmõi sessioni pſidens noïe synodi deputauit reuerẽdissimos patres & dñõs ad vocãdũ præfatũ Petrũ de Luna, videlicet Odonẽ de Colũna, Lucidũ de comitibus, cardinales, Vienneñ. archiepm Feltreñ. Tridentiñ, & Lichfeldeñ. & Anthoniũ Taxal, gñalẽ ordinis S. Mariæ de mercede, Thomã Posteñ. & Iacobũ Rodeñ. sedis apſicæ prothonotarios, vnà cũ pſentibus causæ scribis, & Frãsciscũ de Mediolano sanctæ apostolicę sedis cursorẽ. Qui deputati vocarunt & citarũt pfatũ Bñdictũ p cursorẽ antedictũ in hũc modũ. Est hic Petrus de Luna Bñdictus. xiij. in sua obediẽtia nũcupatus, vel aliqs pro eo q cõpareat pro eo ad videdũ aperiri dicta testiũ, &c. Deinde dictis deputatis de valuis reuertẽtibus, dñs Leonardus Lucidus cardinalis de comitibus noïe cõdeputatorũ retulit ipsam vocationẽ p cursorẽ añdictũ trina vice fuisse factã, neminẽq; ibi cõparuisse, aut aliq̃d verbũ rñdisse. Quo facto, dicta testiũ & dicẽdi terminũ ad dicendũ cõtra dicta hmõi reuerendus pater & dñs, dñs Stephanus episcopus Doleñ. legebat quandã decreti papiri schedulã tenoris subsequentis.

¶Decretũ de publicatione attestationũ & citatiõe ad contra obĵciendum.

C HAec sacrosctã gñalis synodus Petrũ de Luna Bñdictũ. xiij. in sua obediẽtia nũcupatũ, vocatũ legitime, & nõ cõparẽtẽ reputat cõtumacẽ, & in illius contumaciã testes, attestatões, & dicta testiũ in pñti cã inqsitõis mota & pẽdẽte cõtra eũdẽ Petrũ de Luna Bñdictũ. xiij. à nõnullis nũcupatũ ꝓducto. examinato. publicat, ac ꝓ publicatis habet, & decernit, & eidẽ Petro de Luna Bñdicto copiã dictaꝝ attestationũ, & totius pſentis ꝓcessus fieri, & eidẽ Petro de Luna terminũ pemptoriũ ad diẽ sabbati ꝓximũ mane hora septima ĩ pñti ecclesia & loco supiori ꝓpe altare sessiõis ad dicẽdũ, obĵciẽdũ & ꝓponẽdũ corã cõmissarĳs nup ad testes recipiẽdos & cętera p eãdẽ synodũ deputatis, qcqd dicere, obĵcere, vel proponere voluerit cõtra testes in hac cã ꝓductos, & eoꝝ dicta, necnõ cõtra instrumẽta regĩstralia q̃cũq; ꝓducta, ac in tota ipsa cã, & singulis eius discursibus, & ad hoc ipsum peremptorie citat, pfatisq; cõmissarĳs & eoꝝ maiori parti, cæterisq; etiã minime impeditis audiendum & recipiendũ oĩa quicquid dicere, obĵcere, & proponere voluerit, & super illis cognoscendũ, atq; oĩa & singula faciendũ quæ ad causam & processum hmõi pertinent, ptinebũt vsq; ad sñiam diffinitiuã exclusiue, ac super eoꝝ dependentibus, emergentibus, & connexis dat eadem sancta synodus plenam & liberam potestatem.

D ¶Protestat ãt eadẽ sctã synodus q̃d p hũc ꝓcessum, aut aliũ quẽcũq; in futuꝝ fiendũ in hmõi causa à forma processus sup notorĳs quã sufficit seruare de iure recedere non intendit.

E ¶Qua itaq; decreti schedula lecta per reuerendiss. in Christo patrẽ & dñm, dominum Iohannem episcopum Hostien. sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalem & vicecãcellarium, huiusmodi sessioni præsidentem, nomine synodi fuit responsum, placet.

¶Sessio Tricesimaquarta.

F DIe sabbati quinta mensis Iunĳ. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XVII. indictõe decima, fuit sessio gñalis per sacrã synodũ Constantien. in maiori ecclesia Cõstañ. solenniter celebrata. In q̃ reuerendus pater dñs Thomas Curiomeñ. eps missam de tempore celebrauit. Præsedit autẽ reuerendissimus dñs Iohãnes episcopus Hostien. cardinalis & vicecancellarius, dictis demum letanĳs & orationibus consuetis cum euangelio secundum Lucã, Homo quidã fecit cœnã magnã. Domini commissarĳ in causa contra Petrum de Luna ascenderunt ambonẽ, & reuerendissimus pater dominus Guillermus cardinalis sancti Marci de suoꝝ collegaꝝ consensu sibi assistentium pro themate assumens. Tempus est vt veniat iudicium de domo dei, &c. q̃d perpulchre deducẽs processum p ipsum & suos collegas cõtra Petrum de Luna à q̃busdã Bñdictum. xiij. nuncupatũ, iuxta cõmissionẽ etiã desup factã, habitã integre narrauit, & recitauit vnà cũ probationibus articuloꝝ simpliciter in hmõi causa productis. Et facta dicta reuelatione, reuerendi patres domini Doleñ. & Lichefeldeñ. epi, videlicet summã probationem scriptã super quolibet articulo dicendo post lecturã articuli. Iste articulus de veritate & notorietate probat p tot testes, & tales declarando dignitates & gradus testium. Et his peractis, reuerendus pater dominus eps Cõcordieñ. legebat quoddam decretum, cuius tenor sequitur.

G ¶Hæc sacrosctã synodus audita relatõe ꝓcessus, & probationũ, & alioꝝ actoꝝ in cã inqsitionis pẽdente corã eadẽ sctã synodo cõtra Petrũ de Luna Bñdictũ. xiij. à nõnullis nuncupatũ super ferẽda sñia & alĳs in cã hmõi fiendis deliberabit, potestatẽ aũt alĳs concessam cõmissarĳs in dicta causa, præterq̃ ad citandum eundẽ Petrum de Luna, ad audiendum sententiam per eãdem synodum ferendã non intendit reuocare, super qua citatione atq; sñia nullam dictos commissarios vult habere potestatem. Super præmissis dominus Iohannes episcopus Hostien. hmõi sessioni præsidens nomine synodi respondit, Placet.

¶Sessio tricesimaquinta, vnionis ambasiatoꝝ Dñi regis Castellæ & legionis.

Die Ve

Die Veneris decima mẽsis Iunij supradicti, sessio gñalis in maiori ecclesia Constañ. A
fuit solenniter celebrata, cui interfuit sereniss. princeps Sigismũdus Roma. & Hunga. &c. rex cũ insignijs regalibus & multis principibus sibi astãtibus & sibi seruientibus. Et ante istius sessionis officiũ siue orationes solitas, plati pluuialibus induti, mitras capitibus imposuerũt. Cõsequẽter reuerẽdi patres & dñi nobiles, & strenui viri sereniss̃i principis dñi Iohãnis regis Castellæ & legionis ambasiatores ascẽderunt, ac ipsi ambasiatores tria in effectu facere pro psenti sessione proposuerunt, videlicet primo cõciliũ Constañ. cõuocare, secũdo psenti cõgregationi in Cõstañ. se vnire, tertio subtractionẽ obedientiæ factã in Narbona iuxta capitula ibidẽ cõgregata approbare. Et deinde Petrus de Lõborga legit q̃ddã procuratoriũ regis Castellę, q̃ lecto, frater Ludouicus de valle olei vnus de ambasiatoribus dicti regis de cõsensu suo⁊ coambasiator⁊ legit quãdã schedulã cõuocatõis vnà cũ bulla cõcilij cõuocatoria dño regi Castellæ pdicto p synodũ missa iuxta capitula cõcordata Narbone, cuius schedulæ cõuocatõis tenor talis est. ¶Schedula conuocationis.

¶In noĩe sanctę & ĩdiuiduę trinitatis, Nos Didacus Cõcheñ. epus, & Ferdinãdus de Arab maior pfectus Gnipustre sereniss. dñi regis Castellæ cõsiliarij, Iohãnes epus Paceñ. Martinus Ferdinãdi domicellor⁊ pses, Ferdinãd⁹ Martini Danabñ. Segobieñ. & Didac⁹ Ferdinãdi Palẽtiñ. ecclesiar⁊ decani decretor⁊ doctores, fr̃ Ludouicus de valle olei ordis pdicator⁊ in theologia mgr̃ Parisieñ. Iohãnes Ferdinãdi de Rupeflore decretor⁊ doctor, oratores & ꝓcuratores serenissimi dñi Iohãnis regis Castellæ & legiõis, ac sereniss̃imę dñæ reginę Castellæ, & oĩm q̃r⁊ interest, & interesse potest ad pacẽ & vnionẽ sanctæ matris ecclesiæ puris & synceris affectibus anhelãtes, volẽtes q̃ & intẽdentes adimplere cõuentionẽ in Narbona initã inter sereniss̃imũ principẽ & dñm, dñm Sigismundũ Roma. & Hungariæ regẽ semp Augustũ, ac reuerẽdos patres, procuratores, nuntios, & legatos prę̃sentis congregatiõis Cõstañ. ex vna, & oratores, ac procuratores sereniss. principis Ferdinãdi claræ memorię Aragonũ & Siciliæ regis, tã suo ꝓprio noĩe q̃ tanq̃ tutorio & tutoris noĩe pfati sereniss. dñi regis Nauarræ, necnõ illustris principis Iohãnis comitis Fuxi ex alia partibus, pñtamus nos in hoc loco paternitatibus vestris oferẽtes nos ad dictã cõuentionẽ ac oĩa & singula in ea cõtenta, & sumus nũc attendentes q̃d in primo capitulo dictæ cõuocatiõis continet, q̃ conuocatio dictar⁊ obedientiar⁊ fiat p prælatos, cæteros q̃ viros ecclesiasticos huius cõgregatiõis p literas directas ad reges, principes, platos, ac alias psonas de obediẽtia dicti dñi Bñdicti sic nuncupati vos præfatos dños prælatos, & cæteros de cõgregatiõe prę̃senti p suos ambasiatores aut literas hic in Cõstantia cõuocare. Et attẽto etiã q̃ literæ cõuocatoriæ pro parte vestra dño nostro regi Castellæ iã præsentatę fuerunt, quas etiã ipse oĩbus prælatis & alijs psonis q̃bus dirigebant, intimari fecit modo debito, prout p instrumẽta inde cõfecta patebit cũ fuerit opportunũ, volumus & nos satisfacere dicto capitulo, cuius tenor, quantũ ad literas cõuocatorias, quæ in eis est, talis est.

¶Miseratõe diuina epi, pbri, & diaconi, cardinales, pr̃iarchæ, archiepi, epi, prælati, & cæteri C
in Constañ. Maguntiñ. prouincia cõgregati, illustri princ. prout supius continet, &c. Quo ad finẽ lecto, idẽ frater Ludouicus legit vt sequit. Cui quidẽ capitulo satisfacere volẽtes cõuocamus vos oẽs prelatos & dños de hac cõgregatiõe, iuxta tenorẽ dicti capituli. ¶His sic lectis, reuerendiss̃i. pr̃ & dñs archiepũs Magdeburgeñ. ascendens in ambonẽ, legit in hæc verba.

¶Schedula acceptatõis conuocationis.

¶Nos miseratõe diuina epi, pbri, & diaconi, cardinales, pr̃iarchæ, archiepi, epi, plati, & cæteri D
hic cõgregati dictã cõuocationẽ acceptamus, & offerimus nos paratos sine dilatõe q̃cũq; ad ꝓcedẽdũ ad vlteriora. Et insup requrimus vos oratores & ꝓcuratores pdictos, q̃tenus ad vnionẽ faciẽdã nobiscũ procedatis iuxta tenorẽ tertij capituli cõuocatõis pdictę, q̃ talis ẽ. Tertio q̃ pfati de obediẽtia dicti dñi Bñdicti. xiij. p q̃sdã &c. vt supra, cuius tn̄ totũ tenorẽ legebant. Et ex post fr̃ Ludouicus de valle olei pfatus, q̃ad scdm principale quãdã vniõis schedulã legebat in hæc verba.

¶Schedula vnionis.

¶Nos oratores & procuratores pfati dictis noĩbus vnimus nos vobis iuxta tenorẽ capituli. E
Narboneñ. pdicti approbãtes & laudãtes oĩa q̃ post vnionẽ Aragoneñ. contra dñm Bñdictũ agitata sunt & processa pridẽ & eodẽ mõ, ac si post hãc vnionẽ nostrã ab hac synodo nobis intercedẽtibus facta forẽt, q̃ vnione facta, pfatus dñs archiepũs Mediolaneñ. legebat in hunc

¶Schedula acceptationis vnionis. (modum.

¶Nos prælati & cæteri congregati, vt supra, dictã vnionẽ nostrã acceptamus profitẽtes vos F
vice & noĩe præfati sereniss̃imi dñi regis Castellæ per oĩa debitis modo & forma ac tẽpore contentis in dicto cap. iij. satisfeciss̃e, & econuerso, nos vobis oratoribus & procuratoribus pdictis noĩb⁹ iuxta tenorẽ eiusdẽ cap. vnimus. Quib⁹ sic factis, reuerẽdiss̃. pr̃ dñs Iohãnes eps Hosti. cardinalis & vicecãcellarius noĩe totius synodi rñdit per verbum placet.

G ¶Subsequẽter oratores & ꝓcuratores illustriss. dñi infantis Hẽrici, ac ordis sacrę militiæ S. Iacobi de Spata gñalis mgri ambonẽ ascẽdẽtes, oĩaq; & singula facta & acta p dños ãbasiatores & oratores regis Castellę ꝓdictos approbãtes & laudãtes cõuocationẽ fecerunt simili mõ vt ipsius regis Castellę ãbasiatores, & sibi se huic cõgregatõi vnierũt ꝓut supistis cõuocatioñ. & vnioñ. Frater Iohãnes de S. Iacobo ordinis minoꝝ vnus de ambasiatoribus ꝓdictis de suorũ coambasiatoꝝ cõsensu quandã papyri schedulã publice legebat, sub hmõi tenore.

¶Schedula conuocationis infantis Henrici.

H ¶Nos Vitalis de Scoto miles cõmẽdator de Camata, fr Iohãnes de S. Iacobo sacrę paginę ꝓfessor. Garsias de Vergata miles. Iohãnes Alphõsi decretoꝝ baccalarĩ, ꝓcuratores & oratores illustriss. dñi infantis Hẽrici ordis S. Marię, S. Iacobi de Spata gñalis mgri simili mõ cõuocamus vos oẽs ꝓlatos, & cæteros dños, iuxta tenorẽ dicti cap. Deinde idẽ fr Iohannes legit, vt

¶Schedula vnionis eiusdem. (sequitur.

I ¶Nos orato. supradicti, dicto noĩe vnim⁹ nos vob iuxta tenorẽ cap. ꝓdicti. Sup qbus oĩbus, & singulis ꝓmotores cõcilij petierũt istrumẽtũ & istrumẽta, & de post fuit cantatũ, Te deũ laud. Quo finito, reuerẽdiss. pr dñs Iohãnes Hostieñ. cardinalis ad ꝓfidẽdũ iuit, & officiũ sessionis solitę solẽniter ĩcipiebat. Et lectis letanijs, aliisq; cõsuetis, ꝓfatus archiepus Mediolañ. vnà cũ ãbasiatoribus regis Castellę ambonẽ ascẽdit, & legit schedulã sequẽtẽ, legẽdo etiã illa capitula cõcordata Narbonę, de qbus faciebat mẽtionẽ, q̃ supius ĩserta fuerũt, vbi agebat de cõfir-

¶Cõfirmatio capituloꝝ Narbonę approbatur. (matione eorũ.

K ¶Sacrosctã gñalis Cõstañ. synodus in spũ sctõ legitie cõgregata, viso & considerato cap. ij. ex capitulis Narboñ. inter chariss. ecclesiæ filiũ Sigismũdũ Rom. & Hũg. regẽ illustrẽ, & dilectos ipsius ecclesię filios, ꝓmotores, nũtios dictę synodi ex vna, & ꝓcuratores ac oratores chariss. dñoꝝ Ferdinãdi clarę memorię Aragonũ & Sicilię regis, tã suo ꝓprio noĩe, q̃ tutorio & tutoris noĩe Iohãnis Castellę, & legiõis, necnõ oratores Nauarrę & regũ illustriũ & lectoꝝ eiusdẽ ecclesiæ filioꝝ Fuxi & Armeniaci comitũ partibus ex altera cõcordatis, cuius qdẽ capituli tenor sequit sub his verbis: Secũdo, q̃tenus dictæ cõuẽtiõis, &c. volẽs in oĩbus obseruare dictũ cap. ꝓmittit, ratũ habet, securat specialr cõfirmat, & nouiter firmat, & statuit, & decernit in oĩbus & p oĩa, ꝓut in dicto capitulo plenius cõtinet, viso etiã q̃rto cap. incipiẽte: Quarto q̃ pdictũ vniẽdũ cõciliũ, &c. abolet, tollit, & irritat q̃scũq; ꝓcessus, sñias, decreta, ordinatões, statuta, & pœnas, &c. vt ĩ dicto cap. cõtinet vsq; ibi, & q̃d statuit. Itẽ statuit q̃ nunq̃ de cæteroroñe vel occasiõe dicti schismatis, aut adhæsiõis dicti dñi Bñdicti, & sui pdecessoris dñi Clemẽtis, possit cõtra dictos dños, reges, prĩcipes, & alios de obediẽtia dicti dñi Bñdicti qũlibet ꝓcedi ĩ iudicio, vel extra, vt ĩ fine dicti cap. cõtinet. Viso etiã qnto dictoꝝ capituloꝝ incipiẽte: Quĩto, q̃ p dictũ formãdũ cõciliũ, &c. Approbat, laudat, firmat, & meliori mõ, q̃ fieri pt, plenissime cõfirmat oẽs & singulas cõcessiões, dispẽsatiões, & gras factas p dñm Bñdictũ prædictũ qbusuis personis suæ obediẽtiæ de qbusuis dignitatibus, &c. vt in dicto cap. cõtinetur. Viso etiã. xi. dictoꝝ capituloꝝ, incipiẽte: Vndecimo, q̃ dñs rex Roma. &c. & attento q̃d dicitur ibi, q̃d in prima sessione &c. dicta sctã synodus facit, cõcedit, statuit & ordinat in oĩbus, & p oĩa prout in dicto cap. cõtinet. Quibus sic lectis & cõpletis, reuerendi patres, Iacobus Bodmeñ. sedis apostolicæ ꝓthonotarius, & Iohãnes Ifaꝝ aplicaꝝ corrector tenẽs librũ euãgelioꝝ, à parte dextra, & à parte finistra dñs Thomas Palteñ. dictæ sedis ꝓthonotarius, & venerabilis dñs Iacobus Moresim sacri palatij cãꝝ auditor tenẽs librũ sctõꝝ euãgelioꝝ accesserũt ad dños in hac sessiõe pñtes recipientes ab eis iuramẽta. Et primo sereniss. dñs Sig. Ro. & Hung. rex. Cõsequenter vero dñi cardinales, archiepi, epi, cæteriq; prælati & ambasiatores oĩa & singula capitula Narbonę cõcordata in oĩbus & p oĩa seruare iurauerunt, & qlibet eoꝝ iurauit, ac ea, q̃tũ in eis fuit, receperũt. Quibus iuramentis sic præstitis, Henricus de Piro ꝓmotor noĩe præfati sereniss. principis dñi Sigismundi surgens publice, dixit & inquisiuit. Si aliqs esset in prædicta sessione q̃ haberet mandatũ sufficiens illustris principis comitis Armeniaci q̃d illud exhiberet. Cãcellarius ãt studij Parisieñ. surgẽs dixit, ambasiatores chrianissimi regis Frãcoꝝ certa habuisse scripta, q̃ dictus dñs comes seq vellet vestigia prędicti dñi regis. Tũc dictus dñs Hẽricus noĩe q̃ supra dixit, ex q̃ nõ apparet mãdatũ sufficiẽs ꝓ ipso dño comite nullo mõ p iuramẽtũ supra eũ prędictũ ad obseruationẽ dictoꝝ cap. in Narbona cõcordatorũ, q̃ad præfatũ dñm comitẽ Armeniaci vellet arctari publice & solẽniter est protestatus.

¶His autem sic peractis, prędictus archiepiscopus Mediolaneñ. legit quandam papyri schedulam tenoris subsequentis.

L ¶Item domini cardinales, patriarchæ, archiepiscopi, episcopi, & alij prælati, ambasiatores dominoꝝ regum & principũ, & alij in dicto concilio existentes, & singulares ꝑsonæ ad hoc sufficienter suffulte iurent prout sufficienter in dicto. xi. capitulo continetur.

¶Quæ

¶Quæ prædicta omnia & singula intelligant, & locum habeat, retento tenore oim & singulorum capitulorum prædictorum Narbonę concordatorum, quibus & eorum singulis dicta synodus stare intendit, nec ab eis vel eorum aliquo in toto, vel in parte recedere. A

¶Ad quæ oia & singula Dns Iohanes epus Hostien. vicecancellarius, & huius sessionis præsidens præfatus nomine totius concilij respondit per verbum placet. B

¶Subsequenter dns & frater Ludouic⁹ de valle Olei p̄dict⁹ existēs in ambone legit schedulā subC

¶Schedula approbatois capitulorum Narbonę factæ p oratores regis Castellæ. (sequenter,

¶Nos Didacus Conchē. epus, & Ferdinādus Petri de Ayala maior p̄fectus, Guispinię serenissimi Dni regis Castellæ cōsiliarij, Iohānes epus Paceñ. Martinus Ferdinādi domicellorum p̄ses, Ferdinādus Martini de Claualos Segobieñ. & Didacus Ferdinādi Placētiñ. ecclīarum decani decretorum doctores, frater Ludouicus de valle Olei ordinis p̄dicatorum in theologia mgr̄ Parisiē. Iohānes Ferdinādi de Rupeflore decretorum doctor, oratores, & ꝓcuratores serenissimi dni Iohānis Castellæ regis ac legionis, ac serenissimę dnę reginę mris, & tutricis eiusdē regnorum gubernatricis hic p̄ntes, et psonalr̄ cōstituti dictis noibus qbus validius & efficacius possumus iure, videlicet forma, mō, via, cā, melioribus oia & singula decreta, statuta, ꝓtestatoes p sacrosanctā generalē synodū Constā. nunc facta & ędita, & q̄ nūc sunt seriosius lecta, ipsa hntes ꝓ suffi cieter expressis & repetitis solēniter vice & noie regis, & reginæ nostrorum præfatorum oim regnorum & terrarum suarum acceptamus, approbamus, assentimus, & solēniter affirmamus. Et similiter sicut ipsa sctā synodus ꝓtestata est, qd' nō velit recedere à capitulis ī dicta ciuitate Narbonen. concordatis, ita & nos dictis nominibus solēniter protestamur. D

¶Ad q̄ tūc reueren. pr̄ & Dns epus Hostien. huius sessionis præsidēs noie totius synodi rndit placet. Et subsequēter p̄fatus archiepus Mediolanen. legit decretum tenoris infrascripti, E

¶Qd' non obstātibus iuramētis licuit ab eius obedientia recedere.

¶Sacrosctā gnalis synodus Constā. in spū sctō legitime cōgregata ꝓ bono vnionis ecclesię sacrosanctæ authore deo felicius cōsumādo cōsiderās qd' per charissimā ecclesię filiā Catharinā reginā illustrē charissimi ipsius ecclesiæ filij Iohānis regis Castellæ & legionis, matrē atq; tutricē regnorum, terrarum, &c. gubernatricē atq; p nōnullos p̄latos, barones, & notabiles psonas regnorum, & terrarum regis p̄fati requisita & p̄stita fuerūt iuramēta, & ꝓmissiões de nō recedēdo ab obediētia Dni Petri de Luna Bndicti. xiij. à nōnullis sic nuncupati sub certis formis de qbus in actis & instrumētis inde cōfectis latius cōtinet, q̄ quidē acta & instrumēta, & alias q̄scūq; ꝓbationes p̄dictorum p̄fata synodus de ipsis plenè certificata vult hæc hr̄e ꝓ fufficiēter exp̄ssis qd' q̄q; hmōi iuramēta, & ꝓmissiões req̄sita, & prę̄stita fuerūt impedimētū prę̄fatæ vnionis ꝓpter q̄ & illa nulla, & irrita eē cēsent, ac oia & alia inde secuta faisse, & eē cassa, irrita, & nulla nullius q̄q; efficaciæ roboris vl'momēti. Et nihilominus ad cautelā, q̄tenus de facto ꝓcesserūt, ea relaxat, & irritat, reuocat, declarās p̄fatos, vt prę̄mittit iurātes & ꝓmittētes ad obseruātiā prædictorum minime teneri & obligari. Quo decreto lecto, fuit p dictū dnm prę̄sidentē noie totius synodi responsum p verbū placet. Et de post præfatus frater Ludouicus legit vt sequitur. F

¶Schedula subtractōis obediētiæ cōfirmatiōis p vnū de ambasiatoribus regis Castellæ lecta.

¶Nos Didacus &c. Ambasiatores, & ꝓcuratores præfati noie ꝓcuratorio q̄ supra confirmamus & approbamus subtractionē obediētiæ dudū factā in Parpiniano Dño papę Bndicto. 13. p felicis memorię Dnm Ferdinādū Aragonū, & Siciliæ regē noie serenissimi regis Castellæ, & lectōis dni nri, & p suas lr̄as, sicut in eisdē latius continet, etiā & sup abundāti cautela noie q̄ supra de nouo facimus, sicut in dictis lr̄is cōtinet, ex alio meliori, & firmiori mō, q̄ fieri pōt & debet, de q̄ offerimus lr̄as prę̄fati Dni regis & mris in valida & expediēti forma Daticias, deīde Dns Petrus de Grado vnus etiā de ābasiatoribus regis Castellæ & legiōis p̄dicti q̄ndā schedulā subtractōis obediētię p præfatū regē dicto Bndicto in Castella factā in vulgari Castello scriptā publice legit, & qa à multis nō intelligebat, p̄ntibus igit̄ nō est īserta. Deinde frater Ludouicus præfatus solēniter fecit collationē, & facta collatōe ꝓ cōplemēto huius sessiōis reuereñ. pater Dns Iohānes patriarcha Antiochenus missam de spiritu sancto celebrauit. G

¶Sessio tricesimasexta.

ANno à natiuitate Dni. M.CCCC.XVII. die vero Iouis. XXII. mensis Iulij fuit celebrata sessio gnalis in maiori ecclesia Constā. ꝓ cuius ītroductōe pr̄ epus Atrebatē. missam de sctō spū celebrauit, præsidebat q̄ in eadē sessione dns reuerēdissimus epus Hostien. sanctæ Roma. ecclesiæ cardinalis, & vicecācellarius, & lectis letaniis, aliisq; deuotis oronibus solitis, dns epus Concordien. legit quandā citationē contra Petrū de Luna factā ad audiendum se priuari, & snīam ferri, cuius tenor sequitur. H

¶Sacrosctā generalis synodus Constātiē. venerabilibus fratribus Henrico Feltreñ. Stephano Dolcñ. Iohāni Paceñ. Iacobo Placeneñ. & Patricio Carthageñ. episcopis, salutē & oīpotētis I

Dei benedicti. Fruſtra iudiciũ cognoſcendo geritꝫ, niſi qđ cognitũ eſt iudiciali calculo terminetꝫ. Cũ eadẽ ſctã ſynodus de meritis cauſæ inquiſitõis pendẽtis corã eadẽ ſctã ſynodo contra Petrũ de Luna à qbuſdã Benedictũ. xiij. nuncupatũ plenè cognouerit, & in eadẽ cã ad omnes actus & terminos reqſitos rite & canonice ꝓceſſerit, decernit, & mãdat eadẽ ſctã ſynodus eũdem Petrũ de Luna citari publice in valuis eccleſiæ Conſtã. alta & intelligibili voce dũ in eadẽ eccleſia diuina celebrant officia, & cũ affixione ꝑntium lr̃aꝝ eiſdẽ valuis cũ de ꝑnti audientia lr̃aꝝ cõtradictaꝝ minime teneat, atq; citat ꝑemptorie, & vno ædicto peremptorio ꝓ oĩbus ad diem lunæ. 26. huius menſis Iulij ad comparendũ in eccleſia Conſtã. mane hora q̃ dicta ſcta ſynodus ſedebit, & ſedere cõſueuit ad audiẽdũ ius, & diffinitiuã ſniam p eãdem ſynodũ ꝓferri, & ꝓnuntiari in cauſis. Quocirca paternitatibus vr̃is eadẽ ſctã ſynodus mãdat & cõmittit quatenus vos aut duo vr̃m vocatis ad hoc aliqbus ex notarijs, & ſcribis in dicta cã deputatis, vel alijs ꝑntis citatõis lr̃as in valuis eiuſdẽ eccleſię p alteꝝ ex dictis notarijs vobis aut duobus veſtrũ ꝑntibus publicę alta voce & intelligibili legi faciatis, ac eundẽ Petrũ de Luna Bñdictum 13. vt ꝑmittit nũcupatũ ĩ forma ꝓmiſſa citari, lr̃asq; ꝑntes eiſdẽ valuis affigi, ita q; citatio hmõi veniat in publicã vocationẽ eidẽ ſacræ ſynodo tpe ſeſſionis proximæ futuræ de geſtis p nos in ꝓmiſſis faciatis relationẽ fidelẽ. Datũ Conſtã. præfata ſynodo ſedente in dicta Conſtã. eccleſia. xi. Caleñ. Auguſti. Anno natiuitatis dñicæ. M. CCCC. XVII.

K ¶Lecta aũt ꝓſcripta citatioñ. idem dñs Antonius adhuc in ambone exiſtens, de mãdato ſanctæ ſynodi dixit in effectu, ne ꝓpter feſtũ hodiernũ qđ tñ in corpore iuris minimę reperitur aliq dubitarẽt ꝑntem diem feriatã eſſe, tunc ipſa ſctã ſynodus ꝓdicta oẽm in præmiſſis ſupplet defectũ ſi interueniſſet. Sup hmõi lectis & ꝓpoſitis Dñs Hoſtieñ. hmõi ſeſſionis prę ſidens nomine concilij reſpondit per verbum placet.

L ¶Quibus ſic factis reuerẽdi ꝓres Stephanus Doleñ. & Henricus Feltreñ. eꝑi vna cum notarijs ꝑntis cauſæ ad tres ianuas maioris eccleſiæ Conſtã. acceſſerũt, & in ipſaꝝ q̃libet ſupradictã citationẽ infra miſſaꝝ ſolẽnia p Iohãnẽ Ginardi ꝑntis cauſæ notariũ legi fecerũt, dictũq; Petrũ de Luna Bñdictũ. 13. à qbuſdã nuncupatũ iuxta tenorẽ citatõis citarunt, & citari fecerunt.

M ¶Lecta vero hmõi citatõe, vt ꝑmittit ipſi eãdẽ citationẽ p bullã triplicatã ĩ q̃libet dictaꝝ portaꝝ vnã affigi p eũdẽ Iohãnẽ Ginardi fecerũt, ſup qb⁹ lectõe, & affixiõe ipſi cõmiſſarij petierũt ¶Deinde venerabilis vir Petr⁹ de Lõborga licẽciatus decretoꝝ (inſtrumẽtũ, ac inſtrumẽta, in ambone ad hoc ordinato exiſtẽs, legit decretum ſequentis tenoris.

¶Decretũ ceſſatõis pęnaꝝ factaꝝ p Petrũ de Luna vigore cuiuſdã cõſtitutõis ꝓ ambaſiatoriN ¶Sacroſcta gn̄alis ſynodus Conſtã. in ſpũ ſctõ legitime congregatata (bus regis Caſtellæ. vr̃em eccleſiã rep̃ſentãs ex certis, & iuſtiſſimis cauſis ad hoc eãdẽ ſynodũ mouẽtibus, & inducẽtibus annullat, irritat, atq; caſſat, irritasq;, nullas, & caſſas eẽ decernit, atq; declarat oẽs priuatões ſiue pœnas, aut priuationẽ, ſiue pœnaꝝ declaratões p dñm Bñdictũ. 13. in obediẽtia nũcupatũ à die nona mẽſis Nouẽbris. Anni à natiuitate dñi. M. CCCC. XVIII. citra factas, ꝓmulgatas, fulminatas, ſeu ꝓnuntiatas tã virtute cuiuſdã ꝑtenſæ cõſtitutõis p eundẽ dñm Bñdictũ dudũ ꝓmulgataę ſub dato Maſſiliæ apud S. Victorẽ. xiij. Caleñ. Iunij, pontificatus ſui anni. xiij. quæ incipit. Benedictus epũs ſeruus ſeruoꝝ Dei ad futurã & ꝑpetuã rei memoriã. In dieꝝ ſuccęſſus creſcẽte malitia ſic videmus mundũ &c. Et fuit. Datum Maſſiliæ apud S. Victorẽ. xiij. Caleñ. Iunij pontificatus, Anno. xiij, q̃ ex quacũq; alia cauſa, occaſiõe, colore, aut rõne ſiue priuatõis pœnæ, aut declaratõis ꝓdictæ fuerint de beneficijs eccleſiaſticis, dignitatibus, feudis, iuribus, ſtatibus, honoribus, ſiue de qbuſcũq; alijs rebus tpalibus, ſiue ſpũalibus & de qbuſcũq; ꝑſonis regularibus, regibus, ſiue prĩcipibus, archiep̃is, ep̃is & alijs eccl̃iaꝝ ꝑlatis, mgr̃is ordinũ, cõmunitatib⁹, cõgregatõib⁹, collegijs, vniuerſitatib⁹ & qbuſcũq; alijs ꝑſonis laicis, ſiue eccl̃iaſticis, oẽsq; alios ꝓceſſus excõicatõis, aut ĩterdicti, ſiue ſuſpẽſiõis, aut cuiuſcũq; tenoris ſentẽtias ſuper hmõi priuatõibus, aut pœnis factos, ſiue factas, ꝓmulgatas, & oĩa inde vel ob id ſecuta vna cum eadẽ conſtitutõe, & eandẽ tanq̃ contrariã, & impeditiuã vnionis S. Matris eccleſiæ ſimili modo irritat, atq; caſſat, & irritas ſiue irrita eſſe decernit atq; declarat, etiã ſi ſuper præmiſſis, vel aliquo prę miſſoꝝ appareãt quæcũq; lr̃æ, ſiue bullę ſub anteriori data quæ tñ añ diem ꝓdictũ nõ fuerint plenariæ executioni mãdatæ. Et nihilominus ad cautelã abſoluit, & abſolutos decernit omnes, & ſingulos ſupradictos, & quoſcũq; alios à prædictis ſentẽtijs excõicatõis, ſuſpenſionis, interdicti, ſeu priuatõis, ſi quas virtute dictæ cõſtitutiõis, vel alias quis mõ ex ſupradictis cauſis, & alijs in prædicta conſtitutõe contẽtis cõtraxerint, necnõ oẽs proceſſus tã ſuper ꝓprietate q̃ poſſeſſione priuatõis etiã beneficioꝝ quæ poſſidebãt, & collatiões de eiſdẽ alijs factas, aut excõicatõis, ſuſpenſionis, vel quaſcunq; alias ſentẽtias in ſeu contra venerabiles fratres, & dilectos eccleſiæ filios Didacum Concheñ. eꝑm, nobilem viꝝ Ferdinandum Petri de Ayala militẽ chariſſimi eccleſiæ filij Iohannis regis Caſtellæ, & legionis conſiliarios

rios,Iohānem epm Paceñ.& Martinum Ferdinādi militē præpositū domicellorꝫ dicti regis Castellæ,& legionis.Et religiosum virꝫ frēm Ferdinādum,de Ilesus ordinis minorꝫ eiusdē regis consiliariū Ferdinādum Martini Segobieñ.& Didacū,Ferdinādi,Palatiñ. Ecclesiarꝫ decanos,& decretorꝫ doctores,frēm Ludouicū de valle Olei in theologia magistrū Parisiē.& Iohānē Ferdinādi de Rupeflore decretorꝫ doctorē ābasiatores,& ꝓcuratores pfati regis Castellæ,& Petrū Ferdinādi archidiaconū de Grado,in Ecclesia Onetē.ipsius regis secretariū,consanguineos,& familiares eorꝫ à die prima,mēsis Aprilis.Anno dñi.M.CCCC.XV.citra factos & ꝓmulgatos irritat,cassat: irrita,cassa denuntiat,ambasiatoresq; & secretariū statuit,& decernit,necnō eorundē familiares &c.pinde ad statū pristinū reducēdos,ac priuatōes,collatōes,ꝓcessus &c.minimę fuissent latæ,factæ,aut ꝓmulgatæ,etiā si sup ꝓcessibus,priuatōibus, aut collatōib⁹,vel sentētijs pdictis aliquæ lr̄æ vel bullæ appareāt sub anteriori data,quæ tñ ad diem pdictā non fuerint in partibus pñtatæ,& plenariæ executioni demandatæ.Eadē quoq; sācta synodus oēs ꝓuisiones,ꝓmotōes,& trāslatōes de qbuscunq; Ecclesiis cathedralibus,siue collegiatis,seu ad q̄scūq; Ecclesias cathedrales,siue collegiatas,&generaliter oēs concessiones beneficiorꝫ,dignitatū quarūcūq;,etiā p priuatōes dñorꝫ cardinaliū sanctæ Romanæ ecclesiæ p præfatū dñm Benedictū sic(vt præmittit)nuncupatū factas,aut morte, cessione vel quouis alio mō vacantiū, omnesq; & singulas concessiones,grās, & dispēsatōes, tā sup matrimonijs, q̄ etiā sup beneficijs,& qbuscūq; alijs regibus,principibus,aut platis,seu etiā quibuscunq; alijs psonis,cōmunitatibus,collegijs,&generalr oia alia p eundē dñm Benedictū sic nuncupatū infra limites,seu dominia,aut terras pfati charissimi Ecclesiæ filij Iohannis regis Castellæ subiectas,aut subiecta vsq; ad diē decimā octauā mēsis Iunij,tunc currētis acta,cōcessa & dispēsata, quæ p pñs decretū nō sint,aut fuerint cassata,cassave denuntiata,&sup qbus bullæ seu quæcūq; aliæ lr̄æ ante diem pdictū non fuerint confectæ,pñtatæ,& executæ ꝓ bono quietis,& pacis laudat,approbat,& confirmat,approbataq; esse declarat,ita tñ qd' p approbationē seu cōfirmationē pdictas,nullum ꝓiudiciū fiat charissimo ecclesiæ filio Alphonso Aragonū regi illustri,nec ipsius regis mr̄i vxori,aut fratribus,vel familiaribus,siue consiliarijs alicuius eorꝫ,nec contra eorꝫ aliquē valeat in iudicio,vel extra pfata confirmatio,vel approbatio allegari.Vult etiā eadē sācta synodus, atq; statuit qd' p ꝑmissa charissimo ecclesiæ filio Carolo Nauarræ regi liberisve eius, mgr̄o hospitali,& conuētui Rhodi nullū præiudiciū generet, hoc tñ declarato,& intellecto,qd' si ab aliqbus platuris,magisterijs,seu magistratibus,dignitatibus,vel beneficijs,qbuscūq; durāte schismate fuerunt separata,vel alias disgregata aliq̄ membra,castra, villæ,seu alia bona,redditus,ꝓuentus vel emolumēta,ac respōsiones cameræ,vel alia iura quęcūq; de qbus fuerit aliqbus iā prouisum,vel facta collatio,vel infeudatio infra limites dñi à seu terras pfati clarissimi ecclesiæ filij regis Castellę supradicti cōstituta,quin pdicta ipsis platuris & magisterijs,seu magistratibus,dignitatibus,vel beneficijs,vt capiti restitui,& redintegtari valeāt p cōsiliū antedictū,& in quacūq; parte ꝓiudicaret alicui de cardinalibus S.Romanæ ecclesiæ dicta sācta synodus ꝓuidebit,vt melius expedire videbit. Per præmissa aūt sancta synodus capitulis Narboñ.non intendit in aliquo contrauenire.

¶Quo decreto lecto,Dñs præsidens noīe synodi respondit p verbum Placet.

¶Sessio Trigesimaseptima.

DIE vicesimasexta supradicta mēsis Iulij,Cōstātię in ecclesia maiori loco solito fuit publica sessio solenniter celebrata,pro cuius introductōe reuerēdissimus pr̄ dominus Guillermus tituli S.Marci,sanctæ Romanę ecclesiæ cardinalis psbyter missam de spū sctō deuotissime celebrauit,sessioni aūt interfuit sereniss̄imus princeps Dñs Sigismundus Romanorum,& Hungarię.&c rex cum insignijs regalibus,& suis nobilibus in eisdem sibi seruiētibus,præsidebat sessioni hmōi pōtificalibus insignitus reuerēdissimus pater Dñs Iohānes epūs Hostieñ.sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis,& vicecācellarius,lectis deinde letanijs,alijsq; oīonibus cōsuetis,sermoneq;,cuius thema erat,iustū iudicium iudicate,per reuerendū pr̄em dñm electum in pr̄iarchā Constātinopolitanum finito, contumacia fuit accusata Petri de Luna non comparētis,neq; diffinitiuā sn̄iam audiētis,& inde fiebat relatio executionis,citatiōis in vltima sessione decretæ p dñm Henricum Feltreñ. epm vnum de commissarijs deputatis pro executione citatiōis hmōi. Facta aūt relatōe, itemꝫ contumacia ipsius dicti Petri de Luna fuit accusata.Reuerendissimi pr̄es Dñi de comitibus,& de Fusto cardinales,per sanctā synodum ad hoc specialiter deputati,de eiusdem synodi mādato vna cum prothonotarijs,& psentis causæ notarijs,&Iohāne Snepper sedis apostolicæ cursore locū sessionis exeuntes,accesserūt ad valuas ecclesiæ,& ibidē p organū cursoris antedicti pfatū Petrū de Luna trina vice vocarunt,dicendo: Et hic Petrus de Luna Benedictus.xiij. nūcupatus,vel aliquis ꝓ eo qui compareat corā sancta synodo ad audiendum in scriptis ferri sententiam diffinitiuam A

nitiuã in cã schismatis,& hæresis cõtra eũ. Ipse aũt nec aliqs ꝓ eo cõparuit ibidẽ, aut rñdit de quo fecerũt relationẽ. Facta ãt relatõe hmõi iterato,accusabaꝫ cõtumacia ipsius Petri de Luna ꝑ magistrũ Hẽricum ꝓmotorẽ cõciliñ instãtissimæ,postulãdo ipm reputari cõtumacẽ. Et tũc dñs Stephanus epũs Doleñ. quoddã decretũ,siue quãdã schedulã legit in hæc verba.

B ¶Hæc sacrosctã synodus Petrũ de Luna Benedictũ tridecimũ à nõnullis nuncupatũ legitime citatũ,vocatũ,non cõparentẽ declarat,& reputat contumacẽ, decernitq; in eius absentia dei repleta præsentia fore in præsenti causa inquisitõis eum coram eadẽ pendente ꝑ eandẽ synodum ad diffinitiuam sententiam procedendum.

C ¶Ista schedula sic lecta,reuerẽdissimus pr̃ dñs Iohãnes epũs Hostiẽ. hmõi sessionis ꝑsidẽs noĩe ipsius synodi ꝑ verbũ placet rñdit. Et extũc reuerẽdissimus pr̃ dñs Guillermus tituli S. Marci presbyteri cardinalis q̃ndã diffinitiuæ sñiæ schedulã legit hmõi sub tenore.

¶¶ Sñia contra Benedictũ papã tredecimũ in sua obediẽtia nuncupatum.

D ¶De vultu eius hoc iudiciũ ꝓdeat q sedet in throno,& ex eius ore ꝓcedit gladius bis acutus, cuius statera iusta ẽ,& æqua sunt pondera, q vẽturus ẽ iudicare viuos & mortuos dñi nr̃i Iesu Chr̃i, Amẽ. Iustus ẽ dñs,& iustitias dilexit,æquitatẽ vidit vultus eius, vultus eius qdẽ dñi sup faciẽtes mala, vt pdat de terra memoriã eorꝫ:pereat,inqt, sanctus Propheta memoria illius q non ẽ recordatus facere misericordiã,& q persecutus ẽ hominẽ inopẽ,& mendicũ,quãtoma gis pereat illius q oẽs hoĩes,& Eccleſiã vl̃em pſecutus ẽ,& pturbauit Petri de Luna Benedicti tredecimi à nõnullis nũcupati,q quãtum in eccleſiã dei,& vniuersum populũ Chr̃ianũ peccauerit,schisma & diuisionẽ Eccleſiæ fouẽs,nutriẽs,atq; continuãs,quãtis quãq; frequẽtibus deuotis,& humilibus regũ,principũ,& ꝓlatorꝫ ꝓcibus,exhortatõibus,&requisitõibus p charitatem iuxta doctrinã Euãgelicã admonitus fuit,vt pacẽ daret Eccleſiæ. vt illius sanaret vulnera ac eius partes diuisas in vnã cõpaginẽ,& corpus vnũ reficeret,quẽadmodũ ipe iurauerat,erat & diu fuit in sua ptãte,quos tñ charitatiue corripiẽtes,nullatenus voluit exaudire. Quot sunt postmodũ testes adhibiti qbus etiã minime exauditis,necesse fuit scd̃m p̃dictã Chr̃i Euãgelicã doctrinã dicere Eccleſiæ,quã quia etiã non audiuit,habẽdus tanq̃ Ethnicus & publicanus. Capitula in cã inquisitiõis fidei, & schismatis corã p̃ti sctã synodo gñali sup præmiss,& aliꝭ contra eum ædita,ac eorꝫ veritas,& notorietas declarãt manifeste,super qbus rite ac canonice ꝓcesso,& oĩbus rite actis,& diligẽter inspectis,habitaq; sup illis deliberatõe matura eadem sctã synodus gñalis vl̃em Eccleſiã repñtans in dicta inquisitõis causa ꝓ tribunali sedẽs ꝓnuntiat,decernit,& declarat p hãc diffinitiuã sñiam in his scriptis eũdẽ Petrũ de Luna B̃dictum xiij. (vt p̃mittit) nuncupatũ fuisse & eẽ periuriũ, vl̃is Eccleſiæ scãdalizatorẽ,fautorẽ, & nutritorẽ inueterati schismatis,& inueteratæ sciſſuræ,& diuisiõis Eccleſiæ sanctę dei,pacis,& vnionis eiusdẽ Eccleſiæ impeditorẽ,& turbatorẽ, schismaticum,& hæreticũ,à fide deuiũ,& articulis fidei vni9 sanctæ Eccl̃æ violatorẽ ptinacẽ cũ scãdalo Eccleſiæ dei,incorrigibilẽ notoriũ & manifestũ,ac õmni titulo,gradu,honore,& dignitate se reddidisse indignũ, à deo electũ & ꝑci sum,& omni iure eidẽ in papatu,& Romano põtifice,ac Roma. Eccleſiæ qũolibet cõpetente ipso iure priuatũ,& ab Eccleſia catholica tanq̃ membrũ aridũ ꝑcisum. Ipsumq; Petrũ quaten9 de facto papatũ scd̃m se tenet eadẽ sctã synodus papatu,& summo Eccleſiæ Roma. pontifice, omniq; titulo,gradu,honore,dignitate,beneficijs,& officijs qbuscũq; ad oẽm cautelã priuat deponit,& abiũcit,eidẽq; inhibet,ne deinceps ꝓ papa,aut Roma. & summo põtifice se gerat. Oñesq; Christicolas ab eius obediẽtia,& oĩm debitæ obediẽtiæ ipsius atq; iuramẽtis,& obligatõibus eidẽ qũolibet pstitis absoluit,& absolutos eẽ declarat,ac oĩbus & singulis Chr̃isideli bus inhibet sub pœna fautoriæ,schismatis,& hæresis,atq; priuatõis oĩm beneficiorꝫ,dignitatum,& bonorꝫ Ecclesiasticorꝫ,& mundanorꝫ,& aliꝭ pœnis iuris,etiã si episcopalis,& p̃iarchalis,cardinalatus,regalis sit dignitatis,aut Imperialis, qbus si contra hanc inhibitionẽ fecerint sint authoritate huius decreti,ac sine ipso facto priuati,& alias iuris incurrãt pœnas,ne eidem Petro de Luna schismatico,& hæretico incorrigibili notorio declarato,& depoſito tãq̃ papæ obediãt, pareãt vel intẽdant,aut eũ quouis modo cõtra p̃missa sustineãt vel receptẽt,si biq; præstẽt auxiliũ consiliũ vel fauorẽ. Declarat insup & decernit oẽs,& singulas inhibitões, oñesq; ꝓcessus,& sñias,constitutões,&cẽsuras,&alia quæcũq; ꝓ ipsum factos,factas,&facta quæ possent præmissis obuiare irritos,irritas,irrita,atq; irritat,reuocat,& annullat,cæterisq; pœnis quas in præmissis casibus iura statuunt semper saluis.

E ¶Hac schedula siue sñia lecta, p̃dictus Stephanus epũs Doleñ. ex parte synodi dixit in effectũ, quãuis in ꝓcessu causæ hmõi nullus posset defectus allegari,tñ sctã synodus prędicta ad superabundãtem cautelã omnes supplet defectus si qui interuenissent. Ad quæ omnia & singula dominus præsidens nomine totius concilij respondit,placet.

¶Sessio tricesimaoctaua.

Die Mer

DIE Mercurij vicesimaoctaua supradicti mẽsis Iulij, Cõstãtię in ecclesia maiori fuit A
sessio publica solẽniter celebrata, Et reuerẽdus pater dñs Iohãnes epũs Hostien. S.
Romanæ ecclesiæ cardinalis, & vicecancellarius hmõi sessioni psedit, & letanijs, &
alijs oronibus, & solẽnitatibus solitis lectis peractis, venerabilis vir dñs Petrus de
Lomburga legit quædam decreta tenoris subsequentis.

¶Decretum irritãs pœnas latas contra ambasiatores infantis Henrici.

¶Sacrosctã gñalis synodus Constã. in spũ sctõ legitime cõgregata ex certis, & iusti ssimis cau B
sis eandẽ sanctã synodũ mouẽtibus, nup oẽs processus tã super ꝓprietate q̃ possessione, priua
tões etiã beneficioꝝ quæ possidebãt, & collatões alias de eisdẽ factas, aut excõicatõis vel sus-
pẽsiõis. vel q̃scunq; alias snias in seu contra venerabiles frẽs, & dilectos ecclesiæ filios ambasia
tores, & ꝓcuratores charissimi Ecclesiæ filij Iohãnis regis Castellæ consanguineos & familia-
res eoꝝ à die primo mẽsis Aprilis anni dñi. M.CCCC.XVI. citra factas, aut ꝓmulgatas irri-
tauit & cassauit irritaq; & cassa denuntiauit, statuitq;, & decreuit ambasiatores ꝑdictos cõsan-
guineos vel familiares ipsoꝝ, pinde ad statũ pristinũ reducẽdos, ac si priuatões, collatões, pro-
cessus, & aliæ snię ꝑdictæ latæ, aut ꝓmulgatæ minime fuissent, etiã si sup processib⁹, ꝓuisioni
bus, & collatõibus sentẽtijs ꝑdictis aliquę bullę siue lr̃æ appareãt sub anteriori data q̃ tñ añ diẽ
prædictã nõ fuerãt in partibus ꝓsentatæ & plenariæ executõi demãdatę. Volẽs itaq; eadẽ sctã
synodus ex siᷣbus causis mota dilectos ecclesiæ filios Vitalẽ de scoto cõmẽdatorẽ de Carana-
qua, & frẽm Iacobo de S. Iohãne ordinis fratrũ minoꝝ in theologia mgr̃m, & Barsiã de Ver-
gara militẽ ordinis S. Iacobi Despata, ac Iohãnẽ Alphonsi bacalariũ in decretis, ambasiatores,
& ꝓcuratores dilecti ecclesiæ filij illustris Hẽrici ifantis Aragoniæ, Siciliæ, &c. ac dicti ordis
S. Iacobi de Spata mgr̃i siᷣ fauore prosequ ac eadẽ quo ad ꝑmissa ꝑrogatiua gaudere statutũ, &
decretũ, irritatões, & cassatões ꝑdictas, ac ꝑfatos ambasiatores prædictoꝝ infantis Hẽrici ma-
gistri, & ad cõsanguineos, & familiares ipsoꝝ decernit perinde extẽdi, ac si in supradicto de-
creto, aut statuto fuissent vna cũ prædictis ambasiatoribus regis Castellæ specialiter noiati.

¶Decretum reuocatõis vocum ambasiatoꝝ regis Aragonum concessaꝝ.

¶Sacrosctã gñalis synodus Constã. cũ nuper in capitulis Narbonę concordatis inter cæterá C
cautũ fuerit qd̃ nõ ordinarent, statuerent, vel fierẽt aliqua directe vel idirecte cõcernẽtia, aut
tangẽtia dños, reges, & prĩcipes, ꝓlatos, & alios de obediẽtia Petri de Luna, olim Bñdicti. xiij.
nũcupati, vel aliquẽ ipsoꝝ, & post hãc synodũ cõcessum fuerit ambasiatoribus, & oratoribus
charissimi ecclesiæ filij regis Aragonũ pñtibus, tũc & alijs vẽturis etiã per modũ conuẽtõis &
pacti qd̃ dicti oratores ĩ natõe Hyspanica hoc durãte cõcilio haberẽt vocẽ tãtæ virtutis &au
thoritatis quãtæ eẽnt voces oĩm ꝓlatoꝝ, & ecclesiasticaꝝ ꝓsonaꝝ regnoꝝ, & terraꝝ dicti re-
gis q̃ possidet citra & vltra mare q̃ ad gñale conciliũ sunt assuetẽ vocari, cũ ꝓtestatõe tñ hinc-
inde facta qd̃ ꝑmissa ĩtelligerent cõcessa sine ꝑiudicio dictoꝝ capituloꝝ ꝓut in decreto desu-
per cõfecto latius cõtinet. Veꝝ cũ ambasiatores charissimi ecclesiæ filij regis Portugaliæ illu
stris publicę cõcessioni hmõi se opposuerint, & cũ de hmõi cõcessione tractaret, & timeret qd̃
aduenientibus ambasiatoribus charissimi ecclesiæ filiæ regis Castellæ ipsi verisiᷣ de hmõi con
cessione siue decreto turbarent, & cõquererent prout iã super hoc graue exposuere q̃relã asse
rẽtes hmõi cõcessiõis obseruãtiã in eoꝝ tẽdere læsionẽ, ac sui honoris nõ modicũ ꝑiudiciũ. Et
fore cõtra capitula ꝑdicta cõcordata, pendẽteq; hmõi tractatu prędicti ambasiatores regis Ara
gonũ sæpi⁹ in effectu dixerũt & asseruerũt, qd̃ dictos ãbasiatores regis Castellę redderẽt con
tentos, & cũ eisdẽ super hoc bene cõcordarẽt, & cõtra eoꝝ volũtates dictis vocibus vti nollẽt
ꝑter hoc & rõnabiles alias causas, attẽto etiã ꝙ ex hac q̃stione agẽda in hac synodo differri, &
ꝑpediri possent, ꝓut hacten⁹ nõnulla bonũ vniõis eccl̃iæ cõcernẽtia retardata, & dilata fuerũt.
Eademq; sctã synodus volẽs ĩ oĩbus, & ꝑ oĩa eisdẽ capitulis inhærere, & vnũquẽq; in sua iusti
tia cõfouere, ꝓ bono pacis, & cõcordiæ partiũ prędictaꝝ, ac natõis Hyspanicę, & suppositoꝝ
eiusdẽ ex certa sc̃la decernit, & declarat qd̃ ambasiatores regis Aragonũ prędictis vocibus ꝑ-
latoꝝ & alioꝝ absentiũ qui ad cõciliũ cõsueuerũt euocari, q̃ eisdẽ cõcessæ fuerũt extra Hyspa-
niã, vt præferẽt vti nullo mõ possint, nec debeãt in natõe Hyspanica supradicta, sed qd̃ singulæ
ambasiatæ regũ Castellæ, Aragoniæ, Portugaliæ, Nauarræ habeãt & repsentẽt in natõe ꝑdi-
cta voces oĩm prælatoꝝ & absentium q consueuerunt ad concilium euocari solũ, & regnoꝝ
dũtaxat, & dominioꝝ suoꝝ quæ habent in Hyspania

¶Quo lecto decreto, sperans in deo vnus de ambasiatoribus regis Aragonũ in medio surgẽs D
dictũq; decretũ in natõibus nõ fore positũ allegãs, de nullitate ipsi⁹ decreti fuit ꝓtestatus, & ex
post nationũ q̃tuor ꝑsidẽtes exꝑsse dixerũt, & retulerũt hmõi decretũ in natõibus fore lectũ, &
ipsis natõibus placuisset vt legeret. Et tunc reuerẽdissimus pr̃ dñs Iohannes epũs Hostiẽ. hmõi
sessionis præsidẽs noĩe totius synodi super oĩbus præmissis, placet respondit.

¶Sessio

¶Sessio tricesimanona.

E ANno à natiuitate dñi, M.CCCC.XVII. indictõe. X. die vero sabbati nona mensis octobris Cõstã. in eccl'ia maiori, in loco solito fuit tenta, & celebrata sessio publica, in qua reuerẽdissimus pr' & dñs archiepũs Viẽnẽ. missam de spũ sancto celebrauit. Reuerendissimus vero pater dñs, dñs Iohãues epũs Hostiẽ. sanctæ Ro. ecclesię cardinalis, & vicecãcellarius hmõi sessioni psedit, lectisq; letanijs & alijs deuotis orationibus legi solitis cũ euãgelio scd̃m Lucã: Estote misericordes sicut & pater vester misericors ẽ. Reuerẽdissimus pater dñs archiepũs Mediolanẽsis amboné ascẽdit, legit & publicauit decreta q̃ sequunt.

¶De concilijs generalibus, & ꝓuisione erga futura schismata.

F ¶Frequens generaliũ conciliorũ celebratio agri dñici cultura est, ꝑcipue quæ vepres spinas & tribulos hæresum & errorũ, & schismatũ extirpat, excessus corrigt, deformata informat, & vineã dñi ad frugẽ vberrimę fertilitatis adducit. Illorũ vero neglectus ꝑmissa disseminãt atq; fouent hæc ꝓteritorũ tẽporũ recordatio, & ꝑsentiũ cõsideratio ante oculos nr̃os ponũt, ea ꝓpter hoc edicto ꝓpetuo sancimus, decernimus & ordinamus, vt ammodo cõcilia gñalia celebrent ita q; primũ à fine huius cõcilij in quinquẽniũ immediate sequẽs, scd̃m vero à fine illius immediate sequẽtis concilij in septenniũ, & deinceps de decẽnio in decẽniũ ꝓpetuo celebrent in locis q̃ summus põtifex p mensem añ finẽ cuiuslibet concilij approbãte & cõsentiẽte cõcilio vel in eius defectũ ipm cõciliũ deputare & assignare teneat, vt sic p quãdã cõtinuationẽ semp aut conciliũ vigeat, aut p termini pendentiã expectet, quẽ terminũ liceat summo põtifici de fratrũ suorũ S. Romanæ ecclesiæ cardinaliũ cõsilio ob emergẽtes forte casus abbreuiare, sed nullatenus ꝓroget, locũ aũt ꝓ futuro celebrãdo cõcilio deputatũ absq; euidẽti necessitate nõ mutet. Sed si forte casus aliqs occurreret, q̃ necessariũ videret ipm locũ mutari, puta obsidionis, guerrarũ, pestis, aut filis, tũc liceat summo põtifici de ꝓdictorũ fratrũ suorũ, aut duarũ partium ipsorũ cõsensu atq; subscriptõe aliũ locũ prius deputato loco viciniorẽ & aptũ sub eadẽ tñ natione surrogare, nisi idẽ vel simile impedimentũ p totã istã nationẽ vigeret, tũc ad aliquẽ aliũ viciniorẽ locũ alterius natõis aptũ conciliũ poterit cõuocari, ad quẽ ꝓlati & alij q̃ ad cõciliũ solẽt cõuocari, accedere tenaẽt, ac si à principio locꝰ ille fuisset deputatꝰ, quã tñ loci mutationẽ vt termini abbreuiationẽ p annũ ante ꝑfixũ terminũ teneat summus põtifex legitime, & solẽniter publicare & ĩtimare, vel ad ipm cõciliũ celebrãdũ ꝓdicti possint statuto termino cõuenire.

¶Prouisio aduersus schisma futurum.

G ¶Si vero qd' absit in futurũ schisma oriri cõtingeret, ita q; duo vel plures ꝓ summis põtificibꝰ se gererẽt à die qua ipsi duo vel plures insignia põtificatus publice assumpserint, seu ministrare cęperint, ĩtelligat ipso iure terminus cõcilij, tũc forte vltra annũ pẽdẽs ad annũ ꝓximũ abbreuiatus. Ad qd' oẽs ꝓlati, & cæteri q ad cõciliũ ire tenent sub pęnis iuris, & alijs p cõciliũ ĩpo nẽdis absq; alia vocatõe cõueniãt, necnõ Imperator, cæteriq; reges & principes, vel psonaliter, vel p solẽnes nũtios tanq̃ ad cõe incendiũ extinguendũ p viscera miæ dñi nr̃i Iesu Chr̃i ex nũc exhortati cõcurrãt, & q̃libet ipsorũ ꝓ Romano põtifice se gerentiũ infra mensem à die q̃ sciam hr̃e potuit aliũ vel alios assumpsisse papatus insignia, vel in papatu administrasse teneat sub interminatõe maledictõis æternæ, & amissiõe iuris, si qd' forte sibi quæsitũ eẽt in papatu, quã ipso facto incurrat, & vltra hoc ad quaslibet dignitates actiuæ & passiuæ sit inhabilis, cõcilij ipm ad terminũ anni ꝓdictũ in loco deputato prius indicere & publicare ad celebrandũ, & p suas lr̃as cõpetitori vel cõpetitoribus ipsum vel ipsos ꝓuocãdo ad causam, & cæteris ꝓlatis, ac principibꝰ q̃ntũ in eo fuerit intimare, necnõ termino ꝑfixo sub pœnis prędictis ad cõciliũ locum psonaliter se trãsferre, nec inde discedere, donec p cõciliũ causa schismatis plenariæ fit finita, hoc adiũcto qd' nullus ipsorũ cõtẽdentiũ de papatu in ipso cõcilio vt papa præsideat, q̃nimõ vt tãto liberius & citius vnico ĩdubitato pastore gaudeat, sint ipsi oẽs de papatu cõtendẽtes post q̃ ipsum cõciliũ inceptũ fuerit autoritatis huius synodi ipso iure ab admĩstratiõe suspensi, nec eis aut eorũ alteri donec cã ipsa p cõciliũ terminata fuerit q̃libet à quo q̃ sub pœna fautoriæ schismatis obediat, qd' si forte electionẽ Romani pontificis p metum q; caderet in cõstantẽ virũ, seu impressionem de cæterõ fidei contingat, ipsum decernimus nullius efficaciæ vel momenti, nec posse p sequentẽ consensum etiã metu prædicto cessante ratificari vel approbari, non tñ liceat cardinalibus ad electionẽ procedere, nisi ille sic electus forte renuntiet, vel decedat, donec p generale concilium de electõe illa fuerit iudicatum. Et si procedant, nulla sit electio ipso iure, sintq; secundo eligentes & electus (si ipse papatui se ĩgesserit) omni dignitate & statu etiã cardinalatus, & pontificali ipso iure priuati, & inhabiles de cætero ad eosdem, ac etiã ad papalẽ, nec etiã in aliquo eidẽ secũdo electo vt papæ sub pœna fautoriæ schismatis obediat, quoquo mõ, & eo casu cõciliũ de electõe papæ ꝓuideat illa vice, sed liceat imõ teneantur electores omnes, aut maior pars ipsorũ q̃ cito fine psonarũ periculo poterũt (etiam si peri-

si periculū oīm bonorū immineat transferre se ad locū tutū,& metū prędictū allegare coram notarijs publicis notabilibus psonis,ac multitudine populi in loco insigni.ita tñ ꝙ allegātes metū hmōi habeāt in ipsius metus allegatōe exprimere speciē,& q̄litatē dicti metus,& iurare solēniter ꝙ metus taliter allegatus sit verus,& credunt seipsum posse probare,& ꝙ per malitiā seu calumniā hmōi metū nō proponūt,nec vltra proximū futurū cōciliū vllo modo possit differri allegatio dicti metus. Teneant insup postq̄ se transtulerint,& metū allegauerint modo prædicto prouocare sic electū ad cōciliū,q̄d cōciliū si vltra annū pendeat à die prouocationis,intelligat ad annū vt supra,ipso iure terminus breuiatus. Et nihilominus electus ipse sub pœnis p̄dictis,& cardinales prouocātes sub pœna amissionis cardinalatus,& oīm bñficiorū suorū,quā ipso facto incurrāt infra mēsem à die prouocatōis cōciliū ipsum(vt supra dī) indicere & publicare,& q̄ citius poterūt intimare,ac cardinales ipsi,cæteriq̄ electores ad locū cōcilij tpe cōueniēti psonaliter se trāsferre,& vsq; ad finē causæ expectare,teneant q̄q; prælati, cæteriq̄,vt supra,ad cōuocationē cardinaliū tantū,si forte sic electus cōuocare cessaret accedere,q sic electus in cōcilio ipso nō p̄sideat,quinimò sit à termino initiādi cōcilij ipso iure ab omni administratōe papatus suspēsus,nec sibi à quoq̄ sub pœna fautoriæ schismatis q̄libet obediat,ꝙ si infra annū ante diē indicti cōcilij cōtingāt supradicti casus,videlicet ꝙ plures gerant se pro papa,vel ꝙ vnus p metū,vel impressionē eligat,censeant ipso iure tā se gerētes,p papa q̄ electus per metū,seu impressionē,& cardinales ad dictū cōciliū prouocati, teneant q̄q; in ipso cōcilio cōparere psonaliter causam exponere,& iudiciū cōcilij expectare. Sed si dictis casibus occurrētibus cōtingat forte casus aliqs q̄ necessariū sit locū concilij mutare,vt obsidionis guerræ,aut pestis,vel similis,teneant nihilominus,tā oēs supradicti q̄ oēs p̄lati, cæteriq̄ q ad cōciliū ire tenent ad locū proximiorē,vt præmittit,q sit habilis ad cōciliū cōuenire. Possitq; maior pars prælatorū q infra mēsem ad locū certū declinauerint illū sibi & alijs pro loco cōcilij deputare. Cōciliū aūt,vt p̄fert,cōuocatū,& congregatū de hmōi schismatis causa cognoscens,& in cōtumacia electorū,seu gerentiū se pro papa,vel cardinaliū si forte venire neglexerint,litē dirimat,atq; causam diffiniat,ac culpabiles in schismate procurādo,seu nutriendo,vel in administrādo,seu obediendo,& administrātibus fauēdo,seu cōtra interdictū supius eligēdo,vel calūniose allegādo,metū etiā vltra p̄dictas pœnas cuiuscūq; stat°,gradus,aut p̄eminētiæ existāt ecclesiasticę,vel mundanæ sic puniat,vt vindictæ rigor luceat cæteris ī exēplū. Vt aūt metus,seu ipressiōis molestia in electiōe papæ eo formidolosius euitet q̄ toti christianitati lamētabilius eorū incussio,seu factio ppetrat vltra p̄dicta duximus specialiter statuēdū,ꝙ si qs hmōi metū,vel īpressionē,aut violētiā electoribus ipsis,aut alicui ipsorū in electiōe papæ intulerit,seu fecerit,aut fieri procurauerit,vel factum ratum habuerit,aut in hoc consiliū dederit,vel fauorē faciētes sciēter receptauerit vel defensauerit,aut negligēs in executione pœnarū inferius notatarū extiterit,cuiuscūq; status,gradus,aut p̄eminētiæ fuerit,etiā si īperiali,regali,pōtificali,vel alia q̄uis ecclesiastica,aut seculari p̄fulgeat dignitate illas pœnas ipso facto incurrat,q̄ in cōstitutiōe felicis recordatōis Bonifacij papæ octaui,q̄ incipit,felicis,cōtinent,illisq; effectualr puniat. Ciuitas vero,q̄d absit,etiā si vrbs Romana fuerit,seu alia quæuis vniuersitas q̄ talia faciēti auxiliū,vel cōciliū dederit,aut fauorē,vel īfra mēsem saltē taliter delinquētē,prout tāti facinoris enormitas exegerit,& facultas ei affuerit nō duxerit puniēdū eo ipso ecclesiastico subiaceat īterdicto. Et nihilominus p̄ter dictā vrbē pōtificali,vt supra,eo sit dignitate priuatus,nō obstātibus priuilegijs q̄buscūq;. Volumus insup,ꝙ in fine cuiuslibet gñalis cōcilij hoc decretū solēniter publicet,necnō q̄cūq;,& vbicūq; Romani pontificis electio imminebit facienda,ante ingressum conclauis legat,& publice intimetur.

¶Forma de professione papæ facienda.

¶Quāto Roma. pōtifex eminētiori inter mortales fungit ptāte,tāto clarioribus ipm decet fulciri vinculis,& sacramētorū ecclesiasticorū obseruādis ritibus alligari,ea propter vt in futurū Roma. pōtificibus in suæ creatiōis primordijs,& singulari splēdore luceat plena fides,statuimus & ordinamus,ꝙ deinceps q̄libet in Romanū pontificē eligendus,anteq̄ sua electio publicet corā suis electoribus publice confessionē & professionē faciat infrascriptas. A

¶In noīe sanctę & īdiuiduæ trinitatis,p̄fis,& filij,& spūs sctī.amē. Anno à natiuitate dñi M. &c. Ego. N. electus in papā oīpotēti deo,cuius ecclesiā suo p̄sidio regendā suscipio,& beato Petro aplorū p̄cipi,corde & ore ,pfiteor q̄diu in hac fragili vita cōstitutus fuero me firmiter credere,& tenere sctām fidē catholicā scdm traditōes aplorū,gñaliū cōciliorū,& aliorū sctorū patrū,maxīe aūt sctorū octo cōciliorū vniuersaliū,vcz:Primi Nicæni:Secūdi Cōstātinopolitani:Tertij Ephesini:Quarti Calcedonēsis:Quinti & sexti Cōstātinopolitanorū,Septimi.Itē Nicæni octaui q̄q; Cōstātino.necnō Lateranēsis,Lugdunēsis,& Viennensis gñaliū etiā conciliorum.Et illā fidem vsq; ad vnum apicem immutilatā seruare,& vsq; ad animam & san- B

guinē defensare & ꝓdicare, ritū q̄q; pariter & sacramentoꝝ catholicæ ecclesiæ traditū, cānonice oīmode ꝓsequi, & obseruare. Hāc aūt ꝓfessionem & cōfessionē meā p notariū scriniꝝ sanctæ Romanæ ecclesiæ me iubente scriptā propria manu subscripsi, & tibi oīpotenti deo pura mente & deuota cōscientia sup tali altari, &c. synceriter offero in pñtia taliū, &c. Datum, &c.

¶Ne prælati transferant inuiti.

C ¶Cū ex prælatoꝝ translatōibus ecclesiæ ipsę de q̄bus transferunt, plerūq; grauibus in spūalibus subiaceāt dispendijs & iacturis. Prælati q̄q; nōnunquā iura, & libertates ecclesiaꝝ suaꝝ translationis formidinē, nō adeo solerter vt alias ꝓsequant, ne ad ꝑportunitatē q̄rundā q̄ sua, & nō quę Iesu Christi q̄rentiū Romanus pōtifex forsan vt hō facti nescius in hmōi circūueniat, aut alias leuiter inclinet, pñtibus statuimus, & ordinamus, inuitoꝝ epōrum, & supioꝝ trāslatōes absq; magna, & rōnabili causa, q̄ vocata ꝑte cognita fuerit, & decisa de cōsilio sanctæ Ro. ecclesiæ Cardinaliū, vel maioris ꝑtis eorūdem, & cum subscriptōe de cętero fieri nō debere, inferiores vero vt abbates alijq; ꝑpetuo bñficiati inuiti absq; iusta, & rōnabili causa cognita inuiti amoueri, seu priuari nō debeāt. Adijciētes q̄ in mutatōibus abbatū subscriptio cardinaliū interueniat sicut ī epīs est ꝑmissum saluis cōstitutōibus, cōsuetudinibus, & priuilegijs ecclesiaꝝ monasterioꝝ, & ordinū q̄runcunq;.

¶De spolijs, & procurationibus.

D ¶Cum per papā facta reseruatio, & exactio & perceptio ꝓcurationū ordinarijs, & alijs inferioribus ꝑlatis debitaꝝ rōne visitatōis, necnō & spolioꝝ decedētiū prælatoꝝ aliorūq; clericoꝝ gratia ecclesiis, monasterijs & alijs bñficijs, ecclesiasticisq; ꝑsonis afferāt detrimēta, pñti declaram⁹ edicto rōni fore cōsentaneū, & reipublicæ accōmodū, tales p papā reseruatōes, ac p collectores, & alios autoritate aplica deputatos siue deputādos exactōes, seu ꝓceptōes, & de cętero nullo mō fieri, seu attētari, quinimò ꝓcuratōes hmōi, ac q̄rūcunq; prælatoꝝ cardinaliū, etiā vel ipsius papæ familiariū officialiū, & alioꝝ q̄rūuis clericoꝝ in curia Romana, vel extra vbicūq;, & q̄cunq; decedentiū spolia seu bona eoꝝ mortis tempore reperta plene, & libere pertineāt illis, & per illos recipiant, q̄bus alias præfatis reseruatōibus mādatis, & exactiōibus cessantibus cōpeterēt, & pertinere deberēt prælatis etiā inferioribus, & alijs hmōi spolioꝝ exactionibus, præter & contra iuris cōmunis formā fieri interdicimus. Constitutione tamen felicis recordationis Bonifacij papæ octaui quæ incipit. Pñti. super hoc edita specialiter in suo robore duratura.

¶Post hæc aūt venerabilis vir magister Petrus de Lōburba, legit decretū tenoris subsequētis.

¶Potestas diffiniendi possessoriū causæ episcopatus Cumanensis.

E ¶Sacrosancta, & gñalis synodus Cōstantiensis vniuersalē dei ecclesiā rep̄sentans venerabilibus fratribus Placensi, Pistorienſi, & Vaurensi epīs, q̄s alias ad audiendū causam, & causas, ac quærelas ad nos deuolutas, seu deductas, & deuoluendas, seu deducendas deputauimus etiā ecclesiarum cathedraliū vsq; ad diffinitiuā sententiā exclusiuę, quā in causis ipsaꝝ ecclesiaꝝ cathedraliū nobis reseruauimus, vt causam sup possessorio iudicio ecclesiæ Cumanēsis, & pertinentibus ad eandem inter venerabilē frattē Antoniū episcopū Cumanensem agentē ex vna, & dilectos ecclesiæ filios canonicos & capitulū, & fratrem Franciscū de Crinellis ordinis minoꝝ pro electo dicto ecclesiæ se gerentē defendētes ptibus corā altera q̄ corā ipsis pēdet indecisa habētes statū causæ hmōi ꝑ sufficienter expresso, ac nō valentes diuersis occupati negocijs finali decisiōi eiusdē intēdere, finali snīa vocatis secū aliq̄bus terminare valeāt plenā cōcedimus facultatem

¶Quibus sic lectis dñs Iohānes epūs Hostiē. ꝑsidēs noīe totius cōcilij rñdit per verbū, placet

F ¶Sessio Quinquagesima.

DIE sabbati tricesima supradicti mensis Octobris, fuit celebrata gñalis sessio in maiori ecclesia Cōstā. Pro cuius q̄dē sessionis introductiōe reuerēdissimus pater dñs Iordanus epūs Albañ. sanctæ Ro. ecclesiæ Cardinalis de Vrsinis vulgariter nūcupatus missam de spū sancto celebrauit. Reuerēdissimus vero dñs Iohannes epūs Hostiēn. sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinalis, & vicecancellarius pōtificalibus indutus hmōi Sessioni præsedit. Lectisq; letanijs & alijs oratōibus in sessionibus legi solitis, reuerēdissimus pater dñs Guillermus, tituli sancti Marci Cardinalis, quædā decreta publicæ legit sub his verbis.

G ¶Reformationes fiende p papam vna cū concilio anteq̄ concilium dissoluat.

¶Sacrosancta gñalis synodus Constantiensis in spū sancto legitime congregata vniuersalē ecclesiā representans statuit, & decernit, q̄ futurus Romanus pontifex p dei gr̄am de ꝓximo assumendus cū hoc sacro cōcilio, vel deputandis p singulas nationes debeat reformare ecclesiā in capite, & curiā Romanā secundū eq̄tatē, & bonū regimē ecclesiæ antequā hoc cōciliū dissoluatur sup materijs articuloꝝ alias p natōes in reformatorio ablatoꝝ q̄sequunt. Primo de nūero q̄litate & natione dñoꝝ cardinaliū. Itē de reseruationibus sedis apostolicæ. Itē de annatis cōmunibus seruitijs, & minutis. Itē de collationibus bñficioꝝ, & gratijs expectatiuis. Itē de cōfirmationib⁹ electionū. Item de causis in Romana curia tractandis vel nō. Item de appellationibus ad Romanā curiā

nã curiã. Itẽ de officijs cãcellarię, & pœnitẽtiarię. Itẽ de exẽptionibus & incorporationibus tpe schismatis factis. Itẽ de cõmẽdis. Itẽ de fructibus medij tpis. Itẽ de nõ alienãdis bonis Ro. ecclesię: Itẽ ꝓpter q̃ & qũo Papa possit corrigi & deponi. Itẽ de extirpatõe symoniæ. Itẽ de dispẽsatõibus. Itẽ de ꝓuisiõe papæ & cardinaliũ. Itẽ de indulgẽtijs. Itẽ de decimis. Hoc adiecto, ꝙ facta p natiões deputatõe p̃dicta, liceat alijs de licentia papæ libere ad propria remeare

¶ Qđ procedat ad electionẽ Ro. põtificis, absentia cardinaliũ Petri de Luna nõ obstãte.

¶ Sacrosctã gñalis synodus Cõstañ. attendens ea q̃ iãdudũ Narbonę pro vnione ecclesiæ de admittendis in eadẽ synodo cardinalibus obedientiæ Petri de Luna olim Bñdicti. xiij, in sua A
obedientia nũcupati cõcordata fuerũt, ꝙ ꝙ post notoriã electionẽ dicti Petri de Luna p̃fati cardinales dudũ scdm eadẽ cõcordata añ electionẽ hmõi vocati infra tres mẽses, & amplius à die electõis p̃dictæ expectati nõ venerũt: Statuit & decernit fore ad electionẽ Ro. põtificis, iuxta decernẽda p eãdẽ synodũ eiusdẽ synodi autoritate ꝓcedẽdũ, ipsoꝝ absentia nõ obstante, ꝙs si añ cõsummatã electionẽ futuri summi põtificis venerint, & eidẽ cõcilio adhęserint iuxta dispositionẽ iuris, & decernẽda p cõciliũ vnà cũ alijs ad electionẽ p̃dictã admittẽdos esse de-

¶ De modo & forma eligendi papam. (clarat.

¶ Ad laudẽ, gloriã, & honorẽ oĩpotentis dei, & ad pacẽ & vnionẽ vniuersalis ecclesiæ ac to- B
tius populi Christiani, vt electio futuri Roma. & summi põtificis ꝓxime celebrãda firmiori autoritate, & pluriũ roborẽ assensu, & ne attento statu ecclesiæ sup dicta electiõe in posterũ vlla retractio, vllusve scrupulus in mentibus hoĩm resideat, sed ex illa sequat vnio certa, vera, plenissima, & pfecta fideliũ, sacrosctã synodus Cõstañ. cõi vtilitate pensata, de speciali & expresso cõsensu, & voluntate cõcordi sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinaliũ in eadẽ synodo psonaliter existentiũ, & collegij eorũdem ac oĩm nationũ p̃sentis cõcilij ordinat, statuit, & decernit, ꝙ hac vice dũtaxat ad eligendũ Romañ. & summũ põtificẽ vnà cũ cardinalibus sex prælati, vel aliæ honorabiles psonæ ecclesiasticæ in sacris ordinibus cõstitutę de q̃libet natõe in eadem synodo ꝓ tũc existentes, ꝙs seu q̃s q̃libet ipaꝝ nationũ ꝓ se ad hoc ifra decẽ dies duxerit eligẽdas ipsis cardinalibꝫ adiũgant. Quibus oĩbus eadẽ synodus eligendi Ro. põtificem scdm formã hic exp̃ssam, q̃tenus opus est tribuit ptãtem, vcꝫ ꝙ ille absq; vlla exceptõe ab vĺi eccl'ia Romana põtifex habeat q à duabus ptibus cardinaliũ in cõclaui existentiũ, & à cuiuslibet natiõis duabus ptibus eisdẽ cardinalibus adiũgendoꝝ, & tũc adiũctoꝝ electus fuerit & receptus ꝙ ꝙ nõ valeat electio, nec electus, ꝓ summo põtifice habeat, nisi duæ partes cũ cardinalibꝫ ad eligendũ adiũgendoꝝ, & tũc adiũctoꝝ cõsentiãt, & cõsenserint in Ro. põtificem eligendũ. Statuit insup, ordinat, & decernit ꝙ vota q̃rũcũq; in electõe hmõi emittenda sint nulla, nisi vt p̃mittit, duæ partes cardinaliũ, & duæ partes cuiuslibet natiõis adiũgendoꝝ, & nũc adiũctoꝝ p̃dictoꝝ p̃sentialiter, seu p accessionẽ in vnũ cõcurrãt. Hoc etiã adiecto, ꝙ p̃lati & alij cũ cardinalibus ipsis ad electionẽ hmõi adiũgendi, & tũc adiũcti oẽs & singulas cõstitutões apostolicas, etiã pœnales circa electiõem Ro. põtificis æditas, atq; cõsuetudies obseruari cõsuetas quẽ admodũ ipsi cardinales obseruare teneant, & ad illoꝝ obseruãtiã astringant. Teneant insuper iurare, & iurent dicti electores, & cardinales, & alij anteq̃ ad electõem ꝓcedãt, ꝙ in hmõi electiõis negotio attendãt, qd eis ĩminebit cũ de creatiõe agit vicarij Iesu Chri successoris beati Petri vniuersalis rectoris ecclesię gregis dñici directoris puris & synceris mẽtibus, & q̃tũ credãt publicę vtilitati vlis ecclesię ꝓficere oĩ cuiuscũq; natiõis psonæ vel alio ĩordinato affectu odio, gra, vel fauore abiectis ꝓcedent, vt eoꝝ ministerio de vtili & idoneo vniuersali ecclesię pastore ꝓuideat. Ordinat ĩsup, statuit, & decernit eadẽ sctã synodus, ꝙ ĩfra decem dies exnũc cõtinue nũerandos, ꝙs decem dies oĩbus & singulis sanctę Ro. ecclesię cardinalibus p̃sentibus, & absentibus, & cæteris electoribus supradictis attenta Roma. ecclesiæ notoria vocatõe ad ĩtrãdũ cõclaue ĩ hac ciuitate Cõstañ. in maiori domo cõitatis eiusdem ciuitatis ad hoc iã ordinata p̃figit, & assignat, p̃fati electores cardinales, & alij supradicti intrent ip̃m cõclaue ad electionem hmõi celebrãdã, cæteraq; faciendũ, obseruadum & ꝓsequendũ, quemadmodum in cæteris p̃ter p̃missa de cardinalibus, & alijs in electione Ro. pontificis iura statuunt, & decernunt, q̃ oĩa præmissis obseruatis, vult eadem sctã synodus in suo robore permanere. Hanc aũt formã, & hunc modũ electionis approbat, ordinat, statuit, ac decernit pro hac vice, & ad omnem scrupulũ submouendũ eadem sctã synodus omnes & singulos in eadem synodo p̃sentes & venturos q eidem synodo adhærebunt ad omnes actus legitimos in eadem synodo agendos actiue & passiue, q̃tenus opus est habilitat, & habiles esse declarat, cęteris eiusdem concilij decretis sp saluis, supplens oẽs defectus, si q forsan iteruenerint ĩ p̃missis apostolicis, etiã & gñalibus cõcilijs æditis & alijs cõstitutionibus non obstãtibus quibuscunq;.

¶ Quibus decretis sic lectis, dñs Hostiensis huiusmodi sessionis præsidens ipsius synodi nomine respondit, placet.

¶Sessio Quadragesimaprima.

C DIE Lunæ octaua mensis Nouembris, Anno à nativitate dñi. M.CCCC.XVII, indictione decima fuit tenta sessio gñalis in maiori ecclesia Cõstañ. Pro cuius sessiõis introductione, Reuerendissimus pr̃ dñs Guillermus tituli sancti Marci sanctæ Romanæ ecclesiæ presbyter Cardinalis missam de spũ sancto, serenissimo principe dño Sigismundo Romañ. rege cũ insignijs regalibus interueniente, deuotæ celebrauit. Et missa finita dominus Iacobus epũs Laudeñ. solennem fecit sermonẽ ad synodũ assumens ꝑ themate. Eligite meliorem. Reuerendissimus vero pater dominus Iohannes epũs Hostiensis sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinalis huic sessioni præsedit. Letanijs igit̃ lectis alijsq; in sessionibus legi solitis cum euangelio secundum Iohannem. Si diligitis me, mandata mea seruate, dominus Petrus de Lomburga, licenciatus in decretis stans in ambone solito quandam constitutionem felicis recordationis Clementis papæ sexti, & alia quæ sequunt, legit huiusmodi sub tenore.

¶Constitutio Clementis papæ sexti sup modo & forma tenendis sup victualibus Cardinaliũ in conclaui existentium.

D ¶Clemens epũs seruus seruoꝝ dei ad ꝑpetuam rei memoriã. Licet à cõstitutione à fe.re. Gregorio papa decimo prædecessore nr̃o sup electione Romani põtificis ẽdita in cõcilio Lugdunẽ si inter cætera caueat expresse, q; si eũdem põtificem in ciuitate, in qua cũ sua curia residebit diẽ claudere cõtingat extremũ Cardinales in palatio, in q̃ idẽ pontifex habitabat oẽs cõueniant, & in eo singuli singulis tantũmodo nisi illi qbus ex patenti necessitate duo ꝑmittunt̃ haberi cõtẽti seruientibus clericis, vel laicis, ꝑut elegerint, vnũ cõclaue nullo intermedio pariete, vel alio velamine ĩhabitẽt ĩ cõi. Et q; dieb⁹ certis nõ facta, ꝑuisiõe de pastore decursis, panis, vinũ, & aqua tm̃ eisdẽ Cardinalibus donec subsequẽter ꝑuisio ministret. qa tñ sicut frequẽti multoꝝ assertiõe, & in cardinalatu cõstitutoꝝ ꝓcepimus, nõnulli ex cardinalibus in obseruatõe cõstitutõis ipsius gra uati alias nimiũ extiterũt, multiq; ex ipsis duos in cõclaui ꝑdicto habuerit, seruiẽtes nõ absq; scrupulo cõscientiæ ꝓpter ambiguitatẽ dictoꝝ verboꝝ videlicet qbus ex patẽti necessitate duo ꝑmittunt̃ haberi in dicta cõstitutione, vt ꝑmittit cõtentoꝝ, nos ꝑuide sup his cupiẽtes ex his, & certis alijs causis rõnabilibus q̃ nostꝝ ad id animũ induxerũt rigorẽ cõstitutionis ipsius, & etiam ad fratrũ nostroꝝ supplicationẽ in his ꝑuidimus tẽperandũ autoritate apostolica statuentes, q; Cardinales postquã cõclaue hmõi, seu clausurã pro dicti celebrãda electione intrauerint singuli duos seruiẽtes tantũ clericos vel laicos, ꝑut duxerint eligẽdos, ac etiã singulis prꝛter panẽ, vinũ, & aquã in prãdio, & in cœna, dũtaxat vnũ ferculũ seu missum carniũ vnius speciei tantũmodo, aut pisciũ, seu ouoꝝ cũ vno potagio de piscibus, vel carnibus principaliter nõ cõfectis, & decentibus salsamẽtis habere valeãt vltra carnes salitas, & herbas crudas, ac caseũ, fructus siue electuaria, ex qbus tñ nullũ specialiter ferculũ cõficiat̃ nisi ad condimentũ fieret, vel saporẽ, nullus vero eoꝝ de alterius ferculo vesci possit. Liceat etiã eis ex decẽtia honestatis hr̃e in clausura hmõi cũ in lectis causa qescendi, vel dormiẽdi eẽ voluerint dũtaxat intermedia, seu velamina simplicium tantũmodo cortinaꝝ ꝑdicta, & felicis recordatõis Clemẽtis papæ qnti prędecessoris nr̃i, & alijs cõstitutionibus apostolicis cõtrarijs qbus p hoc in alijs derogare nolumus, nõ obstañ. qbuscũq; Nulli ergo oĩno liceat hãc paginã nr̃æ cõstitutõis, & volũtatis ifringere, vel ei ausu temerario cõtraire. Si qs aũt hoc attẽtare ꝑsumpserit, indignationẽ oĩpotẽtis dei, & btõꝝ Petri, & Pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurũꝝ. Datũ Auiniõe octaua Idus Decẽbris. põtificatus nr̃i. Anno. x.

¶Capitula iuranda p electores Romani pontificis, & custodes conclauis.

E ¶Ista sunt q̃ cardinales, & alij electores Ro. põtificis in cõsilio gñali Cõstañ. obseruare, & custodes iurare & facere obseruari tenẽtur, & ad q̃ nõ vltra cõpelli possint p custodes cõclauis.

F ¶Primo, q; infra decẽ dies à die iam lati p concilĩ decreti intrent conclaue, videlicet hodie die Lunæ octaua mẽsis Nouembris, infra occasum solis.

G ¶Secũdo, q; qlibet non habeat vltra duos seruiẽtes clericos vel laicos quos duxerit eligẽdos, & similiter permittant̃ duos habere per constitutionem Clemẽtis sexti, licet in constitutione vbi maius non liceret habere duos nisi ex patenti necessitate.

H ¶Tertio, q; in cõclaui simul inhabitẽt nullo medio pariete, vel alio velamine nisi quãdo dormiẽt vel qescent, & tunc licet habere intermedia, seu velamina duntaxat simplicium cortinaꝝ, quæ cortinæ concedunt̃ per dictam constitutionem Clemẽtis. vi.

I ¶Quarto, ita claudat̃ conclaue reseruato aditu ad secretã camerã, q; nullus postq̃ inclusi fuerint intrare valeãt, vel exire, nullus ad eosdẽ electores aditus pateat, vel facultas secrete loq̃ndi aliquẽ cũ eis, nec ipi aliq̃s ad se veniẽtes admittãt, nisi de cõsensu oĩm aliq; ꝑ his q̃ ad electionẽ ptinent

K ¶Quinto, q; nulli liceat ad ipsos electores nunciũ, vel scripturã mittere. (vocarentur.

L ¶Sexto, q; in ipso conclaui cõpetens sit fenestra p quam electoribus & seruitoribus vitæ necessaria ministrent̃, p quam tamen nulli patere possit accessus.

¶Septi

¶Septimo, q̃ ī singulis diebus postq̃ cõclaue intrauerint, p̃ter panẽ, vinũ, & aquã in prandio A
vnũ dũtaxat ferculũ carniũ vnius spẽi tm̃, aut pisciũ, seu ouoꝝ cũ vno potagio de piscibus seu
carnibus pricipaliter nõ cõfectis, & decentibus salsamentis hr̃e valeãt vltra carnes salitas, &
herbas crudas, ac caseũ, fructus, seu electuaria, ex q̃bus nullũ specialiter ferculũ cõficiat̃, nisi ad
cõdimẽtũ fieret vel ad saporẽ. Et in istis cibis restringit̃, p Clementẽ sextũ cõstitutio, vbi ma-
ius pro tribus primis diebus q̃bus nulla ciboꝝ erat limitatio, & pro sequentibus moderatur.
¶Octauo, q̃ est de mẽte cõstitutõis vbi maius p Clemẽtinã, ne Romañ. q̃ nullus intrare cõ- B
pellitur conclaue, nisi omnes recusarent, quia tunc cogendi sunt.
¶Nono, q̃ volẽtib⁹ exire, p̃mittit̃, sed si oẽs exirẽt papa nõ electo, reĩtrare cõpellãt̃, nisi q̃s ex C
cusat ifirmitas, sed q sine cã ifirmitatis exiuerit, ãplius nõ admittit̃, nisi oẽs, vt p̃mittit̃, exirẽt.
¶Decimo, q̃ exiẽs pro cã infirmitatis, ac etiã absentes si superuixerint re integra, videlicet an D
teq̃ de papa fit prouisum, admittãtur in conclaui in statu in quo erit electio.
¶Custodes cõclauis iurẽt q̃ p̃missa oĩa sine fraude & dolo ĩuiolabiliꝝ faciãt obseruari, neq; car E
dinales, & alios electores vltra p̃missa coartabũt, nec pmittẽt aut aliq̃tenus sinẽt p alios coar-
tari. Item, q̃ eadem die omnes custodes, & maxime qui addentur vltra illos q̃bus de iure cõ-
petit nominari, deputentur per concilium, vt iurent præmissa.

¶Item videt̃ q̃ si dominus rex est præsens, debeat pro suæ maiestatis reuerentia ab
eodem sedente in sede sua, per dominos cardinales recipi iuramentum.

¶Nomina iurandorum.

¶Fridericus marchio Brãdẽburgeñ. Guillermus comes de Hẽnẽberg. Philippus mgr̃ Hordi. F
Bronorus de Lasala. Dñs Veroneñ. miles. Iohãnes Raymũdi. Floch comes de Cardona. Fer-
dinãdus Petri de Ayala miles de Castella. Martinus Ferdinãdi miles. Raymũdus Ayirmar mi
les. Bertholdus comes de Vrsinis. Gũtherus comes de Schuartzburg. Ludouic⁹ co. de Oetig.
Hũbertus de Sabaudia bastardus miles. Hugo comes de Haughẽberg. Saucius miles. Stanissa⁹
miles, ãbasiatores regis Poloniæ. Quibus oĩbus sic lectis, venerabilis & egregius vir dñs Petr⁹
Clãtinger decretoꝝ doctor, oĩbus & singulis p̃sonis supradictis p̃ntibus, & ĩtelligẽtibus alta
voce capitula supradicta p eos iurãda de verbo ad verbũ ĩ teutonico sermõe ad ĩtellectũ expo
suit. Quibus capitulis sic ad ĩtellectũ expositis, duo ex reuerẽdiss. dñis cardinalibus, put ordi-
natũ fuerat, ad sereniss. pricipẽ dñm Sigismũdũ Roma. regẽ, in sede sua regia existẽtẽ vnà cũ li
bro euãgelioꝝ, & cruce sct̃a accesserũt. Ipse q̃ dñs Sigismũdus Ro. rex, tactis cruce & euãge-
lio p̃dictis ĩ manibus dictoꝝ dñoꝝ cardinaliũ p̃dicta capitula obseruare iurauit. Quo iuramẽ
to p̃stito, oẽs & singuli p̃dicti figillatim ad pedes dicti dñi p̃sidẽtis accesserũt. Ibiq̃ tactis cor-
poraliter, & cruce & euãgelijs in manibus eiusdẽ p̃sidẽtis, vt p̃missit̃, dicta capitula firmi-
ter obseruare iurauerũt. Deinde reuerẽdus p̃ dñs Anthonius eps Concordiẽsis, Ludouicus
de palude, abbas Treuorchiẽsis, p collegio cardinaliũ, Pãdolfus, pthonotarius de Albiano, p
Italia, Theobaldus archieps Bisuntiñ., p Gallicana, Nicolaus eps Merseburgeñ., p germanica
Petrus eps Oloreñ. pro Anglicana, Decanus Segobieñ. pro Hispanica natõibus, pro custodia
conclauis deputati, in manibus dicti p̃sidẽtis, tactis cruce & euãgelijs prædictis, vt p̃missi-
titur, iurauerunt. Quibus iuramentis sic, vt p̃missit̃, præstitis & receptis, reuerendus p̃ dñs
Bartholomæus archiepiscopus Mediolanensis legit sequens decretum sub his verbis.

¶Decretum de electoribus Romani pontificis pro hac vice.

¶Sacrosct̃a gn̄alis synodus Cõst̃a. exequẽdo eiusdẽ synodi ordinationẽ decretũ & statutum G
nup ædita sup mõ & forma electõis hac vice Ro. põtificis, ad eligẽdũ eadẽ vice Roma. põtificẽ
adiũgit reuerẽdissimis ĩ Chr̃o p̃ribus S. Roma. eccleſiæ cardinalibus ex eoꝝ volũtate & cõsen
su exp̃ssis venerabiles p̃res Iohãnẽ p̃iarchã Cõst̃inopolitanũ, Iohannẽ Rigeñ. germanicæ,
Guillermũ Bituriceñ. Gallicanæ, Nicolaũ Gineznẽsẽ germanicæ, Bartholomæũ Mediolaneñ.
Italicæ, Iacobũ Turoneñ. Gallicanæ archiep̃os, Ricardũ Lõdonieñ. Nicolaũ Batonieñ. Angli-
canæ, Didacũ Cõcheñ, Iohãnẽ Paceñ. Hispanicæ, Iohãnẽ Gebẽneñ. Gallicanæ, Frãciscũ Melsi-
eñ. Hẽricũ Feltreñ. Italicæ, Nicolaũ Aqueneñ. Hispanicæ, Simonẽ Trahurieñ. germanicæ, Iohã
nẽ Lipfherdeñ. Iohãnẽ Norneiteñ. Anglicanæ epõs, ac dilectos eccleſiæ filios, Iacobũ Pẽneñ.
electũ Italicæ, Robertũ Cluniaceñ. Gallicanæ, Thomã S. Mariæ Eboraceñ. Anglicanæ, Mona
steriorꝝ abbates, Leonardũ gn̄alẽ ordinis p̃dicatorꝝ sacræ paginæ Italicæ, Thomã decanũ Ebo
racẽsem sedis ap̃licæ notariũ Anglicanæ, Pãthulphũ de Malatestis archidiaconũ Bononieñ.
Italicæ, Vualterꝝ Grassi priorẽ Rhodi decretoꝝ Gallicanæ, Philippũ de Madalici archidiaco-
nũ p̃nitẽtiariũ in eccleſia Barchinonẽsi sacræ paginæ Hispanicæ, Lãbertũ de stipite priorem
Berkenyo decretoꝝ, Vualaschũ Petri vtriusq; iuris Hispanicæ, Nicolaũ de Dinkeserpuhel, Cõ
radũ de Susato sacræ paginæ doctores germanicæ nationũ p̃dictarꝝ in eadẽ synodo existẽtiũ,
& nominatoꝝ, & per easdẽ nationes quemlibet per se ad hoc electoꝝ, præfatis q̃ sic, vt præ-

mittit electis & adiunctis eligendi cū ipsis Cardinalibus de eorꝫ volūtate,& consensu expressis Roma.& summū pontificē secundū formā ordinationis & decreti p̄missorꝫ tribuit potestatem Supplens oēm defectū si qs forsan in electione prædictorꝫ adiunctorꝫ interuenerit.

¶Quo decreto lecto idē dñs Bartholomeus archiepūs Mediolanensis cōtinuauit sub his verbis

¶Decretū de non spoliando,eligendū in papā.

H ¶Sacrosctā gn̄alis synodus Constā.ad ppetuā rei memoriā. Oīs etas ab adolescentia sua prona est ad malū ad id p̄sertim ad q̄d cupiditatis & auaritiæ stimulus incitat, fiūt aūt & factæ sunt leges vt eaꝫ metu hūana refrenet audacia,tutaq; fit inter īprobos innocentia,& refrenet licentia nocēdiq; facultas. Dū itaq; nonnūq̄ eueniſſe cōperimus q; electo Ro.pontifice nonnulli sub ptextu cuiusdā abusiue licentie res & bona fic electi q̄si culmen diuitiarꝫ adeptifalso ptendentes occupāti concedi,nedū illius fic electi,imò aliq̄ nonnullorꝫ q̄s electos esse mendaciter confingūt dolmos,res & bona illorꝫ,necnon & aliq̄ bona Cardinaliū aut electorꝫ Ro. pontificis, & aliorꝫ in loco cōclauis existentiū etiā violenter inuadūt,recipiūt,occupāt,& trāsportant lucrifacta existi mātes,ex q̄bus si p̄mitterent plura pericula,scādala,rapinæ,furta,& nonnūq̄ homicidia sequerē tur. Nos igit tā sceleratę temeritatis & audaciæ viā p̄cludere & hmōi piculis & scandalis obuiare volentes præfatū dānantes sceleratū abusum,talia fieri hoc edicto ꝓhibemus,statuētes q; q̄cūq; cuiuscūq; status aut conditionis existat cōtra hoc p̄sumpserit attentare,aut ad hoc auxiliū,consiliū,vel fauorē p̄bere præter pœnas q̄s in violentos raptores, occupatores, hmōi iura at apostolicæ & īpiales cōstitutōes statuūt, eoipso excōicationis sn̄iam īcurrat, à q̄ nisi p istā sanctā synodū aut futurꝫ Roma.pontificē p̄terq̄ in mortis articulo,& facta satisfactione,absolui neq̄at,& oī officio ,bñficio priuilegijs,ac dignitate ecclesiastica & mūdana, feudisq; & rebus alijs si quæ aut q̄s in Romana,vel alijs ecclesiis obtinebit,si priuatus & intestabilis actiue,& passiue existat. Ciuitas vero q̄ in p̄missis culpabilis fuerit ecclesiastico subiaceat interdicto ,huic adijciētes sanctioni vt dñi tēporales,rectoresq; & officiales ciuitatis vel loci vbi electionem Ro.pontificis cōtigerit celebrari illa īminēte p̄missa fieri sub grauioribꝰ pœnis publice & realiter ꝓhibeāt,& ꝓhibitōem diligēter faciāt obseruari cęteris cōstitutōibus circa talia q̄ditis īsuo robore duraturis

¶Decretū annullatōis, ꝓtestationū,cōuentionū,necnō suspensionis cāꝫ & audientiæ litium

I ¶Sacrosctā gn̄alis synodus Constā.vt purius,syncerius & liberius,ad electionē Ro.pōtificis ꝓxime celebrandā,pcedat, oēs & singulas ꝓtestationes q̄ puritati,synceritati,libertati & efficacie electōis hmōi obuiare,necnō cōuentōes,pactiōes,ꝓmissiōes, obligatōes,iuramēta cōdita & intendimenta circa materiā electiōi hmōi fctās & facta,fiēdas & fiēda, ex abūdāti dānat,reprobat & annullat,execrat ꝓut etiā de iure sunt nulla,mādās sub obtestatōe diuini iudicij,& sub excōicationis pœna quā in cōtrariū faciētes vult & statuit eoipso īcurrere,& p̄cipiēs ne qs(si q s forsitā talia fecerit)illis vtat,aut illas vel illa obseruet,cū plus deo placeāt taliū trāsgressores ,q̄ obseruatores,illosq; ab illorꝫ & illarꝫ obseruatōe absoluit & liberat ac liberos & absolutos esse declarat.

K ¶Præterea vt ad tā necessariū & salubre electionis negociū attentius procedat, audientiam & oīm causarꝫ & litiū exercitiū in eadem sancta synodo & illius autoritate constitutā & constitutum,præter audientiā curiæ cameræ apostolicæ vsq; ad assumptionem Romani pontificis incluſiue suspendit & prohibet,irritū decernens & inane q̄quid in contrariū fuerit attentatū

¶Quibus decretis ac oīmibus & singulis,vt præmittit lectis & peractis dñs p̄sidens totius concilij nomine per verbū placet,respondit.

L ¶Deinde vero de mādato sacræ synodi idem reuerendissimus dñs p̄sidens voluit habere decretū de securitate p̄tis ciuitatis Cōstātiæ,alias statutū & ordinatū ꝓlecto & repetito īeadē sessiōe

¶Introitus conclauis.

M ¶Eadē die hora tertia vel q̄si post meridiē reuerēdissimi reuerēdiq; patres & dñi sanctæ Ro.ecclesiæ Cardinales patriarcha Cōstantinopolitanus, archiepi,abbates venerabilesq; dñi, priores decani archidiaconi,doctores, cæteriq; electores p̄dicti dñi cōmunitatis ciuitatis Constātiensis pro conclaui paratā pro electione Romani pontificis celebrāda more solito intrauerunt.

¶Electio papæ.

N ¶Die Iouis in festo sancti pōtificis Martini eiusdē vndecima supradicti mēsis Nouēbris, reuerendissimi reuerēdiq; patres & dñi sanctæ Ro.ecclesiæ Cardinales,patriarcha,archiepi,epi,abbates alijq; electores p̄dicti in cōclaui p̄dicto existētes reuerēdissimū in Christo patrem & dñm dñm Odonē de Colūna sancti Gregorij ad velū aureū ,diaconū Cardinalē de Colūna vulgariter nūcupatū natōe Romañ. cōcorditer in Romanū pōtificē elegerūt,q Martinus papa v. noiari voluit. Et sic p serenissimū & inuictissimū principē dñm Sigismundū Ro.regē, vna cū sctā synodo apd̄ p̄dictā ecclesiā maiorē huius ciuitatis Constā.maximis cū solemnitatibus & lætitia fuit intronisatus.

¶Coronatio papæ.

O ¶Pontificatus sanctissimi in Christo patris,& dñi, dñi nostri Martini diuina ꝓuidentia papæ quinti.

quinti Anno primo, die dñica vigesimaprima supradicti mensis Nouēbris. Idem sctissimus dñs noster more solito & in coronatōibus Romañ. pōtificū hactenus obseruari consueto, fuit apud ecclesiā Constañ. honorifice coronatus, & demū p dños sacro sanctæ Ro. ecclesiæ Cardinales, pñarchas, archiepos, epos, abbates, aliosq; prælatos, ambasiatores, & Ro. curiæ officiales, in sancta synodo pdicta pñtes, necnō illustrissimū principē dñm Sigismundū Romañ, regē &c. à dextero & illustrissimū principē dñm Fridericū marchionē Brandeburgeñ. sacri Romani iperij archicamerariū & electorem à sinistro lateribus eiusdē dñi papę dextros p equi frenū in q̄ sedebat vnà cū populosa multitudine ꝓcessionaliter ab ecclesia Constā. prædicta vsq; ad monasterium scti Augustini conductus, & p circuitū ad Constā. ecclesiā pdictā fuit solemnissime reductus.

¶Sessio quadragesimasecunda.

ANno dñi M.CCCC. decimoseptimo. Indictione vndecima, die vero Martis vigesimaoctaua mensis Decembris, pontificatus sanctissimi in Chro patris & dñi nostri domini Martini diuina prouidentia papæ v. Anno primo, fuit sessio gñalis in ecclesia maiori Constātiæ sanctissimo dño nostro papa prædicto psonaliter pñte ibidem & præsidente. In q̄ reuerendissimus pater dñs Antonius epūs Concordiensis missam de sanctis innocentibus deuote celebrauit. Qua celebrata reuēdissimus pater dñs Guillermus tituli scti Marci sanctæ Romanæ ecclesiæ presbyter, Cardinalis de mādato sanctissimi dñi nostri ac sanctæ synodi prædictoꝝ in ambone solito stans quandam Bullā infrascripti tenoris publicæ legit. A

¶Bulla deliberationis factæ domino imperatori de custodia olim Iohānis vigesimi papæ tertij & traditione domino nostro papæ factis. B

¶Martinus epūs seruus seruoꝝ dei charissimo in Chro filio Sigismūdo regi Roma. illustri salutem & apostolicā bñdictionem, Dudū pñs gñale cōciliū Constañ. psonā Balthazaris cossa olim Iohānis papę. xxiij. in sua obedientia nūcupati post illius à papatu p diffinitiuā sniam eiusdē cōcilij canonicā depositionem per eādem sententiā ad standū & morandū in aliq̄ bono & honesto loco sub custodia tuta nomine dicti sacri concilij quā diu eidem sacro concilio ꝓ bono vnionis ecclesiæ dei videret cōdemnauit, quem hucusq; fideliter & diligenter tā per te quā dilectum filiū nobilem virū Ludouicum ducem Bauariæ, & comitem Palatinū rheni tuo nomine sub fida & tuta custodia honeste & debite tanḡ vnionis & pacis zelator deuotus conseruasti.

¶Cū aūt nuper nos & nonnullos nationū in eodem concilio existentiū deputatos instāter & sæpe requisiueris, quatenus persona dicti Balthazaris prædictā de tua custodia recipere teq; & eūdem ducem de eiusdem Balthazaris prædicta custodia liberare & exonerare vellemus. C

¶Nos attendentes quantis laboribus & studijs, pacē & vnionem ecclesiæ oñipotentis dei nostri fueris ꝓsecutus, satisq; esse q; tu onus dictæ custodiæ iā p bienniū & pœnæ per sex menses laborioſe (q̄d ꝓ magno habemus bñficio) subijsti, dolentes te ac eūdem ducē & iustū est ab oñi onere liberare eodē sacro approbāte concilio, decernimus & ordinamus psonā eādem dicti Balthazaris nobis aut deputādis à nobis fore tradendā & assignandā, decernētes & declarātes ac volentes eodē sacro approbāte cōcilio p traditionē & assignationē hmōi deputandis à nobis per te aut dictū ducem vel aliū, seu alios tuo noīe faciendū, eoipso q; illos fieri cōtinget te & ducē eundem ab oñi onere debito, & obligatōe dictæ custodiæ & alias occasione illius contractus apud nos, & idem sacrū concilium ac ecclesiā vniuersalē esse ac perpetuo remanere liberos solutos penitus & immunes. Si qs aūt hāc paginā decreti ordinationis & volūtatis nostræ infringere ꝓsumpserit, aut ei ausu temerario cōtraire, idignationē oīpotētis dei & btōꝝ Petri & Pauli aplōꝝ eius se nouerit incursuꝝ. Datū Cōstā. in cōcilio gñali sexto Caleñ. Ianua. pōtificatus nri Anno prio.

¶Quo decreto lecto dñs Iohannes epūs Hostiensis sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinalis & vicecancellarius totius synodi nomine per verbū placet, respondit.

¶Sessio quadragesimatertia.

ANno & indictōe qbus supra die vero Lunæ, vndecima mensis Martij, pōtificatus sanctissimi in Chro patris & dñi nostri Martini diuina ꝓuidentia papæ v. Anno primo Cōstantiæ in ecclesia maiori, fuit tēta & celebrata ipsius sacro sanctæ & vniuersalis synodi Cōstātien. sessio publica, sanctissimo dño nostro papa pdicto pfidēte, pro cuius sessionis introductione reuerēdissimus pater dñs Guillermus tituli sancti Marci sanctæ Romanæ ecclesiæ Carinalis missam de spū sancto celebrauit. Et iuxta ritū solitū letanijs & alijs debitis orationibus lectis idē reuerēdissimus pr̄ dñs Guillermus Cardinalis nonnulla decreta siue sta tuta per dñm nostrū papā ac synodū eosdem facta publicæ perlegit sub his verbis. D

¶De exemptionibus.

¶Martinus epūs seruus seruoꝝ dei, Attendentes q; à tēpore obitus Felicis recordatōis Gregorij papæ vndecimi, prędecessoris, nōnulli Romani pōtifices, aut ꝓ Romañ. pōtificibus se gerentes & in suis diuersis obediētijs reputati ꝓ sua volūtate, aut per importunitatem petentium nō- E

nullas Ecclesias, monasteria, capitula, conuētus, prioratus, bñficia, loca, & psonas à iurisdictōibus ordinarioꝝ tpe dicti Gregorij, nullaten⁹ exēptos vel exēpta de nouo à dictoꝝ ordinariorū iurisdictōibus exemerunt in graue ipsoꝝ ordinarioꝝ piudiciū, nos volētes hmōi piudicio obuiare oēs exemptōes Ecclesiaꝝ cathedraliū, monasterioꝝ, capituloꝝ, conuētuū, prioratuū bñficioꝝ, locoꝝ, psonaꝝ, quaꝝcūq; etiā si ex pdictis aliqd' monasteriū fuit exēptū, & postea subiectū monasterio diuersi habitus, vel coloꝝ à tpe obitus dicti Gregorij. xi. p quoscunq; p Romanis pōtificibus se gerētes, etiā si p nos forsan approbatę fuerint ex certa scīa vel īnouata parte nō vocata de nouo factas, q̄ tñ añ exēptionē hmōi nulla exemptōe gaudebāt, sed simplr subiēciebāt ordīarię iurisdictōi, nullūq; añ illud tps habuerī initiū exēptis, etiā exēptōib⁹ q̄ vni toti ordini, & q̄ Eccl'ijs, monasterijs, capitulis, cōuētibus, bñficijs, siue locis à prædicto tpe sub mō exemptōis, aut cōditōe feudatis, aut contēplatōe nouæ feudatiōis, seu vniuersitatibus studioꝝ gñaliū, aut collegijs scholariū, aut p modū cōfirmatōis augmēti, aut additōis factę fuerīt aut cōcessæ, aut sup qbus pñtibus & auditis, quoꝝ intereat authoritate cōpetēte ordinatū fuit, seu in qbus ordinarij cōsenserint & oēs exēptōes ppetuas inferiores à papa factas, sacro approbāte cōcilio reuocamus, etiā si sup ipsis lis pēdeat indecisa ipam penitus extinguētes Ecclesias monasteria, & alia loca p̄dicta in pristinā ordinarioꝝ iurisdictionē reducimus. Cæteꝝ āt exēptōibus añ obitū dicti Gregorij habitis vel cōcessis nullū volumus p hoc piudiciū gñari. Insup nō intēdimus exemptōes de cętero facere, nisi cā cognita & vocatis quoꝝ interest.

¶De Vnionibus.

F ¶Martin⁹ eps seru⁹ seruoꝝ dei. Vniōes & īcorporatōes à tpe obitus Grego. xi. factas, seu concessas cū certa regl'a dari nō possit ad q̄relas eoꝝ q̄ꝝ itereſt, nisi fuerīt īpetrātes bñficia sic vnita, si nō exrōnabilib⁹ causis, & veris factis fuerīt, licet aplicę sedis authoritas interuenerit reuocabimus iustitia mediante.

¶De fructibus percipiēdis.

G ¶Martin⁹ &c. fructus & puētus Ecclesiaꝝ, monasterioꝝ, bñficioꝝ vacatōis tpe obuenientes iuris & cōsuetudinis vel priuilegij dispositōi relinqmus, illosq; nobis vel aplicę cameræ prohibemus applicari.

¶De Symonia.

H ¶Martin⁹ &c. multæ cōtra symoniacā prauitatē ab olim factæ sunt cōstitutōes, qbus morbus ille nō potuit cōpetēter extirpari, nos volētes de cętero vt possum⁹ attētius puidere sacro approbāte cōcilio declaram⁹ q̄ ordinati symoniacę ab executōe suoꝝ ordinū sint eoipso suspēsi. Electōes āt postulatōes & q̄uis puisiōes symoniacę Ecclesiaꝝ, monasterioꝝ, dignitatū, psonaꝝ, officioꝝ, & bñficioꝝ Ecclesiasticoꝝ, quorūcūq; deīceps factæ uullæ sint ipso iure, nullūq; per illas ius cuiq̄ acqrat, nec pmoti, cōfirmati, aut puisi faciāt fructus suos, sed ad illoꝝ restitutionē, tāq̄ iniq̄ ablatoꝝ percipiētes teneant. Statuētes insup q̄ dātes & recipiētes ipso facto snīam excōicatōis incurrāt, etiā si pontificali, aut cardinalatus prefulgeāt dignitate.

¶De Disp̄ensationibus.

I ¶Martinus &c. Q̄m bñficia ppter officia cōcedunt, reputamus absurdū vt q bñficia obtinēt, recusent, aut negligāt officiū exercere. Nos igit sacro approbāte cōcilio oēs disp̄ēsatōes à quibuscūq; p Romañ. pōtificibus se gerētibus cōcessas qbuscūq; electis, cōfirmatis, seu puisis ad Ecclesias, monasteria, prioratus, cōuētuales, decanatus, archidiaconatus, & alia q̄cūq; bñficia, qbus certus ordo debitus ē, vel annexus, aut de illis, ne munus cōsecratōis ep̄i, siue bñdictionē abbatis, aut cęteros debitos, aut annexos ordines suscipiāt, p̄ter illos q̄ scdm formā cōstitutōis Bonifacij. viij. q̄ incipit. Cū ex eo factę sint, reuocamus statuētes, vt q de pñti illos vel illa obtinēt infra sex mēses à die publicatōis hmōi cōstitutōis nr'æ, & q in posteꝝ obtinebūt infra terminū iuris se faciāt cōsecrari aut bñdici, seu ad aliū debitum ordinē pmoueri, alioqn sint ipsis monasteriis, Eccl'ijs, dignitatibus, personatibus, officijs, & bñficijs p ipso iure priuati, & alijs libere cōferant, aut puideat de illis cęteris cōstitutōib⁹ circa hoc q̄ditis in suo robore duraturis.

¶De Decimis, & alijs oneribus Ecclesiasticis.

K ¶Martin⁹ &c. Pręcipimus & mādamus iura q̄ phibēt iferioribus à papa decimas & alia onera Eccl'ijs & psonis eccl'iasticis īponi districti⁹ obseruari. Per nos āt nullatenus īponant gñal'r sup totū cleꝝ nisi ex magna & ardua cā & vtilitate vl'em ecclesiā cōcernēte, & de cōsilio, & cōsensu & subscriptōe fratrū nr'oꝝ sanctę Ro. Eccl'iæ cardinaliū & p̄latoꝝ q̄ꝝ cōsiliū cōmode hr'i potuerit, nec special'r in aliq̄ regno vel puicia īcōsultis p̄latis ipsius regni vel puiciæ & ipsis nō cōsentiētibus vel eoꝝ maiori parte & eo casu per personas ecclesiasticas, & authoritate aplica dūtaxat leuentut.

¶De vita & honestate clericorum.

L ¶Martinus &c. Inter cęteros p̄latoꝝ & clericoꝝ excessus hoc maxīe īoleuit q̄ spreta ī vestib⁹ forma honestatis plurimi delectant eē deformes, & cupiūt laicis cōformari, q̄ꝝ mēte gest habitu cōfitent. Vñ p̄ter cætera q̄ circa vestes, tōsurā, & habitus clericoꝝ tā in formis q̄ in coloribus atq; comā seu capillos vitam'q; & honestatem clericoꝝ iura statuunt, & quæ nimium collapsa

lapsa tã in secularibus q̃ in regularibus sacro approbãte concilio innouamus,& p̃cepimus diligẽ tius obseruari,illũ specialiter abusum eodẽ approbãte cõcilio decernimus penitus abolendũ, q̃d in q̃busdã ptibus nõnulli clerici & psonæ ecclesiasticæ seculares & regulares etiã q̃d magis execramur p̃lati ecclesiarũ manicas ad cubitũ pendentes,& longas cũ magna sumptuosa supfluitate vestes etiã fissas retro,& in lateribus cũ foderaturis vltra orã excedẽtibus etiã in fissuris deferũt, & cũ talibus in ecclesiis cũ supplicijs,ac alijs vestibus ad cultũ & officiũ ecclesiasticũ ordinatis, etiam intra ecclesias ipsas in q̃bus bñficiati existũt nõ verent diuinis officijs interesse. Hãc vestiũ deformitatẽ in q̃buscũq; psonis ecclesiasticis reprobamus,ac vsum taliũ inhibemus, cõtrariũ aũt facientes,vt trãsgressores canonũ puniant,specialiter statuẽtes, vt q̃cũq; bñficiatus aut officiũ in ecclesia gerẽs in habitu hmõi diuinis officijs p̃sumpserit intereẽ ,p q̃libet vice à pticipatione ,puentuũ ecclesiasticorũ p mensem nouerit se suspensum,fructus q; illi fabrice illius ecclesiæ applicent.

¶Martinus &c. Decernimus & declaramus sacro approbãte cõcilio p decreta,statuta& ordinata tã lecta in p̃nti sessiõe q̃ cõcordata,cũ singulis natõibus eiusdẽ cõcilij, & q̃ in nra cãcellaria poni volumus & literas in forma publica sigillo vicecãcellarij volẽtibus lras cõfici atq; tradi huic sacro cõcilio sup articulis cõtẽtis ĩ decreto sup reformatõe fiẽda die sabbati xxx mẽsis Octo. ,pximæ p̃teriti ,pmulgata fuisse & eẽ iã satisfctm. Quibus decretis ac statutis sic vt p̃mittit lectis reuerendissimus p̃r dñs Iohãnes eps Hostieñ sanctæ Ro. ecclesiæ Cardinalis & vicecãcellarius de vo lũtate nationũ,ac ipsius synodi & eorũ noibus vt asseruit,rñdit in hũc modũ. De mãdato nationũ rñdeo,q̃ placent natõibus decreta recitata,& cuilibet natõi placet concordia cũ ipsa p dñm nostrũ facta,& per p̃missa fatent dicto decreto iam esse satisfactũ,non intendentes,præterea q̃ concordata cum vna natione in aliquo alteri nationi afferant præiudicium. A

¶Sessio Quadragesimaquarta.

ANno indictione & põtificatu q̃bus supra die vero Martis vigesimanona mẽsis Aprilis ,Cõstañ. p̃dicto sanctissimo dño nr̃o papa Martino p̃sidẽte more solito publica sessio soleñiter celebrata fuit,serenissimo principe dño Sigismũdo Poma.&c. rege insignijs regalibus induto interessente, ,p cuius sessionis introductione reuerẽdissimus pater dñs Nicolaus Assisinatensis missã de spũ sancto celebrauit, & hmõi missa finita lectisq; letanijs & alijs oratõibus legi cõsuetis debite pactis,reuerendissimus pater Cardinalis de Decalanio vulgariter nuncupatus q̃ddam decretum siue statutũ alta voce legit in hæc verba.

¶Decretum de loco futuri concilij ,pximæ celebrandi.

¶Martinus epũs seruus seruorũ dei ad futurã rei memoriã. Cupiẽtes ac volẽtes decreto huius generalis cõcilij satisfacere inter alia disponẽti,q̃ oĩmodo gñalia cõcilia celebrent in loco quẽ summus põtifex p mensem ante finẽ huius cõcilij approbãte & cõsentiente cõcilio deputare & assignare teneat ,p loco ,pximæ futuri cõcilij celebrãdi supradicti eodẽ cõsentiente & approbante cõcilio , ciuitatẽ Papiẽsem tenore p̃ntiũ deputamus & etiã assignamus, statuẽtes & etiã decernẽtes q̃ p̃lati & etiã alij q̃ ad gñalia cõcilia debẽt conuocari tp̃e p̃dicto ciuitatẽ ipsam Papieñ. accedere teneant. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nr̃æ deputatõis & etiã assignationis statuti,decreti & constitutõis infringere,uel ei ausu temerario cõtraire. Si q̃s aũt hoc attẽtare p̃sumpserit indignationẽ oĩpotentis dei & btõrũ Petri & Pauli apostolorũ se nouerit incursurũ. Datũ & actũ Constã. in loco sessionis publicæ decimotertio Caleñ. Maij ,pontificatus nr̃i, anno primo. Quo decreto lecto dñs epũs Hostieñ. Cardinalis Viuarieñ noĩe totius synodi rñdit, placet. Et subsequenter dñs Ardetinus de Nouaria ex parte serenissimi principis Sigismũdi Romañ. regis ibidẽ p̃ntis & eius noĩe idẽ decretũ approbauit & laudauit. Et subsequenter dñs Augustinus de Lance de Pisis legũ doctor sacri consistorij aduocatus noĩe dñi nostri papæ locũ siue ciuitatẽ Papieñ. approbauit,laudauit & ad concilĩ hmõi celebrandũ habilem esse dixit. B

¶Sessio Quadragesimaquinta & vltima de dissolutione concilij.

VEneris die vigesimasecunda supradicti Aprilis, fuit celebrata sessio gñalis in maiori ecclesia Constã. sanctissimo in Christo patre & dño dño nostro Martino diuina ,puidẽtia papa. v. in eadẽ præsidẽte, serenissimoq; principe dño Sigismundo Ro. &c. rege insignijs ĩperialibus induto interessente, ,p cuius introductione sessionis reuerẽdissimus pater dñs Antonius titu. sanctæ Romanæ ecclesiæ pbr̃ Cardinalis Aquilegieñ. vulgariter nũcupatus ,missam de spũ sancto deuotissime celebrauit. Qua finita & letanijs cũ solitis orationibus finitis & peractis,reuerẽdissimus pater dominus Vmbaldus miseratione diuina tituli sancti Viti in macello Diaconus Cardinalis de mandato ipsius dñi nostri ,totiusq; sacri concilij prout asseruit alta & intelligibili voce ,pnũciauit hęc verba videlicet. C

¶Absolutio cõcilij.

¶Domini. Ite in pace. Et rñsum fuit per astantes. Amen,Quo facto reuerẽdus pater Iohãnes de Podimitis epũs Cathanienfis frater ordinis prædicatorũ sacræ theologiæ professor de mandato domini nostri papæ & consensu sacri concilij(vt asseruit) ambonem ascendit, Anteq̃ aũt ad D

alia se

alia se diuerteret, seu ꝓcederet, ambasiatores serenissimi prncipis Vladislai Poloniæ regis & illustrissimi principis dñi Alexãdri, alias Vritoldi magni ducis Litvvaniæ petierũt noïe dictorũ dñoꝝ quẽdã libellũ & in eo contẽta cuiusdã fratris Iohãnis Falckẽberg, notoriæ crudelissimos errores & hereses, vt dixerĩ, cõtinẽtẽ rite dãnatũ tãq̃ hęreticũ ꝑ deputatos ĩ cã fidei ac etiã ꝑ oẽs natões cõciliũ, ac ꝑ collegiũ cardinaliũ cõclusum prout dixerũt cõstat publicis instrumẽtis in sessiõe publica ꝑ sacrũ conciliũ dãnari seu publice dãnatũ, ꝓnuntiari, anteq̃ ꝑns conciliũ dissolueret sctissimo dño nostro ꝑfato humiliꝝ supplicarũt. Alioquin noïe quo supra, ꝓtestant de grauamine, & de appellãdo ad futurũ cõciliũ. Quibus sic factis sctissimus dñs nr̃ papa dixit, respondẽdo ad ꝑdicta, ꝙ oĩa & singula determĩata cõclusa & decreta in materijs fidei ꝑ ꝑsens cõciliũ concilialr tenere, & ĩuiolabilr obseruare volebat, & nunq̃ cõtraire quoquo mõ. Ipsaq̃ si cõciliariter facta approbat, & ratificat, & nõ aliter nec alio mõ, & illud idẽ iterato fecit dici ꝑ organũ dñi Augustini de Pisis fiscalis, & sacri cõsistorij aduocati ꝑdicti q noïe papæ à ꝓthonotarijs & notarijs ad scribẽdum acta cõciliȳ ordinatis & deputatis, petijt instrumẽta publica fieri. Et extũc ꝑlibatus dñs eps Catañ. fecit collationẽ solẽnẽ, assumẽdo ꝓ themate hæc verba videlicet. Vos nunc tristitiã habetis. Iterũ aũt videbo vos, & gaudebit cor vr̃m. Qua q̃dẽ facta collatõe reuerẽdissimus pr̃ & dñs, dñs Antonius titu. sanctæ Ceciliæ sanctæ Ro. ecclesiæ presbyter & cardinalis de Chalaneo vulgariter nuncupatus de mãdato ipsius dñi nostri papę & voluntate concilij vt asseruit quædã decreta publice legit huius tenoris.

E ¶ Martinus eps seruus seruoꝝ dei ad ꝑpetuã rei memoriã, hoc etiã reqrenti pñti sacro cõcilio ex certis & rõnabilibus, ac iustis causis ipm cõciliũ absoluimus, oĩbusq̃ & singulis in eo existẽtibus ad ꝓpria remeãdi ipso approbãte cõcilio licẽtiã impartimur. Itẽ autoritate dei oĩpotẽs & beatoꝝ Petri & Pauli Aplorũ eius & nr̃a cõcedimus, oĩbus & singulis q in hoc sacro cõcilio & cã ipsius iterfuerũt absolutionẽ plenariã semel in vita. Ita ꝙ qlibet de ꝑdictis ĩfra duos mẽses, postq̃ ad eius notitiã cõcessio hmõi ꝓuenerit, possit dictũ beneficiũ absolutõis assequi in forma, similẽ concessionẽ facimus in mortis articulo, & intelligimus tã de dñis q̃ de familiaribus eorundẽ, sic tñ ꝙ à die notitiæ pñtium ꝓ absolutõe in vita ieiunẽt, ꝑ annũ sexta feria, & ꝑ absolutõe in mortis articulo ꝑ aliũ annũ nisi legitime fuerint impediti, quo casu habeãt alia pietatis opa pagere. Post scdm vero annũ debeãt etiã vsq; ad finẽ vitæ feria sexta ieiunare, vel aliqua opa pietatis pagere. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nostræ absolutõis ĩfrĩgere vel ei ausu temerario cõtraire. Si qs aũt hoc attẽtare ꝑsumpserit ĩdignationẽ oĩpotentis dei & btoꝝ Petri & Pauli Apostoloꝝ eius se nouerit incursurũ. Datũ & actũ Constãtiæ in loco sessionis publicę dicti concilij. x. Caleñ. Iunij, Pontificatus nostri, Anno primo.

¶ Quibus decretis & statutis & alijs vt ꝑmittit lectis & pactis reuerẽdiss. in Chro pater dñs, dominus Iohãnes miseratõe diuĩa eps Hostieñ. sanctæ Ro. Ecclesiæ cardinalis & vicecãcellarius Viuariẽ. vulgariter nuncupatus, noïe sacri concilij ꝑdicti sicut asseruit, rñdit placet. Et ꝑ dñm Augustinũ de lãce, de Pisis aduocatũ sacri consistorij fisciq̃ & prædicti noïe papæ & cõcilij vt asseruit petitũ instrumẽta publica fieri ad ꝑpetuã rei memoriã à ꝓthonotarijs sedis apostolicę & notarijs, ac scribis dicti sacri generalis Concilij.

¶ Errores Iohãnes Vvycleff de Anglia, & Iohãnis Huss de Bohœmia dãnati in hoc sacro generali Constantieñ. Concilio.

G MArtinus eps seruus seruoꝝ dei, venerabilibꝰ fratribꝰ archiepis & epis ac inqsitoribꝰ hęreticę prauitatis vbilibet cõstitutis ad qs lr̃ę pñtes ꝓuenerit. Salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. Inter cũctas pastoralis curæ solicitudies, qbus ꝑmimur ĩcessanter illa potissime forti nõ agit, vt hęreticis de finibꝰ Chr̃icolaꝝ expulsis, suisq̃ falsis doctrinis & erroribus puersis penitꝰ quãtũ nobis ex alto cõcedit extirpatis orthodoxa & catholica fides ĩtegra & illibata ꝑmaneat, ac populus Chr̃ianꝰ eiusdẽ fidei synceritate qlibet obscuratiõis semoto velamine ĩmobilis & inuiolatus ꝑsistat. Sanè dudũ quã oĩbꝰ pluribꝰ retroactis tpibꝰ in nõnullis à regiõibus & dominijs ꝑsertim in regno Bohœmię & marchionatu Morauię, ac locis & districtibꝰ illis vicinis aduersa fidei catholicæ dogmata, & sanctę mr̃is ecclesię traditões, nõ solũ cõtra vnũ, qnimò cõtra plura fidei catholicę dogmata ĩsurrexerĩt qdã hęresiarchę circũcelliões schismatici & seditiosi luciferina ſuphia & rabie lupina euecti, dęmonioꝝ fraudibꝰ illusi, de vanitate in idipm (licet forẽt de diuersis mũdi ptibus oriũdi) cõueniẽtes & caudas colligatas hñtes, dãnatę videlicet memoriæ Iohãnes Vvycleff de Anglia, Iohãnes Huss de Bohœmia, & Hieronymꝰ de Praga q vtinã alios secũ ad ifidelitatis ĩteritũ nõ traxissent. Nã vbi hmõi pestilẽtes psonę puersa dogmata ptinaciter semĩabãt in suę doctrię pestiferę pr̃iordio, ꝓlati et alij iudiciarię ptãtis regimĩa exercẽtes, tãq̃ canes muti nõ volẽtes latrare nec vlciscẽtes cũ apl̃o in prõptu oẽm iobediẽtiã hęresiarchas ipsos pestiferos & dolosos eoꝝ lupinã rabiẽ truculẽtã statũ vt astricti fuerãt canõice coercere, eosq̃ de domo dñi corpalr eĩcere nõ curaꝝt, ſ̃ sacrile

(gã, falsam & pni-

cioſam ipſoꝝ doctrinã per longas moras negligentẽ cõualere permiſerũt, populoꝝ multitudo illoꝝ opinionibus falſis decepta, pro veris accepit q̃ diu mendaciter & pnicioſe ac damnabiliter ſeminauerũt, eiſdẽ credendo à recta fide cecidit turba multa & errore deuio inuoluit, prochdolor q̃ per diuerſa illaꝝ eiſdẽq; cõuicinaꝝ partiũ climata oues Chri catholicas hæreſiarchæ ipſi ſucceſſiue interfecerũt, & in ſtercore mendacioꝝ fecerũt putrefacere. Quapropter gñalis Conſtañ. ſynodus tantã fideliũ & fidei orthodoxæ plagã & ruinã videſ exclamare cõpulſa eſt cũ Auguſtino. Quid faciet eccleſiæ medicina ſalutẽ oĩm materna charitate cõquirẽs, tanq̃ inter freniticos & letargicos eſtuãs, nũq̃d deſiſtere debet, certe nõ ſcãm eũdem, imò vtriuſq; ſi neceſſe ẽ moleſta ſit q̃ neutrius eſt inimica. Nã & moleſtus eſt medicus furenti frenetico, & pr̃ indiſciplinato filio, ille ligãdo, iſte cedendo ſed ambo diligẽdo. Si aũt negligãt & eos perire pmittãt, inqt Auguſtinus, iſta mãſuetudo potius falſa crudelitas ẽ. Proinde ſynodus pſata ad oĩpotẽtis dei gloriã ipſiuſq; catholicæ fidei ac Chriſtianæ religiõis cõſeruationẽ augmentũ & animaꝝ ſalutẽ & pr̃ſeruationẽ. Eoſdẽ Iohãnem Vvicleff & Iohannem Huſs, & Hieronymũ q̃ inter cætera de ſacro Euchariſtie ſacramento & alijs ſacramentis eccleſiæ & articulis fidei aliter q̃ ſancta Ro. eccleſia credit & tenet & pdicat & docet, q̃ plurima temere & dãnabiliter credere ac tenere, pdicare atq; docere ptinaciter attentabãt veluti hæreticos & pertinaces ac obſtinatos à cõione fideliũ ſeparatos de domo dei corporaliter eiecit, & ſpũaliter eiectos declarauit. Et alias nõnulla circa pmiſſa vtilia & ſalubria ſtatuit & decreuit p q̃ alij q̃ cauſantibus hæreſiarchis eorũq; falſis doctrinis hmõi ſpũaliter de domo dei exierũt p vias canonicas reducent ad ſemitas veritatis. Et qa ſicut dolenter accepimus nõ ſolũ in regno Bohemiæ & marchionatu, dominijs & locis ſupradictis, verum etiã in qduſdã partibus & ꝓuincijs cõtiguis ſeu vicinis eiuſdẽ etiã nõnulli ex ſectatoribus & ſequacibus hæreſum ac erroꝝ hæreſiarchaꝝ pdictoꝝ timore diuino & pudore humano prorſus abiectis, nec de ipſoꝝ præſertim Iohãnis Huſs, & Hieronymi interitu miſerabili ſumẽtes cõuerſionis & pniæ fructũ, ſed tanq̃ in ꝓfundũ preſſi pctõꝝ, dñm deũ blaſphemare nõ ceſſant, ducentes in irritũ nomen q̃ꝝ mẽtes pr̃ mendacij ſic dãnabiliter excecauit, vt pdictos libros, codices & opuſcula, hæreſes, errores cõtinentes ſeu cõtinẽtia dudũ etiã p ſynodũ pfatã dãnatos & dãnata, ac ignibus cõcremãda, deputata & cõcremata, legũt, ſtudent ac ex eis in ſui & multoꝝ ſuppliciũ & periculũ, nedũ cõtra ſtatuta, decreta & ordinata in ſynodo ſupradicta, ſed etiã contra canoni cas ſanctiões dogmatizare pſumũt in aĩaꝝ periculũ ac puritatis fidei denigrationẽ & ſcãdalum plurimoꝝ. Nos igit attendentes, q̃ error cui nõ reſiſtit approbari videt, ac malis & pnicioſis erroribus hmõi reſiſtere, ac eos de medio Chr̃i fideliũ, & pr̃ſertim de ſupradictis Bohemiæ & Morauiæ dominijs & diſtrictibus ac cõfinibus & vicinis eoꝝ ne amplius & latius ſe extendãt funditus euellere cupientes, diſcretioni veſtræ ſacro approbãte cõcilio Conſtañ. p apoſtolica ſcripta cõmittimus & mãdamus, q̃tenus vos archiepi & epiſcopi ac electi & qlibet veſtꝝ p ſe ſeu alium vel alios q̃s graues & idoneas pſonas ſpũalem iuriſdictionẽ habentes eſſe volumus oẽs & ſingulos cuiuſcũq; dignitatis, officij, ꝓeminentię, ſtatus vel cõditionis exiſtãt, & qbuſcunq; noĩbus cẽſeant q de præexcelſo ſalutifero & ſupmirabili ſacramento corporis & ſanguinis dñi noſtri Ieſu Chriſti, de baptiſmate, ſeu pctõꝝ cõfeſſione, pœnitentiæ, ꝓ pctis iniunctione, vel reliqs eccleſiaſticis ſacramentis, ſeu fidei articulis aliter ſentire aut docere, q̃ ſacroſancta Romana eccleſia & vniuerſalis docet, pdicat & obſeruat, aut articulos ſeu libros & doctrinas pfatoꝝ hæreſiarcharum Iohãnis Vvicleff. & Iohannis Huſs. & Hieronymi p eandẽ Conſtañ. ſynodũ cum ſuis auctoritatibus vt prædicit damnatos & damnatas tenere & dogmatizare ac vitæ finem ipſoꝝ hæreſiarchaꝝ publicæ vel occultæ pertinaciter quomodolibet laudare vel approbare pſumpſerint, eoꝝq; receptatores, defenſores & fautores quoslibet etiam contemplatione pdictorum erroꝝ, necnon credentes & adhærentes eiſdem tanquam hæreticos iudicetis & velut hæreticos ſecularis curiæ relinquatis. Receptatoresq;, fautores & defenſores hmõi peſtiferaꝝ perſonaꝝ quæ erroribus ipſis crediderint, nec fauore aut contemplatione erroꝝ ipſoꝝ, ſed forte carnalis amoris cauſa vel occaſione alia hmõi pſonas peſtiferas receptauerint ꝓter pœnas ab vtroq; iure talibus inflictas p iudices cõpetentes tanta ſeueritate pœnaꝝ in tã enormi ſcelere vltionem accipiãt q̃d cedat cæteris graſſantibus in exemplũ, vt q̃s dei timor à malo nõ reuocat, ſaltem coherceat ſeueritas diſciplinæ. Cum reliquis vero huiuſmodi ſecta damnabili quomodolibet infectis q poſt cõ petentem monitionem ac frequentem exhortationem qua piæ erga eos ſpe correctiõis & emẽdationis ac ad melioris vitæ frugem conuerſionis vſum eſt à prædictis erroribus & ſecta noluerint reſipiſcere, & ad gremiũ vnitatemq; ſanctæ matris eccleſiæ, ac fidem catholicã quæ ſola ſaluare poteſt fine qua nulli vere ſalutis ſubſidiũ contingit plene recognoſcere & cõfiteri iuſtitiæ ſeueritas ꝓut facti poposcerit q̃litas dulcore miſericordiæ tẽperet, Et nihilominus oẽs Chriſtianæ, & catholicæ fidei ꝓfeſſores, Impatorẽ, reges, duces, pricipes, marchiones, comites, barones milites, ptãtes, rectores, cõſules, ꝓcõſules, ſcabinos, cõitates, & vniuerſitates, regnoꝝ, ꝓuinciarũ, ciuita-

ciuitatū, oppidoꝝ, castroꝝ, villaꝝ, terraꝝ, alioꝝq; locoꝝ hmōi, necnō cæteros iurisdictionē tēporalē exercētes iuxta iuris formā & exigētiā authoritate aplica exhortādo moneatis & requiratis, vt de regnis, ꝓuincijs, ciuitatibus, oppidis, castris, villis, terris, & oībus alijs locis, ac dominijs supradictis oēs & singulos hæreticos hmōi scdm tenorē Laterañ. cōcilij qd' ꝓcipit, si cut ait ad istar irretitoꝝ crimine vsuraꝝ, qs publice vel manifeste p facti euidētiā cognouerit eē tales tanq̄ oues morbidas gregē dñi inficiētes expellāt, donec & quousq; à nobis seu vobis, vel alijs iudicibus ecclesiasticis vel inqsitoribus fidē, & cōionē Romanæ ecclesiæ tenētibus, alit ud recipiāt in mādatis, nec eosdē in suis districtibus ꝑdicare, domicilia tenere, larē fouere, con tractus inire, negotiatōes & mercātias q̄slibet exercere, aut humanitatis solatia cū Chrifideli bus hr̄e ꝓmittāt. Et si tales hęretici, publici, ac manifesti, licet nōdū p ecclesiā declarati in hoc tā graui crimine decesserit ecclīastica careāt sepultura, nec oblatōes fiāt, aut recipiant ꝓ eisdē bona tñ ipsoꝝ à tpe cōmissi criminis scdm canonicas sanctōes cōfiscata nō occupent per illos ad qs alias ptinerēt, donec p hmōi iudices ecclesiasticos sup hoc ptātē hñtes snīa declaratoria sup ipso hæresis crimine fuerit ꝓmulgata. Quia aūt de hæresi p iudicē cōpetentē ecclesiasticū inuēti fuerint sola suspitōe notati, seu suspecti, nisi iuxta cōsiderationē & exigētiā suspitōis q̄litatem & psonæ ad arbitriū iudicis hmōi ꝓpriā innocentiā cōgrua deuotōe monstrauerint in purgatōe eis canonice indicta deficiētes, & se canonice purgare nō valētes, aut ꝓ hmōi purga tione facienda obstinatōe dānabili iurare renuētes, tanq̄ hæretici cōdemnent. Qui vero dictā innocentiā monstrare ex quadā negligētia, seu desidia, & purgationē hmōi facere omiserint anathematis gladio feriant, & vsq; ad satisfactionē cōdignā ab oībus euidēter ita q; si p annū in excōicatōe hmōi pstiterint, extūc velut hæretici condemnent. Si qs vero sup aliquo sæpedi ctæ pestiferæ doctrinæ hæresiarchaꝝ ꝑdictoꝝ vel aliq̄bus articulis, dūtaxat scādalosis, teme rarijs, seditiosis, vel piaꝝ auriū offensiuis culpabilis repertus fuerit, canonice puniat. Si vero ꝓ pter infamiā aut suspitionē dictoꝝ articuloꝝ, vel alicuius ipsoꝝ q repertus fuerit suspectus & in purgatōe canonica ꝓpter hoc sibi indicta deficeret ꝓ cōuicto habeat, & tanq̄ canonice cō uictus puniat. Et super infelicis recordationis. Bonifacij papę octaui ꝑdecessoris nr̄i q̄ incipit vt inquisitōis negotiū renouātes, & etiā exequētes vniuersas ptātes, & dños tēporales, & iudi ces antedictos q̄buscūq; dignitatibus, vel officijs seu noībus censeant exhortādo regrimus & mādamus eisdē, vt sicut reputari cupiūt, & haberi fideles ac filij eccl̄iæ nūcupari, & in Chr̄i no mine gloriari, ita ꝓ defensiōe fidei vobis archiep̄is, ep̄is, & electis, ac inqsitorib⁹ hæreticæ pra uitatis, & alijs iudicibus seu psonis eccl̄iasticis p nos ad hoc vt ꝑmittit deputādis fidē, & cōionē sanctę mr̄is ecclesiæ tuētibus pareāt, & intendāt, ꝓbeātq; auxiliū, & fauorē in hæreticoꝝ, nec nō credentiū fautoꝝ, receptatoꝝ, & defensoꝝ ipsoꝝ inuestigatōe captōe, custodia diligēti cū ab eisdē fuerint req̄siti vt ꝑfatas psonas pestiferas, alios secū ꝑdere moliētes in ptātem seu car cerem p vos archiep̄os, ep̄os, electos, & inqsitores ꝑdictos, aut deputādos à vobis vel ad locū, de q̄ vos vel ipsi mādabitis infra eorundē dñoꝝ ptātē, rectoꝝ, seu iudicū districtū ducāt, vel duci faciāt sine morā, vel p viros catholicos à vobis archiep̄is, vel ep̄is, seu inqsitoribus, seu de putādis psonis hmōi, vel vr̄m aliq̄ deputato sub exacta & diligēti custodia ne fugiāt, ponēdo eos etiā cōpedib⁹ & manicis ferreis teneāt, donec eoꝝ negotiū per ecclesiæ iudiciū terminet, & q; de hæresi à iudice ecclesiastico cōpetēti q fidē & cōionē dictæ sanctę Ro. ecclesiæ teneat cōdemnet, ꝑfati dñi tēporales, seu rectores, iudices, vel eoꝝ officiales, seu nūtij sibi relictos re cipiāt indilate animaduersiōe debita puniēdos. Veꝝ ne in ꝓiudiciū & scādalū prędictæ fidei or thodoxæ religionis Chr̄ianæ ꝓtextu ignorātiæ quēpiā in hoc circūueniri, aut versutos hoīes sub friuolæ excusatōis velamīe in hac materia palliare cōtingat. Et vt de cōuictēdis, seu cogno scēdis hæreticis, receptatoribus, defensoribus, fautoribus, credētibus, & adhærētibus, necnō de hęresi suspectis, & alijs hmōi puersa doctrina q̄olibet maculatis habeat plenior in futuꝝ in structio, tā ad regnū Bohœmiæ & cōuicinas illi, q̄ alias quaslibet partes in q̄bus hæc superstitiosa doctrina pullulauerit articulos infrascriptos, sectā dictoꝝ hæresiarchaꝝ concernēte ꝓ directōe dictæ fidei decernimus trāsmittēdos, & etiā destinādos, super q̄bus vobis, & alijs oī bus archiep̄is, ep̄is, & electis, ac cōmissarijs, & inqsitoribus in virtute sanctæ obediētiæ ꝓcipi mus, & mādam⁹, vt q̄libet eoꝝ infra limites, & loca suę iurisdictōis, necnō regno & marchio natu, & locis eis vicinis prædictis, etiā si locaipsa extra iurisdictionē eandē vltra duas dietas cō sistāt circa extirpationē, & correctionē erroꝝ ac hæresum, & hmōi sectæ pestiferæ in fauorē ipsi⁹ fidei orthodoxæ diligēter inuigilēt, & oēs infamatos seu suspectos de tā pestifera labe sub cōfessati criminis, excōicatōis, suspēsiōis, interdicti, aut alia formidabili pena canonica vel legali prout q̄n & quēadmodū eis videat expedire, & facti requireret q̄litas ad singulos hmōi articu los per iuramētum corporaliter præstitum tactis sacrosanctis euāgelijs, seu sanctoꝝ reliquijs imagine crucifixi secundū quorundā locoꝝ obseruantiā iuxta infrascripta interrogatoria ad

quemli-

quelibet articulū cōueniētia rndere cōpellat. Nos em̄ cōtra oēs & singulos archiepōs, epos, & electos & inqsitores q sup extirpādo hæreticæ prauitatis fermētū, & expugnādo suū territoriū, districtū seu locū de talibus malis & sceleratis hoibus negligentes fuerint, seu remissæ egerint ad priuationē seu depositionē pōtificalis dignitatis procedere intēdimus & procedimus, ac procedi faciemus, aliosq; loco illoz substituemus, q prauitatē hæreticā possint & valeāt cōfundere, & ad alias pœnas cōtra tales à iure inflictas & alias grauiores si expediat infligēdas procedemus, procedíq; faciemus, iuxta iuris & facti exigētiā & hmōi culpę & criminis fœditatē. Tenores vero eorūdē articuloz seu capituloz de qbus supra fit mētio, sequūtur p ordinē in hęc verba. Et primo sequit tenor articuloz Iohānis Viclef. Substātia panis materialis, & sīr substātia vini materialis remanēt in sacro altaris. Accidētia panis nō manēt sine subiecto in eodē sacro. Chrūs nō est in eodē sacro idētice & realiter in ꝓpria pntia corporali. Si eps vel sacerdos exīstat in pctō mortali, nō ordinat, nō cōsecrat, nō cōficit, nō baptizat. Nō est fundatū in euāgelio, q Chrūs missam ordinauerit. Deus debet obedire diabolo. Si hō fuerit debite cōtritus, oīs cōfessio exterior est sibi supflua & inutilis. Si papa sit p̄scitus & malus, & p cōsequēs, mēbrū diaboli, nō habet potestatē sup fideles sibi ab aliq datā, nisi forte à Cęsare. Post Vrbanū sextū nō est aliqs recipiēdus in papā, sed viuēdū est more Græcoz, sub iegibus proprijs. Cōtra scripturā sacrā est, q viri ecclesiastici habeāt possessiōes. Nullus prælatus debet aliquē excōicare, nisi prius sciat eū excōicatū à deo, & q sic excōicat, fit ex hoc hæreticus. Prælatus excōicans clericū q appellauit ad regē vel ad cōciliū regni, eo ipso traditor est regis & regni. Illi q dimittunt p̄dicare siue audire verbū dei, propter excōicationē hoīm sunt excōicati, & in dei iudicio traditores Christi habebunt. Licet alicui diacono vel pbro p̄dicare verbū dei absq; authoritate sedis ap̄licæ siue epi catholici. Nullus est dns ciuilis, nullus est prælatus, nullus est epūs dū est in pctō mortali. Dñi tēporales possunt ad arbitriū suū auferre bona tēporalia ab ecclesia possessionatis habitualiter delinquētibus, i. habitu nō solū actu delinquētibus. Populares possunt ad suū arbitriū dnos delinquentes corrigere. Decimæ sunt puræ eleemosynæ, & possunt parrochiani propter pcta suoz prælatoz ad libitū suū eas auferre. Speciales oratiōes applicatæ vni psonæ p prælatos vel religiosos non plus prosunt eidē q̄ gñales cæteris paribus. Cōferēs eleemosynā fratribus, est excōicatus eo facto. Si aliqs ingreditur religionē priuatā qualēcūq;, tā possessionatoz q̄ mēdicantiū reddit ineptior & inabilior ad obseruationē mādatoz dei. Sācti instituētes religiones priuatas sic instituendo, peccauerunt. Religiosi viuētes in religiōibus priuatis, nō sunt de religiōe Chr̄iana. Fratres tenent p labores manuū victū acqrere, nō p mēdicitatē. Prima pars est scādalosa & p̄sumptuosa, ꝓ q̄to sic gñaliter & indistincte loqtur. Et scda erronea, pro q̄to asserit mēdicitatē fratribus nō licere. Oēs sunt symoniaci q se obligāt orare ꝓ alijs eis in tpalibus subueniētibus. Oratio præsciti nullis valet. Oīa de necessitate absoluta eueniūt. Cōfirmatio iuuenū, clericoz ordinatio, locoz cōsecratio, reseruātia papę & epis ꝓpter cupiditatē lucri tpalis & honoris. Vniuersitates studia, collegia, graduatiōes, & magisteria in eisdē sunt vana, gētilitate introducta, & tm̄ ꝓsunt ecclesiæ sicut diabolus. Excōicatio papæ vel cuiuscūq; prelati nō timēda, qa est cēsura Antichristi. Peccāt, fundātes clausstra, & ingrediētes, sunt viri diabolici. Ditare cleoz, est cōtra regulā Christi. Siluester papa & Cōstātinus impator errauerūt, ecclesiā dotādo. Oēs de ordie mēdicātiū sunt hæretici, & dātes eleemosynā, sunt excōicati. Ingrediētes religionem aut aliquē ordinē, eo ipso inabiles sunt ad obseruādū diuina pręcepta, & p cōsequēs, pueniendū ad regnū cœloz, nisi apostatauerint ab eisdē. Papa em̄ cū oibus clericis suis possessionē habenti bus, sunt hæretici, eo q possessiones habēt & cōsentiētes eis oēs, videlicet dñi seculares & laici cæteri. Ecclesia Romana est synagoga satanæ, nec papa est proximus & imediatus vicarius Christi & apl̄oz. Decretales sunt apocriphę & seducū à fide Chr̄i, & clerici stulti q studēt eis. Impator & dñi seculares fuerūt seducti à diabolo, vt ecclesiā dotarēt bonis tpalibus. Electio papæ à cardinalibus à diabolo est introducta. Non est de necessitate salutis, credere Romanā ecclesiā esse supremā inter alias ecclesias. Error est, si p Romanā ecclesiā intelligat vniuersalis ecclesia aut cōciliū gñale, aut ꝓ q̄to negaret primatū summi pōtificis sup alias ecclesias particulares. Fatuū est, credere indulgentijs papæ & episcoporum. Iuramēta illicita sunt, q̄ fiunt ad corroborādū humanos contractus & cōmercia ciuilia. Augustinus, Bernardus dāna ti sunt, nisi pœnituerint de hoc q habuerunt possessiones & instituerunt & intrauerunt religiones, & sic à papa vsq; ad vltimū religiosum oēs sunt hæretici. Oēs religiones indifferenter introductæ sunt à diabolo. Tenor aūt articuloz Iohannis Hus sequit, & est talis. Vnica est scta vniuersalis ecclesia quæ est prædestinatoz vniuersitas, & infra sequit. Vniuersalis scta ecclesia tātū est vna, sicut tm̄ vnus est numerus omnium prædestinatoz. Paulus nunq̄ fuit mēbrū diaboli, licet fecerit quosdā actus actibus ecclesiæ malignantium consimiles. Præsciti nō

ſunt partes eccleſiæ cū nulla pars eius finaliter excidit ab ea, eo ꝙ p̄deſtinatōis charitas q̄ ipam ligat, nō excidit. Duę naturę, diuinitas & hūanitas ſunt vnus Chr̄s. Prę̄ſcitus & ſi aliqñ eſt ī gr̄a ſcd̄m p̄ſentē iuſtitiā, tñ nunq̄ eſt pars ſanctę eccleſię & p̄deſtinatus ſp manet mēbrū eccleſiæ, licet aliqñ excidat à gr̄a aduētitia, ſed nō à gr̄a p̄deſtinatōis, ſumēdo eccleſiā pro cōuocatiōe p̄ deſtinatoꝝ, ſiue fuerit in gr̄a, ſiue nō ſcd̄m p̄ſentē iuſtitiā, iſto mō eccleſia eſt articulus fidei. Petrus nō eſt, nec fuit caput eccleſiæ catholicæ. Sacerdotes qūolibet criminoſe viuētes, ſacerdotiū polluūt poteſtatē, & ſic vt filij infideles ſentiūt ī fideī de ſeptē ſacr̄is eccleſiæ, de clauib⁹, officijs, cēſuris, ceremonijs, & ſacris rebus eccleſiæ, veneratōe reliq̄aꝝ, indulgētijs & ordinibus, Papalis dignitas à Cæſare inoleuit, & papę ꝓfectio & ī̄ſtitutio à Cęſaris potentia emanauit. Nullus ſine reuelatōe aſſereret rōnabiliter de ſe vel alio, ꝙ eēt caput eccleſiæ particularis, nec Roma. pōtifiex eſt caput Roma. eccleſię particularis. Nō optet credere ꝙ iſte q̄cūq; eſt Rom. pōtifex, ſit caput cuiuſcūq; particularis eccleſię ſanctę, niſi deus eū p̄deſtinauerit. Nemo gerit vicē Chr̄i vel Petri, niſi ſequat eū in moribus, cū nulla alia ſeq̄la ſit ptinētior, nec aliter recipiat à deo ꝓcuratoriā poteſtatē, q̄a ad illud officiū vicariatus req̄rit & moꝝ cōformitas, & inſtituētis autoritas. Papa nō eſt verus & manifeſtus ſucceſſor apl̄oꝝ p̄rincipis Petri, ſi viuit moribus cōtrarijs Petro. Et ſi q̄rit auaritiā, tūc eſt vicarius Iudæ Iſchariot. Et pari euidētia cardinales nō ſunt veri & manifeſti ſucceſſores collegij alioꝝ apl̄oꝝ Chr̄i, niſi vixerint more apl̄oꝝ cōſeruātes mādata & cōſilia dn̄i nr̄i Ieſu Chr̄i. Doctores ponētes ꝙ aliqs p cēſurā eccleſiaſticā emēdādus, ſi corrigi noluerit, ſeculari iudicio ē tradēdus, pro certo ſequunt in hoc pontifices, ſcribas & phariſæos q̄ Chriſtū nō volētē eis obedire in oīb⁹, dicētes: Nobis nō licet interficere quenq̄, ipſi ſeculari iudicio tradiderūt, & ꝙ tales ſint homicidæ grauiores q̄ Pilatus. Obediētia eccleſiaſtica eſt obediētia ſcd̄m adinuētionē ſacerdotū eccleſiæ p̄ter expreſſam autoritatē ſcripturæ. Diuiſio īmediata hūanoꝝ operꝝ eſt, ꝙ ſunt vel virtuoſa, vel vitioſa, quia ſi hō eſt vitioſus & agat quicq̄, tūc agit vitioſe, & ſi eſt virtuoſus & agit quicq̄, tūc agit virtuoſe q̄ ſicut vitiū q̄d crimē dr̄ ſeu mortale p̄ctm̄, inficit vniuerſaliter actus hoīs vitioſi, ſic virtus viuificat oēs actus hoīs virtuoſi. Sacerdotes Chr̄i viuētes ſcd̄m legē eius, habētes ſcripturę notitiā & affectū ad ædificādū p̄opulū debent prædicare, nō obſtāte prætēſa excōicatione, & īfra, ꝙ ſi papa vel aliqs prælatus mādat ſacerdoti ſic diſpoſito nō prædicare, nō debet ſubditus obedire. Quilibet p̄dicātis officiū de mādato accipit q̄ ad ſacerdotiū accedit, & illud mādatū debet exequi, prætenſa excōicatione nō obſtāte. Per cēſuras eccleſiaſticas excōicationis ſuſpenſionis & interdicti ad ſui exaltationē clerus populū laicalē ſibi ſuppeditat, auaritiā multiplicat, malitiā protegit, & viā p̄parat Antichriſto. Signū autē euidēs eſt, ꝙ ab Antichriſto tales procedūt cēſuræ q̄s vocāt in ſuis proceſſibus fulminatōes, q̄bus clerus principaliſſime ꝓcedit, cōtra illos, q̄ denudāt neq̄tiā Antichriſti, q̄ clꝝ pro ſe maxīe vſurpabit. Si papa eſt malus & p̄ſertim ſi eſt prę̄ſcitus, tunc, vt Iudas apoſtolus, eſt diabolus, fur, & filius p̄ditōis, & non eſt caput ſanctæ militātis eccleſiæ, cū nec ſit mēbrū eius. Gratia p̄deſtinatōis eſt vinculū q̄ corpus eccleſiæ & q̄libet eius mēbrū iungit Chr̄o, capiti īſolubiliter. Papa vel p̄latus malus & p̄ſcitus, eſt æquiuoce paſtor & vere fur & latro. Papa non debet dici ſc̄tiſſimus ſecundū officiū, q̄a aliās rex deberet etiā dici ſc̄tiſſimus ſcd̄m officium, & tortores & præcones dicerent ſc̄ti, imō etiā diabolus deberet dici ſc̄us, cū ſit officiarius dei. Si papa viuit Chriſto cōtrarie etiā ſi aſcēderet p̄ rectā & legitimā electionē ſecundū cōſtitutionē humanā vulgatā, tñ aliunde aſcēderet q̄ per Chriſtū, dato etiā, ꝙ per electionē à deo principaliter factā. Nā Iudas Iſchariot rite & legitime eſt electus à deo Chriſto Ieſu ad epiſcopatū, & tñ aſcendit aliunde in ouile ouiū.

Cōdēnatio. 45. articulorum Iohānis Vvicleff p doctores facta, eſt irrationabilis & iniqua, & malefacta, & ficta eſt cauſa per eos allegata, videlicet ꝙ nullus ex eis eſt catholicus, ſed q̄libet eoꝝ, aut eſt hæreticus, aut erroneus, aut ſcādaloſus. Nō eo ipſo q̄ electores vel maior pars eorū cōſenſerit viua voce ſcd̄m ritus hoīm in perſonā aliquā, eo ipſo illa perſona eſt legitime electa, vel eo ꝙ ipſo eſt verus & manifeſtus ſucceſſor vel vicecācellarius Petri apoſtoli vel alterius apoſtoli in officio eccleſiaſtico, vnde ſiue electores bñ ſiue male elegerint operibus electi debemus credere. Nā eo ipſo q̄ qs copioſius operat meritorie ad ꝓfectū eccleſiæ habet à deo ad hoc copioſius poteſtatē. Nō eſt ſcintilla apparētiæ ꝙ oporteat eſſe vnū caput in ſpūalibus regēs eccleſiā ꝙ ſemp cū ipſa eccleſia militāte cōſeruet & cōuerſet. Chrūs ſine talibus mōſtruoſis capitibus p ſuos veraces diſcipulos ſparſos p orbē terraꝝ, melius ſuā eccleſiam regularet. Apoſtoli & fideles ſacerdotes dn̄i ſtrenue in neceſſarijs ad ſalutē regularunt eccleſiā anteq̄ pa pæ officiū fuerit introductū, ſic fatent deficiente per ſumme poſſibile papa vſq; ad diē iudicij. Nullus eſt dn̄s ciuilis, nullus eſt prælatus, nullus eſt ep̄s dum eſt in p̄ctō mortali. Super p̄miſſis autē articulis q̄libet de eis ſuſpectus, ſeu in eorum aſſertione deprehenſus, iuxta modū interrogetur infra ſcriptū. In primis, vtrū cognouerit Iohānē Vviclef de Anglia, Iohānem

Huſs

Huſs de Bohemia, Hieronymũ de Praga, ſeu aliquẽ eorũ & vñ habuerit eorũ notitiã, & vtrum cũ eis, vl' eorũ aliq̃ dũ viuerẽt cõuerſationẽ vel amicitiã habuerit. Itẽ, vtrũ ſciẽs ipſos ſeu aliquẽ ipſorũ excõicatos ſciẽter pticipauerit cũ illis reputãs & dicẽs talẽ pticipationẽ non eẽ pctm̃. Itẽ, vtrũ poſt mortẽ eorũ pro eiſdẽ ſeu aliq̃ eorũ orauerit, & publice vel occulte opa pietatis exercuerit, aſſerẽs eos fore beatos & ſaluos. Itẽ, vtrũ eos vel aliquẽ eorũ ſctõs reputauerit, & dixerit, & eis veneratões velut ſctis exhibuerit. Itẽ, vtrũ credat, teneat, & aſſerat, q̃ q̃dlibet cõciliũ gñale & etiã Cõſtañ. vniuerſalẽ eccleſiã repſentet. Itẽ, vtrũ credat q̃ illud q̃d ſacrũ conciliũ Cõſtañ. vniuerſalẽ eccleſiã repſentãs approbauit & approbat in fauorẽ fidei & ad ſalutẽ aiarũ q̃ hoc eſt ab vniuerſis Chri fidelibus approbãdũ & tenẽdũ. Et q̃ cõdẽnauit & cõdẽnat eſſe fidei & bonis moribus cõtrariũ hoc ab eiſdẽ eẽ tenẽdũ pro cõdẽnato credẽdũ & aſſerendũ. Itẽ, vtrũ credat q̃ cõdẽnatões Iohãnis Viclef, Iohãnis Huſs, & Hieronymi de Praga factæ de pſonis eorũ libris & documẽtis p ſacrũ gñale Cõſtañ. cõciliũ, fuerint rite & iuſte factæ, & à q̃libet catholico, p talibus tenẽdę & firmiter aſſerẽdę. Itẽ, vtrũ credat, teneat, aſſerat Iohãnẽ Viclef de Anglia, & Iohãnẽ Huſs de Bohemia, & Hiero. de Praga fuiſſe hęreticos, & p hęreticis noïandos, ac libros & doctrinas eorũ fuiſſe & eẽ puerſos, ppter q̃s & q̃s eorũ ptinacias p ſacrũ cõciliũ Cõſtañ. pro hęreticis ſunt cõdẽnati. Itẽ, vtrũ habeat i ſua ptãte aliq̃s tractatus, opuſcula, epl'as, vel q̃cũq; alia ſcripta in q̃cũq; idiomate p Iohãnẽ Viclef, Ioh. Huſs, & Hiero. hæreticũ, ſeu eorũ pſeudodiſcipulos & ſeq̃ces æditos vel trãslatos, ædita & trãslata, q̃ illos vel illa ordinario, cõmiſſario, ſeu inq̃ſitori ſub iuramẽto p̃ſentẽt. Q̃d ſi apud ſe ſcripta hmõi hñe non cognouerit, ſed alibi q̃d iuret illa circa ſuũ ordinariũ, vel alios ſupradictos ifra certũ terminũ ſibi p̃figẽdũ deponere. Itẽ, vtrũ ſciat aliquẽ vel aliq̃s hñtes p̃fatorũ tractatus, opuſcula, epl'as, vel q̃cũq; alia ſcripta in q̃cũq; idiomate cõpoſita ſiue trãslata q̃ illũ vel illos detegat, vel manifeſtet pro purificatõe fidei, ſiue executõe iuſtitię. Itẽ, ſpecial' literatus ĩterroget, vtrũ credat ſnĩam ſacri Cõſtañ. cõcilĩ, ſup q̃dragintaq̃nq; Iohãnis Viclel & Iohãnis Huſs. xxx. articulis ſupius deſcriptis latã fore verã & catholicã, ſc3 q̃ ſupradicti. 45. articuli Iohãnis Viclef & Iohãnis Huſs. xxx. nõ ſunt catholici, ſed q̃dã ex eis ſunt notorie hæretici, q̃dã erronei, aliĩ temerariĩ, & ſeditioſi, aliĩ piarũ auriũ offenſiui. Itẽ, vtrũ credat, & aſſerat q̃ ĩ nullo caſu ſit licitũ iurare. Itẽ, vtrũ credat, q̃ ad mãdatũ iudicis iuramẽtũ de veritate dicẽda, vel q̃dlibet aliud ad caſũ opportunũ, etiã pro purificatõe infamiæ faciẽdũ, ſit licitũ. Itẽ, vtrũ credat q̃ periuriũ ſcienter cõmiſſum ex q̃cũq; cã vel occaſiõe pro cõſeruatõe vitæ corporalis, ppriæ vel alterius, etiã in fauorẽ fidei ſit mortale pctm̃. Itẽ, vtrũ deliberato aĩo cõtẽnẽs ritũ eccleſiæ ceremonias exorciſmi & catheciſmi aquæ baptiſmatis cõſecratæ peccet mortaliter. Vtrũ credat q̃ poſt cõſecrationẽ ſacerdotis in ſacro altaris ſub elemẽto ſctõrũ panis & vini, nõ ſit panis materialis, & vinũ materiale, ſed idẽ p oĩa Chrũs, q̃ fuit ĩ cruce paſſiõis, & ſedẽs ad dextrã p̃ris. Itẽ, vtrum credat & aſſerat, q̃ facta cõgregatõe p ſacerdotẽ ſub ſola ſpecie panis tm̃, & p̃ter ſpeciem vini ſit vera cãro Chri & ſanguis, & aĩa, & deitas, & totus Chrs, ac idẽ corpus abſolute ſub vna q̃libet illarũ ſpecierũ ſingulariter. Itẽ, vtrũ credat q̃ cõſuetudo cõmunicãdi perſonas laicales ſub ſpecie panis tm̃ ab eccleſia vſ obſeruata, & p ſacrũ cõciliũ Cõſtãtiæ approbata ſit ſeruãda, ſic q̃ liceat eã reprobare, aut ſine autoritate pro libito ĩmutare. Et dicẽtes ptinaciter oppoſitum p̃miſſorũ tã q̃ hæretici, vel ſapientes hæreſim ſint arcẽdi & puniendi. Itẽ, vtrũ credat q̃ Chriſtianus cõtẽnens ſuſceptionẽ ſacrorũ cõfirmatõis vel extremæ vnctõis, aut ſolẽnizatiõis matrimoniĩ peccet mortal'. Itẽ, vtrũ credat q̃ Chriſtianus vltra cõtritionẽ cordis, habita copia ſacerdotis idonei ſoli ſacerdoti de neceſſitate ſalutis cõfiteri teneat & nõ laico, ſeu laicis quãtũcũq; bonis & deuotis. Itẽ, vtrũ credat q̃ ſacerdos ĩ caſibus ſibi pmiſſis poſſit peccatorem confeſſum & cõtritũ à pctis abſoluere, & ſibi pœnitentiã iniungere. Itẽ, vtrũ credat q̃ malus ſacerdos cũ debita materia & forma, & cũ intentõe faciendi quod facit eccleſia vere conficiat, vere abſoluat, & vere cõferat alia ſacra. Itẽ, vtrũ credat q̃ beatus Petrus fuerit vicarius Chri hñs poteſtatem ligãdi & ſoluendi ſup terrã. Item, vtrũ credat q̃ papa canonice electus q̃ ptpe fuerit eius noïe, pprio exp̃ſſo ſit ſucceſſor beati Petri, hñs ſup̃mã autoritatẽ in eccleſia dei. Itẽ, vtrum credat autoritatem iuriſdictõis papæ, archiep̃i, & ep̃i in ſoluendo & ligãdo eſſe maiorẽ autoritate ſimplicis ſacerdotis, etiã ſi curã aiarũ habeat. Itẽ, vtrũ credat q̃ papa oïbus Chrianis vere cõtritis & cõfeſſis ex cã pia & iuſto poſſit cõcedere idulgẽtias ĩ remiſſionẽ pctorũ, maxie pia loca viſitãtibus, & ipſis manus ſuas porrigentibus adiutrices. Et vtrũ credat, q̃ ex tali cõceſſione viſitãtes eccleſias ipſas manus adiutrices eis porrigentes, hmõi idulgentias cõſequi poſſint Item, vtrum credat q̃ ſinguli ep̃i ſuis ſubditis ſecundum limitationem ſacrorũ canonum huiuſmodi indulgentias cõcedere poſſint. Item, vtrũ credat, aſſerat licitum eſſe ſctorũ reliquias, & imagines à Chriſti fidelibus venerari. Iem, vtrum credat religiones ab eccleſia approbatas à ſanctis patribus rite & rationabiliter itroductas. Item, vtrum credat q̃ papa vel alius p̃latus

proprijs noĩbus papæ pro tẽpore expreſſis, vel ipſorũ vicarij poſſint ſuũ ſubditũ eccleſiaſticũ ſiue ſeculare propter inobedientiã ſiue cõtumaciã excõicare, ita q talis pro excõicato ſit habendus. Itẽ, vtrũ credat q inobediẽtia ſiue cõtumacia excõicatorũ creſcente plati vel eorũ vicarij in ſpũalibus habeãt poteſtatẽ aggrauãdi & reaggrauãdi interdictũ ponendi, & brachiũ ſeculare inuocãdi, & q illis cenſuris per inferiores ſit obediendũ. Itẽ, vtrũ credat q papa vel alij plati, & eorũ vicarij in ſpũalibus habeãt poteſtatẽ ſacerdotes, & laicos inobedientes, & cõtumaces excõicandi ab officio, ingreſſu eccleſiæ, & adminiſtratõe eccleſiaſticorũ ſacrorũ ſuſpendendi. Itẽ, vtrũ credat q liceat pſonis eccleſiaſticis abſq; pctõ habere poſſeſſiones, & bona tpalia. Item, vtrũ credat q laicis ipſa ab eis auferre poteſtate ꝓpria nõ liceat, imò q ſic auferentes, tollẽtes, & inuadentes bona ipſa eccleſiaſtica ſint tanq̃ ſacrilegi puniẽdi, etiã ſi male viuerẽt pſonæ eccleſiaſticæ, bona hmõi poſſidẽtes. Itẽ, vtrũ credat q hmõi ablatio & inuaſio cuicunq; ſacerdoti, etiã male viuenti temere vel violẽter facta vel illicita inducãt ſacrilegium Itẽ, vtrũ credat q liceat laicis vtriuſq; ſexus viris ſctis & mulieribꝰ libare & ꝑdicare verbũ dei. Itẽ, vtrũ credat q ſingulis ſacerdotibus libere liceat ꝑdicare verbũ dei vbicunq;, quãdocũq;, & qbuſcunq; placuerit, etiã ſi nõ ſint miſſi. Itẽ, vtrũ credat q oĩa pcta mortalia, & ſpecialiter manifeſta ſint publice corrigenda & extirpãda. Volumus inſup, ac ſtatuimus, & decernimus q ſi qs per ſecretã informationẽ per vos recipiendã, vel aliàs repertus fuerit infamatus ſeu ſuſpectus de q̃cunq; ſpecie hæreſis peſtiferæ ſectæ, vel doctrinæ peſtilentiũ Iohãnis Viclef, Iohãnis Huſs, & Hieronymi de Praga hæreſiarchaꝝ prædictorũ, aut de fouẽdo, receptãdo, defendendo ꝑfatos dãnatos hoĩes dũ viuerent in humanis, vel ipſorũ ꝑfidos ſequaces & pſeudo diſcipulos, aut ipſorũ erroribus credendo pro ipſis defunctis, vel aliq̃ ipſorũ poſt obitũ orando, vel inter catholicos noĩando & defendẽdo, vel ipſos vt ſctos colẽdo, ꝑdicãdo, vel adorando, vel alias circa eos ſuſpecte agẽdo citet ꝑ vos, ſeu alterũ veſtrũ pſonaliter corã vobis, ſeu altero veſtri cõpariturus, ſemotis procuratore & aduocato, reſpõſurus medio iuramẽto p ipm ſic, vt ꝑdictũ eſt, corporaliter ꝑſtito de plena & mera volũtate dicẽda ſup ꝑdictis articulis, ſeu eorũ ſingulis vel alijs opportunis ſecundũ exigentiã caſus, & occurrentiũ circunſtãtiaꝝ ad arbitriũ veſtrũ, & prout vobis ſeu alteri veſtrũ videbit expedire, vel aliàs contra eoſdẽ, & ipſorũ ſingulos, prout pñtibus exprimit, vel aliàs canonice procedatis, necnõ pñtes literas excluſis articulis, & interrogatorijs ſuperius poſitis atq; obmiſſis in ciuitatibus, dioceſibus, terris & locis alijs vbi tute fieri poterit autoritate noſtra ſolẽniter publicetis, & publicari faciatis, ac omnes & ſingulos hæreticos hmõi, necnõ ſectatores ipſarũ hæreſum, & erroꝝ vtriuſq; ſexus tenentes, & etiã defendẽtes eoſdẽ, aut hæreticis ipſis q̃olibet publice vel occulte in diuinis, vel aliàs participãtes, etiã ſi patriarchali, archiepiſcopali, epali, regali, reginali, ducali, aut alia q̃uis eccleſiaſtica, vel mũdana ꝓfulgeãt dignitate, necnõ aduocatos, & ꝓcuratores quoslibet q hæreticos hmõi, aut eorũ credẽtes, ſeq̃ces, fautores, defenſores, & receptatores ſup crimĩe hæreſis, aut crudelitatis ſeq̃læ, fautoriæ, defenſiõis, & receptatõis hmõi defenderint excõicatos ſingulis diebus dñicis, & feſtiuis in pñtia populi nuntietis, & p alios nuntiari faciatis. Et nihilominus cõtra eoſdẽ oẽs & ſingulos vtriuſq; ſexus hmõi errores tenentes, approbãtes, defendẽtes, dogmatizãtes, & receptatores, & quẽlibet ipſorũ cuiuſcũq; dignitatis, ſtatus, præeminentiæ, gradus, ordinis, vel cõditõis, ut præferẽ, exiſtãt, autoritate noſtra diligenter inquirere ſtudeatis, & eos qs per inquiſitionẽ hmõi diffamatos, vel p confeſſionẽ eorũ, ſeu p facti euidentiã, vel aliàs hmõi hæreſis & erroris labe reſperſos reperietis autoritate prædicta, etiã per excõicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, necnõ priuationis dignitatum perſonatuũ, & officiorũ aliorũq; bñficiorũ eccleſiaſticorũ, ac feudorũ quæ à qbuſcunq; eccleſiis, monaſterijs, ac alijs locis eccleſiaſticis obtinent, ac etiã bonorũ & dignitatum ſecularium, ac graduum ſcientiarum quarumcunq; facultatum, & p alias pœnas, ſnias, & cenſuras eccleſiaſticas, ac vias, & modos, qs ad hoc expedire, ſeu opportunos videritis, etiã per captiones & incarcerationes pſonaꝝ, & aliàs pœnas corporales, qbus hæretici puniunt, ſeu puniri iubẽtur, aut ſolent iuxta canonicas ſanctiões. Similiter & clericos ipſos, & eccleſiaſticas perſonas vſq; ad degradationẽ inclu ſiue ſi eorũ culpa, ac pertinacia, vel rebellio id exigat, aut requirat corrigatis & puniatis ac diligenter corrigi & puniri faciatis, necnõ contra eoſdẽ ipſorũ laicorũ q̃ bona ſecundã canonicas ſanctiones, & legales cõtra hæreticos, & eorũ ſequaces æditos qbus eoſdẽ ſectatores, ſiue ſequaces ſubiacere decernimus animoſe cõſurgatis iuxta modum & formã ſupradictos. Et q de præmiſſis hęreſibus, vel articulis, vel aliq̃ pręmiſſorũ infamati fuerint ad arbitriũ veſtrũ ſe purgare teneant. Alij vero q per teſtes, ſeu propriã confeſſionẽ, vel alias legitimas probationes cõuicti fuerint de prędictis hęreſibus, vel aliq̃ pręmiſſorũ, eoſdẽ articulos, & errores ſolẽniter & publice reuocare, abiurare pœnitẽtiã condignã etiã ad imurationẽ ſi delictũ exegerit ſubire coganť, necnõ q errores & hæreſes hmõi cuiuſcunq; generis vel ſpeciei ceſeant de cætero

verbo

verbo,nutu vel facto nõ fouebũt,seu alios ad credẽdũ illis verbo,vel facto,publice vel occulte directe vel idirecte,aut alio q̃uis mõ inducẽt,sufficiẽtẽ & idoneã cautionẽ pstare teneant. Qđ si forsan eosdẽ articulos solẽniter & publice reuocare & abiurare,& pœnitẽtiã cõdignã, etiã ad imurationẽ ppetuã vel tpalẽ,iuxta vr̃æ discretõis arbitriũ fine dilatõe subire,ac sufficientẽ cautionẽ,q̃ errores & hæreses ipsas de cętero nõ tenebũt,nec fouebũt,nec alios ad credẽdũ, vel verbo vel facto,publice vel occulte,directe,vel idirecte,vel q̃uis q̃sito colore iudicẽt pstare,seu aliq̃d p̃missoꝝ facere voluerint,extũc cõtra ipsos iuxta q̃litatẽ erroꝝ,ac delictoꝝ suoꝝ etiã si expediat tanq̃ cõtra hæreticos,aut hęretica labe respsos autoritate nr̃a iuxta canonicas & legales sanctões summarie & simplr̃ ac de plano sine strepitu & figura iudicij,& etiã ex officio,appellatõe,seu appellatõibus qbuscũq; cessantibus ꝓcedatis,ac ipsos iuxta easdẽ canonicas traditões puniatis,etiã si opus fuerit curię seculari relinquẽdo. Cõtradictores p cẽsurã ecclesiasticã appellatõe postposita cõpescẽdo iuocato ad hoc si opus fuerit auxilio eiusdẽ brachij secularis,nõ obstãte tã felicis recordatõis Bonifacij papę octaui p̃decessoris nr̃i,q̃ cauet ne qs extra ciuitatẽ,& dioceſim suã,nisi i certis exceptis casibus,& i illis vltra vnã dietã à fine suę dioceſis ad iudiciũ euocet,seu ne iudices à sede aplica deputati extra ciuitatẽ & dioceſim,in q bus deputati fuerint cõtra q̃scũq; ꝓcedere,siue alij vel alijs vices suas cõmittere,aut aliq̃s vltra vnã dietã à fine dioceſum eorũdẽ trahere p̃sumãt,& de duabus dietis i cõcilio gñali q̃ alijs q̃ buscũq; cõstitutiõibus Romanoꝝ põtificũ tã à iudicibus delegatis q̃ psonis vltra certũ nũeꝝ ad iudiciũ nõ vocãdis,aut alijs ędictis q possent i hac pte vr̃æ iurisdictõi,aut ptãti eiusq; libero exercitio q̃libet obuiare,seu si aliq̃bus cõiter,vel diuisim ab eadẽ sit sede idultũ,q̃ iterdici,suspẽdi,vel excõicari,seu vltra,vel extra loca ad iudiciũ euocari nõ possint p lr̃as aplicas nõ faciẽtes plenã,& exp̃ssam,ac de verbo ad verbũ de idulto hmõi & eoꝝ psonis,locis & ordinibꝰ & noibus ꝓpriis mẽtionẽ,& q̃libet alia dictę sedis idulgẽtia gñali,vel speciali cuiuscũq; tenoris existat p quã p̃tibus nõ exp̃ssam,vel totaliter nõ insertã nr̃æ iurisdictõis explicatio i hac parte valeat qũolibet impediri,& de q̃ cuiusq; toto tenore de verbo ad verbũ in nr̃is literis hñda fit mentio specialis. Datũ Constañ. viij. Caleñ. Martij. Pontificatus nostri anno primo.

¶Sequit modus obseruandus in publica sessione conciliorum generalium practicatus,& obseruatus in concilio generali Constantiensi.

PRimo in loco vbi tenet sessio,celebrabit missa solẽnis de spũ sctõ q̃cũq; tpe p cardinales,vel aliũ platũ ad hoc deputatũ. Qua missa durãte,oẽs plati suis habitibus cõsuetis A
sunt induti,& sedẽt in loco dictæ sessiõis scd̃m suas dignitates & ꝓrogatiuas. Prædicta aũt missa finita,oẽs plati in eadẽ sessiõe existẽtes induũt se pluuialibus,& hñt mitras albas,solo p̃sidẽte vel celebrãte in cõcilio,excepto q habet mitrã,aut phrygiatã,& gẽmatã,ac notabiliter ornatã. Qui q dẽ p̃sidẽs vel celebrãs associatus diacono,ac alijs multis in habitibus ecclesiasticis,sedet i cathedra in medio chori hñs dorsum ad altare,& vultũ ad alios platos. Prælatis igit sic idutis & ornatis,cãtores cãtãt antiphonã,Exaudi nos dñe qm̃ benigna ẽ misercdia tua,secũdũ multitudinẽ miserationũ tuaꝝ respice nos dñe. Versus,Saluũ me fac dñe, qm̃ intrauerũt aquæ vsq; ad animã meã. Gloria p̃ri,& filio,& spũi sctõ. Qua antiphona cãtata,diaconus clamat alta voce: Orãte. Quo dicto,oẽs plati flectũt genua,& p aliq̃d interuallũ orãt sub silẽtio secundũ deuotões suas,& postq̃ in illa oratõe p aliq̃d cõpetens interuallũ steterunt,idẽ diaconus iteꝝ clamat alta voce: Erigite vos. Et tunc oibus platis surgẽtibus,& stantibus erectis,ipse p̃sidẽs vel celebrans etiã hãc dicit orationẽ alta voce, Oremus.

¶Oratio.

¶Adsumus dñe sctẽ spũs,adsumus pcti q dẽ imanitate detẽti,sed in noie tuo specialiter aggre B
gati,veni ad nos,& esto nobiscũ,& dignare illabi cordibus nr̃is,& doce nos qd agamus, quo gradiamur,& ostẽde qd efficere debeamus,vt te auxiliãte,tibi in oibus cõplacere valeamus. Esto solus suggestor & effector iudicioꝝ nr̃oꝝ q solus cũ deo p̃re & eius filio nomẽ possides glorioſum q summã diligitis æqtatẽ nõ i finistꝝ nos ignorãtia trahat, nõ fauor iflectat, nõ acceptio mũeris vel psonę corrũpat, sed iũge nos tibi efficaciter solius tuę gr̃æ dono, vt simus in te vnũ,& i nullo deuiemus a vero,q̃tenus i noie tuo collecti fic i cũctis teneamus cũ moderamine pietatis iustitiã,& hic à te nõ dissentiat snia nr̃a,& i futuro ꝓ bñ gestis cõseq̃mur prẽmia sempiterna. Amẽ. ¶Prædicta vero oratiõe finita,iteꝝ diaconus dicit alta voce: Orate.

¶Quo dicto,oẽs(vt p̃missum est)flexis genibus orãt,& facto paruo iteruallo, diaconus iterũ dicit alta voce: Erigite vos. Tũc oibus erectis,p̃sidẽs vl celebrãs dicit iteꝝ hãc or̃onẽ. Oremꝰ.

¶Oratio.

¶Mentibus nr̃is q̃sumus dñe spm̃ sctm̃ benignus infunde,q̃tenus in noie tuo collecti,fic i cun C
ctis teneamus cũ moderamine pietatis iustitiã,vt hic à te in nullo dissentiat voluntas nr̃a,sed semp rationabilia meditãtes q̃ tibi sunt placita,exequamur in factis. Per dñm,&c.

D ¶Quibus sic peractis, oēs flectūt genua, & diaconus & subdiaconus, vel alij duo deputati ante altare stātes, incipiūt letaniā, cātoribus & alijs rñdentibus. Et qñ venit ad illū locū, vt dñm apostolicū, præsidēs vel celebrās q cū alijs stabat flexis genibus, surgit, & vertēs se ad cōgregationē, & dādo bñdictionē cātando dicit, vt hāc sanctā synodū, & oēs gradus ecclesiasticos benedicere, regere & cōseruare digneris. Cantoribus rñdentibus qualibet vice prædicta, Te rogamus audi nos. Cōpleta vero letania, præsidēs vel celebrās dicit: Oremus. Quo dicto, diaconus dicit: Flectamus genua. Et subdiaconus dicit, Leuate. Deinde celebrās dicit hāc Oronem

¶Da quesumus ecclesiæ tuæ misericors deus, vt spiritu sancto congregata, hostili nullatenus incursione turbetur. Per dominum.

E ¶His vero cōpletis, diacon⁹ hñs librū supra pulpitū iter altare & celebrātē dispositū, accēsis cereis circa ipm pulpitū, īcipit euāgeliū q̄d ad legendū sibi est ordinatū. Quo euāgelio perlecto celebrās primo facit collationē, exhortādo oēs & singulos ad solicitā meditationē, & curam de & super oībus causis, propter q̄s sacrosancta synodus est cōgregata. Deinde flexis genibus incipit alta voce hymnū, Veni creator spūs. Quē hymnū cantāt alternatim existentes in sessione cū cantoribus. Quo hymno solēniter & deuote decantato, dñi clerici induti superpellicijs, & astātes præsidenti, dicunt versiculum, Emitte spiritum tuum, & creabunt. Respōsoriū, Et renouabis faciem terræ. Postea celebrans dicit hanc orationem. Oremus.

¶Deus q corda fideliū sctī spūs illustratōe docuisti, da nobis in eodē spū recta sapere, & de eius semp cōsolatiōe gaudere. Per dñm nostrū Iesum Christū filiū tuū, q tecū viuit & regnat in vnitate spūs sancti deus. Per oīa secula seculorum. Amen.

¶Postmodū duo p̄dicti clerici vel diaconus & subdiaconus dicunt, Bñdicamus dño. Rñsoriū.

F ¶His aūt oībus cōpletis, idē p̄sidēs vel celebrās & oēs alij p̄lati sedēt, & ponūt mi (Deo grās. tras ī capitibus suis. Et tūc vnus p̄latus ad hoc deputatus legit decreta ī illa sessōe expediēda. Et in eodē ambone cū dicto p̄lato legēte ipsa decreta erāt p̄sidētes nationū tpe cōcilij Cōstañ. & rñdebat qlibet p̄sidēs, placet, pro natiōe sua. Præsidēs vero gñalis ī dicta sessiōe rñdebat etiam placet, etiā pro sacro cōcilio. & collegio gñali. Decretis vero plectis, & rñso placet. Et dicto, Te deū laud. cū oronē de spū sctō, oēs, depositis pluuialibus & mitris, sumūt habitus suos con-

G ¶Nos igit̄ p̄inserta gesta ac decreta, ne cuiusuis ipugnatōis iaculis sub- (suetos, & recedūt. iaceāt tpe p̄cedēte autoritate vr̄is ecclesiæ volumus, statuimus, ac decernimus & mādamus, q̄tenus p̄fatis decretis, gestis supius īsertis ī iudicijs, & extra vbicūq; p̄ducta, exhibitaq; fuerīt, vel ostēsa ī oībus, & p oīa stet, ac fides plenaria adhibeat, pinde ac si de bulla eiusdē Cōstañ. synodi bullata foret, nec ad illoz p̄bationē aliud adminiculū qūlibet reqrat. Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā nr̄æ volūtatis, statuti, decreti, & mādati infringere, vel ei ausu temerario cōtraire. Si qs aūt hoc attētare p̄sumpserit, īdignationē oīpotētis dei, & vr̄is ecclesiæ se nouerit īcursuz. Datū Basileæ pridie Nonas Februa. Anno à natiuitate dñi. M. CCCC. X L II.

H ¶Subscripta gesta & decreta sacri cōcilij Cōstañ. cōcordatis cū volumine, & tenore, sub bulla sacri concilij Basilieñ. plūbea bullatis, & manibus proprijs dictoz dñoz deputatoz subscriptis, facta collatione p me Michaelem Galteri notariū ipsius sacri concilij Basilieñ. redacta in nonagintaocto chartis seu folijs præsenti in numero huiusmodi computato.

I ¶Ego Iohānes Huober ex Inderdorff, quā aliàs villā bassam vocāt, Brixneñ. diocœsis, artiū liberalium magister, & sacræ theologiæ baccalaurius, sessiones & decreta sacrosancti magni & generalis concilij Constantiensis præscripta ab exemplari autentico, collationato, & bulla plumbea pendente in cordula serici roborato, in vno missionis spiritus sancti in specie columbæ, in altero vero lateribus hoz verborum sacrosancta generalis synodus Basilienfis sculpturas supra in principio depictas continente, & præfata cordula sericea per omnes chartas inferioris marginis transeunte, manu propria descripsi atq; consummaui. x. Calendas Iulij. Anno à natiuitate domini. M. CCCC. XC.

¶Hic felici cursu finem sibi sortiuntur sacrosancti Concilij Constantiensis Acta.

DECRETA ET ACTA

CONCILII BASILIENSIS DESVMPTA EX AVTENTICIS EXEMPLARIBVS, PLVMBO EIVSDEM SACROSANCTI CONCILII FIRMATA.

¶Sessio prima Concilij Basilienfis.

In nole

IN nomine sanctæ & indiuiduæ trinitatis feliciter, Amen. Censetur A
vtiq; dignũ, & congruũ prout id singulariter exposcit nimiũ labilis
hoĩm memoria, vt ea quæ p sacroꝝ gñaliũ Concilioꝝ sanctiões ad
dei laudẽ, & cõem Reipub. vtilitatẽ forè noscunt instituta illa debitę
scripturæ cõmẽdent, vt p hãc magis eoꝝ etiã ad posteros trãseat re
cordatio. Hinc ẽ igit, qp in subscriptis continent, & sunt de verbo ad
verbũ inserta decreta, cõstitutões, acta, & ordinatões, ęteraq; gesta
in sacro gñali Basiliẽsi cõcilio p̃fidẽte in eodẽ authoritate Ap̃lica, re-
uerẽdissimo in Chr̃o pr̃e dño Iuliano miseratõe diuina sacrosanctæ
Rom̃. Ecclesiæ S. Angeli diacono cardinali apostolicæ sedis legato.
Collecta, visa, & ordinata, p nos, pthonotarios, notarios, & scribas infrascriptos, ad id p dictũ
Dñm præsidentẽ sacro eodẽ approbãte Concilio deputatos. Sub annis, indictõibus, diebus,
horis, mensibus, & pontificatu, inferius annotatis, & descriptis.

¶Anno siq̃dẽ à natiuitate Dñi. M. CCCC. XXXI. Indictõe. IX. die aũt Veneris, septima mẽ B
sis Decẽbris Pontificatus sc̃tissimi. In Chr̃o p̃ris, & dñi nostri Dñi Eugenij diuina, puidẽtia pa
pæ quarti, anno primo, p̃fato reuerẽdissimo pr̃e dño cardinali præsidẽte, & legato iam p men
ses aliquot in ciuitate Basiliẽ. natõis Germanicæ, puinciæ Bysuntinẽ. p̃dicti gñalis Cõcilij adiu
uãte dño cõgregatõe, & celebratõe inibi iuxta mãdatũ ap̃licũ, alias sup hoc sibi directũ, & ifra
plenius insertũ legitime faciendũ p̃sonal'r existẽte. Conuocatis itaq; iam p eũ dicta authoritate
huius rei cã ad dictã ciuitatẽ Basiliẽ. de diuersis mũdi partibus pluribus, dñis, p̃latis, necnõ p̃so
nis alijs, & viris Ecclesiasticis, q̃ de iure, vel cõsuetudine ad Concilium gñale venire tenent, ac
etiã q̃pluribus alijs ad dictũ cõciliũ cõuocatis, eisq; vna cũ dicto dño p̃fidẽte legato in certa au
la domus Ecclesiæ S. Leonardi Basiliẽ. in q̃ soliti sunt p Concilijs tenẽdis in vnũ cõuenire ad
hoc specialiter cõgregatis vnanimi inter eos inito cõsensu extitit ordinatũ, & decretũ primã
dicti gñalis Concilij Basiliẽ. sessionẽ tenendã forè authore dño atq; celebrãdã die Veneris ex
tũc proxime futura q̃tadecima p̃dicti mẽsis decẽbris in Ecclesia cathedrali Basiliẽ. put in sche
dula, cuius tenor iferius primo loco describit. plenius cõtinet, quã schedulã in multis duplica-
tã, & trãssumptã iussit idẽ dñs p̃fidẽs ob dictæ primæ sessiõis publicationẽ faciẽdã in pluribus
dictæ ciuitatis Ecclesiaꝝ valuis affigi, pariter & apponi cuius tenor sequit, & est talis.

¶Ad laudẽ oĩpotẽtis dei exaltationẽq; fidei catholicę necnõ trãq̃llitatẽ, & pacẽ totius Chr̃ia C
nitatis, reformationẽ q̃q; vl'is Ecclesiæ ac populi Chr̃iani. Ex parte reuerẽdis. in Chr̃o p̃ris, &
D. Dñi Iuliani miseratõe diuĩa sacrosanctæ Ro. Ecclesiæ S. Angeli diaconi cardinalis in p̃nti
sacro gñali Cõcilio Basiliẽ. authoritate ap̃lica p̃fidẽtis special'r deputati, approbatõe dicti sacri
gñalis cõcilij ĩtimat̃ p p̃ntes oĩbus & singulis ĩ hoc ipso gñali cõcilio Basiliẽ. ĩtereẽntibus & in
teresse debẽtibus, qp authore deo die Veneris proxima post instãs festũ sanctæ Luciæ, qd' erit
quartadecima mẽsis huius Decẽbris, prima eiusdẽ sacri gñalis cõcilij Basilieñ. sessio celebrabit
in ecclesia cathedrali ciuitatis huius Basiliẽsis hora nona eiusdẽ diei à media nocte in antea cõ-
putãdo. Ideoq; p̃cipit, & mãdat̃ oĩbus, & singulis in p̃dicta ciuitate Basiliẽsi ad causam dicti sa
cri Cõcilij iam existẽtibus, cæterisq; ad quoꝝ notitiã p̃ntes deuenerint in dicto Concilio in-
teresse debẽtibus, q tunc cõmode p̃sonaliter interesse poterũt in eodẽ, quatenus dictis die, &
hora in Ecclesia p̃dicta p̃sonaliter, & debite cõpareãt sub pœnis iuris, nisi legitimo p̃peditifue
rint impedimẽto. Datum Basiliæ, die. VII. dicti mẽsis Decẽbris. Anno à natiuitate Dñi. M.
CCCC. XXXI. Pontificatus sanctissimi dñi nostri papæ Eugenij quarti anno primo, sub si-
gillo consueto dicti domini præsidentis in testimonium præmissorum.

¶Dicta die Veneris q̃rtadecima p̃dicti mensis Decẽbris, Anno, indictõe, & pontificatu, qbus D
proxime supra sacrosctã gñali synodo Basiliẽsi p̃dicta dicto dño cardinali legato authoritate,
qua supra præsidẽte legitime vbi supra congregata, celebrataq; ibidẽ solẽni missa de spũ sc̃õ
per reuerẽdum In Chr̃o patrẽ dñm Philibertum dei apostolicæ sedis gr̃a ep̃m Constãtiẽsem,
Prouinciæ Rothomagẽsis. Insup cantatis, & lectis letanijs, antiphonis, alijsq; deuotis oĩ-
bus in talibus ordinatis, deoq; suppliciter, & deuote exhibitis, idem dñs cardinalis p̃fidens in
pontificalibus sedẽs sup cathedram ad hoc sibi præparatã, alijsq; singulis prælatis tunc ad pre
missa astãtibus in pontificali habitu simul cum mitris planis capitibus eoꝝ impositis existẽti-
bus gratum sermonẽ ad synodum prædictam sacrosanctã habuit, sumens pro themate suo.
Mundamini q fertis vasa domini. Esaiæ quinquagesimo secundo, in quo plerunq; salubri ex-
hortatione, ac scdm qp tali conueniebat eximiæ congregationi, & in primordio talis actus de
cuit oẽs de puritate, munditia, & vitæ integritate solerter in charitate ñon ficta admonuit, p̃ci
pueq; exhortatus ẽ, vt p celebrationẽ deo gratã p̃ntis sacri cõcilij Eccl̃iæ vniuersali de necessa
rio, & vtili, vt vere decet viros eccl̃iasticos cõstãti & bono aĩo iugiter adeẽnt, vigilarẽtq;, ac

diligẽtius intenderẽt ad ꝓfectũ,& vtilitatẽ Reipub.Chriſtianæ feliciter pagendũ. Quo qdẽ ſermone p eũ tãdẽ finito memoratus dñs Philibertus epſ Conſtã.eminẽtẽ thalamũ aſcẽdit,ibiq; de mãdato dictæ ſacræ ſynodi plegit alta,& itelligibili voce,vt ab oĩbus aſtãtib⁹ audiret,hæc q̃ infra de verbo ad verbũ inſerunt,aſtãtib⁹ ibidẽ nõnullis venerabilibus,& egregijs viris dñis Ambaſiatoribus ſereniſſimi,& illuſtriſſimi principũ dñoꝝ regis Romanoꝝ ſemper Auguſti, & ducis Amedęi Sabaudiæ,necnon viris illuſtribus dñis alijs q̃plurimis.

¶Decreta & cętera lecta in prima ſeſſione ſacri gñalis concilij Baſilienſis.

E AD oĩpotẽtis dei gloriã,fidei catholicæ exaltationẽ,Chriſtianæq; religionis ꝓfectũ iaciẽs fundamẽtũ in illo ſummo angulari lapide Chriſto Ieſu in quo oĩs ædificatio conſtructa,creſcit in tẽplũ ſctm in dño,ſacroſctã ſynodus Baſiliẽſis vſem eccleſiã repræſentãs in ſpũ ſctõ legitime cõgregata,præſidẽte reuerẽdiſſimo in chriſto pꝛe dño Iuliano ſanctæ Ro.eccleſiæ S.Angeli diacono cardinali aplicæ ſedis legato,attendẽs q̃ ſacra gñalis ſynodus Conſtã.in ſpũ ſctõ celebrata ſalubre exiſtimãs, & multimode fructuoſum in ſctã dei eccleſia gñalia concilia frequẽtari hoc ſuo decreto conſtituit hmõi ſub tenore.

¶Decretum Conſtãtienſe,De celebratione Concilioꝝ.

F ¶Frequẽs gñalium concilioꝝ celebratio agri dñici pręcipua cultura eſt q̃ vepres,ſpinas,& tribulos hæreſum,erroꝝ,& ſchiſmatũ extirpat,exceſſus corrigit,deformata reformat,& vineã dñi ad frugẽ vberrimæ fertilitatis adducit,illoꝝ vero neglectus p̃miſſa diſſeminat atq; fouet, hæc p̃teritoꝝ tẽpoꝝ recordatio,& p̃ntiũ cõſideratio añ oculos nr̃os ponũt.Quapropter hoc ædicto ꝑpetuo ſancimus,decernimus atq; ordinamus,vt ammodo concilia gñalia celebrent, Ita q̃ primũ à fine huius concilij in quinquẽniũ immediate ſequẽs.Scd̃m vero à fine illius immediate ſequẽtis concilij in ſeptẽniũ,& deinceps de decẽnio in decẽnium ꝑpetuo celebrent in locis quæ ſummus pontifex p mẽſem añ finẽ cuiuslibet concilij approbãte,& conſentiẽte cõcilio,vel in eius defectum ipſum conciliũ deputare,& aſſignare teneat.Vt ſic p quandã continuationẽ ſemp concilium vigeat,aut per termini pendentiã expectet,quẽ terminũ liceat ſummo pontifici de fratrum ſuoꝝ ſanctæ Romanæ Eccleſiæ cardinalium concilio ob emergẽtes forte caſus abbreuiare.Sed nullatenus ꝓrogare, locũ aũt ꝓ futuro concilio celebrãdo deputatum abſq; euidenti neceſſitate non mutet. Sed ſi forte caſus aliqs occurrerit quo neceſſariũ videret ipſum locum mutari puta obſidionis,guerraꝝ,peſtis aut ſimilis, tunc licet ſummo pontifici de prædictoꝝ fratrum ſuoꝝ,aut duaꝝ partium ipſoꝝ conſenſu atq; ſubſcriptõe aliũ locum prius deputato loco viciniorẽ & aptum ſub eadẽ tamẽ natione ſubrogare, niſi idẽ vel ſimile impedimẽtum p totã illã nationẽ vigeret,tunc ad aliquẽ alium viciniorẽ alterius nationis locum aptum hmõi concilium poterit conuocari,ad quẽ prælati,& alij q̃ ad concilium ſolent conuocari accedere teneant,ac ſi à principio locus ille fuiſſet deputatus. Quam tamẽ loci mutationẽ vel termini abbreuiationẽ per annum ante p̃fixum terminum teneat ſummus pontifex legitime & ſolẽniter publicare & intimare,vt ad ipſum concilium celebrãdum prædicti poſſint ſtatuto termino conuenire. Atq; ꝓ ipſius executione decreti ciuitas Papiæ apud Italiã fuit electa ꝓ gñali concilio in fine tunc proximæ quinquẽnij celebrãdo. Quod quidẽ concilium ſuo debito tpe in dicta ciuitate Papiæ celebrari extitit inchoatum, & inde certis ex cauſis ad ciuitatẽ Senẽ.trãslatum.In quo quidẽ gñali concilio Papiæ inchoato,& in Senẽ. ciuitate celebrato hæc Baſiliẽ. ciuitas ꝓ celebratione tunc futuri gñalis concilij poſt ſeptẽnium à fine ipſius Senẽ.concilij celebrãdi fuit electa & debite aſſignata,vt conſtat in inſtrumẽto publico inde confecto huiuſmodi ſeriei.

Electio ciuitatis Baſilienſis

G ¶In noĩe dñi,Amẽ.Tenore p̃ntis publici inſtrumenti cunctis pateat euidẽter, & ſit notum q̃ anno à natiuitate eiuſdẽ domini,Milleſimo quadringẽteſimo vigeſimoquarto. Indictione ſecunda die vero ſabbati.xix.mẽſis Februarij hora tertiaꝝ, vel quaſi pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto pris,& dñi noſtri,domini Martini diuina ꝓuidẽtia papæ quinti,anno ſeptimo vigẽte & durante ſacroſancto gñali Concilio Senẽ.in ciuitate Senaꝝ,ac præſidẽtibus eidẽ Concilio vice & noĩe p̃fati dñi noſtri papæ,& ꝓ eo reuerẽdiſſimis in Chriſto patribus,& dñis dñis dei & Apoſtolicę ſedis gratia Petro archiepiſcopo Crœtẽ.Iacobo epo Spoletano, Petro abbate de Roſatio Aquilegiẽ.dioceſis,& Leonardo de Florẽtia magiſtro,& gñali ordinis prædicatoꝝ per eundẽ dominum noſtrum papã ad infraſcripta ſpecialiter deputatis & ordinatis,ĩjdẽ domini præſidẽtes quandã conuocationẽ deputatoꝝ omnium inclytarũ nationũ p̃ntis Concilij Senẽ.ſup electione loci futuri concilij fecerunt. In qua affuerunt p̃dicti domini præſidẽtes Concilij vna cum ſingulis reuerendis patribus,ac venerabilibus & circũſpectis viris omnium quinq; nationum videlicet ꝓ Italia ꝓ parte p̃latorum,& aliorum de extra territorium Senẽ. dominij Petrus ſctũs epũs Caſtrẽ.& Dñicus de ſancto Geminiano decretorum doctor cameræ Apoſtolicę auditor.Pro parte p̃latorum,& aliorum hñtium titulos in territorio Senẽ.dñs

Nico

Nicolaus abbas S. Donati ordinis vallis vmbrosæ se nõ habere mãdatũ ad actũ infrascriptũ faciendũ, dicẽtes, sed ad audiẽdũ & referẽdũ, quoꝝ qlibet se dictã Italicã nationẽ repñtare asserebat. Pro natõe Gallicana reuerendi pres & dñi, dñi Guillermus epꝰ Caualicẽ. Ludouicus de palude regalis Treorchiẽ. ordinis S. Bñdicti Cabilonẽ. diocœ. & Iohãnes Vrficãpi ordis Cisterciẽ. Nouiomẽ. diocœ. abbates. Pro natõe Germanica reuerẽdus pr̃ dñs Hartũgus de Cappel, decretoꝝ doctor sacri palatij apostolici causaꝝ auditor, ac venerabilis & religiosus vir frater Theodoricus de Andel monachus ordinis p̃monstratẽ. in decretis licẽtiatus eiusdẽ ordis ꝓcurator. Pro natõe Hyspanica Petrus Alphõsi abbas S. Vincẽtij, & canonicus ecclesiæ Tolocañ. q tã dixit se nõ hr̃e aliq̃d mãdatũ à natõe sua ad hũc actũ faciendũ, nisi solũ ad audiendũ & referẽdũ, de quo etiã fuit solẽniter ꝓtestatus. Pro natõe Angliæ reuerẽdus pr̃, & dñs dñs Frãciscus epꝰ Aqueñ. & venerabilis vir magister Thomas de Merdona canonicus Ascolañ. in sacra pagina bacalaurius. Qui deputati supradicti singulariter singuli ad infrascripta mãdata sua in publicã formã de territorio Senẽ. & natõe Hyspaniæ exceptis Senis in capella domus operarij maioris ecclesiæ Senẽ. ꝓpe eandẽ ecclesiã sita ꝓduxerunt, & qlibet eoꝝ ꝓduxit. Quibus sic cõgregatis, ac missaꝝ solẽnijs alijsq; cerimonijs debitis, & consuetis ibidẽ cõpletis, supradicti dñi deputati singulaꝝ nationũ ad infrascripta singularia mãdata, de qbus p instrumẽta publica signis & subscriptõibus notarioꝝ publicoꝝ tũc ibidẽ p̃sentium signata, & subscripta legitimã fecerũt fidẽ, & ad hmõi electionẽ loci p ordinẽ ꝓcesserũt. Et inter cætera q̃ plurimis allegatõibus, ꝓpositõibus, altercatõibus, dissensiõibus diuersoꝝ locoꝝ, & ꝓuinciaꝝ hincinde inter ipsos deputatos habitis atq; factis, demũ ꝓ loco futuri, & tũc celebrãdi cõcilij proximo secuturi iuxta formã, & tenorẽ decreti siue cõstitutõis cõcilij Constãtiẽ. desup actis, ciuitatẽ Basiliẽ. in natõe Germanica consistentẽ, & in ꝓuincia Bysuntinẽsi tanq̃ habilẽ sufficientẽ, & idoneã ex ipsoꝝ certa scia vnanimiter & concorditer noiauerunt, & elegerunt, dictis tñ Nicolao S. Donati, & Petro Alphonsi abbatibus ꝓ tunc expresse nõ consentiẽtibus. Quo loco sic p ipsos dños deputatos electo supradicti dñi q̃tuor p̃fidẽtes cõcilij ex parte dñi nostri papæ dictũ decretũ, siue constitutionẽ cõcilij Constã. in quo continet de mõ eligẽdi loca concilioꝝ, necnõ lr̃as Aplicas Dñi nostri papæ p̃dicti eius vera bulla plumbea, vt prima facie apparebat more Romanæ curiæ munitas sup potestate dictis dñis p̃fidẽtibus ad p̃sentẽ actum à dño nostro papa p̃dicto concessa p venerabilẽ virum dñm Michaelẽ de Pisis decretoꝝ doctorẽ, & præfati dñi nostri papæ secretarium ibidem præsentẽ publice alta & intelligibili voce corã dñis p̃sidentibus deputatis nationũ, alijsq; supradictis infra scriptoꝝ tenoꝝ legi, & publicari fecerũt Tenor vero decreti sequitur, & est talis.

¶Frequẽs gñaliũ concilioꝝ celebratio agri dñici p̃cipua cultura ẽ, quæ vepres spinas & tribulos hæresum, erroꝝ, & schismatũ extirpat, excessus corrigit, deformata reformat, & vineã dñi ad frugẽ vberrimæ fertilitatis adducit. Illoꝝ vero neglectus p̃missa disseminat atq; fouet hæc p̃teritoꝝ tẽpoꝝ recordatio, & p̃ntiũ cõsideratio añ oculos nr̃os ponũt. Quapropter hoc ædicto ppetuo sancimus, decernimus, atq; ordinamus, vt ammodo cõcilia gñalia celebrent. Ita q̃ proximũ à fine huius cõcilij in q̃nquẽniũ ĩmediate sequẽs. Scdm vero à fine illius ĩmediate sequẽtis cõcilij in septẽniũ, & deinceps de decẽnio in decẽniũ ppetuo celebrent in locis q̃ summus põtifex p mẽsem añ finẽ cuiuslibet cõcilij, approbãte & cõsentiẽte cõcilio, vel in eius defectu ipm concilij deputare, & assignare teneat, vt sic p quãdã continuationẽ semp aut cõciliũ vigeat, aut p termini pendẽtiã expectet, quẽ terminũ liceat summo põtifici de fratrum suoꝝ sanctæ Ro. Ecclesiæ cardinaliũ cõsilio ob emergẽtes forte casus abbreuiare, sed nullatenus ꝓroget, locũ aũt ꝓ futuro concilio celebrãdo deputatũ absq; euidẽte necessitate nõ mutet. Sed si casus forte aliqs occurrerit quo necessariũ videret ipm locũ mutari, puta obsidionis Guerrarum, pestis aut similis, tunc liceat summo põtifici de prædictoꝝ fratrũ suoꝝ, aut duaꝝ partiũ ipsoꝝ cõsensu atq; subscriptõe aliũ locũ prius deputato loco viciniorẽ, & aptũ sub eadẽ tñ natione subrogare, nisi idẽ vel simile impedimẽtum p totã illã nationẽ vigeret, tũc ad aliquẽ aliũ viciniorẽ alterius natõis locũ aptũ hmõi conciliũ poterit conuocare, ad quẽ prælati, & alij q ad conciliũ solẽt conuocari accedere teneant, ac si à principio locus ille fuisset deputatus, quã tamẽ loci mutationẽ, vel termini abbreuiationẽ per annum ante præfixum terminũ teneatur summus pontifex legitime, & solẽniter publicare & intimare, vt ad ipsum ꝯcilium celebrãdum prædicti possint statuto termino conuenire. A

¶Tenor bullæ talis est.

¶Martinus epũs seruus seruoꝝ dei, venerabilibus fratribus Petro archiepo Crœteñ. & Iacobo episcopo Spoletano, ac dilectis filijs Petro abbati de Rosatio S. Petri Aquilegieñ. diocœsis necnon Leonardo de florẽtia ordinis fratrũ prædicatoꝝ, ac sacræ paginæ ꝓfessori ac eiusdẽ ordinis gñali magistro nostris, & Apostolicæ sedis nuntijs. Salutẽ & Apostolicã bñdictionẽ. B

Nuper

Nuper siqdem cupiẽtes gñale conciliũ iuxta deliberatõem & ordinatõem sanctæ synodi Constantiẽsis ad deputatõem loci olim eadẽ approbãte synodo p nos factã in ciuitate Papiæ, authore dño celebrari, vt illa in eo statuerent, & fierẽt quæ cederẽt ad laudẽ dei, & bonũ publicũ Ecclesiæ suæ sanctæ vos ad ciuitatẽ pdictã pro futuro ibidẽ tenẽdo, & celebrãdo concilio generali nostros, & Aplicę sedis nuntios de fratrũ nostrorꝫ consilio ꝓuidimus destinãdos vobis inter cætera noïe & authoritate nostris ipsi concilio pſidẽdi, & inibi pro vra sapia illa prouidẽdi, deliberãdi, statuẽdi, decernẽdi, & concludẽdi, quæ ad conseruatõem & augmẽtũ religiõis & fidei Chriſianæ, ac reformatõem cleri, & ſtatus Eccleſiaſtici ptinẽt ptãtem plenariã concedẽtes, prout in aliꝭ nris lris plenius cõtinet. Nos igr attendẽtes vt in bene gerẽdis rebus dicti cõcilij eò vtilius & pfectius proficere valeatis, quo ampliori fueritis p nos authoritate muniti. Et ne ꝓpter aliquẽ casum q solet qñꝙ contigere celebratio, & cõtinuatio eiusdẽ cõciliꝭ retardet opportune ꝓuidere volẽtes, discretõi vræ vbi legitima cã subsistat ipm cõciliũ de ciuitate pdicta ad quãcũꝙ ciuitatẽ alia eiusdẽ natõis ad hoc liberã, habilẽ, & sufficientẽ, de qua vobis videbit authoritate nra tranferẽdi, illudꝙ ꝓrogãdi, mutãdi, & dissoluẽdi, ipmꝙ conciliũ in hmõi alia ciuitate ad quã id forsan trãsferri, & mutari cõtigerit, continuãdi, tenẽdi, & celebrãdi, & ad illud platos, & alios euocãdi, eiꝙ noïe & authoritate pdictis præfidẽdi, & in eo quęcũꝙ decreta eodẽ approbãte cõcilio ordinãdi, statuẽdi, & decernẽdi, illaꝙ in publicis sessionibus iuxta morẽ soleniter publicãdi, & approbãdi, vt nihilominus ante dissolutõem pntis cõciliꝭ locũ ꝓ alio futuro concilio ide ad septẽniũ celebrãdo, iuxta deliberatõem & ordinatõem prædictas, etiã añ mẽsem vbi rõnabilis causa esset, ne aliqmodo hmõi loci deputatio differat noïandi, deputãdi, & assignãdi, & alia in pmissis oïbus agendi, disponẽdi, statuẽdi, & exequẽdi, ac concludẽdi quæ ꝓ statu honoreꝙ nostris, & Roma. Eccleſiæ, ac tranqllitate & pace Reipub. Chriſtianæ noueritis ꝓ futura, plenã, & liberã de dictorꝫ fratrũ cõsilio, authoritate Aplica tenore pntium concedimus facultatẽ, ratũ & gratũ habituri qcqd p nos sup præmissis in eodẽ cõcilio ꝓpositũ, deliberatũ, statutũ, & decretũ fuerit, ac cõcluſum. Idꝙ faciemus authore dño, vsqꝫ ad satisfactõem condignã iuiolabiliter obseruari. Datum Romæ apud sanctũ Petrũ. VIII. Caleñ. Martij, pontificatus nostri anno sexto.

C ¶Quibus qdem decretis, & lris Aplicis sic lectis & publicatis prædicti dñi quatuor pſidentes ibidẽ prſentes p organum dicti reuerendiſſimi pris dñi Petri archiepi Crœteñ. vnius ex ipsis præſidentibus in ipsum locum videlicet ciuitatẽ Basiliẽ. sic vt præmittit per ipos dños deputatos electã consenserunt, ac eandẽ ciuitatẽ Basilieñ. in prouincia Byſuntina consistentẽ vna cũ dictis dñis deputatis nationum, & ipſi deputati nationum videlicet Italicæ de extra territorium Senẽ. Gallicanæ, Germanicæ, & Anglicanæ iuxta dicti decreti Constantiẽsis cõciliꝭ vim, formã, & tenorẽ, ac poteſtatis à dño nostro papa prædicto eis traditæ, vt præmittit, & concesse elegerunt, & noïauerunt, & ciuitatẽ ipsam habilẽ, & idoneã pro loco futuri proxime celebrãdi concilij deputarunt, assignarunt, & ꝓnuntiarunt. Proteſtãtes tamẽ qd' propter hoc ꝓsum conciliũ Seneñ. non censeat dissolutũ esse. Sed qd' ipſi præſidẽtes cum iclytis natõibus ad omnẽ reformatõem hic possibilẽ concurrere vellẽt. Et hoc idem præfati deputati p ordinem sic fuerũt ꝓteſtati qlibet ꝓ natione sua qꝙ ad reformatõem hic possibilẽ attẽdere vellẽt. Quo loco taliter electo & pronuntiato, ac assignato, & deputato vocati fuerũt in locũ dictę cõgregatõis reuerẽdiſſimi pres, & dñi, dñi Iohãnes archiepũs, Tolletanus natõis Hyſpanicæ prę ſidens, Iohãnes archiepũs Rothomag. natõis Gallicanæ præſidẽs. Richardus electus Eboraceñ. Anglicanæ natõis præſidẽs. Et Andreas epũs Pocznanieñ. natõis Germaniæ præſidẽs. In quorꝫ pntia dicta loci electio fuit soleniter publicata, & p ipsos dños archiepos, & epõs approbata & confirmata. Excepto qd' dictus reuerẽdiſſimus pater Dñs Iohannes archiepũs Tolle. Hyſpaniarꝫ primas, regniꝙ Caſtellæ maior cancellarius, & supradictę natõis Hyſpanicæ prę ſidens, ad dictã electionẽ respondit se habere duas voces, vnam vt præſidẽs natõis suæ Hyſpanicæ, aliã vero vt archiepũs & primas Hyſpaniarꝫ. Quantum ad primã vocẽ non posset consentire, nisi reqsita & consentiẽte natõe sua prædicta. Quantum vero ad secundã vocẽ videlicet vt archiepũs, & primas dixit se consentire, & expresse consensit. De & sup qbus oïbus & ſingulis præmissis sic actis, factis, atꝙ gestis præfati dñi præſideñ. dñi nostri papę, necnon deputati supradicti p ordinẽ, ac honorabilis vir mgr Martinus Vvelle clericus Sabiẽ. diocę. in decretis bacalarius, ac dñi nostri papæ præfati ꝓcurator fiscalis, & hmõi sacri Senẽ. cõciliꝭ ꝓcurator sibi à me notario publico ifrascripto, & aliarꝫ nationũ notariis ibidẽ tũc pntibus fieri petierũt, & qlibet eorꝫ fieri petijt atꝙ tradi vnũ vel plura publicum seu publica instrumentũ, aut instrumenta. Acta fuerunt hæc Senis sub anno indictõe & mẽse, die. hora, loco, & põtificatu qbus supra, pntibus ibidem venerabilibus, ac honorabilibus, & discretis viris dñis Dñico de crapanica apostolicę camerę clerico Michaele de Pisis supradicto decretorꝫ doctoribꝰ necnõ

mgris

magistris Antonio, olim Michaele, de S. Geminiano curiæ, causarum, cameræ aplicæ, & Italicæ de extra territoriũ Senẽse, Hermãno Voynẽ de Bockẽ clerico monasteriẽ. diocẽ. aplica, & imperiali authoritatibus, ac iclytæ natõis germanicæ in pdicto cõcilio Senẽ, notario, necnõ Laurẽtio Stafforde Anglicanę natõis pdictarum notariis, clericis florẽti. monasteriẽ. ac Linchoniẽ. diocẽ. ac Frãciſco de Bononia ſeruiẽte armorum dñi nri papę pdictis teſtibus ad pmiſſa vocatis ſpecialiter atq; rogatis. ¶Subſcriptiones notariorum.

A ¶Et ego Petr⁹ clerici cleric⁹ Ambianẽ. diocẽ. mgr in artib⁹ public⁹ authoritate aplica ac iclytę natõis Gallicanę in pdicto ſacro cõcilio Seneñ. notarius, q; hmõi electõi, pnũtiatõi, aſſignatõi & deputatõi loci futuri cõcilij, vt pmittit proxime celebrãdi pñs fui, ea q; ſic fieri vidi & audiui, ideo q; hoc pñs publicũ inſtrumẽtũ manu mea ppria ſcriptũ, exide cõfeci, ſubſcripſi & publicaui, ſigno q; & noie meis ſolitis & cõſuetis ſignaui, in fidẽ & teſtimoniũ oim & ſingulorum pmiſſorum requiſitus & rogatus. ¶Alter notariorum.

B ¶Et ego Laurẽti⁹ Stafforde cleric⁹ Lincholitiẽ. dioc. public⁹ authoritate aplica, ac iclytæ natõis Anglicanę in pdicto ſacro Seneñ. cõcilio notarius pmiſſis oibus & ſingulis vna cũ pnoiatis teſtibus, & notarijs pñs fui, ea q; ſic fieri vidi & audiui, & exiñ hoc inſtrumẽtũ p aliũ fideliter ſcriptũ, ſigno meo ſolito cũ dicto notario reqſitus, ſignaui in teſtimoniũ oim præmiſſorum. ¶Initium & approbatio concilij Baſilienſis.

C ¶Cũ vero finis inſtaret ſeptẽnij qd' eſt tps ex pinſerto cõcilij Conſtã. decreto celebratõi huius cõcilij pfinitũ, felicis recordatõis dñs Martinus qntus ſanctæ Ro. ac vlis eccleſiæ tũc præſidẽs põtifex volẽs celebrationẽ gñalis cõcilij fieri iuxta præmemoratũ decretũ, cui tñ ppter ætatẽ decrepitã, & multiplices ſui corpis morbos in pſona ppria non poterat præſidere, dictũ dñm Iulianũ ſanctę Romanę eccleſiæ S. Angeli diaconũ cardinalẽ de fratrũ ſuorum cõſilio ad celebrãdum ipſum cõciliũ, ac eidẽ vice & loco ipſius ſummi põtificis præſidẽdi, ſuũ, ac ſedis apoſtolicę deſtinauit legatum per ſuas apoſtolicas literas, vt ecce.

D ¶Martinus epũs ſeruus ſeruorum Dei, dilecto filio Iuliano S. Angeli diacono cardinali aplicæ ſedis legato ſalutẽ & aplicã benedictionẽ. Dum onus vlis gregis dñici ſuperna diſpoſitõe nobis iniunctum diligẽter attẽdimus, & qd' ſingulis Chrianæ Reipub. occurrẽtibus per noſipſos debitum apoſtolicæ ſeruitutis exequi non poſſumus anio noſtro reuoluimus, nonnunq; viros fide ferueẽtes, dignitate ac ſcia præditos, & rerum agendarum experiẽtia conſpicuos in partem noſtrorum, & Eccleſiæ Romanæ negotiorum aſſumimus, vt dum tps poſtulat eorum operatõibus vices noſtras ſupplentes miniſteriũ nobis cõmiſſum diuina aſſiſtẽte gra iuxta vires ex alto conceſſas exequi valeamus. Dudum ſiqdẽ ſacrum gñale Conſtã. concilium ex certis cauſis tunc expreſſis ſtatuit, & decreuit primũ gñale concilium in qnquenniũ tunc proxime futurum, ſcdm vero à fine illius imediate ſequẽtis cõcilij in ſeptẽniũ, & deinceps de decẽnio in decẽniũ ppetuo fore celebrãdũ, in locis p Romanũ pontificẽ, p mẽſem añ finẽ cuiuslibet concilij approbãte & cõſentiẽte concilio, vel in defectũ ipſius p ipſum concilium deputãdis, ac aſſignãdis, vt illa quæ circa ſtatũ & bonum publicum eccleſiæ ſanctæ dei agẽda, & expediẽda reſtabãt, matura poſſent deliberatõe cõpleri, put qntum in nobis fuit in concilio Senis vltimo celebratũ factũ extitit, in q; p noſtros, & ſedis aplicæ nuntios tunc in dicto cõcilio Senẽ. præſidẽtes eodẽ approbãte cõcilio ciuitas Baſiliẽ. pro loco proxime futuri tunc in ſeptẽniũ celebrãdi cõcilij deputata extitit, put in decreto pręfati Senẽ. cõcilij, & alijs noſtris lris deſup cõfectis plenius cõtinet. Cum aũt finis hmõi ſeptẽnij quo concilium ipſum in eadẽ ciuitate Baſiliẽ. tenẽdum & celebrãdum fore ſtatutum fuit, inſtare noſcat, cũ q; propter notoria ægritudinẽ noſtrã in ipſo futuro Baſiliẽ concilio deo authore celebrãdo iuxta deſideriũ cordis noſtri intereſſe nõ poſſimus, te vitæ integritate & ſapia præclara, & magnitudine cõſilij cõſpicuum, ac in maximis nris & præfatæ eccleſiæ negotijs diuturna experiẽtia cõprobatũ, legatũ cũ plena & oimoda ptãte legati de latere, de ffm nrorum cõſilio, autoritate aplica tenore pñtium facim⁹, cõſtituim⁹, & etiã ordinam⁹, te q; ad ciuitatẽ Baſiliẽ. pdictã p futuro ibidẽ authore dño tenẽdo & celebrãdo cõcilio gñali iuxta deliberationẽ & ordinationẽ præfatas tanq; angelum pacis deſtinãdum prouidimus. Et cum ſup oia in ipſo futuro concilio ad reformãdũ ſtatũ Eccleſiaſticum q hoc indigere videt abundante nequitia, & frigeſcẽte charitate hominum ſuſcitatis inter fideles bellis, & diſcordijs, ac inualeſcẽte in pluribus mundi partibus hæretica prauitate, ad hmõi hæreſes extirpãdas, & pacem inter catholicos prĩcipes, & cæteros Chrianos componẽdã, animũ efficaciter ĩtẽdamus ſup qua re qntum in nobis fuit, dedimus operã efficacẽ tibi noie & authoritate nris ipſi concilio pſidẽdi, ac illo, p tua ſapia illa, pponẽdi, deliberãdi, ordinãdi, ſtatuẽdi, & decernẽdi, q; ad laudem & honorem dei, & conuerſatõem, & augmentum religionis Chrianæ, reformatõem q; totius cleri, & eccliaſtici ſtatus in moribus, & vita: necnon reductionem orientalis eccleſiæ & quorumlibet aliorum oberrantium ad gremium eccleſiæ militãtis, ac conſeruatõem eccleſiaſticę

siasticæ libertatis salutē quōq; quietē, & pacē regnoꝝ, regū, ducū, principū, & quoꝝlibet fideliū populoꝝ nouerit ptinere, ac etiā ibidē cū debita maturitate & deliberatōe, ꝓput in tāta reconuenit ea oīa ꝓponēdi, decernēdi, concludēdi, & exequendi, ꝑ quæ hæreses & erroneos tā de Bohœmia, q̄ de alijs q̄buscūq; regnis, ꝓuincijs, terris, & locis, in q̄bus sunt penitus extirpētur. Et nihilominus de p̄missis hæresum, & q̄buscūq; alijs causis fidē catholicā concernētibus qūolibet cum consilio dicti concilij cognoscēdi, illaq; p te vel p alium, seu alios à te deputādos audiēdi, decidēdi, & fine debito cū præfato concilio terminādi. Et cōtradictores quoslibet & rebelles cuiuscūq; status, gradus, p̄eminētiæ, vel cōditōis exist̄āt, & quauis ecclesiastica vel mūdana etiā si regali vel pontificali p̄fulgeāt dignitate, authoritate nr̄a p censurā ecclesiasticā, & alia iuris remedia appellatōe postposita compescēdi, & sup his quotiēs opus fuerit, auxiliū brachij secularis inuocādi, oīaq; alia, & singula in eodē Basiliēsi concilio agēdi, tractādi, disponēdi, statuēdi, declarādi, decernēdi, & concludēdi, q̄ in p̄missis & circa ea ꝓ statu nr̄o, & eiusdem ecclesiæ, ac salute animaꝝ fideliū, extirpatōe hæresum, & erroꝝ de agro dn̄ico, reductionem quoq; oberrantiū populoꝝ, & cōseruatōe ecclesiasticæ libertatis, ac pro quieto statu Reipub. Chr̄ianæ, necnon reformatōe in oībus mēbris suis noueris ꝓfutura plenā & liberā authoritate prædicta tenore p̄ntium cōcedimus ptātem, ratū, & gratū habituri quicquid sup p̄missis p te vna cum eodē Basilien'si concilio ordinatū, statutū, deliberatū, & decretū fuerit, & conclusum, id̄q; faciemus authore dn̄o vsq; ad satisfactionē condignā inuiolabiliter obseruari. Quo circa circūspectioni tuæ p aplīca scripta mādamus, quatenus tibi iniunctū ministeriū laboris hm̄oi ꝓ diuina, & dictæ sedis, ac nostra reuerētia sic in eodē futuro Basilien'si cōcilio dicto nomine ꝓ tpe præfidēs ad honorē Dei ecclesiæ, atq; nr̄m, salutē quoq; & pacē populoꝝ fideliū, iuxta datā tibi à Dn̄o prudētiā laudabiliter exequaris, quo ex tuis fructuosis operibus fructus optati ꝓueniant quos speramus. Tuq; deinde illā quę pias causas agētibus superna retributōe impendit̄ gloriam consequi merearis felicitatis æternæ. Datum Romæ apud sc̄tos apostolos, Caleñ. Februarij, pontificatus nostri, anno. xiiij.

Literæ Dn̄i Eugenij papæ quarti directæ Dn̄o Iuliano legato.

E ¶Eugenius epūs seruus seruoꝝ Dei, dilecto filio Iuliano S. Angeli diacono cardinali apostolicæ sedis legato salutē & apostolicā benedictionē. Certificati tā per lr̄as tuas q̄ alias de sollicitudine, & circūspecta diligētia quā habes in ꝓsequēdo cām fidei cōtra Bohœmos hęreticos tuā prudentiā commēdamus, & te ad p̄seuerandū hortamur q̄ntū cū decētia fieri p̄t. Præterea cū fe. re. Martinus papa. v. p̄decessor noster inter cætera tibi iniunxerit p̄fidere debere authoritate apostolica in cōcilio generali in Basiliē. ciuitate celebrādo, si talis eēt cōcursus & congregatio plato ꝝ, qd̄ merito & rōnabiliter celebrari debuisset & deberet. Et sicuti accepimus vsq; nunc pauci, aut nulli cōuenerūt, & ꝓpterea nō fit opus aliū destinare, sed fit potius expectandū, placet nobis & volumus, tibiq; mādamus q̄tenus expedito negotio Bohœmoꝝ, cuius finis expectaī in breui, tuos gressus dirigas ad p̄dictā ciuitatē Basiliē. & tibi prout opus videris eē iuxta tibi iniūcta & ordinata in cōcilio Constā. optime ꝓuideas prout in tua prudētia & circūspectiōe plenè cōfidimus. Datū Romæ apud S. Petrū, Anno incarnatiōis Dn̄i, M. CCCC. XXXI. sc̄do Caleñ. Iunij, pontificatus nostri anno primo.

¶Stabilimentum sacri concilij Basilien'sis.

F ¶Ipse aūt reuerendissimus Dn̄s legatus mādatū apostolicū exequi cupiēs cū tpe quo iā instabat celebrationē cōcilij inchoari circa expeditionē aduersus pestiferā hęresim Husslitaꝝ eēt ꝓ causa fidei admodū occupatus suas ad hāc ciuitatē vices gerētes destinare curauit, ac postmodum q̄citius fuit possibile ad p̄ntem ciuitatē accessit, vt iniunctū legatōis officiū posset in celebratōe huius gn̄alis cōcilij p̄stāte diuini numinis gr̄a adimplere, ꝓut etiā sc̄tissimus dn̄s nr̄, dn̄s Eugenius diuina ꝓuidētia papa q̄rtus repetitis suæ sc̄titatis lr̄is sibi mādauit. In qua ciuitate iā p tres mēses & vltra cū platis, & cęteris q ad ipsam ciuitatē cā celebratōis dicti gn̄alis cōcilij aduenerūt q̄ plurimas cōgregatōes fecit, habuitq; tractatus sup ipsius stabilimēto, & celebratōe cōcilij. Tandē decretū ē p̄ntē solēnē fieri sessionē, in qua primū cū ex p̄missis cōstet aperte qd̄ hæc ciuitas sit locus celebratōi gn̄alis cōcilij deputatus, & adsit à iādiu citra tps ipsius cōcilij celebrādi sacrosanctæq; sedis aplīcæ nō desit authoritas, decernit, diffinit, & declarat in hac ciuitate, & loco eē gn̄ale cōciliū stabilitū canonice & fundatū, & q̄ ad eius celebrationē tenent̄ accedere oēs tā ꝓlati q̄ cæteri q de iure vel consuetudine ad gn̄alia cōcilia accedere sunt astricti.

¶Intentio concilij Basilien'sis.

G ¶Cæteꝝ cum vnū quodq; eo directius atq; intēsius suas dirigat actōes quo ipsaꝝ destinatū finem agnoscit. Idcirco hæc sc̄ta synodus necessitates chr̄ianæ regiōis sedula meditatōe recogitās matura, & digesta deliberatōe decernit ad hæc tria à q̄bus cūcta bona ꝓcedūt autore deo toto solicitudinis studio operā dare. Primo vt oīm hæresum à Chr̄iani populi finibus tene-

bris ꝓ

bris profugatis lumẽ catholicæ veritatis, Chr̃o vera luce largiẽte, refulgeat. Secũdo, vt bello rũ rabie, q̃ satore zizaniæ seminãte in diuersis partibus affligit & dissipat ꝑ plus christianus cõ grua meditatõe sedata pacis autore p̃stãte in statũ reducat pacificũ & trãquillũ. Tertio, vt cũ multiplicibus vitioꝝ tribulis & spinis Chr̃i vineam iã q̃si siluescat ꝑ nimia dẽsitate, vt illis debito culturæ studio resecatis euãgelico agricola cœlitus operãte refloreat, honestatisq; fructus & honoris felici vbertate ꝓducat. Et qm̃ absq; cœlestis influxu gr̃æ hęc tã grãdia bona sperari nõ p̃nt, oẽs Chr̃i fideles in dño ꝓpẽsius exhortat, vt ad obtinẽdã p̃missoꝝ cõsummationẽ felicẽ deuotis oratiõibus, ieiunijs, & eleemosynis apud maiestatẽ diuinã diligẽter insistãt, vt pius & misericors deus hũilibus placatus obsequijs optatã reꝝ cõsummationẽ huic sacro cõcilio sua pietate solita p̃stare dignet eis in remissionẽ suoꝝ peccaminũ, hoc iniungens.

¶Exhortatio suppositorum.

¶Prẽterea cũ p̃missa, ad q̃ huius sacri cõcilij tẽdit intẽtio, sint plurimũ ardua, & accuratũ studiũ exigãt, multaq; sint solicitudie & cura puigili ptractãda, exhortat oẽs ĩ hoc sacro cõcilio A
p̃sistẽtes, & ad ip̃m veniẽtes, vt diligẽter secũ illa cogitẽt, atq; cũ alijs excogitata ptractẽt q̃ eis videbunt ad idẽ vtilia vel etiã opportuna, vt ĩde cõi, debitoq; sup eis tractatu habito, & matura deliberatõe digesto melius & vtilius p sacrũ cõciliũ in p̃missis queat assistẽte spũ sc̃to gr̃a ꝓuideri. In hac nãq; sacra synodo cõgregatis plena & libera sit oĩbus & singulis loquẽdi & cõsulẽdi facultas eoꝝ q̃ ad agẽda eẽ videbunt accõmoda, iuxta materias ĩ ipsius cõcilij delibera-
tione propositas.

¶De modo seu gestu in cõcilio, & sessione.

¶Vt autem qua morum & gestus venustate vnusquisq; in sessionibus, & congregationibus B
huius sacri concilij debeat se habere, ex antiquorum patrum iam diu institutis, & regulis innotescat, decretum Tolletani concilij præsentibus duximus inserendum.

¶Decretum Tolletani Concilij.

¶In loco b̃ndictiõis cõsidẽtes dñi sacerdotes, nullus debet aut indiscretis vocibus p̃strepere, C
aut q̃buslibet tumultibus ptũrbare, nullus etiã vanis fabulis, nec risibus vel q̃d est deterius obstinatis disceptatõibus tumultuosas voces effundere. Si qs em̃ (vt ait ap̃lus) putat se religiosum eẽ, nõ refrenãs linguã suã, sed seducẽs cor suũ, huius vana ẽ religio. Cultũ em̃ suũ iustitia pdit, quũ silẽtia iudicij obstrepẽtiũ turba cõfundit, dicẽte propheta. Erit em̃ cultus iust itiæ silẽtiũ. Debet ergo quicq d aut cõsidẽtiũ cõsultatõibus agit, aut ab accusantiũ parte ꝓponit fic mitissima verboꝝ relatõe ꝓferri, vt nec cõtẽtiosis vocibus sensus audiẽtiũ turbẽt, nec iudicij vigorẽ in tumultu eneruẽt. Quicũq; ergo in cõuẽtu cõcilij hæc q̃ p̃missa sunt violãda crediderit, & cõtra hæc interdicta, aut tumultu, aut cõtumelijs vel risibus ip̃m cõciliũ pturbauerit, iuxta diuinæ legis edictũ, q̃ ꝑcipit, eĩce derisorẽ, & exibit cũ eo iurgiũ, cũ omni dedecore à cõsessione abstractus, à cõi cœtu recedat, & triũ dieꝝ sn̄iam excõicationis ferat.

¶De honoribus.

¶Ad obuiãdum cõtrouersis q̃ solẽt ex hmõi in cõcilijs, & publicis cõgregatõibus suboriri, & D
nõnunq̃ ipsoꝝ progressum p longa tpa impedire, hæc sacra synodus ordinat, statuit, & decernit q̃d p quoscũq; actus, noĩationes, intitulatões, honoris exhibitões, tã in sede q̃ in alijs quibuscũq; dictis, factis, dicẽdis aut faciẽdis in hoc cõcilio p q̃scunq; p̃latos, principes, vel eorũ, aut vniuersitatũ, & cõitatũ q̃rũcunq; nuntios vel legatos, seu ipsis vel de ipsis vel eoꝝ alteri in eodẽ cõcilio nullũ ius de nouo acq̃rat, nullisq; ꝓiudiciũ generet, nulliusq; ius ĩproprietate, vel possessiõe lædat. Et p præmissa vel hmõi legatoꝝ admissionẽ ius vel titulus alicuius approbari nullatenus censeat, vel etiã reprobari, aut ius vel possessio gñali cõcilio interessendi, vel taliter vocẽ dandi cuiq̃ acquiri, sed in oĩbus, & per oĩa vnumquemq; in eodem statu post hoc concilium remanere, in q̃ ante ipsius cõcilij celebrationẽ permanebat.

¶De impedimento venientium ad concilium.

¶Sane qm̃ opus aliq̃d intẽdẽti, nõ satis ẽ ædificatõi operã dare, si ex aduerso ĩpediẽtibus non E
resistat, Idcirco decretũ in sacro Cõstã. cõcilio æditũ aduersus eos q veniẽtes ad cõciliũ, stantes vl̃ redeũtes, ĩpediũt, iniuriant̃ vel molestãt ex supabũdãti cautela cõtra eos q veniẽtes, stãtes, aut recedẽtes ab hac sc̃tã synodo ĩ ꝑsona, vel ĩpedire, iniuriari vel molestare præsumserint locum habere declarat & decernit.

¶Processus contra attentantes venientes ad concilium.

¶Sacrosctã gñalis synodus Cõstã. vl̃em eccl̃iã rep̃sentãs in spũ sc̃tõ, ad extirpationẽ schis- F
matis, hæresumq; & errorꝝ, necnõ ad ipsius eccl̃ię in capite & ĩ mẽbris debitã reformationẽ legitie cõgregata, ad futurã rei memoriã. Iustitiã & æqtatẽ exerceri nõ dubitat, si q̃s noxię volũtatis à deo captiuat puersa intẽtio, q̃d ꝓcessibus ap̃licis ĩpudẽter obuiare auctoritatẽ sanctõis canonicę cõtẽnẽtes, in alioꝝ ꝓlabunt iniurias & offensas eccl̃iastica censura pcellat, & pro demerito culpæ rigorẽ adh̃ciat iudiciarię ptãtis. Nã si qlibet p cãpum licẽtiæ freno depositio

modeſtiæ vagaret impune, facile q̃ſquis ſeuiret in proximũ, & neruus diſciplinãtis iuſtitiæ rum peret. Sanè licet nonnulli Romani põtifices antiq̃s Romanæ eccleſię morẽ & cõſuetudinem obſeruantes, put ad eos ex debito apoſtolatus ſibi iniuncti officij pertinebat p certos ſuos ꝓceſſus in die cœnæ dñi annis ſingulis ſolẽniter publicantes inter alios oẽs & ſingulos q̃ ad ſedẽ apoſtolicam venientes vel recedentes ab ea necnõ in illos oẽs & ſingulos q̃ per ſe vel per aliũ ſeu alios quaſcũq; perſonas eccleſiaſticas vel ſeculares ad Romanã curiã ſuper eorũ cauſis & negocijs accedentes, illaq; in eadẽ curia ꝓſequentes, aut procuratores, geſtores, aduocatos, & ꝓmotores ipſarũ, ſic etiã auditores ſeu iudices q̃ ſupradictis cauſis vel negocijs deputant occaſiõe cauſarum emergentiũ hmõi verberãt, mutilãt, vel occidunt cuiuſcũq; dignitatis, ordinis, conditionis, aut ſtatus forent, prædicta, vel eorũ aliq̃ cõmittẽtes, excõicationis & anathematizationis ſentẽtias à q̃bus nullus per aliũ q̃ Romanũ põtificem poſſet ꝑterquam in mortis articulo cõſtitutus abſolui nec etiã tũc niſi de ſtãdo mandatis eccleſiæ ac ſatisfactione præſtãda ſufficienti cautione ꝑmiſſa candelis accẽſis: & ad terrã ꝓiectis ꝓmulgauerũt, & ad eos q̃ taliter excõicatis & anathematizatis: vel eorũ alicui ꝑſumerẽt abſolutõis bñficiũ ꝛpendere, ſimilibus ſentẽtijs innodauerũt, eiſq; ꝑdicatõis, lectionis, adminiſtratõis ſacramentorũ eccleſiaſticorũ cõfeſſionẽ audiendi interdixerũt officiũ, necnõ q̃cunq; iniuriatores q̃rumlibet ad ſacra gñalia cõcilia venientiũ ſeu ſtantiũ in ipſis, aut recedentiũ ab eiſdem diuerſas cenſuras eccleſiaſticas, & pœnas excõicationis tã ex canonis q̃ diuini iuris diſpoſitione incurrãt. Tamen ſicut ad noſtrã fide dignorũ multitudine valida inſinuatiõe peruenit notitiã, nõnulli iniq̃tatis filij, perditionis alumni, hmõi cenſuras vilipẽdentes ac hmõi ſacri cõcilij extirpatiõis, ſchiſmatis, hæreſum ac errorũ, ipſiuſq; eccleſiæ reformationis ꝓturbatores diabolico ſpũ inſtigante, nec dignitati nec ordini deferentes, dei timore poſtpoſito nepharijs & ſacrilegis auſibus nõnullas perſonas eccleſiaſticas & ſeculares, etiã pontificali dignitate prædictas ad ſedem apoſtolicã vel Romanã curiã, ſeu pñs generale concilij in ciuitate Conſtañ. prouinciæ Maguntiñ. vbi nũc Romana curia exiſtit in ſpũ ſancto legitime congregata venientes, aut recedentes ab eiſdẽ inuadere, capere, arreſtare, detinere, incarcerare, mutilare, occidere ac ſpoliare bonis ſuis, vel iniurijs affligere quãplurimis, & alias male tractare temeritate ꝓpria præſumpſerũt, & dietim præſumũt in apoſtolicæ ſedis, & ſacri cõcilij vilipendiũ & cõtemptũ, ad ſedationis ſchiſmatis, reformatõis eccleſię & correctionis morũ, necnõ hæreſum & erroꝝ ꝑdictorũ extirpatõis diſturbiũ, ſuarũq; aiarũ piculũ & ſcãdalũ plurimorũ. Nos igit volentes in præmiſſis, necnõ aduerſus q̃ſcunq; ad ipſum cõciliũ & q̃libet alia futura gñalia cõcilia accedentes aut ſtantes in ipſis ſeu recedentes ab eiſdem ne ab alijs deũ nõ timentibus temerarijs iniurijs infeſtent & opprimant violẽtijs, & ne q̃buſuis delinq̃ndi, aut exceſſus cõmittẽdi pateat audacia de opportuno & ſalubri remedio prouidere hmõi: necnõ oẽs alios & ſingulos alios ꝓceſſus, ſententias & cenſuras aduerſus quarũlibet perſonarũ eccleſiaſticarũ vel ſeculariũ ad ſacra gñalia cõcilia venientiũ vel ſtantiũ in ipſis, ſeu recedentiũ ab eiſdem moleſtatores, perturbatores, vel iniuriatores autoritate dei omnipotentis patris & filij & ſpũs ſancti extendentes omnes & ſingulos cuiuſcunq; dignitatis, ſtatus, gradus, vel conditõis fuerint, etiam ſi pontificali, imperiali, regali, vel alia quacũq; eccleſiaſtica, vel mundana præfulgeãt dignitate, q̃ quaſcũq; ꝑſonas eccleſiaſticas vel ſeculares, quæ ad hmõi ſedem apoſtolicã Romanã curiã hoc pñti ſacro durante concilio, vel ad ipſum & q̃cunq; alia gñalia concilia venientes aut ſtãtes in ipſis, aut ab eis recedẽtes temerita te ꝓpria per ſe vel aliũ ſeu alios arreſtare, inuadere, capere, detinere, incarcerare, mutilare, occidere, aut bonis ſuis ſpoliare, vel iniurijs affligere, ſeu ipſos ſic delinq̃ntes receptare, aut alias qũlibet impedire, ſeu ea perpetrantiũ facta & cõmiſſa rata & grata habere, vel eis dare auxiliũ, conciliũ vel fauorẽ publice vel occulte directe vel indirecte præſumpſerint, vel præſumẽt in futurũ ſimilibus excõicatõis & anathematizatõis ſentẽtijs innodamus eoipſo. Terras q̃q; ipſorũ & cuiuslibet q̃ in præmiſſis vel eorũ aliq̃ tranſgreſſor vel cõtemptor fuerit, dũ tñ vniuſcuiuſq; ſic trãſgreſſorũ vel contẽptorũ vltra vnã dioc. non cõtineat, necnõ oĩa ciuitates, villas, caſtra, oppida, & q̃libet alia loca in q̃bus hmõi exceſſuũ patratores, ſeu eorũ receptatores, vel ipſis cõſentientes, fauentes, aut dantes auxiliũ, conſiliũ, vel fauorẽ publice morabunt. Necnon illa in q̃bus hmõi perſonæ q̃ ſic temeritate propria detente fuerint q̃diu extiterint in eiſdẽ memorata autoritate eccleſiaſtico ſupponimus interdicto. Quod ſi terra eiuſdẽ duas dioc. vel amplius cõtineat dominio domicilij principalis ipſius, & illã etiã in qua fuerit delictũ cõmiſſum ſi ſua ſit, & duas alias q̃ ſub ipſo ſint eidẽ loco magis vicinas interdicto ſubiacere volumus ſupradicto, & etiã oẽs & ſingulos hmõi excõmunicationis & anathematizationis ſententijs ligatos in q̃buslibet eccleſiis loco vbi tale delictũ factũ fuerit perpetratũ vel terris & locis ꝓpter hoc interdictis magis conuicinis vbi libet exiſtẽtibus oñibus diebus dominicalibus & feſtiuis pulſatis campanis, candelis accẽſis publice nunciari, ac terras, ciuitates, villas, caſtra, oppida, & loca eccleſiaſtico interdicto ꝑdicto ſuppoſita, donec ſic excõicati meruerint ab hmõi ſentẽtijs bñficiũ abſolutõis obtinere, dictũq; iterdictum

dictū debuerit relaxari, ita tñ ꝙ nullus ex trāsgressoribus ac cōtēptoribus hmōi per aliū q̄ per Romanū pōtificē, vel sacri cōcilij autoritate possit, nisi dūtaxat in mortis articulo cōstitutus, nec etiā tunc, nisi de stādo mādatis ecclesiæ satisfactione vel sufficienti cautione, si hoc cōmode facere possent primitus pstita absolui, vel interdictū hmōi relaxari. Eos vero cuiuscūq; dignitatis, ordinis, status vel cōditiōis fuerint, etiā si pontificali dignitate præfulgeāt, q cōtra tenorē præsentiū processuū talibus vel eor̄ alicui absolutionis bñficiū impendere præsumpserint, volumus, statuimus, & decernimus similibus excōicationis, & anathematizatōis sententijs fore innodatos eo ipso, ipsis q̄; pdicatōis, lectionis, administratōis sacr̄or̄ & cōfessiones audiendi officiū autoritate interdicimus supradicta insinuātes trāsgressoribus & cōtēptoribus pdictis, ꝙ spūaliter & tēporaliter, prout eor̄ requirent excessus, & demerita grauius procedetur nō obstātibus qbuscunq; cōstitutionibus apostolicis & qbuslibet priuilegijs, indulgētijs, & literis apostolicis gñalibus & specialibus q̄rumcūq; tenor̄ existāt, eisdem trāsgressoribus, aut cōtēptoribus, vel qbusuis alijs cōiter vel diuisim à dicta sede cōcessis, etiam ꝙ suspendi vel excōicari, aut eor̄ terræ dñia, ciuitates, villæ, castra, oppida, & alia loca interdici non possint. Etiā si de ipsis vel alior̄ tenoribus esset in ipsis processibus mētio faciēda specialis q̄ ne contra hmōi snīas & processus, quo minus includant̄ in eis p hoc valeant se terras, dñia, ciuitates, villas, castra, oppida, & loca hmōi tueri, & q̄ quo ad hoc tollimus, & penitus reuocamus, & insuper mādamus, vt hmōi præsens processus ad cōem omniū notitiā deducat̄ chartas siue mēbranas processus cōtinentes eosdē in maiori, & sancti Stephani Cōstañ. ecclesiar̄ valuis affigi, q processus ipso suo q̄si sonoro preconio, & patulo iudicio publicabūt, vt prædicti q̄s processus cōcernent, nullā possint excusationē prætendere vel ignorantiā allegare quod ad eos processus hmōi nō peruenerint, vel ignorauerint eosdem cū nō sit verisimile remanere incognitū quo ad ipsos ꝙ tā patenter fuit oībus publicatū. Cæter̄ oībus & singulis dñis patriarchis, primatibus, archiepīs, epīs, cęteris q̄; locor̄ ordinarijs pręcipimus & mādamus, vt ipsi & eor̄ qlibet per se vel p aliū seu alios sub pœna excōicationis, quā ipsor̄ quemlibet q̄ mandator̄ nostror̄ hmōi transgressor & contemptor fuerit incurrere volumus ipso facto, præsentes nostros processus per eor̄ aut chartar̄ vel membranar̄ seu transumptor̄ continentiam eosdem qbus sicuti nostris processibus tantā volumus fidem adhiberi in ecclesiar̄ valuis seu alijs locis affixione publicent, & prefatos trāsgressores & contēptores hmōi excōicationis & anathematizationis sententijs ligatos, ac terras, ciuitates, castra, villas, oppida, & loca præfata hmōi ecclesiastico interdicto suppositā q̄primū ipsis vel eor̄ alicui de hoc legitime constiterit tādiu in ecclesiis dñicis & alijs festis diebus dū inibi fuerit maior populi multitudo campanis pulsatis, & cādelis accensis, & extinctis denuntient, & interdictū hmōi inuiolabiliter obseruari faciāt per censuras ecclesiasticas, & alia iuris remedia, inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis, donec ipsi trāsgressores & contēptores meruerint ab excōicationis & anathematizationis sentētijs absolutionis beneficiū obtinere, dictumq; interdictū merito debuerit relaxari, nō obstātibus oībus supradictis, seu si aliqbus cōiunctim vel diuisim à sede pdicta indultū exist̄at ꝙ interdici, suspendi, vel excōicari nō possint p literas apostolicas non facientes plenā & expressam, ac de verbo ad verbū de indulto hmōi mentionē. Datū Constātiæ .ij. Nonas Iulij. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XV. sede apostolica vacāte, regnorū serenissimi principis dñi Sigismundi Romanorum & Hungariæ, &c. regis, videlicet electionis quinto, coronationis primo, Hungariæ vigesimonono.

¶De impedientibus Concilium.

¶Porrò qm̄ nonnunq̄ lingua subdola plurimum ipedit & pturbat falsa vel detractoria semi- A
nādo, ꝙ q̄; cum nimis graue sit tā grādem christianitatis ipedire profectum & omni animaduersione sit dignū. Idcirco malignor̄ conatibus cupiens obuiare dicta sct̄a synodus oēs & singulos sub obtestatione diuini iudicij admonet, ne ipedimentū, perturbationē, prorogationē vel dissolutionē huius sacri concilij moliātur. Si quis autem scienter aīo ipediendi vel perturbādi hoc sacrū generale conciliū verbo, facto, vel literis palā vel occulte ipedimenta, pturbationem, prorogationē, vel dissolutionē fieri procurauerit, experiet̄ vltione pœnali ppetrati facinoris grauitatē. Et cōtra eū tanq̄ coīs pacis perturbatorē rigide procedet̄ cū ex hoc hæresum extirpationē, pacis procurationē, & mor̄ reformationē impedire videatur.

¶De fructibus beneficior̄ percipiendis per suppositā Concilij.

¶Tū hi q intersunt in hoc sacro generali cōcilio pro cōi bono totius ecclesiæ cōgregati, nō de B
beāt minori p̄rogatiua gaudere q̄ qcunq; alij q̄rumuis ecclesiar̄ negotijs qbuslibet vel vtilitatibus intēdētes, ideoq; tanq̄ causa reipublicæ absentes debent pro p̄sentibus merito reputari ad istar sacri Constantien. concilij, in quo modo cōsimili extitit ordinatū p̄sens cōciliū statuit, ordinat, & decernit, ꝙ oēs & singuli qui in eodem concilio tanq̄ ipsius suppositā sunt,

vel recipient in posterũ ab eodẽ die q̃ iter arripuerit ad dictũ cõciliũ veniẽdi, & q̃ diu pmãserint in eodẽ, & etiã recedẽtes p tm̃ tps q̃ ad suũ possint domiciliũ reuerti, fructus oĩm bñficiorũ cũ ea integritate pcipiãt cũ q̃ eos pciperẽt, si i ipsis bñficijs residerẽt, nõ obstãtibus i cõtrariũ qbuscũq;

¶De officialibus concilij.

C ¶Quia vero ad prosecutõem huius sacri cõcilij regrunt officiales & ministri ideo deputat & ordinat notarios ad cõscribendũ acta ipsius concilij Luciũ de Vvisso secretariũ dicti dñi legati, & Rodulphũ sapiẽtis dioc. Hebeñ, & vt oĩa eo decẽtius ordinent q̃ maiori fuerint directa consilio deputat & ordinat venerabilẽ Henricũ Nithart decretorũ doctorẽ, & Ludouicũ Parisii licẽtiatũ in decretis Decanũ ecclesiæ beatæ Marię Letę de Anessiaco dictæ Gebeñ. dioc. q̃ acta cõcilij vniuersa p dictos notarios scripta cõspiciãt debiteq; si opus sit corrigãt & emendẽt, ꝓmotores q̃q; ipsius cõcilij deputat mgr̃m Nicolaũ amici mgr̃m i artibus, & licentiatũ in theologia, & Hẽricũ Anester licentiatũ in decretis ꝑpositũ Turicen. Cõstañ. dioc. sediũ ordinatores q̃ existẽtes in cõcilio in locis, & sedibus debitis collocent, q̃ꝫ ordinatõi oĩes obedire teneant. Henricum Stater artiũ & medicinæ doctorem decanũ Traiecten. & Senderꝫ de Marthusen in legibus baccalaureũ, & canonicũ ecclesiæ sancti Petri Maguntiñ. Lectis siqdem vt præfert decretis, bulla, & instrumento præinsertis memoratus dñs epũs Cõstañ. cõsimili voce alta videlicet & intelligibili interrogatus si sciscitatus est an oĩa & singula p eũ sic vt ꝑfert lecta ipsi sacræ synodo placerent, ad cuius interrogationẽ ꝑlibatus reuerendissimus pr̃ dñs Cardinalis ꝑsidens primo, deinde cæteri oẽs & singuli dñi prælati in eadẽ sessione & sacra synodo tũc pñtes cõcorditer nullo discrepãte rñderũt viua voce placet. Quibus p̃missis sic pactis ꝑfati dictæ sacrosanctæ synodi promotores siue ꝓcuratores supra deputati petierũt & qlibet ipsorꝫ petiit p nos ꝓthonotarios notarios & scribas ad hoc supra deputatos fieri & confici de p̃missis oĩbus & singulis vnũ vel plura publica instrumenta in testimoniũ veritatis præmissorꝫ, & ad perpetuã rei memoriam.

¶Sessio secunda sacri concilij Basilien sis.

D SAcrosancta gñalis synodus Basilieñ. in spũ sancto cõgregata ecclesiã militantẽ representans ad ꝑpetuã rei memoriã. Ad laudẽ dei oĩpotentis ac bñdictæ indiuidueq; trinitatis gloriã & honorem ꝓ hæresum atq; errorꝫ extirpatione, morꝫ in capite & in mẽbris ecclesiæ dei reformatõe ac regũ & regnorꝫ cæterorꝫq; Christicolarꝫ adinuicem autore discordiarꝫ ꝓcurãte dissidentiũ pacificatõe in spũ sctõ legitime cõgregata decernit, statuit, diffinit declarat & ordinat vt seq̃t. Et primo q̃d eadẽ sacra Basilieñ. synodus sacris Cõstañ. & Seneñ. cõcilijs gñalibus decernentibus atq; ordinãtibus & autoritate apostolica interueniente fuit & est in hoc loco Basilieñ. debite legitimeq; ac rite initiata & cõgregata. Et ne de eiusdẽ sacræ Basilieñ. synodi potestate à quoquã dubitet, ipsa eadem synodus duas declaratões ex decretis synodi Constañ. in pñti sessione alijs suis decretis æditis seu edendis inserendas ordinat & decernit quarꝫ quidem declarationũ tenor prię sequit & est talis. ¶Et primo declarat q̃d ipsa synodus in spũ sancto legitime congregata gñale cõcilium faciens & ecclesiã militantem representãs potestatem immediate à Christo habet, cui qlibet cuiuscunq; status vel dignitatis, etiam si papalis existat obedire tenet in his q̃ pertinent ad fidem & extirpationem dicti schismatis & ad gñalem reformationẽ ecclesiæ dei in capite & in membris. Alterius vero tenor seq̃t in hæc verba. ¶Item declarat q̃d q̃cunq; cuiuscunq; status vel dignitatis, etiam si papalis existat, q̃ mandatis, statutis seu ordinatõibus aut præceptis huius sacræ synodi, & cuiuscunq; alterius cõcilij gñalis legitime congregati sup præmissis seu ad ea pertinentibus factis vel faciendis obedire cõtumaciter contempserit nisi resipuerit cõdignæ pœnitentiæ subijciat & debite puniat, etiam ad alia iuris subsidia, si opus fuerit recurrendo. Præmissis igit & nonnullis alijs Cõstañ. concilij, præsertim capituli q̃d incipit frequẽs in priori huius sacræ synodi Basilieñ. sessione recitati decretis, attentis ꝑlibata synodus Basilieñ. decernit & declarat quod ipsa pro hæresum extirpatõe ac morum gñali reformatione ecclesiæ in capite & in membris, necnon pace inter Christianos procurãda vt p̃mittitur in spũ sancto legitime cõgregata p nullum quauis autoritate, etiam si papali dignitate ꝑfulgeat dissolui aut ad aliũ locum transferri, seu ad aliud tempus ꝓrogari debuit, aut potuit, debet aut potest, debebit, aut poterit in futurꝫ absq; eiusdẽ synodi Basilieñ. deliberatõe & cõsensu. Item diffinit, ordinat & decernit hæc sancta synodus q̃d nulla persona cuiuscunq; status, dignitatis seu cõditionis fuerit in eadẽ sinodo actu existens, aut futura eidem incorporata vel incorporãda à tẽpore arrepti itineris ad ipsam sanctã synodũ fine fraude continuati ad recedendum ab eadem à quoquã quauis autoritate, etiã si papali dignitate præfulgeat directe vel indirecte in lesionẽ seu perturbationem dictæ sanctæ synodi inuita fine deliberatione & consensu ipsius sanctæ synodi requiri, moneri, compelli, citari, euocari ad aliũ locum, etiam curiã Ro. valeat, seu ne ad eandẽ sanctã synodũ veniat, possit, aut debeat qũodlibet impediri. Si aũt à quoquã quauis autoritate etiã si papali dignitate præfulgeat vt præmittit in cõtrariũ attentatũ fuerit seu attẽ-

taretur

taretur in futurꝫ, aut processus pœnales vel mãdata, etiã cẽsuras ecclesiasticas seu trãslationes ꝑlatorꝫ inuitorꝫ, vel priuatões aut inabilitatiões eorũdẽ, seu aliorꝫ bñficiatorꝫ ꝗrũcũqꝫ, aliasve quascũqꝫ pœnas cõtinẽtes, vt ab eadẽ sctã synodo recedãt, vel non accedãt ad eandẽ, aut eidẽ non adhæreãt, fulminati fuerint, fulminent, aut fulminarent in futurꝫ, totũ sit irritũ & inane, nec eisdẽ processibus, cẽsuris, ac pœnis tanꝝ irritis & inanibus qũolibet obediendũ fore, prędictosqꝫ processus & censuras cũ oĩbus inde secutis & secuturis, ꝙtenus de facto processissent aut procederent in futurꝫ cassat, irritat, & annullat, & pro cassis, irritis, atqꝫ nullis habẽdos decernit, diffinit, ordinat, & declarat. Itẽ decretis sacri cõcilij Cõstañ. inhærẽdo statuit, ordinat, & decernit, qꝫ ꝑlati & alij q tenent huic sacro cõcilio interesse ab hoc loco añ finitũ cõciliũ, nisi ex cã rõnabili p deputatos, seu ab hoc sacro cõcilio deputãdos examinãda nõ recedãt. Qua qdẽ causa examinata & legitime approbata possint recedere de licẽtia illius vel illorꝫ q ꝑ tẽpore habẽt vel habebunt autoritatẽ. Et tunc taliter recedens, teneat dimittere alijs in hoc loco remanentibus, suã potestatẽ sub pœnis iuris p hoc sacrũ cõciliũ in dicẽdis & in faciẽtibus cõtrariũ exequendis. Itẽ, qa plures promotores in eadẽ sctã synodo & etiã notarij ad conscribendũ acta eiusdẽ sunt necessarij citra aliorꝫ p ipsam sanctã synodũ in ipsius prima sessiõe deputatorꝫ reuocationẽ magistros Ademariũ de Rossilione licẽtiatũ in decretis, archipresbyterũ Viuarien. & canonicũ Lugduneñ. Henricũ de Vvehenheym licentiatũ in decretis officialẽ Basilien. promotores, & Petrũ Bruneti baccalauriũ in decretis canonicũ Atrebateñ. notariũ eiusdẽ ordinat & deputat. Datũ in sessiõe publica eiusdẽ sanctę synodi in maiori ecclesia Basilienſi solẽniter celebrata. xv. Calen. Martij. Anno dñi. M. CCCC. XXXII.

¶Sessio tertia concilij Basilienſis.

SAcroſctã gñalis synodus Basilieñ. in spũ sctõ legitime cõgregata, vlem ecclesiã repsentans, olim sacrũ Constañ. cõciliũ volens futuris ecclesiæ necessitatibus prouidere, matura deliberatiõe statuit & decreuit, vt post finẽ ipsius concilij in quinquenniũ, & deinde septenniũ, & postea ppetuo futuris tpibus de decennio in decenniũ gñale cõciliũ celebret, felicis recordationis Martinus papa qntus, ipso Cõstañ. approbãte concilio, statuit in ciuitate Papieñ. proximũ tunc concilium celebrari, qd ibidẽ cœptũ fuit, & de cõsensu & approbatione ipsius cõcilij ad ciuitatẽ Seneñ. trãslatum, in q Seneñ. cõcilio fuit electa hæc Basilieñ. ciuitas pro futuro tunc cõcilio in septenniũ celebrãdo, appropinquãte aũt fine ipsius septennij, ꝑfatus dñs papa Martinus volens decreto Cõstañ. & ordinatõi Seneñ. cõciliorꝫ satisfacere, vt debebat, reuerendiſſ. in Christo patrẽ dñm Iulianũ sanctæ Romanæ ecclesiæ sancti Angeli diaconũ, cardinalẽ sedis apostolicæ destinauit legatũ cũ plena potestate eidẽ concilio vice & autoritate sanctæ sedis apostolicæ ꝑsidenti. Quod etiã sanctiſſ. dñs Eugenius papa. iiij ratum habuit & approbauit. Proinde hoc sacꝫ gñale concilium in spũ sctõ legitime congregatum, prouida & matura deliberatione considerãs hæreticã pestem in partibus Bohemię nimis sæuire crudeliter, quę dei occulto iudicio bello pluries attentato non potuit superari, atqꝫ ꝙ in diuersis mundi partibus clãm hærefis pestis pullulat atqꝫ serpit, ꝙqꝫ prohdolor multas christianas prouincias bellorꝫ desecat rabies & deuastat, morũqꝫ nimia deformatio diuinã maiestatẽ offendit, tãtis & tã pestiferis malis oĩpotentis dei gña largiente ad extirpationẽ hæresum, pacẽqꝫ in Christiano populo cõponendã, & reformationẽ generalẽ ecclesiæ dei in capite & in mẽbris studiose occurrere & salutaribus remedijs prouidere disposuit, & vt hæc ad optatos fines cõmodius duci possent, cõsiderãs hęc sctã synodus ꝑsentiã summi põtificis, reuerendiſſimorũqꝫ sanctæ Rom. ecclesię cardinaliũ in ipso concilio esse accõmodã & multimode fructuosam, venerabilẽ virꝫ magistrꝫ Iohãnem Pulchri patris sacræ theologiæ ꝓfessorem ad sctiſſimũ dñm Eugeniũ summũ pontificẽ destinauit, atqꝫ ad ꝑfatos reuerendiſſimos dños cardinales præfatum sanctiſſimum dñm papã exorãdo & supplicãdo, vt huc, si cõmode posset, personaliter accederet. Ipsiqꝫ sacro cõcilio fauoribus & auxilijs assisteret opportunis. Denuoqꝫ venerabiles viros, Iacobũ Sirik scholasticũ Treuerẽ. Thomã Fieno decretorꝫ doctorẽ, suos ꝑ eadẽ cã oratores ad eundem dñm papã, & dños cardinales trãsmisit. Cũ autem ad notitiã ipsius concilij peruenisset, præfatum dominum papã ex siniſtra informatione motũ, dissolutionẽ ipsius concilij attentasse. Quæ quidem dissolutio in periculum euersionis fidei cederet euidenter, necnon ecclesiæ dei graue scãdalum ad eundem dñm papam atqꝫ reuerendiſſimos dominos cardinales suos destinauit protinus oratores, reuerendum patrẽ dñm Ludouicum episcopũ Lausaneñ. & magistrum Henricũ Stater decanum Traiectẽñ. ad supplicãdum instãdũ, & requirẽdum præfatũ dñm papã, vt ipsam dissolutionem reuocare dignaret, huicqꝫ sacro concilio in tã laudabilibus operibus suffragaretur auxilijs & consilijs opportunis. Considerãsqꝫ hæc sctã synodus præfatã dissolutionem concilij contra decreta Constañ. concilij esse factã, tẽderetqꝫ in euersionis fidei graue periculum, & status ecclesiastici perturbationẽ &

detrimẽtũ atq; ſcãdalũ totius populi Chriani, eandẽ diſſolutionẽ decreuit, nullatenus fieri potuiſſe, qnimò ipſa minime obſiſtẽte ad ꝓſecutionẽ eorꝝ q̃ ꝓ fidei ſtabilitate & ſalute Chriani populi laudabiliter ſunt inceptae cũ ſpũs ſancti gr̃a ꝓcedẽdũ, verꝝ cũ redeũtibus p̃fatis ep̃o Lauſaneñ, & decano Traiecten. optata rñſio à ſanctiſſimo dño papa nõ fuerit reportata. Licet nõ ſolum à p̃dictis cõcilij oratoribus ipſius cõcilij noĩe. Sed etiã à ſereniſſimo dño rege Romanorꝝ fideli eccleſiæ aduocato p̃fatus ſanctiſſimus dñs papa ſupplicatus, interpellatus, reqſitus, rogatusq; fuerit, & totis nixibus multiplicatis vicibus obſecratus, Iccirco hęc ſancta ſynodus innitẽs decretis ſacri Conſtañ. cõcilij q̃ꝝ verba ſunt hæc. ¶ Qđ ſancta ſynodus in ſpũ ſancto legitime cõgregata gñale conciliũ faciens eccleſiã catholicã militãtem rep̃ſentãs poteſtatẽ à Chriſto immediate habet q̃libet cuiuſcũq; ſtatus vel dignitatis etiã ſi papalis exiſtat obedire tenet in his q̃ pertinent ad fidẽ & extirpatõem dicti ſchiſmatis, & ad gñalem reformatõem eccleſiæ dei in capite & in membris, Item declarat q̃d q̃cunq; cuiuſcũq; ſtatus vel dignitatis etiã ſi papalis exiſtat q̃ mãdatis, ſtatutis, ſeu ordinatõibus aut p̃ceptis huius ſanctæ ſynodi, & cuiuſcũq; alterius concilij generalis legitime cõgregati ſup p̃miſſis ſeu ad ea ꝓtinentibus factis vel faciendis obedire cõtumaciter cõtempſerit, niſi reſipuerit cõdigne pniæ ſubiciat & debite puniat. Etiã ad alia iuris ſubſidia, ſi opus fuerit recurrendo. In hac ſolẽni ſeſſiõe ipſum ſanctiſſimũ dñm papã, necnõ reuerendiſſimos dños Cardinales modo & forma inſcriptis interpellare decreuit. Hęc igit̃ ſancta ſynodus in ſpũ ſctõ legitime cõgregata, p̃dictũ beatiſſimũ dñm papã Eugeniũ cum oñi reuerentia & inſtãtia ſupplicat, & p viſcera miſericordiæ Ieſu Chri exorat, reqrit & obteſtat, ac monet, q̃tenus p̃tenſam diſſolutõem ſicut de facto ꝓceſſit, de facto reuocet, & ipſam reuocationẽ quẽadmodũ & diſſolutionẽ fecit p diuerſas mũdi partes trãſmittat & publicet & ab oĩ impedimento dicti cõcilij penitus deſiſtat, Quinimò eidem vt debet, faueat & aſſiſtat, oĩaq; prebeat ſubſidia & auxilia opportuna, necnõ infra triũ menſium ſpaciũ, q̃d ad hoc ꝓ termino pemptorio p̃figit & aſſignat, ſi corporalis ipſius diſpoſitio patiat̃ ꝓſonaliter veniat. Sin aũt ꝓſonã vel ꝓſonas loco & vice ſui deſtinet & trãſmittat cũ plenaria ptãte ad oĩa & ſingula in hoc cõcilio pagenda, vſq; ad totalem ipſius cõclufionem p oñes & ſingulos actus gradatim & ſucceſſiue, alioqn ſi hæc ſanctitas ſua facere neglexerit q̃d de Chro vicario nõ eſt aliqualiter ſperãdũ, ſcta ſynodus ꝓut iuſtũ fuerit, & ſpũs ſanctus dictauerit neceſſitatibus eccleſiæ ꝓuidere curabit, & ꝓcedet ſecundũ q̃ iuris fuerit diuini pariter & hũani. Similiter p̃fatos reuerendiſſimos dños Cardinales, q̃ tanquam principales eccleſiæ dei Cardinales ad hæc feruentius intendere debẽt, exorat, reqrit, obteſtat & admonet q̃tenus cũ p̃fato dño papa ſup prædictis ſollicitã inſtantiã faciãt, huicq; ſacro cõcilio faueãt, aſſiſtãt, & auxilient modis oĩbus opportunis. Et cũ p̃ntia ipſorꝝ ꝓ eorꝝ autoritate magnaq; prudentia & experientia rerꝝ fit huic ſacro cõcilio plurimũ opportuna. Ipſos dños Cardinales, & quẽlibet eorꝝ reqrit, monet & citat, q̃tenus infra ſpaciũ triũ menſiũ ab intimatõe præſentiũ quẽ terminũ ꝓ trina ac canonica monitione p̃ciſæ & pemptoriæ præfigit, & aſſignat ad dictũ ſacrũ cõciliũ gñale veniãt canonico ipedimento ceſſante, alioquin cũ eorꝝ negligentia ad ipſum ſacrũ cõciliũ veniendi vt tãtis neceſſitatibus eccleſiæ ſuccurrat̃ in periculũ grauis iacturæ fidei catholicæ totiuſq; eccleſiæ detrimentũ cenſeat proculdubio redũdare, hæc ſcta ſynodus lapſo termino ſupradicto cõtra eos q venire neglexerint, eorꝝq; exigẽte cõtumacia ꝓcedit, prout diuini pariter & humani dictauerit, & pmiſerit ordo iuris & neceſſitatibus eccleſiæ altiſſimo largiẽte ꝓuidere curabit. In p̃miſſis aũt dicta ſynodus reuerendiſſimũ Cardinalẽ ſanctæ crucis quã diu tractatibus pacis regnorꝝ Frãciæ & Angliæ inſiſtet includere nõ intẽdit, atq; q̃ ad reuerẽdiſſimos dños Cardinales Placentinũ & de Fuxo vulgariter noĩatos. Et Cardinalẽ ſancti Euſtachij cũ ĩ propinquioribus locis exiſtãt, ad duorꝝ ſpaciũ mẽſiũ reſtringit terminũ ſupradictũ. Mãdat inſup hæc ſancta ſynodus vniuerſis & ſingulis dñis, pr̃iarchis, archiep̃is, ep̃is, & alijs eccleſiarum prælatis, clericiſq;, notarijs, & ꝓſonis eccleſiaſticis, necnõ alijs Chrifidelibus cuiuſcũq; ſtatus, dignitatis, gradus & conditõis exiſtãt, Oñesq; & ſingulos principes & dños, etiam ſi imperiali, regali, ducali, ſeu q̃uis alia præfulgeãt ptãte reqrit & rogat q pro præmiſſis fxerint reqſiti, ſeu requiſitus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac obteſtatione diuini iudicij, & ſub pœna excõicatiõis, quatenus prædicta oĩa & ſingula dicto ſanctiſſimo domino papæ atq; reuerendiſſimis dominis cardinalibus inſinuent, intiment, & notificent, ac intimari, inſinuari, ac notificari faciãt ꝓſonaliter eiſdem, ſi ad eos tutus & accõmodus pateat acceſſus. Sinaũt ei vel illis ad q̃s ꝓſonaliter accedendi facultas non ſit in eorꝝ habitationibus, necnõ in porta palatij apoſtolici, & in eccleſiis ſancti Iohannis Lateraneñ. ſancti Petri, & ſanctæ Mariæ maioris de vrbe copias per publicum notariũ confectas affigendo, ſi hoc tute fieri poſſit. Sinaũt in principalibus eccleſiis Sutrinæ, Viterbij, & Seneñ, vel aliarũ triũ ciuitatũ vicinarꝝ de q̃bus fuerit bene viſum. Quæ q̃dem loca hæc ſancta ſynodus decreuit eſſe idonea ꝓ executione omnium præmiſſorꝝ. Et nihilominus hæc ſancta ſynodus futuris cupiens obuiare caſibus, vt omnis euitetur ſtipendioſus circuitus cum rebus de quibus agi-

bus agit supra modū periculosa sit mora ordinat & decernit hmōi admonitionis & citatiōis decretū, postquā in hac solēni sessione lectū fuerit & publicatū ecclesiæ cathedralis Basilieñ. valuis affigi, vt si forte contingat ipsius intimationē exequi nō posse modo aliq̄ præmissoꝝ eo casu exnunc tanquā publico edicto ad q̄tuor mensiū spaciū ab hac die in antea cōputandū censeatur q̄ ad oēs eius effectus facta insinuatio, monitio & citatio. Sicq̄ suos oēs effectus sortiri, & arctare eos quibus dirigitur decernit ac si personaliter insinuatum & p̄tatum fuisset viribus peremptorijs & continuationibus supradictis hic habitis pro insertis. Insuper hæc sancta synodus declarat & protestat q̄d nihilominus præ dictis dilationibus pendentibus cū iam præcesserit à iure vocatio ex decreto concilij Constañ. rerūq̄ necessitas id suadeat & q̄litas agendoꝝ in vlteriori prosecutione concilij & agendis in eo procedere intēdit ordinate, debite, ac mature, nec ꝓpterea supersedere aliqualiter in ꝓcessu. Tandem hæc sancta synodus decernit citatiōes contra oēs prælatos, & alios q ad gñale concilīū venire tenent. Oēs & singulos generales ordinum q̄rumcunq̄, ac etiā inq̄sitores hæreticæ prauitatis sub dilatione termini seu terminoꝝ de q̄bus deputatis fuerit bene visum cum pœnis & censuris & clausulis opportunis. Datū in sessione publica sanctæ synodi Basilienſis in ecclesia maiori, solemniter celebrata, sub sigillo eiusdem sanctæ synodi. Sub anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXII. indictione decima, die vero Martis. xxix. mensis Aprilis præsentibus notarijs & scribis huius sanctæ synodi infrascriptis. Item quia plures notarij & scribæ ad conscribendum acta huius sacri concilij sunt necessarij, hæc sancta synodus citra tamen alioꝝ notariorum per ipsam alias constitutoꝝ reuocationem venerabiles viros magistros Bartholomeum de Lucgniano ciuem Seneñ, & Thomā Chesneloti baccalaureū in decretis Remeñ. dioc. notarios eiusdem deputat & ordinat.

¶ *Saluus conductus datus ambasiatoribus regni Bohemiæ & Marchionatus Morauiæ lectus in quarta sessione.*

SAcrosancta gñalis synodus Basilieñ. in spū sancto legitime congregata vniuersalē ecclesiam representans. Tenore p̄ntium significamus vniuersis q̄d omnibus & singulis sacerdotibus, baronibus, nobilibus, militaribus, popularibus & alijs q̄buscunq̄ viris, cuiuscūq̄ status, conditionis aut qualitatis existant de regno Bohemiæ & Marchionatu Moraui æ de Praga & ciuitatibus ac alijs locis eorundem ac omnibus alijs ecclesiasticis & secularibus personis, q aut quæ vna cū ipsis ad gñale Basilieñ, conciliū mittent ac profecturi existent, omnibus eoꝝ personis q̄cunq̄ noīe censeant aut valeant nuncupari infra tamē nūeꝝ. CC. personaꝝ tenore p̄sentium nostrū plenissimum ac pfectum saluum cōductū cōcedimus atq̄ damus, verissimāq̄ securitatē veniēdi ad hāc ciuitatē Basilieñ. ibidēq̄ manēdi, standi, morandi, nobiscūq̄ de q̄busuis negocijs opportunis ipsis cōmissis tractādi, placitādi, disponēdi concludendi & terminandi impartimur: ac in loco vel in locis hospitioꝝ suoꝝ diuina officia sine impedimēto nr̄oꝝ peragere pmittimus sic etiam vt propter illoꝝ præsentiam neq̄ in itinere neq̄ in aliquo loco itineris in eundo, manēdo, aut redeūdo neq̄ in ipsa ciuitate Basilieñ. à diuinis officijs censeā quismō per modū interdicti. Cæteꝝ in gñali concilio seu synodo Basilieñ. articulos quatuor pro q̄rum claritate instant ore tenus aut in scriptis libere poterunt offerre aut propalare scripturis sacris beatoꝝq̄ doctorum verbis, sentētijs & ratiōibus eos declarare & astruere ac psuadere, ac si opus fuerit etiā ad obiecta cōcilij gñalis respōdere, aut cū aliquo vel aliquibus de concilio sup eisdem disputare aut charitatiue absq̄ omni impedimēto cōferre, opprobrio, cōuicio aut contumelia procul motis seruatis forma & modis inter nr̄os legatos & nūcios prædictoꝝ regni & Marchionatus in Egreñ, ciuitate specificatis & vniformiter conclusis, & signanter quod in causis q̄tuor articuloꝝ per eos attentatoꝝ. Lex diuina praxis Christi apostolica & ecclesiæ primitiue vna cū cōcilijs, doctoribusq̄ fundantibus se veraciter in eadē ꝓ verissimo & indifferēte iudice in hoc Basilieñ. concilio admittent, & alijs pactis vel non pactis quandocunq̄ de mandato aut consensu suoꝝ maioꝝ ad ꝓpria reuerti optabūt, aut aliqs eoꝝ optabit mox absq̄ vlla renitentia, occasione & mora saluis rebus illoꝝ & suoꝝ pariter honore & psonis viceuersa poterūt vel poterit iuxta beneplacitū libere & secure redire de scitu tñ deputandoꝝ ꝓ conciliū vt ꝓ tūc optime securitati eoꝝ prouideat sine dolo & fraude, Nihilominus in hoc eorum saluo cōductu oēs quascūq̄ clausulas includi ac contineri volumus, ac ꝓ inclusis haberi, quæ ꝓ plena efficaci & sufficiēti securitate in eūdo stando & redeundo necessariæ sunt & opportunę, Hæc notanter ꝓpter bonū pacis ꝓcurandum & obseruandū luculenter expressantes, Quod si quispiam aut aliq ex illis siue in itinere ad nos in Basilæam veniendo siue ibidē demorando aut redeundo aliquod enorme (quod absit) egerit aut egerint p quod posset assecurationis eoꝝ beneficium eis aut eoꝝ alicui cōcessum annullari aut cassari volumus etiam & admittimus & cōcedimus vt talis vel tales in facinore hmōi deprehensi vel deprehensus, ab ipsis duntaxat & non ab alijs condigna animaduersione cū emenda sufficienti p partem nostram merito approbanda & laudāda mox pu-

niatur ꝯ aut puniant. Illoꝝ aſſecuratõis forma conditiõibus, & modis omnino manẽtibus illibatis. Et pariformiter ſi quiſpiã vel aliq ex noſtris ſiue in itinere ad nos in Baſileã veniẽdo ſiue ibidẽ demorãdo aut redeundo aliqd' enorme (qd' abſit) egerit aut egerint, p qd' poſſet aſſecuratõis eoꝝ bñficiũ eis, aut alicui eoꝝ cõceſſum annullari aut caſſari voluim⁹ vt talis vel tales in facinore hmõi deprehẽſi à nobis aut à noſtris dũtaxat & non ab alijs condigna aĩaduerſiõe cũ emẽda ſufficiẽti p partẽ dñoꝝ ambaſiatoꝝ & nuntioꝝ merito approbãda & laudãda mox puniat aut puniant pñti adſecuratõis forma conditõibus & modis oĩno manẽtibus illibatis. Volumus etiã qd' liceat ipſis ambaſiatoribus oĩbus & ſingulis totiẽs & quotiẽs opportunũ fuerit, ſeu neceſſariũ ad aurã capiendã exire de ciuitate Baſiliẽſi, & reuerti ad eãdẽ, necnõ nuntiũ vel nuntios ſuos ad quæcũq; loca ꝯ ſuis neceſſarijs negotijs ordinãdis libere mittere ſeu deſtinare, ac ipſos miſſos ſeu deſtinatos, ſeu miſſum & deſtinatũ ſuſcipere totiens, quotiẽs eis videbit expedire. Ita qd' aliqui vel aliqs p deputãdos concilij ſocient, q eoꝝ ſecuritati ꝯuideat aut ꝯuideãt. Inſup nec in ſermonibus ſeu p̃dicatõibus publicis, aut alijs collatõibus in p̃iudiciũ derogationẽ ſeu deteriorationẽ cauſæ ipſoꝝ quatuor articuloꝝ pars noſtra terminis q̃buſlibet in confuſionẽ vergẽtibus poterit aut debebit vti, & potiri in loco ciuitatis Baſilieñ. Qui qdẽ ſaluus conductus & ſecuritates ſtare, atq; durare debẽt, & à tpe, & p tp̃s, quo in noſtræ & nr̃oꝝ tuitionis curã ipſos ſuſcipi contigerit, & vſq; ad Baſileã ꝑduci, & toto tpe mãſionis eoꝝ ibidẽ & rurſum poſt ſufficientẽ audientiã habitã ſpacioviginti dieꝝ præmiſſo, cũ ipſi petierit aut cõcilium habita hmõi audiẽtia ipſis receſſum indixerit à Baſilea vſq; in Tuſtan. Tatoniã, aut Engliſpurg, in quẽ ex locis iſtis maluerint deo fauẽte reſtituemus dolo & fraude prorſus excluſis. Etiã ꝯ vniuerſis & ſingulis Chr̃ifidelibus, & ſpecialiter ꝯ ſanctiſſimo dño Romano pontifice. Pro ſereniſſimo dño Sigiſmundo Roma. &c. Rege ac venerabilibus dñis cardinalibus, archiep̃is, & ep̃is, ac dñis abbatibus, prælatis, & clericis, necnon illuſtriſſimis pricipibus, regibus, ducibus, marchionibus, comitibus, baronibus, & nobilibus militibus, vniuerſitatibus, & comitatibus ciuitatũ, caſtroꝝ, & villaꝝ, eaꝝq; conſulibus, ſcabinis, officialibus, ac alijs cuiuſcũq; cõditõis & ſtatus eccleſiaſtici vel ſecularis exiſtãt, quocũq; noĩe cenſeant, & ꝯ ſubditis oĩmp̃miſſoꝝ, & ꝯ tota parte eorundẽ ꝯmittimus bona fide, & ſpõdemus qd' nos oẽs & ſinguli p̃dicti p̃ ſcriptã aſſecurationẽ & ſaluiconductus eoꝝ formã in oĩbus ſuis conditõibus, punctis, & clauſulis ſuperius expreſſatis inuiolabiliter & inconcuſſe bona fide, & puro corde obſeruabimus, cuſtodiemus, & obſeruabunt, & cuſtodiẽt. Inſuper ꝯmittẽtes ſine fraude, & quolibet dolo q̃d nolumus, neq; debemus occulte vel manifeſte quacũq; occaſione prætẽſa vt aliqua authoritate vel potẽtia, iure, ſtatuto, aut priuilegio legũ vel canonũ, & quorũcũq; cõcilioꝝ ſpecialiter Conſtã. & Senẽ. quacũq; forma verboꝝ expreſſa in aliquod præiud\cium ſaluo conductui, ſeu aſſecuratiõi, ac publice audieñ. ipſis p nos cõceſſæ vel cõceſſo. Qd' ſi nos vel aliqs ex nobis vel noſtris cuiuſcũq; conditõis, vel ſtatus, aut p̃eminẽtiæ exiſtẽs p̃ſcriptæ aſſecuratõis, & ſaluicõductus formã & modũ in quocũq; puncto vel clauſula violauerit, qd' tñ auertere dignet oĩpotẽs, & ſufficiẽs emẽda nõ fuerit mox ſubſecuta, & ipſoꝝ arbitrio merito approbãda & laudãda habeãt nos & hr̃e poterunt ĩcidiſſe in oẽs pœnas quas iure diuĩo & humano, aut cõſuetudine hmõi ſaluoꝝ conductuũ violatores incurrere poſſunt abſq; oñi excuſatõe, aut quauis in hac parte cõtradictõe. Datũ in ſeſſiõe publica eiuſdẽ ſanctæ ſynodi in Eccleſia maiori Baſiliẽ. celebrata. xij. Caleñ. Iulij. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXII.

¶ Epl'a Bohœmis miſſa ſup cõcluſione in Egra facta, in q̃rta publica ſeſſione lecta.

B Sacroſcta gñalis ſynodus Baſilieñ. in ſpũ ſct̃õ legitime congregata vl'em Eccleſiã repræſentãs. Vniuerſis viris eccleſiaſticis, nobilibus, & toti populo regni Bohœmiæ vnitatẽ, & pacẽ in Chriſto Ieſu dño noſtro. Pridie oratores noſtri ex oppido Egra ad nos reuerſi, & ibidẽ cum nuntijs veſtris concluſa ſerioſe referẽtes magno gaudio hãc ſanctã ſynodum repleuerũt. Aſſerunt eñ cum tãta charitate, & mãſuetudine hoc ſanctũ vnionis negotium fuiſſe tractatũ, vt non aliud exiſtimemus q̃ ſp̃m ſanctum ꝯ pacis & vnitatis authorem in medio interueniſſe. Concepimus in his, quæ referunt magnã ſpem futuræ vnionis & indiſſolubilis inter nos charitatis. Pro qua re ſicut dignum eſt, ipſi ſpiritui ſct̃õ, cuius munere hoc factum eẽ non dubitamus, gratias ex toto corde retulimus, eleemoſynas, ieiunia q̃, & oꝝones ſolẽnes indiximus, & vbiq; vſq; ad rem optato fine concluſam indici faciemus, laudamus, & benedicimus dominum, qui tam lætã nobis tribuit diem, qua nullã adhuc ſenſimus lætiorem poſtquã hunc locum attigimus. Parari enim ſemitam videmus ad magnam Dei glotiam, & grandem populi Chriſtiani profectũ. Nemo noſtrũ fuit, dum ipſi oratores ſingula vobiſcum acta recẽſebant, q oculis vel corde non fleret. Commouebanꝫ inuſitato gaudio viſcera audiẽtium rem tam concorditer fuiſſe concluſam, ſperantium poſt hanc aliã multo lętiorem diem adhuc ſucceſſurã. Exultemus igit & iubilemus inuicẽ deo ſalutari noſtro, q recordatus miſe-

ricordiæ

ricordiæ suæ incipit plebem suã tanta cũ lætitia visitare, Leuemus manus nostras ad cœlũ glorificantes dñm nostrũ Iesum Christũ, qa pacem quã q̃tidie diebus nostris ecclesiæ dari petimus iã appropinquare videmus. Magnificemus spm̃ paracletũ q animos pauloante dissidentes in hanc spem pacis repente cõuertit. Sed si pro hac spe tantũ gaudij susc̃epimus quã magna & inenarrabilis erit illa lætitia tã nostra quã vestra qñ optatũ pacis & vnitatis finem re ipsa intuebimur? Vt aũt cognoscatis quantũ hæc res nobis est cordi ipsis nostris nũcijs in cõmuni cõgregatione auditis formã salui cõductus & ea q̃ cũ vestris ambasiatoribus cõcluserunt nihil addito vel retracto, hæc sancta synodus vnanimi oĩm cõsensu approbauit. Et ecce ipsum saluũ conductũ in publica sessione decretũ de verbo ad verbũ quẽadmodũ in Egra cõditus fuerat ad vos destinamus Misimus etiã vt nil ex pte nostra desit fratrẽ Iohãnem de Mulbruno vnũ ex nũcijs nostris q in Egra fuerat ad serenissimũ principẽ dñm regem Romanor̃, vt ab eo saluũ cõductum in ea quã optatis forma obtineat, quẽ vt primũ habuerimus ad vos sine mora trãsmittemus parati semper agere oĩa q̃ pro vestra tutela & libera audientia necessaria videbunt. Vtinã sicut fas est nobis verba exprimere ita mentes nr̃as in publicũ exhibere possemus. Vtinã sicut hãc epistolã lecturi estis, ita corda nostra palã inspicere possetis. Profecto nõ dubitamus quin cognita nostra in vos summa charitate, mox sine vlteriori tractatu in vnitate spũs cõnecteremur. Et qm̃ saluatoris nostri sn̄ia est nõ q inceperit, sed q pseuerauerit vsq; in finẽ saluus erit, vos oĩes p spm̃ sanctum huius sacri negocij directorẽ hortamur & obsecramus. vt quẽadmodũ rem istã feruenter inchoastis, ita firmiter & cõstãter vsq; ad vere vnionis cõplementũ pseueretis, speramus in Christo Iesu videre diem, & iam ꝑpe est forte q̃ alter alter̃ fraterna charitate nos inuicem cõplectemur, & vnanimes in eadẽ sanctæ matris ecclesiæ domo cum iocunditate ꝑpetuo habitabimus. Confidimus in dño tantã adhuc inuicẽ futurã dilectionẽ vt nullũ inter nos fuisse olim dispendiũ videat, Et quanquã nondũ hæc sancta vnio ꝑ qua laboramus cõpleta sit, tamen ipse spiritus sanctus tantã huius rei spẽ & affectũ cordibus nostris impressit, vt q̃d futur̃ est iam q̃dammodo in foribus esse credamus, Corpore absentes estis, sed ob hanc spem in visceribus charitatis & vinculo vere dilectionis quasi pn̄tes amplectimur, & p̃ gaudio nosipsi flentes tanquã mater filiũ ex longinqua patria redeuntẽ vos tenerrime osculamur, Iam igit quasi arram ꝓximæ mutuæ vnitatis pepigisse videmur, & nos dudũ futuros nr̃os dilectissimos fratres iam esse existimamus. Talia em̃ ipse spũs sanctus initia dedit, vt nõ aliud quã pacem, charitatem & vnitatẽ hinc attingere speremus. Leto ergo animo vtriq; simus. Iocũda mẽte inuicẽ viuamus, Cũ prope in ianuis gaudium q̃d nemo tollet à nobis p spm̃ sanctũ accepturi simus, Sed vt citius faciliusq; cõsequamur, vigilemus supplices in oratõibus & continuis p̃cibus dñm nostrũ Iesum Christũ deuotis mẽtibus exoremus, vt q̃d operari incepit, cõfirmet atq; ꝑficiat. Hora iam est vt sancta mater ecclesia quæ pro tam duro filior̃ suor̃ dissidio diu consternata est pro pace & vnitate lætari exultareq; incipiat, luctũq; ꝑteriti tẽporis cõuertat in gaudiũ. Tempus iam aduenit vt q eodẽ Christi charactere insigniti sunt & eodem baptismatis fonte renati deposita oĩ dissensione eundẽ charitatis & vnitatis spm̃ induant, & ad augmentũ gloriãq; nominis Christiani totis viribus intendant, fidẽq; orthodoxam ꝓtegere curẽt, quã infideles pagani multis in locis ignominiosæ pessundãt, & extinguere moliunt. Eya igit cũ nostræ dilectionis & syncer̃ voluntatis iam certi fimmodo vestros legatos p̃parate, q̃les in primis lr̃is postulauimus, vt cũ regius saluusconductus aduenerit cũ pleno mãdato ad hoc sacrũ conciliũ proficiscamini. Quos ita gratæ benignęq; susc̃ipiemus, vt à parentibus filij susc̃ipi cõsueuerũt. Spũs sanctus paracletus in cuius noĩe hæc sancta synodus est cõgregata, nobis & vobis & toti populo Christiano hic verã dilectionẽ & pacem, ac in futuro seculo vitã æternã donare dignet. Qui cũ patre & filio regnat bñdictus in secula Amen. Datum in sessione publica solemniter celebrata in ecclesia maiori Basilieñ. die veneris xx. mensis Iunij, Anno à natiuitate domini. M.CCCC.XXXII.

¶Sessio quarta & decreta concilij Basilienſis.

SAcrosancta gn̄alis synodus Basilieñ. in spiritu sancto legitime congregata vniuersalem ecclesiã representans. Attendẽs, quod ad ꝓuidentiæ spectat officiũ perspicaci consideratione futura ꝓspicere, & aduersus ea q̃ reipublicæ possent inferre dispendia salubriter prouidere. Cum itaq; eadem sancta synodus ad extirpationẽ hæresum pacem in Chr̃i populo & morum reformationem cum spiritus sancti gratia prout statu rerum & tempor̃ cõsiderato est admodum necessarium sit intẽta. Et propterea venerabiles in Christo patres sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinales ad ipsum sacrum concilium euocauerit existimans eor̃ in sacro concilio præsentiam pro eorum autoritate, sapiẽtia rer̃q; notitia multimode fructuosam, eisq; tanq̃ veris obediẽtiæ filijs ad sacrũ conciliũ veniẽtibus, si alibi contingeret apostolicę sedis vacatio in iacturã eor̃ q obediẽtes vacationi sacri cõcilij deseruirẽt vtilitati ecclesię possetq redũdare, cũ tamen vt obediẽtia nõ iacturam afferat, sed potius vtilitatis & honoris augmentum ratio cũ-

A

tio cūctis nota suadeat. Et ne aliqb⁹ forsitā venire negligētibus ꝓdesse ĩobediētia videret, hæc & alia q̄ animū cuiuscūq; prudētis ad hoc mouere possent & deberēt, ꝓuida attētiõe ꝓspiciēs hæc sc̄ta synodus statuit, decernit, atq; diffinit, qd' in euentū vacatõis sedis Aplicæ hoc sacro gñali durāte cõcilio electio summi põtificis in loco istiꝰ sacri cõcilij fiat, & ĩterdicit nealibi celebret. In contrariū attētata quauis authoritate etiā si papali non obstātibus qbuscunq; constitutionibus æditis vel ædēdis, aut alijs in contrarium faciētibus, ac si de ipsis esset de verbo ad verbum faciēda mētio specialis, aut iuramēto firmata existat, qbus ex certa sciā derogat, & decernit nulla, & irrita esse, nulliusq; roboris vel momēti ipso iure, contrariū vero attētātes sint tā actiue q̄ passiue quo ad electionē Romani pontificis, & ad quascūq; alias dignitates inhabiles, & oībus habitis dignitatibus ꝓpetuo priuati & infamiæ notā, ac etiā excõicatõis sñiam incurrāt ipso facto. Qd' si forsan aliqua de facto prætēsa electio præsumeret, tā electus prætēsus quā illi adhærētes, & eum pro tali gerētes supradictas pœnas incurrāt pari modo, absolutionem vero omnium & singulorꝫ q̄ præmissas sñias aut earꝫ aliquā incurrerint quoquo mõ dicta synodus tātūmodo præterq̄ in mortis articulo sibi reseruat. Decernēs hoc præsens decretum ligare, afficere, vim & effectum habere atq; sortiri post quadraginta dies continuo proxime futuros à die publicationis eiusdem.

¶Ne vi iuramenti aut promissionis alicui factæ aliqui astrictos se putent, vt ad Concilium venire non possint.

B ¶Itē ordinat, statuit, decernit, & declarat, qd' quicūq; & singuli cardinales, pr̄iarchę, archiep̄i ep̄i, abbates, p̄lati, reges, principes, duces, marchiones, comites, barones, vicarij Ecclesiæ Romanæ, vasalli cõmunitates, Romanę curiæ officiales, summi pontificis familiares, siue alij cuiuscūq; cõditõis existāt, siue qbuscūq; noĩbus censeat, ꝓpter iuramēta, ꝓmissiões, vel quaslibet alias obligatões p̄fato summo pontifici, seu alteri ad hoc eius mandato deputato, aut deputādo seu qbusuis alijs quomodolibet sup quacūq; re, vel cā, & sub quacūq; verborꝫ forma p̄stita seu p̄stāda nullatenus obligent, astringant, aut se impeditos à veniēdo ad hoc sacrū sc̄m Concilij occasione dictorꝫ, iuramētorꝫ, ꝓmissionū, vel aliarꝫ obligationū prætēdere possunt, aut potuerūt in futurꝫ quominus absq; periurij seu ifamiæ nota ad ipsam synodū teneant accedere, q̄ de iure vel cõsuetudine sunt astricti, cæteri vero q̄ vocati & req̄siti fuerint, & oĩm prædictorꝫ ꝓcuratores obedire, & adhærere ipsi Concilio, & libere accedere possint, & teneant, & eidē licite interesse. Processus vero quoscūq; suspēsionis & excõicatõis, interdicti, necnon priuatõis dignitatū, bñficiorꝫ, seu officiorꝫ quorūcūq;, & cõmendarꝫ reuocatões, ac ĩhabilitatõis sñias, seu piurij aliasve pœnas, mulctas, & cēsuras in se cõtinētes in ipsos occasione p̄missorꝫ p quēcunq; quauis, etiā Romani pontificis authoritate fulminatos, seu fulminādos cum oĩbus inde secutis aut secuturis, eadē sacra synodus nullos, cassos, & irritos, ac nullius roboris seu momēti existere ꝓnuntiat, declarat, & diffinit, & q̄tenus de facto ꝓcesserūt seu ꝓcesserint, reuocat, cassat, irritat, & annullat, & ꝓ cassis, irritis, & nullis habēdos statuit & decernit.

¶De bulla plumbea.

C ¶Itē vt gesta in ipsa synodo durabiliori testimonio roborent, statuit, & ordinat ipsa synodus qd' de cętero in lr̄is suis autēticis vtat bulla plūbea pēdēte cū cordula canabis aut serici ꝓut varietas causarꝫ & rerꝫ sup qbus lr̄æ eædē cõficient, postulabit, in vno missiõis spūs sc̄ti in specie colūbæ, in alio vero lateribus horꝫ verborꝫ. sacrosc̄tā gñalis synodus Basiliē. sculpturas continente, decernēs eiusdē plenā & omnimodā fidem adhibendā fore.

¶Qd' papa, durāte concilio, nõ possit creare cardinales, nec creatos publicare.

D ¶Itē cū multiplicatio cardinaliū sit Ecclesiæ dispēdiosa & onerosa, ꝓpterea, & ex alijs rōnabilibus & legitimis causis eādē sanctā synodū mouētibus, statuit, ordinat, atq; ex certa sciā hoc irrefragabili decreto decernit ipsa sc̄ta synodus qd' durāte hoc sacro Cõcilio Romanus põtifex à loco istius sacri cõcilij absens psonal'r nõ debeat, nec possit aliquē vel aliq̄s cuiuscūq; dignitatis, cõditõis, gradus, seu status existāt, in sanctæ Ro. Ecclesiæ cardinalē vel cardinales q̄uis mõ aut q̄cūq; q̄sito colore vel cā assumere, ꝓnūtiare secrete aut publice aut ꝓnūtiatos seu assumptos secreto publicare. Et si secus attētatū fuerit exnūc in antea irritū sit & inane, nulliusq; roboris vel momēti. Qd' si forsan taliter de facto assumpti aut ꝓnūtiati se ꝓ cardinalibꝰ gerere, aut noĩare p̄sumpserint, qbuscūq; dignitatibꝰ priuati, & ad oēs & singulas futuras iuhabiles. Et q̄cūq; eos ꝓ cardĩalibꝰ gerētes & reputātes exnūc ꝓut extūc sñia excõicatõis innodati sint ipso facto à qua p̄terq̄ in mortis articulo, nisi à p̄fata synodo absolutõis siue habilitatõis bñficiū obtinere nõ possint. Datū in sessione publica eiusdē synodi in Ecclesia maiori Basilieñ. solēniter celebrata. xij. Caleñ. Iulij. Anno Dñi. M. CCCC. XXXII.

¶Litera commissionis regiminis ciuitatis Auinioneñ. & comitatus Venaycini in eadem sessione quarta pronuntiata.

Sacro

SAcrosancta generalis synodus Basilieñ. in spiritu sancto legitime cõgregata vniuersalẽ ecclesiã representans. Dilecto ecclesiæ filio Alphonso sancti Eustachij sanctæ Romanæ ecclesię diacono Cardĩali apostolicę sedis legato ciuitatis Auinioneñ. comitatus Venaycini in spũalibus & tẽporalibus ꝓ nobis & sctã matre ecclesia vicario gñali salutẽ & oñipotentis dei bñdictionẽ. In pacis autore hæc sancta synodus cõgregata cũ vniuersi populi christiani pacẽ & tranquillitatem exoptans per diuersas mundi partes ad ꝓcurandũ ea q̃ pacis sunt, & scandalis obuiandũ suæ sollicitudinis opus impendat ecclesiæ propriũ patrimoniũ ad hoc ꝓcurandę pacis & tranquillitatis studio expers nullatenus esse decuit quinimò ipsam debet specialis intuitus cura fouere. Cũ itaq; ad ipsius sacræ synodi notitiã fide dignoꝝ sit relatione deductum q̃d ciuitas Auinioneñ, q̃ sanctæ dei ecclesiæ semper fidelissima & obsequẽtissima fuit, certis vrgentibus rationibus & causis necessarijs vicariũ per summũ poutificem ad ipsius regimen destinatũ se admittere nõ debere ꝓtendat, atq; ad eundem summũ pontificẽ plures ãbasiatores destinauerit pro vtili & salubri gubernatione ciuitatis eiusdẽ ac comitatus Venaycini eidẽ adiacentis suppliciter postulans, vt de alio vtili eis ꝓuideret vicario, q̃d hucusq; obtinere nequit, nec sperat posse obtinere, qnimò is q ꝓ vicario destitutus est intẽdit & nitit̃ suscipere gubernatiõis officiũ inuita ciuitate, cõgregare satagens multitudinẽ gentiũ armataꝝ. Vnde sup̃missis informatione recepta ex his & alijs q̃ honestas censet calamo nõ ꝓmenda detur bationc & periculo graui status ciuitatis illius & patriæ est ex verisimilibus & vrgẽtibus rõnibus dubitandũ, essetq; nimis graue dispendiũ si forte (q̃d auertere digneť altissimus) ecclesia ꝓderet illud tã nobile pr̃imoniũ sui mẽbrũ aut guerraꝝ inquietudine turbareť. Idcirco hæc sancta synodus hmõi piculis cupiens obuiare ciuitatẽq; illã & comitatũ in pace & quiete fouere regimen & gubernationẽ ciuitatis ipsius & vsq; quo cũ summo põtifice ꝓ ipsam sanctã synodũ, vel aliq̃ eius noĩe habito pleniori tractatu fuerit aliter ordinatũ, maxime attẽto q̃d ꝓpter distantiã locoꝝ & discrimina viarum nõ potest facile haberi recursus ad dictũ summũ põtificẽ & piculũ fit in mora, tibi cuius futuræ vtili & fideli gubernatõi fidẽ facit aliaꝝ terraꝝ ecclesiæ regimen ꝓ te hactenus fideliſſime plurimũq; vtiliter gestũ duxit ad honorẽ dei, sanctæ matris ecclesiæ, ac huius sanctæ synodi tenore pr̃tiũ plenarie cõmittendũ cũ plenaria potestate regẽdi & gubernãdi dictã ciuitatẽ Auinioneñ. & comitatũ Venaycini oẽmq; in eisdẽ iurisdictionẽ merũ & mixtũ impiũ ꝓte vel alium seu alios exercẽdi, officiales amouẽdi etiã si põtificali pfulgeant dignitate & alios vel eosdẽ instituendi, iuramẽta seu ꝓmissiões recipiẽdi ac illa relaxãdi cũ q̃buscũq; semel vel pluries q̃tiens visũ tibi fuerit opportunũ. Quascũq; pecunias, ꝓfructus, ꝓuentus & emolumẽta in illis ciuitate & comitatu rõne iuris papalis vel sanctæ Romanæ ecclesiæ, aut q̃cunq; iure vel titulo ꝓ tẽpe ꝓterito, pr̃ti & futuro cameræ apostolicę debitas & debita recipiẽdi & exigẽdi ac recipi & exigi faciẽdi, cõtradictores q̃slibet vel inobedientes cẽsuris ecclesiasticis & alijs cõpescendi remedijs opportunis. Et gñaliter cũ oĩbus illis potestatibus & facultatibus q̃s bonæ memoriæ, Franciscus archiepũs Narboneñ, sanctæ Romanæ ecclesiæ camerarius à felicis recordatõis, Martino papa quinto ac alias habuit dũ ageret in humanis, licet etiã hic nõ specifice exprimant, Mandãs tibi in virtute sanctæ obediẽtiæ & sub pœnis iuris, quatenus curã & regimen prædictũ humeris tuis impositũ reuerẽter suscipias ac diligẽter & fideliter exequaris vtilitatẽ publicã trãquillitatemq;, & pacificũ statũ illius ciuitatis & comitatus sic ꝓcurare sollicite studeas, ipsumq; regimen & gubernationẽ ꝓ modo tuæ sapientiæ sic vtiliter gerere, vt apud deum æternæ vitę merita, & apd mũdũ fama tua laudis & gloriæ suscipiat incrementa. Mandat insup oĩbus officialibus, ciuibus, incolis & habitatoribus dictæ ciuitatis & comitatus capitaneis, necnõ castroꝝ castellanis, balliuis, & alijs officialibus q̃buscũq;, q̃uis noĩe censeant & alijs vniuersis, q̃tenus tibi & ꝓ te deputãdis officialibus ad regimen eorũdem, & nulli alteri pareãt & obediãt & intendãt in oĩbus & ꝓ oĩa quẽ admodũ ꝓfato archiepo Narbo. dum viueret, & ꝓ ecclesia Romana, dictæ ciuitatis & comitatus regimen & gubernationẽ gerere faciebãt, & facere tenebant. Quibuscũq; ꝓmissionibus iuramẽtis, obligatõibus, & alijs q̃buscũq; dispositõibus in cõtrariũ faciẽtibus nõ obstãtibus vllo modo. Hæc nãq; sancta synodus omniũ q̃rumcũq; obuiantiũ prædictis vim & effectũ pr̃tiũ autoritate suspendit. Et quicq̃d p te rite spũaliter & tẽporaliter gestũ, & ordinatũ, actũ vel seminatum fuerit, vel prouisum hæc sancta synodus ratũ & gratũ habebit, ac faciet autore dño inuiolabiliter obseruari. Datũ in sessione publica eiusdẽ sanctæ synodi in ecclesia maiori Basilieñ, die veneris. xx. mensis Iunij. Anno domini. M. CCCC. XXXII.

¶ Decreta quintæ sessionis de causis fidei concilij Basilienſis.

SAcrosancta gñalis synodus Basilieñ. in spũ sctõ legitime cõgregata vniuersalẽ ecclesiã representãs, cõsiderãs, ꝙ ipsa inter alia fructuosa opa ad hæreses extirpãdũ, & à fide deuios ad eiusdẽ fidei orthodoxæ vnionẽ reducẽdos i spũ sctõ pricipaliter cõgregata dinoscit. Et ꝓpterea cõstituit accõmodũ fore, imò necessariũ, ꝓ causis fidẽ cõcernẽtib⁹ i hoc sacro concilio

Concilio tractãdis,&examinãdis de ꝑsonis idoneis ꝓuidere.Ea ꝓpter cõstituit & deputat iudices ad audiendũ oẽs & singulas causas fidẽ qũolibet concernẽtes,venerabiles Frãciscum Papien̄.Cõradũ Ratisponẽ.eꝑos & dilectũ Eccleſiæ filiũ Iohãnẽ abbatẽ Ciſtertiẽ.qbus in cauſis hmõi ꝑ deputatos ad hoc priꝰ examiatis ipſisq; deſignatis & remiſſis dat ptãtẽ in ꝑdictis cauſis in hoc loco cõcilij,& extra citãdi,& audiẽdi,cognoſcẽdi,& alia faciẽdi q̃ ad dictas cauſas ptinẽt,& ptinebũt vſq; ad diffinitiuã ſnĩam excluſiue,& vt eo facilius cauſæ ꝑdictæ ſuũ debitũ finẽ cõſequãt,eadẽ ſctã ſynodus,vt ipſi iudices ꝑdicti, aut duo ex eis tertio ſtatutis horis nõ veniẽtes termino in cauſis hmõi tũc occurrẽtes tenere & obſeruari facere,& alia,ſummarie ſimpliciter,& de plano,ac ſine ſtrepitu,& figura iudicij ꝓcedere valeant,ſtatuit,& decernit.

¶De procuratore fidei.

C ¶Itẽ ſctã ſynodus ꝑdicta deputat,& cõſtituit dilectũ eccl'ę filiũ Nicolaũ amicĩ licẽtiatũ ĩ theologia,in cauſis fidei ꝑmiſſis ꝓcuratorẽ gñalẽ hoc durãte cõcilio cũ ptãte ſubſtituẽdi de cõſenſu & authoritate iudicũ ꝑdictoꝝ q nullã cauſam ꝓmoueat,niſi primũ ꝑ deputationẽ fidei fuerit examinata & admiſſa.¶Itẽ dicta ſctã ſynodus ne inter cæteros vberes fructus,ꝑ qbus ꝓcreãdis ſummope deſudat.Iuſtitia indebite grauatis ꝓ qua ad eãdẽ cõfluũt mĩſtrãda deficiat, aut ipſiꝰ executio plus debito negligat,volẽs in ꝑmiſſis opportunis remedijs ꝓuidere cõſtituit, ordinat,& deputat iudices,ſeu cõmiſſarios ad audiẽdũ oẽs cauſas ad dictã ſanctã ſynodũ deuolutas ſeu deuoluẽdas deductas deducẽdas cauſis cõcernẽtibus fidẽ exceptis.Venerabiles Berẽgariũ Petragoricẽ.Petrũ Auguſtẽ. ꝓuinciæ Maguntiñ.& Delphinũ Parmeñ.eꝑos qbus in cauſis ꝑmiſſis ꝑ deputatos ad hoc prius examinatis ipſisq; remiſſis,& deſignatis dat ptãtẽ nõ obſtãtibus ferijs ĩ loco cõcilij,& extra citãdi,& audiẽdi,& cognoſcẽdi,referẽdi,diffiniẽdi,& alia faciẽdi q̃ ad dictas cauſas ptinẽt & ptinebunt,& vt eo facilius cauſæ,ſeu negotia ad debitũ finem pueniãt,eadẽ ſctã ſynodus,vt tres aut duo ex ipſis tertio ſtatutis horis nõ veniẽtes termino in cauſis hmõi tũc occurrẽtes tenere,& obſeruari facere,& alias ſcdm q̃litatẽ cauſaꝝ ꝓcedere valeãt,ſtatuit,& decernit cauſis tñ Eccleſiaꝝ cathedraliũ,& maioribus earundẽ dictæ ſacræ ſynodo reſeruatis,de qbus ſe nõ impediãt,niſi de gñalis congregatõis pr̃m & ſuppoſitoꝝ eiuſdem etiã citra ſeſſionẽ publicã cõmiſſione ſpeciali,ratificatq; nihilominus hæc ſctã ſynodus, & approbat oẽs cõmiſſiones quarũcũq; cauſaꝝ,etiã cathedraliũ,& maioꝝ ſub quacũq; ptãte in gñali congregatõe dictis iudicibus ſeu alijs cõmiſſarijs hactenus factas, necnõ ꝓceſſus exin de ſecutos,& etiã in antea ꝑ eoſdẽ continuandos. ¶Itẽ ne iudices ꝑdicti quaslibet cauſas ad hoc ſacrũ Conciliũ delatas ſeu deferẽdas paſſim & indiſtincte importunitate petẽtiũ deuicti audiẽdas recipiãt,ſed potius de qualitate ipſaꝝ rõ habeãt hæc ſctã ſynodus cõſtituit,& deputat dilectos Eccleſiæ filios Iulianũ Apoſtolicæ ſedis legatũ S.Angeli,& Dñicũ ſanctæ Mariæ in via lata ſacroſanctæ Ro.Eccleſiæ diaconos,cardinales,ac quẽuis ꝑſidentẽ nunc & in futuꝝ ꝓtpe exiſtentẽ,& venerabilẽ Frãciſcũ Gebeñ.eꝑm,ac dilectũ Eccleſiæ filiũ Henricũ Fleckel palatĩ Apoſtolici cauſaꝝ ꝓcognitores,dãs & concedẽs quinq; ꝑdictis vel maiori parti alijs ſe abſentãtibus,vel nõ conſentiẽtibus ptãtem hmõi cauſas primũ diligẽter examinãdi,& diſcernẽdi quæ aut quales illaꝝ in hoc concilo tractari,audiri,cognoſci decẽter poſſint ſeu diffiniri debeãt,& quas tractãdas ſeu in gñali congregatõe reſerãdas,aut abſq; relatõe præmiſſa cognitione decidẽdas iudicauerint ad ipſos iudices remittere habeãt deſignatas ſub modificatõe ꝓcedẽdi ꝑdicta,& niſi ad eos ſic vt ꝑmittit remiſſæ fuerint de illis ſe non impediãt quouis mõ.

¶Itẽ decernit hęc ſctã ſynodus qd' poſt tres menſes continuos à die publicatõis computãdos tã iudicium profide q̃ pro alijs cauſis prædictis audiẽdis deputatoꝝ pariter,& præcognitoꝝ ptãs finiat.Sit tñ in ptãte dictæ gñalis congregatõis in locum quorumlibet prædictoꝝ etiam citra ſeſſionẽ publicã quos decreuerit deputare.¶Itẽ ſtatuit & diffinit qd' nullus huic ſacro cõcilio per ſe vel procuratorẽ ſuum legitime admiſſum incorporatus etiã procurator ipe aut incorporãdus in futuꝝ à tpe arrepti itineris ſine fraude cõtinuati aĩo ad hãc Baſilien̄.ſynodũ venĩendi ꝑ quacũq; cauſa ſeu lite mota,ſeu mouẽda,aut quauis alia occaſione ad Romanã curiã, ſeu corã quocunq; iudice ordinario vel delegato extra locum Concilij illo durãte inuitus trahi,ſeu euocari,aut contra ipſos inuitos,aut aliquẽ eorundẽ ꝓcedi poſſit. Si qd vero in contrarium attentatum fuerit quouis modo ꝑ quẽcũq; quauis etiã ſummi pontificis authoritate decernit irritum,& inane nulliuſq; roboris exiſtere ſeu momẽti.Nihilominus hæc ſctã ſynodus offert ſe paratã de oĩbus ſuppoſitis eiuſdẽ,aut aliquo eoꝝ querulãtibꝰ ſeu actionẽ mouere volentibus miniſtrare ſacræ iuſtitiæ cõplemẽtũ.¶Itẽ hæc ſctã ſynodus deputat & cõſtituit dilectũ Eccleſiæ filiũ Henricũ Fleckel,Apoſtolici palatĩ cauſaꝝ auditorẽ huius ſacri cõcilij iudicẽ & auditorẽ ordinariũ dãs,& concedẽs eidẽ omnẽ ptãtem,ſeu iuridictionẽ quã in Romana curia de iure ſeu cõſuetudine exercet,ſeu exercere habet Apoſtolicæ cameræ auditor.¶Item conſtituit, & deputat dilectũ Eccleſiæ filiũ Titianũ de laude Soldanũ cum ptãte quam habet Solda-

Deputãt iudices ad examinandũ cauſas gñaliter

Ordiatio præcogniꝰtorum.

Ꝯ vltra tres menſes ptãs iudicum nõ duret

Ne icorporati trahãtur ad iudiciuꝫ extra locũ huius concilij.

Ordinat auditor ordinari?

Soldan? conſtituit.

Soldanus curiæ Romanæ. Item de cæteris officiarijs in hac sacra synodo necessarijs ordinet, & disponat in cõgregatione generali, & quæcunq; super deputatiõe dictorũ officialium acta seu ordinata fuerint eiusdẽ firmitatis & autoritatis existãt, ac si facta fuissent in publica sessiõe

Deputãt notarij

¶Itẽ, qa plures notarij & scribæ in eadẽ sctã synodo ad cõscribendũ acta eiusdẽ sunt necessarij citra aliorũ p ipsam sanctã synodũ in alijs sessionibus deputatorũ reuocationem magistros, Enselmũ de Ginscardis de Blensaco iuris canonici professorẽ, Gerhardũ Rousselli, Georgium Frey de Vilshouẽ, Cõradum Kneulin de Dyebpurg, Petrum de Noxeto, clericos Vercellen. Nouiomẽ. Patauiẽ. Maguntin. & Placentin. diocœ. notarios & scribas eiusdẽ ordinat & deputat. Datũ in sessiõe publica eiusdẽ sanctæ synodi in ecclesia maiori Basilien. solẽniter celebrata. v. Idus Augusti. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXII.

¶Sessio sexta sacri concilij Basilensis.

A

ANno dñi millesimo quadringentesimo secundo, die sabbati sexta mensis Septẽbris in ecclesia maiori Basilien. in qua sessiones celebrari solent, sexta huius sacrę synodi Basilien. sessio est celebrata hoc modo, primo videlicet missa solennis de beata virgine Maria per dominũ episcopũ Constan. præsidentem celebrata, & demũ suffragijs, antiphona Exaudi, ac Letanijs cum euangelio secundum Lucã, Dixit Iesus discipulis suis Qui vos odit, me odit: & qui vos spernit, me spernit, ac hymno, Veni creator spiritus cũ versiculo & collecta decantatis, assistentibus dominis, Iuliano legato Placentino, & Firmano cardinalibus, cum trigintaduobus prælatis, in eorum mitris planis & pluuialibus existẽtibus, dño duce Vvilhelmo Bauarię protectore huius sacri assistente concilij venerabiles viri magistri Nicolaus Amici, & Hugo Berardi promotores huius sacri concilij per organũ dicti magistri Hugonis suã petitionẽ fecerunt in scriptis, vt sequit. ¶Reuerendissimi patres & vos alij dñi mei præstãtissimi, sacrosanctũ generale conciliũ in spũ sancto legitime cõgregatũ celebrãtes, ac vniuersalẽ ecclesiã representãtes, cũ ex decreto tertiæ sessiõis huius sacri cõcilij sanctissimus dñs nr̃ papa Eugenius cũ omni reuerẽtia & instãtia fuerit p viscera miæ Iesu Christi exhortatus, req̃situs, ac monitus, q̃tenus p̃tẽsam dissolutionẽ huius sacri cõcilij de facto reuocaret sicut de facto ꝓcesserat q̃ notorie scãdalizat vniuersalẽ ecclesiã & populũ christianũ, & ipsam reuocationẽ, quẽadmodũ & dissolutionẽ fecerat p diuersas mũdi partes trãsmitteret & publicaret, ab oĩ q̃ ipedimẽto cõcilij penitus desisteret, q̃nimò eidẽ, vt debebat, faueret & assisteret, oĩa q̃ p̃beret subsidia & auxilia opportuna, necnõ ifra triũ mẽsiũ spaciũ pẽptorie p̃fixũ & assignatũ si corpalis ipsi⁹ depositio patereť psonaľr veniret. Sinaũt psonã vl̃ psonas loco & vice sui destinaret & trãsmitteret cũ plenaria ptãte ad oĩa & singula ĩ hoc sacro cõcilio pagenda vsq; ad totalẽ cõclusionẽ ipsius p oẽs & singulos actus gradati & successiue. Et cũ dict⁹ dñs Eugenius papa. 4. ea sup qbus monitus fuit facere nõ curauit, sed ĩ sua p̃tẽsa dissolutõe pseuerauit & etiã pseueret, ac oẽm pturbationẽ & euersionẽ huius sacri cõcilij multipliciter moliat nec ifra terminũ p̃fixũ venerit aut miserit. Idcirco nos ꝓmotores huius sacri cõcilij ꝓducentes memoratũ decretũ monitõis & citatiõis, ac executionẽ legitie & debite factã petimus, supplicamus istãtissime, & req̃rimus dictũ dñm Eug. papã. iiij. p hãc sctãm syñ. decerni & declarari cõtumacẽ in p̃dictis atq; ad vlteriora debite ꝓcedi ꝓut necessitates ecclesię dei exigũt & req̃rũt. Ac ꝓut est diuini iuris pariter & hũani. Deinde ꝓductis p eos monitõe & citatõe cõtra dñm nr̃m papã Eug. modernũ, & dños cardinales cũ duobus istrumẽtis executõis eiusdẽ etiã petito istãter req̃sito p sacrosctm̃ conciliũ p̃fatũ dñm nr̃m papã cõtumacẽ reputari, & ad vlteriora ꝓcedi, dictus dñs eps Cõstã. p̃fidẽs de mãdato cõcilij iniũxit reuc. in Chro p̃bus & dñis Petrago, & Ratispo. epis vt interrogarẽt, si dñs nr̃ papa, vel aliq̃s pro eo ptãtẽ vel mãdatũ sufficiẽs hñs eẽt ĩ dicta sessiõe se rep̃sentaret. Qui qdẽ ambo epi, vc3 Petrago. & Ratispo. prio sup gradus añ altare dictę sessiõis ter eũdẽ dñm nostr̃ papã vocauerũt & itelligibili voce sub his verbis. Est ne hic aliq̃s ꝓ dño Eug. papa. iiij. cũ legitia ptãte, cuius cõtumacia nũc accusata est? Cõpareat ĩ hac sessiõe publica. Silr̃ hoc idẽ fecerũt ter añ maius portale dictæ ecclesiæ. Et deide facta relatõe p eosdẽ dños epos, dño epo p̃sidẽti q̃ neminẽ ꝓ p̃fato dño nr̃o papa rep̃sentãte apparuerũt, accesserũt ad dictã sessionẽ nũtij, & oratores ipsius dñi nr̃i papæ, vc3 dñi Tarẽtin⁹, & Collocẽ. archiepi, eps Magalonẽ. & dñs Anthonius de S. Vito sacri palatij causar̃ auditor. Et ipsis sedẽtibus ĩ eadẽ iuxta dñm ducẽ ꝓtectorẽ dictus mgr̃ Hugo alter ꝓmotorũ alio sibi assistẽte trina vice cũ instãtia petijt ab eisdẽ dñis nũtijs & oratoribus an haberẽt aliq̃d mãdatum vel potestatẽ à dño nr̃o papa Eug. iiij. Qui rñderũt, q̃ erãt simplices nũtij, & oratorij dñi nostri papæ. Et tũc ipse ꝓmotor attento q̃ dicti oratores nullã faciebãt fidem de mãdato noĩe cõcilij, ꝓtestatus est de nullitate actorũ & agẽdorũ p eosdẽ. His itaq; pactis dñs Magalonẽ. eps alter dictorũ nuntiorũ narrauit se aliàs ĩ principio sui aduentus literas credentiales dñis hic in Basilea cõgregatis exhibuisse & p̃sentasse. Et q̃ illa q̃ dicere intendebãt in eorũ credẽtia cõtinebãtur.

Promotores cõcilij dant petitionem

nebant. Deiñ dñs archieps Tarẽtinus ibidẽ quãdã fecit ſupplicationẽ exhortatoriã ſumẽs ꝓ themate: Obſecro vos ĩ dño vt digne ambulatis vocatiõe q̃ vocati eſtis, &c. Supplicãdo iterũ ꝙ pro bono & vtilitate eccleſiæ ſanctæ dei, & ad euitãdũ ſcãdala dignarent ſupſedere in negotio ꝓceſſus cõtra dñm noſtrũ papã & cardinales. Qua req̃ſitione facta & habita inter dños aliq̃li deliberatõe, dñs ꝓſidẽs eiſdẽ dñis oratoribus rñdit ꝙ ſup ꝓpoſitis ꝑ promotorẽ cõcilij, & ꝑ eoſdẽ dños petitis dñi de cõcilio deliberarẽt, & tãtũ facerẽt ꝙ totus mũdus merito de cõcilio ꝓdicto deberet cõtẽtari. Et tũc dñs Collocẽ. archieps de hmõi gratioſa rñſione regratiatus eſt, & his ſic pactis, dñi oratores & nũtij ꝓdicti à loco publicę ſeſſiõis receſſerũt & ſe abſentarũt. Demũ ꝓmotores cõcilij ꝓdicti ꝑ organũ magiſtri Hugonis (vt ſupra) accuſauerũt contumaciã dñoꝝ cardinaliũ, vt in ſchedula quã in ſuis tenebat manibus, cõtineť, videlicet. ¶Itẽ, cõſimili mõ accuſamus cõtumaciã reuerẽdiſſ. dñoꝝ cardinaliũ q̃ vigore dicti decreti moniti & citati fuerũt ꝓcedi petẽtes ad vlteriora, vt ſupra, Iordani epi Sabinẽ. de Vrſinis vulgariter noĩati, Hugõis epi Peneſtrini de Cypro noĩati, Petri tituli S. Laurẽtij in Celio mõte pbri cardinalis de Fuxo, Iohãnis tituli S. Laurẽtij in Lucina pbri cardinalis Rothomageñ. Ludouici tituli S. Ceciliæ pbri cardinalis Arelateñ. Henrici S. Euſebij pbri cardinalis de Anglia, Anthonij tituli S. Marcelli pbri cardinalis, Dñici tituli ſctoꝝ Iohãnis & Pauli pbri Ylerdenñ. Iohannis tituli S. Petri ad vincula pbri cardinalis, Iohãnis tituli S. Sixti pbri cardinalis, Frãciſci tituli S. Clemẽtis pbri cardinalis Venetiaꝝ, Alphõſi S. Euſtachij diaconi cardinalis, Lucidi S. Mariæ in Coſmedin diaconi cardinalis de comite, Ardecini ſctoꝝ Coſmæ & Damiani diaconi cardinalis Nauariẽ. Proſperi S. Georgij ad velũ aureũ diaconi cardinalis de colũna. Et tũc dicti dñi Petrago. & Ratiſponẽ. epi de mãdato ſacri cõcilij, vt ſupra, añ altare ter, & añ valuas eccleſiæ etiã ter eoſdẽ dños cardinales, aut aliq̃s pro ipſis vocauerũt. Et facta eoꝝ relatiõe de ꝑmiſſis, ꝙ neminẽ inuenerũt dñs auditor dñi legati ſurrexit in mediũ, & dixit ꝙ paratũ ſe offerebat exhibere mãdatũ ſufficiens corã dñis à cõcilio deputãdis pro quinq; dñis cardinalibus vocatis, videlicet dñis de Cypro, Arelatẽ. ſancti Sixti, Rothomageñ. & de mõte forti, ſimiliter allegare cauſas rõnabiles, propter q̃s dñs Ylerdeñ. q̃ iã habitus eſt in cõgregatiõe gñali excuſatus, necnõ ſancti Petri ad vincula S. Euſtachij de Fuxo & de Anglia cardinales merito ꝑ excuſatis habebunť. Præterea magiſtri, Simon de valle, & Iohãnes de Ragufio ordinis ꝓdicatoꝝ pro & noĩe dñi cardina. Bononieñ. dixerunt ſe habere mãdatũ ſufficiens & obtulerũt ſe corã eiſdẽ dñis deputatis producere velle. Similiter Laurẽtius de Rotella obtulit ſe rõnabilibus de cauſis excuſatuꝝ dñm cardinalẽ de colũna. Et tandẽ his peractis conciliũ per organũ dñi præſidentis deputauit dños Friſingeñ. & Belliceñ. epos̃ q̃ viderẽt & examinarent producta per promotores & petita, necnõ mãdata dñoꝝ cardinaliũ, ac hmõi excuſationes audirent & oĩa concilio referrent. De q̃bus oĩbus & ſingulis præmiſſis præfati promotores noĩe concilij petierũt, & q̃libet eoꝝ petijt ad perpetuã rei memoriã ſibi fieri à nobis notarijs vnũ vel plura inſtrumentũ & inſtrumenta. Datũ in ſeſſione publica eiuſdem ſanctæ, vt ſupra.

¶Seſſio ſeptima celebrata in eccleſia maiori Baſilieñ. viij. Idus menſis Nouembris.

B Sacroſancta generalis ſynodus Baſilienſis in ſpũ ſancto legitime cõgregata, vniuerſalẽ eccleſiã repreſentãs, ad perpetuã rei memoriã. Dudũ hæc ſcta ſynodus ſuper electiõe Romani pontificis in caſu vacatiõis ſedis apoſtolicæ hoc ſacro durãte cõcilio, quoddã ædidit decretũ hmõi ſub tenore: Ad prouidentiæ ſpectat officium perſpicaci conſideratione futura proſpicere, vt habeť in quarta ſeſſione, & ideo nõ fuit neceſſe hic inſerere.

¶Prorogatio tpis cardinaliũ veniendi ad cõciliũ tẽpore vacationis papatus.

C ¶Cũ aũt ex eodẽ decreto apud aliq̃s exorta ſit dubitatõis occaſio tẽpus decẽ dieꝝ ad intrandũ conclaue præfinitũ ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalibus per cõſtitutionẽ æditã in generali cõcilio Lugdunẽ. ſaltẽ à tpe notæ vacatõis in loco huius cõcilij curreret, & artaret q̃d nimis rigidum videretur, & terminus nimis breuis propter multos ex eiſdem cardinalibus q̃ à loco ipſius cõcilij eẽ poſſent in remotis locis abſentes. Hæc ſcta ſynodus cupiẽs oẽm dubitationis materiã amputare, Et ea q̃ ad pacẽ & vnitatẽ eccleſię dei ſanctæ accõmoda ſunt vigilãti ſtudio ꝓuidere, & tã ĩ his q̃ in oĩbus q̃ fidei catholicæ exaltationẽ, gñalẽq; reformationẽ & pacẽ populi Chriſtiani cõcernere dignoſcunť, pro q̃bus eſt in ſpũ ſctõ legitime cõgregata cũ omni modeſtia, debitaq; maturitate procedere ꝑſentis decreti tenore decernit, ꝙ in caſu vacatõis ſedis apoſtolicæ ꝑte durãte cõcilio añ ſexaginta dies à die vacatõis cõtinue cõputandos ad electionẽ Ro. põtificis minime ꝓcedať. Statuit q̃q; hæc ſcta ſynodus ꝙ de bñficijs cardinaliũ, q cõtra preinſertũ decretũ aliq̃d preſumpſerint attẽtare, ſtatim poſſit ꝑ eos ad q̃s de iure cõi ſpectat, libere diſponere ꝑ viã collatiõis, præſentatõis, electõis, ſeu cuiuslibet alterius ꝓuiſionis. Et iã ſi eſſent eccleſiæ metropolitanæ, cathedrales, aut alia q̃cunq; bñficia q̃cunq; nomine cenſeanť quæ in titulũ vel cõmendã à prædictis cardinalibus tenent reſeruatiõibus apoſtolici s

stolicis specialibus aut gñalibus,& alijs in cõtrariũ faciẽtibus minime obsistẽtibus. Datum in sessione publica eiusdem sanctæ synodi in ecclesia maiori Basilieñ.solenniter celebrata.VIII. Idus Nouembris.Anno à natiuitate dñi.M.CCCC.XXXII.

¶Sessio octaua concilij Basilienſis.

SAcroſctã gñalis ſynodus Baſileñ.in ſpũ ſctõ legitie cõgregata,vlem eccleſiã repſentãs Cũ iãdudũ de mẽſe Aprilis ĩ huius ſacri cõcilij ſeſſiõe ſolẽni æditũ ac publicatũ fuerit decretũ hmõi ſeriei Sacroſctã &c.olim &c. Quod qdẽ vacatõis decretũ debite extitit executũ,& ĩ termino cõſtituto ſolẽni ſeſſiõe celebrata ſexta die mẽſis Septẽbris p promotores huius ſacri cõcilij fuerit ipſius dñi papę & cardinaliũ abſentiũ cõtumacia debite accuſata,ambaſiatoribus ipſius ſummi põtificis tũc in hac ciuitate pſonaliter cõſtitutis. Qui qdẽ ambaſiatores ad locũ ipſius ſeſſiõis veniẽtes magnis p̃cibus à dicto ſacro cõcilio petierũt in ꝓcedẽdo cõtra dictũ dñm Eug.papã & cardinales ſupſederi. Et licet ſcdm iuris ordinẽ attẽta magna dicti dñi Eugenij & dictoꝝ cardinaliũ cõtumacia,& multis ſupplicatõibus,& inſtãtijs in dicto decreto memoratis ꝓcedẽdũ fuiſſet ad declarãdũ ipſos eẽ cõtumaces,& alia iuris remedia opportuna,volẽs tñ agere cũ oĩ mãſuetudie & lenitate. Et ſi forte reſipiſcerẽt expectare. Maxie attẽdẽs q̃ chariſſimus eccleſiæ filius Romanoꝝ rex illuſtris & fidelis eccleſiæ aduocatus iugiter apud eũdẽ dñm Eug.& cardinales iſtabat ambaſiatis lr̃is & tractatibus vſq; in p̃ns ſupſedit ab vlterius ꝓcedẽdo. Cũ aũt à die dictæ accuſatõis cõtumaciæ ſint lapſi tres mẽſes,& vltra etiã à die ſuę p̃tẽſæ diſſolutõis annus effluxit,ipſe q̃ dñs Eugenius monitõibꝰ ſupradictis ſanctę mr̃is eccleſię renuat obedire,ſedĩ ſua p̃tẽſa diſſolutõe huius ſacri cõcilij perſeueret ip̃m euertere & diſpdere varijs modis ſatagẽs. Et aliã cõgregationẽ ſub noĩe gñalis cõcilij ĩdicere in graue ſcãdalũ,& dãnũ totius eccleſiæ,boniq; publici pturbationẽ,& decretoꝝ ſacri Conſtañ.cõcilij cõtẽptũ & eneruationẽ,ac etiã fidei catholicæ detrimẽtũ. Cũ hoc ſacꝝ cõciliũ ad extirpationẽ hęreſum p dei grãm ſolicitudiuẽ & operã p̃buerit & p̃beat,ex q̃ fructus optimꝰ in proxia diſpoſitõe videt. Idcirco ad oẽm ſupabũdãtẽ cautelã,ſuiq; oẽm mãſuetudinẽ & grauitatẽ oñendũ. Et ip̃m dñm Eug.papã in magis manifeſta cõtumacia cõſtituẽdũ eũdẽ p viſcera miæ Ieſu Chr̃i,& ſub obteſtatõe diuini iudicij admonet,exhortat,& eidẽ ex pte oĩpotentis dei p̃cipit atq; mãdat,q̃tenus ĩtra ſexaginta dies ab hac die,p̃ſentisq; decreti ĩ valuis eccleſiæ Baſiliẽ.affixiõe cõtinue ſubſequẽtes,dictas p̃tẽſas diſſolutionẽ & cõuocationẽ cõgregatõis ſub noĩe cõcilij gñalis publice reuocet,& huic ſacro cõcilio,etiã pure & ſimplr adhæreat realiter & cũ effectu,& deĩde cætera in p̃inſerto decreto cõtẽto adipleat cũ effectu. Alioqn,ſi ĩtra p̃dictũ terminũ p̃dictas p̃tẽſas diſſolutionẽ & cõuocationẽ nõ reuocauerit publice,& ipſi ſacro cõcilio pure ſimplr(vt p̃mittit)nõ adhæſerit,dicta ſcta ſynodus abſq; vlteriori monitõe, req̃ſitiõe,vocatõe ſeu citatõe cõtra ip̃m ſup p̃miſſis & oĩbus alijs ĩ cõcilio pagẽdis vſq; ad finẽ debitũ incluſiue ꝓcedat ꝓut ſpũs ſctũs dictauerit,& tã de iure diuino q̃ hũano fuerit ꝓcedẽdũ,adijciẽs q̃ ſi dictus Eug.papa p̃miſſis parere cõtẽpſerit,& dicto termino ſexaginta dierũ pẽdẽtẽ aliq̃s ꝓmotões fecerit ad cathedrales eccleſias vel eccleſiaſticas dignitates,vel alia q̃ cũq; bñficia vel officia ĩ fomẽtũ dictę ſuę p̃tẽſę diſſolutõis & eneruationẽ,diminutionẽ ſeu ĩpedimẽtũ huius ſacri cõcilij de q̃ ipſius ſacri cõcilij arbitrio iudicabit an factæ fuerint ĩ fomẽtũ Tales ꝓmotões hęc ſcta ſynodus caſſat,irritat,& annullat. Mãdat p̃terea ĩ virtute ſanctę obediẽtiæ,& ſub pœna priuatõis quã ipſo facto ĩcurrãt oĩm ſuoꝝ bñficioꝝ & officioꝝ, cõmẽdarũ,pẽſionũ & gratiaꝝ q̃rũcũq;,etiã expectatiuaꝝ,oĩbus & ſingulis ſanctę Ro.eccleſię cardinalibus,p̃riarchis,archiep̃is,epis & alijs eccleſiarꝝ prælatis,officiarijs curię,& clericis q̃buſcũq; in Romana curia exiſtẽtibus cuiuſcũq; ſtatus,& cõditõis exiſtãt,q̃tenus ĩ caſu prędicto poſt lapſum dicti termini ĩtra viginti dies proxie & ĩmediate ſequẽtes à curia Roma.recedãt. Et deĩ de cardinales oĩno ſub pœna prædicta ad hoc ſacꝝ cõciliũ oĩ mora poſt poſita veniãt. Patriarchæ vero,archiepiſcopi,epiſ.ac alij eccleſiaſtici ꝓut de iure vel cõſuetudine ad gñale cõciliũ ire tenent ſub pœnis iuris iter ſuũ ſine fraude cõtinuãdo ad hoc ſacꝝ cõciliũ veniãt,reliqui vero q ad gñale cõciliũ nõ tenent venire ad reſidẽdũ,& deo ſeruiẽdũ maneãt in ꝓpr̃ijs bñficijs,vel ad hoc ſacꝝ gñale cõciliũ ſine morę diſpẽdio,& oĩ fraude ceſſante ſe trãsferãt,& accedant. Decernit tãdẽ hęc ſcta ſynodus huius decreti publicationẽ in p̃nti ſeſſiõe factã,eiusq; affixionẽ in valuis maioris eccleſiæ Baſiliẽ.habere vim monitõis,citatõis & executõis,& ita vniuerſos artare,ac ſi pſonaliter apprehẽſi & eis ĩtimatũ fuiſſet. Inſup prout ĩ prioris monitionis edicto cõtinet,hęc ſcta ſynodus declarat,& ꝓteſtat q̃ nihilominus hmõi dilatõe ſexagita dierũ pẽdente cũ id reꝝ neceſſitas ſuadeat & q̃litas agendoꝝ ĩ vlteriori proſecutõe cõcilij,& agendoꝝ in eo procedere itendit,ordinate,debite,& mature,nec propterea ſupſedere aliqualiter ĩ proceſſu. Datũ in ſeſſiõe publica eiusdem ſanctæ ſynodi ĩ eccleſia maiori Baſilieñ.ſolenniter celebrata,xv.Calen.Ianuarij,Anno à natiuitate dñi.M.CCCC.XXXII.

¶Decretum, ꝙ vnicum debet esse concilium.

B ¶Sacrosctã generalis synodus Basilieñ. in spũ sctõ legitime congregata, vniuersalẽ ecclesiam repræsentãs, ad perpetuã rei memoriã. Sicut vnica est ecclesia sctã catholica, Chr̃o ipsius spõso dicẽte: Vna est colũba mea dilecta mea. Et fidei articulo hic profitẽte, cũ vnitas diuisionem nõ capiat, Sic eẽ nõ ꝑt, nisi vnicũ gñale cõciliũ, ipsam sanctã ecclesiã catholicã repsentans. Cũ ergo in hac ciuitate Basilieñ. decretis sacrorũ gñaliũ cõciliorũ Cõstañ. & Seneñ. & duorũ Romanorũ approbatõe põtificũ scilicet felicis recordatõis, Martini. v. & Eugenij. iiij. gñale conciliũ institutũ & stabilitũ sit, in spũ sctõ legitime cõgregatũ. Isto durãte cõcilio, cõstat aliud gñale cõciliũ alibi eẽ nõ posse. Quicũq; igit, hoc sacro durãte cõcilio, aliã cõgregat. sub noĩe gñalis cõcilij erigere aut facere ꝑsumpserit, nõ catholicæ ecclesiæ cõciliũ, sed schismaticorum cõuenticulũ erigere aut facere cõuincit. Idcirco hæc sctã synodus oẽs Christi fideles cuiuscũq; status, dignitatis, etiã si papalis, ĩperialis, vel regalis existãt, sub obtestatõe diuini iudicij, ꝙ in Chore, Dathã, & Abiron autoribus schismatis scriptura sacra cõmemorat, admonet & exhortat. Et ĩ virtute sanctæ obediẽtiæ & pœnis cõtra schismaticos à iure indictis, districte ꝑcipit atq; mãdat, ne hoc sacro durãte cõcilio aliã cõgregationẽ sub noĩe gñalis cõcilij, q̃ reuera nõ esset cõciliũ facere aut cõgregare, nec ad ipsam tanq̃ ad gñale cõciliũ, etiã ꝑtextu cuiuscũq; ꝓmissiõis vel iuramẽti accedere vel interesse aut recurrere q̃quo mõ, neq; cõciliũ gñale hr̃e, reputare, aut etiã noĩare ꝑsumãt. Etiã si iã indictũ ꝑtendat, siue in futurũ indici attentet. Si q̃ vero psona ecclesiastica, etiã si S. Roma. ecclesię cardinalis, aut alia q̃cũq;, cuiusuis status, gradus aut cõditõis existat, Bononiã, vel ad aliquẽ locũ sub noĩe gñalis cõcilij isto durãte ꝑsumat accedere, vel ibi manere, sñiam excõicationis, & priuatõis oĩm dignitatũ, bñficiorũ, & officiorũ & inabilitatõis ad ipsa ĩcurrat ipso facto. Et de dignitatibus, officijs, & bñficijs taliũ p eos ad q̃s de iure spectat, etiã si cathedrales aut metropolitanæ ecclesiæ fuerint, libere disponatur.

¶Decretũ pro incorporatis, ꝙ eorũ bñficia cõferri nõ ꝓnt ꝑ papã vel alium.

C ¶Ambitiosorũ accẽsa cupiditas nõ cõtenta de acceptis bñficijs gr̃as nõ agere. & hũanitatis in se iura violare, interdum adeo exardescit, vt eos q credita sibi officia diligẽter obseruãt, & ita cuncta agunt, vt omni laude sint digni, subuertere moliat, & à suis deĵcere bñficijs. Cũ tamẽ pro eorũ bonis actiõibus, vt extollat amplius dignum esset, ideo opus iuris prouidere remedijs, vt tuta sit inter improbos innocentia, & in ipsis improbis formidato supplicio refrenet audacia & nocendi facultas. Quisqs igit tantæ ambitionis fuerit, vt ecclesiã cathedralẽ, dignitatẽ, officiũ, aut beneficiũ, pensionẽ, vel cõmendã alicuius ex incorporatis seu incorporãdis, postq̃ fuerint incorporati seu adhærentibus huic sacro cõcilio attentauerit à Romano pontifice, vel quouis alio impetrare, aut etiã si motu proprio cõferat, non solũ iure, ꝙ in tali ecclesia dignitate, officio seu bñficio habere ꝑtendit, sed etiã oĩbus bñficijs sit ipso iure priuatus, & ad obtinendũ in futurũ inabilis. Si q vero ante hmõi æditionẽ decreti tales impetrationes, aut attentationes habuerint, careant gratijs, etiã proprio motu concessis.

¶Quod papa nõ ꝑt imponere nouas Gabellas in terris Romanæ ecclesiæ.

D ¶Cæterũ, cũ ad notitiã huius sacræ synodi fide dignorũ sit relatõe deductũ, ꝙ dictus dñs Eugenius papa sup alienãdis nõnullis ciuitatibus, castris, & terris ecclesiæ Roma. & aliarũ ecclesiarũ habuit & habet diuersos varios q̃ tractatus. Quæ q̃dẽ alienatões in fomẽtũ dictæ ꝑtensæ huius sacri cõcilij dissolutõis, & ipsius cõcilij eneruationẽ fieri moliunt, & ĩ dãnũ & iacturã patrimonij beati Petri, aliarũ q̃ ecclesiarũ cederẽt manifeste. Idcirco his & alijs ex bonis & iustis causis q̃ ad hoc cuiuslibet rectæ sentiẽtis animũ inducere debẽt. Hæc sctã synodus eidem dño Eugenio omne alienatõis, infeudatõis, & ipignoratõis genus bonorũ ĩmobiliũ, ac etiã mobiliũ, ꝑtinentiũ, & iuriũ ecclesiæ Ro. & aliarũ ecclesiarũ q̃rũcũq;, necnõ autorizationẽ alienationũ bonorũ ĩmobiliũ, & iuriũ aliarũ ecclesiarũ, oẽmq; ĩdictionẽ seu ĩpositionẽ nouarũ Gabellarũ, & aliorũ onerũ in alma vrbe Romana, & alijs terris ecclesiæ Romanæ, necnõ ipositionem cuiuscũq; grauaminis seu subsidij sub noĩe decimæ, vel q̃cũq; alio noĩe cẽseant, penitus interdicit, oẽsq; alienatões, infeudatões, & ipignoratões de eiusdẽ bonis ĩmobilibus & iuribus ecclesiæ Roma. & aliarũ ecclesiarũ, & autorizationẽ hmõi p dictũ dñm Eugeniũ factas & fiẽdas, ac gabellas, & alia onera p eundẽ dñm Eug. ĩpositas seu ĩposita cassat, reuocat, irritat, & annullat, adeo vt nec ius aliquod tribuãt, nec ꝑscribẽdi etiã causam pariãt. Datũ in sessione publica eiusdem sanctæ synodi in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata. xv. Calend. Ianuarij. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC. XXXII.

E ¶Sessio nona.

SAcrosctã gñalis synodus Basiliẽ. in spũ sctõ legitĩe cõgregata vl̃em ecclesiã repsentãs. Ad ꝑpetuã rei memoriã. Inter iustitiæ opa nil iustius, nilq; dignius eẽ cõstat, q̃ eos q ꝑ vl̃is ecclesiæ vtilitate solicitudinis studia, vtilesq; labores ĩpendunt, ac puro mentis affectu

affectu, solertibus̄q; vigilijs ecclesiastica iura tuent ipsius ecclesiæ munire p̄fidijs, aduersus ea p̄sertim incōmoda, q̄ in eos pro ip̄ēsis ecclesiæ dei obsequijs moliunt. Cū itaq; charissimus ec clesiæ filius, & eiusdē fidelissimus aduocatus, Sigismūdus Roma. Hūga. Bohemiæ &c. rex pro vtis ecclesiæ vtilitate huius sacri cōcilij gñalis, ipsam rep̄sentātis, ptectionē i se suscipiēs, ipsiq; cōstāter adhærēs suæ laudabilis solicitudinis studijs, virtuosisq; laboribus, tā cū dño Euge. pa. iiij. vt attētatā dissolutionē ipsius cōcilij reuocādo ipsi cōcilio adhęreret, q̄ etiā cū christia nitatis principibus, & p̄latis, dñisq;, & cōitatibus ipsius sacri cōcilij fauorē, & augmētū studue rit, & studeat multipharie pmouere. Idcirco dignæ gratitudinis vicē repēdēs hæc sctā syno dus eūdē sub specialis ptectiōis suæ munimine suscipit, necnō q̄scūq; pcessus, etiā priuationē regnorū, puinciārū, dñiorū, honorū, & q̄rūlibet dignitatū forsan cōtinētes cōtra pfatū Roma norū regē factos, aut etiā sub cēsuris & pœnis ecclesiasticis, aut alijs qbuscūq; p ipm dñm Eu geniū papā, aut aliū eius noīe prolatos, vel in posterū q̄uis mō faciēdos, aut etiā proferēdos au toritate oīpotētis dei cassat, irritat, & aunullat, ac si de cætero attētent fieri nūc pro tūc cassos & nullos eē decernit, ac nullius existere roboris, vel momēti. Vniuersis aūt Chri fidelibus etiā sub pœnis latæ snīæ excōicationis, & priuatōis dignitatis cuiuslibet ecclesiasticæ, vel mūda næ interdicit, ne quispiā ipsi dño Eugenio papæ, aut alteri eius noīe circa pcessus hmōi factos vel fiēdos, aut eorū executiōi q̄uis mō obedire vel parere p̄sumat. Quinimò p̄fato regi qlibet obediat, & parere teneat, sicut prius de iure tenebat, ac si dicti pcessus nunq̄ emanassent, vel etiā emanarēt. Et insup pari mō quoslibet pcessus p p̄fatū dñm Eugeniū papā, aut aliū eius noīe cōtra quaslibet alias psonas cuiusuis gradus, status, p̄eminētiæ, & honoris extiterint, etiā si regali, reginali, ducali, aut alia q̄uis p̄fulgeāt dignitate. Et p̄sertim cōtra dilectū eccleſiæ filiū nobilē virū Vvilhelmū ducē Bauariæ huius sacri cōcilij noīe præfati regis Romanorū protectorē, necnō ciuitates, vniuersitates quarūcunq; ciuitatū, & terrarū, & maxime Romanæ ecclesiæ mediate vel immediate subiectas, vicarios q̄q;, rectores gentiū, armigerorū capitaneos officiales, & singulares psonas earūdē huic sanctæ synodo adhærētes factos, seu prolatos, vel in posterū faciendos, aut proferendos, etiā cōtra similes psonas, ciuitates, & vniuersitates quæ in futurū adhærebūt. Postq̄ adhæserint, hæc sctā synodus cassat, irritat, & annullat. Et si in fu turū fieri attentent, nūc pro tunc cassos, & nullos esse decernit, ac nullius existere roboris, vel momenti, vniuersis q̄q; Christi fidelibus, etiā sub simili pœna latæ snīæ excōicationis, & priuationis dignitatis cuiuslibet ecclesiasticæ vel mūdanæ interdicit, ne quispiā ipsi dño Eugenio papæ, aut alteri eius noīe circa processus hmōi factos vel fiēdos, aut eorū executionē quouis mō obedire vel parere p̄sumat. Celebrata fuit hæc sessio die. xxij. Ianuarij. Anno dñi. M. CCCC. XXXIII. Lecta & publicata p reuerendū patrem & dñm, dñm Franciscum episcopum Cumanū, celebrante reuerendo dño patriarcha Antiochæno.

¶Sessio decima.

GEneralis sacrosctā synodus Basilieñ. in spū sctō legitime cōgregata, vlēm eccleſiam A
repræsentās, ad ppetuā rei memoriā. Pridē in octaua sessiōe huius sacri cōcilij in de
creto citatōis dñi Eugenij papæ q̄rti, clausula q̄dā infrascripti tenoris adiecta fuit,
videlicet adijciēs, Quod si dictus dñs Eugenius papa p̄missis parere cōtempserit, &
dicto tpe sexaginta diebus pendente, aliq̄s promotōes fecerit ad cathedrales ecclesias, vel eccle
siasticas dignitates, vel alia q̄cūq; bñficia vel officia in fomētū dictæ suæ p̄tēsæ dissolutiōis, &
eneruationē, diminutionē, seu impedimētū huius sacri cōcilij, de q̄ ipsius sacri cōcilij arbitrio
iudicabit, an factæ fuerint in fomētū tales promotiones, hæc sctā synodus cassat, irritat, & an
nullat. Hanc aūt clausulā pro tuitione huius sacri cōcilij, & personarū eidē adhærentiū hęc san
cta synodus extēdit, & vires habere vult vsq; quo p ipsam sanctā synodū super hoc aliter fue
rit ordinatū. Ex eadē etiā causa decretū illud, q̄d incipit, Ambitiosorū, &c. in eadē sessione pmulgatū, hæc sctā synodus extendit ad personas collegiorū, capitulorū, monasteriorū, & con
uentuū, seu alias q̄scunq; q̄ aliquē admittere seu recipere præsumpserint ad possessionē digni
tatū, officiorū, vel bñficiorū & personarū quæ in dicto decreto exprimunt. Quibus q̄dē decre
tis (sicut præmittit) lectis, magister Hugo &c. alter promotor sacri concilij nos norma eiusdem concilij, ad perpetuā rei memoriā, vt de hmōi publicatione acta & similiter instrumenta, quotiens opus fuerit faceremus, rogauit & requisiuit. Ibidem incontinenti, & statim pmotores præfatæ sanctæ synodi per organū magistri Henrici de Beymheim officialis curiæ Basilieñ. &c. cōtumaciā dñi nri papæ Eugenij q̄rti accusarūt, prout in schedula cōtinet, Cuius tenor sequit, & est talis: ¶Reuerendissimi, reuerendiq; patres & dñi. Cū iādudū de mēse Aprilis proxime p̄terito in publica sessione, hæc sctā synodus exorasset, monuisset, ac debite omni cū instātia humiliter requisiisset dñm Eugeniū papā quartū, vt illā suā prætensam dissolutionē huius sacri concilij aliās per ipsum factam, sicut de facto processerat, de facto etiam reuocare

deberet, ac ipsam reuocationē, quemadmodum & dissolutionem hmōi prætensam per diuersas mundi partes trāsmitteret, & publicaret, ac ipsi sacro concilio Basilieñ. sicut tenebat assistere fauoribus opportunis, fuerit q̄q; statutus exinde sibi terminus q̄tuor mensiū ad veniendū psonaliter, vel aliàs psonas idoneas mittendū ad hoc sacr̄e concilij cū plena ptāte ad oīa & singula peragenda in hoc sacro cōcilio, prout hæc latius in decreto ipsius sanctæ synodi cōtinent. Et dicto termino q̄tuor mēsiū adueniente, fuerit p nos sæpedictæ sacræ synodi ꝓmotores, & ꝓcuratores, ac noīe eiusdē corā vestris reuerēdiss. paternitatibus ipsius dñi Eugenij, nullatenus in p̄missis parētis cōtumacia debite accusata, petitūq; ip̄m cōtumacē declarari. Et licet tunc sc̄ta synodus solita vtens māsuetudine, hmōi petitionē nostrā non spreuerit, neq; contumaciā petitā declarauerit, producta tamen nostra assumens interloquendo se deliberare velle decreuit. Quæ quidē deliberatio per tres mēses exīde subsequētes pdurauit, p q̄s hęc sc̄ta synodus ad omnē eius grauitatem & māsuetudinē in procedendo clare ostendit ipsi domino Eugenio expectato, si forte resipisceret in præmissis, nec tñ adhuc parente die decimooctauo mensis Decēb. proxime pręteriti in publica sessione, cū adhuc videret p̄fatū dñm Eugeniū in priori sua contumacia perdurare, ac etiā, quod longe deterius erat, hoc sacrū concilium subuertere varijs modis satagere, necnon quandā congregationē sub noīe generalis cōcilij in præiudicium & euersionē huius sacræ synodi indicere, ipsum per suū decretū solenne, iterato ad superabundātem cautelā, & vt magis manifesta constitueret contumacia omni cū reuerentia admonuerit. Exhortata est, ac eidē ex parte omnipotentis dei p̄cepit atq; mandauit, q̄tenus infra sexaginta dies à dicta die decimaoctaua mēsis Decēb. subsequentis p̄dictas p̄tensas dissolutionē & cōuocationē cōgregationis sub noīe generalis concilij publice reuocaret, huicq; sacro cōcilio publice, pure, & cū effectu adhæreret, alioq̄n hæc sc̄ta synodus absq; vlteriori monitōe seu citatōe cōtra ip̄m sup p̄missis, & oībus alijs in ipso sacro cōcilio peragendis vsq; ad finē debitū inclusiue ꝓcederet, prout spūs sanctus dictaret, & tam de iure diuino q̄ hūano foret procedendū. Vex̄ reuerendiss. reuerendiq; patres & dñi, cum præfatus dñs Eugenius, dictis sexaginta diebus iā elapsis pro vltimo & peremptorio termino sibi quoad p̄missa assignatis circa oīa & singula sibi per sacrā synodum, vt præmissum est, præcepta ac mādata negligentē se reddiderit, & minime paruerit, imò in eius priori cōtumacia (q̄d doleter inferimus) adhuc perseueret & perduret. Nos duo magister Hugo, & ego, promotores & procuratores p̄dicti ad probationē & iustificationē omniū, & singulor̄ p̄missor̄ pridie in gñali congregatione in domo p̄dicator̄ decimaseptima huius mensis habita, producētes & repetētes oīa & singula instrumēta, & decreta, acta, & actitata, & munimenta in præmissis facientia & maxime primæ monitōis & req̄sitionis cū executione eorundē debite facta, necnon eiusdē dñi Eugenij contumaciā aliàs accusatā, ac decretū huius secundæ citatōis cum eius debita publicatione & executione, prout hæc oīa latius apud acta huius sanctę synodi sunt conscripta, p̄fati dñi papę contumaciā accusauerimus debita cū instātia req̄rētes, vt eundē vestrę reuerendiss. paternitates ꝓ cōtumace hr̄e vellēt, & reputari, contraq; eūdē sup p̄missis, & oībus in hoc sacro cōcilio pagēdis vsq; ad finē debitū inclusiue sine vlteriori citatōe, prout spūs sc̄tus dictaret ꝓcedere, necnō certā diē pro sessiōe publica habēda ad hmōi cōtumaciā solenniter accusandū deputare, & locū cōgregatōis gñalis fore habilē pro hmōi actu cōtumacię accusatę declarare dignarent. Vestręq; reuerendissimę paternitates post nōnullas deliberatōes dictū locū cōgregatōis ad hoc habilē & idoneū ad p̄missa decernētes, & declarātes ꝓ p̄missa cōtumacia p nos accusanda, hāc diē, necnō & sessionē publicā, p̄sentē nobis misericorditer statuere, & assignare decreuistis, prout hęc oīa in supradictis actis huius sacri cōcilij plenius cōtinēt, ad q̄ quo ad hoc nos referimus. Vnde reuerēdiss. reuerēdiq; p̄res & dñi iuxta p̄dictā sessiōis publicæ assignationē nobis, vt p̄fert, gratiosius cōcessam, nos p̄dicti ꝓmotores iterato cū ea qua possumus, & debemus īstātia apud reuerēdissimas dñatiōes vr̄as, & corā hoc sacro cōcilio p̄fati dñi Eug. papæ sup oībus & singulis ī dictis citationū decretis cōtētis cōtumaciā accusamus petentes & eadem cū instantia requirentes, vt reuerendissimæ paternitates vestræ, prout iustitia suadet, & ordo iuris postulat & rationis, declarant ipsum dñm Eugeniū in præmissis cōtumacē ac pro tali eū habeant & reputent. Et insuper cōtra ipsum super præmissis, & oībus alijs in hoc sacro concilio peragēdis vsq; ad finē debitū inclusiue sine vlteriori citatione, ꝓut spūs sanctus dictauerit, & de iure diuino, pariter & humano fuerit procedendum procedi, ac ut in huius sacræ synodi decretis plenius continet. ¶ Qua siquidē contumacia (sicut præfert) in scriptis accusata, Reuerendissimus pater dñs cardinalis legatus pro & noīe sacri concilij iniunxit reuerendis patribus dñis Vticensi, & Nouarien si episcopis, q̄tenus ad valuas eiusdē ecclesiæ irent ad inquirendū, vtrū sanctissimus dominus noster Eugenius papa q̄rtus, cuius cōtumacia nunc p promotores fuit accusata, aut aliqs alius eius noīe esset ibidē q̄ vellet comparere

parere corã sctã synodo ibidẽ existẽte facturus, & adimpleturus illa ad q̃ p duas citatões, seu monitiones citatus, seu monitus fuit. Qui quidẽ duo dñi epi de mandato quo supra assumptis etiã nobis notarijs infrascriptis ad easdẽ valuas iuerũt, altaq; & intelligibili voce p organũ præfati dñi epi Nouariẽsis trina vice ꝓclamauerũt inquirẽtes prout eisdẽ per dictũ Dñm legatũ noie dicti sacri Concilij fuerat iniunctũ petẽtes à nobis notarijs publicũ instrumẽtũ ad ꝑpetuã rei memoriã, &c. Qua sic facta trina ꝓclamatõe, nemineq; pro dicto dño Eugenio comparente ad pñtiã eiusdẽ sacri Concilij in eadẽ Ecclesia constituti redeũtes retulerũt, prout supra ꝓclamasse, nec aliquẽ nomine ꝑdicti dñi Eugenij corã eis comparuisse. Postq̃ quidẽ relationẽ promotores sacri Concilij p organũ dñi officialis Basiliẽsis ꝓponentes dixerunt in effectu similia verba. Reuerẽdissimi reuerẽdiq; pres, & dñi audiuerũt vestræ reuerẽdissimæ paternitatis relationẽ per dños Vticensem, & Nouariensem epos, & quia præfatus dñs Eugenius licet debite vocatus, & expectatus p se, vel aliũ non comparuit, ꝓut neq; comparet eius contumaciã itez, & ex supabundãti accusarũt trina vice petẽtes ipm p sacrũ Concilium pro contumace reputari, & declarari ꝓducẽtes, & repetẽtes acta, & decreta huius sacri Concilij Basiliẽsis, necnon duas citatões, & eaz executões vna cũ oĩbus Actis, & actitatis in hmõi cã, petẽtesq; diem certã ꝓ sessione publica ꝓ hmõi declaratõe fienda eisdẽ assignari. Quibus petitis dñs cardinalis, legatus, & præsidẽs gñalis dicti sacri Concilij, & nomine eiusdẽ verba sua dirigẽs ad ipsos ꝓmotores dixit. Venerabiles ꝓmotores, audiuit hæc sctã synodus relationẽ factã per præfatos Dños epos, & petitionẽ vestrã. Idcirco hæc sctã synodus iudices huius sacri Concilij deputat, & ordinat ad videndũ, & ad examinãdũ, ꝓcessum factũ contra eundẽ Eugeniũ, vt referãt in cõgregatõe gñali. Qua facta relatõe sacrũ conciliũ deliberabit sup declaratõe contumaciæ, & alijs in hmõi causa peragendis, ac in sessione sup hæc decernenda vobis respondebit, de & super quibus omnibus, & singulis supradicti promotores, & eoz quilibet ad ꝑpetuã rei memoriã petierunt, & petijt à nobis notarijs fieri vnum, vel plura publicũ, & publica instrumẽta. Datum in sessione publica eiusdẽ sanctæ synodi, in Ecclesia maiori Basilieñ, solẽniter celebrata, die Iouis XIX. mensis Februarij. Anno dñi. M.CCCC.XXXIII.

¶ Sessio vndecima sacri Concilij Basilienſis.

A GEneralis sacrosctã synodus Basilienſis in spũ sancto legitime congregata vlem Ecclesiã repræsentãs ad ꝑpetuã rei memoriã. Quoniã frequẽs generalium conciliorz celebratio tanquã agri dominici præcipua cultura vniuersalẽ Ecclesiæ statum concernit. Ideo summa cum diligẽtia intendẽdum est, vt cunctis obstaculis quæ tã salubrem institutionẽ impedire possent, accurate obuiet. Inhærens igit hæc sctã synodus ordinationi decreti Concilij Constãti. quod incipit: Frequẽs cupiensq; ne scãdala quæ (prohdolor) diebus nostris contigerunt futuris tẽporibus in perniciẽ Ecclesiæ repullulant, statuit, & decernit, vt Romanus pontifex, q primus in vinea domini laborare, & alios suo exemplo ad laborãdum trahere tenet per se, vel legatum de latere, aut legatos eligẽdum, vel eligendos de Concilio, & assensu duarz partium cardinalium in concilijs generalibus debeat interesse, necnon oẽs & singulæ personæ Ecclesiasticæ, quæ de iure, vel consuetudine generalibus Concilijs adesse debẽt, deinceps ad ipsa generalia Concilia, tam vigore ipsius constitutionis, frequẽs indicta quã huius sacri Concilij Basilieñ. vel alterius futuri legitime congregati authoritate indicẽda sine alia vocatõe venire psonaliter astringantur, nisi legitimo detineant impedimẽto, quo casu psonas idoneas cum sufficiẽti mãdato destinare teneant. Quod si ipse Romanꝰ pontifex, & aliæ prædictæ personæ hoc facere neglexerint, aut ipsum concilium quoquo mõ de facto impedire, mutare, prorogare, dissoluere operã dederint, & infra quatuor mẽses cum reali satisfactione non resipuerint, extunc Romanus pontifex à papali, & ꝑdictæ psonæ à suarz dignitatum administratõe sint ipso facto susꝑẽsi. Quæ qdẽ papalis administratio ad sacrũ concilium ipso iure deuoluat. Qd' si pœnas ꝑdictas p duos mẽses post dictos q̃tuor animo sustinuerint indurato cõtra tã Romanũ põtificẽ q̃ prædictas psonas vsq; ad priuationẽ inclusiue p concilium gñale ꝓcedat. ¶ Statuit quoq; hæc sctã synodus, vt non obstãte quacũq; etiã Romani pontificis probatõe oĩbus cuiuscũq; status, & conditionis existãt, etiã si sint sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales liberz sit ad gñalia concilia proficisci. Quodq; ipse Romanus potifex ad ipsa concilia gñalia accedere volentibus, & prẽsertim dictis cardinalibus licẽtiã, si petierint, impartiri teneat. ¶ Declarat quoq; hæc sctã synodus verba illa, videlicet nullatenus ꝓgedi in indicto decreto posita, ita ꝓhibitiue itelligi, vt etiã p papã ꝓgari nõ possit. Quodq; cõciliũ actu congregatum dissolui, aut de loco ad locum mutari sine ipsius concilij expresso consensu per Romanum pontificẽ nullatenus possit, cassatq;, irritat, & annullat, si qd forsitã contra hęc, vel etiam in derogationem, aut impedimentũ ipsius concilij gñalis psonarz, & prælatorum, ac suppositorum eiusdẽ per priuationem, trãslationem, censurasq; Ecclesiasticas, vel aliter quo-

modolibet in futurꝫ cõtigerit attentari. ¶Statuitq; ex certis, & rõnabilibus cauſis, vt præſens Baſiliẽ. Concilĩ p neminẽ, etiã ſi papalis fuerit dignitatis diſſolui, aut de loco ad locũ mutari poſſit, niſi de expreſſo conſenſu duarꝫ partium cuiuslibet deputatõis votis ſinguloꝝ ſcrutatis, ſubſequẽticq; approbatõe duarꝫ partiũ congregatõis gñalis, ſiꝛ ſcrutatis votis ac demũ in ſeſſione publica facta declaratõe, obſecratq; p viſcera miſericordiæ Ieſu Chꝛi, & p aſperſionẽ ſui ſanguinis p̃cioſi oĩa ſuppoſita huius ſacri cõcilĩ tã p̃ntia q̃ futura, obteſtaturq; vt añ completã reformationẽ in capite, & in mẽbris quãto rõnabilius fieri poterit nullatenus diſſolutõi conſenſum præſtẽt, nec loci mutationi fieri ꝓmittãt, niſi ex cauſis iuſtis, & manifeſtis. Iuxta ipſius Conſtã. concilĩ ordinationẽ, vult oĩno ſaltẽ per menſem añ tp̃s diſſolutõis eligi locum ꝓ futuro celebrãdo concilio, declaratq; ad abundãtẽ cautelã verbũ illud in decẽnium in p̃dicta poſitũ conſtitutõe ſic intelligi debere, vt decẽniũ totaliꝛ compleat, & eo integre cõpleto extunc facultatẽ concilĩ gñalis celebrãdi incipere. Qd' ſi caſu aliquo cõtingat eos, q Concilĩs gñalibus intereſſe tenent in principio tp̃is non aduenire declarat, non ꝓpterea dictã Concilĩ celebrãdi facultatẽ expirare. Sed vt q̃ntocitius commode fieri poterit, celebret. Ne ãt diu differri poſſit, ſtatuit vt p viginti dies añ prædictũ decẽnĩ tp̃s completũ, vel aliud ſi forſan ex cã p cõcilium p̃figi contingat Romanus pontifex p ſe, vel legatũ, aut legatos ſuos, necnon archiepũs in cuius ꝓuincia, vel dioc̃eſi fuerit Cõciliũ celebrãdum, & oẽs prælati vicini loco celebratõis Cõcilĩ p quatuor dietas vulgares ceſſante impedimẽto canonico in ꝓprijs p̃ſonis, vel eo obſiſtẽte p viros idoneos ad hoc vicarios cõſtitutos adeſſe teneant, vt de loci diſpoſitõe, & alijs p̃paratorijs cõcilĩ valeãt hꝛe tractatũ. Die aũt inchoatõis Concilĩ gñalis p̃finita hi q ibidẽ fuerint miſſam de ſcto ſpũ ſoleniter celebrẽt, & Cõciliũ ex eo die ſtabilitũ, & inchoatũ eẽ efficaciter cẽſeat. Veꝝ ꝓpter multas neceſſitates quæ cõtingere p̃nt veniẽtibus ad conciliũ, exhortat hæc ſcta ſynodus eos q tunc p̃ntes fuerint, vt ad ardua negotia concludẽda, niſi decẽti expectatõe abſentiũ moderata congruo interuallo tp̃is non ꝓcedãt, ſed ſic diuino timore p̃uio ꝓcedat in cunctis cum debita grauitate, ſicut tãta magnitudo negocioꝝ vl'is Eccleſiæ exigit, & req̃rit. In his ãt caſibus, in q̃bus ſc̃dm ſtatutũ decreti Conſtã. papæ licet locum futuri Concilĩ de conſenſu ſanctæ Ro. Eccleſiç cardinaliũ mutare. Statuit vt ſi papa id facere negligat collegium cardinaliũ hoc ſuppleat, ita tñ, vt duæ partes ipſoꝝ cardinaliũ conſentiãt ſeruãdo nihilo minus modum q̃ in dicto capitulo freq̃ns continet. Ipſam ãt loci mutationẽ ſi fieri contingat iurabunt dicti cardinales ſc̃dm deũ, & conſciam ſuã illã facere, & ex cauſis manifeſtis in capitulo frequẽs contẽtis. Vt p̃miſſa facilius executioni demãdent, ſtatuit ipſa ſcta ſynodus, q̃ electores Romani pontificis añ ingreſſum conclauis iurare, deoq;, & Eccleſiæ ꝓmittere teneanq; ſi contingat aliquẽ ex eis in papã aſſumi p̃miſſa ſupradicta decreta, ſtatuta, & ordĩata ſeruaturbit, & ꝓ poſſe implere realiꝛ, & cũ effectu curabit. Adijciẽs q̃ q̃cũq; in Romanum pontificẽ futuꝝ deinceps tẽporibus aſſumet inter alia, quæ ꝓfiteri debet iuxta decretum cõcilĩ Conſtã. qd' incipit. Quãto Romanus pontifex &c. Iuret etiã præſens decretum efficaciter obſeruare, quã quidẽ profeſſionẽ teneat, poſtea in primo publico conſiſtorio de nouo facere, ꝓfiteatq; ſi eoꝝ quę in hoc decreto continent, fuerit violator, necnon rõne cuiuslibet notorij criminis Eccleſiã ſcãdalizãtis iudicio gñalis Concilĩ ſe eẽ ſubiectũ. Hãcq; ꝓfeſſionẽ tã ipſe q̃ collegiũ cardinaliũ inſerãt lr̃is q̃s de noua aſſumptõe papæ p orbẽ de more trãſmittẽt. Vt tã ſalutaris, ac neceſſarij decreti nullus poſſit ignorãtiã prætẽdere. Mãdat hęc ſcta ſynodus in virtute ſanctæ obediẽtiæ oĩbus Metropolitanis, vt in prouincialibus ep̃is in ſynodalibus Concilĩs prælatis religionum in ſuis capitulis generalibus hmõi decretum legi faciãt, & publicari. Cum libeꝝ eẽ debeat oĩbus ad hoc ſacrum generale Concilium qd' vl'em Eccleſiã repræſentat proficiſci, & conſequẽter q̃cq̃d in contrarium quacũq; authoritate, etiã ſi papali ſtatuat, irritum ſit cenſendum, ideo hæc ſcta ſynodus caſſat, & annullat quęcũq; mãdata etiã ſub cẽſuris priuatõibus beneficioꝝ, & officioꝝ inhabilitatõibus ad eadẽ, & alijs q̃buſcunq; pœnis facta, & fienda tã per dominum Eugenium papã quartum q̃ eius camerarium, vel alium eoꝝ authoritate curialibus, & officialibus Romanæ curiæ, vel alijs q̃buſcunq; p̃ſonis, cuiuſcũq; ſtatus, & dignitatis exiſtãt, ne de curia Romana recedãt, per quæ facultas ad hoc ſacrum concilium veniẽdi, impediri, vel reſtringi, quomodolibet poſſet. Datum in ſeſſione publica eiuſdem ſanctæ ſynodi in Eccleſia maiori Baſilienſi ſoleniter celebrata. V. Calẽ. Maij. Anno à natiuitate Domini, Milleſimo quadringenteſimo trigeſimotertio.

¶Seſſio duodecima, & eſt decretum citationis contra Papam.

B BAſilienſis ſacroſancta generalis ſynodus, in ſpiritu ſancto legitime congregata vniuerſalem Eccleſiam repꝛeſentãs. Ad perpetuã rei memoriã. Scta catholica Eccleſia in ſacro Conſtãtienſi Concilio conueniẽs, cum animaduerteret neglectum ſacroꝝ Cõcilioꝝ præteritis tẽporibus occaſionẽ fuiſſe hæreſum, erroꝝ, ſchiſmatũ, ac pluri-

marum

marum deformitatum in populo Christiano, ipsorumq; Concilior frequentationem optimum fore dictar pestium, ac malor antidotum, diuina inspiratiõe instituit, deinceps certis modo & tẽpore generalia Concilia celebrari. Prius aũt ne quisq̃ de ipsor Concilior potesta te hæsitaret, declarauit Concilium generale catholicã Ecclesiã repræsentãs potestatẽ à Christo immediate habere, cui qlibet cuiuscunq; status, vel dignitatis, etiã si papalis existat obedire teneť in his quæ ptinent ad fidem, & extirpationẽ schismatis, atq; ad generalẽ reformationem Ecclesiæ in capite, & in mẽbris. Quodq; eius mãdatis, statutis, ordinatõibus, & præceptis sup præmissis, seu ad ea ptinẽtibus, quicunq; etiã si papalis fuerit dignitatis obedire cõtumaciter contemnẽs, nisi resipuerit condignæ pœnitẽtiæ subiiciẽdus est, & debite puniẽdus, etiã ad alia iuris subsidia (si opus fuerit) recurrẽdo. Authoritate igit memorati Constãtiẽsis Concilij, ac deinde ex instituto sacri Concilij Senẽsis approbationeq; felicis recordatõis Martini papæ quinti, & moderni Dñi Eugenij papæ quarti. Hæc sct̃a Basiliẽsis synodus legitime congregata ad opus gñalis reformatõis Ecclesiæ in capite, & in mẽbris, necnon ad extirpationẽ hæresum omnium cum diligẽtia in suo primordio procedere decreuit. Sed quoniã absq; pace Christianor principum hæc duo sacratissima opa non facilẽ executionẽ habere poterãt, professa ẽ & ad pacẽ concordiãq; Christiani populi velle totis viribus laborare, quẽadmodũ hactenus fecit, fecisseteq; vberius, ac forte felicius, nisi grauibus fuisset p præfatum Dñm Eugenium obstaculis impedita. Et quoniã inter Christianos nemo ẽ, cuius pro sua dignitate magis interfit, q̃ summi pontificis hmõi sacris opibus intẽdere, hæc sct̃a synodus à suæ congregatiõis initio Dñm Eugenium p binas ambasiatas cum magna instãtia deprecata est, vt suas operas, consiliaq;, & auxilia ad ipsam synodum fouendã, ac promouendã vellet impendere. Cum vero ab ipso dño Eugenio pro suo pastorali officio omne genus subsidij, ac suffragij speraremus lugubri nuntio ad nos plãtum est hoc sacrum Concilij solẽniter institutũ, & pro tã necessarijs negotijs congregatum in publico consistorio de facto, cũ de iure non posset, attẽtasse dissoluere. Qd nos audiẽtes tristitia cõsternati, magnoq; mœrore cõfecti sumus, nec mõ nos sacrũ cõcilium celebrãtes hmõi præsa dissolutio supra modum scãdalizauit, sed & omnẽ populũ Christianum q tã sanctor operr felicẽ exitum magno cum desiderio expectabat: existimãs tunc hæc sct̃a synodus sinistris informatõibus ipsum Dñm Eugenium fuisse circũuentum, mox ad eum venerabilẽ epm Lausanañ. & decanum Traiecteñ. oratores destinauit, eidẽ ostẽsuros causas præsæ dissolutõis à veritate procul esse, supplicaturosq; vt cum hmõi res grauiter ac notoriæ Ecclesiã perturbaret, plurimæq; in populo Christiano exinde calamitates secuturæ essent, ipsam dissolutionẽ tã scãdalose factã omnino reuocaret. Et huic sanctæ synodo ficut dignitatẽ suã decebat cum affectu adhæreret. Sed ipsor oratorr rõnibus, ac precibus nequaquã motus eos ad nos vacuos remisit, qd tã graue, ac notorium scãdalum hæc synodus ferre non valens, ipsum Dñm Eugenium in publica sessione monuit vt infra quatuor mẽses præsam dissolutionẽ tot scãdalor causam penitus aboleret. Interim aũt & post chariss̃imus Ecclesiæ filius Sigismundus Romanor Imperator illustris tanq̃ Ecclesiæ fidelis aduocatus pluribus notabilibus ambasiatis, ac crebris lr̃is ipsum dñm Eugenium humillime dep̃catus est, vt ab hmõi Ecclesiæ pturbatõe omnino desisteret. Idipsum etiã zelo fidei, & Ecclesiæ succẽsi q̃ plures reges, ac principes, cardinalesq;, ac prælati tã in curia Roma. q̃ extra rogãdo, obsecrãdo, monẽdo sedula cum instãtia fecerunt. Et qdẽ tot p̃ces, & req̃sitões vndiq; sibi porrectæ sunt tã piæ humiliter, & deuote, vt (qd dolẽter referimus) si pax, & trãquillitas Ecclesiæ sibi fuisset cordi nullatenus dissentire potuisset. Circa aũt ipsor quatuor mensium exitum ad nos q̃tuor oratores trãsmisit non vt emẽdarẽt, sed errata defenderẽt, nosq; increparẽt, q̃ mox suæ pretẽsę nõ paruissemus dissolutõi. Quibus p r̃siones huius sacri concilij veritas tã iuris diuini, & humani q̃ sine consensu concilij dissoluere nequerat q̃ facti qd causæ præsæ dissolutõis verę nõ fuerãt extitit luce clarius patefacta. Trãsactis his q̃tuor mẽsibus cũ in publica sessione ꝓmotores sacri cõcilij ipsius Dñi Eugenij contumaciã accusantes eum contumacẽ declarari peterẽt, sct̃a synodus à dictis oratoribus fuit exorata, vt supsedere dignaret pro tunc, & vsq; ad tres mẽses postea distulit. Et cum interim nulla suæ emẽdationis indicia apparerẽt, imõ quotidie in suo ꝓposito durius pseuerãs innumeris modis quos honestatis cã reticemus ipsam sanctã synodũ dissipare, & euertere conaret. Nos licet suadẽte iustitia acrioribus remedijs vti potuissemus nihilominus mãsuetudinis nostræ non immemores iterr ipm monuimus, & ex parte oipotẽtis dei præcepimus, vt infra sexaginta dies dissolutionẽ pretẽsam prorsus reuocaret. & sacro Cõcilio pure simplr, & cum effectu adhæreret. Quibus exactis iterr p promotores concilij ipsius dñi Eugenij contumaciã fortius accusantes, instãtius interpellati sumus, vt ad declarationẽ cõtumaciæ, & ad pœnas ds tãta cõtumacia exigebat ꝓcederem9. Et nihilomin9 aliq̃diu differre decreuim9, si forte tãta sacri cõcilij pietatẽ videẽs ipe ds ad pietatẽ flecteret; iterea q̃tuor alij sui

orato-

oratores ad nos supuenerũt varias secũ facultates, imò verius difficultates, & inuolutões afferẽ tes p quas monitõi nr̃æ nullatenus parebat, nec p̃tẽsa irritabat, sed potius firmabat dissolutio. Multa etiã alia in his cõtinebant nõ mediocriter absurda, & sacro p̃iudicialia cõcilio. Quibus si ne dei offensa, & graui iactura Eccleſiç nullatenus assentire poteramus, put hæc in r̃ñsione dictis ambasiatoribus. xvi. die Iunij tradita diffuse describunt. Post itaq; duos mẽses q. xix. Februarij expirarũt vsq; ad p̃tem diẽ patiẽter distulimus sperãtes ip̃m dñm Eugeniũ plenã tãdẽ adhęrẽtiã p̃bituꝝ, sed vt rei euidẽtia iã demõstrat, q̃ magis pulsat, eo amplius obturat aures Et q̃nto secũ benignius, ac modestius agit, eo tenacius in suo dissolutiõis ꝓposito p̃seuerat. Et quãtũ ex eius verbis factisq; colligi p̃t, nil aliud p̃tẽdere videt, nisi vt Eccleſiã pessundet, iusq; sibi & succesſoribus faciat nõ solũ abrogãdi ritũ sacroꝝ cõcilioꝝ, & ea ꝓ libito dissoluẽdi, sed & ipsoꝝ sacratissima decreta spũ dei ꝓmulgata à q̃bus status p̃det vl̃s Eccleſiæ irritãdi & abolẽdi, & p̃sertim declarationẽ illã q̃ in his q̃ ad fidei causas, extirpationẽ schismatis, & gñalẽ ec cleſiæ reformationẽ in capite & in mẽbris ptinẽt, q̃libet etiã papalis dignitatis decretis gñalis cõcilij subijcit. Ex q̃bus q̃t q̃nta q; mala ac scãdala ex nũc & in futuꝝ succedere possint, satis oĩbus liquet, & in p̃fata r̃ñsione latè exprimit. Cũ ergo iã vltra annũ & dimidiũ incassum apud eũ laborauerimus, nec nr̃is aut alioꝝ p̃cibus ac monitõibus flecti velit, nec eũ quãtumcũq; mã suetudo ac patiẽtia ad ea q̃ pacis & rõnis sunt mouere queãt, q̃d amplius fruſtra ĩmorãdũ est: forsan nostrã patiẽtiã putat assensum, & ex lõga dilatõe fidutiã p̃seuerãdi assumit quasi arbitretur recte feciſſe, nec Eccleſiã in eũ quicq̃ posse nullã irrogare pœnã ausa est, veremur ne facilitas veniæ incẽtiuũ sibi tribuat delinquẽdi. Timemus ne si delicta notoria intacta dimittamus fouere ipsa iudicemur. Chr̃us deus nr̃ cũ in Hierl̃m ꝓgeret, opus nr̃æ redẽptiõis impleturus, & Petrus eum ꝓhibere vellet, cõpescuit ip̃m, dicẽs: Vade post me satanas, scãdalum mihi es, qa non sapis quæ dei sunt, sed ea quę hoĩm. Beatus Paulus cum vidisset btm̃ Petrum Apostoloꝝ principẽ circa obseruationẽ legaliũ reprehẽsibilẽ fore, & non ambulare ad veritatẽ Euãgelij, restitit ei corã oĩbus in faciẽ, & eum à simulatõe in quã alios deducebat veritatis zelo repressit. Eccleſia catholica fæpenumero summos põtifices, siue à fide delirãtes, siue prauis moribus notoriæ Eccleſiã scãdalizãtes, correxit, & iudicauit, neq; vbi de fidei piculo aut scãdalo Chr̃ianę religionis agebat, Romanis põtificibus pepcit, his exẽplis ac rõnibus hæc sctã synodus excitata hñs à deo authoritatẽ aĩaduertẽdi in eos q ipsam nõ audierint, cõsideraſq; expedire tã saluti aĩæ ipsius dñi Eugenij, q̃ statui vl̃s Eccleſiæ modernis, futurisq; tpibus ammodo in dictum Dñm Eugeniũ acrioribus remedijs qñ quidẽ leuiora non prosunt ꝓcedere decreuit, & quanq̃ in tã notorię & incorrigibiliter scãdalizãtem Eccleſiã statim posſet finalẽ ferre sn̄iam, nesciẽs maternæ pietatis obliuiſci, intuitu etiã præfati sereniſſimi Imperatoris q p suas literas sup hæc nos exacte rogauit adhuc ipsum Dñm Eugeniũ tertio monere, ac etiã tertiã ei indulgere dilationẽ proponit, vt in sua potestate sit si velit pœnã euitare. Idcirco hæc synodus prędatũ dñm Eugeniũ cũ q̃nta põt instãtia & affectu p viscera misericordiæ Iesu Chr̃i rogat, orat, obsecrat, monet, citat, & requirit, & ex parte oĩpotentis Dei vltimo & peremptorio mãdat, & præcipit vt prædictã prętẽsam notorię scãdalosam dissolutionẽ penitus reuocet, & hoc sacrũ Concilĩũ Basilieñ. gñaliũ Constãtiẽ. & Senẽ. Concilioꝝ statuta, approbationẽ q; felicis recorda. Martini papæ q̃nti, & ipsius dñi Eugenij legitime inchoatũ declaret, tpe hmõi inchoatõis cõtinuatũ fuiſſe, & esse ꝓsecutionẽ q; semp habuiſſe, continuariq; ac ꝓsecutionẽ hr̃e debere. Et ipsi pure & simpliciter adhæreat, & cũ effectu, & hmõi reuocationẽ, declarationẽ q;, & purã adhæsionẽ p̃ suas lr̃as more Romanæ curiæ bullatas huic sacro Cõcilio notificet infra sexaginta dies à die p̃ntis publicæ sessionis immediate sequẽtes. Qd' si prædicta oĩa & singula infra præfatos dies adimpleuerit cũ effectu, hæc sctã synodus ex sua solita benignitate & clemẽtia ipsum dñm Eugeniũ q̃nta cũ Deo poterit honorare & honorari facere intẽdit. Si vero (qd' absit) in ptinacia pdurãs oĩa & singula prædicta ĩfra præfatos. lx. dies realiter, & cũ effectu non adimpleuerit elapsis dictis sexaginta diebus, exnũc ꝓut extũc, & extũc ꝓut exnũc hæc sctã synodus in virtute oĩpotẽtis Dei à quo sup oẽs Chr̃ifideles ĩmediate ptãtẽ vẽdicat, prędictũ dñm Eugeniũ manifestum contumacẽ notorię incorrigibiliterq; scãdalizãtẽ Eccleſiã ab omni administratiõe papatus in spiritualibus & tẽporalibus ipso facto suspẽdit, & suspẽsum eẽ declarat, processura tãdem ad vlteriora vsq; ad sn̄iam finalem incluſiue, si opus fuerit ipso Dño Eugenio amplius non citato prout spũs sanctus dictauerit, omnẽ ipsius papatus administrationẽ in his oĩbus, q̃ in spũalibus & tẽporalibus ad solum papã, vel ad solã sedẽ Apostolicã de iure ptinere noscuntur, eadem sctã synodus post dictum terminum ad seipsam decernit, & declarat ipso facto esse deuolutã. Quicqd aũt in casu prædicto p ipsum Dñm Eugeniũ lapso dicto termino rõne papatus factũ fuerit, & attentatũ decernit, irritum & inane. Quo casu oẽs reges, principes, cõmunitates, & alios quoscũq; cuiuscuis stat° & dignitatis exiſtãt, hæc sctã synodus monet, & regrit,

& eisdẽ

& eisdem in virtute sanctæ obediētiæ sub diuini obtestatiōe iudicij mādat, Ecclesiasticis vero psonis quacūq; dignitate, etiā si cardinalatus, pŕiarchali aut pontificali pfulgeāt sub pœnis ꝯs ipso facto incurrāt excōicatōis, & suspēsionis ab oībus dignitatibus, bñficijs, & officijs quocū q; noīe nuncupent, etiā si forēt Metropolitanæ, aut cathedrales Ecclesiæ siue in titulū, siue in commendā obtineāt, vicarijs aūt gubernatoribus Vasallis, feudatarijs, & subditis Romanæ Ecclesiæ sub pœna priuatōis ipso facto oīm feudoꝝ, & alioꝝ quorūcunq; iuriū & priuilegioꝝ ꝙ ab ipsa Romana Ecclesia obtinēt districte p̄cipit vt pfato dño Eugenio durāte pdicta suspensione p̄textu cuiusuis iuramēti, subiectōis, aut ꝓmissæ fidelitatis, nullatenus rōne papatus obediāt. Adjcit quoq; hęc sctā synodus, q; si pfatus dñs Eugenius pdicto termino sexaginta dieꝝ pēdēte aliqs ꝓmotōes fecerit ad cathedrales Ecclesias, vel ecclesiasticas dignitates, vel alia ꝙcūq; bñficia, officia in fomentū dictæ suæ p̄tensæ dissolutōis, & eneruatōe diminutionē seu impedimērū huius sacri cōcilij, de quo ipsius sacri cōcilij arbitrio iudicabit, an factæ fuerint in fomētū, eadē sctā synodus hmōi sic factas ꝓmotōes cassat, irritat, & annullat. Mandat p̄terea in virtute sanctæ obediētiæ, & sub pœna priuatiōis quā ipso facto incurrāt oīm suoꝝ bñficioꝝ cōmendaꝝ, pensionū, & grāaꝝ ꝙrūcūq; etiā expectatiuaꝝ oībus & singulis sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalibus, pŕiarchis, archiepis, epis, & alijs Ecclesiaꝝ p̄latis, officiarijs, curiæ, & qbuscūq; in Rom̄. curia existētibus cuiusuis status aut cōditōis existāt, quatenus in casu pdicto post lapsum dicti termini infra triginta dies proximę imediate seq̄ntes à curia Romana recedāt, & deinde cardinales oīno sub pœna prædicta ad hoc sacrū cōciliū oīni mora postposita veniāt, pŕiarchæ vero archiepi, epi, & alij Ecclesiastici prout de iure vel cōsuetudine ad gñale cōciliū ire tenent sub pęnis iuris iter suū fine fraude continuādo ad hoc sacrū cōciliū arripiāt. Reliqui vero q ad gñale Cōciliū nō tenent venire ad residēdum, & deo seruiendū in proprijs bñficijs, vel ad hoc sacrū Conciliū fine morę dispēdio, & omni fraude cessante se trāsferāt & accedant. Omnes aūt causas tā Ecclesiasticas ꝙ prophanas, ciuiles & criminales inter quascūq; psonas cuiuscūq; status conditōis aut dignitatis existāt in curia Romana pendētes lapso dicto termino sexaginta dieꝝ in casu prædicto ab ipsa curia Roma. eadē sctā synodus ad se aduocat, & aduocatas esse vult expresse inhibēs sub pœna excōicatōis latę sniæ oībus iudicibus, auditoribus, & cōmissarijs qbuscūq; prædictæ curiæ, ne post dictos dies in p̄fatis causis ꝓcedere, aut quicq̄ agere quoquo mō p̄sumāt. Quicqd aūt contra hāc aduocationē & inhibitionē attētari contigerit ipso iure decernit irritū & inane. Decernit aūt hæc sctā synodus huius decreti publicationē in pñti sessione factā eiusq; affixionē in valuis maioris ecclesię Basiliē. vim hr̄e monitōis citatōis, & executōis, & ita vniuersos artare ac si psonaliter eēnt apprehēsi, & eis intimatū fuisset. Insup hæc sctā synodus declarat, & ꝓtestat, q; nihilominus dilatiōe hmōi sexaginta dieꝝ pendēte cū id reꝝ necessitas suadeat, & qualitas agendoꝝ in vlteriori ꝓsecutōe concilij & agēdoꝝ in eo ꝓcedere intēdit ordinare debite & mature, nec ꝓpterea supsedere aliqualiter in ꝓcessu. Datū in sessione publica eiusdē sanctæ synodi in Ecclesia maiori Basiliēsi tertio idus Julij Anno dñi Millesimo quadringentesimo trigesimotertio.

¶Decretum electionum dignitatum, & confirmatōis electiuaꝝ.

A QVemadmodū in cōstruēda domo p̄cipua est architectoris cura vt tale iaciat fundamētū sup quo firmū pduret ædificiū. Ita in gñali Ecclesiæ reformatōe potissimū ē huius sanctæ synodi studiū vt tales Eccl'ijs p̄ficiant pastores q tā ꝙ colūnæ & bases ipsam Ecclesiā doctrinæ & meritoꝝ viribus firmiter sustentēt. Quāta aūt in eligēdis prælatis diligētia adhibēda sit officiū ei⁹ iniūctū euidēter oñdit. Ad regimē em̄ assumūt aīaꝝ ꝓ qbus dñs noster Iesus Chr̄us mortuus ē, & sanguis eius p̄ciosus effusus. Propterea sacri canones spū dei ꝓmulgati ꝓinde statuerunt vt vnaquæq; Ecclesia, ac collegiū, seu conuētus sibi prælatū eligāt. Quibus hæc sctā synodus eodē spū congregata inhærēs statuit, & diffinit gñalem reseruationē oīm ecclesiaꝝ Metropolitanaꝝ, cathedraliū, collegiataꝝ, monasterioꝝ ac dignitatū electiuaꝝ ꝓ Romanū pontificē de cætero fieri, aut facta vti non debere reseruationibus in corpore iuris clausis, & his quas in terris Ro. ecclesię rōne directi seu vtilis dominij mediate vel immediate fieri cōtigerit semp exceptis. Sed qd' p electōes ac confirmatōes canonicas scd'm iuris cōis dispositionē prędictis Metropolitanis, cathedralibus, monasterijs, & collegiatis Eccl'ijs, ac dignitatibus electiuis vacātibus debite ꝓuideat, nō derogādo ꝓpterea statutis, priuilegijs, ac cōsuetudinibus rōnabilibus, qbuscūq; postulatiōibus in iuris cōis dispositione remanētibus. Decernit'q; hæc sctā synodus rōni fore cōsentaneū & Reip. accommodū vt contra hoc salutare decretū Romanus pontifex nihil attentet, nisi ex magna rōnabili & euidenti cā in lr̄is Apostolicis nominatim exprimēda, & vt eo firmius hoc salubre decretum custodiat, vult eadē sctā synodus vt inter alia quæ Romanus pontifex in sua assumptione profitebit, iuret decretum hoc inuiolabiliter obseruare. Et quoniā tales vt prædictū est oportet eē

præla-

prælatos hi ad quos ius ptinet eligendi omnem curam adhibeant vt dignā corā deo & hominibus electionē faciant, exactamq; proinde apponant sollicitudinē, vt tales eligāt q tanto officio satisfacere valeāt. Scientes q; si dolose vel negligēter, ac timore domini postposito in re tā graui se gesserint, sicut authores erunt, & causa malorū pastorū, ita participes fient pœnarum quas ipsi mali pastores in districto dei iudicio patient. Et cum humanæ fragilitatis conatus nihil sine omnipotētis dei suffragio queat efficere, à quo omne datū optimū, & omne donum pfectū descēdit, aduenīēte die electionis hi ad quos pontificis vel abbatis spectat electio in Ecclesia conueniāt magna cum deuotōe missam de spū sctō audituri quē humiliter exorabunt vt eos ad dignū eligēdum pastorē inspirare digneť. Et vt eo facilius grām hāc obtinere mereant, q deuoti ad actū electōis accedāt contriti, & confessi sacrm Eucharistiæ reuerenter suscipiāt. Ad locum vero electōis ingressi pro quocunq; prælato q per electionē assumit, iurabunt in manibus eius q capitulo pfidebit, & ipse præfidēs in manibus immediate sequētis sub hac forma. ¶ Ego em̄ iuro & ꝓmitto omnipotēti deo, & tali sancto vel sanctæ, sub cuius vocabulo dedicata est Ecclesia eum eligere, quē credam futurū Ecclesiæ in spūalibus & tpalibus vtiliorē, nec illi vocē dare quē verisimiliter sciuero ꝓmissione, aut datione alicuius rei tēporalis seu prece p se aut alium interposita, aut alias qualitercunq; directe vel indirecte pro se electionē procurare. Itē iuramētum præstet confiteaturq; & communicet, q constituit ꝓcuratorem ad eligēdum certā personā, necnon & procurator gñaliter ad eligēdum constitutus in casibus in qbus scdm iuris communis dispositionē in hmōi electionis negotio procurator constitui potest. Quod etiā iuramētum præsteť ab his in quos continget sup electione futuri prælati fieri compromissum q etiā confiteri & communicare teneant. Quod si prædicta non fecerint eligēdi pro illa vice sint ipso iure potestate priuati. Deinde eligāt in præfatum platum virum ætatis legitime, moribus grauē, literatum, scīa prēditum, in sacris ordinibus constitutum & alias idoneum scdm canonicas sanctōes. Quod si aliter & de alia psona quā vt prędictum ē, aut p symoniacā prauitatē electionē fieri contigerit, electio sit irrita & īanis. Et sic symoniace eligētes præter alias pœnas ppetuo sint ipso iure eligēdi priuati. Alīq; vero canonicis pœnis subiaceāt, Symoniace aūt electi, & q hmōi symoniacæ electōis participes fuerint, taliter eligētes & confirmati in horrorē tanti criminis pœnā ipso facto excommunicatōis incurrant, nec à tali reatu, & excommunicatōe electi & confirmati absolui possint nisi Ecclīs & dignitatibus ad quas turpiter assumpti sunt libere resignauerint, & ad eas obtinēdas quas nephario ingressu adepti sunt ppetuo reddant inhabiles. Ad tollēdā aūt ambitionis radicē obsecrat p viscera misericordiæ Iesu Chri hæc scta synodus ac instātissime exhortať reges, principes, communitates, & alios cuiuscūq; gradus & dignitatis existāt ecclesiasticæ vel mundanæ, ne electoribus lras scribāt seu pces porrigāt, ꝓ eo q p se vel alium talia procurabit lras seu pces. Multoq; minus comminatōes, impeditōes, aut aliud faciēt quo minus libere ad electionē ꝓcedať. Similiter in virtute sanctæ obediētiæ ipsis electoribus pcipiť, ne ad hmōi lras vel pces, comminatōes vel impressiones, vt præmittiť quēq; eligere, præsumāt. Facta aūt electōe, & ei ad quē ius pertinet confirmandi præsentata si appareat coelectus, vel se opponēs electioni, nominatim vocetur ad vidēdum discuti electōis negotium. Et nihilominus gñaliter ædictum publicum in Ecclesia in qua facta est electio, proponať iuxta constitutionē felicis recor. Bonifacij octaui. Comparētibus aūt aliqbus vel non, nihilominus ipse confirmator ex officio tanq̄ in negotio inquisitōis ꝓcedat omnē adhibiturus diligentiā vt tam forma electiōis q̄ merita electi, & oēs circūstātiæ debitæ examinent. Et si electio confirmāda sit, vel infirmāda iudicialiter confirmeť vel infirmeť. Et vt oīa munde & sine labe ac labis suspitōe procedāt, non solū exigere aliquid quātumcūq; paruum, sed etiā gratis oblata confirmator rōne confirmatōis sub noīe subiectionis, subsidij, gratitudinis aut alio colore, ptextu cuiusuis consuetudinis aut priuilegij p se vel aliū recipere nullatenus psumat. Notarius aūt & his q scripserť in hmōi causis emolumētū aliquod moderatum taxeť hñdo respectū ad laborē & operā scripturæ non ad fructuum prælaturæ valorē. Si vero confirmatores prædicti electiōes non seruatis superius ordinatis, & de psonis non idoneis vt ꝓmittiť factas vel alias p symoniacā prauitatē cōfirmauerint, eo ipso cōfirmatōes hmōi sint nullæ. Confirmātes aūt alias psonas quā supradictū est pro ea vice, p symoniacā aūt labem ppetuo ipso facto iure cōfirmādi sint priuati. Et hihilominus propter dictā symoniacā labem si eā commiserint, etiā sniam excōicatōis incurrāt eo ipso, à qua pterq̄ in mortis articulo absolutōis beneficium obtinere non possint. Summū vero pontificem hæc scta synodus exhortať vt cum speculum & norma oīs sanctitatis & munditiæ esse debeat, pro confirmatōe eaꝝ electionū quas ad eum deferre contigerit nihil penitus exigat aut recipiat, alioqn si secus faciēdo notorię ac incorrigibiliter ex hoc eccleſiā scādalizat, futuro cōcilio deferať. Pro oneribus aūt quę ipm ꝓregimine vlis ecclesię subire oportet proq; sustentatōe sanctæ Ro-

Juramēti præstandi forma

ctæ Romanæ ecclesię cardinaliū & aliorꝫ necessariorꝫ officialiū, hoc sacrꝫ cōciliū añ sui dissolutionē oīno debite & cōgruēter ꝓuideat. Qđ si cōtingat aliquā circa hęc ꝓuisionē nō facere p hæc eadē sctā synodus non intendit in aliquo ꝓiudicare sanctæ Romanæ & vniuersali ecclesiæ nec alteri cuicunqꝫ. Datū in sessiōe publica eiusdē sanctæ synodi in ecclesia maiori Basilienſi solenniter celebrata die lunæ. xiij. Iulij. Anno dñi. millesimo quadringentesimo tertio.

¶ Accusatio contumaciæ papæ facta, per promotores sacri concilij, in decima tertia dicti concilij sessione celebrata, die Veneris. xi. Septembris.

DIe Veneris vndecima mēsis Septēbris. Anno dñi. M.CCCC.XXXIII. in ecclesia maiori Basiliēsi fuit celebrata tertiadecima huius sacræ synodi Basiliēsis sessio hoc modo, scilicet missa de spū sctō per reuerendū patrē dñm Matthæum episcopum Albiganeñ. Italicæ nationis celebrata, Antiphonis, Letanijs, & suffragijs, vt i alijs sessionibus dictis, lectoꝫ euangelio secūdū Matthæum. In illo tēpore Respiciens Iesus i discipulos suos, dixit Simoni Petro, Si peccauerit in te frater tuus, vade & corripe eū inter te & ip sum solū &c. Ac hymno, veni creator spūs, &c. decantato cū versiculo & collecta, septē dñis cardinalibus & alijs dñis prælatis & patribus in eorꝫ mitris planis & pluuialibus existentibus in multitudine copiosa, assistente dño Guilhelmo duce Bauariæ sacri concilij noīe serenissimi principis dñi imperatoris protectore, Promotores sacri concilij per organū venerabilis viri dñi Stephani de Nouaria legum doctoris alterius promotorꝫ huius sacri concilij accusarūt cō tumaciā sanctissimi dñi nostri Eugenij papæ quarti, prout in quadā schedula, quā ipse magister Stephanus promotor in suis tenebat manibus, quāq; de verbo ad verbū alta & intelligibili voce legit, latius continet, cuius tenor sequit, & est talis: ¶ Reuerendissimi reuerendiq; patres & cæteri dñi metuendissimi, qa nuper de mense Iulij proxime præterito, & die. xiij. eiusdē, hæc sancta Basilieñ. synodus celebrata, attente considerās sanctissimū dñm Eugeniū papā quartū. Exhortationes, obsecratōes, reqsitiones, citationes, & monitiones per eandē sacram synodū sibi repetitis vicibus factas, vt huic sacrosancto concilio adhęreret, & eidē fauores ꝓut tenet, impenderet, aure surda pertransiret, nec ipsum ad vota aliqtenus, prout tñ ipsa sacra synodus sperat inclinari, & quanq; eo vt tūc ipsa sacra synodus ꝓpter ipsius dñi Eug. manifestā cōtumaciā ad hmōi cōtumaciæ declarationē cōtra ipsam ꝓcedere non īmerito potuisset, quēadmodū etiā pro tūc p ꝓmotores & ꝓcuratores dicti sacri concilij Basilieñ. licet īmeritis debita fuit cū instātia postulatū, volēs solita sua mansuetudine aduersus dñm Eugeniū vti, & iterato ipm ex supabūdāti charitatiue reqrere & monere. Certū decretū monitoriū ędidit, & decreuit, qđ idē dñs Eugenius exoratus, reqsitus, monitus, & interpellatus, ac in virtute oīpotētis dei, sub certis pœnis, modis & qlitatibus eidē mādatū extitit, vt infra sexaginta dies à dicta sessiōe habita, cōputādos pure, simplr, & libere huic sacrosctō Basilieñ. cōcilio adhæreret, necnō ptēsam dissolutionē eiusdē sacri cōciliꝫ p ipsum aliàs attētatā reuocaret, & alia in hmōi decreta cōtenta cū effectu adimpleret. Alioqn pœnas in hmōi decreto contentas, ipso facto incurreret, prout hęc i dicto decreto latius cōtinet. Ad qđ nos ꝓmotores pdicti nos referim in hac parte, & hic ꝓ repetitis cū alijs oībus actis sacri cōciliꝫ ad causam faciētibus, haberi volumus & repetimus. Cū aūt finis pfatorꝫ sexaginta dierꝫ instet in pśenti, & nec ipse dñs Eugenius p se, neq; p aliū hāc sacrā synodū de hmōi sua adhæsiōe pura, simplici, & libera ac reuocatione dictę ptēsę dissolutōis, aliorꝫq; i dicto decreto cōtētorꝫ adimpletōe, aliqtenus certificauerit, nec de pśenti certificet, sed eidē decreto & cōtētis in eo cōtumaciter satisfacere cōtēnat in nō modicū vlis ecclesię dānū, Chri fideliū scādalū, atq; huius sacri cōciliꝫ Basilieñ. vlem ecclesiā repśentātis cōtemptū. Idcirco nos ꝓmotores & ꝓcuratores antedicti ex officio nobis incūbenti corā hac sacrosctā synodo debita cū instātia humiliter requirimus, qtenus eundem dñm Eugeniū cōtumacē, prout est, declarare, ipmq; pœnas in decreto cōtentas incidisse decernere, ac ipsius cōtumacia exigēte ad vlteriora, prout spūs sctūs dabit & ordo iuris & rōnis exigit, procedere dignaret, sup hmōi reqsitione & cōtumaciæ accusatōe, & alijs, reqrētes per vos dños notarios fieri publica instrumēta. Prędictis aūt (vt pmittit) factis, & cōtumacia accusata, illustris princeps dñs dux Guilhelmus p organū venerabilis fratris Petri ordinis canonicorꝫ regulariū noīe, & ex parte serenissimi dñi impatoris, & suorꝫ, & dñs Iohānes Offenburg nūtius pfati dñi impatoris repetierūt illa q aliàs, videlicet die lunę proxime pterita, dixerunt & ꝓmiserūt in cōgregatōe gñali pro dilatōe, prorogatōe triginta dierꝫ cōsequēda eadē iterꝫ dicētes repetētes & promittētes. Sil magister ciuiū, & nōnulli alij noīe cōciliꝫ & ciuitatis Basilieñ. pro hmōi dilatōe institerunt. Et q amplius pro vlteriori dilatōe nunq facerent instantiā sunt ꝓtestati, de qbus petita sunt p promotores instrumēta publica. Post hęc contumacia dicti dñi nri papę in scriptis, vt prefert, accusata, deducta ad notitiā dñorꝫ pśentatorꝫ archiepi Spalateñ. & episcopi Ceruieñ. ambasiatorum eiusdem domini nostri papę, mox ipsi ad dictā

congregationē accesserūt & lecturam decretorꝫ quam reuerendus pater dñs Martinus episcopus Lectoren. Gallicanæ nationis de mandato sacri concilij iam inceperat interruperūt. Quiꝫ quædam verbo intermiscentes duas bullas clausas sub bulla dicti domini nostri papæ Eugenij credentiã in effectu cõtinentes exhibuerūt, & obtulerūt, qbus apertis & deinde lectis vt moris est pfati dñi nostri archiepiscopi Spalaten, & epūs Ceruien. ꝓposuerūt in effectu, ꝙ ipsi ad istud sacrū concilium turbationis causa nullomodo accedebãt, sed solū ex eo, qa ipsis relatum erat p aliquem ex suis cõmensalibus, ꝙ in dicta generali sessione ipsius dñi nostri papæ cõtumacia fuerat accusata, ac si contra præfatū dñm nostrꝫ papã procederet vel ꝓcedi peteretur. Et ꝗniam vt asserebant ipsi ambasiatores terminus citationis decreti concilij q sexaginta dierꝫ dicebãt hac die hodierna non cadebat, nec iuxta illum præfixum terminū citationis dominus noster papa præfatus eadem die per se vel aliū comparere tenebatur. Ideo solum pro sui informatione, & ne cõtra præfatū dñm nostrꝫ papam ꝗquomodo saltem debite procederet illuc accesserunt, prout accedebant protestantes de huiusmodi termino & nullitate processus antedicti petentes de his à nobis notarijs instrumentum. Quibus auditis reuerẽdissimus in Chꝛo pater dominus Cardinalis sancti angeli legatus, & huius sacri cõcilij gñalis pſidẽs verba supradictorꝫ archiepi Spalaten. & Ceruien. in effectu resumẽs eisdẽ noĩe sacri cõcilij effectualiter respõdit qualiter sacrū concilium ꝓposita per pfatū archiepm Spalaten. & epm Ceruien. benigne & cũ mãsuetudine audiuit sed qa asserebãt se audiuisse sacrū cõciliū cõtra pfatū dñm nostrū ꝓcedere, ideo dixit se male informatos fuisse. Sed bene verꝫ erat, ꝙ hodie terminus sexaginta dierꝫ alias per decretū sacri cõcilij pfato dño nostro papæ præfixus de adhærẽdo pfato cõcilio pure & simpliciter, prætẽsamꝙ dissolutionẽ dicti cõcilij reuocãdo hodie instabat. Idcirco ꝓmotores sacri cõcilij volẽtes termino prædicto satisfacere ipsius dñi nostri papæ contumaciam accusauerūt petẽdo & regrẽdo cũ nullus ꝓ dño papa adesset volẽs decreto monitorio pdicto ipsius dñi nr̃i papæ noĩe satisfacere q̃tenus eũ cõtumacẽ, & in pœnas in decreto cõtentas incidisse declararẽt, ꝓcederẽtꝙ ad vlteriora prout daret Spũs sanctus & dictaret ordo rõnis. Quapropter petijt ipse dñs Cardinalis, legatus & præsidẽs noĩe sacri cõcilij, q̃tenus si dictã adhesionẽ ipsius dñi nostri papæ haberent, ipseꝙ dñs papa præfato cõcilij decreto satisfeciſſet, aut ipsi eius noĩe debite satisfacere vellẽt de præmissis adhesione & satisfactione fidẽ facerent cũ effectu. Nã si faciendo dñi & patres de cõcilio illam adhesionẽ cũ magno gaudio decantando, Te deũ laudamus susciperent. Aliogn venerabiles patres ipsius sacri concilij citius mortẽ eligerent q̃ ecclesiã dei prætextu talis dissolutionis piclitari ꝓmitterent, adꝛiciens ꝙ bñ verꝫ erat, ꝙ ad sereniſſimi principis dñi imperatoris supplicationẽ & instantiã sacrũ cõciliũ præfatũ sexaginta dierꝫ terminũ dño papæ præfixũ vsq; ad triginta dies ab hac die cõputãdos ꝓrogandũ duxerat & prorogare intẽdebat sub modis & formis in decreto primo cõtentis. Et nihilominus qa dictæ bullæ simplicẽ credentiã cõtinebãt dixit idem dñs legatus, ꝙ si aliqd exponere volebãt, ꝙ libenter à pribus cõcilij audirẽtur. De qbus ipse reuerẽdissimus pater dñs Cardinalis, legatus & pſidens noĩe sacri cõcilij petijt à nobis notarijs instrumentũ hoc idẽ noĩe sacri cõcilij petierũt promotores. Postꝙ pfatus mgr̃ Stephanus alter ex promotoribus rñdens his q̃ prius dixerãt dicti oratores papæ dixit, ꝙ quantũ ad ipm & alios ꝓmotores satis erat, ꝙ tunc contumaciã papæ accusarent & alia facerent & peterẽt vt in sua schedula suprascripta cõtinet. Et ꝙ pdicta facere poterãt de iure, ꝙ tũc expirabat terminus cũ tps deberet de momento ad momentũ cõputari. Et si vlterius expectarẽt nõ haberent dños cõgregatos corã qbus facerent ea q̃ essent necessaria facienda ꝓ pmissis. Et quãtũ ad ipsos promotores ptinebat officiũ eorꝫ erat ita facere. Deliberatio vero ad ipsam synodũ ptinebat petẽs de his oĩbus publica instrumẽta. Tãdẽ cũ nõ cõstaret de adhesiõe pdicta vel alias satisfactõe efficaci ipsius dñi Eugenij ipsisꝙ archiepõ Spalaten. & Ceruien. epõ p illustrissimũ dñm Vilhelmũ ducẽ Bauariæ sacri cõcilij noĩe dicti iperatoris ꝓtectorẽ, & vices gerentẽ p organũ discreti virifris Petri ordinis canonicorꝫ regulariũ sct̃i Augustini gratiose req̃sitis vt si adhesione hmõi haberẽt illã sacro cõcilio offerrent, & ob hoc totus mũdus lætaret. Aliogn sacrũ concilium in suis agendis nullomodo pturbarẽt & ad vlteriorẽ dictorꝫ, decretorꝫ, ꝓnunciationẽ & publicationẽ procedere ꝓmitterent. Et tñ cũ neq; ad req̃sitionẽ præfati dñi legati, neq; ad req̃sitionẽ ipsius dñi ducis præfati ambasiatores papæ aliquã adhesionẽ offerrent siue aliquã credentiã exponere vellent, placuit dictis dñis ambasiatoribus ipsius dñi nostri papæ dicti decreti ꝓgatio. Quibꝰ qdẽ sic pactis, & dictis ambasiatoribus à loco sessionis recedẽtibus & se absentãtibus pfatus reuerendus pr̃ dñs epūs Lectoren. de mandato sacri cõcilij publice, alta & intelligibili voce loco ad hoc deputato hmõi decretũ de verbo ad verbum legit & ꝓnunciauit sub his verbis.

B ¶ Sacrosancta gñalis synodus Basilien. in spũ sancto legitime cõgregata vniuersalẽ ecclesiã representans ad ꝑpetuã rei memoriã. Dudũ siquidem hæc sancta synodus volens piculis & grauissimis scandalis quæ ex prætensa huius sacri concilij dissolutione per dñm Eugeniũ papã quartum fa-

tum facta vniuersali ecclesiæ notorie imminebāt salubriter prouidere, postq̄ reiterate exhortationes ac requisitiões synodi p̄fatæ, & multor̄ principū ac dñor̄ specialiter, charissimi ecclesiæ filij Sigismūdi Roma. impatoris illustris & eiusdē ecclesiæ filij aduocati, vt dictā dissolutio nē reuocaret, & purā ac simplicē adhæsionē p̄fatæ synodo faceret, minime profuerūt, tādem iustitiæ zelo cōpulsa, & ne morbus hmōi in exitiū & scādalū intolerabile militātis ecclesię perduraret, die decimatertia mēsis Iunij proxime p̄teriti in solēni sessiōe decretū monitoriū subcertis pœnis & alijs in eo cōtētis, aduersum dictū dñm Eug. papā decreuit, cuius tenor de verbo ad verbū subijcit, & est talis. Sacrosctā catholica ecclesia in sacro Cōstañ. cōcilio &c. vt supra est totaliter scriptū. Cū aūt die termini aduenientē solēniter in maiori ecclesia Basiliē. publicā tenētes sessionē, sederemus seruatis, seruādis, vt ipse dñs Eugenius, aut alius pro parte eius dē cōparere, & sacrū cōciliū de paritōe cōtentor̄ in decreto p̄dicto certificare vellet, facultatē haberet dilecti ecclesiæ filij, Hugo Barardi de Vercellis, & Stephanus de Nouaria legū doctor huius sacri cōcilij, p̄motores p̄fati dñi Eug. papæ cōtumaciā, nec p se nec p aliū de adhæsione sua pura & simplici, necnō de paritōe oīm & singulor̄ cōtentor̄ in dicto decreto q̄ facere tenebat, accusauerūt, & cū instātia postulauerūt vt ad vlteriora aduersum eū, prout exigeret, iustitia, p̄cederemus, cū aūt circa, p̄cessum hmōi intēderemus. Dilect⁹ ecclesiæ fili⁹ Vvilhelmus Bauarię dux, huius sacri cōcilij, p̄tector, & Iohānes Offenburg, miles & ciuis Basilieñ. lr̄as ctedētiales in eor̄ p̄sonis pro parte dicti charissimi ecclesię filij Sigismūdi Ro. impatoris huic sacrę synodo directas, aliàs in sacra gñali cōgregatiōe exhibitas & in vim eor̄ explicata repetierūt. Quor̄ expositor̄ tenor in effectu talis extitit, Reuerēdiss. in Chr̄o patres & dñi, mādat nobis illustriss. & iuictiss. Ro. īpator, vt solitas recōmēdatões & oblatões sacrassimo huic cœtui exhibeamus sui parte, necnō pseuerātiam animi sui circa adhęsionem cōtinno eidē cōcilio faciēdā nūtiemus. Quod q̄ licet notissimū sit, suā serenitatē varijs nūtijs & oratoribus, ac lr̄is cōtinuo dictū dñm Eug. papā sup adhæsiōe plenaria sacri cōcilij solicitasse & excitasse. Etiā se ad ip̄m p̄sonaliter trāsferēdo nō sine maxis piculis incōmodis & expēsis. Tñ post habitā notitiā p lr̄as sibi p̄sentatas sacri cōcilij de decreto monitorio cū suspēsiōis pœna cōtra ip̄m, eū summā fecisse diligētiā Romę dū ibi fuit, vt ad parēdū iniūctis p sacr̄ cōciliū īclinaret significaremus, & cū speraret ī ea re se posse, p̄ficere, cū q̄ vt asserit īmemores existere nō debetis de his q̄ in sacro Cōstā. cōcilio fecit, p vnione ecclesię & de piculis & īcōmodis q̄ subiuit & q̄ etiā passus extitit, patiq̄ pro isto spem nō mediocrē eū i vr̄a bñficia recipere debetis merito existimare. Nā exploratissimi sunt cōmeatus p eū facti ad Cathaloniā & Gallias, Angliāq̄ pro dicta sctissima ecclesię vniōe, & nouissime ad Italiā pro istius synodi felici, pgressu. Vñ hac fiducia fretus, nob iniūxit vt cū maxīa instātia, p eiusdē parte easdē vestras reuerēdissimas dñationes rogaremus & deprecaremur, vt terminū aliàs sexaginta dier̄ dño Eugenio papæ p̄fixū in proxīa p̄cedenti sessione p triginta dies in eisdē modis & q̄litatibus, prout est, prorogare ob suā cōtēplationē & singularē cōplacentiā dignaremini, Quod q̄ sacr̄ cōciliū certificaremus, q̄ de cętero nullā aliā circa, p̄cessum ipsius papæ peteret dilationē, sed libere pmitteret p sacr̄ cōciliū, p̄cedi, put dictauerit & ordinauerit faciēdū. Et cūctis p sacr̄ cōciliū ordinatis & ordinādis acqescet & obtēperabit, & q̄tū poterit inuiolabil̄r faciat obseruari. Et vt ī maiori robore hęc sctā synodus p̄seueret, iudicamus suā existere intētionē ifra istos triginta dies q̄s petimus, vbi hmōi, progatio cōcedat dictā suā serenitatē huc, p̄fecturā. Statiq̄ habita notitia, progatōis eiusdē oēs alamanię p̄rincipes cōuocaturā ad hūc locū, & cū eis efficaciter īsistere, vt eidē cōcilio debeāt adhęrere, & īsup ne hmōi dilatio sacro cōcilio vel eius suppositis vel ipsor̄ familiarib⁹ possit eē dānosa, cōtētat idē īpator, q̄ durāte hmōi trigīta dier̄ progatōe si q̄d papa attētauerit cōtra aliquē dictor̄ exnūc illud & alia q̄ ātea attētauerit p sa. cōciliū irritent & ānullent. Cū aūt īter nr̄a pectora reuoluerem⁹ eiusdē Sigismūdi Ro. īpatoris grandia obseqa vł ecclesię īpēsa, & q̄ in futur̄ īpēdi nō dubitam⁹. Quāq̄ hmōi dilatio nō nullis ex multis cauſis vniuersali ecclesię onerosa videat, tñ dictor̄ obsequior̄ ītuitu ac etiā à certo tenētes q̄ p dictos Vvilhelmū ducē illustrē, & Iohānē Offenburg militē, p dicti īpatoris parte exposita & oblata fuere, syncere seruabunt petitōi hmōi annuendū decreuimus Spūs scti ergo nomine īuocato cuius nutu dirigit in agēdis hęc sacra synodus, & p cuius grām sperat oīa feliciter, p̄ducere ad optatū dictū terminū sexagīta dier̄ aliàs dicto dño Eug. papę q̄rto in proxīa sessiōe, vt p̄mittit, solēni p̄cedēti assignatū ad certificādū sacr̄ cōciliū de sua pura & simplici & libera adhæsiōe, & dictæ p̄tensæ dissolutōis cōcilij reuocatōe, & alijs q̄ in dicto decreto cōtinent cū oībus q̄litatibus, pœnis, ac modis q̄busuis alijs pendentibus ab eisdē in eo īsertis ad triginta dies proxīe futuros. Hęc sctā synodus, progat & hūc terminū, progatū eādē vim executionis & modū quē habebat terminus sexaginta dier̄ recipere decernit, ordinat, declarat ac exnūc statuēs & decernēs, q̄ si infra hoc spatiū triginta dier̄ plenarie idē dñs Eugenius non

impleuerit oia & singula in pfato decreto monitorio cõtenta vt præmittit absq; alia declaratõe facienda sup dicta nõ paritione, & alia q̃cunq; solẽnitate req̃sita ad vlteriora procedet vt in dicto monitorio decreto cõtinet, & proinde oibus super pfata suspensione quã durare vult q̃usq; aliter per concilij fuerit ordinatũ. Et alijs hmõi processibus cõtentis literas opportunas, sub bulla sacri cõcilij postulãtibus per dilectos ecclesiæ filios Iulianũ sancti angeli sctẽ Ro. ecclesiæ diaconũ Cardinalẽ apostolicæ sedis legatũ, & huius sacri cõcilij, necnõ & alios sacrarũ deputationũ pfidentes vel duos ex eis esse tradendos, decernentes q; de cætero nulla alia dilatio ad cuiuscũq; instantiã concedat. Datũ in sessione publica eiusdẽ sanctæ synodi in ecclesia maiori Basilien. solemniter celebrata tertio Idus Septembris. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXIII.

¶ Aliud decretum pro suppositorũ tuitione.

A Basilien. sacrosancta gñalis synodus in spũ sancto legitime congregata vniuersalem ecclesiã representãs ad ppetuã rei memoriã. Vt sacri cõcilij & suppositorũ eiusdẽ indẽnitati cõgrue puideat, statuit & decernit, hæc sancta synodus, q; q̃cunq; p dñm Eugeniũ papã quartũ vel aliũ sua autoritate in piudiciũ lesionẽ derogationẽ seu iniuriam sacri cõcilij vel corporatorũ seu incorporandorũ eidẽ per se vel pcuratorẽ & familiariũ iporũ seu in eorũ seruitijs, vbicũq; existentiũ facta seu disposita fuerint à die inchoationis cõcilij prælibati, fientq; & disponent forsitan in futurũ titulũ vel possessionẽ quõcũq; tãgentia siue in cardinalatus, priarchatus, dignitatibus, aut in platuris etiam cathedraliũ & metropolitanarũ ecclesiarũ, & etiã monasteriorũ vel alijs ecclesiasticis bñficijs, pstimonijs, cõmendis, vnionibus, pensiõibus officijs & rebus ecclesiasticis vel tẽporalibus & circa ipsa aut alias quõcunq; & q̃litercũq; etiã si motu pprio directe vel indirecte p se vel aliũ sint ipso iure irrita & inania & p infectis penitus habeant. Et ex nũc hæc sancta synodus ptes lesas in pristinũ statũ integre reponit, & mãdat per quẽlibet iudicẽ cõpetentẽ audita q̃rela ptis lesæ & pbata incorporatõe & nouitate pdictis ipso facto oi acceptõe remota, strepitu & figura iudicij cessantibus oia reponi in eũ statũ in q̃ fuerant ante dictã factã nouitatem. Quod si dictus iudex in tali repositõe dolose vel alias se pperã habuerit, ipso facto sniam excõicationis incurrat, à qua nisi per sacrũ concilij eo durãte nõ valeat absolutõis bñficiũ nisi in mortis articulo obtinere. Et vt pœnę formidine arceant q; ambitiose seu temere aliorũ prælaturas dignitates & ecclesiastica bñficia & vniones, cõmendas, pstimonia vel pensiones seu officia, necnõ bona & iura q̃liacũq; fuerint, pcurauerũt & attentauerũt seu in futurũ pcurabũt & attentabũt, statuit & decernit dicta sctã synodus q; q̃cũq; clericus siue laicus q̃cũq; dignitate ecclesiastica vel mũdana, etiã si cardinalatus pfulgeat siue sit collegiũ aut vniuersitas vl monasteriũ ab eodẽ dño Eugenio seu alio sua autoritate impetrauerit vel obtinuerit seu impetrabit & obtinebit, etiã si motu pprio aliq̃d q̃d in præiudiciũ, lesionẽ, derogationem seu iuriã alicuius ex prædictis incorporatis vel incorporãdis aut suorũ familiarũ, & in eorũ seruitijs vbicũq; existentiũ vel adherentiũ huic sacro cõcilio p se vel pcuratorem valeat redũdare, si virtute hmõi concessiõis ad aliquã occupationẽ deuentũ sit nisi infra decẽ dies elapsis exagita dietim à die publicatõis decreti hmõi vel postq̃ ipsius verã & indubitatã noticiã habuerit, & p partem fuerit req̃situs à tali occupatõe & turbatione realiter & pure destiterit, & siue occupatio secuta fuerit siue non pfate cõcessioni & oibus secutis ex ea corã notarijs & testibus renunciauerit & rẽ dimiserit cũ effectu, & parti lesæ de pceptis post cõcessionẽ hmõi satisfecerit omni iure q̃d in dictis platuris, dignitatibus, bñficijs ecclesiasticis, officijs, pẽsionibus, vniõibus, pstimonijs & cõmendis bonis tpalibus & iuribus seu eorũ altero hrẽ ptenderit fit priuatus ac etiã alijs officijs & bñficijs q̃buscũq; q̃ tpe hmõi ipetrationis obtinebat, & eoipso sententiã excõicationis incurrat, à qua nisi p dictũ sacrũ concilij eo durãte vel eius autoritate nisi in mortis articulo absolui nequeat q̃quomodo. Et nihilominus ad obtinenda prædicta & q̃cunq; alia bñficia seu officia perpetuo sit inabilis. Taliũ etiã concessionũ executores prædictis pœnis volumus subiacere. Vt ãt fraudibus q̃ excogitari possent obuiet, qa cum datarũ anticipationibus in præiudiciũ aliorũ litere papales, vel aliorũ ipsius papa autoritate sub data ante dissolutionẽ huius sacri concilij in piudiciũ alicuius prædictorũ tendentes pduci possent, nisi ante dictã cõcilij dissolutionẽ fuerint publicate eis nulla fides debet adhiberi & pro nullis penitus habeant. Datum in sessione publica eiusdem sanctæ synodi in ecclesia maiori Basilien. solemniter celebrata, tertio Idus Septembris. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXIII. ¶ Quibus sic lectis & pnunciatis petitoq; p eũdem dñm eẽm an hmõi decreta præfatis dñis ptibus de cõcilio placerent gñaliter respõsum extitit p verbum placet, nemine se ad hoc opponente vel reclamãte. Tũc præfati mgr Stephanus & alij pmotores sacri concilij de præmissis oibus & singulis modo q̃ supra tacta & facta sunt, à reuerẽdis patribus dñis sanctæ apostolicæ pthonotarijs & nobis notarijs & alijs in sessiõe pñtibus ad ppetuã rei memoriã petierũt instrumentũ assistentes in testimoniũ premissorũ inuocãdo. Postremo vero pfatus dñs dux ptector noie dicti dñi impatoris atq; suo de pfata termini prorogatiõe

rogatiõe modo q̃ p decretũ factũ est de his sacro cõcilio regratiatus est,& silr magister ciuiũ, & nõnulli alij noie cõcilij & ciuitatis Basilieñ. asserẽs & affirmãs idẽ dñs dux,qp de oĩbus q̃ in ipsis decretis mõ lectis cõtinerent, cõtẽtissimus erat. Ex ex hmõi dilatõe nouiter data fecerat sacrũ cõciliũ maximã cõplacẽtiã dño nr̃o iperatori. Ex qbus etiã p̃fati,mgr̃ Stephanus & alij ꝓmotores silr petierũt à nobis notarijs publica instrumẽta. Subsequẽter vero his pactis,istãte supradicto mgr̃o Stephano de Nouaria ꝓmotore Alexãder p̃fati dñi cardinalis,legati,& p̃sidẽtis,ac sacri cõcilij cursor hmõi decreta,tã pro ꝓrogatõe termini,q̃ pro tuitiõe suppositorꝫ eiusdẽ sacri cõcilij sub Bulla dicti sacri cõcilij cõfecta in valuis maioris ecclesię Basilieñ. cũctis intuentibus more solito affixit. Et p spatiũ vnius horæ vel circa affixã dimisit. De qbus ipse magister Stephanus noie promotorio à nobis notarijs petijt instrumentum

¶Decreta Quartæ decimæ sessionis celebrata in ecclesia Basilienſi,assistente dño imperatore in habitu imperiali,die sabbati septima Nouembris.

Basilienſis sacrosctã gñalis synodus in spũ sctõ legitĩe cõgregata,vlem ecclesiã rep̃sentãs. Terminũ sexaginta dierꝫ datũ sctiss. dño Eug. papæ q̃rto iuxta formã monitorij citatõis & susp̃siõis in sessiõe duodecima ꝓmulgati,ac deinde ad triginta dies & postea pluribus vicibus vsq; in p̃sentẽ diẽ ꝓrogatũ. Hæc sctã synodus volẽs erga ip̃m dñm Eugeniũ omni mãsuetudine,benignitate vti,tenore p̃sentiũ ad nonaginta dies ab hac die imediate sequẽte cũ oĩbus clausulis,q̃litatibus,& cõditiõibus in decretis tã monitorij sexaginta dierꝫ q̃ prorogatõis ad triginta dies insertis prorogat,& prorogatũ esse statuit. Ita tñ qp si infra p̃dictos nonaginta dies oĩa & singula cõtenta in quadã schedula, cuius tenor inferius describit,realiter & cũ effectu p̃fatus dñs Eugenius nõ adimpleuerit,pœnæ in dictis decretis monitorij & prorogatõis cõtẽtæ eo ipso inflictæ sint,& esse intelligantur. A

¶Tenor schedulæ,de qua supra fit mentio.

¶Eugenius ep̃s seruus seruorꝫ dei,ad ꝑpetuã rei memoriã. Vt mẽtis nr̃æ integritas ac deuotio quã ad vlem ecclesiã,& sacrũ gñale cõciliũ Basilieñ. gerimus,oĩbus cõstet euidenter. Ideo tres nr̃as lr̃as,q̃rꝫ tenor de verbo ad verbũ inferius describit,& alias q̃scũqꝫ,ac qcqd p nos aut nr̃o noie in p̃iudiciũ aut derogationẽ p̃dicti sacri Basilieñ. cõcilij seu cõtra eius autoritatẽ factũ & attẽtatũ seu assertũ ẽ,cassamus,reuocamus,irritamus,& annullam⁹ cassas,nullas,& irritas fu isse & eẽ declaramus,vel sic: Pridẽ tres nr̃as lr̃as i palatio ap̃lico ꝓmulgari fecim⁹,q̃rꝫ tenor de verbo ad verbũ sequit̃,& est talis. Verꝫ cũ ex p̃dictis lr̃is nõnulla scãdala orta sint & oriri possint. Ideo ipsas & alias q̃scũqꝫ,ac quicqd p nos aut nostro noie in præiudiciũ aut derogationẽ p̃fati sacri Basiliẽ. cõcilij,seu cõtra eius autoritatẽ factũ & attẽtatũ seu assertũ est, cassamus, reuocamus,irritamus,& ãnullamus,cassas,nullas,& irritas fuisse & eẽ declaramus,vel sic ĩ fine lr̃æ adhęsiõis. Quapropter tres nr̃as lr̃as pridẽ in palatio ap̃lico ꝓmulgatas,q̃rꝫ tenor de verbo ad verbũ inferius describit,& alias q̃scũqꝫ,& quicqd p nos aut nr̃o noie in p̃iudiciũ aut derogationẽ p̃dicti sacri cõcilij Basilieñ. seu cõtra eius autoritatẽ factũ & attẽtatũ seu assertũ est, cassamus,reuocamus,irritamus & annullamus cassas,nullas & irritas fuisse & eẽ declaramus. Poterit præfatus dñs Eugenius eligere vnã de prædictis formis,q̃ sibi magis placuerit. B

¶Forma adhæsionis.

¶Eugenius ep̃s seruus seruorꝫ dei,ad ꝑpetuã rei memoriã. Dudũ sacrũ gñale Basilieñ. cõciliũ p gñaliũ Cõstãtiẽsis & Basiliẽsis cõciliorꝫ statuta,approbationẽq; felicis recordatõis Martini papæ qnti,ac nostrã pro hęresum extirpatiõe ecclesiæ in capite & in mẽbris,& ptinẽtibus ad ea,legitĩe inchoatũ ex certis causis ĩ alijs nr̃is literis exp̃ssis defratrꝫ nostrorꝫ sanctæ Ro. ecclesiæ cardinaliũ cõsilio dissoluimus. Verꝫ cũ ex dicta dissolutiõe ortę sint graues dissensiones & grauiores oriri possent,nihilq; magis optemus q̃ qp p̃dicta sctã opa debitũ sortiant̃ effectũ,de cernimus & declaramus p̃fatũ gñale cõciliũ Basilieñ. à tpe prædictæ inchoatõis suæ legitimæ cõtinuatũ fuisse & esse,prosecutionẽq; semp habuisse cõtinuari,ac prosecutionẽ habere debere ad p̃dicta & ptinẽtia ad ea,pinde ac si nulla dissolutio facta fuisset. Quinimò præfatã dissolutionẽ irritã & inanẽ declarãtes,ip̃m sacrũ Basilieñ. cõciliũ pure,simpliciter & cũ effectu ac oĩ deuotiõe & fauore ꝓsequmur & ꝓsequimur intẽdimus. ¶Itẽ,p̃fatus dñs Eugenius reuocabit q̃scũqꝫ processus q̃rũcũqꝫ cẽsurarũ,priuationũ & susp̃siõnũ factos cõtra suppositа huius sacri cõcilij Basilieñ. & adhærẽtes eidẽ,necnõ oĩa gesta & facta in p̃iudiciũ,lęsionẽ & derogationẽ eorundẽ eis nõ legitĩe citatis,nec legitĩe defensis,de qbuscunqꝫ dignitatibus,bñficijs,cõmẽdis & officijs. Etiã si cardinalatus,patriarchatus,archiep̃atus,ep̃atus,abbatiæ &c. existãt,iuribus & bonis qbuscũqꝫ. Et specialiter cõtra reuerẽdiss. dños cardinales de Cypro sctĩ Sixti,& Firmanũ, ac oĩa in pristinũ statũ p suas literas reducet,ac si nõ emanassent cũ clausulis opportunis. Mandãdo sub pęnis formidabilib. oĩbus q se dictis dignitatib. bñficijs,cõmẽdis & officijs,iurib. & bonis intromisissent,vel rationes dictarꝫ priuationũ seu suarꝫ ordinationũ quarumcunque se C

vellent intromittere, vt ab ipsa intromissiõe & oi molestia penitus desistãt. Vtrũ aũt fuerit legitima citatio & defensio stabit iudicio ipsius sacri cõcilij. Quodq; deinceps à nouitatibus & grauaminibus seu præiudicijs inferẽdis ipsi sacro cõcilio vel suppositis eius & adherentibus eidẽ realiter & cũ effectu desistet, vt sit vera charitas inter sacrũ cõciliũ & suã sanctitatẽ ad dei honorẽ & vtilitatẽ vniuersalis ecclesiæ sine aliq; rancore aut suspitiõe cõsistere valeat, & vt ipse dñs Eugenius possit cognoscere purã ac rectã sacri cõcilij intentionẽ, ac verã charitatẽ quã erga ipm habet & hẽ in futuꝝ intendit oblationẽ alias factã in responsiõe data primis ambasiatoribus ipsius dñi Eugenij q̃ incipit Cogitãti &c. Iteꝝ, hæc sancta synodus etiã alia addendo repetit in hũc modũ. Ecce si qd culpæ cõmissum est attentãdo dissolutionẽ, aut in cõfectione & publicatione triũ Bullaꝝ in reuocatõe p ipm dñm Eugeniũ fienda cõtentaꝝ sacꝝ cõciliũ penitus abolet, dũmodo ipse dñs Eugenius oã; & singula supius cõtenta realiter & cũ effectu adimpleuerit & infra terminũ in pñti decreto nostræ, progationis statutũ huic sacro concilio p suas autenticas literas significauerit. Qd si fecerit nemo nr̃m erit q pedes eius vt beati Petri nõ osculet, q vt vicarium Chr̃i non honoret, erit concilij caput, oẽs ad eũ respicient, oẽs ei cõplacere obsequi & quantũ cũ deo poterunt deseruire curabunt. Offerimus etiã quicqd dici aut cogitari potest, nos fidelissime facturos, quantum cũ deo fieri poterit pro oñi honore & statu tã suæ sanctitatis q̃ oim suoꝝ. Datũ in sessione publica eiusdem sanctæ synodi in ecclesia maiori Basilien. solẽniter celebratã septimo Idus Nouembris. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXIII.

¶Sessio quintadecima de concilijs prouincialibus & synodalibus.

D BAsilien'sis sacrosancta generalis synodus in spiritu sancto legitime congregata vniuersalem ecclesiã representans ad futurã rei memoriã, Pridẽ hæc sancta synodus quoddã saluberrimum promulgauit decretum pro stabilitate & robore gñalium concilioꝝ, q̃rum frequens celebratio pr̃cipua est agri dominici cultura. Veꝝ cum ad eandem culturã nondubiũ sit ptinere episcopales synodos & concilia prouincialia prout veteres canones decreuerunt frequentari, ideo eadem sancta synodus antiquos & laudabiles mores nostris cupiens tẽporibus obseruari, statuit atq; præcipit synodum episcopalem in qualibet diocœsi post octauas dominicæ resurrectõis vel alia die secundũ cõsuetudinẽ diocœsum ad minus semel in anno, vbi nõ est consuetudo bis annuatim celebrari p diocæsanum propria in persona, nisi canonico impedimento fuerit præpeditus, & tunc per vicariũ idoneum. Quæ synodus saltem triduo vel bduo duret, vel prout necessarium episcopo visum fuerit.

E ¶Prima aũt die conuenientibus diocœsano & oñibus alijs q in hmõi synodis interesse tenent, infra missaꝝ solemnia vel post diocœsanus vel eius alius noie verbum dei proponat exhortãdo oẽs ad bonos mores sectandũ & abstinendũ à vitijs, & ad ea q̃ ptinent ad ecclesiasticã disciplinã, & officia singuloꝝ, & præsertim vt his q̃bus animaꝝ cura cõmissa est diebus dñicis & alijs solemnibus plebẽ subiectã doctrinis ac monitis salutaribus instruãt. Postea legant statuta, prouincialia & synodalia, & inter alia aliquis compendiosus tractatus docens qũo sacramenta ministrari debeãt, & alia vtilia pro instructione sacerdotũ. Deinde ipse diocœsanus de vita & moribus subditoꝝ solerter ingrat labem symoniacæ prauitatis, contractus vsurarios, concubinatũ, fornicationẽ & alia quæuis crimina & excessus debita correctione exhibeat. Alienationes reꝝ ecclesiasticaꝝ à iure ꝓhibitas reuocet clericoꝝ abusus, & alioꝝ subiectoꝝ q̃ circa diuinũ officiũ & delationẽ debiti habitus defecerint in melius reformet & emendet. Et quoniã multa scãdala sæpe contingũt ex eo, ꝙ constitutio Bonifacij papæ octaui, q̃ incipit, periculose ædita sup clausura monialiũ non seruat, studeat ipse diocœsanus, vt oĩno iuxta ipsius constitutiõis tenorẽ executõi demandet. Necnõ vt qcũq; religiosi diocœsano subiecti regulas & cõstitutões suaꝝ religionum, ꝑsertim vt ab eis omnis ꝓprietas abdicet inuiolabiliter obseruari. Ne etiã in receptõe ipsoꝝ ad religionẽ qcquã p symoniã exigat. Præcipua aũt in ipsa synodo epi cura sit inquirere, debitis remedijs occurrere ne aliq̃d dogma hæreticũ erroneũ aut scandalosum seu piarum aurium offensiuũ, sortilegia, diuinatões, incantationes, supstitiones, & q̃is diabolica figmẽta diocœsim suã inficiãt, Instituant ꝓterea testes synodales viri graues ꝓuidi & honesti legis dei zelũ habentes iuxta diocœsum latitudinẽ in numero cõpetenti, aut alij eoꝝ potestatẽ habentes, vbi alij ad hoc nõ sunt instituti, q si diocœsano minus idonei videant eos amouẽdo, prout ei videbit expedire alios instituat. Hi aũt in manibus ipsius diocœsani vel sui vicarij iurare teneant vt tradit canon Epũs in synodo, q per anni circulũ lustrantes ipsam diocœsim q̃ corrigenda vel formãda viderint his ad quos talia corrigere vel reformare pertinent, referãt. Quæ nisi correcta vel reformata iam fuerint, ad synodũ subsequentẽ perferãt, in qua debitis remedijs occurrat. Sed & prẽter illa quæ à rẽstibus synodalibus vel alijs eoꝝ officiũ exercentibus diocœsanus audierit inquirat, & ipse diligenter de cunctis subditoꝝ suoꝝ excessibus, & in delinquentes taliter, insurgat correctionis debite disciplina vt alijs malignari volentibus transeat in exemplum.

¶Cele-

¶Celebret q̃q; in singulis prouinciis saltē infra bienniū à fine concilij gñalis & deinde ad minus A
semel de triennio in triennium prouinciale cōciliū in loco tuto. In quo tam archiepi q̃ suffraganei
oēs & alij q in hmōi cōciliis prouincialibus interesse tenent debite vocati intersint. Qd si epūs
canonico fuerit ipedimento detentus ꝓcuratorē suū destinet non solū ad excusandū & ꝓbandū
absentie causas, sed etiā ipsius noīe interessendū, suscipiendūq; quicqd cōcilium duxerit statuendū. Aliogn ipse epūs à pceptione medietatis fructuū vnius anni suæ ecclesiæ q per personā in
ipso cōcilio deputādā in ipsius ecclesiq; suę fabricā effectualiter cōuertant, eoipso sit suspēsus. Alij
vero venire negligentes cōcilij arbitrio puniant aliis iuris pœnis in suo robore duraturis. Con
cilio aūt gñali durāte & p sex mēses ante hmōi cōcilia prouincialia nō celebrent. Porrò in hmōi
inchoatione cōcilij, ipse Metropolitanus vel alius eiꝰ noīe infra missaꝝ solēnia, vel post exhortatoriū sermonē faciat ea q̃ ad statū ecclesiasticū, & pcipuè ad pontificale officiū pertinēt serioſe
memorādo, cōminando'q; singulis q iuxta prophetæ sententiā si eoꝝ culpa cuiusuis anima peri
erit, illius sanguis de manibus eoꝝ à dño exigeť. Præcipuè aūt tunc fiat monitio exacta vt dignis & bene meritis, q̃ꝝ vita sufficienti testimonio nota sit, ordines & bñficia sine vlla symonia
ca labe conferant. Et sup oīa vt in animaꝝ cura cōmittennda summa diligentia & matura inquisitio adhibeat, & vt bona ecclesiastica nullatenus ad vsus illicitos, q̃nimò ad honorē dei ecclesia
rū cōseruationē habēdo scd̄m sacros canones pcipuā curā pauperꝝ, & indigentiū laudabiliter cō
uertant, sciētes q de his oībus apud tribunal æterni iudicis vsq; ad minimū q̃drantē rōnem reddituri sunt. In qbus q̃dē cōcilijs de corrigēdis excessibus, moribus'q; subditoꝝ reformādis, & pcipuè q̃liter epi in cōferēdis bñficijs, cōfirmādis electōibus, ministrādis ordinibus deputādis cō
fessoribus, prædicādo ad populū, & puniēdo excessus subditoꝝ, obseruationeq; epaliū synodorū, cæterisq; ad officiū epale ac iurisdictionē & administrationē eoꝝ in spūalibus & tēporalibus
qūolibet spectātibus se gesserint, & pſertim an à symoniaca labe manus innoxias seruēt diligens
inqsitio secundū iuris cōis dispositionē fiat, vt oēs q in pmissis deliquisse cōperti fuerint p cōcilium ipsum corrigant & puniant. Simili modo de ipso Metropolitano circa oīa supradicta diligē
ter ingrat cuius excessus & defectus ipsum cōciliū eidē specialiter exprimat, ipm admonendo &
obsecrādo, vt cū alioꝝ pr̄ vocet, & esse debeat à talibus oīno desistat. Et nihilominus inqsitionē
de ipso habitā in scriptis redactā ad Ro. pōtificē vel aliū eius supiorē si quē habet sine mora trāsmittat, vt ab eo punitionē & reformationē suscipiat cōdecentē. Inter cætera si q̃ discordiæ, cōtentiōes & inimicitiæ inter q̃scūq; viguerint q̃ qetē & trāq̃llitatē ꝓuinciæ possent pturbare, curet oī studio sacrū cōciliū illa sedare, & more pioꝝ patꝝ ad pacē cōcordiāq; filioꝝ vigilāter intē
dat. Et si inter regna, ꝓuincias seu pr̄cipatus hmōi discordias suscitari cōtingat, mox scti dei an
tistites cōcilia ꝓuinciaꝝ suaꝝ simul cōgregari ꝓcurēt, & sibi inuicē cōciliū & auxiliū ipendētes
cūcta discordiaꝝ fomēta ꝙputare studeāt, neq; hoc alicuiꝰ amore vel odio ptermittāt, sed ad deū
solū & salutē populi mētis oculos erigētes ad scti pacis opus oī tepiditate semota inuigilent.
¶Cogitēt insuper in prouinciali synodo q immediate conciliū gñale subsequēs antecedit omnia
quæ in eodē prouinciali cōcilio visa fuerint prosequēda ad dei gloriā, ac prouinciæ cōmodum
salutemq; populi christiani. Ibidēq; eligantur in numero competenti qui ad proximū generale
concilium vice totius prouinciæ debeant proficisci, quibus per subsidiū vel alias prouideat prout de iure & concilio prouinciali fuerit visum expedire. Ita tñ q illi q vltra psonas vt p̃dictū est
deputatas ad ipm conciliū gñale accedere noluerint aut eo clerus nullatenus ꝓpterea grauēt. Relegant quoq; in vnoq; prouinciali concilo q̃ secundū canonicas sanctiones in eisdē legi præcipiunt, vt ea & inuiolabiliter obseruent & trāsgressoribus penę debite inferant. Quod si metropolitani seu diocœsani p̃dictis terminis in celebrādis prouincialibus & epalibus synodis cessantes legitimo ipedimento negligētes fuerint medietatē oīm fructuū & obuentionū rōne suaꝝ ecclesiaꝝ ad eos ptinentiū fabricę ipsaꝝ ecclesiaꝝ, applicandaꝝ eoipso amittāt. Qui si in eadē negligentia p tres proximos mēses pseuerauerint ab officijs & bñficijs sint ipso facto suspēsi. Quibus trāsactis tēporibus antescriptis pœnis antiquior in prouincia ordine epūs metropolitani
ipsius epi aut maior dignitate post pōtificalē sacris cōstitutus nisi forte ad alios de cōsuetudie
vel priuilegio ptineat negligentiā in celebrādis p̃dictis prouincialibus & episcopalibus synodis supplere teneat. Iubet insup hęc sancta synodus omnibus prælatis religionū & ordinū q̃rūcunq;
ad quos celebrare capitula ptinet, q illa statutis tēporibus sub p̃dictis pœnis seruēt & seruari faciant, in qbus secūdū canonicas sanctiōes & religionū cōstitutōes cū oīi studio & diligentia ad
verā singulaꝝ religionū & ordinū reformationē intendant, ita vt deinceps in singulis monasteriis iuxta ꝓprias regulas & cōstitutōes debite regularis vigeat obseruātia. Et pcipuè vt tria substātialia professionis vota oīno obseruent. Per pmissa aūt hæc scta synodus nō intēdit iuribus q̃rūcunq; qūolibet derogare. Datum in sessiōe publica celebrata in ecclesia maiori Basilien si sexto
Calen. Decembris. Anno à natiuitate dñi. M. CCCC. XXXIII.

¶Sessio sextadecima, de approbatione literarum Eugenij papæ.

B Basiliensis sacrosancta generalis synodus in spiritu sancto legitime congregata vniuersalem Ecclesiã repræsentãs, ad ppetuam rei memoriã. Literis sanctissimi dñi Eugenij papæ quarti more curiæ Romanæ bullatis, ac p nonnullos sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales subscriptis, quarũ tenor de verbo ad verbũ inferius describit huic sacro concilio in gñali congregatõe p venerabiles Iohãnẽ archiepm Tarentinũ & Christoforũ Cauriẽ. epm oratores suos pñtatis & lectis examinatisq;, & diligẽter inspectis eadẽ sctã synodus decernit, & declarat pfatũ dñm Eugeniũ p prædictas lras plenarie satisfeciſſe monitõi, citationi, & reqsitioni huius sacri concilij, put in decreto in quartadecima sessione promulgato & in schedula, in eodẽ decreto inserta cõtinet. Ipsasq; lras approbat, admittit, & acceptat ratas habet, & gratas, & sic ab oĩbus haberi vult. Mandãs dictarũ lrarũ trãssumpta sub bulla sacri concilij dari debere oĩbus hñe volẽtibus, qbus trãssumptis eandẽ fidẽ dari decernit, quæ ipsis lris originalibus daret. Tenor vero dictarũ literarũ sequitur, & est talis.

C ¶Eugenius epus seruus seruorũ dei, ad ppetuã rei memoriã. Dudũ sacrũ gñale cõciliũ Basiliẽ. p gñaliũ Constãtiã, & Senẽ. cõciliorũ statuta ordinationẽq; felicis recordatõis Martini papæ. v. ac nostrã, p extirpatõe hæresum, pace populi Chriani, ac gñali reformatõe Ecclesiæ in capite & in mẽbris, & ptinẽtibus ad ea legitime ichoatũ, ex certis causis, in alijs nris expssis de fratrũ nostrorũ sanctæ Ro. Ecclesiæ cardinaliũ cõsilio dissoluimus. Verũ cũ dicta dissolutõe ortæ sint graues dissentões & grauiores oriri possent, nihilq; magis optem⁹, q; q; pdicta sctã opa debitũ sortiant effectũ, de cõsilio & assensu venerabilis fratris Iordani epi Sabiñ. & dilectorũ filiorũ nrorũ Antonij scti Marcelli, Fraciſci scti Clemẽtis, Angeloti tituli scti Marci pbyterorũ ac Lucidi sanctæ Mariæ in Cosmedin, & Ardecini sctorũ Cosmæ & Damiani diaconorũ sanctæ Ro. Ecclesiæ cardinaliũ decernimus, & declaramus pfatũ gñale cõciliũ Basiliẽ. à tpe pdictæ inchoatiõnis suæ legitime cõtinuatũ fuisse & eẽ, psecutionem q; semp habuisse cõtinuari, ac psecutionẽ hñe debere ad pdicta & ptinẽtia ad ea pinde, ac si nulla dissolutio facta fuisset. Quinimò pfatã dissolutionẽ irritã, & inanẽ de cõsilio & assensu simili declarãtes ipm sacrũ gñale cõciliũ Basiliẽ se, pure simpl'r & cũ effectu ac omni deuotõe & fauore psequimur, & psequi itendimus. Præterea vt mẽtis nræ itegritas, ac pura deuotio quã ad vlem Ecclesiã & sacrũ gñale cõciliũ Basiliẽ se gerimus oĩbus constet euidẽter, duas nras lras pridẽ in palatio Aplico pmulgatas, nam tertias quarũ tenor de verbo ad verbũ inferius describit, quæ dicunt incipere. Deus nouit cum à nobis aut de scitu nostro nunq; emanarũt, licet supfluũ videat, q; nõ extat reuocare, tñ quia petitũ est, & ad cautelã si vllo vnq; tpe apparerẽt, & alias quascũq;, & qcqd p nos, aut nostro nomine in piudiciũ, aut derogationẽ pdicti sacri Concilij Basiliẽ. seu contra eius authoritatẽ actũ & attentatũ, seu assertũ est, cassamus, reuocamus, irritamus, & annullamus, nullas & irritas fuisse, & eẽ declaramus. Itẽ reuocamus quoscũq; pcessus, quarũcũq; cẽsurarũ priuationũ, & suspẽsionũ factos cõtra suppositа huius sacri cõcilij Basiliẽ. & adherẽ. eidẽ, nec nõ oĩa gesta, & facta i pudiciũ, lesionẽ, & derogationẽ eorũdẽ eis nõ legitie citatis, nec legitie defẽsis, de qbuscũq; dignitatibus, bñficijs, commẽdis, & officijs etiã si Cardinalatus, Patriarchatus, Archiepiscopatus, Episcopatus, Abbatiæ &c. existãt iuris, & bonis qbuscũq;, & speciali'r contra Cardinales de Cypro scti Sixti, & Firmanũ, ac oĩa in pristinũ statũ p pñtes reducimus pinde, ac si non emanassent, cum clausulis opportunis. Mandãtes sub pœnis formidabilibus oĩbus q de dictis dignitatibus, bñficijs, cõmẽdis, & officijs, iuribus, & bonis se intromisissent, vel rõne dictarũ priuationũ, seu nrarũ ordinationũ quarũcunq; se vellẽt intromittere, vt ab ipsa intromissione, & omni molestia penitus desistãt. Vtrũ aũt fuerit legitima citatio, & defensio stabit iudicio ipsius sacri cõcilij. Nos aũt deinceps à nouitatibus, & grauaminibus, seu præiudicijs inferẽdis ipsi sacro concilio, vel suppositis eius, & adhærẽtibus eidẽ realiter, & cum effectu desistemus. Tenor vero prædictarũ literarũ sequitur, & est talis.

¶Prima Bulla reuocata.

D Evgenius episcopus seruus seruorũ Dei, ad futuram rei memoriam. Inscrutabilis diuinæ prouidentiæ altitudo ad hoc nos maximẽ potestatis desup plenitudine tradita super vniuersum gregem dominicum præsulem constituit, vt ad remouẽdum atq; extirpandum de agro Domini vepres ex quibus possent Ecclesiæ suæ sanctæ, & Chrianæ Reipublicæ dissensiones, & scandala prouenire, cura assidua ac peruigili intendamus. Sanè cum dudum ex certis, & rationabilibus causis Concilium quod nonnulli Basileæ cõgregatum esse dicebãt dissoluentes illud ad ciuitatem nostrã Bononien. duximus commutãdum postmodum cessantibus dictis causis præfatum Concilium in ipsa ciuitate Basiliẽ. decreuimus per nostros legatos q ibidẽ nostro nomine pſiderẽt continuari debere, put in diuersis desup confectis lris nostris plenius continet. Cum autem q Basileæ congregati erãt, put sunt etiam post

disso-

dissolutionē,& decretū hmōi,ac etiā ante aduentū dictorꝫ legatorꝫ non ad cōmunem vtilitatē, sed ad priuatas passiōes intenti,nullaq; autoritate sedis apostolicæ suffulti, multa & grauia etiā præter illa tria propter q̄ fuerat ibi principaliter à principio concilij constitutū tanquā haberēt gñalis synodi nobis etiā contradicentibus disponere potestatē,ordinare,statuere,sancire,declarare & mādare præsumpserint in nostrū,ac sedis apostolicæ,ac venerabiliū fratrꝫ nostrorꝫ cardinaliū,& aliorꝫ nobis adhærentiū graue præiudicium,præter & contra sanctorꝫ patrꝫ decreta, & canonicas sanctiones. Nos attendentes q; ea q̄ per eos sic perperā statuta,fctā, & ordinata existunt si sub dissimulatione,& silentio pterirent in magnū atq; euidens piudiciū ecclesiæ,& apostolicæ sedis,& graue scandalū plurimorꝫ verisimiliter redūdare possent,cū nō ad reformationē sed deformationem,nō ad vnitatem sed scissurā ecclesiæ,nō ad hæreses tollendas sed nutriendas nō ad pacem fideliū,sed discordiā seminandā spectare videant,ac propterea volentes ꝓut ex debito pastoralis tenemur officij quātū altissimus pmiserit futuris scādalis celeri remedio ꝓuidere oīa,& singula gesta,facta,ordinata,sancita,decreta & declarata p pfatos Basileæ cōgregatos,& existentes,videlicet citationes,ꝓcessus,& snīas,statuta & decreta q̄ de nobis, seu contra nos iura & libertatem nostrā,& sedis apostolicæ,vel venerabiles frēs sanctæ Ro. ecclesiæ Cardinales,seu ipsorꝫ aliquem,aut prælatos q̄scūq; siue curiales,aut Romanā curiā seq̄ntes vsq; in pñtem diem facere,statuere,attentare,& ordinare nimiū præsumpserūt,& q̄ vsq; ad accessum ipsorū legatorꝫ ad supradictā ciuitatem Basilien.& in ipso concilio præsidentiā quōlibet p eos in futurū sicut agent,ordinabunt,sancient,statuent,attentabunt,& mandabunt exceptis his in q̄bus eis p nostras literas facultatem cōcessimus irrita esse,& inania, nullūq; effectū debuisse,aut debere sortiri autoritate apostolica consilio,& assensu præfatorꝫ fratrꝫ nostrorꝫ sanctæ Ro. ecclesiæ Cardinaliū tenore pñtium declaramus,decernimus,ac ꝓ infectis haberi volumus& mādamus. Ipsaq; & maxime legatōes in terris ecclesiæ creatōes& ordinationes officialiū,bñficiorꝫ collationes,ac oīa,& singula inde secuta,vel q̄ in posterꝫ seq possent exnūc præfata autoritate cū de facto processerint de apostolicæ ptātis plenitudine cassamus,irritamus,& annullamus,ac nullius esse decernimus roboris,vel momenti districtius inhibentes oībus Christifidelibus,ne decretis,ordinatōibus,mādatis,factis & gestis hmōi modo aliq̄ pareāt,vel intendāt,aut pro talibus reputent,declarātes oēs & singulos cuiuscūq; status,gradus,& pręeminētie existant,etiā si imperiali,regali,cardinalatus siue quacūq; alia ecclesiastica, siue seculari præfulgeant dignitate nullo vinculo iuramēti ꝓmissionis facti,aut conuentōis prædictis factæ quōlibet se teneri. Nulli ergo omnino hoīm liceat hanc paginā nostræ declarationis, constitutionis, voluntatis, mandati cassationis,irritationis,annullationis & inhibitionis infringere,vel ei ausu temerario contraire. Si qs aūt hoc attentare præsumpserit indignationē oīpotentis dei & beatorꝫ Petri & Pauli apostolorꝫ eius se nouerit incursurꝫ. Datum Romæ apud sanctum Petrum. Anno incarnatiōis dominicæ. M.CCCC.XXX. quarto Calen. Augusti,pontificatus nostri,anno tertio

¶Secunda Bulla reuocata.

EVgenius epūs seruus seruorꝫ dei,ad futurā rei memoriā. In archano nostræ mētis sæ- A
pissime cogitātes,q; nisi sup inualescenti hoīm malicia qui ecclesiā dei varijs q̄sitis coloribus pturbare conati sunt,autoritas Romanorꝫ pontificū restitisset, diuersa in ecclesia dei scandala emersissent,non solū debitum,sed etiam necessarium reputamus,vt nos quoq; ea quæ in ecclesiæ scandalum,nostrꝫq;,& sedis apostolicæ contemptum,& dedecus fieri conspicimus debitis remedijs cōprimamus. Sanè cū ad nostrā noticiam nuper pueniſſet q̄ddam ptensum decretū. Datū tertio Idus Iulij. Anno dñi. M. CCCCXIII. emanasse in q̄ intera contineri videt cætera nos infra. Ix. dierꝫ spacium dictis congregatis pure,& simpliciter adherere debere,venerabilibus autem fratribus nris sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinalibus, necnon q̄buscunq; in Romana curia existentibus mandari dicebat,vt post ipsum terminum lapsum infra viginti dies ꝓxime sequētes sub pœna priuationis omnium beneficiorꝫ suorꝫ, commendarꝫ, pēsionum,officiorꝫ,& gratiarꝫ quarumcunq; quam incurrerent ipso facto Romanā curiam relinquerent,omnes insup causas in ipsa curia pendentes ad se eo casu aduocabāt,prout hęc,& nōnulla alia in ipso prætenso decreto dicunt plenius contineri. Nos ex incūbenti nobis cura officij pastoralis astricti ad tuendam nostrā,sedisq; apostolicæ autoritatē Cardinaliū quoq; patriarcharꝫ archiepiscoporꝫ, episcoporꝫ, prælatorꝫ, officialiū,& aliorꝫ curalium prædictorꝫ asserentiū,ipsius decreti ex defectu potestatis condentium,ac in hac pte supplicantium,vt sup præmissis prouidere vellemus graui quærela commoti,autoritate domini nri Iesu Chri,qui nos suum in terris constituit vicarium,ac de potestatis nræ plenitudine pronunciamus,decernimus,ac etiā declaramus præmissum assertum decretum,ac omnia & singula in eo contenta,nullum & inane penitus extitisse, & existere, nulliusq; authoritatis,valoris vel momenti, ipsumq;, & quæcunque in eo comprehensa eadem authoritate, reuocamus, cassamus, irritamus, & pro infectis

haberi

haberi volumus,& mãdamus,decernẽtes insup,& etiã statuẽtes ꝓcessus oĩm beneficiorꝫ,officiorꝫ,dignitatũ,pensionũ,cõmendarũ,seu titulorꝫ,quorꝫcũq; collatões,&dispositões,q̃scũq; in vim eiusdẽ decreti q̃ocũq;,& q̃litercũq; factas,& fiẽdas,& oĩa inde secuta notoriæ nullius extitisse,nec existere firmitatis. Mãdamus insup oĩbus,& singulis Chr̃ifidelibus,Eccleſiasticis & secularibus cuiuscũq; dignitatis,status,seu cõditõibus existãt,etiã si ĩperiali,regali,reginali cardinalatus,pr̃iarchali,vel q̃uis alia p̃fulgeãt dignitate,sub anathematis pœna,& priuatiõis quã cõtra faciẽtes incurrere volumus ipso facto dignitatũ,officiorꝫ,& bn̄ficiorꝫ suorꝫ,quorꝫcũq;,ac inhabilitatõis ad illa,seu alia in posterꝫ obtinẽda,ne cardinales, pr̃iarchas,archiep̃os, ep̃os,p̃latos,officiarios,clericos,&alios romanã curiã sequẽtes in eorꝫ p̃sonis,seu rebus Eccle siasticis,bn̄ficialibus,spũalibus,vel ꝓphanis occasione p̃fati decreti turbẽt q̃olibet,vel molestẽt,nec ea faciẽtibus præstẽt auxiliũ,cõsiliũ,vel fauorẽ,pari quoq; pœna illos q̃ authoritate, seu occasione q̃cũq; ea,aut eorꝫ aliq̃ ausi fuerint attẽtare volumus subiacere ĩhabilitãtes eos ad quascũq; dignitates,honores,officia,& bn̄ficia in posterꝫ obtinẽda,supplẽtes ex eadẽ ptãtis plenitudine oẽs defectus,si q forsan interuenerint in p̃missis. Nulli ergo hoĩm liceat hãc pagi nã nr̃æ ꝓnũtiatõis,cõstitutõis,declaratõis,reuocatõis,cassatõis,irritatõis,voluntatis,mãdati, statuti,ĩnhabilitatõis,&suppletõis infringere,vel ei ausu temerario cõtraire. Si qs aũt hoc attẽtare p̃sumpserit,indignationẽ oĩpotẽtis dei, & btõrꝫ Petri & Pauli Apl̃orꝫ eius se nouerit incursurũ. Datũ Romæ apud sct̃m Laurentiũ in Damaso. Anno incarnatõis dn̄icæ. M.CCCC. XXXIII. Idus Septembris,Pontificatus nostri anno tertio.

¶Tertia Bulla reuocata.

B EVgenius epũs seruus seruorꝫ dei,vniuersis Chr̃ifidelibus salutẽ,& Apl̃icã bn̄dictionẽ. Deus nouit secretorꝫ oĩm optimus p̃scrutator,ꝙ vsq; adeo summope,ac diligẽti studio ꝓcurauimus,ne sacrilegũ schisma in dei Ecclesia nasceret,ꝙ pauci etiã sanctę Ro. Eccleſiæ cardinales Basileæ cõueniẽtes ip̃m possent veriſiꝛ(si ab inceptis nõ desisterẽt)inducere,nos etiã ad illa humiliãdo,vt scãdala vitarent,ac ipsis plurima pmittẽdo ad quæ de iure minime tenebamur,credẽtes vt exinde pacati,pax & trãquillitas iter nos & ipsos imõ verius in Chr̃iana religione oriret,sed nõ ꝓfuerũt,siue ꝓdesse p̃nt p nos piè & mãsuetè,ac modeste cũ ipsis dicta & gesta,vt p̃t notorię aĩaduertere Chr̃icola q̃libet orthodoxus,qui ipsi velint se à sct̃ã sede Apl̃ica scindere,& diuinũ corpus dn̄icũ.i.sct̃ãm mr̃em Eccleſiã tunicã Chr̃i incõsutilẽ lacerare,ac scissurã pestiferã in ipsa cõficere,nosq; Petri successorẽ legitimũ ꝟ ĩmeritũ ꝓ posse cõfundere,q̃s res hactenus Chr̃ianæ religiõis pr̃icipibus patefacere nõ curauim⁹, sperãtes nr̃a cũ mãsuetudĩe & patiẽtia oĩa ad debitę iustitię semitas posse deducere,ac ipsos ab eorꝫ conatibus,& erroribus reuocare. Sed ꝓhdolor nimiũ iste morbus eorꝫ cãcerosus ĩualuit & q̃tidie cõualescit,qa nr̃a clemẽtia,& nimia benignitas ipsos contra nos q̃tidie reddit magis elatos. Et q̃uis eorꝫ desideriꝭ cdeonscendẽtes mãdauerimus iterum debere Basileæ cõcilium A celebrari,ipsi tñ qm̃ nobis oppido sunt infesti,& ꝙs toleraſſe, & ipsis suorꝫ contra sedẽ Apl̃icã rebellionũ indulgẽtiã obtulisse nõ ꝓfuit,eorꝫ tñ intẽtionẽ executioni gaudẽt,& cupiũt præcipue demãdare,nos falso de vocis criminibus ĩpetẽtes,vt valeãt ĩhumaniter oĩ põtificali ptãte nos pturbare,quorꝫ callide dicta & gesta,opus est refellere,ne falsis detractõibus de nobis cõfictis valeãt Chr̃ianã circũuenire religionẽ,ac oĩbus Chr̃ifidelibus eorꝫ dicta,&facta horrẽda sapere posse in futurꝫ schisma,& pestiferam hæresim oſtẽdamus nr̃is his lr̃is singulariter eorꝫ obiectis rn̄dẽtes. Obiciunt igit̃ primũ de nobis obloquẽtes,ꝙ scãdali, & pturbationis causa in Eccleſia dei introducendi ꝓpera conati fuimus sacrum Basilieñ. dissoluere cõciliũ. Quodq; ex hoc vniuersalem Eccleſiã conturbauimus,nec sine consensu Concilij dissolutionẽ illam facere valuimus,q̃ cũcta veritati iuris,& facti penit⁹ sunt aduersa. Quoniã primũ nunquã nostra fuit aut erit intentio,sacrum dissoluẽdo exinanire Conciliũ,ac nolle scdm Constãtieñ. & Seneñ. statuta concilium sacrã ipsam synodum celebrari. In qua p̃fide hęreses euellerent̃,& ideo militãtium in Eccleſia reformarent̃ mores ĩprobi,ac alta pax,& dulcis trãquillitas Chr̃istiano populo tradereret̃,quin potius hoc tam salubre negotiũ semp potissime insedit, & residet cordi nostro. Et his de rebus cupiẽtes,vt ipsum p Apostolicæ nostræ solertiæ studiũ,finẽ debitum consequeret̃ in nostræ assumptõis principio ad summi Apostolatus apicẽ,mãdauim⁹ p dilectũ filiũ Iulianũ sanctę Ro. Eccleſiæ sancti Angeli diaconũ cardinalẽ ibidẽ Basileæ sct̃ãm synodũ celebrari. Verꝫ qm̃ postmodũ,vt alijs nr̃is lr̃is curauimus chr̃icolis palãm facere,iustis de causis ex parte etiã nõnullorꝫ tũc Basileę cõueniẽtiũ p dilectũ filiũ Iohãnẽ pulchri p̃is ipsorum oratorẽ ad nos spiritaliter deputatũ,nos informati veridica relatõe pcepimus,ꝙ Basileæ ꝓ tunc sine magno tp̃is interuallo ipsius sanctę synodi celebratio nõ eẽt possibilis,cõciliũ ip̃m penitus nõ dissoluimus,vt ipsi nõ bn̄ interp̃tati sunt,sed ad nostrã ciuitatẽ Bononiẽ. commutauimus sic,ꝙ ipsum in sua eẽntia consistere voluimus, ac à Basiliẽsi ciuitate solum exoluimus.

Quare

Quare nos indebite criminant, q̃ scãdala in ecclesia dei introducendi causa cõciliũ dissipauimus, cũ ipsum à Basilea cõmutare necessitatibus vrgentibus coacti fuerimus. Et q̃uis nũc ipsas nobis causas p̃ p̃fatũ oratorẽ intimatas inficiari nõ vereãt, orbi tñ toti notissimũ ẽ illas cãs celebrãdi cõ cilij ĩpeditiuas extitisse veras. Nã ferè octo mẽses effluxerũt, postq̃ ipsa initiari debuit sctã syno dus, nec adhuc Basileæ tres cõuenerãt ep̃i, aut alij in toto nũero decẽ p̃lati. Regũq; & principũ, p̃ curatores, siue nũcij nulli aderãt cũ q̃bus de Chr̃ianor̃ pacatõe, siue cõcordia possent aliq̃ ptractari, vt in cõciliis primũ ingrere decens ẽ. Doctor̃ atq; mgr̃or̃ ferè nulli intererãt, q̃ hæretico rũ versutijs resistere possent, ac argumẽta eor̃ scirẽt sophistica refellere & cõfutare. Locus etiã ipse ciuitatis Basilieñ. minime tutus videbat, tũ ꝓpter armatã finitimã hæresim Bohemor̃, tum ꝓpter subortã guerrã inter dilectos filios viros illustres Burgũdię, & Austrię duces. His igit & alijs iustis, & legitimis de cãis nõ scãdalizãdi cler̃, siue errores studio cõficiẽdi de ipsor̃ Cardinaliũ plurimor̃ cõsilio, & assensu q̃ nũc Basileæ cõueniũt, & hãc cõmutationẽ dãnãt illã fecim⁹, p̃sertim his etiã de cãis moti, q̃a sperabamus q̃ in Italia cõsistẽte charissimo in Chr̃o filio Sigis. Rom. tũc rege nos facilius ambo potuissemus Bononiæ cõuenire, adessentq; ibidẽ Bononię tũc celerius p̃lati, & p̃rincipes in nũero copioso, siue ipsor̃ ꝓcuratores, & nũcij cũ q̃bus melius, & gra uiori maturitate singula in cõciliis agẽda expedirent, & maiori cũ reuerentia ab oĩbus Chr̃ifidelibus reciperẽt, q̃ illa q̃ ꝓ paucos Basileæ cõueniẽtes fieri forsitã cõtigissent. Nescimus ergo qũo ipam audent cõmutationẽ reprobare cuius ipsi plurimi fuerũt autores p̃cipui, dãnentq; eor̃ ge sta nõ nostra, q̃a tũc eramus grauissima corpali infirmitate grauati, cũ ipsi dissolutionẽ & trãslationẽ ipsam ꝓmouere suadebãt, ac efficere studuerũt nobis, p̃cipuè ad memoriã reducẽtes, & his rõnibus cõpellentes, q̃ dũ eramus in minoribus constituti vna cũ i pfis, & alijs fratribus nr̃is sctẽ Ro. ecclesiæ Cardinalibus voto & iuramento nos astrinximus, q̃ illo in loco cõciliũ teneremus in q̃ maiori pti Cardinaliũ magis expediens videret, cũ Basileę nõ sperarẽt posse cõciliũ cele brari tp̃ibus à iure decretis iã fine tp̃is instãte, & ĩpedimentis, subsistẽtibus, enarratis, ficq; ipsi mutationẽ, siue trãslationẽ necessaria eẽ dic entes, & vt alio in loco trãsferremus sedule regren tes. Tãdẽ fuit cã finalis, vt ipam trãslationẽ, siue cõmutationẽ faceremus, quã tñ, & iustã fuisse, & nobis soli cũ veñ. fratribus nostris sctẽ Ro. ec. Cardinalibus facere licuisse prout egimus etiã absq; alterius cõsensu cõsilij, nemo sanè mẽtis debet ãbigere. Nã & si Canõ Constã. cõcilij q̃ icipit freq̃ns ab ipso cõcilio æditus, & à fe. re. Martino p̃decessore nr̃o nõ ĩprobatus locũ mutare, vel tẽpus inceptõis cõcilij, ꝓgare nobis sine cõcilij cõsensu prohibere videat, nõ tñ debet sic abusiue interpretari, vt causa iminente nobis etiã soli adempta fuerit circa loci mutationẽ, tp̃is ꝓrogationẽ dispensandi facultas. Tũ etiã fi à Martino æditus extitisset illa nõ fuisse, siue eẽ debuisset prohibentis intentio, q̃ successoribus suis nullũ potuit in hac p̃te præiudiciũ generare pari post ipsum, imò eadem p̃tate functuris, & inferẽ prout est scdm oĩa iura in hac parte conciliũ inferius summo põtifice, papãq; ipsis priorẽ negt soluere vel ligare. Sed nos ĩ his cõcilio superiores ip̃m possumus ꝓ libito regulare. Nam hoc de iure notissimũ est, q̃ possumus q̃cũq; statuta, decreta declarata, siue sancita p̃ q̃scunq; prædecessores nostros, vel per q̃cunq; concilia dũmodo in ipsis fidei fundamenta non existãt, siue ex hoc vniuersalis ecclesiæ bonũ principaliter non turbet, vt vicarius Christi, & irreprehensibiliter ꝓ nostro amouere, & corripere libitu volũtatis, & cõtra sentire nõ esset longeuũ ab hæresi velle ligare manus vicarij Iesu Christi, & in terris dei legati, siue ipsius gesta iudicare, vel improbare q̃d sacrilegij crimen habet. Sed q̃sumus nobis dicãt q̃ no bis detrahũt q̃ hæresis, q̃ vniuersalis ecclesiæ turbatio, ex hac trãslatione loci surgere poterat, si nos sanctã synodũ Bononiæ cõmutamus, vt eius bonũ nõ frustraret, vlterius q̃d iã mẽsibus octo fine fru&u aliq̃ extiterat prorogatũ, & ipsius initiãdi postmodũ Basileæ vestigia commoda nulla videbant. Profecto nullus p̃ iuris tramites ambulãs, & nõ passione seductus assereret, q̃ ecclesiæ fecerimus turbationẽ, sed salutẽ, nec celebrationẽ cõcilij frustrauimus. Sed id accelerare cõcupi uimus. Taceant igit hi qui sic inhumaniter nobis detrahunt. Q̃m non ad Chr̃ianor̃, & ecclesiæ noxam cõmutationẽ fecimus, sed pro salute tutissima, vt citius q̃ in concilio forent agenda debi tum finẽ sortirent. Fuit igit à Basilieñ. ciuitate legitima pro tũc nostra cõcilij dissolutio, ac ipsius ad Bononiã iustissima trãslatio, & asserentes cõtra sunt penitus ab oñi veritate, ac side catholica alieni. Nos insup criminant, & diffamãt, q̃ sacro concilio pure & simpliciter nõ hæremus, & q̃tidie magis ac magis contemnimur, & despicimur. Quodq; nos modeste, & mãsuete monere curauerũt, vt scãdalosam dissolutionẽ, & eccleſiæ Christi pturbationem amouere deberemus, quas res ingunt nos ptinaciter recusare, & has ob causas nos citare, & monere non sunt veriti, & tandẽ (q̃d est deterius) si eor̃ vota infra. lx. dies nõ ĩpleuerimus, nos ab oñi põtificali potestate suspẽdisse profitent, quæ quantũ cõtra omnia sint diuina iura pariter & hũana, ac hæresim manifeste nutrientia breuiter ostendamus, nã dissolutionẽ quam scandalosam, & eccleſiã pturbantẽ esse dicũt legitimis de causis, & necessarijs iure fecimus, vt ante retulimus. Quod igit scãdalũ

quod

quod iuste honeste,& vrgẽte necessitate factũ extitit,potuit generare? Profectò nullum,cum oĩa quæ ad salutem Christianæ religionis debuissent in Basiliẽsi Concilio expediri, & quæ ꝑ tunc cum ipsam sanctã synodum commutauimus ibidẽ Basileæ fieri non poterãt melius, celerius,& commodius in ipsa Bononiẽ.Synodo ꝓfici valuissent.Quã etiã Ecclesiæ ꝓturbationẽ fecimus,cum vt paulo añ narrauimus illo in tẽpore quo Concilium commutauimus fere nulli prælati conuenerãt? Non poterãt igit̃ ꝓturbari,q̃ non aderãt.Quia ꝙ concilium Basileæ fieret non curabãt.Nã si affectassent ibidẽ in tpe conuenissent,nec quo ad illos q̃ conuenerãt,qa ita pauci numero erãt ꝙ sine nostra authoritate Ecclesiã vl'em repr̃sentare non poterãt q̃is ipsi eã se repræsentare dixerint.Concilio igit̃ ad ipsam Bononiẽ.ciuitatẽ legitime trãslato ibidem postmodũ veniẽtes Basileæ velut locustæ acephali canonicum sine nostris præsidẽtibus non potuerunt facere Concilium,cum authoritate carerẽt Apostolicæ sedis.Nec veræ sunt, quas faciunt excusatões,ꝙ Constã.Seneñ'ꝙ atq; felicis recordatõis Martini,ac nostra authoritate ipsoꝝ conciliũ vires habuerit,& habeat.Nã nos prædictis causis veris subsistẽtibus,& nostrã,& piæ memoriæ Martini,ac ipsoꝝ concilioꝝ authoritates, vt iure fecimus, reuocare potuimus,vt patule supra insinuauimus.Quare post ipsam canonicã dissolutionẽ,& authoritatum ꝓdictaꝝ reuocationẽ absq; vlla authoritate Apostolica conueniebãt,siue conueniunt. Vnde veꝝ non ẽ dicere eoꝝ canonicũ post nostrã dissolutionẽ, & sine nr̃is ꝓsidẽtibus fuisse, vel eẽ conciliũ,q̃m nulla rata ẽ,vel nunq̃ erit synodus gñalis quæ summi pontificis non fuerit authoritate suffulta.Nec eoꝝ spũs sctũs ẽ caput,cum misericors pater Iesus Chr̃s sup oĩa summũ pontificẽ Ecclesiæ post trãsitũ verbi ad patrẽ,caput, & principẽ Ecclesiæ instituerit nos videlicet q̃ locum retinemus vicarij ipsius Iesu Chr̃i quãuis immeriti.Sacrilegum igit̃ à nobis postulãt,& hæreticũ,vt declarare velim⁹ retroactis tpibus Basileæ cõtinuo fuisse cõciliũ,cũ p⁹ nostrã dissolutionẽ sine nr̃is ꝓsidẽtibus regulare non fecere conciliũ,quia eoꝝ dicta,gesta, & facta oĩa contra diuina iura pariter,& humana ꝑperã sunt confecta,& quæ per nos nullatenus sunt debita comprobari.Et in hoc ẽ,ꝙ Christianã religionẽ circũuenire cupiunt, vt sub colore ꝙ continuo Basileę conciliũ fuisse declaremus oĩa eoꝝ facta,& gesta comprobemus,q̃ adeo sunt minus bñ composita,vt etiã si ab hñtibus ptãtem ꝓmulgata fuissent, eẽnt irritratõe, annullatõe,& reuocatõe dignissima.Nã ꝙ nunquã est lectum ipsi in ciuitate nostra Auinioneñ. & contra nostrã voluntatẽ cõstituere legatũ ausi sunt illã tyrãnidi vnius Cardinalis nup cum eis conueniẽtis subñciẽdo,spreto vero legato de latere ꝑ nos,& nostrã sedẽ Apostolicã constituto.Vñ tot guerraꝝ strages,tot rapinę,tot homicidia,tot ĩcẽdia suborta sunt.Sed tandẽ clemẽtissimus deus sua misericordia fauit parti iustiorẽ cãm habẽti, quia nostro vero dñio,& sub nostro legato ciuitas ipsa est subiecta.Ipsi insup de singulis Romanę curię officijs inter seipsos disponere non sunt veriti ꝓsidẽtes ad ꝓsidẽdum eoꝝ, vt gñali Concilio deputãdo nr̃is penitus præsidẽtibus spretis,cum qbus potuissent,ac debuissent canonicã synodũ facere, & firmare,causaꝝ etiã auditores à seipsis constituerũt,qd' nusquã visum est pontifice summo Romanę curiã tenẽte,dum extirpationẽ hæresum,reformationẽ moꝝ,pacẽ'ꝙ Christicolaꝝ vniuersam intẽti eẽ deberẽt singuloꝝ causas particulares studẽt potius vẽtilare.Exercitium etiã vicecãcellariatus officij vni ex ipsis contra nostrã volũtatẽ tribuere ꝓsumpserunt,ac etiã gñalia siue publica consistoria celebrare,omniaq; attẽtare non formidãt,quę tãtummodo sunt nobis,ac sedi apl'icę specialiter reseruata,pinde ac si vniuersæ carnis viã eẽmus ingressi,vel si oĩs ponti ficalis summæ dignitatis ptãs eẽt nobis adhuc viuẽtibus,& in Petri sede legitime constitutis apud ipsos deuoluta,qd' assseuerare ẽ hæreticum,& ꝑphanum,cum ptãs apud nos,& ipsos,& sic duos in solidũ eẽ non possit.Quia imaginarĩ nõ possumus q̃ authoritate,quo iure nobis in sede Apostolica consistẽtibus bñficia conferãt, nisi ꝙ vsurpãt contra iustitiã iura nostra.Et qd' detestabilius est illa quæ in nr̃is ꝑdecessoribus malefacta damnãt monasteriorꝝ religiosorum secularibus clericis administratões cõcessas ipsi ad instantiã cuiusdã principis secularis fecerunt.Nã officiũ gñalis humiliatoꝝ,&illius ordinis monasteriũ principale cuidã seculari clerico in cõmendã,siue administrationẽ cõcesserũt.Quã rem exẽplo veluti ꝓnicioſam ꝑ antea facere recusauimus.Ipsi vero vt eꝑos habeãt cõtinuo cognita cõtraria volũtate facere tẽtauerẽt &sub tali eoꝝ colorato titulo clericus añdictus in dicta administratõe ĩtrusus ẽ.Ita vt dici possit ꝙ ferè cẽtũ monasteria regularia q̃ sub officio gñalis dicti ordis regulari debuissent,sub vnius clerici secularis sint admĩstratõe suppositа,q̃ q̃tũ iuri,quãtum honestati,q̃tũ bonis moribus cõueniãt qs'q; prudẽs animaduertere ꝑt.Postremo tandẽ vltra aliud qd' nos,& plurimos frẽs nostros sanctæ Rom.Ecclesiæ cardinales citare conati sunt, etiã postq̃ decreuimus ibidẽ Basileæ debere cõciliũ agitari.Nos etiã ab administratõe summi põtificis suspẽdere freti sunt vt ad ipsos possent saltẽ de facto ipam nr̃am summi põtificis ptãtẽ aduocare,&ei⁹ admĩstrationẽ exercere cõferẽdo bñficia,vel officia,& alia faciẽdo q̃ nob tm̃ sunt à iure cõcessa siue ꝓmissa.Iste

ergo

ergo sunt causæ, q̃re cõtinue Basileæ fuisse conciliũ per nos declarare cupiunt. Isti sunt q q̃m eorꝝ vota pati nõ volumus de nobis tot mendacia cõfingũt. Istæ sunt hæreses q̃s extirpare cupiunt. Istæ sunt reformatões debitę, q̃s in dei ecclesia introducũt, & pax, & trãquillitas q̃s vniuersis Chr̃i fidelibus disponũt, qa inter seipsos potestatẽ nostrã diuidũt, & sibĩ ipsis ascribere cupiunt, vt q̃ bñficia vel officia, siue honores, q̃s à nobis cõsequi nõ valuerunt, scindendo dei ecclesiã cõsequant. Absit igit̃ à nobis, absit vt talẽ declarationẽ faciamus, & q talia gesta comprobemus, prius est em̃ vt nõ solũ põtificatũ, vel partẽ eius, sed amimã tollãt q̃ fidẽ catholicã nobis auferãt. De hoc aũt vero ad ostendẽdã nostrã syncerã & purissimã intentionẽ quã habemus, vt cõciliũ fiat, & q oĩa ad finẽ debitũ pducant cõtenti sumus, & volumus pure & simpliciter cõtinue fuisse cõciliũ. Ita tñ q oĩa gesta, & attẽtata cõtra nos, siue sedis aplicæ libertatẽ, vel priuilegia, sanctæq; Romanæ ecclesiæ cardinales, ac nobis adhærẽtes, prout de facto fecerunt, sic de facto ante oĩa reuocent. Nostrosq; legatos iuxta iuris regulas p̃sidẽtes admittãt. Obĵciunt etiã nobis ac admirari videnṫ, q Basileæ iussimus sacrã synodũ celebrari, ac mãdauimus cũ cõcilĵ cõsilio agẽda p p̃sidẽtes p̃fici. Dicimus q cõciliũ dũtaxat potẽs ẽ, ipsos aũt p̃sidentes seq necesse est, & ideo si cõciliũ dictaret, siue cõsuleret aliq̃d ecclesiæ expedire, p̃sidentibus vero nõ placeret, hoc ipm̃ fieri minime posset sic q de iudice cõciliũ cõsiliarius formaret. Sed hi sic dicẽtes, si nulla iura vidissent satis esset. Nã si ipsi oĩa mundi iura pcunctent, oĩa volũt q q̃ in cõcilio statuunt, declarant, seu sanciunt à papa, vel eius legato cõstituant atq; ,p mulgent sacro cõcilio cõsulẽte, siue etiã approbãte. Nã si papa, vl legatus eiusdẽ nollet disponere aliq̃ cõtra cõciliũ affectaret papæ sn̄ia, vel eius legati p̃sonã summi põtificis rep̃sentãtis nõ cõcilĵ volũtas sequẽda foret, cũ sup oĩa cõcilia papa habeat potestatẽ, nisi forte q̃ statuẽda forẽt, catholicã fidẽ respicerẽt, vel si nõ fierẽt, statutũ vniuersalis ecclesiæ principaliter pturbarẽt, qa tunc cõcilĵ sn̄ia esset potius attendenda. Verba igit̃ nostrarꝝ literarꝝ secundum iuris formã interpretanda sunt, vt q̃ ad solũ cõciliũ spectarẽt q̃ sunt numero plurima, cũ cõcilio expediant, & fiãt, alĵ vero iuris tramites imitent. Et hoc est in q̃ potissime fallunt q Basileæ conueniunt. Nã credunt in singulis agendis esse iudices supra pontificẽ q eorꝝ actiones demonstrãt. Nã si singulis se nobis superiores reputãt, q tamen asseuerare est hæreticũ, & prophanũ obmutescãt igit̃ & noscãt, q etiã sic cũ cõcilio fieri mãdauit, se. re. Martinus noster proxim⁹ p̃decessor. Nec velint nostrã purã intentionẽ in singulis lacerare, quã etiã cũ alĵs lacessere conant, asseuerãtes nostrã ad summi apostolatus apicẽ nõ fuisse canonicã electionẽ. Sed o misericors deus, cur oculos tuæ piæ iustitiæ cõtra p̃fatos nõ cõuertis. Nã plurimi ex his q talia proferunt, sunt q nos in Petri cathedrã dirigentes intronizauerunt, isti nos cõsecrauerũt, isti nos coronauerunt. Et aliqui ex eis, vt à vero Christi vicario pontificatus insignia susceperũt. Alĵ vero ex eis fere oẽs gr̃as, siue bñficia plurima sunt adepti, & nos annis plurimis pro summo vero põtifice venerati sunt. Igit̃ imaginari nõ possumus q̃ fronte, q̃ audacia, q̃ colore possint nostrã catholicã electionẽ in dubiũ reuocare, p̃sertim cũ ipsorꝝ allegent maximã turpitudinem. Quare principes christiani religiosissimi, vosq; alĵ christicolę orthodoxi p viscera miscdiæ dñi nr̃i Iesu Christi p̃fatos Basileæ cõueniẽtes adhortemini, vt desistẽtes ab inceptis velint nostros p̃sidẽtes admittere, vt canonicã synodũ facientes, possint bona illa, propter q̃ sacꝝ conciliũ est instit̃utũ, debite executõi demãdare. Qd̃ si secus (q̃d absit) fecerint, & dei ecclesiã scindere, vt hactenus sunt conati, cõcupierint, nec cũ p̃sidẽtibus intẽdere reformatiõi ecclesiæ studuerint, tũc vos Christicolas, principes iterꝝ p eiusdẽ miscdiam obsecramus, q pro nobis mortẽ subĩt tpalẽ, vt velitis eorꝝ improbis conatibus pro posse resistere, præsertim ne schisma nephãdissimũ in dei ecclesia oriat. Nã hoc ad principes ptinet seculi christianos, vt eorꝝ tpibus pacatã velint esse matrẽ ecclesiã, vnde sunt spiritualiter nati, q psalmigraphũ verbũ ostendit cũ inqt: Et nunc reges intelligite, erudimini q iudicatis terrã, Seruite dño &c. Sed qũo seruiunt principes in timore, nisi ea q̃ cõtra matrẽ ecclesiã, & iussa dñi sunt religiosa seueritate prohibendo atq; plectẽdo? Agite igit̃ viriliter, agite aduersus Chr̃i vineã & agrũ dñicũ deuastare cupiẽtes, nec pmittere velitis q̃d sine autoritate põtificis cõciliabula nõ conciliafiãt. Q̃m̃ in futurꝝ eẽ posset exẽplũ pniciosissimũ, vt decẽ siue plures ad libitũ sine apostolicę sedis autoritate, aliquo ĩ loco p̃lati cõuenirẽt, scãdalizarẽtq; populũ christianũ orthodoxũ, ac cõtra Christi vicariũ pro libito resilirent, ac resistẽtes malis actõibus eternã gloriã mereamini. Datũ Romę apud S. Laurẽtium in Damaso. Anno incarnatõis dñicę. M. CCCC. XXXIII. Idus Septẽbris, pontificatus nostri anno tertio. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nostrę constitutionis, declaratõis, prosecutõis, intẽtionis, cassatõis, reuocatõis, irritatõis, annullatõis, voluntatis, reductõis, & mãdati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si qs autẽ hoc attentare p̃sumpserit indignationẽ oĩpotẽtis dei, & beatorꝝ Petri & Pauli apostolorꝝ eius se nouerit incursurũ. Datum Romę apud S. Petrum, Anno dominicę incarnationis Millesimo qua-

dringẽtesimo tricesimotertio Calen. Ianuarij, põtificatus nr̃i anno tertio. Ego Iordanus epʒ Sabineñ. manu propria subscripsi. Ego Anthonius tituli S. Marcelli manu propria subscripsi. Ego Lucidius cardinalis de comite manu ꝓpria subscripsi. Datũ in sessiõe publica in ecclesia maiori Basiliẽ. solẽniter celebrata Nonas Febr. Anno à nati. dñi. M.CCCC.XXXIIII.

¶Die sabbati. xxiij. Aprilis. M.CCCC.XXXIIII. in cõgregatione gñali dñi legati sctissimi dñi nostri incorporati sunt sacro cõcilio, noĩbus priuatis, vt sequit, videlicet reuerendiss. reuerendiʒ patres, dñi cardinalis sanctæ crucis, archiepiscopus Tarentinus, episcopus Paduanus & abbas sanctæ Iustinæ, &c.

¶Oratores sctiss. dñi Eugenij papæ q̃rti in eoʒ incorporatiõe iurabũt noĩbus propriis, fideliter laborare pro statu & honore huius sacri cõcilij Basiliẽ. & eius decreta defendere & manu propria tenere, & specialiter decretũ sacri concilij Cõstañ. cuius tenor sequit, & est talis: Primo, q̃ gñalis synodus in spũ sctõ legitime cõgregata, gñale cõciliũ faciẽs, ecclesiã catholicã militãtẽ repsentans potestatẽ à Christo ĩmediate habet, cui q̃libet cuiuscũq; status vel dignitatis etiã si papalis existat obedire tenet in his quæ ptinent ad fidẽ & extirpationẽ schismatis & ad gñalem reformationẽ ecclesiæ in capite & in mẽbris. Itẽ declarat q̃d q̃cunq; cuiuscũq; status vel dignitatis, etiã si papalis existat, q̃ mãdatis, statutis siue ordinationibus aut ꝓceptis huius sanctæ synodi & cuiuscunq; alterius concilij gñalis legitime congregati sup ꝓmissis seu ad ea ptinentibus factis vel faciẽdis obedire cõtumaciter cõtempserit nisi resipuerit condigne pœnitẽtiæ subĳciat & debite puniat etiã ad alia iuris subsidia si opus fuerit recurrendo. Itẽ iurabũt dare sanũ & salubre consiliũ secundũ deũ & conscientias suas, & nõ reuelare vota singuloʒ & in quantũ ex hmõi reuelatõe verisiliʒ posset oriri aliq̃d odiũ vel scãdalum &c. Et nõ recedere à loco huius sacri cõcilij sine licentia obtenta à deputatis eiusdem.

¶Sessio decimaseptima de admissione ꝓsidentiũ dñi nr̃i papæ Eugenij quarti.

B Sacrosancta gñalis synodus Basilieñ in spũ sancto legitime congregata vniuersalẽ ecclesiam repsentãs. Dilectos ecclesiæ filios Nicolaũ tituli sanctæ crucis in Hierusalem pbr̃m Iulianũ sancti angeli diaconũ sanctæ Romañ. ecclesiæ Cardinales, & venerabiles Iohannẽ archiepm Tarentinũ, & Petrũ episcopũ Paduanũ, ac dilectũ ecclesiæ filium Ludouicũ abbatẽ sctẽ Iustinæ Paduanæ tm̃ admittit in ꝓsidentes in hoc sacro noĩe cõcilio, noĩe, vice & loco sctissimi dñi Eugenij papæ quarti cũ infrascriptis cõditõibus, & clausulis plenissimũ robur & effectũ p oĩa habituris, videlicet sine vlla iurisdictiõe coactiua, saluo etiã modo ꝓcedẽdi in hoc sacro cõcilio hactenus obseruato, præsertim q cõtinet in ordinationibus huius sacri cõcilij q̃ incipiũt. Primo sint q̃tuor deputatões sicut sunt inter ꝙs omnes de cõcilio distribuant equaliter quantũ fieri poterit &c. ordinat etiã q̃ ꝓter feriã sextã in q̃ ordinaria est cõgregatio gñalis nõ possit fieri alia nisi fuerit cõclusum prius p tres deputatiões ad minus. Et tũc intimet ipis ꝓsidẽtibus vel alteri ex eis q̃d ponãt schedulas. Et si nõ fecerit vn ex ꝓmotoribus cõcilij, vel vnus ex deputatoribus q̃cũq; sic ponat schedulas. Et oẽs de concilio veniãt ad cõgregationẽ, alias si nõ fuerit cõclusum p tres deputatões, nullus ad ipam cõgregationẽ accedat. Et q̃quid ibi factũ fuerit nullius sit roboris, & idẽ de sessione. Itẽ q̃d lectis in cõgregatõe gñali his q̃ concluſa sunt p deputatões primus inter ꝓsidentes ibidẽ pñtes etiam aliʒ, vel alio ex eis absentibus cõcludat iuxta ordinatões sacri cõcilij. Quod si nolit ipse aut alius de præsidẽtibus ibidẽ præsentibus facere, tũc ꝓximior prælatus subsequẽs in ordine cõsidẽdi concludat. Et ipso nolente alius succesiue faciat. Et si forte nullus de ꝓsidentibus veniat ad cõgregationẽ, vel ad sessionẽ gñalis concilij, tunc primus prælatus (vt præmittit) ꝓ illo die faciat officiũ præsidentis. Itẽ quod oĩa acta huius sacri concilij sicut hactenus est obseruatum fiãt & expediant sub noĩe, & Bulla ipsius concilij. Datũ in sessione publica in ecclesia maiori Basilieñ. solẽniter celebrata. vi. Calendas Maij. Anno dñi. M.CCCC.XXXIIII.

¶Sessio decimaoctaua, sup innouatione decreti concilij Constãtiensis.

C Sacrosancta gñalis synodus Basilieñ in spũ sctõ legitime cõgregata vniuersalẽ ecclesiã repsentãs. Ad ꝑpetuã rei memoriã. Ad magnã ecclesiæ catholicæ vtilitatẽ ptinere dignoscit, vt ipsius autoritas (cui oẽs subesse tenẽt) i sacro oli Cõstã. cõcilio declarata sꝑpius manifesteť, & ad oĩm notitiã ꝓducat, & quẽadmodũ nõnulla cõcilia præcedentiũ synodoʒ salubres institutões & declaratões renouare cõsueuerũt. Ita & hæc sctã synodus necessariã illã declarationẽ de gñali cõcilioʒ autoritate in dicto Cõstãtieñ. concilio ꝓmulgatã sub eodem q sequit tenore innouat. ¶Primo quod gñalis synodus in spũ sancto legitime cõgregata gñale concilium faciens ecclesiã catholicã militãtem repsentãs, ptãtem à Chr̃o immediate habet cui quilibet cuiuscũq; status vel dignitatis, etiã si papalis existat obedire tenet in his quæ ptinent ad fidẽ ad extirpationẽ schismatis. & ad gñalem reformationem ecclesiæ in capite & in mẽbris. ¶Item declarat q̃d q̃cunq; cuiuscunq; status vel dignitatis, etiam si papalis

palis existat q̃ mãdatis, statutis, siue ordinationibus, aut p̃ceptis huius sacrosanctæ synodi, & cuiuscũq; alterius cõcilij gñalis legitime congregati super p̃missis seu ad ea pertinẽtibus factis vel faciendis obedire cõtumaciter cõtempserit, nisi resipuerit, cõdignæ pœnitẽtiæ subijciat, & debite puniat, etiã ad alia iuris subsidia (si opus fuerit) recurrendo. Datũ in sessione publica in ecclesia maiori Basilieñ, solenniter celebrata, v. Calen. Iulij, Anno à natiuitate dñi. Millesimo quadringentesimo trigesimo quarto.

¶ Sessio decimanona sacri cõcilij Basilieñ. celebrata die Martis. vij. Septẽbris, in q̃ fuerunt pronuntiata decreta in materia Græcorũ, necnõ Iudæorũ & Neophitorum.

SAcrosctã gñalis synodus Basilieñ. in spũ sctõ legitime cõgregata, vlẽm ecclesiã repre- A
sentãs. Ad ppetuã rei memoriam. Sicut pia mater pro filiorũ salute semp anxia est, nec vnq̃ quiescit, donec, si q̃ inter ipsos dissensio sit, sopita fuerit. Sic & multo amplius sancta mater ecclesia q̃ filios ad ppetuã vitã regenerat, omni conatu laborare cõsueuit, vt oẽs q Christiano noĩe cẽsent, sublato omni dissidio, eãdẽ fidei vnitatẽ, sine q̃ salus esse nõ potest, fraterna charitate custodiãt. Quãobrẽ huius sanctæ synodi ab initio suæ cõgregatõis p̃cipue cura fuit recẽs, illud Bohemorũ, antiquũq; Græcorũ dissidiũ prorsus extinguere, & eos nobiscũ in eodẽ fidei & charitatis vinculo ppetuo copulare. Bohemos igit̃ viciniores primo, deinde Græcos p nr̃as l̃ras & oratores pro sctã vnione faciẽda cũ omni charitate ad hoc sacrũ cõciliũ vocauimus. Et q̃q̃ Bohemorũ negotiũ multi ab initio nõ solũ difficile, sed pene ip̃ossibile æstimarẽt, nostrosq; tanq̃ supuacuos & inutiles iudicarẽt labores. Attamen dñs nr̃ Iesus Chrũs, cui nihil impossibile est, sic salubriter ipsam rẽ vsq; ad hãc diẽ direxit, vt multo amplius hęc ipsa Bohemorũ vocatio ecclesię sanctę profuerit, q̃ multi potẽtissimi exercitus q sæpe Bohœmiã armata manu ingressi sunt. Quę res eo ampliorẽ spem nobis p̃bet, vt hãc Græcorũ vnionẽ cũ omni fiducia & cõstãtia ꝓseqũmur. Quod qdẽ eo libẽtius aggredimur quo ipsos ad hãc vnionẽ plurimũ affectos cõspicimus. Vt primũ em̃ serenissimus Græcorũ imperator, & patriarcha Cõstãtinopolitanus per nostros req̃siti sunt oratores, mox tres insignes viros de his q apud eos magnæ videnť autoritatis. Quorũ primus ip̃m ip̃eratorẽ consanguinitate attinet ad hãc sanctã synodũ destinarũt sufficiẽti ipsius ip̃eratoris mandato cũ bulla aurea & eius manu propria subscripta, ac patriarchæ literis munitos, q tã in generali congregatõe, q̃ corã cõmissarijs nostris feruẽtissimũ imperatoris & patriarchæ totiusq; ecclesiæ orientalis ad hãc vnionẽ desideriũ exponẽtes, nos mirũ in modũ ad tã sancti operis prosecutionẽ pulsant, ac q̃tidie excitãt. Duo inter alia firmiter cõstãterq; asserẽtes, vnionẽ ipsam, nisi in synodo vniuersali, in qua tã ecclesia occidentalis q̃ orientalis cõueniat, fieri nullatenus posse. Et in ea synodo, fi fiant, vt infra conuentũ est oĩno ipsam vnionẽ secuturã. His auditis, summa nobis lætitia ac iocũditas nimirũ accessit. Quid em̃ ecclesiæ catholicæ felicius, gloriosiusq; cõtingere vnquã posset, q̃ q̃ tot orientales populi q nũero hoĩm ab his q nr̃æ fidei sunt nõ multũ distare videntur, in eadẽ nobiscũ fidei vnitate cõiunganť? Quid vtilius aut fructuosius ab exordio nascentis ecclesiæ populus Christianus vidit vel audiuit, q̃ q̃ tã diuturnũ, pniciosumq; schisma penitus extirparet? Vnde & aliã reip. deo propitio vtilitatẽ accrescere cõfidimus, q̃m ex hac vnione cũ facta fuerit plurimos ex nephãda Mahumæti secta ad fidẽ catholicã cõuerti sperandũ est. Quid igit̃ pro tã pijs ac salutaribus rebus p Chr̃i fideles tẽtãdũ, faciẽdũq; nõ esset? Quis catholicus pro tãto noĩs Christiani & orthodoxæ fidei incremẽto, nõ mõ caducã huius mũdi substãtiã, sed & corpus & animã exponere nõ deberet? Quocirca omnẽ cogitatũ nostrũ iactãtes in deũ q facit mirabilia magna solus. Venerabiles sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales p̃sidentes sedis apostolicæ patriarchã Antiochænũ, archiep̃os, ep̃os, abbates, magistrosq; & doctores in numero cõpetẽti deputauimus, vt vna cũ ipsis Græcorũ ambasiatoribus rẽ istã tractare, & q̃ ordine ad executionẽ deducenda esset, prospicere deberent, q tã ardenter inter se, q̃ cũ ipsis oratoribus sæpenumero cõuenientes, habito inter se digesto cõcilio ad ĩfrascripta cũ ipsis deuenerũt capitula, q̃ postea secũdũ morẽ huius sacri cõcilij p sacras deputatões mature deliberata, ac deinde p gñalẽ cõgregationẽ cõclusa, firmataq; solẽniter extiterũt. Quorũ tenor vnà cũ mãdato ipsius dñi imperatoris sub bulla aurea sequit̃, & est talis.

¶ Ambasiatores serenissimi dñi imperatoris Græcorũ, & dñi patriarchæ Cõstãtinopolitani, vi- B
delicet dñs Demetrius, Prothonotiarius, Paleologus, Methotides. Venerabiles, Isidorus abbas monasterij sancti Demetrij, & dñs Iohãnes deputatus eiusdẽ imperatoris familiaris, cõuenientes cũ dñis deputatis sacri cõcilij. Primo exposuerũt, Quod si ecclesiæ occidẽtali placeret vt hæc synodus Cõstãtinopoli celebraret, ecclesia orientalis propriꝰ expẽsis ibidẽ cõueniret, nec oporteret vt ecclesia occidẽtalis p̃latis orientalibus aliquas expẽsas faceret. Quinimõ ipse dñs imperator, in qbus posset prælatis latinis Constãtinopolim venturis subueniret. Sin autẽ placeret, vt prælati ecclesiæ orientalis ad terras latinorum pro prædicta synodo accederent,

necessariū foret propter legitimas causas, vt expēsis ecclesiæ occidētalis venirēt. Et cū dictis dñis deputatis, videret multis de causis hāc vnionē posse fieri cōmodius in hac ciuitate Basilieñ. vbi actu cōciliū cōgregatū est sæpe ac multū apud ipsos oratores institerūt, vt hic locus p hac sctā vnione eligeret, offerētes impensas ad hoc necessarias. Sed ipsis oratoribus rñdentibus, q cū instructiōes limitatę de certis locis p ipsos imperatorē & patriarchā eis datę sint, nō possunt hūc locū eligere q in ipsis instructiōibus noīatus nō esset, Dñi deputati sacri concilij cognoscētes sanctā ac perfectā ipsius concilij intentionē, quæ est, vt pro honore dei & profectu fidei catholicæ nullis parcat laboribus & impēsis iudicarunt nō expedire, vt propter locū dūtaxat tantū bonū negligeret. Acceptarūt igit, si placet sacro cōcilio vnū de locis inferius nominādis, cū hoc quod sicut inferius est, cōuentū mittant aliq vel aliqs ad ipsum dñm imperatorē, patriarchā, & alios, qbus persuadeāt per efficaces rōnes, vt in hac ciuitate Basilieñ. velint assentire. ¶ Loca noīata sunt, Calabria, Anchona, vel alia terra maritima, Bononia, Mediolanū, vel alia ciuitas in Italia. Extra Italiā, Buda in Hungaria, Vienna in Austria, & ad vltimū Sabaudia. Cōuenerūt tādē dicti dñi deputati cū ipsis dñis ambasiatoribus ī his q sequunt, si sacro cōcilio placeāt. ¶ Primo, dicti ambasiatores, pmiserūt q ad hmōi synodū cōuenient imperator Græcor & patriarcha Cōstātinopolitanus, & cæteri tres patriarchæ & archiepi, & epi, & alij ecclesiastici, q cōmode venire poterūt. Silr veniēt ab oībus regnis, & dñis q subij ciunt ecclesiæ Græcor cū plena ptāte & mādato vallato iuramēto, & alijs clausulis opportunis tā ex parte secularū dñor q plator. ¶ Itē, q mittat vnus vel plures ambasiatores ex parte sacri cōcilij cū octo milibus ducator pro faciēda cōgregatōe plato ecclesię oriētalis ad Cōstātinopolim, q octo millia expedient ab ipsis ābasiatoribus sacri cōcilij, put dño īperatori & ipsis ābasiatoribus sacri cōcilij videbit. Ita tñ, q si dicti plati nollent Cōstātinopolim venire, vel postq in Cōstātinopolim venerint, nollēt ad synodū pdictā accedere, tūc teneat dñs īperator reddere dictis ābasiatoribus sacri cōcilij quicqd pro ea re expenderint. ¶ Itē, q ecclesia occidētalis soluat expēsas q tuor galear grossar, q duæ sint de Cōstātinopoli, & duæ aliūde pro cōcludēdo, dū tēpus erit ad portū nostr & reducēdo Cōstātinopolim dñm īperatorē, & patriarchas, & platos ecclesię oriētalis cū suis vsq ad nūer septingētar psonar. Quib ipsa occidētalis ecclesia īpensas faciet hoc mō. Quia, p expēsis ipsius īperatoris, & ipsar septingētar psonar à Cōstātinopoli vsq ad portū nostr vltimū dabit ipsi īperatori qndecim millia ducator. A dicto aūt vltimo portu vsq ad locū dictæ synodi, & deīde q diu manebūt ī synodo, & vsq ad reuersionē ipsor ad Cōstātinopolim faciet dicto īperatori cū dictis septigētis psonis īpēsas honestas. ¶ Itē, q infra decē mēses incipiēdo à mēse Nouēbris proxie sequēti teneat facr cōciliū mittere duas galeas grossas, & duas subtiles versus Cōstātinopolim cū trecētis balistarijs. Sup qbus galeris erūt ambasiatores sacri cōcilij, & dñs Demetrius, Prothonostiarius, Palealogus primus de ipsis ambasiatoribus dñi īperatoris. Qui qdē ambasiatores sacri cōcilij habebūt secū qndecim millia ducator dāda dño īperatori pro expensis suis & patriarchar, & plator, ac alior venientiū vsq ad nūer septingētar psonar faciēdis à Constātinopoli vsq ad portū vltimū, ad quē debebūt applicare, vt supra. ¶ Itē, p dicti ambasiatores sacri cōcilij ituri, cū pdictis galeis ordinabūt, q decē milia ducator erūt parata ad exponē dū, si necessariū fuerit pro custodia ciuitatis Cōstātinopolitanæ propter periculum qd posset interuenire à Turcis ciuitati tpe absentiæ dicti īperatoris, q pecuniæ exponētur p aliquē ex dictis ambasitoribus sacri cōcilij deputādis, prout necessitas fuerit. ¶ Itē, ordinabūt p dicti ambasiatores sacri cōcilij de expēsis duar galear subtiliū, & trecēt balistarior pro custodia ciuitatis Cōstātinopolitanæ, tpe absentiæ dñi imperatoris, & q gentes dictar galear, & ipi balistarij iurabūt in manibus īperatoris fideliter se habere. Et capitanei eor sint qs imperator instituerit. ¶ Itē, q pdicti ambasiatores habeāt expensas duar galear grossar, tot qt expendi cōsueuerunt in armādo tales galeas. ¶ Itē, q hmōi ambasiatores sacri concilij ituri cum prædictis galeis ad Cōstātinopolim nominabunt dño imperatori portū, ad quē vltimo debebit applicare, & locū vnum de p̄nominatis in quo esse debeat dicta vniuersalis synodus. Laborabunt tamen cū omni instātia, vt ciuitas Basilieñ. eligat, prout sperādū est. ¶ Itē, q hoc sacrum Basilieñ. cōciliū interim stabit in Basilea firmiter, nec dissoluet, legitimo impedimento cessante, q interueniente (quod deus auertat) pro cōtinuatione sui, iuxta dispositionē capituli. Frequēs, ad aliā ciuitatē se trāsferet. Et in quo dñs imperator non cōtentaret, de isto loco tūc infra mēsem postq præfatus dñs imperator applicuerit ad dictū portum vltimum sacrū concilium se trāsferet ad vnū de prædictis locis nominatis per ipsum sacrū cōcilium (vt supra dictum est) eligendū. ¶ Itē, q in omnē euentum prædicta omnia vtrinq; adimpleant. ¶ Item, q prædicta oīa fiāt firmiori modo, & cum maiori robore & securitate quo fieri possunt per sacrum concilium, videlicet per decretum & sub bulla. ¶ Item, q prædictis omnibus conclusis

& con

& cõcordatis, ac (vt p̃mittit) firmiter roboratis, summus pontifex expressum p̃beat assensum p̃ suas patẽtes bullas. Et q̃ oĩa prædicta oĩa & singula intelligi debeant bona fide sine dolo & fraude, & absq; impedimẽto legitimo & manifesto. ¶ His oĩbus adimpletis, dicũt supradicti ambasiatores Græcor̃ & promittũt q̃ omnino venient, etiã si bellũ foret & instaret ciuitati. Et ob ea r̃ oĩm re r̃ cõfirmatione tradẽt mandatũ præfati imperatoris sub bulla aurea sacro cõcilio, & pro p̃fato imperatore ipsi & alij iurabũt scribẽdo & subscribẽdo propter firmã & verã fidẽ, quod fieri debeat cũ deo vniuersalis sctã synodus, si mors imperatoris nõ interuenerit, aut impedimentũ aliq̃d manifestũ & ver̃ quod fugi, vitariq; nõ posset. ¶ Postremo, petitũ est ab ipsis ambasiatoribus Græcor̃, vt exponerent quædã noĩa in eor̃ instructionibus contenta. Et primo qd intelligunt per verbũ synodus vniuersalis. Rñderunt q̃ papa & patriarchæ sint in dicta synodo p̃ se vel procuratores suos, similiter & alij prælati sint ibidẽ vere vel p̃sentatiue promittentes (vt supra) qa dñs imperator Græcor̃ & patriarcha Cõstãtinopolitanus intererunt personaliter, liberi & inuiolẽti, hoc est, q̃ vnicuiq; liceat libere dicere iudiciũ suũ, sine cuiusq̃ impedimẽto vel violẽtia, sine cõtẽtione, hoc est sine contentiõe rixosa, & cõtumeliosa. Nõ tñ excludunt disputationes & collocutiões necessariæ, pacificæ, honestæ, & charitatiuæ. Apostolica & canonica hæc noĩa qũo intelligi debeãt, & de mõ procedẽdi ĩ synodo remittũt se ad ea q̃ ipsa vniuersalis synodus declarabit & ordinabit. ¶ Itẽ, q̃ imperator Græcor̃ & eor̃ ecclesia habeat honores suos, hoc est, q̃s habebat tpe exorti p̃sentis schismatis, saluis semp iuribus, honoribus, priuilegijs, & dignitatibus summi põtificis, & Romanę ecclesię imperator̃. Et q̃ si qua dubitatio oriat, stetur declaratõi vniuersalis concilij p̃fati.

¶ Sequit tenor mãdati dñi impatoris sub bulla aurea, de Græco in latinũ trãslati.

¶ Qñ missi fuerũt ad sacrosctm̃ cõciliũ gñale Basilieñ. nr̃i & imperij nostri ambasiatores familiaris nr̃ Prothonostiarius, Demetrius, Paleologus, Methotides, & honorãdissimus in sacris monachis abbas sacri monasterij scti Demetrij, & familiaris nr̃ Iohãnes dissipatus ad cõstitutionẽ à nobis solicitati gñalis & Icomenici cõcilij pro vnione p̃meditata ecclesiar̃ Chr̃i, & dedimus eis ambasiatoribus p̃fectã & plenã potestatẽ, & Bayliam sup & in p̃dictis mãdat, diffinit & ordinat imperiũ nostr̃ per p̃sens Crisobolũ suũ, q̃ oĩa & singula illa q̃ ordinauerint, p̃miserint, iurauerint, fecerint, & cõstituerint per scripturã siue scripturas sup p̃dictis, p̃fati nr̃i ambasiatores reputent̃ à nostro imperio & affirmata sint tanq̃ si à persona nostra p̃sentialiter facta, ordinata, promissa, & iurata forẽt. Et si cõtingeret impedimentũ aliq̃d vel mors in aliq̃ dictor̃ ambasiator̃, tũc q̃ factũ est, & promissum erit p̃ duos ex eis firmũ & validũ sit, tanq̃ si per oẽs tres factũ foret. Et in robur & firmitatẽ p̃dictor̃ iurat imperiũ nostr̃ per iuramentũ debitũ, & concedens nobis tanq̃ christiano fideli imperatori, & per orationẽ & bñdictionẽ sancti mei imperatoris dñi & patris nostri felicis memoriæ, & per animã meã, factũq; est p̃sens Crisobolũ imperij nostri. A mundi creatione. Sexiesmillesimo nõgentesimo quadragesimosecũdo. Et dñi nostri Iesu Christi natiuitate Millesimo quadringẽtesimo trigesimotertio, die. xi. Nouẽbris, Cõstãtinopoli in palatio nostro imperiali. Et subscriptum literis rubeis manu nostra propria, more imperiali, cum pendente aurea bulla.

¶ Litera domini patriarchæ Constantinopolitani, de Græco in latinum translata sub bulla plumbea, & est talis.

¶ Ioseph dei gratia archiep̃s Cõstãtinopolitanus nouæ Romæ vniuersalis patriarcha reuerendissimis cardinalibus Ro. ecclesiæ, & reuerẽdis ep̃is, & oĩbus alijs deuotis cõgregatis ĩ synodo Basilieñ. cõdignã & cõdecẽtẽ mitto vobis oĩbus ea q̃ teneor charitate & amicitia spũali salutẽ Literas reuerẽtiæ vestræ recepimus per reuerẽdũ Anthoniũ ep̃m Sudeñ. & fratrẽ Albertũ de Crispis sacræ theologiæ magistr̃, oratores, vestros, ex qbus & etiã relationibus prefatorum bñ notauimus optimã dispositionẽ atq; intentionẽ deo amabilẽ, q̃s. v. R. pro tota Christianitate gerit & specialiter pro nobis. i. pro vnitate ecclesiæ sanctæ Chr̃i. Et sup hoc lætati fuimus maxime, qñ hortamini vos pro illis pro qbus & nos iã diu hortari sumus instãter ecclesiã Roma. Multotiens eñ scripsimus & misimus illud pro vnitate p̃dicta, vt oĩbus patet. Tantis aũt legatõibus ex parte nostra factis, & tãta solicitudine ostẽsa nõ p̃miserunt tñ circũstantiæ r̃, vt finẽ acciperet nr̃a voluntas & tractatus. Ad p̃sens igit̃ de istis eisdẽ & consimili, & eadẽ dispositõe. v. R. scribimus q̃rentes fieri concilium Icomenicũ sub præsentia omniũ p̃sonar̃ necessario debentiũ adesse secundũ antiquũ ordinẽ & consuetudinẽ. Et tale conciliũ fieri canonicum liber̃ inuiolatum & simpliciter secundum formas antiquor̃ Icomenicor̃ concilior̃. Et illud omne quod deo dãte in tali concilio vnanimiter & cõcorditer cõclusum fuerit, hoc firmũ habere indubitanter, & sine cõtradictione & lite quacũq;, & quæ oĩa dictauerit concessa & confirmata à sctã Romana ecclesia per plures legationes ad eã nostri parte factas. Impedita vero fuit istorum conclusio & effectus propter temporales circumstãtias (vt supra

dictū est). Sed qm̄. v. R. in p̄senti tpe tantā p̄optitudinē sup istis oñdit p legationē specialem quā fecit pro istis, & hortata nos fuit literis, & relationibus suor̄ orator̄, propter hoc & nos mittimus ambasiatores nr̄os familiarē iperij prothonostiariū, Demetriū, Palcologū, Methotidē. Et honorādissimum in sacris monachis abbatē sacri monasterij sc̄ti Demetrij lsidor̄, & Iohānē dissipatū, p q̄s petimus & rogamus. v. R. q̄ ad hoc deo amabile opus vnionis cōferatis oēm curā & solicitudinē, vt fiat & cōcludat dictū laudabile opus vr̄is studio & diligētia nr̄is correspōdētibus. Cū vero sint aliq̄ necessaria, ad hoc & eius opis executiua cōmissimus de istis p̄dictis nr̄is ābasiatoribus, q. v. R. latius & clarius oīa referāt & manifestēt, placeat q̄. v. R. eisdē plenā fidē adhibere. Datū in vrbe Cōstātinopoli. M.CCCC.XXXIII. die. xv. mēsis Octob.

¶Sequitur confirmatio supradictorum capitulorum.

C ¶Supradicta igit capitula & cōuētiones hæc sc̄ta synodus autoritate vniuersalis eccleſiæ p̄senti decreto approbat, ratificat, & cōfirmat, statuit q̄, & decernit, & pollicet ea & eor̄ q̄dlibet seruare, & incōcussa tenere, vt p̄mittit. Quæ cū ad incremētū fidei orthodoxæ, vtilitatē q̄ ecclesiæ catholicæ, & totius populi Christiani ptineāt oībus Chr̄i fidē diligētibus grata plurimū & accepta eē debēt. Et qm̄ (vt scriptū est) ipsi Græci propter nōnullas causas postulāt, vt sc̄tiss. dñs Eug. papa. iiij. dictis capitulis & cōuētiōibus exp̄sse cōsentiat, ne ꝓpter hoc tñ negligat tm̄ bonū, ip̄m dñm Eugeniū hæc sc̄ta synodus cū omni charitate obsecrat & deprecat, ac p viscera miscdiæ Iesu Christi cū q̄ta potest instātia exorat ac regrit, vt in fauorē fidei & ecclesiasticę vnitatis p̄fatis capitulis & cōuētiōibus synodali decreto approbatis, & ratificatis p suas lr̄as more Romanę curię bullatas exp̄ssum assensum p̄beat. Datū ī sessiōe publica ī eccleſia maiori Basiliē. solēniter celebrata. vij. Idus Septēb. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.xxxiiij.

¶Decretū de Iudæis & Neophitis in eadem sessione promulgatum.

D ¶Saluatoris nostri Iesu Christi sequēs vestigia hæc sc̄ta synodus, illud gerit potissime in viscęribus charitatis, vt oēs euangelicā veritatē agnoscāt, & in ea post q̄ agnouerint, fideliter pseuerent. Proinde vt Iudæi aliqui infideles ad orthodoxā cōuertant fidē, q̄ q̄ ad ipsam cōuersi fuerint, in illa cōstāter pmaneāt. His salubribus instītutis, prouidere decernēs. In primis statuit, vt oēs diocœsani q̄sdā in literis diuinis bñ eruditos aliq̄t vicibus annuatim deputēt in locis vbi Iudæi aut alij infideles degunt ad p̄dicandū, & explanādū taliter catholicæ fidei veritatē, vt ipsi infideles q audiunt, valeāt suos errores recognoscere, ad quā p̄dicationē sub pœnis, tā cōmercij p fideles illis interdicēdi, q̄ alijs ad hæc opportunis ipsos infideles cuiuscūq; sexus in annis discretōis cōstitutos accedere cōpellāt. Ipsi aūt diocęsani, ac p̄dicātes ita se erga illos propitios ac charitate plenos exhibeāt, vt nō solū propalatōe veritatis, sed & alijs hūanitatis officijs ipsos Christo lucrifaciāt. Christianos aūt cuiuscūq; statūs, aut dignitatis qūlibet impediētes, ne Iudæi ad hmōi p̄dicationē cōueniāt, aut arceant notā fautoriæ infidelitatis incurrere ipso facto decernit. Vt aūt hæc prædicatio eo sit fructuosior q̄ prędicātes habuerint peritiā linguar̄ oībus modis seruari præcipimus cōstitutionē æditā in cōcilio Vienneñ. ex duobus docere debētibus ī studijs ibidē expressis, linguas, Hebraicā, Arabicā, Græcā, & Chaldęā, q̄ (vt efficacius obseruet) rectores ipsor̄ studior̄ inter alia q̄ in assumptiōe rectoratus iurant, hoc etiā addi volumus operā se pro ipsius cōstitutōis obseruatōe daturos. In cōciliis etiā illarum prouinciar̄ in qbus hmōi studia cōstituta sunt oīno disponat, vt hi q prædictas linguas docturi sunt stipēdia debite percipere valeāt. Insuper sacros canones renouātes præcipimus tā diocęsanis q̄ potestatibus secularibus, vt modis oībus prohibeāt, ne Iudæi aut alij infideles aut Christianos, aut Christianas in familiares seu seruiētes, aut filior̄ suor̄ nutrices habeāt, ac ne Christiani cū ipsis in eor̄ festiuitatibus, nuptijs, & cōuiuijs, aut balneis seu nimia cōuersatione cōmunicent. Aut medicos, vel matrimonior̄ prosenetas seu alior̄ cōtractuū mediatores de publico cōstitutos assumāt, nec alijs publicis præponāt officijs, aut ad gradus quoscūq; scholasticos admittāt, nec eis locent prædia, vel alij reddītus ecclesiastici. Prohibeātur etiā libros ecclesiasticos, calices, cruces, & alia ecclesiar̄ ornamenta sub pœna perditionis rei emere, aut pignori sub pœna amissionis pecuniæ mutuatæ accipere. Sub grauibus q̄q; pœnis cogātur aliquē deferre habitū per quē à Christianis euidenter discerni possint. Quor̄, vt euitet nimia cōuersatio in aliqbus ciuitatū, oppidor̄ locis, à christianor̄ cohabitatōe separatis habitare cōpellātur, & ab ecclesiis longius q̄tū fieri potest. Nec diebus dñicis, & alijs solennibus festiuitatibus apothecas tenere apertas, vel in publico labore præsumant.

¶De his qui volunt ad fidem conuerti.

E ¶Si quis eorum ad fidem catholicam conuerti voluerit, bona sua quæ cūq; habet, mobilia & immobilia ei intacta, illæsa q̄q; permaneant. Quod si huiusmodi bona ex vsura, aut illicito quęstu fuerint acquisita, ac notæ sint personæ, quibus foret de iure restitutio faciēda, quia non dimittitur peccatum, nisi restituatur ablatum, illis restitui omnino oportet. His vero personis

non

non extantibus, quia talia per manus Ecclesiæ in pios essent vsus conuertenda, hæc sancta synodus vicem gerens vniuersalis Ecclesiæ in fauorem concedit suscepti baptismatis tanq̃ in piũ vsum apud ipsos remanere debere, sub pœna diuini anathematis tã Ecclesiasticis q̃ secularibus, iterdicẽs, vt nullã sup his quouis quæsito colore molestiã inferãt, aut inferri patiant, sed magnum se fecisse lucrum existimẽt, dum tales Chr̃o lucrati fuerint. Et qm̃ (vt scriptum est) qui habuerit substãtiã mundi huius, & viderit frẽm suũ necessitatẽ hr̃e, clauserit viscera sua ab eo qũo charitas dei manet in ipso? Si ipsi conuersionis tpe inopes, aut indigẽtes fuerint p viscera misericordiæ dei nostri, oẽs tam Ecclesiasticos q̃ seculares hæc sct̃a synodus exhortat, vt ipsis conuersis manus porrigãt adiutrices. Ipsi quoq; diocœsani non solum Chr̃ianos ad subueniẽdum illis exhortent, sed tã de redditibus Ecclesiarũ, put poterũt q̃ de his quę ad pauperũ vsus p ipsos conuertẽda deuoluunt hmõi Neophitos sust̃etare non negligãt, ipsosq; à detractoribus, contumelijs p̃na affectõe defendãt. Et qm̃ p grãm baptismi ciues sctõrũ & domestici dei efficiunt, longeq; dignius sit regenerari spũ q̃ nasci carne. Hac ædictali lege statuimus, vt ciuitatũ & locorũ in qbus sacro baptismate regenerant priuilegijs, libertatibus, & ĩmunitatibus gaudeãt quæ rõne dũtaxat natiuitatis, & originis alij consequunt. Curẽt insup sacerdotes baptizãtes, & hi q de sacro fonte suscipiunt tã ante baptismũ, q̃ post illos in articulis fidei, ac nouæ legis p̃ceptis, catholicæq; Ecclesiæ ritibus diligẽter instruere, & tã ipsi q̃ diocœsani operã dẽt, ne cũ Iudæis seu ĩfidelibus saltẽ p longũ tẽpus penitus conuersent. Ne sicut nouiter cõtingit ab ĩfirmitate curatis modica occasio ad pristinã p̃ditionẽ recidiuos efficiat, & qm̃ experiẽtia teste mutuã inter se Neophitorũ conuersationẽ ipsos in fide nostra fragiliores reddere, ac saluti ipsorũ plurimorũ officere compertum est. Exhortat hęc sct̃a synodus locorũ ordinarios, vt quãtum p incremẽto fidei viderint expedire, curẽt, & studeãt Neophytos ipsos cũ originarijs Chr̃ianis mr̃imonio copulare. Prohibeant & hi Neophyti sub grauibus pœnis ne mortuos more Iudæorũ sepeliãt, ac sabbata, aliasq; solẽnitates, & antiquæ sectæ ritus quoquo mõ obseruẽt. Sed & Ecclesias & p̃dicatões nr̃as put alij catholici freq̃ntẽt, & in oĩbus se Chr̃ianorũ moribus conformes reddãt. Cõtẽptores ãt p̃dictorũ p sacerdotes, in quorũ parochijs fiunt, aut alios ad quos de iure vel antiq̃ consuetudine de talibus inqrere spectat, ac etiã p alios quoscunq; diocœsanis, seu inqsitoribus hæreticæ prauitatis deferant, & iuocato si opus fuerit auxilio brachij secularis p eos talr̃ puniant, quod & alijs trãseat in exẽplum. De his oĩbus in concilijs, puincialibus & synodalibus diligẽs fiat inqsitio, & tã circa epos & sacerdotes in prę-missis negligẽtes, q̃ ipsos Neophytos & ĩfideles p̃dictorũ contẽptores opportunum adhibeat remedium. Si qs aũt cuiuscunq; gradus vel p̃eminẽtiæ hmõi Neophytos, ne ad obseruationẽ ritus Chr̃iani seu alicuius p̃missorũ compellant, foueat, atq; defendat contra fautores hæreticorũ, pmulgatas ipso facto incurrat, Neophyti vero si se corrigere post canonicã monitionẽ neglexerint, qn ad vomitum Iudaizãtes redire comperti sint, contra eos tanquã pfidos hæreticos scd̃m sacrorũ canonum instituta, pcedat. Si qua vero ex ipsis Iudæis vel ĩfidelibus ĩdulta, seu priuilegia p quoscũq; Ecclesiasticos seu seculares cuiuscũq; status seu dignitatis, etiã si papalis vel ĩperialis existat, cõcessa iã sint vel in futurũ cõcedi cõtingat, vergẽtia quoq; mõ in detrimẽtum catholicæ fidei aut noĩs Chr̃iani, seu quorũcũq; p̃missorũ, hæc sct̃a synodus cassa & irrita eẽ decernit, decretis & constitõibus Ap̃licis, ac synodalibus quæ sup præmissis sunt condita in suo robore duraturis. Et vt hmõi sanctæ constitutõis iugis memoria habeat, & ne qsquã ipsius ignorãtiã prætẽdere posset, iubet hęc sct̃a synodus vt p singulas cathedrales & collegiatas Ecclesias, aliasq; pia loca in qbus vberior ẽ fideliũ cõcursus semel in anno ad minus ĩfra diuina pmulget. Datũ in sessione publica ipsius sanctæ synodi, in Ecclesia maiori Basilienſi celebrata. VII. Idus Septẽbris. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXIIII.

¶ Decretum de concubinarijs in sessione vigesima promulgata.

A Sacrosancta generalis synodus Basilienſis in spiritu sancto legitime congregata vniuersalem Ecclesiam repræsentans. Ad perpetuam rei memoriã. Quicunq; clericus cuiuscunq; status, conditõis, religionis, dignitatis (etiam si pontificalis vl̃ alterius præeminentiæ existat) q̃ post huius constitutõis notitiam, quam habere præsumatur per duos menses post publicationem eiusdem in Ecclesiis cathedralibus quã ipsi diocœsani oĩno facere teneãtur. Post quã eadẽ cõstitutio ad eorum notitiã peruenerit, si fuerit publicus cõcubinarius à perceptione fructuum omnium suorũ beneficiorũ trium mensium spatio sit ipso facto suspensus, quos suus superior in fabricã vel aliã euidentem Ecclesiarũ vtilitatem ex qbus hi fructus pcipiunt, conuertat, necnon & hmõi publicum concubinarium vt primũ eẽ talem innotuerit, mox suus superior monere teneat, vt infra breuissimũ terminum concubinã dimittat. Quã si non dimiserit, vel dimissam aut aliã publice resumpserit, iubet hæc sancta synodus, vt ipsum suis omnibus beneficijs omnino priuet. Et nihilominus hi publici concubinarij

vſq; quo cum eis p ſuos ſuperiores poſt ipſar; concubinar; dimiſſionẽ, manifeſtã'q; vitæ emẽdationẽ fuerit diſpẽſatũ, ad ſuſceptionẽ, quorumcũq; bonor;, dignitatum, bñficior;, vel officior; ſint inhabiles. Qui ſi poſt diſpẽſationẽ recidiuo vomitu ad hmõi concubinatum publicum redierint fine ſpe alicuius diſpẽſatõis ad p̃dicta prorſus inhabiles exiſtãt. Quod ſi hi ad ꝺs talium correctio ptinet eos (vt p̃dictum eſt) punire neglexerint eor; ſuperiores tã in ipſos de neglectu, q̃ in illos ꝓ cõcubinatu modis oĩbus digna punitõe aĩaduertãt. In Concilijs etiã ꝓuincialibus & ſynodalibus aduerſus tales punire negligẽtes, vel de hoc crimĩe diffamatos etiã p ſuſpẽſionẽ à collatõe bñficior;, vel alia condigna pœna ſeueriter ꝓcedat. Etſi hi quor; deſtitutio ad ſummũ pontificẽ ſpectat p Concilia ꝓuincialia, aut ſuos ſuperiores ꝓpter publicum concubinatum reperiant priuatõe digni, ſtatim cum ꝓceſſu inq̃ſitõis ipſi ſummo põtifici deferant. Eadẽ diligẽtia & inquiſitio in q̃buſcũq; capitulis gñalibus & ꝓuincialibus quo ad ſuos ſeruet, pœnis alijs contra p̃dictos, & alios non publicos concubinarios ſtatutis in ſuo robore pmãſuris. Publici aũt intelligẽdi ſunt non ſolum hi, quor; cõcubinatus p ſnĩam aut cõfeſſionẽ in iure factã, ſeu p rei euidẽtiã quę nulla poſſit tergiuerſatõe cẽlari notorius ẽ, ſed q mulierẽ de incontinẽtia ſuſpectã, & infamatã tenet, & p ſuum ſuperiorẽ admonitus ipſam cũ effectu, nõ dimittit. Quia vero nõnulli iuriſdictionẽ Eccleſiaſticã hñtes pecuniarios q̃ſtus à cõcubinarijs pcipere non erubeſcũt, patiẽdo eos in tali fœditate ſordeſcere ſub pœna maledictõis æternæ p̃cipit, ne deinceps ſub pacto, cõpoſitiõe, aut ſpe alicuius q̃ſtus, talia quouis mõ tolerẽt, aut diſſimulẽt: alioq; vltra p̃miſſam negligẽtiæ pœnã duplũ eius qd' ꝓpterea acceperint reſtituere ad pios vſus oĩno teneant & cõpellant. Ipſas aũt concubinas, ſeu mulieres ſuſpectas ꝑlati modis oĩbus curẽt à ſuis ſubditis etiã p brachĩ ſecularis auxiliũ (ſi opus fuerit) penitus arcere q etiã ex tali concubinatu ꝓcreatos filios apud p̃res ſuos cohabitare non p̃mittãt. Iubet inſup hæc ſcta ſynodus, vt etiã in p̃dictis ſynodis & capitulis hæc cõſtitutio publicet, & qlibet ſuos ſubditos ad ipſar; cõcubinar; dimiſſionẽ moneat diligẽter. Iniungit p̃terea oĩbus ſecularibus viris, etiã ſi regali p̃fulgeãt dignitate ne vllum q̃lecũq; iferãt impedimẽtũ, quocũq; q̃ſito colore p̃latis q rõne officij ſui aduerſus ſuos ſubditos ꝓ hmõi concubinatu ꝓcedunt. Et cũ omne fornicatõis crimẽ lege diuina ꝓhibitũ ſit, & ſub pœna mortalis pena neceſſario euitãdũ, monet oẽs laicos tã vxoratos q̃ ſolutos, vt ſibi à cõcubinatu abſtineãt. Nimis em̃ reꝑhẽſibilis ẽ, ſi quis vxorẽ habet ad alienã mulierẽ accedit, q vero ſolutus eſt, ſi continere nolit iuxta Apoſtoli cõcilĩũ vxorẽ ducat, ꝓ huius aũt diuini obſeruatõe præcepti hi ad quos ptinet, tã ſalutaribus monitis q̃ alijs canonicis remedijs omni ſtudio laborent.

¶De excommunicatis certo modo non vocatis.

B ¶Ad vitãdum ſcãdala, & multa pericula, ſubueniẽdum'q; conſciẽtijs timoratis, ſtatuit etiã qd' nemo deinceps à cõione alicuius in ſacr; adminiſtratõe vel receptõe aut alijs q̃buſcũq; diuinis vel extra præ textu cuiuſcũq; ſnĩæ aut cẽſuræ eccleſiaſticæ, ſeu ſuſpẽſionis, aut ꝓhibitõis ab hoĩe vel à iure gñaliter ꝓmulgate teneat abſtinere, vel aliquẽ vitare, aut interdictũ eccleſiaſti cum obſeruare, niſi ſnĩa, ꝓhibitio, ſuſpẽſio, vel cẽſura hmõi fuerint in vel contra p̃ſonã, collegiũ, vniuerſitatẽ, Eccleſiã, aut locũ certũ vel certã à iudice publicata, vel denuntiata ſpecialr & expreſſe, aut ſi aliquẽ ita notoriæ excõicatiõis ſnĩam conſtiterit incidiſſe, q̃ nulla poſſit tergiuerſatõe cẽlari, aut aliquo iuris ſuffragio excuſari. Nã à cõione illius abſtineri vult iuxta canonicas ſanctiones p hoc tñ hmõi excommunicatos, ſuſpẽſos, interdictos, ſeu prohibitos non intẽdit in aliquo releuare, nec eis quomodolibet ſuffragari.

¶De interdictis non leuiter ponendis.

C ¶Quoniã ex indiſcreta interdictor; ꝓmulgatõe multa conſueuerunt ſcãdala euenire, ſtatuit hæc ſcta ſynodus, q̃ nulla ciuitas, oppidum, caſtrum, villa, aut locus eccleſiaſtico ſupponi poſſint interdicto, niſi ex cã, ſeu culpa ipſor; locor;, ſeu dñi, ſeu rectores, vel officialiũ, ꝓpter culpã aũt ſeu cauſam alterius cuiuſcũq; priuate p̃ſonę hmõi loca, nequaq̃ interdici poſſint authoritate quacũq; ordinaria vel delegata, niſi talis p̃ſona prius fuerit excõicata ac denũtiata, ſeu in Eccleſia publicata, ac dñi ſeu rectores, vel officiales ipſor; locor; authoritate iudicis req̃ſiti hmõi perſonã excommunicatã infra biduum inde cum effectu non eiecerint, aut ad ſatisfaciẽdum compulerint, qua etiã poſt biduum eiecta recedẽte vel ſatisfaciẽte mox diuina reſumi poſſint quod etiam in pendentibus locum habeat.

¶Contra friuolè appellantes.

D ¶Vt lites citius terminent ſup eodẽ grauamine, aut ſup eodẽ interlocutoria 'vim diffinitiue non hñte nullatenus liceat ſecũdo appellare. Quod'q; añ diffinitiuã friuolè vel iniuſte appellãs vltra condẽnationẽ expenſar;, damnor;, & ĩtereſſe in q̃decim florenis auri de camera parti appellatę per appellatõis iudicẽ condemnet. Datũ in ſeſſione publica in eccĺa maiori Baſiliẽ, ſolẽniter celebrata, XI. Caleñ. Februarij. Anno à natiuitate dñi, M.CCCC.XXXV.

¶Regſi-

¶Requisitio.

¶Lectis & ꝓnuntiatis suprascriptis decretis de mãdato sacri Cõcilij ꝓ reuerẽdum patrẽ dñm A
epm Lectoreñ. inclyte natõis Gallicanæ ipse reuerẽdus pater dñs Lectoreñ. Epũs requisiuit
oẽs dominos, archiepiscopos, & episcopos, in Concilio & sessione prædicta, pntes vt pdicta
decreta, pser tim de concubinarijs mittãt ad Ecclesias suas, & faciãt solẽniter publicari. Itẽ qd'
archiepi hic existẽtes, mittãt suffraganeis suis absentibus qd' specialiter publicẽt. Itẽ ꝓlati qui
sunt ex parte alicuius regni intimẽt prælatis absentibus. Itẽ quod procuratores archiepoꝝ &
episcopoꝝ intiment ista suis dominis.

¶Sessio vigesimaprima, & est decretum de annatis.

SAcrosctã gñalis synodus Basilieñ. in spiritu sancto legitime congregata vniuersalem B
Ecclesiã repræsentãs, ad perpetuã rei memoriam. In nomine spiritus sancti paracleti
statuit hæc sctã synodus quod tã in curia Romana, quàm alibi pro seu in confirmatiõe
electionum admissione postulationum, pntationum ꝓuisione, collatõe, dispositione,
electõe, postulatõe, pntatione, etiã à laicis faciẽda istitutõe, installatõe, & inuestitura de Eccle
siis etiã cathedralibus, Metropolitanis, monasterijs, dignitatibus, bñficijs, officijsq; Ecclesia-
sticis qbuscũq;, necnon ordinibus sacra & bñdictione ac pallio, de cætero nihil penitus añ vel
post exigat rõne lrarꝝ bullæ Sigilli annatarꝝ communiũ & minutoꝝ seruitioꝝ primoꝝ fructu
um, deportuum, aut quocũq; alio titulo, colore vel noie ptextu cuiusuis consuetudinis, priuile
gij, vel statuti, aut alia quauis cã, vel occasione directe vel indirecte, solum scriptoribus, abbre
uiatoribusq;, & regist ratoribus lrarꝝ, seu minutarꝝ ꝓ ipsoꝝ labore competẽti salario soluẽdo.
Huic ãt sacro canoni si qs exigẽdo, dãdo, vel ꝓmittẽdo cõtraire ꝑsumpserit, pœnã incurrat ad-
uersus symoniacos inflictã, & in ipsis dignitatibus, ac bñficijs talr obtẽtis nullum ius, ac titulũ
acquirat. Obligatões quoq;, ꝓmissiones, cẽsuræ, ac mãdata, & qcqd huius saluberrimi decreti
in ꝓiudicium fieri continget nullas obtinere vires, atq; irrita cẽseant. Et si (qd' absit) Romanus
pontifex, q præ cæteris vniuersalium concilioꝝ exequi, & custodire canones debet, aduersus
hãc sanctionẽ aliqd faciẽdo Ecclesiã scãdalizet gñali Concilio deferat. Cæteri vero ꝓ modo
culpæ iuxta canonicas sanctiones p suos superiores digna vltione puniant.

¶De pacificis possessoribus.

¶Quicunq; non violẽtus sed hñs coloratum titulum pacifice, & sine lite ꝓlaturã, dignitatem C
bñficium, vel officium triẽnio proximo hactenus possedit, vel in futurꝝ possidebit, non possit
postea in petitorio, vel possessorio à quoquã etiã rõne iuris nouiter impetrati molestari, exce
pto hostilitatis casu, vel alterius legitimi impedimẽti. de quo ꝓtestari, & illud iuxta conciliũ
Viẽnẽ. intimare teneat. Lis ãt hoc casu q̃ ad futuras cõtrouersias intelligat, si ad executionẽ ci
tatõis iuris q; sui in iudicio exhibitionẽ ac terminoꝝ oĩm obseruationẽ ꝓcessum fuerit. Ordi-
narij aũt diligẽter inquirãt, ne quis sine titulo bñficium possideat. Quod si talem quãdocunq;
reppererint, declarẽt ius illi non cõpetere vel huic si sibi videt, nisi sit intrusus, seu violẽtus, aut
alias indignus vel alteri idoneo prouideant

¶Quomodo diuinum officium in Ecclesia sit celebrãdum.

¶Si qs principẽ seculi rogaturus habitu honesto, gestu decẽti, ꝓlationẽ non ꝓcipitat, sed di- D
stincta, attẽta quoq; mẽte seipsum ac verba studet componere, quãto diligẽtius in sacro loco
oĩpotẽtẽ exoraturus deum, hæc oĩno facere curare debet. Statuit igit sctã synodus, vt in cun
ctis cathedralibus, ac collegiatis Eccl'ijs horas debitis signis congrua pulsatõe ꝓmissis laudes di
uinæ ꝓ singulas horas non cursim ac festinãter, sed asiatim, ac tractim, & cũ pausa decẽti ꝑser
tim in medio cuiuslibet versiculi psalmoꝝ debitã faciẽdo inter solẽne, ac feriale officiũ drñam
reuerẽter ab oĩbus psoluant. Horas canonicas dicturi cum tunica talari, ac suppellicijs mun-
dis vltra medias tibias longis, vel cappis iuxta tẽpoꝝ ac regionum diuersitates Ecclesias ĩgre
diant, nõ caputia, sed almucias vel birreta tenẽtes in capite, q cũ in choro fuerint grauitatẽ ser
uẽt, quũ & locus & officiũ exigunt nõ infimul, aut cũ alijs cõfabulantes seu colloquẽtes, aut lras
seu scripturas alias legẽtes. Et cũ psallẽdi gra ibidẽ conueniũt iuncta ac clausa labia tenere nõ
debẽt, sed oẽs ꝑsertim q maiori funguntr honore in psalmis, hymnis & cãticis deo alacriter mo
dulent. Cum dr, Gloria ꝑri, & filio, & spũi sctõ, oẽs consurgãt. Cum noĩat gloriosum illud no
mẽ Iesus, in quo oĩe genu flectit, cœlestiũ, terrestriũ, & infernoꝝ, oẽs caput inclinẽt. Nemo
ibidẽ dum horæ in cõi publicè cãtant, legat vel dicat priuatim officiũ. Nã non solũ obsequiũ
q̃ obnoxius ẽ, choro subtrahit, sed alios psallẽtes pturbat. Sup his debite obseruãdis, alijsq; ad
diuini officij ꝓsecutionẽ & chori disciplinã spectãtibus decanus vel cui onus incũbit diligẽter
inuigilet, hincinde ne qd inordinate fiat circũspiciẽs. Horaꝝ aũt trãsgressores illius horæ in qua
circa ꝓdicta excesserint, vel alia maiori ꝓut trãsgressionis grauitas exigit, plectent pœna.

¶Quo tempore quilibet debet esse in choro.

¶Qui

E ¶Qui in matutinis ante finē Psalmi Venite exultemus, in alijs horis ante finē primi psalmi, in missa añ vltimū Kyrieeleyson vsq; ad finē diuino officio nō iterfuerit, nisi forte necessitate cogēte, ac petita & obtēta à p̄sidēte chori licētia discedere oporteat, p illa hora absens cēseat salvis Ecclesiarū cōsuetudinibus si q̄ forte circa hoc arctiores existāt. Idē in his obseruet, q̄ à principio vsq; in finē in processionibus nō pmāserint, p cuius executōe deputet aliqs onus hīs notā di psonas singulas statuto tpe nō conueniētes, iuramēto astrictus agere fideliter, & nulli parcere. Iubet etiā hæc sctā synodus qd' in alijs Eccl'ijs in q̄bus singulis horis certę distributōes statutę nō sunt oīno etiā de grossis fructibus (si opus fuerit) deputent, vt iuxta mēsurā laboris plus minusve qsq; capiat emolumēti, tollēs prorsus abusum illū, quo in vna dūtaxat hora pñs totius diei distributōes vsurpat, & illū quo p̄positi, vt decani, aut alij officiales ex hoc solū q̄ officiales sunt, licet actualiter, p vtilitate Ecclesiæ nō absint quotidianas distributōes pcipiunt.

¶Qualiter horæ canonicæ extra chorum dicendæ sunt

F ¶Quoscūq; etiā alibi bñficiatos seu in sacris cōstitutos cum ad horas canonicas teneant, admonet hæc sctā synodus, si oīones deo acceptas fore cupiūt, vt nō in gutture, vel iter dētes seu deglutiēdo aut syncopādo dictōes, nec colloquia vel risus itermiscēdo, sed siue soli siue assotiati diurnū nocturnūq; officiū reuerēter verbisq; distinctis pagāt, ac tali in loco vñ à deuotiōe nō retrahant ad quā se disponere, & p̄parare debēt iuxta id quod scriptum est añ oīonem p̄para animam tuam ne sis quasi qui tentat deum.

¶De his, qui tempore diuinorū vagantur p Ecclesiam.

G ¶Quicunq; in Ecclesia bñficiatus p̄sertim de maioribus diuinorū tpe p Ecclesiā vel foris circa ipsam deambulādo, aut cū alijs colloquēdo vagari visus fuerit, non solū illius horæ, sed totius diei p̄tiā ip̄so fctō amittat. Qui si semel correct⁹ nō destiterit p mēsem distributōib⁹ careat, vt grauiori (si ptinacia exegerit) penę subiaceat, ita vt tandē desistere cogat, phibeat etiā ne diuina officia tumultuosi, quorūcūq; p Ecclesiā discursus impediāt aut pturbēt, regulares q̄ in conuētualibus Eccl'ijs circa p̄dicta excesserint, graui pœna superiorū arbitrio castigent.

¶De Tabula pendente in choro.

H ¶Vt cūcta in domo dei ordinate p̄cedāt, & q̄libet sciat qd sibi agēdū imminet, statuat tabula aliq̄ cōtinue pēdēs in choro, in q̄ qd p vnūquēq; ex canonicis vel alijs bñficiatis in singlis horis p hebdomadā aut maius tp̄s legēdum cantādumve sit. Qui āt scdm qd' ibi descriptus fuerit facere p se vel aliū neglexerit, p qualibet hora distributōes vnius diei amittat.

¶De his qui in missa non complent credo, vel cantāt cantilenas, vel nimis basse missam legunt, aut sine ministro.

I ¶Abusum aliquarū Ecclesiarū in q̄bus Credo in vnū deum, qd' est symbolum, & confessio fidei nostrę, non complete vsq; ad fine cātat, aut præfatio seu oīo dñica obmittit, vel in Eccl'ijs cātilenę seculares voce admiscent, seu missa etiā priuata sine ministro, aut p̄ter secretas oīones ita submissa voce dr quod à circūstātibus audiri non p̄t, abolētes statuimus, vt q̄ in his trāsgressor inuentus fuerit à suo superiori debite castigetur.

¶De pignorantibus cultum diuinum.

K ¶Abusum etiā illū cultui diuino manifeste derogantē, quo nōnulli Ecclesiarū canonici cōtrahētes debita sic se creditoribus obligāt, vt nisi statuto tpe satisfaciāt à diuinis cesset officijs abolētes, & obligationē hmōi eti amsi iureiurādo firmata sit irritā decernētes statuimus, vt qui talē illicitū cōtractū fecerint triū mēsium fructus ipsi Ecclesiæ applicādos ipso facto amittāt. Et q̄diu diuina nō resumpserint nullos ex ipsa Ecclesia p̄uentus percipiant.

¶De tenentibus capitula tempore missæ.

L ¶Prohibet hæc sctā synodus vt tpe missæ maioris, p̄sertim diebus solēnibus capitula seu actus capitulares, aut alij tractatus per canonicos non celebrent nisi forte vrgēs & euidēs īgruerit necessitas. Qui vero ad talē horā capitulū indixerit à distributiōibus quotidianis p hebdomadā sit suspensus, neq; ipsi canonici p illa hora ipsas distributiones lucrentur.

¶De spectaculis in Ecclesia non faciendis.

M ¶Turpē etiā illū abusum in q̄busdā frequētatū Eccl'ijs quo certis annis celebritatibus nōnulli cū mitra, baculo ac vestibus p̄tificalibus more eōrū benedicunt, alij vt reges, ac duces induti qd' festū fatuorū vel innocētum seu puerorū in q̄busdā regionibus nuncupat, alij laruales, ac theatrales iocos, alij choreas, & tripudia marium, ac mulierū faciētes hoīes ad spectacula, & cachinnatōes mouēt, alij comessatōes, & cōuiuia ibidē p̄parāt, hæc sctā synodus detestās statuit, & iubet tā ordinarijs q̄ Ecclesiarū decanis, & rectoribus sub pœna suspēsiōis oīm p̄uentuū Ecclesiasticorū triū mēsiū spacio, ne hæc aut similia ludibria, nec etiā mercātias, seu negotiatiōes nundinarū in Ecclesia quę domus oīonis eē debet, ac etiā cemiterio exerceri amplius p̄mittāt. Trāsgressores q̄ p cēsurā Ecclesiasticā, alia q̄ iuris remedia punire nō negligāt. Oēs āt cōsuetudines

dines, statutà ac priuilegia quæ his nõ cõcordãt circa hæc decretis nisi forte maiores adiicierẽt pœnas irritas eẽ hæc sctã synodus decernit. Datum in sessione publica in Ecclesia maiori Basilieñ, solẽniter celebrata die Iouis nona mẽsis Iunij, Anno dñi. M.CCCC.XXXIIII.

¶Sessio.XXII. de condẽnatõe libelli, fratris Augustini de Roma archiepi Nazareni.

SAcrosctã gñalis synodus Basilieñ. in spũ sancto legitime congregata vſem Ecclesiã repræsentãs. Ad ppetuã rei memoriã. Cum inter cætera pietatis opera ad conseruandã fidei catholicæ veritatẽ extirpãdosq; errores, & hæreses, hæc sctã synodus potissime conuenerit nostræ solicitudinis præcipuũ studium est ilico vt pullulare aliqd nouerimus quod fidei Chrianæ puritatẽ offendere, & splendorẽ luminis in mẽtibus fideliũ quomodolibet obnubilare possit penitus rescindere, agrumq; dñicum à noxijs zizanijs, & vepribus cum omni diligẽtia expurgare. Proinde quendã libellũ æditũ à magistro Augustino vulgariter dicto de Roma archiepo Nazareno. Cuius primus tractatus de sacro vnitatis Iesu Chri & Ecclesiæ siue de Chro integro intitulat. Secundus de Chro capite, & eius inclyto principatu. Alius de charitate Chri circa electos, & eius infinito amore tanquã non sanã & erroneã in fide doctriuã continentẽ cum suis defensorijs dãnat & reprobat. Et potissime scandalosam illã assertionẽ, erroneã in fide in ipso libello contentã, quã piæ fidelium aures sine horrore audire non possunt, videlicet Chrus quotidie peccat, & ex quo fuit Chrus quotidie peccauit, quãuis de capite Ecclesiæ Chro Iesu saluatore nro dicat se non intelligere, sed ad mẽbra sua quę cum Chro capite vnum eẽ Chrm asseruit intelligẽtiã eius esse referẽdã dicat. Necnon & ꝓpositões istas & eis in snia similes ꝗs in articulos dãnatos in sacro Constã. concilio incidere declarat, videlicet. Non oẽs fideles iustificati sunt mẽbra Chri, sed soli electi finaliter in ppetuũ regnaturi cum Chro. Scdm ineffabilẽ pscìam dei, sumunt mẽbra Chri, ex qbus constat Ecclesia, quę tñ non constat nisi ex eis q scdm ꝓpositum electõis vocati sunt. Non sufficit Chro vniri vinculo charitatis vt aliq efficiant membra Chri, sed requirit alia vnio, has etiã quæ sequunt. Humana natura in Christo vere est Chrus, humana natura in Chro est psona Chri. Ratio suppositalis determinãs humanam naturã in Chro non realiter distinguit ab ipsa natura determinata. Natura humana in Christo ꝓculdubio est psona verbi, & verbum in Chro natura assumpta est realiter psona assumens, natura humana assumpta à verbo ex vnione psonali est veraciter deus naturalis & ꝓprius Chrus scdm voluntatẽ creatã tñ diligit naturã humanã vnitam psonæ verbi quãtum diligit naturã diuinã, sicut duæ psonæ in diuinis sunt æqualiter diligibiles ꝓpter psonã communẽ. Aia Chri videt deũ tã clare & intẽse, quãtum clare & intẽse deus videt seipm. Quas quidẽ ꝓpositões & alias ex eadẽ radice ꝓcedẽtes in pdicto libro contẽtas tãq; erroneas in fide dãnat, & reprobat hæc sctã synodus. Ne igit per hmõi doctrinã in errorẽ quẽpiam fidelium prolabi contingat districte, præcipit, ne quisq; præfati libelli doctrinã, & præsertim suprascriptas ꝓpositões vt præmittit damnatas & reprobatas, ac etiã eius tractatus defensorios docere, prædicare, defendere, aut approbare presumat. Eos aũt q secus egerint tanq; hæreticos, & alias animaduersione canonica puniẽdos decernit. In nullo aũt p hæc derogare intẽdit dictis aut scriptis sanctoꝝ doctoꝝ in prænominatis materijs loquẽtium, quinimò ea recipit, & amplectit iuxta eoꝝ verã intelligẽtiã per eos aut alios catholicos doctores in theologica schola communiter expositã & declaratã. Nec per hãc snìam psonæ præfati authoris præiudicare intendit hæc eadẽ sctã synodus. Quia & si debite vocatus fuerit, causas tñ absentiæ allegauit, & in aliqbus suis scriptis, & alias doctrinã suã determinationi Ecclesiæ submisit. Cæteꝝ hæc sctã synodus mãdat, & ꝑcipit oĩbus archiepis, epis, cãcellarijs vniuersitatũ & inquisitoribus hæreticæ prauitatis, ad quoꝝ spectat officiũ, quatenus diligẽtiã solertẽ adhibeãt & ꝓuideãt, ne aliqs dictos librũ & libellos defensorios habeãt, aut psumãt penes se conseruare aut tenere, imò ipsos pdictis assignare habeãt, vt de illis faciãt ꝓut iura disponunt, alias contra tales canonica aiaduersione ꝓcedat. Datũ in sessione publica in Eccla maiori Basiliẽ. solẽniter celebrata, Idus Octobris. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXV.

¶Sessio vigesimatertia de electione summi pontificis.

SAcrosancta generalis synodus Basilienſis, in spiritu sancto legitime congregata vniuersalem Ecclesiam repræsentans, ad perpetuam rei memoriam. Quoniã salus populi pastor bonus, merito hanc sanctam synodum quantum pro humanæ legis fieri potest industria niti decet, vt Romanus pontifex qui gregis dominici primus & summus est pastor, talis fiat, talisq; perseueret, qui cunctarum animarum saluti, ac totius Christiani orbis vtilitati prouideat, & tanto officio digne satisfaciat proinde constitutiones tam sacroꝝ conciliorum quàm summorum pontificum sup Romani electione pontificis æditas innouãs hęc sctã synodus, & eis quæ dã salubria adiiciẽs statuit vt ꝗtiescunq; sedẽ Apostolicã vacare contigerit, sanctę Romñ. Ecclesiæ cardinales pñtes in loco quo summi pontificis electio celebrãda ẽ

decima

decima die, postq̃ sedes vacauerit oēs in capellã aliquã, vel locum propè conclaue conueniãt. Inde præcedẽte cruce, bini cum deuotõe cantãdo: Veni creator spũs. Incedẽtes locũ conclauis ingrediant. Quo non nisi duo familiares necessarios qlibet introducat. Cerimoniarũ autẽ gra duo clerici quorũ saltẽ vnus sit notarius, etiã admitti possint. Camerarius vero cũ his qbus conclauis custodia commissa fuerit, curet ne qs præter prædictos conclaue ingrediat. Ipse aũt post ingressum cardinaliũ, clausis foribus cũ deputatis intret, & singulorũ Cardinaliũ cellas diligẽter pquirat. Exceptis q̃ infirmorũ, aut debiliũ medicinalibus, si qua ibidẽ victualia, vel confectiones reperiant, amoueat. Exiẽs inde, claudẽs q̃ conclauis ostiũ, custodiã sollicite obseruet ac singulis diebus cibaria quæ cardinalibus deferunt, accurate pquirat, nec introferri pmittat, nisi qd pro moderata refectõe necessariũ videat decretis huius sacri Concilij quæ promulgãtur in quarta & septima sessionibus in suo robore firmiter pmãsuris. Sequẽti die cardinales oẽs corã his q in conclaui fuerint, audita missa de sctõ spũ sacrã sumãt Eucharistiã. Et anteq̃ scrutiniũ inchoent, añ positis sanctis Euãgelijs iurẽt sup hac norma. Ego. N. talis Cardinalis iuro, & ꝓmitto oĩpotẽti deo pri, & filio, & spiritui sctõ, ac btõ Petro Apostolorũ principi eũ eligere in potificẽ, quẽ credã Ecclesiæ vti in spũalibus, & tẽporalibus vtilẽ, & tãtæ dignitati idoneum, nec illi vocẽ dare, quẽ verisimiliter sciuero ꝓmissione, aut datiõe alicuius rei tẽporalis, seu prece p se, vel alium interposita, aut alias qualitercũq; directe, vel indirecte ꝓ se electionẽ ꝓcurare. Electo q̃ in pontificẽ non prius obedietiã facere quã iuret iuxta formã decreti sacri Basiliẽsis concilij, ita me deus adiuuet, cui in die tremẽdi iudicij redditurus sum de hoc iuramẽto, & cunctis opibus meis rõnẽ. Post hæc qlibet eorũ schedulã dabit, in qua vltra tres non nominet, inter quos si vltra vnum nominauerit, aliq̃s sit extra Cardinaliũ collegiũ neq; vna die nisi vnum fiat scrutiniũ, & immediate post missam lectis schedulis, nisi duarũ partium in vnũ vota concurrãt, mox comburant. Ante aũt sex completa scrutinia accessus ad quemquã fieri non possit. Recogitent eo tẽpore cardinales, & attẽta mẽte considerẽt quãtum sibiꝑ ipsis meritum, vel demeritum, quantum q̃ populo Christiano fructũ, vel præiudiciũ, bonum, vel malũ eligendo pontificẽ facturi sunt. In nulla ꝓfecto re magis dñi nostri Iesu Chri grãm, vel irã assequi pñt, q̃ cum de vicario eius suis pficiendo ouibus agit, quas ita dilexit, vt pro ipsis, & mori & crucis tormentum pati dignatus fuerit.

¶De professione eiusdem summi pontificis.

C STatuit sancta synodus, vt electus in papã electioni de se factæ ꝑ infrascripti modi expressionẽ consentire teneat. Quã expressionẽ si præsens in curia ꝑ Cardinales, vel extra ꝑ eorũ aliquẽ, vel alium ab ipsis ad hoc habentẽ mãdatũ, in pñtia notarij, & decem saltem psonarũ præsentata sibi electõe requisitus infra diem naturalẽ ab hora requisitionis non fecerit electio sua pro infecta habeat. Et ad aliã in nomine dñi cardinales procedere teneant. Expresso aũt (vt prædicitur) huiusmodi cõsensu Cardinales eidẽ vt summo põtifici mox obedientiam debitam exhibeant, postq̃ vero per Cardinales obedientia præstita fuerit, nulli de eius pontificatu ambigere fas sit.

¶Forma Consensus.

D IN nomine sanctæ & indiuiduæ trinitatis, patris, & filij, & spũs sancti. Ego. N. electus in papã oĩpotẽti deo cuius Ecclesiã suo præsidio regẽdã suscipio, & btõ Petro Apostolorũ principi, corde & ore confiteor, & profiteor, ꝙ q̃diu in hac fragili vita constitutus fuero me firmiter credere, & tenere fidẽ catholicã scdm traditionẽ Apostolorũ, generalium cõciliorũ, & aliorũ sanctorũ patrum. Maxime aũt sanctorũ octo Conciliorũ vniuersalium, videlicet, Primi Niceni, Secundi Constãtinopolitani, Tertij Ephesini, Primi & Quarti Calcedonẽsis, Quinti & Sexti. Itẽ Niceni Octaui quoq;, Constãtinopolitani, necnon Lateranẽsis, Lugdunẽsis, Viennẽsis, Constãtiẽsis, & Basiliẽsis generalium etiã Conciliorũ, & illã fidem vsq; ad vnum Apicem immutilarã seruare, & vsq; ad animã, & sanguinẽ defendere, & prædicare, ritumq; pariter sacramentorũ Ecclesiasticorũ Ecclesiæ traditum omnimode prosequi, & obseruare. Polliceor etiã fideliter laborare ꝓ tuitione fidei catholicæ, & extirpatõe hæresum & errorum, reformatione morum, ac pace in populo Christiano. Iuro etiã prosequi celebrationẽ Conciliorũ generalium, & confirmationem electionum iuxta decreta sacri Basiliẽsis Concilij. Hanc aũtẽ professionẽ mea manu subscripsi, & tibi omnipotẽti deo, cui in die tremẽdi iudicij redditurus sum de hoc, & cunctis opibus meis rõnem pura mẽte sup altare offero, quam in primo publico Consistorio solẽniter repetam. ¶Ne lapsu tẽporis hæc tam salubris institutio, de memoria summi pontificis elabatur, singulis annis die quo anniuersarium celebrat electionis, vel coronatõis suæ intra missarum solẽnia, primus Cardinalis q ibidẽ affuerit, publicè & alta voce coram summo pontifice legat sic: Sanctissime pater, attẽdat sanctitas tua, & diligenter consideret promissionẽ hanc quam die elelectionis tuæ deo fecisti, postea eam legẽs

in fine

in fine dicat. Curet igitur sanctitas tua pro honore dei, & salute animæ suę, & vtilitate vniuer salis ecclesiæ prædicta omnia pro viribus obseruare bona fide, sine dolo & fraude. Recogites etiam cuius vicem geras in terris, illius videlicet, q animam suam pro ouibus suis posuit, qui ter, anteq̃ oues suas beato Petro committeret, petijt an ipsum diligeret, quiq; sicut iustus iudex, & quẽ nullum latet secretũ rationem exiget à te de oĩbus vsq; ad minimũ quadrantẽ. Me mineris quid beatus Petrus alijq; sibi succedentes pontifices fecerunt, q nil aliud cogitabant, nisi honorẽ dei, propagationẽ fidei, publicũ ecclesiæ bonũ, salutẽq; & vtilitatẽ filioꝝ suorũ, & tandem imitates magistrum & dñm, animas suas pro sibi commendatis ouibus exponere non dubitarũt, noli tibi aut tuis thesaurizare in terris vbi tinea & erugo demolit, vbi fures & latrones effodiunt, sed thesauriza tibi in cœlis. Non sis acceptor personaꝝ, nec sanguinis, nec patriæ aut natõis, oẽs filij dei sunt, & tuæ curę ac custodię pariter cõmissi. Discas exẽplo Christi. Qui fecerit voluntatẽ patris mei q est in cœlis, ille meus frater & soror est. In distribuẽdis dignitatibus & bñficijs, non carnẽ, nõ munera, non qd aliud temporale, sed solũ deũ & virtutes atq; hoĩm merita tibi proponas. In corrigendis excessibus, ecclesiasticã exerce disciplinã, memor quã grãm Phinees, quãve pœnã Heli, alter iniurias dei vlciscendo, alter dissimulãdo meruerunt. Pauperes aũt, ac miserabiles personas defende. Iuua & sustenta, ad omnes autem paternã habe charitatem. ¶ Post expleta coronationis solennia, ac singulis annis post electionis anniuersariũ cũ fratribus suis octo saltẽ continuis diebus summus pontifex vigili cura p tractet exequi quod tã solenniter deo pollicitus est. In primis igit perscrutet in qua orbis parte Christiana religio vexat à Turcis, Sarracenis, Tartaris, & ab alijs ifidelibus. In q̃ regione viget hæresis schisma, vel quælibet superstitiõis spẽs. In qbus prouincijs mores & diuiuoꝝ obseruãtia mãdatoꝝ, rectaq; viuendi norma, tã in statu ecclesiastico q̃ seculari dilabunt, vbi etiã libertas ecclesiastica conculcat. Inter quos reges, principes q;, & populos vigent odia, vel bella, vel belloꝝ metus, & vbiq; sicut pius pater cũ fratribus suis, remedijs opportunis diligenter prouidere studeat. ¶ His vniuersalibus expeditis negotijs ad ea q̃ proximiora sunt manũ apponens mox domũ, familiã, & curiã Romanã, vbi, & prout necessarium fuerit exemplariter cõponere, veraciterq; reformare incipiat. Vt ab eius oculata reformatione quæ cæteraꝝ est ecclesiaꝝ caput inferiores ecclesiæ moꝝ hauriant puritatem, nec aliquibus calumniãdi, ac maledicentiæ præstet occasio, & tã circa magnos, q̃ paruos inquirens vigilantissime, & inquiri faciens quicqd emendatione dignum reppererit, corrigere nullatenus differat, aut dissimulet, sciens duplex esse peccatũ, vnũ quod ibi perpetratur, ac aliud longe grauius quod inde sequitur, quicquid eñ ibidem agitur, facile trahitur in exẽplũ. Vnde fit vt languescente capite reliquũ postea corpus morbus inuadat. Pontificalis domus ac curia tanq̃ speculũ mundũ esse debet. In q̃ oẽs prospiciẽtes ad eius exẽplũ se cõponãt & viuãt, proinde ab ea penitus dissipet & euellat quicqd cõcubinariæ sordis, quicqd deniq; vel deũ offendere, vel hoĩes scãdalizare potest. Curet ne officiales perperã officia sua administrẽt, nec quenq̃ grauẽt, nec p cõcussionẽ, aut illicite quicq̃ extorqueãt. Et vt hi q officialibus præpositi sunt ipsoꝝ excessus multos nõ patiant, neminẽ pmittãt vestibus, & coloribus p sacros canones prohibitis, vti. ¶ Cleꝝ Romanũ q sibi principaliter, & immediate subiectus est principaliter in omni ecclesiastica honestate instruat, monẽs nõ in vestimẽtoꝝ põpis, & nitore cõsistere bñplacitũ dei, sed in humilitate, decẽtia, mẽtis puritate, simplicitate cordis, in moꝝ castimonia, & reliq̃ꝝ virtutũ ornatu q̃ habẽtẽ deo & hoĩbus cõmẽdãt. Sed reformet, & pser tim vt cultus diuinus in ecclesiis vrbis cũ ea q̃ decet veneratõe, & disciplina obseruet. Populũ q̃q; vrbis q̃ peculiaris eius est, parrochias, doceat, instruat, & in viã salutis dirigat, imperet cardinalibus, vt titulos, ac parrochias suas prout eoꝝ incũbit officio visitẽt, & reformẽt, plat ũ aliquẽ magnæ sciæ probatæq; & exẽplaris vitæ in vrbe vicariũ cõstituat, q vice sua cleri & populi episcopalẽ curã gerat de q̃ an oneri suo diligẽter incũbat sæpe pquirat. ¶ Post hæc cũ eisdẽ fratribus de tẽporalitate ecclesiæ Romanæ bñ, salubriterq; regẽda, accurate cogitãs prouideat, & puinciæ, ciuitates, oppida, castra, terræ ipsi ecclesiæ subiectæ, iuste ac pacifice gubernent, tali qdẽ moderamine, vt inter regimẽ ecclesiasticoꝝ, ac secularium principũ, sic distet, sicut iter patrẽ & dñm. Nõ q̃stui, sed ptectiõi, ac tutelæ intẽdat, & paterna charitate cũctos fouẽs, nõ tã subditos q̃ filios existimet. Et qm̃ spũalẽ tẽporalẽq; ipsoꝝ curã habet, inuigilet oẽs partialitates, ac seditiões inde omouere, pser tim Guelfoꝝ, & Gebellinoꝝ, & q̃cũq; his similia pernicioſa noĩa, aĩas, corporaq; pariter perimẽtia, oẽm det operã pœnis spiritualibus, & tẽporalibus, & qbuscũq; pt, modis sublatis inde cũctis dissensionũ fomẽtis eos vnanimes ad deuotionẽ ecclesiæ cõseruare. ¶ Ad regẽdũ prouincias, ac ciuitates principales destinet cardinales vel platos integre & incorrupte fame, q̃s nos nõ inhiare pecunijs, sed iustitiæ, ac paci subditoꝝ intẽdere verisimile sit, q̃ꝝ legatio biennio, aut ad plus, triennio elapso expiret. Et qa dignũ est, vt q̃libet suæ villicatõis rõnẽ

reddat, deputet expleta legatione aliqs, vel aliq insignes viri q suæ administrationis rõnem, nec non q̃relas, ac petitiones prouincialiũ audiãt, & iustitiã exhibeant, & q̃d ipſi facere commode nequeunt papæ deferãt, q omnino gesta eorꝝ scire studeat, ſi q̃d illicite perpetrasse ipſos constiterit nullatenus inultũ dimittat, vt successores sui q̃ non licent suo exemplo facere formidẽt. Et ne officiales manus forsitan ad illicita apponãt cõpetens salariũ, vnde viuere honeste possint, eis constituant. ¶Sæpe etiã summus põtifex inquirat q̃modo tam legati gubernatores, & cõmissarij quã Romanæ ecclesiæ vicarij, & feudatarij subditos regũt, & an nouis gabellis, & exactionibus grauent. Quicq̃d aũt austeritatis, seu iniusti oneris sup ceruices subditorum fieri cognouerit nequaq̃ toleret. Pati em̃ impiũ est, vt hi q̃s papa per se paterne regere per alios tyrannicæ tractentur. ¶Statuta & constitutiones antiq̃s q̃bus prouinciæ, ac terræ salubriter regi cõsueuerũt inuiolata seruari faciat, q̃ ſi q̃ postea irrationabiliter, vel ad emulationẽ, seu partialiter ædita sint causa cognita retractent & reformentur. ¶Infra annũ ad electionis diem Romanus põtifex ad se oratores, seu procuratores prouinciarꝝ, ac principaliũ ciuitatũ ecclesiæ Romanæ accersiat, & ostendens erga eos paterne charitatis affectũ ab ipſis de statu, & conditõe patriarꝝ, & quemadmodũ prædecessoris sui tẽpore recti sunt. Nũ etiã aliq̃ iniusto grauent onere, & q̃d pro salubri ipſorꝝ regimine faciendũ sit perscruter, & tandem in omnibus vtilitati, & indemnitati ipſorꝝ, ac bono publico prouisionis remedia tanquã filijs adhibeat, hoc idem saltem de biennio in biennium repetere non pigeat. ¶Inter cætera q̃ feudatarij, capitanei, gubernatores, senator castellani alijq̃ præcipui officiales vrbis, & terrarꝝ ecclesiæ iurare solent, hoc etiã adijciat, vt in eorꝝ institutione iurent, q̃ sede vacante ad mandatum cardinaliũ, ciuitates, terras, loca, arces, & castra, ac gentes nomine Romanæ ecclesiæ tenebũt, & tradent libere, & sine cõtradictione. ¶ Ne summus pontifex carnalitatis trahi videat affectu magis quã iudici o rationis, atq̃ vt scandalis obuietur q̃ experienria teste sæpe secuta sunt, nullũ de cætero consanguineum, vel affinem vsq̃ ad tertium gradũ inclusiue, ducẽ, Marchionẽ, comitem, feudatariũ, emphiteotam, vicariũ, gubernatorẽ, officialẽ, castellanum alicuius prouintiæ, ciuitatis, oppidi, castri, fortalicij, aut loci Romanæ ecclesiæ, nec super his iurisdictionẽ, seu potestatem aliquã habere, nec capitaneũ, seu conductorem gentiũ armorꝝ faciat aut esse permittat. Ipſi q̃q̃ Cardinales summo pontifici secus agere volenti nequaquã assentiãt. Quodq̃ succedẽs pontifex aliter facta prorsus retractet, ac reuocet. ¶Iuxta Nicolai papæ q̃rti constitutionẽ statuit sancta synodus, vt ad sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales omnium fructuũ, reddituum, prouentuũ, mulctarꝝ, cõdemnationũ, ac censuũ de q̃buscunq̃ terris, locis Romanæ Ecclesiæ subiectis prouenientiũ medietas pertineat institutioq̃, & destitutio omniũ rectorꝝ gubernatorũq̃, & custodũ q̃cunq̃ noïe censeant, qui præerũt dictis terris & locis, ac etiã dictorꝝ fructuum collectorꝝ de consilio, & consensu ipſorum Cardinalium fieri debeat. ¶Ipſos igitur Cardinales admonet sancta synodus, vt terras & subditos Romanæ Ecclesiæ ab iniurijs & oppressionibus protegãt de paceq̃, ac salute, & bono ipſorꝝ regimine cogitãtes apud summum pontificem, & vbi opus fuerit ipſos oñi fauore promoueant. ¶Et ſi de oñibus Romanæ Ecclesiæ terris magna cura summo põtifici, ac cardinalibus esse debeat, ad vrbem tñ Romam mẽtis intuitum sedulo cõuertere, & ad ipſam tanquam peculiarẽ filiam, & principalem eorꝝ parochiam, in qua beatorꝝ Petri & Pauli, ac innumerabilium Christi martyrum, & sanctorꝝ sacra corpora requescunt, vbi sedes est Romani pontificis, vnde & ipse, ac Romanũ denominatur imperium, & ad quã oñes Christicolæ deuotionis causa cõfluere solẽt, singularem quandam charitatem, & præcipuum affectum gerere tenentur, vt in pace, tranquillitate, ac iustitia gubernẽtur, in suisq̃ ecclesiis mẽnibus vijs, & securitate strataꝝ detrimentũ nõ patiant. Quo circa statuit hæc sancta synodus, vt de q̃buscunq̃ ipſius vrbis redditibus, & prouentibus aliqua competens portio ad conseruationem ecclesiarꝝ, mœnium, viarum, põtium, securitatisq̃ itinerum ipſius vrbis, & districtus per aliqs viros probatę famę de consilio cardinalium eligendos re ipſa exponatur. ¶Sicut seruum seruorꝝ dei summus pontifex se ꝓfitetur ita opere comprobet, & cum ad ipſum tanquam communem patrem vndiq̃ homines cõfugiant, adiri se ab omnibus facile permittat. Vnam ergo saltem in hebdomada diem pro publica statuat audientia, in qua omnes præsertim pauperes, & oppressos patienter, & benigne audiat, & quantum cũ deo potest exaudiat, cũctisq̃ ficut pater filijs prout cuiq̃ opus fuerit iuxta vires consilio, & auxilio prouideat benigne. Et ſi corporali necessitate impeditus fuerit, alicui vel cardinali, vel alteri insigni viro oĩa sibi relaturo cõmittat, oĩbusq̃ curiæ officialibus iubeat, præsertim vice cãcellario, pœnitẽtiario & camerario, vt ipſos pauperes cito gratisq̃ expediãt. Memor sit apostolicæ charitatis q̃ Petrus & Paulus in vicẽ dexteras dederũt, vt pauperũ memores essent. Diebus vero dñicis, & festiuis ad missam exeat publicã post quã aliquãto tẽporis spatio indigẽtibus audientiã prebeat. ¶Singulis hebdomadis, vel saltem in mense bis consistoria publica teneat, in quibus negotia ecclesiarum cathedraliũ, ac monasterioꝝ, seu principũ, ac vniuersitatum aliaq̃ magni põ-

gni ponderis audiat. Lites aũt, & causas minores remittat ad vicecancellariũ. Ipse aũt quãto amplius p̃t litigijs, ac minoribus negotijs se eximat, vt maioribus intẽdat liberius. ¶Qm̃ sanctæ Ro. ecclesiæ cardinales pars corporis Romani pontificis eẽ cẽsent, reipu. ad modũ expediens est, vt iuxta vetustũ morẽ grauia & ardua negotia de ipsor̃ cõsilio, directõe, causa quoq; mature cognita deinceps fiant, p̃sertim causar̃ fidei decisiones. Sanctor̃ canonizationes, erectiones, seu suppressiones, diuisiones, subiectões, vniones ecclesiar̃ cathedraliũ, & monasterior̃, promotões cardinaliũ, cõfirmationes, ac prouisiões de ecclesiis cathedralibus, & monasterijs, priuationesq;, & translationes abbatũ, epor̃ & superior̃ leges, seu cõstitutões, legationes de latere, seu vicarior̃, ac nuntior̃ autoritate legator̃ de latere fungentiũ cõmissiones nouæ religionis institutio, exemptiones nouæ, ecclesiis, monasterijs, seu capitulis, aut ipsarũ iã factar̃ reuocatões. Saluo decreto sacri Cõstañ. cõcilij de p̃latis nõ transferẽdis inuitis.

¶De numero & qualitate Cardinalium.

¶Cũ summo pontifici sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinales in dirigenda christiana repu A.
blica collaterales assistãt, necesse est vt tales instituant, qui ficut noĩe, ita re ipsa cardines sint, super quos hostia vniuersalis versentur, & sustentẽtur ecclesiæ. Statuit igitur sancta synodus vt deinceps eorũ numerus adeo sit moderatus, q; nec sit grauis ecclesiæ, quæ nunc ob temporum malitiam plerisq; grauibus affligitur incõmodis, nec superflua numerositate vilescat, q; de omnibus Christianitatis regionibus, quantum cõmode fieri poterit, assumantur, vt notitia rerum in ecclesia emergentium facilius haberi, & super his maturius deliberari possit. Sic tamen q; numer̃ vigintiquatuor inter hos qui nunc sunt, & assumendos non excedant. Ita q; de vna natione vltra tertiam partem respectu cardinalium pro tempore existentium, ac de vna ciuitate & diocœsi vltra vnum inde oriundum, & de ea natione, quæ nunc vltra tertiam partem habet vsq; ad ipsius tertiæ partis reductionem esse nequeant. Sint viri in scientia, moribusq;, ac rerum experientia excellentes, non minores triginta annis. Magistri, doctores, seu licẽtiati cũ rigore examinis in iure diuino, vel humano. Sit saltem tertia vel quarta pars de magistris aut licentiatis in sacra scriptura. Inter hos autem vigintiquatuor esse aliqui poterũt admodum pauci, filij, fratres, aut nepotes regũ, seu magnorum principum, in quibus cum circũspectione, & maturitate morum competens literatura sufficiat.

¶Non fiant cardinales nepotes ex fratre vel sorore Romani pontificis, aut alicuius cardina- B
lis viuentis, nõ illegitime nati, non corpore vitiati, nec alicuius criminis aut infamiæ nota respersi. Prædicto aũt nũero vigintiq̃tuor pro magna ecclesiæ necessitate, vel vtilitate, duo alij in q̃bus vitæ sanctitas, vel eximiæ virtutes refulgeãt, quanq̃ memoratos gradus nõ habeant. Ac de Græcis (cũ Romanæ ecclesiæ vniti fuerint) insignes aliqui viri adijci poterunt.

¶Non fiat cardinalium electio solũ per auricularia vota, sed illi solũ assumi possint, in q̃s facto C
vero scrutinio, ac publicato maiorẽ partẽ cardinaliũ per subscriptionẽ manus propriæ cõstiterit collegialiter cõsensisse. Desuper etiã apostolicæ literæ cũ subscriptione cardinaliũ conficiantur. Decreto huius sacri cõcilij in q̃rta sessione solenniter publicato, q̃d incipit: Item cum multiplicatio cardinaliũ &c. in suo robore inuiolabiliter permãsuro. ¶Cũ recipient cardinales, suæ dignitatis insignia, q̃r̃ significatio est, vt pro bono vniuersalis ecclesiæ sanguinẽ pro priũ (si opus sit) nõ vereant effũdere, iurabũt in publico cõsistorio, si sint in curia, si vero absentes in manibus alicuius epi, & publice, cui p literas apostolicas, in q̃bus forma iuramẽti inserta sit, cõmissum fuerit in hunc modũ. ¶Ego. N. nup assumptus in sanctæ Ro. ecclesiæ cardinalẽ, ab hac hora in antea ero fidelis beato Petro, vniuersaliq;, & Roma. ecclesiæ, ac summo pontifici, eiusq; successoribus canonice intrãtibus, laborabo fideliter pro defensiõe fidei catholicæ, extirpatiõeq; hæresum, & error̃ ac schismatũ, reformatiõe mor̃, ac pace in populo christiano. In alienatõibus rer̃, & bonor̃ ecclesiæ Romanę, aut aliar̃ ecclesiar̃ & bñficior̃ quorumcũq;, nõ cõsentiã, nisi in casibus à iure pmissis, & pro alienatis ab ecclesia Romana recuperãdis pro posse operã dabo, nõ consulã quicq̃ summo pontifici, nec subscribã me, nisi secundũ deũ & conscientiã meã, quæ mihi per sedem apostolicam commissa fuerint, fideliter exequar, cultũ diuinũ in ecclesia tituli mei, & eius bona cõseruabo, sic me deus adiuuet. ¶Pro cõseruandis cardinaliũ titulis, q̃rum aliqui tã in diuino cultu q̃ ædificijs nimiũ (prohdolor) in opprobriũ sedis apostolicæ, & ipsorũ cardinaliũ collapsi sunt, statuit, hęc sctã synodus, vt de redditibus seu prouẽtibus terrarũ Romanę ecclesię, q̃rum medietas iuxta cõstitutionem Nicolai papę ad cardinales (vt prędictũ est) ptineat, decima pars eius quod spectat ad quẽlibet cardinaliũ proprio titulo singulis annis applicet. Et nihilominus vel in vita, vel in morte qlibet cardinalis tã tũ proprio titulo relinquat, vnde cõmuniter vna psona sustentari possit, quod si non fecerit, tã pro hoc q̃ pro dicta decima parte bona omnia ipsius cardinalis obligata sint vsq; ad debitã satisfactionem, & ad executionem huius, oneramus primũ cardinalem illius ordinis, de quo

ipse defunctus erat. Visitet per se qlibet Cardinalis pñs in curia, absens vero p vicariū idoneum singulis annis titulū suū clericosq; & populū ecclesiarū & subiectarū, & cū diligentia ingrat & salubriter prouideat, sup cultu diuino bonisq; ipsarū ecclesiarū, ac vita & moribus clericorū, & parochianorū, de qbus cum suæ sint oues in districto dei iudicio rationem redditurus est. Et tam q̄ ad tempus visitandi quā quo ad alia seruet q̄ instituta sunt in decreto nostro de concilijs synodalibus. ¶ Et si quēlibet Cardinaliū tam ipsa dignitas quā ꝓpria purgeat pollicitatio pro memoratis sanctis laborare opibus nihilominus, vt eo efficacius res fiant q̄ singulis ēſi peculiariter describuntur epi̇scopi, Cardinales indagare curent q̄ regiones, hæresibus, erroribus, superstitiōibus nouis, aut veteribus infecte sint, presbyteri vbi mores, & diuinorū mandatorū obseruantia, ac ecclesiastica disciplina deficiant. Diaconi q reges, & principes, seu populi bellis agitentur, vel agitari timeantur, & tanquā apes argumentosę, tam apud summū pōtificem quam inter se ipsos diligenter, ac accurate negocia hæc sancta promoueant, operā dantes, & vbi necessariū fuerit salubri remedio ꝓuideatur. Ipse aūt summus pontifex tanquā cōmunis omniū pater, & pastor non solū rogatus, aut solicitatus, sed ꝓprio motu vbiq; inuestiget, inuestigariq; faciat, & quam potest oībus filiorū morbis salutarē conferat medicinā. ¶ Si quādo papā (q̄d absit) negligentem, aut remissum, seu agentem q̄ statum illius nō decent ipsi Cardinales inspexerint filiali reuerentia, & charitate tanq̄ patrē obsecrent, vt officio pastorali, honoriq; ac debito suo satisfaciat. Et primo qdem aliqs, vel aliqui de p se. Deinde si se nō corrigat, oēs collegialiter accersitis qbusdā notabilibus ꝑlatis p̄dicentes q; si nō abstinuerit ꝓximo gñali cōcilio deferent, nec ꝓ salute ipsius summi pōtificis, & bono publico eius odiū, vel quicqd aliud timeāt, dū tū reuerenter, & charitatiue id agāt. Multo magis si quē ex Cardinalibus aliqd pperā, seu reprehensione dignū facientē papa cognouerit, paterna semp charitate, & iuxta doctrinā euangelicā corrigat, vt sit alter in alterū pr̄ in filios, & filij in patrē charitatis opa exercentes ecclesiā dei exēplari, ac salubri moderamine gubernēt. ¶ Prelatos & q̄scūq; alios insignes, p̄sertim viros ad curiā Romanā ꝓficiscentes Cardinales benigne, & honorifice tā publice q̄ priuate ꝓtractent, & apud summū pōtificē eorū negocia gratis, ac liberaliter recōmissa faciāt. ¶ Et cū ei q cōis est oīm pater Cardinales assistent psonarū acceptores fieri, vel aduocatos valde indecens est, ꝓpterea interdicit hæc sancta synodus, vt tanq̄ iudicis collaterales partialitatē nullā accipiāt, etiā si de terra partiali originē ducāt, nec sint principū, aut cōitatū, seu aliorū cōtra quenq̄ cū p̄cio, vel fine, ꝓtiales, ꝓtectores, aut defensores, sed exuti omnē passionē in sedādis cōcordia, vel iustitia litibus papæ assistāt. Principū aūt, & q̄rumcūq; p̄sertim pauperum, ac religiosorū gratis & sine vllo questu ꝓmouere iusta negocia tanq̄ charitatis opus, psuadet sancta synodus & cōmendat. ¶ Cū affabilitate, & benignitate seruent Cardinales grauitatē, ac modestiā q̄ huic congruūt dignitati, pietatē aūt q̄ secundū apostolum ad omnia vtilis est seruent ad oēs. ¶ Affines suos p̄sertim bene meritos, ac paupes quanq̄ negligere nō debeāt, nō tñ ita ipsos opū, aut bñficiorū multitudine accumulent, vt alij inde scandalum patiant. Caueāt ne bona ab ecclesiis ꝓfecta vltra quā necessitatis ratio postulat in carnē, & sanguinē effundāt. ¶ Cū tales sic ambulare in magnis pontifex inspexerit, arguat atq; obuiet, vt decet, neq; eñ culpæ erit expers si iuxta officiū suū corrigēda nō corrigat. Familia, mensa, supellex rerū, & eq̄rū tā papæ q̄ Cardinaliū nec numerositate, nec fastu, aut pōpis, neq; aliq̄ excessu reprehensibilis sit. Ita domū, & q̄ in domo sunt moderate cōponat, vt alij nō scandalū, sed frugalitatis capere exemplū possint. ¶ Tam summus pōtifex, & Cardinales, quā cæteri epi cōstitutionē beati Gregorij in gñali synodo æditā seruare studeāt, cuius tenor hic est, quā hæc sancta synodus innouat. Cū pastoris vita exemplo debeat esse discipulis, plerūq; clerici qualis in secreto sit vita sui pōtificis nesciūt, quā tñ seculares pueri sciūt, de qua re p̄senti decreto statuimus, vt qdam ex clericis, vel etiā ex monachis electi in ministerio cubiculo pōtificali obsequant, vt is q in loco regiminis est tales habeat testes q verā eius in secreto conuersationē videāt, & ex sedula visiōe exemplū ꝓfectus sumant. Pascalis etiā papæ verba aduertant dicentis, Epi lectioni, & orationi vacent: & semp p̄sbyteros, & diaconos, aut alios boni testimonij clericos habeāt, vt secūdū apostolū, & sanctorū patrū instituta possint irreprehensibiles inueniri. ¶ Nō expedit reipublicæ, vt Cardinalibus q̄s rebus arduis vniuersalis ecclesiæ intentos fore optet, aliæ causæ quā electionum ecclesiarū cathedraliū, aut monasteriorū, vel principū, aut vniuersitatū, seu similes p papā, aut cācellariā delegentur. Minores igit litigiosæ causæ in auditorio rotæ q̄d ad hoc institutū est committantur. ¶ Neq; papa neq; Cardinales familiares suos q̄si munera accepturos ad cōfirmatos, vel ꝓuisos ꝑlatos de cætero mittant, ne q; p se facere nō decet p alios fieri patiant. ¶ Quod aliquando factū est, vt ꝓ annulo in assignatione tituli Cardinalibus tradito post mortem eius aliqua pecuniæ summa, vel res alia de bonis suis arripiat de cætero non fiat, cum labores eorum ꝓ republica impensi, exequias si paupes forent potius de publico mereātur.

¶ De electionibus.

Licet

¶Licet dudū hæc sctā synodus abolita p eā gñali oīm ecclesiarū, & dignitatū electiuorū reseruatōe, puide decreuerit, vt p̄dictis ecclesiis, & dignitatibus p canonicas electōes & cōfirmationes, puideri deberet, volēs etiā speciales, seu particulares ipsarū ecclesiarū & dignitatū electiuarū, phibere reseruatōes p q̄s libera in eisdē eligēdi, & cōfirmādi facultas īpediri posset, q̄ q̄ aduersus hoc decretū Ro. pōtifex nihil attētaret, nisi ex magna rōnabili, & euidēti cā in lr̄is apl̄icis noīatim exprimēda. Quia tñ cōtra ipsius decreti mētē nō pauca sine hmōi causa gesta sunt. Vnde grauia hactenus succesſerūt, & grauiora indies timent scādala. Cupiens hæc sacro sctā synodus his obuiare, nolensq̄ vt ipsius decreti mens q̄ fuit omne obstaculū à canonicis electionibus & cōfirmatōibus tollere suo frustreť effectu. Statuit vt electores in dictis ecclesiis sine īpedimēto aut obstaculo oīno fiant, q̄ cā cognita iuxta iuris cōis & dicti nostri decreti dispositionē cōfirmenť vel infirmenť. Veruntñ si forte aliq̄n cōtingat electionē aliquā etiā aliàs canonicā fieri q̄ in pturbationē ecclesiæ aut patriæ vel boni publici vergere timeať, sum mus pontifex cū ad ipsum cōfirmatio delata fuerit, si talē vrgentissimā causam adesse manifeste cognouerit ea prius mature discussa ac parte plene defensa accedēte, postea Roma. ecclesię cardinaliū aut maioris partis subscriptione hmōi causam verā, sufficientēq̄ fore attestātium, reiecta tali electōe ad capitulū vel cōuētū remittat, vt infra tēpus iuris vel aliud iuxta loci distā tiā ad aliā, ex qua euenire talia non formident, electionē procedāt. A

De Reseruationibus.

¶Et q̄a multiplices ecclesiarū & bñficiorū hactenus factæ per summos pontifices reseruatōes non paū ecclesiis onerose extiterunt. Ipsas oēs tam generales q̄ speciales siue particulares, de q̄buscunq̄ ecclesiis & bñficijs, q̄bus tam per electionē q̄ collationē aut aliam dispositionem prouideri solet, siue per extrauagantes ad regimen, & execrabilis siue per regulas cancellarię aut alias apostolicas constitutiones introductas hæc sancta synodus abolet, statuens, vt de cę tero nequaquam fiant, Reseruationibus in corpore iuris expresse clausis, & his quas in terris Romanæ ecclesiæ ratione directi seu vtilis dominij mediate vel immediate subiectis fieri contigerit dumtaxat exceptis. B

¶De Clementina, literis.

¶Licet in apostolicis vel alijs literis quibuscunq̄ aliquē dignitati beneficio aut iuri cuicunq̄ renuntiasse aut priuatum esse, seu aliquid aliud egisse per quod ius proprium auferatur, narratum sit huiusmodi literæ in his non præiudicent. Etiam si super ipsis gratia vel intentio narrantis fundetur, nisi per testes, aut alia legitima constiterit documenta. Datum in sessione publica huius sanctæ synodi in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata, nono Calen. Aprilis. Anno domini. M.CCCC. XXXVI. C

¶Sessio vigesimaquarta de indulgentijs.

Basilienſis sacrosctā gñalis synodus in spū sctō legitime cōgregata, vniuersalē ecclesiā representās. Quia ambasiatores nostri ad Cōstātinopolim transmissi vice & nomīe eiusdē sanctæ synodi serenissimo imperatori Romanorū & reuerendissimo dño patriarchæ Cōstātinopolitano propter nonnullas causas promiserunt capitula aliàs in hac sctā synodo sup modo vniuersalis Icomenici & vtriusq̄ ecclesiæ cōcilij celebrandi hīc & deinde cōclusa & firmata dare, & cū effectu exhibere sub cōsueta huius sanctæ synodi bulla plumbea data præsenti, & sub tenore de verbo ad verbum subsequenti. Nolēs hæc sancta synodus obmittere aliq̄d eorum quæ pro vnione ecclesiarū Christi fieri posſunt dictā suorū ambasiatorū promissionē præsenti decreto acceptat, approbat, ratificat, & confirmat, & præfata capitula de verbo ad verbū, prout p̄ prefatos ambasiatores promissum est, pñtibus inserit sub tenore qui sequitur. ¶Sacrosctā gñalis synodus Basilieñ. in spū sancto legitime congregata, vniuersalē ecclesiā representans, ad ppetuā rei memoriā. Cum inter cætera toti populo christiano necessaria opa propter q̄ hoc p̄sens sanctū cōciliū extitit cōgregatū, vnio occidētalis & oriētalis ecclesiarū, Chr̄i p̄cipuū & maximū sit, merito pro hac pficiēda ab initio suæ cōgregationis omni conatu laborauit, Eteñ q̄primū potuit ad serenissimū impatorē Græcorū & reuerēdiss. patriarchā Cōstātinopolitanū cū literis, suos transmisit ambasiatores ad ipsos cum omni charitate & instātia exhortādū, quatenus & ipsi cū plena potestate mitterēt aliq̄s q nobiscum tractarēt de mō dictā sanctā vnionē cōsequēdi, q mox vt req̄siti fuerunt tres insignes viros de his q apud eos magnæ vidētur autoritatis, quorū primus ipsum impatorē cōsanguinitate attinet, ad hanc sanctā synodū destinarunt sufficiēti ipsius imperatoris mādato cū bulla aurea & eius manu propria subscripto ac patriarchæ literis munito, q tā in gñali cōgregatione q̄ corā cōmissarijs nostris feruētissimū ipius imperatoris & patriarchæ totiusq̄ ecclesiæ oriētalis ad hāc vnionē defideriū exponētes nos mirē in modū ad tā scti opis pſecutionē pulsant ac q̄tidie excitāt, duo inter alia firmiter cōstāterq̄ asserētes vnionē ipsam, nisi in syno- D

do vniuersali in q̃ tã ecclesia occidẽtalis q̃ oriẽtalis cõueniat fieri nullatenus posse,& in eo syno do si fiat vt infra cõuentũ est ipsam vnionẽ secuturã sperari. His auditis summa nobis lætitia & iocũditas nimiꝫ accessit. Quãobrẽ oẽm cogitatũ nostrꝫ iactãtes in deũ q facit mirabilia magna solus. Venerabiles sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales p̃sidentes sedis apostolicæ patriarcham Antiochenũ,archiep̃os,ep̃os,abbates,magistros q̃ & doctores in nũ ero cõpetenti deputauim⁹ vt vna cũ ipsis græcoꝝ ambasiatoribus rẽ istã tractare,& q̃ ordine ad executionẽ deducẽda eẽt ꝓspicere deberẽt,q tã iter se q̃ cũ ipsis ambasiatoribus sepenũero cõueniẽtes habito inter se maturo & digesto cõsilio ad infrascripta cũ ipsis deuenerũt capitula q̃ postea secundũ morẽ huius sacri cõcilij p sacras deputatões mature deliberata,ac deinde p gñalẽ cõgregationem cõclusa,firmataq̃ solẽniter extiterũt,q̃ꝫ tenor vna cũ mandato ipsius dñi ĩperatoris sub bulla aurea segtur & est talis. Ambasiatores serenissimi dñi ĩperatoris, &c. vt decreto cõcilij superius inserto latius continet. ¶Et qa tẽpus superius expressum infra q̃d p̃dicta debebãt adimpleri effluxit, nõ ꝓpter defectũ alicuius partiũ,sed qa ita contigit varijs interuenientibus tractatibus hæc sancta synodus tp̃s per præfatos serenissimũ imperatorem græcoꝝ & reuerendissimũ patriarchã Constãtinopolitanũ pte ex vna,& ambasiatores huius sacræ synodi pte ex altera statutũ & firmatũ q̃d est à mense Maio immediatæ sequẽti ad annũ,ita q̃ p totũ mensem Maij ad annũ sequentem vtraq̃ partiũ sit pata ad exq̃ndũ supradicta,quantũ ad quãlibet partiũ attinet,acceptat & ꝓmittit se ipleturã,quantũ ad ipam ptinet infra dictũ tp̃s quicq̃d supradictis capitulis continet.

¶Saluusc̃oductus datus dño imperatori græcoꝝ & patriarchæ Constantino politano à sacro concilio Basilien si.

EBasilien sis sacrosctã gñalis synodus in spũ sct̃õ legitime cõgregata vniuersalẽ ecclesiam representans. Quia autore dño in regiõe nostra occidentali & obedientia ecclesiæ Romanæ est vniuersalis & icomenica synodus celebrãda in q̃ iuxta cõcordata in hac sancta synodo & in Cõstantinopoli denuo ratificata tã occidẽtalis q̃ orientalis ecclesia cõueniet, vt cũctis erga eandẽ ecclesiã orientalẽ nostræ intentõis synceritas pateat & oĩs suspitio q̃ circa securitatẽ & libertatẽ venientiũ oriri posset de medio auferat tenore p̃ntis decreti,hæc sctã synodus Basilien,noĩe & vice totius ecclesiæ occidẽtalis & oĩm de eadẽ ecclesia cuiuscũq̃ status,Etiã si papali,imperiali,regali,põtificali,vel q̃cũq̃ alia inferiori spũali vel seculari p̃fulgeant dignitate,potestate,vel officio decerni,dat & concedit serenissimo impatori græcoꝝ reuerendissimis patriarchis Cõstãtinopolitano,Alexãdrino Antiocheno & Hierosolymitano,cęteris q̃ vsq̃ ad numeꝝ septingentaꝝ personaꝝ,etiã si imperiali,regali,archiepiscopali,ep̃ali,& cuiuscunq̃ alterius status,dignitatis aut conditõis fuerint ad p̃dictũ vniuersale & icomenicũ concilium in regione occidentali vt præmittit celebrandũ venientibus aut venturis plenũ & liberum saluumconductũ oñesq̃ p̃dictos,& quemlibet ipsoꝝ tam in personis q̃ in honoribus,& rebus q̃buscunq̃ ipsoꝝ nominibus,regnis,prouincijs,dominijs,territorijs,communitatibus,ciuitatibus,castris,oppidis, villis & oĩbus locis obedientiæ nostræ ecclesiæ occidentaiis p quæ siue eũdo siue stando siue etiã redeundo transituri sunt aut eos trãsire contigerit in suam tutã securãq̃ saluiguardiam recepit,& recipit per p̃ntes promittens & concedens omnibus & singulis ex ipsis hoc p̃nti edicto synodali tutã & liberã facultatem accedendi & veniendi in & ad ciuitatẽ seu locum in qua vel in quo erit dictũ sacrosanctũ vniuersale concilium celebrãdum,ibiq̃ standi,morandi,residendi,habitãdi cum omnibus immunitatibus,libertatibus & securitatibus,q̃bus illi q erunt de obedientia ecclesiæ Romanæ habitabunt disputãdi etiã & raciocinandi iura & autoritates allegandi,& oĩa alia libere & sine cuiuscunq̃ impedimẽto dicendi,faciendi,& tractandi q̃ pro vnione ecclesiaꝝ Christi eis expedire videbitur & opportunum. Inde etiam semel & pluries & totiens quotiens eis & cuilibet eoꝝ videbitur & placebit simul & separatim, & cum eoꝝ bonis,rebus,pecunijs & sine pro libito recedendi,& redeũdi tute,libere & impune omni impedimento reali & personali cessante penituscq̃ remoto,etiã si talis vnio q̃d abs̃t non sequeret nec effectum haberet,quo casu & in omnem alium euentũ præfati serenissimus imperator dñi patriarchæ,& alij supra nominati nostris dũtaxat expensis & galeis absq̃ aliqua dilatõe temporis oĩq̃ remoto impedimento cum eisdẽ honoribus beniuolentia & amicitia,q̃bus ad præfatum vniuersale celebrandũ conciliũ deducentur,etiã & in Cõstantinopolim reducentur siue vnio sequatur in dicta celebranda synodo icomenica siue non. Non obstantibus in p̃dictis vel aliquo prædictorũ q̃buscunq̃ differentijs,discordijs & dissensionibus ad præsens vrgentibus,& quæ in futurum oriri & vigere possent inter dictas ecclesias occidentalem & orientalẽ, seu inter ipsam ecclesiã Romanã & ei subiectos & aggregatos,& præfatũ serenissimum imperatorem & alios ecclesiæ Cõstantinopolitanæ aggregatos,& nõ obstantibus aliquibus sententijs,decretis cõdẽnationibus,iuribus & decretalibus q̃ocunq̃ & qualitercũq̃ factis & prolatis seu fiendis. Et etiam non obstantibus aliq̃bus represalijs & debitis publicis vel priuatis, Et nõ obstantibus aliquibus

crimini-

criminibus excessibus culpis & delictis, siq̃ per prædictos vel alterũ eorꝝ quõcũqꝫ & qualitercũqꝫ commissa & perpetrata forent. Et generaliter non obstantibus qbuscũqꝫ aliis etiã si talia forent, de qbus necessariũ esset specialem in ptibus facere mẽtionem. Et si contingat aliquem vel aliqs ex nostros eis, vel alicui ipsorꝝ iniurari q̃d absit, vel aliquam molestiã inferre in psona, honore rebus & alijs qbuscunqꝫ, taliter excedens iudicabitur per nos aut nostros, vsqꝫ ad condignã & rationabilem satisfactionem parti lesæ, & econuerso si aliqs ipsorum alicui ex nostris aliquam (vt præmittitur) iniuriam inferat, iudicabitur per eos vsqꝫ ad condignam & rationabilem satisfactionem ei q̃ iniuriam passus est secundum morem & consuetudinem vtriusqꝫ partis. De alijs autem criminibus, excessibus & culpis qbuscunqꝫ q̃libet partium cognoscet & iudicabit de suis. Hortatur autem hæc sacrosancta synodus vniuersos Christifideles, & nihilominus authoritate vniuersalis ecclesiæ in virtute spiritus sancti, & sanctæ oediẽtiæ mãdat, & ꝑcipit omnibus & singulis prælatis, regibus, ducibus, principibus, officialibus, cõitatibus & alijs singularibus personis cuiusuis status, cõditionis & dignitatis existãt nostræ occidẽrali ecclesiæ aggregatis, q̃tenus ꝑdicta oĩa & singula inuiolabiliter obseruent, & quantũ in eis est obseruari faciãt, dictosqꝫ serenissimum imperatorẽ, patriarchas, & alios omnes & singulos antedictos ad dictũ sacrũ celebrãdum concilium accedentes & inde recedentes simul & diuisim fauorabiliter & reuerenter honorent & tractẽt, ac honorari & tractari faciãt. Si vero dubitatio circa dictũ saluumconductũ & cõtenta in eo oriri contigerit, stabitur declarationi præfatæ vniuersalis synodi celebrãdæ. Vult autem hæc sancta synodus ꝑtem saluũconductũ valere, & in suo robore ꝑmanere, q̃usqꝫ ad vltimũ dicti, serenissimus imperator patriarchæ & alij supradicti cũ suis nobilibus & famulis vsqꝫ ad numerũ vt præmittitur septingenarꝝ personarꝝ alijsqꝫ rebus & bonis sint reuersi in & ad ciuitatem Cõstantinopolitanã. Si qs aũt contra ꝑdicta aut aliq̃d ꝑdictorꝝ aliq̃d facere quoquomodo tentauerit indignationẽ oĩpotentis dei & dictæ sanctæ synodi se nouerit incursurum.

¶ Aurea Bulla dñi imperatoris græcorꝝ lecta in sessiõe publica & cõgregatione generali,

Quoniam destinatæ fuerũt ab imperio nostro & ꝑstantissimo dño icomenico patriarcha ambasiatæ ad sacrosanctã ecclesiã Romanã, videlicet ad beatissimũ papã dñm Martinũ quintũ, & ad modernũ similiter sanctũ papã dñm Eugeniũ quartũ. Similiter & ab ipsis transmisse fuerunt, multotiens ad nos pro vnione ecclesiarꝝ Christi, & multis laboribus cũ multa diligentia vtrinqꝫ factis, tñ propter aliqs circũstãtias, temporaneas non peruenit ad finẽ tale bonũ, & sanctum opus vnionis. Post hæc aũt destinauit ad nos de hac ipsa re ambasiatores suos sacra synodus in Basilea congregata sacrosanctam ecclesiã Romanam representãs, propter q̃d & nos nostros ad eã destinauimus, videlicet familiarẽ imperij nostri Demetriũ Paleologũ Methotidem & honorandissimũ in sacris monachis abbatẽ sacri monasterij sancti Demetrij Isidorũ & familiarẽ imperij nostri Iohannẽ Lascari dissipatũ, q illuc accedentes ostenderũt in ipsam q̃dam necessario ab ea retractari in ꝑparationẽ & constitutionem vniuersalis & icomenici cõcilij in q̃ necesse est tractari & celebrari & ꝑfici deo duce ꝑdictã sanctam vnionẽ q̃quidẽ hæc ipsa synodus Basilien sis acceptauit & ꝓmisit illa adimplere, vnde & ambasiatores suos ad nos destinauit fratrẽ Iohannẽ de Ragusio ordinis ꝑdicatorꝝ, professorem & in sacra pagina magistrũ Henricũ Menger decretorꝝ doctorẽ canonicũ Constantien. & Simonẽ Freron sacræ theologiæ baccalariũ, canonicũ Aurelianen. cũ decreto ipsius generali in q̃ de his continebat particulariter in capitulis. Perlecto itaqꝫ tali decreto apud nos q̃dam ex his q̃ continebant in eo nõ placuerunt nobis vt in ipso iacebãt, prohemiũ videlicet talis decreti, & capitulũ in quo scribebatur de modo reuersionis nostræ à loco celebrandi concilij ad Constãtinopolim si ꝓmittente deo (quod absit) nõ fieret vnio ecclesiarꝝ Christi in tali synodo, qa non exprimebatur in eo de hoc determinate & manifeste, Prædicti aũt ambasiatores videntes displicentiam & resistentiam nostrã nec aliter rem ipsam posse habere progressum, concesserũt & promiserũt curare in ꝑdictis, videlicet, q̃ dicta sancta synodus dabit & exhibebit nobis capitula in dicto decreto contenta cũ prohemio modo & forma qbus in literis ipsorꝝ promissionis cõtinetur. Et circa reuersionem nostrã de synodo in Costantinopolim in casu pro quo nõ sequeret dicta vnio (q̃d absit) facere & adimplere prout habet in forma saluiconductus ꝑdicti. His itaqꝫ sic progressis & inter nos cõcordatis petierũt & ipsi ambasiatores vt promittamus & nos absq; cõtradictiõe ire & accedere ad locũ in quo celebrabit deo cõcedente vtrinqꝫ catholica & icomenica synodus. Quiquidẽ locus esse debet vnus ex noĩatis in decreto q̃cũqꝫ ordinabit ꝑ dictũ sacrum cõciliũ Basilien. sicut ĩ supradicto decreto ipsius sacri cõcilij cõtinet, etiã q̃ exire debeamus hinc à Constantinopoli in accedendo versus locũ celebrandi icomenici concilij à principio sequẽtis Iunij. Indictionis decimequintæ sicut conuentũ est inter nos ipsos ambasiatores sacri concilij, & qa etiã ad maiorẽ cautelam & firmitatẽ horꝝ oĩm petierunt fieri literã Crisoboli imperij nostri Imperiũ nostrũ grato animo, rationabili petitioni eorꝝ annuens prẽsens Crisobolum largitur &

A

concedit qd' acceptat, determinat, & ꝓmittit, ꝙ si dicta sacra synodus Basiliẽsis remediũ apposuerit in ꝑdictis videlicet. Si ꝑdicta capitula in supradicto decreto contẽta cũ ꝓœmio in forma, sicut hic p ambasiatores ipsius synodi cõcordatũ ẽ nobis, direxerit, & cõpleuerit oĩa in eisdẽ capitulis scripta opportune sil'r, & fecerit saluũ conductũ cũ capitulo de modo reuersiõis nr̃æ ad Constãtinopolim vt ꝑdicit'. Reliq̃ etiã vt ambasiatores ipsi⁹ nobis ꝓmiserũt' & nobiscũ cõuenerũt. Exibit & ip̃eriũ nr̃m cũ deo sine contradictõe à Constãtinopoli scd̃m ꝑdictũ tp̃s cum p̃stantissimo dño Icomenico pr̃iarcha Constãtinopolitano, & cæteris debẽtibus interesse, ad accedẽdum ad locũ vbi celebrabit' sanctũ catholicũ & Icomenicũ, conciliũ absq; ip̃edimẽto rõnabili vero & manifesto. Etiã si bellũ qd' absit ab ifidelibus foret, & istaret ciuitati nostræ Cõstãtinopolitanæ, & in robur. & firmationẽ, & cõseruationẽ immobilẽ suprascriptor̃ iurat ip̃eriũ nr̃m p debitũ nobis iuramẽtũ, tanq̃ Chr̃iano & fideli ip̃eratori, & p oronẽ sc̃ti mei dñi & Imperatoris p̃ris Imperij mei famosissimi, & felicis memoriæ, & p aĩam meã, factum q; & sup̃ istis p̃ns Crisobolũ Imperij nr̃i. In ãno Sexmillesimo nonagesimo q̃dringẽtesimo q̃rto in mẽse Nouẽbris. Indictiõis. XIIII. à natiuitate vero domini nostri Iesu Christi. M. CCCC. XXXV. mensis Nouembris.

¶Bulla plũbea dñi pr̃iarchæ Constãtinopolitani missa sacro cõcilio Basiliẽsi.

B QVoniã destinatæ fuerunt ab humilitate nr̃a & potẽtissimo & sancto meo Impatore ãbasiatę ad sacrosanctã Ecclesiã Romanã videlicet ad btissimũ papã dñm Martinum quintum, & ad modernũ sil'r sanctũ papã dñm Eugeniũ q̃rtum. Sil'r & ab ipsis transmissæ fuerunt multotiẽs ad nos ꝓ vnione Ecclesiar̃ Chr̃i, & multis laboribus cum multa diligẽtia vtrinq; factis, tñ ꝓpter aliquas circũstantias tẽporaneas non puenit ad finẽ tale bonum, & sanctũ opus vnionis. Post hæc aũt destinauit ad nos de hac ipsa re ambasiatores suos sacra synodus in Basilea congregata sacrosanctã Ecclesiã Romanã repñtãs ꝓpter quod & nos ad eandẽ destinauimus videlicet familiares potẽtissimi & sancti mei Imperatoris in spũ sancto dilectos filio nr̃æ humilitatis videlicet Demetrium Paleologum Methotidẽ, & honorandissimũ in sacris monachis abbatẽ sacri monasterij sancti Demetrij Isidor̃, & Iohannẽ Lascari dissipatum qui illuc accedẽtes ostẽderunt in ipsa quædam necessario ab ea tractari in ꝑparationẽ, & constitutionẽ vl'is & Icomenici cõcilij, in quo necesse ẽ tractari & celebrari, & pfici deo duce ꝑdictam sanctam vnionẽ. Quæ quidẽ hæc ipsa synodus Basiliẽ. acceptauit, & ꝓmisit adimplere. Vñ & Ambasiatores suos ad nos destinauit frẽm Iohãnẽ de Ragusio ordis p̃dicator̃, pfessorẽ in sacra pagia mgr̃m Hẽricũ Mẽger decretor̃ doctorẽ canonicũ Constan. & Symonẽ Freron. sacræ Theologiæ baccalarium, & canonicum Aurelianẽ. cũ decreto ipsius gñali in quo de his cõtinebant' particulariter in capitulis, plecto itaq; tali decreto apud nos quædam ex his quæ continebant' in eo non placuer̃t nobis vt in ip̃o iacebãt, ꝓœmium videlicet talis decreti, & capitulum in q̃ scribebat' de mõ reuersiõis nr̃æ à loco celebrãdi cõcilij ad Constãtinopolim pmittẽte deo, quod absit si non fieret vnio Ecclesiar̃ Chr̃i in tali synodo, quia non exprimebat' in eo de hoc determinata & manifeste. Prædicti aũt ambasiatores vidẽtes displicẽtiam & residẽtiam nostrã, nec al'r rẽ ipsam posse hr̃e ꝓgressum concesserũt & ꝓmiserunt curare in prædictis, vc̃ ꝙ dicta sc̃ta synodus dabit, & exhibebit nobis capitula in dicto decreto contẽta cum procœmio modo & forma, quibus in l'ris ipsor̃ ꝓmissorijs continet, & circa reuersionẽ nostrã de synodo ad Constãtinopolim in casu quo non seq̃ret' dicta vnio (quod absit) facere & adimplere ꝓut habet' in forma salui conductus prædicti. His itaq; sic ꝓgressis, & inter nos concordatis petierunt, & ipsi ãbasiatores, vt & ꝓmittam⁹ & nos absq; contradictione ire & accedere ad locum in quo celebrabit' deo concedẽte vtrinq; catholica & Icomenica synodus. Qui quidẽ locus eẽ, debet vnus ex nominatis in decreto quicũq; noĩabit' p dictum sacrum concilium Basiliẽse, sicut in supradicto decreto ipsius sacri concilij continet'. Etiam ꝙ exire debeamus hinc à Constãtinopoli in accedẽdo versus locum celebrãdi Icomenici concilij à pr̃icipio sequẽtis Iunij Indictiõis decimæ quintæ, sicut conuẽtum ẽ inter nos & ipsos ambasiatores sacri concilij. Et quia etiã ad maiorẽ cautelam, & firmitatẽ hor̃ oĩm petierunt fieri sigillum nr̃æ humilitatis, humilitas nostra grato aĩo rõnabili petitioni eor̃ annuẽs p̃ns sigillum largiter concedit p quod in spũ sancto disponit quod si dicta sacra synodus Basiliẽsis remediũ appoſuerit in prædictis videlicet, si capitula in dicto decreto contẽta cũ procemio in forma sicut hic ambasiatores ipsius synodi concordatum est nobis direxerit & compleuerit omnia in eisdem capitulis scripta opportune sil'r & fecerit saluũ conductũ cum capitulo de mõ reuersionis nr̃æ ad Constãtinopolim vt pr̃dicit', reliqua etiã vt ambasiatores ipsius nobis ꝓmiserunt, & nobiscũ conuenerunt exibit humilitas nostra cũ potẽtissimo & sancto meo Imperatore cum deo sine contradictõe à Constãtinopoli scd̃m prædictum tẽpus & cum cæteris habẽtibus interesse ad accedẽdum ad locum vbi celebrabit' sanctũ catholicum & Icome-

nicum

nicū conciliū absq; ipedimēto rōnabili vero & manifesto etiā si bellū(q̄d absit)ab infidelibus fo-
ret & instaret ciuitati nr̄æ Cōstātinopolitanæ,& in robur & cōfirmationē supra dict⁹ factū
est p̄s sigillū nr̄æ hūilitatis in mēse Nouēbris.Indictōis decimeq̄rtæ .Anno ab Adā seu mūdi
cōstitutione Sexmillesimo nongentesimo q̄dragesimoquarto.A natiuitate vero domini. Mille
simo quadringentesimo trigesimoquinto.

¶Bulla indulgentiar⁹ remissionis omnium peccator⁹ semel in vita & semel in morte.

A

Basiliensis sacrosancta generalis synodus in spū sancto legitime cōgregata vniuersalē
ecclesiam representans. Vniuersis Christifidelibus salutem & omnipotentis dei bene
dictionem. Vox illa iocunditatis & letitiæ ad populum Israeliticū olim de cœlo lapsa
eadem nunc p os huius sanctæ synodi in auribus populi Christiani insonans clamat.
Consolamini consolamini populemeus,dicit dominus deus vester,loqmini ad cor Hierusalem
& aduocate eam,q̄niam cōpleta est malitia eius & dimissa est iniqtas illius merito consolari & læ
tari debes plebs Chr̄iana cū his nouissimis diebus tāta letitiæ causa offert quantū vix vnquā ex-
pta es vno em̄ eodēq; tpe plenariā oīm pc̄tō⁹ veniā cōseqūris,& fratres tuos , q̄⁹ innūerabilis ē
multitudo,qngētis ferme ānis à tuo cōsortio segregatos tibi ꝓxime reuniri speras. O q̄ta erit i-
sta iubilatio? O quā suaue cordib⁹ chr̄ianor⁹ orietur gaudiū,cū primū hoies deo & ipsi iter se fr̄na
charitate cōciliabunt. Quas igitur Chr̄o nr̄o ꝓ hac duplici lætitia,q̄ nulla maior desiderari pōt,
gr̄as agemus? Quis dñi mias ad plenū enarrabit,q populū Chr̄ianū varijs vndiq; calamitatibus
hoc tpe afflictū tāta gaudij nouitate cōsolat. Ecce populedei adest tibi annus iubileus,annus re-
missiōis oīm pc̄tō⁹,annus gn̄alis vniōis ecclesiæ. Proinde loqmini oībus Chr̄ifidelibus,q in san
cta habitāt Hierusalē pegrināte in terris ad cor eos cōsolādo,& aduocate eos ad hāc duplicē læ-
titiā. Qm̄ malicia tā diuturni schismatis q̄d innūerabilia ecclesiæ sanctæ dei mala intulit auxiliāte
dño vt cōfidimus cito cōplebit & finē accipiet. Iniqtas q̄q; pc̄tō⁹,q huius schismatis & ire dei
causa fuit diuina clemētia remittet.Cōsurge ergo cōsurge,induere fortitudine tua syon. Indue-
re vestimētis gloriæ tuę Hierusalē ciuitas sc̄tā. Quā fortis & glorioſa eris tūc mater ecclesia, cum
oēs q Christū colūt ab occidente in orientē eodē fidei & charitatis vinculo vnitos cōspicies. In-
gemuisti hactenus nimio dolore afflicta cū à seuissimis Turcis & Saracenis,alijsq; Chr̄iani nois
inimicis,innūeras patereris iniurias,iacturas,psecutōes & opprobria,& nemo te cōsolari pote-
rat,cū passim videres filios tuos oīs sexus ætatis & dignitatis i seruitutē trahi,& q̄d seruitute de-
terius est,plurimos ab vberibus tuis abstractos,ad impiū Mahumeti cultū pduci. Haⁿ aūt cala-
mitatū q̄d aliud q̄ hoc diuturnū ac pestiferū schisma causa extitit. Sed diuino munere appropin
quat iam tps vt oīmi penitus extincto dissidio vnitas sancta fiat. Quę cū impleta fuerit atq; hi ma
gni populi occidētales & orientales fraternū fœdus simul inierint,nemo tūc fortitudini tuæ resi-
stere poterit. Tūc abiectis lugubribus , cōsurges regina ecclesia in vestitu deaurato circūdata va
rietate,& q te olim psequētes cōculcabāt,,pcident corā te,& venient ad te q detrahebant tibi,&
adorabūt vestigia pedū tuor⁹. O vos oēs q Christiano noie censemini, expergiscimi iā talia au-
dientes,plaudite manibus,& iubilate Chr̄o salutari nr̄o. Ecce nūc tps acceptabile,ecce dies salu-
tis,ecce iā pater mīarum,& deus totius cōsolatōis visitat nos in abūdantia gr̄æ & felicitatis,as-
surgite,& occurrite illi in hūilitate spūs in oratōibus atq; eleemosynar⁹ largitate ,vt q ꝓ pecca-
tis vr̄is iuste iratus,tā diu hoc schr̄isma durare passus ē,& multis psecutionū flagellis ab his q int⁹
& ab his q foris sunt vos cædi pmisit. Nū purgatis & emēdatis indulgēs sanctā inter vos vnionē
inspiret vnicuiq; nō solū pditare stauret,sed & vobis vr̄os subijciat inimicos. Audistis pridē so-
lēnes ambasiatores sereniss̄imi ipatoris græcor⁹ ac pr̄iarchæ Cōstātinopolitani ab hac sc̄tā syno
do accersitos Basileā aduēnisse,& tandē deo ꝓpitio cōclusisse nobiscū modū huius sanctę vniōis
pficiēdæ assensu sanctiss̄imi dñi Eugenij p⁹pæ accedēte,vt videlicet ad locū synodi vniuersalis
tā nr̄i q̄ sui archiepi & epi ipse q; impator & pr̄iarcha Cōstātinopolitanus,alij q; orietalis eccl̄iæ
patriarchæ accedāt. Vt aūt tm̄ opus certius firmaret. Tres nr̄os oratores postea Cōstātinopo-
lim destinauimus vt ab ipsis ipatore & patriarcha ratificationē eor⁹ q̄ hic sui cōclusērūt ambasia-
tores obtinerēt,Quę oīa ipsi ipator & patriarcha iuxta nosti decreti capitula ratificarūt & appro
barūt ac literas latino græco q; sermōe scriptas,& eor⁹ manibus subscriptas,bullis q; aurea & plū
bea munitas,p vnū ex tribus nostris oratoribus ad nos nup reuersum trāsmiserūt. Et cū ad ipam
synodū proprijs expēsis tā ,pculdeptibus orientalibus græci proficisci nequeant,opus fuit vt
expēsas inueniēdo,stādo q; & redeūdo ineessarias,& quasdā alias pro tuitione ciuitatis Cōstan
tinopolitanæ,ne iperatore absente à Turcis forsitan expugnari posset polliceremur. Et quanq̄
hmōi impēsę nōnullis graues viderent. Nos tn animaduertentes quātus dei honor & profectus
ecclesiæ,quāta exaltatio fidei orthodoxę,quantū incrementū nois Christiani,quot milliū aiar⁹
salus,quātaq; vtilitas & innumerabilia bona populo Christiano hinc forent ,puentura, non so
lum ipsas impensas sed & personas proprias fore exponendas dignum esse iudicauimus spem

ponētes

ponẽtes in dño, cui⁹ negotiũ agit, & in charitate ac deuotõe fideliũ, q dũ talia ĩtellexerĩt subsidijs & auxilijs opportũis nõdeerũt. Si Chr̃us deus nr̃ sanguinẽ suũ toto ꝑcioſiorẽ mũdo ꝓ nr̃a redẽptõe effudit. Si eius veſtigia ſecuti Apoſtoli atq; alij ſancti viri ꝓ ſalute proximor̃ & incremẽto fidei corpora ſua libẽter morti obiecerũt, qd nos facere oportet à qbus nõ niſi caduca huius mũdi ſubſtãtia efflagitat? Si reges & prĩcipes ꝓ recuperãdis expugnãdisq; ciuitatib⁹ & oppidis multo ampliorẽ ſummã exponere ſoliti ſint. Si deniq; ꝓ augẽdis facultatibus & vanitatibus ſeculi ſe & ſua multis piculis hoĩes ſubijciũt, & vt exẽplo vtamur ſaluatoris. Quærẽs aliqs ꝑtioſam margaritã cũ inuenerit ipam, vẽdit oĩa bona ſua, & emit illã, nõne eccleſia dei, & vniuerſus populus Chr̃ianus facere hãc ĩpenſam poterit & debebit, ex q̃ nihil terrenũ, nihil caducũ, ſed oĩa q̃ ſupra memorauimus, bona ſuccedãt. Si vna dũtaxat aĩa Chr̃o charior ẽ, q̃ totũ mũdi aur̃, nos vbi milia miliũ ſaluãdi ſunt, auari, aut negligẽtes videbimur. Cõſueuit aliqñ Eccleſia ad liberãdum de manibus ĩfideliũ terrã ſanctã, ſeu ꝓ debellãdis hæreticis ĩdicere gñale paſſagiũ, cõuocareq; reges, & prĩcipes, & alios bellatores, vt armis iſta pagerẽt, necnõ & ꝓ alijs iuſtis cauſis ab oĩbus Chr̃ianis ſubſidiũ poſtulare, ad q̃ vt prõptiores efficeret donis ſpũalibus plenariæ remiſſionis pctõr̃ inuitauit. Profectò ſi vetes reuoluant hiſtoriæ, nulla vnq̃ affuit cã iuſtior q̃ iſta eſt, nec pro qua Chr̃icolæ omnes ſe & ſua libẽtius exponere deberẽt. Hic em̃ non ſolum ad recuperandã terram intẽdit, ſed etiã milia miliũ aĩar̃ pro qbus mediocre ſubſidium petit, vnde impẽſe Græcis promiſſione ſine qbus tam ſanctũ opus ꝑfici nequit, inueniri poſſint. Quis igit pro tanto vniuerſæ Eccleſiæ bono, proq; tanto ſuo aĩæ merito portiunculẽ rer̃ ſuar̃, quas dono dei obtinet, denegare audebit. O felicẽ & ꝑcioſam eleemoſynam quæ regnum cœlor̃ promerebit, & quæ tantam fidei catholicæ vtilitatẽ dabit. O btm̃ illum hominum quẽ dñs ad ſanctum opus inſpirauerit. Hunc quidẽ ſicut ſcriptum eſt, in die mala liberabit dominus. Licet autẽ ex debito Chriſtianæ profeſſionis quisq; ad hoc ſanctum negotium ꝓ viribus contribuere ab ſubuenire obnoxius ſit, nihilominus vt eo libẽtius oẽs faciant quo ſe hic & in futuro ſeculo pamplius remunerandos fore intellexerint, decernit hæc ſancta Synodus vniuerſam Eccleſiam repræſentãs ſponſam Chriſti affluẽter aperire ſpũales theſauros q̃s ipe ſaluator aſcendẽs in cœlum ſibi reliquit oĩbus Chr̃ifidelibus vtriuſq; ſexus qui ad hoc ſanctum opus tm̃ contribuerint quãtum qsq; vna integra hebdomada ꝓ ſuæ ꝓſonæ ac familiæ, ſi eã habuerit refectõe exponit, vel ſi de ꝓpr̃ijs viueret, exponere. Religioſis quoq; ꝓ qbus ſuus conuẽtus aut ſuperior vel alius iuxta prædictã rõnem erogauerit oĩm ſuor̃ pctõr̃, de qbus corde contriti, & ore confeſſi fuerint authoritate oĩpotẽtis dei, & de eius miſericordia confiſi illam plenariã remiſſionẽ impartit ſemel in vita, & ſemel in mortis articulo, quã Eccleſia cõcedere ſolet oĩbus Romã tpe Iubilei, vel cruce ſignatis ad recuperationẽ terræ ſanctæ tpe paſſagij gñalis, & in retributione iuſtor̃ ſalutis æternæ pollicet augmẽtum. Ita tñ q ꝓ annum integrum ſi vixerint ſingulis ſextis feriis impedimẽto ceſſante. Aut ſi dictis ſextis feriis exprẽcepto Eccleſiæ regulari obſeruãtia iniũcta pœnitẽtia voto vel alias ieiunare teneant vna alia die ſingular̃ ſeptimanar̃ eiuſdẽ anni q̃ ad ieiunãdum nõ ſint aſtricti, ieiunãt aut ad iudiciũ ſui cõfeſſoris in alia pietatis opa commutẽt. At etiã eadẽ die qua ieiunabunt, vel vt ꝓmittit ieiunare deberẽt, ſi ſint clerici ſeptẽ pſalmos vel miſſam, ſi laici ſeptẽ pr̃ noſter, & ſepties Aue Maria dicere ſint aſtricti, vel alia pietatis opa iudicio ſui confeſſoris agant. Quod ſi conuẽtus tales ſint, q nihil in communi poſſideãt, vel aliæ ꝓſonæ victum vera mẽdacitate quærẽtes, ſeu alias contribuere non valẽtes ne huius ſpũalis muneris ſint exptes, ſi vltra ieiuniũ, vt ꝓdicit obſeruãdũ ſingulis diebus vnius anni ꝑdictos pſalmos & miſſas ſi clerici, ſi laici ꝑdictas oones ceſſante legitimo impedimẽto eo modo quo ſupra exprimit, ſupplẽdo dixerint, vel alia pietatis opa ſui cõfeſſoris iudicio, vt primittit, exercuerint, ac ꝓ felici huius negotij conſummatiõe deũ ſupplr̃ exorauerint eandẽ plenariã remiſſionẽ conſequant. Erogantibus autẽ ad idẽ opus quantum vna die ꝓ ſe ſuæq; familiæ expẽſis vſi de propr̃ijs viueret, exponeret ſeptẽ annos, & totidẽ q̃dragenas de iniunctis ſibi pœnitẽtijs elargit. Et vt hi oẽs ad hmõi indulgentiæ gratiam aptiores exiſtant omnibus ſacerdotibus ſecularibus & regularibus alias diſcretis quos in confeſſores ꝓ hmõi conſequẽda ĩdulgẽtia elegerint, ĩdulget vt confeſſionibus eor̃ auditis ipos à quacũq; excommunicatõis ſuſpenſionis & interdicti ſentẽtia à iure vel conſtitutõe, ſeu etiam non nominatim, ſed gñaliter ab hoĩe lata & à qbuſcũq; alijs, ꝓpter q̃ etiã ſedes apoſtolica merito eẽt conſulẽda impoſita ſatisfactione his quor̃ intereſt & rectitutione faciẽd a ſaluarẽ iniungant pœnitẽtiam, & debitæ abſolutõis in foro pœnitẽtiali dũtaxat in forma Eccleſiæ bñficiũ impẽdãt. Quã ſatisfactõnẽ ac reſtitutionẽ ſi ĩfra terminũ à cõfeſſore ſtatutũ facere neglexerit hmõi ĩdulgẽtiam ĩ nullo ſuffragẽt. At cum clericis ſup irregularitate occulta alias quam ex bigamię vel homicidij voluntaria cauſa contracta diſpẽſerit. Super voto vero peregrinatõis, ſeu abſtinentiæ, aut alijs ſimilibus quæ ipſi fideles emiſerit, etiã ſi vltra maria aut alia loca ſeu limia ſctõ

rum Pe-

rum Petri & Pauli, ac Iacobi apostolor̃ visitare vouerint, seu alias nõ impletis dispensandi eisdẽ confessoribus etiã facultatem concedit. Ita tñ q̃ ipsi cũ q̃bus taliter dispensari contingeret, expẽsas quas ad loca hmõi vel pro alijs votis implendis iuxta ipsor̃ cõfessorum taxationem fecissent ad hãc causam contribuãt. Et vt nulla cuiquã peccati rubigo remaneat vult & indulget hæc sancta synodus, vt q̃cunq; ex vsurario vel non debito questu seu qualitercũq; ilicite aut indebite aliquid p̃cepisset, seu bona ablata, aut q̃uis incerta possideat, si nõ extãt vel ignorent personæ quibus facienda esset restitutio, aut res q̃scunq; tenẽtes, cuiuscũq; status aut religionis existãt in q̃r̃ detentõe conscientie eor̃ grauant, vel q̃ de iure ad pias causas p ecclesiã deberent exponi, hmõi res & bona seu valor, necnõ & q̃ arma vel alia prohibita infidelibus seu hæreticis portauerũt lucrum q̃d inde perceperũt ad hoc opus iuxta suã & sui cõfessoris conscientiã, & æstimationẽ tradere teneant. Iubet insup eadem sancta synodus vt habita huius decreti noticia oẽs diocœsani in cathedralibus collegiatis & parochialibus in q̃bus eis visum fuerit, ac etiã gñales ordinũ mẽdicantiũ in cõuentualibus ecclesiis eius subiectis mox disponent, q̃tenus verbũ dei p p̃dicatores idoneos ad populũ annuncient p̃dictas indulgentias publicãdo, & fideliter exhortando ad subsidiũ in tam pijssima causa ipendendũ, q̃bus prædicatoribus & p̃dicationem audientibus, ac etiam oĩbus alijs q̃ circa prædictã æstimationẽ subsidiũ aliq̃d vel auxiliũ in hac re dederint, centũ dies de iniunctis pœnitentijs singulis vicibus in forma ecclesiæ relaxat. Ne aũt in colligendis ac conseruãdis pecunijs fraus aliqua cõmittat, ordinat sancta synodus q̃d in qualibet cathedrali in ciuitatibus, in oppidis vero & in alijs locis in principali ecclesia vnus cyppus truncus vel capsa ponatur, vbi tanquã in gazophilatio dñi q̃libet pecunias erogãdas, ac incerta ac ablata seu illicite q̃sita reponere possit & debeat, cuius sint tres claues, quar̃ vnã teneat eps, vel cui voluerit ipse cõmittere, p q̃libet trunco in oĩbus locis ciuitatis & diocœsibus, capitulũ aliã in cathedrali, p̃latus sui rector in principali, tertiã timoratus aliqs vir, quẽ ciuitas, oppidũ seu locus deputare voluerit q̃ diebus p eos statuendis talẽ cyppũ truncũ, vel capsam corã notario vel duabus fide dignis aperiant p̃sonis & pecunias ad fideles manus deponãt eas sine fraude diminutione vel cõtradictiõe illi vel illis assignaturi, q̃s hæc sancta synodus ad hoc deputauerit. Quod si in campestribus locis vel alibi periculũ seu detrimentũ in conseruatione pecuniar̃ per modũ superius expressum verisimiliter timeret, diocœsani vel ad colligendũ hmõi pecunias ab hoc cõcilio deputãdi prout magis expediens visum fuerit vtiliter prouideant. Quicũq; aũt etiã si pontificali aut regali p̃fulgeat dignitate fraudem furtũ siue rapinã circa prædictas pecunias, seu impedimentũ ex proposito & malitiose in hoc sanctissimo opere fecerit, vltra indignationẽ oĩpotentis dei & reatũ supremi sacrilegij sententiã excõicationis incurrat, à qua nisi prius plenaria facta restitutione & impedimẽto sublato absolui nõ possit. Vult aũt hæc sancta synodus q̃d elapso biennio à die præsentis decreti prædictæ indulgentiæ ac facultates nemini concedi valeãt, præterquã in mortis articulo, q̃ ad illos q̃ infra bienniũ, vt supradictũ est cõtribuerint. Quodq; personis illis q̃ sub spe huius gratiæ & indulgentię aliq̃d commiserint, in nullo huiusmodi gratia ac specialis concessio suffrageť. Et qa difficile foret præsentes literas singulis exibere. Decernit hæc sancta synodus, vt ear̃ transumpto manu publica autoritate archiepiscopi in tota prouincia, & ordinarij in sua diocœsi, p̃prio sigillo munito, tanquã literis originalibus plena fides in omnibus adhibeat. Datum in sessione publica, huius sanctæ synodi solemniter celebrata in maiori ecclesia Basilieñ. decimooctauo Caleñ. Marij. Anno à natiuitate domini. M.CCCC. XXXVI.

¶Sessio vigesimaquinta, de locis futuri & icomenici cõcilij progręcis.

A Sacrosancta generalis synodus Basilieñ. in spũ sancto legitime congregata vniuersalem ecclesiam representans. Ad ppetuam rei memoriã. Nuper hæc sancta synodus inter varias sollicitudines quibus inscrutabilis diuinæ altitudinis prouidentia eam inuocatiõe sui spiritus paracleti ad excolendum dominici gregis agrum adiuuari, operariq; dignata est internæ mentis oculos more agricolę priuilegijs reuoluens & attente prospiciens quàm deflen de diuturna occidentalis & orientalis ecclesiarum in eiusdem fidei professiõe diuisio in dei perstitit & durauit ecclesia, clementissima eius bonitate apud quem nihil est impossibile, quicq; dignæ postulantibus affluenter dat & large spem suscipiens & fiduciam ad procurandã inter ipsas ecclesias catholice fidei vnitatem suæ diligentiæ curas tanto accuratius non parcendo laboribus vel impense adhibere decreuit, quanto ex hoc ad omnipotentis dei laudem & gloriã vberiorem animarum salutem, maiusq; ipsius fidei incrementum prouenire cognouit. Cupiensq; ppterea suffragante spiritus sancti gratia saluberrimum vnionis negociũ aggredi & amplecti, ad illud sereniss̃imũ Romanorum imperatorem & venerabilẽ patriarcham Constantinopolitanum cæterosq; prælatos, & aliũ græcorum populum per diuersos oratores & literas duxit inuitãdos pariter & exhortãdos. Qui qdem impator & patriarcha & alij græci volẽte & eorũ corda altissimo inflãmante, exhortationes hmõi alacribus animis suscipiẽtes, ipsumq; vniõis negocium aggre-

cium aggredi synceris affectibus phibẽtes suos solẽnes oratores, & nuntios sufficiẽti mãdato bulla aurea,& ꝓpriæ manus subscriptõe Imperatoris,bullaq; plumbea pfiarchæ ꝓdictõꝝ munito suffultos feruẽtissimũ eorũdẽ ad hãc fidei vnitatẽ zelum deuotissime explicãtes, ad eãdẽ sacrosanctã synodum duxerunt destinãdos,cum qbus ipsa sctã synodus diuersis tractatibus, & deliberatõibus ꝑuijs ꝓ executõe, & consummatõe felici tã salutaris opis nonnulla decreta, & capitula ad hoc summope necessaria,& vtilia superius ĩserta,&dudum in certa sessione ipsius sanctæ synodus in maiori Ecclesia Basiliẽ. celebrata,publicata,aïo concordi conclusit. Volẽsq; deinde hæc sctã synodus decreta & capitula hmõi vijs & modis oĩbus,necessarijs,& opportunis ꝓsequi,ac iuxta illa ad electionẽ loci ꝓ futuro icomenico cõcilio in quo Imperator & pfiarcha ꝑdicti,alijq; Græci conuenire possent & deberẽt celebrãdo maturè ꝓcedere. Habitisq; sup his & alijs hãc piã rẽ concernẽtibus in diuersis ipsius sanctæ synodi deputatõibus, multiplicibus ꝓpositõibus,& tractatibus,illisq; cũ votoꝝ,suppositoꝝ eorundẽ,scrutinio diligẽti recẽsitis. Demũ in gñali congregatõe ad hoc in maiori Ecclesia ꝑdicta (vt moris ẽ) indicta. Et iteꝝ votis singuloꝝ in eadẽ scrutatis reptoq; duplo maiorẽ partẽ, multoplus vota sua direxisse in Basileã, Auinionẽ, vel Sabaudiã. Inuocata spũsctĩ gr̃a post missaꝝ solẽnia conclusum fuit,& conuẽtuum qd' apud Imperatorẽ pfiarchã,& alios græcos ꝑdictos diligẽs,& debita fieret instãtia cũ allegatõibus,& expositõibus plurimaꝝ rõnum quę ad id allegari &adduci possent,vt ex diuersis bonis respectibus ciuitatẽ Basiliẽ. acceptarẽt ꝓ dicto Icomenico concilio ibidẽ celebrãdo,quod si eos oĩno recusare contingeret,extũc ciuitas Auinionẽ. locus eẽt ipsi icomenici cõcilij ibidẽ celebrãdi. Si tã illud ĩ eadẽ celebrari nõ posset,extũc ĩ Sabaudia cõcilium celebraret añdictũ. Vtigit præmissa oĩa & singula debitũ & votiuum sortiãtur effectũ, cum omni solẽnitate alias in hoc sacro Basiliẽ. cõcilio in rebus arduis expediẽdis adhiberi solita pfibus in maiori Ecclesia Basiliẽ. post missaꝝ solẽnia confidẽtibus,hæc sctã synodus decernit,vult,statuit,ordinat,&declarat futuꝝ Icomenicũ cõciliũ in Basilea,aut illa recusata in Auinione ciuitatibus. Alioquin in Sabaudia iuxta conclusionẽ supradictã debitis &consuetis tpibus debere celebrari. Quodq; ĩperator,& pfiarcha,& alij græci ꝑdicti iuxta capitulata & decretata hmõi necnon oẽs & singuli alij cuiuscũq; gradus,status,dignitatis, vel ꝑeminẽtiæ existãt q gñalibus concilijs de iure vel consuetudine itereſſe debẽt,etiã si pontificali dignitate ꝑfulgeãt ad illud debeãt & teneãtur maxime ꝓ consummatõe tã salutaris opis accedere, & etiã conuenire,& hãc ꝑmissam noïationẽ & electionẽ vult,statuit,&decernit,vt sit firma & incõcussa & inuiolabilis quacũq; alia modificatõe,ordinatõe,dispositõe,nominatõe,seu electõe ꝓ ipsum sacrũ conciliũ seu alium vel alios q̃cunq; etiã authoritate papali fungẽtes in cõtrariũ facta seu factis minime valitura seu valituris,quã seu q̃s hæc sctã synodus ex certa scia exnunc irritat,cassat,reuocat,&annullat,seu cassa nulla & irrita nũtiat & ꝓ infectis illã seu illas hr̃e vult & pñtibus habet,q̃tenus in totũ vel in partẽ præmissæ electõi obuiãt vel repugnant. Supplet etiã hæc sctã synodus ex certa scia omnẽ defectum,si qs in ꝑmissis, vel aliquo præmissoꝝ forsitã interuenerit. Et insup cum res tã ardua plurimũ in dei Ecclesia fructum allatura, sine grauibus expẽsaꝝ sarcinis consummari non possit,& græci prædicti adduci, adductiq; sustẽtari non valeãt,dignumq; &debitum existat,vt ꝓ consummatione tã felicis operis Christifideles vniuersi maximę Ecclesiæ pſonæ de commissi sibi pr̃imonij dñi nostri Iesu Christi substãtijs, liberali,& munifica dispositõe ministrẽt. Hæc sctã synodus vniuersis & singulis Ecclesiasticis pſonis exemptis,& non exemptis sua q̃cunq; verboꝝ forma,etiã ordinis sctĩ Iohãnis Hierosolymitani cuiuscunq; status,dignitatis,gradus,ordinis,vel condit̃ois existãt,etiã si cardinalatus,vel pontificali præfugeãt dignitate,gñalem omnium & singuloꝝ Ecclesiasticoꝝ fructuum,& prouẽtuum quotidianis distributõibus dũtaxat exceptis decimã de suis Ecclesiis monasterijs,dignitatibus,&ofticijs,cæterisq; ecclesiasticis beneficijs in sua generali congregatõe iam impositã,& conclusam,persoluendã,exigendã statuit, & declarat imponendam, eamq; imponit per præsentes.

¶Prẽterea dctã sctã synod⁹ decernit,vult,ordĩat,&declarat,ꝙ venerabiles,Iohãnes Lubicẽ. Ludouicus Viseñ. Delphinus Patmẽ. Ludouicus Lausanẽ. epi ipsius sacrosanctę synodi oratores ad conducẽdum grecos ad locũ Icomenici concilij,eorumq; maior pars tunc pñs portum latinum locis supra electis & nominatis aptiorẽ,& ꝓpinquiorẽ,ad quẽ dicti græci vltimo debeãt applicare eligẽdi & nominãdi,plenã habeãt ptãtẽ,illã eisdẽ concedit p pñtes iuxta formã aliaꝝ literaꝝ eis supinde dataꝝ. Postremo eadẽ sctã synodus vult,ordinat,decernitq; qd' pro præmissoꝝ,& ex eis dependẽtium debita & votiua executione dictorumq; synodoꝝ, & Concilij securitate pleniori ad omnem eoꝝ,aut suoꝝ procuratoꝝ vel nuntioꝝ petitionem, & instãtiam eis quæuis aliæ literæ opportunæ,vtiles,& necessariæ sub bulla eiusdẽ sanctæ synodi ꝓ ipsius cãcellariã in forma debita & honesta concedãtur,conficiãtur,& etiã expediant.

Datũ

Datum Basileæ in sessione publica huius sanctæ synodi in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata, Nonas Maij. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXVII.

¶Decretum de Decimis.

SAcrosctã gñalis synodus Basilieñ. in spũ sctõ legitime cõgregata, vlem ecclesiã repsentans A
Ad perpetuã rei memoriã. Cũ nuper dilecti ecclesiæ filij Syndici & cõciliũ ciuitatis Auinioneñ. summã septuaginta milliũ florenoz auri de camera pro conductione sereniſſimi Græcoz imperatoris & venerabilis patriarchæ Constantinopolitani, alioz; Græcoz ad Icomenicũ cõciliũ, dante dño venturoz iuxta cõcordata & concluſa eoz ambaſiatoribus ne cessariã huic sacrosanctæ synodo & vniuersali ecclesiæ liberaliter mutuare obtulerunt, iam; eius partẽ exoluerint, ac restantẽ expeditis nonnullis pro eoz cautione ab ipsa sctã synodo petitis in pecunia numerata exoluere paratos se offerãt, eadem sctã synodus cupiens prout decens est, & debitũ dictoz syndicoz & consilij, ne ex sua liberalitate dãnũ patiãtur, indemnitati legaliter prouidere oẽs & singulas pecuniaz quantitates, quæ ex indulgentijs p ipsam sanctã synodum vniuersis Christifidelibus de bonis sibi à deo collatis pro prosecutione vnionis occidentalis & orientalis ecclesiaz ad eandẽ christianæ fidei professionem in dicto concilio dño largiente, procurãdę & perficiendæ largientibus p eius literas ad diuersas mundi partes directas, & iã i plerisq; locis solenniter publicatas concessis, necnon ex decima generali p eandem sanctã synodũ causam ob præmissam imposita & concluſa hactenus prouenerunt ac prouenient in futuz syndicis & cõcilio pfatis vsq; ad summã supra dictã exnunc obligãdo hypothecando & assignãdo vult, statuit & decernit q; ijdem syndici & conciliũ in oĩbus & singulis, qbus maluerint & quæ eligenda duxerint & psertim Franciæ, Aragoniæ, Delphinatus, Britãniæ, Sabaudiæ, & Burgũdiæ regnis, ducatibus, terris, prouincijs, ciuitatibus, & diocœsibus, autoritate eiusdẽ sanctę synodi & vlis ecclesiæ ad leuãdũ, exigẽdũ, recipiẽdũ de pecunijs ex indulgẽtijs & decima pdictis (vt pmittit) prouenientibus vsq; ad summã pdictã, & quisq; illa eisdẽ integraliter fuerit psoluta, quascũq; psonas idoneas ad hoc eis vtiles & accõmodas i suos collectores noiare, eligere, deputare, & ordinare, q; psonæ ipsæ sic p eos noiatæ electæ & deputatę de pecunia hmõi vsq; ad summã pdictã noie syndicoz & cõcilij pdictoz petere, exigere, & leuare possint & debeãt, pinde acsi p ipsam sanctã synodũ ad hoc deputatę & noiatæ fuissent, necnõ illos soluẽtes q̃scũq; debita, assignata, quitãtia à solutis sint liberi penitus & immunes. Promittit insup & pollicet hęc sctã synodus q; iã collectores ipsos sic p dictos syndicos & cõciliũ deputatos, qbusuis colore & occasiõe captatis directe vl indirecte, sine expressa syndicoz & concilij pdictoz volũtate atq; cõsensu nullatenus reuocabit, nec pecunias hmõi p alios in eligendis p dictos syndicos & cõciliũ regnis, ducatibus, terris, prouincijs, ciuitatib⁹, & diocœsibus pdictis sine cõsensu simili exigi, colligi, vel leuari faciet, aut eoz collectoribus hmõi, q̃ minus illas vsq; ad summã pdictã pro synodicis & cõcilio pdictis, libere colligere & leuare valeãt impedimẽtũ aliq̃d pstabit seu pstari patiet quoq; mõ, quinimò regũ, principũ & aliozdñozin q̃z regnis territorijs & dominijs eosdẽ synodicos & cõciliũ electionẽ antedictã facere cõtigerit sup libera exactiõe & collectiõe pecuniaz ex indulgẽtijs & decima hmõi (vt præfert) prouenientiũ fauorẽ & cõsensum, coertionẽ quoq; si opus fuerit & brachij secularijs auxiliũ pcurabit & ordinabit, aliasq; eosdẽ syndicos & conciliũ sup integra & reali restitutione & satisfactõe dictæ summæ oĩno reddet indẽnes. Præterea eadẽ synodus vult, statuit & decernit, q̃d sup exactione pecuniaz hmõi syndicis & cõcilio pdictis q̃cunq; literæ &, p cessus cõpulsoriales & pœnales cũ oĩbus & singulis clausulis necessarijs & opportunis concedant, cõficiant. Et etiã p ipsius cãcellariã expediant, alijs literis in pmissis eis iã concessis in suo robore duraturis. Datũ in sessiõe nostra publica huius sanctæ synodi in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata, Nonas Maij. Anno à natiuitate dñi. M. CCCC.XXXVII.

¶Sessio vigesimasexta, & est monitoriũ contra papam & cardinales.

SAcrosctã gñalis synodus Basilieñ. in spũ sctõ legime cõgregata, vlem ecclesiã repsentans. Ad ppetuã rei memoriã. Cũ Christi ecclesia varijs & acerrimis languoribus subiaceret, hoim; peccata & puaricatiões diuinæ legis magis ac magis indies perniciosocrescerent augmento, dignatus est oĩpotens deus fideliũ inspirare cordibus, vt in Basileã germaniæ ciuitatẽ profecto vndiq; integerrimam sacrosancta generalis synodus conueniret, q̃ pertim in reformãdis moribus, tã in capite q̃ in mẽbris, & excitãdis cordibus fideliũ in obseruatione legis dei vigilantem impenderet operam, vt & diuinus honor refloreret in terris, & repressis enormitatibus peccatoz ad procurandam animaz salutem efficacius conuerteretur hoĩm solicitudo, Iam vero pluribus annis in ea re per ipsam synodum exhibiti sunt indefessi labores, commemorata frequentius extitit regnantium scelerum multitudo q̃ vniuersam christianitatem in multas clades multa; discrimina adducere conspicitur. Eccle B

sia in Christi noīe cōgregata, cunctis palā curauit ingerere monita salutis die ac nocte clamitans, vt redirēt puaricatores ad cor, & obseruarēt legē dñi dei sui. Deniq; salubria decreta & sacros canones instituit, qbus pestis auaritiæ, symoniæ, ambitionis, & alior̄ vitior̄ (q̄ multo rū corda nimiū incēdebāt) arcerent à grege dñi, & iuxta p̄cepta Christi atq; sanctor̄ patrum instituta, dignitates ecclesiasticæ, atq; bñficia dignis & idoneis pastoribus ac ministris gratuita collatōe, iustisq; & canonicis electōibus ac institutōibus distribuerent, q̄r̄ medio vniuersus clerus & populus salubriter regeret ac p̄duceret in salutē. Sed q̄d heu dolētissime referimus, ille q primus hæc exeq debuerat, quēcq; & Chr̄i p̄cepta, & canones sacror̄ cōcilior̄ præ cæteris seruare oportuerat, imò & cæteros ad hor̄ obseruàtiā efficaciter inducere, nulla vnq̄ monitiōe, nulla exhortatiōe induci iā longo tpe potuit, vt aliquā mor̄ emendationem Chr̄o placētē, aut notissimar̄ abusuū correctionē in ecclesia sc̄tā dei efficere satageret. Quin potius cōspicit vniuersus orbis sub eius regimine maiora semp scādala grauioraq; exoriri, sc̄tissimū dñm Eugeniū papā q̄rtū loq̄mur, quē frequētibus monitis hæc sc̄tā synodus cū plurima charitate & benignitate, tū p ipsius synodi oratores, tū p l̄ras, tū etiā p eiusdē dñi Eugenij nuntios inducere curauit, etiā p aliq̄r̄ regū & principū ambasiatores hortatus est, vt pro Christi reuerētia & aiar̄ salute, salutari aiar̄ gubernatōi operā daret, Electōes probor̄ pastor̄ fieri assentiret, bñficia à Chr̄o gratis accepta, gratis distribueret, cæteraq; in ædificationē ecclesiæ ageret, q̄ iuxta canones sc̄tor̄ patrū eadē synodus pro aiar̄ salute & vtis ecclesiæ ordinauerat, & quē admodū sacrosanctū gñale Cōstātien. cōciliū irrefragabili catholicæ veritatis declaratiōe diffiniuit in his rebus q̄ ad reformationē vtis ecclesiæ in capite & in mēbris ptinēt, obediret. Pariter q̄q; notū sit q; sacra gñalia cōcilia, iurisdictiōe sup papā vti possunt, & cū clamorosa insinuatōe, vel aliàs ipse vt scādalizator ecclesiæ sacro concilio deferat. Monuit q̄q; hæc sc̄tā synodus ip̄m dñm Eug. q̄tenus dignaret ambulare vnanimiter cū cōsensu eiusdē sanctæ synodi in domo dei & adhæsiōe quā l̄r̄ar̄ suar̄ testimonio solēniter huic eidē synodo exhibuit, factis & opibus adimpleret vt pax & trāquillitas salutaris per vniuersam vigeret ecclesiā, Sed in aduersum prohdolor electiones pontificum & pastor̄ sedulo perturbare visus est, translationes p̄lator̄ eis inuitis cōtra sc̄tor̄ patr̄ & sanctor̄ canonū ac sacri cōcilij Constantien. statutor̄ formā & tenorem facere, diuisiones, scādala, & schismata p singulas fere vagantes ecclesias ingerere, vt plurimū eiñ vnus eligitur, alteri vero per ipsum suis reseruationibus iā sublatis innitentē prouideat ipsa electione reiecta, imò & aduersus filios obedientiæ q decretis huius sanctæ synodi obedire voluerunt, graues cōpertus est fulminare snīas, ipsos pro libito volūtatis, à bñficijs & dignitatibus mādando priuari, inabilitari, & excōicari. In collatione præterea seu expeditōe dignitatū & bñficior̄ & aliar̄ rer̄ dispensatione, etiā more incōsueto graues summas pecuniar̄ exigere abusus pestiferos detestabili & abhorrēda specie symoniacæ labis respersos aduersus iura diuina & humana in animar̄ perniciem & ecclesiar̄ orbis non mediocre præiudiciū ac prouinciar̄, regnor̄ & singularum patriar̄ depauperationem & exinanitionē cū pluribus fouere incrementis, dignitatibus etiā seu vacātibus bñficijs prouidendo carnalitatis affectu nō iudicio rationis, nec eos exigēdo q in ecclesiis proficere possunt, q̄r̄ vel precibus delinitus extitit, vel pro qbus quispiā maior̄ rogasse compertus est, aut quod deterius est, q vt beneficiati fierent, muneribus impetrarunt, non aduertēs nihil esse q; ecclesiæ dei magis officiat q̄ q; indigni assumant prælati ad regimen animar̄. Sententijs insu per synodalibus spretis q̄s olim summi pontifices maxima cū veneratōe prosequebant prętēsas appellationes ab eisdē interpositas admittit snīas hmōi expresse reuocando. Ipse insup illos quos hæc synodus pro causis iustissimis allegauit soluere de facto conatus est, nulla satisfactione peracta. Cæter̄ cū deceat Romanū pontificē iuxta sacror̄ canonum, & summor̄ pontificum instituta, per fratres suos sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales q sibi in executōe sui officij coadiutores existunt sua exercere cōsilia, vt salubribus & prudentibus cōsultis, status ecclesię, tā in spūalibus q̄ tēporalibus rationabiliter dirigat, ipse dñs Eugenius, etiā in reb⁹ grauissimis minime eorundē consilia requirere fertur, q sunt pars corporis sui, sed alior̄ extraneor̄ consultationem sectat, q non ex rationis iudicio, sed ex carnalitatis affectu nōnunq̄ prouenire videt, dispēsatōe q̄q; sibi credita abutit, eā in dissipationē conuertendo, & potestatē sibi traditā in ædificationem vertēdo ī destructionē. Plura vero grauia nobis obmittentibus, nouissima occurrūt cōfideratōe miserāda. Audiuimus qdem nuper ciuitatē Prenestinā, cuius episcopali titulo vnus ex Romanę ecclesię cardinalibus cōsueuit insigniri p tolerantiam eius & suor̄ domesticorū ac stipendijs Romanę ecclesię militantium opera in ruinā mirabiliter decidisse. Oppida insup plurima in eiusdē sanctę Romanę ecclesię patrimonio cōsistētia aliqñ prędę expositа, vt oppidū Bytrij Bononię proximū aliqñ solo æquatū, & q augmētum efficere debuerat, operatus est diminutionē, cū tñ ex dignitate summi pontificis nō peccādi

licētiam

licentiã, sed bñ viuendi necessitatẽ assecutus esse noscat. In opibus ꝑterea fidẽ cõcernẽtibus cũ hoc tpe pro Icomenico cõcilio cũ Græcis celebrãdo eccleſia indigeret, prout & de ꝑsenti indiget subuẽtiõibus fideliũ populoꝝ, ipse substãtiã eoꝝ aliorsum diuertere satagẽs & subsidia fidei catholicæ multipliciter impediẽs, indulgẽtias plenarias p loca diuersa multiplicasse dicit, & absq; causis vrgẽtibus eas disseminãdo in grauẽ ꝑturbationẽ sctissimi opis pro ipsa fide orthodoxa p hãc synodũ inchoati, aliaq; plurima hucusq; pegisse atq; ꝓcurasse dicit q̃ prosecutionẽ reꝝ ad bonũ fidei orthodoxæ & eius ꝓmotionẽ ptinẽtia magnũ impedimẽtũ & multã retardationẽ attulerũt. Illud q̃q; multa reꝑhẽsione in tãto pastore dignũ est q̃d iuramentũ in assumptõe sui ad apl'atus apicẽ, sub certis ordinatõibus ꝑstitũ, deinde post ipsius assumptionẽ sub bulla sua solẽniter cõfirmatũ, minime seruasse dicit, sed q̃ dolẽter referimus, vt à plurimis asserit, & fama publica laborat ipm notorie trãsgressus est. Deniq; eũ ita agere cõspicit vniuersus orbis. Nã hæc sola (q̃ notoria esse dicũtur) ecclesiã vl'em scãdalizãtia recẽsemus, vt occasione sui, vniuersa eccleſia grauissimis turbatõibus subiaceat, qbus nisi diuina miseratio ꝓuideat ruina prioribus inaudita seculis christiano populo ꝓspicit iminere. Nõ aũt solũ in reꝝ spũaliũ regimine hãc ipsam ruinã cõsideramus, sed & in gubernatõe tpaliũ dñoꝝ sanctæ Ro. ecclesiæ notorios defectus attẽdimus, q̃ꝝ alienatores honorẽ pdere felicis recordatõis Symachus papa decreuit. Quãtas em̃ terras ipse dñs Eugenius alienauerit, q̃tæq; eius incuria & iso-lerti regimine depditæ & occupataæ sint, q̃tas strages subditoꝝ Ro. ecclesiæ, q̃s etiã vt Bononien. ciuitas in suis suppositis attestari ꝑt peremptos audiuimus sine pœnitẽtiæ & aucharistię sacramẽtis, quã etiã miserãda vastatio suo tpe subsecuta fuerit, notoria facta testari videntur. Expectauit aũt iã plurimis annis hæc sctã synodus cũ multa patiẽtia, vt hæc oĩa ipse dñs Eugenius corrigeret atq; in melius emẽdaret, ac velutivices gerentẽ Christi, & Petri succeſſorẽ decet, totũ orbẽ exẽplo bonaꝝ actionũ in viã salutis dirigere studeret. Dũ vero videmus cuncta iugiter in peius ruere, & oĩa magis conturbari, plurimis anxiamur doloribus, ac vehementer gregi dñico cõpatimur, quẽ in totalẽ fere desolationẽ p incrementa scandaloꝝ diuisionũ & vicioſaꝝ deformitatũ decidere formidamus, nisi debito regimini eccleſiæ dei cõueniẽs ꝓuisio apponat, & cõsulat publice saluti. Vidẽs itaq; hæc sctã synodus q̃ per summariã informationẽ ex abundãti factã ipm dñm Eugeniũ in ꝑdictis publice & notorie diffamatũ cõpetit necessitatẽ prouidẽdi debito regimini eccleſię imminere, vt si cõciliũ cõgregatũ nõ esset summe necessariũ foret pro his rebus ipsum cõgregari, attẽdens ꝑterea in iudicio dei oportere reddere rationẽ sup tantoꝝ dissimulatione maloꝝ & scandaloꝝ, qbus corrigendis pro salute totius Christianæ plebis ex officio suo totis viribus incũbere tenet, & ex potestate quã sup cũctos fideles cuiuscũq; authoritatis, etiã si papalis existant à Christo accepit iuxta supradictã declarationẽ in cõcilio Cõstãtien. habitã, & in hoc ꝑsenti dudũ renouatã, cũ etiã corã deo & hoĩbus grauissime reprehẽdẽda veniret, si in hac vrgentissima eccleſiæ necessitate suũ officiũ prout tenet, etiã nemine postulãte exeq negligeret, decernit, vt intra sexaginta dies à die ꝑsentis sessionis & affixionis numerãdos, quẽ terminũ ꝑfato dño Eugenio peremptoriũ ꝑfigit, vt si q̃ interim corã hac sctã synodo sup præmissis & aliis proponẽdis pro sui defensione aut excusatione allegãda vel proponẽda duxerit p se vel aliũ ad hoc legitime deputatũ corã eadẽ synodo Basileæ cõpareat. Dicto aũt elapso termino, siue dñs Eugenius per se vel aliũ cõparuerit siue nõ, hæc sctã synodus ad vlteriora procedet cognoscendo, & terminãdo prout eccleſiæ sanctæ dei spũ sancto dictãte cõspexerit expedire. Vniuersis insup sanctæ Roma. eccleſiæ cardinalibus in virtute sanctæ obediẽtiæ, & sub pœna aliàs ꝑstiti huic sacro cõcilio p se vel aliũ noĩe suo iuramẽti. Et quo ad eos q iuramẽtũ non ꝑstiterũt sub pœna ptiuatiõis fructuũ suoꝝ bñficioꝝ mãdat & ꝑcipit, vt infra eundẽ terminũ in hac ciuitate Basilien. cõpareant saluti sanctæ matris eccleſiæ cũ cæteris in synodo cõgregatis consulturi & opportune prouisuri, prout spiritus sanctus dictauerit, hoc ipm q̃q; vniuersis principibus, ac populis christianis innotescere volumus, vt vidẽtes sanctæ matris eccleſiæ, & vniuersæ christianitatis angustias in vnã sentẽtiã pro honore dei creatoris nr̃i & aĩaꝝ salute pariter cõueniãt. Et q̃ toti orbi salutare fuerit cõi cõsensu amplexent. Decernit tãdẽ hęc sctã synodus huius decreti publicationẽ in pñti sessiõe factã, eiusq; affixionẽ in valuis maioris eccleſię Basiliẽ. vim hr̃e monitõis & citatiõis q̃ad oẽs & singulos actus in hac re fieri necessarios vsq; ad finalẽ terminationẽ, etiã ad sn̄iam diffinitiuã audiẽdũ, & eius executionẽ faciẽdũ incluſiue, & ita vniuersos artare, ac si ꝑsonal'r appreh̃esi, & eis intimatũ fuisset. Datũ in sessiõe publica ipsius sanctę synodi i eccleſia maiori Basiliẽ. solẽniter celebrata pridie Calend. Augusti. Anno à natiuitate dñi. M. CCCC. XXXVII.

¶Sessio. XXVII. q̃ ciuitas Auinionẽ. nõ possit alienari, & recipit i saluoguerdiã cõcilij A

SAcrosctã gñalis synodus Basiliẽ. in spũ sctõ legitie cõgregata vl'em eccleſiã repsentãs. Ad ꝑpetuã rei memoriã, Cũ nr̃a solicitudo ad hoc iter alia iugiter aspiret, vt sctã ꝑsertim Ro-

mana ecclesia feliciter in spiritualibus gubernetur. Simul quoq; cum virtutum ornatu temporalium rerum obtineat vbertatē, sine qbus spiritualium administratio diu subsistere non valeret. Prisci quoq; patres hac consideratione permoti, largā prædioꝝ, dominioꝝ, & possessionum amplitudinē ipsi ecclesiæ acquirere curauerunt, quoꝝ alienationem sub grauibus pœnis censuerunt prohibendam. Adeo, vt Symachus papa spūdei repletus, in suo canone decreuerit, etiā papæ nō licere p̄dia ecclesiæ alienare aliquomodo pro aliqua necessitate, nec in vsumfructū rura tradere, nisi tantūmodo domus quæ in qbusdam vrbibus nō modica impensa sustentant, qua lege oēs custodes, prælatos astringi voluit, vt donator, accensator, venditor honorē perderent. Et q̄ subscriberet cū eo qui reciperet, nisi restitueret, anathema foret, licere etiā voluit qbuslibet ecclesiasticis personis cōtradicere, & cū fructibus alienata reposcere, q̄ non tantū in apostolica ecclesia seruandū esse dixit. Veꝝ etiā vniuersis ecclesiis per prouincias arbitratus est cōuenire nos eoꝝ vestigia imitando vigilanter curare cōuenit, nec quicq̄ terraꝝ & possessionū (quæ iā deo, & ipsi Romanæ ecclesiæ institutione summi p̄tificis, & ministroꝝ suoꝝ dedicatæ sunt) distrahi à quo vel alienari patiamur, illa p̄sertim loca insignia in qbus necessitatis tēpore libere valeat Romanus pontifex cū sua curia cōmorari, vbi nullus secularis potestatis metus exterreat, nullus tēporalis fauor absorbeat, nullus terror immineat nihil suā sanctitatē, & venerabiles fr̄es Rom. ecclesiæ cardinales à vero & veri cōcilij soliditate remoueat, cum nō absq; prouisione diuina ipsa loca apostolicæ sedi proueniſſe credant. Ex his aūt causis, & alijs nos iuste, & merito mouētibus prouisiōe cōgrua occurrere diximxs, ne inclyta ciuitas Auinionis, q̄ se semp deuotissimā & fidelissimā ecclesiæ exhibuit, & nouissime in fidei catholicæ obsequiū de suis facultatibus copiosissimā subuentionē pro vnione Græcorū cū latinis prosequēda ministrauit, quoꝝ pacto ab ipsius Romanæ ecclesiæ dñio alienet, aut ad manus alienas transferat, cū ex his & alijs ecclesiæ vniuersali p ipsam inclytā ciuitatē impēsis, obsequijs nō impeti, nō dānificari, nō in alios vsus alienari, sed beneficijs attolli merito debeat, ecclesiasticis em̄ vtilitatibus insudātes ecclesiastica dignū est remuneratione gaudere. Decernit igit hæc fr̄a synodus, vt nullus cuiuscunq; dignitatis vel p̄eminētiæ fuerit (etiā si papalis) ciuitatē prædictā, ac etiā comitatū Venayſini cū terris, & dominijs sibi adiacētibus audeat vel p̄sumat q̄uis modo vel p̄textu seu iuris colore q̄sito vendere seu pignori obligare aut in feudū vel censum dare, aut q̄uis modo alienare. Quod si secus per Romanū pontificem, vel aliū quēuis actum sit de præsenti vel in futuꝝ agi contingat, hæc sancta synodus totū id & qd quid inde sequet, exnunc prout extunc cassat, irritat, & annullat, & omni carere decernit robore firmitatis, atq; etiā q̄ ipse Romanus pontifex vel alius qs, quicqd contra hmōi decretū attentauerit sacro generali cōcilio deferat. Recipientes quoq;, etiā si cardinalatus, patriarchali, pontificali, imperiali, regali, ducali, vel alia quauis ecclesiastica vel seculari præfulgeāt dignitate, vel etiā si cōmunitas fuerit, decernit hæc fr̄a synodus pœnis excōicationis, priuatiōis, cuiuscunq; dignitatis ecclesiasticæ vel secularis, etiā oīm feudoꝝ specialiter q̄ Romana vel alia teneret ecclesia subiacere, necnō ppetuę inabilitatōis ad q̄scūq; dignitates seculares vel ecclesiasticas, & q̄cūq; bñficia & officia ī posteꝝ obtinēda. Cōitas vero ecclesiastico interdicto vltra pœnas supra expr̄ssas sibi cōueniētes eo ipso subiaceat, q̄s pœnas singulariter singuli q aliqd p̄dictoꝝ attētauerint ipso facto incurrāt. Insup ciuitatē p̄dictā Auinionen. q̄ magnā mercedē ab vniuersali promeret ecclesia, cuiq; īdignissimū esset pro eius optimis meritis mala q̄uis per aliquē irrogari, p̄sertim cū multa cōtra ipsius ciuitatis statū in euersionē, disturbiū, & dissolutionē huius sanctæ synodi & suoꝝ sanctoꝝ operꝝ attentari & machinari possent. Quibus hęc fr̄a synodus non valeret ex post facto saltē commode, & sine graui dāno prouidere. Cūq; iā ipsi ciuitati, & ciuibus grauia cōminata sint, veluti ex informatōe summaria cōperim⁹ eadē fr̄a synodus ciuitatē ipsam & suppositā eiusdē in suā & ecclesiæ vniuersalis, quā representat specialē protectionē, ac saluā guerdiā suscipit, ac reponit, prohibēs sub pœnis p̄dictis oībus & singulis q̄cūq; dignitate vel p̄eminētia ecclesiastica vel seculari. Etiā si cardinalatus, patriarchali, pōtificali, imperiali, regali, ducali. vel alia q̄libet p̄fulgeāt dignitate, vel etiā si cōmunitas fuerit, vt ipi vel ipsoꝝ aliqs directe vel īdirecte ciuitatē p̄dictā diffidare, pturbare, īuadere, vel īquietare tēporaliter, spūaliter, aut eius habitatores violēter capere, aut ī psonis vl bonis eoꝝ dānificare atq; molestare p̄sumāt, q̄ si qs fecerit, pœnas supius expressas ipso facto īcurrat. Romanus vero pōtifex si aliquod p̄dictoꝝ attētauerit sacro concilio deferat. Et ipsa attētata nullitati ipso facto subiaceāt. Et qm̄ id quoq; pariter īdignū eēt, vt venerabilis pater epūs Albanen. sacrosanctę Romanę ecclesię cardinalis de Fuxo vulgariter nūcupatus, & apostolicæ sedis legatus q̄ ad ipsius ciuitatis Auinionē. & comitatus Venayſini p̄dicti gubernationē deputatus est, quidq; pro expeditōe subsidiorum sanctæ matri ecclesiæ præstitorum in eadē ciuitate Auinionē, ad prōsequēdā vnionē Grecorum fideliter & efficaciter huic sanctę

synodo

synodo se obsequẽtissimũ exhibẽdo per quẽpiam vexaret, inquietaret, aut molestaret. Cuius etiã perturbatio & molestatio in magnũ dispendiũ, & in grauẽ calamitatẽ ipsius ciuitatis Auinionen. verisimiliter proueniret. Idcirco sub eadẽ protectõe ex præmissis causis recipit hæc sctã synodus eundẽ venerabilẽ patrem epm Albanen ac suos familiares, domesticos, & continuos cõmensales, decretoq; psenti pariter prohibet eadẽ sctã synodus sub pœnis antedictis ne quisq; cuiuscunq; dignitatis (etiã si cardinalatus, patriarchalis, pontificalis, imperialis, regalis, ducalis, aut alterius, vel etiã cõmunitas) ipsum, & suos prædictos inuadere, diffidare, molestare, aut de facto in suis bñficijs, bonis, & rebus qbuscunq; pturbare præsumat, vel spũaliter seu tẽporaliter quoq; modo contra eundem, & eosdẽ procedere. Si vero Romanus pontifex aliqd prædictoꝝ attentauerit, sacro concilio deferat, similiq; nullitatis vitio in cõtrariũ attentata eo ipso subiaceãt. Quodq; absolutio & relaxatio à prędictaꝝ excõicationum, prętereq; in mortis articulo, ac interdicti & inhabilitatõis & cæteraꝝ pœnaꝝ sentẽtijs sacro gñali concilio reseruata intelligat. Datũ in sessione nostra publica in ecclesia maiori Basilien. solenniter celebrata. vi. Calen. Octob. Anno à natiuitate dñi. M. CCCC. XXXVII.

¶ Sessio vigesimaoctaua super nullitate & innouatione decreti, q̃ papa Cardinales creare non potest, durante concilio.

SAcrosancta gñalis synodus Basilien. in spũ sancto legitime cõgregata, vlẽm ecclesiã repræsentãs, ad perpetuã rei memoriã. Tantã reuerentiam sacris canonibus generalium conciliorꝝ sancti patres censuerunt adhibendã, vt violatores eorꝝ volũtarios grauissime vindicarẽt, & vnũquemq; in suij ipsius destructionem agere arbitrarent, ea destruere conantẽ, q̃ vniuersali consensu fuerunt instituta, grauis q̃q; exinde iactura toti ecclesiastico immineret ordini, si decreta synodalia cõciliorꝝ gñaliũ, qbus neruus regulæ ecclesiasticæ, ac disciplinæ salutaris innitit per cuiuspiã voluntatẽ, & maxime sedente adhuc ipsa vniuersali synodo abrumpi sinerent. Dudũ aũt hæc sctã synodus super cardinalibus sanctæ Romanæ ecclesiæ assumendis, inter cætera, duo salubria ædidit decreta, quorꝝ tenores ad lucidiorẽ vniuersorꝝ informationẽ de verbo ad verbũ hic iserere & innouare decreuimus. ¶ Tenor primi decreti: Itẽ, Cũ multiplicatio cardinaliũ sit ecclesiæ dispẽdiosa & onerosa, propterea & ex alijs rõnabilibus & legitimis causis eandẽ sanctã synodũ mouentibus statuit, ordinat, atq; ex certa scia hoc irrefragabili decreto decernit ipsa sctã synodus, q̃ durãte hoc sacro cõcilio, Romanus põtifex à loco istius sacri cõcilij absens psonaliter nõ debeat neq; possit aliquẽ vel aliquos. cuiuscũq; dignitatis, cõditionis, gradus, seu status existãt in sanctæ Romanæ ecclesię cardinalẽ vel cardinales q̃uis modo aut q̃cunq; q̃sito colore vel causa assumere, pronũtiare secrete aut publice, aut pronũtiatos seu assumptos secrete publicare. Et si secus attẽtatũ fuerit, exnunc in antea irritũ sit & inane, nulliusq; roboris vel momẽti. Quod si forsan taliter de facto assumpti aut pronũtiati se pro cardinalibus gerere, aut noiare pręsumpserint, qbuscunq; dignitatibus priuati, & ad oẽs & singulas futuras inabiles. Et q̃cunq; eos pro cardinalibus gerẽtes & reputantes exnunc prout extunc snia excõicationis innodati sint ipso facto, à qua, prętereq; in mortis articulo, nisi à põfata synodo absolutõis siue habilitatõis, bñficiũ obtinere nõ possint. ¶ Tenor secundi decreti: Cũ summo pontifici sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales in dirigẽda christiana republica, collaterales assistãt, necesse est, vt tales instituant, q̃ sicut noie, ita re ipsa cardines sint, sup q̃s hostia vniuersalis versent & sustẽtent ecclesiæ. Statuit igit sctã synodus vt deinceps eorꝝ nũerus adeo sit moderatus, q̃ nec sit grauis ecclesiæ, nec supflua nũerositate vilescat. Qui de oĩbus christianitatis regionibus q̃tũ fieri poterit, cõmode assumant, vt notitia reꝝ in ecclesia emergẽtiũ, facilius haberi, & sup his maturius deliberari possit. Sic tñ q̃ numeꝝ. xxiiij. inter hos q nũc sunt, & assumẽdos, nõ excedat. Ita q̃ de vna natõe vltra tertiã partẽ, respectu cardinaliũ pro tpe existẽtiũ, ac de vna ciuitate & diocœsi vltra vnũ inde oriundũ & de ea natõe q̃ nũc vltra tertiã partẽ habet vsq; ad ipsius tertiæ partis reductionẽ esse nequeant. Sint viri i scia, moribusq; ac reꝝ expientia excellẽtes, nõ minores trigita annis, magistri, doctores, seu licẽtiati cũ rigore examinis i iure diuino vel hũano. Sit saltẽ tertia vel q̃rta pars de magistris aut licẽtiatis in sacra scriptura. Inter hos aũt vigintiquatuor esse aliq poterunt ad modũ pauci filij, frẽs, aut nepotes, regũ seu magnoꝝ principũ in qbus cũ circũspectõe & maturitate moꝝ, cõpetens literatura sufficiat. Nõ fiãt cardinales nepotes ex fratre vel sorore romani põtificis aut alicuius cardinalis viuẽtis, nõ illegitime nati, nõ corpore vitiati, nec alicui criminis aut infamiæ nota respersi. Prædicto aũt nũero vigintiq̃tuor pro magna ecclesiæ necessitate vel vtilitate duo alij, in qbus vitæ sanctitas, vel eximiæ virtutes refulgeant quanq̃ memoratos gradus nõ habeãt, Ac de Græcis cũ Romanæ ecclesiæ vniti fuerint, insignes aliq viri adijci poterũt. Nõ fiat cardinaliũ electio solũ per auricularia vota, sed illi soli assumi possint in quos facto vero scrutinio ac publicato maiorem partem cardinalium per subscriptionem

manus propriæ constiterit, collegialiter cõsensisse, Desuper etiã apostolicæ literæ cũ subscriptione cardinaliũ cõficiant decreto huius sacri cõcilij in quarta sessione solenniter publicato, quod incipit. Itẽ, cũ multiplicatio cardinaliũ &c, in suo robore inuiolabiliter permansuro.

¶Aduersus aũt p̃missoꝝ decretoꝝ mentẽ & tenorẽ nuper nõ sine graui dolore cõperimꝰ venerabilẽ Iohãnẽ patriarchã Alexandrinũ in sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalem, licet de facto & nulliter p dñm Eugeniũ papã fuisse assumptũ, cũ nec summus pontifex absens à loco huius sacri concilij ipsum in cardinalem creare debuerat contra primum decretum in sua adhæsione solenniter approbatũ, neq; proportionem singulis nationibus conuenientẽ, & q̃litates in secundo decreto descriptas omittere, sicut in promotione dicti patriarchæ factum esse cõperitur. Et cũ frustra hæc sctã synodus iura conderet, nisi sua autoritate quã ex Christi dono immediate susceperit, eadem tueret, vtiq; Gelasius papa profitetur, & nullũ iam veraciter Christianum ignorare credit vniuscuiuscunq; synodi constitutum, quod vniuersalis ecclesię probauit assensus, nullã magis exequi sedem, ac præ cæteris oportere q̃ primã, necessitasq; vrgeat illis transgressoribus iuriũ occurrere, ex q̃bus cõplures illaqueationes animaꝝ, & grauia in futuꝝ schismata prouenire valerent, Nam & q talẽ cardinalẽ reputant, iuxta supradicti decreti tenorẽ, vinculo excõicationis eo ipso innodantur. Et in futuris electionibus Romanoꝝ pontificum varia schismata poterunt exoriri, si prætensi cardinales, quoꝝ irrita & inanis promotio decreta extiterit, huiusmodi electionibus se voluerint immiscere. Ad obuiandum itaq; tãtis discriminibus admonet & exhortatur hæc sctã synodus præfatũ dñm Eugeniũ sub obtestatione diuini iudicij & per viscera misericordiæ dñi nostri Iesu Christi, & eidẽ ex parte dei oĩpotentis p̃cipit atq; mãdat, vt pro futuroꝝ schismatũ, & scandaloꝝ euitatiõe prædictã, & alias quascunq; vocatiões p eum factas ad cardinalatus honorẽ contra p̃dictorũ decretoꝝ formã & tenorẽ, sicut de facto processerunt, eas reuocet, casset publice, & annullet, nullasq; fuisse & esse decernat, prout hæc sctã synodus hoc synodali decreto, sicut de facto p̃cesserũt, eas cassat, irritat, & annullat, nullasq; cassas & irritas decernit atq; declarat, vlteriusq; à talibus vocatiõibus abstineat, alias prouidebit hæc sctã synodus, prout spũ sctõ dictãte vtilitati ecclesiæ videbit expedire. Declarat insup hęc sctã synodus vniuersos q p̃fatũ Iohãnẽ patriarchã aut alios taliter de facto p̃motos pro cardinalibus gesserint, & reputauerunt pœnas in p̃fatis decretis annotatas eo ipso incurrere. Datũ Basileæ in sessione publica in maiori ecclesia solẽniter celebrata. vi. Calẽd. Octob. Anno à natiuitate dñi. M. CCCC. XXXVII.

¶Decretum de cassatione literarum falsę bullatarum.

B ¶Sacrosctã gñalis synodus Basilieñ. in spũ sctõ legitime congregata, vniuersalẽ ecclesiã representans, ad perpetuã rei memoriã. Cũ dudũ ex ordinatione nostra concorditer concluſa, literę sub bulla huius sacri concilij super nominatiõe locoꝝ Basileę, Auinionis, & Sabaudię pro celebrãdo Icomenico cõcilio in aduẽtu Græcoꝝ fuerint expeditę. Vt deĩde ad notitiã nostrã puenerit quasdã alias literas noĩationẽ Florẽtiæ & Vtini cõtinentes clandestine, & contra ordinationẽ huius sacri concilij fuisse bullatas. Cupiens hæc sctã synodus vnumquẽq; de his rebus veraciter informari, ne quempiã falsa pro veris recipiẽdo decipi contingat, decernit, & declarat oẽs literas continẽtes nominationẽ quorũcunq; alioꝝ locoꝝ pro antedicto cõcilio celebrãdo præter iã dicta loca Basileæ, Auinioñ. & Sabaudiæ, q̃bus bulla sacri cõcilij inueniret, appẽsa fuisse falso bullatas, & cõtra huius sanctæ synodi ordinationẽ. Nec literis talibus vllam fidẽ esse adhibendã, aut ipsis seu eaꝝ trãssumptis quacũq; autoritate, etiã si papali trãssumptæ fuerint esse vtendũ, hmõi literas sic falso bullatas cassat, irritat, & dãnat, ac cassas & irritas esse decernit. Inhibens oĩbus & singulis quauis dignitate p̃fulgeãt, etiã si legatione papali de latere, dispositõe, mãdato, vel quauis alia seu alio fungerent officio sub pœnis excõicationis, quã ipso facto incurrãt, ac inabilitationis actiue & passiue ad q̃scunq; põtificales aut alias dignitates ecclesiasticas vel seculares, & ad bñficia obtenta & obtinẽda, ne p̃fatis literis falso bullatis aut eaꝝ trãssumptis vtant, aut vtentibus auxilium, consilium & fauorẽ in his p̃stare p̃sumant. Datũ in sessione nostra publica in maiori ecclesia Basilieñ. solenniter celebrata. vi. Calendas Octobris. Anno à natiuitate dñi. M. CCCC. XXXVII.

¶Sessio vigesimanona, & est accusatio contumacię sanctissimi domini Eugenij papę quarti facta p promotores concilij.

C Die Martis prima mensis Octobris. Anno à natiuitate dñi. M. CCCC. xxxvij. in ecclesia maiori Basiliẽ. in q̃ sessiões p̃sentis sacrosanctę synodi gñalis Basiliẽ. celebrari solẽt vigesimaoctaua ipsius sanctę synodi sessio hoc mõ extitit celebrata, vcz missa solẽni de sctõ spũ p reuerendũ patrẽ dñm Georgiũ epm Viceñ. nationis inclytæ Hispanicæ celebrata. Et demũ suffragijs, antiphona Exaudi &c. letanijs, euangelio secũdum Matthæũ. Accesserũt discipuli ad Iesum, dicentes: Quis putas est maior in regno cœloꝝ, ac

hymno

hymno: Veni creator spūs, cū versiculo & collecta, & oīone: Deus q̄ corda, decātatis. p̄sidēte in eadē sessione p̄fata reuerēdo p̄re domino epo Viceñ. ante maius altare vbi dicta missa celebrata extitit in pontificalibus cū mitra aurifabrata, & pluuiali in cathedra, & sedi eminentiori pluribusq; alijs dñis p̄latis cum mitris planis & pluuialibus, vt in talibus in eodem fieri solitū est superioribus & eminētioribus sedibus suis locis tā à dextris q̄ à sinistris cōsidētibus in multitudine copiosa compluribusq; dñis Ecclesiasticis diuini & humani iuris magistris, doctoribus, & scientificis viris principū spūalium & tēporalium, ac almaꝝ vniuersitatū studioꝝ gñalium nuntijs & Ambasiatoribus, ac alijs de diuersis mundi partibus ibidē astātibus in magno numero & multitudine copiosa eandem sanctam Synodum vīem Ecclesiam repñtantem celebrātibus constituti in iure coram eadem Synodo pro tribunali sedente venerales viri dñi ꝓmotores & ꝓcurator fiscalis eiusdē sanctæ Synodi p̄ organum dicti ꝓmotoris fiscalis sua verba eidem Synodo in p̄sonam dicti dñi episcopi Viceñ. p̄sidentis dirigētes audiētiam publicā ibidem tunc sibi dari & concedi ad hanc horam humiliter & instanter petierunt, supplicarūt, & postularunt, cui supplicationi eadē sctā Synodus p̄ organum ipsius domini p̄sidētis annuit. Tunc ijdem domini ꝓmotores, & ꝓcurator fiscalis decretum originale monitorij siue citatorij ab eadē sctā Synodo emanatum cōtra sanctissimū dñm nostrum papam Eugenium quartum eius Synodi vera bulla plumbea in pendēti bullatum, de quo in schedula infrascripta fit mentio, nec non instrumētum publicum executionis eiusdem p̄ affixionem in valuis p̄dictæ Ecclesiæ Basiliēsis die datę ipsius decreti facti vna cum schedula accusatōis contumaciæ ipsius domini nr̄i papæ quam accusarunt atq; petierunt, vt in eadem p̄ ipsum ꝓcuratorē alta, & intelligibili voce lecta contineť, cuius schedulæ tenor sequitur in hæc verba.

¶Reuerendissimi reuerēdiq; in Chr̄o p̄res, ac metuēdi domini, ac cæteri vniuersi Domini nr̄i p̄stantissimi hanc sacrosanctā generalem Synodum Basilienſem vīem Ecclesiam repræsentātem constituentes & celebrantes cum iam dudum videlicet pridiæ kalendas Augusti anni p̄sentis millesimi quadringētesimi trigesimiseptimi, hæc sancta Synodus considerans mala, deformitates & scādala, ac pericula quæ in Ecclesia dei vigerunt, ꝓut adhuc vigēt, qbus corrigēdis p̄ salute totius Chr̄ianæ plebis ex officio suo totis viribus incumbere tenet, etiā ex ptāte quā sup cunctos fideles cuiuscunq; authoritatis, etiā si papalis existant à Chr̄o, accepit contra sanctissimū dñm Eugenium papā quartū quoddā citatorium p̄ dictū, quatenus p̄ se vel aliū ad hoc legitime deputatum coram eadem sancta Synodo, de & sup contentis in dicto citatorij decreto, & alijs ꝓponēdis infra sexaginta dieꝝ spacium ꝓ sua defensione aut excusatōe allegāda vel ꝓponēda compareret, terminum pemptorium eidē statuēdo, vt in eo latius continet, decernit, quod quidē citatorium in p̄ti ciuitate, ac valuis maioribus huius Ecclesiæ Basiliē. iuxta formā & tenorem p̄ dictum executum fuerit, & debitę executioni demādatū. Nos Bartholomæus de Fraxino, & Iohannes Sliczenrode ꝓmotores. Et ego Iohānes Spasserij ꝓcurator fiscalis, ac officiarijs huius sacrosanctæ synodali bullā citatorij dictę sanctę Synodi vera bulla plumbea bullatā vna cum instrumēto executōis eiusdē citatorij, vt p̄mittit̄ factæ realr facto, & in scriptis offerimus, repñtamus, & ꝓducimus, ac p̄fati sanctissimi dñi Eugenij p̄ se aut alium cum sufficiēti mādato infra dictos sexaginta dies in ipo citatorio sibi p̄fixos p̄ se aut aliū non cōparētis, neq; comparere curātis. Licet sæpissime hæc sctā synodus q̄ plures celebrauerit congregatōes in qbus aut ipsaꝝ aliqua ipse dñs Eugenius comparere infra dictum terminum potuisset, contumaciā accusamus, ipsumq; contumacē reputari, ac in contumacia & defectu poni, & declarari p̄ hāc sanctā synodū petimus cū instātia atq; postulamus, necnon eūdem dñm Eugeniū alta voce ad valuas huius maioribus Ecclesiæ Basiliē. p̄ duos reuerēdos in Chr̄o p̄res dños epos vna cū notarijs huius sacri concilij iuxta mores antiquos vocari, & relationē vocatōis fieri instanter requrimus, de qbus oībus p̄ nos ꝓmotores & ꝓcuratorē fiscalem antedictos, dictis ꝓpositis & requisitis nomine quo supra à vobis reuerēdis p̄ribus, dñis ꝓthonotarijs, ac etiā notarijs huius sacri Concilij & scribis petimus ad futurā rei memoriā vnū, vel plura publicū publica cōfici instrumēta. ¶Ad quoꝝ petitionē & mādatū ipsius sanctæ synodi lecto prius p̄dicto executōis instrumēto, & dicto citatorij & monitorij decreto, cū in eodē loco dū ędictū fuit emanatū alias lectū fuisset, habito ꝓ lecto. Reuerēdi in Chr̄o p̄res, domini dñi Matthæus Albiganeñ. & Aymo Gratinopolitanus epi de mādato eiusdē sanctæ synodi p̄ organū dicti dñi præsidētis eis facto primo dictum dñm nr̄m papā sup gradus antedictū maius altare alta, & intelligibili voce per organum ipsius dñi episcopi Albiganeñ. vocarunt, & proclamarunt clamorosa insinuatōe sub his verbis. ¶Ex pte sacrosanctæ synodi publice & solēniter requrit̄ sctissimus dñs Eugenius papa q̄rtus, q̄tenus si vigore citatōis contra eum nouiſſime p̄ eandem sanctā synodū decrete duxerit se conspectui huius sanctę synodi p̄ntandum ad defendendū & excusandū super his de qbus huic sanctæ synodo delatus ē, compareat coram

hac sancta synodo ad hunc actum pro tribunali sedente quæ eidē pollicet gratam & debitam audiētiam. Siſr ex parte eiusdē sanctæ synodi oībus intimat, quatenus si qs sit, q̄ mādatum habeat sufficiēs ad cōparēdum ꝓ eodē dño Eugenio cōpareat corā eadē sedēte, vt supra. Hæc āt scta synodus pollicet cuilibet exigēte iustitia audiētiam gratam, &c.

¶Qui dñs noster papa sic vocatus & ꝓclamatus, nec aliqs ꝓ eo comparuit, nec rñdit. Vñ ipsi duo dñi epi ante valuas, seu portas ipsius Ecclesiæ accesserunt, & iterꝫ, & cum pausata inter media instātia trina vice alta & intelligibili voce & clamorosa insinuatōe pfatum dñm nr̄m papam vocarunt, & ꝓclamarunt ꝓ organum cuius supra sub eisdem verbis supraſcriptis. Prout etiā ꝓuidi viri Arnoldus amici Iohannes Kēper, & Gotfridus Dorsten ipsius sanctæ synodi cursores vocibus eleuatis, reiteratis vicibus vocarunt & ꝓclamarunt. Qui dñs nr̄ papa Eugenius, nec aliqs ꝓ eodē ibidē cōparuit, neq; rñdit. Quibus sic factis ipsi duo dñi epi ante conspectum ipsius sanctæ synodi in medium reuersi, se pdictum dñm nr̄m papā, vt supraſcriptum ē vocasse &, pclamasse, & p dictos cursores ꝓclamatum & vocatum fuisse, quoq; nec ipe nec aliquis ꝓ eo comparuerat, neq; rñderat eidē sanctæ synodo retulerunt. Præterea pfati ꝓmotores, & ꝓcurator, fiscalis p organum ipsius ꝓcuratoris contumaciam pnominati dñi nostri papæ iterato accusarunt, ipsumq; sup oībus & singulis in dicto citatorij decreto contētis contumacē reputari, & ad vlteriora ꝓcedi, & alias decerni, & fieri vt in quadā alia schedula p ipm ꝓcuratorē, etiā alta & intelligibili voce ibidē lecta continet, cuius tenor talis est.

¶Nos ꝓmotores & ꝓcurator fiscalis antedicti quo supra noīe istā vocationē & relationē, vt pmittit factas inter acta huius causæ, & sacri cōcilij petimus registrari, dictāq; citatorij bullā, & istrumētū executōis ꝓut superius ꝓducta sunt, iterato repetim⁹ & reproducimus, & apud acta sacri cōcilij, & causę hmōi inseri & registrari petimus. Et qa pfatus dñs Eugenius de & sup contētis in dicto oratorio legitime citatus sufficiēterq; expectatus, nec p se, nec p aliū infra dictos sexaginta dies curauit, atq; curat cōparere, ipsiusq; contumaciā accusamus. Ipsumq; sup oībus & singulis in dicti citatorij decreto contētis ꝓut iustitia suadet, & iuris ordo postulat, atq; rōnis cōtumacē reputari, in causaq; hmōi in eius contumaciā eius absentia diuina repleta psentia, & ipsi sanctæ synodo videbit expedire, vt Ecclesiæ sanctæ dei necessariū fuerit, & vtile ad vlteriora ꝓcedi, ac ꝓcessum p audiētiam contradictaꝫ, aut alias ꝓut videbit decerni per ipsam sanctā synodum instātissime postulamus. Requirētes dños ꝓthonotarios, & notarios huius sanctæ Synodi, vt oīa in cā hmōi acta & ꝓducta, ac ordiata apud acta sacri cōcilij, & causæ hmōi registretis, necnon quo supra nomine à vobis dñis ꝓthonotarijs, & notarijs petimus ad futuram rei memoriam vnum vel plura publicum vel publica confici instrumenta.

¶Hmōi schedula sic lecta, & p eandē sanctā Synodū audita, ipa sctā Synodus p organum pdicti dñi psidētis pcepit & iniunxit pfato dño epo Albiganeñ. vt Ambonē in quo decreta ipsius sanctæ Synodi p eandē sanctā Synodum ꝓnuntiari, & legi solent, dum edunt ascēderet, & declarationē pfati domini nostri papæ alta, & intelligibili voce nomine ipsius sacrosanctæ synodi legeret & ꝓnuntiaret ꝓut infra. Qui quidē dñs epūs Abiganeñ. mādatis ipsius synodi obediens dictum Ambonē ascēdit, dictam ipsius domini nostri papæ contumaciā, & processus ad vlteriora declarationē in scriptis alta & intelligibili voce nomine ipsius sacrosanctæ synodi legit & ꝓnuntiauit ꝓut in eadē schedula p eum lecta continet. Cuius tenor sequitur ab his verbis.

¶Hæc sctā synodus Basiliē. in spū sancto legitime cōgregata vſem Ecclesiā repñtans, & ad hui iusmodi actum legitime congregata, & ꝓ tribunali sedēs, audita petitōe ꝓmotorium & ꝓcuratoris fiscalis eiusdem sanctæ synodi, & ex eoꝝ relatōe & ꝓductōe instrumētoꝝ visa eiusdē dñi Eugenij papæ contumacia in non parēdo citatorio eiusdē sacri Concilij recepta etiā sup hoc ad maiorē cautelā per deputatos eiusdem synodi informatōe tam de pdictis q̄ de notitia eiusdem citatorij in Romana curia decernit, declarat, & reputat dictum dñm Eugenium legitime sufficienterq; expectatum fuisse & esse contumacē, ac eius absentia nōobstāte diuina eādem replente pñtia contra eundē dñm Eugenium papā ad vlteriora fore procedendum prout sacro Concilio videbitur consideratis necessitatibus & vtilitatibus vniuersalis Ecclesiæ.

¶Qua siqdem cōtumaciæ declaratōe & ꝓcessus decreto sic lecto, pfatus dñs epūs Albiganeñ. petijt eidē sacrosanctæ synodo, an hmōi declaratōis, & decreti ꝓnuntiatio per eū demādata sacræ synodi, vt pferē facta & lecta ipsi sanctæ synodo placebat, quæ sacrosctā synodus alta voce rñdit per verbū placet. De qbus oībus & singulis pmissis pfati dñi ꝓmotores noīe ꝓmotorio eiusdē petierunt à reuerēdis pribus dñis sanctę sedis Apostolicæ ꝓthonotarijs & nobis notarijs & scribis dictæ sanctę synodi ad perpetuā rei memoriā fieri atq; tradi vnū & plura publicum, & publica instrumētū & instrumēta, celebrata siqdē soleniter extitit pdicta sessio & acta fuerūt oīa supradicta vbi & ꝓut supraſcripta sunt. Et iterfuerūt ibidē pñtes venerabiles & circūspecti viri dñi & magistri, Egidius Camineti in medicinis Parisiē, & Iohānes de Segobia in

Theo

Theologia magistri Salamãtinẽ. Almaꝝ vniuersitatũ studiorꝝ gñalium in dicta sctã Synodo ambasiatores Guilhelmus kyrcher dictus de Constãtia, & Iohãnes de comitibus archipbr Papien. decretorꝝ, Stephanus de Nouaria legũ doctores & Robertus Auelon licẽtiatus in decretis canonicus Cameracẽsis cum pluribus alijs requisitis & rogatis &c.

¶Sessio de reuocatõe ptẽsæ bullæ Eugenij papæ sup trãslatõe concilij factæ.

¶Sacrosctã gñalis Synodus Basiliẽ. in spũ sancto legitime congregata, vlem Ecclesiam repsi- A
tans. Ad ppetuam rei memoriã. Compatiẽs hæc sctã Synodus mirabilibus Ecclesiæ ruinis & lãguoribus capitis, atq; mẽbrorꝝ ex intimis condolẽs visceribus, post æditionẽ saluberrimorum decretorꝝ in obseruationẽ legis dñi, & antiquorꝝ canonum post benignas & charitatiuas admonitões summo pontifici p oratores plurimos directas post annorꝝ pluriũ expectationẽ cum multa patiẽtia deductã, cũ & decreta contẽni, & admonitões paruipẽdi, & inde scandala diuisiones & schismata crescere videret, vitiaq; & pcta maioribus adolescere incremẽtis, compulsa ẽ tandẽ Synodus ipa regimini Ecclesiastico ꝓuisionẽ quærere salutarẽ, & summũ pontificẽ ad hoc vehemẽtius excitare, & q̃ ad ipsius & vniuersæ Ecclesiæ salutẽ erãt efficaciter agere curaret, cuius exẽplũ subditi facile imitant. Et qm̃ (vt sapiẽs loquit) melior ẽ manifesta correctio, q amor absconditus, meliora sunt vulnera diligẽtis q̃ fraudulẽta blãdiẽtis oscula, defectus aliquos debiti regiminis q Ecclesiæ dei dicti, fuerũt flebili q̃rela cõmemorauit, vt in meli⁹ emẽdarẽtur, nec ipsius summi põtificis, aut aliorꝝ valerẽt diutius obesse saluti, & vt oĩs patiẽtia exhiberet, nulla posita ẽ pẽnarꝝ adiectio, sed tm̃ terminus conueniẽs pfixus extitit, vt ifra illũ, aut p se aut p aliũ ipe in hac sctã Synodo cõpareret, atq; sic debito regimĩ ecclesię ꝓput publica necessitas maxie ipellebat, opptune ꝓuideret, veluti forma citatõis æditæ aptius indicauit, qd' & maxie hæc sctã Synodus agere vrgebat, dum ptãtẽ habet immediate à Chro sup vniuersos Chri fideles cuiuscũq; statu, etiã si papalis existãt in his pfertim quæ ad reformationẽ ptinẽt. Dumq; ob ipam cãm reformatõis congregata ẽ, quæ nullatenus pfici põt nisi summus pontifex ad eã reformationẽ cũ effectu capessendã suũ inclinauerit animũ. Cum & iã experiẽtia docuerit ex æditõe decretorꝝ ex qua salus effici debuerat in locis pluribus turbationẽ fuisse subsecutã dum ea p summũ pontificẽ infrigunt, cuius authoritate se tuẽtur q hmõi decretis aduersari volunt. Difficile quoq; cæteri corriguntur, si regimẽ ipsius ac curiæ suæ non viderit emẽdatũ qd' ab ipsis trahit in exẽplũ. Vetꝝ summus ipe põtifex præfatã citationẽ ꝓ tãta necessitate publicę salutis emanatã quæ & si nõ placẽtia, tamẽ salubria continebat aliquãtulũ molestius primo aspectu ferẽs quẽdam suæ ordinatõis paginam in aduersum promulgasse dicit. In qua primũ de ꝓsecutõe reductionis græcorꝝ varia recitans ad impugnationẽ electõis loci ꝓ Icomenico Concilio p hanc sanctã Synodum factæ se conuertit Solã Auinionẽ. ciuitatẽ commorãs quæ rebus vtiq; gerẽdis cõmodissima eẽ dignoscit, omniq; pace & securitate gaudere tacita veritate de Basilea & Sabaudia in eadẽ electõe coniunctis. Vetꝝ cũ nostrã illã electionẽ, & decreto cum græcis æditο plenè satisfacere constet, atq; loca rebus agẽdis cõmodissima, oĩ ꝯ natõi opportuna manifeste cõtinere non necesse ẽ, vt de hac re lõgiorẽ sermonẽ, ꝓtraham⁹ nec summus ipe pontifex laborẽ declinãdi in alterꝝ locorꝝ illorꝝ recusare debet, si bonũ rei huius tãto affectu desiderat, sicut in suis lris pdicauit. Refert pterea diuisionẽ in huius electõis locũ negotio prodolor suscitatã quã & se cõfirmasse oñdit, quã vtinã potius extĩguere curasset. Nã & postq̃ galeæ & pecuniæ in Auinione ꝓ locis p hãc sanctã synodũ electis expeditę fuerãt ipe alias galeas in Cõstãtinopolim mittere curauit diuisionẽ latinæ Ecclesiæ corã grecis ex duplici legatõis missione demõstraturus, quæ quãtũ honori Ecclesiæ latinæ, quãtũ vnioni græcorꝝ ꝓsequẽdæ discõueniãt, nemo ẽ q non videat. Insup iustificare nitit, qd' p venerabilẽ Ionẽ archiepm Tarẽtinum oratorẽ suũ in missione certarꝝ lrarꝝ sup hmõi diuisione electõis trãsmissarꝝ factum ẽ quod subticere honestius fuisset, ne nos pro tuẽda nostra iustitia rẽ illam magis aperire cogeremur. Nam & lras illas clãdestine & falso bullatas fuisse, iam notorium ẽ, & si summus pontifex de confessione ipsius archiepi, & aliꝯ circũstãtijs verã informationẽ accepe rit, nõ ipinget in huius sacri cõcilij libertatẽ, qd' ipe archiepũs in causam ꝓpter eã rẽ tractus sit aut in domo ꝓpria arrestatus. Sed ad ipugnãdum eandẽ libertatẽ cuiusdã procuratoris ipsius archiepi captionẽ nobis obijcit, quã iussu nostro cõstat nullatenus fuisse pactã, imò ꝓcuratorẽ ipm iussu cuiusdã prælati scãdalose turbationi obuiare volẽtis, quam ꝓcurator ipe p appellationẽ emittẽdam ab hoc sacro concilio verisilr videbatur eẽ facturus p publicum officialẽ captũ hæc sctã Synodus, p sua mãsuetudie ilicò iussit expediri, q & ꝓcurator adhuc nobiscũ i plena libtate versat. Nec ꝓpterea vetꝝ ẽ, p hoc sacrũ cõciliũ, aut iussionẽ ipsius aliquod spoliũ priori Furnensi veluti memoratæ literæ prætẽdũt fuisse irrogatum, licet lræ aliquę pluria scãdalosa aduersus hãc sanctã synodũ & supposita eiusdẽ cõtinẽtes absq; tamẽ nostro scitu lõge ab hac ciuitate eidẽ dicant ereptæ. Nec tã leues colores ad ipugnationẽ libertatis h' sacri cõcilij

quære

quærere oportuit, cum & iã toti mundo constare possit tãtæ libertatis & securitatis plenitudi nẽ hic adesse, vt nullũ locũ vberiorẽ aut securiorẽ q̃ ipsam ciuitatẽ Basiliẽ, sub ĩperiali ꝓtectio ne constitutã, & optima politia gubernatã credamus ĩueniri. Cæteꝝ aduersus citationẽ ema natã plurima ꝓferre conat, q̃ oĩa ex superioribus rõnibus euidẽtissime cõfutant. Et sperãdũ est, vbi re plenius digesta summus põtifex effectũ citatõis huius aduerterit ĩ quę rẽda ipsius, & alioꝝ salute versari, vt lãguor acerrimus à corpe mystico Ecclesiæ depellat non adeo aduersus citationẽ ipsam succẽsebit, q̃ & si aliq̃d amaritudinis more salubris medicinæ in prĩo gustu ferre videat, eã tñ in nouissimis iucũdã & salutiferã eẽ deo aspirãte ꝓsentiet, nec eã bono publi co aut charitati aduersam, imõ potius suæ saluti ac ecclesiæ necessitati accõmodã fuisse cogno scet. Qd' vero tale aliq̃d priora ignorasse secula cõmemorat, si reꝝ gestaꝝ ꝓcurrat historias, nõ tñ summos põtifices de corrigẽdis defectibus fuisse admonitos cõspiciet, sed etiã deposito à papatu, ac etiã nõnullis obediẽtiam ex multis causis fuisse subtractã. Sed si abusuũ ĩcremẽ ta nunc vigẽtia, si longã & fortẽ aduersus sanctã synodũ, & reformationẽ Ecclesiæ resistẽtiã ꝓseuerãtẽ quæ priora secula ignorarũt, aĩaduertat, nihil admirabit huius citatõis nunc repertũ fuisse antidotũ. Omittimus verba q̃ aduersum nos grauia ꝓferunt recẽsere oĩa mãsuetis & mi tibus animis sustinẽtes, dum salutẽ Ecclesiæ ꝓsequamur. Sed deniq; summus pontifex talibus qualibus supradictis coloribus suffultus, dum huic sanctæ Synodo in his pʃertim quæ ad refor mationẽ ptinẽt obedire tenet, & ad eandẽ euocatus, aut sup rebus ꝓpositis ĩ eũ excusationẽ af ferre, aut cunctis in melius emẽdatis regimini Ecclesiastico donare salutẽ. Ipse hanc sanctã Sy nodum dissoluere, ac in ciuitatẽ Ferrarien. transferre conat cum plurimaꝝ adiectione cẽsura rum. Si virtute præfati citatorĩ in aliquo ꝓcessum fuerit, aut aduersus eum, seu sanctæ Ro. Ec clesiæ cardinales, aut præsidẽtes oratores suos, q̃ in hoc Concilio fuerunt, aut aliquẽ ipsorum aliqua nouitas illata fuerit, vel etiã quicq̃ à die citatorĩ factũ, continuatũ, vel seruatũ extiterit. Est ne hæc obediẽtia, quã Cõciliꝭ gñalibus p summos põtifices, & alios quoscũq; sacra Cõstã. Synodus in his pʃertim quæ ad reformationẽ ptinẽt, declarauit exhibẽdam, memor verboꝝ Chri, q̃ postq̃ Symoni Petro dixerat, si te nõ audierit, dic Ecclesiæ, si Ecclesiã nõ audierit, sit ti bi tanq̃ Ethnicus & publicanus, cõtinuo subiecit. Amẽ dico vobis quæcũq; ligaueritis sup ter rã erũt ligata & in cœlo, quã Ecclesiæ authoritatẽ à Chro donatã eẽ etiã supra papã. Si qs pri us ambigeret iã hoc ipsius magnæ Synodi Cõstã. autoritas apte declauit, cuiꝰ hæc verba sunt. Ipsa Synodus in spũ sctõ legitime cõgregata vĩem Ecclesiã repñtãs ptãtẽ à Chro ĩmediate ha bet, cui q̃libet cuiuscũq; status vel dignitatis, etiã si papalis exist̃at, obedire tenet ĩ his, quę pti nẽt ad fidẽ, extirpationẽ pdicti schismatis, ad gñalẽ reformationẽ Ecclesię dei in capite & ĩ mẽ bris. Itẽ declarat ꝙ qcũq; cuiuscũq; ẽ status, etiã si papalis exist̃at q mãdatis, statutis, seu ordia tõibus huius sanctę Synodi & cuiuscũq; alterius legitĩe cõgregatę, seu ptinẽtibus ad ea factis & faciẽdis cõtumaciter obedire cõtẽpserit, nisi resipuerit cõdigne pœnĩæ subĩciat & debite pu niat, etiã ad alia iuris subsidia recurrẽdo, q̃ꝝ virtute decretoꝝ subsecuta fuit felicis recordatõis papæ Martini electio, cui ipe dñs Eugenius succedit, q̃ etiã ipsi Cõstã. cõcilio cũ eẽt in minori bus pñs ĩterfuit. Iam vero ipe nõ solũ nõ obedit Synodo gñali, sed & sup illã in reformatõis ꝓ prio negotio se iudicẽ cõstituere molit, eam propria voluntate dissoluere volẽs, atq; in alium locũ suæ origini ꝓpinquum euocare, vbi (sicut verisĩr credit) ita dominari sperat, vt resisti suę non possit voluntati. Sed nec eum decuit obliuisci, ꝙ iã altera vicẽ dissolutionẽ synodi facere attentauerit quã deinceps reuocare, & inanẽ atq; irritam fateri oportuit. Scire insup debuit iã dudum in hac sancta Synodo fuisse solẽniter decretatum, assentiẽtibus plurimis sanctę Roma næ Ecclesiæ cardinalibus, quoꝝ aliq̃ adhuc de pñti cum eo sunt vt hoc cõciliũ p papã sine ex presso cõsensu duaꝝ partiũ eiusdẽ Cõcilĩ votis singuloꝝ p deputatões, & in gñali cõgregatõe scrutatis, postea solẽni Sessione subsecuta dissolui nõ possit, aut de loco ad locũ trãsmutari pę nis oĩbus atq; cẽsuris ferẽdis in aduersum extunc cassatis & irritatis, formidare ꝑterea debuit aliud Cõciliũ in Ferraria erigere cũ alio decreto p antea ædito declaratũ fit omne Cõciliũ qd' isto durãte alibi cõtigerit eligi nõ forè Cõciliũ, sed schismaticoꝝ conuẽticulũ. Intelligit autẽ durare hoc Cõciliũ iuxta p̃missi decreti seriẽ, donec ex consensu duaꝝ partiũ eius fuerit disso lutũ, quę decreta ipsius dñi Eugenĩ subsequẽti adhæsione corroborata sunt, ac p eos oratores præsidẽtes saltẽ noĩbus propr̃is iurata. Sed & antea in decreto Concilĩ Constã. quod incipit Frequẽs fuerat vt locus futuri Concilĩ cum consensu ipsius Concilĩ congregati eligi deberet & si concilio dissoluto locum illum mutari oporteat ex causis legitimis, tũc aliꝰ locus eiusdẽ na tõis eligi deberet. Si vero causæ lllæ totã nationẽ concernerent, locus vicinior assumeret, ꝙ si locũ futuri cõciliĩ alio tpe celebrãdi fine cõsensu Cõciliĩ actu congregati assignare, & nisi ad lo ca ibidẽ declarata mutare nõ põt, multominus Cõciliũ cõgregatũ icontinẽti fine ipsius cõsen su ad locũ aliũ sua volũtate trãsferre, deniq; nõ debuit obliuisci decreti sup cõuentione greꝝ

per ipsum approbati, quo caueꝛ concilium in Basilea firmiter esse permansurum, donec Græci ad portũ ꝓ hanc sanctã synodũ eis nominandũ puenerint. Quo pacto igit, quo ve consilio, nunc huius concilij dissolutionẽ, aut trãslationẽ efficere frustra conaꝛ, sed qs vsus ille est plenitudinis suæ ptãtis, dum sit cõtra aliquẽ oratoꝝ suoꝝ vtpote archiepm Tarentinũ de quo mẽtionẽ fecerat, quicq̃ agaꝛ pro debito iustitiæ ob eã causam, vult etiã Concilij dissolui. Denicꝙ vnionẽ Bohœmoꝝ quã tãtis laboribus hæc sctã synodus pquisiuit, dum ꝑ vltimato eius complemẽto istamus conturbare nitiꝛ huius ꝓtensæ ordinatõis series quæ vltra triginta dies hanc sanctã synodũ huic negotio ꝑhibet intendere. O admirãda consilia quæ ad eneuationẽ authoritatis Ecclesiæ, & suijpsius destructionẽ summo pontifici suggeruntꝛ, quæ si conniuẽtibus oculis ptrãsiret hæc sctã synodus tota confundi timereꝛ Ecclesiæ authoritas. Et qs in papatũ assumptus posset vniuersam Chr̃ianitatẽ ꝑ sua voluntate decolorare, nec vlla esset resistẽtia? Quinimò & accusatus de hæresi, aut quouis crimine cõfestim synodũ accusantẽ, & corripiẽtẽ dissoluere tẽtaret, ne subiret iudiciũ? Nũc quoꝙ dolẽtissime ferẽdũ est, tale exẽplũ à dño Eugenio donari posteris, vt iudiciũ subterfugiẽdo ad detestabile refugiũ ꝓtensę dissolutõis cõcilij se cõuertat, q & non recte de authoritate Ecclesiæ sentire videꝛ, dum ipsius Ecclesiæ cõgregatę cui vti declaratũ est, obedire teneꝛ, ipe se iudicẽ constituit, & aduersus tot decreta, tot sanctões cõcilioꝝ eã conaꝛ dissoluere, q tñ dudũ in adhæsione sua cũ de reuocatõe lr̃aꝝ incipiẽtiũ, deus nouit, mẽtio habereꝛ, ipe qcqd ꝑ eũ, aut suo noĩe in ꝓiudiciũ, aut derogationẽ huius Basiliẽ. cõcilij, seu cõtra eius autoritatẽ factũ, attẽtatũ, seu assertũ erat, cassauit, irritauit, & annullauit, nulla q̃ irrita fuisse, & eẽ declarauit, & se deinceps à nouitatibus, & grauaminibus, seu ꝓiudicijs ipsi rẽdis huic sacro concilio, aut suppositis eius, & adhærẽtibus realr̃ & cũ effectu desistere pollicitus ẽ. Cũ igit talia in aduersum ppetrata quæ vniuersis fidelibus detestãda & abhorrẽda sunt, nullatenus sub dissimulatõe ptrãsire valeamus. Volẽs hæc sctã synodus, sicut teneꝛ de opportunis remedijs ꝓuidere, declarat hmõi ptẽsam dissolutionẽ huius cõcilij, ac trãslationẽ in ciuitatẽ Ferrariẽ. ꝑ dñm Eugeniũ papã q̃rtũ factas cũ oĩbus cẽsuris, pœnis & alijs inde secutis, nullas esse penitusq̃ irritas, & inanes, mãdãs, obsecrãs & ꝓcipiẽs eidẽ, vt hæc sicut de facto ꝓcesserũt reuocare habeat, & aduertat ipe pœnas q̃ dudũ in decreto huius sanctæ synodi quod incipit. Qm̃ freq̃ns, etiã añ ipsius adhęsionẽ in. xi. sessiõe ꝓmulgata cõtra Romanũ põtificẽ, ac cõciliũ gñale quoquo mõ dissoluẽdũ, mutãdũ, ꝓgãdũ, operã dãtem ꝓlatæ fuerũt, vbi exꝑsse caueꝛ, q̃ si Romanus põtifex talia agẽs infra q̃tuor mẽses cũ reali satisfactõe nõ resipuerit, extũc à papali administratõe sit ipso facto suspẽsus, q̃ quidẽ papalis administratio ad sacrũ gñale cõciliũ ipso iure deuoluaꝛ, qd' si pœnã ipsam ꝑ duos mẽses post ꝓdictos q̃tuor sustinuerit añ indurato, cõtra ipm vsq̃ ad priuationẽ iclusiue ꝑ cõciliũ gñale ꝓcedaꝛ, quas qdẽ pœnas hæc sctã synodus ipm dñm Eugeniũ, nisi resipuerit, decernit, & declarat incursuꝝ iuxta terminos in ꝓdicto decreto vndecimæ sessiõis ꝓfixos, ad quaꝝ pęnaꝝ executionẽ, nisi resipuerit (vt ꝓlibatũ ẽ) merito ꝓcedemus. Insup hæc sctã synodus oẽm noĩationẽ, electõem, assumptõem loci Ferrarien. factã tã q̃ decretis ipsius synodi repugnãtẽ, sicut de facto ꝓcessit, cassat, irritat imò verius cassam & irritã eẽ declarat. Et casu q̃ in eadẽ ciuitate aut alibi aduersus ꝓfatoꝝ decretoꝝ nroꝝ tenorẽ summus iste põtifex cõciliũ erigere ĩceperit, vel ĩcipiet in futuꝝ. Mãdat & ꝓcipit hæc sctã synodus vniuersis sanctæ Ro. Ecclesiæ cardinalibꝫ, ꝓriarchis, archiepis, epis, & alijs q̃buscũq; in curia dicti dñi Eugenij existẽtibus, q synodis gñalibus de iure vel cõsuetudine ĩteresse tenent, vt ad hoc sacrũ cõciliũ Basiliẽ. Cæteri vero ad loca suoꝝ bñficioꝝ, vel alibi extra curiã se trãsferãt sub pœnis excõicatõis, priuatõis, oĩm bñficioꝝ, dignitatũ, & officioꝝ, & ĩhabilitationis ppetuæ, ꝙs si cõtrafecerint, ipso facto ĩcurrãt. Inhibet ꝓterea sub eisdẽ pœnis hęc sctã synodus ne qs q̃ cuiusuis statꝫ & dignitatis, etiã cardinalis, ꝓriarcha, archieps, vel eps fuerit ab hac sctã synodo, vigore, seu ptextu dissolutõis, aut trãslatõis p ipm dñm Eugeniũ factę recedere audeat, vel ab actibus cõciliaribus, nullo pacto desistere, seu hmõi trãslatiõi vel dissolutiõi q̃uolibet obedire. Decernit q̃q; hęc sctã synodus, vt oẽs & singuli ad hoc cõciliũ libere accedere possint, ac si ꝑfatę dissolutio & trãslatio ptẽsę nullatenus emanãssent, nec qs q̃ venientẽ ad hoc sacrũ cõciliũ quouis modo habeat impedire. Vniuersis quoq; Chr̃ifidelibus sub pœnis excõicationis inhibet quacũq; dignitate ecclesiastica vel seculari, ac etiã si cardinalatus, ꝓriarchali, archiepali, põtificali, imperiali, regali, vel alia quacũq; præfulgeãt dignitate, ne ad tale ꝓtẽsum cõciliũ ꝑ ipsum dñm Eugeniũ (vt præmittit) erectũ vel erigẽdũ accedere vel mittere præsumãt, neq; etiã vniuersitates, collegia, capitula, communitates ad tale ꝓtensium conciliũ mittant, quod si fecerint, ipso facto ecclesiastico subiaceant interdicto.

¶ Denicꝙ ne ipse dñs Eugenius grauiora grauioribus addere ꝑsumat noua schismata & scãdala A
suscitãdo, authoritatẽq; vr̃is Ecclesiæ vehemẽtius impugnando, inhibet eidẽ sctã synodus, ne deinceps aduersus ipsam q̃cq̃ innouet eãdẽ vel eius suppositã & eidẽ adhærẽtes ꝓturbãdo vel

molestando

molestãdo, seu iã attentata continuet, ac etiã vniuersos q̃ bñficia, dignitãtes, psonatus, & offi-
cia suppositor̃ huius sacri concilij, seu eidẽ cõcilio adhærẽtiũ impetrauerint, seu obtinuerint,
seu ipetrare tẽtauerint vel obtinere, etiã si motu ꝓprio cõcessa fuerint, & oẽs q̃ hmõi ipetratio
nẽ ꝓuisionẽ vl̃ bñficior̃ quorũcũq; assecutionẽ, fauorẽ, vel auxiliũ dederint quacũq; ꝑfulgeãt
dignitate (vt ꝑmittit) Ecclesiastica vel seculari, etiã si vniuersitates, cõitates, collegia, vel capi
tula fuerint, aliq̃d seu aliq̃ suppositor̃ huius cõcilij, & eidẽ adhærẽtiũ vigore, seu ꝑtextu ꝑtẽsæ
ordiatõis p ipm dñm Eugeniũ factę i suis bñficijs ac alijs reb⁹ molestauerit, & ꝓturbauerit q̃cũ-
q; autoritate ordiaria vel delegata. Decernit eadẽ sctã synod⁹ sub pœnis excõicatõis, priuatõis
ab oĩbus bñficijs, officijs, & dignitatibus, ac inhabilitatõis ad eadẽ quãtũ ad singulares psonas
Et si vniuersitates, communitates, vel collegia, aut capitula fuerint iterdicto Ecclesiastico ipo
facto subiacere decretis alijs huius sctẽ synodi, q̃ icipiũt, Ambitiosor̃, & vt sacri & cũ Chri Ec
clesia, & alijs q̃buscũq; ipsius decretis & ordinatõib⁹ in suo robore duraturis. Insup vniuersis ꝑ
latis etiã põtificali dignitate ꝑfulgẽtibus capitulis, vniuersitatibus, cõmunitatibus, & collegijs
& alijs q̃buscũq; psonis Ecclesiasticis sub pœnis ꝑdictis quo ad singulares psonas, & q̃ ad cõmu
nitates, vniuersitates, collegia, capitula sub pœnis cessatiõis à diuinis, & interdicti, quas (si cõ
trafecerint) icurrãt ipso facto. Prohibet hęc sctã synodus, ne aliquem q̃ ꝑfata, bñficia, dignita
tes, & officia suppositor̃ huius sacri cõcilij, & eidẽ adhærẽtiũ, sicut ꝑmittit, obtinuerit recipere
seu admittere ad possessionẽ vel inuestire q̃is mõ audeãt, lr̃is q̃q; ꝓuisiõibus & mãdatis papa
libus vel q̃buscũq; q̃cũq; autoritate ordiaria vel delegata, sub q̃buscũq; cẽsuris vel pœnis ema
natis sup hmõi priuatõibus, ac ꝑfator̃, bñficior̃, dignitatũ, psonatuũ, & officior̃ collatõibus,
hæc sctã synodus decernit, nullatenus fore obediẽdũ, q̃dq; aduersus pœnas supius ꝑmissas, nul
lus restituí, & ad diuinor̃ celebrationẽ rehabilitari, reintegrari, sed nec à sñia excõicatõis, exce
pto dũtaxat in mortis articulo absolui, vel etiã q̃ ad cõitates, & capitula, ac vniuersitates, & col
legia iterdicta relaxari, nisi p hãc sanctã synodũ possint. Vt ãt nullus huius nr̃æ ordinatiõis &
decreti possit q̃is mõ ꝓtẽdere ignorãtiã, volumus & mãdamus hãc pñtẽ paginã valuis huius
Ecclesiæ cathedralis Basiliẽ. sub nr̃a bulla affigi atq; publicari, & affixionẽ ipsam eidẽ dño Eu
genio ac vniuersis & singulis intimari. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nr̃æ volũtatis
decreti, mãdati, cassatõis, irritatõis, inhabilitatõis, priuatõis, excõicatõis, interdicti à diuinis,
cessatõis, affixonis, & intimatõis ifringere, vel ei ausu temerario cõtraire. Si q̃s ãt hoc attẽtare
ꝑsumpserit, indignationẽ oĩ̃potentis dei, & vl̃s Ecclesiæ se nouerit incursur̃. Datũ in sessio
ne no nostra publica in Ecclesia maiori Basiliẽ. quarto Idus Octobris celebrata. Anno à nati-
uitate domini. M. CCCC. XXXVII.

¶Sessio tricesima, super modo communionis.

B Basilien sis sacrosancta generalis synodus in spiritu sancto legitime congregata vni-
uersalem Ecclesiã repræsentãs, ad ꝑpetuam rei memoriã. Vt lucidius videat ꝓ de-
claratõe catholicæ veritatis q̃d circa pceptionẽ sacræ Eucharistiæ tenendum sit, &
agendum, p vtilitate, & salute populi Chr̃iani post diligentẽ ꝑscrutationẽ diuinar̃
scripturar̃, sacrorũq; canonũ doctrĩar̃ à sctis pr̃ib⁹ & doctorib⁹ traditar̃ i hac sctã synodo lõ
gis tpibus habitã, consideratisq; oĩbus quæ, p declaratõe huius rei considerãda fuerũt, decer-
nit, & declarat eadẽ sctã synodus, q̃ fideles laici siue clerici cõicãtes & nõ cõsiciẽtes, nõ astrin
gunt ex pcepto dñi ad suscipiẽdũ sub vtraq; specie panis. s. & vini sacrũ Eucharistiæ sacr̃m. Sed
ecclesia q̃ regit spũ veritatis secũ manẽte in æternũ, & cũ qua Chr̃us manet vsq; ad cõsumma
tionẽ seculi, sicut ait diuĩa scriptura, ordinare habet qũo ipsis nõ cõficiẽtibus ministret, put, ꝓ
reuerẽtia ipsius sacramẽti, & salute fideliũ viderit expedire, siue aũt sub vna specie siue duplici,
quis cõicet scd̃m ordinationẽ seu obseruationẽ Ecclesiæ, ꝑficit digne cõicantibus ad salutem.
Nec vllatenus ambigendũ est, qd' non sub specie panis caro tm̃, nec sub specie vini sanguinis
tm̃. sed sub qualibet specie est integre totus Chr̃us. Laudabilis quoq; cõsuetudo cõicandi lai-
cum populum sub vna specie ab Ecclesia & sanctis pr̃ibus rõnabiliter introducta, & hactenus
diutissime obseruata, & à doctoribus diuinæ legis sacrar̃ scripturar̃, atq; canonũ multã peri-
tiã hñtibus iã à longæuo tpe cõmendata, p lege habẽda est, nec alicui licitũ est eã reprobare,
aut sine authoritate Ecclesiæ ipsam immutare. Datũ Basileæ in nr̃a solẽni & publica sessione
X. Caleñ. Ianuarij. Anno à natiuitate dñi. M. CCCC. XXXVII.

¶Sessio tricesimaprima, de Causis.

C Basilien sis sacrosctã gñalis synodus in spiritu sancto legitime congregata vniuersalẽ
Ecclesiã repræsentãs, ad perpetuã rei memoriam. Ad ecclesiasticæ solicitudinis stu
dium iugiter inuigilare conuenit, vt fraterna charitas in clero & popul⁹ Christiano
vigeat, ne quisq̃ per vexationes indebitas proximũ suũ opprimere ꝑmittat, sicq; iu
stitia ordine debito cuilibet ministret, vt & quies ac trãquillitas rector̃ nõ facile perturbetur.

Inole-

Inoleuerunt aũt hactenus intolerabiliũ vexationũ abusus multi, dũ nimiũ frequẽter à remotissimis etiã partibus ad Romanã curiã & interdũ pro paruis & minutis rebus ac negotijs q̃plurimi citari & euocari cõsueuerunt, atq; ita expensis & laboribus fatigari, vt nõnunq̃ commodius arbitrarent iuri suo cedere, aut vexationẽ suã graui dãno redimere quã in tã longinq̃ regione litiũ subire dispendia, sic facile extitit calũnijs opprimere pauperes, sic bñficia eccle siastica plerũq; minus iuste per litiũ anfractus obtenta sunt dũ iustis possessoribus eor̃, seu q̃bus illa de iure cõpetebant, neq; opes, neq; facultates ad illos sumptus sufficere poterãt, quos longinqua profectio ad Romanã curiã & litis agitatio in eadẽ deposcebant. Confundit etiam exinde ordo ecclesiasticus dũ ordinarijs iudicibus sua iurisdictio minime seruat, pecuniæ & facultates regnor̃ ac prouinciar̃ hoc pacto nõ par̃ diminutæ sunt. Et q̃ vniuerso ecclesiastico ordini ad modũ nocere cõpertũ est, hi quos ad summa negotia christianæ religionis sublimitas dignitatis euocabat, minus illis reddebant intenti, dũ ipsor̃ mentes nimiũ occupabat assidua causar̃ multitudo. Quæ attẽdẽs hæc sctã synodus, & pro reformatõe ecclesiæ dei in capite & in mẽbris, iuxta potestatẽ sibi à dño cõcessam euigilãs, vt oĩa deinceps ordine congruo peragant ad salutẽ aiar̃ & pacẽ ac quietẽ cunctor̃ statuit & decernit q̃ in partibus vltra quatuor dietas à Romana curia distãtibus, oẽs quæcũq; causæ, exceptis maioribus in iure expresse enumeratis, & electionũ ecclesiar̃ cathedraliũ & monasteriorum quas immediata subiectio ad sedẽ apostolicã deuoluit, apud illos iudices in partibus q de iure aut cõsuetudine p̃scripta vel priuilegio cognitionẽ habẽt, terminent & finiant. Et ne sub vmbra appellationũ, quæ nimiũ leuiter & nonnunq̃ friuole hactenus interponi visę sunt, atq; etiã in eadẽ instãtia ad prorogationẽ litiũ sæpe multiplicari materia fouendis iniustis vexationibus relinquat, statuit eadẽ sctã synodus, q̃ si quis offensus corã suo iudice habere nõ possit iustitię cõplementũ ad immediatũ superiorẽ per appellationẽ recursum habeat, nec ad quẽcũq; etiã ad papã, obmisso medio, neq; à grauamine in quacũq; instãtia ante diffinitiuã sn̄iam quomodolibet appellet, nisi forsitan tale grauamen extiterit, quod in diffinitiua sn̄ia reparari nequiret, quo casu nõ alias ad immediatũ superiorẽ licet appellare. Si vero quispiã à sedis apostolicæ immediate subiecto ad ipsam sedẽ duxerit appellandũ causa per rescriptũ vsq; ad finẽ litis inclusiue in partibus cõmittat. Nisi forte ꝓpter defectũ iustitiæ, aut iustũ metũ etiã in ptibus cõuicinis, de q̃bus in cõmissione exprimẽdis legitimo prius alias documẽto q̃ p iuramẽtũ summarie cõstiterit apud ipsã sedẽ foret merito retinẽda. Et quicqd in cõtrariũ huius saluberrimi decreti attentatũ, factũ vel obtentũ fuerit sit nullũ ipso facto. Litigãtes q̃q; q cõtra fecerint in expẽsis cõdemnent. Romanæ vero ecclesiæ cardinales, vicecancellariũ, camerariũ, magnũ pœnitentiariũ, prothonotarios, & alios sedis apostolicæ officiales actu in Romana curia suis officijs insistentes hoc decreto non intẽdimus cõprehendi, ne tñ in dissolutionẽ vel translationem præsentis cõcilij aut erectionẽ cõuenticuli apud Ferrariã vel alibi sub noĩe concilij gñalis quas dominus Eugenius papa q̃rtus efficere conatus est, vel conaret in futur̃ causas ipsas & maxime incorporator̃ aut incorporandor̃ in hoc sacro concilio, quas hæc sctã synodus remitteret, aut nõ reciperet in curiã ipsius dñi Eugenij, aut p̃fatum conuenticulum Ferrariense, vel aliud de facto trahi cõtigerit in fomentũ dissolutionis, translationis, & erectõis p̃dictar̃. Voluit eadẽ sancta synodus causas quascũq; pendentes & cõmissas, aut etiã q̃scunq; causas incorporator̃, atq; alias per appellationẽ deuolutas aut deuoluẽdas, necnõ illas q̃ obseruationẽ decretorũ ipsius sanctæ synodi cõcernũt apud eandẽ synodũ ipsa durante, seu donec aliter fuerit ordinatũ, tractare saluis aduocationibus causar̃ pendentiũ in Romana curia p q̃cũq; nr̃a decreta factis aut faciendis. Decretis etiã & alijs ordinationibus eiusdẽ sanctæ synodi in suo robore remanẽtibus. Datũ in sessione nostra publica in maiori ecclesia Basilieñ, solenniter celebrata, nono Calen. Feb. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC. XXXVIII.

¶Decretum de collationibus beneficiorum.

¶Basilienſis sacrosancta generalis synodus in spũ sancto legitime congregata, vniuersalẽ A ecclesiam representãs, Ad perpetuã rei memoriam. Placuit diuinæ pietati hoc tempore animos hoĩm q varijs abusibus irretiri cœperant, vehementius excitare vt salus quæreret cũcto rum, & per synodũ vniuersalẽ mores ecclesiæ in melius reformarent, cum salutari directione capitis & membror̃ in viam iustitiæ & sanctitatis. Quod vt facilius atq; ordinatius fieret, & ne prætextu variarum opinionum, aut Romani pontifices, aut alij quicunq; non satis vniuersalibus concilijs obedirent, prædisposuit eadem diuina pietas in sacro Constantieñ. cõcilio synodor̃ vniuersalium iurisdictionẽ ita declarari vt nulli relinqueret ambigendi occasio cũ decreto solenni diffinitũ extitit vniuersale concilium habere autoritatẽ immediate à Chr̃o, cuilibet cuiuscunq; status & dignitatis, etiã si papalis fuerit, obedire teneat in his quæ ptinent ad fidem, ad extirpationem schismatis & reformationem ecclesiæ dei in capite & in membris

ac ptinẽtibus ad ea. Dũ aũt hæc cura reformãdæ ecclesiæ huic sanctæ vniuersali synodo Basilien. incũbit hoc vnũ singulari solicitudine prosequẽdũ arbitrat, vt p singulas ecclesias ministri instituant idonei, q scientijs & virtutibus effulgeãt ad Christi gloriam, & vniuersi populi Christiani ædificationẽ salutarẽ, cui rei graue ipedimẽtũ hactenus afferre visa est gr̃aꝝ expectatiuaꝝ multitudo q̃ graue ordini & statui ecclesiastico pturbationẽ, variasq; inordinatões ac plurima discrimina cõperit iniecisse. Ex his em̃ frequẽtius dati sunt ecciesiis ministri nõ ꝓbati nec cogniti, vacaturorũq; bñficioꝝ expectatio, sicut antiqua iura testant, occasionẽ desiderãdæ mortis alienę p̃stare solet, q̃d plurimũ p̃iudicat aiaꝝ saluti. Sed & insup lites inumeræ & cõtẽtiones inter seruos dei excitant, rãcores & iurgia nutriunt. Pluralitatis bñficioꝝ fouet ambitio, facultates ac pecuniæ regnoꝝ & ꝓuinciaꝝ miꝝ in modũ exhauriunt pauperes discurrẽdo ad Romanã curiã innũerabiles vexationes subeunt, & inter viaꝝ discrimina nõnũq; spoliant, occidunt, ac varijs affligunt pestibus, atq; suis patrimonijs ac parẽtũ opibus exhaustis, graui egestati subiacere, cogunt. Plurimi absq; iusto titulo bñficia sibi vẽdicãt, & nõ quibus iure debent, illa obtinẽt. Sed nõnũq; hi q̃bus aut circũueniẽdi proximũ maior astutia, aut ad litigãdũ facultas suppetit vberior, sub inuolutõibus q̃q; ꝓgatiuaꝝ antelationũ, aliorũq; hmõi gr̃as cõcomitãtiũ fraudes plurimas deceptões cõtingit inueniri. Iuuenibus etiã q studio lr̃aꝝ & virtuosis opibus intẽdere deberẽt, dat materia euagãdi, q sępius p litiũ anfractus & varios discursus rõne gr̃aꝝ ipsaꝝ turbant & inquietant. Ordinarijs collatoribus suũ ministeriũ subtrahit, & cõfundit ordo ecclesiasticus, dũ vnicuiq; sua iurisdictio nõ seruat. Romani põtif. dũ officia inferioꝝ nimiũ sibi vẽdicãt à maioribus & magis fructuosis opibus vl̃e bonũ cõcernẽtibus retrahunt, nec inferioꝝ directõi atq; correctõi inuigilãt, sicuti publica vtilitas exposcit. Quę oĩa graue cõfusionẽ statui clericali & sacerdotali in dispẽdiũ diuini cultus & p̃iudiciũ publicæ salutis afferũt. Possentq; grauiorẽ in futuꝝ afferre ruinã rebus his in deteriora iugiter ꝓlabẽtibus, nisi ꝓuideret in aduersum. Volẽs itaq; hęc sctã synodus sup his opportunũ re mediũ adhibere statuit & decernit, vt Ro. Põt. q ꝓ tpe fuerit, eas deinceps gr̃as expectatiuas aut noĩatões nullo mõ, nullaũe ex cã cõcedat, cũ ipse præ cæteris ne sit tãtoꝝ occasio maloꝝ abstinere debeat. Fruſtra em̃ inferioribꝰ ihiberet, si ipse q alijs debet esse oĩm bonoꝝ & virtutũ exẽplar nõ abstineret. Vt em̃ ille sctiss. & doctissimus Leo papa inqt. Totius familiæ dñi status, & ordo mutabit, si q̃d inqritur ĩ corpore, non ĩuenitur ĩ capite. Integritas etiã p̃fidentium salus dignoscit esse inferioꝝ. Cessentq; de cætero iã factæ, & tã ipse q̃ etiã fiendæ si q̃ fiãt, nullæ sint ipso facto, exceptis illis gratijs, & noĩationibus, super q̃bus processus iã sunt expediti, quas ex certis rõnabilibus causis in octo mẽsibus, q̃bus hactenus cursum cõsueuerũt habere tolerãdas duximus, donec aliter fuerit ordinatũ. Reseruatiões etiã particulares quæ cũq; fuerint bñficioꝝ vacaturoꝝ tã p Roma. põtifices, q̃ p legatos sedis apostolicæ de cætero nullæ sint ipso facto. Nõ tñ intẽdit prohibere hæc sctã synodus hoc p̃senti decreto quo minus futuri Romani põtifices tpe pontificatus sui modo honesto, & cõuenienti de vno bñficio ad collationẽ in q̃ fuerint decem bñficia, & de duobus vbi fuerint quinquaginta, & vltra disponãt. Ita tñ vt in eadẽ ecclesia cathedrali, vel collegiata duas præbẽdas suo tpe nõ cõferãt, vt qualificationes graduatoꝝ inferius designatæ in ipsis p̃bẽdis suũ valeãt sortiri effectũ. Neq; etiã collationes p præuentionẽ fiendas intẽdit impedire decreto nostro de reseruatiõibus q̃ ad cætera, & alijs decretis huius sanctæ synodi in suo robore duraturis. Vt vero cæteri ad q̃s bñficioꝝ dignitatũ, personatuũ, officioꝝ, & administrationũ collatio, seu quæuis dispositio spectat ad ꝓuidendũ literatis viris & scientia perornatis specialius astringant, voluit eadem sctã synodus certas qualitates viroꝝ literatoꝝ, & graduatoꝝ designari, q̃bus certo ordine debeat prouideri, prout inferiꝰ annotat. Adijciens q̃ si per prelatos & doctores alicuius nationis in hoc concilio cõsistẽtes pro bono suæ natõis aliter circa hmõi qualificationes disponendũ videat in futurum quicq̃d per illos fuerit ordinatũ, & in gñali congregatione præsentis Concilij conclusum exnunc prout extunc ratũ & firmũ habeat, & vim decreti habeat, ac si in p̃senti decreto de verbo ad verbũ expressum foret. Quod si q̃s cuiuscunq; status, etiã si cardinalatus, patriarchalis, põtificalis, aut alterius cuiuslibet dignitatis cõtra p̃dictũ ordinẽ q̃lificatões (vt p̃mittit) designatas, vel designãdas de ipsis bñficijs, dignitatibus, p̃sonatibus, officijs & administrationibus q̃is mõ dispoſuerit eo ipso sit irritũ & inane. Collatioq; hmõi, ac prouisio, seu quęuis dispositio ad supiorẽ proximũ deuoluat, q similiter habeat prouidere, q̃ si nõ fecerit, ad alium superiorẽ proximũ deuoluat gradatim vsq; ad summũ pontificẽ ascendendo. Non volumus tamen ordinarios, collatores, & eos ad quos præsentatio, seu alia quæuis dispositio bñficioꝝ spectat ĩ quatuor mensibus, q̃bus præfatæ gratiæ expectatiue vel noĩationes cursum non habent, donec ipsæ gr̃æ, & noĩationes ad eoꝝ collationẽ, prouisionẽ, præsentationẽ, seu dispositionẽ cõcesſę cessauerint ad qualificatões infrascriptas obseruandas astringi.

¶ Sequunt

¶Sequunt q̃lificatiões & ordo in cõferẽdis bñficijs p ordinarios, de qbus supra tactũ est.

PRimo, cũ per gñalis cõcilij statuta sanctæ ordinatũ existat, qꝓ q̃libet ecclesia metropolitana teneat, & debeat vnũ habere theologũ q̃ sua doctrina, & p̃dicatiõibus fructũ salutis afferat, ordinat hęc sc̃ta synodus qꝓ extẽdat etiã hmõi ordinatio ad ecclesias cathedrales, taliter videlicet qꝓ qlibet collator ipsar̃ p̃bendar̃ teneat, & debeat canonicatũ, & p̃bendã q̃primũ facultas se obtulerit, & inueniri poterit vni magistro, licẽtiato vel in theologia baccalaurio formato cõferre q̃ p decẽniũ in vniuersitate priuilegiata studuerit, & onus resid̃tiæ, ac lecturæ, & p̃dicatiõis subire voluerit, quiꝰq; bis aut semel ad minus per singulas hebdomadas, cessante legitimo impedimẽto, legere habeat, & q̃tiẽs ip̃m in hmõi lectura deficere contigerit ad arbitriũ capituli in subtractõe distributionũ totius hebdomadæ puniri possit. Et si resid̃tiam deseruerit de alio prouideat. Veruntñ vt liberius studio vacare possit nihil pdat, cũ absens fuerit à diuinis. ¶Insup qꝓ in q̃libet ecclesia cathedrali, vel collegiata vltra p̃dictã p̃bendã theologo, vt p̃mittit, assignãdã tertia pars p̃bendar̃ cõferat graduatis aliàs idoneis modo & forma infrascriptis, sic qꝓ prima vacatura hmõi graduato, & deinde post alias duas sequẽs eodem mõ cõferat, & sic deinceps videlicet magistris, aut licẽtiatis, seu baccalaurijs formatis in theologia q̃ p decenniũ in aliq̃ vniuersitate priuilegiata. Doctoribus seu licẽtiatis in altero iuriũ, vel medicina, q̃ per septẽ annos in sua facultate studuerint, necnõ in vniuersitate (vt supra) magistris seu licẽtiatis in artibus, cũ rigore examinis q̃ per qnquenniũ in aliq̃ vniuersitate à logicalibus inclusiue, & supra in artibus, vel in alia superiori facultate studuerint, necnõ in theologia q̃ per sex annos, vel in vtroq;, aut i altero iuriũ. Baccalaurijs q̃ per trienniũ, si nobiles ex vtroq; parẽte, & ex antiquo gñe, alias aũt p quinquenniũ, cõsimiliter in aliqua vniuersitate priuilegiata ad minus suũ studiũ fecerint q̃ de p̃dictis gradibus tpe & nobilitate supradictis fidẽ facere teneant collatori p legitima documẽta, exhortamur tñ ordinarios collatores qꝓ in cõferẽdis bñficijs hmõi, p̃sertim q̃ ad dignitates respectũ habeãt singulariter ad magistros, necnõ licẽtiatos, & beccalaurios formatos in theologia. In dignitatibus vero nõ electiuis p̃sonatibus, administratõibus, & officijs dictar̃ eccleſiar̃ idẽ ordo, modus & forma in oĩbus obseruent. Quod si qs ex dictis q̃lificatis tpe vacatõis p̃bẽdæ, seu dignitatis hmõi alias duas obtineat p̃bẽdas, seu dignitates, & p̃bendas seu aliud bñficiũ seu bñficia, q̃d vel q̃ resid̃do i altero ipsor̃, & horis diuis itereſſendo valeret, seu valerẽt vsq; ad summã, seu extimationẽ ducentor̃ florenor̃ cameræ. Similiter qcunq; duas prębendas cathedrales obtinuerit nullatenus in ipsa tertia parte ĩcludi, seu ap̃pẽdi censeat. In ecclesijs aũt parrochilibus q̃ in ciuitatibus aut villis muratis existunt, instituãtur p̃sonæ sic, vt supra, q̃lificatæ, aut ad minus q̃ per tres annos in theologia, vel altero iurium, seu magistri in artibus q̃ in aliqua vniuersitate priuilegiata studẽtes fuerint, & hmõi gradũ adepti fuerint, si tales potuerint inueniri, q̃ voluerint hmõi bñficijs deseruire. Et vt facilius inueniri possint, statuit hæc sc̃ta synodus qꝓ quolibet anno durãte tpe quadragesimæ, oẽs & singuli hoc modo qualificati de ipsa diocœsi, & alij q̃ voluerint habeãt per se, vel per procuratorẽ sua noĩa exhibere illis ad q̃s bñficior̃ curator̃ collatio vel p̃sentatio spectat, seu eor̃ vicarijs, qꝓ si non fecerint, collatio seu p̃sentatio, vel dispositio aliter q̃ (vt p̃mittit) facta, nõ propter hoc irrita censeat. Et similiter in collatõe tertiæ partis prębendar̃ superius memorata intelligatur si tot graduati, seu qualificati modo pręmisso potuerint inueniri, teneanturꝰq; (vt p̃mittitur) ipsi graduati & qualificati sua noĩa tpe p̃dicto ipsis ad quos beneficior̃ dispositio spectat, seu eor̃ vicarijs exhibere p se vel per procuratorẽ. Quod si nõ fecerint collatio seu p̃sentatio vel dispositio aliter q̃ (vt p̃mittitur) facta nõ propter hoc irrita censeatur. Si aũt illi ad q̃s bñficior̃ quęuis dispositio spectat cõtra supradictarũ qualificationũ designationẽ & ordinẽ aliquod bñficiũ cõtulerint seu ad ip sum p̃sentauerint, vel qũolibet disposuerint, sit ipso facto irritũ, & inane velut superius prædictum est, Et nihilominus p cõcilia prouincialia, cũ in his defecerint, aut aut etiã p̃sonis non idoneis quoq; modo prouiderint, iuxta tenorẽ cõstitutõis concilij gñalis, q̃ incipit: Graue de prębẽdis corrigãtur, & debite puniant. Illi vero ad q̃s beneficiorũ regulariũ spectat collatio, seu dispositio p̃termissis indignis eadẽ religiosis idoneis cõferant, & assignent. Quod si aliter fecerint per eorũ superiores, & capitula prouincialia corrigantur & debite puniantur.

¶Decretum de suspensione domini Eugenij papæ quarti, ab administratione papatus, tam in spiritualibus q̃ temporalibus.

¶Generalis sacrosc̃ta synodus Basilieñ. in spũ sancto legitime cõgregata, vl'em ecclesiã repręsentãs, ad futurã rei memoriã. Audiuit oĩs ecclesia iã à plurimo tpe q̃ pacto hæc sc̃ta synodus inter cætera ob reformationẽ ipsius ecclesiæ dei in capite & in mẽbris specialiter cõgregata, cũ sua decreta salubria passim contẽni prospiceret, abusuũqꝰ deformitatẽ cõtinuari atq; etiam plus solito inualescere in diuinæ maiestatis offensam, & vniuersi sacerdotij atq; totius

Christianæ religionis ruinã miserabilẽ, videretq; periculosissimũ schisma per erectionẽ alterius ꝑtensi cõcilij isto durãte, & alia plurima scãdala iminere populo dei, ac vniuerso orbi pturbationẽ nõ modicã ex resistẽtia quã aduersus debitã reformationẽ ecclesiæ, & salubria huius sanctæ synodi vbera opa dñs Eugenius papa q̃rtus diuisionẽ assiduã fouendo & libitũ pro priæ volũtatis decretis ac ordinatiõibus synodalibus præferẽdo præstare videbat. Impulsa ẽ post longã plurimoꝝ annoꝝ expectationẽ super regimine ecclesiastico salubrẽ prouisionẽ quærere, & ipsum dñm Eugeniũ inducere, vt ea q̃ saluti suiipsius & vniuersæ ecclesiæ cõgruebant in tãtis tãq; vrgentibus necessitatibus agere curaret, cũ hoc ipsum eidem sanctæ synodo maxime liceret atq; incũberet ex ea autoritate quã à Christo immediate accepit, cui vniuersi fideles cuiuscũq; status, etiã si papalis existant, obedire tenent in his q̃ pertinent ad fidẽ, extirpationẽ schismatis, & reformationẽ ecclesiæ in capite & in mẽbris, veluti determinatio vniuersalis ecclesiæ in sacris scripturis fundata, & in celeberrimo cõcilio Cõstãtien. promulgata diffiniuit. Adijciẽs q; q̃cunq; cõtumaciter ipsi vniuersali cõcilio obedire cõtẽpserit in prædictis & ptinẽtibus ad ea cõdignæ pœnitentiæ subiiciat, & debite puniat, ad alia iuris remedia, si opus fuerit, recurrẽdo. Et tandẽ pridie Calẽdas mensis Augusti nouissime ꝓteriti, decreuit hæc sctã synodus terminũ sexaginta dieꝝ peremptorie ꝓfigere, infra quẽ dñs Eugenius corã eadẽ synodo p se, vel p aliũ cõpareret, si qua super prędictis, ac alijs in dicto monitorio expressis, cæterisq; in futuꝝ proponendis q̃ pro tunc nõ sine rationabili causa tacebant pro sui excusatione vel defensione duceret proponẽda. Quo termino elapso siue dictus dñs Eugenius cõpareret, siue nõ, hæc sctã synodus ad vlteriora procedere decreuit cognoscẽdo, & terminãdo, prout ecclesiæ sanctæ dei spũ sancto dictãte videret expedire. Sed (q̃d cũ dolore referimus) ipse dñs Eugenius infra assignatũ terminũ, neq; per se neq; p aliũ cõparere voluit, aut minimã excusationẽ, si quã haberet, transmittere, imõ correctionẽ effugere volens dissolutionẽ & translationẽ cõcilij quã de iure nõ poterat de facto pendente termino attentauit. Cum tñ iã altera vice dissolutionẽ huius concilij per eũ attentatã reuocasset, declarãs eã irritã & inanem, dicensq; ipsum concilium pro reformatõe ecclesiæ in capite & in mẽbris legitime ichoarũ cõtinuatũ fuisse, & prosecutionẽ habere debere, perinde ac si nulla dissolutio facta fuisset. Quibus attentis elapso dictæ citationis termino suã cõtumaciã in publica sessione, promotores, & procurator fiscalis huius sacri cõcilij accusarunt. Exigẽteq; iustitia hæc sctã synodus in sua sessiõe cõtumaciã ipsam dñi Eugenij sufficienter accusatã declarauit, ipmq; cõtumacẽ reputauit, decernẽs eius absentia nõ obstãte ad vlteriora procedendũ fore, prout ipsi sanctæ synodo videret cõsideratis necessitatibus & vtilitatibus vñs ecclesiæ. Et q̃q̃ attenta cõtumaciæ magnitudine, eadẽ sctã synodus absq; vlteriori expectatõe in ea re procedere potuisset, volens tñ nihilominus cũ omni mãsuetudine & benignitate procedere ad instantiã inclytæ memoriæ Sigismũdi Romanoꝝ impatoris, & venerabiliũ archiepoꝝ, cæteroꝝq; illustriũ principũ electoꝝ sacri imperij p sexaginta dies adhuc censuit differendũ, vt per huius sanctæ synodi patientiã probaret, si ipsius dñi Eugenij animus ad salutem suiipsius, & vniuersalis ecclesiæ inclinari valeret. Confestim aũt plenius innotuerũt ea q̃ aduersus hanc sanctã synodũ, & eius suppositã in prætẽsa dissolutiõe iã attentata, ipse dñs Eugenius perpetrauerat transferendo hoc sacrũ cõciliũ i ciuitatẽ Ferrarien. si cõtra ipm aut aliquẽ oratoꝝ suoꝝ vlteri⁹ ꝓcederet. Et ꝓcipiendo sub pœnis & cẽsuris grauissimis q̃s tñ inferre nõ poterat, suppositis huius concilij, vt ab eo discederẽt, qua in re decreta sacræ synodi Cõstãtien. & istius manifeste violabat trãsferẽdo cõciliũ p libito volũtatis ꝓter cõsensum ipsius, ac etiã vsurpando sibi autoritatẽ supra sanctã synodũ de reformatõe ecclesiæ in capite agẽtẽ nõ recte sentiẽs, vt videbat de autoritate sacroꝝ concilioꝝ, ac determinatõibus vniuersalis ecclesiæ fidẽ cõcernẽtibus, tã in ipso Cõstantien., cõcilio q̃ in isto ꝓmulgatis sup obediẽtia quã summi põtifices synodis vniuersalibus exhibere tenent, ac etiã schisma introducens, & aliud conciliũ isto durante erigens, q̃d nõ fore conciliũ, sed cõuenticulũ schismaticoꝝ iã precedẽribus decretis fuerat declaratũ, ad dissolutionẽ cõcilij iã semel p ipsum reuocatã iteꝝ redeundo, & ex mõ dissolutõis, ac pœnaꝝ adiectionis supra cõciliũ, iurisdictionẽ i facto reformatõis assumẽdo se nõ cõcilio, sed cõciliũ sibi obedire teneri factis suis protestãdo. Merebat tantaꝝ tanq; grauiũ offensaꝝ in ecclesiã dei, & sctã dalũ ipsius iã pluries attẽtatũ, ac ꝓiudiciũ fidei multitudo, vt ilicò in ipm dñm Eugenium iusti iudicij sequeret vltio pro ipsius & vñs ecclesiæ salute. Sed nõ ĩmemor hæc sctã synodus maternę pietatis adhuc expectare voluit, si forte ipse dñs Eug. à tãta inobediẽtia resipiscẽs cõuerteret ad cor. Euidẽtissimisq; iuribus & rõnibus declarauit hãc dissolutionẽ, & trãslationẽ nullas penitus esse, nullius q; roboris & momẽti cũ oĩbus inde secutis. Intermissa quoq; celeriori condignaꝝ inflictiõe pœnaꝝ hæc sctã synodus eas dũtaxat pœnas aduersus ꝓfatũ dñm Eugeniũ eo tunc ꝓmulgare duxit quę aduersus Romanos pontifices sacra gñalia concilia dissoluere, &

pturba-

pturbare tẽtates ordinatę fuerãt, vt videlicet, nisi infra q̃tuor mẽses à die dissolutõis, & trãslationis p eũ attẽtatarũ resipiscceret cũ satisfactõe reali ab omni administratiõe papali esset ipso facto suspẽsus. Quæ qdẽ papalis administratio ad gñale cõciliũ deuolueret. Et si hãc pœnã p duos mẽses sustineret aïo indurato post q̃tuor p̃dictos mẽses cõtra ipm vsq; ad priuationẽ incluſiue p cõciliũ gñale procederet, q̃s pœnas hæc ſcta synodus ipm dñm Eug. si nõ resipiſceret cũ satisfactiõe reali, vt præmittit, declarauit, & nõ solũ declarauit, sed etiã expresse decreuit incurſurũ. Cũ vero iã & prior terminus sexaginta dierũ indultorũ post cõtumaciã ac cusatã, & alius q̃tuor mẽsiũ post diẽptẽsæ dissolutõis, & trãslatõis huius cõcilij p ipm dñm Eugeniũ attentarũ elapsi sint, & pẽdentibus ipsis dilatiõibus, nulla correctio aut emẽdatio conspiciat prouenisse, imò potius cõtinuatio abusuũ & deformitatũ in offensam diuinæ maiestatis, & interitũ animarũ, rebellioq;, & inobedientia dñi Eugenij aduersus sanctã synodũ vl'em & decreta ipsius, procuratio insup assidua erectionis illius prętẽsi cõcilij Ferrarien. per transmissionẽ literarũ ad diuersas regiones & cõuocationẽ plurimorũ ad idẽ conciliũ q̃d fore conuenticulũ schismaticorũ iã declaratũ cõmemorauimus. Ex qbus & autoritatis sacrorũ conciliorũ pessundatio, & reformatiõis ecclesiæ dei extinctio, & inductio schismatis inauditi p erectionẽ alterius prætẽsi concilij isto durãte concilio, ac deniq; determinationum ecclesiæ vniuersalis paruipẽsio in læsionẽ irreparabilẽ catholicæ fidei sequeret, nisi diuina pietas suę ecclesiæ in tãtis languoribus subueniret, vrgeret tandẽ hæc ſcta synodus, ne tanta mala dissimulãdo assensum illis prestare videat, & ne facilitas veniæ incẽtiuũ tribuat delinquẽdi, seu mali agendi, cũ leuiora remedia nõ ꝓficiãt vtiliorẽ & salubriorẽ adhibere medicinã, atq; post varias expectatiões tandẽ saluti vniuersalis ecclesiæ prouidere, & ad suspensionẽ ipsius dñi Eugenij ab administratõe papali, quã pœnã sacra Constantien. synodus Romanis pontificibus in varijs casibus censuit inferendã ꝓcedere alias pœnas duriores adhuc pro sua mãsuetudine differendo, vt saltẽ per cõpulsionẽ iustitiæ cũ tẽperamẽto misericordiæ ipsius Romani pontificis animus ad ea q̃ sunt salutis, & pacis in reformationẽ debitã ecclesiæ vniuersalis & aïæ suæ, & totius populi christiani salutiferã ædificationẽ, ipsiusq; ecclesiæ futuris tẽporibus pacificationẽ gratissimã, & autoritatis sacrorũ conciliorũ conseruationẽ valeat inclinari. In virtute igit̃ omnipotentis dei, in cuius noïe hæc ſcta synodus congregata extitit, & à quo immediate potestatẽ super vniuersos fideles cuiuscunq; dignitatis, etiã si papalis exist̃at, vt præmissum est, accepit, eadẽ ſcta synodus p̃dictũ dñm Eugeniũ papã quartũ manifestũ contumacẽ, & in aperta rebellione psistentẽ, ac notorie, incorrigibiliterq; ecclesiã dei scandalizantẽ oïbus p̃missis tã coniunctim q̃ diuisim, attentis ab omni administratione papatus in spũalibus, & tẽporalibus suspendit, ac suspensum esse declarat, processura tandẽ ad vlteriora vsq; ad sniam finalem incluſiue, si opus fuerit ipso dño Eugenio amplius non vocato, ꝓut vtilitati & necessitati ecclesiæ spũ sancto dictante cõspexerit. Omnẽ aũt ipsius papatus administrationẽ in his oïbus, quæ in spũalibus & tẽporalibus ad solũ papã, & sedẽ apostolicã de iure pertinere noscuntur, eadẽ sancta synodus ad seipsam decernit declarat esse deuolutã, ne propter gubernatõis defectũ ecclesia interim varia discrimina pati possit decernens irritum & inane, quicqd durante hac suspensione p ipsum dñm Eugeniũ ratione papatus factum fuerit, vel attentatum. Oẽs quoq; reges, principes, cõitates, & alios quoscũq; cuiusuis status, & dignitatis exist̃at, hęc ſcta synodus monet & requirit & eisdẽ in virtute sanctæ obediẽtiæ, & sub diuini obtestatõe iudicij mãdat, ecclesiasticis vero psonis quacũq; dignitate, etiã si cardinalatus, patriarchali, aut põtificali p̃fulgeant sub pœnis quas ipso facto incurrãt excõicationis & suspensionis ab oïbus dignitatibus, bñficijs, & officijs quocunq; noïe nuncupent, etiam si forent metropolitanæ aut cathedrales ecclesiæ, siue in titulũ, siue in cõmẽdã obtineãt. Vicarijs aũt gubernatoribss, vassallis, feudatarijs, & subditis Romanæ ecclesiæ sub pœna priuatõis ipo facto oïm feudorũ, & aliorũ quorũcunq; iuriũ, & priuilegiorũ quæ ab ipsa Romana ecclesia obtinent districte p̃cepit, vt durante hac suspẽsione prætextu cuiusuis iuramẽti, subiectionis, aut promissę fidelitatis eidẽ dño Eug. nullatenus obediant. Ipsos quoq; ad hmõi iuramenta, & promissiones durante ipsa suspensione nullatenus astringi declaramus, sed ad hoc sacrum concilium in oïbus recurrant, pro qbus ad Romanũ pontificẽ recurrere soliti sunt. Intẽdit eñ hæc sancta synodus mũde, iuste, ac sancte necessitatibus quorumcunq; prouidere. Mandat prętereа in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna priuatõis quã ipso facto incurrant omniũ suorum bñficiorũ dignitatũ, officiorũ, commẽdarũ, pẽsionũ, & gratiarũ quarumcunq;, etiã expectatiuarũ oïbus & singulis sanctæ Romanę ecclesię cardinalibus, archiepiscopis, episcopis & aliarũ ecclesiarũ prælatis, officiarijs, & clericis quibuscunq; in Romana curia existentibus cuiusuis status, & conditionis existant, quatenus infra quadraginta dies proxime sequentes post diem prętentis sessionis à Romana curia recedant. Et deïde cardinales, patriarchę, archiepi, epi, & alij ecclesiastici,

prout de iure, vel cõsuetudine ad gñale concilĩ ire tenent sub pœnis iuris iter suũ sine fraude cõtinuando ad hoc sacrũ cõciliũ arripiãt, reliqui vero q ad gñale cõciliũ nõ tenent venire ad residendũ, & deo seruiendũ in propriis bñficijs, vel ad hoc sacrũ gñale cõciliũ sine moræ dispendio, & omni fraude cessante se trãsferãt, & accedãt decreto nro, qd incipit. Compatiẽs, & alijs qbuscũq; huius sctẽ synodi ĩ suo robore duraturis. Oẽs aũt causas tã ecclesiasticas, spũales q etiã pphanas, ciuiles & crimiales atq; mixtas, directas, vel vtiles iter qscũq; psonas cuiuscũq; status, aut conditõis existãt in Romana curia pẽdentes ab ipsa Romana curia hæc sctã synodus in eo statu, in q sunt ad se aduocat, & aduocatas esse vult, & declarat, expresse inhibẽs omnibus iudicibus, auditoribus, & cõmissarijs qbuscũq; pdictæ curiæ, etiã si cardinalatus, pr̃iarchali, põtificali, aut alia q̃uis dignitate pfulgeãt, in pfatis causis ꝓcedere, aut quicq̃ agere q̃uis modo psumãt. Quod si post notitiã huius decreti nri quicq̃ fecerint, pœnas excõicationis ipso facto incurrãt ab ipsius excõicationis snia huic sanctæ synodo dũtaxat ipsa durãte absolutione reseruata, aut cognitõe iusti impedimẽti si qd allegaret, quare à Romana curia ad hanc sanctã synodũ accedere debẽtes nõ accesserunt, aut recedere debẽtes nõ recesserunt. Cuius qdẽ impedimẽti allegatas causas intẽdit hæc sctã synodus diligẽter cum benignitate scrutari. Quicqd aũt cõtra hãc aduocationẽ & ihibitionẽ attẽtari cõtigerit ipso iure irritũ decernit & inane. Et vt fraudibus q̃ excogitari possent obuiet, quia cũ datarũ anticipationibus pñtis suspẽsionis, ac huius decreti nostri elusionẽ literæ papales, vel aliorũ ipsius autoritate sublata, ante ipsam suspensionẽ produci possent, nisi ante huius decreti nostri promulgationẽ fuerint publicatæ, eis nulla fides adhibeat. Decernit tandẽ hæc sctã synodus huius decreti publicationem in psenti sessione factã, eiusq; affixionẽ in valuis maioris ecclesiæ Basilieñ. vim habere monitionis, citationis, & executõis, & ita vniuersos artare, vt si psonaliter apprehensi, & eis intimatũ fuisset. Datũ in sessione publica in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata nono Calendas Februarij. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXVIII.

¶Sessio tricesimasecunda, de cassatione decreti minoris partis.

A SAcrosancta gñalis synodus Basilieñ. in spũ sancto legitime cõgregata, vlẽm ecclesiam representãs, ad ppetuã rei memoriam. Pridẽ in decreto vigesimænonæ sessiõis huius sanctæ synodi, qd incipit: Cõpatiens. Lucide extitit declaratũ dissolutionẽ huius sanctæ synodi, & trãslationẽ eius in ciuitatẽ Ferrarieñ. p dñm Eugeniũ papã quartũ de facto attẽtatas tã in eo casu quo cõtra ipm virtute citatorij in nra. xxvi. sessiõis ꝓmulgati, aut cõtra quẽpiã præsidentiũ in concilio oratorũ suorũ in aliquo procederet, q̃ in eo casu q̃ Græcos cõringeret aduenire nullas esse, penitusq; irritas & inanes, hmõiq; dissolutionẽ ac trãslationẽ repugnare veritati declaratæ p sacrã synodũ Cõstañ. dicẽti, ꝙ gñale cõciliũ vlem ecclesiã militãtẽ repsentãs, potestatẽ à Chro ĩmediate habet, cui qlibet cuiuscũq; status & dignitatis fuerit, etiã si papalis existat, obedire tenet in his q̃ ptinẽt ad fidẽ, extirpationẽ schismatis, & gñalẽ reformationẽ ecclesiæ in capite & in mẽbris, ꝙq; si in his, & ptinẽtibus ad ea, obedire cõtumaciter contẽpserit, cõdignæ pœnitẽtiæ subiiciat, q̃ veritas in verbis Chri fundata est, dicẽtis Simoni Petro, si ecclesiã nõ audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus. Quæ cũq; alligaueritis sup terrã erũt ligata & in cœlo, & qcũq; solueritis sup terrã erũt soluta & in cœlo, & post pauca subdit, vbi sunt duo vel tres cõgregati i noie meo, ibi sum in medio eorũ. Eadẽq; sacrorũ cõciliorũ autoritas sup Romanũ põtificẽ, & quẽlibet alterũ in actibus aplorũ declaratiõibus vniuersalium conciliorũ, & doctrinis sanctorũ multipliciter inuenitur præfacta. Repugnabat quoq; talis dissolutio, & translatio veritati in hac sancta synodo dudũ multipliciter declaratę ꝙ papa conciliũ vniuersale sine cõsensu ipsius dissoluere nõ potest, aut de loco ad locũ trãsferre, cui dñs Eugenius post longam resistẽtiam quam eidẽ veritati in prima prætensa dissolutione huius concilij, & translatione in Bononiã olim factis, & p vniuersum orbẽ publicatis, sub colore reductionis Græcorũ quam etiã veluti causam necessariã protunc allegabat, tandẽ assensit reuocans huiusmodi dissolutionẽ, & translationẽ, & dicens ea nõ obstante conciliũ à tẽpore suæ inchoatiõis legitime continuatũ fuisse, & decernens, ac declarans irritã, & inanẽ, ac etiam reuocans, quicqd p eum aut suo nomine factum, attentatũ, seu assertũ erat cõtra ipsum Basilieñ. concilium seu eius autoritatẽ, & deinceps à grauaminibus eidẽ inferendis abstinere pollicitus est, prout p quartamdecimam sessionẽ huius sanctæ synodi præsente sedis apostolicæ legato, & pluribus sanctę Ro. ecclesię cardinalibus assentientibus. Etiã inclytę memoriæ Sigismũdo Romanorũ imperatore sibi fuerat indictũ. In qua sessione forma pfatæ reuocatõis & cõfessionis veritatis p ipsum dñm Eugenium faciendę decreta fuerat. In hac quoq; veritate conquieuit vniuersa catholica ecclesia reputans ipsam dissolutionẽ per eum sine cõsensu concilij minime fieri potuisse. Nec vllatenus aduersus veritatẽ repugnãdi, & ad errorẽ semel dimissum redeundi causam assumere potuit ipse dñs Eug. ex pdicto citatorio. In quo post plu-

rimas

rimas admonitiones sibi factas, vt aliquam emendationem poneret efficacem in Ecclesiastico regimine miserabiliʒ defluēte, & decreta salubria p hanc sanctā Synodum ædita susciperet, aliisq; exēpla bonoꝝ operꝝ pstaret, seipm & cæteros dirigēdo in viam salutis, cum ipe ex aduerso in contēptum huius sanctæ Synodi, & totius Ecclesiæ desolationē, plurimaꝝq; diuisionum suscitationem saluberrimæ reformationi ipsius corpis Ecclesiæ longo tpe resisteret, vlis Ecclesia congregata ipm dñm Eugenium, sicut mater filium delinquentē in viam salutis dirigere satagēs. Et sicut Paulus reprehendit Petrum corā omnibus cum non ambularet ad veritatē Euangelij eundē dñm Eugenium arguēs atq; ex authoritate à Chro eidē Ecclesiæ data corripiēs defectus notorios in quibus animā suā, & vniuersam Rēpublicā nimium grauabat commemorauit, vocans ipm, & alios conuocās, vt in regimine Ecclesiæ salutaris apponeret ꝓuisio, quod post longā tolerantiā tandē id agere impulsa fuit hæc sctā Synodus, dum post contemptum reformatois salutaris, ad suscitationē grauissimi schismatis, & læsionē veritatis ipsius matris Ecclesiæ vulnerationē grauissimam idem dominus Eugenius realr ꝓcedebat, cui p pdictum citatorium summe necessarium erat obuiare, dum sub coloribus exquisitis, eandē sanctam Synodum, & eius opa dissipare, atq; quoddam conuēticulum in loco suæ voluntati dedito nulliter, ac de facto erigere in scissurā Ecclesiæ disposuerat, cuius rei pficiēdæ gra iā triremes, & oratores in Græciā trāsmittebat ad impediēdum aduētum Græcoꝝ in locum p hanc sanctā synodum nominatum & pturbādum effectum nræ legatois in Constātinopolim trāsmissæ, atq; rumpēdum ea quæ inter ipsam synodum, & Græcos concordata erāt, in qbus etiā ipse dñs Eugenius expresse consenserat. Sed nec vllum colorē dissoluēdi hoc sacrum Basilieñ. Concilium, & ipsum in Ferrariā trāsferēdi in casu aduētus Græcoꝝ præfatus dñs Eugenius potuit assumere ex schedula p quandā prætēsam sessionē conuēticuli Ferrarieñ. & dicit commemorata, quam schedulam illi conuētionalē dixerunt sup termino Auinionē. pfixo in expeditione pecuniaꝝ facienda, quā si non facerent alium locū noīare, seu eligere possemus, & teneremur atq; aliunde vlī Ecclesiæ ꝓuidere, vel ex quadā alia schedula quā temerarie decretum appellāt, incipiēte, hæc sacrosctā synodus inter suæ congregatois exordia, qd' in vigesimaqnta sessione huius sanctæ synodi ꝓmulgatum allegarunt, cū exrónabilibus, & necessarijs causis in ipsa nra sessione vigesimaqnta noīationē triū locoꝝ Basileæ Auinionis, & Sabaudiæ ꝓ Icomenico Concilio celebrādo solēni decreto nro incipiēte. Nuper hæc sancta Synodus publicauerimus, volētes eam inconcussam, & inuiolatā pmanere, omnēq; aliam nominationē, seu electionē cuiuscunq; alterius loci decernētes, irritā & inanē, vniuersiq; facile concipiunt dñm Eugenium ex his rebus nullum fundamētum ad erectionē pfati conuēticuli assumere potuisse qui veritatē gestoꝝ considerāt, quāq; em̄ inter deputatos quosdā nræ congregatois actū fuerit, vt nisi p Auinionē. infra pfixum terminum fieret pecunię expeditio, ad aliā nominationē ꝓcedēdum foret, atq; in nra gñali congregatōe concluſum, non tñ dici pōt hanc Synodum p viam contractus cum aliquo conuenisse, nullus em̄ tunc aderat cum quo contractum hmōi celebraret, nec venit in dubium quēq; cum seipo non posse contrahere, cum inter spondentē, recipiētemq; sponsionē debeat esse distinctio psonaꝝ, ipsius aūt nostræ conclusionis interptatio, declaratio, moderatio, mutatio, iuxta casus occurrētes, atq; oñimoda dispositio ad ipsum Concilium ptinebat, maxime cum non ageret de facto priuato cuiuscūq; psonæ, sed de rebus statum vlis Ecclesiæ concernētibus, quaꝝ dispositio ab vlī Concilio sub directōe spūs paracleti constituto p cuiuscunq;, aut q̄rūcunq; psonaꝝ arbitrium non tollit. Supuenit aūt ꝓtestatio legatoꝝ sedis Apostolicæ aduersus decretationē loci Auinionē. q pariter cū Basilea, & Sabaudia in ipa conclusione concorditer capta iunctus erat. Quæ ꝓtestatio non modicam occasionē retrahēdi animos Auinionē. à prædicta expeditōe pecuniaꝝ pstabat, fueruntq; ex alia parte p dñm Eugenium, & suos aduersus hanc expeditionē pendēte termino assignato grauia impedimēta in Auinione pstita. idq; accidit vt oratoribus nris in Auinionem veniētibus pcipui gubernatores ciuitatis tunc absentes eēnt, sine qbus res non poterant trāctari. Quibus deinceps aduenientibus ita actum est, vt Auinionē. ipsi circa terminum pfixum capitaneum triremium nraꝝ de triginta milibus, & octingētis florenis auri de camera contētarēt, & oratores nros de residuo totius pecuniæ expeditæ cautos, ac securos facerēt, ꝓut ipsi oratores nri hoc idem suis lris nobis intimauerunt. Requirebant aūt ipsi Auinionē. vt decretationē electōis, seu nominatōis loci p nos factæ expediremus. Quæ nos attētius cōsiderātes, & intētioni huius sanctæ Synodi satisfactum eē iudicātes p talē expeditionē pecuniaꝝ attētis maxime impedimētis interea appositis longè melius ꝓuidebat vlī Ecclesiæ, q̄ dimittēdo oīa quæ parata erant, p legatōe mittēda in Græciā, & intrādo magnas difficultates electōis alterius loci in turbatione reꝝ agēdaꝝ, maxime qm̄ vrgebamur conuētōes nras cum capitaneo classis triremiū Ecclesię initas seruare, cui dilectus Ecclesiæ filius Iulianus titu. S. Sabinę p̄br̄, cardinalr, legatus sedis apo

ſtolicæ vexillum Eccleſiæ,& baculum peregrinationis in noſtra congregatione generali nomine noſtro tradiderat,cumq; iam grandis ſumma pecuniæ p Auinionē.aſſignata erat, conduximus ad ipſam decretationē locoꝝ prius electoꝝ videlicet Baſileæ Auinionis, & Sabaudiæ ,pcedēdum fore,& duæ partes huius ſacri Concilij,& amplius in eandē ſniam conuenerunt,licet pauci de hoc non contēti alium locum ,p celebratōe Icomenici Concilij noīare, & deputare p̄ſumpſerunt,abſq; hoc quod talis ptās eis competere declarata fuiſſet. Quibus nec competebat de ſtatu totius Concilij,& vſus Eccleſiæ,factisq; fidei,ſeu ptinētibus ad ea contra conſenſum duaꝝ partiū Concilij,& morē pmaxime in gñalibus Concilijs à principio naſcētis Eccleſiæ obſeruatum diſponere,q tñ adhuc in nominando loca non concordes extiterunt pauciſſimiq; fuerunt,q tandē in hoc reſediſſe dicunt,quod nominationē facerēt,Vtini & Florētiæ,aut alterius loci q tutus eēt,ac papæ,& Græcis accommodus,quiq; galeas, & pecunias primo expediret.In aliqua quoq; nraꝝ q̄tuor deputationum in qua octuaginta p̄ſonæ erant vnus ſolus formam talis nominatōis,veluti decretandā ,ppria voluntate ,pduxiſſe ſolus delibe raſſe,& concluſiſſe dicit.In aliſq; deputatōibus valde pauci hoc idē egiſſe dicunt aduerſus ordinatōes huius ſanctæ Synodi,& demū cum Seſſionē nr̄am ſup decretatōe locoꝝ Baſileæ Auinionē.& Sabaudiæ celebraremus,legereturq; nr̄m decretum in ambone maioris Eccleſiæ Baſiliēſis iuxta morē conſuetum. Vnus ex illis pauciſſimis in loco inferiori,& inſolito quādā ſchedulam legere p̄ſumpſit à paucis,vel nullis intellectam,quæ nominationē locoꝝ Vtini & Florētiæ,aut alterius loci,vt p̄mittit̄ per pauciſſimos factā continere dicebat̄,q etiam in ea Synodum gñalem contra conſenſum duaꝝ partium Concilij,& amplius ſe, vt dicit̄ appellare p̄ſumebant,licet nulliter,& de facto.Sed non ,ppterea dimiſimus decreti noſtri præfati publicationē ſup nominatiōe Auinionis,& Sabaudiæ continuare quod aliā nominationē locoꝝ irritam declarauit. Nam &ſi ita p̄mitteret̄,vt longe minor pars in Concilijs gñalibus aduerſus partē multo maiorē aliq̄ decretaret ſibiq; authoritatē totiꝰ cōcilij aſſumeret.Ingreſſus piculoſiſſimus ad multas diuiſiones excitādas in futuꝝ,& deſtructionē ipſoꝝ Cōcilioꝝ p̄beret,neq; Iras ſup illo p̄tēſo decreto ſic p nos irrito declarato,bulla huius ſanctę Synodi bullari toleraui mus,licet q dā falſo,& clādeſtine aliquas bullauerint,ſicut eas falſo bullatas fuiſſe declarauimus p ſolēne decretum in vigeſimaſeptima Seſſione huius ſanctæ Synodi ,pmulgatū. Sed nec ipſi us p̄tēſi decreti,tenorē obſeruauit dñs Eugenius, imò effectū eiuſdē ſi qs fuiſſet,euacuauit,dū florētiā quæ in illo,vt dicit̄,nominata erat,& pecunias atq; galeas diſponebat p eum accepta reiecit,& deinde Bononiā ſicut ferē,poſtremo Ferrariā ,p libito ſuę voluntatis elegit,ac etiā prius q̄ Græci ad portum aliquē citra marinū applicaſſent conciliabulum in ipa ciuitate Ferrariēſi erexit,neq; ad ipm arbitrari ſpectabat,qs locus tutus erat ,p Concilio celebrādo,cum ipe talē locum tutum iudicare poterat,quē Sctā Synodus minime tutum reputaſſet.Nec aſſerere p̄ot ſibi facultatē p p̄fatum p̄tenſum decretū attributā,vt nunc in vno loco, nunc in altero ,put vellet Concilium fieri ordinaret,ac de eius ſecuritate iudicaret,quod nec illi pauci fecerunt, nec ſub nomine gñalis Synodi aduerſus Synodum ipam,& eius libertatē atq; authoritatē tale aliq̄d faciēdi ipamq; voluntati papæ ſubijciēdi colorē aliquē habuerunt,neq; etiā in Concilio vnq̄ conuenerūt ad iudicādum,vel declarationē faciēdum ſup ſecuritate loci Ferrariēſis, aut adimpletōe primo facta ex parte loci illius in expeditōe galearꝝ, & pecuniaꝝ de q̄bus in ipo p̄tēſo decreto agi dicebat̄. Denicq; nec p eos q illud condidiſſe dicunt̄, hoc obſeruatum ē, vt firmiter in Baſilea ſteterint,donec Gręci ad portum applicuiſſent.Quodq; deinde infra mēſem receſſerint ad locum ipſis Græcis p oratores Concilij nominatum,neq; in hoc conuētiōes,cū Græcis concordatas obſeruarunt,ſicq; tā,etſi p̄tēſum illud decretum aliquā apparētiam prius habuiſſet,quā tñ veraciter non habuit,fuit ex conſequētibus effectibus euacuatum,ipmq; caſſum,nullum,& irritum penitus eſſe,& fuiſſe,nulliusq; roboris,& momēti,decernit,& declarat hæc ſctā Synodus,inhibēs,ne qs quacunq; dignitate,etiā ſi papali p̄fulgeat dictum p̄tēſum decretum ſub nomine legitimi, & Synodalis decreti audeat nominare,nec illius executioni fauores q̄libet impēdere,ſub pœnis & cēſuris contra violatores.& turbatores vnitatis,ac pacis Eccleſiaſticæ à iure impoſitis,in quas decernit hæc ſctā Synodus eos incidere ipo facto,notum faciēs vniuerſis ſuū veꝝ decretū legitime cōcluſum,ex aſſenſu duaꝝ partiū,& amplius iuxta decreta,& ordinatōes ipſius,& ex cōi oīm ſuppoſitoꝝ concilij concordia nemine diſcrepāte,vera eius bulla plumbea bullatū veraciter p eam fuiſſe obſeruatū,& in executionē deductum,conuētōesq; initas cū Græcis ex parte ſua quātū in ſe fuit adimpletas extitiſſe. Quæ q dem ſctā ſynodus oratores ſuos venerabiles epōs Vicenſem,& Lauſanēſem, & Nicodum de Mentone militē cum galeis,& pecunijs in Græciā miſit,q corā Imperatore Romanoꝝ,& patriarcha Conſtātinopolitan. oīa ex integro adiplere obtulerūt,q̄ ipſis ,pmiſſa fuerāt ſicuti ſua relatio cū atteſtatōe publicoꝝ notarioꝝ nobis facta indicauit,locumq; Icomenici cōcilij celebrandi

brandi nominauerunt, qui antea p ipsos Græcos in suis conuentõibus expresse acceptatus fuerat, & concordatus. Portum etiã tali loco aptiorẽ assignauerunt requirẽtes eosdẽ Imperatorẽ & pñarchã, vt pariter sua ꝓmissa adimplerẽt, q se excusauerunt sup non aduẽtu eorꝫ allegãtes tps adimplẽdarꝫ ꝓmissionum elapsum fuisse, ꝑ put p lr̃as suas nobis rescripserunt, quã q̃ tñ huic responsioni fuerit plenè satisfactum p oratores nostros, qm̃ ipsi cõueniẽti tpe mẽse. I. Februarij, anno ꝓterito ab hoc sacro Concilio recesserunt ꝓ veniẽdo illuc añ terminum assignatum si non fuissent multiplicia impedimẽta sibi deinceps obiecta quę notoria sunt, qm̃ in conuẽtionibus cũ græcis p nos initis exꝑsse cautum erat oĩa ĩtelligi debere bona fide, sine fraude, & dolo, & absq; impedimẽto legitimo & manifesto, sed vltra hæc etiã ꝑfatus Imperator alteri oratorꝫ nr̃orꝫ Iohãni de Ragusio in sacra theologia mgro ordinis ꝑdicatorꝫ apud eum existẽti dixerat se eẽ contẽtum, vt oratores ipsi, & galeæ añ mẽsem Octobris in Constãtinopolim non venirẽt. Plurimas vero practicas in Gręcia factas, accepimus p eos q ex pte dñi Eugenij trãsmissi fuerunt, vt aduẽtum ipsorꝫ Græcorꝫ ad alterꝫ locorꝫ p nos nominatorꝫ impedirẽt, atq; ipsos in locum quẽ vellet dñs Eugenius attraherẽt. Et in vna triremi in qua prĩcipalis oratorꝫ suorꝫ pñs erat. Nuntius qdam quẽ nr̃i oratores ꝓmiserant cũ lr̃is huius sacri Concilij, & pluriũ principum Chr̃ianorꝫ captus ẽ, veluti p debitam informationẽ cognouimus, nec deiceps de vita eius qcq̃ nobis, aut nr̃is oratoribus comptum extitit. Domus quoq; ꝑfati Iohãnis de Ragusio oratoris nr̃i in Constãtinopoli inuasione Balistariorꝫ fuit impetita, aliquaq; ibidem facta sunt, quæ non ẽ necessariũ recitare p singula, vt sic ad fines suos ptingere possent, quos miserat dñs Eugenius, ita vt nr̃os oratores sine Græcis ipsis ꝓtestatõe tñ solẽni contra eosdẽ prius facta redire oportuerit. Quæ oĩa ꝓualere non potuerunt aduersus veritatẽ. Sic hæc sctã Synodus cuncta cum Græcis concordata ex parte sua adimpleuit, nec p ipsam remãsit quo minus cõcilij Icomenici celebratio cum Græcis in loco etiã p eos noiato habita fuerit. Iuxta ea q̃ cum ipsis conuẽta erãt, si illi ꝓmissa sua seruassent, aut p alios non fuissent impediti, seu retracti. Intẽditq; & ꝓponit eadem sctã synodus deo aspirãte authoritatẽ, & veritatẽ catholicæ, & vñs Ecclesię quã ipsa repsentat, ac integritatẽ fidei orthodoxæ iugiter illęsas conseruare ꝓ honore ipsius oĩpotẽtis dei, & salutẽ animarꝫ, nec bono ipsius vñs Ecclesiæ conueniẽs existimat p quascũq; practicas, aut quæsitos colores, etiã sub spe dubia ꝓsequẽdi modis aliunde excogitatis alia negocia quorꝫ euẽtus incerti sunt authoritatẽ Concilior̃ vniuersaliũ conculcari, veritates declaratas p Ecclesiã, & fidẽ orthodoxã concernẽtes ꝓsterni, viam aperire Romanis põtificibus ad dissoluẽda concilia gñalia p varios modos, sine ipsorꝫ consensu, ex quo facile ptãtẽ datam ad ædificationẽ in destructionẽ verti contingeret, reformationẽq; Ecclesiastici status ꝓ qua iã tot sunt adhibiti labores frustrari, atq; ipsius Ecclesiæ stabilitatẽ, & decorẽ hoc modo deperire in perditionẽ animarꝫ, & totius populi Chr̃iani lamẽtabile detrimẽtum. Sic enim possemus & illa bona maxĩa exnũc pdere, & illa alia nõ acqrere, atq; sic totã Ecclesiã in confusione relinquere. Primũ quidẽ nobis incumbit Ecclesiæ fidẽ, veritatẽ, & authoritatẽ conseruare, & deinceps cunctos ad eius vnitatẽ redire volentes syncera charitate amplecti, ꝓput & nos semp parati sumus, & erimus. Cũ itaq; ea nulla eẽ, & penitus inualida quæ dñs Eugenius aduersus hanc sanctã synodum, in ipsius ꝓtensa dissolutõe, & trãslatõe in Ferrariã notoriæ constet, ipsumq; conuẽticulum Ferrariẽse non fore Concilium, sed schismaticorꝫ conuẽticulum, dudum ꝑfato decreto vigesimæ nonæ sessionis huius sanctæ synodi declarauimus, meritoq; pœnam suspẽsionis ab administratõe papali in spũalibus & tpalibus iamdudũ contra Romanum pontificẽ Concilium vl̃e sine ipsius consensu dissoluere, aut trãsferre attentantẽ ordinatam in ipsum dñm Eugenium tulerit, & latã eẽ declarauerit hæc sancta synodus. Ac etiã quascunq; sñias, pœnas, & cẽsuras excommunicatõis, priuatõis, inhabilitatõis, interdicti, & alias contra huius sanctæ Synodi supposita, & eidẽ adhærẽtes p ipsum dominum Eugenium latas, & ferẽdas, cassas, & nullas fuisse, & eẽ declarauerimus. Non necesse arbitramur, vt denuo ad ea cassandum, & irritandum ꝓcedamus, quæcunq; p ipsum dominum Eugenium, aut ꝑfatum Ferrariense conuẽticulum facta sunt aduersus eandem Synodum quæcunq; eius suppositа, & quoscunq; ipsis adhærentes, etiam ante ipsius domini Eugenij suspẽsionẽ ab administratõe papali & quæ durante ipsius suspensione, aut præfato conuenticulo facta sunt, fiunt, aut fiẽt in futurꝫ in qbuscunq; p ipsum videlicet dominum Eugenium rõne papatus, aut ipsum conuẽticulum sub generalis aut Icomenici Concilij nomine, q etiam victualia suppositis huius sanctæ Synodi auferri, & portãtes ea spoliari, eorꝫq; spolia primo capiẽtium occupanti cedere mandauit, quæ quam grauia sint aduersus vl̃em Ecclesiam, & quanta reprehensione digni sint qui talia agunt, cuncti conspicere possunt. Nos quoq; omnibus & singulis manifestantes veritatẽ, declaramus omnia ꝑdicta per ipsum dominum Eugenium, aut ipsum conuẽticulum facta, & facienda etiam contra dilectos Ecclesiæ filios ciues Basiliẽses, & eorꝫ ciuitatẽ nulla penitus cassa

&irri-

& irrita fuiſſe & eſſe, nec aliquem ipſius dñi Eugenij præfatiq; conuenticuli præceptis, mandatis, aut prohibitõibus, etiã prætextu cuiuſcunq; iuramenti, aut obligatõis in qbuſlibet p̃dictis teneri, obedire, imò potius ad non obediẽdum illi oẽs & ſingulos catholicos ex præcepto dñi, & eccleſiæ ſpõſæ eius, quã ab oĩb⁹ audiri iubet eſſe aſtrictos. Reqrimusq; & monemus vniuerſos fideles Chri, vt Eccleſiæ catholicæ quæ à directore dirigit ſapiẽtiſſimo, & infallibili p hanc ſanctã repñtate, firmiter adhæreãt vſq; in finẽ, nec vllis tẽtatõibus p voluntatẽ cuiuſcũq; ſuſcitatis, & ſuſcitãdis ab ipſius Eccleſiæ firmitate, & veritate ſuos aníos dimoueãt confidẽtes in ſupno ſaluatoris noſtri auxilio q ad Eccleſiã ſuã dixit: Ego vobiſcũ ſum vſq; ad conſummationẽ ſeculi, manentesq; pſeuerãter in ipa Eccleſiæ domo. Quæ (vt ait btũs Hieronymus) declarãs ſacræ ſcripturæ veritatẽ dicit ædificari ſupra firmã petrã, quæ vnica columba appellat, quæ ſponſa pulchra ſine ruga & macula, quæ domus etiã claues accepit, & ptãtẽ ligãdi, & ſoluendi. Hãc domũ ſi qs corrigentẽ, corripiẽtẽq; cõtẽpſerit, ſit tibi (inqt) ſicut Ethnicus, & publicanus, ſoliditatemq; fidei ſemp teneãt. Memorãtes etiã dictũ illud beati Cypriani, alienus ẽ prophanus eſt, hoſtis eſt, habere non poteſt deũ patrẽ, q vñs Eccleſię non tenet vnitatẽ. Inſup qm̃ in ſupradicto decreto vigeſimæ nonæ noſtræ ſeſſionis pœnas, & cẽſuras iuſtiſſimas ꝓmulgauit hæc ſcta ſynodus aduerſus oẽs q ad præfatum conuenticulum Ferrarieñ. accederẽt, aut mitterẽt, p̃cepitq; ſub eiſdẽ pœnis, & cẽſuris oĩbus & ſingulis in curia quã dñs Eugenius quondam tenebat, aut etiã actu de facto tenet exiſtẽtibus, vt ſi conuẽticulum Ferrarieñ. p eum erigi cõtingeret, ab eius curia recederẽt, & deinceps declarata ſuſpenſione ipſius ab adminiſtratõe papali, etiã ſub pœnis, & cenſuris in decreto noſtræ vigeſimæ nonæ ſeſſionis contẽtis mãdauimus, vt ĩfra quadraginta dieꝝ ſpaciũ ab eadẽ curia recederẽt. Ideo oẽs, & ſingulos in conuenticulo Ferrariẽ, aut prætẽſa ipſius dñi Eugenij curia exiſtẽtes, & in p̃dictis nr̃is decretis cõprehẽſos, q eorundẽ decretoꝝ monitõibus non paruerũt, citat hęc ſcta ſynodus, vt trigeſima die à data p̃ntis decreti computãdo in nr̃a gñali congregatõe (ſi tunc eã celebrari contingat) alioquin in proxima ſubſequẽte, compareãt corã eadẽ ſctã ſynodo viſuri ſe declarari in pœnas prędictas incidiſſe, aut iuſtas cauſas (ſi quas habeãt) allegaturi quẽ terminũ ipſis pemptorie, & vna vice ꝑ oĩbus hęc ſcta ſynodus duxit aſſignãdũ & aſſignat. Decernẽs vlterius contra eos ꝓcedendũ fore, & declarãdum ꝓut iuris, & rõnis fuerit. Quoꝝ oĩm noĩa, & cognoĩa haberi vult pro ſufficiẽter expreſſis. Inſup cum in prima ſeſſione huius ſanctæ ſynodi pœnæ excommunicatõis, anathematizatõis, & ĩterdicti decretę fuerint aduerſus oẽs, & ſingulos q quaſcunq; perſonas Eccleſiaſticas, vel ſeculares ad hoc ſacrum Concilium veniẽtes, ſeu in eo ſtantes, aut ab eodem recedẽtes temeritate propria p ſe vel alium, ſeu alios arreſtare, inuadere, capere, detinere, incarcerare, mutilare, occidere, vel bonis ſuis ſpoliare, vel iniurijs affligere, ſeu ipſos ſic delinquẽtes receptare, aut alias qũlibet ĩpedire, ſeu ea ꝑpetrantiũ facta, & commiſſa rata, & grata hr̃e, vel eis dare concilium, auxilium, vel fauorẽ publice, vel occulte, directe, vel ĩdirecte p̃ſumpſerit vel p̃ſumẽt in futuꝝ, quæ penè ſolẽni decreto Concilij Conſtãtiẽſis aduerſus p̃dictos fuerunt ordinatæ, vltra eaſdẽ pœnas, & cẽſuras quas oẽs & ſingulos q mãdato præfati domini Eugenij, vel p̃fati conuẽticuli Ferrariẽſis quicquã prædictoꝝ fecerĩt, aut faciẽt in futuꝝ expreſſe incurriſſe & incurſuros eſſe decernimus, ac declaramus etiam contra eoſdem tanq; cõtra fautores ſchiſmatis ad grauiora ꝓcedẽdum fore decernit hæc ſcta ſynodus oĩbus alijs decretis, & ordinatõibus eiuſdem ſanctę ſynodi in ſuo robore duratutis. Decernit tandẽ hæc ſancta ſynodus omnes & ſingulos ſupradictos per publicationẽ præſentis decreti in valuis maioris Eccleſiæ Baſiliẽſis affigẽdi perinde arctari, ac arctatos intelligi, ac ſi dictæ citatõis, ordinationis, & declaratõis executio ad eoꝝ ꝓprias perſonas facta fuiſſet. Datum in ſeſſione noſtra publica in maiori Eccleſia Baſiliẽ. ſolẽniter celebrata. XI. Caleñ. Aprilis. Anno à natiuitate Domini. M.CCCC.XXXVIII.

¶ Seſſio trigeſimatertia de veritate fidei catholicæ.

A Generalis ſacroſcta ſynodus Baſiliẽ. in ſpũ ſancto legitime congregata vlẽm Eccleſiã repñtans ad ꝑpetuã rei memoriam. Sicut vna eſt Chriſti Eccleſia, quæ (vt ait Apoſtolus) eſt columna & firmamentum veritatis, ſic omnia Eccleſiæ membra vnitatẽ ſemp obſeruare neceſſe eſt in profeſſione catholicæ veritatis, atq; fideliter & firmiter credere quicquid per ipſam eccleſiam de veritate fidei fuerit declaratum, vt non ſicut paruuli fluctuantes circũferant omni vento doctrinæ, aut per repugnantium dogmatũ veritatẽ in diuiſiones, & ſchiſmata prolabant. Dudum autẽ in ſacra gñali Conſtã. Synodo conueniens catholica Eccleſia veritatem de generalium Conciliorꝝ authoritate ſolẽniter declarauit. Deinde in hac ſacra generali Baſilienſi ſynodo eandem neceſſariam declarationem ſub eodem q ſequitur tenore innouauit. Primo, q̃ generalis ſynodus in ſpũ ſancto legitime congregata gñale concilium faciẽs Eccleſiã catholicã militantẽ repñtans ptãtem à Chriſto immediate

mediate habet, cui qlibet cuiuscunq; status, vel dignitatis, etiã si papalis existat, obedire tenet in his quæ ptinẽt ad fidẽ, ad extirpationẽ schismatis, & ad gñalem reformationẽ Ecclesiæ in capite, & in mẽbris. Itẽ declarat ꝙ qcunq; cuiuscunq; dignitatis, etiã si papalis existat, q̃ mandatis, statutis, siue ordinatõibus, aut p̃ceptis huius sctẽ synodi, & cuiuscũq; alteri⁹ cõcilij gñalis legitime congregati sup præmissis, seu ad ea ptinẽtibus factis vel fiẽdis obedire cõtumaciter contẽpserit, nisi resipuerit condignę pœniæ subijciat debite, & puniat, etiã ad alia iuris subsidia si opus fuerit recurrẽdo. Cũq; sicut p̃fert qlibet cuiuscũq; dignitatis, etiã si papalis existat Concilio gñali in p̃missis obedire teneat, declaratũ etiã fuit frequẽter, ac dilucide, ꝙ ip̃m gñale Concilium ꝓ præmissis, eaq; cõcernẽtibus, aut aliquo p̃mssoꝝ actu congregatũ sine ipsius consensu p nullum quauis authoritate, etiã si papali dignitate p̃fulgeat dissolui trãsferri, aut ad aliud tempus ꝓrogari potest. Et licet has esse veritates fidei catholicæ satis constet, ex pluribus declaratõibus præcedẽtibus tam in p̃fato Constãtiẽsi concilio, q̃ in in hoc Basiliẽsi factis, ad maiorem tñ soliditatẽ, & firmitatẽ oĩm catholicoꝝ in vnanimi ꝓfessione veritatũ ipsaꝝ, hæc sancta synodus diffinit, declarat, prout sequitur.

¶ Veritas de ptãte Concilij gñalis vĩem Ecclesiã repñtantis supra papã, & quemlibet alteꝝ declarata per Constã. & hoc Basiliẽ. generalia concilia est veritas fidei catholicæ.

¶ Veritas hæc ẽ, ꝙ papa cõciliũ gñale vĩem Ecclesiã repñtans actu legitime cõgregatũ sup declaratis in p̃fata veritate in aliquo eoꝝ fine eius consensu nullatenus authoritatiue põt dissoluere, aut ad aliud tp̃s ꝓrogare, aut de loco ad locũ trãsferre, est veritas fidei catholicæ.

¶ Veritatibus duabus p̃dictis ptinaciter repugnãs, est censendus Hæreticus. Datum in sessione nostra publica in maiori Ecclesia Basilien̄si solẽniter celebrata decimaoctaua Caleñ. Iunij. Anno à natiuitate Domini. M.CCCC.XXXIX.

¶ Sessio trigesimaquarta de depositõe Eugenij papæ quarti.

A Generalis sacrosctã synodus Basilieñ. in spũ sancto legitime congregata vĩem Ecclesiam repñtans ad ppetuã rei memoriã. Prospexit dñs de excelso sctõ suo, de cœlo in terrã aspexit, vt audiret gemitus plorãtis Ecclesiæ sup pditõibus animaꝝ p̃cioso Iesu Chri sanguine redemptaꝝ, & malis innumeris, quæ in religionẽ Chr̃ianã irruerunt. Et qm̃ iustus est ipse dñs, & iustitias dilexit in vnum hoĩem p quẽ scãdalum venit vniuerso orbi, & quo grauiter peccante atq; correctionẽ spernente ira sup omnẽ populum venire videtur, iudicium facere disposuit p ministerium Ecclesiæ congregate in nomine ipsius Christi saluatoris oĩm q ait: Vbicunq; fuerint duo vel tres congregati in nomine meo, ibi ego sum in medio eoꝝ. Et q de peccatore nolente Ecclesiã audire dixit. Si Ecclesiã non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & publicanus. Eiusdem quoq; diuina ꝓuidentia præuidẽs resistẽtias, & oppugnatões, quas aduersus reformationẽ Ecclesiæ dei & authoritatẽ sacroꝝ gñalium Conciliorꝝ ipsam Ecclesiæ repræsentantium, ac bonum publicum totius religionis Chr̃ianæ suscitaturus erat in tpe suo Eugenius papa quartus, quãtaq; scãdala diuisiones, & schismata facturus in orbe, sacrũ synodũ Constã. excitauit p spm̃ sanctũ, vt declarationẽ veritatis fidei catholicæ toti orbi explicaret dicentẽ, ꝙ Concilium gñale vĩem Ecclesiã repñtans potestatem à Chr̃o immediate habet, cui qlibet cuiuscunq; dignitatis etiã si papalis existat, obedire tenet in his quæ ptinent ad fidẽ, extirpationẽ schismatis, & reformationẽ gñalem Ecclesiæ in capite, & in membris. Itẽ ꝙ si qs cuiuscũq; status, vel dignitatis, etiã si papalis existẽs q̃ mãdatis, statutis, siue ordinatõibus, aut præceptis ipsius Concilij gñalis in p̃dictis, & ptinentibus ad ea contumaciter obedire contẽpserit, nisi resipuerit condignæ pœniæ subijciat, & debite puniat etiã ad alia iuris subsidia (si opus fuerit) recurrẽdo. Qua siqdem declaratõe viam parauit miserator dñs per quam Ecclesia dei in præfatum Eugenium multiplices excessus q à deo notorij sunt quod nulla tergiuersatõe cẽlari possunt ppetrantẽ, & coutumaciter Ecclesiã audire, ac p̃ceptis, statutis, & ordinatõibus synodalibus obedire contẽnentẽ iustũ iudiciũ ferre haberet, iuxta cuius veritatis declarare dispositionẽ hęc sctã Synodus Basilieñ. in spũ sancto legitime congregata vniuersalẽ Ecclesiã repræsentãs necessarium esse iudicans, vt cui pia non prodest correctio debita non parcat abscisio. Postq̃ in multa longanimitate, patiẽtia & mãsuetudine post plures admonitões expectauit eundẽ Eugeniũ, vt salutarẽ emẽdationẽ, & excessuũ p̃dictoꝝ correctionẽ efficeret, tandẽ cum amplius differri non possit quo minus catholicæ fidei, & saluti vniuersæ Chr̃ianæ religionis sub auxilio spũs paracleti ꝓuideat, ne ex vlteriori ꝓtelatõe iustitiæ sanguis peuntium animaꝝ de nostris manibus reqrat, sed cum diligẽtia salubre regimẽ gregi dominico p̃beat, vt postq̃ veritas de terra militãtis Ecclesiæ orta est, & iustitia de cœlo ꝓspexit, deus ipse donet benignitatẽ, & terra nostra ꝓferat fructũ salutarẽ, oriaturq; simul nr̃is diebus iustitia, & abundãtia pacis. Eadem sctã synodus pro tribunali sedens per hãc suã sn̄iam diffinitiuam quam fert in his scriptis pronuntiat, decernit, & declarat Gabrielem prius nominatũ

Euge-

Eugenium papā quartum fuisse, & esse notorium, & manifestum contumacē mādatis, seu p̄ceptis Ecclesiæ vl̄is inobedientē, & in apta rebellione p̄sistentē violatorē assiduum atq; contēptorē sacrorū canonum synodalium, pacis & vnitatis Ecclesiæ dei pturbationē notoriū, vl̄is Ecclesiæ scādalizatorē notoriū symoniacū, piurium, incorrigibilē, schismaticum, à fide deuiū ptinacē hæreticum, dilapidatorē iurium, & bonorū Ecclesiæ, inutilē ac dānosum ad administrationē Romani pontificij omni titulo, gradu, honore, & dignitate se reddidisse indignum, quē propterea eadem sctā Synodus à papatu, & Romano pontificio ipso iure priuatū eē declarat, & ꝓnuntiat, ac ip̄m ab eisdē amouet, deponit, priuat, & abijcit, decernēdo nihilominus contra eundē ad executionē etiā aliarū iuris pœnarū ad quas hæc eadē sctā synodus, ac eadem sua snīa ip̄m condēnat vlterius fore ꝓcedēdum, ac eidē inhibet, ne deinceps ꝓ papa, vel Romano pontifice se quouis mō nominet seu gerat. Oēsq; Chr̄icolas ab ipsius obediētia, fidelitate, ac iuramētis, & obligatōibus eidē qūo libet p̄stitis absoluit, & absolutos eē declarat, ac oībus & singulis Chr̄i fidelibus inhibet sub pœnis fautorię schismatis, & hęresis, ac priuatōis oīm bñficiorū, dignitatū, & honorū Ecclesiasticorū & mūdanorū. Et alijs pœnis iuris etiā si ip̄erialis regal', cardinalat', p̄riarchal', archiep̄alis, aut ep̄alis dignitatis, aut etiā si cōitates, vniuersitates, & collegia existāt, qbus si cōtra hāc inhibitionē fecerint, sint authoritate huius decreti, ac snīæ ipso facto priuati, & alias iuris incurrāt pœnas, ne eidē Gabrieli notorio schismatico piuro hęretico scādalizatori incorrigibili ptinaci priuato depositō amoto, & tal' declarato tāq; summo pōtifici obediāt, pareāt, & itendāt, aut eū quis mō sustineāt, vel receptēt. Aut sibi auxiliū, cōsiliū, vel fauorē p̄stēt, necnō ꝓnuntiat, decernit, & declarat, eadē sctā synodus oēs, & singulos ꝓcessus, inhibitōes, snīas, cēsuras, cōstitutōes, ordinatōes, & alia quæ cūq; p eū, aut alios q̄scūq; factos, & facta q̄ possent p̄missis obuiare irritos, & inanes, irrita, & inania, nullius q̄ fuisse, aut fore roboris vel momēti. Datū in sessione nr̄a publica, in maiori Ecclesia Basiliē. solēniter celebrata. VII. Calē. Iulij. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXIX.

¶Sessio trigesimaquinta, De stabilitate Concilij Basilien sis.

B Generalis sacrosctā synodus Basiliē. in spū sctō legitime congregata vl'em Ecclesiā rep̄sentās ad futurā rei memoriā. Diligētibus deum nihil in hoc seculo tam graue videri debet, quod ab opibus charitatis in eius gloriā, & animarū salutem explēdis animos eorū retrahat, cum & beatus Paulus Apostolus dixerit, neq; mors, neq; vita poterit nos separare à charitate dei quæ est in Chr̄o Iesu dño nr̄o. Idcirco hæc sctā synodus in noīe ipsius Chr̄i saluatoris congregata nō obstātibus qbuscūq; impedimētis opa sanctę reformatōis Ecclesiæ dei, & salutis vniuersorū quātū cōcesserit diuinapietas cōstāter & pseuerāter ꝓsequi desiderās, atq; iam semoto p iustitiæ rectitudinē præcipuo obstaculo quod p inutilem & damnosam administrationē Romani pontificij maxime oberat vnitati, paci, & debitę gubernationi ipsius Ecclesiæ pacem cunctorū quātum fieri p̄t pquirere, cupiēs. Cum in decreto vndecimæ sessionis eiusdem sanctæ Synodi statutum fuerit, q̄ hoc p̄sens Basilieñ. Concilium non possit dissolui, nisi consentiētibus duabus partibus eiusdē cōcilij, scrutatis votis singulorū. Primo in singulis deputatōibus. Et deinde in congregatōe gñali, ac demū in sessione publica, decretatōe subsecuta. Et deinceps sup modo ponēdi materiā dissolutōis Concilij in deliberatione p deputatos duodecim fuerit certa conclusio recepta pridie Idus Decēbris. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXVIII. statuit, decernit, & declarat, q̄ p recessum cuiuscunq; aut quorūcūq; cuiuscūq; status aut dignitatis ab hac ciuitate Basiliē. etiā si cardinalatus, p̄riarchalis, aut pontificalis existāt, non sit, neq; cēseat concilium dissolutum, nisi iuxta formā aut modum p̄dictorū decreti, & conclusionis ꝓcessum fuerit. Et q̄m hac soliditate stabilis p̄manētiæ Concilij debite obseruata res arduæ quæ in manibus sunt, poterūt maturius & ordinatius tractari. Et præcipue circa electionē futuri summi pontificis, quæ maiorē attentionē requirit, nō intēdit hæc sctā synodus ante terminū sexaginta dierū in decreto septimæ sessionis eiusdē sup ipsa electōe in hoc Concilio fienda p̄fixum cōputādorū à die depositiōis Gabrielis, olim dicti Eugenij papæ q̄rti, quæ fuit septimo Calē. Iulij ad hmōi electionē ꝓcedere. Effluxo aūt hmōi termino decernit ad eādem electionē in sacro Concilio fore ꝓcedēdum modis & formis per ipsum Concilium declarandis. Vt autem sub virtuoso, & idoneo pastore quē à Domino dari speramus fiat omnium Chr̄ianorū vnio & abundantia pacis. Voles hæc sctā synodus cū reali effectu cunctos quātum in se est inuitare ad pacē oēs & singulos sequētes curiā prætēsam p̄fati Gabrielis olim dicti Eugenij papæ ac in eadē existētes cuiuscunq; status gradus aut conditionis etiā si cardinalatus, p̄riarchalis, ep̄alis, fuer̄it q ipsius Gabrielis olim Eugenij obediētiā, & adhærētiā in totū dimiserit. Et huic sacro Concilio real'r, & cum effectu infra terminū hmōi sexaginta dierū à tempore p̄dictæ depositōis computādorū adhæserint, atq; de his corā eodē Concilio p se vel per alios legitime docuerint infra terminū prædictū intēdit benigne amplecti &

ctí & recipere, ac eorꝫ statui & indemnitati conuenienter prouidere. Datũ Basileæ in sessione nostra publica in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata, sexto Idus Iulij. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXIX. Apostolica sede vacante.

¶Indulgentiæ incorporatis concessæ.

A Basilienſis sacroſctã gñalis synodus, &c. Dilecto ecclesiæ filio, &c. Grata per te nobis & vniuersali, quã in spũ ſctõ legitime congregata representamus, ecclesiæ hactenus impẽsa, & q̃ adhuc impendere nõ desistis cõdigne perstringentes, obsequia illis reddunt intenti, nõ immerito per q̃ obsequia fructuosa tibi sint & ad maius cedere valeant aïæ salutis incrementũ. Dudũ siquidẽ omnibus & singulis q tantum nostræ congregationi incorporati fuerunt. Et etiã vsq; ad festum assumptionis beatæ Mariæ virginis tunc futurꝫ incorporarent, ac nobiscum in vinea domini per sex menses laborarunt, & in antea laborarent hmõi eorꝫ labores & obsequia condignis salutarium retributionum præmijs compensare cupientes literas nostras, concessimus in hæc verba.

B ¶Sacroſctã gñalis synodus Basilieñ. &c. Ad futurã rei memoriã. Benigna vniuersalis ecclesiæ prouidentia, thesauros spũalium gratiarꝫ à Christo sibi concessas laborãtibus in vinea domini, merito dispẽsare curat, quo magis labores ac solicita studia in prosecutione salutis aïarꝫ & publici boni christianæ religionis & exaltatione fidei catholicę cõferant. Vt sic fructuosis eorũ operibus digna repãdant prędia, & ad vberiora meritorꝫ incremẽta feruẽtius excitemus. Virtuosum igit atq; laudabilẽ zelũ suppositorꝫ huius sanctæ synodi fidelia obsequa Chri ecclesiæ in suis necessitatibus & aduersitatibus exhibẽtiũ & pro inchoatis ſctis operibus cõem christianorꝫ vtilitatẽ cõcernẽtibus assidue laborãtiũ, attenta consideratõe pẽsantes, & laboribus eorꝫ digna salutariũ retributionũ mũera elargiri cupiẽtes, vt oẽs & singuli q huic sanctæ synodõ incorporati residẽt psonaliter in eadẽ & antea p sex mẽses resederũt, ac etiã q hucusq; ad festũ assumptõis Mariæ virginis eidẽ sanctę synodo incorporati fuerũt postq̃ p totidẽ menses in eadẽ resederũt, necnõ & illi q in nostris & ipsius ecclesiæ negotijs extra locũ huius sacri cõcilij p nos missi sunt, ac (vt pferẽ) nobiscũ p totidẽ mẽses laborarũt cuiuscũq; status, gradus, ordinis vel cõditõis fuerint, etiã cardinalatus, patriarchali, archiepali, epali, abbatiali pemineant dignitate singulos cõfessores idoneos, seculares & regulares pbros eligere, q toties q̃tiens opportunũ fuerit, ipsorꝫ singulorꝫ cõfessionibus diligẽter auditis ipsis singulis in synceritate fidei, vnitate, obediẽtia, & deuotõe sanctæ vniuersalis & Romanę ecclesię, atq; nostrã & summi põtificis pro tpe legitimã administrationẽ papatus habẽtis, pfistẽtibus pro pœnis & censuris à iuris cõstitõe vniuersalis cõcilij, vel apostolica, aut alia, q̃uis vel ab hoie gñaliter pmulgatas oĩbus debitã absolutionẽ impẽdere, atq; iniũgere valeãt pœnitẽtiã salutarẽ. Nisi forsitã talia fuerint, propter q̃ sedes apostolica fuerit merito cõsulenda, necnõ etiã vota pegrinatiõis abstinentiæ & similia p eos emissa, exceptis tñ votis peregrinatõis Romanæ, Hierosolymitanæ, & S. Iacobi in Cõpostella in alia pietatis opera cõmutare. Quodq; pterea pdicti, vel alij similes cõfessores p singulos eorꝫ incorporatorꝫ & incorporandorꝫ eligendi singulos semel in vita & semel in mortis articulo ipsorꝫ singulorꝫ similibus confessionibus auditis, eis singulis, præterq̃ in homicidij voluntarij casu alijs pro peccatis oĩbus, etiã si talia fuerint, propter q̃ sedes ipsa merito consulẽda existeret autoritate vniuersalis ecclesię & nostra debitę absolutiõis bñficiũ impẽdere, ac pœnitentiã salutarẽ iniungere plenariã remissionẽ oĩm pctõrꝫ suorꝫ cõcedentes, ipsosq; & ipsorꝫ quemlibet à qbusuis excõicationem suspensionũ & interdicti singulis alijsq; ecclesiasticis censuris & pœnis à iure, vel ab hoie generaliter etiã per legatorꝫ sedis pdictæ aut vniuersaliũ cõciliorꝫ, vel apostolicæ sedis aut, puincialis, vel quaslibet synodales cõstitutões, siue iuxta regularia quorũlibet ordinũ instituta ĩcurrisse qũolibet cẽsebuntur, etiã si propterea ad sedẽ ipsam vel aliũ quẽcunq; specialis hñdus foret recursus, si id humiliter petierit, iniuncta eis inde pro modo culpę simili pœnitentia, necnõ alijs q̃ fuerint iniungẽda autoritate pdicta, etiã absq; cuiusuis alterius sup hoc req̃sita licentia absoluere, atq; etiã semel (vt pmittit) in vita, q̃cunq; vota peregrinatõis, abstinẽtiæ & similia in alia pietatis opera cõmutare, etiã si talia sint propter q̃ sedes apostolica merito foret cõsulenda. Et cũ eis & eorꝫ q̃libet sup irregularitate si q̃ hmõi sentẽtijs, aut earꝫ aliqua ligati missas, & alia diuina officia, nõ tñ in cõtemptũ clauiũ celebrãdo, vel se illis immiscẽdo, vel alias q̃litercũq; præterq̃ ĩbigamia vel homicidio volũtario cõtraxerint abolẽdo. Etiã oẽm ĩabilitatõis irregularitatis & ifamiæ maculã siue notã p ipsorꝫ quẽlibet pmissorꝫ occasione cõtractã eadẽ autoritate dispẽsare, ipsosq; & eorꝫ quẽlibet ad q̃scũq; dignitates, etiã si cardinalatus, patriarchalis, archiepalis, episcopalis & alias quascũq;, necnõ psonatus, administratões, officia, & bñficia q̃cunq; ecclesiastica & curã animarꝫ habentia, quæ indebite ac minus canonice, alias tamen colorato titulo, etiam si per symoniæ labem, non tamen per violentiam prætextu literarꝫ & instrumento-

rum falſo fabricatorꝝ adepti ſunt poſſident, ipſis tñ dignitatibus, beneficijs, officijs, in quorꝝ adeptione labes ſymoniæ interuenerit in ſuis manibus p̄dictorꝝ confeſſorꝝ libere reſignatis rehabilitare, aliaq; eis poſt rehabilitationē hmōi denuo abſq; alicuius iuris præiudicio cōferre, & de illis prouidere, & alias deſuper ipſorꝝ ſtatu & indēnitatibus cōſulere etiā ad alias quaſcūq; dignitates vt p̄mittit & beneficia illis canonice cōferendas aut cōferenda rehabilitādo, ac in omnibus & per oīa libere & licite poſſint & valeāt, prout Rom. pontifex pro tēpore in legitima adminiſtratione papatus conſtitus, qūolibet facere poſſet. Ita tamen q̄ ipſorꝝ ſinguli de fructibus per eos ex dignitatibus, perſonatibus, adminiſtratōibus, officijs & beneficijs hmōi indebite p̄ceptis aliqualem portionem pro fabricis & ornamentis eccleſiarꝝ ſeu aliorꝝ pro vſibus iuxta volūtatē & diſcretionem confeſſorꝝ prædictorꝝ exponēre debeant, ac etiā teneant. Et q̄bus q̄dē abſolutōibus, abolitōib⁹, diſpēſationibus, ꝓuiſionibus etiā in iudicio & extra vbi opus fuerit ſtari volumus perſonis incorporatis & incorporandis p̄dictis autoritate ipſius vniuerſalis cōcilij tenore p̄ntium indulgemus. Volumus aūt, q̄ confeſſores ipſi de his q̄bus ratione præmiſſorꝝ fuerit impendenda ſatisfactio etiam ſimilis incorporatis prædictis pro tempore confitentibus per ſe, ſi ſupervixerint vel per hæredes ſuos, aut alias ſi tunc forte tranſierint faciendam iniungant, quā ipſi abſoluti, vel hæredes aut alij p̄miſſa facere & adimplere teneant vt præfert. Et ne (q̄d abſit) aliqui propter hmōi gratiā reddantur procliuiores ad illicita in poſterū cōmittenda volumus, q̄ ſi ex cōfidentia remiſſionis hmōi aliqs vel aliqui incorporatarꝝ prædictorꝝ aliqua forte cōmitteret q̄ ad illa remiſſio eis nullatenus ſuffragetur, qñ etiam ad eos q̄ à nobis receſſerunt & ad diſſolutionē ſeu derogationē autoritatis p̄ntis ſacri concilij ꝛprobis auſibus machinati ſunt, volumus aliq̄tenus extendi. Nulli ergo hoīm omnino liceat hanc paginā noſtræ conceſſionis & volūtatis infringere, vel ei auſu temerario cōtraire. Si qs aūt hoc attentare præſumpſerit, indignationem oīm̄potentis dei & vniuerſalis eccleſiæ ſe nouerit incurſurꝝ. Datum Baſileæ q̄nto Calendas Iulij. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXIX. apoſtolica ſede vacante.

C NOs igitur vt tu q̄ ante datā literā prædictarꝝ nr̄æ cōgregationi incorporatus fuiſti, & nobiſcū ipſius eccleſiæ cauſis & negocijs ꝓſequendis p̄ ſex menſes & amplius ſolicitis ſtudijs laboraſti literarꝝ p̄dictarꝝ pleno gaudeas effectu. Et ne eundē effectū ſuper eo q̄ incorporatus fueris, & per hmōi menſes nobiſcū laboraueris vt præfert cuiuſuis hæſitationis ſuperſit ſcrupulus tempore p̄cedente te vt præfert incorporatū fuiſſe, ac p̄ hmōi menſes nobiſcū realiter & veraciter laboraſſe. Harꝝ ſerie literarꝝ atteſtamur. Et cūctis notum relinquimus volentes & autoritate vniuerſalis eccleſiæ decernētes, q̄ p̄ntes literæ ad ꝓbādum plene huius rei ſeu facti exiſtentiam ſiue certitudinē vbiq; ſufficiāt. Nec ad id ꝓbationis alterius adminiculū requiraī. Nulli ergo omnino hoīm liceat hanc paginā noſtræ atteſtatōis voluntatis & conſtitutōis infringere, vel ei auſu temerario cōtraire. Si qs aūt hoc attētare p̄ſumpſerit indignationē oīm̄potētis dei & vniuerſalis eccleſiæ ſe nouerit incurſurꝝ. Datū Baſileæ quinto Caleñ Iulij. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXIX. apoſtolica ſede vacante.

¶ Decretū quinq; conciliorum, aduerſus Eugeniū papam quartum.

D BAſilienſis ſacroſancta generalis ſynodus, &c. Ad perpetuā rei memoriam ſolicitudinem generalium conciliorum, q̄rum frequens celebratio agri dominici, p̄cipua cultura eſt, maxime fieri decet vt euellant & deſtruāt vepres & tribulos errorꝝ, ꝙficēt q̄; & plantent ſanam doctrinam veritatis per quā animæ hominum nutriantur in ſalutē Quod attendens hæc ſancta ſynodus, volens q̄ errores varios aduerſus euangelicam veritatem & determinationem eccleſiæ pullulantes extinguere tres catholicæ veritatis fidei cordibus omnium chriſtianorum per ſolemne decretum ſuæ ſeſſionis firmius inſerere curauit, cuius decreti tenor talis eſt, Sacroſancta generalis Baſilieñ, &c. Ad perpetuam rei memoriam. Sicut vna eſt Chriſti eccleſia ita, &c. vt habetur in triceſimatertia ſeſſione. His autem ſic præmiſſis prouidendum inſup fuit vt ea reſcinderent ſarculo eccleſiaſticæ ſolicitudinis, quæ in aduerſum errata ſunt Et potiſſime dum error in illo deprehendit, q aīabus chriſtianorum grauius poſſet afferre nocumentū, alios q̄ ad errandū facilius inducere. Tanta enim nobis cura eſſe debet conſeruandæ chriſtianæ fidei vt nec in minimo p̄mittatur violari, quam p̄tinaciter offendentes in aliquo totū offendere cenſent, dū doctrinā eccleſiæ catholicæ in his q̄ fidei ſunt nō ſequunt velut ineffabilem regulā, ſed iudicium propriū in aduerſum obduratis animis ſequi volunt. Verum, præcipue cauendū eſt ne is qui alioꝝ doctor in via veritatis eſſe debet, alios in foueam & præcipitium erroris abducat: & potiſſime talis erroris q̄ vniuerſaliorꝝ conciliorꝝ authoritatem eneruet, quorꝝ iudiciū ſummū eſt in terris in extirpatione errorꝝ & conſeruatione rectæ fidei, nec vnquā aliqs peritorꝝ dubitauit ſummū pontificē in his q̄ fidem concernūt iudicio eorundem conciliorꝝ vniuerſalium eſſe ſubiectum. Conquieſcat aūt Chriſtiana religio in p̄miſſa declaratione catholicæ fidei circa ipſorꝝ conciliorꝝ authoritatem explicata in ſacra Conſtantieñ. ſynodo. Et deinceps

cum

cum olim Eugenius papa quartus hanc synodū Basilieñ. sine ipsius consensu attētasset prima vice dissoluere declaratū sibi fuit hoc ipsum præmissæ declaratiōi repugnare. Quodq; nō poterat dissoluere, aut in aliū locū transferre, vel in aliud tēpus prorogare gñale cōciliū vlem ecclesiā representās sine cōsensu ipsius, ac etiā veritas iuris diuini & articulus fidē cōcernēs, quæ sine interitu salutis negligi nō pt, tandē post longā resistētiā quā aduersus veritatē fecerat, & multiplices admonitiōes atq; iformatōes sibi p hāc sanctā synodū factas, dissolutionē ipsam reuocauit. Illāq; declarauit fuisse irritā & inanē, reuocās etiā quicqd cōtra huius sacri concilij Basilieñ. autoritatē per ipm, aut suo noīe assertū erat, si vniuersa ecclesia & christiana religio in hac fidei veritate cōquieuit firmiter credēs nō posse fieri dissolutionem cōcilij sine cōsensu eius, spes aūt oīm erat ipm dñm Eugeniū attenta maxima adhæsiōe huic sanctæ synodo per eū soleniter præstita deinceps in vnitate fidei cū tota ecclesia pmanere, à qua itez prohdolor se grauius p attētatā secundā dissolutionē huius sacri cōcilij sine consensu ipsius separauit. Et cū fuisset itez admonitus vt hoc ipm reuocaret, expectatoq; diuturno tpe vt rursum errorē dimitteret ptinacius in eo permāsit, autoritatē cōciliorz gñaliū & veritates fidei circa eā declaratas assidue cōculcās. Quo dq; cōsiderās hæc sctā synodus, & vidēs se nihil apud eū admonitiones & expectationē proficere oībus, christianis rei huius veritatē manifestare debuit ne aliqs deinceps in suos errores attrahere possit, q per ignorātiā laqueos perditiōis incutrāt, sed potius lumen doctrinæ ecclesiæ catholicę iugiter sequētes faciant rectos gressus suos in acqsitione æternæ salutis, sitq; oīm vna fides, vna societas spei in vinculo pacis. Et vt clarius rei series ipsius innotescat, possintq; cūcti plenius veritatē ab errore, lumē à tenebris discernere, qnq; cōclusiōes in sua cōgregatōe gñali cōclusit hęc sctā synodus nono Calēd. Iulij proxīe pteriti declaratiuas eorz q aduersus duas veritates in decreto supra memorato positas, pfatus Gabriel, dictus tūc Eugenius papa qrtus, hæc attentauit. Quarz quidē cōclusionū tenor talis est.

¶Veritatibus duabus pdictis repugnat prima huius sacri Basiliē. cōcilij prætēsa dissolutio seu translatio p Eugeniū papā modernū de plenitudine potestatis apostolicæ, vt asserit, attētata

¶Veritatibus duabus pdictis repugnāt errores Eug. papę moderni post primā ptēsam dissolutionē siue trāslationē synodalis monitus ac iussus snīa, & forma sibi oblata, iudicialr reuocauit

¶Veritatibus duabus pdictis repugnat sacri huius Basiliē. cōcilij ptēsa dissolutio siue trāslatio p Eugeniū modernū citatū sup facto reformatōis, attētata de plenitudine ptātis vt asserit casu q cōtra ipm aut aliquē de suis pfidētibus ,pcederet inexcusabilē in fide contineret errorem.

¶Veritatibꝰ duabꝰ pdictis repugnat huius sacri cōcilij Basiliē. iterata dissolutio seu trāslatio p tēsa ipm modernū Eug. dissoluētē seu trāsferētē in reuocatū errorē ,pbat itez eē prolapsum.

¶Veritatibus duabus pdictis repugnat iterata dissolutio seu trāslatio, necnon ipsius Eugenij post eius monitionē synodalē vt ipsam dissolutionē seu trāslationē ptensam, vt pmittit, factā reuocaret. Declaratāq; cōtinuata in eadē longa pmanētia, apertaq; sua rebellio & alterius cōgregatiōis in vim prętensæ dissolutiōis sub noīe cōcilij gñalis erectio hoc sacro durante Basilieñ. concilio sunt de eiusdē Eugenij pertinacia, euidentia testimonia clamore accentoris.

¶Quæ qdē oīa deduci voluit hæc sctā synodus in notitiā cūctorz p pñtes, vt euulsis erroribus de agro dñi vnitas fidei refloreat, & oībus amplexātibus veritatē, ecclesia dei cōsequat salutē, & pacē q per hmōi dissolutōes & impugnatōes per præfatū Gabrielē tūc dictū Eugeniū papā qrtū aduersus sanctā synodū suscitatas q plurima pericula & detrimēta hucusq; sustinuisse dignoscit, & sicuti in errore suscitata scādala & schismata succreuerūt, sic ex agnitione veritatis pax & trāquillitas oriat, ipsaq; Christi ecclesia destructis aduersitatibus vniuersis, securitate gaudeat & salute. Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā nræ declaratōis, notificatōis infringere, vel ei ausu temerario cōtraire. Si qs aūt hoc attētare psumpserit, indignationē oīpotētis dei & vniuersalis ecclesiæ se nouerit incursurz. Datū Basileæ in sessione nostra publica sexto Nonas Iulij. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXIX. apostolica sede vacante.

¶Sessio trigesimasexta de conceptione gloriosissimæ beatæ Mariæ virginis.

A

Basilensis sacrosctā generalis synodus in spū sctō legitime congregata, vlem ecclesiā representans. Ad perpetuā rei memoriā. Elucidātibus diuinæ gratiæ mysteria, mercedem gloriosam repromisit æterna dei patris sapiētia, dū ait. Qui elucidāt me, vitā æternā habebūt, qd etiā de gloriosa virgine q ipsam patris sapiētiā dei filiū æternū in vtero pertulit ac mūdo peperit sacrosctā legit ecclesia. Nā quicquid de dignitate & sublimitate virginis matris educitur in lucem, hoc non dubium est ad laudem & honorem filij sui pertinere. Et qui honorificant gratiam & sanctitatem matris, honorificant & elucidant gloriosum nomen filij eius, qui ipsam sanctificauit & repleuit gratia. Vnde si in cæteris rebus elucidatio veritatis quæ à domino deo est præclara merita parturit in ea re specialiter fructus vberrimos afferre sperāda est, q sanctificationē & dedicationē tēpli eius concernit, in

quo ante secula antequã terra fieret, & ab æterno sibi mansionẽ ordinauit prima & æterna veritas id q̃q̃ maxime cõgruit vt pax habeat in questionibus concernentibus sanctitatẽ illius p quã pax diffusa est in terris. Hactenus vero difficilis q̃stio in diuersis partibus & coram hac sancta synodo super cõceptione ipsius gloriosæ virginis Mariæ matris dei, & exordio sanctificationis eius facta est q̃busdam dicentibus ipsam virginem & eius animam per aliq̃d tempus aut instans tẽporis subiacuisse actualiter originali culpæ. Alijs aũt econuerso dicentibus à principio creationis suæ deũ ipsam diligendo gratiã eidem cõtulisse per quã à macula originali illã beatissimã psonã liberãs & præseruãs sublimiori sanctificationis genere redemit, cũ fundaret eam ipsam altissimus & ipsam fabricaret filius dei patris vt esset mater eius in terris. Nos vero diligẽter inspectis autoritatibus & rationibus q̃ iam à pluribus annis in publicis relationibus ex parte vtriusq̃ doctrinæ corã hac sancta synodo allegatæ sunt. Alijsq̃ etiã plurimis sup hac re visis & matura cõsideratõe pensatis doctrinã illã differentẽ gloriosam virginẽ dei genitricem Mariã præuenientæ & operantæ diuini numinis gratia singulari nunquã actualiter subiacuisse originali peccato, sed immunẽ semp fuisse ab oñi originali & actuali culpa, sanctã q̃q̃ & immaculatã, tanquã piam & consonã cultui ecclesiastico fidei catholicæ rectæ ratiõi & sacræ scripturæ ab oñibus catholicis approbandã fore tenendã & amplexandã diffinimus & declaramus, nulliq̃ de cætero licitũ esse cõtrariũ prædicare seu docere. Renouãtes p̃terea institutionẽ de celebrãda sancta eius cõceptione q̃ tam p Romanã q̃ per alias ecclesias sexto Idus Decẽbris antiqua & laudabili consuetudine celebrat, statuimus & ordinamus eandẽ celebritatẽ præfata die in oĩbus ecclesiis monasterijs & cõuentibus Christianæ religionis sub noĩe cõceptionis festiuis laudibus colendã esse cunctisq̃ fidelibus vere pœnitentibus & cõfessis ea die missarũ solẽnijs centũ, primis aũt vel secundis vesperis totidẽ. Sermoni vero verbi diuini de ea festiuitate interessentibus centũ q̃nquaginta dies cõsessione ppetuis tẽporibus duratura de iniunctis sibi pœnitentijs, hæc sancta synodus elargit. Datũ Basileæ in sessione nostra publica in maiori ecclesia Basilien si solẽniter celebrata decimoqnto Calen. Octobris. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXIX.

¶Sessio trigesimaseptima & est reuocatio protestationũ, cõuentionũ, iuramẽtorũ.

B GEneralis sacrosancta synodus Basilien. in spiritu sct̃õ legitime cõgregata vniuersalem ecclesiã representãs, ad futurã rei memoriam. Quoniam in opere necessario q̃d fauente superna gratia aggressuri sumus in eligendo summum pontificem & prouidendo saluti ecclesiæ in gloriã omnipotentiæ dei, non solũ q̃rere oportet quæ ad ipsius operis cõsummationẽ promouent, verumetiã impedimẽta tollere q̃ felici progressui rerũ agendarũ aduersari aut officere possunt vel qũolibet contraire vt purius, sanctius & liberius ipsa electio summi põtificis fiat oẽs & singulas, ptestationes, q̃ possunt puritati, synceritati & libertati & efficaciæ eiusdẽ electionis & eligẽdi p facturũ concilij summi pontificis obedientiæ, plenariæ obuiare, necnõ cõuentiones, pactiones, promissiones, obligationes, iuramẽta condicta intelligẽtias & intendimẽta vbicũq̃, q̃litercũq̃, & p quoscunq̃, cuiuscũq̃ status, gradus, cõditionis & p̃eminentiæ, etiã si imperiali, regali, cardinalatus, archiep̃ali, ducali, aut alia q̃cunq̃ ecclesiastica vel mundana p̃fulgeant dignitate in aduersum huius electionis factas & facta fiendas & fienda exabundãti damnat & reprobat & annullat, prout etiã de se ipsis nulla nullius q̃q̃ roboris vel momenti existãt, mandans sub obtestatione diuini iudicij, & sub excõmunicationis pœna, quam in cõtrariũ faciendo ipso facto incurrãt, & p̃cipiens ne qs talia facere, vel iam factis vti aut eadẽ obseruare quouismodo præsumat. Omnesq̃ & singulos ab huiusmodi ꝓmissionibus & obligationibus q̃buscunq̃ etiam iuramento vallatis eadem sancta synodus ad cautelam & ex abũdanti absoluit & relaxat, & ꝓut hæc de facto ꝓcesserunt absolutos & relaxatos esse declarat. Datũ Basileæ in sessione nostra publica in maiori ecclesia Basilien si solemniter celebrata, nono Calen. Decembris. Anno à natiuitate domini. M.CCCC.XXXIX.

¶Aliud decretum eiusdẽ sessionis de modo eligendi summũ pontificem.

C BAsilien sis sacrosancta generalis synodus in spũ sancto legitime congregata vniuersalem ecclesiam representans, ad futurã rei memoriã. Consolabit dominus Syon & consolabit oẽs ruinas eius, ait Esaias propheta, & ponet desertum eius quasi delitias, solitudinem eius quasi hortum domini, gaudium & lætitia inuenietur in ea, gratiarum actio & vox laudis, quod iam aspirante singulari gratia spiritus paracleti in ecclesia conspicere speramus, & videre pastorem bonum constituendum à domino super familiam suam, qui sapienti & fideli regimine releuet ipsam ecclesiam à languoribus suis, quos exinutili & dãnosa administratione hactenus ppessa est. Et licet diuersis temporibus diuersi modi sup electionem Romanorũ pontificum obseruati sint, prout necessitas & vtilitas ecclesiæ exposcebat, nunc tamen cura rei huius sub directione omnipotentis dei incumbit huic sanctæ synodo congregatæ pro reformatione ecclesiæ & salutæ omnium fidelium in nomine Christi saluatoris qui ait, Vbi sunt duo vel

tres con-

tres cõgregati in noie meo, ibi ego sum in medio eorũ. Etiam post æditionẽ salubriũ decretorũ & sacrorũ canonũ, atq; iustã depositionẽ illius q ipsos canones & decreta spernebat ac parui pendebat sanctæ reformationi & restaurationi legis diuinæ ac publicæ saluti vehementer obsistens, supest viz talẽ q̃rere à dño & cũ beneplacito suæ benignitatis eligere, p quẽ desiderata cunctis gentibus ipsa reformatio atq; salutaris gubernatio ecclesiæ dei in salutarẽ reducant effectũ. Nã & singulariter futuro pastori incũbit bene regendi necessitas, dũ recens exẽplũ sui prædecessoris ob eius dãnosum regimen electi ante oculos positũ habebit. Dudũ q̃q; in q̃rta sessione huius sanctæ synodi celebrata duodecimo Calẽdas Iulij. Anno à natiuitate domini. M. CCCC. XXXII. statutũ fuit de electione Romani pontificis, si sedẽ apostolicã hoc sedẽte concilio vacare contingeret in hunc modũ. Hæc sctã synodus decernit, statuit, atque diffinit q̃ in euentu vacationis sedis apostolicæ hoc sacro concilio durante, electio summi põtificis in loco istius sacri concilij fiat. Et interdicit, ne alibi celebret. In contrariũ attentata quauis autoritate, etiã si papali, nõ obstantibus quibuscunq; cõstitutionibus æditis vel ædendis, aut alijs in cõtrariũ faciẽtibus, ac si de ipsis de verbo ad verbũ esset faciẽda mẽtio specialis, aut iuramẽto firmata existãt, q̃bus ex certa scientia derogat & decernit nulla & irrita esse declarat, & nullius roboris vel momẽti ipso iure. Contrariũ facientes & attentãtes sint tã actiue q̃ passiue, q̃ ad electionẽ Romani pontificis & quascũq; alias dignitates inabiles, & oĩbus habitis dignitatibus ppetuo priuati, & infamiæ notã & excõicationis sniam incurrant ipso facto. Quod si forsitan aliqua de facto p̃tensa electio p̃sumeret, tã electus prætensus q̃ illi adhærẽtes & eũ pro tali gerentes, supradictas pœnas incurrãt. Absolutionẽ oĩm & singulorũ q̃ p̃missas sententias aut aliquã earũ incurrerint quo q̃ modo dicta sctã synodus tantũmodo, prætereq̃ in mortis articulo sibi reseruat, decernens p̃sens decretũ ligare, afficere, vim & effectũ habere & sortiri post q̃draginta dies continuo proxime secuturos à die publicationis eiusdẽ. Deinceps aũt in nostro decreto septimæ sessionis ordinatũ fuit, q̃ in euentũ prædictũ vacationis sedis apostolicæ hoc sedente generali concilio ante sexaginta dies à tpe ipsius vacationis continue cõputandos ad electionẽ Romani pontificis minime procederet, quẽ terminũ sexaginta dierũ post q̃ vacauit ipsa sedes per depositionẽ Gabrielis olim Eugenij papæ quarti hęc sctã synodus duxit expectandum. Decreuit q̃ à fluxo illo termino electionẽ Romani pontificis in hoc sacro concilio esse fiendã modis & formis per ipsum concilium declarandis, prout in decreto nostro trigesimæ quintæ sessionis plenius continetur. Cũ aut̃ iam post eiusdẽ terminĩ lapsum adhuc per plures dies ad electionem præfatã procedere distulerimus, ecclesiaq; acerrimos dolores patiat dũ protelat sedis apostolicæ diuturna vacatio, & differt noui pastoris electio, ipse q̃q; q iustissime depositus est varijs artibus ecclesiã cõturbare conatur, & apostolicæ sedis primatũ nephanda p̃sumptione tenere & occupare in graue scandalũ ecclesiæ, & magnũ periculũ fidei, & religionis christianę, q pertinaciã suam in dies magis ac magis hominibus manifestando mẽse Septẽbris proxime p̃terito, horrendã inuectiuã aduersus veritatem fidei in hanc sanctã synodũ eiusq; fautores & defensores promulgauit, nõ correctionem seu emendationẽ proferẽs, sed oĩm incorrigibilitatẽ & pertinaciã ostẽdens, atq; ppriis factis toti mundo manifestãs q̃d necesse est ecclesiæ catholicæ de prudẽti & fideli pastore prouidere, q eã à p̃secutionibus tã reprobi hoĩs defendat, fidẽq; conseruet, ac iustitiã & veritatẽ tueat, animasq; pretioso Christi sanguine redẽptas, quas p̃fatus Gabriel seducere nitit, dirigat in viã salutis. Nã sicut res ipsa iudicat plura & maiora scandala in dies euenient, nisi per auxiliũ gratiæ dei de remedio prouideret opportuno. Ad quod q̃rendũ & de idoneo pastore prouidẽdum necessitas fidei maxime nos impellit. Volens itaq; tandẽ hęc sctã synodus post maturã & longam expectationẽ exoluere debitum obsequiũ dño deo suo, & saluti atq; necessitati ipsius ecclesiæ, vt tenet prouidere ad laudẽ & gloriã beatissimæ trinitatis, patris, & filij, & spũs sancti, statuit, decernit, & declarat electionẽ Romani pontificis fiendam & celebrãdã esse pro hac vice per hoc sacrum concilium Basilien. seu eius autoritate modis & formis infrascriptis.

¶ Et primo, q̃ vnà cum dilecto ecclesiæ filio Ludouico tituli sanctæ Ceciliæ sanctæ Romã. eccle A
siæ pbr̃o cardinali Arelaten. vulgariter nũcupato p̃sente, & p̃sidẽte huic sacro cõcilio. Et alijs
ipsius sanctæ Ro. ecclesiæ cardinalibus, si q ante cõsummatã electionẽ futuri summi pontificis aduenerint, & adhærẽtes huic sacro concilio eidẽ electioni interesse voluerint. Alij tã de p̃latis q̃ cęteris honorabilib⁹ ecclesiasticis viris ĩ sacerdotio aut saltẽ diaconatus ordine cõstituti vsq; ad nũerũ triginta & duorũ p eandẽ synodũ ad p̃dictã electionẽ faciendã in nostra gñali congregatione, ac in sessione publica nominãdi & deputãdi potestatẽ habeant, prout secundũ deũ & cõsciẽtias suas eisdẽ videbitur, hac vice libere eligẽdi summũ pontificẽ authoritate huius sanctæ synodi, ita vt ille absq; vlla exceptione ab vniuersali ecclesia summus põti. habeat qui ab oĩbus p̃dictis sic debẽtibus pro hac vice eligere, aut saltẽ à duabus partibus ipsorum

fuerit electus,& cõsensum,vt infra dicit̃ præstiterit.Nec valeat electio nisi duæ pr̃es p̃dictor̃ in ipsum electũ cõsenserint & cõuenerint,q oẽs ꝓ hac vice eligere debẽtes,tãto attentius synceris mentibus & expurgatis cõscientijs idoneũ & putilem pastorem eligere curent,quãto eccleſiã in maioribus necessitatibus positã cõspiciũt. Ad solũ deũ oculos dirigentes,q in districtissimo examine de tãto & tã arduo negocio(ex q̃ pendet salus vniuersalis eccleſiæ) reddituri sunt rõnem. Ordinat insup statuit & decernit hęc sc̃ta synodus q̃d supradicti eligere debẽtes die seq̃nte post noĩationem eor̃ in congregatõe gñali cõueniãt oẽs in maiori eccleſia Basilieñ.in q̃ missa& sermo solẽnes celebrent̃,& fiãt ꝓut est de more fieri in die ,qñ intrat̃ cõclaue,tenebit̃q; eodem die publica sessio,& ibi oẽs suscipiãt Eucharistiæ sacramentũ,ac iuramentũ præstent q̃d in vicesimatertia sessiõe huius sanctæ synodi extitit ordinatũ.Quibus pactis sine redeũdo in domos suas intrent cõclaue ad hoc ordinatũ in domo huius ciuitatis Basilieñ.in q̃ sacra deputatio ꝓ cõibus teneri cõsueuit ad electionẽ huius celebrandã,& cõsequenter presentandũ,ac intimandũ,cæteraq; faciendũ,obseruandũ & prosequendũ q̃ in p̃nti decreto expressa sunt,& q̃ in cæteris hic nõ expressis alia decreta huius sanctæ synodi,necnõ aliæ cõstitutões & ordinatões,videlicet tam in corpe iuris clausæ q̃ extrauagãtes q̃ hactenus obseruari consueuerũt de cardinalibus,& alijs electoribus Ro.põtificis statuũt & decernũt,q̃ oĩa saluis expressis in p̃dicto decreto volumus ĩ suo robore ꝑmanere. Et etiã in prædictis ad eligendũ ꝓ hac vice deputatis & deputãdis locũ habere quemadmodũ de cardinalibus in prædictis decretis cõstitutionibus & ordinationibus statutũ & ordinatũ reperit. Sed nullũ eisdem expressis q̃uismodo præiudiciũ generare

B ¶Electus aũt in papã p̃tata sibi electõe si p̃s in hac ciuitate fuerit,ꝓ aliquos ex ipsis vel alios ad hoc habentes mãdatũ ab eis in p̃tia notarij & saltẽ decem p̃sonar̃ req̃situs teneat infra diem naturalem ab hora req̃sitionis cõsentire,ac iurare modo & forma inferius descriptis. Alioqn eius electio pro infecta habeat. Volumus aũt q̃d si cõtingeret ipsum electũ hmõi electionem non acceptare seu ei nõ consentire modo & forma,& in tẽpore ordinatis q; præfati ad eligendũ ordinati ad alterius electionẽ procedãt priusq̃ exeãt cõclaue,si præfatus electus in hac ciuitate fuerit Si vero fuerit extra ciuitatẽ eo casu infra triduũ post noticiã habitã in concilio,& p ipsum cõcilium in cõgregatõe gñali declaratã de recusatione p electũ facta iter̃ intrent cõclaue ꝓ electione alterius facienda oĩbus modis & formis sicut supius dictũ est. Et si qs ipsor̃ elector̃ à tempore primi ingressus cõclauis in antea recederet à cõcilio,vel decederet,aut impedimẽtum haberet p q̃d non posset electioni interesse,vel etiã cõclaue intrare nollet , alius loco eius subrogeẽ de eadẽ natione p ipsos ad eligẽdũ deputatos,aut per maiorem partẽ ipsor̃,q habebit cõicare & iurare prout præfati, deputati,aut maior pars ipsor̃ ordinauerit,duret̃q; ptãs oĩm & singulor̃ prædictor̃ absq; noua deputatione elector̃,donec electio p eos faciẽda realiter p cõsensum electi fortita fuerit effectũ. Hãc aũt formã & modũ electionis approbat,statuit,ordinat & decernit hæc sancta synodus ꝓ hac vice,Et ad oẽm scrupulũ submouendũ oẽs & singulos in eadẽ synodo p̃tes & venturos,& q ei adherebũt,quantũ ad hmõi electionis opus & toralẽ effectũ ab omnibus sñis excõmunicatõis(si q̃s forsan incurrerint)& q̃buscunq; cẽsuris à iure & ab hoĩe gñaliter vel specialiter,etiam à concilijs promulgatis absoluit,ipsosq; ad oẽs actus in eadẽ synodo agendos actiue vel passiue,q̃tenus opus est habilitat & habiles esse declarat, volẽs etiam vt specialiter in oĩbus ad eligendũ deputatis aut deputandis(vt præmittit̃)locũ habeat cõstitutio Clemẽtis.v.q̃ ordinat vt nullus ex cardinalibus cuiuslibet excõmunicationis,suspẽsionis,& interdicti p̃textu à dicta electiõe repelli valeat,cæteris eiusdẽ cõcilij decretis in his q̃ supius expressa non sunt semp saluis,supplẽs ex certa sc̃ia & plenitudine potestatis oẽs & singulos defectus,si qui forsitan interuenerint in p̃missis,ac etiã suspendẽs oĩa iura positiua in cõcilijs gñalibus,& summis põtificibus ædita & statuta,& ordinationes, cõsuetudines & priuilegia q̃buscunq; cõcessa,pœnas cõtra q̃scũq; ordinatas. Et eis derogãt inquantũ effectũ p̃tis decreti ipedire possent q̃quomodo in cõtrariũ faciẽtibus nõ obstantibus q̃buscũq;. Præterea cũ necessitas reg̃ & circũstantiæ tẽporis id exposcãt,vt hæc sacra synodus & ipse summus põtifex p dei gratiã in ꝓximo assumẽdus quã maxime vnũ sint eadẽ charitate,& vnanimi consensu q̃ pluribus ad hæc vigẽtibus rationibus ordinat & decernit,vt electus in summũ pontificẽ priusquã aliq̃d graue in his q̃ pertinẽt ad administrationẽ papatus exerceat insignia coronationis sue assumere debeat in loco huius sacri concilij ad quẽ si absens fuerit infra terminum sibi assignandum p deputatos ad eligẽdum vel maiorẽ partẽ eorundẽ venire teneatur.

¶Forma consensus professionis & iuramẽti p̃standi p ipm electũ in pontificẽ.

C ¶In nomine sanctæ & indiuiduæ trinitatis patris & filij & spũs sancti. Ego.N.electus in papam oĩpotẽti deo.cuius eccleſiã suo præsidio regendam suscipio, et btõ Petro apostolor̃ principi corde & ore ꝓfiteor q̃ diu in hac fragili vita cõstitutus fuero,me firmiter credere & tenere fidẽ catholicã secundũ traditionẽ apostolor̃, gñalium concilior̃, & alior̃ sanctor̃ patrũ ,maxime

autem

aũt sacroꝝ octo concilioꝝ vniuersaliũ videlicet primi Niceni secundi Constãtinopolitani, tertij Ephesini, quarti Calcedoneñ. quinti & sexti. Item Constãtinopolitani, septimi. Itẽ Niceni, octaui q̃q; Constantinopolitani, necnõ Lateraneñ. Lugduneñ. Vieneñ. Constanti. & Basilieñ. gñaliũ cõcilioꝝ. & illã fidẽ vsq; ad animã & sanguinẽ cõfirmare, defensare, & p̃dicare, ritũq; pariter sacramentoꝝ ecclesiasticoꝝ ecclesiq traditũ, oñimode ꝓsequi & obseruare polliceor, etiã fideliter laborare ꝓ tuitione fidei catholicæ & extirpatõe hęresum & erroꝝ, reformatõe moꝝ, executõe & obseruatõe decretoꝝ Cõstañ. & Basilieñ. concilioꝝ, ac pace in populo christiano. Iuro etiã prosequi celebrationẽ concilioꝝ gñalium, ac confirmationẽ electionũ iuxta decreta sacri Basilieñ. cõcilij. Hãc aũt professionẽ mea manu subscripsi, & tibi omnipotẽti deo super altare pura mente offero, & in die tremendi iudicij reddituꝝ sum de hoc & alijs meis operibus rationẽ, quã etiã ꝓfessionẽ in primo publico consistorio solẽniter repetã. Datũ vt supra patebit

¶Decretũ inhibitionis ne bona electi & eligentium rapiantur.

¶Sacrosancta gñalis synodus Basilieñ. ad ꝑpetuã rei memoriã, Cũ ea q̃ laudabiliter ꝓ reprimendo conatus malignantium ordinata sunt nullatenus negligi deceat, sed potius diligenti seruari studio, sacrũ canonẽ dudũ in concilio Constantiensi æditũ aduersus illos q bona electoꝝ famabantur de nouo electi in summũ pontificem rapere audere, innouat hæc sancta synodus sub huiusmodi tenore. Omnis ætas ab adolescẽtia sua prona est ad malum, ad id præsertim ad q̃d cupiditatis & auaritiæ stimulis incitatur. Fiunt aũt & factæ sunt leges, vt eaꝝ metu humana refrenetur audacia, tutaq; sit inter improbos innocẽtia, & refrenetur nocendi facultas. Cũ itaq; nonnunquã eueniſſe comperimus, q̃d electo Romano pontifice, nõnulli sub prætextu p̃tensę cuiusdam abusiuę licentię res & bona sic electi quasi culmine diuitiaꝝ adepto falso p̃tendentes occupanti concedi. Nedũ illius sic electi, imò aliquando nonnulloꝝ quos electos esse mendaciter cõfingunt, domos, res & bona cardinalium, aut electoꝝ Romani pontificis, & alioꝝ in loco conclauis existentiũ etiam violenter inuadunt, recipiunt, occupant & transportãt lucri facta existimantes, ex q̃bus si p̃mitterentur plura pericula, scãdala, rapinæ, furta, & nonnunquã homicidia sequerent. Nos igit̃ tam sceleratæ temeritatis & audaciæ viã p̃cludere, & hmõi periculis & scandalis obuiare volentes, præfatũ dãnantes sceleratum abusum, talia fieri hoc æ dicto prohibemus statuentes q̃d q̃cunq; cuiuscũq; status aut cõditionis existãt cõtra hoc præsumpserint attentare aut ad hoc auxiliũ, consilium, vel fauorem prebere, pœnas quas in violentos raptores & occupatores hmõi iura atq; apostolicæ & imperiales cõstitutões statuũt, & eoipso excõicationis sentẽtiã incurrãt, à q̃ nisi per hanc sanctã synodũ, aut futurũ Romanũ põtificẽ preterq̃ in mortis articulo & facta satisfactione absolui nequeãt, & oñi officio, bñficio, priuilegijs ac dignitate ecclesiastica & mũdana, feudisq; & rebus alijs, si q̃ aut quas in Roma. vel alijs ecclesiis obtinebit fit priuatus, & intestabilis actiue & passiue existat Ciuitas vero q̃ in p̃missis culpabilis fuerit ecclesiastico subiaceat interdicto, huic adijcientes sanctioni vt dñi tẽporales rectoresq; & officiales ciuitatis vel loci vbi electionẽ Romani pontificis contigerit celebrari illa imminente p̃missa fieri sub grauibus pœnis publicæ & realiter prohibeant, & prohibitionẽ diligenter faciãt obseruari. Cæteris constitutõibus circa talia æditis in suo robore duraturis. Et qa nũc imminet electio Romani põtificis p hãc sanctã synodũ, seu eius autoritate celebrãda vbi obseruatione & executiõe p̃fate constitutõis opus est, nos oĩa & singula p̃dicta agendi & exequendi illis p̃sonis tã ecclesiasticis quã secularibus q̃ postmodũ in nostra cãcellaria noĩabunt plenã & liberã committimus, & concedimus facultatẽ & potestatẽ decernentes literas sup hoc fieri cũ censuris & alijs remedijs iuris, etiam cũ inuocatione brachij secularis & clausulis opportunis. Datum, vt supra

¶Ne tempore electionis fiat audientia.

¶Sacrosancta gñalis synodus Basilienſis, ad futurã rei memoriã. Ne variaꝝ reꝝ occupatio actũ salubrem electionis futuri pontificis impediat aut perturbet, decernit hæc sancta synodus, vt ad tam necessariũ & tam salubre electionis negociũ attentius procedat. Audientiã, & omne cauſarum & litiũ, exercitium in hoc sacro concilio preter audientiã camere à die quo deputati ad eligendũ summũ pontificem intrabũt conclaue. Et deinceps ad publicationem electionis ipſius summi pontificis inclusiue suspendenda esse, eademq; hoc præsenti decreto suspendit & prohibet, irritũ decernens, & inane q̃quid in contrariũ fuerit attentatũ. Datũ vt supra.

¶Sessio tricesimaoctaua.

Sacrosancta gñalis synodus Basilieñ, in spũ sctõ legitime cõgregata vniuersalẽ ecclesiã rep̃sentãs ad ꝑpetuã rei memoriã. In Esdra scriptũ ẽ. Veritas magna & fortior p̃ oĩbus. Oĩs terra veritatẽ innocat. Celũ etiã ipam bñdixit, veritas manet, & inualescit in eternũ, & viuit, & obtinet in scla seculoꝝ. Nõ ẽ apd eã accipere p̃sonas atq; differẽtias, sed q̃ iusta sũt facit oĩbus iniustis, Cuiusq̃dẽ veritatis fortitudinẽ dũ oppugnare conat Gabriel quondã dictus Eugenius papa q̃rtus, iusto iudicio à papatu depositus seipsum magis deĩcit & ꝓsternit qui nu-

per apud Florẽtiam, put p summariã informationẽ accepimus libellum quẽdã q incipit Moyses seruus dei, pmulgauit, in quo ptẽsam trãslationẽ pfatam huius sacri Concilij in Ferrariam, quã erroneã in fide pluribus decretis & epistolis nris lucidissime declarauimus. Necnon erectionẽ schismaticã conuẽticuli Ferrariẽ. sub noĩe gñalis cõcilij, hoc sacro durãte cõcilo in vim pfatæ trãslatõis attẽtatã maiori semp cum ptinacia defendere & approbare conat. Adjciẽs, q à recta linea p anfractus erroris exorbitauimus. Quodq; cõcilũ Constãtiẽse in malignũ sensum, & à sana doctrina penitus alienũ ptraximus in hoc q declarauimus p sessionẽ nr̃am. XVI Caleñ. Iunij proxime ptæteriti celebratam tres veritates, quar̃ tenor sequitur.

D ¶ Veritas de ptãte cõcilij gñalis vl'em Ecclesiã repñtantis sup papã, & quẽlibet alter̃ declarata p Constãtieñ. & hoc Basiliẽ. generalia concilia, est veritas fidei catholicæ.

E ¶ Veritas hæc, q papa Conciliũ gñale vl'em Ecclesiã repñtans actu legitime congregatũ sup declaratis in pfata veritate, aut aliq eor̃ sine eius cõsensu nullatenus authoritatiue põt dissoluere, aut ad aliud tps, progare, aut de loco ad locũ trãsferre, est veritas fidei catholicæ.

F ¶ Veritatibus duabus pdictis ptinaciter repugnãs, est censendus hæreticus. Conat quoq; ipse Gabriel post pdicta p eum asserta sub obscuritatibus verbor̃ mũdũ inuoluere dicẽs se dãnare & reprobare veritates pdictas ad sensum Basiliẽ. quẽ (inqt) facto demõstrauit. Neq; illum sensum explicãs, nec in q̃ sensu eas approbare velit, manifestãs, q̃ fortassis ideo subticet, qm̃ manifeste videt verba dictar̃ veritatũ, ita clara eẽ, & apta, sicut sunt qd' de nulla obscuritate notari merito possunt. Nec ad multiplices, ptrahũt sensus, & p consequẽs qd' ille primus sensus iuxta quẽ se dicit reprobare dictas veritates, nullatenus allegari põt. Hoc aũt notũ facimus vniuersis catholicis qd' nullũ sensum in his habet hæc sct̃a Synodus, nec hr̃e vult, nisi quẽ sacra synodus Constãtiẽ. habuit in declaratõibus suis sensum ver̃ & catholicũ, quẽq; semp habuimus in declaratõibus p nos factis in sct̃a, vndecima, duodecima, vigesimanona, & alijs sessionibus nr̃is, ac epl̃is synodalibus pariter cũ cardinalibus sanctæ Ro. Ecclesiæ pr̃iarchis, archiepis, epis, oratoribus q in nr̃o cętu affuerunt fidel'r & vnanimiter credẽtibus qd' conciliũ habet ptãtẽ immediate à Chr̃o cui papa obedire tenet, put veritas pfata in concilio Constãtiẽ. declarata diffinit, quodq; hæc veritas ẽ iuris diuini, qd' papa ipse conciliũ gñale vl'em Ecclesiã repñtans legitime congregatum eo modo quo frequẽter declaratũ est, sine eius consensu dissoluere, aut de loco ad locum trãsferre non põt, neq; aduersus has veritates pualere potuit Gabriel ipse, q ptẽsam dissolutionẽ huius sacri Concilij sine eius consensu prima vice p eundẽ Gabrielẽ attẽtatã hoc sacro Concilio eidẽ ex parte dei oĩpotẽtis pcipiente atq; mandãte iudicial'r reuocare cõpulsus est, ac in sua adhæsione eam declarauit nullam, irritam, & inanem. Ipsaq; non obstante Concilium legitime continuatum fuisse & psecutionẽ habuisse, & hr̃e debere reuocãdo etiam exp̃sse l'ras incipiẽtes, deus nouit, quæ suo nomine factæ dicebant, & aduersus huius sacri Concilij, & alior̃ Concilior̃ authoritatẽ varios errores continebant. Itẽ duas l'ras suas incipiẽtes. Inscrutabilis, & in archano. Alias etiã quascunq;, ac qcqd p ipsum aut suo noĩe in piudiciũ, aut derogationẽ huius sacri concilij Basiliẽsis, seu contra eius authoritatẽ factũ & attẽtatũ, seu assertum erat. Ecclesia catholica tunc in pace conquieuit, tenẽs firmiter eẽ ver̃ & catholicum, qd' papa absq; consensu Concilij, ipsum dissoluere aut trãsferre non põt cognouerunt q; cuncti fideles, q acquiescere oportet iudicio gñalis Concilij summũ pontificẽ, cum post tã diuturnã resistentiam duor̃ annor̃ qbus ipsam dissolutionẽ idem Gabriel iustificare conabat, acquieuit iudicio gñalis Concilij p̃sentans iudicialiter coram eodẽ formam suę confessionis quemadmodum sacrum Concilium ordinauit reuocando expresse, vt dictum est, quæ cunq; asserta p eum aut nomine suo in contrarium. Possunt q; omnes catholici nunc videre quãta plaga inferret Ecclesiæ dei si reuocaret in dubium illa declaratio facta in cõcilio Constãtiẽsi vigore cuius & infallibili, ac inexpugnabili authoritate depositio Iohãnis vigesimitertij, & priuatio bñdicti à iure papatus, si qd' habebãt sic in suis obediẽtijs nuncupator̃, ac etiã electio Martini cui successit olim Eugenius, factæ sunt, & à qbus consequẽter oẽs creatões cardinaliũ, pmotiones plator̃, & alior̃ ordinum, & graduũ Ecclesiasticor̃ factæ sunt, quãtumcũq; declaratõis eiusdem authoritatis datæ à Chr̃o cõcilijs gñalibus vigor deperiret, si summi põtifices possent cõcilia dum cõgregata eẽnt, trãsferre de regione in regionẽ sine consensu ipsor̃. & eisdẽ cõcilijs pcipere vt dissoluerent, aut discederẽt, etiã si nollet q̃ties liberet ipsis pontificibus. Ver̃ in hac reprobatõe dictar̃ veritatũ, quã idẽ Gabriel facit in p̃fato libello intelligere possunt oẽs fideles, qũo iam id verificat quod à septẽ annis in sua duodecima sessione de ipo Gabriele prędixit hæc sct̃a Synodus, cũ ait: Et quãtũ ex eius verbis factisq; colligi põt, nil aliud prætẽdere videt nisi vt Ecclesiã pessundet, iusq; sibi & successoribus faciat nõ solũ abrogãdi ritum sacror̃ Cõcilior̃, & ea, p libito dissoluẽdi. Sed & ipsor̃ decreta spũ dei, pmulgata à qbus status pendet vniuersalis Ecclesiæ irritãdi & abolẽdi, & præsertim declarationẽ illã q in his q̃ ad fidẽ, extirpatio-

pationē schismatis & gñalem reformationē in capite & in mēbris pertinent, qlibet etiā papalis dignitatis decretis gñalis concilij subijcit hæc in pfata. xij. sessione habent, quæ nūc idē Gabriel aperte manifestat. Vnde oēs intelligere possunt q̄ iuste hæc sancta synodus hucusq; eidē restitit, conspiciūt animū obduratū q̄ autoritati gñaliū conciliorū factis & verbis resistebat cōtemnendo etiā & violādo volūtariæ sanctos canones pro salute animarū æditos. De qbus ait Damasus papa. Violatores canonū volūtarie à sanctis patribus grauiter iudicant, & à spiritu sancto instinctu, cuius ac dono dictati sunt damnant, q̄niā blasphemare in spiritū sanctū nō incongrue videntur, q cōtra eosdē canones nō necessitate compulsi, sed libenter, vt pmissum est aliqd aut peruerse agunt, aut loqui præsumūt, aut facere volentibus sponte cōsentiūt. Talis em̄ præsumptio manifeste vnū genus est blasphemantiū in spiritū sanctum. Reprobat insup præfatus Gabriel & dānat suā depositionē præfatæ veritatis in cōcilio Cōstantien. declaratæ post longā expectationem & maturā examinationē iudicialiter processit, propter hęresim, schisma, symoniacā notoriam prauitatē, periuriū & cōtemptū, ac violationē assiduā synodaliū decretorū cōcernentiū reformationē ecclesiæ gñalem in capite & in mēbris, qbus incorrigibiliter scādalizabat ecclesiam dei, à qbusquidē nequaquā se in pfato libello expurgat, sed cōuicia & maledicta in hoc sacrū cōciliū & suppositā eius referre conat, & snīam in iudicē ferre, à q̄ legitime condemnatus extitit & postquā p ecclesiā hæreticus iudicatus est veros catholicos doctrinā ipsius ecclesiæ inuariabiliter tenētes hæreticos appellare psumit, sicut mos est cōdēnatorū de hæresi in suis iudicibus maledicere, & hæresim obijcere soleāt cū veritate fuerint manifestissima superati, ad q̄ oīa pleniorē respōsionē fecimus in respōsiōe synodali data in nra gñali cōgregatōe Nonas huius mēsis Octobris. Renouat etiā pœnas q̄s aduersus suppositā huius sanctæ synodi, eo q̄ suæ ptensæ & erroneę trāslationi nō parebāt iā dudū anno ptō in cōuenticulo Ferrarien. pmulgauit. Cū itaq; ex dicto libello oībus cōstare posset qūo præfatus Gabriel in crimine hæresis, ac schismate, de qbus condēnatus est se ptinacius obduratū reddebat, & magis, ac magis se hæreticū cōprobet vniuersis & singulis Christifidelibus hæc sancta synodus præcipit atq; mādat, vt iuxta verbū Moysi serui dei dicentis. Recedite à tabernaculis hoīm impiorū, à tabernaculo & cōsortio, ac oī adherētia ipsius Gabrielis tanq̄ à choro Dathan & Abiron autoribus schismatis recedāt cū effectu, illūq; omnino deuitent, iuxta præceptū apostoli in epistola ad Titū qua dicit hæreticū hominē post primā & secundā correctionē deuita, sciens qa subuersus est q eiusmodi est & delinquit proprio iudicio cōdemnatus. Nā etiā iuxta doctrinā Iohānis in secūda canonica sua. Nō habenti doctrinam ecclesiæ, nec est dicendū Aue. Oīesq; huic diuinæ sententiæ nō acqescentes merito pertimescere habent, q̄niam in districto examine diuini iudicij reddituri sunt rationē, si participationem, adherentiā & fauorē dicto Gabrieli per gñale conciliū cōdemnato, tanq̄ hæretico pstent. Et qm̄, vt ait btūs Gregorius. Illa capitula recipi nō debent, q̄s damnant autores. Ne ex doctrina pfati libelli quē ad cōfirmationē suæ hæresis, & schismatis dictus Gabriel post suā cōdemnationē effecisse dicit, quempiā fideliū in hac re seduci cōtingat, hęc sancta synodus districtius inhibet pcipit atq; mādat oīnibus & singulis Chrīfidelibus cuiuscūq; dignitatis, etiā si cardinalatus, patriarchalis, pōtificalis aut alterius cuiuscūq; ecclesiasticæ vel secularis. Etiā si vniuersitates, cōmunitates vel collegia fuerint, ne præfatū libellū publicare, prædicare, approbare, seu defendere præsumāt, seu eidē q̄ismodo assentire, credere aut fauere, vel eo vti seu vtentibus eo cōsiliū, auxiliū vel fauorē præstare. Neq; etiā ptensis cēsuris seu sententijs innouatōis, declaratōis, dānatōis, reprobatōis, nūciationis, cōfirmationis, & depositionis in eodē libello qūolibet cōtentis, q̄s nullas nullius roboris vel momēti esse decernimus, & declaramus obedire, attēdere seu eas obseruare, aut vigore earundē, vel aliorū q̄rumcūq; mandatorū vel cōfessionū, aut indultorū quascunq; dignitates, etiā si cardinalatus, patriarchalis, archiepiscopalis, episcopalis fuerit vel beneficia, aut alia q̄cunq; bona suppositorū huius sanctæ synodi, & eidē adherentiū q̄ismodo impetrare, occupare aut detinere, etiā si motu proprio eis cōcessa dicant, vel ipsos sic impetrātes, occupantes, vel detinētes ad possessionē eorundē recipere vel admittere, seu eos in eisdē sustinere q̄ismodo pśumāt sub pœnis fautoriæ schismatis & hæresis, necnō alijs pœnis excōicationis, priuatiōis ab oībus dignitatibus, etiā si vt pmittit cardinalatus, pfiarchales, archiepiscopales, aut pōtificales fuerint bñficijs & officijs, & inhabilitationibus ad easdē & interdicti dudū in octaua tertiadecima & xxix. ac alijs sessionibus huius sanctæ synodi in talia faciētibus promulgatis, q̄s hæc sancta synodus innouat, & quas oēs hi singuli pdicti ipso facto incurrūt, nec ab alio quam ab hac sancta synodo, pterq̄ in mortis articulo valeant de prædictis absolui. Et si q huic sacro concilio incorporati aut ei adhærentes vigore mandatorū pfati Gabrielis olim Eugenij post eius suspēsionem ab administratione papali emanatorū suis dignitatibus aut bñficijs quibuscunq; spoliati essent, aut spoliarent in futurū, possint nihilominus sine aliæ causæ cognitione aut requisitione alterius autoritatis, possessionis hmōi dignitatū & bñficiorum per se vel per alios reintrare & recupera-

re alijs

re alijs pœnis cõtẽtis in decretis nostris semp in suo robore duraturis. Datum in sessione nostra publica in maiori Ecclesia Basiliẽ. solẽniter celebrata. III. Calẽ. Nouẽb. Anno à natiuitate Domini. M.CCCC.XXXIX. Apostolica sede vacante.

¶Aliud Decretum.

A ¶Sacrosctã gñalis synodus &c. Magna nobis ẽ solicitudo, vt electões pastoꝝ qbus incũbit regere gregẽ dñicum ritè celebrent, & quãtũ possibile ẽ cuncta remoueant, quæ ipsaꝝ puritati obuiare pñt. Quia vero sæpius cõtigit hactenus monasteriorꝝ & Ecclesiaꝝ ꝑlatis decedẽtibus & eoꝝ corpibus tumulatis ꝓpter expectationẽ absentiũ vocãdoꝝ ex locis longinquis Ecclesias ipsas, & monasteria vacãtia interim dispẽdia plurima suscepisse, & ꝓpter diuturni interim expectati tpis spacia, varia regimina p ꝑcum subornatões data fuisse, vñ Ecclijs sæpius magnę iacturæ ꝓuenisse noscunt, statuit, & ordinat hæc sctã synodus, qꝺ de cætero ad electiões de psonis Ecclesiaꝝ, & monasterioꝝ regimine faciẽdas, vbi absentes hactenus vocari cõsueuerũt, nõ teneant illi de capl'o vel conuẽtu in q̃ electio faciẽda fuerit aliqs vocare absentes in locis vltra duas dietas ab ipa Ecclesia vel monasterio distãtibus existẽtes, canonibus alr disponẽtibus nõ obstãtibꝫ qbuscũqꝫ. Et idẽ in electõibꝫ ad q̃scũqꝫ dignitates faciẽdas itelligat. Per hoc tñ priuilegijs, statutis, & cõsuetudinibus illaꝝ Ecclesiaꝝ, & monasterioꝝ, in qbus ad ipas electões faciẽtes, ꝑlati, religiosi, aut alij de alijs Ecclijs, aut monasterijs vocãdi sunt nõ intẽdimus in aliq̃ derogare. Prædicta q̃qꝫ in casu electionũ dũtaxat volumus itelligi alijs casibus in qbus absentes vocãdi sunt ī dispositõe iuris cõis remanẽtibus. Insup qm̃ in mõ, & in forma eligẽdi Ecclijs & monasterijs, ꝑlatos maxime cũ in eoꝝ electõibus p viã scrutinij ꝓcedit, multa regrunt à iure obseruãda, quoꝝ omissio hmõi electões nullas reddit, vel saltẽ annullãdas, vñ dispẽdia & q̃plurima discrimina eisdẽ Ecclijs & monasterijs, hactenus sæpenumero euenerũt, & cõtinuo in posteꝝ euenire possent, ad obuiãdũ eisdẽ discriminibus, & dispẽdijs statuit hæc sctã synodus, qꝺ superiores ad quos earũdẽ electionũ spectat cõfirmatio electões quaslibet hmõi dũmodo illas alias à maiori parte capl'oꝝ, seu cõuẽtuũ, Ecclesiaꝝ, & monasterioꝝ hmõi, prius tñ vocatis vocãdis & cõione suscepta, & iuramẽtis ꝑstitis, primitus iuxta formã decreti nri desup ꝺiti de psonis idoneis celebratas cognouerit sup reliqs formã cõcernẽtibus iuxta traditionẽ canonũ, absqꝫ tñ malicia & fraude omissis, ad cõfirmatões hmõi electionũ ꝓcedere, & talr electis ipsaꝝ qualitas, & Ecclesiaꝝ vtilitas ꝑsuaserit, vt idẽ in Ecclijs & monasterijs eidẽ ꝑesse, ipsasqꝫ in spũalibus & tpalibus regere & gubernare, ac dispẽsare possint & valeãt. In postulatõibus tñ quorũcũqꝫ nullatenus iuramẽta, & cõmunio ficut nec in electõibus obmittant. Cõstitutõibus eisdẽ in cõtrariũ faciẽtibus, nõ obstãtibus qbuscũqꝫ. Datũ Basileæ, vt infra patebit.

¶Aliud Decretum.

B ¶Sacrosctã gñalis synodus Basiliẽ. in spũ sctõ legitime cõgregata vniuersalẽ Ecclesiã repñtãs, Ad futurã rei memoriã. Nup in decreto nræ, xxxij. sessionis sup electõe Romani pontificis ꝓmulgato iter cætera statuimus, qꝺ vna cũ dilecto Ecclesiæ filio Ludouico, tũc sanctæ Ceciliæ cardinali Arelatẽ. vulgariter nũcupato, & alijs cardinalibus sacrosanctæ Ro. Ecclesiæ, si q̃ añ cõsummatã electionẽ aduenirẽt, & ipsi electõi itereſſe vellẽt, alij trigintaduo tã de ꝑlatis q̃ de cæteris honorabilibus Ecclesiasticis viris assumerent, q pro hac vice autoritate hõ sctẽ synodi ipm Romanũ põtificẽ eligere haberẽt, ita vt ille ab vniuersali ecclesia summus põtifex habeat q à duabus partibus oĩm ꝑdictoꝝ fuerit electus, ꝓut hæc oĩa in ꝑdicto decreto latius cõtinent, inter quos trigĩtaduos noĩauimus, & elegimus dilectos Ecclesiæ filios Thomã abbatẽ de Dondrainã ordinis Cistertiẽ. diocœ. cãdidæ casæ, Iohãnẽ de Segobia archidiaconũ de Villauisosa in Ecclesia Oueteñ. Thomã de Corcellis canonicũ Ambianeñ. in sacra Theologia magistros cõmittẽtes eidẽ plenariã facultatẽ eligẽdi si vellẽt, ac assumẽdi secum vnũ, duos, vel tres alios, prout eis videret q assumpti & electi similem & eandẽ secum potestatẽ haberẽt, & facultatẽ mandato vice & authoritate huius sacri Basilieñ. Concilij nominandi & eligendi restantes electores ipsius futuri Romani pontificis, & etiam alios officiarios ꝓ conclaui necessarios, ita qꝺ nullus p eos eligẽdus & nominãdus cẽseret esse electus & nominatus, nisi à maiori parte ꝑdictoꝝ eligẽtiũ noĩatus eẽt & electus. Quibus iniunximus vt reciperẽt & nominarẽt ipsos restãtes electores ex toto corpore Concilij habẽdo respectum ad nationes & deputationes in hoc sacro concilio existẽtes quãtum fieri posset. Recipimusqꝫ ab ipsis tribus ꝑnominatis iuramẽtũ quod eligerẽt viros timoratos, & idoneos, quodqꝫ nõ reuelarẽt electos p ipsos vsqꝫ ad publicationẽ eorundẽ in gñali cõgregatõe aut sessiõe. Sed ipsam electionẽ sic p eos factã clausam sub eoꝝ sigillis reponerẽt in aliquo loco tuto sub fideli custodia vsqꝫ ad illã diẽ publicatõis. Volẽtes ãt tres ꝑdicti deputati nri cõmissionẽ sibi p nos factã exequi coassumpto sibi dilecto Ecclesiæ filio Christãno de Gretz, reginẽ in theologia magistro ꝑposito Ecclesię S. Petri in Bruna Olomucẽ. diocę. die. v. mẽsis Nouẽ. in domo fratrũ minoꝝ Basilieñ. conuenientes elegerẽt, & nomi-

nominauerũt tã de ꝑlatis,q̃ de cæteris vsq; ad cõplementũ nũeri,triginta duo ꝫ ipſis in eodẽ nũ mero ex nr̃a ordinatõe cõprehẽſis,q̃s in certa ſchedula deſcripſerũt,& eãdem clauſam ſub ſigillis eoꝝ in loco tuto ſub fida cuſtodia repoſuerũt vsq; ad diẽ publicatõis fiende. Subſequẽter vero die q̃rta Caleñ.eiuſdẽ menſis Nouẽbris in nr̃a gñali cõgregatõe ad hoc ſpecialiter indicta ꝑfatã ſchedulã aperientes noïationẽ & electionẽ ſic ꝑ eos factã publicauerũt,in q̃ ꝑſonæ infraſcriptæ noïatæ & deputatæ ſunt ab eiſdẽ ꝑ electoribus futuri Ro.põtificis.Iohãnes archiepũs Tharen- A
taſieñ,Otho Dorthuſeñ,Georg.Viſeñ,Frãciſcus Gebenneñ, Ludouicus Viſeñ, Bernardus Aqueñ,Guillermus Vercelleñ,Georgius Auguſteñ,Iohãnes Yporigeñ,Fridericus Baſilieñ,Ludouicus Thaurineñ,eccleſiaꝝ epi Aleränus ſcti Benigni Fructuarieñ,ordinis ſancti Bñdicti Yporegieñ.dioccẽſis,Iacobus de Secuſſa ordinis ſancti Bñdicti Thaurineñ.dioccẽſis,Cõradus de Lucella Ciſtertieñ,ordinis Baſilieñ.dioc.Raymũdus Cõcheñ,ordinis ſcti Bñdicti Rutheneñ.dioc. Petrus ſancti Cucufacis eiuſdẽ ordinis Barchinonẽ.dioc. Thomas de Dondriana ordinis Ciſtertieñ.cãdidæ caſæ dioc. Anthonius Arularũ ordinis ſcti Be. Elneñ.dioc. monaſteriorꝝ abbates. Iohãnes de Segobia archidiaconus de Villauiſſogia Oneten,Criſtãnus de Gretz reginæ ꝑpoſitus ſcti Petri in Bruna Olomuteñ.dioc,Nicolaus Thibenth. Penitẽtiarius Cõſtañ,Rothomageñ.,puinciæ,Thomas de Corcellis canonicus Ambianẽ,Iohãnes de Valle,rector patriarchalis eccleſiæ depleneor Leoneñ.dioc,in theologia mgr̃i.Guilhelmus Hugonis archidiaconus Meteñ.legũ doctor,frater Iohãnes de Mõte Cameto,ꝑceptor domus ſancti Anthonĩ de Rẽuerſo Thaurineñ.dioc.Derzellanus archidiaconus Cracouieñ.Bernardus de Boſtho,canonicus Ilarden,frater Bartholomeus de Prouanis ꝑceptor domus ſancti Anthonĩ de Clauatio Yporigeñ dioc.Iohãnes Vviler decanus Raſilĩ.Raymũdus Albiol,canonicus Thiraſoneñ.decretorꝝ.Henricus de Iudæis legũ doctores.Iacobus de Saltzburga,licẽtiatus in iure canonico canonicus Ratiſponeñ,Oẽs ſupraſcripti ſunt in ſacerdotio cõſtituti. ¶Noïa vero ꝑſonaꝝ ,q̃s in alijs officijs neceſſarijs ,ꝑ cõclaui deputauerũt ſunt hæc,Ludouicus eꝑs Lauſaneñ. ,ꝑ locũ tenẽte camerarij durãte ipſo cõclaui,Pro cuſtodibus cõclauis,Perceuallus Belliceñ.Nicolaus Groſſetanus epſc. Iohãnes ſcti Michaelis de Cluſa ordinis ſcti Bñdicti Thaurineñ.dio.Frãciſcus Abũdantiæ ordinis ſancti Auguſtini Gebeneñ.dioc.monaſteriorꝝ abbates,Frãciſcus de Fuſte,ordinis minorꝝ mgr̃ in theologia,Vilhelmus de Cõſtãtia legũ doctor canonicus Spireñ,Iohãnes de Turicella, decanus Cegobriceñ,Theodoricus Nagel,canonicus Rigeñ. Pro clericis cærimoniarꝝ gratia, Eneas de Senis Tridẽtiñ,Michael Brumen,Beluacen,eccleſiaꝝ canonici notarij apoſtolici, Pro ꝓmotoribus Hugo Barardi,Iohãnes Slitzenrode.Pro procuratore fiſcali, Robertus magnani, Pro ſoldano Petrus de Atrio,Deinceps aũt loco Bernardi eꝑi Aqueñ, q̃ allegatis ꝑ eũ pluribus cauſis ab ingreſſu cõclauis,& officio electõis ad q̃d deputatus erat ſe excuſauit habitis deliberationibus in ſacris deputatõibus loco eius in nr̃a gñali congregatõe noïauimus & deputauimus Ludouicũ epiſcopũ Maſſilieñ.Hãc itaq; noïationẽ,electionẽ & deputationẽ,tam debentiũ eligere ſummũ pontificẽ,q̃ officiariorꝝ,neceſſariorꝝ pro cõclaui pñti decreto eadem ſancta ſynodus approbat & cõfirmat,eam q; validã eſſe atq; in omnibus vim robur & effectũ habere decernit & declarat ſupplẽs ex certa ſcientia & de plenitudine poteſtatis oẽs & ſingulos defectus ſi q forſan interuenerint in præmiſſis.Datũ in ſeſſione noſtra publica in maiori eccleſia Baſilieñ, ſolemniter celebrata,tertio Caleñ.Nouẽbris,Anno à natiuitate dñi.M.CCCC.XXXIX.

¶Seſſio trigeſimanona confirmatio electionis papæ.

SAcroſancta gñalis ſynodus Baſilieñ.in ſpiritu ſancto legitime congregata vniuerſalẽ ec- A
cleſiam repreſentãs,ad futuram rei memoriam.Deus patrum noſtrorꝝ & dominus miſericordiæ,qui fecit omnia verbo ſuo.Et ſi de omnibus à ſe creatis prouidẽtia gerat cũcta certo gubernans ordine,ſpeciali tamen cura dilectam ſuam eccleſiam ſemper dirigit pro qua vnigenitum ſuum dedit conſolans eam iugiter per ſpiritum paracletum,qui ipſam in afflictionibus adiuuat,in perſecutionibus confortat,in tribulationibus lætificat.Nec eam quibuslibet tentationibus ſeculi huius vinci aut ſuperari permittit.In cuius glorioſo nomine cõgregata hæc ſancta ſynodus autoritate duorum ꝑcedentium concilioꝝ & duorꝝ Romanorum ponꝛificum dum reſtaurationẽ legis diuinæ,& ſacrorum canonum,reformationem q; morꝝ ſolicito ꝓquiſiuit ſtudio ſimul etiam extirpationem hæreſum,pacificationem q; chriſtianorum principum multis ,ꝑſequens laboribus varias aduerſitates ꝓtulit,& ,ꝑpter veritatem & iuſtitiã plurimas ꝑſecutiones perpeſſa eſt,Adiuuante tamen virtute dei ſedulo ꝑſeuerauit in proſecutõe ſanctæ reformationis eccleſiæ ,ꝑ honore dei & ſalute animarꝝ.Cũ aũt hoc opus felicis ,ꝓreſſus habere non poſſit ,ꝑpter aduerſitates & reſiſtentias plurimas,quas Gabriel olim dictus Eugenius papa quartus in contrariũ opponebat decreta ſalubria & ſacros canones cõtemnẽs & paruipendens,autoritatẽ q; ſacrorum conciliorum verbis & factis conculcans determinationes fidei catholicæ ꝑ eccleſiã factas ꝓtinaciter impugnãdo & abuſibus varijs at q; criminibus eccleſiam dei-

notorie

notorie & incorrigibiliter scãdalizãdo ꝓput in ꝓcessibus sup hoc deductis latius cõtient. Vbi tandẽ apud eũ nulla ꝓficiebat admonitio oportuit ad illa iuris remedia recurrere, & à summo pontificatu quẽ nimiũ dãnose & inutiliter administrabat eundẽ deponere, post depositionẽ cum q̃tuor mẽses, & amplius eẽnt effluxi considerãtes quã grauibus sit circũdata dispẽdijs q̃t & quãtis sit plena periculis Ecclesiæ Ro. ꝓlixa vacatio sicut exacti cõsideratio tpis edocet ad electionẽ noui põtificis ꝓcedere duximus, repetitis prius in nr̃a publica sessiõe trigesimaseptima illis quæ dudũ de electõe summi põtificis in hoc Concilio fiẽda in euentũ vacationis sedis Ap̃licæ ipso Concilio durãte in q̃rta & septima sessionibus eiusdẽ sanctæ synodi statuta, & ordinata fuerãt, & facta solẽni declaratõe quod ꝓ hac vice electio Romani põtificis fiẽda, & celebrãda erat p hoc sacrũ Basiliẽ. conciliũ, seu eius authoritate, atq; etiã ordinatõe p decretũ facta trigesimæ septimæ sessiõis qd' vna cũ dilectissimo Ecclesiæ filio Ludouico tituli sanctæ Ceciliæ Ro. Ecclesiæ p̃bro cardinali Arelatẽ. vulgariter nuncupato p̃nte vel p̃sidẽte in hoc sacro cõcilio, & alijs ipsius sanctæ Rom̃. Ecclesiæ cardinalibus, si q ante consummatã electionẽ futuri Romani põtificis aduenirẽt, & huic sacro cõcilio adhęrẽtes eidẽ electõi interesse vellẽt. Alij tã de p̃latis q̃ de cæteris honorabilibus ecclesiasticis viris in sacerdotio aut saltẽ in diaconatus ordine cõstituti vsq; ad numer̃ trigintaduor̃ ꝓ eandẽ sanctã synodũ ad p̃dictã electionẽ facienda in gn̄ali sua congregatõe, ac in sessiõe publica noïandi & deputãdi ptãtẽ haberẽt ꝓut scdm deum & suas conscias eisdẽ videret hac vice libere eligẽdi summũ pontificẽ authoritate hui⁹ sanctæ synodi, ita vt ille absq; vlla exceptõe ab vñi Ecclesia summus põtifex haberet, q ab oñibus p̃dictis sic debẽtibus ꝓ hac vice eligere, aut saltẽ à duabus partibus ipsor̃ eẽt electus, & cõsensum suũ iuxta formã in eodẽ decreto ordinatã p̃staret. Scdm cuius decreti depositionẽ triginta duo archiep̃ali, ep̃ali, abbatiali dignitatibus & graduũ ac sciar̃ titulis insigniti, noïati, & deputati in nr̃a gn̄ali congregatõe, ac demũ in sessione publica, quor̃ noïa, dignitates, gradus & ordines hic haberi volumus ꝓ sufficiẽter exp̃ssis. Die tertio Caleñ. huius mẽsis Nouẽb. celebrata missa solẽni p præfatũ cardinalẽ Arelatẽsem, ac p singulos ipsor̃ susceptо diuinæ Eucharistiæ sacr̃o de manu eiusdẽ cardinalis in p̃ntia totius cleri & populi & iuramẽtis solẽnibus prę stitis ipsi pariter cum eodẽ cardinali conclaue intrauerunt in ea domo ciuitatis Basiliẽ. in qua deputatio ꝓ communibus teneri consueuit. Vbi cum magna deuotõe septẽ diebus insistentes quinq; scrutinia succes̃siue de mane diuersis diebus cebrata missa, & inuocata spũs sancti gr̃a peregerunt. Et tandẽ facto quinto scrutinio ea hora qua ꝓcessio huius sacri Concilij domũ p̃fatã circuibat, cantãdo hymnum: Veni creator spũs &c. Compertũ est religiosum & nobilẽ virum Amedeũ ducẽ Sabaudiæ in solitudine Rippalię Gebbennẽ. dio. iã à pluribus annis in virtute continẽtię honeste conuersantẽ, & virtutibus dño in spũ humilitatis ac simplici & hũili habitu deseruientẽ in summũ pontificẽ vñes & Ro. Ecclesiæ esse electum iuxta præfati decreti nr̃i. xxxvij. sessionis dispositionẽ Quæ q̃dem electio post modum aperta fenestra conclauis fuit p dictum cardinalẽ Arelatẽ. publice nuntiata, decãtato q̃; Te deum laudamus p oẽs supra dictos ad eligẽdum deputatos concorditer sup electõe ip̃a deum glorificantes & oñ onibus cõuenientibus subiunctis, ipsi à conclaui exierunt in pluuialibus & mitris, alijsq; habitibus condecentibus ꝓut statui vniuscuiusq; cõpetebat cõcomitãtibus p̃latis, & alijs suppositis huius sacri cõcilij ac ꝓcessiõibus oïm collegior̃ & cõuentuũ huius ciuitatis Basiliẽ. cũ reliquijs & decẽtibus ornamẽtis populiq; multitudine copiosa, Ecclesiã maiorẽ Basiliẽ. adierũt, vbi ipsi p̃lati & alij de sacro cõcilio vnanimiter deo grãs retulerũt, iteratoq; se p̃dictus dñs cardinalis Arelatẽ. in ambone p̃ntibus oïbus electoribus deputatis, & in hoc cõsentiẽtibus atq; idip̃m approbãtibus retulit qũo ipsa electio rite & canonice fuerat celebrata, notarijs ap̃licis q in cõclaui fuerãt etiã idẽ attestãtibus. Quę oïa considerãs hæc sc̃ta synodus, & spẽ magnã gerẽs in dño, q̃ p̃fat⁹ Amedeus ꝓ sapïa, experientia, iustitia, clemẽtia, & cæteris virtutibus suis plurimos fructus salutis efficiet in populo dei, fidẽ conseruãdo, mores reformãdo, pacem q̃ componẽdo iter principes Chr̃ianos & populos, velut sanctitatis amator, & pacis cultor, q cum oïbus pacẽ & cum nullo drñam aut discordiã hr̃e famaẽ domui suæ bene & laudabil̃r p̃positus, grandium q̃ populor̃ prudentissimus gubernator, & in rebus Ecclesiasticis, & spũalibus non mediocriter exercitatus, habita sup hoc in quatuor deputatõibus oïm suppositor̃ huius sacri cõcilij cõcordi & vnanimi deliberatõe, & demum in generali congregatõe, conclusione subsecuta ipsam electionem laudat, recipit, & approbat, & ex abundanti, & ex certa sc̃ia hoc p̃nti decreto ratificat, & confirmat. Declarãs eundem Amedeum absq; vlla exceptõe ab vñi ecclesia teneri, haberi & reputari debere electum in verum & legitimum summũ & Romanum pontificem. Et hoc ip̃m per præsentis decreti publicatõem ad notitiam volumus deduci cunctorum. Datum in sessione nostra publica in maiori Ecclesia Basilieñ. solẽniter celebrata. XV. Calendas Decembris. Anno à natiuitate Domini. M. CCCC. XXXIX.

¶Sessio

¶Sessio quadragesima, De consensu Felicis papæ.

SAcrosancta gñalis synodus Basilieñ. in spũ sancto legitime cõgregãta, vl'em ecclesiam A
representãs, ad perpetuã rei memoriã. Cũ (ficut ait beatus Hilarius) propriũ ecclesiæ esse soleat, vt tunc vincat cũ lædit, tunc intelligat cũ arguitur, tunc secura sit cum separata videt. Arca eñ per quã ecclesia designat, eleuata est in sublime, cõfidit hæc sancta synodus q̃ ille q̃ post nubilum dat serenũ inclytam sponsam suam succedentibus turbationũ fluctibus agitatam oculo clementiori ex alto respiciat, non ferens in sui nominis iniuriã diutius cõculcari. Ipsa etenim synodus posuit in domino spem suam & factus est protector eius, nec misericordiã suam abstulit qui varijs aduersitatũ generibus congrua apposuit remedia p̃mentibus quidẽ grauibus calamitatibus & irruentibus personis aduersus ecclesiã ipsam & autoritatẽ eius excitauit eandẽ sanctã synodũ spũs paracletus vt ad electionem noui pastoris & Romani procederet pontificis, q̃ se opponeret murꝰ pro domo Israel. Quæ qdẽ electio tandẽ cũ solennitate congrua in eadẽ synodo rite & canonice celebrata extitit de persona sanctissimi Felicis quinti, tunc Amedei ducis Sabaudiæ ac decani militũ in solitudine Rippalię Gebenen. diocœsis in humilitatis spũ domino famulantiũ, prout decreto. xxxix. sessionis dictæ synodi sup hoc confecto plenius continetur. Cuius tenor talis est.

¶ Sacrosctã, &c. Ad ꝑpetuã rei memoriã. Deus patrũ nostroꝝ, &c. post cuius qdem decreti B
publicationẽ ꝑfata synodus dilectissimũ ecclesiæ filiũ Ludouicum tituli sanctæ Cecilię pb̃m cardinalẽ Arelatẽn. vulgariter nuncupatũ de latere & alios legatos & oratores suos, videlicet plerosq̃ eꝑos, abbates, magistros, & doctores iuris diuini & humani nobilẽ virꝝ Iohãnẽ comitẽ in Tyersteyn protectorẽ dictæ synodi imperiali autoritate deputatũ vicegerẽtẽ, & certos milites ad eundẽ electũ trãsmittẽdos duxit, vt ipsi electionẽ ꝑfatã ꝑsentarẽt, & cõsensum eius exposcerẽt & reqrerẽt iuxta formã in decreto trigesimæ septimæ sessiõis ꝑfatæ synodi statutã & ordinatã, qbus qdẽ legatis & oratoribus in ꝑfati electi ꝑsentia cõstitutis, ip̃mq̃ ꝑsentato sibi die, videlicet Iouis. xvij. mẽsis Decẽb. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.xxxix. Decreto electõis ꝑdictæ ex parte eiusdẽ synodi supplici ꝑcũ instãtia reperitis vicibus reqrẽtibus, q̃tenus pro cõsolatõe ecclesiæ dei in maximis his tpibus, aduersitatibus, & tribulatõibus cõstitutæ electõi hmõi acqescere, & cõsensum ꝑstare, aliaq̃ ad q̃ iuxta decretũ. xxxvij. sessiõis hmõi tenebat facere & adimplere dignaret. idẽ electus tunc in magna vt cernebat spũs anxietate cõstitutus mœrore cõpressus, cũ hinc desideriũ quietis cui sub suaui cõtẽplatione deposita temporaliũ negotioꝝ cura vacare delegerat in solitudine ꝑdicta retraheret, & humanæ cõditionis infirmitas oneris & laboris magnitudinẽ refugeret, huncq̃ vniuersalis ecclesię authoritas & reip. necessitas ꝑpelleret. Et licet diutius trepidauerit, ignorãs qd cõsultius ageret in p̃missis post multiplices seorsum cũ grauibus ꝑsonis habitas cõsultatões metuẽs etiã vt dicebat, ne ipsius sic ad vtis ecclesiæ & reip. ministeriũ necessitate cogẽte vocati cõtradictõis reluctatio diuinã cõtra se indignationẽ prouocaret, & grauioris forsan dispẽdij in ecclesia dei occasionẽ induceret, nõ honoris aut tẽporaliũ reꝝ cupidine ductus, sed obsequẽdi necessitate impulsus & affectu publicæ salutis ꝓcurãdæ in humilitatis spũ tãti oneris sarcinæ hũeros ꝓposuit, & se apostolicę solicitudinis iugo submisit, electiõiq̃ de eo factę genibus flexis, exortisq̃ lachrymis, etiã infra statutũ ad hoc in decreto. xxxvij. sessiõis hmõi terminũ ad laudẽ dei oĩpotẽtis deuote cõsensit, & hũiliter acqeuit, ac ꝑ dictũ cardinalẽ, q̃ vocari vellet noĩe interrogatus (ꝓut moris est) in Romanũ pro tpe pontificẽ electo Felix nomẽ duxit sibi eligẽdũ, chlamyde q̃ & caputio qbus tũc vtebat, depositis, etiã genibus flexis professionẽ iuxta ꝑfatæ. xxxvij. sessionis continentiã atq̃ formã emisit, & propria manu subscripsit die & anno superius expressis, cuius quidem professionis tenor talis est.

¶In noĩe sanctę & indiuiduæ trinitatis, patris, & filij & spũs sancti. Ego Felix electus in papam C
oĩpotẽti deo, cuius ecclesiã suo ꝑfidio regẽdã suscipio, & beato Petro apl'oꝝ principi corde & ore ꝓfiteor q̃diu in hac fragili vita cõstitutus fuero, me firmiter credere & tenere fidem catholicã secũdũ traditionẽ apl'oꝝ & gñaliũ conciliorꝝ, & aliorꝝ sanctorꝝ patrũ, maxime autem sanctorꝝ octo conciliorꝝ vniuersalium, videlicet primi Necæni, secundi Cõstãtinopolitani, tertij Ephesini, & quarti Calcedonen. quinti & sexti. Itẽ Cõstantinopolitani septimi, Itẽ Nicæni, octaui q̃q̃ Cõstãtinopolitani, necnõ Lateranen. Lugdun. Vienneñ. Cõstãtien. & Basilieñ. gñaliũ etiã cõciliorꝝ, & illã fidẽ vsq̃ ad vnũ apicẽ inuiolatã seruare & vsq̃ ad animã & sanguinẽ confirmare defensare & ꝑdicare, ritumq̃ pariter sacramentorꝝ ecclesiasticorꝝ ecclesiæ traditũ oĩmode prosequ & obseruare. Polliceor etiã fideliter laborare ꝓ tuitõe fidei catholicę & extirpatõe hæresum & errorꝝ, reformatõe morum, executõe & obseruatõe decretorꝝ Cõstan. & Basilieñ. conciliorꝝ ac pace in populo Christiano. Iuro etiã prosequi celebrationẽ concilioꝝ gñaliũ, & cõfirmationẽ electionũ iuxta decreta sacri Basilieñ. cõcilij. Hãcaũt ꝓfessionẽ

mea manu ſubſcripſi,& tibi oĩpotẽti deo cui in die tremẽdi iudicij reddituruſ ſum de hoc & alijs meis opibus rõnẽ pura mẽte ſup altare offero,quã in primo publico cõſiſtorio ſolẽniter

D ¶Quibus pactis,cardinalis alijq; legati & oratores p̃dicti iuxta cõmiſſionẽ & pote (repetã. ſtatẽ eis traditã,ipſum electũ depoſitis ſibi indumẽtis cõſuetis per traditionẽ veſtis albi coloris & annuli de papatu inueſtiuerũt,& alba pluuiali,cæterisq; ornamẽtis papalibus cõgruentibus induerũt,& in cathedra poſuerũt. Ipſe cardinalis,alijq; ep̃i,prælati, principes, comites, barones,& nobiles reuerẽtiã & obediẽtiã Romanis põtificibus exhiberi ſolitas exhibẽtes in ꝓceſſiõe ſolẽni cruce p̃cedẽte more papali,vt decuit,ad eccleſiã monaſterij S.Mauricij ordinis S.Auguſtini in dicta ſolitudine cõſtitutã proceſſerũt,& dũ ipſe electus fuit,añ altare proſtratus diu orauit,& hymni Te deũ laudamus decãtatõe finita,& p̃ nr̃ & alijs ſuffragijs & collecta cõſuetis p dictũ cardinalẽ dictis eũdẽ electũ intronizauerũt ipſum ſuper altare maius dictæ eccleſiç eleuãtes. Demũ ipſe electus,aſtãtibus ibidẽ,ſolennẽ bñdictionẽ dedit,& indulgẽtias cõceſſit in his oĩbus decentibus & cõgruis ſolẽnitatibus obſeruatis. Quæ qdẽ prẽmiſſa oĩa ſex notarijs publicis & decẽ ad hoc ſpecialiter reqſitis teſtibus pleriſq; prælatis, principibus, comitibus,baronibus,nobilibus,magiſtris,doctoribus,& alijs inſignibus & notabilibus viris ibidẽ p̃ntibus & iſta attеſtãtibus geſta fuere,prout in inſtrumentis publicis, qꝝ tenores ipſa ſynodus p̃nti decreto habet & haberi vult ſufficienter expreſſos plenius continetur.

¶Declaratio,q̃ domino Felici ſit obediendum.

E ¶Præfata igit̃ ſacroſcta ſynodus q̃ electionẽ Felicis tunc Amedei hmõi eius ſolenni decreto cunctis Chriſti fidelibus publicari curauit cõſenſum per eundẽ electũ dictæ electioni præſtitũ,ac apoſtolat⁹ acceptationẽ hic p̃nti decreto publicat,& ad notitiã deducit & deduci vult ſingulos,ipſasq; electionẽ,acceptationẽ,cõſenſus,præſtationẽ,profeſſionẽ, inueſtituram & intronizationẽ gratas & ratas habẽs autoritate vniuerſalis eccleſiæ ex certa ſcia approbat,roborat,& cõfirmat. Decernẽs & declarans eidẽ electo tanq̃ vnico,vero & indubitato eccleſiæ Romanæ paſtori ab oĩbus Chr̃i fidelibus de neceſſitate ſalutis obediendũ fore & debere obediri,ac eiſdẽ Chriſti fidelibus quacũq;,etiã ſi imperiali,cardinalatus,patriarchali,regali,põtificali,abbatiali,ſeu alia q̃uis eccleſiaſtica,vel mũdana p̃fulgeãt dignitate,aut principatus, ducatus,marchionatus,comitatus,ſeu cuiuſuis alterius dñij titulo potiant,necnõ ciuitatũ,cõitatũ, oppidoꝝ,villaꝝ,& locoꝝ ac ſtudioꝝ quorũcũq; vniuerſitatibus & eccleſiaꝝ,tã metropolitanaꝝ aliarũ cathedraliũ,q̃ collegiatarũ capitulis,ac monaſteriorũ cõuentibus,necnõ ordinum mendicantiũ gñalibus miniſtris & prouincialibus ac qbuſcũq; alijs cuiuſcũq; dignitatis,præeminentiæ,gradus,ordinis,vel cõditiõis fuerint ſub obteſtatõe diuini iudicij,necnõ excõicationis,ſuſpẽſionis,& interdicti,ac priuatiõis oĩm dignitatũ,bonorũ,& officiorũ eccleſiaſticorũ & tẽporaliũ,iuriumq;,feudorũ,& bñficiorum eccleſiaſticorũ,& alias iuris pœnas,cardinales,patriarchæ,archiepiſcopi,ep̃i,abbates,gñales miniſtri,& prouinciales,magiſtri,& doctores,capitula,cõuentus,cæteriq; ſupra noĩati & alij eccleſiaſtici qcunq; mãdatis hmõi inobedientes ſeu in aliquo cõtrauenientes ipſo facto incurrãt. Ad ipſas vero pœnas cõtra reges,principes,duces,marchiones,comites,barones milites,& alios dños tẽporales & ſeculares perſonas quaſcũq; q̃ ſimiliter inobediẽtes & rebelles fuerint,ipſa ſcta ſynodus vniuerſalis eccleſiæ, ſeu ipſe Felix ſua apoſtolica autoritate procedere curabit iuſtitia mediãte,autoritate dei omnipotẽtis & eiuſdẽ vniuerſalis eccleſiæ diſtricte p̃cipit atq; mãdat,quatenus eidẽ electo,vero & indubitato dictæ Romanç eccleſię paſtori reuerenter vt tenent obediãt & intẽdãt. Et inſu per oĩa & ſingula indulta,literas,proceſſus,ſnĩas,cenſuras,& mãdata p̃tẽſa per Gabrielẽ olim Eugeniũ papã quartũ,q tanq̃ ſchiſmaticus,hæreticus & alijs diuerſis criminibus,qbus eccleſiã dei incorrigibil⁹r ſcãdalizabat irretitus,& ab omni gradu,honore,& dignitate papali p p̃fatam ſynodũ iuſto iudicio depoſitus & amotus extitit, ſeu eius autoritate quomodolibet cõceſſa,promulgata de facto q̃ præmiſſis obuiare poſſint,prout ſunt caſſa,irrita & inania, nulliuſq; roboris vel momẽti fore decernẽs pariter & alijs in decreto depoſitionis & admonitõis dicti Gabrielis quod incipit. Proſpexit dñs de excelſo ſancto ſuo cõtẽtis,vtpote fautorię ſchiſmatis & hæreſis & alijs etiã iuris pœnis quas cõtra faciẽtes & rebelles ipſo facto incurrãt,inhibet ne p̃fato Gabrieli ſic depoſito & amoto,eiuſq; mãdatis,nũtijs & literis,aut exinde ſecutis ꝓceſſib⁹,ſentẽtijs,& cẽſuris p̃tẽſis qũolibet obediãt,pareãt,ſeu ea exequant,aut exeq faciant,ſeu ꝓcurẽt eidẽ Gabrieli ſeu nũtijs,mãdatis,lr̃is,& p̃tẽſis ꝓceſſibus,ſentẽtijs & cẽſuris ſuis hmõi vtẽtibus,vel ea exequẽtibus aſſiſtẽtiã,auxiliũ,cõſiliũ,vel fauorẽ p̃ſtare p̃ſumant decretis alijs eiuſdẽ ſynodi in ſuo robore nihilominus duraturis. Datũ Baſileę in ſeſſiõe nr̃a publica in maiori eccleſia Baſiliẽ. ſolẽniter celebrata,iij. Calẽ. Martij. Anno à nati. dñi. M.cccc.xl.

¶Seſſio quadrageſimaprima,in qua condemnantur quidã libelli ſcãdaloſi &c. per Gabrielem,olim Eugenium papam quartum,æditi.

Sacroſctã

SAcrosctā gñalis synodus Basilieñ. in spū sancto legitime cōgregata, vlem eccleſiā repreſentās, ad ppetuā rei memoriā. Licet vt sacroꝝ canonū aperte testaī autoritas cōdemnatis de hæresi, & ab eccleſia dei seiunctis, nulla sup catholicos iudicandi sit attributa vel permissa potestas ac fidelibus christicolis quæuis illoꝝ cōmunio sub grauissimis iuris diuini pariter & hūani pœnis sit penitus interdicta, qa tñ inualescēte hoīm malitia, & humani gñis inimico oīm hæresum satore procurāte plerūq; nōnulli taliter dānati sic suos obdurāt aīos in sua pertinacia gloriātes, & vlem ecclesiā ac sibi deuotos sub ptenso colore iudicialis snīæ libellis scādalis & cōtēptibus plenis in vniuersis afficere & perturbare nō verent, nō solū debitū, sed & neceſſariū reputamus, vt cōtra dānabiles hmōi ausus debita ordinemus antidota, digna q animaduersione cōtra taliū fautores arctius exurgamus. Nuper si qdē dum Gabriel, olim Eugenius papa q̄rtus nūcupatus, multiplicia & enormia crimina vniuersalē ecclesiā dei scandalizātia, q̄ adeo notoria erāt q nulla tergiuersatōe celari poterāt, perpetrauerat, & ecclesiā audire, ac pceptis, statutis & ordinatōibus synodalibus obedire cōtēneret, hæc sctā synodus neceſſariū eē iudicans, vt cui pia nō proderat correctio, debita nō parceret absciſio poſtq̄ in multa longanimitate, patiētia, & māsuetudine post plures admonitiōes expectauerat eundē vt salutarē emendationē & criminū pdictoꝝ correctionē efficeret, tandē cū amplius differre nō posset, quo minus fidei catholicæ & saluti vniuersæ christianæ religionis sub auxilio spūs paracleti prouideret, eadē sctā synodus in sessiōe publica Basileæ. vij. Calen. Iulij. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XXXIX. solēniter celebrata per suā sententiam inter alia dictū Gabrielē fuisse & esse notorium & manifestū schismaticū & hæreticum declarauit, ac diuersis alijs criminibus vniuersalē ecclesiā scādalizantibus irretitū, & propterea à papatu & Romano pontificio ipso iure priuatū eē pronuntiauit, ac ipsum ab eisdē amouit & deposuit, inhibēdo singulis fidelibus sub grauibus pœnis tūc expreſſis, ne eidē Gabrieli sic priuato, & depoſito tanq̄ summo pontifici obedirēt, parerēt & intēderēt, vel eū quouis mō sustinerēt aut receptarēt, aut auxiliū, cōsiliū vel fauorē præstarēt, prout in snīa & decretis nostris desup cōfectis plenius cōtinet. Cum aūt, sicut accepimus, nuper quædā famosa scripta, scandalosa, iniurioſa, schismatica, à fide deuia, & hæretica, quā ipse snīam diffinitiuā appellat, quæ incipit Quoniā sanctoꝝ patrum snīa, &c. Per quā dictus Gabriel inter alia sanctissimo dño nostro Felici quinto in Ro. pontificem electo, vero, vnico & indubitato Christi vicario, & eius Felicis quinti electoribus per hoc sacrū concilium cū debita maturitate & prouidentia circūspecta ad hoc tunc ordinatis, ac alijs q conclaue pro electione Romani pontificis in hac sctā synodo ingressi fuerunt, & in ea interuenerūt, eisq̄ credētibus & adhærētibus cōuicia plurima & turbatōes in suis psonis, dignitatibus, bñficijs & rebus temere & calūnioſe inferre molitus est, decernēdo & declarādo eos fuisse & eē dignitatibus, & bñficijs & officijs suis priuatos & inabiles ad eadē, licet de facto noīe ipius Gabrielis emanauerit & publicata fuerit in vniuersalis ecclesiæ & dicti Felicis qnti ludibriū, dedecus & cōtemptū. Nos attendētes q illoꝝ scripta recipi nō debent, quoꝝ dānant autores, & ne ex dicta scriptura prætēsa per quā idē Gabriel se pertinacius obduratum ac magis & magis hæreticū & omni incrudelitate repletū, cōprobat quēpiā fidelium in hac re seduci ac cōturbari cōtingat. Hæc sctā synodus volēs, vt tenet, sup hoc salubriter prouidere prætēsam scripturā, ac quicqd ex ea secutū est, declarat fuisse & eē omnino irrita & inania, nullūq; debuisse ac debere sortiri effectū, seu nocumentū vel damnū afferre cuiq̄, vel quomodolibet attulisse, ipsaq; quatenus processerūt de facto, & q̄ in poste rū sequi possent in irritū reuocat, cassat, & annullat. Inhibet q̄q;, mandat, atq; præcipit vniuersis Christi fidelibus cuiuscūq; status, gradus, ordinis, dignitatis, aut cōditiōis fuerint, etiā si imperiali, regali, ducali, cardinalatus, patriarchali, pōtificali, seu alia q̄uis ecclesiastica, vel mūdana pfulgeant, ac ciuitatibus, vniuersitatibus, cōitatibus, villis, oppidis, castris, & collegijs q buscūq; sub fautorię schismatis & hæresis, ac cōmunicatōis, quo ad singulares, interdicti vero q̄ ad ciuitates, vniuersitates, cōitates, villas, oppida, castra, & collegia pdicta, necnō priuatōis oīm & singuloꝝ dignitatū, bñficioꝝ, officioꝝ, priuilegioꝝ, & bonoꝝ ecclesiasticoꝝ & mūdanorū ac inabilitatōis ad eadē alijsq; in dicto & cæteris nris decretis cōtentis pœnis quas contrafacientes & rebelles ipso facto incurrere volumus, ne scripturā & in ea contenta hmōi acceptare, publicare, pdicare, & defendere, aut eisdem quouis modo cō sentire vel fauere, nec eis obedire, seu ea attēdere vel obseruare, aut eorū q̄rūcūq; prensarū priuationū & processuū inde secutorū, etiā quascunq; cēsuras cōtinentiū per ipsum Gabrielē damnatū factorū, aut i posterū forsan faciendorum prætextu dignitates, bñficia, personas, res & bona Felicis qnti electorū & aliorū in eadē prætensa scriptura quoquo modo cōprehensorum quouis mō impetrare, occupare, inuadere, pturbare, vel detinere, aut ipsos impetrātes, inuadētes, perturbantes, capiētes vel detinētes ad possessionē eorundē, seu alios recipere, admittere seu eos in illis

ſuſtinere, abſq; ipſis ac dictæ ſcripturæ, ac in eis cõtentis, aliſq; præmiſſis aſſentiẽtibus, & aliis vtentibus, ſeu ea publicantibus & defendẽtibus auxiliũ, cõſiliũ, vel fauorẽ præſtare quoq; modo audeãt vel præſumant, Nec præmiſſa quantũ in eis eſt executioni demandari permittant. Datũ Baſileæ in ſeſſione noſtra publica in maiori eccleſia Baſilieñ. ſolenniter celebrata. x. Calen. Auguſti. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XL.

¶Seſſio quadrageſimaſecunda, De prouiſione Felicis papæ quinti.

B Sacroſctã gñalis ſynodus Baſilieñ. in ſpũ ſancto legitime cõgregata, vſem eccleſiam repreſentans. Ad perpetuã rei memoriã. Inſcrutabilis diuinæ altitudinis prouidẽtia ad extollendũ & conſeruandum dominici gregis agrum inuocatione ſpũs ſancti aduna-tos inter multiplices nobis incumbẽtes ſolicitudines illa nos cura propenſius angit & vrget, vt quæ pro chriſtianæ religionis incremẽto & reipu. vtilitate per nos ſummo ſtudio ædita ſunt & decreta votiue dirigi & firmiter valeant adimpleri, & vt Romanus pontifex decretoꝝ hmõi executor & cõſeruator præcipuus illa tanto amplius, tanto⁹q; liberius exeq; poſſit, & manu tenere, ac alias felici regimini eccleſiæ dei ardẽtius intendere, quo cõgruę prouiſionis auxilio, iuxta ſui ſtatus exigentiã ab vniuerſali eccleſia ſuffultus incumbentia ſibi & ſuis onera expenſaꝝ grauiſſima cõmodius & facilius conſpexerit poſſe ſupportare, cum ſanctiſſimus dñs Felix papa quintus ad ſummi apoſtolatus apicẽ aſſumptus, & non mundanaꝝ cupidine ductus, cũ patrimoniũ beati Petri & terras Romanæ eccleſiæ prohdolor per alias tyrannides cerneret occupatas diuinæ voluntati reſiſtere non volens, & eccleſiæ dei in tã graui fluctuatione cõſtitutæ pie cõpatiens, iugũ tanti oneris pro dei reuerentia, fidei cõſeruatione, & vniuerſalis eccleſiæ cõſolatione ſuis humeris ſuſcipiens, proprijs derelictis, decreta hmõi cum omni humilitate ſuſceperit, eaq; & fidẽ catholicã obſeruare & manu tenere pure & ſimpl͂r iuxta mentẽ & tenorẽ eorundẽ profeſſus fuerit ad proſecutionẽ totius boni reipu. & religionis Chriſtianæ, necnõ ad defenſionẽ autoritatis gñalium concilioꝝ & decretoꝝ prædictoꝝ affectibus ſynceris adhelãs, grauiaq; & importabilia expenſarum onera in diuerſis ac magnis eccleſiæ dei ingruẽtibus negotijs, p̃ſertim pro executione illoꝝ ſanctoꝝ operꝝ, propter q̃ eadẽ ſancta ſynodus cõgregata eſt cũ de patrimonio beati Petri, aut aliũde nullã adhuc ſubuẽtionẽ habuerit, hactenus ſubierit & pertulerit ac grauiora neceſſario dietim ſubire & pferre habeat p quæ vt cõfidimus & ſperamus idẽ Felix papa patrimoniũ hmõi, terras eccleſię recuperare, pacẽq; eccleſię dare poterit, dño cõcedẽte, attẽdẽs hęc ſctã ſynod⁹ q; ſpũalia ſine tpalibus diu ſubſiſtere nequeũt, p̃miſſis & aljs diuerſis rõnabilibus & euidẽtibus cauſis pmota, volens etiã q; in decreto ſuæ ſeſſiõis. xij. iij. Idus Iulij. Anno à natiuitate dñi. M. CCCC. XXXIII. celebratæ, q̃d incipit: Sicut in cõſtruẽda domo ordinatũ eſt laudabiliter adimplere hoc irrefragabili decreto vſq; ad quinquenniũ à die datæ p̃ſentiũ cõputandũ q̃ntũ, & deinde ad aliud quinquẽniũ extunc, proxime ſubſecutuꝝ decimũ denariũ veri valoris annui ſecundũ cõem extimationẽ quorũcũq; fructuũ, reddituũ, & ,puentuũ primi anni oĩm & ſinguloꝝ canonicatuũ & p̃bendaꝝ, dignitatũ, pſonatuũ, adminiſtrationũ, p̃ſtimonioꝝ, p̃ſtimonialiũ, portionũ, & aliorũ bñficioꝝ eccleſiaſticoꝝ cũ cura & ſine cura, ſeculariũ & regulariũ cuiuſcũq; cõditionis, ordinis, aut religionis fuerint, & q̃cũq; noĩe cenſeant, etiam ſi dignitates ipſæ patriarchales, archiepiſcopales, epiſcopales, abbatiales, prioratus, conuentuales, ac in metropolitanis, ſeu aljs cathedralibus maiores poſt pontificales, aut in collegiatis eccleſiis principales & electiuæ fuerint, à dicta die in antea ſiue p obitũ, aut liberã, ſeu ex cã pmutatõis reſignatões, vel alias quouis mõ & q̃litercũq; p̃terq̃ per priuationẽ cã reformatõis, aut reſignationem ſimplicẽ in foro cõſcientiæ, ſeu p optionẽ p̃bendaꝝ in eccleſiis vbi illaꝝ optiones fieri cõſueuerũt, vbicũq; in Romana curia vel extra vacantiũ oneribus neceſſarijs illis pro tẽpore incumbentibus deductis & quotidianis diſtributionibus, necnõ xenodochijs pauperꝝ hoſpitalibus, in qbus hoſpitalitas actu tenet, leproſarijs q̃q; & aljs in titulũ bñficij cõcedi nõ ſolitis dũtaxat exceptis à q̃buſuis capitulis, collegijs, cõuentibus, & perſonis eccleſiaſticis & ſecularibus exemptis, & nõ exemptis, cuiuſcũq; dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, ſeu cõditionis exiſtãt, illa pro tpe poſſidẽtibus, aut fructus, redditus, & ,puẽtus hmõi ex ſtatutis & cõſuetudinibus, cõmẽdis, ſeu alias q̃uis modo pcipiẽtibus pro vna infra ſex, alia ,p medietatibus infra alios ſex mẽſex eiuſdẽ primi anni ſctiſſimo dño Felici papæ q̃nto, ſuisq; collectoribus & ſubcollectoribus p eũ deputatis vel deputãdis realiter & cũ effectu pſoluendũ, & p eos exigendũ, leuandũ, colligendum, & recipiendũ eidẽ dño Felici papæ pro ſua ac cardinaliũ & officialiũ prædictoꝝ prouiſione, autoritate vniuerſalis eccleſiæ tenore p̃ſentiũ reſeruat, cõſtituit, deputat, & aſſignat, ſtatuens & decernens capitula, cõuentus, collegia, & pſonas ipſas ad ſolutionẽ q̃nti & decimi denariꝝ huiuſmodi dicto dño Felici papæ eiusq; collectoribus & ſubcollectoribus mõ p̃miſſo faciẽdam ſore efficaciter obligatos. Quodq; ſi infra vnum menſem à die q̃ collectores & ſubcollectores

hmõi

hmõi in ecclesia cathedrali se qntũ vel decimũ denariũ, hmõi ab illius debitoribus recipere paratos obtulerint & publicauerint quẽlibet terminoꝝ p̃dictoꝝ sequẽtiũ in solutiõe hmõi defecerint, negligẽtes seu remissi fuerint seculares psonæ excõicationis, capitula vero, cõuentus, & collegia hmõi suspensionis à diuinis sñias eo ipso incurrãt, à qua quidẽ excõicationis sñia ab alio q̃ aut à nobis, aut dicto dño Felice papa, seu cui ille induxerit cõmittendũ, præterq̃ in mortis articulo cõstituti, nisi prius de tunc debito (vt præmittit) denario eidẽ dño Felici papæ quinto, eiusue collectoribus & subcollectoribus satisfecerint, aut desuper cũ eis cõcordauerint, absolutiõis bñficiũ nequeant obtinere, & si capitula, cõuentus, collegia & personę præd̃ictæ excõicationis & suspẽsionis sententias hmõi per tres menses dictũ mensem immediate sequentes, animo (q̃d absit) sustinuerint indurato, extunc eoꝝ ecclesiæ, monasteria, & loca ecclesiastico sint suppositа interdicto tã diu & quousq; à sententijs (vt præfert) absolui & interdictũ hmõi meruerint relaxari, nõ obstãtibus q̃buscũq; cõstitutionibus & ordinatiõibus apostolicis ac statutis, vsibus, & cõsuetudinibus ecclesiarũ, monasteriorũ, prioratuũ, locorũ, & ordinũ quorũcunq; iuramẽto, cõfirmatione apostolica vel q̃cunq; alia firmitate vallatis, literis q̃q;, gratijs, priuilegijs, libertatibus, exemptionibus, indultis, & cõcessionibus, capitulis, cõuentibus, & collegijs prædictis, eorũq; ecclesiis, monasterijs, prioratibus, dignitatibus, locis & psonis in gñe vel specie sub quacũq; verborũ forma vniuersalis ecclesiæ apostolicæ, vel alia q̃uis autoritate factis & cõcessis, etiã si de eis & eorũ totis tenoribus in præsentibus specialis & expressa mentio fienda foret, & quo ad hæc eis nullatenus suffragari volumus, cæterisq; cõtrarijs q̃buscũq;, aut si capitulis, cõuẽtibus, collegijs, & psonis p̃dictis cõiter vel diuisim q̃olibet indultũ existat, aut interim indulgeri cõtingat, q̃ad solutionẽ seu p̃stationẽ denarij hmõi, aut cuiuscunq; alterius oneris vel subsidij oĩno teneant, & ad id cõpelli, aut q̃ interdici, suspendi, vel excõicari, seu ipsi vel eorũ loca interdici non possint per literas nõ faciẽtes plenã & expressam, ac de verbo ad verbũ, de indulto hmõi, eorũq; ecclesiis, monasterijs, dignitatibus, bñficijs, locis, personis, & ordinibus proprijs mentionẽ. Vult tñ & assentit hæc sctã synodus, q̃ si aliqua natio, regnũ, vel puincia, modũ puisionis hmõi sibi nõ cõuenire cẽsuerit, aut allegauerit onerosum. Præfatus dñs Felix papa auditis illius rõnibus cõsiderãdis debite põderatis cũ eadẽ natiõe, aut eius psonis, prout rõnabiliter expedire videbit cõuenire, & cũ eis cõcordare possit, & quicq̃d cũ eo in hoc fit cõuẽtũ aut cõcordatũ fuerit, id ipsa sctã synodus gratũ & ratũ perinde haberi decernit & declarat, ac si de hoc in p̃senti decreto plena & exp̃ssa mẽtio haberet. Quodq; denarius p̃dictus vacatõe p̃dicta q̃tiẽscũq; infra primũ annũ hmõi in quacunq; natiõe occurrẽte & eo durãte vltra semel nullatenus exigat, nec quisq̃ ad illũ soluẽdũ amplius teneat. Insup vult & decernit hæc sctã synodus, q̃ si q̃ capitula, collegia & cõuentus, ac ecclesiasticæ seculares sũe psonæ cuiuscũq; dignitatis, status, ordinis, seu cõditionis existant, fructus, redditus, & prouẽtus primi anni hmõi, aut aliquã illoꝝ quotã siue partẽ ex statutis consuetudinibus seu priuilegijs, alias q̃uis modo leuare & percipere cõsueuerũt p hoc p̃fato dño Felici papæ in exactiõe hmõi denarij nullatenus præiudicet, districtius inhibentes capitulis, collegijs, cõuẽtibus, & psonis ipsis sub sentẽtijs & pœnis supradictis ne illos vel illã in præiudiciũ dicti denarij pro eo anno quoq̃ modo petere & exigere audeãt seu p̃sumãt. Per hoc tñ hæc sctã synodus capitulis, collegijs, cõuẽtibus & personis p̃dictis, q̃ minus annis dictũ primũ vacationis annũ sequentẽ illos & illã pro ea parte q̃ ob impositionẽ denarij hmõi eis deferat petere & exigere valeant, nõ vult & intẽdit præiudiciũ generari. Præterea cũ nõnulli natiõis Germanicæ apud nos cõstituti nationẽ ipsam præ cæteris plus fore grauatã, corã nobis allegauerint si in ea denarius hmõi absq; alia moderatõe exigi deberet & leuari. Hæc sctã synodus his & alijs rõnabilibus causis mota bñficia q̃cunq; & qualitercũq; infra dictã nationẽ consistẽtia, valorẽ q̃q; marcharũ argẽti secundũ cõem extimationẽ eoꝝ necessarijs oneribus deductis nõ excedẽtia hoc decreto nullatenus includi, nec de illoꝝ fructibus, redditibus, & prouẽtibus denariũ hmõi solui leuari q̃, seu exigi debere decernit & declarat, volẽs atq; statuens, q̃ si de vero valore in p̃missis q̃q; hæsitari contigerit aut cõtendi, collectores & subcollectores hmõi vnã & is cui solutio denarij hmõi pro tẽpore incũbit alias psonas pro discussione dubij & cõtentionis hmõi eligere, & si illas discordare cõtingeret, loci ordinarius, aut eiusdẽ in spũalibus vicarius seu officialis gñalis. Si vero occasione metropolitanæ cathedralis ecclesiæ dubiũ aut cõtentio exorta fuerit casus discordiæ hmõi capitulũ cũ altera personarũ sic electarũ dubiũ hmõi habeãt terminare. Quarũ quidẽ personarũ, ac in casu discordiæ hmõi ordinarij seu eius vicarij & capituli prædictoꝝ sñiæ & terminationi partes hinc inde stare & parere sine omni contradictiõe debeãt & teneant. Cæteꝝ hæc sctã synodus collectoribus & subcollectoribus denarij p̃tacti pro tẽpore deputatis sub obtestatione diuini iudicij & excõicationis pœna, quã cõtra facientes incurrere vult ipso facto districtius inhibet, ne quicq̃ vltra dena-

rium hmõi à personis pro tẽpore soluentibus & debentibus prætextu schedulæ, quitãtiæ seu liberationis per ipm, de eo quod sibi solutũ fuerit factę, petere & exigere audeãt seu psumant, sed ꝙ de cõpetẽti salario eis per camerã dicti dñi Felicis papæ assignãdo cõtẽti remanere debeãt, decernit, vult, & ordinat, ꝙ ꝙq collectores & subcollectores ipsi sic in exigendo denariũ hmõi modũ obseruẽt, ꝙ personæ de indebito grauamine nõ immerito quærulari coganť, ac ꝓpterea calices, libri, iocalia, & alia ornamẽta ecclesiastica nullatenus impignorenť, distrahãtur, vel alienenť. Vult tñ & decernit eadẽ sctã synodus ne psonas sentẽtijs pdictis pro tpe illaqueatas vltra modũ in absolutõe obtinẽda ad curiã veniẽdo grauari contingat, ꝙ ꝑfatus dñs Felix papa qntus collectoribus & subcollectoribus ipsis & alijs, prout opus & expediẽs videbiť personas sic ligatas à cẽsuris hmõi absoluẽdi & interdicta relaxãdi & tollẽdi plenã & liberã cõcedit facultatẽ. Teneãturꝙ ipsi collectores & subcollectores solutõe dicti denarij facta capitula, cõuẽtꝰ, & collegia, ac psonas pdictas à sentẽtijs & cẽsuris pdictis gratis & sine aliq̃ difficultate absoluere, iterdictũꝙ forsan positũ silr tollere & relaxare. Pro cuiꝰ qdẽ absolutõis, sublatõis & relaxatõis, lr̃is etiã sigillatis, si pdicti eas habere voluerit, etiã si p notariũ fuerit subscriptæ ad soluẽdũ vltra sextã partẽ vnius floreni de camera nullatenus cõstringi valeãt vel compelli. Eos aũt q cõtra fecerint excõcationis sñiam incurrere voluit ipso facto. Quodꝙ post decenniũ à dicta die cõputãdũ assignatio prouisionis hmõi cesset penitus & expiret. Capitulaꝙ cõuẽtus, collegia & psonæ prędictę ad solutionẽ denarij hmõi rõne dignitatũ, & alioꝝ bñficioꝝ prædictoꝝ extunc in antea vacaturoꝝ de cætero nullatenus teneanť. Decernit ꝙq; oẽs & singulos ꝓcessus, pœnas, sñias & cẽsuras, ꝙs & quas cõtra capitula, cõuentus, collegia, & psonas hmõi ob nõ solutionẽ rõne bñficiorum post decennium vacaturoꝝ hmõi per quæcũꝙ etiã si papali dignitate præfulgeat, quauis autoritate fieri, ferri & promulgari cõtigerit irritos & irritas ad irritũ & inane quicqd in cõtrariũ scienter vel ignoranter fuerit attentatũ. Datum Basileæ in sessione nostra publica in ecclesia maiori Basilieñ. solenniter celebrata pridie nonas Augusti. Anno à natiuitate dñi. M.CCCC.XL.

¶Sessio Quadragesimaquarta, De visitatione beatæ Mariæ virginis.

A SAcrosancta generalis synodus Basilieñ. in spũ sancto legitime congregata, vlẽm ecclesiam representãs. Ad perpetuã rei memoriã. Inter assiduas militantis ecclesiæ turbationes & procellas, qbus ipsa dietim affligitur, illa singularis iucunditas & egregia exultatio cõmunitatis fideliũ relicta est, vt dñm creatorem nostrum intimis præcordijs diligentes eundem in sanctis suis deuote glorificent. Per hæc eñ vt ipse dominus qui gratiam illis præstitit digne collaudať, & ipsorum sanctoꝝ promptiora erga nos reddimus patrocinia Quod quidem singulariter est agendum cũ calamitates irruunt, quæ absq; demeritis hominum nõ contingunt, vt per ipsoꝝ sanctoꝝ preces & merita misericordia domini super peccatis hominũ imploretur, & humanum genuus ab imminentibus malis & innumeris periculis præseruet. Inter aũt omnes qui cœlestẽ regem pro nobis interpellent, præcipue ad glorio sissimã illam & omni laude dignissimã dei genitricem Mariã est recurrendum, quæ quãto altior existit, tanto humilius ad nos respicit, oẽs ad se trahere cupiens, pro quibus in vtero gestauit saluatorẽ. Hæc apud deum quẽ ipsa peperit sedula pro nobis aduocata nos iuuat, nos ꝓtegit, nos exaltat. Hæc oĩbus qui ad eam recurrunt promptissimũ exhibet patrociniũ. Huic igit sanctissimæ virgini, & si plures festiuitates veneranda sanctoꝝ patrũ antiquitas consecrauit, irruentibus tñ dietim maioribus mũdi calamitatibus & angustijs q̃ ad expetẽda eiusdem virginis auxilia vehemẽtius vrgẽt, iucunditatẽ illã sibi cœlitus datã nõ immerito cõuenit celebrari, dũ virgo eadẽ beatissima cœlesti edocta nuntio, & spũ sancto duce ascendẽs cũfestinatione in montana humilẽ Zachariæ domũ intrauit. Iesus eñ q in vtero illius erat, festinabat vt adhuc in ventre matris Iohannẽ positũ sanctificaret. Et ipsa virgo gloriosissima cognatã Elizabeth visitans fructuoso salutauit eloquio. Maximã nãq; lætitiã fideliũ mentibus debet ingerere excellẽs illud mysteriũ quo matres illæ gloriosæ totius salutis nostræ ferẽtes primordia tã familiariter inter se exultarũt. Virgo excellẽtissima de stirpe Dauid Maria, & veneranda inter filias Aaron Elizabeth inuicẽ colloquunť, q̃ꝝ altera creatorẽ oĩm & saluatorẽ nostrũ altera precursorẽ Iohannẽ gestat in vtero, & sanctæ illę miraculo matres effectę diuina inter se bñficia cõmemorãt. Felix qdẽ illa cõuentio & magnis diuinæ gr̃æ splẽdoribus illustrata, q̃ tales & tãtæ in vnũ matres pariter affuerunt, quaꝝ altera virgo ex spũ sctõ, altera sterilis & in senectute cõceperat, & vtriusq; partũ cœlestis angelus prẽnũtiauit, q̃ Iohãnes adhuc maternis recluſus clauſtris venientẽ ad se dñm in Mariæ vtero venerať. Qua repleta spũ sancto Elizabeth cõceptui filij dei & saluatoris hoĩm gratulať, qua ipsa prophetans, Beatissimã dixit Mariã, quæ credidit, & reuelata mysteria pãdit. Quæ deniq; repleta ineffabili gaudio mater dñi Maria omnia in corde suo conferens, vel quæ prius ab angelo, vel tũc ab Elizabeth percepe-

rat in

rat in canticum & laudem domini prorumpit. Nunc admirabilem dei potẽtiam qui respexit humilitatẽ ancillæ suæ collaudat. Nunc magnitudinẽ operꝝ eius glorificat. Nunc refert misericordiã quæ à ꝓgenie in ꝓgenies supse timẽtes diffundit. Nunc iustitiã qua superbi domant & humiles exaltant, magnificat. Nunc ꝓmissionẽ Abrahæ & semini eius factã, & iam tunc completã commemorat, ac quod se beatã oẽs generatõesvsq; ad consummationẽ seculi dicerẽt, diuina inspiratõe prophetauit. Eandemq; ꝓphetiam sic manifeste videmus iugiter adimpleri, vt supuenientes generatões ipsam virginẽ beatã & beatissimã magis ac magis dicere conent. Quis igit tantam lætitiã satis potuit explicare? Quis tanta mysteria condignis laudibus prosequat? Quis hæc gaudia sufficienter epxponat, dum Iohãnes nondum natus exultat? Elizabet aduentu virginis collætat. Maria mysteriis gaudet, clausis in vtero saluator à suo recognoscit ꝑcursore, lætant Angeli, cœlum & terra iocũdant, & tota trinitas nouis laudibus glorificatur? Hæc igit gaudiorũ magnitudo, specialibus est extollenda ꝑconijs. Hæc singularibus solẽnitatibus celebranda, in qua & dominum q gestat in vtero, & virginẽ quæ portat, & sterilẽ quæ concepit, & ꝑcursorẽ qui visitat condecẽtibus ꝓsequi debemus oẽs gratulabundi honoribus. In cuius commemoratõe qui tribulati sunt Mariam implorant, quæ gaudiorꝝ hmõi memor, vt sperandum est non solum supplicãtes exaudiet: sed sicuti ex sua clemẽtia consueuit etiã supplicare volẽtes prece subueniet. Quæ considerãs hæc sctã synodus cum in hoc tempore tota prohdolor Chrianitas in laboribus & angustijs constituta cernat, cũq; ferè vbiq; diuisiones, & bella p humani gñis hostem introducta vigeãt, & ipsa etiã Ecclesia militãs non mediocribus agitet ꝓcellis, dignum esse iudicauit, solẽnitatẽ hanc quę congrue visitatio beatissimæ virginis appellat, in singulis Chrianorꝝ Ecclesijs celebrari, vt honorata in celebritate p pias & deuotas fideliũ mẽtes mater gr̃æ, & omnis consolatõis sacerrima virgo Maria bñdictum filium suum iam multis hoim pctis offensum, sua intercessione conciliãs, pacẽ & vnitatẽ fidelibus largiat. Ideoq; statuit & decernit eadẽ sctã synodus ad honorẽ ipsius virginis dei genitricis, vt post expleta resurrectõis dñicæ: penthecostes, gloriose trinitatis, sacri corpis Chri, beatorꝝ Iohannis Baptistæ, & Apostolorꝝ Petri & Pauli solẽnia, p singulas Chrianorꝝ Ecclesias quolibet anno, nonas Iulij festum hmõi visitatõis glorioſæ virginis celebret. Hoc igit solẽne festum amplectant Chrifideles, & oẽs q beatam virginẽ singulari deuotõe ꝓsequunt secum in hac solẽnitate suæ exultationi congaudeãt. Quam vt eo libẽtius in diuinis honorẽt officijs, quo magis spũalibus fuerint excitati muneribus, ipsa sctã synodus omnibus Chrifidelibus qui matutinis, ꝓcessioni, sermoni, missarꝝ solẽnijs, vel primis vel secundis vesperis huius glorioſæ virginis festiuitatis interfuerint, ꝑ vno quoq; officiorꝝ ꝑdictorꝝ centum dies de iniunctis pœnitẽtijs misericorditer elargit. Datum in sessione publica, in Ecclesia maiori Basiliẽ, solẽniter celebrata Caleñ. Iulij. Anno à natiuitate Domini. M.CCCC.XLI.

¶Sessio quadragesimaquarta de tuitione suppositorum.

A

SAcrosancta generalis synodus Basiliẽ. &c. Ad ꝑpetuam rei memoriam. Catholicæ Ecclesię sanctis operibus continue intẽti, si cunctis fidelibus in ministrãda iustitia nos deceat esse fauorabiles & benignos, illos nõ immerito q pro fidei orthodoxæ atq; gñaliũ conciliorꝝ authoritatis defensione fideles labores impẽderunt iustitiæ fauoribus attollere debemus, & munire præsidijs, qbus per nos maturefacta decreta à puersis ambitiosorꝝ illatis subleuari, & inferẽdis molestatõibus præseruari valeant, atq;, & sic eorundẽ decretorum transgressorum illorum præsertim qui nobis incorporati, & huius sanctæ synodi decreta manu tenere & defendere iurauerunt cõtemptũ puniri facere, sicq; erga singulos iustitiam ordine debito exercere, vt alter in alterius iniuriam non facile prosiliat, & formidata in reprobis vltione impiorꝝ nocendi temeritas compescat, & inter eos tuta sit innocentium tranquillitas. Postquàm dudum omnipotẽs dominus nimium afflictã Ecclesiã suam sponsam pietatis oculo respicere, & fidelium cordibus inspirare dignatus fuerit vt synodus vniuersalis duorꝝ etiam generalium Conciliorꝝ authoritate, & duorꝝ summorꝝ pontificum successiue approbatõe errorum, hæresumq; extirpatõe, ac generali in capite & in membris reformatõe, atq; regum & principum, aliorꝝq; catholicorꝝ adinuicẽ dissidentium pacificatõe in hanc ciuitatẽ Basiliẽ. cõueniret. Nos tunc occurrentia quę nonnulli aduersus opa ꝑdicta inferre conabant ac etiam futura quæ verisimiliter inferri possent impedimẽta circũspiciẽtes, & vt illa ꝓ qbus conueneramus cõem Chrianorũ salutẽ concernentia ad fines optatos ꝑduci, ac eos p quæ directe vel indirecte impediri, ipsiq; incorporati ab eis retrahi possent, obuiare cupiẽtes p nõnulla salubria decreta statuẽdo diffiniuimus. Primo, q nullus eidẽ synodo p se, vel ꝓcuratorẽ incorporatus aut incorporãdus, etiã si ꝓcurator ipse à tẽpore arrepti itineris animo veniendi ad ipsam synodum sine fraude continuati ꝓ quacũq; causa tunc mota, vel inantea mouẽda, aut alia quauis occasione ad Romanã curiã, seu corã quocũq; iudice ordinario vel delegato extra locũ dictæ

Synodi ea durante inuitus trahi, aut contra eum inuitum ꝓcedi posset, decernẽtes extunc irritum & inane nullius roboris existere, vel momẽti qcqd in contrarium p quẽcunq; etiã Romani pontificis authoritate attẽtari contigerit in futuꝝ. Deinde vero vt si qs Ecclesiã, cathedralem, dignitatẽ, bñficium, officium, pẽsionẽ, vel commẽdam alicuius ex incorporatis vel incorporãdis, seu addhærẽtibus eidẽ synodo à Romano pontifice vel quouis alio ipetrare, aut etiã motu ꝓprio concessa attẽtare psumeret, non solum ius quod in tali ecclesia, dignitate, bñficio seu officio hꝛe ptẽderet, sed etiã oĩbus bñficijs eẽt ipso iure priuatus. Et ad obtinẽdum bñficia in futuꝝ inhabilis. Et successiue videlicet. III. Idus Septemb. Anno dñi. M.CCCC.XXXIII. decreuimus, q̃ qcunq; etiam p Romanum pontificẽ vel eius authoritate in ꝑiudicium lẽsionẽ vel derogationẽ seu iniuriã dictæ synodi, vel incorporatoꝝ, seu incorporãdoꝝ eidẽ p se, vel ꝓcuratorẽ, aut familiarium suoꝝ seruitijs vbicũq; existẽtium facta, seu disposita erãt, fierẽt q̃, aut disponerent forsan in futuꝝ titulum, vel qũocũq; tangẽtia siue in cardinalatus, & pꝛiarchali, dignitatibus, aut ꝑlaturis cathedralium, etiã metropolitanaꝝ Ecclesiaꝝ, monasterijs, vel alijs bñficijs, præstimonijs, commẽdis, vnionibus, pẽsionibus, officijs, & rebus Ecclesiasticis vel tpalibus, & circa ipsa, aut alias qũocunq; & qualĩrcũq; etiã si motu ꝓprio directe vl̃ indirecte essent ipso iure irrita & inania, & ꝓ infectis penitus habeant̃ partes læsas, extunc in pristinum statum reponẽdo, & p quẽlibet iudicẽ competentẽ reponi mandãdo, adijciẽtes quod si ptextu talis commissionis ad aliquã occupationẽ deueniret, nisi occupãs infra decẽ dies elapsis sexaginta diebus à dicta die. III. Idus Septẽb. si p partẽ læsam foret req̃situs à tali occupatione & turbatõe rel̃r & purè desisteret, ac parti læsæ de pceptis post concessionẽ hmõi satisfaceret, vltra pœnas p̃dictas excõicatõis sñiam ĩcurrat eo ipso. Taliũ etiã concessionũ executores eisdẽ pœnis subiaceãt. Decernimusq; ꝓput in ipsis decretis, quoꝝ tenores & effectus haberi volumus ꝓ exp̃ssis, plenius cõtineꝛ. Veꝝ qa sicut clamorosa dictoꝝ suppositoꝝ q̃rela didicimus pleriq; ambitiosi quoꝝ effrenata cupiditas modũ hꝛe nescit ad dignitates, bñficia, & honores modis ĩprobis aspirãtes, ac p exq̃sitas vexatões dictoꝝ ĩcorporatoꝝ illos ab hmõi sctis opibus retrahere satagẽtes nonnulloꝝ ex eisdẽ incorporatis & suppositis Ecclesias parochiales, metropolitanas, epales atq; monasteria, aliasq; dignitates, cõmẽdas, pẽsiones, canonicat⁹, & p̃bẽdas, officia, & bñficia Ecclesiastica, necnon iurisdictões eisdẽ incorporatis & suppositis rõne Ecclesiaꝝ, dignitatum, & bñficioꝝ hmõi cõpetẽtes, ac alias res & bona contra diffinitões & p̃dicta ac alia decreta nr̃a quoꝝ tenores & effectus sic̃ haberi volumus ꝓ exp̃ssis in autoritatis eccl̃ię, & cõcilioꝝ p̃dictoꝝ vilipẽdiũ dictoꝝ q; suppositoꝝ graue ꝑiudiciũ nõ sine manifesta diuinæ maiestatis offensa ipetrare, extorquere, ĩuadere, acceptare, & occupare, seu in illis ꝓpria temeritate se ĩtrudere, dictaq; suppositа illoꝝ possessionibus & rebus spoliare & priuare, & ꝓcessus etiã pœnales contra eos facere vel fieri ꝓcurare, pẽsiones etiã nonnullis ex dictis ĩcorporatis sup Eccl̃iasticis, cathedralibus, alijsq; dignitatibus, & bñficijs Eccl̃iasticis assignatas, aliosq; fructus bñficioꝝ quæ ipsi ĩcorporati obtinebãt, & obtinẽt retinere, subtrahere vsurpare, & de illis satisfacere, recusare, & denegare, alijsq; diuersis iniurijs in psonis, bonis, ac rebus p̃dictis illos affligere atq; concessiones, ipetratões, & acceptationes hmõi in suaꝝ p̃ditionẽ aniaꝝ exequi non erubescãt, ꝓput adhuc non erubescunt. Nos quoꝝ interest in pmissis opportune ꝓuisiones seu remedia adhibere volentes, statui vl̃is Ecclesiæ & suppositoꝝ p̃dictoꝝ indẽnitati & quieti salubriter ꝓuidere, decretis & diffinitõibus p̃dictis inhærẽtes, illaq; innouãtes, ac eis adjciẽtes, hoc ppetuo synodali decreto authoritate vl̃is Eccl̃ię decernimus, & declaramus ipetratões, electões, collatões, & dispositões quaslibet de dictis Eccl̃iasticis, cathedralibus, monasterijs, dignitatibus, commẽdis, pẽsionibus, officijs & bñficijs, iurisdictõibus, cæterisq; rebus & bonis p̃dictis, necnon ꝓcessus ptẽsos, oẽsq; & singulas quascunq; etiam suspẽsionum, excommunicationum, interdicti, priuationũ, inhabilitationum, aliasve sñias, cẽsuras & pœnas, seu ꝓcessus alios cuiuscunq; qualitatis existãt in se continẽtes aduersus ipsa supposita, ac in eoꝝ ꝑiudicium læsionẽ vl̃ derogationẽ aut odium, ac contra p̃dicta & alia decreta nr̃a qũocunq; & qualitercunq; ꝓmulgatos & factos, ac oĩa inde secuta tanq̃ de facto attẽtata, (ꝓput sunt) irrita & inania, nullius q; roboris vl̃ momẽti fuisse & existere, ac ꝓ infectis haberi debere, nullum quoq; ex eisdẽ suppositis vl̃ quẽcunq; aliũ illis ĩnodatum fuisse, aut in antea ĩnodari posse, ipetrãtes vero, seu detinẽtes, & occupatores ptextu collationum, dispositionũ etiã motu ꝓprio factaꝝ, aut detẽtionum vl̃ occupationũ de hmõi Ecclesiis, dignitatibus, bñficijs officijs, iurisdictõibus & bonis in illis etiã in qbus seu ad quæ ipsa supposita ex nr̃is, vel apl̃icis alijsve canonicis collatõibus, & ꝓuisionibus, aut alias qũolibet ius habuerint, ꝓput habẽt quæ obstañ. obediẽtiæ diuersitatibus, vel alijs legitimis ipedimẽtis contra suos aduersarios causas inchoari seu ꝓseq; cõmode nõ potueꝛt, etiã si Ecclesiæ, dignitates, bñficia & officia, res & bona hmõi triũ annoꝝ vel alterius cuiusuis longioris tpis spacio occupata fuerit, aut coloratus ptẽ-

dat

daſ titulus ꝑtextu etiam decreti noſtri de pacificis poſſeſſoribus, quod incipit: Quicunq; non violẽtus, qd' contra ipſa ſuppoſita in caſibus ꝑmiſſis locum hr̃e non volumus, nullum titulum vel ius quodcũq; acq̃ſiuiſſe ſeu acq̃rere, ipſosq; etiã incorporatos nullum ius, titulũ vel poſſeſſionem ꝑdidiſſe, aut aliquod iure eis competẽti ꝓiudiciũ generari potuiſſe, quo minus ipſi quotiẽſcũq; opportunitas ad id ſe obtulerit poſſeſſionẽ Eccleſiarũ carhedralium, dignitatum, bñficiorũ, vel aliorũ ꝑdictorũ, qbus ſpoliati extiterunt ꝓ ſe, vel alium ſeu alios abſq; alia cauſæ cognitõe, ſeu alterius authoritatis requiſitõe continuare, earũq; ſup quibus ſnĩam vel ſnĩas quæ partibus ꝓ ſe vel ꝓcuratorẽ ꝑnĩtibus, & vſq; ad finẽ ſe defendẽtibus in rem tranſiuerint iudicata apud nos contra ſuos aduerſarios obtinuerint, illorũ & ꝑnĩtis decreti vigore poſſeſſionẽ adipiſci, & intrare, & ſup illis de qbus poſſeſſionẽ nondum habuerint actionẽ intẽtare, & ius ſuum ꝓſequi valeant. Spoliatos inſup aliorũ, & ꝑnĩtis decretorũ noſtrorũ authoritate in illum ſtatum, in quo ante ſpolium, occupationem, ſeu nouitatem huiuſmodi erant, perinde ac ſi factæ non fuiſſent repoſitos, & reſtitutos eſſe. Impetrationes autẽ & conceſſiones, etiam motu ꝓprio de Eccleſiis, cathedralibus, monaſterijs, dignitatibus, commẽdis, pẽſionibus, ſeu cuiuſuis qualitatis bñficijs, aut alijs rebus vel bonis (vt ꝑferť) factis, viribus vacuas, necnõ illos q eas occupare ꝑſumpſerint, cuiuſcunq; ſtatus etiã ſi cardinalatus, archiepali, epali, aliave Eccleſiaſtica, vel mundana ꝑfulgeant dignitate, iure, quod in eis hr̃e ꝓtendebant, & alijs bñficijs omnibus priuatos, ac ad alia in poſterũ obtinẽda inhabiles fore. Illos vero ex eis q prætextu talium conceſſionum, & impetrationum ad aliquam occupationẽ ꝓceſſerunt, & vt ab huiuſmodi occupatõibus, & turbatõibus deſiſterẽt iuxta tenorẽ decreti noſtri, quod incipit: Vt ſacri, reqſiti talibus requiſitõibus non paruerint, vltra ꝑdictas excommunicatõis, necnon earundẽ impetrationũ, & conceſſionum receptores & executores quo ad ſingulares ꝑſonas eaſdẽ ſentẽtias, & pœnas. Quo vero ad nobis incorporatos q (vt ꝑferť) huic ſanctæ Synodo iurauerunt, & in ꝑmiſſis auxilium, conſilium, & fauorẽ ꝑbuerint piurij reatum incurriſſe, & de bñficijs quibus rõne ꝑmiſſorũ, vt ꝑferť priuati exiſtunt, ꝓ eos ad quos ſpectat huius decreti authoritate libere diſponi poſſe, ſiť decernimus, & etiam declaramus. Et vt metus pœnæ meta ſit præſumptionis q aliquam Eccleſiam cathedralem, etiam metropolitanam, aliamve ꝑlaturam, dignitatẽ, commẽdam, penſionẽ, officium, aut bñficium eccleſiaſticum ſeu etiam vt ſupra deſignatam iuriſdictionẽ res & bona ꝑdicta quæcunq; cuiuſcunq; q̃litatis fuerint eorundẽ incorporatorũ & ſuppoſitorũ oĩbus & ſingulis cuiuſcunq; dignitatis, (vt ꝑdictum eſt) exiſtant, q occupant & detinẽt, ſeu etiam occupabunt, & detinebunt forſitã in futurũ vltra ꝑdictas, & alias tam ꝓnĩa, quàm aliorũ gñalium Conciliorũ decreta, ſanctionesq; canonicas inflictas, quas occaſione ꝑmiſſorũ incurriſſe noſcunť pœnas, ſub excommunicatõis, necnon ꝑpetuæ ĩfamiæ pœnis quas quẽlibet contra facientẽ incurrere volumus ipſo facto ꝓcipimus atq; mandamus vt ĩfra duorũ menſium à data ꝑnĩtis decreti, vel etiã interim ĩfra duodecim dierũ ſpacium à tpe quo illius notitiã habuerint, computãdum ab oĩbus & ſingulis occupatõibus & ꝑturbatõibus ꝓ eos factis penitus deſiſtant, ac Eccleſias, dignitates, commendas, penſiones, officia, & bñficia, atq; res & bona ꝑdicta qbus dicti incorporati ſpoliati fuerint, aut ſup quibus ſnĩam vel ſnĩas quæ partibus ꝓ ſe, vel ꝓ ꝓcuratorẽ ꝑnĩtibus, & vſq; ad finẽ ſe defendẽtibus in rem tranſiuerunt iudicatã obtinuerint, illarũ poſſeſſionẽ liberam & vacuam dimittant, necnon de ꝓceptis & q durante occupatione huiuſmodi percipi potuiſſent fructibus expẽſis, & intereſſe propterea paſſis partibus læſis, ac etiam de penſionibus (vt ꝑferť) aſſignatis, necnon bñficiorũ eorundẽ incorporatorũ fructibus, & alijs rebus, & bonis ꝑdictis integre & realiter ſatisfaciant, aut cum eis amicabiliter concordent. Quod ſi facere contempſerint, ac pœnas prædictas dãnabiliter incurrere, illiſq; ꝓ alium menſem duobus menſibus lapſis, aut duodecim diebus prædictis inſordeſcere non formidauerint, extunc vltimo menſe hmõi lapſo cum creſcẽte contẽptu creſcere debeat & pœna, & Eccleſia non habeat qd vlterius faciat, ſi ſingularis ꝑſona, decẽ, ſi vero vniuerſitas aut capitulũ, aut aliud collegiũ, ſeu communitas fuerit, triginta marcharũ auri ꝓ vna cameræ Aplicæ, ac ꝓ alia parti læſæ, & ꝓ tertia æqualibus partibus mediato vel immediato dño ciuitatis vel loci in qua ſeu quo Eccleſia, dignitas, bñficium, commẽda, officium, vel res hmõi exiterit, ſi vices ſuas impẽdere voluerit. Alioq; cuicũq; alteri operã efficacẽ ad id præſtanti ꝓ labore applicãdarũ pœnas incurrat eo ipſo. Interim vero non minus ꝓriarchæ, archiepi, epi, cæteriq; ordinarij ſeu collatores, etiã ſi capitula, vniuerſitates, vel collegia fuerint, aliq; ꝑſonę ad quas Eccl'iarũ, cathedralium, electio, necnon dignitatum, bñficiorũ, officiorũ & aliorũ ꝑdictorũ collatio, ꝑnĩtatio, ꝓuiſio, ſeu quęuis alia diſpoſitio cõiter vel diuiſim ꝓtinet infra ſiť duorũ mẽſium vel duodecim dierũ & vnius alterius mẽſis à fine duorũ mẽſium vel duodecim prędictorũ dierũ computandum ſpaciũ poſtq; ꝓ parte illorũ quorũ intereſt, fuerint requiſiti ſub omnibus & ſingulis ſupius deſignatis, & pecuniarijs pœnis, quas contra faciẽtes, & rebelles etiã ipſo facto in-

cto incurrere volumus, omnibus etiam maioris excommunicationis vel defectus, tituli, alijsq; exceptõibus, oppoſitõibus, appellatõibus, & ſubterfugijs ceſſantibus, & reiectis, & abſq; quarumcũq; cauſarũ cognitiõe quam eis & alijs qbuſcunq; iudicibus Eccleſiaſticis & ſecularibus ſub eiſdẽ pœnis & caſibus præmiſſis penitus interdicimus, electões, collatões, præſentatiões, & q̃ſuis alias diſpões mõis p̃miſſis p̃ſumptas p̃ntis decreti autoritate ſicuti de facto ꝓceſſerũt de facto retractent & annullẽt, ipedimẽta pſtita ſubmoueãt, occupatores ab occupatis expellant, & de pceptis fructibus & qui percipi potuiſſent, necnon expenſis, & intereſſe p̃dictis etiã p incarcerationem pſonarũ occupantium ſi opus fuerit ſatisfieri, ac partes læſas in eum ſtatũ, in quo ante occupationẽ, ſeu factam nouitatẽ, hmõi fuerint, reponere & reintegrare ꝓcurent, Vaſalli etiam inſup & quicunq; debitores & ſubditi Eccleſiarũ, cathedralium, dignitatum, beneficiorũ, commendarũ, & aliorũ prædictorũ nullatenus occupatoribus prædictis, ſub eiſdem incorporatis, & ſuppoſitis, ſpoliatis, vt prius obediant & pareant in omnibus, ipſiq; debitores de fructibus, redditibus, ꝓuẽtibus, iuribus, & obuẽtionibus, Eccleſiarũ dignitatum, beneficiorum, & aliorũ hmõi ſub excommunicationis pœna, quam contra faciẽtes incurrere volumus ipſo facto reſpondeant & integre ſatisfaciant, vel cum eis amicabiliter concordẽt. Quod ſi facere neglexerint, & intruſis de fructibus & iuribus hmõi reſpondere p̃ſumpſerint, tales à debito nullo modo liberatos fore, ſed incorporatis (vt p̃fertur) ſpoliatis realiter teneri decernimus. Præterea ſi archiep̃i cæteriq; p̃nominati p̃miſſa non adimpleuerint, eisq; non paruerint cum effectu, extunc lapſis duob⁹ mẽſibus, vel duodecim diebus, & adhuc alio mẽſe p̃dictis Eccleſiæ ciuitates, & alia loca in qb⁹ talia loca Eccleſię, dignitates, bñficia, aliaq; p̃dicta fuerint, vt p̃mittit, occupata, tamdiu Eccleſiaſtico ſubiaceant interdicto, quouſq; rebelles p̃dicti p Eccleſiaſticã, vel ſecularẽ fuerint potẽtiã à ciuitate, vel loco expulſi, aut mãdatis nr̃is hmõi fuerit ſatisfactũ, qbus expulſis, vel vt p̃mittit ſatisfacto diuina poſſint officia reſumi, & cõtinuari. Quę oĩa & ſingula etiã in pendẽtibus p appellationẽ, vel alias locum hr̃e volumus & decernimus. Porrò in caſu non paritõis, liceat interim dictis incorporatis, & ſuppoſitis poſt lapſum duorũ mẽſium aut duodecim dierũ p̃dictorũ brachij ſecularis, necnon rectorũ & officiariorũ ciuitatis vel loci hmõi auxilium inuocare, quos etiam in ſubſidium iuſtitiæ p̃ntis decreti tenore inuocamus, req̃rimus, & monemus, vt ipſi poſt ſimile duodecim dierũ ſpacium à tpe requiſitionis ſup hoc eis factæ computãdorũ auxilium, conſilium, & fauorẽ, ac potẽtiã poſſibiles ſub excommunicatõis, & priuatõis priuilegiorũ quæ ab Eccleſiis obtinẽt pęnis, quas eos niſi fecerint quę mãdamus, incurrere volumus, ipſo facto p̃ſtare non poſtponat, quorũ potẽtia & auxilio p̃fatis ſpoliatis Eccleſiarũ, dignitatum, bñficiorũ, officiorũ, rerum, & bonorũ prædictorũ poſſeſſionem tam eiuſdẽ decreti quàm ꝓpria authoritate, ac etiã p potentiã intrãdi & continuandi, ac intruſos ſuos expellẽdi plenariã concedimus poteſtatẽ & facultatem. Omnes aũt Chr̃ifideles quacunq; etiã ſi cardinalatus, p̃iarchali, archiepiſcopali, epiſcopali, vel alia Eccleſiaſtica vel mundana pręfulgeãt dignitate, q̃ p̃ns decretum temere violare, aut illius executionẽ denegare, ſeu directe vel indirecte impedire, ac partibus aduerſis adhærere, vel fauere ſeu eorũ aliquẽ receptare, defendere, aut tueri p̃ſumpſerint, quo ad ſingulares pſonas excõicatõis, necnõ triũ, quo aũt ad capitula, vniuerſitates, & collegia Eccleſiaſtici interdicti, & decẽ marcharũ auri (vt ſupradictũ eſt) applicãdarũ pœnas incurrere decernimus eo ipſo. Cæterum quia p̃terita nos commonẽt futuris cautius obuiare periculis p̃ſentium tenore ſub interminatõe diuini iudicij, & ſub excommunicatõis, priuatõis, inhabilitatõis, pecuniarijs, & alijs ſuperius exp̃ſſis pœnis, quas ipſo facto quẽlibet contra facientẽ incurrere volumus diſtrictius inhibemus, ne aliqs cuiuſcũq; conditõis & excellẽtiæ fuerit Eccleſiaſticę vel mundanę etiã ſi cardinalatus, p̃iarchali archiep̃ali, epiſcopali, vel alia quacũq; pręfulgeat dignitate, quasuis Eccleſias, p̃iarchales, metropolitanas vel alias cathedrales, monaſteria, p̃laturas, dignitates, officia, cõmẽdas, pẽſiones, iuriſdictiões, vel alia cuiuſcũq; qualitatis bñficia, ſiue res, & bona qbuſcũq; noĩbus cẽſeant ad ipſos ꝓ tpe incorporatos, & incorporãdos huic ſacro Baſiliẽ. aut alteri vł legitime congregãdo Concilio, vel ipſorũ familiares ptinẽtia eodẽ cõcilio durãte, & in eo pr̃icipaľr exiſtentes in p̃iudiciũ, læſionẽ, derogationẽ, ſeu odiũ cõcilij ſeu incorporatorũ vel incorporãdorũ hmõi à q̃cũq; etiã Ro. pontifice ipetrare, vel motu ꝓprio collata acceptare, aut in illis ſe itẽdere, ſeu in eorundẽ incorporatorũ odiũ ſiue pręiudiciũ ſuos conſanguineos, ꝓcuratores, aut fautores in pſonis & bonis affligere ſeu moleſtare, vel eoſdẽ incorporatos ꝓ tpe ſuitos alibi q̃ in eodẽ concilio ſup re quacũq; trahere, aut ad rñdendũ ſeu iudiciũ ſubeundũ cõpellere pręſumat. Quoſcũq; ꝓceſſus etiã quaſcũq; pœnas in ſe continẽtes, & qcqd in contrariũ forſitã attẽtari contigerit, irritũ & inane nulliuſcq; roboris vel momẽti exiſtere exnũc ꝓut extũc nuntiãtes, & decernẽtes. Non intẽdimus tñ aliqs ex incorporãdis in futurũ, q ante eorũ incorporationẽ ſup aliqbus crimibus apud ſuos ſupiores delati forẽt, & legitime præuẽti hoc decreto tueri, qn poſſit

contra

contra eos sup criminibus hmõi etiam vsq; ad diffinitiuã sniam inclusiue procedi, absolutionem vero oim & singulorꝝ q pfatas snias, cẽsuras, & pœnas, vel earꝝ aliquã incurrerint quoq; modo Synodo ꝓ tpe sedẽti, & illa dissoluta Rom̃. pontifici tm̃modo pterq; in mortis articulo reseruamus. Postremo, vt nullus ipsius decreti ignorantiã ptendere valeat, decernimus id p publicationẽ in pñti sessione factã vim hre, & ita vniuersos & singulos lapsis duobus mẽsibus, aut duodecim diebus pdictis astringere, & artare, ac si eis psonalr apphensis intimatum foret. Quo circa vobis venerabilibus prĩarchis, primatibus, archiepis, epis, abbatibus, prioribus, prepositis, decanis, cantoribus, archidiaconis, cæterisq; ĩ dignitatibus qbuscũq; constitutis, ac cathedralium Ecclesiarꝝ canonicis districte pcipiẽdo mãdamus, quatenus vos, aut vnus vr̃m p vos, vel alium, seu alios pmissa oia & singula, vbi & qñ expedire videritis, soleniter publicãtes, si & postq; sup premissis, vel aliquo eorꝝ ꝓ parte alicuius ex incorporatis, & suppositis pdictis vel alterius ꝓmotorꝝ negotiorꝝ nostrorꝝ, aut nostri vel Romani põtificis ꝓcuratoris, fiscalis quibus sup his omnimodã atq; plenariã concedimus potestatẽ requisiti fueritis, vel fueris requisitus, & vobis q; aliqs vel aliq ex pturbatoribus pdictis aliquã vel aliquas ex sentẽtijs & pœnis superius exp̃ssatis incurrerit ad earundẽ pœnarꝝ declarationẽ contra eos ꝓcedẽtes illos tãdiu in Ecclesijs vris, & alijs locis dñicis, alijsq; festiuis diebus easdẽ pœnas incurrisse publicetis & publicari faciatis, ac vt tales euitetis, & ab alijs euitari faciatis, & alias ad plenariã pœnarꝝ pdictarꝝ executionẽ ꝓcedere curetis, donec sup his satisfactionẽ puiã debite meruerint absolutionis bñficium obtinere. Et nihilominus legitimis sup his p vos hñdis seruatis ꝓcessibus eos quoties opus fuerit, aggrauare curetis contradictores authoritate nra appellatiõe postposita compescẽdo, ĩuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. Nos em̃ vobis & vr̃m singulis oẽs, & singulos q snias & pœnas hmõi, vel earꝝ aliquã incurrerint, quoquo modo in loco nræ sacræ congregatõis ea durãte, ipa vero dissoluta in loco Ro. curiæ, & extra etiã ad partes. Illos vero ex eis ad qs tutus nõ patebit accessus, seu in locis in qbus libera mãdatorꝝ nrorꝝ executio fieri non poterit sup quo partis læsæ, vel ꝓmotorꝝ, aut ꝓcuratoris pdictorꝝ iuramẽto stari volumus in audiẽtia lrarꝝ contradictarꝝ, & in valuis maioris Ecclesiæ ciuitatis vel loci, in qua vel in quo hãc vel aliã gñalẽ synodũ ꝓ tpe sedere, vel à dissoluta, aut non sedẽte Romanum pontificẽ cum sua curia residere contigerit in loco Ecclesię dignitatis, vel rei sup qua vel quo ageť, aut alio viciniori in quo partis læsæ commoditas se obtulerit in valuis maioris Ecclesiæ ciuitatis vel loci hmõi ad instar dictorꝝ publicorꝝ monẽdi, requirẽdi, & citãdi plenã & liberã authoritatẽ vniuersalis Ecclesiæ concedimus tenore pñtium facultatẽ. Volẽtes & eadẽ authoritate decernẽtes monitões, req̃sitões, & citatões sic factas vim hre, ac eosdẽ sic monitos & citatos artare pinde ac si eis psonaliter apphensis factæ forẽt. Non obstãtibus nris atq; apostolicis constitõibus & ordinatõibus qbus quo ad pmissa derogamus, & derogatum eẽ volumus, cæterisq; contrarijs qbuscũq;. Datum Basileæ in sessione nra publica in maiori Ecclesia Basiliẽ, solẽniter celebrata. V. Idus Augusti. Anno Domini. M.CCCC.XLII.

¶Sessio Quadragesimaquinta, Seu Vltima.

SAcrosancta generalis Synodus Basilien̄sis in spũ sancto legitime congregata, vniuersalem Ecclesiã repñtans, ad futurã rei memoriã. Desiderauit Ezechias rex, vt fieret pax, & veritas in diebus suis, & nos desiderio desiderauimus, vt pax & vnio Ecclesiæ in diebus nostris hoc sacro durãte Basiliẽ. Concilio dareť. Verꝝ cum ex plurimis impedimẽtis quæ dietim ingerunť, & in futurꝝ succrescere possent formideť, ne pax & vnio hmõi deside A
rate in hac ciuitate Basiliẽ. fieri, aut actus conciliares libere exerceri valeãt, volẽtes propterea casibus futuris ꝓuidere, ac vt fides & authoritas gñalium Conciliorꝝ vniuersalẽ Ecclesiã repsentantium illibate pmaneant, quodq; vnio & pax vera Ecclesiæ denť, necnon vt continueť celebratio gñalium Conciliorꝝ attento quod iam sanctissimus dominus Felix papa quintus p uidẽs necessitatis casum ꝓ futuro Concilio nominauit inclytã ciuitatẽ Lugdunẽ. in partibus Galliarꝝ, in hocq; satisfaciẽdo decretis sacrorꝝ Constãtiẽ. & Basiliẽ. huius gñalium Conciliorꝝ dictã ciuitatẽ Lugdunẽ, quã experiẽtia docẽte, gñalium synodorꝝ, hactenus in ea celebratarꝝ accommodã, & idoneã reputamus tenore pñtium in nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis ꝓ futuro proximo celebrando Concilio nominauimus, deputamus, & assignamus. Cũq; immineãt vrgẽtissimæ causæ, vt breui fiat alterius gñalis Concilij celebratio, ꝓpterea statuimus & ordinamus, vt infra triẽniũ à datis pñtium computãdum gñale Concilium in pfata ciuitate Lugdunẽ. celebreť. Decernẽtes q; cardinales, prĩarchæ, archiepiscopi, episcopi, prælati, seu q cũq; alij q ad gñalia concilia de iure vel cõsuetudine cõuenire debẽt in termino præmisso ad dictũ locũ accedere teneanť, dũmodo post dissolutionẽ huius cõcilij hoc vel alio in loco continuati resset vnus annus añ hmõi triẽnij finẽ. Volumus etiã & specialiter cõcedimus q; prædictũ terminũ futuri celebrãdi cõcilij abbreuiare valeat pfatus papa Felix. Per pmissa ãt, & si recte in-

cte inſpicientibus aliud videri non debeat, ad maiorē tñ veritatis manifeſtationē declaramus q̄ non intēdimus, neq; volumus hoc ſacrum gñale Conlium Baſiliē. diſſoluere aut diſſolutū, q̄olibet cēſendū eē. Quinimò in hoc loco continuādū fore & continuari debere, dum tñ integra & plena libertas atq; ſecuritas, necnō ſaluusconductus p̄inclytā ciuitatē Baſiliē. nobis & eidē ſynodo conceſſi, ſeruent illæſi. Adijciētes, q̄ ſi aliquod fieret impedimentū quominus in hac ciuitate Baſiliē. iuxta ritū conſuetū actus cōciliares libere exerceri poſſent, aut libertas ſeu ſecuritas & ſaluuscōductus hmōi non ſeruarent quibus caſibus ſeu eor̄ aliquo (qd' deus auertat) aduenientibus, ſup quo ſtari volumus arbitrio, ſeu atteſtationi dilectiſſimor̄ cardinaliū, & venerabiliū ep̄or̄, alior̄q; dilector̄ Eccleſiæ filior̄ p̄ nos hodie deputator̄, aut maioris partis eor̄ p̄ tpe p̄ntium cū ſubſcriptōe eor̄ inde ſup conficiēdo publico inſtrumēto, & ſingulis eorūdē imminēdo extunc ꝓut exnunc, & exnunc ꝓut extunc hāc ſanctā ſynodū ꝓ ipſius continuatōe ab hac ciuitate Baſiliē. ad ciuitatē Lauſanē. eiusq; vti ꝓuincię Byſuntinē. locū habilē tutum, & idoneū ad gñalis Concilij celebrationē. In noīe p̄ris, & filij, & ſp̄ūs ſancti tenore p̄ntium trāsferimus, ac trāſlatum eē decernimus cum eiſdē modis, formis, qualitatibus, & ordinationibus cum quibus in hoc loco Baſilieñ. continuata fuit, & ſtat de præſenti. Datum Baſileæ in noſtra publica ſeſſione in Eccleſia maiori Baſiliē. ſolēniter celebrata. XVII. Caleñ. Iunij. Anno à natiuitate Domini. M.CCCC.XLVIII.

¶ Bulla Nicolai papæ quinti ſuper approbatione actorum & geſtorum in Concilio Baſilienſi.

BNIcolaus ep̄ūs ſeruus ſeruor̄ dei. Ad ꝑpetuā rei memoriā. Vt pacis (q̄ nihil deſiderabilius in vl̄i Eccleſia) ampliſſime diffundat, & ꝑduret ſerenitas, oīm corda quæ exagitauit & defatigauit diuiſio, vnitas integra ad cuiuſlibet ſtatus & honoris ꝓſperitatē conſolidet, libēter ſcd̄m nr̄æ & Ap̄licæ authoritatis plenitudinē, magnitudinem q̄ voluntatis oīa amplectimur, q̄ quæ non ſolū ſup p̄ntibus & futuris, ſed & p̄teritis, vt firma illibata q̄ ꝑmaneant, debitæ ꝓuiſionis adhibeat̄ remediū. Cum itaq; poſt crebras variasq; conturbatōes, q̄bus multis ab annis ſct̄ā dei ſubiacuit Eccleſia, cauſantibus diuiſionibus, q̄ inter felicis recordatōis Eugeniū papā q̄rtū p̄deceſſorē nr̄m, & tunc Baſiliē. Conciliū viguerunt hoc in nr̄o tpe, & ex altiſſimi dei ꝓuidētia ineffabili iterpoſitæ, tractatuq; orator̄ chariſſimor̄ in Chr̄o filior̄ Francor̄, Angliæ, & Renati Siciliæ regum, necnon Delphini Viēnē. primogeniti Francor̄ regis illuſtris, pacē Eccleſiæ reddit̄ā videbamus, dum p̄cepimus venerabilem & chariſſimū frēm nr̄m Amedeū primū cardinalē, ep̄m Sabinē. in nonnullis ꝓuincijs Ap̄licæ ſedis legatum, vicariumq; ꝑpetuū, Felicē papā quītū, tūc in ſua obediētia noīatum iuri quod in papatu aſſerebat ſe hr̄e ad hmōi pacē Eccleſiæ obtinēdum ceſſiſſe. Eos vero q̄ Baſileę, poſtmodum Lauſane ſub noīe gñalis Concilij hactenus congregati, ꝑmāſerunt ordinaſſe & publicaſſe nobis tanquā vnico, ac indubitato ſummo pontifici obediēdum eſſe à cunctis fidelibus. Et præfatā Luſanē. diſſoluiſſe congregationē. Deſiderātes igit̄ toto affectu ea p̄ficere, q̄bus Chr̄ifideles ſuppreſſis & extinctis diſſenſionum & differētiar̄ ſeminarijs communi fruant cōcordia cuiuſlibet eor̄, ſtatus, honoris, reputatōis, & quietis ſtabilitate firmata, quaſcunq; promotōes, electōes, confirmatōes, poſtulatōes, admiſſiones, trāſlatiōes, commēdas, adminiſtratiōes, & ꝓuiſiōes ad quaſcūq; p̄riarchales, metropolitanas, & cathedrales Eccleſias, necnō abbatiales dignitates, ac monaſterior̄ regimina quorūcūq; exēptor̄, & non exēptor̄, necnon quaſcūq; collatōes, ꝓuiſiones, & diſpoſitōes, quorūcūq; bñficior̄ Eccleſiaſticor̄, regulariū, & ſeculariū, de iure patronatus etiā laicor̄, cum cura vel ſine cura, etiā ſi Eccleſię parochiales fuerint, aut canonicatus & p̄bēdæ, dignitates maiores poſt pōtificales in cathedralibus, vel p̄rincipales in collegiatis exiſtāt, ꝓſonatusq; ꝑpetuæ adminiſtratōes, vl̄ officia etiā curata, vel electiua in q̄buſcūq; Eccleſiis prioratus, conuētuales, aut cuiuſcūq; cōditōis, q̄litatis, vel naturæ fuerint, etiā alterius gñis q̄ expreſſa paris vel maioris, etiāſi ex quauis cā tunc diſpoſitōi ap̄lice, ſpecial̄, vel gñaliter reſeruata fuerint litigioſa, aut alias effecta vel ad ſedē apoſtolicā q̄olibet deuoluta vim quor̄ ſeu p̄textu collationū, ꝓuiſionū, reſeruationū, aut aliar̄ diſpoſitionū hmōi, ſeu alicuius p̄miſſor̄, alias q̄ ex titulo priuatōis factar̄ p̄miſſar̄, occaſionū, diuiſionū ipſar̄ ecclesiar̄, bñficior̄, dignitatū, officior̄, ꝓſonatuū, adminiſtrationū, canonicatuū, & præbēdar̄ habita ſeu adepta ſit poſſeſſio, & poſſident̄ de p̄ntī, admiſſiones etiā reſignationū, quorūcūq; bñficior̄, dignitatum Eccleſiar̄ ſimpliciter, vel ex cauſa ꝑmutatōis factar̄ authorizationum & inſtitutionum, penſionū, quarumcūq; ſup quorumcūq; bñficior̄ Eccleſiaſticor̄ fructibus, reſeruatōibus, & aſſignatōibus cum ꝓceſſibus, & fulminatōibus inde ſecutis, necnon vniones, annexiones, incorporatōes, quarūcūq; dignitatum, & bñficior̄ Eccleſiaſticor̄, ſecularium & regularium, q̄buſcūq; p̄riarchalibus, archiepiſcopalibus, abbatialibus, vel capitularibus mēſis aut monaſterijs, conuētibus, dignitatibus, canonicatibus, & præbēdis, vel beneficijs, ſeu ad in-

uicem

uicem sub quibusuis verborū formis, dimembrationes etiam ecclesiasticarū & beneficiorum quorumcunq; Ecclesiarū quoq;, monasteriorū, studiorumq; generalium fundationes, erectiones, suppressiones, & subiectiones, & quorūcunq; beneficiorū creationes, exemptiones. Itē, renouationes, pallij dationes, cōsecrationes, benedictiones personarū, de ordine ad ordinem trāslatōes, infeudatōes, īstitutōes, cōtractuū confirmatōes, facultatis testandi concessiones, absolutiones, liberationes, quitantias sup quibuscunq; debitis ratione decimarū, semidecimarū, indulgentiarū, annatarū, cōmuniū, & minutorū seruitiorū, vel alias quomodolibet, dispensationes, tā super ætatis, q̄ nataliū & aliarū inhabilitatū defectibus, super incōpatibilibus in quocunq; nūero, etiā si ad curas parrochiales, matrimonijs, iuramento, ordinibus, & voto etiam transmarino & rebus alijs q̄buscunq;, necnon absolutiones à q̄buscunq; excōicationum, anathematizationū, & alijs censuris ecclesiasticis interdictorū, tā generaliū, q̄ specialiū relaxatōes ac etiā illarū fulminationes & appositiones iuramentorū etiā fidelitatū relaxationes, rehabilitationes ab omni macula irregularitatis, aut alia inabilitate vndecunq; processerit, restitutiōe etiā ad famā & honores gratiarū, indultorū, indulgentiarū, & priuilegiorū, & quascūq; alias cōcessiones, ac omnia & singula, tam iustitiā, q̄ gratiā concernētia, siue in foro cōscientiæ, aut contētioso in personis, aut locis quæ tpe concessionū & aliorū præmissorū obediuerunt prefato venerabili, ac charissimo fratri nostro Amedeo cardinali, episcopo, legato, & vicario supradicto, tunc Felici papæ quinto noīato, ac congregatis antedictis, seu eorū alteri, tā p ipm tunc Basilieñ. conciliū & Amedeū in sua obedientia Felicē quintū nuncupatū, q̄ illos q in Basilieñ. & Lausaneñ. ciuitatibus, sub noīe generalis cōcilij cōgregati remanserunt, aut alium seu alios, sua aut alterius eorū autoritate, etiā de latere legatos, delegatos siue alios quoscūq; ab eis vel eorū altero potestatē habentes coniunctim vel diuisim qualitercūq; facta, gesta, concessa, data, indulta, dispositā, & ordinata, etiā si maiora & grauiora, aut alterius cuiuscunq; naturæ à præmissis existāt, & specialē requirāt expressionē, quæ volumus & decernimus pro exp̄ssis specifice haberi cū omnibus & singulis inde secutis, ac etiā omnia & singula per ordinarios in dictis locis facta pro bono pacis, & vnionis ecclesiæ motu proprio ex certa scientia, & de apostolicæ potestatis plenitudine, de cōcilio & assensu venerabiliū fratrū nostrorū sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinaliū præsentiū serie approbamus, ratificamus, & etiā cōfirmamus, rataq; & firma haberi volumus, necnō potiori pro cautela de p̄sonis patriarcharū, archiepiscoporū, & abbatū quibuscūq; ecclesiis & monasterijs, quarū & quorū assecuti sunt possessiones, & possidēt de præsenti, necnon de dignitatibus, prioratibus, p̄sonatibus, administrationibus officijs, canonicatibus, & p̄bēdis, cōmēdis, & bñficijs quibuscūq; etiā sedi apostolicæ specialiter, vel gñaliter reseruatis, deuolutis, vel quomodolibet affectis eorū possessoribus q̄buslibet de nouo prouidemus, ac ipsorū omniū fructus, redditus, & prouētus, necnō emolumēta singula in q̄buscunq;, & vbicūq; etiā extra diocœsim, in q̄bus ecclesia monasteriorū prioratus dignitas seu bñficium hmōi fuerit consistētia ad eorum possessiones spectare & ptinere. Et q̄ ipsi in suarū ecclesiarū, monasteriorū, prioratuū, dignitatum & bñficiorū, prout eorū singulos concernit possessionibus, pro huiusmodi bono pacis & vnionis pacifici remaneāt & quieti, decernimus & declaramus gratis & absq; solutione cōmuniū vel minutorū seruitiorū, annatarū, aut vacātiæ, tā nostræ cameræ, q̄ venerabiliū fratrū nostrorū sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinaliū collegio faciēda noīa & cognomina, valoresq; ipsorū bñficiorū & dignitatū, ac nō obstantias ipsorū possessorū pro expēdis habētibus, cōstitutōibus, & ordinatōibus apostolicis nō obstātibus q̄buscūq;. Insup quascūq; obligatōes seu debita de & super annatis seu cōmunibus & minutis seruitijs, iuxta curiæ nostræ cōsuetudinē, cæterisq; iuribus nobis & sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinaliū collegio, cæterisq; officialibus debitis, si q̄ deberi dicerent occasionū quarūcūq; metropolitanarū & cardinaliū ecclesiarū, monasteriorū, dignitatū, prioratuū, etiā conuētualiū, bñficiorū & officiorū huiusmodi vsq; ad præsentē diem possessoribus antedictis ex simili sciētia remittimus & relaxamus pariter & donamus, eosq; q hmōi debitis obligati essent ab omni eorū solutōe absoluimus & liberamus, & sup illis dari quitantias petētibus, aut volētibus demādamus in forma plena, debita, & opportuna, fructus etiā illos, quos durāte huiusmodi diuisione ex dictis ecclesiis, dignitatibus, bñficijs pceperunt, etiā si nobis & cameræ ap̄licæ debiti eēnt, penitus ipsis, & cuilibet ipsorū remittimus de dict̄ sedis munificētia liberali camerario thesaurario clericis camerę collectorib⁹ & subcollectorib⁹ nīis q̄buscūq; īhibeñ. sub excōicationis sīa, & alijs censuris ecclesiasticis atq; pœnis quas remissioni & inhibitioni nostris hmōi contraueniētes incurrere volumus ipso facto, ne fructus p̄dictos occasione præmissa, dicta diuisione durāte pceptos, & p nos remissos, vt præferť, à quo q̄ quomodolibet exigere seu extorquere p̄sumāt. Dictorū rursus possessorū singulis aduersarijs sup præfatis ecclesiis, monasterijs, prioratib⁹, dignitatib⁹, officijs, & bñficijs ppetuū silentiū imponētes ꝯscūq;

promotiones, impetrationes, cõcessiones, prouisiones, declaratões, & literas desuper ꝑ ipsis aduersarijs, & alijs qbuscunq; in ꝓiudiciũ ipsoꝝ, possessoꝝ vel derogationẽ hmõi per nos confirmatoꝝ quomodolibet etiã si motu proprio ex certa scientia aut plenitudine potestatis & de venerabiliũ fratrũ nostroꝝ sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinaliũ cõsilio & assensu tã ꝑ dictũ nostrũ ꝓdecessorẽ q̃ nos siue aliũ quemcũq; illius aut nostra autoritate siue alia quacũq; factas, datas, cõcessas & habitas, etiã si in vim eaꝝ ipsis aut alicui eoꝝ in re vel ad rẽ ius q̃situ foret, necnõ diffinitiuas, & alias etiã q̃ in rẽ transierũt iudicatã sup ecclesiis, & alijs ꝑmissis in Romana curia vel alias vbicunq; contra dictos possessores promulgatas sententias & quæcũq; inde secuta prædictis motu & scientia, ac plenitudine ꝑ bono pacis & vniõis ꝑdictaꝝ, cassamus, irritamus & annullamus, ac cassa, irrita, infecta nullaq; & inania, ac viribus vacua declaramus & denũciamus. Illas vero ex sentẽtijs q̃ ꝑ ꝑdictis possessiõibus sup præmissis, ac etiã quascunq; alias sententias & subrogationes q̃ pro qbusuis personis partibus se defendẽtibus illaꝝ omniũ nominibus & cognominibus ꝑ expressis habẽtes, & quæ in rem transiuerũt iudicatã in Basilien. seu Lausanen. ciuitatibus seu in curia ꝑfati venerabilis, ac charissimi fratris nri Amedei primi cardinalis (vt præmittit) legati vicarijq; ꝓpetui Felicis qnti in sua obediẽtia nominati vsq; in hodiernũ diem prolatæ, ac subrogationes ꝑ altero ex collitigãtibus mutuo se defendentibus facte sunt validas & ratas decernẽtes, necnõ quascũq; lites & causas desup in nra curia vel alibi cõtra ipsos possessores super prædictis ecclesiis, dignitatibus, bñficijs, & officijs qũlibet pendentibus, ꝗrum oĩm, etiã si vnæ vel duæ plures diffinitiuæ, vel aliæ sententiæ prolatæ sint, status ꝑtibus pro expensis habentes ad nos aduocamus & totaliter extinguimus, pro maiori omniũ & singuloꝝ securitate & roboris validitate qbuscũq; personis tam ecclesiasticis q̃ secularibus cuiusq; dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, vel ꝑeminentie existãt, etiam si cardinalatus, patriarchatus, archiepiscopali, episcopali, aut alia q̃cunq; præfulgeãt dignitate, necnõ quarũcunq; tã cathedraliũ q̃ collegiataꝝ & aliaꝝ ecclesiaꝝ & monasteriоꝝ, capitulis, collegijs, & cõuentibus, ac singularibus ꝑsonis earundem, illiq; vel illis ad quẽ seu ad ꝙs dictaꝝ ecclesiaꝝ bñficioꝝ ecclesiasticoꝝ & officiorum electio, collatio, prouisio, ꝑsentatio, seu q̃uis alia dispositio communiter vel diuisim pertinet, ac hmõi possessoꝝ aduersarijs, qbus per nos ad nostrũ prędecessorem seu aliũ quemcũq; facte sunt concessiones & prouisiones de hmõi ecclesiis, bñficijs, & officijs possessis, omnibus & singulis alijs ꝙꝝ interest, vel intererit qũlibet in futurũ mandamus expresse inhibentes videlicet patriarchis, archiepiscopis & episcopis, sub suspensionis ab ingressu ecclesiæ. Minoribus vero personis singularibus sub excõmunicationis, necnon dictoꝝ possessoꝝ aduersarijs sub simili excommunicationis, ac priuationis omniũ & singuloꝝ bñficioꝝ suoꝝ q̃ obtinent & inhabilitationis ad illa & ad alia in posterũ obtinenda perpetuę; infamiæ, collegijs vero capitulis & cõuentibus sub suspensionis à diuinis pœnis sententijs & censuris, q̃s contrafacientes & rebelles prout quẽlibet ipsoꝝ concernit exnũc, prout extunc, & extunc prout exnunc incurrerere volumus ipso facto, ne ipsi seu eoꝝ alter publice vel occulte, directe vel indirecte ꝗuis quæsito colore vel ingenio contra declarationes, cõcessiones, approbationes, ratificationes, cõfirmationes, & alia ꝑdicta vel eoꝝ aliq̃d in præiudiciũ damnũ & grauamen dictoꝝ possessoꝝ & derogationẽ ꝑmissorum ꝑ nos confirmatoꝝ aut alicuius eoꝝ facere, dicere & attentare, seu ipsi ꝓnominati ad quos spectat hmõi electio, collatio, prouisio, ꝑsentatio, seu q̃uis alia dispositio quemquã aliũ ad ecclesias, dignitates, bñficia & officia seu alia præmissa hactenus sic possessa recipere & admittere, neq; possessores hmõi sup præmissis in aliquo vexare, perturbare, molestare, seu inquietare qũlibet præsumãt aut præsumat, sed ea oĩa & singula inuiolabiliter, & fine cõtradictione quacunq; quãtũ in eis ẽ manuteneãt & obseruent, dictosq; possessores in possessione sua hmõi teneant & defendant. Si q̃ etiã (qd absit) ꝑ quempiã quacunq; etiã autoritate nostra contra ꝑmissa seu eorũ aliqua aut, aut in preiudiciũ dictoꝝ possessoꝝ seu alicuius eoꝝ nouitates facte fuerint seu fierent illas, aut q̃cunq; inde secuta exnunc prout extunc habemus & haberi volumus pro infectis. Et nihilominus contrauenientes & rebelles huiusmodi siue patriarchæ, archiepiscopi, aut episcopi fuerint ab ingressu ecclesiæ, minores vero ꝑsonas singulares excõicatos, necnon dictos aduersarios, & eis auxiliũ dantes vltra excommunicationis pœnam bñficijs & officijs suis priuatos, inhabiles, & infames. Capitula vero collegia & conuentus à diuinis suspensos per quemlibet ordinarium loci, aut alterum in dignitate constitutum siue canonicum alicuius ecclesiæ cathedralis per quemcunq; ex huiusmodi possessoribus eligendum & requirendum seu executionẽ dandũ super huiusmodi nostra voluntate in Romana curia siue extra declarari & denunciari volumus & mandamus. Super quibus omnibus & singulis ipsis & eorum cuilibet autoritate apostolica damus & concedimus facultatem reiectis in præmissis omnibus & singulis cautelis & appellationibus quibuscunq; in præiudicium præmissorum interpositis seu interponendis, quas tãquã friuolas & inanes cum inde secutis & secuturis extũc prout exnunc & exnũc prout extũc cassa

mus, irri-

mus, irritamus, annullamus, & p̄ fectis haberi volumus vicecācellario, & qbuſuis alijs officialibus noſtris expreſſe inhibētes, ne ad cuiuſuis inſtantiā ſup cauſis prætenſaꝝ appellationum hmōi aut alias via ſimplicis quærelæ ſeu reſtitutōis in integrū aliquā cōmiſſionē ſignare, ſiue reſcriptū etiā extra Romañ curiā cōcedere, nec auditores cauſaꝝ palatij noſtri ſiue ordinarij loci, aut qcunq; alij cōmiſſiones ſiue reſcripta hmōi recipere ſeu cauſas deſup motas & mouendas audire p̄ſumāt ſeu attentēt. Adijcientes, q̄ ſi vllo vnq̄ tpe appareret de alia cōceſſione ſeu declaratōe p nos aut noſtros, ſeu dicti p̄deceſſoris literas quaſcūq; clauſulas, etiā derogatorias gñales vel ſpeciales ſub quacūq; verboꝝ forma in ſe cōtinētes, licet in illis dicaṫ nō obſtātibus clauſulis, dicētibus q̄ illis nō deroget, niſi de eis ſpecialis mentio fiat, aut q̄ de verbo ad verbū, & cū toto tenore illaꝝ inſeri debeat facta ſeu fienda, p quā dictos poſſeſſores ſeu eorū aliquē in hmōi ſuoꝝ bñficioꝝ poſſeſſionē, ſeu alias turbari, vexari, moleſtari, ſeu inquietari, aut cōtra hmōi noſtras cōceſſiones, prouiſiōes, & alia p nos approbata fieri, atq; contraueniri poſſit, etiā ſi motu proprio ex certa ſcientia, ſiue de plenitudine poteſtatis, & de ipſoꝝ venerabiliū fratrū noſtroꝝ cardinaliū conſilio & aſſenſu emanarent ſeu emanaſſent tales declarationes aut cōceſſiones pro bono pacis & vnionis eccleſiæ nullatenus effectum ſortiri, ſed pro infectis exnūc prout extūc haberi volumus. Veꝝ ſi in obediētia p̄dictoꝝ tunc nūcupati Felicis & illoꝝ q Baſileæ & Lauſanæ, ſub noīe gñalis cōcilij tunc pmanſerūt duo vel plures ſuper vno vel pluribus bñficijs litigarēt, poſſeſſio nō poſſidenti nō afferat præiudiciū, ſed cuilibet ius ſuū ſemp ſaluū cōſeruet, etiā vnicuiq; maneat ius q̄d añ hmōi diuiſionē ſibi q̄ſitū erat. Et ſi fuerint aliquæ eccleſiæ ſeu bñficia, quaꝝ ſeu quoꝝ caput in vna obediētia & mēbra in altera exiſtāt, mēbra reducant ad caput. Saluo tñ q̄ mēbrū obtinēs in illius remaneat poſſeſſione ſi ius eidē cōpetat añ hmōi diuiſionē. Cæteꝝ qa difficile foret p̄ſentes literas ad ſingula, in qbus eis forſan fides faciēda fuerit loca deferre, dicta autoritate apoſtolica decernimus q̄ illorum tranſſumpto manu publica & ſigillo alicuius ep̄i, aut illius vicarij ſeu curiæ, aut ſuperioris eccleſiaſtici ſignato & munito, pinde ac ſi originales literæ hmōi exhiberent fides plenaria adhibeat & ſtetur. Mādantes nihilominus literas in ſimili forma pro qbuſcūq; particularibus p̄ſonis eas petētibus & habere volētibus illoꝝ noībus & cognominibus ſpecifice expreſſis cū deſignatōe eccleſiæ, dignitatis, bñficij ſiue bñficioꝝ aliarūq; cōceſſionū ſuperius deſignatarū in cancellaria noſtra & alibi gratis, & ſine ſolutiōe alicuius taxę ſaluo moderato ſalario ſcriptorū expediri, & irritū decernimus & inane, ſi ſecus ſup his à quoq̄ quantę vis autoritatis ſciēter vel ignoranter cōtigerit attētari. Nulli ergo omnino hoīm liceat hanc paginā noſtrę approbatōis, ratificatōis, confirmatōis, prouiſionis, decreti, voluntātis, impoſitōis, caſſatiōis, remiſſionis, relaxatōis, donatōis, abſolutōis, liberatōis, inhibitōis, impoſitōis, irritatōis, annullationis, declaratōis, denuntiatōis, aduocatōis, extinctionis, volūtatis, mādati, dationis, cōceſſionis, adiectionis, & cōſtitutōis infringere vel ei auſu temerario cōtraire. Si qs aūt hæc attentare p̄ſumpſerit, indignationē oīpotentis dei, & beatoꝝ Petri & Pauli apoſtoloꝝ eius ſe nouerit incurſurū. Datū Spoleti. Anno incarnationis dñicæ milleſimo quadringenteſimo quadrageſimonono decimoquarto Calend. Iulij. Pontificatus noſtri anno tertio. P. de Noxeto. Marcellus de curia regiſtrata in camera apoſtolici conſilij.

¶ Confirmatio conſtitutionū Frederici ſecūdi, & Carolinæ cū multis adiectionibus p cōciliū Cōſtātienſe in. xix. ſeſſiōe, qbus libertati eccleſiaſticæ plurimū faueṫ, & ob id adijciēdā p̄fato opi cōſtituimus, vt ex illa q̄tū deferendū ſit eccleſiæ quiſq; agnoſcat.

SAcroſcta ſynodus Conſtantienſis in ſpeculū ſuæ conſiderationis extollens q̄grauiſſima diſpendia eccleſiæ, monaſteria, hoſpitalia, zenodochia, & alia pia loca, ac perſonæ eccleſiaſticæ ſic tpe guerrarū & lugubris ſchiſmatis prohdolor cauſante malitia & ambitione mentium humanarum ad talia diuerſis coloribus, modis, & titulis inhiantium improbe hactenus pertulerint, maxime à tēpore felicis recordationis Vrbani papæ ſexti incluſiue citra, ac perferāt inceſſanter in tallijs collectis, exactionibus, occupationibus, inuaſionibus, detētionibus, diſtractōibus, cōceſſionibus, vēditiōibus, infeudatiōibus, emphiteoticis, & alijs locatōibus, donatōibus, dimēbratōibus, dationibus, permutatōibus, & alijs varijs & diuerſis alienatōibus regnorū, prouinciarū, comitatuū, dominiorū, territoriorū, diſtrictuū, ciuitatū, caſtrorū, villarū, & aliorum locorū, bonorū, iurium, etiā ſp̄ualium, ac iuriſdictionum ad Romañ & eccleſias alias, monaſteria, hoſpitalia, zenodochia, & pia loca ad p̄ſonas hmōi cōmuniter vel diuiſim ſpectantiū, alijſq; grauaminibus hactenus à dicto tēpore citra, & p ipm tēpus, ſeu ipſo tēpore vſq; in præſentem diem præter ſeu contra diſpoſitionē iuris ſcripti, q̄modocūq; & qualitercunq; impoſitis, illatis, factis, ſeu præſumptis, aut attētatis. Ac intendēs & cupiens circa reformationē immunitatis eccleſiarū & eccleſiaſticarū perſonarū, ac recuperationē bonorū & iuriū ſuorū diligenter intendere, quāuis dudū contra ſeculares poteſtates, A

necnon cōsules ciuitatū,ac alios q ecclesias,& viros ecclesiasticos talijs collectis & exactionibus alijs aggrauare nitebant in Laterañ. cōcilio immunitati ecclesiæ prouisum fuit,per q̄d hmōi p̄sumptio sub anathematis districtione prohibita fuit,& illius fautores & trāsgressores excōicationi subiacere præcepit hmōi conciliū,donec satisfactionē earūdem impenderēt cōpetenter, ac etiā constitutiones & sententiæ q̄ à talibus,vel de ipsoꝝ mādato forent promulgatæ, inanes & irritæ habent nullo tēpore valiture. Et vt nullus vano in hoc decipereť errore, vt infra tēpus sui regiminis hmōi anathema q̄si post illud nō esset ad satisfactionis debitū cōpellendus, decretum fuit in eodē cōcilio ipsum q satisfacere recusaret,& successorem illius nisi satisfaceret infra mēsem manere debere ecclesiastica cēsura cocluſum,donec satisfaceret cōpetenter. Cū etiā succedere debet in onere,q etiā substituit in honore, Et licet etiā in sacris legibus ꝓ libertate & immunitate eccl'iastica siue ecclesiaꝝ & ecclesiasticaꝝ p̄sonaꝝ multa salubria & fauorabilia statuta fuerint dudū fe. recor. Honorius papa tertius attēte cōsiderās q̄ q̄ndam Fridericus secundus olim Romanoꝝ impator tūc sub obedientia & deuotōe sanctæ Romanæ ecclesiæ persistens,ad laudē eiusdē ecclesiæ,& sacri decus Ro. imperij cupiēs vt expurgatis q̄rundā erroribus & iniqs statutis penitus destitutis de cætero ecclesiæ & ecclesiasticæ p̄sonæ plena vigerēt qete,& secura libertate gauderēt,ac pie & iuste attendēs q̄ q̄rundā peruersoꝝ iniq̄tas adeo abūdauerat, vt nō dubitarent cōtra ecclesiasticā disciplinā,& sacros canones statuta sua cōfingere aduersus ecclesiasticas p̄sonas,& ecclesiasticā libertatē. Edictali lege hmōi statuta iniq̄ irritauerat,& præceperat irrita annūciari,& oīa statuta,& cōsuetudines cōtra ciuitates & loca,potestates vel consules aut q̄cunq; aliæ p̄sonæ cōtra libertatē ecclesiæ,& ecclesiasticas p̄sonas hmōi edere aut cōserua re tentauerint contra canonicas & imperiales sanctiones de ipsoꝝ capitularibus infra duos mē ses post huiusmodi legis publicationē penitus aboleri facerēt,& si de cætero talia attentarēt illa ipso iure decreuit esse nulla,& eos sua iurisdictione priuatos,necnō locū vbi talia deinceps præsumpta fuissent,banno mille marchaꝝ auri fisco imperiali præceperat subiacere,potestates vel consules,statuarij & scriptores statutoꝝ prædictoꝝ,necnō cōsiliarij locoꝝ ipsoꝝ q secundū statuta,& consuetudines memoratas iudicarent,extunc essent ipso iure infames,q̄rum sententias & actus legitimos statuerat aliqualiter nō tenere,q̄d q; si p annū præfataꝝ cōstitutionū inuēti foreet cōtemptores,bona eoꝝ p totū suū imperium mandauit impune ab omnibus occupari saluis nihilominus alijs pœnis contra tales in gñali concilio promulgatis. Et insup voluerat tūc idem imperator q̄ nulla communitas vel publica persona seu priuata collectas seu exactiones angarias,vel perangarias,ecclesiis,vel alijs pijs locis,aut ecclesiasticis personis,hmōi imponeret aut inuadere ecclesiastica bona p̄sumeret,q̄d si secus faceret,& req̄sita ab ecclesia vel imperio huiusmodi emēdare cōtemneret,tripliciter refunderet,& nihilominus banno imperiali subiaceret quod sine satisfactione nullatenus remitteret. Statuerat insuper q̄ quecunq; cōmunitas vel persona per annum in excommunicatione propter libertatem ecclesiæ violatā p̄sisteret,ipso iure bāno imperiali subiaceat,à q̄ nullatenus extraheret,nisi prius ab ecclesia bñficio absolutionis obtento. Et insuper ordinauerat vt nullus ecclesiasticā personā in criminali questione vel ciuili ad iudicium seculare præsumeret trahere cōtra canonicas sanctiones,& contra constitutiones imperiales,q̄d si secus faceret actor à suo iure caderet,& iudicatū nō teneret,& iudex foret extūc iudicandi auctoritate priuatus,quodq; iudices tēporales qui clericis & p̄sonis ecclesiasticis iustitiā denegare p̄sumerēt tertio req̄siti suā iurisdictionē amitterent,prout dicta imperiali, edictali, constitutione plenius continet. Dictusq; Honorius constitutionē ipsam de concilio etiā fratrū sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinaliū q tunc erāt auctoritate apostolica approbans & cōfirmans ipsam mandauit inuiolabiliter obseruari,necnon statuarios & scriptores prædictos excōicatos eadē auctoritate nūciari. Et deinde ad euidentiā diuæ memoriæ Caroli quarti etiā Romanorum imperatoris semp Augusti deducto q̄d nōnulle seculares p̄sonæ in potestatibus & officijs publicis cōstitute,videlicet,duces,marchiones,comites,& alij dñi tēporales,necnō consules,ciuitatū, oppidoꝝ,villaꝝ & locoꝝ rectores in eorundē prouincijs dei timore postpposito statuta singularia & iniquas ordinationes motu proprio,& de facto contra p̄sonas ecclesiasticas & ecclesiarum libertates,& haꝝ priuilegia cōdiderāt,illisq; de facto & publicæ vtebant contra canonicas & legitimas sanctiōes,vtpote q̄ nulla bona tēporalia in vim & potestatē ecclesiasticā trāsferantur, & ne clerici in sacris cōstituti ad agēdum & testificandū in ciuilibus,& maxime in pijs causis aliquatenus admitterētur,q̄d q; excōmunicati laici & publicę denūciati in foro ciuili minime repellerent. Et insup cū p̄dicti dñi tēporales cōsules,& rectores p̄ secularē potestatē res,bona clericorum occuparēt,arrestarēt,& oblationē christifidelibus minuerēt,atq; restringerēt,exactiōes,& tallias indebitas de bonis & redditibus ecclesiaꝝ exigerent & extorquerēt,possessiones ecclesiarum,& p̄sonaꝝ earundē deuastarent incēdijs & rapinis,cōtractus inter clericos & laicos factos legitimos ac libros ciuitatū,castroꝝ,villaꝝ & alioꝝ locoꝝ prædictoꝝ inscribere & sigillare recusarēt,

cusarent, donataq; & legata ad fabricas, & ecclesiarũ structuras cõtra dictorũ & pfatorũ volun
tatẽ, & aliorũ quorũ intererat cõtra iustitiã vsurpare psumerẽt, ac in fraudẽ & odiũ clericorũ
de bonis ecclesiæ, & rebus clericorũ quæ nõ causa negotiatõis, sed pro eorũ propriis vsibus p
eorũ terras & dñia ducebãt, & duci faciebant, teloneũ exigere & recipere nõ verebant, & con
fugentes atq; currẽtes ad ecclesias, & earũ cemiteria inde extrahere cõtra canonicas, & ĩperia
les sanctiones psumpserãt. Idẽ Carolus impator tanq̃ christianissimus princeps volẽs in p̃missis
puidere de remedio salutari, etiã de quorũdã principũ, ducũ, comitũ, baronũ, fideliũq; aliorũ
cõsilio, autoritate imperiali q̃cũq; statuta & cõsuetudines pdictas, tanq̃ per canonicas & ciui-
les sanctiones expresse reprobata cassauit, irritauit, & annullauit, ac cassa & irrita, nullius q; robo
ris esse voluit penitus & momẽti, prẽcipiẽs sub indignatõe banni imperialis vniuersis & sin-
gulis pricipibus, & dñis tẽporalibus, cõsulibus, potestatibus, & ĩ aliis officiis publicis cõstitu-
tis, quatenus extunc ipsorũ statuta & ordinatões, sicut in præiudicium ecclesiasticæ libertatis
edicta fuerãt, oĩa reuocarẽt & de luce tollerẽt. Quodq; secundũ ea nõ iudicarẽt amplius, nec
snias ferrẽt, aut eisdẽ in iudicio, vel extra iudiciũ qũlibet pro & cõtra ecclesiasticã libertatẽ
potirent. Pronuntiauitq; insup, & eadẽ decreuit autoritate, ꝙ quicũq; laicus cuiuscũq; status
gradus, aut cõditõis existeret ausu sacrilego, & propriæ temeritatis audacia sacerdotẽ vel cle-
ricũ secularẽ vel religiosum diffidaret, proscriberet, captiuaret, spoliaret, occideret, mutilaret
aut in carcere detineret, ac hmõi maleficia ppetrãtes & faciẽtes sciẽter receptaret, vel eis fauo-
rẽ pstaret, pter pœnas à sacris canonibus imperialibus & legalibus sanctõibus in tales pmul-
gatas eo ipso redderet infamis, ac omni honore priuatus, nec ad placita vel cõsilia nobiliũ ad-
mitteret quis modo. Hortãs insuper in dño & requirẽs ecclesiasticos prẽlatos in illis partibus
in qbus cõmitterent talia cõstitutos, vt legẽ imperialẽ hmõi per eorũ ecclesias & synodos pu-
blicarẽt, ne trãsgressores hmõi p simulatã ignorãtiã suas in hac parte valeãt malitias excusare
prout in edictali lege pdicta plenius cõtinet. Quia nõ tantũ in prouincijs & regnis q̃ Romanũ
pfiterent imperiũ, sed fere modernis tẽporibus vbiq; in toto christiano orbe neglectis hmõi
Laterañ. cõcilij cõstitutõibus ĩperialibus, ac sacris sanctõibus qbuscũq; ab ipiorũ malitia ad-
uersus ecclesias, & clericos nulla reuerẽtia, nullo dei timore, nulloq; aiarũ interitu pẽsatis eorũ
dẽ temere audacia creuit insolẽter. Igit autoritate dei oĩpotẽtis prædicta oĩa innouat, statuit
& cõfirmat, ppetuisq; futuris tẽporibus ab oĩbus Christi fidelibus vbilibet in oĩbus, & per oĩa
iuxta ipsarũ cõstitutionũ tenores sub bannis alijsq; pœnis & cẽsuris supra in eisdẽ cõprehen-
sis inuiolabiliter obseruãdis. Cæterũ in eodẽ Lateranẽsi cõcilio statutũ & ordinatũ fuit, ꝙ eps
siue ordinarius cũ cõsensu sui cleri ad releuãdas cões vtilitates & necessitates vbi laicorũ nõ sup
petunt facultates absq; vlla coertiõe possit ecclesiasticas personas cõpellere ad aliqua subsidia
laicis cõferẽda prius Romano pontifice cõsulto, & hac sumpta occasiõe laici in q̃pluribus par-
tibus minis, vel terroribus, seu aliqbus alijs modis aut coloribus diuersis ducũt, vt tallias colle-
ctas, subfidia, ĩpositões, vel alia q̃uis onera q̃cũq; vocabulo seu noĩe nũcupent ecclesiis vel cle-
ricis ĩponãt, aut imponi cõsentiant, vel permittãt cũ facultate, interdũ per ipsosmet laicos aut
alios exigẽdi. Ex q̃ cõstitutio Lateranẽ. q̃ ob pietatẽ laicorũ fuit ordinata in ĩpietatẽ & graue
dãnũ & iacturã ecclesiarũ & eceleiasticarũ psonarũ vertit. Ideo dicta sancta synodus hoc ppe
tuo statuit & ordinat, ꝙ nulla persona secularis cuiuscunq; dignitatis aut status & cõditionis
existat, etiã si imperiali, regali, vel quacũq; præfulgeat dignitate sub prætextu cõsensus epis-
pi, & cleri tallias, impositiones, & onera vel subsidia imponat, exigat vel recipiat, nisi prius
Romano pontifice cõsulto sub pœnis, bannis, & censuris eisdẽ. Idẽ per oĩa Romano pontifice
dictas tallias vel collectas imponẽre vel imponi mãdãte consensu episcopi vel cleri non ac-
cedente. Episcopi vero qui contra prædictum concilium Lateraneñ. vel hanc constitutionẽ
imponendo vel imponi consentiendo, vel exigendo consenserint, eis ingressus ecclesiæ ipso
facto sit tam diu interdictus, donec læsis ecclesiis & clericis ac ecclesiasticis personis plenariã
fecerint satisfactionẽ. Prælati quoq; q contra sacrorũ canonũ dispositionem, & contra cõsti-
tutionẽ Bonifacij octaui, q̃ incipit: Vas electionis visitãdo vel charitatiuũ subsidiũ, necnõ tal-
lias & collectas imponẽdo ecclesias & ecclesiasticas personas q̃cũq; modo grauãt, ipso facto
ab omni administratõe tẽporaliũ & spũalium (etiã si ĩ põtificali vel alia dignitate existãt) sint
priuati, alijs qdẽ pœnis in iure expressis in suo robore pmãsuris. Itẽ cõsiderãs ꝙ nonnulli sum
mi pontifices ex captata opportunitate nonnullorũ regum, dominorũ, comitum & aliarum
quarũuis personarũ temporalium, aut ad ipsorũ beniuolentiam captandam, vel alio spũ ducti
concesserunt, & licẽtiã dederunt eisdem tallias, collectas, subsidia, impositões, dacias, pedagia
aut alia q̃uis onera hmõi imponẽdi vel exigẽdi ab ecclesiis clero vel ecclesiasticis psonis eo-
rundẽ dominio vel districtu aut alibi cõstitutis & cõmorantibus, alias ad tẽpus, alias ad certã
summam sub diuersis modis, formis, vel conditionibus in cõfectis literis apostolicis vel alijs

hmōi licentiæ cōprehensis, idcirco oēs & singulas cōcessiones & licētias hmōi, etiā si de plenitudine potestatis Romanorū pōtificū aut apostolicæ sedis q̄uismodo & qbusuis psonis sub quibuscūq; verborū tenoribus cōcessas reuocat, cassat, annullat & irritat. Dictisq; dñis, cōmitibus & alijs vt supra expressis mādat & iubet in virtute sanctæ obediētiæ & sub pœnis, bannis & censuris, necnō in triplū restitutionibus supra expressis quas incurrent ipso facto q; abinde inantea dictis cōcessiōibus licētijs aliq̄ & aliqbus ex ipsis nullomodo p se vel aliū aut alios directe vel indirecte, palā publice vel occulte imponēdo vel exigēdo q̄quomodo vtant, q; nimò priuilegia cōcessiones & scripturas hmōi sup dictis concessionibus & licētijs cōfectas de luce aboleri faciant.

A ¶Item eadem autoritate statuit, ordinat, decernit & declarat q; regna, prouinciæ, comitatus, dominia territoria, ciuitates, districtus, terræ, villa, castra, fortalicia, possessiōes, ædificia, grangiæ & quæuis alia bona, res, iura, iurisdictiones, actiones reales & psonales, spūales & tēporales, ac patronatus & ptinentiæ eorundē & ecclesiarū, cathedraliū, diocœses, q̄ Romanę seu patriarchalibus, metropolitanis, cathedralibus, abbatialibus, & qbusuis alijs collegiatis secularibus vl' regularibus ecclesiis, monasterijs, prioratibus, mēsisq; cathedralibus & abbatialibus, capitulis, collegijs seu cōuentibus, hospitalibus, zenodochijs & qbusuis alijs pijs locis alicui vel aliqbus ex ipsis temeritate vel audacia, dolo, vi, vel fraude qūocūq; & q̄litercūq; per quasuis psonas ecclesiasticas vel laicales, capitula, collegia, dños, comitatus & vniuersitates, etiā si imperiali, regali, cardinalatu, pōtificali vel alia q̄uis ecclesiastica vel laicali p̄eminētia & dignitate p̄fulgerent à tēpore fere Gregorij vndecimi inclusiue citra. Post cuius q̄dem Gregorij decessum schisma pñs prochdolor in dei ecclesia ortū habuit, q̄uis occasiōe seu colore q̄sito fuerint inuasa, occupata, vsurpata, captata seu detēta hmōi ecclesiis, monasterijs, prioratibus, mēsisq; cathedralibus & abbatialibus capitulis, collegijs, seu cōuentibus, hospitalibus, zenodochijs & pijs locis videlicet illi & illis cuius q̄si vel quasi tēpus & in tēpore inuasiōis, occupatōis, vsurpatōis, captōis, seu detētōis hmōi erat & nūc sunt, dūmodo tēpore inuasionis, occupatōis, vsurpatōis, seu detentionis prædictæ vel prius possessio ecclesias, monasteria, prioratus mēsas cathedrales & abbatiales, capitula, cōuentus, hospitalia, zenodochia, & pia loca aut p aliquē vel aliq̄d ex ipsis corā aliq̄ de executoribus siue cōseruatoribus de qbus infra fit mētio probeť infra tēpus quadrimestre à die pbatiōis p̄dicte cōtinue currendū, vel si fama de dicta possessione aut secuta inuasiōe, occupatōe, vsurpatione, captōe seu detentōe hmōi erit in diocœsi ecclesiæ, monasterij, prioratus, mensarū cathedraliū, abbatialiū capituli, collegij, cōuentus, hospitalis, zenodochij vel pij loci hmōi similiter infra simile quadrimestre cōtinuandū à die legitime citatōis, monitōis seu req̄sitiōis p̄sonaliter facte vel si possessoris copia cōmode haberi, aut bene, tute, legitime citari nō possit, tūc & eo casu moneri & regri valeat p dictū in aliq̄ loco diocœsis, vel ipsi diocœsi propinq̄, vbi inuasor, occupator, vsurpator, captor seu detētor habitare cōsueuerat habitādū vacua & expedita plenarie realiter, & cū effectu oñi cessante excusatōe, & exceptōe restituant, reddant, & reintegrētur, ac pacifice dimittant sub pœnis, bannis & cēsuris & sub alijs vt supra, & sub triplicata restitutōe, & sub infamia & occupatōe & iuris amissione supius notatis, q̄s negligētes, inobedientes, trāsgressores, rebelles, & cōtra facientes incurrēt ipso facto, à qbus pœnis & cēsuris, & alijs p̄dictis nō possint absolui nisi prius factis (vt p̄ferť) plenis & integris restitutiōibus. Et nihilominus ex abūdanti cautela ipsa sancta synodus ex certa scientia p̄dicta bona, regna, ciuitates, &c, vt supra, illis qbus erāt (vt præferť) restituit, reddit, & reintegrat p præsentes. Et insuper liceat prælatis capitulis, cōuentibus & rectoribus ecclesiarū, monasteriorū, & locorū hmōi q̄rum talia regna bona, &c. erant & nunc sunt, eorūq; successoribus, aut eorū procuratoribus & syndicis autoritate propria alicuius cōsensu, vel licentia minime req̄sita possessionē illorū intrare capere, aut detinere libere, & impune constitutionibus & priuilegijs apostolicis, & imperialibus, & alijs q̄rumuis personarum nequaquā obstantibus, Rursus qa contractus celebrati, necnō concessiones sup regnis, prouincijs, ciuitatibus, castris, villis & alijs bonis supra expressis vitio nō purgato verisimiliter ad vexationes redimendas facti, vel facte p̄sumerent, ea propter ipsa sancta synodus ex certa scientia omnes & singulas concessiones, donationes, venditiones, alienationes, pignorationes, diuisiones, separationes, dimembrationes, distractiones, extenuationes, permutationes, obligationes, declarationes, reuocatōes, infeudatiōes, reinfeudatōes, pacta, prouisiones, promissiōes, sententias, & alios cōtractus q̄sq; etiā si iuramentis fuerint cōualiditate, & cōualiditati, etiā per viam, aut modū cuiusq; contractus etiam in illis contenta sub quacunq; verborū conceptione appareant post inuasiones, occupationes, vsurpationes, captiones vel detentiones regnorū prouinciarū, ciuitatū, & aliorum alicuius, vel aliquorū bonorū hmōi, & ante eorundem bonorum plenariā restitutionem, deinde pro, & aut sup eisdem alicui, vel aliqbus ex regnis & alijs bonis hmōi, vel ipsorū, aut eorum aliquibus, iuribus iurisdictionibus, actionibus, & pertinentijs realibus & personalibus atq; mixtis spiritualibus, & temporalibus qbuscūq;

qbusuis

quibuſuis dominis, dominijs, comitatibus, vniuerſitatibus, capitulis, collegijs, patriarchalibus, vel alijs eccleſiis qbuſuis, ſiue eorũ menſis, aut alijs perſonis qbuſcunq; eccleſiaſticis, vel laicalibus, etiam ſi imperiali, regali, pontificali, vel alia eccleſiaſtica, & tẽporali p̃fulgeant dignitate q̃uis occaſione à dicto tempore Gregorij incluſiue citra qũocunq; & qualitercunq; factis, & cõceſſis, faciendis, concedendis per Romanos pontifices motu proprio ex certa ſcientia de plenitudine poteſtatis cũ omni defectuũ ſupplemento, ac de & cũ conſenſu, & conſilio ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinaliũ, ſiue per modum, aut viam contractuũ quorũcunq;, vel alias, & quauis autoritate etiã apoſtolica imperiali, regali, legatorũ, nunciorum, aut vicariorũ ſedis apoſtolicæ, ſiue ordinarie, legata vel delegata etiã ſi factum & conceſſum fuerit per illas perſonas, aut de & cum conſenſu illarũ ad quas in talibus de iure, & de conſuetudine facere, concedere & cõſentire, pertinuerit, nullas & nullos nullius q̃ iuris efficacię, firmitatis, roboris, & momenti atq; viribus euacuatas, & eſſe euacuatos fuiſſe, & eſſe decreuit & declarauit. Et nihilominus ex abundanti cautela ipſas & ipſos reuocat, caſſat, abolet, irritat & annullat, ac viribus euacuat, ipſaq; regna & prouincias, ciuitates & alia bona cũ iuribus, & oñibus alijs ſupradictis tenore p̃ntium illis quorum vel quarũ, vt præferẽ, erãt & ſunt, reddit, reſtituit & reintegrat. Statuens q̃q; & præcipiens decernens & declarans ipſa oñia, & ſingula reddenda, reſtituenda & reintegranda qbus vt p̃fertur, erãt & ſunt vacua & expedita plenarie realiter, & cũ effectu omni ceſſante excuſatione infra dictum quadrimeſtre ſub eiſdẽ pœnis, bannis & cenſuris, & alijs quas incurrent ipſo facto, & à qbus non poſſint abſolui, niſi vt ſupra continẽt, alijs tamen iuris remedijs pro p̃dictis executiõi demandandis in ſuo robore pmanſuris. Et nihilominus liceat prælatis, & alijs quorũ talia bona, vt præfertur erant, & ſunt poſſeſſiones intrare, &c. vt ſupra continetur.

¶Item dicta ſancta ſynodus eadẽ autoritate ex certa ſcientia decernit & declarat omnes, & ſingulas conceſſiones, donationes, obligationes, venditiones, extenuationes, pignorationes, diuiſiones, ſeparationes, dimembrationes, diſtractiones, extenuationes, permutationes, obligationes, declaratiões, reuocationes, infeudationes, reinfeudationes, ac cenſuũ fructuũ, ſeu reſponſionum aliorũ q̃cunq; nomine, ſeu vocabulo nuncupent extenuationẽ, extinctionẽ, pacta, promiſſiones, prouiſiões, ſententias, & alios cõtractus quoſcũq;, etiam ſi iuramentis fuerint cõualidate, & conualidati etiã per viam, aut modũ cuiuſcunq; contractus, & in illis contenta ſub quacunq; verborũ conceptione appareãt quibuſuis patriarchis, primatibus, archiepiſcopis, epiſcopis eorũq; eccleſiis cathedralibus ſiue antiquis, ſiue poſt dictũ ſchiſma erectis, aut eorũ menſis, capitulisq;, collegijs, comitatibus, ſeu vniuerſitatibus, & p̃ſonis, etiã iperialis, regalis, reginalis, pontificalis, cardinalatus aut cuiuſuis eccleſiaſticæ vel mũdanæ fuerint, dignitatis p̃eminentie, ſtatus vel cõditionis de in pro aut ſup regnis, prouincijs, comitatibus, dominijs, territorijs, ciuitatib⁹, diſtrictibus, terris, villis, caſtris, fortalicijs, poſſeſſionibus, ædificijs, grãgijs, & qbuſuis alijs bonis rebus ac ptinẽtijs ſuis, iuribus, iuriſdictionibus, & actionibus realibus & p̃ſonalibus atq; mixtis cathedraliũq; eccleſiarũ dioceſibus, ac patronatuũ iuribus & qbuſuis alijs tam ſpũalibus q̃ temporalibus ſine aliq̃ vel aliquibus p̃dictorũ ad Romanã, patriarchales, metropolitanã. cathedrales, abbatiales & quaſuis alias collegiatas & non collegiatas, regulares & ſeculares eccleſias, monaſteria, prioratus, menſasq; ipſarũ eccleſiarũ, capitula ſeu conuentus eorũ aliquos vel aliquas ex ipſis factas & factos p̃ter vel contra diſpoſitionẽ iuris ſcripti à dicto tẽpore Vrbani papæ ſexti incluſiue citra qũocunq; & qualitercunq; vſq; in præſentem diem ſub quibuſuis titulis, iuribus actionibus. cauſis, modis, cõditionibus, viis ſiue formis & quauis occaſione etiam motu p̃prio ex certa ſcientia & de plenitudine poteſtatis, ac cũ ſuppletione omniũ defectuũ, etiam de & cum conſilio, & conſenſu ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinaliũ ſiue p viam aut modum contractuum quorũcunq;, vel alias & autoritate quacũq;, etiam apoſtolica imperiali, regali, reginali, legatorũ nuncioꝝ, aut vicariorum ſedis, apoſtolicæ ſiue ordinaria delegata vel ſubdelegata, vel quacũq; alia, etiam ſi factũ & cõceſſum fuerit per illas perſonas, aut det cum conſenſu illarũ ad quas in talibus de iure & conſuetudine facere, concedere & cõſentire ptinuerit fuiſſe & eſſe ipſo iure nullos & nullas, ac nullius efficacię, roboris & momenti, viribusq; euacuatos & euacuatas, & pinde cẽſeri & haberi ſub & cũ modificatõibus infra ſcriptis ac ſi facti & factę nõ fuiſſent. Cõceſſionesq; donationes, &c. huiuſmodi, & alias quaſuis quæ cum detrimento vel leſione eccleſiarum, monaſteriorũ, menſarũ, capitulorum, conuẽtuum, locorũ ſeu perſonarum alicuius vel aliquarũ, huiuſmodi facte à dicto tempore Vrbani papæ ſexti citra & certa ſcientia, & autoritate prædicta hac edictali cõſtitutione ſub & cum ſupra & infra dictis modificatiõibus reuocat, caſſat, irritat, & annullat. Et nihilominus ad abundantiorem cautelam tollit, & penitus viribus euacuat, dictaq; regna, loca territoria, diſtrictus, iura, iuriſdictiones, &c. ac bona hmõi ad ius & proprietatem eccleſiarũ, monaſteriorũ, locorum, menſarũ, capitulorum, conuentuum, & perſonarũ hmõi ad quæ ſeu quas ſpectabant & nunc ſpectant & pertinent ſub & cum ſupra & infra ſcriptis modifica-

dificationibus restituit, reddit, & reincorporat penitus p p̃ntes, quor̃ omnium possessionem vacuam, liberã, expeditã nihilominus illi q talia bona tenuerint, & tunc tenebãt, debeant, ac etiã teneant infra dictum quadrimestræ à die ꝓbatõis vel citatõis, monitõis, seu req̃sitõis, vt supra fiẽdę libere totaliter & cum effectu vacua & expedita relaxasse, & dimisisse Eccles'ijs mẽ fis, monasterijs, hospitalibus, locis, & alijs p̃sonis hmõi ad quas añ concessiones p̃dictas spectabãt, & ptinebãt, & nunc spectãt, & ptinẽt, seu spectare & ptinere possunt sub pœnis, bannis, & cẽsuris, & alijs vt supra quas incurrẽt ipso facto, & à q̃bus absolui nõ possint, nisi prius satisfecerint & restituerint, vt supra continẽt. Et nihilominus liceat p̃latis, capitulis, conuẽtibus, ac rectoribus Ecclesiar̃, monasterior̃, & alior̃ locor̃ hmõi quor̃ talia bona fuerunt, & nunc sunt, eorum q̃ successoribus & syndicis authoritate ꝓpria alicuius cõsensu vel licẽtia minime req̃sitis, cautõe tñ prius p̃stita, vt inferius denotat̃ possessionẽ illor̃ intrare, capere, & recipere liberè & ipunè nõ obstãtibus cõstitutõibus, priuilegijs sedis apostolicæ eius authoritate concessis, factis, cõcedẽdis & faciẽdis, ac impetratõibus sub quacũq; verbor̃ exp̃ssione & tenoribus cõcessis, & etiã si de ip̃or̃ tenorib⁹ expediret facere mẽtionẽ ꝑ specialẽ de verbo ad verbũ in totũ, vel in partẽ, quor̃ & quar̃ oĩm ipsa sc̃ta synodus hic ꝓ exp̃ssis, lectis & insertis haberi vult & decernit, necnõ p̃scriptõibus, cõsuetudinibus & alijs cõtrarijs, & repugnãtibus, aut q̃uis modo huic cõstitutioni de cætero nequaq̃ obstantibus quibuscunq;.

¶ Prædicta quoq; quæ de declaratõibus ac reuocatõibus hmõi dicta sunt, nõ vendicẽt sibi locum in infeudatõibus, reinfeudatõibus, concessionibus, & locatõibus, q̃busuis ꝑpetuis solitis ante dictum tp̃s Dñi Georgij papæ vndecimi fieri, & dari in feudum reuisendum vicariatum, aut emphitheosim, & regnis, prouincijs, ciuitatibus, terris, castris, villis, locis, territorijs, districtibus, & alijs bonis, seu iuribus hmõi aliquo, vel aliq̃bus eorundem dummodo vtile dominium eorundem per pacifica tenuatam corporalis possessionis ante huiusmodi infeudationem reinfeudationem, concessionẽ non fuerit cum directo dominio incorporatum, & solidatum, ac etiam quod canon, & cẽsus antiquitus ante dictum tempus Dñi Gregorij papæ vndecimi ꝓ illis p̃stari, & dari soliti consueti, seu admitti si q præstabant, debitè p̃soluẽt, nec etiam locũ habeant in venditõibus bonorum quorum iusta precia, apparebunt & ꝓbabunt̃ conuentuum & locor̃ hmõi quorum vt præfert, erant dũtaxat versa esse, in pmutationibus factis verſis in euidẽ. vtilitatem Eccles'iar̃, monasterior̃, & alior̃ huiusmodi, nec locum sibi vendicent in concessionibus p Romanos pontifices ꝓ dotatione in totum, vel in partẽ. Ac ꝓ alia quauis subuentõe aliquar̃ Eccles'iar̃ cathedralium & aliar̃ indigẽ. quarumcũq; ciuitatum factis de aliq̃bus Eccles'ijs inferioribus & bonis ear̃, dummodo huiusmodi ciuitates ab antiquo & ante dictum schisma habuerint famã, titulum & nomẽ ciuitatis, & dummodo etiam hmõi concessa non fuerint alicuius Eccles'iæ cathedralis, sed ab abbatialibus inferior̃ Eccles'iar̃, nec etiam sibi sortient̃ effectum in vẽditõibus, & alijs alienatõibus bonor̃ hospitalium, zenodochior̃ & alior̃ piorum locorũ quorumlibet, quæ hospitalia, zenodochia, & pia loca vt sunt sc̃ta sc̃tor̃ Sancti spũs in Saxia vrbe beatæ Mariæ nouæ de Florẽtia, de scala, de seminis, ac de mia, de paradiso & similia ꝓ sustentatione pauperum, & hospitalitate conseruanda consuerunt ab antiquo bona eorum vẽdere, aut aliter alienare, locare, aut vsumfructum concedere scd̃m eorum statuta seu laudabiles & antiquas consuetudines pacificæ hactenus obseruatas, priuilegijs etiã antiquitus à Ro. pontificibus q̃busuis religiosor̃ originibus bonor̃ & rerum hmõi ĩdultis, ac etiam suis consuetudinibus in talibus ab antiquo obseruatis in suo robore pmansuris, nec etiã in vicariatibus, gubernatibus, & ministratoribus, seu locatõibus, aut feudis ꝓuinciarũ, terrarũ castrorũ, locorũ, seu bonorũ hmõi ad tẽpus nouẽ annorũ, vl'abinde infra dũtaxat duraturis p̃dictis tñ modificatõibus non se p̃dicta inuasa, occupata, vsurpata, capta, seu vt p̃fert detẽta aliqualiter extendẽtibus. Cęterũ decernit p̃fata sc̃ta synodus eadẽ authoritate, q̃ p q̃cunq; ex iustis & rõnabilibus causis ꝓbauerit legitime se de aut sup regnis, ꝓuincijs, ciuitatibus, terris, castris, locis, vel bonis hmõi vel eor̃ aliquo ꝓ p̃cijs p̃solutis vel ex cã depositi, siue mutui, aut alias ex iustis causis recipere debere à Romana seu alijs Eccl'ijs, monasterijs, prioratibus, hospitalibus vel locis ipsis seu eor̃ aliq̃ aut ex p̃latis seu rectoribus eorũdẽ occasiõe dũtaxat eccles'iar̃ hospitalium, seu locor̃ præfator̃ ad quæ ipsa bona ptinuissent vel ptinerẽt aliquas florenorum seu pecuniar̃ summas, aut res alias ac illas versas esse in vtilitatem euidentẽ Eccles'iar̃ seu monasterior̃, aut locor̃ huiusmodi, q̃ facta coram loci ordinario deductione aut defalcatione fructuum aut ꝓuentuum perceptor̃ arbitrio dicti ordinarij loci, siue rer̃ & bonor̃ de q̃bus ageret sup quo ipsius ordinarij conscĩam onerauerit, & onerat non obstãtibus q̃buscũq; conuẽtionibus seu pactis initis vel adiectis etiã authoritate apostolica, vel alia quomodolibet roboratis ac iuramẽto vallatis, maxime quoad ꝓbandũ p̃cia res vel pecunias versa esse in euidentẽ vtilitatẽ, vel quor̃ talia bona fuissent, seu vt fructus in sortẽ computare q̃s minime tenetur,

retur, aut q̃d faceret fructus suos, seu alijs contrarijs & aliter disponeñ. quouismodo ecclesia seu monasteriũ hospitale vel locus huiusmodi residuũ q̃d declaratur ad restituendũ illi q̃ soluisset aut eius hæredibus seu ius vel causam aut titulum suum habẽtibus infra annum ã die talis declarationis continue computandũ, vel ad huiusmodi bona obligata vsq; ad satisfactionẽ, vt infra declaratur ipsis creditoribus restituendum pro dicto residuo declarato eoipso prælatus capitulum conuentus ac rectores talis ecclesiæ, monasterij, hospitalis vel loci cuius vel quorum vt præfertur, ipsa bona erant, sub pœna excõmunicationis sint astricti. Et nihilominus pro securitate creditorũ sup satisfactione hmõi nullus ex prælatis & alijs supradictis possit aut debeat p se aut per aliũ possessionẽ taliũ bonorũ intrare, capere vel retinere, nisi idonea cautione prius per ipsos præstita coram loci ordinario ipsius, vel ipsorũ creditorũ, & huiusmodi ordinario recusante corã loci ordinario debitoris de eo q̃d ab ecclesijs, monasterijs, hospitalibus, vel locis alijs seu personis supradictis ratione declarationis hmõi tenerent habere creditores ipsi infra dictũ annum persoluendo, bona q̃q; talibus vendita, pignorata seu aliter obligata, alienata, vel vt supra concessa illis vsq; ad satisfactionẽ specialiter obligata remaneãt & existant. Si aũt infra dictum annũ satisfactio quãtitatis declarate facta nõ fuerit, vt p̃mittit̃ prẽuijs tribus protestationibus diuersis diebus p creditores seu eorũ procuratores factis præfatis capitulis, conuẽtibus aut rectoribus hmõi sup dicta satisfactione saltẽ infra mẽsem à die prime ꝓtestationis faciẽda. Tũc lapso dicto mense liceat hmõi creditoribus, aut hæredibus ius, vel causam, seu titulũ habentibus ab illis, per se, vel procuratores suos autoritate propria possessionẽ bonorũ hmõi intrare, capere, ac illa tenere & possidere, fructus q̃ & emolumenta ex illis percipere. Deducendo tñ de sorte ipsius debiti q̃usq; eisdem fuerit de quantitate hmõi debiti, vt præferẽ, declarata integraliter satisfactũ, ita tñ prouiso circa præmissa, & q̃dlibet prædictorũ q̃ pro debito Romanæ, vel alterius cathedralis, vel inferioris ecclesiæ hospitalis, aut pij loci prẽlatus, rector siue alia persona hmõi, nisi solũ pro sua ecclesia hospitali, & pro loco in cuius euidentẽ vtilitatem dũtaxat probabiliter, vt præferẽ preciũ, & valorẽ versum esse fideiubere, vel alias cautionem de debitis declaratis, vel aliàs minime prẽstare teneat, nec hmõi bona pro alijs debitis q̃quomodo remaneãt obligata nec etiã de se ipsis restitutio & reintegratio, vt supra est declaratũ q̃uismodo valeat, nec debeat retardari. Cæterũ q̃a lex salubris præteritis intendit, & futuris casibus prouidere, decernit ipsa sancta synod⁹ eadẽ autoritate q̃ de cætero præmissis, & infrascriptis nulla feudatio, locatio, donatio, venditio, p̃mutatio, pignoratio, obligatio, siue q̃uis alienatio, aut declaratio de aut sup regnis, p̃uincijs, ciuitatibus, terris, castris, locis, iuribus, ac iurisdictiõibus, seu bonis prædictis, aut aliquo eorũdem autoritatibus hmõi, seu eaꝝ aliq̃, vel alias sine expressa deliberatõe concilij gñalis, vel saltem p̃uincialis, cũ euidenti tñ vtilitatẽ ecclesiæ, & pij loci hmõi fieri possit, vel debeat q̃uis calore quæsito, seu iam facta conformari, extendi, vel prorogari, aut de nouo concedi q̃uismodo. Saluo q̃ locationes vsq; ad prædictũ tempus nouem annorũ, vel abinde infra, & non vltra tam apostolica q̃ ordinaria autoritate valeãt celebrari cũ dicta præstatione tamen census soliti siue rationabilis. Ita tñ q̃ fiant cum euidenti vtilitate huiusmodi tam p Romanũ pontificem q̃ p prælatos & rectores secundũ iuris scripti formã etiam infeudationes emphiteoticę q̃ concessiones, occupatões, & reuocationes de bonis feudalibus, ac amphiteoticis ante dictũ tempus Gregorij. vndecimi infeudari solitis ad ecclesias, monasteria, hospitalia, vel pia loca hmõi q̃modolibet deuolutis & deuoluendis inposterũ cũ modificationibus infrascriptis pro censu, & canone solitis, aut adauctis ante p̃fatũ tẽpus Gregorij vndecimi & nõ de alijs, aut aliter vllo modo possint etiã fieri cõfessiones vicariatuũ, gubernationũ & administrationũ, regnorũ, prouinciarũ, ciuitatum, terrarũ, castrorũ, locorũ præfatæ ecclesiæ Romanæ quę ante hmõi tempus concedi in vicariatu, seu administratõe p Romanam ecclesiam consueuerunt p Romanos pontifices ad tempora nouem annorũ, & abinde infra, & non vltra, cum responsionibus canonibus, & censibus consuetis melioratis, sed adauctis ante tempus præfatũ, hoc addito declarato, ac reseruato q̃ vicarijs non soluentibus eidẽ Romanæ ecclesiæ censum & canonẽ debitũ in terminis appositis, vel saltẽ infra mensem post lapsum terminũ, eoipso absq; aliqua declaratiõe ad censum, & canonẽ duplicatos p̃solueñdos p̃fatæ Romanæ ecclesiæ teneant, ac astricti sint. Et si primũ & duplicatũ censum, seu canonem p̃dictos infra aliũ mensem sequentẽ non soluerint, ipso facto sentẽtias, banna & pœnas hmõi incurrẽt. Si aũt infra semestre à lapsu primi termini p̃fati solutionẽ huiusmodi non fecerint de censu & canone, vt præfertur, ipso iure cadant ab oñi possessione vicariatus, gubernationis & administrationis hmõi, & concessa ad liberam ordinationẽ Romani pontificis, & Romanæ ecclesiæ præfatæ deuoluantur, & deuoluta ipso facto intelligantur esse, & sint cũ oñi re rum integritate & causa. Et illud idẽ intelligat seruari & fiat in & de vicarijs gubernatiõibus, & administrationibus prouinciarũ, ciuitatum, terrarum, castrorũ, & locorum aliorum quorumuis ecclesiarũ, monasteriorum hospitalium, & locorum aliorũ prædictorum, & cuiuslibet eorundẽ.

Præmissa

Præmissa quoq; etiam extendantur ad solutionem feudorum, bonorum emphiteoticorum, & aliorum locatorum responsiones quouis titulo, tam ad Romanam quàm ad alias Ecclesias, monasteria, & loca alia suprascripta communiter, vel diuisim, prout de censibus, & canonibus Vicariatuum prædictorum superius continetur. Districtius nihilominus inhibens, ne qua prorogatio, seu noua concessio vicariatuum gubernationum, seu administrationum huiusmodi de regnis, prouincijs, ciuitatibus, terris, castris, & locis dictæ Romanæ Ecclesiæ fieri possit, aut debeat nisi de Concilio, & assensu Romanorum Pontificum, & dominorum collegij sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium eorum scrutatis votis, vel saltem per duas partes dicti collegij in concordia, & non nisi pro euidenti causa, statu & honore Ecclesiæ præfatæ. Ita tamen q̃ debeant ipsi Cardinales in literis Apostolicis, vel contractibus de superfactis vna cum Romano pontifice proprijs manibus se subscribere ad instar antiquorum priuilegiorum Apostolicorũ in perpetuum. Et aliter secus, seu alio modo in præmissis, & infrascriptis omnibus, & contentis in presenti capitulo, vel circa ea facta, seu declarata etiam motu proprio, & de cardinalium consilio, seu consensu, seu alias & Apostolica, vel quauis alia authoritate non teneant ipso iure, & nullum ius contrahentibus, vel recipiẽtibus aliter acquiratur. Et nihilominus vicarij ipsi gubernatores, & administratores, & alij recipientes quouis nomine nuncupentur, vel titulo, vel modo, etiam si sponte concederentur, vel alias contrarium facientes, ipsos processus, banna, sententias, & pœnas ipso facto se nouerint incurrisse. Concessionibus, constitutionibus, priuilegijs Apostolicis, ac alijs quarumcunq; personarum, necnon consuetudinibus, & alijs q̃busuis in contrarium facientibus nequaquàm obstantibus. Hoc sanè intellecto quod modificationes ipsæ suprascriptæ, & ipsarum aliqua alijs qui tenent, & tenuerunt regna, prouincias, ciuitates, terras, castra, siue alia bona, vt in alio infrascripto capitulo continetur, scilicet inuasa, occupata, capta, seu (vt præfertur) detenta non valeant in aliquo suffragari, quinimò ad pleniariæ restituendum, reddendum, & ad alia faciendum, (vt in eodem capitulo continetur) protinus sint astricti.

¶Ex eodem Concilio Constã. quando soluenda sit, siue deneganda decima.

A CVm Paterna pietas filijs hominum prouidere debeat, licet in casu necessitatis vrgẽtis valeat vicissitudo laudabilis, declarat sancta Synodus non licere Romano Pontifici indictiones, siue exactiones quascunq; super Ecclesiam, vel ecclesiasticas personas imponere per modum decimæ, vel alio quouis modo. Si vero cum necessitas acciderit papæ qua esset eidem debite subueniendum, vocato generali Concilio secundum q̃ expediens videbit, & vtile secundum decretum Concilij prouideatur eidem.

FINIS.

NVNC PLENAM ET OPTIMIS CHARACTERIBVS IMPRESSAM habes lector studiose summam octo cõciliorum generalium, Grecorum & Latinorum, cum plerisque actis synodalibus. Adiunctis plurimis Pontificum sanctionibus, vt copiose annotatum in exordio totius operis luce clarius videbis. Ita etiam exacte atq; adamussim, hæc simul tenebis omnia, vt nihil tibi in toto hoc volumine occurrere possit, quod non ex omni parte beatum fit ac planè Christianis omnibus suscipiendum. Gaude igitur & lætare lector candidissime, qui nunc modico ære, grandia tibi comparare potes, quibus sacrosancta Romana Ecclesia & boni deniq; omnes, ad immortalem Dei gloriam perpetuo conseruant.

Coloniæ ex officina literaria honesti ciuis Petri Quentell. Anno à natiuitate Domini M. D. XXX. mense Martio.